ΜΕΓΑΣ ΣΥΝΑΞΑΡΙΣΤΗΣ

ΗΤΟΙ

ΧΑΛΚΗΔΩΝ

ΤΟΥ ΝΟΗΤΟΥ ΠΑΡΑΔΕΙΣΟΥ

ΒΙΒΛΙΟΝ ΨΥΧΩΦΕΛΕΣΤΑΤΟΝ

ΜΕΓΑΛΗΣ ΣΥΛΛΟΓΗΣ ΒΙΩΝ

ΤΩΝ ΠΑΝΤΩΝ ΤΩΝ ΑΓΙΩΝ

ΤΩΝ ΚΑΘ' ΑΠΑΝΤΑ ΤΟΝ ΜΗΝΑ ΜΑΡΤΙΟΝ ΕΟΡΤΑΖΟΜΕΝΩΝ

ΣΥΛΛΕΧΘΕΝΤΩΝ ΚΑΙ ΕΚΔΟΘΕΝΤΩΝ ΔΑΠΑΝΗι

ΚΩΝΣΤΑΝΤ. Χ. ΔΟΥΚΑΚΗ

(ΠΡΟΣΚΥΝΗΤΟΥ)

ΠΡΩΤΟΝ ΗΔΗ ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΕΙΣ ΤΥΠΟΝ ΚΑΙ ΔΙΑΙΡΕΙΤΑΙ ΕΙΣ ΔΥΟ ΜΕΡΗ

«Οἱ Ἅγιοι Πάντες διὰ πίστεως κατηγωνίσαντο βασιλείας». (Ἑβρ. ιά. 33).

«Αἰνέσωμεν δὴ ἄνδρας ἐνδό-
«ξους, καὶ τοὺς Πατέρας ἡμῶν τῇ
«γενέσει«. (Σειρὰχ μδ'. 1).

«Ἐξέστω ἔτι μὴν ἀναγινώσκε-
»σθαι τὰ πάθη τῶν μαρτύρων,
»(ἤτοι περὶ τῶν παθῶν καὶ μαρ-
«τυρίων αὐτῶν διαλαμβάνοντα βι-
»βλία) ἡνίκα αἱ ἐτήσιαι αὐτῶν
»ἡμέραι ἐπιτελοῦνται». (Κανὼν νδ'. τῆς ἐν Καρθαγέ-
νῃ ἁγίας Συνόδου)

Ἐκ πολλῶν καὶ διαφόρων βιβλίων ἐκδεδομένων καὶ ἐγκεκριμένων τῆς τοῦ Χριστοῦ Μεγάλης Ἐκκλησίας, τῆς ἐν Ἱεροσολύμοις καὶ τῆς καθ' ἡμᾶς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος καὶ χειρογράφων, καὶ μεθ' ὅσης πλείστης ἐπιμελείας ἀνακαθαρθέντων, σαφηνισθέντων καὶ εἰς τὴν καθωμιλουμένην γλῶσσαν καταγλαϊσθέντων καὶ κατὰ χρονολογικὴν τάξιν ταχθέντων.

— ΗΜΕΡΑΙ ΤΡΙΑΚΟΝΤΑ ΜΙΑ —

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΕΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ Α. ΚΟΛΛΑΡΑΚΗ ΚΑΙ Ν. ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟΥ

— *Κάτωθι τοῦ Δημαρχείου* —

1891

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΚΡΗΤΗΣ

Ο ΠΑΝΤΟΚΡΑΤΩΡ

ΑΦΙΕΡΩΣΙΣ

ΕΙΣ ΤΟΥΣ ΑΓΙΟΥΣ ΕΝΔΟΞΟΥΣ ΜΕΓΑΛΟΥΣ ΤΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ

ΤΕΣΣΑΡΑΚΟΝΤΑ

ΚΑΙ ΠΑΝΤΑΣ ΤΟΥΣ ΛΟΙΠΟΥΣ ΝΕΟΥΣ ΚΑΙ ΠΑΛΑΙΟΥΣ

ΜΑΡΤΥΡΑΣ ΑΝΑΤΙΘΗΣΙΝ

Ο ΕΚΔΟΤΗΣ

ΕΠΙΓΡΑΜΜΑ ΙΑΜΒΙΚΟΝ

«Αἴνους καὶ ᾠδὰς, οἱ φίλαθλοι σὺν πόθῳ,
»Ἄδωμεν ἀεὶ, τοῖς πᾶσι τῶν Μαρτύρων
»Ὁ γὰρ γεραίρων, Μάρτυρας Χριστοῦ φίλους,
»Χριστὸν γεραίρει, τὸν φίλον τῶν Μαρτύρων.

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΝ ΚΡΗΤΗΣ
ΔΩΡΕΑ
ΑΝΑΣΤ. Κ. ΟΡΛΑΝΔΟΥ

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Τοῖς φιλτάτοις ἀναγνώσταις.

Οἱ βαθύπλουτοι πραγματευταὶ, ὅταν μεταβαίνωσιν εἴς τινα πανήγυριν, δὲν φροντίζουσιν ἄλλο, οὔτε δηλαδὴ περὶ τροφῆς, οὔτε περὶ ἄλλης τινὸς αὐτῶν σωματικῆς ἀνάγκης, ἄλλα ἐπιμέλονται ἐξ ὅλης καρδίας εἰς τὸ νὰ ἐρευνῶσι μὲ προσοχὴν, ἵνα εὕρωσι τοὺς πλέον πολυτίμους καὶ ἐξαιρέτους λίθους, τοὺς ὁποίους εὑρίσκοντες παντοιοτρόπως, πασχίζουν νὰ τοὺς ἀγοράσουν, καὶ ἀγοράζοντες ἐλπίζουν μὲ τὸ μέσον ἐκείνων νὰ κερδίσουν τόσον χρυσίον, ὥστε νὰ γένωσιν ὑπέρπλουτοι.

Ναὶ κατὰ ἀλήθειαν, φιλευσεβέστατοι Χριστιανοὶ, ἡ παροῦσά μας ζωὴ πανήγυρις λέγεται, καθάπερ ὁ μέγας ἐν θεολογίᾳ Γρηγόριος τὴν ὀνομάζει εἰς τὰ Τετράστιχα αὐτοῦ λέγων· «Πανήγυριν νόμιζε τόν δε »τὸν βίον». Εἰς τὴν πανήγυριν εὑρισκόμενοι, πρέπει νὰ ἐρευνήσωμεν ἀκριβῶς πρὶν χαλάσῃ διὰ νὰ εὕρωμεν τὰ πολύτιμα τῶν πραγμάτων καὶ νὰ τὰ ἀγοράσωμεν· ἄλλως, ἀφοῦ ἡ πανήγυρις διαλυθῇ, τότε ὅσῳ καὶ ἂν ζητήσωμεν ἐπιμελῶς, δὲν εὑρίσκομεν νὰ ἀγοράσωμέν τι, ὅπου νὰ κερδίσωμεν τὴν σωτηρίαν τῆς ψυχῆς μας. «Ἐν γὰρ τῷ Ἅδῃ, φησὶν ὁ Κύριος, οὐκ ἔστι μετάνοια».

Ἰδοὺ ὅπου εὑρίσκομεν τὸν τρίτον πολύτιμον λίθον ὀνόματι ΧΑΛΚΗΔΟΝΑ, ὡς εἶδεν ὁ Θεολόγος τὴν πόλιν τοῦ Θεοῦ κεκοσμημένην. «Καὶ οἱ θεμέλιοι τοῦ τείχους τῆς πόλεως παντὶ λίθῳ τιμίῳ κεκοσμη»μένοι» (Ἀποκ. κά. 19)· σπεύσαντες ἂς ἀγοράσωμεν αὐτὸν, ἐπειδὴ πολλαπλάσιον τὸ κέρδος θέλει προξενήσει εἰς ὅλους ἐκείνους ὅπου τὸν πραγματευθῶσι.

Λοιπὸν, Χριστιανοί μου φιλομαθεῖς, ὅσοι ἀποκτήσητε τὸν πολύτιμον τοῦτον λίθον ἤτοι τὸν ΧΑΛΚΗΔΟΝΑ ΤΟΥ ΝΟΗΤΟΥ ΠΑΡΑΔΕΙΣΟΥ, ἐὰν ἐπιμελῶς ἀναγινώσκητε τὴν τούτου διήγησιν, θέλετε εὕρει ὄχι λίθους πολυτίμους, ἀλλ' ἔνθεα κατορθώματα ὁσίων ἀνδρῶν τε καὶ γυναικῶν, βίους ἁγίων ψυχωφελεῖς, θαυμασίους ἀγῶνας, λόγους ἁγίων διὰ μέσου τῶν ὁποίων, ἔστε βέβαιοι, ὅτι θέλετε κερδήσει τοὺς θησαυροὺς τῆς οὐρανίου βασιλείας.

Ὅθεν σήμερον ἔρχομαι νὰ προσφέρω εἰς τοὺς συνδρομητὰς τοῦ *ΜΕΓΑΛΟΥ ΣΥΝΑΞΑΡΙΣΤΟΥ τὸν παρόντα τρίτον τόμον, παρα-*

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΝ ΚΡΗΤΗΣ
ΑΡΙΘ. 60127
ΔΩΡΕΑ ΑΝΑΣΤ. Κ.

δίδοντες εἰς τὴν δημοσιότητα τὴν ΜΕΓΑΛΗΝ ΣΥΛΛΟΓΗΝ ταύτην τῶν βίων πάντων τῶν καθ' ὅλον τὸν μῆνα Μάρτιον ἑορταζομένων ἁγίων, εἰς ὠφέλειαν τῶν ὀρθοδόξων Χριστιανῶν. Ὅθεν παρακαλῶ τοὺς ἀναγινώσκοντας νὰ εὔχωνται πρὸς ἀποπεράτωσιν τοῦ ὅλου ἔργου καὶ νὰ ἔχωσιν ὑπομονήν, διότι τὰ καλὰ ἐν κόπῳ κτῶνται καὶ ἀπαιτεῖται καὶ χρόνος πολὺς καὶ δαπάναι οὐκ ὀλίγαι πρὸς ἀποπεράτωσιν τοῦ εἰρημένου μεγάλου ἔργου, ὅπερ ἀνέλαβα καὶ βούλομαι, Θεοῦ εὐδοκοῦντος νὰ φέρω εἰς πέρας. Ὅσοι λοιπὸν ἀναγνώσετε τὴν βίβλον ταύτην καὶ γνωρίσετε ὠφέλειάν τινα δι' αὐτῆς, παρακαλεῖτε καὶ δέεσθε τοῦ Θεοῦ διὰ τὴν ψυχικὴν σωτηρίαν ἐμοῦ ὅστις κόπους πολλοὺς καὶ μεγάλας δαπάνας ὑπέφερα ὅπως φέρω εἰς φῶς τοῦ τύπου τὴν παροῦσαν βίβλον εἰς ὑμετέραν ψυχικὴν ὠφέλειαν. Ἐπικαλοῦμαι τὴν ἐπιείκειαν πάντων ὡς πρὸς τὰς τυχὸν ἐλλείψεις τοῦ ἔργου. Ἔρρωσθε.

Ἐν Ἀθήναις κατὰ Σεπτέμβριον τοῦ 1890.

Ὁ ἐκδότης

ΚΩΝΣΤ. Χ ΔΟΥΚΑΚΗΣ (προσκυνητής)

ΠΡΟΣΕΥΧΗ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΠΑΝΑΓΙΑΝ ΤΡΙΑΔΑ.

Σὲ τὸν ἀγέννητον Θεὸν καὶ Πατέρα· Σὲ τὸν Υἱὸν τὸν μονογενῆ. Σὲ τὸ ἅγιον Πνεῦμα τὸ παράκλητον, Ὦ Τριὰς Παναγία, μοναδική τε, καὶ ἐνιαία, καὶ ἀδιαίρετε! Σὲ καὶ νῷ καὶ καρδίᾳ καὶ στόματι, ὁμολογοῦμεν, καὶ εὐλογοῦμεν εἰς τοὺς αἰῶνας. Ἀμήν.

ΕΥΧΗ ΛΕΓΟΜΕΝΗ ΠΡΟ ΤΗΣ ΑΝΑΓΝΩΣΕΩΣ.

Κύριε Ἰησοῦ Χριστὲ διάνοιξον τὰ ὦτα καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς τῆς καρδίας μου, τοῦ ἀκοῦσαι με τὰ λογιά σου, καὶ συνιέναι, καὶ ποιῆσαι τὸ θέλημά σου· ὅτι πάροικός εἰμι ἐν τῇ γῇ. Μὴ ἀποκρύψῃς ἀπ' ἐμοῦ τὰς ἐντολάς σου, ἀλλὰ ἀποκάλυψον τοὺς ὀφθαλμούς μου, καὶ κατανοήσω τὰ θαυμάσια ἐκ τοῦ νόμου σου· ἐπὶ σοὶ γὰρ ἐλπίζω, ὁ Θεός μου, ἵνα σύ μου φωτίσῃς τὴν διάνοιαν. Ὅτι εὐλογητὸς εἶ εἰς τοὺς αἰῶντς τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΕΝ ΤΩ ΠΑΡΑΔΕΙΣΩ ΤΕΡΨΕΩΣ.

Ὦ βίου βιωσίμου! βίου αἰωνίου καὶ αἰωνίως μάκαρος! ὅπου τέρψις ἄνευ ἀνίας, ἄνεσις ἄνευ καμάτου, ἀξίωμα ἄνευ ταράχου. πλοῦτος ἄνευ ἀποβολῆς, ῥῶσις ἄνευ νόσου, περιουσία ἄνευ ἐλλείψεως, ζωὴ ἄνευ τελευτῆς, ἀϊδιότης ἄνευ διαφθορᾶς, εὐκληρία ἄνευ δυσποτμίας! Ἔνθα πᾶν ἀγαθὸν ἐν ἀγάπῃ τελείᾳ, ἔνθα εἶδος τε καὶ κατοπτεία ἐν προσώπῳ πρὸς πρόσωπον· ἔνθα πλήρης ἡ εἴδησις ἐν ἅπασι, καὶ κατὰ πάντα· ἔνθα ἡ ἀκροτάτη Θεοῦ καθορᾶται ἀγαθότης, καὶ τὸ φῶς τὸ φωτίζον τὰ πάντα ὑπὸ τῶν ἁγίων δοξολογεῖται. Ἔνθα παροῦσα ἡ Θεοῦ μεγαλωσύνη προσβλέπεται, καὶ ὑπὸ τῆς τοιᾶς δὲ βρώσεως τῆς ζωοπαρόχου ἀνελλιπῶς ὁ νοῦς τῶν ἐπιδερκομένων κορέννυται· ἀδιαλείπτως γὰρ καὶ ὁρῶσι, καὶ ὁρᾶν ἐφίενται· ἀλλ' ἄνευ μὲν ἀδημονίας ἐφίενται, ἄνευ δὲ ἀηδίας κορέννυνται.

Ἔνθα ὁ ἀληθινὸς ἥλιος τῆς δικαιοσύνης τῇ ἑξαισίῳ θέᾳ τῆς αὐτοῦ καλλονῆς ἅπαντας ἀναζωπυροῖ, καὶ τοὺς τῆς οὐρανίου πατρίδος οἰκήτορας οὕτω σύμπαντας καταυγάζει, ὥστε καὶ τούτους αὐτοὺς φωτοβολεῖν· καί γε τὸ διὰ τοῦ θεαρχικοῦ φωτὸς φωτισθὲν τοῦτο φῶς ἀναφαίνεσθαι καὶ αὐτὸ ἐκσελαγίζον, ὑπὲρ ἅπαν τὸ καθ' ἡμᾶς ἡλιακὸν σέλας, καὶ ὑπὲρ τὴν τῶν ἀστέρων συμπάντων δόξαν. Θεῷ καὶ γὰρ συνημμένοι τῷ ἀθανάτῳ, ἀθάνατοι καὶ αὐτοὶ καθίστανται καὶ ἀκήρατοι, ὡς ὁ Κύριος καὶ σωτὴρ ἡμῶν ἐπηγγείλατο· «Πάτερ, εἰπὼν, οὓς »δέδωκάς μοι, θέλω ἵνα, ὅπου εἰμὶ ἐγώ, κἀκεῖνοι ὦσι μετ' ἐμοῦ· ἵνα θε»ωρῶσι τὴν δόξαν τὴν ἐμήν. Ἵνα πάντες ἓν ὦσι, καθὼς σὺ Πάτερ »ἐν ἐμοὶ, κἀγὼ ἐν σοί· ἵνα καὶ αὐτοὶ ἐν ἡμῖν ἓν ὦσι.

Πολὺ ἰσχύει δέησις Δικαίου ἐνεργουμένη

(Ἰακ. ε. 16).

ΕΙΣ ΔΟΞΑΝ ΠΑΤΡΟΣ, ΥΙΟΥ ΚΑΙ ΑΓΙΟΥ ΠΝΕΥΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΕΝΟΣ ΘΕΟΥ

ΧΑΛΚΗΔΩΝ

ΤΟΥ ΝΟΗΤΟΥ ΠΑΡΑΔΕΙΣΟΥ

('Αποκαλ. Κεφ κά. 19).

ΒΙΟΙ ΑΓΙΩΝ

ΜΗΝ ΜΑΡΤΙΟΣ (1)

ΠΡΟΟΙΜΙΟΝ

Ο ΜΗΝ οὗτος, ἀδελφοί, ὀνομάζεται ἀρχὴ καὶ πρῶτος τῶν μηνῶν ἀπὸ τὸν προφήτην καὶ θεσπέσιον Μωϋσῆν, καὶ οὕτω γράφεται περὶ αὐτοῦ ἐν τῷ βιβλίῳ τῆς 'Εξόδου «ὁ μὴν οὗτος ὑμῖν, ἀρχὴ μηνῶν, πρῶτός ἐστιν ὑμῖν ἐν τοῖς μησὶ τοῦ ἐνιαυτοῦ». ('Εξ. ιβ'. 1) καὶ ἐν τῷ βιβλίῳ τῆς Γενέσεως μανθάνομεν, ὅτι, κατὰ τὴν συμφωνίαν τῶν ἱερῶν ἑρμηνευτῶν, εἰς τὸν μῆνα τοῦτον ἐποίησεν ὁ Θεὸς ὅλα τὰ αἰσθητὰ κτίσματα ἐκ τοῦ μὴ ὄντος εἰς τὸ εἶναι. Καὶ τοῦτο γίνεται φανερὸν, διότι κατ' ἔτος εἰς τὸν Μάρτιον μῆνα ἡ γῆ βλαστάνει τὰς βοτάνας καὶ τὰ χόρτα, καθὼς καὶ τότε ἐβλάστησε ταῦτα εἰς τὴν δημιουργίαν τοῦ κόσμου, ὅτε ὁ Θεὸς ἐπρόσταξε καὶ εἶπε· «Βλαστησάτω ἡ γῆ βοτάνην χόρτου.» (Γεν. ά. 11) καὶ διότι εἰς τὸν Μάρτιον γίνεται ἡ γλυκυτάτη ἄνοιξις, καὶ ἡ θάλασσα γαληνιᾷ, καὶ ὁ οὐρανὸς φαίνεται διαυγέστερος καὶ λαμπρότερος, ἐλευθερούμενος ἀπὸ τὴν ὁμίχλην τοῦ προλαβόντος χειμῶνος. Καθὼς ταῦτα ἔγειναν καὶ κατὰ τὴν πρώτην ἐκείνην δημιουργίαν τοῦ κόσμου.

Ὅθεν ἀκολούθως εἰς τὸν Μάρτιον τοῦτον μῆνα ἔπλασεν ὁ Θεὸς τὸν ἄνθρωπον (2), εἰς τοῦτον τὸν μῆνα ἠλευθερώθη ὁ Ἰσραηλιτικὸς

(1) ('Εχων ἡμέρας λά. ἡ ἡμέρα ἔχει ὥρας ιϑ'. καὶ ἡ νὺξ ὥρας ιϑ'.)

(2) Ποία ἐστάθη ἡ πρώτη ἡμέρα, κατὰ τὴν ὁποίαν ἔκτισεν ὁ Θεὸς τὸν κόσμον; ὁ μὲν Ματθαῖος ὁ πεζὸς χρονογράφος, καὶ ὁ Ξανθόπουλος, καὶ Εὐσέβιος ὁ Παμφίλου εἶπον ὅτι ἦτο ἡ εἰκοστὴ πέμπτη τοῦ Μαρτίου. Ὁ δὲ Πατριάρχης 'Αναστάσιος εἶπεν ὅτι ἦτο ἡ εἰκοστὴ τοῦ Μαρτίου, ἡ δὲ εἰκο-

λαὸς ἀπὸ τὴν αἰχμαλωσίαν τοῦ Φαραὼ, καὶ τὸ Πάσχα ἐποίησε, καὶ τὴν ἐρυθρὰν θάλασσαν διῆλθε, κατὰ τὸ ρητὸν τῆς Ἐξόδου, τὸ ὁποῖον ἀναφέραμεν ἀνωτέρω. Εἰς τοῦτον τὸν μῆνα εἰσῆλθον οἱ Ἰσραηλῖται εἰς τὴν γῆν τῆς ἐπαγγελίας, ἤτοι εἰς τὴν Ἱερουσαλὴμ, καθὼς τοῦτο συνάγεται ἀπὸ τὸ βιβλίον Ἰησοῦ τοῦ Ναυῆ, ὅπου γράφεται ὅτι οἱ Ἰσραηλῖται ἔκαμον τὸ Πάσχα εἰς τὴν Ἱεριχὼ, κατὰ τὴν δεκάτην τετάρτην τοῦ μηνὸς, δηλαδὴ τοῦ Μαρτιου. «Καὶ ἐποίησαν οἱ υἱοὶ Ἰσραὴλ τὸ Πάσχα τῇ τεσσαρακαιδεκάτῃ ἡμέρᾳ τοῦ μηνὸς, ἀφ' ἑσπέρας, ἐπὶ δυσμῶν Ἱεριχὼ ἐν τῷ πέραν τοῦ Ἰορδάνου ἐν τῷ πεδίῳ.» (Ἰησ. ἑ. 10.)

Εἰς τοῦτον τὸν μῆνα κατέβη ἀπὸ τοὺς οὐρανοὺς ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ διὰ τὴν σωτηρίαν ἡμῶν, καὶ συνελήφθη εἰς τὴν μακαρίαν κοιλίαν τῆς ἀειπαρθένου Μαρίας, σάρκα ἐξ αὐτῆς δανεισάμενος· ἤτοι κατὰ τὴν εἰκοστὴν πέμπτην τοῦ Μαρτίου τούτου, κατὰ τὴν ὁποίαν ἑορτάζεται ὁ Εὐαγγελισμὸς τῆς κυρίας Θεοτόκου καὶ ἡ τοῦ Θεοῦ Λόγου ἄσπορος σύλληψις. Κατὰ τὸν μῆνα τοῦτον, ἤτοι κατὰ τὰς εἴκοσι τρεῖς τοῦ Μαρτίου, κατεδέχθη νὰ λάβῃ ὁ Κύριός τὸν διὰ Σταυροῦ θάνατον· καὶ κατὰ τὴν εἰκοστὴν πέμπτην τοῦ ἰδίου τούτου Μαρτίου ἀνέστη ὁ Κύριος ἐκ τοῦ μνήματος, ὅτε καὶ κύριον Πάσχα λέ-

στὴ πέμπτη ἐγένετο ἡ ἡμέρα, ἐν ᾗ ἔκτισεν ὁ Θεὸς τὸν ἄνθρωπον, κατὰ τὴν ὁποίαν ἔγεινεν ὁ Εὐαγγελισμὸς καὶ ἡ Ἀνάστασις. Ἀληθέστερον ὅμως εἶπεν ὁ πεζογράφος Δαμασκηνὸς, ὅτι πρώτη ἡμέρα, ἐν ᾗ ἔκτισεν ὁ Θεὸς τὸν κόσμον, ἐγένετο ἡ δωδεκάτη Μαρτίου· κατὰ δὲ τὴν εἰκοστὴν πέμπτην Μαρτίου παρέβη ὁ Ἀδὰμ τὴν ἐντολὴν τοῦ Θεοῦ. Ἀληθέστερον δὲ οὗτος λέγει, καθότι ἡ τετάρτη ἡμέρα, ἐν ᾗ ἐγένοντο οἱ φωστῆρες, ἦτο ἡ δεκάτη πέμπτη τοῦ Μαρτίου· ἐπειδὴ ἡ σελήνη εὑρέθη τότε δεκατεσσάρων ἡμισυ ἡμερῶν, καὶ ἕως ἑσπέρας ἔγεινε δεκατεσσάρων ἡμερῶν καὶ δεκαοκτὼ ὡρῶν καὶ εἰκοσιδύω πρώτων λεπτῶν, διότι εἰς τόσον διάστημα γίνεναι ἡ σελήνη τελεία καὶ πλησιφαὴς καὶ ὁλόφωτος, καθὼς διδάσκουσιν ὁ θεῖος Ἰωάννης ὁ Δαμασκηνὸς, ὁ νομικὸς Ματθαῖος ὁ Βλάσταρις, καὶ ὁ κὺρ Μιχαὴλ ὁ Ψελλὸς, καὶ πάντες οἱ νεώτεροι ἀστρονόμοι. Ἐκ τούτου λοιπὸν συνάγεται, ὅτι ἡ ἕκτη ἡμέρα τῆς ἑβδομάδος, κατὰ τὴν ὁποίαν ἐπλάσθη ὁ ἄνθρωπος, ἦτο δεκάτη ἑβδόμη τοῦ Μαρτίου. Πλὴν αἱ ἔνδεκα πρῶται ἐκεῖναι ἡμέραι τοῦ Μαρτίου ἦσαν ἀνυπόστατοι καὶ ἀνύπαρκτοι, ἐπειδὴ ἐννοοῦνται γεγενημέναι πρὸ τῆς γενέσεως τοῦ κόσμου καὶ τῶν φωστήρων, διότι εὑρέθη τότε ἡ Σελήνη τελεία, ὡς εἴπομεν· καὶ ὅρα περὶ τούτου τὸν σεβαστὸν Τραπεζούντιον ἐν τῇ ϐ΄. ἐρωτήσει. Καὶ ὁ μὲν Μάρτιος εἶναι ἀρχὴ φυσικὴ τῆς γεννήσεως ὅλων τῶν καρπῶν τῆς γῆς, ὁ δὲ Σεπτέμβριος εἶναι φυσικὴ ἀρχὴ τῆς συλλήψεως καὶ ἐγκυμοσύνης ὅλων σχεδὸν τῶν αὐτῶν καρπῶν. Ἀλλὰ καὶ οἱ κύκλοι τοῦ ἡλίου καὶ οἱ κύκλοι τῆς σελήνης καὶ τὰ θεμέλια καὶ αἱ ἐπακταὶ ἀπὸ τὸν Μάρτιον μῆνα ἄρχονται. Ὅρα καὶ εἰς τὴν ἀρχὴν τοῦ Σεπτεμβρίου μηνός.

γεται, καὶ διὰ τῆς Ἀναστάσεώς του ἐχάρισε καὶ εἰς ἡμᾶς θεοπρεπῶς τὴν Ἀνάστασιν. Εἰς τὸν μῆνα τοῦτον πιστούμεθα, ὅτι θὰ γίνῃ καὶ ἡ κοινὴ καὶ παγκόσμιος ὅλων τῶν ἀνθρώπων ἀνάστασις· ὁμοίως καὶ ἡ παντελὴς καὶ ἀκατάλυτος πάντων τῶν κτισμάτων ἀποκατάστασις. Ὅθεν ὅστις ὀνομάσει τὸν Μάρτιον τοῦτον μῆνα ἄρτιον, φερωνύμως καὶ προσφυῶς θέλει τὸν ὀνομάσει, ἐπειδὴ εἰς τὸν μῆνα τοῦτον εὑρίσκει περιεχόμενα τὰ μυστήρια ὅλα τῆς πλάσεως, καὶ ἀναπλάσεως τῶν ἀνθρώπων καὶ ὅλης τῆς κτίσεως, ὅσα ἔγειναν, καὶ γίνονται, καὶ θὰ γείνωσι.

Οὗτος ὁ μὴν ὑπὸ μὲν τῶν Ἑβραίων ὀνομάζεται Νισὰν, ὑπὸ δὲ τῶν Λατίνων πρῶτον μὲν ὠνομάζετο Πρίμος· ἤτοι πρῶτος, ὕστερον δὲ ὠνομάσθη ἀπὸ τὸν Ρῶμον τὸν οἰκοδομήσαντα τὴν πόλιν Ῥώμην, καὶ δόντα εἰς αὐτὴν τὸ ὄνομά του, Μάρτιος, ἐξ αἰτίας τοιαύτης· ὁ Ρῶμος οὗτος ἔκτισεν ἱερὸν τοῦ ψευδωνύμου θεοῦ Ἄρεως, κατὰ τὸν Πρίμον τοῦτον μῆνα. Ὅτε δὲ ἐτελείωσε καὶ ἐγκαινίασε, τότε μετωνόμασε Μάρτιον καὶ τὸν μῆνα τοῦτον, τὸ ὁποῖον δηλοῖ ἑλληνιστὶ μὴν τοῦ Ἄρεως· ἐποίησε δὲ τοῦτο, ἵνα μὲ τὸ ὄνομα αὐτὸ τιμήσῃ τὸν ἰδικόν του Θεόν. (1) Καὶ διὰ νὰ μεταχειρισθῶμεν τὸν λόγον μας, ὀλίγον τι ἔξω τῆς ὑποθέσεως, ὁ μὴν οὗτος ὠνομάσθη Μάρτιος, ἤτοι μὴν ἄρτιος καὶ τέλειος, ἐπειδὴ ὁ πρότερος μὴν τοῦ Φεβρουαρίου εἶναι ἀτελὴς καὶ κολοβὸς· καὶ διὰ μὲν τοῦ ἀτελοῦς Φεβρουαρίου δηλοῦνται αἱ πρὸ τῆς κρίσεως καὶ τῆς κοινῆς Ἀναστάσεως ἡμέραι, περὶ τῶν ὁποίων νομίζω, ὅτι εἶπεν ὁ Κύριος αἰνιγματωδῶς ἐν εὐαγγελίοις « ὅτι εἰμὴ ἐκολοβώθησαν αἱ ἡμέραι ἐκεῖναι, οὐκ ἂν ἐσώθη πᾶσα σὰρξ » (Ματθ. κδ'. 22) διὰ δὲ τοῦ τελείου καὶ ἀρτίου τούτου μηνὸς δηλοῦται ἡ τελειότης καὶ ἀρτιότης, τὴν ὁποίαν θὰ λάβωσι τότε οἱ ἄνθρωποι διὰ τῆς κοινῆς Ἀναστάσεως, καὶ πᾶσα ἡ κτίσις διὰ τῆς ἀφθαρσίας καὶ ἀποκαταστάσεως. Καὶ ταῦτα μὲν εἴπομεν περὶ τοῦ Μαρτίου μηνὸς, τώρα δὲ πρέπει νὰ ἀρχίσωμεν σὺν Θεῷ, κατὰ τάξιν, καὶ τὰ τοῦ Μαρτίου Συναξάρια.

(1) Ἄλλοι δὲ προσθέτουσι καὶ ἄλλην αἰτίαν, διὰ τὴν ὁποίαν ὀνομάζεται Μάρτιος ὁ μὴν οὗτος· ἦγουν μὴν τοῦ Ἄρεως, καθότι ἐν τῷ μηνὶ τούτῳ ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον συνειθίζουσι νὰ συγκροτῶσιν οἱ βασιλεῖς τοὺς πολέμους, ἐπὶ τῶν ὁποίων ἦτο ἔφορος ὁ πολεμοποιὸς Ἄρης, κατὰ τὴν τῶν Ἑλλήνων δόξαν.

Εἰς τὴν Α'. τοῦ Μαρτίου, μνήμη τῆς ἁγίας ὁσιομάρτυρος ΕΥΔΟΚΙΑΣ *τῆς ἀπὸ Σαμαρειτῶν.*

» Ἡ Σαμαρεῖτις οὐχ ὕδωρ Εὐδοκία,
» Ἀλλ' αἷμα, Σῶτερ, ἐκ τραχήλου σοι φέρει.
» Μαρτίου ἀμφὶ πρώτῃ ἡ εὐδοκία ξίφος ἔτλη.

Κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ Βασιλέως Τραϊανοῦ, ἦτον μία κόρη Σαμαρεῖτις εἰς τὴν Ἡλιούπολιν τὴν ἐπαρχίαν Λιβανησίας τῆς Φοινίκης, τοσοῦτον ὡραία καὶ πάγκαλος, ὁποῦ δὲν ἠδύνατό τις ζωγράφος, νὰ ἱστορήσῃ τὴν εὐμορφίαν αὐτῆς πληρέστατα. Διὰ ταύτην οὖν τὴν αἰτίαν, ἐξέκλινε καὶ εἰς τὴν πορνείαν (ἐπειδὴ σπανίως εὑρίσκεται, νὰ συγκατοικῶσιν ὁμοῦ ἡ σωφροσύνη μὲ τὴν ὡραιότητα). ἔστησε λοιπὸν παρρησία τοῦ διαβόλου ἐργαστήριον, καὶ ἐδέχετο μετὰ χαρᾶς ἕκαστον εἰς τὴν πρᾶξιν τῆς ἁμαρτίας· καθ' ἑκάστην ἐπήγαιναν πολλοί, καὶ τῆς ἔδιδαν ὅσα ἤθελε, διὰ νὰ τελέσουν τὴν ἐπιθυμίαν των· καὶ οὐ μόνον ἀπ' ἐκείνην τὴν χώραν, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ ἄλλας πολλὰς πόλεις, πάμπολλοι ἐσυνάγοντο· ἀκούοντες τὸ κάλλος αὐτῆς, πολλοὶ δυνάσται, καὶ ἄρχοντες πλούσιοι, ἐδαπάνων πολλὰ χρήματα δι' ἀγάπην της· καὶ ἐπρόδιδαν τὴν ψυχήν των (φεῦ!) εἰς ἀπώλειαν. Λοιπὸν εἰς ὀλίγους χρόνους ἐσύναξεν ὅλον τὸν πλοῦτον σχεδὸν εἰς τὸν οἶκον της, καὶ διάγουσα βίον ἄσωτον, δὲν ἐφρόντιζε ποσῶς διὰ τὴν μέλλουσαν κρίσιν καὶ ἀνταπόδοσιν. Ἀλλ' ἐπειδὴ ὁ πολὺς πλοῦτος τῆς ἀνομίας ἔπρεπεν οὐχὶ δι' ἀνθρωπίνης, ἀλλὰ θείας δυνάμεως, νὰ διαμερισθῇ εἰς ἀδυνάτους, καὶ πένητας, διότι ἐσυνάχθη ἀπὸ δυνάστας, καὶ ἄρχοντας, λοιπὸν ἔφθασε καὶ πρὸς αὐτὴν ὁ καιρὸς τῆς ἰατρείας, ἐκ θείας ὄντως οἰκονομίας. Ὅτι ὁ καλὸς βοσκὸς συνήγαγε τὸ ἀπολωλὸς πρόβατον· ὁ ἀγαθὸς κεραμεὺς τὸ συντετριμμένον ἀγγεῖον ἀνέπλασεν· ὁ γνήσιος οἰκονόμος ἐσύναξε τοὺς καρποὺς τοῦ ἀμπελῶνος, ὁποῦ ἔμελλε νὰ ἁρπάσῃ ὁ ἐχθρὸς, καὶ ἐπίβουλος· ὁ δεσπότης τῶν οὐρανίων θησαυρῶν, τὸν ἐπίγειον πλοῦτον, εἰς μονὰς αἰωνίους ἐφύλαξεν· ὁ Δεσπότης μας λέγω Χριστὸς, ἡ ἐλπὶς τῶν ἀπηλπισμένων, τὴν ἀπηλπισμένην ταύτην δὲν ἐβδελύχθη ὡς ἐλεήμων, καὶ πανάγαθος, ἀλλ' ἀπέπεμψε κενὸν, καὶ ἄπρακτον τὸν πλουτοδότην αὐτῆς διάβολον, καὶ ἔγινεν ἡ βεβορβορωμένη ἀμόλυντος· ὁ ποταμὸς τῆς δυσωδίας, εὐωδίας ἀλάβαστρον, καὶ ἡ πολλῶν θανάτου αἴτιος, πολλῶν σωτηρίας πρόξενος. Ὁ δὲ τρόπος τῆς μετανοίας αὐτῆς οὕτως ἔγινεν.

Ἕνας μοναχὸς εὐσεβὴς, καὶ ἐνάρετος ἤρχετο ἀπὸ ξένον τόπον

εἰς τὴν πατρίδα του, καὶ περνῶν ἀπὸ τὴν πόλιν ἐκείνην, κατέλυσεν εἰς ἕνα σπῆτι πλησίον τῆς Ἄνωθεν Εὐδοκίας. Ὅταν οὖν ἀνέγνωσε τὴν ἀκολουθίαν του, εἶχεν ἕνα βιβλίον εὔμορφον, ὁποῦ ἔγραφε διὰ τὴν ἡμέραν τῆς κρίσεως φοβερὰ πράγματα, διὰ τὴν κόλασιν τῶν ἁμαρτωλῶν, καὶ τῶν δικαίων τὴν ἀνταπόδοσιν. Ταῦτα ὁ μοναχὸς ἀναγινώσκων, ἔτυχεν ἔξυπνος Θεοῦ εὐδοκίᾳ ἡ Εὐδοκία, καὶ τὰ ἤκουεν ὅλα τὴν νύκτα ἀπὸ ἕνα παράθυρον, καὶ τόσον ἐκατανύχθη, ὁποῦ ἔτρεχαν ὡς ποτάμι τὰ δάκρυά της, ἐνθυμουμένη τὰς ἀνομίας της. Ὁπόταν δὲ ἐξημέρωσεν, ἐπροσκάλεσε τὸν καλόγηρον, καὶ τὸν ἐξέταζε ταῦτα λέγουσα. « Πόθεν εἶσαι ; καὶ τί ἦσαν ἐκεῖνα, ὁποῦ τὴν νύκτα ἀνεγίνωσκες ; τὰ ὁποῖα ἄλλην φορὰν δὲν ἤκουσα εἰς τὸ ἔθνος μου· εἰπέ με παρακαλῶ τὴν ἀλήθειαν. Ὅτι ἐὰν μέλλῃ νὰ κολασθοῦν ὅσοι ἁμαρτάνουσι, τινὰς δὲ σώνεται· μάλιστα ὁποῦ εἶπες, ὅτι καὶ οἱ πλούσιοι κολάζονται. Ὅθεν περισσῶς ἐλυπήθηκα, ὡς ἤκουσα τοὺς λόγους σου, διατὶ εἶμαι ἀπὸ ὅλαις ταῖς γυναῖκες τοῦ κόσμου ἁμαρτωλότερη, καὶ πλουσιώτερη ». Τότε τὴν ἐρώτησεν, ἐὰν εἶχεν ἄνδρα, καὶ ποῦ ἐπίστευε ; καὶ πῶς τοσοῦτον πλοῦτον ἀπέκτησεν ; ἡ δὲ ἀπεκρίνατο. « Σαμαρεῖτις εἶμαι, καὶ ἄνδρα δὲν ἔχω νόμιμον, ἀλλὰ παρανόμως ὑποδέχομαι ὅσους ἔλθωσιν, ἀπὸ τοὺς ὁποίους τὸν πλοῦτον ἐσύναξα, λοιπὸν δίδαξόν με, ἐὰν δύναμαι νὰ σωθῶ μὲ τὸν πλοῦτον, καθὼς νομίζω. Ἐπειδὴ ἐὰν ἦτον ὁ πλοῦτος κακὸς, ὁ Θεὸς δὲν τὸν ἔδιδε » Λέγει της ὁ καλόγηρος· « ὅστις πλουτήσῃ κατὰ Θεὸν δίκαια ἀπὸ τοὺς γονεῖς του, ἢ μὲ τὸν κόπον του, δὲν ἔχει κατάκρισιν· μόνον ὅστις θησαυρίζει ἄδικα, καὶ δὲν ἐλεεῖ τοὺς πένητας ». Λέγει του ἡ γυνή. « Τάχα ἄδικος εἶναι ὁ πλοῦτος μου, μάλιστα ὁποῦ καὶ πολλοὺς πτωχοὺς εὐηργέτησα πλουσίως, καὶ πολὺ χρυσίον ἐχάρισα ; » καὶ ὁ Γερμανός. « Ὁ πλοῦτος σου εἶναι αἰσχρὸς, καὶ ἄδικος, καὶ δὲν ἀποδέχεται ὁ ἀμόλυντος Θεὸς τὴν μεμολυσμένην ἐλεημοσύνην σου, ἕως οὗ εὑρίσκεσαι εἰς τῆς πορνείας τὸν βόρβορον· ἀπὸ τὴν ὁποίαν κακῶς ἐπλούτησες· καὶ δὲν σοῦ γνωρίζει καμίαν χάριν ὁ Κύριος, ἕως νὰ φύγῃς ἀπὸ τὴν ἁμαρτίαν, νὰ κάμῃς τὴν πρέπουσαν μετάνοιαν. Λοιπὸν ἐὰν θέλῃς νὰ μοῦ ἀκούσῃς, ἠμπορεῖς νὰ σωθῇς, καὶ νὰ δοξασθῇς αἰώνια, νὰ κληρονομήσῃς ἀπόλαυσιν ἄρρητον, ἡδονὴν ἀνεκλάλητον, καὶ ζωὴν ἀθάνατον μετὰ θάνατον, καὶ ἄκουσον. Δύο πράγματα πρέπει νὰ κάμῃς, διὰ νὰ εὕρῃς σωτηρίαν, καὶ παρρησίαν πρὸς Κύριον· πρῶτον νὰ λάβῃς τὸ ἅγιον Βάπτισμα, τὸ ὁποῖον καθαρίζει ὅλους τοὺς ρύπους. καὶ μολυσμοὺς τῶν ἁμαρτημάτων, καὶ δεύτερον νὰ σκορπίσῃς καλῶς ἐκεῖνον τὸν πλοῦτον, ὁποῦ κακῶς ἐσύναξες, νὰ τὸν διαμοιράσῃς μετὰ χαρᾶς εἰς πτωχοὺς καὶ πένητας, καὶ τότε σοῦ δίδει ὁ Δεσπό-

της Χριστὸς, ἀντὶ τοῦ φθειρομένου τούτου καὶ ρέοντος, ὡς βασιλεὺς πλουσιόδωρος, πλοῦτον ἄσυλον, καὶ ἀεὶ διαμένοντα, νὰ συναριθμηθῇς μὲ τὰς ἁγίας παρθένους, νὰ συμβασιλεύῃς μὲ τὸν Χριστὸν αἰώνια » ἡ δὲ εἶπεν αὐτῷ· « καὶ πῶς νὰ πορευθῶ ὕστερα, ὅταν σκορπίσω τὸν πλοῦτον μου, ὁποῦ εἶμαι καλομαθημένη, καὶ δὲν ἠμπορῶ νὰ στενοχωρηθῶ ; τίς νὰ ἔχῃ τὴν φροντίδα μου ; Ἔτι δὲ πῶς νὰ βεβαιωθῶ, ὅτι ὅσα μοῦ εἶπες εἶναι ἀλήθεια ; ἤγουν τὰ ἀγαθὰ, ὁποῦ κληρονομοῦσιν εἰς τὸν Παράδεισον ὅσοι καταφρονήσουν τὰ πρόσκαιρα, διὰ νὰ ἔλθω προθύμως εἰς τὸν Χριστὸν, νὰ τοῦ δουλεύω ὅλας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς μου, γενομένη εἰς πολλοὺς ἁμαρτωλοὺς μετανοίας ὑπόδειγμα ; » λέγει της ὁ Γερμανός. « Μὴν ἔχῃς διαλογισμοὺς εἰς τὸν νοῦν σου· ὅτι ὁ διάβολος εἶναι πονηρὸς, καὶ πολυμήχανος, καὶ ἐὰν ἴδῃ πῶς ἀμφιβάλλεις, διαστρέφει τὴν καρδίαν σου, διὰ νὰ μὴν εὔγῃς ἀπὸ τὸ θέλημά του, ἀλλὰ νὰ σὲ βάλῃ εἰς πῦρ ἄσβεστον, νὰ φλογίζεσαι μετ' αὐτοῦ αἰώνια. πλὴν ἐὰν θέλῃς νὰ βεβαιωθῇς τὴν ἀλήθειαν, εὔγαλε αὐτὰ τὰ πλούσιά σου φορέματα, καὶ ὅλα τὰ στολίσματα, καὶ ἐνδύσου πτωχὰ, καὶ καταφρονεμένα ἱμάτια, καὶ σφαλίσου μίαν ἑβδομάδα εἰς τὸν κοιτῶνά σου, καὶ προσεύχου πρὸς τὸν Θεὸν νηστικὴ μὲ δάκρυα, ὁ ὁποῖος ὡς ἀγαθὸς καὶ φιλάνθρωπος, θέλει σοῦ δείξει τινὰ ὀπτασίαν κατὰ τὸν πόθον σου, καὶ εἴτι σοῦ φανερώσει, προθύμως ποίησον ».

Τότε ἡ Εὐδοκία ἔταξε, νὰ κάμῃ καθὼς τὴν ἐσυμβούλευσε καὶ τὸν ἐπαρεκάλεσε, νὰ προσμείνῃ καὶ αὐτὸς εἰς τὸν οἶκον, ὅπου ἔμενε νὰ προσεύχηται διὰ λόγου της, ἕως νὰ περάσῃ ἡ ἑβδομὰς νὰ ἴδωσι τὸ ἀποβησόμενον καὶ τοῦ ἔδωσε χρήματα διὰ τὰ ἔξοδα. Οὗτος οὖν ηὔξατο δι' αὐτὴν πρὸς τὸν Θεὸν οὕτω λέγων· «Κύ»ριε Ἰησοῦ Χριστὲ, ὁποῦ ἐδικαίωσας τὸν τελώνην, καὶ τὴν πόρνην »ἔσωσας, σῶσον καὶ ταύτην τὴν ἀχρείαν δούλην σου, ὅπως ποιήσῃ »ἀκουστὸν τὸ ὄνομά σου εἰς ὅλα τοῦ κόσμου τὰ πέρατα». Ταῦτα εὐξάμενος, ἀπῆλθεν, ἡ δὲ Εὐδοκία δὲν ἀμέλησε ποσῶς εἰς ὅσα τὴν ἐσυμβούλευσεν, ἀλλὰ ἐπρόσταξε ταῖς σκλάβαις νὰ κλείσουν τὰς θύρας καὶ νὰ μὴν ἀνοίξουν τινὸς ἐκείνας τὰς ἑπτὰ ἡμέρας, οὔτε ποσῶς νὰ δουλεύσωσιν ἀλλὰ νὰ προσεύχωνται· αὐτὴ δὲ ἐσφαλίσθη εἰς τὸ κουβούκλιον, καὶ προσηύχετο ὅλην τὴν ἑβδομάδα κλαίουσα·καὶ τότε προσελθὼν ὁ μοναχὸς εὔγαλεν αὐτὴν ἔξω ἀπὸ τὸ κουβούκλιον· καὶ ἐρωτήσας αὐτὴν ἐὰν εἶδεν ὀπτασίαν τινὰ, ἀπεκρίνατο λέγουσα· «καθὼς ηὐχόμην μετὰ δακρύων ἐνθυμουμένη τὰς ἁμαρτίας μου, εἶδα »σήμερον πρὶν νὰ ξημερώσῃ φῶς μέγα ὑπὲρ τὸν ἥλιον καὶ ἕνα νέον »ἀστραπόμορφον, ὅστις μὲ ἥρπασεν ἀπὸ τὴν δεξιὰν, καὶ μὲ ἀνέβα»σεν εἰς τὸν Οὐρανὸν, καὶ ἐκεῖ εἶδα ἄνδρας λευκοφόρους ἀναριθ-

»μήτους ἐξαστράπτοντας, οἱ ὁποῖοι μὲ ὑπεδέχθησαν χαίροντες· καὶ »καθὼς ἔμβαινα εἰς τὸ φῶς ἐκεῖνο τὸ ἀνεκλάλητον, ἐφάνη ἐξαίφνης »ἀπέξω τῆς θύρας ἕνας μαῦρος καὶ ἄσχημος γίγαντας· καὶ τρίζων κατ' ἐμοῦ τοὺς ὀδόντας ἐφώναζε τόσον δυνατά, ὁποῦ ὅλος ὁ τόπος ἔτρεμεν. Ὅστις ἐδικάζετο πρὸς τὸν ὁδηγόν μου ταῦτα λέγοντας· «ἀδικεῖς με Ἀρχιστράτηγε, ἐὰν αὐτὴν σώσῃς τὴν ἄσωτον, ὁποῦ ἐμίανε τόσους ἀνθρώπους, καὶ πᾶσαν τὴν γῆν ἀνομίας ἐπλήρωσεν. Ἔπαρε καὶ ὅλον τὸν κόσμον, καὶ πάντας τοὺς ἀνόμους ἀδίκως δικαίωσον». Ἐγὼ διὰ μικρὰν παρακοὴν ἐξωρίσθην ἀπὸ τὸν Παράδεισον καὶ σὺ εἰσάγεις εἰς αὐτὸν πᾶσαν ψυχὴν ἄσωτον καὶ παμβέβηλον »· αὐτὰ καὶ ἕτερα πλείονα φλυαρήσας ἐκεῖνος ὁ ἄσχημος, ἦλθε φωνὴ γλυκυτάτη λέγουσα· «Οὕτως ὁ Θεὸς εἰς τοὺς υἱοὺς τῶν ἀνθρώπων ηὐδόκησεν· ὅς τις ὑποδέχεται τοὺς μετανοοῦντας ὡς εὔσπλαγχνος.» Τότε λέγει πάλιν ἡ θεία φωνὴ πρὸς τὸν ὁδηγοῦντα με· «ἔπαρέ την Μιχαὴλ, νὰ τὴν ὑπάγῃς εἰς τὴν οἰκίαν της νὰ κάμῃ »ἀγῶνα νὰ συγχωρήσω τὰς ἁμαρτίας της, καὶ ἐγὼ θέλω τὴν »δυναμώνει νὰ τὴν διαφυλάττω ὡς τέκνον μου, νὰ μὴ τὴν βλάψουν »οἱ δαίμονες·» καὶ οὕτω μὲ ἔφερεν ἐδῶ ὁ Ἄγγελος λέγοντας· «Εἰ»ρήνη σοι δούλη τοῦ Θεοῦ Εὐδοκία· ἀνδρίζου καὶ δυνάμωνε· ὅτι ἡ »χάρις τοῦ Θεοῦ εἶναι μετὰ σοῦ πάντοτε·» ἐγὼ δὲ τὸν ἠρώτησα λέγουσα· «φανερωσέ μου τίς εἶσαι κύριε;» ὁ δὲ εἶπε μοι· «ἐγὼ εἶμαι τοῦ ἀληθινοῦ Θεοῦ ὁ πρωτάγγελος, ὁποῦ δέχομαι ὅσους μετανοήσουν τὰς ἁμαρτίας των καὶ τοὺς ὁδηγῶ εἰς ζωὴν αἰώνιον· καὶ τότε κάμνουν οἱ Ἄγγελοι χαρὰν μεγάλην, διὰ τὸν μετανοοῦντα ἁμαρτωλὸν, πῶς ἐσώθη. Ὅτι ὁ ἐλεήμων Θεὸς δὲν θέλει τὴν ἀπώλειαν τινὸς, ἀλλὰ τὴν ἐπιστροφὴν καὶ μετάνοιαν.» Ταῦτα εἰπὼν, μὲ ἐσφράγισε τρεῖς φοραῖς ὁ Ἄγγελος καὶ οὕτως ἀπῆλθεν εἰς τὰ οὐράνια». Τότε τῆς λέγει ὁ ὅσιος· «ἐπιστώθης τώρα πῶς εἶναι Θεὸς ἀγαθὸς καὶ εὔσπλαγχνος, καὶ δέχεται τοὺς ἁμαρτωλοὺς εἰς μετάνοιαν; ἐγνώρισας πόση διαφορὰ εἶναι ἀπὸ τοῦτο τὸ ὀλίγον φῶς, ἕως ἐκεῖνο τὸ λαμπρότατον; πῶς σοῦ φαίνεται τώρα; πιστεύεις εἰς τὸν Χριστὸν τὸν ἀληθῆ Θεὸν, τὸν ἀγαθὸν καὶ παντελεήμονα; ἢ ἀκόμη διστάζεις εἰς τὴν καρδίαν σου;» ἡ δὲ ἀπεκρίνατο. «Ἐγὼ ἐπίστευσα καὶ πιστεύω ὅτι ἄλλος Θεὸς δὲν εἶναι ἢ μὴ ἐκεῖνος ὅπου σώζει τοὺς ἁμαρτάνοντας, τοῦ ὁποίου τὸ ἄμετρον φῶς ἐστοχάσθηκα ὀλίγην ὥραν εἰς τὸν Παράδεισον». Λέγει της ὁ μακάριος. «Λοιπὸν ἐὰν ὁ τόπος σοῦ ἄρεσε, κάμε τρόπον νὰ τὸν ἀπολαύσῃς αἰώνια· ἤγουν κάμε ἱκανὴν μετάνοιαν κατὰ τὰς ἁμαρτίας σου καὶ θρήνησον τόσον ὅπου νὰ πλύνῃς τοὺς ρύπους τῆς ψυχῆς σου μὲ τὰ δάκρυα, καὶ τότε γίνεσαι νύμφη τοῦ Χριστοῦ ἀμόλυντος. Ἀστόχησον τὴν προ-

τέραν σου διαγωγὴν καὶ μίσησον πᾶσαν σαρκικὴν ἀπόλαυσιν· πόθησον τὴν σωφροσύνην καὶ καθαρότητα, νὰ κληρονομήσῃς ἀντὶ τῶν ἐπιγείων τὰ ἐπουράνια». Λέγει ἡ Εὐδοκία. «Ἕτοιμος εἶμαι νὰ κάμω ὅσα μὲ προστάξεις, πάτερ τίμιε». Ὁ δὲ εἶπεν αὐτῇ. «Ἐγὼ μὲν ὑπάγω εἰς τὸ μοναστήριόν μου, καὶ πάλιν μεθ' ἡμέρας τινὰς ἔρχομαι νὰ ἰδῶ πῶς εὑρίσκεσαι, σὺ δὲ λάβε τὸ ἅγιον βάπτισμα (τὸ ὁποῖον σὲ φυλάττει ἀβλαβῆ πάντοτε) καὶ πορεύου, καθὼς σοι εἶπον καθαρὰ καὶ ἀμόλυντα» Ἡ δὲ ἐδέετο πρὸς αὐτὸν μὲ δάκρυα λέγουσα. «Μὴ μὲ ἀφήσῃς κύριέ μου ἀτελείωτον νὰ μὴ μὲ εὕρῃ ὁ ἐχθρὸς ὑστερημένην βοηθείας καὶ σύρῃ με πάλιν εἰς τὴν μιαρὰν ἐπιθυμίαν του. Ἐγὼ ἔχω δούλους πολλοὺς καὶ χρυσίον ἀναρίθμητον, λίθους τιμίους καὶ ἄλλα τιμιώτερα πράγματα τῶν χρημάτων χρησιμώτερα, καὶ ἂν ὁρίζῃς νὰ φορτώσωμεν τοὺς δούλους μου νὰ μὲ πάρῃς εἰς τὸ Μοναστήριόν σου, νὰ μὲ κυβερνήσῃς νὰ σωθῶ διὰ μέσου σου». Λέγει της ὁ ὅσιος. «Ὑπόμεινον ὀλίγας ἡμέρας νὰ βαπτισθῇς, καὶ μοίρασε εἰς τοὺς πτωχοὺς τὸν ἄδικον πλοῦτόν σου, καὶ τότε ἔρχομαι νὰ σὲ πάρω νὰ σὲ ὑπάγω εἰς ἕνα Μοναστήριον». Ἔμεινεν οὖν ἡ μακαρία εἰς τὴν οἰκίαν αὐτῆς προσευχομένη καὶ νηστεύουσα, καὶ δὲν ἔτρωγεν εἰμὴ μόνον ὀλίγον ἄρτον καὶ ὕδωρ σύμμετρον κλαίουσα· ἔπειτα ὑπῆγεν εἰς τὸν ἐπίσκοπον τῆς πόλεως ἐκείνης καλούμενον Θεόδοτον καὶ τὴν ἐβάπτισεν εἰς τὸ ὄνομα τῆς ἁγίας καὶ ὁμοουσίου Τριάδος. Ἔπειτα λέγει ταῦτα ἡ μακαρία πρὸς τὸν ἐπίσκοπον. «Παρακαλῶ τὴν ἁγιωσύνην σου νὰ διαμοιράσῃς ὅλον μου τὸν πλοῦτον εἰς θλιβομένους καὶ πτωχοὺς, εἰς χήρας καὶ ὀρφανὰ καὶ πένητας, ἐπειδὴ ἄδικα τὰ ἐσύναξα, ὡς ἔμαθον, νὰ διαμερισθῇ καλῶς νὰ εὕρω ἔλεος ἀπὸ τὸν Θεὸν εἰς τὰς ἀνομίας μου». Ἰδὼν οὖν ὁ ἀρχιερεὺς τὴν καλὴν αὐτῆς γνώμην καὶ ἀγαθὴν προαίρεσιν, τὴν εὐλόγησεν ἐξ ὅλης του τῆς ψυχῆς (γνωρίσας τὴν μέλλουσαν αὐτῆς προκοπὴν) καὶ τῆς λέγει. «Εὔχου διὰ λόγου μας ἀδελφὴ, ὅτι σήμερον ἔγεινες ὄντως νύμφη Χριστοῦ καὶ τῶν ἀγγέλων συνόμιλος. Μακαρία ἐσὺ καὶ καλότυχος, ὅπου ἔδωσες ὅλον τὸν πλοῦτόν σου καὶ ἀπέκτησες τὸν πολύτιμον μαργαρίτην· καὶ διὰ τὰ φθαρτὰ ταῦτα καὶ ἡδέα, ὅπου ἐμίσησας πανσόφως καὶ φρόνιμα, ὑπάγεις νὰ ἀπολαύσῃς τὰ ἀΐδια καὶ αἰώνια νὰ συναγάλλεσαι μὲ τὸν νυμφίον σου Χριστὸν πάντοτε, εἰς τὴν βασιλείαν αὐτοῦ τὴν οὐράνιον». Αὐτὰ καὶ ἄλλα περισσότερα λέγων πρὸς τὴν μακαρίαν ὁ ἅγιος ἐπίσκοπος μὲ δάκρυα κατανύξεως, ἐπροσκάλεσεν ἕνα Ἱερομόναχον ὁποῦ εἶχεν ἐνάρετον, ἄνθρωπον ξενοδόχον τῆς Ἐπισκοπῆς, καὶ λέγει του, διατὶ σὲ ἠξεύρω εὐλαβῆ, καὶ θεόφοβον, παραδίδω εἰς τὴν ψυχήν σου τὴν ψυχὴν ταύτης τῆς γυναικὸς, νὰ διαμοιράσῃς εἰς πτω-

χοὺς τὸν πλοῦτον της, νὰ μὴ κρατήσῃς διὰ ἡμᾶς κανένα ἀργύριον, ἀλλὰ καθὼς ἐσὺ ἔδωκες τὴν πατρικήν σου κληρονομίαν ἐλεημοσύνην, οὕτω καὶ ταῦτα ὅλα, ὁποῦ παραδώσω εἰς τὰς χεῖρας σου, νὰ τὰ οἰκονομήσῃς καλὰ, καὶ θεάρεστα· ἀπελθὼν οὖν ὁ ἱερεὺς μὲ τὴν Εὐδοκίαν εἰς τὴν οἰκίαν της ἐσύναξεν ὅλην της τὴν πλουσίαν οὐσίαν, καὶ τὰ ἔδωσεν ὅλα εἰς τὴν ἐξουσίαν αὐτοῦ, μὲ χαρούμενον πρόσωπον, τὰ ὁποῖα ἦσαν τόσα πολλὰ, ὁποῦ θέλει φανῇ εἰς τινὰς πρᾶγμα περισσὸν, καὶ ἀπίστευτον, ἀλλὰ ἐγὼ καθὼς τὰ εὗρον εἰς τὸ ἑλληνικὸν, τὰ γράφω εἰς κοινὴν φράσιν, χωρὶς νὰ αὐξήσω (μάρτυς μου ὁ Κύριος) τίποτε· ἀλλὰ μόνον τὴν ἀλήθειαν καὶ τοῦτο εἰς δόξαν Θεοῦ, καὶ ἡμῶν ὑπόδειγμα, διὰ νὰ κατανυχθοῦν καὶ ἄλλαις ψυχαῖς, νὰ μιμηθοῦν αὐτὴν τὴν ἀείμνηστον Εὐδοκίαν· καὶ πάνσοφον· ἦτον οὖν ἡ ποσότης τῶν χρημάτων αὐτῆς χρυσίον μὲν λίτραις μυριάδες, μὲ μαργαριτάρια βασιλικὰ, καὶ λίθοι πολύτιμοι ἀναρίθμητοι, σκεύη ἀργυρᾶ, ὀκτὼ χιλιάδες λίτραις, στολίδια ἄλλα διάφορα χρυσᾶ, καὶ ἀργυρᾶ, πολλὰ καὶ μεταξωτὰ ἱμάτια, κάμπτραις, ἤγουν κουτία ἄλλα 275, μόσχος κουτία δώδεκα, καὶ στυράκι ἀπὸ τὴν Ἰνδίαν, κουτία 33, καὶ ἕτερα πολυτίμητα πράγματα, καὶ ἄλλα ροῦχα χρυσοΰφαντα ἀναρίθμητα, μὲ λίθους τιμίους, καὶ μαργαριτάρια, λινὰ ροῦχα, καὶ ἄλλα παρόμοια δὲν γράφομεν· ἀμὴ ἕκαστος ἂς τὸ συλλογισθῇ ἀπὸ λόγου του, πῶς εἶχε πλῆθος ἄμετρον ὁμοίως καὶ χωράφια, ἀμπελῶνας, καὶ ἄλλα ἀκίνητα πράγματα, ὁποῦ τῆς ἔδιδαν ἐσοδίαν κάθε χρόνον τρεῖς χιλιάδες νομίσματα· αὐτὰ ὅλα καὶ ἄλλα περισσότερα, ὁποῦ διὰ συντομίαν ἀφήκαμεν ἄγραφα, ἔδωκε τοῦ ἄνωθεν ἱερέως ἡ πάνσεμνος. Τοὺς δὲ δούλους, καὶ σκλάβους της ἐλύτρωσε, καὶ τοὺς ἐχάρισε τὸν οἶκον της, καθὼς εὑρίσκετο: ἔτι δὲ δύο χιλιάδας χρυσᾶ φλωρία τοὺς ἔδωσε, λέγουσα· «ἐγὼ μὲν σᾶς ἐλύτρωσα ἀπὸ τὴν δουλείαν αὐτὴν τὴν πρόσκαιρον· καὶ ἐὰν θέλετε νὰ λάβετε καὶ τὴν ἀληθηνὴν ἐλευθερίαν πιστεύσατε εἰς τὸν Χριστὸν, τὸν ἀληθινὸν Θεὸν, τὸν ἀγαθὸν καὶ παντελεήμονα, νὰ σᾶς ἀξιώσῃ τῆς οὐρανίου βασιλείας του.» Ὅταν οὖν ἐκυβέρνησεν ἡ μακαρία καλῶς τὴν περιουσίαν της, καὶ ἐλυτρώθη ἀπὸ πᾶσαν φροντίδα, καὶ μέριμναν, τότε ἦλθε καὶ ὁ Γερμανὸς ὁ εὐλαβὴς, καὶ θεοσέβαστος, καὶ τὴν ἐπῆρεν εἰς τὸ γυναικεῖον μοναστήριον, ὁποῦ εἶχε μακρὰν ἀπὸ τοὺς μοναχοὺς δέκα στάδια. Ἦσαν οὖν οἱ ἄνδρες ἑβδομήκοντα, καὶ αἱ γυναῖκες τριάκοντα, μὲ τὰς ὁποίας ἔμεινεν ἡ θαυμάσιος Εὐδοκία, καὶ ἠγωνίζετο ἀπὸ ταῖς ἄλλαις περισσότερον. Ἐφόρει τὸ ἱμάτιον ὁποῦ τῆς ἔβαλλεν ὅταν τὴν ἐβάπτισεν ὁ Ἐπίσκοπος, καὶ δὲν τὸ εὔγαλε πώποτε· μόνον ὅταν ἦτο ψύχρα πολλὴ τὸν χειμῶνα, ἐπάνω εἰς τὰ ἐμφώτια, ἔβαλλεν

ἕνα ράσον τρίχινον. Ἔμαθε δὲ καὶ τὸ Ψαλτήριον, καὶ πᾶσαν τὴν Γραφὴν, καὶ τὴν ἀνεγίνωσκε πρόθυμα. Εἰς ὀλίγους χρόνους ἐκοιμήθη ἡ προεστῶσα τῶν παρθένων, καὶ ἐψήφισαν μὲ θεῖαν νεῦσιν, καὶ εὐδοκίαν τὴν Εὐδοκίαν, ὡς θαυμασίαν καὶ δόκιμον, καὶ τόσον εὑηρέστησε τοῦ Θεοῦ, καὶ πάσης τῆς ἀδελφότητος, ὁποῦ ἦτον θαῦμα ἐξαίσιον. Διὰ δὲ τὴν ἁγίαν της πολιτείαν μετὰ τὴν θαυμασίαν αὐτῆς ἀλλοίωσιν, τῆς ἔδωκεν ἐξουσίαν ὁ πλουσιόδωρος, νὰ κάμνῃ θαυμάσια, ἀπὸ τὰ ὁποῖα νὰ γράψωμεν ὀλίγα εἰς δόξαν αὐτοῦ, καὶ εἰς ὑπόδειγμα ἐκείνων, ὁποῦ ἀνόμησαν.

Ἕνας ἀπὸ τοὺς πρώτους της τοὺς ἀγαπητικοὺς, ὀνόματι Φιλόστρατος, ἐλυπήθη ἄμετρα, ὅταν ἤκουσε τὴν ἐπιστροφήν της, καὶ ἔχων πόθον πολὺν, νὰ τὴν ἰδῇ, νὰ συνομιλήσωσιν, ἐφόρεσε καλογερικὰ ἱμάτια ὁ ἀναίσχυντος, διὰ νὰ μὴ τὸν ἐμποδίσωσι, καὶ ἀπεκρίθη πῶς ἦλθε νὰ τῆς ὁμιλήσῃ, διὰ ψυχικήν της ὠφέλειαν· πιστεύσας οὖν ὁ ἄδολος Γερμανὸς τὰ δόλια καὶ ψευδόπλαστα τοῦ Φιλοστράτου λόγια, τὸν ἀφῆκε νὰ συνομιλήσῃ μὲ τὴν ὁσίαν ὁ ἀνόσιος. ὅστις βλέπων αὐτὴν οὕτω τεταπεινωμένην, καὶ ἀδύνατον ἀπὸ τὴν ἐγκράτειαν, τὴν ἐκύταξε μὲ βλέμμα ἄγριον, λέγων «τίς σε ἐκατάπεισεν Εὐδοκία, νὰ ἔλθῃς εἰς τόσην ἀγνωσίαν, νὰ ἀφήσῃς τόσον πλοῦτον, καὶ τοιαύτην μακαριότητα, ὁποῦ εἶχες, καὶ πᾶσαν ἀπόλαυσιν, νὰ ἔλθῃς εἰς τοσαύτην στενοχωρίαν, καὶ ἀπορίαν τῶν ἀναγκαίων πραγμάτων, νὰ ἀποθάνῃς πρὸ καιροῦ ματαίως, καὶ ἄκαιρα; καὶ κλαίει σε ἡ πόλις ὅλη, καὶ θρηνεῖ διὰ τὴν ἀγάπην σου; ἀλλὰ ἄκουσόν μου κυρία μου, νὰ ὑπάγωμεν εἰς τὴν προτέραν ἀπόλαυσιν, καὶ μὴ μαραίνῃς τὸ κάλλος σου μὲ τὴν ἀδιάκριτον νηστείαν ὁποῦ ἤσουν ὡς θεὰ ὡραία, καὶ πάγκαλος, καὶ τώρα ἔγινες ἄσχημη τοσοῦσον, καὶ ἄμορφος· τίς ἄλλος ἔδειξε τόσην ἀγνωσίαν, νὰ χαρίσῃ ὅλον τὸν πλοῦτον του, διὰ ματαίαν ἐλπίδα μελλούσης μακαριότητος, ὁποῦ δὲν ἠξεύρεις τὸ βέβαιον; λοιπὸν πρὶν ἀφανισθῇ τελείως ἡ εὐμορφία σου, νὰ γένῃ ἄχρηστον τὸ βασιλικόν σου πρόσωπον, ἀκολούθει μοι, νὰ χαρῶμεν τὸν κόσμον πρὸ τοῦ νὰ γηράσωμεν» αὐτὰ καὶ ἕτερα ὅμοια φλυαρήσας ὁ μάταιος, τὸν ὠργίσθη ἡ ὁσία, καὶ τοῦ ἐφύσησε μετὰ θυμοῦ εἰς τὸ πρόσωπον. λέγουσα. «Ὁ Κυριός μου Ἰησοῦς Χριστὸς ὁ δίκαιος Κριτὴς, ὁποῦ ἔγινα δούλη του ἡ ἀναξία, καὶ βέβηλος, νὰ σὲ ἐπιτιμήσῃ νὰ μὴν εὔγῃς καλὰ ἀπ' ἐδῶ, ἐπειδὴ εἶσαι τέκνον τοῦ διαβόλου, καὶ συμβουλεύεις ἐκεῖνα ὁποῦ τοῦ ἀρέσουσι» ταῦτα ἡ Ὁσία λέγουσα, ἔπεσεν εὐθὺς ὁ Φιλόστρατος, καὶ ἐξέψυξεν· αἱ δὲ λοιπαὶ μονάστριαι βλέπουσαι τοιοῦτον ἔργον τῆς ὁσίας θαυμάσιον, ἐθαύμαζον τὴν παρρησίαν, ὁποῦ εἶχε πρὸς Κύριον πλὴν ἡσύχασαν ἕως νὰ ἰδοῦν τὸ ἀποβησόμενον. καὶ τὸ μεσονύκτιον

εἶδεν εἰς τὴν ὀπτασίαν ἡ ὁσία τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστὸν, καὶ λέγει τῇ « Εὐδοκία, ἔγειρε, καὶ ποίησον προσευχὴν νὰ ἀναστῇ ὁ νεκρὸς, διὰ νὰ γνωρίσῃς τὴν δύναμίν μου, καὶ τότε νὰ σὲ ἀξιώσω μεγαλητέρου χαρίσματος, ἐπειδὴ ἐπίστευσας εἰς ἐμὲ, καὶ ἀπηρνήθης τὴν κοσμικὴν ματαιότητα·» ἐγερθεῖσα λοιπὸν ἡ ὁσία ἀνέστησε μὲ τὴν προσευχὴν αὐτῆς τὸν Φιλόστρατον, ὅστις ἐγερθεὶς ἔπεσεν εἰς τοὺς πόδας τῆς ὁσίας λέγων. «Παρακαλῶ σε, Εὐδοκία, δικαία δούλη τοῦ μεγάλου Θεοῦ νὰ μοῦ συγχωρήσῃς εἰς τὰ ἀνόσια λόγια ὅπου σοῦ ὡμίλησα ὁ ἀσύνετος, ὅτι τώρα ἐγνώρισα τοῦ Θεοῦ σου τὴν δύναμιν»· ἡ δὲ ὁσία τὸν ἐσυγχώρησε λέγουσα «Πορεύου εἰς εἰρήνην καὶ πίστευε εἰς τὸν παντοδύναμον Θεὸν ὅπου σὲ ἠλέησε διὰ τὴν ἄπειρον εὐσπλαγχνίαν του».

Τὸν καιρὸν ἐκεῖνον ἐβασίλευεν Αὐρηλιανὸς ὁ τύραννος, τινὲς δὲ ἀπὸ τοὺς ἐραστὰς τῆς Εὐδοκίας ἀκούσαντες, ὅτι ἐπίστευσεν εἰς τὸν Χριστὸν, καὶ ἐμόνασεν, ἐσυμβουλεύθησαν, νὰ τὴν ἐγκαλέσουν, ὑπὸ τοῦ διαβόλου παρακινούμενοι. Ἔστειλαν οὖν ἀναφορὰν πρὸς τὸν βασιλέα λέγοντες, ὅτι ἐπῆρεν ἀπὸ τὴν πόλιν βασιλικὰ ἀργύρια, καὶ τὰ ὑπῆγεν εἰς τὴν ἔρημον, νὰ κτίζῃ κελλία, καὶ μοναστήρια, καὶ νὰ τοὺς δώσῃ ἐξουσίαν, νὰ τῆς ἐπάρουν τὰ χρήματα, καὶ νὰ τὴν διώξουν ἀπ' ἐκεῖ, ἐπειδὴ ἐβλασφήμει τοὺς θεοὺς, καὶ ἐπροσκύνα Ἐκεῖνον ὁποῦ οἱ Ἑβραῖοι ἐσταύρωσαν. Ταῦτα ἀναγνώσας ὁ βασιλεὺς ἐθυμώθη, καὶ ἔστειλεν ἕνα κόμητα με τριακοσίους δυνατοὺς στρατιώτας νὰ τὴν ἐπάρουν ἀπὸ τὴν μονὴν βιαίως μὲ ὅλα τὰ χρήματα, νὰ τὴν ὑπάγουν εἰς τὰ βασίλεια· ὁ δὲ πανάγαθος Κύριος ἐφανέρωσε ταῦτα μὲ ὀπτασίαν πρὸς τὴν ὁσίαν λέγων, « ὀργὴ τοῦ βασιλέως ἔρχεται κατὰ σοῦ, καὶ μὴ φοβηθῇς ὅτι ἐγὼ εἶμαι μετὰ σοῦ· πάντοτε » φθάσαντες οὖν οἱ στρατιῶται εἰς τὸ ἀσκητήριον, μόνον ὅτι τὸ εἶδον ἀμὴ νὰ ἔμβουν μέσα δὲν ἐδυνήθησαν (ἐμποδιζόμενοι ὑπὸ θείας δυνάμεως). ἀλλὰ ἐγύριζαν κοπιάζοντες εἰς μάτην τρία ἡμερονύκτια· ἔπειτα βλέπων ὁ Θεὸς, ὅτι ὡς ἀσύνετοι δὲν ἐγνώρισαν τὴν θείαν αὐτοῦ, καὶ θαυμάσιον δύναμιν, νὰ στρέψουν εἰς τὰ ὀπίσω, μετανοοῦντες διὰτὴν ἀνομίαν των, ἀλλὰ ἐπέμενον νὰ τελέσουν τοῦ ἐπιγείου Βασιλέως τὸ παράνομον πρόσταγμα, ἐπαίδευσεν αὐτοὺς ὡς ἀδίκους δικαίως ὁ Κύριος, καὶ ἐλθοῦσα πνοὴ θανάσιμος δεινοῦ δράκοντος, ἐθανάτωσε τοὺς ἀθλίους, καὶ πεσόντες ἐξαίφνης ὅλοι ἐξέψυξαν, ἐκτὸς τοῦ Κόμητος, καὶ ἄλλων τριῶν στρατιωτῶν οἱ ὁποῖοι ἔμειναν ζωντανοὶ, διὰ νὰ φέρουν πρὸς τὸν Βασιλέα ἴσως τὸ μήνυμα, ὅστις ἀκούσας ταῦτα λίαν ἐθυμώθη, καὶ συνάξας ὅλην τὴν σύγκλητον, εἶπεν αὐτοῖς ὀργιζόμενος : « βλέπετε μίαν πόρνην καταφρονεμένην, καὶ ἄτιμον. πόσους δυνατοὺς στρατιώτας ἀπώλεσε μὲ

ταῖς μαντείαις, καὶ κακουργίαις της; τί με συμβουλεύετε, νὰ κάμω νὰ μὴ μᾶς κάμη καὶ ἄλλα χειρότερα; » τότε ὁ υἱὸς αὐτοῦ τοῦ Βασιλέως ἐκαυχήθη, νὰ ὑπάγῃ νὰ χαλάσῃ τὸ μοναστήριον, καὶ αὐτὴν νὰ φέρῃ βιαίως εἰς τὸ κριτήριον· ἀλλὰ ματαίως, καὶ κενὰ ἐμελέτησεν, διότι καθὼς ὑπήγενε καβαλάρης, ἔπεσε δίπλα τὸ ἄλογον, καὶ ἐσύντριψεν ὅλως τὸν ἕνα του πόδα, καὶ τὸν ὑπῆγον σηκωτὸν εἰς τὰ βασίλεια, ὅστις ἀπὸ τοὺς πόνους ἐξέψυξεν· ὅθεν κλαίων ὁ Βασιλεὺς καὶ ὀδυρόμενος, τὸν ἐσυμβούλευσεν ὁ Φιλόστρατος ταῦτα λέγων· « γίνωσκε Βασιλεῦ, ὅτι ἡ μακαρία Εὐδοκία εἶναι δούλη τοῦ ἀληθινοῦ Θεοῦ, καὶ δὲν δύναται νὰ τὴν κακοποιήσῃ τις ἄνθρωπος, ὅτι αὐτὴν διαφυλάτει θεϊκὴ Δύναμις· λοιπὸν ἐὰν θέλῃς νὰ ἀναζήσῃ ὁ υἱός σου, στεῖλέ της γράμμα ἐντίμως, καὶ παρακάλεσον αὐτὴν μὲ πολλὴν ταπείνωσιν ». τότε ὁ βασιλεὺς ἔστειλε γράμματα ἱκετικὰ, μὲ ἕνα Τριβοῦνον Βαβύλαν ὀνόματι, ὅστις ἀπῆλθεν εἰς τὸ μοναστήριον, καὶ προσκυνήσας τὴν ἁγίαν, τῆς ἔδωσε τὰ γράμματα, ἔπειτα ἐξῆλθε καὶ ἐκάθησεν εἰς ἕνα πεζοῦλι, καὶ ἀνέμενεν ἀπόκρισιν, καὶ ἐκεῖ ἀπεκοιμήθη, καὶ βλέπει εἰς τὸ ὅραμά του Ἄγγελον Κυρίου ἀστραπόμορφον, ὅστις τὸν ἐκέντησεν εἰς τὴν πλευρὰν μὲ μίαν ράβδον, καὶ λέγει του· « ὁ νεκρὸς σὲ περιμένει Βαβύλα, καὶ ἔγειραι ». ὁ δὲ ἐσηκώθη παρευθὺς, καὶ πορευθεὶς εἰς τὴν ὁσίαν, τῆς ἐφανέρωσε τὴν ὀπτασίαν, ζητῶν ἀπόκρισιν. Ἐθ δὲ πρῶτον μὲν ἠξατο πρὸς Κύριον νὰ τὴν φωτίσῃ νὰ κάμῃ τὸ συμφερώτερον, ἔπειτα ἐπῆρεν ἀπὸ τὰς ἀδελφὰς συγχώρησιν, καὶ ἀντέγραψε ταῦτα πρὸς τὸν Βασιλέα μὲ πολλὴν ταπεινοφροσύνην, καὶ μ' πριότητα, λέγουσα· « ἐγὼ μὲν εἰμαι εὐτελὴς καὶ ἀθλία ἔχουσα πολλὰς ἀνομίας, καὶ ἄσωτος διὰ τὴν ὁποίαν αἰτίαν δὲν εἰμαι ἀξία, νὰ κάμω διὰ τὸν υἱόν σου πρὸς τὸν Δεσπότην Χριστὸν ἡ παμβέβηλος δέησιν· πλὴν ἐὰν εἰς αὐτὸν ὁλοψύχως πιστεύσῃς, θέλεις ἰδῇ τὴν μεγάλην του δύναμιν, νὰ μετατραπῇ ἡ πολλή σου θλῖψις εἰς ἀγαλλίασιν ». Ἔκαμεν οὖν τρεῖς σταυροὺς εἰς τὴν ἐπιστολὴν, καὶ τὴν ἔδωκε τοῦ Τριβούνου, ὅστις ἀπῆλθε δρομαῖος, καὶ φθάσας εἰς τὸν νεκρὸν ὡς ἔβαλε τὸ γράμμα ἐπάνω του (ὢ τοῦ θαύματος!) ἀνέστη, καὶ οὐ μόνον αὐτὸς ὁ νεκρέγερτος, ἀλλὰ καὶ πάντες οἱ παρόντες. ὁρῶντες τοιοῦτον φρικτὸν τερατούργημα, καὶ αὐτὸς ὁ βασιλεὺς, ἐβόησαν ἅπαντες « μέγας ὁ Θεὸς τῆς χριστιανῆς Εὐδοκίας, ὁποῦ κάμνει τοιαῦτα θαυμάσια »· ἔκαμεν οὖν ὁ Βασιλεὺς εἰς τὴν χαρὰν τοῦ υἱοῦ του μεγάλην τράπεζαν, καὶ πολλὴν ἐλεημοσύνην, εἰς τοὺς πτωχοὺς ἐμοίρασεν, ἔπειτα προσκαλεσάμενος τὸν ἀρχιερέα τῆς πόλεως, ἐβαπτίσθη μὲ ὅλους τοὺς συγγενεῖς, καὶ δούλους του, καὶ πολὺ χρυσίον ἔστειλε τῆς ἁγίας, νὰ τὸ ἐξοδεύσῃ εἰς τὸ Μοναστήριον, καὶ πολλάκις τῆς ἔστελλε γράμ-

ματα, καὶ βασιλικὰ δωρήματα, ἀλλὰ εἰς ὀλίγον καιρὸν αὐτὸς ὁ βασιλεὺς καὶ ἡ σύζυγος καλῶς ἐτελεύτησαν· ὁ δὲ υἱὸς αὐτοῦ ὁ νεκρέγερτος, ἐχειροτονήθη Διάκονος· καὶ μὲ καιρὸν ὁ ἀρχιερεὺς τῆς πόλεως ἐτελεύτησε, καὶ ἐχειροτόνησαν αὐτὸν ὡς ἄξιον, ὅστις εἶχεν ἀδελφὴν Γελασίαν ὀνόματι, ἥτις ἐπῆρε τὴν κληρονομίαν της, καὶ ἀπῆλθεν εἰς τὴν μονὴν τῆς ὁσίας, καὶ ἐκαλογερεύθη μὲ δύο εὐνούχους της, καὶ ἐκεῖ ἐτελείωσαν τὸν βίον θεάρεστα. Μετὰ τὸν θάνατον αὐτῆς ἔγινεν ἄλλος Βασιλεὺς εἰδωλολάτρης, καὶ ἐψήφισεν ἡγεμόνα εἰς τὴν Ἡλιούπολιν ἕνα σκληρὸν, καὶ ἀπάνθρωπον, Διογένην ὀνομαζόμενον, ὁ ὁποῖος εἶχεν ἀπὸ χρόνους ἀρραβωνιασμένην τὴν ἄνωθεν Γελασίαν τὴν θυγατέραν τοῦ βασιλέως διὰ γυναῖκα του, καὶ διατὶ δὲν ἠθέλησε νὰ βαπτισθῇ ὁ Διογένης δὲν του τὴν ἔδωκεν ὁ βασιλεύς· αὐτὸς δὲ τότε ζῶντος τοῦ βασιλέως, εἶχεν ὑπομονὴν, ἀλλ' ὕστερον ὁποῦ ἔλαβε τὴν ἡγεμονίαν, ἐπειδὴ ἡ μακαρία Γελασία ἀπῆλθε πρὸς τὸν νυμφίον αὐτῆς τὸν οὐράνιον, ἠβουλήθη νὰ κακοποιήσῃ ἀντ' αὐτῆς τὴν ὁσίαν, ὁποῦ τὴν ἐκούρευσε· καὶ στέλλει πεντήκοντα στρατιώτας, νὰ τοῦ τὴν φέρουσιν· ἀλλὰ τότε πάλιν ἐφάνη πρὸς αὐτὴν ὁ δεσπότης Χριστὸς, καὶ τῆς λέγει εἰς τὸ ὅραμα· « ἀγρύπνει Εὐδοκία τέκνον μου, καὶ ἀγωνίζου διὰ τὴν ἀληθινὴν πίστιν, νὰ λάβῃς τὸν στέφανον, ὅτι ἦλθεν ὁ καιρὸς τοῦ μαρτυρίου σου, καὶ ἰδοὺ ἔρχονται κατὰ σοῦ ἀλλόφυλοι, ὡς θηρία ἄγρια, ἀλλὰ μὴ δειλιάσῃς ποσῶς κολαστήρια, ὅτι ἐγὼ εἶμαι μετὰ σοῦ εἰς ὅλας τὰς θλίψεις σου»· φθάσαντες δὲ οἱ στρατιῶται εἰς τὸ αὐτὸ μοναστήριον, ἐπρόφθασεν ἡ ἁγία εἰς τὸ ἅγιον Βῆμα καὶ ἐπῆρεν ἀπὸ τὸ ἱερὸν τῆς ἁγίας τραπέζης κιβώτιον, μίαν μικρὰν μερίδα ἀπὸ τὸ τίμιον Σῶμα τοῦ Χριστοῦ, καὶ τὸ ἐβάστα ἐπάνω της εἰς ἕνα κουτὶ μικρότατον, εἰς σκέπην αὐτῆς, καὶ βοήθειαν· καὶ λαβόντες αὐτὴν, τὴν ὑπήγεναν εἰς τὸν ἡγεμόνα χαίροντες χαίρουσαν. Καὶ διὰ νὰ φθάσουν ἐγρηγορώτερα, ἐπεριπατοῦσαν ὅλην τὴν νύκτα κατὰ τὴν πρόσταξιν, ἀλλὰ ὁ θεῖος Ἄγγελος ὁ φύλαξ αὐτῆς, ἐπροπορεύετο κρατῶν μίαν λαμπάδα καὶ τῆς ἔφεγγεν ἀοράτως, χωρὶς νὰ βλέπουσιν οἱ στρατιῶται ποσῶς τὸ θαυμάσιον. Καὶ οἵτινες φθάσαντες εἰς τὴν πόλιν, ἐπρόσταξεν ὁ ἡγεμὼν, νὰ τὴν φυλακώσουν, καὶ νὰ μὴ τολμήσῃ τις, νὰ τῆς δώσῃ ψωμὶ ἢ νερὸν, ἢ ἄλλην τροφὴν ὁλοτελῶς· καὶ τὴν τετάρτην ἡμέραν τὴν ἔφεραν σκεπασμένην εἰς τὸ κριτήριον, καὶ ξεσκεπάζοντες τὸ πρόσωπόν της, εὐγῆκε τόση λάμψις ὡς ἀστραπὴ, ὥστε πάντες ἐξέστησαν, καὶ ὁ ἡγεμὼν περισσότερον· καὶ ἐρωτήσας αὐτὴν νὰ εἰπῇ τὴν τύχην, τὴν πίστιν, καὶ τὴν ἐπωνυμίαν της, ἀπεκρίνατο, « τὸ μὲν ὄνομά μου εἶνε Εὐδοκία εἶμαι δὲ χριστιανὴ, καὶ ἠξιώθηκα νὰ ὀνομάζομαι δούλη αὐτοῦ τοῦ μόνου ἀγαθοῦ, καὶ εὐσπλάγ-

χνου Θεοῦ, εἰς τὸν ὁποῖον ἐπίστευσα ἐξ ὅλης καρδίας μου, καὶ δὲν δύναται κανένα πρᾶγμα, νὰ μὲ χωρίσῃ ἀπὸ τὴν ἀγάπην του· λοιπὸν μὴ κάθεσαι νὰ μὲ ἐρωτᾷς, ἄλλὰ κάμε εἴτι βούλεσαι, νὰ εὔγῃς ἀπὸ ταύτην τὴν φροντίδα τὸ συντομώτερον »· λεγει της ὁ ἡγεμὼν « διατὶ ἀφῆκες τὴν πόλιν σου, καὶ ὑπῆγες εἰς τόπον ἔρημον ; καὶ ἐξωδίασες ματαίως τόσα αὐθεντικὰ ἀργύρια : » ἡ δὲ ἀπεκρίνατο, ἂς ἔλθουν οἱ συκοφάνται εἰς τὸ μέσον, νὰ τοὺς ἐλέγξω, ὅτι ἐγὼ ποσῶς δὲν ἐπῆρα δημόσια χρήματα· λοιπὸν ἐὰν ἔχῃς νὰ εἰπῇς διὰ ἄλλην ὑπόθεσιν, εἰπὲ εἴτι βούλεσαι ». καὶ ὁ ἡγεμὼν « οἱ προεστοὶ ταύτης τῆς πόλεως σὲ ἐγκάλεσαν, πῶς ἀφῆκες τοὺς παλαιοὺς θεοὺς, καὶ προσκυνεῖς ἄλλον νεώτερον, καὶ εἰς τὸν ναὸν αὐτοῦ ἐξωδίασες ὅλα τὰ χρήματα· λοιπὸν χωρὶς περιττολογίαν, κάμε ἕνα ἀπὸ ταῦτα τὰ τρία· ἢ τοὺς θεοὺς προσκύνησον, ἢ στρέψαι πάλιν εἰς τὴν προτέραν πολιτείαν σου, ἢ κἂν δός μας τὰ χρήματα, νὰ τὰ βάλωμεν εἰς τὸ κοινὸν, πρὶν τὸ μάθῃ ὁ βασιλεὺς, καὶ θυμωθῇ ἐναντίον σου ». λέγει του ἡ ἁγία « ἐγὼ ἀργύρια ποσῶς δὲν ἐπῆρα· μόνον ἀπὸ τὸν φθόνων των μὲ ἐγκάλεσαν. ἀλλὰ μήτε τοὺς ψευδωνύμους θεούς σας προσκυνῶ πώποτε, ἐπειδὴ ἠξιώθηκα, νὰ γένω δούλη τοῦ ἀληθινοῦ Θεοῦ καὶ παντελεήμονος, τὸν ὁποῖον δὲν ἀπαρνοῦμαι, ἐὰν μοῦ δώσῃς καὶ μύρια παιδευτήρια » : βλέπων οὖν ὁ ἄρχων τῆς ὁσίας τὸ ἀμετάθετον, ἐπρόσταξε νὰ τὴν ἐκδύσουν ἕως τὴν μέσην, νὰ ξεσχίζουν τὰς πλευρὰς αὐτῆς ἄνδρες τέσσαρες, ἕως νὰ φανῶσι τὰ σπλάγχνα της, οὕτως οὖν ἐβασάνιζαν τὴν Ἁγίαν ὥρας δύο, δίδοντές της δριμυτάτους, πόνους, μὲ ἐκεῖνα τὰ δεινὰ κολαστήρια οἱ ἀκόλαστοι· τότε τῆς λέγει πάλιν ὁ ἄρχων « λυπήσου γυναῖκα τὰ κάλλη σου, θυσίασον τοῖς θεοῖς, νὰ μὴν ἀπωλεσθῇ κακῶς ἡ εὐμορφία, καὶ ὡραιότης σου » λέγει του ἡ Ἁγία· « ἐὰν ἦσουν ἄνθρωπος γνωστικὸς νὰ κρίνῃς δίκαια, ἤθελες γνωρίσει τὸ συμφέρον σου, νὰ πιστεύσῃς εἰς τὸν ἀληθινὸν Θεὸν, νὰ συγχωρήσῃ τὰς ἀνομίας σου ὡς εὔσπλαγχνος· ἀλλ' ἐπειδὴ τὸ συνειδός σου σὲ κατακρίνει εἰς θάνατον, σὲ περιμένει τοῦ αἰωνίου πυρὸς ἡ κόλασις »· τότε θυμωθεὶς ὁ ἡγεμὼν περισσότερον, ἐκέλευσε νὰ τὴν ἐκδύσουν ὁλόγυμνην, νὰ τὴν κρεμάσουν εἰς τὸ ξύλον, νὰ τὴν δέρνουσιν ἰσχυρότερα· θέλοντες δὲ νὰ τὴν γυμνώσουν οἱ στρατιῶται εὗρον τὸ κουτὶ ὁποῦ εἶχεν τὸν ἅγιον Ἄρτον, καὶ τοῦ τὸ ἔδωσαν τοῦ ἡγεμόνος, ὅστις τὸ ἤνοιξε· καὶ παρευθὺς εὐγῆκε φλὸξ, καὶ κατέκαυσε τοὺς περιεστῶτας, αὐτοῦ δὲ τοῦ ἄρχοντος ἐξήρανεν ὅλον τὸ ζερβὸν μέρος καὶ ἔγινεν ἡμίξηρος, ἤγουν, παράλυτος, καὶ πίπτων εἰς τὴν γῆν ὠδύρετο δεινῶς καὶ ἔκραζε λέγωντας· « ἰάτρευσόν με δέσποτα ἥλιε, νὰ κατακαύσω ταύτην τὴν μάντισαν »· ταῦτα εἰπὼν εὐθὺς

ἦλθεν ἀστραπὴ καὶ τὸν ἔκαυσεν, ὅθεν ἔπεσε νεκρὸς δικαίως ὁ ἄδικος, καὶ ἐσυνάχθη ἡ πόλις ὅλη, καὶ ἔκλαιον τοῦ ἡγεμόνος τὸν θάνατον· ἕνας δὲ ἀπὸ τοὺς στρατιώτας εἶδεν ἕνα νέον ἀστραπόμορφον ἐνδεδυμένον ἄσπρα φορέματα, καὶ ὡμιλοῦσε μὲ τὴν ἁγίαν, καὶ τὴν ἐσκέπαζε μὲ λεπτὸν, καὶ ὡραῖον μανδήλιον, διὰ νὰ μὴ φαίνωνται αἱ σάρκες της. Ταῦτα βλέπων ὁ στρατιώτης, ἐπροσκύνησε τὴν ἁγίαν λέγων « δέξαι με μετανοοῦντα δούλη τοῦ ἀληθινοῦ Θεοῦ, ὅτι εἰς αὐτὸν πιστεύω καὶ ἐγὼ ὁ ἀνάξιος, καὶ παρακαλῶ σε σπλαγχνίσου τὸν ἄρχοντα, καὶ ἀνάστησον αὐτόν. διὰ νὰ πιστεύσουν καὶ ἄλλοι πολλοὶ εἰς τὸν Δεσπότην Χριστὸν διὰ μέσου σου »· ταῦτα εἰπὼν, ἔλυσεν αὐτὴν ἀπὸ τὸ ξύλον, καὶ τὴν ἐκατέβασε μὲ εὐλάβειαν, ἥτις ηὔξατο ὥραν πολλὴν μυστικὰ πρὸς Χριστόν Ἔπειτα μεγαλοφώνως ἔκραξε, λέγουσα. « Κύριε Ἰησοῦ Χριστὲ, ὁποῦ ἠξεύρεις τὰ κρύφια, » καὶ ἔκαμες τὸν κόσμον μὲ τὴν σοφίαν σου, πρόσταξον νὰ ἀνα- » στηθοῦν ὅλοι ὅσοι ὑπὸ τοῦ πυρός σου ἐκαύθησαν, διὰ νὰ δο- » ξάσουν πολλοὶ τὸ Ὄνομά σου τὸ Ἅγιον ». Ταῦτα μὲν πρὸς τὸν Θεὸν ἐδέετο· ἐστράφη δὲ πρὸς τοὺς νεκροὺς, καὶ ἤγγισεν εἰς ὅλους μὲ τὴν ἁγίαν της δεξιὰν, λέγουσα· « εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ ἐγέρθητε »· καὶ παρευθὺς, ὢ ἐξαισίου θαυματουργήματος, ὅλοι ὡς ἐξ ὕπνου ἀνέστησαν ὑγιεῖς, καὶ ὁλόκληροι, καὶ ἐπίστευσαν εἰς τὸν Χριστὸν οἱ περισσότεροι τῆς πόλεως. Τούτων γενομένων, ἦλθε μύνημα πρὸς τὸν κόμητα, ὅστις ἐστέκετο ἐκεῖ μὲ τὸν ἄρχοντα, καὶ τοῦ εἶπεν, ὅτι ἡ γυνή του ἐπλύνετο εἰς ἕνα λουτρὸν, καὶ ὀλιγοθυμήσασα, ἀπέθανεν. Ὁ οὖν Διόδωρος ἀκούσας ταῦτα, ἐξέσχισεν ἀπὸ τὴν λύπην τὴν χλαμύδα, καὶ ἔδραμε μὲ τὸν ἡγεμόνα εἰς τὴν νεκράν· καὶ ἰδόντες αὐτὴν ἀπεθαμμένην βέβαια, ὑπέστρεψαν εἰς τὴν Ἁγίαν, καὶ λέγει της ὁ Διόδωρος, «ἐπ' ἀληθείας πιστεύω, ὅτι δυνατώτερος εἶναι ὁ Θεός σου ἀπὸ τοὺς ἐδικούς μας καὶ μεγαλήτερος, ἀλλ' ἐπειδὴ ἀκόμη μικροψυχῶ, ἀνάστησον τὴν γυναῖκα μου, καὶ νὰ βαπτισθῷ μὲ ὅλον τὸν οἶκον μου»· λέγει του ἡ μάρτυς· «ὁ Κύριός μου θέλει κάμει καὶ αὐτὸ τὸ θαυμάσιον, ὡς εὔσπλαγχνος, διὰ νὰ πιστεύσουν εἰς αὐτὸν καὶ ἄλλοι περισσότεροι»· ἀπελθοῦσα οὖν εἰς τὴν νεκρὰν μὲ ὅλον τὸν ὄχλον, ἔπεσεν εἰς τὴν γῆν καὶ προσηύχευτο πολλὴν ὥραν, καὶ ἐγερθεῖσα εἶπε ταῦτα μεγαλοφώνως, νὰ τὴν ἀκούσωσιν ἅπαντες. «Κύριε Ἰησοῦ Χριστὲ ὁ Υἱὸς καὶ Λόγος τοῦ Πατρὸς, ὁποῦ »ἀνασταίνεις τοὺς νεκροὺς ὡς Θεὸς παντοδύναμος, ἀνάστησον καὶ »τὴν Φηρμίναν διὰ νὰ πιστεύσῃ αὕτη, καὶ ἕτεροι εἰς ἐσὲ τὸν ζῶντα »Θεὸν τὸν ἀγαθὸν καὶ αἰώνιον»· ταῦτα εὐξαμένης, ἡ νεκρὰ ἐπήδησεν ἀπὸ τὸν κράββατον, οἱ δὲ παρόντες ἰδόντες τοιοῦτον ξένον τεράστιον, ἐβόησαν ὅλοι ὡς ἐξ ἑνὸς στόματος «ὄντως ὁ Θεός σου εἶναι

ἀληθινὸς καὶ δίκαιος, εἰς τὸν ὁποῖον, καὶ ἡμεῖς χωρὶς ἀμφιβολίαν πιστεύομεν»· ἐβαπτίσθησαν οὖν ὄχλος πολὺς, καὶ ὁ ἡγεμὼν μὲ τὸν κόμητα Διόδωρον μὲ ὅλην των τὴν συγγένειαν, καὶ ἔμεινεν ἡ ἁγία εἰς τὴν οἰκίαν τῆς Φηρμίνας διδάσκουσα· ἐκεῖ δὲ πλησίον εἰς ἕνα κῆπον ἦτον φωλευμένος εἰς δράκων, ὅστις ἐφόνευσε μὲ τὸ φύσημα ἕνα τέκνον μιᾶς χήρας ἥτις ἔκλαιεν ὡς μήτηρ τὸν υἱόν της ἀπαρηγόρητα, καὶ ἀκούσασα ταῦτα ἡ ἁγία ἀπῆλθεν εἰς τὸν νεκρὸν μὲ τὸν Διόδωρον, καὶ λέγει του· «κάμε προσευχὴν διὰ τὸν νεκρὸν, νὰ τὸν ἀναστήσῃ ὁ Κύριος» ὁ δὲ Διόδωρος ἐδίσταζε λέγων, πῶς δὲν ἦτον ἄξιος, νὰ ζητήσῃ τοιοῦτον χάρισμα· λέγει του ἡ μάρτυς· «ἐγὼ πιστεύω εἰς τὸν Θεόν μου, ὅτι ἐπειδὴ ἀδιστάκτως ἐπίστευσας εἰς αὐτὸν, ὑπακούει σου, μόνον ἐπικαλέσου τον ὁλοψύχως, νὰ ἰδῇς τὴν ἄμετρον εὐσπλαγχνίαν του »· κλίνας οὖν εἰς τὴν γῆν τὴν κεφαλὴν ὁ Διόδωρος, ηὔξατο ταῦτα, δέρων τὸ στῆθος, καὶ ραίνων θερμότατα δάκρυα. λέγωντας· «Κύριε ὁ Θεὸς, ὁποῦ μὲ ἐκαταξίωσες, »νὰ σὲ γνωρίσω ὁ ἁμαρτωλὸς καὶ ἀνάξιος, διὰ μέσου ταύτης τῆς »ἁγίας δούλης σου, τὴν ὁποίαν ἐξαπέστειλας εἰς ἡμᾶς νὰ μᾶς λυ»τρώσῃ ἀπὸ τὰς χεῖρας τοῦ δαίμονος, πρόσδεξαι τὴν δέησίν μου, »ἐπειδὴ ἠξεύρεις πῶς εἶναι πρὸς σὲ ἡ πίστις μου ἀμετάθετος· καὶ »ἀνάστησον τοῦτον τὸν νεκρόν. Εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, »Ζῆνον ἀνάστηθι »· καὶ παρευθὺς ἐσηκώθη· ἡ δὲ ἁγία πάλιν ἐδεήθη τοῦ Δεσπότου Χριστοῦ ταῦτα λέγουσα. «Κύριε ὁ Θεὸς ἐπάκου»σον καὶ ἐμοῦ τῆς ταπεινῆς, καὶ πρόσταξον τὸν ἐχθρὸν καὶ ἐπίβου»λον δράκοντα, νὰ ἔλθῃ ἐδὼ ἔμπροσθεν τοῦ ὄχλου, νὰ διαρραγῇ, »διὰ νὰ μὴ θανατώσῃ καὶ ἄλλους δούλους σου»· ταῦτα ε πε, καὶ παρευθὺς ἦλθεν ὁ δεινὸς ἐκεῖνος δράκων ὡς ὑπὸ πυρὸς διωκόμενος, καὶ πεσὼν εἰς τὴν γῆν ἐξέπνευσεν· οἱ δὲ παρόντες ὁρῶντες τοιαῦτα τερατουργήματα, ἐπίστευσαν εἰς τὸν Χριστὸν, καὶ ἅπαντες ἐβαπτίσθησαν. Εἰς ὀλίγον καιρὸν ἐτελεύτησεν ὁ ἡγεμὼν Διογένης θεάρεστα, καὶ ἐκάθησεν ἄλλος ὀνόματι Βικέντιος, δεινὸς πρὸς τοὺς χριστιανοὺς καὶ ἀπάνθρωπος, ὅστις ἀκούσας τῆς ἁγίας τὰ κατορθώματα καὶ ἠξεύρων ὅτι μὲ ἄλλον τρόπον δὲν ἤθελε δυνηθῇ νὰ τὴν θανατώσῃ ἔστειλε στρατιώτας, καὶ ἔκοψαν τὴν Ὁσίαν αὐτῆς κεφαλὴν τὴν πρώτην τοῦ πρώτου μηνὸς, ὅστις ἀπὸ τοὺς Ρωμαίους λέγεται Μάρτιος ἐν ἔτει 126 βασιλεύοντος τοῦ Ἀδριανοῦ Αἰλίου, καὶ οὕτω πληρώσασα τὸν δρόμον τοῦ μαρτυρίου της, τὸ μὲν πνεῦμα ἀπῆλθεν εἰς τὰ οὐράνια, τὸ δὲ τίμιον αὐτῆς, καὶ πάνσεπτον λείψανον ἔμεινεν εἰς τὴν γῆν πηγάζον καὶ μετὰ θάνατον θαύματα, τὴν ὁποίαν χάριν ἔλαβεν ἀπὸ τὸν Θεὸν διὰ τὴν θερμοτάτην αὐτῆς μετάνοιαν, ἧς ἐξιωθείημεν καὶ ἡμεῖς ἐν Χριστῷ τῷ Κυρίῳ ἡμῶν. Ὧ ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας. Ἀμήν.

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τῆς ὁσίας ΔΟΜΝΙΝΗΣ τῆς νέας.

»Τῶν ἀρετῶν φέρουσα φόρτους Δομνίνα,
»Θεῷ προσῆλθεν ἔμπορος πανολβία.

Αὕτη ἦτο ἀπὸ τὴν πόλιν Κῦρον τὴν εὑρισκομένην εἰς τὴν Ἀντιόχειαν θυγάτηρ γονέων εὐσεβῶν καὶ πλουσίων· ἐκ νεαρᾶς δὲ ἡλικίας ἀγαπήσασα τὸν Θεὸν, ἐμιμήθη τὴν ζωὴν τοῦ ὁσίου Μάρωνος (ὅστις ἑορτάζεται κατὰ τὴν ιδ'. τοῦ Φεβρουαρίου)· ὅθεν ἔκτισε μικρὰν καλύβην εἰς τὸν κῆπον τοῦ μητρικοῦ της οἴκου καὶ ἐκεῖ ἡσυχάζουσα καὶ πενθοῦσα ἔβρεχε μὲ παντοτεινὰ δάκρυα τὰς παρειάς της, καὶ τὰ τρίχινα φορέματά της. Ἐπειδὴ δὲ ἦτο πλησίον μία ἐκκλησία. ἐσηκόνετο ἡ μακαρία κατὰ τὸ μεσονύκτιον καὶ ἐπήγαινεν εἰς αὐτὴν καὶ ἐκεῖ προσέφερε τὰς προσευχὰς καὶ ὑμνῳδίας της εἰς τὸν Θεόν· τοῦτο δὲ τὸ ἴδιον ἔκαμνε καὶ ὅτε ἤρχιζεν ἡ ἡμέρα καὶ ὅτε ἐτελείονε, προκρίνουσα ἀπὸ πάντα ἄλλον τόπον, τὸ νὰ προσεύχεται εἰς τὸν ἀφιερωμένον τόπον τῷ Θεῷ, δηλαδὴ εἰς τὴν ἐκκλησίαν· διὰ τοῦτο καὶ τὴν ἐκκλησίαν ἐκείνην πολλὰ ἐπεμελήθη καὶ ἐστόλισε, πείσασα τὴν μητέρα καὶ τοὺς ἀδελφούς της νὰ ἐξοδεύσωσι τὰ ὑπάρχοντά των εἰς καλλωπισμὸν τοῦ ναοῦ ἐκείνου. Αὕτη ἡ μακαρία, τροφήν της εἶχε τὴν βρεγμένην φακὴν, καὶ τὸν πόνον τῆς νηστείας ταύτης ὑπέμεινε, ἂν καὶ εἶχε σῶμα μισαποθαμένον καὶ ἀσθενέστατον· ἐδεικνύετο δὲ εἰς ὅλους τοὺς ἄνδρας καὶ τὰς γυναῖκας, ὅσοι τὴν ἔβλεπον, χωρὶς αὐτὴ νὰ βλέπῃ πρόσωπόν τινος, καὶ χωρὶς νὰ δεικνύῃ εἰς τοὺς ἄλλους τὸ πρόσωπόν της, ἐπειδὴ ἦτο καλὰ σκεπασμένη μὲ τὸ τρίχινον φόρεμα.

Αὐτὴ ἡ ἀοίδιμος πολλάκις πιάνουσα τὴν δεξιὰν χεῖρα τοῦ μακαρίου Θεοδωρήτου τοῦ ἐπισκόπου Κύρου διὰ νὰ τὴν ἀσπασθῇ (1) καὶ βάλλουσα αὐτὴν εἰς τοὺς ὀφθαλμούς της πρὸς ἁγιασμὸν, μὲ τόσα πολλὰ δάκρυα τὴν ἔβρεχεν, ὥστε ἔσταζον ἀπὸ τὴν χεῖρα τοῦ Θεοδωρήτου τὰ δάκρυά της. Ἐγέννα δὲ τὸ δάκρυον ἐκεῖνο ὁ θερμὸς πρὸς τὸν Θεὸν αὐτῆς ἔρως, ὁ ὁποῖος ἤναπτε μὲν τὸν νοῦν τῆς ὁσίας εἰς τὴν τοῦ Θεοῦ θεωρίαν, ἐκέντα δὲ τὴν καρδίαν της μὲ τὰ βέλη του καὶ ἔκαμνε τὴν ψυχήν της νὰ σπουδάζῃ εἰς τὸ νὰ ἀναχωρήσῃ ἀπὸ τὴν ζωὴν ταύτην καὶ νὰ μεταβῇ εἰς τὴν ἄλλην. Μὲ τούτους τοὺς ἱεροὺς ἀγῶνας διήρχετο ὅλην τὴν ἡμέραν καὶ νύκτα ἡ τρισολβία, καὶ πρὸς τούτοις ὑπηρέτει καὶ ἀνέπαυε μὲ ὅλας της τὰς δυνάμεις τοὺς τότε ὁσίους καὶ ἀσκητάς· ἀλλὰ καὶ ἐκείνους ὅσοι

(1) Οὗτος ὁ Θεοδώρητος ἔγραψε καὶ τὸν βίον της ἐν τῷ τριακοστῷ ἀριθμῷ τῆς Φιλοθέου Ἱστορίας, ἀπὸ τὸν ὁποῖον ἠρανίσθη καὶ τὸ Συναξάριον τοῦτο.

ἤρχοντο πρὸς αὐτὴν, τοὺς ἔστελλε μὲν νὰ καταλύσωσιν εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ ἀρχιερέως (τοῦ Θεοδωρήτου δηλαδὴ) τὰ δὲ χρειαζόμενα ὅλα αὐτὴ τὰ ἔπεμπεν εἰς αὐτοὺς, διότι ἐσυγχωρεῖτο νὰ λαμβάνῃ ἀπὸ τὰὑπάρχοντα τῆς μητρὸς καὶ τῶν ἀδελφῶν της καὶ νὰ τὰ ἐξοδεύῃ εἰς ἐλεημοσύνην, ἵνα ἐκ τῆς ἐλεημοσύνης εὐλογηθῶσι καὶ αὐξηθῶσι περισσότερον. Οὕτω λοιπὸν ἡ ὁσία Δομνίνα ζήσασα θεαρέστως, μετέβη εἰς τὰς οὐρανίας παστάδας διὰ νὰ χαίρῃ αἰωνίως.

Μνήμη τῆς ἁγίας μάρτυρος ΑΝΤΩΝΙΝΗΣ.

»Θάλαμος ἡ θάλασσα νυμφικὸς ὤφθη,
»Ἀντωνίναν κρύπτουσα νύμφην Κυρίου.

Αὕτη κατήγετο ἀπὸ τὴν πόλιν Νίκαιαν (νῦν καλουμένην Ἰσνὶκ), κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Μαξιμιανοῦ ἐν ἔτει σ ϟ έ. (295) Παρασταθεῖσα λοιπὸν ἔμπροσθεν τοῦ ρηθέντος βασιλέως, καὶ τὸν Χριστὸν παρρησίᾳ ὁμολογήσασα, πρῶτον μὲν λαμβάνει διάφορα βάσανα καὶ βάλλεται εἰς φυλακὴν, ἔπειτα δὲ ἐκβάλλεται ἀπὸ τὴν φυλακὴν, καὶ ἐπειδὴ δὲν ἐπείσθη νὰ θυσιάσῃ εἰς τὰ εἴδωλα, κρεμᾶται καὶ ξεσχίζεται εἰς τὰς πλευράς. Ταῦτα δὲ πάσχουσα ἡ μακαρία ἐνέπαιζε τοὺς θεοὺς τῶν Ἑλλήνων καὶ τὴν πλάνην τοῦ βασιλέως· διὸ παρεδόθη εἰς τοὺς δημίους, διὰ νὰ ἐκδύσωσι καὶ νὰ δείρωσιν αὐτὴν δυνατά· ἀλλ' ὅτε οἱ δήμιοι ἐπλησίασαν διὰ νὰ τὴν γυμνώσωσιν, εὐθὺς ἦλθον ἀπὸ τοὺς οὐρανοὺς ἄγγελοι καὶ τοὺς μὲν δημίους κτυπήσαντες δυνατὰ, τοὺς ἔσπρωξαν, τὴν δὲ ἁγίαν διεφύλαξαν ἀβλαβῆ. Μετὰ ταῦτα ἤπλωσαν αὐτὴν ἐπάνω εἰς ἀνημμένην ἐσχάραν· ἐπειδὴ δὲ καὶ ἀπὸ τὴν βάσανον αὐτὴν ἔμεινεν ἀβλαβὴς μὲ τὴν χάριν τοῦ Χριστοῦ, βάλλεται ἐντὸς σάκκου, καὶ ρίπτεται εἰς τὴν λίμνην τῆς Νικαίας καὶ οὕτως ἡ ἀοίδιμος λαμβάνει τοῦ μαρτυρίου τὸν στέφανον.

Οἱ ἅγιοι μάρτυρες ΜΑΡΚΕΛΟΣ καὶ ΑΝΤΩΝΙΟΣ πυρὶ τελειοῦνται.

»Χώνη τις ἡ κάμινος ἀθληταῖς δύω,
»Οἳ χρυσίου λάμπουσιν ἐν ταύτῃ πλέον.

Οἱ ἅγιοι μάρτυρες ΣΙΛΒΕΣΤΡΟΣ καὶ ΣΩΦΡΟΝΙΟΣ ξίφει τελειοῦνται.

»Οὐ καρτερῶν Σίλβεστρος θρησκεύειν πλάνην,
»Σὺν Σωφρονίῳ τὴν τομὴν ἐκαρτέρει.

Ὁ ἅγιος μάρτυς ΝΕΣΤΟΡΙΑΝΟΣ ξίφει τελειοῦται.

»Εἰς τοὐ=πίσω τράχηλον ἐξειλκυσμένος,
»Νεστοριανὸς τὴν τομὴν πρόσω φέρει.

Μνήμη τῶν ἁγίων μαρτύρων ΧΑΡΙΣΙΟΥ, ΝΙΚΗΦΟΡΟΥ καὶ ΑΓΑΠΙΟΥ.

»Τριὰς τριάδι νῦν παρίστατ' ἐν πόλῳ,
»Ἡ τῶν ἀθλητῶν τῇ τὰ πάντα κτισάσῃ.

Ὁ ὅσιος ΑΓΑΠΙΟΣ ὁ ἐν τοῖς ὄρεσι τῆς τοῦ Βατοπαιδίου μονῆς ἀσκήσας, ὁ ὑπὸ τῶν Σαρακηνῶν αἰχμαλωτισθεὶς, καὶ αὐτοὺς μεταβαλὼν καὶ βαπτίσας, ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.

»Εἰ καὶ τὸ σῶμα αἰχμάλωτος, παμμάκαρ,
»Ἀλλ' οὐχὶ γνώμην, Ἀγάπιε, ὡράθης.

Ἐδῶ εἰς τὴν τοποθεσίαν τοῦ Βατοπαιδίου ἐβλάστησεν ὡς ὡραῖον φυτὸν, καὶ ὁ ὅσιος Ἀγάπιος, ὅστις καθήμενος εἰς τὴν σκήτην τοῦ Κολιτζοῦ, ᾐχμαλωτίσθη ἀπὸ τοὺς Ἀγαρηνοὺς, καὶ ποιήσας εἰς τὴν ἄλυσον δώδεκα χρόνους, καὶ δουλεύσας μὲ ἐμπιστοσύνην τὸν Ἀγαρηνὸν ὅστις τὸν ἠγόρασεν, ἐλευθερώθη διὰ τῆς Θεοτόκου ἐκ τῆς φυλακῆς, καὶ ἐπέστρεψεν εἰς τὸ Ὄρος πρὸς τὸν γέροντά του, ὅστις ἐλέγξας αὐτὸν, διὰ τί ἔφυγε κρυφίως ἀπὸ τὸν κύριόν του, τὸν ἔκαμεν νὰ ἐπιστρέψῃ πάλιν εἰς ἐκεῖνον. τόν ὁποῖον εἰς ὅλον τὸ ὕστερον κατέπεισε, καὶ τὸν ἐπῆρεν ὁμοῦ μὲ τοὺς δύο του υἱοὺς, καὶ ἦλθον εἰς τὸ Ὄρος, καὶ τούτους βαπτίσας ἐποίησε μοναχούς.

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ Β', μνήμη τοῦ ἁγίου μάρτυρος ΗΣΥΧΙΟΥ τοῦ Συγκλητικοῦ (1).

»Ποταμὸν Ἡσύχιος ὑδάτων ἔδυ,
»Ὅπως ποταμὸν τοῦ πυρὸς διεκφύγῃ.
»Δευτερίῃ προσέβη Ἡσύχιος ἐν πόλου ὅρμοις.

Οὗτος ὁ ἅγιος μάρτυς Ἡσύχιος ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Μαξιμιανοῦ ἐν ἔτει τβ' (302), πρῶτος ὑπάρχων τοῦ βασιλικοῦ παλατίου καὶ τῆς Συγκλήτου βουλῆς, διότι ἦτο μαγιστριανὸς κατὰ

(1) Σημειοῦμεν ἐνταῦθα, ὅτι κατὰ τὴν δευτέραν ταύτην τοῦ Μαρτίου, ἐν μὲν τῷ ἑσπερινῷ καὶ τῷ ὄρθρῳ ψάλλονται τροπάρια καὶ κανὼν τοῦ ἁγίου μάρτυρος Ἡσυχίου παρὰ τοῖς Μηναίοις· ἐν δὲ τοῖς Συναξαρίοις τῆς αὐτῆς ἡμέρας οὐδὲ γρῦ ἀναφέρεται περὶ τοῦ Ἡσυχίου τούτου, ἀτάκτως πάνυ καὶ ἀηδῶς. Ὅθεν ἡμεῖς εὑρόντες τὸ Συναξάριον τοῦ ἁγίου τούτου Ἡσυχίου κατὰ τὴν δεκάτην Μαΐου κείμενον, μετεγράψαμεν αὐτὸ εἰς τὴν παροῦσαν ἡμέραν, ἵνα μὴ, ἄλλοθι μὲν εὑρίσκηται ἡ ἀκολουθία αὐτοῦ, ἄλλοθι δὲ τὸ Συναξάριον αὐτοῦ.

τὸ ἀξίωμα. Ἐπειδὴ δὲ ὁ Μαξιμιανὸς ἐπρόσταξεν ὅλοι οἱ χριστιανοὶ ὅσοι ἦσαν στρατιῶται βασιλικοὶ, νὰ ἀρνηθῶσι τὰς ζώνας των (αἱ ὁποῖαι ἦσαν σημεῖον τῆς βασιλικῆς αὐτῶν ἀξίας) καὶ νὰ ζῶσιν ὡς ἰδιῶται καὶ ἄτιμοι· ἕνεκα τοιαύτης παρανόμου προσταγῆς πολλοὶ χριστιανοὶ ἐπροτίμησαν νὰ ζῶσιν κάλλιον χωρὶς καμμίαν ἐξωτερικὴν τιμὴν, παρὰ νὰ ἔχωσι μὲν τιμὴν, νὰ ἀπολέσωσι δὲ τὰς ψυχάς των· ὁμοῦ δὲ μὲ τοὺς ἀνωτέρω χριστιανοὺς συνηριθμήθη καὶ ὁ ἅγιος οὗτος Ἡσύχιος. Μαθὼν δὲ τοῦτο ὁ βασιλεὺς, ἐπρόσταξε νὰ ἐνδυθῇ τὰ πολύτιμα φορέματα, ἅτινα ἐφόρει ὁ ἅγιος, καὶ νὰ ἐνδυθῇ μανδύαν πενιχρὸν, χωρὶς μανίκια, ὑφασμένον ἀπὸ μαλλία, καὶ νὰ συναναστρέφεται μὲ τὰς γυναῖκας, πρὸς ἀτιμίαν καὶ καταφρόνησιν.

Τοῦτου δὲ γενομένου ἐπροσκάλεσεν αὐτὸν ὁ βασιλεὺς καὶ τῷ ἔλεγε· δὲν ἐντρέπεσαι, ὦ Ἡσύχιε, ὅπου ἔχασες μὲν τὴν τιμὴν καὶ τὸ ἀξίωμα τοῦ μαγιστριανοῦ, κατεβιβάσθης δὲ εἰς τὴν ἄτιμον ταύτην ζωήν; ἢ δὲν ἤξευρες ὅτι οἱ χριστιανοὶ, τῶν ὁποίων ἐπροτίμησες τὴν ζωὴν, δὲν ἔχουσι δύναμιν νὰ σὲ καταστήσωσι πάλιν εἰς τὰς προτέρας μεγάλας τιμὰς, καὶ εἰς τὸ ἀξίωμά σου; ὁ δὲ ἅγιος ἀπεκρίθη εἰς ταῦτα· ἡ μὲν τιμή σου αὕτη, ὦ βασιλεῦ, εἶναι προσωρινὴ, ἡ δὲ τιμὴ καὶ δόξα, τὴν ὁποίαν δίδει ὁ Χριστὸς εἶναι αἰωνία καὶ ἀτελεύτητος. Ὅθεν διὰ τὰ λόγια ταῦτα ὁ βασιλεὺς θυμωθεὶς, ἐπρόσταξε νὰ δέσωσι μίαν μεγάλην μυλόπετραν εἰς τὸν λαιμὸν τοῦ ἁγίου, καὶ νὰ ρίψωσι αὐτὸν εἰς τὸ μέσον τοῦ ποταμοῦ, τοῦ καλουμένου Ὀρόντου, τοῦ ἐν τῇ κοίλῃ Συρίᾳ εὑρισκομένου, (ὅστις κοινῶς ὀνομάζεται Ὀρόντζ), καὶ οὕτως ὁ μακάριος ἔλαβε παρὰ Κυρίου τοῦ μαρτυρίου τὸν στέφανον.

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τοῦ ἁγίου ἱερομάρτυρος ΘΕΟΔΟΤΟΥ ἐπισκόπου Κυρηνίας τῆς Κύπρου.

»Ἀθλῶν πέπλησαι, Θεόδοτε, στιγμάτων,
»Εἰ καὶ μετ' εἰρήνης σε Χριστὸς λαμβάνει.

Οὗτος ὁ ἅγιος ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους Λικινίου τοῦ βασιλέως καὶ Σαβίνου ἡγεμόνος Κύπρου, ἐν ἔτει τκ΄ (320), διὰ δὲ τὴν τοῦ Χριστοῦ ὁμολογίαν καὶ πίστιν παρεστάθη εἰς τὸν ρηθέντα ἡγεμόνα, καὶ πρῶτον μὲν ἔδειραν αὐτὸν μὲ βούνευρα, ἔπειτα δὲ τὸν ἐκρέμασαν, καὶ ἐξέσχισαν τὰς σάρκας του· εἶτα ἤπλωσαν αὐτὸν ἐπὶ σιδηροῦ καὶ ἀνημμένου κραββάτου. Φυλαχθέντος δὲ ἀβλαβοῦς ἐκ τοῦ πυρὸς μὲ τὴν χάριν τοῦ Θεοῦ, ἐκάρφωσαν τοὺς πόδας του μὲ καρφία, καὶ οὕτω τὸν ἠνάγκασαν νὰ περιπατῇ, ὕστερον δὲ ἔρριψαν αὐτὸν εἰς τὴν φυλακήν. Ἐπειδὴ δὲ μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Λικινίου ἔπαυσεν ὁ κατὰ τῶν χριστιανῶν διωγμὸς, ἠλευθερώθη ἀπὸ τὴν φυλα-

κὴν καὶ ὁ ἅγιος κατὰ τὴν δεκάτην ἐννάτην τοῦ Ἰανουαρίου· ἀφ' οὗ δὲ ἐπέρασαν δύω χρόνοι πρὸς Κύριον ἐξεδήμησε κατὰ τὴν δευτέραν ταύτην τοῦ Μαρτίου μηνός. Τελεῖται δὲ ἡ αὐτοῦ σύνταξις εἰς τὴν μικρὰν ἐκκλησίαν τῆς ὑπεραγίας Δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου τὴν εὑρισκομένην εἰς τὸν τόπον τὸν καλούμενον Ἁρματίου (1).

Ὁ ἅγιος ὁμολογητὴς ΚΟΙΝΤΟΣ ὁ θαυματουργὸς ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.

»Ἐπωνυμίαν ἔσχες ἐκ τῶν πραγμάτων,
»Τὰ θαυμάσια, ὦ Κόϊντε παμμάκαρ.

Οὗτος ὁ ἅγιος ἐγεννήθη κατὰ τὴν Φρυγίαν, εἰς τὴν ὁποίαν ἐμαθε καὶ τὴν εὐσέβειαν κατὰ τοὺς χρόνους Αὐρηλιανοῦ βασιλέως ἐν ἔτει σοβ' (272), ἐλθὼν δὲ εἰς χωρίον καλούμενον Αἰολίδα (Νεολίδα), ἐμοίραζεν ἐλεημοσύνην εἰς τοὺς πτωχούς. Ὁ δὲ ἡγεμὼν Ροῦφος πιάσας τὸν ἅγιον, ἐπρόσταξεν αὐτὸν νὰ θυσιάσῃ εἰς τὰ εἴδωλα, ἐδαιμονίσθη ὅμως· ὅθεν ὁ ἅγιος παρακαλέσας τὸν Θεὸν, ἠλευθέρωσεν αὐτὸν ἀπὸ τὸ δαιμόνιον· διὰ τοῦτο ὄχι μόνον ἀφέθη ἐλεύθερος, ἀλλὰ καὶ δῶρα ἔλαβεν ἀπὸ τὸν ἡγεμόνα εἰς ἀντιμισθίαν τῆς χάριτος. Ἐπειδὴ δὲ διὰ προσευχῆς τοῦ ἁγίου ἔγεινε σεισμὸς, καὶ ἐκ τοῦ σεισμοῦ ἐκρημνίσθη ὁ ναὸς, καὶ τὰ ἐν αὐτῷ εἴδωλα ἔπεσον, διὰ τοῦτο φυγόντες οἱ Ἕλληνες, ἀφῆκαν τὸν ἅγιον ἐλεύθερον. Ἀφ' οὗ δὲ παρῆλθον τεσσαράκοντα ἡμέραι ἀπὸ τοῦ σεισμοῦ, συνέλαβε τὸν ἅγιον ὁ ἄρχων Κλέαρχος, πολλὰ δεισιδαίμων καὶ ζηλωτὴς ὢν τῆς θρησκείας τῶν εἰδώλων, καὶ προστάξας συνέτριψε τὰ σκέλη τοῦ ἁγίου, τὰ ὁποῖα παρευθὺς ἔγειναν σῶα καὶ ὑγιῆ μὲ τὴν τοῦ Χριστοῦ δύναμιν. Μετὰ ταῦτα περιεπάτει ὁ ἅγιος εἰς διαφόρους τόπους ἐν διαστήματι δέκα ὁλοκλήρων χρόνων, ἰατρεύων πᾶσαν νόσον, καὶ τοὺς πτωχοὺς ἐλεῶν· καὶ οὕτω μὲ τὰ τοιαῦτα θαύματα καὶ θεάριστα ἔργα πολιτευόμενος, πρὸς Κύριον ἐξεδήμησε.

Μνήμη τῶν ἁγίων μαρτύρων ΝΕΣΤΟΡΟΣ καὶ ΤΡΙΒΙΜΙΟΥ.

»Ὁ τὸν αὐχένα Νέστορος πλήξας ξίφει,
»Πληγὴν ὁμοίαν ἐντρίβει Τριβιμίῳ.

Οὗτοι οἱ ἅγιοι ἦσαν μὲν ἀπὸ τὴν χώραν τῶν Κυβερραιωτῶν (ἢ Κυραιωτῶν), ἀπὸ τὴν Πέργην δὲ τῆς Παμφυλίας,)ἡ ὁποία τώρα Πέργι ὀνομάζεται, καὶ πρότερον μὲν ἦτο τιμημένη μὲ θρόνον Μη-

(1) Σημείωσαι, ὅτι εἰς τοῦτον τὸν ἅγιον Θεόδοτον ἐγκώμιον ἔχει Νικήτας ὁ Ρήτωρ, οὗ ἡ ἀρχὴ «Ἐγκωμιαζομένου δικαίου· (σώζεται δὲ ἐν τῇ ἱερᾷ μονῇ τοῦ Διονυσίου.)

τροπολίτου δεκαπέντε ἐπισκόπους ἔχουσα, τώρα δὲ εἶναι ἔρημος καὶ μετετέθη εἰς τὴν Ἀττάλειαν, ἥτις πρότερον ἦτο ἐπισκοπὴ τῆς Πέργης.) κατὰ δὲ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Δεκίου ἐν ἔτει σνά (251) ἐπροδόθησαν ἀπὸ τοὺς εἰδωλολάτρας καὶ ἐδάρησαν μὲ ξηρὰ βούνευρα· ἔπειτα κρεμασθέντες, ἐξεσχίσθησαν ἕως μέσα εἰς τὰ σπλάγχνα. Ἐπειδὴ δὲ ἐστάθησαν ἀμετάθετοι εἰς τὴν τοῦ Χριστοῦ πίστιν, ἀπεκεφαλίσθησαν, καὶ οὕτως ἔλαβον οἱ ἀοίδιμοι τοὺς στεφάνους τοῦ μαρτυρίου.

Μνήμη τοῦ ἁγίου Μάρτυρος Τρωαδίου, καὶ τῶν σὺν αὐτῷ μαρτυρησάντων ἐπὶ Δεκίου τοῦ βασιλέως ἐν ἔτει σνά. (251) (1).

»Μὴ μέλλε, Τρωάδιε, θνήσκειν ἐκ ξίφους,
»Μὴ μέλλε· καὶ μέλλησιν οὐχ' ἕξει στέφος.

Ἡ ἁγία μάρτυς καὶ παρθένος ΕΥΘΑΛΙΑ ξίφει τελειοῦται.

»Υἱὸν φιλοῦσα μητροπαρθένου κόρης,
»Τομὴν ὑπέστη καλλιπάρθενος κόρη.

Αὕτη ἡ ἁγία μάρτυς Εὐθαλία ἦτο εἰς τὴν Σικελίαν, μητέρα ἔχουσα αἱμορροοῦσαν. Εὐθαλίαν καὶ αὐτὴν καλουμένην, ἡ ὁποία ἰατρεύθη ἀπὸ τοὺς ἁγίους μάρτυρας Ἀλφειὸν Φιλάδελφον, καὶ Κυπρῖνον· ἐφάνησαν δηλαδὴ οἱ τρεῖς οὗτοι μάρτυρες εἰς τὸν ὕπνον τῆς Εὐθαλίας καὶ εἶπον αὐτῇ, ἐὰν πιστεύσῃς εἰς τὸν Χριστὸν καὶ βαπτισθῇς βεβαίως θὰ ἰατρευθῇς καὶ σωθῇς,ἐὰν δὲ μὴ πιστεύσῃς, φεῦγε μακρὰν ἀπὸ ἡμᾶς· ἡ δὲ Εὐθαλία ἐξυπνίσασα, ἐπείσθη εἰς τὰ λόγια τῶν ἁγίων μαρτύρων καὶ πιστεύσασα εἰς τὸν Χριστὸν, ὁμοῦ μὲ τὴν συνώνυμον Εὐθαλίαν τὴν θυγατέραν της. Εἶχε δὲ αὕτη υἱὸν, ὀνομαζόμενον Σερμιλιανὸν, ἀπὸ τὸν ὁποῖον πιασθεῖσα ἡ μακαρία ἐκινδύνευσε νὰ πνιγῇ ἀπὸ αὐτὸν, διότι ἐπίστευσεν εἰς τὸν Χριστόν. Ἡ δὲ ἁγία λυτρωθεῖσα ἀπὸ τὰς χεῖρας τοῦ υἱοῦ της, μὲ τὴν βοήθειαν μιᾶς ὑπηρετρίας της, ἔφυγεν· ἡ δὲ θυγάτηρ της Εὐθαλία ἤλεγξε πολλὰ τὸν ἀδελφόν της, διότι ἠθέλησε νὰ θανατώσῃ τὴν μητέρα των. Ἐκεῖνος δὲ πρὸς αὐτὴν ἀπεκρίθη, «μήπως καὶ σὺ εἶσαι χριστιανή;» ἡ ἁγία ἀπεκρίθη, «ναὶ, χριστιανὴ εἶμαι, καὶ διὰ τὸν Χριστὸν εἶμαι ἑτοίμη προθύμως νὰ ἀποθάνω.» Τότε ὁ μιαρὸς καὶ ἀλιτήριος ἀδελφός της τὴν ἐγύμνωσε, καὶ ἀφοῦ τὴν ἔδειρεν δυνατὰ, τὴν παρέδωκεν εἰς ἕνα του δοῦλον διὰ νὰ τὴν ἀτιμάσῃ· ἀλλ' ἡ ἁγία προσευξαμένη, ἐτύφλωσε τὸν δοῦλον. Ὁ δὲ ἀδελφός της βλέπων τοῦτο, ἐσηκώθη ὡς ἄλλος δεύτερος Κάϊν καὶ ἀπέκοψε τὴν ἁγίαν κεφαλὴν τῆς ἀδελφῆς του, καὶ οὕτως ἔλαβεν ἡ μακαρία τοῦ μαρτυρίου τὸν στέφανον.

(1) Οὗτοι οἱ ἅγιοι ἑορτάζονται κατὰ τὴν δεκάτην τοῦ Μαΐου.

Οἱ ἅγιοι μάρτυρες ΑΝΔΡΟΝΙΚΟΣ καὶ ΑΘΑΝΑΣΙΑ ξίφει τελειοῦνται.

»Ἀθανασία συνθανόντα τῇ πάνυ,
»Πεπείσμεθα ζῆν Ἀνδρόνικον τὸν πάνυ,
Ταῖς τῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ Γ', μνήμη τῶν ἁγίων μαρτύρων ΕΥΤΡΟΠΙΟΥ, ΚΛΕΟΝΙΚΟΥ καὶ ΒΑΣΙΛΙΣΚΟΥ.

Εἰς τὸν Εὐτρόπιον.

»Ὁ Χριστὸς ἡμῖν Εὐτρόπιος τοὺς τρόπους,
»Ἐφεῦρε Χριστὸν καὶ τέλος διὰ ξίφους.

Εἰς τὸν Κλεόνικον.

»Καὶ Κλεόνικος εὐκλεᾶ νίκην ἔχει,
»Σταυρῷ κρεμασθείς, ὡς ὁ Χριστός μου πάλαι.

Εἰς τὸν Βασιλίσκον.

»Εἱρκτὴν τὸ σῶμα καὶ πρὸ τῆς εἱρκτῆς ἔχων,
»Εἱρκτῶν λυτροῦται Βασιλίσκος ἐκ δύω.
»Ἐν ξύλῳ Εὐτρόπιος σταυροῖο τρίτῃ ἀεθλεύει.

Οὗτοι οἱ ἅγιοι ἦσαν κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Διοκλητιανοῦ ἐν ἔτει σῃτ. (296), καταγόμενοι μὲν ἀπὸ τὴν Ἀμάσιαν, πόλιν διάσημον τῆς ἐν Πόντῳ Καππαδοκίας, συγγενεῖς δὲ ὄντες καὶ συστρατιῶται μὲ τὸν ἅγιον Θεόδωρον τὸν Τήρωνα. Οὗτοι δὲ λοιπὸν διαβληθέντες εἰς τὸν ἡγεμόνα Ἀσκληπιοδότην, δέρονται δυνατά· ὁ δὲ ἅγιος Εὐτρόπιος δέχεται καὶ εἰς τὸ στόμα πληγὰς, ἐπειδὴ ὕβρισε τὸν ἡγεμόνα· καὶ οἱ μὲν δέροντες αὐτοὺς στρατιῶται, παρελύθησαν καὶ ἀπέκαμον, οἱ δὲ δερόμενοι ἅγιοι ἔγειναν ὑγιεῖς, ἐπειδὴ ἐφάνη εἰς αὐτοὺς ὁ Κύριος καὶ ὁ ἅγιος μάρτυς Θεόδωρος ὁ Τήρων. Τοῦτο δὲ τὸ παράδοξον θαῦμα βλέποντες πολλοὶ ἄπιστοι, ἐπίστευσαν εἰς τὸν Χριστὸν, ὅθεν καὶ ἀπεκεφαλίσθησαν. Ταῦτα ἰδὼν καὶ ὁ ἡγεμὼν, μετεβλήθη, καὶ ἐδοκίμαζε μὲ κολακείας νὰ μεταβάλῃ ἀπὸ τὴν πίστιν τοῦ Χριστοῦ τὸν ἅγιον Κλεόνικον· καὶ ἄλλα μὲν δῶρα ἔδιδεν εἰς αὐτὸν, ἄλλα δὲ ὑπέσχετο νὰ τῷ δώσῃ, ἀλλ' ὁ ἅγιος, ὄχι μόνον ἀπὸ αὐτὰ δὲν ἐμαλάχθη κατὰ τὴν γνώμην, ἀλλὰ καὶ πρὸς τούτοις παροργισθεὶς, ἐνέπαιξε καὶ τὴν ἀγνωσίαν τοῦ ἡγεμόνος, καὶ τὴν ἀσθένειαν τῶν εἰδώλων. Ὅθεν ἐνῷ ὁ ἡγεμὼν καὶ οἱ λοιποὶ Ἕλληνες προσέφερον θυσίας εἰς τοὺς θεούς των, ὁ ἅγιος Κλεόνικος προσευχηθεὶς, ἐκρήμνισεν εἰς τὴν γῆν τὸ εἴδωλον

τῆς Ἀρτέμιδος. Ταῦτα δὲ βλέποντες οἱ εἰδωλολάτραι, ἥναψαν ἀπὸ θυμὸν καὶ βράσαντες εἰς τρεῖς λέβητας πίσσαν καὶ ἄσφαλτον ἔχυσαν ταῦτα ἐπάνω εἰς τοὺς ὤμους τῶν τριῶν τοῦ Χριστοῦ μαρτύρων· καὶ οἱ μὲν ἅγιοι ἐφυλάχθησαν ἀβλαβεῖς, οἱ δὲ χύνοντες ταῦτα ὑπηρέται κατεκάησαν. Μετὰ ταῦτα ὁ μὲν ἅγιος Εὐτρόπιος καὶ Κλεόνικος σταυρωθέντες, ἔλαβον τοὺς στεφάνους τοῦ μαρτυρίου, καὶ πρὸς τὴν αἰώνιον ἀπῆλθον ζωήν, ὁ δὲ ἅγιος Βασιλίσκος ριφθεὶς εἰς τὴν φυλακήν, καὶ ἐν αὐτῇ διατρίψας χρόνον ἀρκετὸν, τελειοῦται· (ὅρα περὶ τούτων καὶ εἰς τοὺς ἡμετέρους Ἀδάμαντας σελ. 35).

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τοῦ ἁγίου ἱερομάρτυρος ΘΕΟΔΩΡΗΤΟΥ πρεσβυτέρου Ἀντιοχείας.

»Χωρεῖν ἔχει ποῦ τῆς Ἐδὲμ τὸ χωρίον,
»Καὶ τὸν Θεοδώρητον ἔνδον τὸν μέγαν.

Ὅτε ὁ δυσσεβὴς καὶ παραβάτης Ἰουλιανὸς ἐβασίλευσεν, ἐν ἔτει τξά (361), τότε καὶ ὁ θεῖος αὐτοῦ καὶ συνώνυμος Ἰουλιανὸς, χριστιανὸς ὢν καὶ πιστὸς θεράπων τοῦ Θεοῦ καὶ ἀναγνώστης τῆς ἐν Ἀντιοχείας μεγάλης Ἐκκλησίας, ἐπείσθη ὁ ἄθλιος εἰς τὸν ἀνεψιόν του δυσσεβῆ καὶ παραβάτην βασιλέα. Ὅθεν ὄχι μόνον ἠρνήθη, φεῦ! τὴν εἰς Χριστὸν πίστιν καὶ ἐπροσκύνησαν εἰς τὰ εἴδωλα, ἀλλὰ καὶ πρὸς τούτοις ἐπρόδωκεν ὁ ἀσεβὴς εἰς τὸν τύραννον ὅλον τὸν πλοῦτον καὶ τὰ ἱερὰ κειμήλια, ὅσα ἀφιέρωσεν ὁ μέγας Κωνσταντῖνος εἰς τὴν Ἐκκλησίαν τῆς Ἀντιοχείας, καὶ οὕτω κατεστάθη ὁ πρώην εὐσεβὴς θεῖος ὑπὸ τοῦ ἀσεβεστάτου ἀνεψιοῦ του διώκτης καὶ τύραννος κατὰ τῶν χριστιανῶν. Τότε λοιπὸν οἱ μὲν ἄλλοι κληρικοὶ καὶ ἱερεῖς τῆς Ἀντιοχείας διεσκορπίσθησαν εἰς διάφορα μέρη, μόνος δὲ οὗτος ὁ ἅγιος Θεοδώρητος, πρεσβύτερος ὢν τῆς ἐν Ἀντιοχείᾳ ἐκκλησίας, ἔμεινεν ἐκεῖ μετ' ἄλλων τινῶν χριστιανῶν, κηρύττων παρρησίᾳ τὴν εἰς Χριστὸν πίστιν καὶ ὁμολογίαν· ὅθεν πιάσας αὐτὸν ὁ ῥηθεὶς Ἰουλιανὸς ὁ τοῦ παραβάτου θεῖος, ἔβαλεν αὐτὸν εἰς τὴν φυλακήν, ἔπειτα παραστήσας αὐτὸν ἔμπροσθέν του, πρῶτον μὲν ἐπρόσταξε, νὰ δείρωσι τὸν ἅγιον εἰς τοὺς πόδας, ἔπειτα δὲ εἰς τὴν κεφαλήν· μετὰ δὲ ταῦτα ἐξέδυσαν αὐτὸν, καὶ κρεμάσαντες ἐπάνω εἰς ξύλον, τὸν ἐξέσχισαν δυνατά. Ἐπειδὴ δὲ ὁ Ἅγιος ἐξεσχίζετο εἰς διάστημα τριῶν ὡρῶν, διὰ τοῦτο τὸ μὲν αἷμα ἔτρεχεν ἀπὸ τὸ σῶμα του ὡς βρύσις, τὸ δὲ πρόσωπον αὐτοῦ ἐφαίνετο ὡραιότερον καὶ λαμπρότερον.

Ἐπειδὴ δὲ ὁ ἅγιος ἤκουε τὸν μιαρὸν Ἰουλιανὸν λέγοντα, θυσίασον ἄθλιε εἰς τοὺς θεοὺς, καὶ ἂν χρεωστῇς εἰς τὸν βασιλικὸν θησαυρὸν, ἢ εἰς ἄλλον τίνα, ὁ ἀνεψιός μου βασιλεὺς θὰ σὲ ἐλευθερώσῃ ἀπὸ τὸ χρέος, ἵνα μὴ οὕτω κακῶς ἀπορρίψῃς τὴν ψυχήν σου.

Ταῦτα ἐκείνου λέγοντος, ὁ ἅγιος, σὺ εἶσαι, ταλαίπωρε, ἄθλιος, ἀπεκρίθη, σὺ καὶ ὁ βασιλεύς σου, ἀφήσατε τὸν Χριστὸν καὶ προσεκολλήθητε μὲ τὸν Ἀντίχριστον· ὅθεν καὶ θέλετε γείνῃ καὶ οἱ δύο προσάναμμα τοῦ αἰωνίου πυρὸς τῆς κολάσεως. Ἐγὼ δὲ εἰς κανένα δὲν χρεωστῶ, παρὰ εἰς τὸν Κύριόν μου Ἰησοῦν Χριστὸν, διότι χρεωστῶ νὰ φυλάξω εἰς αὐτὸν ἀληθινὴν πίστιν ἕως ἐσχάτης μου ἀναπνοῆς. Ταῦτα ἀκούσας ὁ ἀκάθαρτος καὶ θεομίσητος τύραννος, ἐπρόσταξε νὰ κατακαίωσι τὰς πλευρὰς τοῦ ἁγίου μὲ ἀναμένας λαμπάδας· ὁ δὲ μάρτυς σηκώσας τὰ ὄμματά του εἰς οὐρανὸν, προσηύχετο κρυφομιλῶν, καὶ ὢ τοῦ θαύματος ! εὐθὺς ἔπεσον ὡς νεκροὶ εἰς τὴν γῆν οἱ τὰς λαμπάδας κρατοῦντες οἱ ὁποῖοι ἐπίστευσαν τῷ Χριστῷ. Τότε Ἰουλιανὸς καὶ οἱ συντρόφοι του θυμωθέντες ἐσήκωσαν ἐπάνω τοὺς δημίους, καὶ τρισκατάρατοι, ἔλεγον, διατὶ ἀφήσατε τὰς λαμπάδας καὶ δὲν κατεκαύσατε τοῦτον τὸν δυσσεβῆ καὶ πανάθλιον, ἀλλ' ἐκυριεύθητε ἀπὸ νυσταγμὸν καὶ ἀμέλειαν ; ταῦτα μὲν εἶπον ἐκεῖνοι. Ὁ δὲ ἅγιος, σὺ εἶσαι, ἀπεκρίθη, δυσσεβὴς καὶ τρισκατάρατος καὶ τετυφλωμένος κατὰ τοὺς ψυχικοὺς ὀφθαλμοὺς διότι δὲν βλέπεις, ἄθλιε, τοὺς ἀγγέλους οἵτινες φυλάττουσιν ἐμὲ τὸν δοῦλον τοῦ Θεοῦ, καὶ δὲν σᾶς ἀφίνουν νὰ μὲ ἐγγίσητε· μὴ μωρολογῇς λοιπὸν, ἐπειδὴ ὁ Θεὸς τῶν χριστιανῶν εἶναι μέγας. Ταῦτα ἀκούσας ὁ τύραννος καὶ ἐντροπιασθεὶς πολλὰ, προστάζει νὰ ῥιφθῶσιν οἱ στρατιῶται ἐκεῖνοι εἰς τὸ πέλαγος τῆς θαλάσσης· βλέπων δὲ αὐτοὺς ὁ ἅγιος Θεοδώρητος φερομένους εἰς τὴν θάλασσαν, πορεύεσθε, εἶπεν, ὦ τεκνία μου, ἐν εἰρήνῃ, πορεύεσθε τὴν μακαρίαν ταύτην ὁδὸν, διότι καὶ ἐγὼ μετ' ὀλίγον θὰ σᾶς ἀκολουθήσω, διὰ νὰ συγχαίρω μὲ σᾶς εἰς τὴν αἰώνιον βασιλείαν τῶν οὐρανῶν.

Ἐπειδὴ δὲ ὁ ἀσεβὴς θεῖος τοῦ Ἰουλιανοῦ ἐβίαζε τὸν ἅγιον Θεοδώρητον νὰ θυσιάσῃ εἰς τὰ εἴδωλα, διὰ τοῦτο ὁ ἅγιος, σοῦ μέν, τῷ ἀπεκρίθη, σοῦ δυσσεβέστατε καὶ ἀθλιώτατε ὅλων τῶν ἀνθρώπων, μετ' ὀλίγας ἡμέρας θὰ πέσουν ὅλα τὰ ἐντόσθια, καὶ ἐκ τούτου θὰ ἀπορρίψῃς βιαίως τὴν μιαράν σου ψυχὴν εἰς τὸ αἰώνιον πῦρ τῆς κολάσεως· ὁ δὲ πλέον ἀσεβέστερος σοῦ τύραννος Ἰουλιανὸς ὁ ἀνεψιός σου, αὐτός, λέγω, εἰς τὴν γῆν τῆς Περσίας θὰ κεντηθῇ μὲ οὐράνιον λόγχην, καὶ θὰ ῥιφθῇ εἰς τὴν γέενναν τοῦ πυρός, καὶ πλέον δὲν θὰ ἐπιστρέψῃ, καὶ οὕτως οἱ δύω ὁμοῦ μέλλετε νὰ λάβετε τὰ ἐπίχειρα καὶ τὴν ἐκδίκησιν τῆς κακίας σας· ἐγὼ δὲ θὰ θυσιάσω εἰς τὸν Θεόν μου θυσίαν αἰνέσεως. Ταῦτα μὲν εἶπεν ὁ ἅγιος, ὁ δὲ ἀσεβὴς Ἰουλιανὸς ἐπρόσταξε παρευθὺς νὰ τὸν ἀποκεφαλίσωσι· πορευόμενος δὲ ὁ μάρτυς εἰς τὸν τόπον τῆς καταδίκης προσηύχετο μὲ χαρὰν τῆς ψυχῆς του, καὶ ἀποκεφαλισθείς, ἀνέβη εἰς τὸν Θεὸν διὰ

νὰ λάβῃ παρ' αὐτοῦ τὸν στέφανον τῆς ἀθλήσεως. Τὸ δὲ ἅγιον αὐτοῦ λείψανον λαβόντες χριστιανοί τινες, ἐντίμως αὐτὸ ἐνεταφίασαν καὶ ἐσημείωσαν τὰ ἀνωτέρω λόγια, ὅσα ἐπροφήτευσεν ὁ ἅγιος, τὰ ὁποῖα μετ' ὀλίγας ἡμέρας ἔλαβον διὰ τῶν πραγμάτων τὴν ἔκβασιν. Διότι, καθὼς προεῖπεν ὁ ἅγιος, καὶ οἱ δύω Ἰουλιανοί, ὁ κακὸς θεῖος καὶ ὁ κάκιστος ἀνεψιός, κακῶς οἱ κακοὶ ἐξέψυξαν, καὶ παρεδόθησαν αἱ ψυχαί των εἰς τὰς τιμωρίας τοῦ ᾅδου (1).

Οἱ ἅγιοι ΖΗΝΩΝ καὶ ΖΩΙΛΟΣ ἐν εἰρήνῃ τελειοῦνται.

»Ζωῆς λύσις Ζήνωνι καὶ τῷ Ζωΐλῳ.
»Ζωῆς ὑπῆρξε κρείττονος παραιτία.

Ἡ ὁσία ΠΙΑΜΟΥΝ ἡ παρθένος ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.

»Κροσσωτὰ χρυσᾶ Πιαμοῦν μελαμφόρος
»Τὰς ἀρετὰς ἄπεισιν ἠμφιεσμένη.

Αὐτὴ ἡ παρθένος Πιαμοῦν, ὅταν ἔζη μὲ τὴν μητέρα της, ἔτρωγε μίαν φορὰν πάντοτε τὴν ἡμέραν, καὶ νήθουσα νῆμα ἐτρέφετο. Αὐτὴ ἠξιώθη νὰ λάβῃ χάριν Θεοῦ. Μίαν φορὰν συνέβη εἰς τὰ μέρη τῆς Αἰγύπτου νὰ κάμῃ μάχην μία χώρα μὲ ἄλλην χώραν διὰ μοιρασίαν νεροῦ, ὁποῦ ἤρχετο εἰς τὰς χώρας, εἰς τὰς ὁποίας μοιρασίας ἠκολούθησαν καὶ φονικὰ πολλά. Κατὰ τοῦτο λοιπόν, ἐπειδὴ ἡ μία χώρα ἦτον μεγαλητέρα καὶ πολυανθρωποτέρα, εὐγῆκαν ὅλοι ἔνοπλοι, καὶ ὥρμησαν νὰ ὑπάγουν νὰ φονεύσουν τῆς μικροτέρας χώρας τοὺς ἀνθρώπους, εἰς τὴν ὁποίαν ἦτον καὶ ἡ παρθένος Πιαμοῦν. Πρὸς αὐτὴν ἄγγελος Κυρίου ἦλθε καὶ τῆς ἔδωκεν εἴδησιν, ὅτι ἔρχονται νὰ ἀφανίσουν τὴν χώραν των. Ὅθεν παρευθὺς ἔστειλε καὶ ἐλάλησε τοὺς Ἱερεῖς, καὶ τοὺς εἶπε νὰ εὔγουν νὰ προϋπαντήσουν τοὺς φονεῖς, νὰ τοὺς παρακαλέσουν διὰ νὰ μὴ φονευθοῦν καὶ αὐτοί, καὶ ὅλοι τῆς χώρας. Ὅμως οἱ ἱερεῖς ἐφοβήθησαν νὰ εὔγουν εἰς προϋπάντησιν τοιαύτης ὁρμῆς. Διὰ τοῦτο ἔπεσαν ὅλοι μικροὶ καὶ μεγάλοι εἰς τοὺς πόδας τῆς ἁγίας, μὲ εἴτι τρόπον ἠμπορέσει νὰ βοηθήσῃ τὴν χώραν της. Τότε ἐκείνη ἡ μακαρία ἐλυπήθη εἰς

(1) Λέγει ὁ Θεοδώρητος ἐν τῷ γ'. βιβλίῳ κεφ. ιθ'. τῆς ἐκκλησιαστ. ἱστορίας, ὅτι ὁ θεῖος τοῦ Ἰουλιανοῦ Ἰουλιανὸς πεσὼν εἰς βαρυτάτην ἀσθένειαν, διεφθάρη ἀπὸ σῆψιν εἰς τὰ ἐντόσθια, καὶ τὴν κόπρον του ἐξέβαλλεν ἀπὸ τὸ στόμα του, ἡ δὲ γυνή του πιστὴ καὶ εὐσεβὴς οὖσα, ἔλεγεν αὐτῷ, «Πρέπει, ὦ ἄνδρα μου, νὰ ὑμνῇς τὸν Σωτῆρα Χριστόν, ὅστις διὰ τῆς παιδείας ταύτης ἔδειξεν εἰς σὲ τὴν δύναμίν του· ἐπειδὴ ἂν αὐτὸς μετεχειρίζετο τὴν συνήθη του μακροθυμίαν, σὺ δὲν ἤθελες γνωρίσει, ποῖος εἶναι ὁ παρὰ σοῦ πολεμούμενος.

τὴν καρδίαν της, καὶ τοὺς λέγει νὰ ἡσυχάσουν, καὶ νὰ ἔχουν τὴν ἐλπίδα των εἰς τὸν Θεόν, ἀνέβη εἰς τὸ δωμάτιόν της. Καὶ ὅλην τὴν νύκτα ἐκείνην γονατιστὴ παρεκάλει τὸν Θεὸν λέγουσα· «Κύριε, »Κύριε, ἐσὺ ὁποῦ κρίνεις τὴν γῆν, ἐσὺ Κύριε ὁποῦ μισῇς τὴν ἀδι»κίαν, παρακαλῶ τὸ ἔλεός σου νὰ γίνῃ εὐπρόσδεκτος αὐτὴ ἡ προσ»ευχή μου ἐνώπιόν σου. Εὐδόκησον, Κύριε, ἐκεῖ ὁποῦ ἤθελαν εὑ»ρεθῇ ἐκεῖνοι, ὁποῦ κάμνουν τὴν ὁρμὴν, ἐκεῖ νὰ μείνουν καὶ ὄχι »παρεμπρός». Ἔτζι ἔγινεν (ὦ τοῦ θαύματος !) τρεῖς ὥραις διάστημα ἔμενε νὰ ἔλθουν εἰς τὴν χώραν, καὶ ἐκεῖ ἔμειναν ἀκίνητοι, μὴν ἠμπορῶντας νὰ σαλεύσουν παντάπασι. Καὶ ἐπειδὴ ἀπεκαλύφθη καὶ εἰς ἐκείνους, ὅτι διὰ τὴν προσευχὴν τῆς ἁγίας Πιαμοῦν, ἔγινε τὸ ἐμπόδιον, ὁτε ἐκεῖνοι μὲ φόβον ἐμήνυσαν, καὶ ἔστειλαν πρέσβεις νὰ γίνῃ εἰρήνη μεταξύ των, λέγοντες, ὅτι νὰ εὐχαριστοῦν τὸν Θεὸν, ὁποῦ εἰσήκουσε τὴν ὁσίαν καὶ παρθένον Πιαμοῦν, καὶ ἔγινε τὸ ἐμπόδιον τῆς ὁρμῆς ἀπὸ τόσα φονικὰ, ὁποῦ ἔμελλον νὰ γίνουν. Μετὰ καιρὸν δὲ ζήσασα ἡ ὁσία ἐν εἰρήνη πρὸς Κύριον ἐξεδήμησεν.

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ κ΄, μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ΓΕΡΑΣΙΜΟΥ τοῦ Ἰορδανίτου.

»Ὑπηρέτης θὴρ τῷ Γερασίμῳ γέρας,
»Θῆρας πιθῶν κτείναντι πρὶν λῆξαι βίου.

Οὗτος ὁ ὅσιος Γεράσιμος ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους Κωνσταντίνου τοῦ βασιλέως, τοῦ καλουμένου Πωγωνάτου ἐν ἔτει χο΄. (670) ὡς λέγει Σωφρόνιος ὁ Ἱεροσολύμων, ὁ τὸν βίον τοῦ ὁσίου τούτου γράψας· (1) παιδιόθεν δὲ στοιχειωθεὶς μὲ τὸν φόβον τοῦ Θεοῦ, καὶ τὸ σχῆμα τῶν μοναχῶν ἐνδυθεὶς, ὑπῆγεν εἰς τὴν βαθυτέραν ἔρημον τῆς Θηβαΐδος. Εἰς τόσον δὲ ὕψος ἔφθασε, καὶ τόσην οἰκειότητα ἔλαβε πρὸς τὸν Θεὸν, διότι ἐφύλαξε τὸ κατ' εἰκόνα καὶ καθ' ὁμοίωσιν καθαρὸν, ὥστε εἶχεν ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν του καὶ αὐτὰ τὰ ἄγρια θηρία. Διότι τὸν ὑπηρέτει εἷς Λέων, ὁ ὁποῖος πρὸς τοῖς ἄλλοις εἶχε καὶ τὸ διακόνημα αὐτὸ, τὸ νὰ βόσκῃ τὸν ὄνον ὅστις ἔφερε τὸ νερὸν εἰς τὸν ὅσιον. Μίαν φορὰν ἐπέρασαν ἐκεῖθεν πραγματευταὶ τινὲς καὶ βλέποντες τὸν ὄνον μόνον, ἔκλεψαν αὐτόν· ὁ δὲ Λέων ἐκοιμᾶτο καὶ δὲν ἠσθάνθη. Ὅθεν τὸ ἑσπέρας ἐγύρισεν εἰς τὸν ὅσιον χωρὶς νὰ ἔχῃ μαζί του τὸν ὄνον κατὰ τὴν συνήθειαν.

(1) Ἐν δὲ τῷ Ὡρολογίῳ χρονολογεῖται οὗτος, ὅτι ἦτο ἐπὶ τοῦ βασιλέως Μαρκιανοῦ τοῦ ἐν ἔτει υν΄. (450) βασιλεύσαντος.

Βλέπων δὲ τὸν Λέοντα μοναχὸν ὁ ὑπηρέτης τοῦ ὁσίου, ἔλεγεν εἰς τὸν γέροντα, ὅτι αὐτὸς ἔφαγε τὸν ὄνον· ὅθεν κατεδικάσθη ὁ ταλαίπωρος Λέων, νὰ φορτόνηται εἰς τοὺς ὤμους του τὰς στάμνας, καὶ νὰ φέρῃ τὸ νερὸν ἀπὸ τὸν ποταμὸν ἀντὶ τοῦ ὄνου, εἰς τόσον διάστημα χρόνου, εἰς ὅσον ἐκρατεῖτο ὁ ὄνος ἀπὸ τοὺς ἀνωτέρω πραγματευτάς. Ἐπειδὴ δὲ οἱ ἴδιοι πραγματευταὶ ἔτυχε νὰ διέλθωσι πάλιν ἀπὸ τὸν ἴδιον ἐκεῖνον δρόμον, ἔχοντες μαζί των καὶ τὸν ὄνον, διὰ τοῦτο εὐθὺς ἅμα εἶδεν ὁ Λέων τὸν ὄνον, ἐγνώρισεν αὐτὸν καὶ ὥρμησεν αἰφνιδίως ἐναντίον τῶν πραγματευτῶν μὲ μεγάλον βρύχημα, οἵτινες φοβηθέντες ἔφυγον. Ἔπειτα ἐπίασε μὲ τὰ δόντια του τὸν κημὸν τοῦ ὄνου καὶ τὸν ἔσυρεν, ὁμοῦ δὲ μετ' αὐτοῦ ἐτράβιξε καὶ ὅλας τὰς καμήλους, αἱ ὁποῖαι ἦσαν δεδεμέναι εἰς τὸν ὄνον, καὶ οὕτω τὰς ἔφερεν ὅλας εἰς τὸ κελλίον τοῦ ὁσίου Γερασίμου. κτυπῶν δὲ μὲ τὴν οὐράν του τὴν θύραν τοῦ κελλίου τοῦ γέροντος ἔκαμνεν ὡς ἐπίδειξιν, ὅτι ἐπρόσφερεν αὐτὰς κυνήγιον εἰς τὸν γέροντα

Βλέπων δὲ ὁ γέρων τὸ πρᾶγμα, ἐχαμογέλασεν ὀλίγον, καὶ εἶπε πρὸς τὸν μαθητήν του, ἀδίκως ἐκατηγορεῖτο ἀπὸ ἡμᾶς ὁ ἀθῶος Λέων, ὅτι ἔφαγε τὸν ὄνον· λοιπὸν τώρα πρέπει νὰ ἦν ἐλευθερώσωἀπὸ τὸν κόπον τῆς ὑπηρεσίας, καὶ ἂς ὑπάγῃ νὰ [illegible]σκῃ εἰς τοὺς συνειθισμένους του τόπους, Τότε κλίνας τὴν κεφαλήν του ὁ Λέων, ὡς ἂν εἶχε λογικὸν, καὶ τρόπον τινὰ ἀποχαιρετήσας τὸν γέροντα, ὑπῆγεν εἰς τὴν ἐρημίαν· καθ' ἑκάστην δὲ ἑβδομάδα ἤρχετο μίαν φορὰν καὶ προσεκύνει τὸν γέροντα. Ἀφ' οὗ δὲ ὁ γέρων ἀπέθανεν τῷ 475 ἔτει (κατὰ τὴν ὡρολογίου χρονολογίαν), ἦλθε πάλιν ὁ Λέων κατὰ τὴν συνήθειάν του, καὶ ἐζήτει νὰ προσκυνήσῃ τὸν γέροντα, καὶ μὴ εὑρίσκων αὐτὸν, ἐφαίνετο ὅτι λυπεῖται καὶ ἀγανακτεῖ· ἐπειδὴ δὲ ὁ μαθητὴς τοῦ ὁσίου μὲ πολλὰ σχήματα ἔδωκεν εἰς αὐτὸν νὰ αἰσθανθῇ ὅτι ἀπέθανεν ὁ γέρων, διὰ τοῦτο ἐκεῖνος ἐθρήνει μὲ λεπτὸν βρύχημα τὸν θάνατον τοῦ γέροντος, καὶ ἐφαίνετο ὅτι ἐζήτει τὸν τάφον του. Ἀφ' οὗ δὲ ὁ μαθητὴς τοῦ ὁσίου ἔφερε τὸν Λέοντα εἰς τὸν τάφον τοῦ γέροντος, τότε ὁ Λέων ἔπεσεν ἐπάνω εἰς αὐτὸν, καὶ μεγάλως βρυχήσας, ἀπὸ τὸν ὑπερβολικὸν πόνον τῆς τοῦ γέροντος ἀγάπης, ἐξέπνευσε. Μὲ τοιοῦτον τρόπον δοξάζει ὁ Θεὸς τοὺς αὐτὸν δοξάζοντας καὶ κάμνει νὰ ὑποτάσσωνται τὰ θηρία εἰς ἐκείνους. ὅσοι φυλάττουν καθαρὸν τὸ κατ' εἰκόνα καὶ καθ' ὁμοίωσιν (1).

(1) Σημείωσαι, ὅτι ὁ ὅσιος οὗτος Γεράσιμος, ὡς ἁπλοῦς καὶ ἄκακος ἠπατήθη ἀπὸ τὸν μονοφυσίτην Θεοδόσιον· (καθὼς ἠπατήθησαν καὶ ὁ Πέτρος, καὶ Μάρκος, ὁ Ἰούλλων, καὶ Σιλβανὸς οἱ ἀναχωρηταὶ) καὶ ἐδόξαζε συνουσίωσιν καὶ φυρμὸν [illegible]τι τῶν ἀσυγχύτων τοῦ Χριστοῦ δύω οὐσιῶν τε καὶ φύσεων, ἂν

ΒΙΟΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΕΙΑ

Τοῦ ὁσίου καὶ θεοφόρου Πατρὸς ἡμῶν Γερασίμου τοῦ ἀναχωρητοῦ, τοῦ καὶ Ἰορδανίτου ὀνομαζομένου. Συγγραφεὶς παρὰ Σωφρονίου Ἱεροσολύμων.

Εὐλόγησον Πάτερ.

Ἀφηγοῦνται μὲν ἀεὶ τὸ καλὸν, καὶ ἐπαινοῦσι τὰς ἀγαθὰς πράξεις, αἱ ἱεραὶ καὶ θεῖαι γραφαί, ὁδηγοῦσαι ἡμᾶς καὶ διανιστῶσαι πρὸς ἀρετὴν ἀλλ' οἵγε ῥάθυμοι καὶ ἀναπεπτωκότες, καὶ χαῦνοι, ὀκλάζομεν πρὸς αὐτὴν καὶ ἀναδυόμεθα δυσχερῆ τὴν ἐργασίαν αὐτῆς ἡγούμεθα καὶ πάντα ἀδύνατον διὰ τὸ πρὸς ἡδονὴν ἐπιρρεπὲς ἡμῶν καὶ πρὸς τὰ πάθη ἀκόλουθον, βίοι δὲ σπουδαίων ἀνδρῶν εἰς ἐξήγησιν προτιθέμενοι καὶ ἅπαξ μὲν αὐτὴν ἐξήσκησαν καὶ κατώρθωσαν οὗτοι οἵας δὲ λαμπρότητος ἔτυχον, καὶ πρὸς ὅσον ὕψος ἀνήχθησαν ἀφηγούμενοι, ὧν τε ἱερῶν γραφῶν τὸ ἀξιόπιστον παριστῶσι καὶ οὐ-

---

καὶ ἔκαμνε θαύματα. Ὕστερον δὲ ἐλθὼν πρὸς τὸν ἅγιον Εὐθύμιον, ἡσυχάζοντα τότε εἰς τὸ Ἰουδᾶν, ὡμίλησε μὲ αὐτὸν περὶ πίστεως, καὶ εὑρέθη ἠπατημένος, ὅθεν ἐδιωρθώθη ὑπὸ τῶν θεορρήτων λόγων τοῦ ἁγίου Εὐθυμίου, καθὼς καὶ οἱ ἀνωτέρω ἀναχωρηταὶ ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ ἁγίου Εὐθυμίου ἐδιωρθώθησαν. (ὅρα σελ. 399 τῆς Δωδεκαβίβλου).

«Εὑρίσκετο δὲ εἰς τὴν ἔρημον τοῦ Ἰορδάνου ὁ μέγας ἀναχωρητὴς Γεράσιμος, ὡς ἔναγχος ἐλθὼν ἀπὸ τὰ μέρη Λυκίας καὶ θαυματοποιῶν, ἀλοῦται ὑπὸ Θεοδοσίου πλανηθείς, ἀκούων ὅμως τὴν φήμην τοῦ Εὐθυμίου, ἔσπευσεν ἀπελθεῖν καὶ συνομιλῆσαι μετ' αὐτοῦ εἰς τὸν τόπον Ροβάν, ἐν ᾧ ὁ ἅγιος ἡσύχαζε καὶ ἀναμεταξὺ τῶν πολλῶν ὧν συνελάλησαν λόγων, ἦλθον καὶ εἰς τὰ ἄρθρα τῆς πίστεως, καὶ ἐφάνη ὁ γηραιὸς Γεράσιμος ὀλίγον παρασεσυρμένος, καὶ ἐπιβλαβῶς δεδιδαγμένος ὑπὸ τῶν ἀκολούθων τοῦ Θεοδοσίου, ἀλλὰ διωρθώθη καὶ αὐτὸς ὑπὸ τῶν θεορρήτων λογίων τοῦ ἀνδρός, τοῦ καὶ ψυχὴν καὶ σῶμα χαροποιοῦντος, καθὼς καὶ ὁ Πέτρος, καὶ ὁ Μάρκος Ἰούλλων, καὶ Σιλβανὸς οἱ ἀναχωρηταὶ, οἱ προενωθέντες μὲν καὶ συγκοινωνήσαντες τῷ Θεοδοσίῳ, διδαχθέντες δὲ ὑπὸ τοῦ ἁγίου, μετεβλήθησαν, ψάλλοντες τὴν παλινῳδίαν· οὗτός ἐστιν ὁ Γεράσιμος ὁ χρησάμενος ἀντὶ τοῦ πεφωνημένου αὐτοῦ ὄνου ὑπὸ τοῦ Λέοντος αὐτὸν τὸν Λέοντα, εἰς ὃν καὶ φορτία ἐπετέθει, καὶ εἰς πᾶσαν ἄλλην ὑπηρεσίαν αὐτοῦ μετεχειρίζετο αὐτόν».

Ὅρα καὶ εἰς τὴν ὑποσημείωσιν τῆς μνήμης Ἰουστινιανοῦ τοῦ βασιλέως κατὰ τὴν δευτέραν τοῦ Αὐγούστου, καὶ εἰς τὴν δεκάτην τοῦ Ἰουλίου ἐν τῇ ὑποσημειώσει τοῦ Συναξαρίου τῶν δέκα χιλιάδων ὁσίων. Ὅρα δὲ καὶ τὸν θεῖον Χρυσόστομον ἐν τῷ πρὸς τὸν Ἰὼβ τετάρτῳ λόγῳ αὐτοῦ, ὅπου φέρων τὰ ἀπὸ ἀκακίας λεχθέντα λόγια πρὸς τὸν Θεὸν ὑπὸ τοῦ Ἰὼβ τολμηρῶς, οἷον τὸ «Τίς δώσει κριτὴν ἀναμέσον ἐμοῦ καὶ σοῦ, ἵνα γνῶ πόσαι εἰσὶν αἱ ἁμαρτίαι μου, ὅτι οὕτω μὲ ἔκρινας;» καὶ τὸ «λαλήσω πικρίᾳ ψυχῆς μου συνεχόμενος, καὶ ἐρῶ πρὸς Κύριον· μή με ἀσεβεῖν δίδασκε, καὶ διατί με οὕτως ἔκρινας;» (Ἰὼβ

δὲν ὅλως ἀδύνατον διδάσκειν αὐτὰς ἐμφαίνουσι, καὶ τοὺς ραθυμοῦντας καὶ πρὸς τὴν ἐργασίαν τῆς ἀρετῆς ἐποκλάζοντας, διαθερμαίνουσι πῶς τοῖς ὑποδείγμασι καὶ πρὸς ζῆλον ἐγείρουσι, καὶ πείθουσι πολλάκις τοῖς ἴσοις ἐπιχειρεῖν, καὶ τῶν αὐτῶν ἐκείνοις ἐφάπτεσθαι. Τοιοῦτός ἐστιν καὶ ὁ τοῦ μεγάλου πατρὸς Γερασίμου βίος· ὃς δὴ καὶ πρόκειται νῦν ἡμῖν εἰς ἐξήγησιν καὶ εἰς κοινὴν ὠφέλειαν προθεῖναι τοῖς ἀκροαταῖς ὑμῖν διεγνώκαμεν, ἱκανὸς μὲν δεῖξαι τὸ ἱκανὸν τῆς ἀρετῆς, οἷς ἐκεῖνον κατορθώσαντα δείκνυσιν, ἱκανὸς δὲ, πρὸς αὐτὸν διεγεῖραι, οἷς τὴν ἐντεῦθεν αὐτῷ προσγινομένην λαμπρότητα καὶ δόξαν παρίστησι, τοίνυν λέγεσθαι τὰ τοῦ ἀνδρὸς καὶ προτιθέσθαι καὶ μέσον· ἐπισημότερον μέν τοι καὶ διὰ βραχέων· τοῦτο μὲν, διὰ τὸ στενὸν τῆς ἡμετέρας γλώττης καὶ ἀσθενές· τοῦτο δὲ ἵν' ὁ μὴ δόξῃ ὁ λόγος διὰ τῆς μακρηγορίας καὶ τῆς κατὰ τὴν τέχνην συνθέσεως μεγαλεῖον τὸ εὐφημούμενον· ἀλλὰ τὸν λόγον μᾶλλον οὕτως ἐπικοσμεῖν καὶ σεμνύνειν αὐτῇ μόνῃ τῇ τῶν ἔργων μεγαλειότητι. Γεράσιμος ὁ θεῖος τὸ γέρας ὄντως τῶν μοναχῶν ἐφύη μὲν, ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ Λυκίων· γονέων δὲ ἔτυχε, βίον μὲν αὐτάρκη κεκτημένων, πρὸς δὲ καλὸν δεξιῶς ἐχόντων· ὡς δὲ ἡλικίᾳ ἥπτετο, καὶ σύνεσιν πλουτεῖν ἤρξατο, οὐ κατὰ τοὺς πολλοὺς τῶν ἐν νῷ ἠγάπησε ζῆν, οὐ μόνον τὴν αἴσθησιν τέρπον ἐν τῇ τοῦ ἄγαθοῦ μοίρᾳ τίθενται, τῶν δὲ τῆς ψυχῆς καλῶν οὐδένα λόγον ποιοῦντ' ἀλλ' αὐτίκα πρὸς Θεὸν καὶ τὴν ἀρετὴν καλῶς ἔβλεπε, καὶ τὰ παρόντων ματαιότητα πολλὴν καὶ οὐδὲν ἄλλο τὰ βιωτικὰ κρίνειν εἶναι, ἢ ἀπάτην μόνον, καὶ τοῦ λογισμοῦ σύγχυσίν τε καὶ τύφωσιν· ἀπανίσταται τῶν ἐν κόσμῳ θορύβων, καὶ πρὸς τὸν ἀπράγμονα βίον καὶ ἡρεμαῖον μεθίσταται τὴν τρίχα οὖν ἀποκειράμενος, σὺν αὐτῇ δὲ καὶ πᾶν εἰπεῖν εἴτι κοσμικὸν καὶ περίεργον φρόνημα ὅλος τῆς ἀρετῆς γίνεται καὶ θερμῷ τῷ πρὸς αὐτὸν φίλτρῳ καὶ ζέοντι συσχεθείς, ἔσπευδε καὶ συντόνως ἀγωνιζόμενος ἦν· ὅπως ἂν αὐτῷ καθαρὰ μὲν παντὸς πάθους

Ταῦτα, λέγω, τὰ τολμηρὰ λόγια, καὶ ἄλλα ὅμοια αὐτοῖς φέρων εἰς τὸ μέσον λέγει, « Φοβερὸν τὸ ῥῆμα, ἀλλ' ἀπ' ἀκακίας . . . . οὕτω καὶ ὁ Θεὸς εἰδὼς ὅτι οὐκ ἐκ κακίας, ἀλλ' ἐξ ἀκακίας φθέγγεται», (μαρτυρεῖ γὰρ αὐτῷ λέγων «Ἔτι δὲ ἔχετε ἀκακίας») δέχεται τὰ παρὰ τοῦ Ἰώβ, εἰς κρίσιν καλούμενος παρ' αὐτοῦ. Ὅθεν ἐπιφέρει ὡς ἐκ προσώπου τοῦ Θεοῦ τὰ λόγια ταῦτα ὁ Χρυσορρήμων «Ἐπειδὴ διὰ τὴν ἀκακίαν ἐξῆλθες τῶν μέτρων τῆς φύσεως, συνέγνων σου τῇ ἀκεραιότητι. Κἂν γάρ τις ἀπὸ ἀκακίας ἁμάρτῃ, ὁ Θεὸς διορθοῦται τὰ ἀπὸ ἀκακίας γινόμενα.» Διὰ τί δὲ ἀνέφερα ἐδῶ τὰ εἰρημένα; διὰ νὰ προσαρμόσωμεν ταῦτα καὶ εἰς τὸν ὅσιον Γεράσιμον τοῦτον καὶ τοὺς ἄλλους ἀναχωρητὰς, καὶ εἰς τὰς δέκα χιλιάδας τῶν ὁσίων, οἵτινες κατὰ ἀκακίαν καὶ ἄγνοιαν, ἔπεσαν εἴς τινα ἀπάδοντα τῆς κοινῆς δόξης τῆς Ἐκκλησίας.

καὶ κηλῖδος ἁπάσης ἡ ψυχὴ γένοιτο, ὁ δὲ νοῦς δεκτικὸς δειχθείη τῶν χαρισμάτων τοῦ πνεύματος, καὶ τῶν ἐκεῖθεν ἐλλάψεων. Ἐνθεντοι καὶ γαστροὶ μὲν ἐκράτει τοσοῦτον, ὡς πᾶσαν μὲν ἡδονὴν τοῦ φάρυγγος μετὰ χαρᾶς ἀποπέμπεσθαι, πᾶν δὲ τὸ βαρύνον γαστέρα ὡς τι ἄχθος καὶ παρενόχλημα τῆς φύσεως ὂν ἀποτρέπεσθαι, ἐντεῦθεν αὐτῷ καὶ τὰ τῆς σαρκὸς ἐμπαθῆ κινήματα κατηυνάζετο, καὶ τὸ τοῦ νοὸς νηφάλεον συνετηρεῖτο ἀθόλωτον· ἀλλὰ γαστρὸς μὲν οὕτω ἐκράτει, καὶ οὕτω πρὸς τὰς τῶν βρωμάτων ἡδονὰς ἀπεμάχετο· ὕπνου δὲ ἥττων ἐδείκνυτο, οὔκουν οὐδὲν τούτῳ ἔχον εὐχερῶς ὑπεχάλα, ἀλλὰ τοσοῦτον ἐνδιδοὺς τῇ φύσει ὅσον συνίστασθαι ταύτην καὶ μὴ πρὸς τοὺς τόνους ἀπαγορεύειν ἐσχόλαζεν εὐτόνως ταῖς ἀγρυπνίαις καὶ ταῖς εὐ[illegible]αῖς, καὶ τῇ μελέτῃ τῶν λογίων τοῦ πνεύματος· οὕτω τοίνυν ἀγων[illegible]όμενος ἐπὶ τῆς πατρίδος, καὶ τὴν μοναχοῖς πρέπουσαν πολιτείαν [illegible] ἐπιδεικνύμενος. καὶ πολλοὺς ἐκκενῶν τοὺς ἱδρῶτας κατὰ τῶν πν[illegible]μάτων τῆς πονηρίας, δεῖν ἔγνω πρὸς τὴν παρὰ τὸν Ἰορδάνην ἔρημ[illegible]ν μεταβῆναι, βουλόμενος μειζόνων ἐφάψασθαι τῶν ἀγώνων, καὶ τ[illegible] ἐρημίαν τοῦ τόπου φιλοσοφίας ὑψηλοτέραν, βοηθόν τε καὶ συν[illegible]τὸν ἐφευρεῖν· τοῦτο δεῖ καὶ ποιεῖ καὶ λοιπὸν ἐκεῖσε παραγενόμ[illegible]ος, ἀρχὴν ποιεῖται τὴν ἐρημίαν καθά περ ἐζήτει, κρείττονος [illegible]ωγῆς καὶ μείζονος πρὸς τὴν ἀρετὴν ἐπιδόσεως οὐκέ τι γὰρ ἠγάπ[illegible]ις προτέροις ἐμμένειν, ἀλλ' ἔσπευδεν ἀληθῶς τοῖς ὑπὲρ τοῦ καλοῦ [illegible]ίνοις καθ' ἡμέραν αὐτὸς ἑαυτὸν ὑπερβαίνειν διὸ καὶ τῶν ὄπισθεν ἐπ[illegible]λανθανόμενοι, καὶ τῶν ἔμπροσθεν ὃ φησὶ Παῦλος ἐπεκτεινόμενος, ὥσπερ τις εὐσταλὴς καὶ κοῦφος δρομεὺς ἔτρεχε διὰ παντὸς ἀνεπιστρόφως τε καὶ συντόμως τὸν δρόμον, τῆς ἀρετῆς, πρὸς τὸ βραβεῖον τῆς ἄνω κλήσεως ἐπειγόμενος καὶ οὐχ ὡς δρομεὺς μόνον ἀγαθὸς ἦν, ἀλλὰ δὴ καὶ ὡς στρατιώτης γενναίως ἐπεμβαίνων μὲν εὐτόλμως τοῖς πολέμοις βάλλων δὲ κυρίως τοὺς κατ' αὐτοὺς ἐπιόντας, οὐ πρὸς αἷμα καὶ σάρκα διαγωνιζόμενος, ἀλλὰ πρὸς τὰς ἀρχὰς καὶ τὰς ἐξουσίας τοῦ σκότους ὢν καὶ ἡ περὶ τὸ πολεμεῖν τοῖς ἀγαθοῖς ἀνδράσι τέχνη καὶ μέθοδος, καὶ ἡ ἐπίθεσις ἀνένδοτος λίαν καὶ σφοδροτάτη, καὶ ἡ μάχη καρτερὰ καὶ διηνεκής, οὐχ' ὑπνώσουσιν γὰρ φησὶν ὁ σοφὸς, ἐὰν μὴ κακοποιήσωσι πρὸς τοιούτους ἦν ὁ ἀγὼν τῷ ἀνδρὶ οὕτω πικροὺς ἀνταγωνιστὰς, οὕτω δεινοὺς πολεμίους· ἀλλ' ἦν ἄρα καλῶς τοῖς ὅπλοις τῆς ἀρετῆς πεφραγμένον, καὶ δυναμούμενον ὑπὸ τῆς ἄνωθεν χάριτος, καὶ διαμαχόμενος ἐπιμόνως μὴ τρέψαι ποτε πρὸς ἐχθροὺς εἰς φυγήν. καὶ παρασκευᾶσαι τούτου νῶτα δόντας ὑποχωρῆσαι· τοιγαροῦν φεύγουσι μὲν οὗτοι περιφανῶς ἡττηθέντες νεκροῦται δὲ πᾶν φρόνημα τῷ ἀγωνιστῇ.

Καὶ ἡ ψυχὴ λοιπὸν αὐτῷ τῆς ἐν πνεύματι καταξιοῦται γαλήνης τί τὸ ἐντεῦθεν; μέγαν εἶναι κατ' ἀρετὴν καὶ Θεοῦ θεράποντα γνήσιον, καὶ ἡ φήμη τὸν ἄνδρα κηρύτει καὶ πολλοὺς πολλαχόθεν πρὸς αὐτὸν ἕλκει, καὶ πείθει τούτῳ χρήσθαι πρὸς Θεὸν ὁδηγῷ, καὶ τῆς οἰκείων ψυχῶν σωτηρίας καὶ καθηγεμόνι, τοῦτον τινὲς καὶ μοναχικῆς ἥπτοντο τελειότητος καὶ τῶν λεγομένων ἀναχωρητῶν ἦσαν τοσοῦτον ὀνομαστότατος ὤφθη τῶν κατ' ἐκεῖνον καιροῦ μοναχῶν καὶ διαφορώτατος, ἀλλὰ τούτοις δὴ τοὺς αὐτῷ προσιόντας, ὁρῶν ὁ θεῖος Γεράσιμος, τὴν μετ' αὐτοῦ συνοίκησιν αἱρομένους, καὶ παρ' αὐτῷ μένειν προθυμουμένους, λαύραν τε μεγίστην οἰκοδομεῖ, οὐ πλέον μιλίου ἑνὸς τοῦ Ἰορδάνου ποταμοῦ διέχουσαν, πρὸς δὲ εἰς κοινόβιον μέσον αὐτῶν ἀνεγείρει, καὶ ταῦτα διαπραξάμενος νόμους τίθησιν, ὡς ἄριστα διατεταγμένους, καὶ πολὺ τὸ ὠφέλιμον κεκτημένους καὶ τοὺς μὲν εἰσαγομένους τῶν μοναχῶν ἐν τῷ κοινοβίῳ μένειν ἐν αὐτῷ τε τὴν μοναδικὴν ἐξασκεῖσθαι διαγωγήν, ὅσοι δὲ συχνὰς καὶ μακροῖς πόνοις ἐνεγυμνάσαντο, καὶ τῶν τῆς τελειότητος μερῶν ἐπέβησαν ἤδη τούτους ταῖς λογομέναις ἐγκατοικίζεσθαι κέλλαις, οὐκ ἐλάττοσιν οὔσαις τῶν ἑβδομήκοντα, οὓς καὶ ὑπὸ τοιοῦτον ζυγὸν ἐκέλευσε τῷ κανόνι, τὰς μὲν πέντε τῆς ἑβδομάδος ἡμέρας ἕκαστον τῇ ἰδίᾳ κέλλῃ ἐφ' ἡσυχάζειν, οὐδενὸς ἄλλου τῶν εἰς βρῶσιν, ὅτι μὴ μόνον ἄρτου καὶ ὕδατος καὶ φοινίκων ἀπογευόμενον· σαββάτου δὲ καὶ κυριακῆς, εἰς τὴν τῆς ἐκκλησίας παραβαλλόντα, καὶ μετασχόντας τῶν ἁγιασμάτων, εἰς τὸ κοινόβιον ἐψητῷ χρῆσθαι, καὶ οἴνου μεταλαμβάνειν ὀλίγον, ἐν κελλίῳ δὲ, μηδενὶ ἐφειμένων εἶναι ἢ πῦρ καῦσαι, ἢ ἐψητοῦ γεύσασθαι, τὴν ἀκτημοσύνην ὡς οὐδὲν ἕτερον ἀξιοσπούδαστον ἔχειν τῇ ταπεινοφροσύνῃ μάλιστα κεκομεῖσθαι, ἕκαστον μέντοι τῶν πόνων τῶν οἰκείων χειρῶν, ὃς διὰ τῆς ἑβδομάδος αὐτῆς ἐνεργεῖτο σαββάτου ἀποφέρειν εἰς τὸ κοινόβιον, καὶ περὶ δείλην τῆς κυριακῆς τὸ ἀνάλωμα πάλιν τῆς ἑβδομάδος ἀναλαμβάνοντα, ἄρτους φημὶ καὶ φοίνικας, καὶ ὕδωρ ἐν ἀγγείᾳ τινὶ, καὶ βαΐα εἰς τὸ κελλίον αὖθις ἐπανιέναι, τοιούτῳ κανόνι καὶ τύπῳ, τοὺς ὑπ' αὐτῷ ἐλεοῦντας ἀναχωρητὰς, ὁ μέγας Γεράσιμος ἐκέλευε διαζῆν, διὸ καὶ τούτοις ἐκπαιδευθέντες, οὕτως ἦσαν ἀφρόντιδες, καὶ πράγμασιν ἀνθρωπίνοις οὐδαμῶς κάτοχοι· ὥστε μηδὲν αὐτοῖς εἶναι πλέον ὧν ἀμφιένυντο, δευτέρας μὴ οὔσης περιβολῆς, ἡ στρωμνὴ δὲ τὶ ἕτερον; ἢ ψίαθος καὶ ἀκεντώνιόν τε καὶ ἐμβρίμιον συνήθως ἀποκαλοῦσι· σκεῦος τε κεραμικὸν εἰς ὕδωρ ὅπερ ὁμοῦ πρὸς πόσιν, καὶ τῇ τῶν βαΐων δεῦσιν ἐξήρκει, νόμος καὶ οὗτος αὐτοῖς τῷ ὑπὸ τοῦ μεγάλου Γερασίμου ἄριστα παραδεδομένος, ἐξιόντας ἀνεωγμένας ἀφιέναι τὰς κέλλας, ὥστε εἶναι τῷ βουλομένῳ εἰσιόντι, λαμβάνειν ὃ βούλοιτο τῶν εἰς χρεί-

σιν φαύλων ἐκείνων καὶ ἀναγκαίων, οὐδενὸς εἴργοντο, ἀλλὰ καὶ αὐτοὺς ἀποστολικῶς βιοῦντας ὁρᾶσθαι καὶ εἶναι καὶ τῶν ἐν ἐρήμῳ βιούντων παραπλησίως αὐτοῖς τὴν καρδίαν τε καὶ τὴν ψυχὴν μίαν· ἐπεὶ μηδεὶς τί τῶν ὑπαρχόντων αὐτῷ ἔκρινεν ἴδιον· ἀλλὰ πάντα ἐπίσης αὐτοῖς εἶναι κεῖσθαι κοινὰ, καὶ τοῦτο δὲ περὶ τῶν ἀναχωρητῶν λέγεται, ὅτι προσελθόντων αὐτῷ τινων, καὶ ἐφεῖσθαι αὐτοὺς αἰτουμένων· ὕδωρ τε θερμαίνειν, καὶ ἐψητοῦ μετέχειν, καὶ ὑπὸ λύχνον ἀναγινώσκειν, τὸν μέγαν Γεράσιμον ὑπολαβόντα, καὶ οὕτω ζῆν βούλεσθε φάναι, πολὺ τὸ συμφέρον ἐν κοινοβίῳ διάγειν ὑμῶν· ἐγὼ γὰρ οὔμενουν οὐδαμῶς ἐφείσω παρ' ὅλον δήμου τὸν τῆς ζωῆς χρ γον. τοῦτο παρ' ἀναχωρηταῖς γενέσθαι, ὥστε τοὺς ἱεριχουντίους ἀκούοντας τῶν παρὰ τῷ θείῳ πατρὶ Γερασίμῳ τὴν πολιτείαν, οὕτ ι κατηναγκασμένην καὶ ἀπαράκλητον, καὶ πολὺ τὸ ἄχαρι καὶ ζον ἔχειν, νόμον ἑαυτῆς ἐκθεῖναι τοιοῦτον· Σαββάτου καὶ Κυριακ εἰς αὐτοὺς ἀπιέναι, καὶ παράκλησιν αὐτοῖς μετακομίζειν· οὔτε ετρίων ἀλλὰ τούτων μὲν ἱεριχουντίων ἔπαινοι, καὶ ἀπόδειξις φιλ ξτων ψυχῶν· πολλοὺς μέν τοι τῶν ὑπὸ τῷ μεγάλῳ τούτῳ Γερασίμ ἀγωνιστῶν, ὁρῶντας ἐπὶ σκοπῷ τοιούτῳ, τοὺς κοσμικοὺς ἐρχομ ους, τοσοῦτον ἀπέχειν εὔθυμον αὐτῶν, καὶ ἡδείαν, ἡγεῖσθαι τὴν ἄ ν, ὥστε μηδὲ κατὰ χώραν στέργειν αὐτοὺς ὅλως ὀφθῆναι μηδ' ὑπ νειν· ἀλλ' ὡς τὰ μεγάλα βλάψαντας μᾶλλον, φεύγειν αὐτοὺς κα ἵστασθαι ἤδεσαν γὰρ ἐκεῖνοι καλῶς, μητέρα σωφροσύνης ἀκριβοῦ εἶναι τὴν ἐγκράτειαν, λογισμούς τε ρυπαροὺς ἀπωθεῖσθαι καὶ ὕπνου ουφίζειν βαρύτητα δυναμένην· ἅτε μὴ λόγοις μόνον, ἀλλὰ καὶ ἔργοις ὑπὸ τοῦ πατρὸς ἄριστα τοῦτο μεμαθηκότες· καὶ γὰρ τοσοῦτον ἐγκράτειαν ἐκεῖνος, περὶ πλείστου πεποίηκεν, ὡς τὰς τεσσαράκοντα τῆς νηστείας ἡμέρας, ἄσιτος διϊέναι· τῇ μεταλήψει μόνῃ τῶν μυστηρίων ἀρκούμενος.

Οὕτω βιώσαντι Γερασίμῳ καὶ τοῖς ὑπ' αὐτὸν, ἀρχέτυπον ἀρετῆς καὶ σωτηρίας, ὑπόθεσιν γενομένῳ καὶ τῆς κατὰ τὸν Ἰορδάνην ἐρήμου πολίτῃ καὶ πολιούχῳ φανέντι, τὸ κοινὸν ἔπεισε τέλος τοῦ μαρτυρίου μηνὸς τετάρτην ἐπέχοντος ἐν ὑπατείᾳ Ζήνωνος Αὐγούστου τὸ δεύτερον· ἀλλὰ καιρὸς λοιπὸν, ἐπιμνησθῆναι ἡμᾶς, καὶ τοῦ κατὰ τὸν θῆρα λέοντα θαύματα, τὸν καὶ ζῶντι τῷ μεγάλῳ πατρὶ θαυμασίως καθυπουργήσαντα καὶ μεταστάντι τῶν τῇδε παραδόξως ἐναποψήξαντα διὰ τοῦτο γὰρ τελευταῖον τῷ λόγῳ τὸ θαῦμα προστέθειται διόπερ καὶ τὰ τέλει τῆς ζωῆς τοῦ Πατρὸς ἀκολουθεῖ καὶ τὸ τέλος τῆς ὑποθέσεως, ἔχει δὲ οὕτως. Λέων τις τῶν ἐν τῇ κατὰ τὸν Ἰορδάνην ἐρήμῳ διαιτωμένων, συνήντησε ποτὲ τῷ ἁγίῳ κατὰ τὴν ὄχθην τοῦ ποταμοῦ ἰδόντι μέγα βοῶν καὶ ὠρυόμενος, ἐνώδυνος, ἐ-

μπαγέντα αὐτοῦ τῷ ποδὶ σκόλοπος ἐκ καλάμου, καὶ τὸ ἄλγος οὐ φορητὸν ἐμποιοῦντος, τοῦτον ἰδὼν ὁ ὅσιος καὶ οἰκτείρας καὶ τοῦ πάθους κατηλεήσας, καὶ τὴν ψυχὴν ἐπικλασθεὶς, ἐξ ὧν ἐποίει πρὸς αὐτὸν σχημάτων ὁ θὴρ, τὴν ἱκετείαν ἐπεδείκνυε, καὶ θεραπείαν ἐπιζητῶν ἅπτεται τοῦ ποδὸς αὐτοῦ, ἐξωδηκότος ἤδη καὶ ἡλκωμένου ἐξαίρει τὲ τὸν σκόλοπα εὐφυῶς καὶ τὴν ὀδύνην αὐτῷ κηρύττει τίς ἦν ὁ λέων; πρόβατον εὐθὺς γίνεται, οὐ τὴν φύσιν μεταβληθείς, ἀλλὰ τὴν ἀγριότητα καὶ τῷ μεγάλῳ κἂν τῇ κέλλῃ συνὼν, καὶ ὅπου δ' ἂν ἀπήει συμπορευόμενοι μέγα μὲν δὴ καὶ τοῦτο καὶ γέμον ἐκπλήξεως, ἀλλ' οἷον ἄρα τὸ ἐφεξῆς ὡς θαυμαστὸς ἀληθῶς ὁ Θεὸς ἐν τοῖς ἁγίοις αὐτοῦ· τῆς γὰρ λαύρας οὐ πόρρω τοῦ ποταμοῦ διακειμένης ὡς ἔφημεν, ὄνος ὢν μετακομίζων ἐξ αὐτοῦ, τὸ εἰς χρείαν ὕδωρ τοῖς ἐν αὐτῇ τούτου τὴν φυλακὴν ὁ γέρων ἐγχειρίζει τῷ γέροντι λέοντι, καὶ παρατίθησι τῷ θηρίῳ τὸ ὀνάριον ὡς ἂν ἐλατηρείῳ τὸ νεμόμενον· ἐνήργει τοιγαροῦν οὗτος τὸ διακόνημα ἐφ' ἱκανὸν καιρὸν, καὶ τὴν ὑπηρεσίαν ἐπλήρει καὶ ὁ πρὶν νεμόμενος πρόβατον λέων, πάλιν ἐγένετε κύων, καὶ παρεπόμενος τῷ ὄνῳ, καὶ κυκλόθεν περιὼν καὶ παρακαθήμενος, καὶ τὰς ἕξεις ἐπιβλέπων, πρὸς τὴν νομὴν ἐνασχολουμένῳ· ἀλλὰ τί μετὰ τοῦτο συμβαίνει; ὕπνος ποτὲ κατέσχε τὸν λέοντα, νεμόμενος ὁ ὄνος μακρὰν γίνεται ἀπ' αὐτοῦ δι' ἧρχοντο τινὲς ἐξ Ἀραβίας μετὰ καμήλων καὶ ἀφείλοντο τοῦτον ἐξανίσταται τοῦ ὕπνου ὁ λέων, ἐπιζητεῖ τὸν ὄνον καὶ οὐχ' εὑρίσκει. ἐπάνεισε πρὸς τὴν λαύραν, ἐντυγχάνει τῷ Γέροντι σκυθρωπὸς, στυγνὸς κατηφὴς, τὴν κεφαλὴν εἰς γῆν ἐπικλίνων. ὡς οὖν εἶδε ὁ μακάριος οὕτως ἔχοντα, καὶ τὸν ὄνον μὴ συμπαρόντα, ὑπώπτευσεν ἐπιβούλως τὸν θῆρα διατεθῆναι περὶ αὐτὸν καὶ φησὶ τῷ λέοντι χαριέντως πως καὶ προσηνῶς, καὶ τὸ ὅλον ἁγιοπρεπῶς; τί ἐστι τοῦτο λέον; ἔφαγες τὸν ὄνον; ὄντως ἐπανῆλθες εἰς τὸ ἀρχαῖον, ἐδοκίμασας τῷ τρόπῳ μεταβληθῆναι πρὸς πρόβατον, ἔσπευσας τάξιν κυνὸς ἐπελθεῖν, ἀλλ' ἡ φύσις ἐνίκησεν τάχα· τὴν προτέραν ἐνθυμήθης ἀλαζονείαν καὶ τὴν βασιλικὴν κατὰ τῶν ἄλλων ζώων ὁ φονεὺς, καὶ ἐπεθύμησας πάλιν τοῦ ἄρχειν· ἀλλ' ἐγὼ σὲ ταπεινώσω καὶ καθελῶ τὸ φρόνημά σου τὸ ἐπηρμένον καὶ διὰ ταπεινοτάτης ἀγωγῆς τὰ πρότερα μὴ ἐπιζητεῖν σε παρασκευάσω· ἔσο δὴ λοιπὸν μηκέτι λέων ὡς ἐπεθύμησας ἀλλ' ὄνος ἀχθοφόρος, ὡς ἐκεῖνος ᾧ ἐπιβούλευσας· οὕτως εἰπὼν ὁ γέρων ἁπλοϊκῶς, προστάσσει διακονίαν τοῦ ὄνου ἐπιτιθῆναι τῷ λέοντι καὶ τοῦτον ἐπιφερόμενον τὰ ἀγγεῖα μετακομίζειν τὸ ὕδωρ τοῖς ἀδελφοῖς γέγονε τοῦτο, καὶ ἦν ἰδεῖν τὸν λέοντα ὥσπερ τῷ τρόπῳ πρότερον πρόβατον εἶτα κύων οὕτω πάλιν ὄνον ἀχθοφοροῦν-

τα θαῦμα καινότατον ὄντως. Χρόνος τις παρέδραμεν ἐν τῷ μεταξὺ, καὶ τὴν διακονίαν ταύτην ἐπιτελεῖ οὕτως ἀνολιγώρως. ἀλλ' οἱ τὸν ὄνον ἀφελόμενοι παρήρχοντο αὖθις κατὰ τὸ μέρος τοῦ ποταμοῦ Ἰορδάνου ἔχοντες τὸ ζῶον μεθ' ἑαυτῶν, καὶ πρὸς τὴν ἁγίαν ἀπήρχοντο πόλιν, κατά τινα χρείαν ἰδίαν· συμβαίνει καὶ τὸν θῆρα παρεῖναι τότε τῷ ποταμῷ, μετακομίσαντα τὸ ὕδωρ τοῖς ἀδελφοῖς καὶ τί γίνεται; ὁρᾷ τὸν ὄνον πόρρωθεν καὶ γνωρίζει καὶ ἀφεὶς αὐτίκα τὸ εἶναι ὄνος, μᾶλλον δὲ τάξιν ἐπέχειν τοιοῦδε ζώου, ἀθρόος πάλιν δείκνυται λέων καὶ βασιλικῷ τῷ βρυχήματι κατὰ τῶν ἀγόντων τὸν ὄνον ἔπεσε· φεύγουσιν οὗτοι παραχρῆμα τοῦτον ἰδόντες, π λλῷ τάχει καὶ δέοι καὶ δραξάμενος τοῦ κημοῦ τοῦ τῷ ὄνῳ περικε ιένου, ἐπάνεισι μετ' αὐτοῦ πρὸς τὴν χώραν, εὔθυμος ἄγαν κα τοῖς ἅλμασι καὶ τοῖς ἄλλοις σχήμασιν οἷς ἐποίει τὸ περιχαρὲς ἐ δυκνύμενος καὶ οἱονεί τις στρατιώτης γενναῖος τοῖς ὁρῶσι φαινόμ ος ἐπανήκων ἀπὸ πολέμου μετὰ τροπαίων. Εἰδε τοῦτον ὁ μέγ καὶ εὐλογήσας ἀφῆσι τῆς δουλείας ἐπιτάξας ταύτην αὖθις τὸν ν ἀποπληροῦν, πρὸς δὲ καὶ ἐπονομάζει τοῦτον δὴ τὸν λέοντα ρδάνην τυχὸν οἶμαι διὰ τὸν περὶ τὸν ποταμὸν Ἰορδάνην ταῦτ ἡ θηρία συναχθῆναι, περιέτριβε τοίνυν ἐξ ἐκείνου ὁ λέων ἄνετος κ τῇ λαύρᾳ παραμένων καὶ ἔξω ποι ἐνίοτε πορευόμενος, παρέδραμ ἑνιαυτοὶ τρεῖς· καὶ ὁ θεῖος Γεράσιμος πρὸς ὃν ἐπόθησε Θεὸν μεταβ ει. Καὶ ὁ Ἰορδάνης, εἴτε παρὰ τῷ Ἰορδάνῃ. εἴτε παρ' ἑτέρῳ τόπῳ ἅγων κατ' οἰκονομίαν Θεοῦ, οὐχ εὑρέθη ὁ λέων ἐκεῖ ὅταν ὑπὸ τῶν Πατέρων ἐτάφη. Μετὰ μικρὸν δὲ ἐλθόντος, ἐζήτει τὸν Γέροντα. Ὁ δὲ ἀββᾶς Σαββάτιος ὁ κῆλιξ. ὁ μαθητὴς τοῦ ἀββᾶ Γερασίμου ἰδὼν αὐτὸν ἔλεγεν αὐτῷ. Ἰορδάνη, ὁ Γέρων ἡμῶν ἀφῆκεν ἡμᾶς ὀρφανούς, καὶ πρὸς Κύριον ἐξεδήμησεν. ἀλλὰ λάβε φάγε, ὁ δὲ λέων φαγεῖν οὐκ ἤθελεν· ἀλλὰ συνεχῶς τοῖς ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ ὧδε κακεῖσε ἔστρεφε τὸ ὄμμα βουλόμενος ἰδεῖν τὸν Γέροντα· ὠρυόμενος μεγάλα, καὶ μὴ φέρων αὐτοῦ τὴν ἀπόλειψιν ὁ δὲ ἀββᾶς Σαββάτιος καὶ οἱ λοιποὶ Πατέρες τρίβοντες τὸν νῶτον αὐτοῦ ἔλεγον αὐτῷ φαγεῖν καὶ ἡσυχάσαι· ὁ δὲ λέων οὐκ ἐπαύσατο βοῶν καὶ ὠρυόμενος ὅσῳ δὲ ἐπειρῶντο λόγοις αὐτὸν θεραπεύσειν, τοσοῦτον μᾶλλον ὠρύετο καὶ μείζοσι βοαῖς ἐκέχρητο, καὶ τὸν πόνον ἐπηῦξε· δεικνύων οἵαν λύπην εἶχε, μὴ ἰδὼν τὸν Γέροντα· τότε λέγει αὐτῷ ὁ ἀββᾶ Σαββάτιος, δεῦρο μετ' ἐμοῦ, ἐπειδὴ οὐ πιστεύεις ἡμῖν καὶ δείξωσοι ποῦ τέθαπται ὁ Γέρων· καὶ λαβὼν ἀνήνεγκεν αὐτὸν ὅπου ἦσαν θάψαντες τὸν Γέροντα· ἀπεῖχε δὲ ἀπὸ τῆς ἐκκλησίας ὡς ἥμισυ μιλίου· στᾶς τοίνυν ὁ ἀββᾶς Σαββάτιος ἐπὶ τοῦ τάφου τοῦ Γέροντος, λέγει τῷ λέοντι, ἰδοὺ ὁ Γέρων ἡμῶν ὧδε ἐτάφη, καὶ ἔκλινε τὰ γό-

νατα μετάνοιαν ποιῶν ἐπάνω τοῦ τάφου τοῦ Γέροντος· ὡς οὖν εἶδεν αὐτὸν ὁ λέων βάλλοντα μετάνοιαν· καὶ αὐτὸς βάλει μετάνοιαν, καὶ ἐφ' ἱκανὸν τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ ἐπὶ τῆς γῆς κλίνων, ἐπάνω τοῦ τάφου ἀπέθανε. Τοῦτο δὲ ὅλον γέγονεν οὐχ ὡς ψυχὴν λογικὴν ἔχοντος τοῦ λέοντος, ἀλλ' ὡς τοῦ Θεοῦ θέλοντος, τοὺς δοξάζοντας αὐτὸν δοξάσαι· οὐ μόνον ἐν τῇ ζωῇ ταύτῃ, ἀλλὰ καὶ μετὰ θάνατον, καὶ δεῖξαι τοῖς ἀνθρώποις, ὁποίαν εἶχον ὑποταγὴν τὰ θηρία πρὸς τὸν Ἀδὰμ πρὸ τῆς παραβάσεως· μιμησώμεθα οὖν καὶ ἡμεῖς ἀδελφοὶ κἂν τῶν θηρίων τὴν εὐγνωμοσύνην· ἢν πρὸς τοὺς τὸν Κύριον δουλεύοντας ἐπεδείκνυντο· ὧν ταῖς πρεσβείαις, τῆς αὐτῶν καταξιωθείημεν μερίδος ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῆς κρίσεως· ἀμήν.

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τῶν Ἁγίων μαρτύρων ΠΑΥΛΟΥ καὶ ΙΟΥΛΙΑΝΗΣ τῆς ἀδελφῆς αὐτοῦ.

» Ὁ κείμενος μὲν Παῦλος, ἡ δὲ κειμένη
» Ἰουλιανή, σύγγονοι τετιμημένοι.

Οὗτοι οἱ δύω αὐτάδελφοι ἦσαν κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Αὐρηλιανοῦ ἐν ἔτει σοβ' (272), καταγόμενοι ἀπὸ τὴν Πτολεμαΐδα, υἱοὶ γονέων εὐσεβῶν· καὶ ὁ μὲν Παῦλος ἦτο ἀναγνώστης, ἤτοι ἀνεγίνωσκεν εἰς τὸν λαὸν τὰς ἱερὰς βίβλους, τὰς ὁποίας μελετήσας φιλοπόνως κατέλαβε τὸ νόημα αὐτῶν· ὅθεν ἀκόμη ἦτο νέος, ἀπεστόμιζεν ὅμως τοὺς ἐναντίους προχειρότατα, ὥστε ἦτο κήρυξ ἔνθεος τῆς περὶ ἡμᾶς τοῦ Θεοῦ Λόγου οἰκονομίας. Ὅτε δὲ ἦλθεν ὁ βασιλεὺς Αὐρήλιος εἰς τὴν Πτολεμαΐδα, ἔδιδε θάρρος εἰς τὴν ἀδελφήν του Ἰουλιανην καὶ ἐνεδυνάμωμεν αὐτὴν νὰ σταθῇ προθύμως, ἐπειδὴ μέλλει ν' ἀκολουθήσῃ μέγας πειρασμὸς καὶ αὐτὸς δὲ ὡπλίσθη μὲ τὸν τύπον τοῦ τιμίου σταυροῦ. Ἰδόντες δὲ αὐτὸν οἱ Ἕλληνες ὅτι ἔκαμε τὸν σταυρόν του, τὸν διέβαλον ὡς χριστιανὸν εἰς τὸν βασιλέα· παρασταθεὶς λοιπὸν εἰς αὐτὸν καὶ ἐλέγξας τὴν ματαιότητα τῶν εἰδώλων ἐκρεμάσθη ὑψηλὰ καὶ ἐξεσχίσθη.

Ἡ δὲ Ἰουλιανὴ βλέπουσα τὸν ἀδελφόν της ξεσχισμένον, ἐφώναζε, κατηγοροῦσα τὸν τύραννον, ὅτι ἀδίκως ξεσχίζει τὸν ἀδελφόν της· ὅθεν ἐπιάσθη καὶ αὐτὴ καὶ κρεμασθεῖσα ἐξεσχίσθη· ἔπειτα ρίπτονται καὶ οἱ δύω εἰς τὴν φυλακήν, ὕστερον βάλλονται ἀμφότεροι εἰς λέβητα γεμάτον ἀπὸ πίσσαν βρασμένην, μετὰ ταῦτα ἁπλόνονται ἐπὶ κλίνης πυρωμένης καὶ δέρονται εἰς τὴν ράχην. Τότε ὁ Κοδράτος καὶ Ἀκάκιος οἱ δήμιοι, συμπονέσαντες τοὺς ἁγίους ἐπίστευσαν εἰς τὸν Χριστὸν διὸ καὶ ἀπεκεφαλίσθησαν καὶ οὕτως ἔλαβον τοὺς στεφάνους τοῦ μαρτυρίου. Ἔπειτα δεθέντες οἱ ἅγιοι μὲ σιδηρᾶ δεσμὰ, ἐβλήθησαν εἰς τὴν φυλακὴν, ἐλύθησαν ὅμως δι' ἐπιφανείας θείου

Ἀγγέλου καὶ χορτάσαντες ἀπὸ φαγητὸν, εὐχαρίστησαν τὸν Χριστὸν καὶ πάλιν παρεστάθησαν εἰς τὸν βασιλέα, ὁ ὁποῖος παρακινῶν τοὺς ἁγίους νὰ ἀρνηθῶσι τὸν Χριστὸν, οὐδὲν κατώρθωσε· διὸ πάλιν κρεμασθέντες οἱ μάρτυρες ἐδάρησαν δυνατά.

Τότε καὶ ὁ δήμιος Στρατόνικος συμπονέσας τὴν ἁγίαν Ἰουλιανὴν ἐπίστευσεν εἰς τὸν Χριστόν· ὁ δὲ τύραννος μαθὼν τοῦτο ἐθυμώθη, καὶ παρευθὺς ἐπρόσταξε νὰ κόψωσι μὲν τὴν κεφαλὴν ἐκείνου, τοὺς δὲ ἁγίους νὰ κλείσωσιν εἰς ἕνα τόπον ὅπου εἶχε θηρία καὶ ἄλλα ἑρπετὰ θανατηφόρα. Ἐπειδὴ δὲ ὑπὸ τῆς χάριτος τοῦ Θεοῦ ἐφυλάχθησαν οἱ ἅγιοι ἀβλαβεῖς, διὰ τοῦτο τὸν μὲν ἅγιον Παῦλον ἐπρόσταξε νὰ δέσωσιν εἰς ἕνα πάσσαλον καὶ νὰ κτυπῶσι τὰς σιαγόνας του μὲ μολύβδους, τὸ δὲ ἄλλο σῶμά του νὰ δέρωσι μὲ ραβδία σιδηρᾶ πεπυρωμένα· τὴν δὲ ἀδελφήν του ἁγίαν Ἰουλιανὴν ἐπρόσταξε νὰ φυλάξωσιν εἰς ἓν πορνοστάσιον καὶ ἐκεῖ νὰ τὴν διαφθείρωσιν ἀσελγεῖ τινες ἄνθρωποι. Ἄγγελος δὲ Κυρίου παραστὰς μὲ τὸν κονιορτὸν τὰ ποδῶν του ἐτύφλωνε τοὺς ὀφθαλμοὺς τῶν ἀκολάστων ἐκείνων· σπ ἀγχνισθεῖσα ὅμως ἡ ἁγία αὐτοὺς ἔχυσεν εἰς αὐτοὺς ὕδωρ καὶ τοὺς ἐκαμεν ὑγιεῖς.

Διαμείνασα ἐπὶ πὸν ἄφθορος, βάλλεται μετὰ τοῦ ἀδελφοῦ της εἰς ἕνα λάκκον γεμ ον ἀπὸ φωτίαν, καὶ ἐπειδὴ ὁ τύρανος ἐπρόσταξε νὰ λιθοβοληθῶσι ἅγιοι μέσα εἰς ἐκεῖνον τὸν λάκκον τοῦ πυρὸς, διὰ τοῦτο ὢ τοῦ θα ατος! ἐφάνη ἀπὸ τοὺς οὐρανοὺς νέφος γεμάτον φλογὸς, τὸ ὁποῖο, πλησιάσας εἰς τὸν βασιλέα, ἀντὶ νὰ βρέξῃ βροχὴν νεροῦ, ἔβρεξεν ἐπάνω αὐτοῦ βροχὴν πυρός. Ὁ δὲ βασιλεὺς φοβηθεὶς ἐξέβαλε μὲν τοὺς ἁγίους ἀπὸ τὸν λάκκον, δὲν ἐδιωρθώθη ὅμως, ἀλλὰ πάλιν ἐπρόσταξε νὰ κατακαύσωσι τὰ πρόσωπα καὶ ὅλον τὸ σῶμα τῶν ἁγίων, μὲ ἀνημμένας λαμπάδας. Καὶ τελευταῖον διὰ προσταγῆς του ἀπεκεφάλισαν αὐτοὺς, καὶ οὕτως οἱ τοῦ Χριστοῦ καλλίνικοι μάρτυρες τοὺς στεφάνους ἔλαβον τῆς ἀθλήσεως.

Οἱ ἅγιοι μάρτυρες οἱ ἀνωτέρω, ΚΟΔΡΑΤΟΣ, ΑΚΑΚΙΟΣ, καὶ ΣΤΡΑΤΟΝΙΚΟΣ οἱ ἀπὸ δημίων, ξίφει τελειοῦνται.

» Τρεῖς ἐκχέαντες αἷμα πολλῶν ὡς ὕδωρ,
» Σφῶν αἷμα, Χριστέ, σοὶ χέουσιν ἐκ ξίφους.

Ὁ ἅγιος ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ὁ ἐπίσκοπος Κύπρου ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.

» Ἔλαφος ὥσπερ ἐκ βρόχου ρυσθεὶς βίου,
» Ἄνεισι Γρηγόριος, ἔνθα ζῶν ὕδωρ.

Ὁ ἅγιος ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ὁ ἐπίσκοπος Ἄσσου τῆς ἐν τῇ Ἀνατολῇ, ὁ ζήσας ἐν ἔτει ᾳρν' (1150), *ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.*

»Ἐκ τοῦ τάφου σου, Γρηγόριε, ἐκρέει,
»Ὕδωρ γλύκιστον δόξαν εἰς Θεοῦ, μάκαρ.

Οὗτος ὁ ἐν ἁγίοις πατὴρ ἡμῶν Γρηγόριος ἦτο ἀπὸ τὴν νῆσον Μιτυλήνην, ἀπὸ ἓν χωρίον ὁποῦ εὑρίσκεται κατὰ τὴν Ἱεράν, ὀνομαζόμενον Ἀκόρνη· εἶχε δὲ γονεῖς εὐσεβεῖς καὶ ἐναρέτους, Γεώργιον καὶ Μαρίαν καλουμένους, οἱ ὁποῖοι ἐπαρακαλοῦσαν τὸν Θεὸν μετὰ δακρύων νὰ τοὺς δώσῃ τέκνον, καὶ εἰσακούσας ὁ Θεὸς τὴν δέησίν των, ἔδωκεν εἰς αὐτοὺς τοῦτον τὸν θεῖον Γρηγόριον, τὸν ὁποῖον βαπτίσαντες ὠνόμασαν Γεώργιον, ὁμώνυμον τῷ πατρὶ αὐτοῦ, καὶ τὸν ἀνέτρεφαν, μὲ μεγάλην ἐπιμέλειαν, μανθάνοντας τὰ θεῖα καὶ ἱερὰ γράμματα. Ἀλλ' ἐπειδὴ ἐκεῖνον τὸν καιρὸν ἦτον προσταγὴ βασιλικὴ νὰ στέλλωνται τὰ παιδία τῶν ἀρχόντων τῆς νήσου εἰς τὰ βασίλεια, καὶ νὰ φυλάττωνται ἐκεῖ ὡς ἐνέχυρα ἕως τρεῖς χρόνους ἔπειτα νὰ γυρίζουν πάλιν εἰς τὴν πατρίδα των, καὶ ἀντὶ αὐτῶν νὰ στέλλωνται ἄλλα· διὰ τοῦτο καὶ ὁ καλὸς Γεώργιος οὗτος, δεκατεσσάρων ὢν ἐτῶν ἐστάλη ὁμοῦ μὲ ἄλλους παῖδας εἰς τὰ βασίλεια, ἦτον δὲ τότε βασιλεὺς Μανουὴλ ὁ Πορφυρογέννητος. Ἔμεινε λοιπὸν τρία ἔτει ἐκεῖ ὁ εὐλογημένος Γεώργιος εἰς αὐτὸν τὸν καιρὸν δὲν ἐδόθη εἰς μάταια πράγματα, ὡς τὰ λοιπὰ παιδία, οὔτε εἰς παιγνίδια ἄπρεπα, καὶ εἰς σαρκικὰς ὀρέξεις ὡς ψυχοβλαβεῖς, ἀλλὰ τὸ σῶμά του ἀνέπαυε παντελῶς ὁ μακάριος, ἀλλὰ ἐδουλαγώγει καὶ ἐταλαιπωροῦσεν αὐτὸ μὲ νηστείαις καὶ σκληραγωγίας καταγινόμενος εἰς τὴν μάθησιν τῶν ἐπιστημῶν καὶ μὲ τὴν ἐπιμέλειαν καὶ τὴν σπουδήν του τὴν πολλὴν, ἐκαρποφορήθη ἀρκετὰ ἀπὸ ὅλας τὰς ἐπιστήμας, ἔχων διδάσκαλον τὸν μέγα ἐκεῖνον Ἀγάθωνα τὸν ἁγιώτατον, Καὶ ὄχι μόνον ἐσπούδαζεν εἰς τὰ μαθήματα, ἀλλὰ περισσότερον ἐπιμελεῖτο νὰ κατορθώσῃ ὅλας τὰς ἀρετὰς, ἀκόμη καὶ τὸ σιτηρέσιον ὁποῦ ἐλάμβανε κάθε ἑβδομάδα, ἤγουν τὰ πρὸς τροφὴν διδόμενα, τὰ ἐμοίραζεν εἰς τοὺς πτωχοὺς τρώγων μόνον ὅσον νὰ στέκῃ ἡ ψυχὴ εἰς τὸ σῶμά του.

Ὅταν δὲ ἔφθασεν ὁ διωρισμένος καιρὸς εἰς τὸν ὁποῖον ἔπρεπε νὰ ἐπιστρέψουν τὰ παιδία εἰς τὴν πατρίδα των, τὰ μὲν ἄλλα ἑτοιμάζοντο νὰ ὑπάγουν εἰς τοὺς γονεῖς των, ὁ δὲ ἀξιέπαινος Γεώργιος, βλέπον τὸ ἀκατάστατον τοῦ κόσμου, καὶ τὴν ματαιότητα τῶν προσκαίρων πραγμάτων, καὶ τὰς ταραχὰς καὶ φροντίδας ὁποῦ ἔχουν, ἔκλεξε πανσόφως τὸν ἥσυχον καὶ ἀτάραχον ζωὴν διὰ νὰ ἦναι ἐλεύθερος ἀπὸ ταῖς ζάλαις καὶ μέριμνας τοῦ κόσμου, καὶ νὰ προσέχῃ ὅλος δι' ὅλου εἰς τὰ οὐράνια ἀγαθὰ, ὁποῦ εἶνε αἰώνια καὶ παντοτινὰ, καὶ ἐκεῖνα μόνον νὰ συλλογίζεται καθ' ἑκάστην ἡμέραν· ἐκεῖνα μόνον νὰ μελετᾷ κάθε ὥραν, καὶ ἐκεῖνα νὰ ἐπιμελῆται νὰ ἀπολαύσῃ τὸ ὁποῖον αὐτὸ οὐράνιον πολίτευμα δὲν κατορθόνεται μὲ ἄλλον τρόπον, παρὰ μὲ τὴν στενὴν καὶ τεθλιμμένην ὁδὸν τῆς μοναδικῆς

ζωῆς. Ὅθεν ἀπαρνησάμενος πατρίδα, γονεῖς, πλοῦτον, κοσμικὴν ματαιότητα, καὶ πᾶσαν σαρκὸς ἡδυπάθειαν ἀναχωρεῖ ἀπὸ τὴν Κωνσταντινούπολιν μαζὺ μὲ τὸν διδάσκαλόν του τὸν θαυμαστὸν Ἀγάθωνα, καὶ πηγαίνει εἰς τὴν Ἀνατολὴν εἰς τὸ μοναστήριον ὁποῦ εἶχε οἰκοδομημένον ἐκ θεμελίων ὁ θεῖος Ἀγάθων, καὶ γενόμενος δόκιμος κατὰ τοὺς κανόνας τῆς μοναδικῆς πολιτείας ἐκατοίκησεν εἰς τὸ Ὄρος ὁποῦ εἶναι πλησίον τοῦ μοναστηρίου καὶ κάμνων ἐκεῖ τοὺς τρεῖς χρόνους τῆς δοκιμῆς ἐμεταχειρίζετο μὲ ἀκρίβειαν κάθε εἶδος ἀρετῆς ἔπειτα καταφλεγόμενος εἰς τὴν καρδίαν ἀπὸ θεῖον ἔρωτα, ἐσκέφθη νὰ ὑπάγῃ εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα, διὰ νὰ προσκυνήσῃ τοὺς ἁγίους τόπους καὶ νὰ ἀπολαύσῃ πνευματικοὺς καὶ ἐναρέτους ἄνδρας, εἰς τὸ νὰ διδαχθῇ ἀπὸ αὐτοὺς ἀκριβέστερον τὰ τῆς μοναδικῆς πολιτείας καὶ τὸ ἐνδυθῇ καὶ τὸ ἅγιον καὶ Ἀγγελικὸν σχῆμα.

Κοινολογῶν λοιπὸν τὸν οκοπόν του εἰς τὸν ἅγιον Ἀγάθωνα, εὗρε καὶ αὐτὸν σ φωνον εἰς τὴν γνώμην του Ὅθεν καὶ χωρὶς ἀναβολὴν καιροῦ, ἐνησε μὲ μεγάλον πόθον διὰ τὰ Ἱεροσόλυμα, καὶ πηγαίνων ἐκ σὺν Θεῷ, ἐπροσκύνησεν εὐλαβῶς τὸν Ἅγιον τάφον τοῦ Κυρίου, κ τὰ λοιπὰ σεβάσμια προσκυνήματα, ἔπειτα ἐπῆγεν εἰς τὴν ἔρημο οῦ Ἰορδάνου, καὶ εὑρίσκων ἐκεῖ ἀσκητὰς θαυμαστοὺς, καὶ συνο λῶν μὲ αὐτοὺς ἱκανῶς πνευματικὰς ὁμιλίας, καὶ συναναστρεφόμεν εἶδε τοὺς ὑπὲρ ἄνθρωπον ἀγῶνας των, καὶ θαυμάζων ἐδειλίασε λά. καὶ ἐσκέφθη νὰ μὴν ἐπιχειρισθῇ παντελῶς τὴν τοιαύτην πο τείαν· πηγαίνων δὲ εἰς ἕνα ἐναρετώτερον ἀπὸ τοὺς ἄλλους καὶ ἐμπειρότερον, ἐφανέρωσεν ὅλους του τοὺς λογισμοὺς, καὶ ἀκούσας ἀπὸ ἐκεῖνον τὰ δέοντα, ἀπέρριψεν ἐκ καρδίας κάθε δειλίαν, καὶ ἐλπίσας εἰς τὸν Κύριον, παρέδωκε τὸν ἑαυτόν του εἰς τὸν ρηθέντα γέροντα, καὶ γινόμενος ὑποτακτικός του, ἐνεδύθη ἀπὸ αὐτὸν τὸ Ἀγγελικὸν σχῆμα, μετανομασθεὶς Γρηγόριος, καὶ ἦτον μαζῆ μὲ αὐτὸν, τρεφόμενος ἀπὸ τὰ χόρτα τῆς ἐρήμου ἐκείνης· τοὺς κόπους δὲ τοὺς ἀσκητικοὺς, καὶ τοὺς ἀγῶνας ὁποῦ ὑπέμεινεν ἐκεῖ ὁ μακάριος, τίς εἶναι ἱκανὸς νὰ διηγηθῇ; Ἀλλὰ καὶ οἱ δαίμονες βλέποντες αὐτὸν ὁποῦ ἠγωνίζετο τοιουτοτρόπως, ὡς μισόκαλοι καὶ φθονεροὶ, ἐκίνησαν ἐναντίον του πόλεμον σφοδρὸν μὲ διαφόρους μηχανάς· ὅμως εἰς μάτην ἐκοπίασαν, διότι ὁ θεῖος Γρηγόριος ἀγωνιζόμενος περισσότερον, καὶ παρακαλῶν ἀκαταπαύστως τὸν Κύριον μετὰ πίστεως καὶ δακρύων, μὲ τὴν χάριν τοῦ Θεοῦ, ὅλας τὰς προσβολὰς τῶν δαιμόνων ἀπεδίωξε καὶ ἀνεργήτους ἀπέδειξεν ὅθεν καὶ ὡς νικητὴς ἀναφανεὶς τῶν πονηρῶν δαιμόνων, ἐνεδύθη τὸν χιτῶνα τῆς εὐφορσύνης, καὶ ἔγινε μετάρσιος τῷ Πνεύματι, ἀποκτῶν τοὺς καρποὺς τοῦ Παναγίου Πνεύματος, ὁποῦ λέγει ὁ θεῖος Παῦλος.

Ὅταν οὖν ἔκαμεν ἐκεῖ εἰς τὴν ἔρημον χρόνους δεκαπέντε, ἐνθυμήθη πάλιν τὸν θεῖον Ἀγάθωνα, καὶ ἀναχωρήσας ἐκεῖθεν, ἐπῆγεν εἰς τὸ πορρηθὲν μοναστήριον, καὶ ἀπολαύσας αὐτὸν ἑκατοίκησε πάλιν εἰς τὸ πρῶτον του κελλίον ὁποῦ εἶχεν εἰς τὸ Ὄρος, καὶ ἠγωνίζετο μὲ τοὺς ὑπὲρ ἄνθρωπον ἀγῶνας ἐκείνους τῆς ἀσκήσεως, διὰ μέσου τῶν ὁποίων ἔλαμπεν εἰς ὅλους ὡς ἀστὴρ λαμπρότατος, καὶ ἐφώτιζε πάντας μὲ πρᾶξιν καὶ θεωρίαν· ὅθεν καὶ ἔτρεχον πρὸς αὐτὸν καὶ μοναχοὶ καὶ κοσμικοί, διὰ νὰ ἀκούουν τὰς σωτηριώδεις καὶ ψυχωφελεῖς διδασκαλίας του. Ὁ δὲ θεῖος Ἀγάθων βλέπων καὶ ἀκούων τὰ κατορθώματα τοῦ ἱεροῦ Γρηγορίου, ἐχαίρετο πνευματικῶς, δοξάζων τὸν Θεὸν τὸν ἀρχηγὸν καὶ τελειωτὴν παντὸς ἀγαθοῦ, καὶ ἐμαρτυροῦσεν εἰς ὅλους, ὅτι ὁ Γρηγόριος ἔφθασε πλήρων εἰς μέτρον ἡλικίας τοῦ πληρώματος τοῦ Χριστοῦ, καὶ ἔγινε τέλειος εἰς τὴν ἀρετήν.

Κατ' ἐκεῖνον δὲ τὸν καιρὸν ἐχήρευσε μία ἐπισκοπὴ εἰς τὴν Ἀνατολὴν καλουμένη Ἄσσος, καὶ οἱ κληρικοὶ καὶ ἄρχοντες τῆς ἐπισκοπῆς ταύτης ἐζήτουν ἀπὸ τὴν μεγάλην ἐκκλησίαν ποιμένα κάνένα ἄξιον, καὶ ἐρευνῶν ὁ πατριάρχης καὶ οἱ ἀρχιερεῖς διὰ νὰ εὕρουν τινὰ διὰ τὴν ἀξίαν ταύτην, εὑρέθη τότε εἰς τὸν βασιλεύουσαν ὁ μέγας Ἀγάθων, καὶ γνωστὸς ὢν τοῦ πατριάρχου καὶ ὅλης τῆς ἱερᾶς Συνόδου ἐφανέρωσεν εἰς αὐτοὺς τὰ περὶ τοῦ ὁσίου Γρηγορίου· ὅθεν καὶ διὰ γραμμάτων βασιλικῶν καὶ πατριαρχικῶν προσκαλεῖται εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν ὁ μέγας Γρηγόριος. καὶ μὴν ἠξεύρων τὴν αἰτίαν, διὰ τὴν ὁποίαν ἐκαλέσθη, καὶ μὴ θέλων ἐχειροτονήθη ἐπίσκοπος Ἄσσου ἀπὸ τὸν μητροπολίτην τῆς Ἐφέσσου, διότι ἡ Ἄσσος ἦτον ἐπισκοπὴ τῆς μητροπόλεως Ἐφέσου, καὶ μετὰ μεγάλης τιμῆς ὑπὸ τοῦ βασιλέως καὶ τῆς μεγάλης ἐκκλησίας ἀπεστάλη εἰς τὸν θρόνον του.

Λαβὼν οὖν ὁ ἅγιος τὸ μέγα τοῦτο φορτίον τῆς ἀρχιερωσύνης ἔδωκε τὸν ἑαυτόν του εἰς περισσοτέρους ἀγῶνας, καὶ ἐποίμαινεν ὡς ἀληθὴς ποιμὴν τὸ ποίμνιόν του θεαρέστως, ἔχων ἔργον ἀπαραίτητον τὸ νὰ διδάσκῃ καθ' ἑκάστην τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ, παραγγέλλων εἰς ὅλους νὰ φυλάττουν τὰς ἐντολὰς τοῦ Θεοῦ καὶ νὰ ἀπέχουν ἀπὸ παντὸς εἴδους πονηροῦ· τί νὰ λέγω τὰ κατὰ μέρος; ποταμοὶ ὕδατος ζῶντος ἔρρεον ἐκ τῆς κοιλίας αὐτοῦ διότι μίαν φροντίδα εἶχε, μιαν μέριμναν, πῶς νὰ κερδήσῃ ψυχὰς καὶ νὰ τὰς προσφέρῃ εἰς τὸν Θεόν. Μετεχειρίζετο δὲ καὶ καμμίαν φορὰν αὐστηρότητα μὲ διάκρισιν πνευματικήν, κάμνων τὴν παραγγελίαν τοῦ Ἀποστόλου ὅπου λέγει, ὅτι ὁ οἰκονόμος τῶν ψυχῶν πρέπει νὰ γνωρίζῃ τὴν διάθεσιν τοῦ καθ' ἑνὸς, καὶ ἄλλον μὲν νὰ παρηγορῇ ἄλλον δὲ νὰ

ἐπιπλήττῃ καὶ νὰ ἐλέγχῃ εὐκαίρως καὶ ἀκαίρως. Ὅθεν ὅλην του τὴν ποιμαντικὴν διοίκησιν τὴν ἔκαμνε μὲ μεγάλην ἐπιμέλειαν· καὶ τὰς χειροτονίας χωρὶς δοκιμὴν καὶ ἀκριβῆ ἐξέτασιν δὲν τὰς ἔκαμνε διὰ νὰ μὴ γείνῃ κοινωνὸς εἰς ξένας ἁμαρτίας· καὶ τοιουτοτρόπως φυλάττων καὶ τιμῶν τὴν ἱερωσύνην καὶ ἀποδεικνύων πόσον μέγαεἶναι τὸ ἀξίωμά της καὶ πόσον καθαρὸς πρέπει νὰ ἦναι ὁ ἱερεύς, ἐπολλαπλασίαζε τὸ τάλαντον ὅπου ἔλαβεν ἀπὸ τὸν Θεόν. Καὶ ὄχι μόνον μὲ τὸν λόγον ἐδίδασκε τὰς ἀρετὰς ἀλλὰ μάλιστα μὲ τὰ ἔργα του γινόμενος εἰς ὅλους τύπους καὶ καλὸν παράδειγμα ὅλων τῶν ἀρετῶν.

Ἀλλ' ὁ μισόκαλος διάβολος βλέπων τὰ τοιαῦτα κατορθώματα τοῦ ἁγίου, δὲν ὑπέφερεν ἕως τέλους, ἀλλὰ διήγειρε κατεπάνω του μερικοὺς κ ηρικοὺς καὶ ἱερεῖς ταραχώδεις καὶ ὀκνηρούς· διότι ὁ πρωτοπαπᾶς τῆς ἐπισκοπῆς ἔχων υἱὸν Λέοντα καλούμενον, τὸν παρέδωκεν εἰς ὃν θεῖον Γρηγόριον διὰ νὰ τὸν παραστήσῃ, λέγων, ἐν ἡμέρᾳ κρίσει ἕνα τῶν σωζομένων· ὁ δὲ ἅγιος παραλαβὼν αὐτὸν εἰς τὴν ἐπισκ ν του, τὸν ἐδίδασκε καθ' ἑκάστην εἰς τὸν φόβον τοῦ Θεοῦ· καὶ αὐτ ρόνιμος ὤν, ἐφάνη πιστὸς καὶ δόκιμος κατὰ πάντα, καὶ ζῶν ἐ έτως ἐνεπιστεύθη παρὰ τοῦ ἁγίου τὴν διοίκησιν τῶν ἐκκλησιασ ὧν πραγμάτων· διὰ τοῦτο φθόνῳ φερόμενοι οἱ ρηθέντες κληρικοὶ αψαν ἀναφορὰν κατὰ τοῦ ἁγίου κεκαλυμμένην ἀπὸ ψεύδη καὶ φαντίας, καὶ πηγαίνοντες εἰς τὴν Μεγάλην Ἐκκλησίαν ἔδωκα ἣν ἀναφορὰν εἰς τὴν Σύνοδον τῶν ἁγίων ἀρχιερέων κατηγοροῦνι τὸν ἅγιον· ἀλλὰ οὐδεὶς τοὺς ἐπίστευεν εἰς ὅσα ἀνέφεραν γνωρίζοντες ὅλοι τὴν ἐνάρετον πολιτείαν του· ἐν τῷ μεταξὺ δὲ τούτων ἔφθασε καὶ ὁ θεῖος Γρηγόριος ἐκεῖ, καὶ εὐθὺς ὁποῦ ἐφάνη εἰς αὐτούς, διελύθησαν ὅλα ὡς ἀράχνης ὑφάσματα· διότι οἱ κατήγοροι ἐλεγχόμενοι ἀπὸ τὴν ἰδίαν των συνείδησιν, ἐμετανόησαν, καὶ προσπίπτοντες εἰς τὸν ἅγιον ἐζήτουν συγχώρησιν εἰς ὅσα ἀδίκως τὸν ἐκατηγόρησαν· ὁ δὲ δίκαιος, μαθητὴς ὢν γνήσιος τοῦ Χριστοῦ, συγχωρήσας αὐτούς, ὑπέστρεψεν ἐν εἰρήνῃ εἰς τὴν ἐπαρχίαν του, ὁμοῦ μὲ τοὺς προρρηθέντας ἐναντίους οἱ ὁποῖοι ἀκολουθοῦντες εἰς τὰς παραγγελίας του, ὑπετάσσοντο καλῶς εἰς αὐτὸν μέχρι καιροῦ· διότι ὁ πονηρὸς διάβολος ὁποῦ εὐγῆκεν ἀπὸ αὐτοὺς διὰ τῆς μετανοίας, πορευθεὶς δι' ἀνύδρων τόπων, καὶ μὴ εὑρὼν ἀνάπαυσιν, ὑπέστρεψε πάλιν εἰς αὐτούς, καὶ εὑρίσκων αὐτοὺς ἐν ἀμελείᾳ διάγοντας, ἐμβῆκεν εἰς αὐτοὺς ὁμοῦ μὲ ἑπτὰ πονηρότερά του πνεύματα, καὶ διὰ μέσου αὐτῶν ἐκίνησε πάλιν πόλεμον κατὰ τοῦ ἁγίου μεγαλήτερον. Ὅθεν οἱ ἄνω εἰρημένοι κληρικοὶ παραδίδοντες ὅλως δι' ὅλου τὸν ἑαυτόν των εἰς τὸν σατανᾶν, ἔγραψαν πάλιν ἀναφορὰν κατὰ τοῦ ἁγίου μὲ κατηγορίας περισσοτέρας ἀπὸ τὰς πρώτας,

καὶ πέρνοντες αὐτὴν, ἐπῆγαν πάλιν εἰς τὴν μεγάλην ἐκκλησίαν, καὶ δίδοντες τὴν ἀναφορὰν ἐφώναζον κατὰ τοῦ ἁγίου· ὁ δὲ πατριάρχης καὶ οἱ ἀρχιερεῖς ὀνειδίσαντες αὐτοὺς ὡς ψεύστας φανεροὺς καὶ συκοφάντας τοὺς ἀπεδίωξαν.

Ἀλλ' ὁ θεῖος Γρηγόριος, ὡς καλὸς ἀγωνιστὴς μὴ ἠξεύρων νὰ μάχεται καὶ νὰ πολεμῇ μὲ ἀνθρώπους, ἀλλὰ μὲ δαίμονας, τί κάμνει; προστάζει τὸν μαθητήν του Λέοντα, νὰ πάρῃ τὸ ράσον του καὶ τὸ βιβλίον μόνον καὶ νὰ τὸν ἀκολουθήσῃ, καὶ ἀναχωρῶν τὴν νύκτα ἀπὸ τὴν ἐπισκοπὴν ἐμβῆκεν εἰς ἓν πλοῖον καὶ ἐπέρασεν εἰς τὴν Τένεδον, εἰς τὴν ὁποίαν ἦτο ἕνα μοναστήριον κάλλιστον καὶ πολυάνθρωπον, καὶ εἰς αὐτὸ ἡσύχασεν ὀλίγον καιρὸν, ὅπου καὶ τὸν μαθητήν του ἐκούρευσε μοναχὸν μετονομάσας αὐτὸν Λεόντιον· ἔπειτα μεταβὰς εἰς τὴν Μιτυλήνην ἀνέβη εἰς τὸ ὄρος τοῦ Λιβάνου, καὶ ἐκεῖθεν θέλων νὰ ἰδῇ τοὺς γονεῖς του ἐπῆγεν εἰς τὴν Ἀκόρνην τὸ χωρίον του καὶ κατὰ τύχην ἀπήντησε τὴν μητέρα του ὅπου ἐπήγαινεν εἰς τὸ λουτρὸν, ἡ ὁποία μὴ ἠξεύρουσα ὅτι ὁ ἅγιος εἶναι τὸν ἐχαιρέτισε ζητοῦσα τὴν εὐλογίαν του· ὁ δὲ ἅγιος τῆς εἶπεν· «ὁ Θεὸς νὰ σὲ εὐλογήσῃ καὶ νὰ σὲ ἀξιώσῃ νὰ ἰδῇς ἐὰν ἔχῃς τινὰ εἰς τὴν ξενιτείαν»· καὶ πληρώσας τὸν πόθον του ἀνεχώρησεν εὐθὺς ἐκεῖθεν καὶ ἀναβαίνων εἰς τὸ ὄρος τοῦ Πρίαντος ἡσύχασε μὲ ἐκεῖ ὁμοῦ μὲ τὸν Λεόντιον· εὑρίσκων δὲ εἰς αὐτὸν ἕνα τόπον ἀσβατον καὶ δενδρώδη, μικρὸν Λευκοπέδι καλούμενον, κινηθεὶς θεόθεν, ἐπῆγεν εἰς τοὺς κυρίους τοῦ τόπου ἐκείνου καὶ τὸν ἐζήτησε διὰ νὰ τὸν καθαρίσῃ καὶ νὰ οἰκοδομήσῃ μοναστήριον· ἐκεῖνοι δὲ ἀκούσαντες ταῦτα ἐχάρησάν πολὺ καὶ τοῦ τὸν ἔδωκαν ἐγγράφως, διότι δὲν τοὺς ἐχρησίμευε παντελῶς μὲ τὸ νά ἦτο μάλιστα γεμάτος ἀπὸ δαίμονας.

Ποιήσας λοιπὸν εὐχὴν ὁ ἅγιος, καὶ ἀρχίζων τὸ ἔργον, ἐσυκώθησαν ἐναντίον του οἱ δαίμονες κάμνοντες μεγάλην ταραχὴν καὶ φωνάζοντες, ἀδικεῖς μας Γρηγόριε, καὶ φύγε ἀπὸ τὴν κατοικίαν μας· ὁ δὲ ἅγιος ἀνυψώσας τὰ ὄμματα καὶ τὸν νοῦν εἰς τὸν οὐρανὸν, ἐδέετο τοῦ ὑψίστου Θεοῦ κατὰ τῶν πονηρῶν πνευμάτων, καὶ λαβὼν παρ' αὐτοῦ τὴν ἐξουσίαν κατ' αὐτῶν, τοὺς ἐδίωξεν ἐκεῖθεν μὲ τὴν προσευχήν του, ἐκεῖνοι δὲ οἱ κατάρατοι ἐπῆγαν εἰς τοὺς κυρίους, καὶ τοὺς ἐκίνησαν κατὰ τοῦ ἁγίου, διότι βλέποντες ἐκεῖνοι τὸν τόπον καθαρισμένον μὲ πολλὴν ἐπιμέλειαν, καὶ εὐτρεπισμένον, ἐμετανόησαν πῶς τὸν ἔδωκαν μὲ ὁμολογίαν, καὶ ἐδίωχναν ἐκεῖθεν τὸν ἅγιον, μὲ ὅλον ὁποῦ ἐκοπίασε καὶ ἔπαθε πολλὰ, ἕως οὗ νὰ τὸν καθαρίσῃ καὶ μερικοὶ ἀπὸ αὐτοὺς ὄντες κακόδοξοι αἱρετικοὶ, καὶ ἀκούοντες τὸν ἅγιον ὁποῦ ἐκήρυττε τὴν ὀρθοδοξίαν, ἐφέροντο κατ' αὐτοῦ ἐχθρικῶς, καὶ ὁρμήσαντες μετὰ ῥάβδων καὶ λίθων ἐκτύπησαν

ἀσυμπαθῶς τὸν ἅγιον, ἕως ὁποῦ τὸν ἔκαμαν μισαποθαμένον, ἔπειτα σύροντες αὐτὸν ἀπὸ τοὺς πόδας, τὸν ἔρριψαν εἰς τὸ κάτω μέρος τοῦ ὄρους· καὶ ὢ τῶν θαυμασίων σου Κύριε! ὁ τόπος ἐκεῖνος εἰς τὸν ὁποῖον τὸν ἔρριψαν, δὲν ἐβλάστησε τελείως ἕως τὴν σήμερον ἀλλὰ φαίνεται κεκαυμένος.

Ὁ δὲ θεῖος Γρηγόριος θεραπευθεὶς παραδόξως παρὰ Κυρίου, καὶ ἐγερθεὶς ἐκεῖθεν ὑγιὴς, ἐδόξασεν τὸν Θεόν· ἐμβαίνων δὲ εἰς ἕνα κῆπον μαζὶ μὲ τὸν μαθητήν του, καὶ ἐμπήξας ἐν τῇ γῇ τὴν καρυΐνην ράβδον του, εἰς τὴν ὁποίαν ἀκούμβιζε δώδεκα χρόνους, εἶπεν «ἀδελφὲ Λεόντιε, ἐὰν μέλλῃ νὰ μᾶς χαρίσῃ ὁ Θεὸς τὴν οὐράνιον βασιλείαν του, νὰ βλαστήσῃ ἡ ράβδος καὶ νὰ γένῃ δένδρον, νὰ καρποφορῇ ὡς τὰ λοιπὰ δένδρα». Καὶ ὢ τοῦ θαύματος! Σεπτέμβριος ἦτον ὁ μὴν ὅταν ἐφύτευσε τὴν ράβδον, καὶ ὅλον τὸν χειμῶνα ἦτον ξηρά. Ἐμβαίνων δὲ ὁ Μάρτιος, ἐβλάστησε καὶ αὐτὴ, καὶ ηὐξήνθη καὶ ἐκαρποφόρησε, καὶ ὁ καρπός της θεραπεύει κάθε εἶδος ἀσθένειαν, εἰς ὄνομα Χριστοῦ, καὶ τιμὴν τοῦ ἁγίου. Ἕνας δὲ ἀφρονέστατος, Μιχαὴλ ὀνόματι, ἔλεγεν, ὅτι εἶναι μαγεία τὸ ὁρώμενον, καὶ ὄχι θαῦμα καὶ τρέχων διὰ τοῦτο μὲ αὐθάδειαν, ἔκοψε τοὺς κλάδους τῆς ράβδου· ἀλλ' ὢ τοῦ θαύματος! ἐνεκρώθησαν παρ' εὐθὺς ὅλα του τὰ μέλη καὶ πίπτων κατὰ γῆς, ἦτον θέαμα ἐλεεινὸν εἰς τοὺς ὁρῶντας. Ὁ ὁποῖος ἐπάρθη ἀπὸ τοὺς συγγενεῖς του, καὶ ἔπεσε κατάκοιτος εἰς τὸν οἶκόν του, παιδευόμενος ἀπὸ τὴν ἀσθένειαν διὰ τὴν ἀπιστίαν του καὶ αὐθάδειαν, ἕως ὁποῦ ἔζη ὁ ἅγιος· ὕστερον δὲ ἀπὸ τὴν κοίμησιν τοῦ ἁγίου καὶ τὴν ταφὴν, ἐπειδὴ πολλοὶ ἀσθενεῖς ἐπρόστρεχαν μετὰ πίστεως εἰς τὸν τάφον του, ὁποῦ ἀνέβλυσεν ὕδωρ εὐλογίας, καὶ πίνοντες ἀπὸ αὐτὸ ἐθεραπεύοντο, διὰ τοῦτο βαστάζόμενος καὶ αὐτὸς ἀπὸ τοὺς συγγενεῖς του ἐπῆγε καὶ ἔπεσεν εἰς τὸν τάφον τοῦ ἁγίου καὶ ἐπικαλούμενος αὐτὸν μετὰ πίστεως καὶ θερμῶν δακρύων, ὢ τοῦ θαύματος! καθὼς ἔπιεν ἀπὸ τὸ ἁγίασμα εὐθὺς ἔγινεν ὑγιὴς δοξάζων καὶ εὐλογῶν τὸν Θεὸν καὶ τὸν ἅγιον, καὶ κηρύττων εἰς ὅλους τὰ θαύματα ὁποῦ ἔγιναν εἰς αὐτόν.

Ἀλλ' ἐπὶ τὸ προκείμενον ἐπανέλθωμεν· βλέποντες λοιπὸν οἱ κύριοι τοῦ τόπου ἐκείνου, τὴν ἄκραν ὑπομονὴν τοῦ ἁγίου, καὶ τὴν παράδοξον θεραπείαν ὁπου ἔλαβε παρὰ Κυρίου, μετέβαλον τὴν ἀγριοτητάτων εἰς ἡμερότητα, ἢ κάλλιον νὰ εἰπῶ, ὁ τῶν θαυμασίων Θεὸς, μετέβαλε τὴν γνώμην των καὶ μετανοήσαντες εἰς ἐκεῖνα ὁποῦ ἔκαμαν, ἐπρόσπεσαν εἰς τοὺς πόδας τοῦ ἁγίου καὶ ἐζήτουν συγχώρησιν, τὴν ὁποίαν ἔλαβαν εὐθύς· καὶ εἰς τὸ ἑξῆς ἄφησαν ἀνενόχλητον τὸν ἅγιον νὰ κάμῃ εἰς τὸν τόπον ἐκεῖνον εἴτι θέλει καὶ βούλεται. Ὅθεν θέλων ὁ ἅγιος νὰ κτίσῃ Ἐκκλησίαν τῆς Θεοτόκου,

καὶ μὴ ἔχων ζῶα, διὰ νὰ συνάξῃ τὰ πρὸς τὴν οἰκοδομὴν χρειαζόμενα ἀπέρασεν ἀπὸ τὸ στενὸν εἰς τὴν Ἀνατολὴν, καὶ εὑρὼν μίαν γυναῖκα χήραν, τῆς ἀνήγγειλε τὴν χρείαν του, δίδων εἰς αὐτὴν καὶ τρία φλωρία ὁποῦ εἶχε χάριν εὐλογίας, ἡ δὲ γυναῖκα ἐκείνη εὐλαβηθεῖσα τὸν ἅγιον εἶπεν· ἔχω πάτερ ζῶα πολλὰ ἀλλ' ὅμως εἶναι ἄγρια, ὅθεν ἂν δύνασαι, σύναξαι ὅλην τὴν ἀγέλην, καὶ ἂς ἦναι ἀφιερωμένη εἰς τὴν ἁγιωσύνην σου· τότε κάμνων εὐχὴν ὁ ἅγιος ἐπρόσταξε τὸν ὑπηρέτην του, καὶ ἀναβῇ εἰς τὸ ὄρος ὁποῦ ἦσαν τὰ ζῶα ἐκεῖνα καὶ ἐκλέξας δύω τὰ καλλίτερα, τὰ ὁποῖα μὲ τὸν λόγον μόνον τοῦ ἁγίου ἡμέρωσαν εὐθὺς, καὶ ἀκολούθησαν τὸν ὑπηρέτην, καὶ συνάξας μὲ αὐτὰ τὴν ὕλην, οἰκοδόμησε ναὸν ἐλλιστον, ἐπ' ὀνόματι τιμώμενον τῆς Θεοτόκου· ἔπειτα κτίζων καὶ ἐλλία ἐσύστησε μοναστήριον εἰς τὸ ὁποῖον ἐσυνάχθησαν ἱκανοί, διὰ τὴν φήμην τοῦ ἁγίου, καὶ ἔγιναν μοναχοὶ ὑποτασσόμενοι εἰς α' ὸν, ὁ ὁποῖος ἦτον ποιμὴν ἄγρυπνος καὶ κυβερνήτης κατὰ πάν σοφώτατος· ἀλλὰ διότι δὲν εἶχεν ὁ τόπος ἐκεῖνος νερὸν ἐλυπ ντο οἱ μοναχοὶ, διὰ τί εἶχαν στενοχωρίαν.

Ὅθεν ὑψώσας ὁ ἅγιος χεῖρας καὶ νοῦν εἰς οὐραν δέετο τοῦ ἐν ὑψίστοις Θεοῦ μετὰ πίστεως καὶ δακρύων, διὰ νὰ ὺς δώσῃ νερὸν πρὸς ἀναψυχήν. Ἄγγελος δὲ Κυρίου καταβὰς ἐξ ανοῦ, ἦλθε πρὸς αὐτὸν καὶ τοῦ ἐφανέρωσε τὴν μετ' αὐτοῦ μετά ιν, καὶ δείξας τὸν τόπον τῆς ταφῆς του, εἶπεν, ὅτι ἀπὸ αὐτὸν θ ει ἀναβλύσει νερὸν γλυκύτατον, καὶ ταῦτα εἰπὼν ἀνέβη εἰς οὐρ ούς. Ὁ δὲ θεῖος Γρηγόριος προσκαλεσάμενος τὸν μαθητὴν αὐτοῦ Λεόντιον, καὶ τοὺς λοιποὺς ἀδελφοὺς, ἀναγγείλας εἰς αὐτοὺς ὅσα ἤκουσε παρὰ τοῦ Ἀγγέλου, τους ἐκατήχησεν ἱκανῶς, διατάσσων αὐτοὺς ὅσα ἁρμόζουν εἰς τὴν μοναδικὴν πολιτείαν, ἔπειτα ἐδόθη ὅλος εἰς προσευχὴν καὶ οὕτω προσευχόμενος, ἀπῆλθε πρὸς Κύριον· τὸ δὲ ἱερὸν καὶ πάνσεπτον αὐτοῦ λείψανον ἐτάφη εἰς τὸν τόπον ἐκεῖνον ὁποῦ ἐδιώρισεν ὁ θεῖος Ἄγγελος, ὅπου οἰκοδομήθη ὕστερον καὶ ναὸς ἐπ' ὀνόματι τοῦ ἁγίου, καὶ ἐν τῷ μέσῳ τοῦ ναοῦ εἶναι ὁ τάφος του, ἀπὸ τὸν ὁποῖον ἀναβλύζει νερὸν ἱκανὸν καὶ γλυκύτατον, καὶ θεραπεύει πᾶσαν ἀσθένειαν εἰς τοὺς μετὰ πίστεως προσερχομένους μέχρι τῆς σήμερον, εἰς δόξαν Θεοῦ, καὶ τοῦ ἁγίου· οὗ ταῖς πρεσβείαις ρυσθείημεν καὶ ἡμεῖς ἀπὸ παντὸς κακοῦ, καὶ ἀξιωθείημεν τῆς βασιλείας τῶν οὐρανῶν. Ἀμήν.

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ Ε'. μνήμη τοῦ ἁγίου ὁσιομάρτυρος ΚΟΝΩΝΟΣ τοῦ ἐν Ἰσαυρίᾳ.

» Ἦκεις πρὸς αὐτὸν τὸν Θεὸν, Θεὸς θέσει,
» Εἰς γῆν ἀφεὶς σου τὴν κόνιν, Κόνων πάτερ.
» Πέμπτῃ καρτερόφρων ψυχὴν ὁ Κόνων ἀφέηκεν.

Οὗτος ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους τῶν ἁγίων Ἀποστόλων, καταγόμενος μὲν ἀπὸ χωρίον ὀνομαζόμενον Βυδανὴ, τὸ ὁποῖον ἦτο μακρὰν ἀπὸ τὴν πόλιν Ἰσαυρίαν δεκαοκτὼ στάδια, (δύω μίλια καὶ ὀλίγον περισσότερον), υἱὸς δὲ ὑπάρχων γονέων, Νέστορος καὶ Νάδας· ὅτε δὲ ἔφθασεν εἰς ἡλικίαν, ἔλαβε διὰ γάμου γυναῖκα ὀνόματι Ἄνναν, διὰ παρακίνησεως τῶν γονέων του. Ὁ δὲ ἅγιος ἔπεισε τὴν γυναῖκα του νὰ προτιμήσῃ τὴν παρθενίαν ἀπὸ τὸν γάμον, καὶ λοιπὸν συνέζη μὲ ἐκείνην, ὄχι ὡς μὲ σύζυγον ἀλλ' ὡς μὲ ἀδελφὴν καὶ κοινωνὸν τῆς παρθενίας καὶ καθαρότητος, ὁδηγηθεὶς εἰς τοῦτο ἀπὸ τὸν ἀρχάγγελον καὶ στρατήγον Μιχαὴλ ὁ ὁποῖος λέγεται, ὅτι ἐφάνη εἰς αὐτὸν μὲ λαμπρὸν φόρεμα, καὶ τὸν ἐδίδαξε τὴν εἰς Χριστὸν πίστιν, καὶ βαπτίσθη αὐτὸν εἰς τὸ ὄνομα τῆς ἁγίας καὶ ζωαρχικῆς Τριάδος, τὸν ἐκοινώνησε τὰ ἄχραντα μυστήρια. Ὥστις καὶ μέχρι τέλους τῆς ζωῆς τοῦ ἁγίου δὲν ἔλειπεν ἀπὸ τοῦ νὰ συμπαρίσταται μὲ αὐτὸν ἀοράτως, καὶ νὰ τῷ χαρίζῃ τὴν ἐνέργειαν τῶν παραδόξων θαυμάτων, διὰ μέσου τῶν ὁποίων ὁ ἅγιος καὶ τὴν γυναῖκά του Ἄνναν ἔπεισε νὰ παρθενεύσῃ, καὶ τοὺς γονεῖς του ἔφερεν εἰς τὴν πίστιν τοῦ Χριστοῦ καὶ ἐβάπτισε.

Λέγεται δὲ ὅτι Νέστωρ ὁ πατὴρ τοῦ ἁγίου τούτου ἐκρατήθη ἀπὸ τοὺς εἰδωλολάτρας, διότι ὡμολόγει Θεὸν τὸν Χριστὸν καὶ ἠξιώθη τέλους μαρτυρικοῦ. Ἐπειδὴ δὲ ἠκολούθησε ζήτησις καὶ φιλονικία μεταξὺ τοῦ ἁγίου Κόνωνος καὶ τῶν εἰδωλολατρῶν, ποῖος ἄραγε Θεὸς εἶναι μεγαλήτερος ὁ ὑπὸ του ἁγίου πιστευόμενος, ἢ τῶν εἰδωλολατρῶν, διὰ τοῦτο, ὅτε οἱ εἰδωλολάτραι ἔμελλον νὰ ὑπάγωσι μακρὰν εἰς ἓν σπήλαιον σκοτεινὸν, καὶ ἐκεῖ νὰ κάμωσιν ἑορτὴν εἰς τὸν ψευδώνυμον αὐτῶν θεῶν, ἀπεφασίσθη ἐκ συμφώνου ὅτι, ὁποιος ἀπὸ τὰ δύω μέρη φθάσῃ πρῶτος εἰς τὸ σπήλαιον τούτου ὁ Θεὸς εἶναι μεγαλήτερος. Καὶ οἱ μὲν εἰδωλολάτραι ἀναβάντες εἰς ἅλογα, ἔτρεχον διὰ νὰ φθάσωσι πρότερον, ὁ δὲ ἅγιος ἂν καὶ ἦτο πεζὸς ἔφθασεν ὅμως πρῶτος ἐκεῖ, καὶ τόσον τοὺς ὑπερέβαλεν εἰς τὸν δρόμον, ὥστε ὅτε αὐτὸς ἐγύριζεν ὀπίσω ἀπὸ τὸ σπήλαιον, τότε συναπήντησεν ἐκείνους τρέχοντες μὲ πολὺν ἱδρῶτα καὶ ἀσθμαίνοντας. Οἱ δὲ Ἕλληνες ἐθαύμασαν μὲν διὰ τὸ παράδοξον τοῦτο, σκληροὶ δὲ πάλιν μένοντες ἐζήτησαν νὰ μάθωσι καὶ ἀπὸ τὸ ἴδιον εἰδωλον τοῦ δαί-

μονος ποῖος εἶναι Θεὸς μεγαλήτερος. Τότε ὁ ἅγιος ἐπρόσταξε τὸ εἴδωλον νὰ καταβῇ κάτω σὺν τῷ τοῦ εἰδώλου δαιμονίῳ· κατέβη λοιπὸν τὸ δαιμόνιον καὶ πλησιάσαν εἰς τοὺς πόδας τοῦ ἁγίου ἐφώναξεν, «εἷς Θεὸς εἶναι ὁ Χριστὸς, ὁ ὑπὸ σοῦ κηρυττόμενος». Τότε οἱ Ἕλληνες ἐπίστευσαν εἰς τὸν Χριστὸν καὶ ἐφώναξαν καὶ αὐτοὶ, εἷς εἶναι ὁ Θεὸς τοῦ Κόνωνος καὶ ὁ Θεὸς τοῦ Κόνωνος ἐνίκησεν. Ὅθεν αἱ τοιαῦται φωναὶ κηρύττονται μεγαλοφώνως ἀπὸ τοὺς Ἰσαύρους μέχρι τῆς σήμερον, ὅτε τελεῖται ἡ μνήμη τοῦ ἁγίου τούτου Κόνωνος. Λέγουσι δὲ ὅτι ὁ θεῖος οὗτος Κόνων τόσην πολλὴν δύναμιν καὶ ἐξουσίαν ἔλαβεν ὑπὸ Θεοῦ κατὰ δαιμόνων, ὥστε ἄλλους μὲν δαίμονας ἔστελλε νὰ γεωργῶσιν, ἄλλους δὲ νὰ φυλάττωσι τοὺς κάρπους, ἄλλους δὲ ἔκλεισεν εἰς ἀγγεῖα πήλινα καὶ ἔβαλε βούλα ἐπάνω εἰς αὐτὰ, τὰ ὁποῖα ἔκρυψε καὶ κατέχωσε μέσα εἰς τὰ θεμέλια τοῦ οἴκου του.

Ὁ δὲ τρόπος τοῦ μαρτυρίου αὐτοῦ ἔγινεν οὕτως· ὅτε ὁ ἡγεμὼν Μάγνος ἔχων βασιλικὰς προσταγὰς, ὑπῆγεν εἰς τὴν Ἰσαυρίαν, τότε καὶ ὁ ἅγιος οὗτος Κόνων ἐπιάσθη καὶ ἐφέρθη εἰς αὐτόν. Ὅθεν ὁμολογήσας τὸν Χριστὸν καὶ μὴ πεισθεὶς νὰ θυσιάσῃ εἰς τὰ εἴδωλα, ἐδάρη δυνατὰ καὶ ἐδέθη, τοῦτο δὲ μαθὼν τὸ πλῆθος τοῦ λαοῦ, ἔτρεξε διὰ νὰ λυτρώσῃ μὲν αὐτὸν, νὰ θανατώσῃ δὲ τὸν ἡγεμόνα, ἐπειδὴ ὅλοι ἐφωτίσθησαν ἀπὸ τὸν ἅγιον καὶ ἔβλεπον τὴν ἐπίγνωσιν τῆς ἀληθείας, πιστεύσαντες εἰς τὸν Ἰησοῦν Χριστόν. Ὁ δὲ ἡγεμὼν μαθὼν τοῦτο ἔφυγε· λύσαντες δὲ τὸν ἅγιον ἀπὸ τὰ δεσμὰ, καὶ ἀποσφογγίσαντες τὸ σῶμά του ἀπὸ τὰ αἵματα, τὸν ἔφεραν εἰς τὸν οἰκόν του, ἐκεῖ δὲ ὁ ἅγιος διανύσας χρόνους δύω ἀπῆλθε πρὸς Κύριον. Λέγουσι δὲ ὅτι ἀφ' οὗ ἅγιος ἐτελεύτησεν, ἠθέλησαν οἱ χριστιανοὶ νὰ κάμωσιν ἐκκλησίαν τὸν οἰκόν του, καὶ σκάπτοντες εὗρον τὰ πήλινα ἀγγεῖα ἐκεῖνα, μέσα εἰς τὰ ὁποῖα ἦσαν κλεισμένα τὰ πονηρὰ πνεύματα, καὶ ἐπειδὴ ἠνοίχθη ἓν ἀπὸ τὰ ἀγγεῖα ἐκεῖνα, (ἐνόμιζον οἱ κατασκευάζοντες τὴν ἐκκλησίαν, ὅτι περιεῖχε χρυσίον ἕνεκα τοῦ βάρους του) εὐθὺς λέγω, ἅμα ἠνοίχθη ἓν ἀγγεῖον, ἐξῆλθον τὰ δαιμόνια εἰς εἶδος πυρὸς, καὶ οἱ μὲν κτίζοντες τὴν ἐκκλησίαν ἔπεσον κατὰ γῆς, τὸ δὲ κτίριον τῆς ἐκκλησίας ἐκρημνίσθη, καὶ τὰ ξύλα καὶ τὰ σχοινία ἐκάησαν, καὶ δὲν ἠδύνατό τις νὰ πλησιάσῃ εἰς τὸν τόπον ἐκεῖνον μετὰ τὴν δύσιν τοῦ ἡλίου. Πλὴν μετ' ὀλίγον καιρὸν ἠλευθερώθη ὁ τόπος ἀπὸ τὴν ἐνόχλησιν τῶν δαιμόνων, διὰ πρεσβειῶν τοῦ ἁγίου Κόνωνος, καὶ διὰ νηστείας καὶ προσευχῆς τῶν ἐκεῖ χριστιανῶν.

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τοῦ ἁγίου μάρτυρος ***ΚΟΝΩΝΟΣ*** *τοῦ κηπουροῦ.*

» Ἦλων τύπους φέροντι Κυρίῳ Κόνων,
» Ἦλων τύπους πρόσεισιν εἰς πόδας φέρων.

Οὗτος ὁ ἅγιος ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους Δεκίου τοῦ βασιλέως ἐν ἔτει σνά (251) καταγόμενος ἀπὸ τὴν πόλιν Ναζαρέτ. Φεύγων δὲ ἀπὸ τὴν πατρίδα του ὑπῆγεν εἰς τὴν πόλιν Μάνδραν, τὴν ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ Παμφυλίας, καὶ ἔμεινεν εἰς τόπον ὀνομαζόμενον Κάρμηλα, ἢ Κάρμενα, καλλιεργῶν ἕνα κῆπον τὸν ὁποῖον ποτίζων καὶ φυτεύων μὲ διάφορα λάχανα, ἐξ ἐκείνου ἐπορίζετο τὰ ἀναγκαῖα τῆς ζωῆς. Ἦτο δὲ κατὰ τὴν γνώμην τόσον ἀκέραιος καὶ ἁπλοῦς, ὥστε ὅτε ἀπήντησεν κείνους οἵτινες ἦλθον νὰ τὸν συλλάβωσιν, καὶ ἔβλεπεν ὅτι ἐκεῖνοι τ[illegible] ἐχαιρέτων, τοὺς ἀντεχαιρέτα καὶ αὐτὸς ἀπὸ ψυχῆς καὶ καρδίας. [illegible]αὶ ἀφ' οὗ τῷ ἐφανέρωσαν ὅτι ὁ ἡγεμὼν Πούπλιος τὸν καλεῖ διὰ [illegible] ὑπάγῃ πρὸς αὐτὸν, ἀπεκρίθη ὁ ἅγιος μὲ ἁπλότητα ποίαν χρείαν ἐ[illegible] κατ' ἐμοῦ ὁ ἡγεμὼν, ἐνῷ μάλιστα εἶμαι χριστιανός; ἂς καλῇ [illegible]ς ὁμόφρονάς του καὶ τοὺς κοινωνοὺς τῆς θρησκείας του. Δεσμευθεὶς [illegible]ιπὸν ὁ ἀοίδιμος, ἐφέρθη εἰς τὸν ἡγεμόνα, ἀπὸ τὸν ὁποῖον παρε[illegible]ἴτο νὰ θυσιάσῃ εἰς τὰ εἴδωλα· ὁ δὲ ἅγιος ἀναστενάξας ἀπὸ βαθ[illegible]ν καρδίας, ὕβρισε μὲν τὸν τύραννον, ἐβεβαίωσε δὲ τὴν εἰς Χριστὸν [illegible]τιν μὲ τὴν ὁμολογίαν του, εἰπὼν, ὅτι δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ σαλευθῇ [illegible]ὸ αὐτὴν, κἂν μυρίας λάβῃ βασάνους. Ὅθεν διὰ τὴν αἰτίαν ταύτην [illegible]αρφώθη εἰς τοὺς πόδας, καὶ ἠναγκάσθη νὰ τρέχῃ ἔμπροσθεν τῆς ἁμάξης τοῦ ἡγεμόνος, λυποθυμήσας δὲ εἰς τὸν δρόμον, καὶ πεσὼν εἰς τὰ γόνατα, προσηυχήθη, καὶ οὕτω παρέδωκε τὴν ἁγίαν ψυχήν του εἰς χεῖρας Θεοῦ.

Ὁ ὅσιος πατὴρ ἡμῶν ***ΜΑΡΚΟΣ*** *ὁ ἀσκητὴς καὶ θαυματουργὸς ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.*

» Σιγᾶς ὁ Μάρκος τῷ τεθνηκότων νόμῳ,
» Ἀλλ' οὐ σιγῇ δώσω σε καὶ τεθνηκότα.

Οὗτος ὁ ὅσιος Μάρκος ἤκμαζε κατὰ τὸ υλ'. (430) ἔτος ἀπὸ Χριστοῦ, καὶ γενόμενος εἰς ὅλα φιλόπονος, ἐπεδόθη εἰς τὴν μελέτην τῶν θείων Γραφῶν, καὶ ἔφθασεν εἰς τὸ ἄκρον τῆς ἀσκήσεως καὶ ἀρετῆς. Σημεῖον δὲ καὶ ἀπόδειξις τῶν δύω τούτων εἶναι καὶ οἱ συγγραφέντες παρ' αὐτοῦ λόγοι, οἱ ὁποῖοι εἶναι γεμάτοι ἀπὸ πᾶσαν παιδείαν καὶ ὠφέλειαν, καὶ ἡ δοθεῖσα εἰς αὐτὸν ἐνέργεια τῶν θαυμάτων. Ἀπὸ τὰ θαύματα δὲ ταῦτα εἶναι ἀναγκαῖον ἐδῶ νὰ διηγηθῶμεν. Ὅτε ὁ ἅγιος ἡσύχαζεν εἰς τὸ κελλίον του καὶ ἐπρόσεχεν εἰς τὸν ἑαυτόν του, ἦλθεν εἰς αὐτὸν μία ὕαινα, φέρουσα ἕνα σκύμνον

της τυφλὸν, καὶ μὲ τὸ ταπεινὸν σχῆμά της ἐδείκνυεν, ὅτι παρακαλεῖ τὸν ἅγιον νὰ σπλαγχνισθῇ τὸ γέννημα της καὶ νὰ ἰατρεύσῃ τὰ ὄμματά της. Ὁ δὲ ἅγιος πτύσας εἰς τὰ τυφλά του ὀμμάτια προσευχηθεὶς ἔκαμεν αὐτὰ ὑγιῆ.

Ἀφ' οὗ δὲ παρῆλθον ἡμέραι τινὲς, ἔφερεν εἰς τὸν ἅγιον ἡ ὕαινα ἓν δέρμα μεγάλου κριοῦ, ὡς μισθὸν καὶ εὐχαριστίαν τῆς ἰατρείας τοῦ τέκνου της, ἀλλ' ὁ ἅγιος δὲν ἔλαβεν αὐτὸ, ἕως οὗ ἡ ὕαινα ἔδειξε μέ τινα σχήματα, ὅτι εἰς τὸ ἑξῆς δὲν θέλει βλάψει τὰ πρόβατα τῶν πενήτων. (1) Συμπεραίνομεν δὲ ἐκ τούτου, ὅτι ἂν ὁ ἅγιος αὐτὸς ἦτο τόσον εὔσπλαγχνος καὶ συμπαθὴς εἰς τὴν ἄλογον φύσιν τῶν θηρίων, πόσον ἀρά γε ἦτο εὔσπλαγχνος εἰς τοὺς ἀνθρώπους, τοὺς ὁποίους ἡ τῆς φύσεως κοινωνία ἀπαιτεῖ νὰ σπλαγχνίζηται πᾶς τις ὡς ὁμογενεῖς τε καὶ ὁμοφύλους; τόσην δὲ καθαρότητα εἶχεν ὁ ὅσιος οὗτος, ὥστε ὁ πρεσβύτερος τῆς Σκήτεως ὤμνυε καὶ ἔλεγεν ὅτι καμμίαν φορὰν δὲν ἐκοινώνησε τὸν ἅγιον τοῦτον [illegible] τὰς ἰδίας του χεῖρας, ἀλλ' ὅτε προσήρχετο διὰ νὰ μεταλάβῃ, ἄγγελος Κυρίου τὸν μετελάμβανε τοῦ ὁποίου τὴν χεῖρα ἔβλεπεν ἀπὸ τ[illegible] ἀγκῶνα βαστάζουσα τὴν λαμπάδα καὶ μεταλαμβάνουσαν τὸν ὅσ[illegible]. Ἀπετάξατο δὲ ὁ ὅσιος οὗτος τῷ κόσμῳ καὶ τοῖς ἐν κόσμῳ ὅτε [illegible] χρόνων τεσσαράκοντα· διανύσας δὲ εἰς τὴν ἄσκησιν χρόνους [illegible] ξήκοντα πρὸς Κύριον ἐξεδήμησεν. Ἦτο δὲ κατὰ τὸ μέγεθος [illegible] σώματος κοντὸς, σπανὸς εἰς τὰ γένεια καὶ φαλακρὸς εἰς τὴν [illegible]φαλήν· εἶχεν ὅμως λάμπουσαν ἀπὸ τὰ ἔσω εἰς τὰ ἔξω τὴν [illegible]ριν τοῦ ἁγίου Πνεύματος (2).

---

(1) Σημείωσαι, ὅτι ἐν τοιοῦτον θαῦμα ἀναγινώσκομεν ὅτι ἔκαμε καὶ ὁ ὅσιος Μακάριος ὁ Ἀλεξανδρεὺς, καὶ ὅρα εἰς τὴν δεκάτην ἐννάτην τοῦ Ἰανουαρίου σελ. 376 τοῦ ἡμετέρου βιβλίου Ἴασπις. Κ. Χ. Δουκάκης

(1) Οὗτος ὁ ὅσιος ἔγεινε μαθητὴς Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου, κατὰ τὸν Νικηφόρον Κάλλιστον τόμ. β'. βιβλ. ιδ'. κεφ. νγ'. καὶ πολλοὺς συνέγραφε λόγους, ἐξ ὧν τριάκοντα μνημονεύονται παρὰ τοῦ αὐτοῦ Νικηφόρου. Τώρα δὲ σώζονται μόνον λόγοι ὀκτὼ, τῶν εἰρημένων ἕτεροι, ὧν καὶ αὐτὸς ὁ Νικηφόρος καὶ ὁ Φώτιος μνημονεύει ἀναγνώσει σ'. τρεῖς δὲ μόνοι ἀναφέρονται ἐν τῇ φιλοκαλίᾳ σελ. 91. Τόσον πολὺ ὠφέλιμοι εἶναι οἱ λόγοι τοῦ ἁγίου τούτου, ὥστε, ἐπεκράτησε παροιμία παλαιὰ ἡ λέγουσα «Πάντα πώλησον καὶ Μάρκον ἀγόρασον».

ΒΙΟΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΕΙΑ

Τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν Μάρκου τοῦ Ἀθηναίου τοῦ ἀσκήσαντος, ἐν τῷ Ὄρει τῆς Θράκης, οὔσης ἐπέκεινα τῶν Χαιταίων.

Τὰ πάντα σου πωλήσας, ὤνησον Μάρκον.

Εὐλόγησον Πάτερ.

Διηγήσατο ἡμῖν ὁ ἀββᾶς Σεραπίων, ὁ ὑπάρχων ἐν τῇ ἐσωτέρᾳ ἐρήμῳ τῆς Αἰγύπτου, λέγων οὕτως, ὅτι ὄντος μου ποτὲ πρὸς τὸν ἀββᾶν Ἰωάννην τὸν μέγα γέροντα, μιᾶ τῶν νυκτῶν καθεύδοντός μου, ὁρῶ κατ' ὄναρ, ὅτι παρεγένοντο πρὸς αὐτὸν, δύω ἀσκηταὶ, καὶ εὐλογηθέντες ὑπ' αὐτοῦ, εἶπον αὐτῷ (δείξαντες ἐμὲ) ὁ ἀββᾶς Σεραπίων ἐστιν οὗτος; λέγει ὁ εἷς τῷ ἑτέρῳ, ναὶ, ἀλλ' ἀναστάντες εὐλογηθῶμεν ὑπ' αὐτοῦ· λέγει αὐτοῖς ὁ ἀββᾶς Ἰωάννης, ἐάσατε αὐτὸν ἀναπαυθῆναι ὀλίγον· ἀρτίως γὰρ παραγένετο ἐκ τῆς ἐρήμου, καὶ πάνυ ἐστὶν ταλαίπωρος. Λέγουσιν αὐτῷ ἐκεῖνοι, πόσος καιρὸς ἐστὶν ἀφ' οὗ κοπιᾷ ἐν τῇ ἐρήμῳ ταύτῃ καὶ πρὸς τὸν ἀββᾶν Μάρκον τὸν ἐν τὰ ὄρει τῆς Θράκης Αἰθιοπίας οὐκ εἰσῆλθες; ἐν πᾶσι γὰρ τοῖς ἀσκηταῖς τῆς ἐρήμου, οὐκ ἔστιν ἕτερος κατ' αὐτόν· ὑπάρχει γὰρ ὁ γέρων ἑκατὸν τεσσαράκοσι ἐτῶν, καὶ ἐννενήκοντα χρόνους ἔχει ἐξ ὅτου ἄνθρωπον οὐκ ἐθεάσατο, καὶ διὰ τεσσαράκοντα ἡμερῶν παραγίνονται οἱ ἅγιοι παῖδες, οἱ ὄντες ἐν χώρᾳ ζώντων, καὶ παραλαμβάνουσιν αὐτὸν μεθ' ἑαυτῶν· καὶ ταῦτα εἰπόντων αὐτῶν, ἔξυπνος ἐγέτετο· καὶ ἰδοὺ οὐδεὶς λοιπὸν ἦν πρὸς τὸν ἀββᾶν Ἰωάννην ᾧ καὶ προσεγγείσας εἶπεν ἃ εἶδεν ἑώρακεν κατ' ὄναρ· αὐτὸς δὲ λέγει μοι. Θεϊκὸν ἐστὶ τὸ ὅραμα, ἀλλὰ ποῦ ἐστὶ τὸ ὄρος τῆς Θράκης, ἵνα ἀπέλθῃς; λέγω αὐτὸ εὔξαι ὑπὲρ ἐμοῦ Πάτερ, καὶ ποιησαμένων ἡμῶν εὐχὴν, ἠσπασάμην αὐτὸν, καὶ ὁδεύσας ἐπὶ Ἀλεξάνδρειαν, ἔχουσαν πορείαν ἡμερῶν δώδεκα, αὐτὸς μετὰ σπουδῆς κατέλαβον αὐτὴν δι' ἡμερῶν πέντε, ὁδεύσας ἐν τῇ τραχυτέρᾳ ἐρήμῳ ἐκείνῃ, ἡμέρας καὶ νυκτὸς ἐν τῷ καύματι τοῦ ἡλίου, ὃ καὶ τὸν χοῦν τῆς γῆς κατακαίει, εἰσελθόντος δέμου ἐν αὐτῇ, ἠρώτησα τινὰ τῶν ἐμπόρων, τὸν τὰς ὁδοὺς ἐκεῖνας ἐπιστάμενον εἰπὼν, τὸ ὄρος τῆς Θράκης τῆς ἐπὶ αἰθιοπίαν μακρὰν ἐστὶν; λέγει μοι ἐκεῖνος, ὄντως ἀββᾶ πολὺ μῆκος ἐστὶ τὸ διάστημα τοῦ τόπου; καὶ εἶπε μοι, ὡς εἰκάζω πάτερ, ἐστὶν εἴκοσι ἡμερῶν ἕως εἰς τὰ μέρη τῆς αἰθιοπίας, ἐν τῇ μεγάλῃ θαλάσσῃ τοῦ ἔθνους τῶν χεταίων, καὶ λέγω αὐτῷ, πῶς μοι γενήσεται εὔκολον, θέλω γὰρ πορευθῆναι ἐκεῖσε, καὶ λέγει μοι ὁ ἔμπορος, πάτερ, εἰ μὲν διὰ θαλάσσης γένοιτο ἡ ὁδοιπορία σου, οὐ μακρὰν ἀπέχει ἔνθεν, εἰ δὲ διὰ τῆς ἠπείρου ἐν ἡμέραις τριάκοντα. Ἐγὼ δὲ βαλὼν φλασκίον κολοκύνθινον ὕδωρ, καὶ ὀλίγους φοίνικας, ἀνεθέμην ἑαυτὸν τῷ Θεῷ

ὁδεύσας ἐν τῇ ἐρήμῳ ἐκείνῃ τῇ φοβερᾷ, ἡμέρας εἴκοσι, καὶ οὔτε θηρίον ἑώρακα, οὔτε ὄρνεον, οὔτε ἄλλο τι, διὰ τὸ μὴ εὑρίσκειν ταῦτα βρῶσιν, τὴν ἐλαχίστην ἢ πόσιν· οὐ γὰρ κατέρχεται ποτὲ ἐν αὐτῇ ὑετὸς, ἢ δρόσος· μετὰ γοῦν τὰς εἴκοσιν ἡμέρας, ἐξέλιπε τὸ ὕδωρ, καὶ ἐκ τῆς δίψης ἐκινδύνευον οὐ γὰρ ἴσχυον ὁδεύσας ἔτι· καὶ πεσὼν ἐκείμην ὡσεὶ νεκρὸς, καὶ ἰδοὺ οἱ δύω ἀδελφοὶ ἐκεῖνοι οὓς εἶδον ἐν ὁράματι τὸ πρότερον, στάντες ἔμπροσθέν μου εἶπον, ἀνάστα καὶ παρεύου σὺν ἡμῖν· καὶ ἀναστὰς εἶδον ἕνα τούτων ἀτενίσαντα εἰς τὴν γῆν, ὃς καὶ στραφεὶς πρός με, λέγει μοι, θέλεις μεταλαβεῖν μικρὸν ὕδατος; καὶ λέγω αὐτῷ, ὡς κελεύεις πάτερ, καὶ ἔδειξε μοι ρίζαν κόμεος ἐρημικοῦ, καὶ εἶπε μοι, λαβὼν φάγε ἐκ ταύτης, καὶ ὅδευσον ἐπὶ τῇ τοῦ Κυρίου δυνάμει, ἐξ ἧς φαγὼν ὀλίγον ἔρρωσα ὥσπερ ἐν ὕδατι κυλινδούμενος, καὶ ἐλιπάνθημου ἡ ψυχὴ καὶ ἐγενόμην ὡς μηδέ ποτε ὀλιγωρῶν, καὶ λοιπὸν ὑποδείξαντές μοι τὴν τρίβον ἐν ᾗ πρὸς τὸν ἅγιον ἐκεῖνον πορεύσομαι, καὶ εἰπόντες μοι, μὴ χρονίσῃς, εὐθέως ἀφανεῖς ἐγένοντο· ἔγωγε οὖν ὁδεύσας ἄλλας ἑπτὰ ἡμέρας κατέλαβον ἐκεῖνο τὸ ὄρος, καὶ ἀνῆλθον μέχρι τῆς ἀκρωρείας αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἦν ἐν αὐτῷ τὸ σύνολον ἢ δένδρον ἢ φυτὸν, ἀλλ' οὕτως ὑψηλὸν ὡς δοκῶν ἐπαίρεσθαι εἰς τὸ ὕψος τοῦ οὐρανοῦ καταλαβὼν οὖν αὐτὸ κατὰ τὴν ἀκρώρειαν αὐτοῦ ὡς εἶχον, εἶδον καὶ ἰδοὺ θάλασσα μεγάλη ἐπὶ τὰς ἀκρωρείας αὐτοῦ, καὶ διῆλθον τῷ Ὄρει ἔνθεν καὶ ἔνθεν, ἡμέρας ἑπτὰ καὶ ἐν αὐτῇ νυκτὶ εἶδον τοὺς ἀγγέλους τοῦ Θεοῦ καταβαίνοντας πρὸς τὸν ἅγιον ἐκεῖνον, δοξολογοῦντας, καὶ λέγοντας, μακάριος εἶ, καὶ καλῶς ἔσται τῇ ψυχῇ σου ἀββᾶ Μάρκε, ἰδοὺ γὰρ ἠνέγκαμεν τὸν ἀββᾶν Σεραπίωνα, ὃν ἐπόθησεν ἡ ψυχή σου θεάσασθαι, ἃ καὶ ἀκούσας καὶ ἄφωνος γενόμενος ὁδεύσας ἐπὶ τῇ ὀπτασίᾳ ἕως οὗ κατέλαβον ἐκεῖνο τὸ ἅγιον ἄντρον, ἐν ᾧ ὑπῆρχεν ὁ ἅγιος Μάρκος, πλησιάσας δὲ τῇ θύρᾳ τοῦ σπηλαίου, ἀκήκοα αὐτοῦ στιχολογοῦντος ἐκ τῶν ἁγίων Γραφῶν οὕτως, ὅτι «χίλια ἔτη ἐν ὀφθαλμοῖς σουΚύριε, ὡς ἡμέρα ἡ ἐχθὲς,»καὶ τὰ λοιπὰ τοῦ ψαλμοῦ, καὶ πάλιν ἔλεγεν, μακαρία ἡ ψυχή σου Μάρκε, ὅτι οὐ βεβόρβόρωσαι ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ· μακάριον τὸ σῶμα σου, ὅτι οὐκ ἐκραιπάλησεν ἐν ταῖς ἐπιθυμίαις τῶν βεβήλων λογισμῶν, μακάριοι οἱ ὀφθαλμοί σου, οὓς οὐκ ἴσχυσεν ὁ διάβολος ἀποπλανῆσαι τοῦ θεάσασθαι ἀλλοτρίας μορφάς· μακάριον τὸ οὖς σου, ὅτι οὐκ ἤκουσε τῆς κραυγῆς τῶν σειρήνων γυναικῶν τοῦ ματαίου κόσμου· μακάριαι αἱ χεῖρες σου, ὅτι οὐκ ἐκράτησαν, ἢ ἐψηλάφησαν τί τῶν ἀνθρωπίνων πραγμάτων, οὔτε τοὺς μυκτῆρας σου, εὔφραναν αἱ ὀσμαὶ τοῦ διαβόλου, οὔτε οἱ πόδες σου ἐβάδισαν τὴν ὁδὸν τὴν ἀπάγουσαν εἰς θάνατον, οὔτε ὑπεσκελίσθησαν τὰ διαβήματά σου.

Λοιπὸν εὐλόγει ἡ ψυχή μου τὸν Κύριον, καὶ πάντα τὰ ἐντός μου τὸ ὄνομα τὸ ἅγιον αὐτοῦ· ὅποῦ ηὐδόκησεν ἐν σοὶ τὸ μέγα αὐτοῦ καὶ ἄπειρον ἔλεος Εὐλόγει ἡ ψυχή μου τὸν Κύριον, καὶ μὴ ἐπιλανθάνου πάσας τὰς ἀνταποδόσεις αὐτοῦ· μὴ λυποῦ, οὖν ψυχή μου, ἀλλὰ εὐφραίνου εἰς τὸν Κύριόν σου· αὐτὸς γὰρ εἴρηκε, μὴ φοβοῦ τὸ μικρὸν ποίμνιον, ὅτι ηὐδόκησεν ὁ Πατὴρ δοῦναι ἡμῖν τὴν Βασιλείαν· καὶ πάλιν μακάριος ὁ δοῦλος ἐκεῖνος ὁ ποιήσας τὸ θέλημα τοῦ Κυρίου αὐτοῦ· ἄκουε δὲ καὶ τὸν προφήτην Δαβὶδ λέγοντα, «παρεμβαλεῖ ἄγγελος Κυρίου κύκλῳ τῶν φοβουμένων αὐτὸν, καὶ ῥύσεται αὐτούς·» ταῦτα καὶ ἕτερα εἰπὼν ἐκ τῶν θείων γραφῶν, ἐξῆλθε πρὸς τὴν θύραν τοῦ σπηλαίου, καὶ κλαίων ἐλεεινὰ ἐκάλεσέ με λέγων· ἐν εἰρήνῃ τοῦ Χριστοῦ παραγέγονας ἀββᾶ Σεραπίων; ἔγγισόν μοι τέκνον, καὶ ἐγγίσας ἐνηγκαλίσατό μοι καὶ κατεφίλησε, λέγων, ὀσμὴ τοῦ υἱοῦ μου Σεραπίωνος, ὡς ὀσμὴ πνευματικοῦ τέκνου· ἀποδῴησοι Κύριος τὸν μισθὸν τοῦ κόπου σου, ὃν κεκοπίακας τοῦ θεάσασθαι τὴν πολιὰν τα ην. Ἐνενήκοντα πέντε ἔτη ἔχω τέκνον, ὅτι οὐκ ἐθεασάμην ἄνθ πον, εἰμὴ σήμερον τὴν σὴν ἁγιωσύνην, ἧς ὠρεγόμην ἐκ πολλ χρόνων, καὶ εὐχαριστῶ σοι, ὅτι τοσοῦτον κόπον οὐκ ὤκνησας ἀ ξασθαι ἰδεῖν ἐλεεινὸν γέροντα, ἀλλὰ ἀποδώσει σοι Κύριος καθὼς ηκα τὸν μισθὸν ἐν τῇ κρίσει ἐν ᾗ μέλλει κρίναι τὰ κρυπτὰ τῶν ὠπων· καὶ ταῦτα εἰπὼν, κελεύσας ἑκαθέσθημεν, καὶ ἠρξάμην ἐρ ν αὐτὸν περὶ τῆς ἀμέμπτου πολιτείας αὐτοῦ· ὑπολαβὼν δὲ λέγει μοι Ἰδοὺ τέκνον ἐνενήκοντα πέντε ἔτη ἔχω ἐν τῇ μικρᾷ φωλεᾷ ταύτῃ, καὶ οὐχ ἑώρακαν οἱ ὀφθαλμοί μου, οὔτε θηρίον, οὔτε ὄρνεον, οὔτε ἄρτον ἀνθρώπινον ἔφαγον, οὔτε ἔνδυμα κοσμικὸν περιεβαλόμην· τριάκοντα χρόνους ἐποίησα, ἐν μεγάλῃ ἀνάγκῃ, καὶ πολλῇ στενοχωρίᾳ ὑπὸ πείνης, καὶ δίψης, καὶ γυμνότητος, ἃ οὐκ ἤρκει μοι· εἶχον δὲ τοὺς δαίμονας ἐνοχλοῦντάς με, καὶ παγίδας ἱστῶντας, καὶ ἐνεδρεύοντας, ἃ ἀδύνατον καταλέγειν σοι· καὶ ἔφαγον τέκνον χόρτον ἀπὸ πείνης, ἔπιον ὕδωρ ἐκ τῆς θαλάσσης, εἴκοσι χρόνους· καὶ ἤμην ἐν γυμνώσει, καὶ μεγάλῃ στενώσει· ὤμοσαν καθ' ἑαυτῶν οἱ δαίμονες μυριάκις τοῦ πνίξαι με ἐν τῇ θαλάσσῃ· ἔσυράν με πλειστάκις, μέχρι τῶν κάτω μερῶν τοῦ ὄρους, ἕως ὅτου οὐχ ὑπελείφθη ἐν ἐμοὶ, οὔτε δέρμα, οὔτε σὰρξ, κράζοντες καὶ λέγοντες· ἔξελθε ἐκ τῆς γῆς ἡμῶν· ἀπαρχῆς κόσμου οὐκ εἰσῆλθε ἐνταῦθα ἕτερός τις, καὶ σὺ πῶς ἐτόλμησας εἰσελθεῖν; καρτερήσας ἐν ὑπομονῇ πολλῇ, τριάκοντα χρόνους πεινῶν, καὶ διψῶν, καὶ γυμνητεύων ὡς εἴρηται· καὶ πολέμῳ δαιμόνων ἀφορήτῳ· ἔκτοτε ἐπεφοίτησεν ἡ τοῦ Θεοῦ χάρις, ἐν πολλῇ εὐσπλαχνίᾳ ἐπ' ἐμοὶ, καὶ τῇ αὐτοῦ προστάξει, μετετράπησαν τὰ σωματικὰ ἰδιώματα, καὶ ἐφύησαν

τρίχες ἐν τῷ σώματί μου, ἕως οὗ ἐβαρύνθην ἐξ αὐτῶν, καὶ βρῶσις πνευματικὴ ἀδιαλείπτως ἐφέρετό μοι, καὶ ἄγγελοι κατέβαινον πρός με, καὶ ἐθεασάμην τέκνον τὰς χώρας τῆς Βασιλείας τῶν οὐρανῶν, καὶ τὰς μονὰς τῶν ἄλλων ψυχῶν· εἶδον τὸν Παράδεισον τοῦ Θεοῦ, καὶ ἔδειξάν μοι τὸ τῆς γνώσεως ξύλον, ἀφ' οὗ ἔφαγον οἱ προπάτορες· εἶδον τόν τε Ἐνὼχ, καὶ τὸν Ἠλίαν ἐν γῇ ζώντων· οὐκ ἔστι τέκνον τί ὅπερ ᾐτησάμην παρὰ Θεοῦ, καὶ οὐκ ἔδειξέ μοι. Ταῦτα εἰπόντος τοῦ ἁγίου, λέγω αὐτῷ· εἰπέ μοι, Πάτερ, πόθεν εἶ, καὶ πῶς γέγονεν ἡ ἔλευσίς σου; ὁ δὲ ὅσιος ἀπεκρίνατο· ἐγὼ τέκνον ἀπὸ Ἀθήνας ἐγενόμην, καὶ ἐν τῇ διατριβῇ τῶν φιλοσόφων ἐπαιδευόμην· ἀποθανόντων δὲ τῶν γονέων μου, εἶπον ἐν ἑαυτῷ, ὅτι κἀγὼ θνητὸς εἰμὶ ὡς οἱ πατέρες μου, ἀλλ' ἀναστὰς ὑποχωρήσω ἐκ τοῦ κόσμου, πρὸ τοῦ ἐλθεῖν, καὶ ἁρπάσαι με τοὺς ἀγγέλους τοῦ Θεοῦ, καὶ εὐθὺς ἐνεδυσάμην τὰ ἱμάτιά μου, καὶ καθίσας ἐπὶ σανίδος, ἔρριψα ἐμαυτὸν ἐν τῇ θαλάσσῃ, ἡ ὁποία διὰ χειρὸς ἀγγέλου ἔφερέ μοι, εἰς τοὺς πρόποδας τοῦ ὄρους τούτου· περινοστήσας δὲ λοιπὸν ἔνθεν κακεῖθεν, εὗρον τὸ σπήλαιον τοῦτο, εἰς τὸ ὁποῖον εἰσελθὼν καθὼς καὶ προηγουμένως σοὶ εἶπον, ἐτέλεσα τὸν πολυέτη χρόνον καὶ τραχύτατον δρόμον τῆς παροικίας μου, ἄχρι τῆς σήμερον· ἐξ ταῦτα δὲ εἰπὼν καὶ ἄλλα πλείονα, ἔφθασεν ἡ ἡμέρα. Θεασάμενος οὖν ἐγὼ τοιουτοτρόπως αὐτὸν, καὶ τὸ σῶμα αὐτοῦ κεκαλυμμένον ταῖς θριξὶν αὐτοῦ ὡς θηρὸς, ἐδειλίασα, καὶ γενόμενος ἔμφοβος διὰ τὸ ὁρᾶν τὸ σύνολον ἐν αὐτῷ μορφὴν ἀνθρώπου· ἄλλοθι γὰρ ἐπιγινώσκεσθαι αὐτὸν ἀδύνατον ἦν, εἰμὴ μόνον διὰ λαλιᾶς ἐξερχομένης ἐκ τοῦ στόματος αὐτοῦ· ὡς οὖν εἶδέ μοι οὕτω φοβηθέντα, λέγει μοι, τί ἐφοβήθης τέκνον ἐκ τῆς θέας τοῦ δυστήνου σώματος τούτου; οὐδὲν ἄλλο ἐστὶν εἰμὴ σῶμα φθαρτὸν, ἀπαρτισθὲν ἀπὸ σώματος φθαρτοῦ εἰς τὸ σχῆμα τοῦτο· καὶ πάλιν ἐπυνθάνετο λέγων· ἵσταται ὁ κόσμος, καὶ θάλλει κατὰ τὸ ἀρχαῖον; καὶ λέγω αὐτῷ, ναὶ πάτερ χάριτι Χριστοῦ, καὶ ὑπὲρ τὸ ἀρχαῖον θάλλει πλεῖον ὁ κόσμος ἕως τῆς σήμερον· καὶ πάλιν λέγει μοι, ἐστὶν εἰδωλολατρεία ἢ διωγμὸς κατὰ τῶν χριστιανῶν ἕως τοῦ νῦν; λέγω αὐτῷ, τῇ τῶν σῶν εὐχῶν βοηθείᾳ, πέπαυται ὁ διωγμὸς ἕως ἄρτι, οὐδὲ ἐστὶν εἰδωλολατρεία φανερῶς πολιτευομένη· ὃ καὶ ἀκούσας ὁ γέρων ἐχάρη μεγάλως καὶ αὖθις λέγει μοι· εἰσί τινες ἅγιοι ἐν τῷ κόσμῳ τὴν σήμερον ἐνεργοῦντες δυνάμεις, καὶ θαυματουργίαις; καὶ ὡς εἶπεν ὁ Χριστὸς ἐν Εὐαγγελίοις, ὅτι, ἐὰν ἔχητε πίστιν ὡς κόκκον συνάπεως ἐρεῖτε τῷ ὄρει τούτῳ, ἄρθητι καὶ βλήθητι εἰς τὴν θάλασσαν, καὶ γενήσεται; καὶ τοῦτο εἰπόντος τοῦ ἁγίου, ἐπήρθη τὸ ὄρος παραυτίκα, ὡσεὶ πήχεις πέντε καὶ ἐβλήθη εἰς τὴν θάλασσαν. Ἀναβλέψας δὲ καὶ ἰδὼν αὐτὸ περιπατοῦντα, τύ-

ψας τῇ χειρὶ τὴν ὄψιν, εἶπε, τί σοι γέγονεν ὅσιε, οὐχὶ σοὶ εἶπον ἀρθῆναι, στῆθι τῷ τόπῳ σου· καὶ αὐτίκα ἀποκατέστη οὗ ἀπεχωρίσθη ὃ καὶ ἰδὼν ἐγὼ ἀπὸ τοῦ φόβου ἔπεσον χαμαί· ὁ δὲ ἅγιος κρατήσας τῆς χειρός μου ἤγειρέ με· εἰπὼν οὐκ ἐθεάσω τοιαῦτα θαύματα ἐν ταῖς ἡμέραις σου; κἀγὼ εἶπον, οὐχί· καὶ στενάξας ἔκλαυσε καὶ εἶπεν· οὐαὶ τῇ γῇ, ὅτι χριστιανοὶ ὀνόματι μόνον εἰσίν· οὐ μὴν δὲ καὶ ἔργοις. Εὐλογητὸς ὁ Θεὸς ὁ ἀγαγών με εἰς τὸν ἅγιον τοῦτον τόπον, ἵνα μὴ ἀποθάνω ἐν τῇ ἰδίᾳ πατρίδι καὶ ταφῶ ἐν γῇ μεμιασμένῃ ἐν ἁμαρτίαις πολλαῖς. Ὀψίας δὲ γενομένης εἶπέ μοι. Ἀδελφὲ Σεραπίων, οὐκ ἔστι καιρὸς τοῦ ποιῆσαι ἡμᾶς εὐχαριστίαν καὶ ἀγάπην; ἐγὼ δὲ οὐκ ἀπεκρίθην αὐτῷ λόγον· καὶ εὐθέως ἀναστὰς καὶ τὰς χεῖρας εἰς τὸν οὐρανὸν ἐκτείνας, εἶπε τὸν ψαλμὸν τοῦτον. «Κύριος ποιμαί»νει με καὶ οὐδέν με ὑστερήσει» καὶ τὰ λοιπὰ τοῦ ψαλμοῦ. Τότε στραφεὶς εἰς τὸ ἄντρον φωνῇ μεγάλῃ εἶπεν· σκεύασον τέκνον τράπεζαν, καὶ ἔγει μοι· εἰσέλθωμεν τέκνον καὶ λάβωμεν τροφὴν ἣν ὁ Θεὸς ἀπέστ ἐν ἡμῖν· κἀγὼ θαυμάσας διηπόρουν κατ' ἐμαυτὸν, καὶ ἔκθαμβος γενόμενος) ἐγενόμην μηδὲν πρὸ τούτου ἑωρακὼς εἰμὴ τὸν ἅγιο όνον· νῦν δὲ καὶ τράπεζαν σκευασμένην παντοίοις εὐωδίμοις ἐώ καὶ δίφρους δύω κειμένους καὶ ἄρτον πρόσφατον ἁπαλὸν καὶ λο ρὸν ὡσεὶ χιόνα, καὶ δύω ἰχθύας ὀπτοὺς καὶ λάχανα κάλλιστα κι οίνικας καὶ ἅλας καὶ βαυκάλιον πλῆρες ὕδατος γλυκαίου ὑπὲρ μ τος· καὶ καθισάντων ἡμῶν εἶπέ μοι. Εὐλόγησον ἀδελφὲ Σεραπίι κἀγὼ εἶπον· συγχώρησόν μοι πάτερ, καὶ αὐτὸς εὐθέως εἶπε. Κύρ. εὐλόγησον· καὶ ἰδοὺ ἐθεασάμην καθάπερ δεξιὰν ἁπλωθεῖσαν ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καὶ τὸν σταυρὸν ἐπὶ τῆς τραπέζης τυπώσασαν, καὶ φαγόντων ἡμῶν εἶπεν· ἄρον τέκνον ἐντεῦθεν καὶ εὐθὺς ἠρθη ἡ τράπεζα ἀφανῶς· ἐγὼ δὲ πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς μου, οὐκ ἐγευσάμην τροφῆς τοιαύτης, οὔτε ὕδατος κατ' ἐκεῖνο τὸ ὕδωρ· τότε ἀποκριθεὶς ὁ ἅγιος εἶπέ μοι. Εἶδες ἀδελφὲ πόσον ἀγαπᾷ ὁ Θεὸς τοὺς δούλους αὐτοῦ; καθ' ἡμέραν γὰρ εἷς ἰχθὺς ἐφέρετό μοι καὶ σήμερον διὰ σὲ ὁ Θεὸς ἀπέστειλε δύω. Οὕτως ὁ Θεὸς ἀποστέλλει μοι τροφὴν πνευματικὴν καὶ πόμα πνευματικόν· τριάκοντα χρόνους ἐγενόμην ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ καὶ οὐχ εὗρον οὐδὲ μίαν ῥίζαν βοτάνης καὶ ἐκ τῆς ἀμέτρου μου πείνης ἔφαγον χοῦν ἐκ τῆς γῆς, καὶ ἐκ τῆς πολλῆς δίψης ἔπιον ὕδωρ πικρὸν ἐκ τῆς θαλάσσης· καὶ διῆλθον γυμνὸς καὶ ἀνυπόδητος ἕως διελύθη μου τὰ μέλη ἐκ τοῦ δέρματος αὐτῶν ἀπὸ τοῦ ψύχους καὶ τοῦ καύσωνος· καὶ ἤμην χαμαὶ κείμενος ὡσεὶ νεκρὸς καὶ οἱ δαίμονες ἐπολέμουν με ἀεννάως νυκτὸς καὶ ἡμέρας, ἔνθεν κἀκεῖθεν σύροντές με ἐν τῷ ὄρει καὶ ἐγκατέλιπέ με ὁ Θεὸς τριάκοντα ἐνιαυτοὺς ὑπὸ πείνης καὶ δί-

ψης καὶ γυμνότητος χειμαζόμενον ἐκ τῆς τοῦ ψύχους καὶ καύσωνος, καὶ οὔτε θηρίον ἑώρακα, οὔτε ὄρνεον ἐν τῷ ὄρει τούτῳ. Καὶ ἰδοὺ ἐννενήκοντα πέντε ἔτη ἔχω ἀφοῦ ἦλθον ἐνταῦθα· καὶ οὐ τεθέαμαί τι τῶν κτισθέντων ζώων ὑπὸ τοῦ Θεοῦ τοὺς τριάκοντα χρόνους εἰμὴ δαίμονας καὶ μόνον. Τελεσθέντων δὲ τῶν τριάκοντα χρόνων ἐν οἷς ἤμην ἐν κινδύνοις πολλοῖς, ἐκέλευσεν ὁ Θεὸς καὶ ἐφύησαν τρίχες ἐν τῷ σώματί μου, ὡς ὁρᾷς, αἵτινες ἐκάλυψαν πάντα μου τὰ μέλη. Ἕκτοτε δὲ, ἕως τοῦ νῦν, οὔτε οἱ δαίμονες ἴσχυσαν πλησιάσαι μοι, οὔτε λιμὸς, οὔτε δίψα, οὔτε καύσων, οὔτε ψῦχος ἠνώχλησάν μοι, οὔτε τὸ παράπαν ἠσθένησα· σήμερον δὲ τετέλεσται τὸ μέτρον τῆς ζωῆς μου καὶ ἀπέστειλέ σε ὁ Θεὸς, ἵνα διὰ τῶν ἁγίων χειρῶν σου κηδευθῇ μου τὸ ταπεινὸν τοῦτο σῶμα· ταῦτα δὲ εἶπε μεταλαβεῖν τροφῆς· εἶτα αὖθις λέγει μοι. Ἀδελφὲ Σεραπίων, ἐπὰν κηδεύσεις μου τὸ σῶμα, θὲς αὐτὸ ἐν τούτῳ τῷ σπηλαίῳ ἐν εἰρήνῃ Χριστοῦ καὶ φράξας λίθοις τὸ στόμα τοῦ σπηλαίου πορεύου ἐν εἰρήνῃ καὶ μὴ μείνῃς ἐνταῦθα. Ἐμοῦ δὲ ἀρξαμένου κλαίειν καὶ ἀποδύρεσθαι συγκεκαλυμμένῃ φωνῇ λέγω αὐτῷ Πάτερ, αἴτησαί τοῦ λαβεῖν με σὺν σοὶ, ὅπου δ' ἂν πορεύῃ· ὁ δ' ἀπεκρίνατο, ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῆς εὐφροσύνης μου μὴ κλαῖε τέκνον, ὁ δὲ θεὸς ὁ ὁδηγήσας σε ἐνταῦθα αὐτὸς διασῶσαί σε ἐν εὐφροσύνῃ, ἣν οὐκ ἐν τρίβῳ τῆς ἐλεύσεως ἡ ἀποστροφή σου. Ἀδελφὲ Σεραπίων, μεγάλη μοι ἐστὶν ἡ ἡμέρα αὕτη ὑπὲρ πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς μου· σήμερον γὰρ καταλιμπάνει ἡ ψυχή μου τὸ ποθητὸν τοῦτο σῶμα καὶ ἀπέρχεται τοῦ καταπαῦσαι μεθ' ἑαυτῆς ζωῆς· σήμερον ἀναπαύεται τὸ σῶμά μου, ἐκ τῶν πολλῶν κόπων, καὶ πόνων· σήμερον παρεμβαλοῦμαι ἐν τῇ χαρᾷ τῆς ἀναπαύσεως μου, ὧδε δὲ τελέσαντος τὸν λόγον αὐτοῦ, αἴφνης ἐπλήσθη τὸ σπήλαιον φωτὸς τηλαυγέστερον ἡλίου, καὶ εὐωδίας ἀρωμάτων ἐπλήσθη τὸ μέγα ὄρος ἐκεῖνο· ὁ δὲ κρατήσας τῆς χειρός μου, πάλιν ἤρξατο λέγειν οὕτως, σώζου ἄντρον εὐλογημένον, ἐν ᾧ εὑρέστησα, κατὰ τὸ δυνατόν μοι τῷ ἐν σοὶ ὁδηγήσαντί με, καὶ ἐνδυναμώσαντι τὸ πήλινόν μου σῶμα, τελέσας τὸν τῆς παροικίας μου χρόνον, καὶ κατασκηνώσαντι μέχρι τοῦ νῦν καὶ ἕως τῆς κοινῆς ἀναστάσεως· σώζου καὶ σὺ σῶμα ὁ οἶκος τῶν πόνων μου καὶ μόχθων, σὲ γὰρ τῷ Κυρίῳ ἀνατίθημι ἀποδοῦναί σοι τοὺς μισθοὺς ὧν ὑπέμεινας πειρασμῶν, καὶ ἐπηρειῶν τοῦ ἀντικειμένου, ὑπὲρ τῆς ἀγάπης αὐτοῦ, καὶ διὰ τὴν γύμνωσιν ἣν ὑπέστης ἐνδύσηται ἔνδυμα ἀφθαρσίας ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῆς δόξης αὐτοῦ τῆς φρικτῆς καὶ φοβερᾶς· σώζεσθε οἱ ὀφθαλμοί μου οὓς ἐμάραναν αἱ πανύχιοι στάσεις καὶ ἀγρυπνία, καὶ λοιπὸν ἀναπαύεσθε· σώζεσθε πόδες οὓς κατέθλασα ὁλονύκτοις στάσεσι προσευχῆς, σώζεσθε ἀσκη-

ται οἱ ἐν φάραγξιν τῶν ὀρέων ζῶντες καὶ κεκοιμημένοι, σώζεσθε δέσμιοι, οἱ διὰ τὴν οὐράνιον βασιλείαν καταπονούμενοι, σώζεσθε οἱ ἐν θλίψεσι καὶ φυλακαῖς, καὶ στενοχωρίαις εὑρισκόμενοι ὑπὲρ τῆς ἀγάπης τοῦ Χριστοῦ· σώζεσθε τὰ ἱερά μοναστήρια, καὶ λαῦραι, καὶ ὅλα τὰ ἱερὰ καταγώγια, σώζου ἡ σύμπασα κτίσις· στραφεὶς δὲ καὶ πρὸς ἐμὲ, ἠσπάσατό με εἰπὼν, σώζου καὶ σὺ ἀδελφὲ Σεραπίων, Χριστὸς οὗ ἐλπίδι τῆς ἀνταποδώσεως, τὸν δι' ἐμὲ κόπον ὑπομείνας, αὐτὸς παράσχοι σοι τὸν μισθὸν τοῦ κόπου σου, ἐν τῇ φρικτῇ ἡμέρᾳ τῆς παρουσίας αὐτοῦ· καὶ πάλιν λέγει μοι, ἀδελφὲ Σεραπίων ὁρκίζωσε κατὰ τοῦ Χριστοῦ τοῦ ἀληθινοῦ Θεοῦ, καὶ υἱοῦ τοῦ Θεοῦ τοῦ ζῶντος, ἵνα μὴ λάβῃς τί ἐκ τοῦ ταπεινοῦ μου σώματος, ἕως μιᾶς τριχὸς μη[illegible]ὲ προσψαύσῃς αὐτῷ ἔνδυμα ἱματίου, ἀλλ' ὡς τρίχας ἃς ἀνέδυσεν α[illegible]τῷ ὁ Θεὸς, ἔστωσαν αὐτῷ ἐντάφια, καὶ μὴ μείνῃς ἐνταῦθα σήμε[illegible]ν· καὶ ταῦτα εἰπόντος αὐτοῦ, καὶ ἐμοῦ θρηνοῦντος. Φωνὴ γέγο[illegible]ἐκ τοῦ οὐρανοῦ λέγουσα, «ἀγάγετέ μοι τὸ σκεῦος τῆς »ἐκλογῆς τ[illegible]ἐρήμου. ἀγάγετέ μοι τὸν ἐργάτην τῆς δικαιοσύνης, καὶ »τέλειον Χρι[illegible]κνὸν, καὶ δοῦλον πιστόν. Δεῦρο Μάρκε, δεῦρο ἀνα»παύου ἐν τῇ [illegible]ώρᾳ τῆς χαρᾶς, καὶ πνευματικῆς ζωῆς·» καὶ εὐθέως ὁ ἅγιος λέγει [illegible]κλίνωμεν γόνυ ἀδελφὲ, καὶ κλινάντων ἡμῶν τὰ γόνατα, ἤκουσα [illegible]γέλου φωνῆς, λεγούσης πρὸς τὸν ἕτερον ἄγγελον, ἔκτεινόν σοι [illegible]ς ἀγκάλας καὶ δέξαι· ἃ καὶ ἀκούσας ἐγὼ, ἀνέστην, καὶ ἀτενίσας [illegible]δον τὴν ψυχὴν τοῦ ἁγίου βασταζομένην ὑπὸ ἀγγέλων, καὶ ἐνδεδυ[illegible]ένην στολὴν λευκὴν, καὶ ἀναφερομένην εἰς οὐρανοὺς, καὶ ἀνεκαλύφθη ἡ στέγη τοῦ οὐρανοῦ, καὶ εἶδον τὰς φυλὰς τῶν δαιμόνων ἱσταμένους ἑτοίμους, καὶ ἤκουσα φωνῆς λεγούσης φύγετε εἰς τὸ σκότος, φύγετε ἀπὸ προσώπου τοῦ φωτὸς τῆς δικαιοσύνης, καὶ ἐνεμποδίσθη ἡ ψυχὴ τοῦ ἁγίου, ὡσεὶ ὥραν μίαν, καὶ ἤκουσα φωνῆς λεγούσης, καὶ προτρεπομένης τοὺς ἀγγέλους ἄρατε τὴν ἠγαπημένην μου ψυχὴν, τὴν καταισχύνασαν τοὺς δαίμονας· παρελθούσης δὲ τῆς ψυχῆς τὰς φυλὰς τῶν δαιμόνων, εὐθέως ἐθεασάμην ὡς ὁμοίωμα δεξιᾶς χειρὸς ἐκταθείσης ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ δεξαμένης τὴν ψυχὴν αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἔτι οὐδὲν ἑώρακα, ἦν δὲ ὥρα ἕκτη τῆς νυκτός· καὶ ποιήσας πᾶσαν τὴν νύκτα προσευχόμενος ἕως τὸ πρωΐ, καὶ τὴν ὑμνωδίαν τελέσας ἐπάνω τοῦ σώματος αὐτοῦ, καὶ λάκκον ὠρύξας ἐθέμην αὐτὸ ἐκεῖ εἰς τὸ σπήλαιον, καθὼς διετάχθην παρ' αὐτοῦ, ὃ καὶ φράξας λίθοις, κατῆλθον τοῦ ὄρους, ἱκετεύων καὶ δεόμενος, γενέσθαι μοι τὸν Θεὸν βοηθὸν, τοῦ ὑπεξελθεῖν με τὴν φοβερὰν ἐκείνην ἔρημον, καὶ περὶ δυσμὰς ἡλίου, ἰδοὺ οἱ δύω ἐκεῖνοι οἱ ὀφθέντες μοι καθημένῳ πρὸς τὸν ἁγίαν Ἰωάννην, καὶ αὖθις ὀφθέντες μοι ἐν τῇ ἐρήμῳ παρεγένοντο, λέγοντές μοι ἀληθῶς ἀδελφὲ

ἐκήδευσας σήμερον σῶμα, οὗ οὐκ ἔστιν ὅλος ὁ κόσμος ἀντάξιος. Ἀναστὰς οὖν δδοιπόρησον μεθ' ἡμῶν νύκτωρ, ἀνὴρ γὰρ ἐστὶ καταψύχων, τὴν γὰρ ἡμέραν, οὐ δυνήσῃ περιπατεῖν, διὰ τὴν τοῦ ἡλίου θερμότητα· καὶ ἀναστὰς συνεπορεύθην αὐτοῖς ἕως πρωΐ, εἶτα λέγουσί μοι, πορεύου ἐν εἰρήνῃ, καὶ εὔχου ὑπὲρ ἡμῶν· οὐ μακρὰν δὲ γενόμενος αὐτῶν ἀτενίσας εἶδον καὶ ἰδοὺ ἱστάμην εἰς τὴν θύραν τῆς Ἐκκλησίας τοῦ ἀββᾶ Ἰωάννη, καὶ ἔκθαμβος γεγονὼς, ἐδόξαζον τὸν Θεὸν φωνῇ μεγάλῃ ἀναμνησθεὶς τὸν λόγον τοῦ ἁγίου Μάρκου εἰπόντος μοι, ὅτι οὐκ ἐν τρίβῳ τῆς ἐνταῦθα ἐλεύσεώς σου ἔσται ἡ ἀποστροφή σου, καὶ πεπίστευκα ὡς ἀοράτῳ βασταγμῷ διὰ τῶν εὐχῶν αὐτοῦ ἀπηνέχθην, ἔνθα ἦμην τὸ πρότερον, καὶ ἐμεγάλυνον τὰ ἐλέει τοῦ ἀγαθοῦ Θεοῦ ἡμῶν, ὃ ἐποιήσε μοι τῷ ἀναξίῳ διὰ τῶν πρεσβειῶν καὶ εὐχῶν του ἁγίου Μάρκου, καὶ πιστοῦ δούλου αὐτοῦ. Τούτων τῶν φωνῶν ἀκούσας ὁ ἀββᾶς Ἰωάννης, ἐξῆλθε κ[illegible] λέγει μοι, ἐν εἰρήνῃ μετὰ Θεὸν παραγένου ἀββᾶ Σεραπίων; καὶ [illegible]ελθὼν σὺν αὐτῷ ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ, διηγησάμην αὐτῷ, καὶ τοῖ[illegible] συνελθοῦσιν, ἅπαντα κατὰ μέρος τὰ γεγονότα καὶ πάντες ἐδόξασ[illegible]τὸν Θεὸν, τὸν ποιοῦντα μεγάλατε καὶ ἐξαίσια ὧν οὐκ ἔστιν ἀριθμός· ὁ δὲ ἀββᾶς Ἰωάννης ἀναστὰς μέσον, εἶπεν, ἀληθῶς ἀδελφοὶ ἐν[illegible]ος ἦν τέλειος χριστιανὸς, ἐπὶ ἡμεῖς ὀνόματι μόνον ἔργῳ δὲ οὐδ[illegible]ς, ὁ δὲ φιλάνθρωπος Θεὸς, ὁ παραλαβὼν τὸν ἅγιον Μάρκον, [illegible]ι δοῦλον αὐτοῦ, καὶ φίλον γνήσιον, εἰς τὰς αἰωνίους αὐτοῦ αὐλ[illegible]ς τῆς βασιλείας τῶν οὐρανῶν, αὐτὸς σκεπάσαι ἡμᾶς ὑπὸ τὰς πτέρ[illegible]ας τῆς χάριτος αὐτοῦ, καὶ ὁδηγῆσαι ἡμᾶς εἰς τὸ θέλημα αὐτοῦ, εὐχαῖς καὶ πρεσβείαις τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν Μάρκου, καὶ πάντων τῶν ἁγίων· Ἀμήν.

ΤΟΥ ΑΥΤΟΥ ΟΣΙΟΥ ΚΑΙ ΘΕΟΦΟΡΟΥ ΠΑΤΡΟΣ ΗΜΩΝ ΜΑΡΚΟΥ ΤΟΥ ΑΣΚΗΤΟΥ (1)

Περὶ Νόμου Πνευματικοῦ, Κεφάλεα σ'.

ά. Ἐπειδὴ πολλάκις ἠβουλήθητε γνῶναι, πῶς ὁ νόμος πνευματικός ἐστιν κατὰ τὸν Ἀπόστολον, καὶ τίς ἡ γνῶσις, καὶ ἡ ἐργασία τῶν φυλάττειν αὐτὸν βουλομένων, τούτου χάριν κατὰ δύναμιν ἐροῦμεν.

β'. Πρῶτον ὅτι τὸν Θεὸν οἴδαμεν παντὸς ἀγαθοῦ ἀρχὴν εἶναι καὶ μεσότητα, καὶ τελος· τὸ δὲ ἀγαθὸν, ἀμήχανον ἐνεργεῖσθαι, ἢ πιστεύεσθαι, εἰμὴ ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ, καὶ ἁγίῳ Πνεύματι.

γ'. Πᾶν ἀγαθὸν, οἰκονομικῶς παρὰ Κυρίου δεδώρηται, καὶ ὁ οὕτως πιστεύων οὐκ ἀπολέσει αὐτό.

(1) Ἐκ τῆς Φιλοκαλίας σελ. 91.

δ'. Ἡ βεβαία πίστις, πύργος ἐστὶν ἰσχυρός, Χριστὸς δὲ τὰ πάντα τῷ πιστεύοντι γίνεται.

έ. Καταρχέτω σου πάσης προθέσεως, ὁ κατάρχων παντὸς ἀγαθοῦ, ὅπως κατὰ Θεὸν γένηται τὸ προκείμενον

ς'. Ὁ ταπεινόφρων, καὶ ἔργον ἔχων πνευματικὸν, ἀναγινώσκων τὰς θείας Γραφὰς, πάντα εἰς ἑαυτὸν νοήσει, καὶ οὐκ εἰς ἕτερον.

ζ'. Ἐπικαλοῦ τὸν Θεὸν, ἵνα ἀνοίξῃ τοὺς ὀφθαλμοὺς τῆς καρδίας σου, καὶ ἴδῃς τὴν ὠφέλειαν τῆς προσευχῆς, καὶ τῆς ἀναγνώσεως τῆς ἐμπείρως νοουμένης.

η'. Ὁ ἔχων τι χάρισμα πνευματικὸν, καὶ συμπάσχων τοῖς μὴ ἔχουσι, διὰ τῆς συμπαθείας φυλάττει τὸ δώρημα· ὁ δὲ ἀλαζὼν ἀπολέσει αὐτὸ, τοῖς τῆς ἀλαζονείας (1) λογισμοῖς περικρουόμενος.

θ'. Στόμα ἀπεινόφρονος, λαλεῖ ἀλήθειαν· ὁ δὲ ἐντιλέγων αὐτῇ ὅμοιός ἐστι τῇ ὑπηρέτῃ ἐκείνῳ τῷ ἐπὶ σιαγόνα τὸν Κύριον ραπίσαντι.

ι'. Μὴ γίνου αθητὴς τοῦ ἐπαινοῦντος ἑαυτὸν, ἵνα μὴ ἀντὶ ταπεινοφροσύνης, ερηφάνιαν μάθῃς.

ιά. Μὴ ἐπαρθ τῇ καρδίᾳ σου ἐπὶ νοήμασι γραφικοῖς, ἵνα μὴ τῷ πνεύματι τῆς σφηνίας κατὰ νοῦν περιπέσῃ.

ιβ'. Μὴ πειρῶ γμα σκολιὸν ἐπιλῦσαι διὰ φιλονικείας, ἀλλὰ δι' ὧν ὁ πνευματικ όμος (2) ἐπαγγέλλεται. δι' ὑπομονῆς, καὶ προσευχῆς, καὶ μονο ίστου ἐλπίδος.

ιγ'. Τυφλός ἐστι κρά ν, καὶ λέγων· Υἱὲ Δαβὶδ ἐλέησόν με, προσευχόμενος σωματικῶς, καὶ μήπω ἔχων γνῶσιν πνευματικήν.

ιδ'. Ὁ ποτὲ τυφλὸς ἀναβλέψας καὶ ἰδὼν τὸν Κύριον, οὐκ ἔτι Υἱὸν Δαβὶδ, ἀλλὰ Υἱὸν Θεοῦ ὁμολογήσας προσεκύνησεν.

ιέ. Μὴ ἐπαρθῇς ἐκχέων δάκρυα ἐν προσευχῇ σου· Χριστὸς γὰρ ἥψατο τῶν ὀφθαλμῶν σου, καὶ νοερῶς ἀνέβλεψας.

ιϛ'. Ὁ κατὰ μίμησιν τοῦ τυφλοῦ ἀποβαλὼν τὸ ἱμάτιον, καὶ ἐγγίσας τῷ Κυρίῳ, ἀκόλουθος αὐτῷ, καὶ κήρυξ γίνεται τῶν τελεωτέρων δογμάτων.

ιζ'. Κακία ἐν λογισμοῖς μελετωμένη, θρασύνει καρδίαν· ἀναιρουμένη δὲ δι' ἐγκρατείας καὶ ἐλπίδος, συντρίβει αὐτήν.

ιή. Ἔστι συντριμμὸς καρδίας ὁμαλὸς καὶ ἐπωφελὴς εἰς κατάνυξιν αὐτῆς, καὶ ἔστιν ἕτερος ἀνώμαλος καὶ ἐπιβλαβὴς εἰς (3) ἐπίπληξιν αὐτῆς.

---

(1) Ἐν ἄλλ. πειρασμοῖς.
(2) Ἐν ἄλλ. παρακελεύεται.
(3) Ἐν ἄλλ. πλῆξιν.

ιθ'. Ἀγρυπνία, καὶ προσευχὴ, καὶ τῶν ἐπερχομένων ὑπομονὴ, συντριμμός ἐστιν ἀνεπηρέαστος, καὶ ἐπωφελὴς τῇ καρδίᾳ· μόνον εἰμὴ διὰ πλεονεξίας ἐκκόψομεν αὐτῶν τὴν σύγκρασιν. ὁ γὰρ ἐν τούτοις ὑπομένων, καὶ ἐν τοῖς λοιποῖς βοηθηθήσεται· ὁ δὲ ἀμελῶν καὶ διαχεόμενος, ἐν ἐξόδῳ ἀφορήτως ὀδυνηθήσεται.

κ'. Φιλήδονος καρδία, εἱρκτὴ καὶ ἄλυσις τῇ ψυχῇ ἐν καιρῷ ἐξόδου γίνεται· ἡ δὲ φιλόπονος, θύρα ἐστὶν ἀνεῳγμένη.

κά. Σιδηρὰ πύλη ἐπὶ τὴν πόλιν (1) εἰσάγουσά ἐστι, σκληρὰ καρδία· τῷ δὲ κακοπαθοῦντι καὶ τεθλιμμένῳ, αὐτομάτη ἀνοιγήσεται, καθὼς καὶ τῷ Πέτρῳ.

κβ'. Πολλοὶ μὲν εἰσὶ προσευχῆς τρόποι, ἕτερος ἑτέρου διαφορώτερος· ὅμως οὔτε εἷς τρόπος προσευχῆς ἐπιβλαβὴς τυγχάνει, εἰμή τι ἂν οὐκ ἔστιν εὐχὴ, ἀλλ' ἐργασία σατανική.

κγ'. Ἄνθρωπος κακοποιῆσαι θέλων, πρότερον τροσηύξατο διανοίᾳ κατὰ συνήθειαν, καὶ οἰκονομικῶς ἐμποδισθεὶς ὕστερον πολλὰ ηὐχαρίστησεν.

κδ'. Ὁ Δαβὶδ φονεῦσαι θελήσας Νάβαλ τὸν Καρμήλιον, ὑπόμνησιν λαβὼν θείας ἀνταποδόσεως, ἐκκοπεὶς τῆς προθέσεως, πολλὰ ηὐχαρίστησεν· εἴδομεν δὲ πάλιν οἷα πεποίηκε παιδευόμενος τοῦ Θεοῦ, καὶ οὐκ ἐπαύετο, ἕως οὗ Νάθαν ὁ Προφήτης εἰς μνήμην αὐτὸν ἤγαγε τοῦ Θεοῦ.

κέ. Ἐν καιρῷ μνήμης Θεοῦ πολλαπλασίονα δέησιν, ἵν' ὅταν ἐπιλάθῃ ὁ Κύριος ὑπομνήσῃ σε,

κϛ'. Ἀναγινώσκων τὰς θείας Γραφὰς, νόει τὰ ἐν αὐταῖς κεκρυμμένα· ὅσα γὰρ προεγράφη, φησὶ, πάντα εἰς τὴν ἡμετέραν διδασκαλίαν προεγράφη.

κζ'. Τὴν πίστιν ἡ Γραφὴ λέγει, ἐλπιζομένων ὑπόστασιν· καὶ τοὺς μὴ ἐπιγινώσκοντας τὴν ἐνοίκησιν τοῦ Χριστοῦ, ἀδοκίμους εἴρηκεν.

κη', Ὥσπερ δι' ἔργων, καὶ λόγων φανεροῦται ἔννοια, οὕτω καὶ διὰ τῶν καρδιακῶν ἐνεργημάτων ἡ μέλλουσα ἀνταπόδοσις.

κθ'. Οἰκτίρμων καρδία, δηλονότι οἰκτειρηθήσεται, τὰ δὲ ἐναντία, ἡ ἀκολουθία ἀντιπεφώνηκεν.

λ'. Ὁ νόμος τῆς ἐλευθερίας διδάσκει πᾶσαν ἀλήθειαν· καὶ οἱ μὲν πολλοὶ τοῦτον κατὰ γνῶσιν ἀναγινώσκουσιν, ὀλίγοι δὲ νοοῦσιν αὐτὸν, κατὰ ἀναλογίαν τῆς τῶν ἐντολῶν ἐργασίας.

λά. Μὴ ζήτει αὐτοῦ τὴν τελειότητα ἐν ἀρεταῖς ἀνθρωπίναις· τέλειος γὰρ ἐν αὐταῖς οὐχ εὑρίσκεται· ἡ γὰρ τελειότης αὐτοῦ ἐν τῷ Σταυρῷ τοῦ Χριστοῦ ἐγκέκρυπται.

---

(1) Ἐν ἄλλ. ἀπάγουσα.

λβ'. Ὁ νόμος τῆς ἐλευθερίας, διὰ μὲν γνώσεως ἀληθοῦς ἀναγινώσκεται, διὰ δὲ ἐργασίας τῶν ἐντολῶν νοεῖται, πληροῦται δὲ διὰ τῶν οἰκτιρμῶν τοῦ Χριστοῦ.

λγ'. Ὅταν (1) πάσας τὰς ἐντολὰς τοῦ Θεοῦ διὰ συνειδήσεως κατορθοῦσθαι βιασώμεθα, τότε νοήσομεν τὸν νόμον τοῦ Κυρίου ἄμωμον, ἐν τοῖς ἡμετέροις μὲν κακοῖς ἐπιτηδευόμενον, χωρὶς δὲ οἰκτιρμῶν Θεοῦ τελειωθῆναι ἐν ἀνθρώποις μὴ δυνάμενον.

λδ'. Ὅσοι πάσης ἐντολῆς Χριστοῦ ἑαυτοὺς ὀφειλέτας οὐκ ἐλογίσαντο, οὗτοι τὸν τοῦ Θεοῦ νόμον σωματικῶς ἀναγινώσκουσι, μὴ νοοῦντες μήτε ἃ λέγουσι, μήτε περὶ τίνων διαβεβαιοῦνται· διὸ καὶ πληροῦν αὐτὸν ἐξ ἔργων νομίζουσιν.

λέ. Ἔστι πρᾶγμα προφανῶς καλὸν ἐπιτελούμενον, καὶ ὁ σκοπὸς τοῦ ἐπιτελοῦντος αὐτὸ, οὐκ εἰς ἀγαθόν· καὶ ἔστιν ἕτερον ὡς πονηρὸν, καὶ ὁ σκοπὸς τοῦ ἐπιτελοῦντος αὐτὸ εἰς ἀγαθόν· οὐ μόνον δὲ ἔργα ποιοῦσί τινες, ἀλλὰ καὶ λόγους λαλοῦσι τῷ τρόπῳ ᾧ προειρήκαμεν· οἱ μὲν περὶ ἐναλάσσουσι πρᾶγμα κατ' ἀπορίαν, ἢ ἄγνοιαν· οἱ δὲ κατὰ πρόθεσιν πονηρίας· ἕτερος δὲ, κατὰ σκοπὸν εὐσεβείας.

λϛ'. Ὁ ἐν πρ[illegible]ολῇ ἐπαίνων ἐγκρύπτων διαβολὴν εἰς μῶμον, δυσεύρετός ἐστι τοῖς [illegible]πλουστέροις, ὅμοιος δὲ τούτῳ ἐστὶ, καὶ ὁ κενοδοξῶν ἐν ταπεινῷ [illegible]νήματι· οἵτινες ἐπὶ πολὺ κατασοφιζόμενοι τὴν ἀλήθειαν ἐν τῷ ψε[illegible], παραχωρηθέντες ὕστερον διὰ τῶν πραγμάτων ἐλέγχονται.

λζ'. Ἔστι τίς ποιῶν [illegible]ι πρᾶγμα προφανὲς ὡς καλὸν, τῷ πλησίον ἀμυνόμενος· καὶ ἔστιν ὁ ἐν τῷ μὴ ποιῆσαι αὐτὸ, ὠφεληθεὶς κατὰ διάνοιαν,

λή. Ἔστιν ἔλεγχος κατὰ κακίαν καὶ ἄμυναν, καὶ ἔστιν ἕτερος κατὰ φόβον Θεοῦ, καὶ ἀλήθειαν.

λθ'. Τὸν παυσάμενον ἀπὸ ἁμαρτίας καὶ λοιπὸν μετανοοῦντα, μηκέτι ἔλεγχε· εἰ δὲ λέγεις κατὰ Θεὸν ἐλέγχειν αὐτὸν, πρῶτον τὰ σεαυτοῦ κακὰ φανεροποίησον.

μ'. Πάσης ἀρετῆς κατάρχει ὁ Θεὸς, καὶ τοῦ μεθημερινοῦ φωτὸς ὁ ἥλιος.

μά. Ποιήσας ἀρετὴν, μνήσθητι τοῦ εἰρηκότος, ὅτι χωρὶς ἐμοῦ οὐ δύνασθε ποιεῖν οὐδέν.

μβ'. Διὰ θλίψεως τὰ ἀγαθὰ τοῖς ἀνθρώποις ἡτοίμασται, ὁμοίως δὲ καὶ τὰ κακὰ διὰ κενοδοξίας, καὶ ἡδονῆς.

μγ'. Ἐκφεύγει ἁμαρτίας ὁ παρὰ ἀνθρώπων ἀδικούμενος, καὶ ὁμοίαν τῆς θλίψεως εὑρίσκει ἀντίληψιν.

(1) Ἐν ἄλλ. πάσας τὰς ἐντολὰς κατορθῶσαι.

μδ'. Ὁ πιστεύων τῷ Χριστῷ περὶ ἀνταποδόσεως, πᾶσαν ἀδικίαν προθύμως ὑπομένει κατὰ ἀναλογίαν τῆς πίστεως.

μέ. Ὁ ἀδικούντων ἀνθρώπων ὑπερευχόμενος, καταράσσει δαίμονας ὁ δὲ τοῖς πρώτοις ἀντιτασσόμενος, ὑπὸ τῶν δευτέρων τιτρώσκεται.

μϛ'. Κρεῖσσον πλημμέλεια ἀνθρώπων, καὶ μὴ δαιμόνων· ὁ δὲ εὐαρεστῶν τῷ Κυρίῳ, τοὺς ἀμφοτέρους ἐνίκησεν.

μζ'. Πᾶν ἀγαθὸν παρὰ Κυρίου οἰκονομικῶς παραγίνεται· διαφεύγει δὲ μυστικῶς τοὺς ἀχαρίστους, καὶ ἀγνώμονας, καὶ ἀέργους.

μή. Πᾶσα κακία, εἰς τὴν ἀπηγορευμένην καταλήγει ἡδονήν· καὶ πᾶσα ἀρετὴ, εἰς παράκλησιν πνευματικήν· ἡ μὲν προτέρα κρατοῦσα, προσερεθίζει τὰ οἰκεῖα ἡ δὲ δευτέρα, ὁμοίως τὰ συγγενῆ.

μθ'. Ὀνειδισμὸς ἀνθρώπων, θλῖψιν παρέχει τῇ καρδίᾳ, ἀγνείας δὲ γίνεται αἴτιος τῷ ὑπομένοντι.

ν'. Ἄγνοια, ἀντιλέγειν πρὸς τὰ ὠφέλιμα παρασκευάζει· καὶ θρασυνομένη, αὔξει τῆς κακίας τὰ (1) προκείμενα.

νά. Μηδὲν ζημιούμενος, τὰ θλιβερὰ προσδέχου· καὶ ὡς λόγον ἀποδώσων, τὴν πλεονεξίαν ἀπόβαλε.

νβ'. Ἁμαρτήσας λαθραίως, μὴ πειρῶ λαθεῖν· ἔντα γὰρ γυμνὰ καὶ τετραχηλισμένα τοῖς ὀφθαλμοῖς Κυρίου, πρὸ ὃν ἡμῖν ὁ λόγος.

νγ'. Κατὰ διάνοιαν ἑαυτὸν ἐπιδείκνυε τῷ Δεσπότῃ· Ἄνθρωπος γὰρ εἰς πρόσωπον, Θεὸς δὲ εἰς καρδίαν.

νδ'. Μηδὲν λογίζου, ἢ πράττε ἄνευ τοῦ ἅτα Θεὸν σκοποῦ· ὁ γὰρ ἀσκόπως ὁδοιπορῶν ματαιοπονήσει.

νέ. Τῷ ἐκτὸς ἀνάγκης ἁμαρτάνοντι, δυσμετανόητα γίνεται· διότι ἀλάθητος ἐστιν ἡ τοῦ Θεοῦ δικαιοσύνη.

νϛ'. Σύμβασις ὀδυνηρὰ μνήμην Θεοῦ παρέχει τῷ σεαυτῷ, θλίβουσα κατὰ ἀναλογίαν τὸν ἐπιλαθανόμενον τοῦ Θεοῦ.

νζ'. Πᾶς ἀκούσιος πόνος γινέσθω σοι μνήμης διδάσκαλος, καὶ οὐκ ἐπιλείψει σοι ἀφορμὴ πρὸς μετάνοιαν.

νή. Λήθη καθ' ἑαυτὴν οὐδεμίαν ἔχει δύναμιν, ἀλλ' ἐκ τῶν ἡμετέρων ἀμελειῶν κατὰ ἀναλογίαν κρατύνεται.

νθ'. Μὴ λέγε, τί ποιήσω; ὅτι οὐ θέλω καὶ ἔρχεται· διότι μνημονεύων, παρελογίσω τὸ ὀφειλόμενον.

ξ'. Ὃ μνημονεύεις ἀγαθὸν, ποίησον· καὶ ὃ ἀμνημονεῖς, ἀποκαλύπτεταί σοι· καὶ οὐ μὴ παραδῷς ἀκρίτῳ λήθῃ τὴν ἔννοιαν.

ξά. Ἡ Γραφὴ φησὶν, ᾅδης καὶ ἀπώλεια φανερὰ παρὰ Κυρίῳ· ταῦτα δὲ, περὶ καρδιακῆς ἀγνοίας, καὶ λήθης λέγει.

ξδ'. Ἅδης γὰρ ἐστὶν ἄγνοια· ἀμφότερα γὰρ εἰσὶν ἀφάνερα· ἀπώλεια δὲ ἐστὶ λήθη, διότι ἐξ ὑπαρχόντων ἀπώλοντο.

(1) Ἐν ἄλ. προεγκείμενα.

ξγ'. Τὰ σὰ περιεργάζου κακὰ, καὶ μὴ τὰ τοῦ πλησίον, καὶ οὐ μὴ συληθῇ σου τὸ νοερὸν ἐργαστήριον.

ξδ'. Πάντων τῶν κατὰ δύναμιν καλῶν δυσυγχώρητος ἡ ἀμέλεια· ἐλεημοσύνη δὲ, καὶ προσευχὴ, ἀνακαλεῖται τοὺς ἀμελήσαντας.

ξέ. Πᾶσα θλῖψις κατὰ Θεὸν, ἔργον ἐστὶν εὐσεβείας ἐνυπόστατον· ἡ γὰρ ἀληθινὴ ἀγάπη, δι' ἐναντίων δοκιμάζεται.

ξς'. Μὴ λέγε κεκτῆσθαι ἀρετὴν ἐκτὸς θλίψεως· ἀδόκιμος γὰρ ἐστὶ διὰ τὴν ἄνεσιν.

ξζ' Πάσης ἀκουσίου θλίψεως ἀναλογίζου τὴν ἔκβασιν, καὶ εὑρήσεις ἐν αὐτῇ ἁμαρτίας ἀναίρεσιν.

ξή, Πολλαὶ συμβουλίαι τοῦ πέλας πρὸς τὸ συμφέρον· ἑκάστῳ δὲ τῆς ἰδίας γνώμης, οὐδὲν ἁρμοδιώτερον.

ξθ'. Ζητῶν θεραπείαν, ἐπιμέλησαι τῆς συνειδήσεως· καὶ ὅσα σοι λέγει ποίησον. καὶ εὑρήσεις τὴν ὠφέλειαν.

ό. Τὰ κρυπ[illegible] ἑκάστου ὁ Θεὸς οἶδε, καὶ ἡ συνείδησις, καὶ διὰ τούτων αὐτῶν [illegible]μβανέτω διόρθωσιν.

οά. Ἄνθρωπ[illegible] ὅσα δύναται, ἐπιτηδεύει κατὰ τὸ ἴδιον θέλημα· Θεὸς δὲ τὰς τοι[illegible]ν ἐκβάσεις ποιεῖ κατὰ τὸ δίκαιον.

οβ'. Ἐὰν θέλ[illegible] ἀκατακρίτως ἔπαινον παρὰ ἀνθρώπων λαμβάνειν, πρότερον ὑπὲρ τά[illegible]ἁμαρτιῶν σου ἀγάπησον ἔλεγχον.

ογ'. Ὅσην ἄν τι[illegible]πὲρ ἀληθείας Χριστοῦ καταδέξηται ἐντροπὴν, ἑκατονταπλσίως ὑπὸ [illegible]ήθους δοξασθήσεται· κρεῖσσον δὲ πᾶν ἀγαθὸν ἐργάζεσθαι διὰ τὰ μέλλ[illegible]ντα.

οδ'. Ὅταν ἄνθρωπος ἀνθρωπον ὠφελήσῃ ἐν λόγοις, ἢ ἐν πράγμασι, Θεοῦ εἶναι τὴν χάριν νοείτωσαν ἀμφότεροι· ὁ δὲ μὴ συνιὼν τοῦτο, ὑπὸ τοῦ συνιόντος ἐξουσιασθήσεται.

οέ. Ὁ ἐπαινῶν τὸν πλησίον κατά τινα ὑπόκρισιν, ὀνειδίσει αὐτὸν ἐν καιρῷ, καὶ αὐτὸς ἐντραπήσεται.

οϛ'. Ὁ ἀγνοῶν ἔνεδραν πολεμίων, σφάζεται εὐχερῶς· καὶ ὁ μὴ εἰδὼς τὰς αἰτίας τῶν παθῶν, καταπίπτει ῥᾳδίως.

οζ'. Ἀπὸ φιληδονίας ἀμέλεια, καὶ ἀπὸ ἀμελείας λήθη προσγίνεται· τῶν συμφερόντων γὰρ τὴν γνῶσιν ὁ Θεὸς πᾶσι δεδώρηται,

οή Ἄνθρωπος ὑποτίθεται τῷ πλησίον, καθὰ ἐπίσταται· Θεὸς δὲ ἐνεργεῖ τῷ ἀκούοντι, καθὰ ἐπίστευσεν.

οθ'. Εἶδον ἰδιώτας ἔργῳ ταπεινοφρονήσαντας, καὶ ἐγένοντο τῶν σοφῶν σοφώτεροι.

π'. Ἕτερος ἰδιώτης ἀκούσας ἐκείνους ἐπαινουμένους, τὴν ταπεινοφροσύνην οὐκ ἐμιμήσατο, ἀλλ' ἐπὶ τῇ ἰδιωτείᾳ κενοδοξῶν, ὑπερηφανείαν προσελάβετο.

πά. Ὁ σύνεσιν ἐξουθενῶν, καὶ εἰς ἀμάθειαν καυχώμενος, οὐκ ἔστι μόνον ἰδιώτης τῷ λόγῳ, ἀλλ' καὶ τῇ γνώσει.

πβ'. Ὥςπερ γὰρ ἄλλω ἐστὶ σοφία λόγου, καὶ ἄλλο φρόνησις, οὕτως ἰδιωτεία λόγου ἕτερον, καὶ ἕτερον ἀφροσύνη.

πγ'. Οὐδὲν βλάψει ἀμάθεια λέξεων τὸν εὐλαβέστατον, ὡς οὐδὲ σοφία λόγων τὸν ταπεινόφρονα.

πδ'. Μὴ λέγε, ὅτι οὐκ ἐπίσταμαι τὸ δέον, καὶ ἀναίτιος εἰμι μὴ ποιῶν αὐτό· εἰ γὰρ ἐποίεις ὅσα ἐπίστασαι καλὰ, καὶ τὰ λοιπά σοι ἀκολούθως ἀπεκαλύπτετο, οἰκίσκων τρόπων ἓν δι' ἑνὸς κατανοούμενα· οὐ συμφέρει σοι πρὸ τῆς ἐργασίας τῶν προτέρων εἰδέναι τὰ δεύτερα· ἡ γὰρ γνῶσις φυσιοῖ διὰ τὴν ἀργίαν, ἡ δὲ ἀγάπη οἰκοδομεῖ διὰ τὸ τὰ πάντα ὑπομένειν

πέ. Τῆς θείας Γραφῆς τὰ ῥήματα, διὰ πράξεων ἀναγίνωσκε, καὶ μὴ πλατυλόγει ἐπὶ ψιλοῖς τοῖς νοήμασι φυσιούμενος.

πς'. Ὁ ἀφεὶς τὴν πρᾶξιν, καὶ ψιλῇ τῇ γνώσει ἐπ[illegible]ειδόμενος, ἀντὶ διστόμου μαχαίρας, καλαμίνην ῥάβδον κατέχει· ἥτις ἐν καιρῷ πολέμου, κατὰ τὴν Γραφὴν, τρήσει τὴν χεῖρα αὐ[illegible]ῦ, καὶ εἰσελεύσεται εἰς αὐτὴν, τὸν ἰὸν τῆς φύσεως πρὸ τῶν πολ[illegible]ίων ἐμβαλοῦσα.

πζ'. Μέτρον ἔχει καὶ σταθμὸν παρὰ Θεῷ πᾶσ[illegible] ἔννοια· ἔστι γὰρ τὸ αὐτὸ ἢ ἐμπαθῶς, ἢ μονοτρόπως λογίσασθαι.

πή. Ὁ ποιήσας ἐντολὴν, ἐκδεχέσθω τὸν ὑπ[illegible] ταύτης πειρασμόν· ἡ γὰρ εἰς Χριστὸν ἀγάπη, δι' ἐναντίων δοκ[illegible]ζεται.

πθ'. Μὴ καταφρονήσῃς ποτὲ ἐκ λογισμοῦ [illegible]ἀμελείᾳ. ἀλάνθαστος γάρ ἐστιν ὁ Θεὸς ἐπὶ πάσης ἐννοίας.

ῃ'. Ὅταν ἴδῃς λογισμὸν, ἀνθρωπίνην σοι δόξαν ὑπαγορεύοντα, γίνωσκε σαφῶς, ὅτι αἰσχύνην σοι κατασκευάζει.

ῃά. Ἐπίσταται ὁ ἐχθρὸς τοῦ πνευματικοῦ νόμου τὸ δίκαιον, καὶ ζητεῖ μόνον τὴν νοερὰν συγκατάθεσιν· οὕτω γὰρ ἂν, ἢ τοῖς τῆς μετανοίας πόνοις ὑπεύθυνον ποιήσει τὸν ὑποχείριον, ἢ μὴ μετανοοῦντα ἀκουσίοις ἐπιφοραῖς ὀδυνήσει αὐτόν· ἔστι δ' ὅτε καὶ πρὸς τὰς ἐπιφορὰς ἀντιμάχεσθαι παρασκευάζει, ὅπως καὶ ὧδε τὰς ὀδύνας πολυπλασιάσῃ, καὶ ἐν ἐξόδῳ διὰ τὴν ἀνυπομονησίαν ἀποδείξῃ ἄπιστον.

ῃβ'. Πρὸς τὰ ἐπερχόμενα, πολλοὶ πολλὰ ἀντετάσσοντο· ἀλλ' ἐκτὸς προσευχῆς καὶ μετανοίας, οὐδεὶς δεινὸν διέφυγεν.

ῃγ'. Ἓν δι' ἑνὸς τὰ κακὰ λαμβάνει τὴν δύναμιν· ὁμοίως καὶ τὰ ἀγαθὰ, δι' ἀλλήλων αὐξάνονται· καὶ τῶν ἑαυτῶν μέτοχον, ἐπὶ τὰ πρόσω μειζόνως προτρέπονται.

ῃδ'. Τὰ μικρὰ ἁμαρτήματα εὐτελίζει ὁ διάβολος· ἄλλως γὰρ ἐπὶ μείζονα κακὰ ἀγαγεῖν οὐ δύναται.

ῃέ. Ῥίζα αἰσχρᾶς ἐπιθυμίας ἀνθρώπινος ἔπαινος, ὥςπερ καὶ σω-

φροσύνης, ὁ περὶ κακίας ἔλεγχος· οὐχ ὅταν αὐτὸν ὃ καὶ καταδεχόμεθα.

μγ'. Οὐδὲν ὠφελήθη ὁ ἀποταξάμενος, καὶ ἡδυπαθῶν· ὃ γὰρ ἐποίει διὰ τῶν χρημάτων, τοῦτο καὶ μηδὲν ἔχων ἐργάζεται.

μζ'. Πάλιν ὁ ἐγκρατὴς, ἐὰν (1) κτᾶται χρήματα, ἀδελφός ἐστι τοῦ προτέρου κατὰ διάνοιαν· μητρὸς μὲν τῆς αὐτῆς διὰ τὴν νοερὰν ἡδονὴν. πατρὸς δὲ ἑτέρου διὰ τὴν τοῦ πάθους ἐναλλαγήν.

μή. Ἔστιν ὁ περικόπτων πάθος διὰ μείζονα ἡδυπάθειαν, καὶ ὑπὸ τῶν ἀγνοούντων αὐτοῦ τὸν σκοπὸν δοξάζεται· τάχα δὲ καὶ ἑαυτὸν ἀγνοεῖ κοπιῶν ἀνόνητα.

μθ'. Αἰτία πάσης κακίας, κενοδοξία καὶ ἡδονή· ὁ δὲ μὴ μισήσας ταῦτα, οὐ περιαίρει πάθος.

ρ'. Ῥίζα πάντων τῶν κακῶν εἴρηται ἡ φιλαργυρία, ἀλλ' αὐτὴ σαφῶς δι' ἐκείνων συνίσταται.

ρά. Ἐκτυφλοῦται ὁ νοῦς διὰ τούτων τῶν τριῶν παθῶν, φιλαργυρίας λέγω, [illegible] κενοδοξίας, καὶ ἡδονῆς.

ρβ'. Τρεῖς θυγατέρες τῆς βδέλλης αὗται κατὰ τὴν γραφὴν, ὑπὸ μητρὸς ἀφροσύνης ἀγαπήσει ἀγαπώμεναι.

ργ'. Γνῶσις, καὶ πίστις αἱ τῆς φύσεως ἡμῶν σύντροφοι, δι' οὐδὲν ἕτερον, ἢ δι' ἐκείνας ἠμβλύνθησαν.

ρδ'. Θυμὸς, καὶ ὀργὴ, καὶ πόλεμοι, καὶ φόνοι, καὶ πᾶς ὁ λοιπὸς τῶν κακῶν κατάλογος δι' ἐκείνας ἐν ἀνθρώποις σφόδρα ἐκραταιώθησαν.

ρέ. Οὕτω δεῖ μισῆσαι φιλαργυρίαν, καὶ κενοδοξίαν, καὶ ἡδονὴν, ὡς μητέρας τῶν κακῶν, καὶ μητρυιὰς τῶν ἀρετῶν.

ρϛ'. Διὰ ταύτας μὴ ἀγαπᾷν τὸν κόσμον, καὶ τὰ ἐν τῷ κόσμῳ προσετάχθημεν· οὐχ ἵνα τὰ κτίσματα τοῦ Θεοῦ ἀκρίτως μισήσωμεν, ἀλλ' ὅπως τῶν τριῶν ἐκείνων παθῶν τὰς ἀφορμὰς περικόψωμεν.

ρζ'. Οὐδεὶς φησὶ, στρατευόμενος ἐμπλέκεται ταῖς τοῦ βίου πραγματείαις· ὁ γὰρ μετὰ τῆς ἐμπλοκῆς τὰ πάθη νικῆσαι θέλων, ὅμοιός ἐστι τῷ μετὰ ἀχύρων σβεννύοντι ἐμπρησμόν.

ρή. Ὁ διὰ χρήματα, ἢ δόξαν, ἢ ἡδονὴν ὀργιζόμενος τῷ πλησίον, οὔπω ἔγνωκεν ὅτι ἐν δικαιοσύνῃ διοικεῖ ὁ Θεὸς τὰ πράγματα.

ρθ'. Ὅταν ἀκούσῃς τοῦ Κυρίου λέγοντος, ὅτι εἴτις οὐκ ἀποτάσσεται πᾶσι τοῖς ὑπάρχουσιν αὐτῷ, οὐκ ἔστι μου ἄξιος, μὴ μόνον περὶ χρημάτων νόει τὸ εἰρημένον, ἀλλὰ καὶ περὶ πάντων τῶν τῆς κακίας ἐνεργημάτων.

ρί. Ὁ μὴ γινώσκων τὴν ἀλήθειαν, οὐδὲ ἀληθῶς πιστεύειν δύναται ἡ γὰρ γνῶσις, κατὰ φύσιν προηγεῖται τῆς πίστεως.

(1) Ἐν ἄλλ. κατέχῃ.

ριά. Ὥςπερ ἑκάστῳ τῶν ὁρωμένων ὁ Θεὸς ἀπένειμε τὸ προσφυὲς. οὕτω καὶ τοῖς ἀνθρωπίνοις λογισμοῖς, κἂν θέλωμεν, κἂν μὴ θέλομεν,

ριβ'. Εἴτις προφανῶς ἁμαρτάνων, καὶ μὴ μετανοῶν, οὐδὲν ἔπαθεν ἕως ἐξόδου αὐτοῦ, τοῦτου νόμιζε ἀνίλεων εἶναι τὴν κρίσιν.

ριγ'. Ὁ ἐφρόνως προσευχόμενος, ὑπομένει τὰ ἐπερχόμενα· ὁ δὲ μνησικακῶν. οὔπω καθαρῶς προσηύξατο.

ριδ'. Ζημιωθεὶς, ἢ ὀνειδισθεὶς, ἢ ἐκδιωχθεὶς παρά τινος, μὴ λογίζου τὸ παρὸν, ἀλλὰ τὸ μέλλον ἐκδέχου, καὶ εὑρήσεις ὅτι πολλῶν σοι ἀγαθῶν γέγονε πρόξενος, οὐ μόνον ἐν τῷ παρόντι, ἀλλὰ καὶ ἐν τῷ μέλλοντι αἰῶνι.

ριέ. Ὥςπερ τοὺς κακοσίτους ἀψίνθιον ὠφελεῖ τὸ πικρὸν, οὕτω τοῖς κακοτρόποις κακὰ πάσχειν συμφέρει· τοὺς μὲν εὐεκτεῖν, τοὺς τοὺς δὲ, μετανοεῖν παρασκευάζει τὰ φάρμακα..

ριϛ'. Εἰ μὴ θέλεις κακοπαθεῖν, μηδὲ κακοποιεῖν θέλε· διότι τοῦτο ἐκείνῳ (1) ἀπαραβάτως ἀκολουθεῖ· ὃ γὰρ ἂν σπείρῃ ἕκαστος, τοῦτο καὶ θερίσει.

ριζ'. Ἑκουσίως τὰ φαῦλα σπείραντες, καὶ ἀκουσίως αὐτὰ θερίζοντες, τὴν δικαιοσύνην τοῦ Θεοῦ θαυμάζειν ὀφείλομεν.

ριή. Ἐπειδὴ καιρός τις ἀναμέσον σπόρου, καὶ θερισμοῦ διώρισται, τούτου χάριν (2) ἀπιστοῦμεν περὶ τὴν ἀνταπόδοσιν.

ριθ'. Ἁμαρτήσας, μὴ αἰτιῶ τὴν πρᾶξιν, ἀλλὰ τὴν ἔννοιαν· εἰμὴ γὰρ ὁ νοῦς προέδραμεν, οὐκ ἂν τὸ σῶμα ἐπιτελούθησε.

ρκ'. Τῶν προφανῶς ἀδικούντων πονηρότερός ἐστιν ὁ λαθροκακοῦργος· διόπερ ἐκεῖνος καὶ πονηροτέρως κολάζεται

ρκά. Ὁ δόλους συμπλέκων, καὶ κεκρυμμένως κακοποιῶν, ὅφις ἐστὶ, κατὰ τὴν Γραφὴν, ἐγκαθήμενος ἐν ὁδῷ, καὶ δάκνων πτέρναν ἵππου.

ρκβ'. Ὁ ἐν τῷ αὐτῷ εἷς τινα μὲν ἐπαινῶν, τινὰ δὲ ψέγων τὸν πέλας, οὗτος κενοδοξίᾳ καὶ φθόνῳ κεκράτηται· καὶ διὰ μὲν τῶν ἐπαίνων, κρύπτειν πειρᾶται τὸν φθόνον· διὰ δὲ τὸν ψόγων, ἑαυτὸν εὐδοκιμώτερον ἐκείνου συνίστησιν.

ρκγ'. Ὥςπερ οὐκ ἔστιν ἐπὶ τὸ αὐτὸ καὶ πρόβατα βόσκειν, καὶ λύκους· οὕτως ἀδύνατον ἐλέους τυχεῖν δολοποιοῦντα τὸν πλησίον.

ρκδ'. Ὁ τῇ ἐπιταγῇ σμίγων λάθρα τὸ ἑαυτοῦ θέλημα, μοιχὸς ἐστι, καθὼς ἐν τῇ Σοφίᾳ δεδήλωται, καὶ δι' ἔνδειαν φρενῶν, ὀδύνας καὶ (3) ἀτιμίας ὑποφέρει.

---

(1) Ἀναμφιβόλως.
(2) Ἐν ἄλλ. ἀπιστεῖν οὐκ ὀφείλομεν.
(3) Λύπας.

ρκέ. Ὥςπερ ὕδατος καὶ πυρὸς ἐναντία ἡ σύνοδος, οὕτως ἐναντιοῦνται ἀλλήλοις δικαιολογία καὶ ταπείνωσις.

ρκϛ'. Ὁ ζητῶν ἄφεσιν ἁμαρτιῶν, ἀγαπᾷ τὴν ταπεινοφροσύνην· ὁ δὲ κατακρίνων τὸν ἕτερον, σφραγίζει τὰ ἑαυτοῦ κακά.

ρκζ'. Μὴ ἀφῇς ἀνεξάλειπτον ἁμαρτίαν, κἂν βραχυτάτη τυγχάνῃ, ἵνα μὴ ὕστερον ἐπὶ μείζω κακὰ παρασύρῃ σε.

ρκή. Ἐὰν θέλῃς σωθῆναι, ἀληθῆ λόγον ἀγάπησον, καὶ μηδέποτε ἀκρίτως ἔλεγχον ἀποστραφῇς.

ρκθ'. Λόγος ἀληθείας μετέβαλε γεννήματα ἐχιδνῶν, καὶ ἀπέδειξεν αὐτοῖς φυγεῖν ἀπὸ τῆς μελλούσης ὀργῆς.

ρλ'. Ὁ δεχόμενος λόγους ἀληθείας, ὑποδέχεται τὸν Θεὸν Λόγον· φησὶ γὰρ, ὁ δεχόμενος ὑμᾶς, ἐμὲ δέχεται.

ρλά. Παραλυτικός ἐστι χαλασθεὶς διὰ τοῦ δώματος, ἁμαρτωλὸς παρὰ πιστῶν κατὰ Θεὸν ἐλεγχόμενος, καὶ διὰ τὴν ἐκείνων πίστιν λαμβάνων τὴν ἄφεσιν.

ρλβ'. Κρεῖσσον μετ' εὐλαβείας ὑπερεύχεσθαι τῷ πλησίον, ἢ ἐλέγχειν αὐτὸν ἐπὶ παντὶ ἁμαρτήματι.

ρλγ'. Ὁ ὀρθῶς μετανοῶν, ὑπὸ ἀφρόνων χλευάζεται· τοῦτο δὲ αὐτῷ ἐστὶ τεκμήριον εὐαρεστήσεως.

ρλδ'. Ὁ ἀγωνιζόμενος, πάντα ἐγκρατεύεται· καὶ οὐ παύεται, ἕως ἂν ἐξολοθρεύσῃ Κύριος σπέρμα ἐκ Βαβυλῶνος.

ρλέ. Λόγισαί με ὑδεκα εἶναι τὰ πάθη τῆς ἀτιμίας· ἐὰν ἓν ἐξ αὐτῶν ἀγαπήσῃς θ ήματι, ἐκεῖνος ἀναπληρώσει τὸν τόπον τῶν ἕνδεκα.

ρλϛ'. Πῦρ ἐστι καιόμενον ἡ ἁμαρτία· ὅσον ἂν περικόψῃς τὴν ὕλην τοσοῦτον σβεσθήσεται· καὶ καθὸ ἂν ἐπιτεθῇς, ἀναλόγως ἐκκαυθήσεται.

ρλζ'. Ἐπαρθεὶς ἐν ἐπαίνοις, ἐκδέχου ἀτιμίαν· φησὶ γὰρ, ὁ ὑψῶν ἑαυτὸν ταπεινωθήσεται.

ρλή. Ὅταν πᾶσαν ἑκούσιον κακίαν τῆς διανοίας ἀποβάλωμεν, τότε (1) ἂν πολεμήσωμεν τοῖς κατὰ πρόληψιν πάθεσιν.

ρλθ'. Πρόληψίς ἐστι τῶν προτέρων κακῶν μνήμη ἀκούσιος· παρὰ μὲν τῷ ἀνταγωνιστῇ, προβῆναι εἰς πάθος κωλυομένη· παρὰ δὲ τῷ νικητῇ, ἕως προσβολῆς ἀνατρεπομένη.

ρμ'. Προσβολή ἐστιν ἀνείδωλος κίνησις καρδίας κλεισούρας δίκην ὑπὸ τῶν ἐμπείρων προκατεχομένη.

ρμά. Ὅπου εἰκόνες λογισμοῦ, ἐκεῖ συγκατάθεσις γέγονε· κίνημα γάρ ἐστιν ἀνείδωλον, ἀναίτιος προσβολή· ἔστι δὲ καὶ ὁ ἐκ τούτων

(1) Ἐν ἄλλ. ἴσ. αὖ.

ἐκφεύγων ὡς δειλὸς ἐκ πυρὸς, καὶ ἔστιν ὁ μὴ ἀναστρέφων ἕως ἂν ἐκκαύσῃ φλόγα.

ρμβ'. Μὴ λέγε, ὅτι οὐ θέλω καὶ ἔρχεται· πάντως γὰρ κἂν μὴ αὐτὸ, τὰς δὲ αἰτίας ἀγαπᾷς τοῦ πράγματος.

ρμγ'. Ὁ ζητῶν ἔπαινον, ἔγκειται πάθει· καὶ θλῖψιν ἐπελθοῦσαν ὁ ἀποδυρόμενος, ἀγαπᾷ τὴν ἡδονήν.

ρμδ'. Ὡς ἐπὶ ζυγοῦ ἀστατεῖ τοῦ ἡδυπαθοῦντος ὁ λογισμός· ποτὲ μὲν κλαίει καὶ ἀποδύρεται διὰ τὰς ἁμαρτίας, ποτὲ δὲ πολεμεῖ καὶ ἀντιλέγει τῷ πλησίον (1) ἐκδιώκων τὰς ἡδονάς.

ρμέ. Ὁ πάντα δοκιμάζων, καὶ τὸ καλὸν κατέχων, ἀκολούθως ἀπὸ παντὸς πονηροῦ (2) ἀφίξεται.

ρμϛ'. Μακρόθυμος ἀνὴρ, πολὺς ἐν φρονήσει· ὁμοίως καὶ ὁ λόγος σοφίας παραλαβὼν τὸ οὖς αὐτοῦ.

ρμζ'. Χωρὶς μνήμης Θεοῦ, γνῶσις ἀληθὴς εἶναι οὐ δύναται· ἐκτὸς γὰρ τῆς προτέρας, ἡ δευτέρα νόθος τυγχάνει.

ρμή. Τὸν σκληροκάρδιον, ὠφελεῖ λεπτοτέρας γνώσεως λόγος· διότι ἐκτὸς φόβου, μετανοίας πόνους οὐ καταδέχεται.

ρμθ'. Τῷ πραεῖ ἀνθρώπῳ πιστολογία συμβάλλεται· καθότι οὐ πειράζει Θεοῦ μακροθυμίαν, καὶ οὐ τύπτεται ἐν πυῒ ἢ παραβάσει.

ρν'. Ἄνδρα δυνατὸν μὴ ἐλέγξῃς ἐπὶ κενοδοξίᾳ, ἀλλὰ τὴν ἐπιφορὰν τῆς μελλούσης ἀτιμίας ὑπόδειξον· τούτῳ γὰρ τῷ τρόπῳ ὁ συνετὸς ἡδέως ἐλέγχεται.

ρνά. Ὁ μισῶν ἔλεγχον, κατὰ πρόθεσιν ἕλκεται τῷ πάθει· ὁ δὲ ἀγαπῶν, δηλονότι κατὰ πρόληψιν παραφέρεται.

ρνβ'. Μὴ θέλε ἀκούειν ἀλότρια πονηρεύματα· τῷ γὰρ τοιούτῳ θελήματι, καὶ οἱ χαρακτῆρες τῶν πονηρευμάτων ἐνδιαγράφονται.

ρνγ'. Κακοῖς λόγοις ἐνηχηθεὶς, ἑαυτῷ ὀργίζου, καὶ μὴ τῷ λαλήσαντι· πονηρᾶς γὰρ ἀκοῆς, πονηρὸς καὶ ὁ ἀποκρισάριος.

ρνδ'. Εἴτις ματαιολόγοις ἀνθρώποις περιτύχῃ ὑπεύθυνον ἑαυτὸν ἡγείσθω τῶν τοιούτων ῥημάτων, κἂν μὴ προσφάτως ἀλλ' ἐκ παλαιοῦ χρεωστήματος.

ρνέ. Ἐὰν ἴδῃς τινὰ καθ' ὑπόκρισιν ἐπαινοῦντά σε, ἐν ἰδίῳ καιρῷ παρ' ἐκείνου ψόγον ἐκδέχου.

ρνϛ'. Τὰ παρόντα θλιβερὰ, προσυνάλασσε τοῖς μέλλουσιν ἀγαθοῖς· καὶ οὐδέποτέ σου τὸν ἀγῶνα χαυνώσει (3) πλημμέλεια.

ρνζ'. Ὅταν διὰ σωματικὴν παροχὴν, ἄνθρωπον ὡς ἀγαθὸν ἐκτὸς

(1) Ἐν ἄλλ. ἐκδικῶν.
(2) Ἐν ἄλλ. ἐκφεύξεται.
(3) Ἐν ἄλλ. ἀμέλεια.

τοῦ Θεοῦ ἐπαινέσῃς, ὕστερον ὁ αὐτὸς πονηρός σοι φανήσεται.

ρνή. Πᾶν ἀγαθὸν παρὰ Κυρίου οἰκονομικῶς ἐπέρχεται· καὶ οἱ φέροντες αὐτὰ, εἰσὶν ἀγαθῶν διάκονοι.

ρνϑ'. Ἀγαθῶν καὶ κακῶν τὰς μεταπλοκὰς ὁμαλῷ λογισμῷ ὑποδέχου· καὶ οὕτως ἀνατρέπει ὁ Θεὸς τὰς ἀνωμαλίας τῶν πραγμάτων.

ρξ'. Ἡ ἀνισότης τῶν λογισμῶν, τὰς τῶν ἰδικῶν μεταβολὰς ἐπιφέρει· Θεὸς γὰρ τὰ ἀκούσια τοῖς ἑκουσίοις προσφυῶς ἀπένειμε.

ρξά. Τὰ αἰσθητὰ, τῶν νοερῶν εἰσὶν ἔγγονα, τὸ δέον φέροντα ψήφῳ Θεοῦ.

ρξβ'. Καρδίας ἡδυπαθούσης, λογισμοὶ, καὶ λόγοι λοιμοὶ ἀναφύονται· καὶ ἐκ τοῦ καπνοῦ, τὴν ἐγκειμένην ὕλην ἐπιγινώσκομεν.

ρξγ'. Παράμενε τῇ διανοίᾳ καὶ οὐ κοπιάσεις ἐν πειρασμοῖς· ἐκεῖθεν δὲ ἀναχωρῶν, ὑπόμενε τὰ ἐπερχόμενα.

ρξδ'. Εὔχου μὴ ἐλθεῖν σοι πειρασμόν· ἐλθόντα δὲ, καταδεξαι ὡς σὸν καὶ οὐκ ἀλλότριον.

ρξέ. Ἄρον τὴν ἔννοιαν ἀπὸ πάσης πλεονεξίας, καὶ τότε δυνήσῃ ἰδεῖν τὰς μεθοδίας τοῦ διαβόλου.

ρξ'. Ὁ λέγων, πάσας εἰδέναι τὰς μεθόδους τοῦ διαβόλου, ὡς οὐκ οἶδεν ἑαυτὸν τέλειον εἰσφέρει.

ρξζ', Ὅταν ἐξέλθῃ ὁ νοῦς τῶν σωματικῶν φροντίδων, βλέπει κατὰ ἀναλογίαν τὰς τῶν ἐχθρῶν πανουργίας.

ρξή. Ὁ λογισμοῖς συναπαγόμενος, ἐκτυφλοῦται ὑπ' αὐτῶν· καὶ τὰς μὲν ἐνεργείας τῆς ἁμαρτίας βλέπει, τὰς δὲ αἰτίας αὐτῶν ἰδεῖν οὐ δύναται.

ρξθ'. Ἔστιν ὁ ποιῶν προφανῶς ἐντολὴν δουλεύων πάθει, καὶ διὰ πονηρῶν λογισμῶν ἀγαθὴν πρᾶξιν ἀφανίζων.

ρό. Ἐμφερόμενος ἐν ἀρχῇ τοῦ κακοῦ, μὴ λέγε, οὐ μὴ νικήσει με· καθὸ γὰρ ἂν ἐμφέρῃ, κατὰ τοσοῦτον ἤδη νενίκησαι.

ροά. Ἕκαστον τῶν γενομένων ἀπὸ μικροῦ ἄρχεται, καὶ κατὰ μέρος τρεφόμενον, λαμβάνει τὴν αὔξησιν.

ροβ'. Δίκτυόν ἐστι πολύπλοκον ἡ τῆς κακίας μέθοδος· καὶ ὁ μερικῶς ἐμπλακεὶς, ἐὰν ἀμελήσῃ, περιεκτικῶς σφίγγεται.

ρογ'. Μὴ θέλε ἀκούειν δυστυχίαν ἐχθρῶν ἀνθρώπων· οἱ γὰρ ἀκούοντες τῶν τοιούτων ῥημάτων, καρποὺς τρυγῶσι τῆς ἰδίας προθέσεως.

ροδ'. Μὴ πᾶσαν θλῖψιν ἐπέρχεσθαι τοῖς ἀνθρώποις δι' ἁμαρτίας νόμιζε· εἰσὶ γὰρ τινὲς εὐαρεστοῦντες καὶ πειραζόμενοι· γέγραπται γὰρ, ἀσεβεῖς καὶ ἄνομοι ἐκδιωχθήσονται, ὁμοίως καὶ οἱ εὐσεβῶς θέλοντες ζῆν ἐν Χριστῷ, διωχθήσονται

ροέ. Ἐν καιρῷ θλίψεως, βλέπε τὴν προσβολὴν τῆς ἡδονῆς· ἐπειδὴ γὰρ παραμυθεῖται τὴν θλῖψιν, εὐπαράδεκτος γίνεται.

ροε'. Τινὲς φρονίμους λέγουσι, τοὺς διακριτικοὺς τῶν αἰσθητῶν πραγμάτων· φρόνιμοι δὲ εἰσὶν, οἱ ἐπικρατοῦντες τῶν ἰδίων θελημάτων.

ροζ'. Πρὸ ἀναιρέσεως τῶν κακῶν, μὴ ὑπακούσῃς τῇ καρδίᾳ σου· οἵας γὰρ ἐνθήκας ἔχει, τοιαύτας καὶ προσθήκας ἐπιζητεῖ.

ροή. Ὡς περ εἰσὶν ὄφεις συναντῶντες ἐν νάπαις, καὶ εἰσὶν ἕτεροι φωλεύοντες ἐν οἰκίαις· οὕτως εἰσὶ πάθη λογιστικῶς μορφούμενα, καὶ εἰσὶν ἕτερα πρακτικῶς ἐνεργούμενα· εἰ καὶ ἐξ ἄλλων εἰς ἄλλας εἰκόνας μετεμορφώθησαν.

ροθ'. Ὅταν ἴδῃς τὰ ἐγκείμενα ὑποστατικῶς κινούμενα, καὶ εἰς πάθος προσκαλούμενα τὸν νοῦν ἡσυχάζοντα, γίνωσκε, ὅτι ὁ νοῦς ποτὲ καὶ τοῦτον προηγήσατο, καὶ εἰς πρᾶξιν ἤγαγε, καὶ ἐν τῇ καρδίᾳ ἐνέθηκεν.

ρπ'. Οὐ συνίσταται νέφος, ἐκτὸς αὔρας ἀνέμου· καὶ οὐ γεννᾶται πάθος, ἐκτὸς ἐννοίας.

ρπά. Ἐὰν μηκέτι ποιῶμεν τὰ θελήματα τῆς σαρκὸς κατὰ τὴν Γραφὴν, ῥᾳδίως ἐν Κυρίῳ ὑπολήξει τὰ προεγκείμενα.

ρπβ'. Τὰ μὲν ὑποστατικὰ τοῦ νοὸς εἴδωλα, πονηρότερα εἰσὶ καὶ (1) ἐγκρατέστερα· τὰ δὲ λογιστικὰ τούτων αἴτια καὶ προηγητικὰ τυγχάνει.

ρπγ'. Ἔστι κακία καρδιακῶς κατέχουσα, διὰ τὴν χρονίαν πρόληψιν· καὶ ἔστι κακία λογιστικῶς πολεμοῦσα, διὰ τῶν καθημερινῶν πραγμάτων.

ρπδ'. Ὁ Θεὸς τὰς πράξεις (2) καὶ τὰς προθέσεις λογίζεται· δῴη σοι, γὰρ φησὶν, ὁ Κύριος κατὰ τὴν καρδίαν σου.

ρπέ. Ὁ ἐν θεωρίᾳ συνειδήσεως μὴ ἐγκαρτερῶν, οὐδὲ τοὺς σωματικοὺς πόνους ὑπὲρ εὐσεβείας καταδέχεται.

ρπς'. Φυσικὴ βίβλος ἐστὶν ἡ συνείδησις· ὁ ἐμπράκτως ἀναγινώσκων αὐτὴν, λαμβάνει πεῖραν θείας ἀντιλήψεως.

ρπζ'. Ὁ μὴ αἱρούμενος τοὺς ὑπὲρ ἀληθείας πόνους ἑκουσίως, ὑπὸ τῶν ἀκουσίων χαλεπωτέρους παιδεύεται.

ρπή. Ὁ γνοὺς τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ, καὶ κατὰ δύναμιν ποιῶν αὐτὸ, διὰ μικρῶν πόνων, τοὺς μεγάλους ἐκφεύξεται.

ρπθ'. Ὁ ἐκτὸς προσευχῆς, καὶ ὑπομονῆς πειρασμοὺς νικῆσαι θέλων, οὐκ ἀπώσεται αὐτοὺς, ἀλλὰ πλέον ἐμπλακήσεται,

ρϙ'. Ὁ Κύριος εἰς τὰς ἰδίας ἐγκέκρυπται ἐντολὰς, καὶ τοῖς ζητοῦσιν αὐτὸν, κατὰ ἀναλογίαν εὑρίσκεται.

ρϙά. Μὴ εἴπῃς, ἐποίησα ἐντολὰς, καὶ οὐχ εὗρον τὸν Κύριον· γνῶ-

(1) Ἐν ἄλλ. ἐπικρατέστερα. (2) κρεῖττον, κατά.

σιν γὰρ μετὰ δικαιοσύνης, κατὰ τὴν Γραφὴν, πολλάκις εὕρηκας· οἱ δὲ ὀρθῶς αὐτὸν ζητοῦντες, εὑρήσουσιν εἰρήνην.

ρϟβ'. Εἰρήνη ἐστὶ τῶν παθῶν ἀπαλλαγὴ, ἥτις ἐκτὸς ἐνεργείας τοῦ Ἁγίου Πνεύματος οὐχ εὑρίσκεται.

ρϟγ'. Ἄλλο πρᾶξις ἐντολῆς, καὶ ἄλλο ἀρετὴ, κἂν ἐξ ἀλλήλων τὰς τῶν ἀγαθῶν ἀφορμὰς λαμβάνουσι.

ρϟδ'. Πρᾶξις ἐντολῆς λέγεται, ἐν τῷ πρᾶξαι τὸ προστεταγμένον· ἀρετὴ δὲ, ἐν τῷ ἀρέσκειν τῇ ἀληθείᾳ τὸ γεγενημένον.

ρϟε. Ὡς περ εἷς μέν ἐστιν ὁ αἰσθητὸς πλοῦτος, κατὰ δὲ τὴν κτῆσιν πολυμερής· οὕτως μία ἐστὶν ἀρετὴ, πολυτρόπους ἔχουσα τὰς ἐργασίας.

ρϟς'. Ὁ ἐκτὸς ἔργου σοφιζόμενος, καὶ λαλῶν λόγους πλουτεῖ ἐξ ἀδικίας, καὶ οἱ πόνοι αὐτοῦ, κατὰ τὴν Γραφὴν, εἰς οἴκους ἀλλοτρίους εἰσέρχεται.

ρϟζ'. Πάντα ὑπακούσεται τῷ χρυσίῳ φησίν· καὶ τῇ χάριτι τοῦ Θεοῦ, (1) τὰ νοητὰ διοικηθήσεται.

ρϟή. Συνείδησις ἀγαθὴ, διὰ προσευχῆς εὑρίσκεται· καὶ προσευχὴ καθαρὰ, διὰ συνειδήσεως· θάτερον γὰρ θατέρα κατὰ φύσιν (2) προσδέχεται.

ρϟθ'. Ὁ Ἰακὼβ τῷ Ἰωσὴφ, χιτῶνα ποικίλον ἐποίησε· καὶ ὁ Κύριος τῷ πραεῖ, γνῶσιν ἀληθείας χαρίζεται· καθὰ γέγραπται· ὅτι διδάξει Κύριος πραεῖ ὁδοὺς αὐτοῦ.

σ'. Πάντοτε ἐργάζου τὸ ἀγαθὸν κατὰ δύναμιν, καὶ ἐν καιρῷ τοῦ μείζονος μὴ στρέφου ἐπὶ τὸ ἔλαττον· ὁ γὰρ στραφεὶς εἰς τὰ ὀπίσω, φησὶν, οὐκ ἔστιν εὔθετος εἰς τὴν βασιλείαν τῶν Οὐρανῶν (3).

ΤΟΥ ΑΥΤΟΥ ΟΣΙΟΥ ΚΑΙ ΘΕΟΦΟΡΟΥ ΠΑΤΡΟΣ ΗΜΩΝ ΜΑΡΚΟΥ ΤΟΥ ΑΘΗΝΑΙΟΥ.

Ἐπιστολὴ πρὸς Νικόλαον Μονάζοντα.

Τῷ περιποθήτῳ τέκνῳ Νικολάῳ.

Ἐπειδή περ πρώην πολὺς ἦφρόντιζον περὶ τῆς σεαυτοῦ σωτηρίας, καὶ πολλὴν ἔχων μέριμναν περὶ τῆς κατὰ Θεὸν ζωῆς, ἀντέβαλλες ἡμῖν τὰ καθ' ἑαυτὸν διηγούμενος, δι' οἵων πόνων καὶ ὁρμῇ ζε-

(1) Ἐν ἄλλ. τὰ νοήματα.

(2) προσδέεται.

(3) Ὅρα τοῦ αὐτοῦ Σελ. 100 εἰς τὴν φιλοκαλίαν περὶ τῶν οἰομένων ἐξ ἔργων δικαιοῦσθαι. Κεφάλαια σκς'. Σ. Ε.

ούσῃ προσκολλᾶσθαι ἥμελλες τῷ Κυρίῳ δι' ἀκριβοῦς πολιτείας, καὶ ἐγκρατείας, καὶ πάσης κακοπαθείας, ἀγρυπνίᾳ τε πολλῇ καὶ συντόνῳ προσευχῇ ἀγωνιζόμενος· οἱοί τε πόλεμοι καὶ ἐσμοὶ σαρκικῶν παθῶν ἐν τῇ σωματικῇ ἀναριπίζονται φύσει, καὶ κατὰ τῆς ψυχῆς ἐπεγείρονται ἐκ τοῦ ἀντιστρατευομένου νόμου τῆς ἁμαρτίας, τῷ νόμῳ τοῦ νοὸς ἡμῶν· περισσοτέρως δὲ παρενοχλεῖσθαι ἀποδύρου ὑπὸ τοῦ τῆς ὀργῆς, καὶ ἐπιθυμίας πάθους· καὶ μέθοδόν τινα· καὶ λόγου παραίνεσιν ἐπιζήτεις, οἷοις πόνοις καὶ ἀγῶσι χρησάμενος, ἀνώτερος τῶν προειρημένων ὀλεθρίων παθῶν καταστῆναι δυνήσῃ· καὶ ἐν μὲν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, ὅσον ἦν δυνατὸν, κατὰ πρόσωπον τῇ ἀγάπῃ σου παρηνέσαμεν, τὰ ψυχωφελῆ νοήματα, καὶ φρονήματα ὑποτιθέμενοι· καὶ ἀποδείκνυντες οἷοις πόνοις ἀσκητοῖς μετὰ συνέσεως, καὶ πεφωτισμένης γνώσεως λογικῆς, κατὰ τὸ Εὐαγγέλιον, πολιτευσαμένη ψυχὴ διὰ πίστεως χάριτι βοηθουμένη, δύναται περιγενέσθαι τῶν ἔνδον τῆς κακίας βρυόντων κακῶν· ἐξαιρέτως δὲ, τῶν προειρημένων παθῶν. Πρὸς ἃ γὰρ πάθη διὰ προλήψεως, καὶ συνηθείας μᾶλλον πεποίωται ἡ ψυχὴ, περισσοτέρως ὑπ' αὐτῶν ὑποσυρομένη, κατὰ τούτων σπουδαιότερον, καὶ ἀδιάλειπτον τὸν ἀγῶνα ἀναλαβεῖν ὀφείλει· ἕως οὗ ὑποτάξῃ τὰ σαρκικὰ, καὶ ἄλογα(1) τῆς καρδίας ἐνεργήματα, οἷς πρότερον ὑπετάσσετο, καὶ ὑπεσύρετο, καὶ τῇ συνεχεῖ τῶν λογισμῶν ὑπομνήσει, καὶ μελέτῃ κακῇ διὰ τῆς ἔνδον τῶν ἐννοιῶν συγκαταθέσεως αἰχμάλωτος ἀπεφέρετο.

Ἐπεὶ οὖν σωματικῶς πρὸς ὀλίγον διέστη ἀπὸ σοῦ προσώπῳ, οὐ καρδίᾳ, ἐν τῇ ἐρήμῳ ἐληλυθότες πρὸς τοὺς ἀληθινοὺς ἐργάτας, καὶ ἀθλητὰς τοῦ Χριστοῦ, ὅπως καὶ ἡμεῖς κἂν μικρῶς πῶς ἀγωνισάμενοι, καὶ συναθλοῦντες τοῖς ἀδελφοῖς τοῖς ἀθλοῦσι πρὸς τὰς ἀντικειμένας ἐνεργείας, καὶ τοῖς πάθεσι γενναίως ἀντικαθισταμένοις, τὸν ὄκνον ἀποθώμεθα, τὴν ραθυμίαν ἀποτιναξώμεθα, τὴν ἀμέλειαν ἀφ' ἡμῶν ἀπορρίψωμεν, καὶ πᾶσαν σπουδὴν, καὶ ἐπιμέλειαν ἀναλάβωμεν, πρὸς εὐαρέστησιν Θεοῦ ἐπειγόμενοι· διόπερ ὀλίγην παραίνεσιν καὶ νουθεσίαν ψυχωφελῆ προεθυμήθημεν διὰ γραμμάτων χαράξαι τῇ γνησιότητί σου· ἵνα περὶ ὧν κατὰ πρόσωπον σοι ἐλάλουν, ταῦτα δι' ὀλίγων ἐν τῷ μετρίῳ τῆς παραινέσεως ἡμῶν γράμματι ἐντυγχάνων, ἐπιμελῶς, ὡς παρόντων ἡμῶν, πνευματικὴν ὠφέλειαν καρπώσῃ. Τὴν μὲν οὖν ἀρχὴν τῆς κατὰ Θεόν σου ὠφελείας, ὦ τέκνον, ἐντεῦθεν ποιεῖσθαι ὀφείλεις· ἀνεπίλησ τον, καὶ ἀειμνημόνευτον ἐν ἀδιαλείπτῳ μελέτῃ ἀναλογίζεσθαί σε χρὴ πάσας τὰς τοῦ φιλανθρώπου Θεοῦ τὰς εἰς σὲ γενομένας, καὶ γινομένας οἰκονομίας, καὶ εὐεργεσίας εἰς σωτη-

(1) Ἐν ἄλλ. *κακίας*.

ρίαν τῆς ψυχῆς σου· καὶ μὴ λήθῃ κακίας καλυπτόμενον, ἢ ραθυμίας αἰτίᾳ ἀμνημονεῖν τῶν πολλῶν, καὶ μεγάλων αὐτοῦ εὐεργεσιῶν· καὶ διὰ τοῦτο ἀνωφελῶς, καὶ ἀχαρίστως παρέρχεσθαι τὸν ὑπόλοιπον χρόνον. Αἱ γὰρ τοιαῦται ἀδιάλειπτοι μνῆμαι, ὥς πέρ τι κέντρον νύττουσαι τὴν καρδίαν, κινοῦσιν αὐτὴν πάντοτε πρὸς ἐξομολόγησιν, πρὸς ταπείνωσιν, πρὸς εὐχαριστίαν μετὰ συντετριμμένης ψυχῆς, πρὸς πᾶσαν σπουδὴν ἀγαθὴν, καὶ ἀνταπόδοσιν τρόπων, καὶ ἠθῶν χρηστῶν, καὶ πάσης τῆς κατὰ Θεὸν ἀρετῆς, ἀεὶ μελετῶσαν εὐσυνειδήτῳ γνώμῃ τὸ προφητικὸν λόγιον, τὸ, «τί ἀνταποδώσω τῷ Κυρίῳ περὶ πάντων ὧν ἀνταπέδωκέ μοι;» Ὅταν γὰρ ἀναλογίσῃ ψυχὴ τὰς ἀπὸ γενέσεως τοῦ φιλανθρώπου Θεοῦ, ἢ πόσων κινδύνων πολλάκις ἐρρύσθη, ἢ πόσοις κακοῖς ὑποπεσοῦσα, καὶ ἐν πλημμελείαις πολλάκις ἑκουσίως ὀλισθήσασα, οὐ παρεδόθη κατὰ τὸ δίκαιον τοῖς ἀπατήσασι πνεύμασιν, εἰς ἀπώλειαν, καὶ θάνατον· ἀλλὰ μακροθύμως ὁ φιλάνθρωπος Δεσπότης, παρορῶν τὰ πλημμελήματα διεφύλαξεν ἐκδεχόμενος τὴν ἐπιστροφὴν αὐτῆς, καὶ τοῖς ἐχθροῖς καὶ πονηροῖς πνεύμασιν ἑκουσίως διὰ τῶν παθῶν δουλεύσασαν, αὐτὸς διέτρεφε σκέπων καὶ παντοίως προνοῶν· καὶ τέλος ἀγαθῷ νεύματι εἰς ὁδὸν σωτηρίας ὡδήγησε, καὶ φίλτρον ἀσκητικοῦ βίου τῇ καρδίᾳ ἐνέθηκε, καὶ μετὰ χαρᾶς τὸν κόσμον, καὶ πᾶσαν αὐτοῦ τὴν ἀπάτην τῶν σαρκικῶν ἡδονῶν καταλιπεῖν ἐνεδυνάμωσε, καὶ ἀγγελικῷ σχήματι τῆς ἀσκητικῆς [illegible]ξεως κατεκόσμησε, καὶ εὐχερῶς προσληφθῆναι παρὰ ἁγίων ἀνδρῶν ἐν συστήματι ἀδελφότητος παρασκεύασε· τίς δὲ εὐσυνείδητον ἔχων γνώμην καὶ ταῦτα ἀναλογιζόμενος, οὐχὶ πάντοτε ἐν συντριμμῷ καρδίας διατελέσει; ἔχων τοσαῦτα ἐνέχυρα προλαβουσῶν εὐεργεσιῶν, μηδὲν ἀγαθὸν πρότερον αὐτὸς ποιήσας, οὐχὶ πάντοτε βεβαίαν ἐλπίδα ἀναλήψεται; τοῦτο βουλευσάμενος ὅτι μηδὲν ἀγαθόν μου ποιήσαντος, ἀλλὰ καὶ πολλὰ ἐνώπιον αὐτοῦ ἁμαρτήσαντος, ἐν ἀκαθαρσίαις σαρκὸς, καὶ ἐν ἄλλαις πολλαῖς κακίαις ἀναστραφέντος, οὐ κατὰ τὰς ἁμαρτίας μου ἐποίησεν, οὐδὲ κατὰ τὰς ἀνομίας μου ἀνταπέδωκεν, ἀλλὰ τοσαύτας δωρεὰς καὶ χάριτας εἰς σωτηρίαν οἰκονόμησεν; ἐὰν ὁλοτελῶς δῶ ἐμαυτὸν τοῦ λοιποῦ δουλεύειν αὐτῷ ἐν πάσῃ ἁγνῇ ἀναστροφῇ καὶ ἀρετῶν κατορθώσει, πόσων ἀγαθῶν, καὶ πνευματικῶν χαρισμάτων καταξιώσεις εἰς πᾶν ἔργον ἀγαθὸν δυναμῶν, καὶ κατευθύνων καὶ κατευοδῶν; Διόπερ ὁ πάντοτε τοιοῦτον λογισμὸν ἔχων, καὶ μὴ ἐπιλαθόμενος τῶν τοῦ Θεοῦ εὐεργεσιῶν δυσωπεῖ ἑαυτὸν καὶ εὐθύνει, καὶ ἐπείγει πρὸς πᾶσαν ἄσκησιν ἀρετῆς ἀγαθὴν, καὶ πρὸς πᾶσαν ἐργασίαν δικαιοσύνης πάντοτε πρόθυμος, πάντοτε ἕτοιμος εἰς τὸ ποιεῖν τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ.

Τοιγαροῦν, ὦ τέκνον ἀγαπητὸν, ἔχων χάριτι Χριστοῦ, φυσικὴν σύνεσιν, ταύτην τὴν ἀδολεσχίαν, καὶ μελέτην ἀγαθὴν, πάντοτε ἐν ἑαυτῷ φύλασσε, μὴ ὑπὸ λήθης τῆς ὀλεθρίου καλυπτόμενος· μηδὲ ὑπὸ ῥαθυμίας τῆς ματαιούσης καὶ ἐκκλινούσης ἀπὸ τῆς ζωῆς τὸν νοῦν ἐμποδιζόμενος· ἢ ὑπὸ ἀγνοίας τῆς πάντων τῶν κακῶν αἰτίας τὸν λογισμὸν σκοτιζόμενος· ἢ ὑπο ἀμελείας τοῦ παγκάκου δελεαζόμενος· μὴ ὑπὸ ἡδονῆς σαρκὸς ὑποσυρόμενος· μὴ ὑπὸ γαστριμαργίας ἡττώμενος· μὴ ὑπὸ ἐπιθυμίας τὸν νοῦν αἰχμαλωτιζόμενος, καὶ συγκαταθέσει λογισμῶν πορνικῶν, μιασμῶν ἐν ἑαυτῷ ἐργαζόμενος· μὴ ὑπὸ ὀργῆς μισαδελφίαν γεννώσης νικώμενος· καὶ οἰκτρᾶς ἕνεκεν καὶ ταλαιπώρου προφάσεως, λυπῶν καὶ λυπούμενος, καὶ συνάγων μνήμας κατὰ τοῦ πλησίον λογισμῶν πονηρῶν, τῆς πρὸς Θεὸν καθαρᾶς προσευχῆς ἐκκλινόμενος, καὶ τὸν νοῦν ἐξανδραποδιζόμενος, καὶ θηριώδει λογισμῷ τὸν ὁμόψυχον ἀδελφὸν ὑποβλεπόμενος· καὶ τῷ ἀλόγῳ τοῦ σαρκικοῦ φρονήματος τρόπῳ τὴν συνείδησιν δεσμούμενος· καὶ τοῖς πονηροῖς πνεύμασιν, οἷς ὑπείξας, εἰς παιδείαν παραδιδόμενος ἄχρι καιροῦ· ἕως οὗ πάντοθεν ἐξαπορηθεὶς ὁ νοῦς, καὶ ὑπὸ λύπης καὶ ῥαθυμίας καταποθεὶς, καὶ τὴν κατὰ Θεὸν προκοπὴν διὰ τὰς προλαβούσας αἰτίας ἀπολέσας, πάλιν ἄρξεται ἐπιλαμβάνεσθαι διὰ πολλῆς ταπεινώσεως, ἀρχῆς ὁδοῦ σωτηρίας· καὶ πολλὰ καμὼν ἐν εὐχαῖς, καὶ ὁλονυκτίοις ἀγρυπνίαις· λύσας τὰ αἴτια διὰ τῆς ταπεινώσεως, καὶ ἐξομολογήσεως τῆς πρὸς τὸν Θεὸν, καὶ τῆς πρὸς τὸν πλησίον, οὕτως ἄρχεται πάλιν ἀναπνέφειν, καὶ διὰ φωτισμὸν γνώσεως εὐαγγελικῆς, θείᾳ χάριτι ἐκλαμπόμενος, γινώσκει· ὅτι ὁ μὴ ἑαυτὸν τελείως τῷ Σταυρῷ ἐπιδιδοὺς ἐν φρονήματι ταπεινώσεως καὶ ἐξουδενώσεως, καὶ ῥίψας ἑαυτὸν ὑπὸ κάτω πάντων, καταπατεῖσθαι, καὶ ἐξουθενεῖσθαι, καὶ καταφρονεῖσθαι, καὶ ἀδικεῖσθαι, καὶ καταγελᾶσθαι, καὶ χλευάζεσθαι, καὶ ταῦτα πάντα μετὰ χαρᾶς διὰ τὸν Κύριον ὑπομένειν, καὶ μὴ ἐκδικῶν ὅλως τὰ ἀνθρώπινα, δόξαν ἢ τιμὴν ἢ ἔπαινον, ἢ ἡδονὴν βρώσεως, ἢ πόσεως, ἢ ἐνδύσεως, χριστιανός ἀληθινὸς γενέσθαι οὐ δύναται. Τοιγαροῦν τοιούτων ἡμῖν προκειμένων ἀγώνων, καὶ ἄθλων, καὶ στεφάνων, μέχρι πότε ἡμεῖς ὑπὸ τῆς ἐσχηματισμένης εὐσεβοῦς μορφώσεως διαχλευαζόμεθα, μετὰ ἐπιθέσεως τῷ Κυρίῳ δουλεύοντες, ἄλλο τοῖς ἀνθρώποις νομιζόμενοι καὶ ἄλλο τῷ τὰ κρυπτὰ γινώσκοντι καταφαινόμενοι. Ἅγιοι γὰρ πολλῶν νομιζόμενοι, ἄγριοι τὸ ἦθος ἀκμὴν· ὑπάρχομεν· ἀληθῶς μόρφωσιν εὐσεβείας, τὴν δὲ δύναμιν αὐτῆς ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ μὴ κεκτημένοι· παρθένοι καὶ ἁγνοὶ παρὰ πολλῶν νομιζόμενοι· καὶ παρὰ τοῦ τὰ κρυπτὰ κατανοοῦντος, ἐν ἀκαθαρσίαις συγκαταθέσεων πορνικῶν ἔνδοθεν μολυνόμενοι· καὶ ταῖς ἐνεργείαις τῶν παθῶν βορβορού-

μενοι· καὶ διὰ τὴν ἀκμὴν ἐσχηματισμένην ἡμῶν ἄσκησιν, ἔτι καὶ τοῖς ἐπαίνοις τῶν ἀνθρώπων ὑπτιούμενοι καὶ τὸν νοῦν ἐκτυφλούμενοι. Ἕως πότε οὖν ἐν ματαιότητι τοῦ νοὸς πορευόμεθα, τοῦ εὐαγγελικοῦ φρονήματος μὴ ἐπιλαμβανόμενοι, καὶ τὴν κατὰ συνείδησιν πολιτείαν οὐκ ἐπιγινώσκομεν, ἵνα ταύτην σπουδαίως μεταδιώξωμεν; ὅπως καὶ τὴν κατὰ συνείδησιν παρρησίαν εὑρήσωμεν; ἀλλ' ἔτι ἐν τῇ νομιζομένῃ τοῦ ἔξωθεν ἀνθρώπου δικαιοσύνῃ μόνῃ στηριζόμεθα· δι' ὑστέρησιν ἀληθοῦς γνώσεως, καὶ διὰ τῶν ἔξωθεν μόνον ἐπιτηδευμάτων ἑαυτοὺς πλανῶμεν· τοῖς ἀνθρώποις ἀρέσκειν βουλόμενοι, καὶ τὰς παρ' αὐτῶν δόξας, καὶ τιμὰς, καὶ ἐπαίνους θηρώμενοι; Ἤξει πάντως ὁ τὰ κρυπτὰ τοῦ σκότους ἀποκαλύπτων, καὶ φανερῶν τὰς βουλὰς τῶν καρδιῶν, ὁ ἀπαραλόγιστος δικαστής· ὁ μήτε πλούσιον ἐντρεπόμενος, μήτε πτωχὸν ἐλεῶν· ὁ τὸ σχῆμα τὸ ἔξωθεν περιαίρων, καὶ τὴν ἀλήθειαν τὴν ἔνδοθεν κεκρυμμένην φανερῶν· ὁ τοὺς κατὰ συνείδησιν πολιτευομένους, ἀληθινοὺς ἀγωνιστὰς καὶ ἀθλητὰς, ἐν παρουσίᾳ ἀγγέλων ἐπὶ τοῦ ἰδίου Πατρὸς στεφανῶν· καὶ τοὺς ἐσχηματισμένους καὶ μόρφωσιν εὐσεβείας περιβεβλημένους, καὶ φαινομένην μόνην πολιτείαν τοῖς ἀνθρώποις ἐπιδεικνυμένους, καὶ ἐπὶ ταύτῃ ματαίως στηριζομένους, καὶ ἑαυτοὺς φρενοπατοῦντας, ἐπὶ τῆς ἄνω ἐκκλησίας τῶν Ἁγίων, καὶ πάσης τῆς ἐπουρανίου στρατιᾶς θριαμβεύων· καὶ οὕτω δεινῶς αἰσχυνομένους, εἰς τὸ ἐξώτερον σκότος ἀποστέλλων, μετὰ τὰς μωρὰς παρθένους, αἵτινες τὴν μὲν ἔξωθεν παρθενίαν ἐφύλαξαν· οὐδὲν γὰρ περὶ τούτου ἐνεκληθησαν, ἀλλὰ καὶ ἔλαιον μερικῶς ἐν τοῖς ἀγγείοις εἶχον, τουτέστιν ἀρετῶν τινων καὶ κατορθωμάτων ἐξωτέρων, καί τινων χαρισμάτων μέτοχοι ἐτύγχανον· διὸ καὶ αἱ λαμπάδες αὐτῶν μέχρι τινὸς ἤπτον· διὰ δὲ ἀμέλειαν, καὶ ἄγνοιαν, καὶ ῥαθυμίαν, πρόνοιαν οὐκ ἐποιήσαντο, καὶ τὸν κρυπτόμενον ἔσωθεν τῶν παθῶν ἐσμὸν τὸν ὑπὸ τῶν πονηρῶν πνευμάτων ἐνεργούμενον, ἀκριβῶς οὐκ ἐπέγνωσαν· ἀλλ' ὑπὸ τῶν ἀντικειμένων ἐνεργειῶν τὰ νοήματα αὐτῶν ἐφθείροντο, ἐν τῇ τῶν λογισμῶν συγκαταθέσει κοινωνοῦσαι αὐτοῖς, καὶ δελεαζόμεναι κρυπτῶς, καὶ ἡττώμεναι· φθόνῳ τῷ κακίστῳ, ζήλῳ τῷ μισοκάλῳ, ἔριδι φιλονικείᾳ, μίσει, ὀργῇ, πικρίᾳ, μνησικακίᾳ, ὑποκρίσει, θυμῷ, ὑπερηφανίᾳ, κενοδοξίᾳ, ἀνθρωπαρεσκείᾳ, φιλαργυρίᾳ, ἀκηδίᾳ, ἐπιθυμίᾳ σαρκικῇ, ἐν λογισμοῖς τὴν ἡδυπάθειαν ἐργαζομένη, ἀπιστίᾳ, ἀφοβίᾳ, δειλίᾳ, λύπῃ, ἀντιλογίᾳ χαυνώσει, ὕπνῳ, οἰήσει, δικαιώσει, ἐπάρσει, ἀλαζονείᾳ, ἀπληστίᾳ, ἀσωτίᾳ, πλεονεξίᾳ ἀνελπιστίᾳ τῇ πάντων χαλεπωτέρᾳ, καὶ τοῖς λεπτοῖς τῆς κακίας ἐνεργήμασιν· αἵτινες καὶ τῶν καλῶν τὴν ἐργασίαν, ἢ πολιτείαν σεμνήν, καὶ αὐτῶν ἣν ἐδόκουν ἐπὶ τῶν ἀνθρώπων ποιοῦσαι, καὶ τοὺς παρ' αὐτ[illegible] ἐπαίνους

καρπούμεναι· εἰ καί τινων ἦσαν χαρισμάτων μετέχουσαι, τοῖς τῆς κενοδοξίας καὶ ἀνθρωπαρεσκείας πνεύμασιν ἀπεμπώλουν αὐτά· καὶ τοῖς λοιποῖς πάθεσι κοινωνοῦσαι, ἐμίγνυον τὰ καλὰ ἐπιτηδεύματα τοῖς πονηροῖς, καὶ σαρκικοῖς φρονήμασι· διὸ ἀπρόσδεκτα, καὶ ἀκάθαρτα αὐτὰ ἀπειργάζοντο, κατὰ τὴν τοῦ Κάϊν θυσίαν· νυμφίου χαρᾶς στερηθεῖσαι, καὶ νυμφῶνος ἐπουρανίου ἀποκλεισθεῖσαι.

Ταῦτα οὖν λογιζόμενοι, καὶ διακρίνοντες, καὶ δοκιμάζοντες γνῶμεν καὶ συνῶμεν ἔν τισιν ἐσμὲν, ἵνα ὡς ἔτι καιρὸν μετανοίας καὶ ἐπιστροφῆς ἔχωμεν ἑαυτοὺς διορθωσώμεθα· ὅπως τὰ καλὰ ἡμῶν ἔργα καθαρῶς ἐπιτελούμενα ἀληθινὰ καὶ καθαρὰ εἴη, σαρκικῷ φρονήματι μὴ μιγνύμενα, ἵνα μὴ ἀπόβλητα γένηται ὡς θυσία ἐπίμωμος δι' ἀφοβίαν καὶ ἀμέλειαν, καὶ ἀληθινῆς γνώσεως ἔλλειψιν, μήπως καὶ τὸν κόπον τῆς παρθενίας, καὶ ἐγκρατείας, καὶ ἀγρυπνίας, καὶ νηστείας, καὶ φιλοξενίας, ὑπομείνωμεν, καὶ τὰς ἡμέρας ἀναλώσωμεν καὶ διὰ τὰς προειρημένας τῶν παθῶν αἰτίας, τὰ δοκοῦντα ἡμῖν δικαιώματα, ὡς θυσία ἐπίμωμος εὑρεθέντα ἀπρόσδεκτα τῷ ἐπουρανίῳ ἱερεῖ Χριστῷ γένηται. Γνώσεως οὖν, ὦ τέκνον, καὶ συνέσεως προηγουμένως ἐπιμελητέον τῷ βουλομένῳ τὸν Σταυρὸν ἆραι καὶ ἐπακολουθῆσαι διὰ τῆς ἀδιαλείπτου ἐν ἑαυτῷ τῶν λογισμῶν ἐρεύνης, καὶ πολλῆς μερίμνης καὶ συνέσεως, καὶ πολλῆς τῆς πρὸς Θεὸν σπουδῆς καὶ ἐρωτήσεως τῶν ὁμοψύχων καὶ ὁμοφρόνων δούλων τοῦ Θεοῦ, καὶ τὸν αὐτὸν ἀγῶνα ἀγωνιζομένων, ἵνα μὴ ἄγνοῶν ποῦ καὶ πῶς περιπατεῖ ἐν σκότει ἄνευ φωτὸς λύχνου ὁδεύῃ. Ὁ γὰρ ἰδιόρρυθμος ἄνευ εὐαγγελικῆς γνώσεως καὶ ὁδηγίαι τινὸς ὁδεύων, πολλὰ προσκόπτει καὶ εἰς πολλοὺς βόθρους, καὶ παγίδας τοῦ πονηροῦ ἐμπίπτει, καὶ πολλὰ πλανᾶται καὶ πολλοῖς κινδύνοις περιπίπτει καὶ οὐκ οἶδε ποίου τέλους τυγχάνει. Πολλοὶ γὰρ διὰ πολλῶν κόπων καὶ ἀσκήσεως διῆλθον, καὶ κακοπαθείας καὶ μόχθους πολλοὺς διὰ Θεὸν ὑπέμειναν, καὶ ἡ ἰδιορρυθμία, καὶ ἡ ἀδιακρισία, καὶ τὸ ἀνεπιδεὲς τῆς παρὰ τοῦ πλησίον ὠφελείας, ἀκύρους αὐτῶν τοὺς τοσούτους πόνους καὶ ματαίους εἰργάσαντο. Σὺ οὖν, ὦ τέκνον ἀγαπητὸν, κατὰ τὴν ἀρχὴν τοῦ λόγου παραινέσεως τὰς εἰς σὲ γεγενημένας τοῦ προσκυνητοῦ καὶ φιλανθρώπου Θεοῦ εὐεργεσίας μὴ ἐπιλανθάνου κλοπῇ κακίας, καὶ ραθυμίας ὑποσυρόμενος, ἀλλὰ τὰς ἐξ ἀρχῆς γενέσεώς σου μέχρι τοῦ νῦν ἐάν τε σωματικὰς, ἐάν τε πνευματικὰς εὐεργεσίας πρὸ ὀφθαλμῶν τιθέμενος, μελέτα ἐν αὐταῖς, καὶ ἀδολέσχει κατὰ τὸ εἰρημένον, μὴ ἐπιλανθάνου πάσας τὰς ἀνταποδόσεις αὐτοῦ, ἵνα εὐκόλως πρὸς φόβον Θεοῦ καὶ ἀγάπην ἡ καρδία κινῆται· ὥστε ἀνταποδοῦναι κατὰ δύναμιν βίον ἀκριβῆ, πολιτείαν ἐνάρετον, συνείδησιν εὐσεβῆ, λόγον εὐάρμοστον, πίστιν ὀρθὴν, φρόνημα ταπεινὸν, καὶ

ἁπλῶς εἰπεῖν, ὅλον ἑαυτὸν τῷ Θεῷ ἀναθεῖναι· δυσωπούμενος ὑπὸ τῆς μνήμης τῶν τούτου καλῶν, ὧν πέπονθας ὑπὸ τοῦ ἀγαθοῦ, καὶ φιλανθρώπου Δεσπότου, ὅπως αὐτομάτῳ τινὶ τρόπῳ διὰ τῆς τοιαύτης τῶν εὐεργεσιῶν μνήμης, μᾶλλον δὲ, συνεργούσης σοι καὶ τῆς ἄνωθεν ροπῆς, εἰς ἀγάπην καὶ πόθον τιτρώσκηται ἡ καρδία σου· ὅτι ἅπερ ἄλλοις οὐκ ἐποίησε πολὺ κρείττοσί σου θαυμάσια, τῇ ἰδίᾳ αὐτοῦ, καὶ ἀρρήτῳ φιλανθρωπίᾳ σοὶ ἐποίησε. Πάντων μὲν οὖν τῶν εἰς σὲ γεγενημένων παρὰ Θεοῦ καλῶν, ἐν μνήμῃ ἀδιαλείπτῳ εἶναι σπούδασον· ἐξαιρέτως δὲ ἐκείνης τῆς μεγάλης, καὶ θαυμαστῆς χάριτος καὶ εὐεργεσίας ἀδιαλείπτως μήμνησο, ἧς ἐκπλέοντί σοι ἅμα τῇ μητρί σου ἐκ τῶν Ἁγίων Τόπων ἐπὶ τὴν Κωνσταντινούπολιν, παρέσχε σοι· καθὼς ἡμῖν διηγήσω, ὅτε ἡ φοβερὰ ἐκείνης, καὶ ἀκατάσχετος ζάλη, καὶ κλύδων μέγας ἐν τῇ νυκτὶ ἐκινήθη, καὶ πάντες οἱ ἐν τῷ πλοίῳ ἅμα τοῖς ναύταις καὶ αὐτῇ τῇ μητρί σου ἀπώλοντο ἐν τῷ βυθῷ· καὶ ἐκ παραδόξου καὶ θείας δυνάμεως, μόνος σὺ μετὰ δύω ἄλλων ἀπορριφέντες ἐσώθητε· καὶ πῶς ᾠκονομήθη ἐλθεῖν σε ἐν Ἀγκύρᾳ, καὶ πατρικοῖς σπλάγχνοις παρά τινος (1) ἐλευθέρου προσληφθέντα σε, καὶ διαθέσει ζευχθέντα τῷ εὐλαβεστάτῳ τέκνῳ Ἐπιφανίῳ, ἵνα ἀμφότεροι ὁδηγηθέντες διὰ τοῦ ὁσίου ἀνδρὸς, ἔλθητε εἰς σωτηρίας ὁδὸν, καὶ παρὰ ἁγίων δούλων τοῦ Θεοῦ ὡς γνήσια τέκνα προσληφθείητε. Ὑπὲρ τούτων οὖν πάντων τῶν παρὰ Θεοῦ σοι γεγενημένων καλῶν, τί ἄξιον ἔχεις ἀνταποδοῦναι τῷ καλέσαντι τὴν ψυχήν σου εἰς ζωὴν αἰώνιον; ἑαυτῷ γὰρ λοιπὸν, κατὰ τὸ δίκαιον, οὐκ ἔτι ζῇν ὀφείλεις, ἀλλὰ τῷ ὑπὲρ σοῦ ἀποθανόντι, καὶ ἐγερθέντι Χριστῷ· εἰς πᾶσαν ἀρετὴν δικαιοσύνης, εἰς πᾶσαν κατόρθωσιν ἐντολῶν, ζητῶν ἀεί τι τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ τὸ ἀγαθὸν, καὶ τέλειον, καὶ εὐάρεστον, καὶ τοῦτο παντὶ σθένει σπουδάζειν μεταδιώκειν. Πλὴν τὴν νεότητά σου, τέκνον, οὕτως ὑπόταξον τῷ λόγῳ τοῦ Θεοῦ, ὡς αὐτὸς ὁ λόγος ἀπαιτεῖ· παραστῆσαι τὸ σῶμα θυσίαν ζῶσαν, ἁγίαν, εὐάρεστον τῷ Θεῷ τὴν λογικὴν λατρείαν. Πᾶσάν τε νοτίδα ἐπιθυμίας σαρκικῆς δι' ὀλιγοφαγίας, καὶ ὀλιγοπουσίας, καὶ ὁλονύκτων ἀγρυπνιῶν, ψύξον καὶ ξήρανον, ἵνα καὶ αὐτὸς ἐκ διαθέσεως εἴπῃς· «ἐγεν»νήθην ὡς ἀσκὸς ἐν πάχνῃ, (καπνῷ) τὰ δικαιώματά σου οὐκ ἐπελαθό»μην». Καὶ ἐπιγνοὺς ὅτι Χριστοῦ εἶ, τὴν ἑαυτοῦ σάρκα σταύρωσον, κατὰ τὴν ἀποστολικὴν φωνὴν, σὺν τοῖς παθήμασι, καὶ ταῖς ἐπιθυμίαις· καὶ τὰ μέλη τὰ ἐπὶ τῆς γῆς νέκρωσον· οὐ μόνον τὴν πρᾶξιν τῆς πορνείας, ἀλλὰ καὶ τὴν ἐνεργουμένην ὑπὸ τῶν πονηρῶν πνευμάτων ἐν τῇ σαρκὶ ἀκαθαρσίαν. Καὶ οὐ μόνον ἕως τούτου ἴστησι τὸν ἀγῶνα. ὁ

(1) Ἐν ἄλλ. ἑτέρου.

ἀληθινῆς, καὶ ἀμολύντου, καὶ ὁλοτελοῦς παρθενίας στέφανον ἐκδεχόμενος, ἀλλ' ἐπακολουθῶν τῇ Ἀποστολικῇ διδασκαλίᾳ, καὶ αὐτοῦ τοῦ πάθους τὴν σημασίαν, καὶ κίνησιν νεκροῦν ἀγωνίζεται. Καὶ οὐδ' οὕτως ἔτι πληροφορεῖται, σφοδρῷ ἔρωτι τὴν ἀγγελικὴν καὶ ἄχραντον παρθενίαν ἐν τῷ ἰδίῳ σώματι κατασκηνῶσαι ἐκδεχόμενος, ἀλλὰ καὶ αὐτὴν τὴν ἐν μόνῳ τῷ λογισμῷ ψιλῆς ἐπιθυμίας ἐνθύμησιν, ἄνευ κινήσεως καὶ ἐνεργείας σωματικοῦ πάθους, ὡς ἐν παραρριπισμῷ νοὸς ἀνερχομένην, ἐξαφανισθῆναι εὔχεται. Τοῦτο δὲ διὰ τῆς ἄνωθεν βοηθείας, καὶ δυνάμεως, καὶ ἐπιχορηγίας τοῦ Πνεύματος μόνης, κατορθοῦσθαι δυνατὸν, εἴ ἄρα τινὲς εἰσὶν οἱ τῆς χάριτος ταύτης καταξιούμενοι. Οὕτως ὁ τῆς καθαρᾶς, καὶ ἀΰλου, καὶ ἀχράντου παρθενίας τὸν στέφανον ἐκδεχόμενος, σταυροῖ δι' ἀσκητικῶν πόνων τὴν σάρκα· νεκροῖ τὰ ἐπὶ τῆς γῆς μέλη τῇ ἐπιτάσει, καὶ ἐπιμονῇ τῆς ἐγκρατείας· διαφθείρων τὸν ἔξω ἄνθρωπον, καὶ λεπτύνων αὐτὸν, καὶ ρυσσὸν καὶ κατεσκληκότα ἀπεργαζόμενος, ἵνα διὰ πίστεως, καὶ ἀγώνων, καὶ τῇ τῆς χάριτος ἐνεργείᾳ, ὁ ἔσω ἄνθρωπος ἀνακαινίζηται ἡμέραν ἐξ ἡμέρας ἐπὶ τὸ κρεῖττον προκόπτων· ἀγάπῃ αὐξανόμενος· πραότητι κοσμούμενος· ἀγαλλιάσει πνεύματος εὐφραινόμενος· εἰρήνῃ Χριστοῦ βραβευόμενος· χρηστότητι ἀγόμενος· ἀγαθότητι φρουρούμενος· φόβῳ Θεοῦ περιεχόμενος· συνέσει, καὶ γνώσει φωτιζόμενος· σοφίᾳ λαμπρυνόμενος· ταπεινοφροσύνῃ δδηγούμενος. Ταύταις καὶ ταῖς ὁμοίαις ἀρεταῖς ἀνακαινιζόμενος ὁ νοῦς ὁ τοῦ Πνεύματος, τῆς θεοειδοῦς εἰκόνος τὸν χαρακτῆρα ἐν ἑαυτῷ ἀνορίζει· καὶ τῆς δεσποτικῆς ὁμοιώσεως τὸν νοητὸν καὶ ἄρρητον κάλλος κατανοεῖ· καὶ τῆς αὐτοδιδάκτου, καὶ αὐτομαθοῦς σοφίας του ἐνδιαθέτου νόμου τὸν πλοῦτον καταλαμβάνει. Λέπτυνον οὖν, ὦ τέκνον, τὴν νεωτερικὴν σάρκα, καὶ τοῖς προειρημένοις πίανον τὴν ἀθάνατον ψυχὴν, καὶ ταῖς προειρημέναις ἀρεταῖς ἀνακαίνισον τὸν νοῦν τῇ συνεργείᾳ τοῦ Πνεύματος. Νεότητος γὰρ σάρκες πεπιασμέναι διαφόροις βρώμασι καὶ οἴνου πόσει, ὡς χοῖρος ἕτοιμος πρὸς σφαγὴν· οὐ τῇ πυρώσει τῶν τοῦ σώματος ἡδονῶν, ἡ ψυχὴ κατασφάζεται· καὶ ζέσει τῆς κακῆς ἐπιθυμίας. ὁ νοῦς αἰχμαλωτίζεται, ἀντέχειν πρὸς τὰς ἡδονὰς τῆς σαρκὸς μὴ δυνάμενος. Εἴσροὴ γὰρ αἵματος, ἐκροὴν πνεύματος ἀπεργάζεται. Ἐξαιρέτως δὲ οἴνου μετάληψιν μηδὲ ὀσφραινέσθω νεότης· ἵνα μὴ διπλῇ πυρκαϊὰ ἐμφανιζομένη τῇ ἔσωθεν τοῦ πάθους ἐνεργείᾳ, καὶ τῇ ἔξωθεν ἐπιχεομένῃ οἰνοποσίᾳ, καὶ διὰ τούτων ἡ ἡδονὴ τῆς σαρκὸς ὑπερζέσασα, τὴν πνευματικὴν ἡδονὴν τοῦ πόνου τῆς κατανύξεως ἐξ ἑαυτῆς ἀποδιώξῃ· καὶ σύγχυσιν καὶ πώρωσιν ἐν τῇ καρδίᾳ ἐμποιήσῃ· ἀλλὰ δι' ἐπιθυμίαν πνευματικὴν, καὶ ὕδατος κόρον ἡ νεότης μὴ [illegible]οσιέσθω. Πάνυ γὰρ πρὸς συνεργίαν σωφροσύνης συμβάλ-

λεται ἢ τοῦ ὕδατος ἔνδεια. Καὶ τοῦτο ἔργῳ δοκιμάσας, αὐτῇ τῇ πείρᾳ τὴν πληροφορίαν λήψῃ. Οὐ γὰρ ὡς ζυγὸν ἀνάγκης σοι ἐπιθεῖναι βουλόμενοι· τοῦτο νομοθετοῦμεν ἢ ὁρίζομεν, ἀλλ' ὡς ἐπίνοιαν, καὶ μέθοδον ἀγαθὴν πρὸς συνεργίαν ἀληθοῦς παρθενίας, καὶ ἀκριβοῦς σωφροσύνης παραινοῦμεν ἀγαπητικῶς καὶ συμβουλεύομεν· τῇ αὐτεξουσίῳ σου προαιρέσει καταλιμπάνοντες, ποιεῖν ὃ βούλεται.

Δεῦρο δὴ λοιπὸν καὶ περὶ τοῦ ἀλόγουτῆς ὀργῆς πάθους ὀλίγα διαλάβωμεν, τοῦ πᾶσαν ψυχὴν ἐρημοῦντος, καὶ συγχέοντος, καὶ σκοτίζοντος, καὶ θηρίοις ὅμοιον τὸν ἄνθρωπον ἀποδεικνύοντος, ἐν καιρῷ τῆς κινήσεως, καὶ ἐνεργείας αὐτοῦ, τὸν μάλιστα εὐολίσθως καὶ ὀξυρρεπῶς πρὸς αὐτὸ ἔχοντα. Τὸ πάθος τοῦτο, ἐξαιρέτως ὑπερηφανίᾳ στηρίζεται, καὶ κραταιοῦται, καὶ ἀκατάλυτον γίνεται· ἕως ἂν ὑπονοτίζηται τὸ τῆς πικρίας, καὶ ὀργῆς, καὶ θυμοῦ διαβολικὸν δένδρον τῷ φαύλῳ τῆς ὑπερηφανίας ὕδατι, εὐανθοῦν καὶ εὐθαλοῦν, πολὺν τὸν τῆς ἀνομίας καρπὸν φέρει· καὶ οὕτως ἀκατάληπτος ἡ τοῦ πονηροῦ οἰκοδομὴ ἐν τῇ ψυχῇ γίνεται, ἔχουσα στήριγμα, καὶ κραταίωμα τοὺς τῆς ὑπερηφανίας θεμελίους. Εἰ οὖν βούλει τὸ δένδρον τῆς ἀνομίας, τὸ τῆς πικρίας, καὶ ὀργῆς, καὶ θυμοῦ λέγω πάθος, ἐν σοὶ ξηρανθῆναι, καὶ ἄκαρπον γενέσθαι, ἵνα ἡ ἀξίνη τοῦ πνεύματος ἐλθοῦσα ἐκκόψῃ αὐτὸ, καὶ εἰς τὸ πῦρ βάλῃ, κατὰ τὴν εὐαγγελικὴν φωνὴν, καὶ ἐξάρῃ σὺν πάσῃ κακίᾳ· καὶ εἰ βούλει τὸν τῆς ἀνομίας οἶκον, ὃν ὁ πονηρὸς οἰκοδομεῖ κακίας ἐν τῇ ψυχῇ, ἑκάστοτε ὡς λίθους, προφάσεις διαφόρους εὐλόγους, ἢ ἀλόγους συνάζων, διὰ τὸν τῆς ὕλης πραγμάτων ἢ ῥημάτων ἐν τοῖς λογισμοῖς, καὶ οἰκοδομὴν κακίας ἐν τῇ ψυχῇ κατασκευάζων, στήριγμα καὶ κραταίωμα τοὺς τῆς ὑπερηφανίας λογισμοὺς ὑποτιθείς· εἰ οὖν βούλει τοῦτον καταλυθῆναι, καὶ κατασκαφῆναι τὸν οἶκον, ἔχε τὴν ταπείνωσιν τοῦ Κυρίου ἀνεπίληστον ἐν τῇ καρδίᾳ σου· Τίς ὢν, τί γέγονε δι' ἡμᾶς· καὶ ἐξ οἵου ὕψους φωτὸς Θεότητος ἀποκεκαλυμμένης, κατὰ δύναμιν τῶν ἄνω οὐσιῶν, καὶ ἐν οὐρανοῖς δοξαζομένης ἀπὸ πάσης λογικῆς φύσεως, Ἀγγέλων, Ἀρχαγγέλων, Θρόνων, Κυριοτήτων. Ἀρχῶν, Ἐξουσιῶν, Χερουβὶμ καὶ Σεραφὶμ. καὶ τῶν ἀκατανομάστων νοερῶν Δυνάμεων, ὧν οὐκ ἔφθασαν εἰς ἡμᾶς τὰ ὀνόματα, κατὰ τὸ τοῦ Ἀποστόλου αἴνιγμα· εἰς οἷον βάθος ταπεινώσεως ἀνθρώπων δι' ἄφατον ἀγαθότητα κατῆλθε, κατὰ πάντα ὁμοιωθεὶς ἡμῖν τοῖς ἐν σκότει καὶ σκιᾷ θανάτου καθημένοις, καὶ διὰ τῆς τοῦ Ἀδὰμ παραβάσεως αἰχμαλώτοις γεγενημένοις, καὶ διὰ τῆς ἐνεργείας τῶν παθῶν ὑπὸ τοῦ ἐχθροῦ κυριευομένοις. Ἐν τῇ τοιαύτῃ τοίνυν αἰχμαλωσίᾳ χαλεπῶς ὄντας ἡμᾶς, καὶ βασιλευομένους ὑπὸ τοῦ ἀοράτου, καὶ πικροῦ θανάτου, οὐκ ἐπησχύνθη ὁ πάσης κτίσεως δρατῆς καὶ ἀοράτου Δεσπότης, ἀλλὰ ταπεινώ-

σας ἑαυτὸν, καὶ ἀναλαβὼν τὸν ὑπὸ τὰ πάθη (1) τῆς ἀτιμίας, καὶ ἐπιθυμίας, καὶ δεσποτικῆς ἀποφάσεως καταδικασθέντα ἄνθρωπον, κατὰ πάντα ὅμοιος ἡμῖν γέγονε χωρὶς ἁμαρτίας, τοὐτέστι χωρὶς παθῶν ἀτιμίας· τὰ γὰρ διὰ τὴν ἁμαρτίαν τῆς παραβάσεως ὑπὸ τῆς δεσποτικῆς ἀποφάσεως ἐπενεχθέντα τῷ ἀνθρώπῳ ἐπιτίμια, θανάτου, κόπου, πείνης, δίψης, καὶ τῶν τοιούντων, πάντα ἀνέλαβε, γενόμενος ὅ ἐσμὲν, ἵνα γενώμεθα ὅπερ ἐστίν· ὁ Λόγος σὰρξ ἐγένετο, ἵνα ἡ σὰρξ γένηται Λόγος· πλούσιος ὢν, ἐπτώχευσε δι' ἡμᾶς, ἵνα ἡμεῖς τῇ ἐκείνου πτωχείᾳ πλουτήσωμεν· ὡμοιώθη διὰ πολλὴν φιλανθρωπίαν ἡμῖν, ἵνα διὰ πάσης ἀρετῆς ὁμοιωθῶμεν αὐτῷ· ἐξ οὗ γὰρ ἐπεδήμησεν ὁ Χριστὸς, ἀληθῶς ὁ κατ' εἰκόνα, καὶ ὁμοίωσιν γεγονὼς ἄνθρωπος, διὰ τῆς τοῦ Πνεύματος χάριτος καὶ δυνάμεως ἀνακαινίζεται εἰς μέτρον τῆς τελείας ἀγάπης φθάνων, τῆς ἔξω βαλλούσης τὸν φόβον, τῆς μηκέτι ὑπὸ πτῶσιν γενέσθαι δυναμένης· ἡ γὰρ ἀγάπη οὐδέποτε πίπτει· ἡ ἀγάπη, γὰρ φησὶν ὁ Ἰωάννης, ὁ Θεός ἐστι· καὶ ὁ μένων ἐν τῇ ἀγάπῃ, ἐν τῷ Θεῷ μένει. τούτῳ τῷ μέτρῳ κατηξιώθησαν οἱ Ἀπόστολοι, καὶ οἱ ὁμοίως αὐτοῖς τὴν ἀρετὴν ἐξασκήσαντες, καὶ τελείους ἑαυτοὺς τῷ Κυρίῳ παραστήσαντες, καὶ τελείῳ πόθῳ, ἐν ὅλῃ τῇ ζωῇ αὐτῶν, τῷ Χριστῷ ἐξακολουθήσαντες. Τὴν τοσαύτην τοίνυν ταπείνωσιν, ἣνπερ διὰ τὴν πρὸς ἡμᾶς ἀγάπην ἀρρήτῳ φιλανθρωπίᾳ ἀνέλαβεν ὁ Κύριος, ἐὰν πάντοτε ἀνεπιλήστως ἀναλογίζῃ, τοὐτέστι τὴν ἐν μήτρᾳ τοῦ Θ.ὼῦ Λόγου κατασκήνωσιν, τὴν τοῦ ἀνθρώπου ἀνάληψιν, τὴν ἀπὸ γυναικὸς γέννησιν, τὴν κατὰ μέρος τῆς σωματικῆς ἡλικίας αὔξησιν· τὰς ἀτιμίας, τὰς ὕβρεις, τοὺς ὀνειδισμοὺς, τοὺς χλευασμοὺς, τὰς λοιδορίας, τὰς μάστιγας, τὰ ἐμπτύσματα, τὸν κατάγελων, τὸν ἐμπαιγμὸν, τὴν κοκκίνην χλαμύδα, τὸν ἀκάνθινον στέφανον, τὴν τῶν ἀρχόντων κατ' αὐτοῦ ἀπόφασιν, τὴν τῶν ἀνόμων Ἰουδαίων ὁμοφύλων ὄντων κατ' αὐτοῦ βόησιν· ἆρον, ἆρον, σταύρωσον αὐτόν· τὸν Σταυρὸν, τοὺς ἥλους, τὴν λόγχην, τὸν ποτισμὸν τοῦ ὄξους καὶ τῆς χολῆς, τὸν θριαμβον τῶν ἐθνῶν, τὸν κατάγελον τῶν παραπορευομένων, καὶ λεγόντων· εἰ Υἱὸς εἶ τοῦ Θεοῦ, κατάβηθι ἀπὸ τοῦ Σταυροῦ, καὶ πιστεύσωμέν σοι· καὶ τὰ λοιπὰ τῶν παθημάτων, ἅπερ δι' ἡμᾶς ὑπέμεινε τὴν σταύρωσιν, τὸν θάνατον, τὴν ἐν μνημείῳ τριήμερον ταφὴν, τὴν εἰς τὸν ᾅδην κάθοδον· ἔπειτα, τὰς τῶν παθημάτων ἐπικαρπίας, οἵαι καὶ τίνες· τοὐτέστι τὴν ἐκ νεκρῶν ἀνάστασιν, τὴν τοῦ ᾅδου, καὶ θανάτου σκύλευσιν τῶν συνελθουσῶν ψυχῶν τῷ Κυρίῳ, τὴν ἐν οὐρανοῖς ἀνάληψιν, τὴν ἐκ δεξιῶν τοῦ Πατρὸς καθέδραν, τὴν ὑπεράνω πάσης ἀρχῆς καὶ ἐξουσίας,

(1) Ἐν ἄλλ. τῆς ἐπιτιμίας καὶ Δεσποτικῆς ἀποφάσεως.

καὶ παντὸς ὀνόματος ὀνομαζομένου τιμὴν καὶ δόξαν, τὴν πάντων τῶν Ἀγγέλων προσκύνησιν εἰς τὸν πρωτότοκον τῶν νεκρῶν, διὰ τὴν τῶν παθημάτων αἰτίαν, καὶ τὴν τοῦ ἀποστόλου φωνὴν τὴν λέγουσαν «τοῦτο φρονείσθω ἐν ἡμῖν, ὃ καὶ ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ· ὃς ἐν μορφῇ Θεοῦ ὑπάρχων, οὐχ ἁρπαγμὸν ἡγήσατο τὸ εἶναι ἴσα Θεῷ, ἀλλ' ἑαυτὸν ἐκένωσε μορφὴν δούλου λαβών, ἐν ὁμοιώματι ἀνθρώπου γενόμενος, καὶ σχήματι εὑρεθεὶς ὡς ἄνθρωπος, ἐταπείνωσεν ἑαυτὸν ὑπήκοος γενόμενος μέχρι θανάτου, θανάτου δὲ σταυροῦ· διὸ καὶ ὁ Θεὸς αὐτὸν ὑπερύψωσε, καὶ ἐχαρίσατο αὐτῷ ὄνομα τὸ ὑπὲρ πᾶν ὄνομα· ἵνα ἐν τῷ ὀνόματι Ἰησοῦ Χριστοῦ πᾶν γόνυ κάμψῃ. ἐπουρανίων, καὶ ἐπιγείων, καὶ καταχθονίων», καὶ τὰ ἑξῆς. Ἰδοὺ αἱ τῶν προρρηθέντων αἰτίαι κατὰ τὸ δίκαιον τοῦ Θεοῦ, εἰς ποίαν δόξαν καὶ ὕψος τὸν Κυριακὸν ἄνθρωπον ἀνήγαγον. Τοιγαροῦν, ἐὰν πόθῳ, καὶ διαθέσει ἀνεπιλήστως τὰς μνήμας ταύτας διασώζῃς ἐν τῇ καρδίᾳ σου, οὐ κυριεύσει σου τὸ τῆς πικρίας, καὶ ὀργῆς, καὶ θυμοῦ πάθος· τῶν γὰρ θεμελίων τοῦ πάθους τῆς ὑπερηφανίας διὰ τῆς ταπεινώσεως τοῦ Χριστοῦ, ἧς ἀναλογίζῃ, ὑπεξελθόντων, ὅλον τὸ οἰκοδόμημα τῆς ἀνομίας τοῦ θυμοῦ, καὶ τῆς ὀργῆς, καὶ λύπης, εὐχερῶς καὶ αὐτομάτως καταλύεται. Ποία γὰρ σκληρὰ καὶ λιθίνη καρδία ἐὰν ἔχῃ ἐν τῷ διηνεκῶς, τὴν τοσαύτην τοῦ Μονογενοῦς (1) Θεότητα, δι' ἡμᾶς ταπεινωθεῖσαν, καὶ τὴν ἀπαριθμηθεῖσαν τῶν προρρηθέντων παθημάτων μνήμην, οὐ συντρίβεται, οὐ κατανύγεται, οὐ ταπεινοῦται; οὐ γῆ καὶ σποδὸς καὶ πάτημα παρὰ πάντων ἀνθρώπων ἑκουσίως κατὰ τὴν Γραφὴν γενήσεται; οὕτω δὲ ταπεινουμένης, καὶ συντριβομένης τῆς ψυχῆς, εἰς τὴν ταπείνωσιν τοῦ Χριστοῦ ἀποσκοπούσης, ποῖος θυμὸς ταύτης κατακρατῆσαι δυνήσεται; ποία ὀργή; ποία πικρία περιγενέσθαι: Ἀλλ' ὡς ἔοικεν, ἡ λήθη τῶν συμφερόντων τούτων, καὶ ζωοποιούντων ἡμᾶς λογισμῶν, καὶ ἡ ταύτης ἀδελφὴ ραθυμία, καὶ ἡ τούτων σύνεργος καὶ ὁμότροπος ἄγνοια, τὰ βαρύτερα καὶ ἐσώτερα τῆς ψυχῆς πάθη, τὰ δυσεξεύρητα καὶ δυσκατόρθωτα, περιεργία δεινὴ τὴν ψυχὴν καλύπτοντα, καὶ σκοτίζοντα, τὰ λοιπὰ τῆς κακίας πάθη ἐνεργεῖν, καὶ ἐμφωλεύειν ἐν αὐτῇ παρασκευάζει, ὡς ἀφοβίαν καὶ ἀμέλειαν τῶν καλῶν ἐμποιοῦντα, εἴσοδόν τε, καὶ ἐργασίαν ἑκάστῳ πάθει ἀδεῶς καὶ εὐκόλως παρέχοντα· κεκαλυμμένης γὰρ τῆς ψυχῆς ὑπὸ τῆς παγκάκου λήθης, καὶ τῆς ὀλεθρίου ραθυμίας, καὶ τῆς πάντων τῶν κακῶν μητρὸς, καὶ τροφοῦ ἀγνοίας, ὑφ' ἑκάστου τῶν ὁρωμένων, ἢ νοουμένων, ἢ ἀκουομένων, εὐχερῶς προσδεσμεῖται ὁ ἄθλιος καὶ τυφλώττων νοῦς· οἷον ἐὰν κάλλος ἴδῃ γυ-

(1) Μεγαλειότητα.

ναικὸς, εὐθὺς ἐτρώθη τῇ σαρκικῇ ἐπιθυμίᾳ· καὶ οὕτω λοιπὸν διαδεξάμεναι αἱ μνῆμαι τὸ ἐμπαθῶς καὶ ἡδέως θεωρηθὲν ἢ ἀκουσθὲν, ἢ ψηλαφηθὲν, διὰ τῆς ἀνατυπώσεως τῶν ἐννοιῶν, καὶ κακῆς μελέτης ἔνδον τὰς εἰκόνας ἀναζωγραφοῦσι· καὶ οὕτως τὸν ἐμπαθῆ ἔτι, καὶ ἄθλιον μιαίνουσι νοῦν, διὰ τῆς ἐνεργείας τῶν πορνικῶν πνευμάτων· τὸ λοιπὸν γὰρ καὶ ἡ σὰρξ ἐὰν ᾖ πίων, ἢ νεάζουσα, ἢ ὑγροτέρα, ταῖς τοιαύταις μνήμαις ἑτοίμως διεγειρομένη τῷ πάθει, ἐνεργεῖ τὰ ἑαυτῆς πρὸς ἐπιθυμίαν κινουμένη· ἢ ἐνίοτε καθ' ὕπνους, ἢ καθ' ὕπαρ ἀκαθαρσίαν ἐργαζομένη, εἰ καὶ ἐν τοῖς φαινομένοις γυναικὶ οὐκ ἐκοινώνησε· σώφρων μὲν, καὶ παρθένος, καὶ ἁγνὸς παρὰ τοῖς πολλοῖς νομιζόμενος, ἢ καὶ ἁγίου ἔχων ὑπολήψεις· παρὰ δὲ τῷ τὰ κρυπτὰ ἐποπτεύοντι. βέβηλος οὗτος, καὶ ἄσωτος καὶ μοιχὸς κρίνεται· καὶ δικαίως ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ κατακρίνεται, ἐὰν μὴ θρηνῇ, καὶ πενθῇ, καὶ νηστείαις καὶ ἀγρυπνίαις καὶ εὐχαῖς ἀδιαλείπτοις τὴν σάρκα τήξας, καὶ τὸν νοῦν ταῖς ἁγίαις μνείαις, καὶ μελέταις τοῦ λόγου τοῦ **Θεοῦ** θεραπεύσας, καὶ διορθωσάμενος, ἀξίαν μετάνοιαν τῷ **Θεῷ** προσηνέγκῳ· οὗ ἐνώπιον τὰ κακὰ ἐνενόησεν, ἢ ἐποίησεν. Ἀψευδὴς γὰρ ἡ ζῶσα φωνὴ ἡ εἰποῦσα· «ἐγὼ δὲ λέγω ἡμῖν, πᾶς ὁ ἐμβλέπων γυναῖκα πρὸς τὸ ἐπιθυμῆσαι, ἤδη ἐμοίχευσεν αὐτὴν ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ·» διὰ τοῦτο συμβάλλεται τοῖς νέοις μάλιστα, τὸ μηδὲ ὅλως, εἰ δυνατὸν, συντυγχάνειν γυναιξὶ, κἂν ἅγιαι εἶναι νομίζονται· εἰδὲ δυνατὸν καὶ ἔξω τῶν ἀνθρώπων διάγει, ἐλαφρότερον τὸν πόλεμον διατελεῖ, καὶ τρανώτερον αἰσθάνεται τὴν ἐκ τοῦ προκοπήν· μάλιστα ἐὰν ἀκριβῶς προσέχῃ ἑαυτῷ, καὶ ὀλιγοτροφίᾳ, καὶ ὀλιγοποσίᾳ ὕδατος, καὶ ἀγρυπνίᾳ πολλῇ ἐν προσευχῇ τὴν διαγωγὴν ἔχῃ, ἀγωνιζόμενος· καὶ πνευματικοῖς ἐμπείροις πατράσι συναναστρέφεσθαι καὶ συνεῖναι καὶ ὁδηγεῖσθαι ὑπ' αὐτῶν σπουδάζων· ἐπικίνδυνον γὰρ τὸ κατὰ μόνας, καὶ ἰδιόρρυθμον, καὶ ἀμάρτυρον, καὶ μετὰ ἀπείρων τοῦ πνευματικοῦ πολέμου συζῆν· ἄλλοις γὰρ τρόποις πολεμῶν οἱ τοιοῦτοι ἁλίσκονται· ὅτι πολλά εἰσι τῆς κακίας τὰ μηχανήματα, καὶ ἔνεδρα κεκρυμμένα· καὶ διάφοροι παγίδες πανταχόθεν τοῦ ἐχθροῦ καταπεπήγασι· διὰ τοῦτο, εἰ δυνατὸν, συνεῖναι ἤγουν συνεχῶς ἐντυγχάνειν γνωστικοῖς ἀνδράσι σπουδαστέον καὶ ἀγωνιστέον· ὅπως κἂν μὴ αὐτὸς ἔχῃ λύχνον ἀληθοῦς γνώσεως, διὰ τὸ ἔτι ἀτελὲς τῆς (1) νοητῆς ἡλικίας, καὶ νήπιον, τῷ ἔχοντι συνοδεύων, μὴ περιπατῇ ἐν σκότει, μὴ κινδυνεύῃ βρόχοις, καὶ παγίσι· καὶ τοῖς νοητοῖς μὴ περιπίπτῃ θηρίοις, τοῖς ἐν σκότει νεμομένοις, καὶ τοὺς ἐν αὐτῷ χωρὶς νοητοῦ λύχνου τοῦ θείου λόγου περιπατοῦντας ἁρπάζουσι, καὶ δια-

(1) Πνευματικῆς.

φθείρουσι. Εἰ οὖν βούλει, τέκνον, οἰκεῖον λύχνον φωτὸς νοητοῦ, καὶ γνώσεως πνευματικῆς ἔνδοθεν κτήσασθαι ἵνα ἀπροσκόπτως ἐν τῇ βαθυτάτῃ νυκτὶ τοῦ αἰῶνος τούτου περιπατεῖν δυνήσῃ, καὶ ἀπὸ Κυρίου τὰ διαβήματά σου κατευθυνθῇ, ὅπως τὴν ὁδὸν τοῦ Εὐαγγελίου θελήσῃς σφόδρα, κατὰ τὸ προφητικὸν λόγιον, τοὐτέστι πίστει διαπύρῳ τῶν τελειοτέρων εὐαγγελικῶν προσταγμάτων περιέχεσθαι, καὶ τῶν παθημάτων τοῦ Κυρίου δι' ἐπιθυμίας, καὶ εὐχῆς κοινωνὸς γενέσθαι, ὑποδείκνυμί σοι μέθοδον θαυμαστὴν, καὶ ἐπίνοιαν τρόπου πνευματικοῦ· οὐ σωματικοῦ κόπου ἢ ἀγῶνος δεομένην, ἀλλὰ ψυχικοῦ πόνου, καὶ νοὸς ἐπιστασίας, καὶ προσεχοῦς διανοίας χρήζουσαν φόβῳ καὶ ἀγάπῃ Θεοῦ συνεργουμένην· δι' ἧς ἐπινοίας, τὴν φάλαγγα τῶν ἐχθρῶν εὐχερῶς τροπώσασθαι δυνήσῃ κατὰ τὸν μακάριον Δαβὶδ, ἕνα γίγαντα τῶν ἀλλοφύλων ἀνελόντα, διὰ πίστεως καὶ πεποιθήσεως τῆς εἰς Θεὸν, καὶ οὕτω τὰς μυριάδας τῶν ἐχθρῶν εὐχερῶς μετὰ τοῦ ἰδίου λαοῦ τροπωσάμενον. Ἡ δὲ ὑπόθεσις τοῦ ἡμετέρου λόγου, τρεῖς τοὺς δυνατοὺς, καὶ κραταιοὺς τῶν ἀλλοφύλων γίγαντας ὁρᾷ, εἰς οὓς ἐπεστήρικται πᾶσα ἡ τοῦ νοητοῦ Ὀλοφέρνου ἀντικειμένη δύναμις· ὧν καθαιρεθέντων, καὶ νεκρωθέντων, εὐχερῶς λοιπὸν εἰς ἀναίρεσιν πᾶσα ἡ τῶν πονηρῶν πνευμάτων ἀσθενήσει δύναμις. Εἰσὶ δὲ οἱ νομιζόμενοι τοῦ πονηροῦ ἰσχυροὶ τρεῖς γίγαντες, οἱ ἤδη προειρημένοι· ἄγνοια ἡ τῶν κακῶν ἁπάντων μήτηρ· λήθη ἡ ταύτης ἀδελφὴ, καὶ συνεργὸς καὶ συμβοηθός· καὶ ἡ τὸ σκοτεινὸν τοῦ μελανοῦ νέφους ἐπ' ὄμμα, καὶ κάλυμμα τῆς ψυχῆς ἐξυφαίνουσα ραθυμία, ἡ ἀμφοτέρας στηρίζουσα, καὶ κραταιοῦσα, καὶ σύστασιν ταύταις παρεχομένη, καὶ τῇ ἀμελεστάτῃ ψυχῇ, τὸ ἔμφυτον καὶ ἔμμονον φυτὸν κατεργαζομένη. Ὑπὸ γὰρ ραθυμίας, λήθης τε, καὶ ἀγνοίας, τὰ τῶν λοιπῶν παθῶν ὑποστηρίγματα κραταιοῦνται, καὶ μεγαλύνονται. Βοηθοὶ γὰρ ἀλλήλων οὖσαι, καὶ χωρὶς ἀλλήλων συστῆναι μὴ δυνάμεναι, ἰσχυραὶ τοῦ ἀντικειμένου δυνάμεις ἀποδείκνυνται, καὶ κραταιοὶ τοῦ πονηροῦ ἄρχοντες· δι' ὧν πᾶσα ἡ στρατιὰ τῶν πνευμάτων τῆς πονηρίας ὑπενοστεῖται, καὶ ὑποστηρίζεται, καὶ τά διανοήματα ἐκτελεῖν ἰσχύει, ὧν ἄνευ συστῆναι τὰ προειρημένα οὐ δύνανται. Εἰ οὖν βούλει κατὰ τῶν παθῶν τῶν προειρημένων τὸ νῖκος ἄραι. καὶ τὴν φάλαγγα τῶν νοητῶν ἀλλοφύλων, εὐχερῶς τροπώσασθαι δι' εὐχῆς, καὶ συνεργείας Θεοῦ ἐν ἑαυτῷ γενόμενος, καὶ εἰς τὰ τῆς καρδίας βάθη (1) δύων, ἀνίχνευσον τοὺς τρεῖς τούτους δυνατοὺς τοῦ διαβόλου γίγαντας, λήθην λέγω, καὶ ραθυμίαν, καὶ ἄγνοιαν, τὸ ὑποστήριγμα τῶν νοητῶν ἀλλοφύλων· δι' ὧν τὰ

(1) Δύσας.

λοιπὰ τῆς κακίας πάθη ὑπονοστούμενα ἐνεργεῖ, καὶ ζῇ, καὶ ἐνισχύει ἐν ταῖς τῶν φιληδόνων καρδίαις, καὶ ἀπαιδεύτων ψυχαῖς· καὶ διὰ πολλῆς προσοχῆς, καὶ νοὸς ἐπιστασίας, μετὰ τῆς ἄνωθεν ροπῆς, εὑρὼν τὰ τοῖς λοιποῖς ἀγνοούμενα, καὶ μήτε εἶναι νομιζόμενα, ὀλεθριώτερα δὲ τῶν λοιπῶν ὄντα κακὰ, διὰ τῶν τῆς δικαιοσύνης ὅπλων τῶν ἀπ' ἐναντίας ἐκείνων, μνήμης ἀγαθῆς λέγω τῆς πάντων τῶν καλῶν αἰτίας, καὶ γνώσεως πεφωτισμένης, δι' ἧς ἀναγρηγοροῦσα ἡ ψυχὴ, τὸ τῆς ἀγνοίας σκότος ἐκδιώκει ἀφ' ἑαυτῆς, καὶ προθυμίας ἀρίστης πρὸς σωτηρίαν εὐτρεπιζούσης καὶ ἐπειγούσης τὴν ψυχήν. Ταῦτα τῆς ἀρετῆς ἐνδυσάμενος τὰ ὅπλα, ἐν δυνάμει Πνεύματος Ἁγίου, διὰ πάσης προσευχῆς καὶ δεήσεως, γενναίως καὶ ἀνδρείως καταγωνίσῃ τῶν νοητῶν ἀλλοφύλων τοὺς προειρημένους τρεῖς γίγαντας· διὰ μὲν τῆς ἀρίστης κατὰ Θεὸν μνήμης, ὅσα ἐστὶν ἀληθῆ, ὅσα σεμνὰ, ὅσα δίκαια, ὅσα ἁγνὰ, ὅσα εὔφημα, εἴ τις ἀρετὴ, καὶ εἴ τις ἔπαινος, πάντοτε λογιζόμενος, τὴν παγκάκιστον λήθην ἀφ' ἑαυτοῦ ἐκδιώκων· διὰ δὲ τῆς πεφωτισμένης καὶ οὐρανίου γνώσεως, τὴν ὀλέθριον ἄγνοιαν τοῦ σκότους ἐξαφανίζων· διὰ δὲ τῆς παναρέτου καὶ καλλίστης προθυμίας, τὴν ἄθεον καὶ τὸ ἔμφυτον κακὸν ἐν τῇ ψυχῇ κατεργαζομένην ραθυμίαν ἐξελαύνων. Ταύτας δὲ τὰς ἀρετὰς, οὐ ψιλῆς ἐκ μόνης προαιρέσεως, ἀλλ' ἐκ δυνάμεως Θεοῦ, καὶ συνεργείας Πνεύματος Ἁγίου, ἐν πολλῇ (1) προσεσχείᾳ, καὶ εὐχῇ κτησάμενος, οὕτω δυνήσῃ τῶν προειρημένων ἰσχυρῶν ρυσθῆναι τοῦ πονηροῦ τριῶν γιγάντων. Γνώσεως γὰρ ἀληθοῦς, καὶ μνήμης λόγων Θεοῦ, καὶ ἀγαθῆς προθυμίας συμφώνως, διὰ χάριτος ἐνεργοῦς, ἐν ψυχῇ συστῆναι βιαζομένη, καὶ ἐπιμελῶς φυλασσομένη, λήθης καὶ ἀγνοίας, καὶ ραθυμίας ἴχνος ἐξ αὐτῆς ἀφανίζει καὶ εἰς τὸ μὴ ὂν περιίστησι· τῆς χάριτος λοιπὸν βασιλευούσης ἐν αὐτῇ, ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ τῷ Κυρίῳ ἡμῶν· ᾧ ἡ δόξα, καὶ τὸ κράτος εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

Ὁ ἅγιος μάρτυς ΕΥΛΟΓΙΟΣ *ὁ ἐν Παλαιστίνῃ ξίφει τελειοῦται.*

»Τὸν Εὐλόγιον εὐλογῆ πᾶσα κτίσις,
»Κτίστου χάριν σου τὴν κάραν τετμημένον.

Ὁ ἅγιος μάρτυς ΕΥΛΑΜΠΙΟΣ *ὁ ἐν Παλαιστίνῃ ξίφει τελειοῦται.*

»Τράχηλον Εὐλάμπιος ἐκτμηθεὶς ξίφει,
»Τραχηλιῶσαν δυσσέβειαν αἰσχύνει.

Ὁ ἅγιος μάρτυς ΑΡΧΕΛΑΟΣ *καὶ οἱ σὺν αὐτῷ ἑκατὸν πεντήκοντα δύο μάρτυρες, ξίφει τελειοῦνται.*

»Θεὶς πρῶτος Ἀρχέλαος αὐχένα ξίφει,
»Ἄρχει τομῆς σοι λαὲ θεῖε Κυρίου.

(1) Προσοχή,

Ὁ ἅγιος νεομάρτυς ***ΙΩΑΝΝΗΣ*** *ὁ* ***Βούλγαρης****, ὁ* ***ἐν Κωνσταντινου-πόλει μαρτυρήσας ἐν ἔτει ᾳψπδ'*** (1784) ***ξίφει τελειοῦται.***

»Σταυρόν τι τυποῖς, ὦ Ἰωάννη μάκαρ ;
Ὅτι μαθητὴς εἰμὶ φησί, Κυρίου.

Οὗτος ὁ μακάριος ἦτον ἀπὸ τὴν Βουλγαρίαν, νέος τὴν ἡλικίαν ἕως δεκαοκτὼ χρόνων, ὡραῖος εἰς τὴν ὄψιν, ἔχων καὶ πεῖραν γραμμάτων· ἀπὸ δὲ περίστασίν τινα ὅπου τοῦ ἠκολούθησεν, ἠρνήθη φεῦ! τὸν Χριστόν· ὕστερον ὅμως ἀπὸ ὀλίγον καιρὸν ἐλθὼν εἰς αἴσθησιν τοῦ κακοῦ ὅπου ἔπαθε, μετενόησε καὶ ἀναχωρήσας ἀπὸ τὴν πατρίδα του, ἐπῆγεν εἰς τὸ Ἅγιον ὄρος, καὶ ἐστάθη μέσα εἰς τὴν μεγίστην Λαύραν τοῦ ἁγίου Ἀθανασίου τρεῖς χρόνους, ὑπηρετῶν ἕνα πνευματικὸν γέροντα κουλοχέρην, καὶ καταγινόμενος εἰς ἀναγνώσεις τῶν ἱερῶν βιβλίων. Ἐπειδὴ δὲ ἡ συνείδησις τὸν ἔτυπτε διὰ τὴν ἄρνησιν τοῦ Χριστοῦ ὅπου ἔκαμεν, ἐπεριπάτει πάντοτε σκυθρωπὸς, λυπημένος καὶ σιωπηλὸς,εἰς τρόπον ὅπου καὶ ἀπὸ τὸ ἔξω πενθικὸν σχῆμα του, ἔδειχνεν εἰς τοὺς ὁρῶντας, πῶς ἔπαθε κἄποιον μεγάλον κακόν. Ἐν μιᾷ λοιπὸν τῶν ἡμερῶν προφασιζόμενος, ὅτι ἔχει νὰ ὑπάγῃ εἰς τὴν πατρίδα του, ἀναχωρεῖ ἐκεῖθεν, καὶ πηγαίνει εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν, καὶ ἐκεῖ φορεῖ φέσι κόκκινον εἰς τὴν κεφαλὴν, καὶ κόκκινα ὑποδήματα εἰς τοὺς πόδας, καὶ πηγαίνει μὲ τοιοῦτον σχῆμα μέσα εἰς τὸ τζαμὶ τῆς Ἁγίας Σοφίας,καὶ κάμνει τὸ σημεῖον τοῦ τιμίου σταυροῦ, καὶ προσκυνεῖ κατὰ τὴν συνήθειαν τῶν χριστιανῶν· βλέποντες δὲ αὐτὸν οἱ ἐκεῖσε εὑρισκόμενοι ἀγαρηνοὶ ἐταράχθησαν, καὶ δραμόντες κατ' αὐτοῦ, τὸν ἠρώτησαν μὲ σκληρότητα, διατὶ κάμνει οὕτω ; αὐτὸς δὲ ὁ ἀοίδιμος μὴ δειλιάσας ὡμολόγησεν, ὅτι εἶναι χριστιανὸς, καὶ ὡς χριστιανὸς κάμνει τὸν σταυρόν του, καὶ προσκυνεῖ τὸν Χριστὸν, ὅπου εἶναι ἀληθινὸς υἱὸς τοῦ Θεοῦ, καὶ Θεός· ἐπάσχισαν νὰ τὸν διαστρέψουν μὲ διαφόρους τρόπους, ἀλλὰ δὲν ἐστάθη τρόπος· τέλος, βλέποντες τὸ ἀμετάθετον τῆς γνώμης του, τὸν ἀπεκεφάλισαν ἔξω ἀπὸ τὴν αὐλὴν τοῦ ρηθέντος τζαμίου, καὶ οὕτως ἔλαβεν ὁ ἀοίδιμος τοῦ μαρτυρίου τὸν στέφανον παρὰ Χριστοῦ τοῦ Θεοῦ ἡμῶν· ᾧ ἡ δόξα, καὶ τὸ κράτος, εἰς τοὺς αἰῶνας. Ἀμήν.

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ς'. μνήμη τῶν ἁγίων μεγάλων μαρτύρων τεσσαράκοντα δύω, τῶν ἐν Ἀμορίῳ ὑπὸ τῶν Σαρακηνῶν μαρτυρησάντων, ΘΕΟΔΩΡΟΥ, ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ, ΚΑΛΛΙΣΤΟΥ, ΘΕΟΦΙΛΟΥ, *ΒΑΣΣΩΗ καὶ τῶν σὺν αὐτοῖς, ἀθλησάντων εἰς τὰ Σάμαρα τῆς Ἀσίας πλησίον τοῦ Εὐρίπου ποταμοῦ, ἐν ἔτει* 848 *ἀπὸ Χριστοῦ.*

»Ἑπταπλαρίθμως συντεθειμένον φέρει,
»Τὸν ἓξ ἀριθμὸν ἡ τετμημένη φάλαγξ.
»Τεσσαράκοντα κάρηνα δυοῖν ἅμα ἕκτῃ ἐκάρθη.

Μεταφρασθὲν παρὰ τοῦ ἀοιδίμου πρώην Κορίνθου Κυρίου Μακαρίου.

Ὅταν ἐβασίλευεν εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν ὁ μισόχριστος Θεόφιλος, ἐν ἔτει 842, ἐπειδὴ καὶ ἐμάχετο δεινῶς ἐναντίον τῶν ἁγίων Εἰκόνων, καὶ μὲ σκληρὰς καὶ διαφόρους παιδείας ἐτιμωροῦσεν ἐκείνους ὅπου ἐπροσκυνοῦσαν αὐτὰς, ἐπαραχώρησεν ὁ Θεὸς, καὶ ἐκίνησαν πόλεμον ἐναντίον του οἱ Σαρακηνοὶ, καὶ πόσας νίκας ὑπέμεινε καὶ ἔπαθεν ἀπὸ αὐτοὺς, καὶ πόσαι πολιτεῖαι καὶ χῶραι καὶ νῆσοι ἐρημώθησαν διὰ τὴν εἰκονομαχίαν του εἶναι ἀδύνατον νὰ τὰς περιγράψῃ τις. ἀλλὰ διὰ μίαν μόνην πόλιν θέλω διηγηθῆ, εἰς τὴν ὁποίαν ἠχμαλωτίσθησαν οὗτοι οἱ ἅγιοι μβ'. μάρτυρες, Λοιπὸν εἰς τοὺς ωμά. (841) ἀπὸ Χριστοῦ, ὁ Ἀββησὰκ ὁ πρωτοσύμβουλος τοῦ ἔθνους τῶν Ἰσμαηλιτῶν (διότι τοιουτοτρόπως καλοῦσι τοὺς ἐξουσιαστὰς τοῦ ἔθνους των) ὥρμησε μὲ μεγάλην δύναμιν στρατευμάτων ἐναντίον τῆς περιφήμου πόλεως Ἀμορίου, καὶ μεταξὺ δεκατρεῖς ἡμέρας κατακρημνίσας τὰ τείχη της διὰ μέσου τῶν μηχανικῶν λιθοβόλων ὀργάνων, ἠχμαλώτισεν αὐτὴν, καὶ τοὺς μὲν ἀξιωματικοὺς ἐφύλαξεν ζῶντας, τοὺς δὲ στρατιώτας ὅπου ἦσαν ὑποτεταγμένοι εἰς αὐτοὺς, ὁμοῦ μὲ τοὺς κατοίκους, καὶ μὲ ἐκείνους ὅπου κατέφυγον ἐκεῖ, ἐπρόσταξε νὰ τοὺς φονεύσουν διὰ τοῦ ξίφους.

Ὅταν δὲ ὑπέστρεψεν εἰς τὴν πόλιν ὅπου ἐκατοικοῦσεν, ἐφυλάκισε τοὺς ἀξιωματικοὺς εἰς μίαν σκοτεινὴν καὶ δυσώδη φυλακὴν, μὲ διπλᾶς καὶ τριπλᾶς ἁλύσεις δεδεμένους, καὶ συνεσφιγμένους μὲ τὸ παρ' αὐτῶν λεγόμενον τουμπροῦκι, προτάσσων τοὺς φύλακας νὰ τοὺς δίδουν ὀλίγον ἄρτον, καὶ ὀλιγώτερον ὕδωρ, καὶ νὰ τοὺς φυλάττουν τόσον, ὅπου νὰ μὴ συνομιλήσῃ μὲ αὐτοὺς ἄλλος τις, ἐκτὸς τῶν φυλάκων. Ἀλλὰ ποῖος ἄλλος, ἐκτὸς ἀπὸ σὲ μόνον Χριστὲ βασιλεῦ ἠξεύρει κατὰ ἀκρίβειαν τὸ πλῆθος τῶν δακρύων, καὶ τῶν ἀνεκδιηγήτων καὶ ὀδυνηρῶν στεναγμῶν ἐκείνων ὅπου ὑπέμειναν ταῦτα διὰ σέ ; διότι δὲν ἔπιναν τόσον ὕδωρ, ὅσον δάκρυον ἔχυναν ἀπὸ τὰ ὀμμάτιά των, οὐδὲ ἔτρωγον τόσον ἄρτον ἐκεῖνοι ὅπου ἔθρεψαν πολλάκις πολλοὺς πτωχοὺς, ὅσον ἔτρωγον ἀπὸ τὴν σάρκα των αἱ ψει-

ραι, καὶ τὰ ζωῦφια ὅπου ἐσύροντο εἰς τὴν γῆν. Κρεβάτι ἦτον εἰς αὐτοὺς ἡ γῆ, καὶ στρώματα ἡ δυσώδης καὶ πολλὰ λεπτὴ κόνις· εἰ δὲ καὶ ἐρρίφθη κρυφίως εἰς κανένα ἀπὸ αὐτοὺς κανένα βδελυκτὸν παλαιόρρασον, ἦτον μεγαλήτερον τὸ βάσανον, ἐπειδὴ καὶ ἐκεῖ μέσα εἰς αὐτὸ ἐνεφώλευαν τὰ ἐξολοθρευτικὰ ζωῦφια· καὶ ἀπὸ τὸ σκότος ὅπου ἦτον ἐκεῖ· οὐδὲ τὴν μεσημβρίαν δὲν ἐδύναντο νὰ ἰδοῦν καὶ νὰ γνωρίσουν κατὰ ἀκρίβειαν ἕνας τοῦ ἄλλου τὸ πρόσωπον, ἐκτὸς καμμίαν φορὰν ἐμεταχειρίζοντο κἀνὲν πυργιόβολον· δὲν ἦτον συγχωρημένον εἰς αὐτοὺς νὰ ὑπάγουν εἰς τὸ λουτρὸν. οὔτε νὰ ξυρισθοῦν, οὔτε νὰ καθίσουν εἰς τὰς ἀκτίνας τοῦ ἡλίου, ἀλλ' οὐδὲ κἄν νὰ τὰς ἰδοῦν τελείως, ἐζήτουν ἄδειαν ἀπὸ τοὺς φύλακας νὰ εὔγουν ἔξω μερικοὶ ἀπὸ αὐτοὺς, διὰ νὰ ζητήσουν ἐλεημοσύνην, καὶ ἐὰν καμμίαν φορὰν ἔκλινεν ἡ γνώμη των εἰς τοῦτο, δέκα στρατιῶται ἠκολούθουν εἰς ἕνα ἀπὸ τοὺς φυλακωμένους δεδεμένον, καὶ ὅταν ὑπέστρεφεν αὐτὸς, ἐκόπτετο ὁ ἐλεεινότατος ἄρτος ὁποῦ ἔφερε καὶ ἠρευνᾶτο. ὁμοίως ἐπεριεργάζετο καὶ τὸ εὐτελὲς ἀγγεῖον ὁποῦ εἶχε, μήπως καὶ ἦτον κεκρυμμένον μέσα εἰς αὐτὰ κἀνένα γράμμα ἐπιβουλευτικόν. Καὶ ἕως ὁποῦ ἦτον ἀκόμη εἰς αὐτοὺς τοὺς πολλὰ γενναίους ἡ προτέρα δύναμις τοῦ σώματος, δὲν τοὺς ἐπρόβαλλον οἱ βάρβαροι κανένα λόγον περὶ πίστεως· ὅταν δὲ τοὺς εἶδον, ὅτι ἐλεπτύνθησαν καὶ ἐξηράνθησαν, καὶ ἔγιναν ὡσὰν παστωμένοι, τότε. διὰ προσταγῆς τοῦ πρωτοσυμβούλου, ἐπῆγαν εἰς τὴν φυλακὴν μερικοὶ ἀπὸ ἐκείνους ὁποῦ εἶναι κοντὰ εἰς . ἀτοὺς ψευδευλαβεῖς. καὶ ὑποκρίνονται φιλανθρωπίαν, καὶ ἀφ' οὗ ἠν ἠχθη ἡ φυλακὴ μὲ παρακάλεσιν τάχα πρὸς τοὺς ἀρχιφύλακας, ἤρχισαν ὁμιλίαν τῶν φυλακωμένων, καὶ τοὺς ἔδιδον ἀργύρια, καὶ μερικαῖς φοραῖς καὶ κάποια φορέματα· καὶ ἔπειτα ἐδοκίμαζον νὰ τοὺς παρακινοῦν καὶ εἰς ἄρνησιν τῆς πίστεως τοῦ Χριστοῦ· διότι ὁ δεινὸς ἐκεῖνος ἐθνάρχης, ὁποῦ ἀπέκτησεν ὅλην ἐκείνην τὴν πολιτείαν τοῦ Ἀμορίου, ὁποῦ ἦτον τοιουτοτρόπως μεγάλη καὶ πάμπλουτος, δὲν ἐνόμισε πῶς ἐκέρδησε τίποτε, ἀνίσως δὲν ἤθελε μεταφέρει τοὺς ἁγίους τούτους εἰς τὴν ἐδικήν του θρησκείαν· διότι ἔλεγεν, ὅτι ἡ νίκη ὁποῦ γίνεται κατὰ τὴν ψυχὴν, τόσον εἶναι μεγαλητέρα ἀπὸ τὴν νίκην τῶν σωμάτων, ὅσον εἶναι καλλητέρα καὶ ἡ ψυχὴ ἀπὸ τὸ σῶμα· τὸ δὲ νὰ κτυπᾷ τινὰς τὰ σώματα,, καὶ νὰ μὴν ἐγγίζῃ τὴν ψυχὴν, τοῦτο εἶναι εὐκολώτατον καὶ εἰς τὰ θηρία.

Καθὼς δὲ ἤκουσαν οἱ ἅγιοι αὐτὸ ὁποῦ τοὺς ἐπρόβαλλον ἐκεῖνοι, τὸ κατέπτυσαν ὡς μίασμα βδελυκτὸν, ἤτοι δὲν τὸ ἐδέχθησαν παντάπασιν, ἀπεκρίθησαν ἐκεῖνοι ὁποῦ τοὺς ἐπαρακινοῦσαν εἰς τὴν ἄρνησιν τοῦ Χριστοῦ, λέγοντες, «δὲν εἶναι καλὸν ἔργον ἡ ὑψη-

λοφροσύνη, καὶ ἡ κενοδοξία· στοχασθῆτε καλῶς πρότερον ἐκεῖνα ὁποῦ σᾶς λέγομεν, καὶ ἐὰν δὲν σᾶς συμβουλεύωμεν τὰ καλὰ καὶ συμφέροντα εἰς ἐσᾶς, μὴ θελήσετε νὰ τὰ δεχθῆτε. Ἐσεῖς λοιπὸν ἐλησμονήσατε τὰ φίλτατα τέκνα σας, καὶ τὴν φυσικὴν καὶ ἀναγκαίαν ἀγάπην τῶν γλυκυτάτων γονέων καὶ γυναικῶν σας, τὴν ὁποίαν εὐλαβοῦνται ἤτοι περιποιοῦνται καὶ τὰ θηρία· ἐλησμονήσατε τὴν γλυκυτάτην ἀπόλαυσιν τῶν ὑπαρχόντων σας τὴν συναναστροφὴν τῶν συγγενῶν καὶ φίλων σας· τὴν πολλὴν περιποίησιν καὶ δούλευσιν τῶν εὐχαρίστων καὶ ἠγαπημένων δούλων σας· τὴν παρὰ τῶν βασιλέων τιμήν; τὴν δόξαν τῶν ὑπεξουσίων; τὰ συναυξήσαντα ἤθη τῆς πατρίδος σας; Ποῖος εἶναι ἐκεῖνος ὁποῦ εὑρίσκεται εἰς τοιοῦτον κίνδυνον, καὶ ὑστέρησιν τόσων καλῶν, καὶ δὲν ἤθελαν ἐφεύρει καμμίαν μέθοδον, κἄν διὰ νὰ ἀπολαύσῃ κἀνὲν ἀπὸ ταῦτα ὁποῦ εἴπομεν; εἰ δὲ καὶ εἶναι δυνατὸν νὰ ἐπιτύχητε ἐσεῖς ὅλα μαζὶ ταῦτα καὶ θέλετε ν' ἀρνηθῆτε ματαίως τὴν σωτηρίαν σας, τοῦτο δὲν ἤθελεν τὸ εἰπεῖ τινὰς ἀπὸ τοὺς συνετοὺς καὶ γνωστικούς, πῶς εἶναι ἔργον φρονίμου ἀνδρὸς, ἀνίσως δὲ καὶ ἀπορεῖτε καὶ δὲν ἠξεύρετε τὴν μέθοδον ὁποῦ σᾶς προξενεῖ τὰ ἀγαθὰ ταῦτα, ἡμεῖς θέλομεν σᾶς τὴν διδάξει τὴν φιλανθρώπως· περιτιμηθῆτε καθ' ὑπόκρισιν, καὶ συμπροσευχηθῆτε μαζῆ μὲ τὸν πρωτοσύμβουλον· καὶ ἀφ' οὗ ἀπολαύσητε ἀπὸ αὐτὸν μυρία ἀγαθὰ, εἰς καιρὸν πολέμου, φεύγοντες θέλετε ἔλθει πάλιν εἰς τὴν πίστιν σας καὶ εἰς τὸ ἔθνος σας, γενόμενοι νικηταὶ ὕστερον ἀπὸ τὴν νίκην ὁποῦ ἐπάθετε, καὶ θαυμαστοὶ κοντὰ εἰς ὅλους».

Οἱ δὲ γνήσιοι δοῦλοι τοῦ Χριστοῦ εἶπον εἰς αὐτούς· « ἐὰν περιεπίπτετε σεῖς εἰς ταῦτα τὰ δεινὰ, εἰς τὰ ὁποῖα εὑρισκόμεθα ἡμεῖς τώρα, ἄρά γε κατεδέχεσθε νὰ κάμητε τοιαῦτα ἄτινα συμβουλεύετε εἰς ἡμᾶς;» Ἐκεῖνοι δὲ ἀπεκρίθησαν· «καὶ τί ἄλλο εἶναι ἀναγκαιότερον ἀπὸ τὴν ζωὴν, καὶ ταύτην τὴν ἐλευθέραν καὶ ἀπολαυτικήν:» καὶ μὲ κάποιον ὅρκον ὅπου εἶπον τοὺς ἐβεβαίωσαν, ὅτι ἤθελον τὸ κάμει ἐξ ἅπαντος. Οἱ δὲ φιλόχριστοι παρευθὺς εἶπον πρὸς αὐτούς· ἀλλ' ἡμεῖς δὲν στέργομεν νὰ δεχθῶμεν νουθεσίαν διὰ τὴν πίστιν μας, ἀπὸ ψυχὴν ὁποῦ εἶναι ἀστήρικτος εἰς τὴν ἰδικήν της πίστιν.» Ἀφ' οὗ δὲ εἶπον ταῦτα εἰς αὐτοὺς τοιουτοτρόπως. ἐκεῖνοι μὲν ἀνεχώρησαν κατεντροπιασμένοι καὶ ἄπρακτοι καὶ ἐπῆγαν εἰς τὸν πρωτοσύμβουλον ὅπου τοὺς ἔστειλεν, ἀφ' οὗ ἔπαθον μάλιστα, παρ' ὅπου ἔκαμον ἐκεῖνο ὅπου ἤθελον. Ὕστερον δὲ ἀπὸ ὀλίγας ἡμέρας ἄλλοι ἀπ' αὐτοὺς ἀκολουθοῦντες εἰς τὸν τρόπον τῶν προτέρων, ἐπῆγαν εἰς τὴν φυλακὴν ἐκεῖθεν διὰ νὰ μοιράσουν ἐλεημοσύνην, καὶ σχηματιζόμενοι πῶς δακρύουν, ἐλυποῦντο πολὺ καὶ ἐθρήνουν τούτους, πῶς

ἐτιμωροῦντο διὰ ἀγνωσίαν καὶ ἀπιστίαν των λέγοντες· « ὢ ἀλλοίμονον ! πόσα κακὰ προξενεῖ ἡ ἀπιστία εἰς ἐκείνους ὅπου δὲν γνωρίζουν τὸν μέγαν προφήτην Μωάμεθ ! διότι οὗτοι οἱ ἄνθρωποι ὅπου εὑρίσκονται τώρα μέσα εἰς τὰ δεινὰ ταῦτα δεσμὰ, δὲν εἶναι μεγάλοι ἄνθρωποι ; δὲν εἶναι συγγενεῖς βασιλέων ; δὲν εἶναι διδάσκαλοι πολεμικῆς ἐμπειρίας, καὶ ἄλλων πολλῶν ; καὶ ἡ δύναμις τοῦ σώματός των δὲν εἶναι ἁρμοδία μὲ τὴν τέχνην των ; ἡ κατασκευὴ τῶν ἁρμάτων των μόνον, δὲν παρακινεῖ εἰς πόλεμον καὶ ἐκείνους ὅπου δὲν γνωρίζουν ἅρματα ; δὲν ἦσαν εἰς αὐτοὺς μυριάδες συμβοηθῶν ; διότι οἱ στρατιῶται μόνον (ἀπ' ὅλον τὸ πλῆθος τῶν Ρωμαίων) ὁποῦ αἰχμαλωτίσθησαν εἰς τὸ Ἀμόριον, ἀνεφέρθησαν εἰς τὸν πιστότατον Πρωτοσύμβουλον περισσότεροι ἀπὸ ἑπτὰ μυριάδας· τί εἶναι ἐκεῖνο ὅπου ἐξενεύρισεν καὶ ἠδυνάτισεν ὅλην ἐκείνην τὴν δύναμιν, πάρεξ μόνη ἡ ἀθέτησις τοῦ Προφήτου Μωάμεθ ; καὶ ἡ πίστις τούτου, ἐστάθη ἡ νίκη ὅπου ἔκαμαν οἱ δοῦλοι τοῦ προφήτου ἐναντίον εἰς αὐτούς· ἀλλ' ἐπειδὴ καὶ εἶναι ἄνθρωποι καὶ αὐτοὶ, δὲν εἶναι θαυμαστὸν πῶς δὲν ἐγνώρισαν τὸ συμφέρον των, διότι εἶναι ἀμαθεῖς εἰς τὰ τῆς πίστεως τοῦ προφήτου· διότι ἐκεῖνοι ὅπου δὲν γνωρίζουν τὸ συμφέρον των, ὅταν ἔλθουν εἰς αἴσθησιν καὶ τὸ γνωρίσουν, φυσικὰ ἀπολαμβάνουν συμπάθειαν, ἤτοι εἶναι ἄξιοι συγγνώμης, καθὼς εἶναι καὶ οὗτοι ἐὰν θελήσουν νὰ ἔλθουν εἰς αἴσθησιν· καὶ μεταφέροντες τὸν λόγον, σεῖς λέγει (διότι διὰ ο ; λέγομεν ταῦτα εἰς τὸν ἑαυτόν μας) ἐὰν μεταβληθῆτε ἀπὸ τὴν στε.ὴν ὁδὸν ὁπου σᾶς προστάζει νὰ περιπατῆτε ὁ Υἱὸς τῆς Μαρίαξ, καὶ περιπατήσετε τὴν πλατείαν καὶ εὐρύχωρον καὶ εἰς τὴν παροῦσαν ζωὴν καὶ εἰς τὴν μέλλουσαν, τὴν ὁποίαν ἐπαγγέλλεται ὁ φιλάνθρωπος καὶ μέγας προφήτης Μωάμεθ, ἤθελετε μακαρίσει ἡμᾶς, ὡς καλοὺς συμβούλους, καὶ αἰτίους εἰς ὑμᾶς πολλῶν καλῶν.

Τί ἄπιστον διδάσκει ὁ ἰδικός μας προφήτης ὅπου λέγει, ὅτι ὁ Θεὸς δύναται ἐκεῖνον ὅπου τὸν ὑπακούει καὶ ἐνταῦθα νὰ τὸν χορτάσῃ ἀπὸ κάθε τρυφὴν καὶ ἀπόλασιν, καὶ ἐκεῖ νὰ τῷ δώσῃ κληρονομίαν τὸν παράδεισον : ἢ εἶναι πτωχὸς ὁ Θεὸς ἀπὸ χρήματα, καὶ ἀπόλαυσιν τῶν λοιπῶν ; ὢ ἀλλοίμονον διὰ τὴν ἀπιστίαν τῶν ἀγνώστων ἀνθρώπων, πῶς εἶναι ἀσυλλόγιστοι; ὁ Θεὸς μὲν νὰ δίδῃ καὶ ἐδῶ καὶ ἐκεῖ τὰ χαρίσματά του διπλᾶ· σεῖς δὲ νὰ ἔχητε οἴησιν, ὅτι στοχάζεσθε κάποιόν τι περισσότερον ἀπὸ τὸν Θεὸν, καὶ νὰ σμικρύνητε, μὲ τὸ νὰ διαλογίζησθε ταῦτα διὰ τὸν Θεὸν, ὡς διὰ ἐνδεῆ καὶ πτωχὸν, καὶ νὰ γίνησθε μερισταὶ τῶν καλῶν ἐκείνου (τοῦ Θεοῦ·) ἐπειδὴ καὶ δέχεσθε ταῦτα, ὅταν ἐκεῖνος τὰ δίδῃ, ἀλλ' ὅταν ἐσεῖς προστάξητε, καταφρονοῦντες τὴν καλωσύνην καὶ τὴν εὐεργεσίαν ἐκεί[illegible], διὰ τὴν

ὑπερβολικήν σας ὑπερηφάνειαν, διὰ τὴν ὁποίαν ἔχει νὰ σὰς κολάσῃ ἐξ ἄπαντος· ἢ δὲν κάμνετε καὶ σεῖς τοῦτο, ὅταν δίδετε καμίαν φορὰν τίποτε καλὸν εἰς τοὺς ὑπηρέτας σας, ἐὰν τοὺς ἰδῆτε πῶς ὑποκρίνονται, ὅτι δὲν τὸ θέλουν, ἢ παντελῶς δὲν τὸ δέχονται; δὲν ἐπιφέρετε εἰς αὐτοὺς πληγὰς ἀντὶ διὰ τὴν εὐεργεσίαν, καὶ διὰ τὸ καλὸν ὅπου τοὺς ἐδίδετε, ὡς ὅπου πολλὰ κατεφρονήθητε ἀπ' αὐτούς; εἰ δὲ ἄνθρωποι θνητοὶ κάμνουν τοῦτο, δὲν θέλει τὸ κάμει πολὺ περισσότερον ὁ ἀθάνατος Θεὸς εἰς ὑμᾶς; δεχθῆτε λοιπὸν τὴν τοιαύτην διδασκαλίαν τοῦ προφήτου, καὶ ἀφ' οὗ ἐλευθερωθῆτε ἀπὸ τὰ σκληρὰ βάσανα, ἀπολαύετε τὰ ἀγαθὰ τοῦ Θεοῦ ὅπου εὑρίσκονται ἔμπροσθέν σας, καὶ ἐν ὅσῳ ζῆτε, καὶ ὅταν ἀποθάνητε· ὅτι μὲ τὸ νὰ εἶναι εὔσπλαγχνος ὁ Θεὸς, καὶ εἶδεν, ὅτι ἀγανακτεῖ κάθε ἄνθρωπος ὅπου θέλει νὰ κάμνῃ τὴν σκληρὰν νομοθεσίαν τοῦ Ἰησοῦ, ἀπέστειλε τὸν αὐτοῦ προφήτην Μωάμεθ, ὅπου ἐκβάλει ὅλα τὰ βάρη, καὶ σηκόνει ὅλην ἐκείνην τὴν στενοχωρίαν τοῦ Ἰησοῦ, καὶ ὁμοῦ μὲ ὅλην τὴν ἀπόλαυσιν καὶ τρυφὴν τῶν παρόντων ἀγαθῶν, ἐπαγγέλλεται καὶ τὴν εὐφροσύνην ὅπου προέρχεται ἐκεῖθεν, καὶ ἀπὸ τὴν πίστιν μόνην σώζει τοὺς ὑπακούοντας εἰς αὐτόν. »

Ὅταν δὲ ἤκουσαν τὰς φλυαρίας ταύτας οἱ φρόνιμοι ἐκεῖνοι ἄνδρες, βλέποντες εἰς τὸν ἄλλον, μὲ ἓν ἀνδρεῖον καὶ σοφὸν βλέμμα, ἐχαμογέλασαν ὁμοῦ δὲ ἔτριψαν μὲ τὰς χεῖρας τὰς ὄψεις των καὶ εἶπον σιγανὰ τὴν ᾠδὴν ἐκείνην τοῦ προφήτου Δαβίδ· « διηγήσαντό »μοι παράνομοι ἀδολεσχίας, ἀλλ' οὐχ' ὡς ὁ νόμος σου Κύριε· πᾶσαι »αἱ ἐντολαί σου ἀλήθεια· ἀδίκως κατεδίωξάν με, βοήθησόν μοι· » ὕστερον εἶπον καὶ πρὸς ἐκείνους· καὶ ταύτην νομίζετε τελείως διδασκαλίαν ἀληθινὴν καὶ θεάρεστον; τὸ νὰ νικᾶσθε εἰς κάθε πρᾶγμα ἀπὸ τὰς ὀρέξεις τῆς σαρκός; καὶ τὸ λογικὸν ὅπου ἔχετε νὰ δουλεύῃ καὶ νὰ ὑποτάσσηται εἰς τὸν θυμὸν καὶ εἰς τὴν πονηρίαν καὶ εἰς τὰς διαφόρους ἡδονάς; καὶ κανὲν ἀπὸ ταῦτα νὰ μὴ νικᾶται ἀπὸ τὴν φρόνησιν, καὶ νὰ ἐμποδίζηται μὲ τὸ χαλινὸν τῆς ἐγκρατείας; καὶ ἐὰν πολιτεύηται, καὶ διέλθῃ τὴν ζωήν του τοιουτοτρόπως ὁ ἄνθρωπος, κατὰ τί ἔχει νὰ διαφέρῃ ἀπὸ τὸ ἄλογον θηρίον; καὶ πρὸς τούτοις εἶπον· ἡμεῖς ὦ ἄνδρες, εἴμεθα μαθηταὶ ἐκείνων ὅπου λέγουν πρὸς τὸν Θεόν· «οὐ μὴ ἀποστῶμεν ἀπὸ σοῦ, ἀλλ' ἕνεκα σοῦ θανα» τούμεθα ὅλην τὴν ἡμέραν. ἐλογίσθημεν ὡς πρόβατα σφαγῆς· καὶ » οὐδὲν ἡμᾶς χωρίσει ἀπὸ τῆς ἀγάπης τοῦ Θεοῦ ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ, » οὔτε ἐνεστῶτα οὔτε μέλλοντα.» Καὶ ταῦτα ἀκούσαντες ἐκεῖνοι, καὶ μὴ φρονοῦντες κανένα ἀνώτερον ἀπὸ τὰ ἄλογα ζῶα, ἐγύρισαν καὶ αὐτοὶ πρὸς τὸν πρωτοσύμβουλον ἠλεγμένοι καὶ κατησχημένοι.

Παρῆλθ[ε] ἀρκετὸς καιρὸς, καὶ ἄλλοι τινὲς γυμνοσοφισταὶ καλού-

μενοι, ὑποκρινόμενοι πρόφασιν ὁμοίαν μὲ τοὺς προτέρους, ἤτοι διὰ νὰ δώσουν τάχα ἐλεημοσύνην, ἐπῆγαν πρὸς τοὺς μάρτυρας. Λοιπὸν ὕστερα ἀπὸ τὸν μοιρασμὸν τῆς ἐλεημοσύνης, ἀφ' οὗ τοὺς ἐχαιρέτησαν ὅλους, καὶ ἐκάθησαν, λέγουν. «τί πρᾶγμα εἶναι ἀδύνατον κοντὰ εἰς τὸν Θεόν ;» Οἱ δὲ μάρτυρες ἀπεκρίθησαν, «οὐδέν· τὸ ὁποῖον μάλιστα πρέπει εἰς τὴν Θείαν Φύσιν, δηλαδὴ νὰ μὴν ἦναι κἀνένα ἀδύνατον εἰς τὸν Θεόν.» Ἀνίσως λοιπὸν, εἶπον ἐκεῖνοι, εἶναι ὅλα δυνατὰ εἰς τὸν Θεὸν, ἂς κάμωμεν σκέψιν νὰ ἰδῶμεν, εἰς ποῖον χαρίζει ὁ Θεὸς τὴν δύναμίν του κατὰ τὸ παρὸν, εἰς τοὺς Χριστιανοὺς, ἢ τοὺς Ἰσμαηλίτας; εἰς ποίους ἔδωκε κληρονομίαν τὰ πολλὰ εὐτυχισμένα καὶ δεδοξασμένα γένη, εἰς ἐσᾶς, ἢ εἰς ἡμᾶς ; ποίων τὰ στρατεύματα νικοῦν καὶ μεγαλύνονται, καὶ ποίων ἐκθερίζονται ὡσὰν χόρτος καὶ νικῶνται ; δὲν εἶναι δίκαιος ὁ Θεός; ἀνίσως δὲν εὕρισκεν ἡμᾶς πληρωτὰς τῶν ἐντολῶν του, δὲν ἤθελε μᾶς δώσει πλουσίως καὶ ἐνδόξως τὰς εὐεργεσίας του· καὶ ἐὰν δὲν ἔβλεπεν ἐσᾶς ἀπίστους εἰς τὸν προφήτην του, δὲν ἤθελε σᾶς καταστήσει αἰχμαλώτους εἰς ἡμᾶς. Οἱ δὲ ἅγιοι μάρτυρες εἶπον· «εἰ μὲν ἐπείθεσθε εἰς τὰς διδασκαλίας τῶν Ἁγίων Προφητῶν, εὔκολον ἦτον εἰς ἡμᾶς νὰ ἀποδείξωμεν, ὅτι ὁ τοιοῦτος λογισμός σας εἶναι ψευδὴς, καὶ διὰ μέσου τῆς θεοπνεύστου Γραφῆς νὰ παρατηρήσωμεν τίνος τόπον ἔχετε σεῖς, ἐπειδὴ δὲ καὶ τὴν θείαν Γραφὴν δὲν δέχεσθε· ἀλλὰ πείθεσθε εἰς μόνον τὸν ἐδικόν σας διδάσκαλον, κ' ἂν ὀνειδίζετε ἡμᾶς, ὅτι πάσχομεν ταλαιπωρίας διὰ τὴν εἰς εἰς τὸν Μωάμεθ ἀπιστίαν, ἀποκριθῆτε εἰς ἡμᾶς ὁποῦ σᾶς ἐρωτῶμεν τοῦτο· ἐὰν δύω ἄνθρωποι ἔχουν διαφορὰν καὶ μάχωνται μεταξύ των διὰ ἓν χωράφι, καὶ ὁ εἷς διϊσχυρίζεται καὶ φιλονικεῖ χωρὶς μάρτυρας, ὅτι πρέπει νὰ βεβαιωθῇ καὶ νὰ ἀποφασισθῇ εἰς αὐτὸν τὸ τοιοῦτον χωράφι· ὁ δὲ ἄλλος προσφέρει, χωρὶς φιλονεικίαν, πολλοὺς καὶ δεδοκιμασμένους πιστοὺς μάρτυρας, οἱ ὁποῖοι μαρτυροῦν ὅτι τὸ χωράφι ἁρμόζει εἰς τοῦτον περισσότερον, παρὰ εἰς ἐκεῖνον· ἐσεῖς οἱ Σαρακηνοὶ εἰς ποῖον ἀπὸ τοὺς δύω ἀποφασίζετε νὰ πάρῃ καὶ νὰ ἀποκτήσῃ τὸ χωράφι ; καὶ ἐκεῖνοι ἀπεκρίθησαν· «εἶναι φανερὸν, ὅτι εἰς ἐκεῖνον ὁποῦ παρασταίνει τοὺς πιστοτάτους μάρτυρας». Καὶ οἱ ἅγιοι εἶπον. «λοιπὸν μὲ εὔλογον τρόπον καὶ ἡμεῖς κρίνομεν τοῦτο τὸ δίκαιον διὰ τὸν διδασκαλόν σας τῶν Σαρακηνῶν, καὶ διὰ τὸν μονογενῆ Υἱὸν τοῦ Θεοῦ τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν. Ἦλθεν ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς γενόμενος ἐκ Παρθένου ἄνθρωπος, καθὼς ἀκούομεν πολλάκις καὶ ἐσᾶς ὁποῦ τὸ λέγετε, καὶ εἶχε μαζί του ὅλους τοὺς παλαιοὺς καὶ ἀληθεῖς Προφήτας ὁποῦ προέλεγον τὸν ἐρχομόν του καὶ τὴν δεσποτείαν του. Ἀπεστάλη καθὼς ἐσεῖς λέγεται ἀπὸ τὸν Θεὸν, καὶ ὁ μέγας Μωά-

μεθ, φέρων εἰς ἐσᾶς τρίτην νομοθεσίαν, δὲν ἔπρεπε καὶ αὐτὸς νὰ ἔχῃ δύω ἀπὸ τοὺς προφήτας τοῦ Θεοῦ, ἢ κἂν, ἕνα συνήγορον ὁποῦ νὰ λέγῃ περὶ αὐτοῦ, διὰ νὰ ἀποδείξῃ ὅτι ἀπεστάλη ἀπὸ τὸν Θεόν;»

Ἀφ' οὗ δὲ ὁ τοιοῦτος ἔλεγχος ἐξηπλώθη πολὺ ἀπὸ τοὺς φιλοχρίστους, εἰς ἀπὸ αὐτοὺς, Βασώης ἐπονομαζόμενος, χαριεντιζόμενος πολλὰ καὶ περιγελῶν αὐτοὺς ἀπεκρίθη « ἔχει καὶ ὁ προφήτης τῶν Σαρακηνῶν, τὸν περίφημον καὶ ἀληθέστατον προφήτην Ἡσαΐαν, ὁποῦ προλέγει διὰ αὐτόν· καὶ ἐὰν δὲν ἦτον λυπηρὸν εἰς τοὺς λογίους τούτους ἄνδρας, ἤθελον προφέρει καὶ τὸ ρητόν του.» Καὶ ἐκεῖνοι εἶπον· «ἡμεῖς ἠξεύρομεν νὰ δίδωμεν συγνώμην εἰς ἐκείνους ὁποῦ σφάλλουν πανταχοῦ ἐξ ἀγνοίας, διότι ἐὰν δὲν τοὺς συμπαθῶμεν, εἶναι ὕβρις καὶ ἀτιμία τάχα τοῦ προφήτου·» Ὁ δὲ Βασώης ἠρώτησεν αὐτούς· « δὲν λέγετε ἐσεῖς, ὅτι ὁ Μωάμεθ εἶναι ὁλοϋστερινὸς ἀπὸ ὅλους τοὺς προφήτας καὶ σφραγίς; Καὶ ἐκεῖνοι εἶπον· «ἀληθῶς οὗτος εἶναι ὁ ἀψευδὴς καὶ πρόκριτος προφήτης». Καὶ ὁ φιλόχριστος Βασόης εἶπε πρὸς αὐτούς· «ὁ Προφήτης τοῦ Θεοῦ Ἡσαΐας λέγει·«ὅτι ἀφεῖλε Κύριος ἀπὸ Ἰσραὴλ κεφαλὴν καὶ οὐρὰν, καὶ ἐξηγῶν ποῖα εἶναι ταῦτα, λέγει, ὅτι κεφαλὴ εἶναι, ὁ ἐξουσιαστὴς ὁ προσωπολήπτης, καὶ ἄλλος εἶναι, ὁ προφήτης ὁποῦ διδάσκει ἄνομα· οὗτος εἶναι ἡ οὐρὰ καὶ μὴ συγχίζεσθε εἰς τοῦτο, διὰ τί δὲν εἶναι οὗτος (ὁ Μωάμεθ δηλαδὴ) ὁποῦ ἔδωκεν εἰς ἐσᾶς τοῦτο τὸ ἄνομον πρόσταγμα; ὅτι ἐκεῖνος ὁποῦ ἀποβάλει τὴν γυναῖκά του διὰ κάποιον μίασμα, δὲν εἶναι συγκεχωρημένον ἀπὸ αὐτὸν, νὰ τὴν ἀναλάβῃ πάλιν, ἐὰν δὲν συμμιχθῇ πρότερον μὲ ἄλλον ἄνδρα; ἂς ἀφήσωμεν τὰ ἐπίλοιπα τῆς προφητείας καὶ νομοθεσίας του ἐγὼ νομίζω, ὅτι ὁ γνωστὸς προφήτης Ἡσαΐας, τοῦτον λέγει οὐράν».

Ἐκεῖνοι δὲ εἶπον, «ὅτι ἡμεῖς γνωρίζομεν νὰ φιλοσοφῶμεν, καὶ νὰ μὴ συγχίζώμεθα, ἀλλὰ νὰ ὑπομένωμεν·ἀνίσως ὅμως ἀρέσει τοῦτο εἰς τὸν Θεὸν, ποῖοι εἶσθε σεῖς ὅπου ἐναντιόνεσθε εἰς τὸν Θεόν; δὲν ἔχει χρείαν ὁ Μωάμεθ ἀπὸ μαρτυρίαν ἀνθρώπου, διότι ὁ Θεὸς τὸν ἔκαμε προφήτην, καὶ τὸν ἐπρόσταξε τοιούτους νόμους.» Ὁ δὲ φιλόχριστος Βασώης εἶπεν· ἄραγε ἀπὸ τὸν Θεὸν ἐπροστάχθη ὁ Μωάμεθ νὰ σᾶς δώσῃ καὶ τοῦτον τὸν νόμον, τὸ νὰ πάσχητε τὴν πυκνογαμίαν ἢ καλλίτερα νὰ εἴπω τὴν γυναικομανίαν εἰς τὸν καιρὸν τῶν νηστειῶν σας. ἤτοι εἰς τὸ ραμαζάνι σας; καὶ τὴν τρυφὴν καὶ ἀδηφαγίαν, ὅπου πάσχητε εἰς ὁλοκλήρους νύκτας ἐκείνας ἕως τὴν αὐγήν; Καὶ ἐκεῖνοι εἶπον· «καὶ πολλὰ ἀληθῶς ἀπὸ τὸν Θεὸν ἐπροστάχθη·» Καὶ οἱ ἅγιοι εἶπον· «λείπεται ἀκόμη νὰ λυθῇ καὶ ὁ λόγος ἐκεῖνος ὅσου εἴπατε διὰ τὰ νικητήρια ὅπου γίνονται εἰς τοὺς πολέμους, ἐπειδὴ καὶ θέλετε νὰ διορίζητε τὴν ἀσέβειαν εἰς τὰ προτερ[illegible] τῶν στρατευμάτων.

Ἀράγε δὲν ἠκούσατε τὰς νίκας ὅπου ἔκαμον πρότερον οἱ Πέρσαι, οἱ ὁποῖοι ἐνίκησαν σχεδὸν ὅλον τὸν κόσμον ; καὶ δεύτερον τὰς νίκας τῶν Ἑλλήνων, οἱ ὁποῖοι ἐκυρίευσαν καὶ τοὺς Πέρσας ; καὶ ὕστερον ἀπ' ἐκείνους δὲν ἠκούσατε τὰς νίκας τῶν παλαιῶν Ρωμαίων, ὅπου ἐκυρίευσαν ὅλην τὴν οἰκουμένην ; τί λοιπὸν λέγετε εἰς ταῦτα ; εὐσεβεῖς ἦσαν οἱ τοιοῦτοι ; δὲν ἐφρόνουν ὅλοι πολυθεΐαν ; δὲν ἐπροσκύνουν τὰ εἴδωλα : πόθεν λοιπὸν ἐπροήρχετο εἰς αὐτοὺς ἡ τόση νίκη καὶ κυριότης ; ὅθεν καὶ εἰς τοὺς εὐσεβεῖς εἶναι ἐκ Θεοῦ καὶ τὸ νικᾶν καὶ τὸ νικᾶσθαι πρεπόντως. ὅταν ἁμαρτάνοντες ἀμετανόητα προσκρούουν εἰς τὸν νικοποιὸν Θεὸν διὰ μέσου τῆς ἀχαριστίας, καὶ πρὸς ἀνταπόδοσιν τῶν ἁμαρτημάτων ὅπου ἔπταισαν μεταχειρίζεται ὁ Θεὸς ὄργανα, ὄχι τοὺς καλοὺς καὶ πραοτάτους τῶν ἀνθρώπων, ἀλλὰ τοὺς σκληροὺς καὶ πονηροτάτους· καὶ τοῦτο εἶναι ὅπου λανθάνει ὑμᾶς, καὶ σᾶς κάμνει νὰ ἔχητε οἴησιν ὅτι εἶσθε εὐσεβεῖς, μὲ ὅλον ὅπου δὲν εἶσθε· ὅμως ἀρκετὰ εἶναι ἐκεῖνα ὅπου εἴπομεν, ἀλλ' ἡμεῖς μὲ τὸ νὰ εἴμεθα Χριστιανοὶ δὲν δεχόμεθα διδάσκαλον ἁμαρτύρητον καὶ ἀσύμφωνον μὲ τοὺς ἁγίους προφήτας, διὰ νὰ μὴ τὸν λέγομεν καὶ ἐναντίον. »

Ἀφ' οὗ δὲ ἐλέχθησαν ταῦτα, ἐκεῖνοι μὲν ἐπέστρεψαν εἰς τὸν ἐξουσιαστήν των τὸν πρωτοσύμβουλον, ἀναφέροντες εἰς αὐτὸν τὸ στερεὸν φρόνημα τῶν ἀνδρῶν ὅπου ἔχουν εἰς τὴν θεογνωσίαν· οἱ δὲ ἅγιοι περιχυθέντες ὅλοι ὁμοῦ μὲ δάκρυα, εὐχαρίστουν τὸν Θεὸν, ὅτι εἶναι πράγματι χριστιανοί, καὶ πάσχουν τὰ δεινὰ διὰ τὸν ἀληθῆ Θεὸν, καὶ μὲ λύπην των πολλὴν ἐδέοντο αὐτοῦ διὰ ἐκείνους ὅπου ἦσαν κυριευμένοι ἀπὸ τὴν ἀπάτην τοῦ ἀθέου Μωάμεθ, παρακαλοῦντες αὐτὸν νὰ τοὺς ἐκβάλῃ ἀπὸ τὴν τόσον μωρὰν καὶ ἄλογον πλάνην. Λοιπὸν ὄντες οἱ ἅγιοι κατακεκλεισμένοι εἰς τὴν φυλακὴν ἑπτὰ ὁλόκληρα ἔτη, καὶ πάσχοντες πολλὰ ἀπὸ τὴν βίαν τῶν θλίψεων τῆς φυλακῆς, δὲν ἔπαυον ἀπὸ τὸ νὰ μελετοῦν νύκτα καὶ ἡμέραν τὰς ὑμνολογίας τοῦ Δαβὶδ, οὔτε ἠμέλησαν ἀπὸ τὰς συνειθισμένας προσευχὰς κοινῶς καὶ κατ' ἰδίαν, ἀλλὰ καὶ ἀνέπεμπον ἀκατάπαυστον εὐχαρίστησιν εἰς τὸν Θεὸν διὰ πάντα, καὶ ἐξαιρέτως διὰ τὴν σωτηρίαν ὅπου ᾠκονομήθη ἀπ' αὐτὸν μὲ διαφόρους τρόπους εἰς αὐτούς· διότι μὲ τὸ νὰ ἐκαθαρίσθησαν διὰ τῆς θλίψεως ἀπὸ τοὺς μολυσμοὺς τῆς ἡδονῆς, καὶ ἐφωτίσθησαν κατὰ τὸν νοῦν μὲ τὴν πολυχρόνιον προσευχὴν καὶ ἡσυχίαν, ὡμίλουν καθ' ἑαυτοὺς κάποια παρόμοια· τί ἀνταποδώσωμεν εἰς τὸν Κύριον ὅπου μᾶς ἠγάπησε τοιουτοτρόπως, καὶ μᾶς ἠξίωσε νὰ ἐπιτύχωμεν τοιαῦτα παθήματα δι' αὐτόν ; διότι τοὺς πόνους ἐκείνους, τοὺς ὁποίους, ὅταν ἐσυναναστρεφόμεθα εἰς τὸν κόσμον, δὲν ὑπεφέραμεν οὐδὲ νὰ τοὺς ἀκούσωμεν

διὰ τὴν ἀρετὴν, ἰδοὺ ὅπου τώρα ἑπτὰ χρόνους, τοὺς ἐδέχθημεν ἀβλαβῶς καὶ τοὺς ὑπεμείναμεν, μὲ τὸ νὰ μᾶς ἐνδυναμοῖ ἐξ ἄπαντος ὁ Θεός· ἀλλ' εἴθε νὰ ἤθελε γείνει νὰ εἰπῶμεν καὶ ἡμεῖς ἐξ ὅλης μας τῆς ψυχῆς «ποτήριον σωτηρίου λήψομαι, καὶ τὸ ὄνομα Κυρίου ἐπικαλέσομαι».

Λοιπὸν εἰς καιρὸν ὅπου ἦσαν οἱ ἅγιοι εἰς τοιαύτην ἄσκησιν καὶ μελέτην κατὰ τὴν πέμπτην τοῦ Μαρτίου, μεταβαίνει εἰς τὴν φυλακὴν κάποιος Βοώδης ἐπονομαζόμενος, ὁ ὁποῖος ἔγεινεν ἕνα καιρὸν ἐξουσιαστὴς τοῦ Ρωμαϊκοῦ στρατεύματος, καὶ ἦτο γνώριμος τῶν ἁγίων, καὶ καθὼς λέγουν ἐγένετο προδότης τῆς μεγάλης πόλεως ἐκείνης τοῦ Ἀμορίου, ἀφ' οὗ ἠρνήθη τὴν πίστιν τοῦ Χριστοῦ, καὶ ἐδέχθη τὴν θρησκείαν τῶν Σαρακηνῶν· καὶ σταθεὶς πλησίον εἰς τὴν θύραν τῆς φυλακῆς. ἐφώναξέ τινα Κωνσταντῖνον ὀνόματι, ἄνδρα λόγιον καὶ κεκοσμημένον μὲ κάθε ἀρετὴν, ὅστις ἦτο Νοτάριος τοῦ Πατρικίου Κωνσταντίνου, καὶ συνδεσμώτης του· καὶ διὰ μέσου μιᾶς ὀπῆς τοῦ ἐπαρήγγειλε νὰ μὴν ἦναι παρὼν κἀνεὶς ἄλλος, διότι θέλει νὰ τῷ ὁμιλήσῃ μυστικά τινα· καὶ ἀφ' οὗ ὁ εὐσεβέστατος Κωνσταντῖνος ἠκροάζετο μόνος, λέγει ὁ Βοώδης· «γνωρίζεις πολλὰ καλὰ φρονιμώτατε κύριε, πόσην ἀγάπην εἶχον παλαιόθεν εἰς τὸν αὐθέντην σου τὸν Πατρίκιον ἕως τὴν σήμερον· ὅθεν μαθὼν ἀκριβῶς ὅτι ἀπεφάσισε ὁ πρωτοσύμβουλος νὰ τὸν φονεύσῃ αὔριον, ἐὰν δὲν ὑπακούσῃ αὐτὸν, νὰ συμπροσευχηθῇ μὲ αὐτὸν ἦλθον νὰ σοὶ φανερώσω τὴν γνώμην μου, ἡ ὁποία σᾶς φυλάττει ἀπὸ τὸν τοιοῦτον θάνατον· σὺ λοιπὸν κατάπεισον αὐτὸν νὰ συμπροσευχηθῇ μὲ τὸ πρωτοσύμβουλον, ἀλλὰ καὶ σὺ ὁ ἴδιος κάμε τοῦτο μαζῆ του, καὶ κατὰ τὴν ψυχὴν μή χωρισθῆτε ἀπὸ τὴν τοῦ Χριστοῦ πίστιν, καὶ θέλει γείνει ὅλεως ὁ Θεὸς εἰς ὑμᾶς διὰ τὴν ἀνάγκην ὅπου σᾶς εὗρεν.» Ἐκεῖνος δὲ ὁ κατὰ ἀλήθειαν φιλόχριστος ἀνὴρ ἀφ' οὗ ἐχάραξε μὲ τὴν χεῖρά του τὸν Σταυρὸν τοῦ Χριστοῦ ἐναντίον τοῦ ἀσεβοῦς ἐκείνου στόματος, εἶπε· «Κύριος ὁ Θεὸς νὰ σὲ καταργήσῃ διάβολε, φύγε ἀπὸ πλησίον μου ἐργάτα τῆς ἀνομίας.» Καὶ ὅταν ἐμβῆκεν εἰς τὴν ἐσωτέραν φυλακὴν, τὸν ἠρώτησεν ὁ θεοφιλὴς Πατρίκιος. ποῖος ἦτο ἐκεῖνος ὅπου τὸν ἐκάλεσε, καὶ διὰ ποῖον αἴτιον; οὗτος δὲ ὁ φιλόθεος καὶ φιλόστοργος ἀνὴρ τὴν μὲν ἀπόφασιν τοῦ θανάτου του ἀνήγγειλε κατ' ἰδίαν καὶ μυστικῶς, τὴν δὲ ἄθεον συμβουλὴν ἀπεσιώπησεν, ἐπειδὴ ἐφοβήθη μήπως λάβῃ τρόπον ὁ διάβολος, καὶ τὸν ἐμποδίσῃ ἀπὸ τὴν ὁρμὴν τοῦ θανάτου μὲ τοὺς λογισμοὺς τῆς δειλίας, ὡσὰν ὅπου ἀπεφασίσθη νὰ ἀποκεφαλισθῇ μόνος αὐτός.

Ὁ δὲ μάρτυς τοῦ Χριστοῦ, ἀφ' οὗ εὐχαρίστησε τὸν Θεὸν, εἶπεν ὡς γέννημα τὸ θέλημα τοῦ Κυρίου· ὕστερον, ἀφ' οὗ διέταξε τὰ ὑπάρ-

χοντά του διὰ χειρὸς τοῦ ἡγιασμένου Κωνσταντίνου, ἐπαρακίνησεν ὅλους τοὺς συνδεσμίους νὰ παραστεθοῦν τὴν νύκτα ὅλην εἰς δοξολογίαν Θεοῦ, τὸ ὁποῖον καὶ τὸ ἔκαμαν αὐτοί· τὸ δὲ πρωὶ ἔρχεται εἰς Μεγιστὰν μὲ φοβερὰν φαντασίαν, καὶ μὲ στρατιώτας ὁπλισμένους, ἀπεσταλμένος ἀπὸ τὸν πρωτοσύμβουλον, καὶ προστάξας νὰ ἀνοιχθῇ ἡ θύρα τῆς φυλακῆς. εἶπε νὰ ἐξέλθουν οἱ πρῶτοι ἄρχοντες ἀπὸ τοὺς φυλακισμένους· ἐξῆλθον δὲ ἀπὸ τὴν φυλακὴν τεσαράκοντα καὶ δύο ἄνδρες, καὶ εὐθὺς προστάζει νὰ κλεισθῇ ἡ θύρα· ἀφ' οὗ δὲ ἐστάθησαν ἐμπρός του οἱ ἅγιοι, εἶπε πρὸς αὐτούς· «πόσοι χρόνοι νομίζετε, ὅτι διῆλθον ἀφ' οὗ ἐκλείσθητε εἰς τὴν φυλακήν; καὶ οἱ μάρτυρες εἶπον· «ἐκεῖνο ὅπου ἠξεύρεις ἐρωτᾷς νὰ μάθῃς; ἑπτὰ ἔτη εἰσὶ βεβαιότατα.» Ἐκεῖνος δὲ τοὺς λέγει· «μάθετε, διά μέσου τῆς μακρᾶς ἀνοχῆς καὶ μακροθυμίας τῶν τοσούτων χρόνων, τὴν φιλανθρωπίαν καὶ συμπόνεσιν ὅπου ἔδειξεν εἰς ὑμᾶς ὁ πιστότατος πρωτοσύμβουλος, ὡσὰν ὅπου δὲν τὸν ἐκυρίευσεν ὁ θυμὸς ὅπου ἀνάπτει πάντοτε ἐναντίον τῶν ἐχθρῶν, νὰ σᾶς φονεύσῃ πρὸ πολλοῦ; καὶ ὄχι μόνος αὐτὸς, ἀλλ' οὔτε ὁ κατὰ τὴν ἀξίαν γενόμενος διαδοχός του· λοιπὸν δὲν ἔπρεπε σεῖς ὅπου ἐγνωρίσατε τὴν πραότητά του καὶ τὴν μακροθυμίαν ὅπου ἔδειξεν εἰς ὑμᾶς μάλιστα τοὺς αἰχμαλώτους. δὲν ἔπρεπε λέγω νὰ παρακαλῆτε τὸν Θεὸν διὰ αὐτὸν καὶ νὰ τὸν ἀγαπᾶτε ἐξ ὅλης ψυχῆς; Καὶ οἱ ἅγιοι εἶπον· ἐπειδὴ εὑρίσκεται νόμος εἰς ἡμᾶς, ὅπου μᾶς προστάζει νὰ εὐχώμεθα διὰ ἐκείνους ὅπου μᾶς πειράζουν, τοῦτο τὸ ἐκάμναμεν, ἀλλὰ τὸ νὰ ἀγαπῶμεν αὐτὸν κατὰ τὸν τρόπον ὅπου εἶπες, δὲν μᾶς συγχωρεῖ ὁ ἰδικός μας προφήτης, ὁ ὁποῖος λέγει πρὸς τὸν Θεόν· « ὅτι τοὺς μισοῦντάς σε Κύριε ἐμίσησα ». Καὶ ἐκεῖνος εἶπε· «καὶ πῶς εἶναι δυνατὸν ἐκεῖνοι ὅπου μισοῦν τινα νὰ εὔχωνται δι' αὐτόν; λοιπὸν ἐψεύσθητε ὅπου εἴπετε ὅτι εὔχεσθε δι' αὐτόν.» Καὶ οἱ ἅγιοι εἶπον· ὀρθῶς εἴπομεν, διότι ἐπαρακαλούσαμεν τὸν Θεὸν δι' αὐτὸν, νὰ ἐμφυτευθῇ ἐντὸς τῆς καρδίας του ἡ ἀληθινὴ θεογνωσία, ἀντὶ διὰ ἐκείνην ὅπου νομίζει πῶς ἔχει τώρα, ἐπειδὴ καὶ αὐτὴ δὲν εἶναι ἀληθηνή· καὶ ἐὰν ἐγίνετο τοῦτο, δηλαδὴ ἤρχετο εἰς τὴν ἀληθινὴν θεογνωσίαν, ἠθέλομεν σπουδάσει ὄχι μόνον νὰ τὸν ἀγαπῶμεν, ἀλλὰ καὶ κατὰ πολλὰ νὰ τὸν τιμῶμεν, κατὰ τὸν διδασκαλόν μας ὅπου λέγει «ἐμοὶ δὲ λίαν ἐτιμήθησαν οἱ φίλοι σου ὁ Θεός·» Ὁ δὲ Μεγιστὰν εἶπε πρὸς αὐτούς· «οὗτος ὁ λόγος σας ἐλέχθη δι' ὅλον τὸ ἔθνος μας· » ὕστερον εἶπε· «τόσον πολλὰ ἀνόητοι εἶναι οἱ ἄρχοντες τῶν Ρωμαίων, ὥστε ὅπου νομίζουν, ὅτι τόσον πλῆθος, καὶ τόση κυριότης ἔθνους τοιουτοτρόπως μεγάλου καὶ ἀνδρειοτάτου, συγκροτεῖται καὶ συνίσταται, χωρὶς θεϊκὴν πρόνοιαν; διότι τοῦτο εἶναι ἀναγκαῖον νὰ ἀκολουθῇ

εἰς τοὺς θεομισεῖς.» Καὶ οἱ ἅγιοι εἶπον πρὸς αὐτόν· «δὲν λέγομεν ἡμεῖς τοῦτο, διότι γνωρίζομεν, ὅτι δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ἦναί τις ἐστερημένος ἀπὸ τὴν θεϊκὴν πρόνοιαν, καὶ ἐὰν δὲν ἤκουσέ ποτε τὴν ὀνομασίαν ταύτην Θεὸς, ἢ καὶ ἐὰν ὑβρίζῃ αὐτὸν αὐθάδως· ἀλλὰ λέγομεν, ὅτι ἡ δόξα καὶ τὸ φρόνημα ὅπου ἔχετε σεῖς διὰ τὸν Θεὸν, εἶναι σφαλερόν· ὅτι ὁμολογοῦντες τὴν ὀνομασίαν ταύτην Θεὸς, καὶ τὰ μεγαλουργήματα ὅπου πρέπει νὰ ἦναι εἰς τὸν Θεὸν, ἤγουν τὸ νὰ ἦναι αὐτὸς κτίστης πάντων ὁρατῶν καὶ ἀοράτων, συκοφαντεῖτε αὐτὸν διὰ τί τὸν λέγετε ποιητὴν τῶν καλῶν ὁμοῦ καὶ τῶν κακῶν, καὶ δημιουργὸν τῆς ἀληθείας, καὶ τοῦ ψεύδους, τοῦ νόμου, καὶ τῆς ἀνομίας, τῆς δικαιοσύνης, καὶ τῆς ἀδικίας, τῆς ἡμερότητος, καὶ τῆς θρασύτητος· τῆς σωφροσύνης, καὶ τῆς ἀκολασίας, καὶ τῶν λοιπῶν, ὅσαι δυνάμεις καὶ ἐνέργειαι εἶναι τοιαῦται ἐναντίαι, διὰ νὰ μὴ τὰς ἐπαριθμοῦμεν ὅλας. Ἐὰν λοιπὸν ἐκεῖνα ὅπου λέγετε κατ' αὐτοῦ, ἦτο δυνατὸν νὰ εὑρεθοῦν καὶ νὰ συστηθοῦν, ἴσως ἠθέλομεν εἰπεῖ, ὅτι σεῖς λέγετε τὴν ἀληθινὴν θεογνωσίαν· ἐὰν δὲ ἡ αἰτία τῆς κακίας εἶναι μακρὰν ἀπὸ τὴν μακαρίαν ἐκείνην οὐσίαν τῆς θεότητος, περισσότερον ἀφ' ὅσον εἶναι μακρὰν ἀπὸ τὸν ἥλιον τὸ βαθὺ σκότος, καὶ ἀφ' ὅσον εἶναι μακρὰν τὸ μὴ ὂν ἀπὸ τὸ κυρίως καὶ μόνον ὄν, πῶς εἶναι δυνατὸν νὰ μὴν ἐλεγχθῆτε, ὅτι δὲν ἔχετε κατ' ἀλήθειαν θεογνωσίαν, ἀλλὰ σᾶς φαίνεται πῶς ἔχετε, ἔχοντες ἀκόλουθον εἰς ὑμᾶς καὶ τὸ νὰ μισῆτε τὸν ὄντως ὄντα Θεόν.» Καὶ ὁ Μεγιστὰν εἶπε· «τί λοιπὸν; ἄλλον Θεὸν λέγετε σεῖς δημιουργὸν κάθε κακίας καὶ ἁμαρτίας, αἱ ὁποῖαι εἶναι πολλὰ προσκολλημέναι εἰς ὅλον τὸν κόσμον, καὶ θέλουν εἶναι δύω Θεοὶ καλὸς καὶ κακός; καὶ πῶς ἤθελε συστηθῇ ὁ κόσμος, ἐὰν εἶναι ἐναντίοι καὶ οἱ δύω, καὶ μάχονται;» Οἱ δὲ ἅγιοι ἀπεκρίθησαν «ἡμεῖς Θεὸν ἄλλον δὲν λέγομεν παρὰ τὸν ἀγαθόν· μὴ γένοιτο! ἀλλὰ λέγομεν ὅτι εἷς ἀπὸ τοὺς ἀγγέλους, μὲ γνώμην αὐτοπροαίρετον, ἐδιϊσχυρίσθη νὰ ἐφεύρῃ τὰ συμφέροντα εἰς αὐτὸν ἐναντία τῶν καλῶν, καὶ ταῦτα ἀγαπήσας, ἀνυψώθη καὶ ἦλθεν εἰς μισοθεΐαν· ἔπειτα δὲ καὶ εἰς μισανθρωπίαν, καὶ τοιουτοτρόπως παρεχωρήθη νὰ δοκιμάζῃ τὸ ἰδικόν μας αὐτεξούσιον ἐὰν κλίνωμεν εἰς τὸν Θεὸν, ἢ συρώμεθα ἀπὸ τοὺς λογισμοὺς ὅπου σπείρει κρυφίως ἐκεῖνος εἰς ἡμᾶς· σεῖς λοιπὸν μὲ τὸ νὰ ἐπλανήθητε ἀπ' αὐτὸν ἐπροσκολλήσατε τὰς κακουργίας ἐκείνου εἰς τὸν ἀπαθῆ καὶ ἀναλλοίωτον Θεόν.» Καὶ ἐκεῖνος εἶπεν· «ἀλλ' ὁ προφήτης Μωάμεθ διδάσκει ὅτι ὁ παντοδύναμος Θεὸς εἶναι αἴτιος κάθε πράξεως ἀνθρώπου καὶ καλῆς καὶ κακῆς.» Οἱ δὲ ἅγιοι εἶπον· «λοιπὸν ὡς φαίνεται ἄλλον Θεὸν ἐπλασεν εἰς τὸν ἑαυτόν του ἀγαθοδαίμονα, ὡσὰν καὶ τοὺς

Ἕλληνας, καὶ τοῦτον παρέδωκεν εἰς ὑμᾶς νὰ σέβησθε, ὁ ὁποῖος οὔτε εἶναι, οὔτε μέλλει νὰ ἦναι· ἀλλ' ἡμεῖς γνωρίζομεν καὶ ὁμολογοῦμεν ἀληθινὸν Θεὸν ἐκεῖνον ὅπου κηρύττουν οἱ ἅγιοι προφῆται καὶ Ἀπόστολοι τοῦ Χριστοῦ, ὅτι εἶναι αἴτιος μόνον τῶν καλῶν, καὶ ἄλλον Θεὸν δὲν γνωρίζομεν.

Καὶ ὁ Μεγιστὰν λέγει πρὸς αὐτούς· «λοιπὸν δὲν θέλετε νὰ συμπροσευχηθῆτε σήμερον ὁμοῦ μὲ τὸν πιστότατον πρωτοσύμβουλον ὅτι διὰ τοῦτο ἀπεστάλην ἀπ' αὐτὸν εἰς ὑμᾶς, καὶ γνωρίζω ὅτι ἀναμεταξὺ εἰς ὑμᾶς, εἶναι τινες ὅπου ποθοῦν νὰ ἐπιτύχουν τοῦτο, τὸ νὰ συμπροσευχηθοῦν ὁμοῦ μὲ αὐτὸν, τοὺς ὁποίους ὅταν τοὺς ἰδοῦν οἱ ἄλλοι ὅπου δὲν κλίνουν εἰς τοῦτο ὅτι ἐδοξάσθησαν εὐθὺς διὰ τοῦτο, θέλουν κλαύσουν πολὺ τὴν ἰδικήν των ἀγνωσίαν καὶ δυστυχίαν.» Οἱ δὲ ἅγιοι ὅλοι ὁμοῦ ἀπεκρίθησαν· «παρακαλοῦμεν τὸν ἀληθῆ καὶ μόνον Θεὸν, ὄχι μόνον ὁ πρωτοσύμβουλος, ἀλλὰ καὶ σὺ, καὶ ὅλον τὸ ἔθνος τῶν Σαρακηνῶν νὰ ἀρνηθῆτε τὴν ἄθεον πλάνην τοῦ Μωάμεθ, καὶ νὰ προσκυνῆτε καὶ λατρεύητε τὸν Θεὸν ὅστις κηρύττετε διὰ τῶν ἁγίων προφητῶν καὶ ἀποστόλων τοῦ Χριστοῦ, καὶ ὄχι ἡμεῖς νὰ ἀφήσωμεν τὸ φῶς, καὶ νὰ ἔλθωμεν εἰς τὸ σκότος.» Καὶ ὁ Μεγαλιστὰν λέγει· «αἰσθάνεσθε τί λέγετε; μὴ μετανοήσετε· διότι ἡ ἀπειθειά σας αὐτὴ δὲν ἔχει νὰ μείνῃ χωρὶς μεγάλα βάσανα.» Οἱ δὲ ἅγιοι εἶπον· «ἡμεῖς ἀφιερώσαμεν τὰς ψυχάς μας, εἰς τὸν ἀθάνατον καὶ ἀληθινὸν Θεὸν, καὶ εἰς αὐτὸν ἔχομεν τὸ θάρρος μας, ἕως ἐσχάτης μας ἀναπνοῆς, ἢ μὴν ἀρνηθῶμεν τὴν εἰς αὐτὸν πίστιν μας» Καὶ ἐκεῖνος εἶπε πρὸς αὐτούς· «τὸ κρίμα τῆς ὀρφανίας τῶν τέκνων σας, καὶ τῆς χηρείας τῶν γυναικῶν σας μέλλει νὰ σᾶς ἐλέγξῃ ἐν ἡμέρᾳ κρίσεως· ὅτι ἐὰν ἠθέλετε συμπροσευχηθῆ ὁμοῦ μὲ τὸν πιστότατον πρωτοσύμβουλον ἐξ ἀρχῆς, ἐδύνατο αὐτὸς νὰ προστάξῃ τὸν ἄνανδρον Βασιλέα σας, νὰ ἐξαποστείλῃ τὸ ταχύτερον ἐνταῦθα ὅλους αὐτοὺς πεφυλαγμένους καλῶς· ἀλλ' ὅμως, ἐὰν καὶ ἕως τώρα ἀμελήσητε νὰ τὸ κάμητε, δεχθῆτε κἂν τώρα καὶ ὁμολογήσατε τὸν Μωάμεθ προφήτην, καὶ καθὼς εἶπον, θέλετε ἰδῇ τὸ ὀγληγορώτερον ὅλους τοὺς συγγενεῖς σας· ὅτι καὶ ὁ ἀναγνωρισμὸς αὐτῶν θέλει εἶναι ποθεινότερος· διότι τὴν σήμερον γυναῖκα βασιλεύει τὴν ἐπικρατείαν τῶν Ρωμαίων, ἡ ὁποία δὲν θέλει δυνηθῇ νὰ ἐναντιωθῇ εἰς τὴν προσταγὴν τοῦ μεγάλου Πρωτοσυμβούλου· διὰ δὲ πλοῦτον καὶ χρήματα μὴ φροντίσετε, διότι ἐνὸς χρόνου τὸ βασιλικὸν δόσιμον τῆς Αἰγύπτου, τὸ ὁποῖον ἔχει νὰ σᾶς δώσῃ ὁ φιλοφρονέστατος πρωτοσύμβουλος, θέλει εἶναι ἀρκετὸν νὰ πλουτοῦν καὶ οἱ ἀπόγονοι σας ἕως εἰς δεκάτην γενεάν. » Τότε οἱ ἅγιοι ἐφώναξαν ὡσὰν μὲ ἓν στόμα· «ἀνάθεμα εἰς τὸν Μωάμεθ, καὶ εἰς ὅλους ἐκείνους ὅπου τὸν ὁμολογοῦν προφήτην.»

Ὅθεν παρευθὺς προστάζει ὁ Μεγιστὰν τοὺς ἁρματωμένους στρατιώτας νὰ τοὺς πιάσουν, καὶ νὰ δέσουν ὄπισθεν τὰς χεῖράς των, καὶ νὰ τοὺς σύρουν ὡσὰν πρόβατα εἰς τὸν τόπον τῆς σφαγῆς. Συνέδραμον λοιπὸν πλῆθος πάμπολυ καὶ Σαρακηνῶν καὶ Χριστιανῶν, νὰ ἰδοῦν τὴν σφαγήν των, καὶ ὅταν ἦλθον κοντὰ εἰς τὸν ποταμὸν Εὐφράτην, (διότι κοντὰ εἰς αὐτὸν εἶναι τὸ Σάμαρα ἡ μεγάλη Πολιτεία ὅπου κατοικοῦν·) τότε ἐκεῖνος φωνάζων ἕνα ἀπὸ τοὺς μάρτυρας, Θεόδωρον μὲν ὀνομαζόμενον, ἐπιλεγόμενον δὲ Κρατερὸν, λέγει πρὸς αὐτόν· «σὺ ὢν ἕνα καιρὸν Κληρικὸς, καὶ ἀπὸ τὸ τάγμα τῶν Ἱερέων τῶν Χριστιανῶν, ἐπειδὴ ἀπέρριψας τὸν τοιοῦτον βαθμὸν καὶ ἐφόρεσας ἅρματα στρατιωτικὰ, καὶ ἔγινες ἀνθρωποκτόνος, διὰ τί τώρα σχηματίζεσαι νὰ φανῇς Χριστιανὸς, ἀφ' οὗ ἠρνήθης πρὸ πολλοῦ τὴν εἰς Χριστὸν πίστιν; δὲν πρέπει λοιπὸν νὰ καταφύγῃς ἐσὺ μάλιστα εἰς τὴν διδασκαλίαν τοῦ προφήτου καὶ ἀποστόλου Μωάμεθ, καὶ νὰ ἐπιτύχῃς ἀπὸ αὐτὸν βοήθειαν καὶ σωτηρίαν: ἐπειδὴ δὲν ἔχεις κἀμμίαν ἐλπίδα παρρησίας εἰς τὸν Χριστὸν, διὰ τί τὸν ἠρνήθης προτήτερα θεληματικῶς;» Ὁ δὲ μάρτυς τοῦ Χριστοῦ Θεόδωρος λέγει πρὸς αὐτόν· «διὰ τοῦτο λοιπὸν τὸ ἴδιον, ἔχω χρέος μάλιστα νὰ χύσω τώρα τὸ αἷμά μου διὰ τὴν εἰς αὐτὸν πίστιν καὶ ἀγάπην, διὰ νὰ μοῦ δώσῃ συγγνώμην ὁ ἀγαθὸς Θεὸς διὰ ἐκεῖνα ὁποῦ ἥμαρτον εἰς αὐτόν· ἢ καὶ κἀνεὶς ἐδικός σου δοῦλος ἐὰν φύγῃ ποτὲ, καὶ ὕστερα ἐπιστρέψῃ καὶ ἀγωνίζεται διὰ λόγου σου ἕως θανάτου, δὲν ἐπιτυγχάνει συγχώρησιν διὰ τὴν προτέραν ἀχαριστίαν του, καὶ δὲν γίνεται δεκτὸς ἀπὸ λόγου σου διὰ τὴν τελευταίαν εὐγνωμοσύνην καὶ εὐχαριστίαν του;»

Καὶ ἐκεῖνος εἶπεν· «ἂς γένῃ τώρα τὸ θέλημά σου· ἐγὼ ὅμως ἐπρότινα εἰς ἐσὲ τὸ συμφέρον σου.» Καὶ εἰς καιρὸν ὁποῦ οἱ Ἄραβες ἐκεῖνοι δήμιοι ἡτοίμαζον τὰ ξίφη των, καὶ ἄλλοι ἀπὸ τὸ ἓν μέρος καὶ ἄλλοι ἀπὸ τὸ ἄλλο τὰ ἐσήκωναν ὑψηλὰ, καὶ ἔκαναν τὸ ταλίμι των ἐμπρὸς εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς τῶν Μαρτύρων, διὰ νὰ τοὺς κάμουν τάχα νὰ δειλιάσουν, ὁ θεοφιλέστατος ἐκεῖνος Καρτερὸς, ἔχων τὴν φροντίδα του διὰ τὸν Πατρίκιον, μήπως καὶ πλησιάσῃ εἰς αὐτὸν πάθος δειλίας, ὅταν ἰδῇ πρότερον τὴν σφαγὴν τῶν φίλων του, σταθεὶς πλησίον του, λέγει πρὸς αὐτόν. «Αὐθέντα μου, ἐπειδὴ ἔγινες πρόκριτος ἀπὸ ἡμᾶς ὅλους, καὶ εἰς τὴν ὑπεροχὴν τῆς ἀξίας, καὶ εἰς τὴν εὐπρέπειαν τῶν ἀρετῶν, πρέπει πρῶτος καὶ ἀπὸ ἡμᾶς ὅλους νὰ δεχθῇς ἀπὸ τὸν Ἐπουράνιον Βασιλέα Ἰησοῦν Χριστὸν καὶ τὸν στέφανον τοῦ Μαρτυρίου, καθ' ὅτι καὶ ἀπὸ τὸν ἐπίγειον Βασιλέα πρότερον ἀπὸ ὅλους ἡμᾶς ἐλάμβανες τὰς χάριτας.» Ὁ δὲ Πατρίκιος λέγει πρὸς αὐτόν· ναὶ μάλιστα καρτερόψυχε κάμε τοῦτο πρῶτος, καὶ θέλεις ἔχει

ἀκόλουθον καὶ ἐμένα, καὶ ὅλους τούτους ὁποῦ εἶναι μαζί μας.» Ὁ δὲ μακάριος Θεόδωρος, ἀφ' οὗ ἔκαμε τὴν προσευχήν του, καὶ παρέδωκεν εἰς τὸν Θεὸν τὴν ψυχήν του, ἐπλησίασεν εἰς τὸν δήμιον· καὶ ἀφ' οὗ οὗτος ἐτελειώθη προθύμως τε καὶ ἐνδόξως, ἀκολούθως ἐτελειώθησαν μετὰ χαρᾶς καὶ οἱ ἄλλοι ἅγιοι μάρτυρες, προτιμῶντες ἕνας τὸν ἄλλον, κατὰ τὰς βασιλικὰς ἀξίας ὁποῦ εἶχον, ὡσὰν νὰ ἐπήγαιναν εἰς τὴν βασιλικὴν τράπεζαν· καὶ κἀνεὶς ἀπὸ αὐτοὺς δὲν ἔδειξε σχῆμα δειλίας, ἢ διστάγμοῦ, ὥστε ὁποῦ καὶ αὐτὸς ὁ ἄρχων ἔμεινεν ἐκστατικὸς εἰς τὴν τόλμην ὁποῦ ἔδειξαν μὲ πολὺ θάρρος κατὰ τοῦ θανάτου.

Αὕτη εἶναι ἡ αἰτία τῆς ὑπὲρ Χριστοῦ ἀθλήσεως τῶν ἁγίων μαρτύρων· τοιοῦτον εἶναι τὸ ὑπὲρ τῆς ἀγάπης τοῦ Χριστοῦ μακάριον τέλος των· ἀγκαλὰ καὶ αἱ ἀρχαὶ τούτου εἶναι κυρίως οἱ πόλεμοι ὁποῦ εἶχαν κατὰ τῶν ἀθέων, καὶ αἱ πολλαὶ ταλαιπωρίαι αὐτῶν, ὁποῦ ὑπερασπίζοντο τὴν ἐκκλησίαν τοῦ Χριστοῦ, καὶ κατὰ τὸ Ἱερὸν Εὐαγγέλιον ἐπρόδιδαν τὰς ψυχάς των διὰ τὴν σωτηρίαν τῶν ἀδελφῶν των. Οὗτοι εἶναι οἱ πρόκριτοι τῶν λεγομένων Τρισαριστέων, οἱ ὁποῖοι ἐστεφανώθησαν τριπλοῦν στέφανον νίκης· ὡσὰν ὁποῦ δὲν ἐνικήθησαν ἀπὸ τὴν αἵρεσιν τοῦ βασιλέως Θεοφίλου τοῦ Εἰκονομάχου, καὶ ἁρματώθησαν διὰ τὴν σωτηρίαν τῆς πατρίδος, καὶ ἐδέχθησαν προθύμως τὴν σφαγὴν διὰ τὴν πίστιν τοῦ Χριστοῦ· οἱ ἰσάριθμοι καὶ ὁμότιμοι μὲ τοὺς μεγάλους ἐκείνους καὶ παλαιοὺς τεσσαράκοντα Ἁγίους τοῦ Χριστοῦ Μάρτυρας φανερώνοντες μυστικῶς, διὰ μέσου τῆς δυάδος ὁποῦ περισσεύει, ὅτι αὕτη ἡ Ἁγία δευτέρα τεσσαρακοντὰς εἶναι ὁμοία καὶ ἴση μὲ αὐτοὺς τοὺς παλαιούς, οἱ ὁποῖοι ἐτελειώθησαν καὶ εἰς αὐτὰς τὰς ἡμέρας τῶν τεσσαράκοντα νηστειῶν, διὰ νὰ γένουν συμμέτοχοι μὲ τοὺς παλαιοὺς καὶ κατὰ τὸν καιρὸν, καὶ κατὰ τὴν πίστιν, καὶ κατὰ τὴν τελείωσιν, καὶ κατὰ τοὺς στεφάνους. τούτων ἡ ἀσάλευτος Πίστις ἐβεβαίωσε πολλοὺς εἰς τὸν Χριστὸν, καὶ ἐκείνους μὲν ὁποῦ ἀπεσκίρτησαν τῆς πίστεως τοὺς ἀνεκάλεσεν, ἐκείνους δὲ ὁποῦ παρεσάλευαν ἐστερέωσε, καὶ ἐκείνους ὁποῦ ἐπληγώθησαν τοὺς διεφύλαξεν ἀβλαβεῖς, Δὲν ἐνίκησαν αὐτοὺς αἱ κολακεῖαι τῶν ἡδονῶν, δὲν ἐξενεύρισε τὸν τόνον τοῦ πρὸς Θεὸν πόθου αὐτῶν ἡ πολυχρόνιος ταλαιπωρία καὶ τιμωρία ὁποῦ ὑπέμειναν μέσα εἰς τὴν φυλακήν· δὲν ἐφόβισε τὸ ἀνδρικὸν φρόνημα αὐτῶν ἡ βαρβαρικὴ ἀπανθρωπία καὶ αὐθάδεια, δὲν ἐπλάνησεν αὐτοὺς ὁ ἐχθρὸς καὶ πλάνος τῶν ψυχῶν, καὶ μὲ ὅλον ὁποῦ ἐκίνησεν ἐναντίον αὐτῶν ὅλα τὰ πάντα ὡσὰν δόλωμα, ὑπόσχεσιν πλούτου καὶ ἐξουσίας· πολλὴν ἀπόλαυσιν ἀποκτημάτων καὶ δούλων φόβους, φοβερισμοὺς, στενοχωρίας, ὀνειδισμούς· καὶ ὄχι πότε μὲν νὰ τοὺς πολεμῇ, ἄλλο τε δὲ νὰ ἀπέχῃ,

ἀλλὰ εἰς ὅλον τὸν καιρὸν σχεδὸν τῶν ἑπτὰ χρόνων, δὲν ἔπαυσεν ἀπὸ τὸ νὰ ἐπιβουλεύηται καὶ νὰ ἐνοχλῇ αὐτοὺς, διὰ νὰ τοὺς χωρίσῃ ἀπὸ τὴν ἀγάπην τοῦ Χριστοῦ· ἀλλ' οἱ τοῦ Χριστοῦ καλλίνικοι Μάρτυρες ἀπεδίωξαν αὐτὸν νενικημένον καὶ κατῃσχυμμένον εἰς ὅλα, καὶ κατὰ πάντα, ἐπειδὴ καὶ δὲν ἐλυπήθησαν τελείως τὸ σῶμά των, ἀλλὰ τὴν ψυχήν των μόνην ἐπεριποιήθησαν οἱ ὁποῖοι καὶ τὸ ὀδυνηρὸν καὶ λυπηρὸν τῆς αἰχμαλωσίας, τὸ ἔκαμαν πρόφασιν πραγματείας καὶ κέρδους τῆς βασιλείας τῶν Οὐρανῶν.

Ἀλλ' ὦ καλλίνικοι Μάρτυρες, θυσία καθαρὰ καὶ τελεία, ὦ θεόδεκτα σφάγια, μὲ τὸ μέσον τὸ ἐδικόν σας ἐταπεινώθη ἡ ἔπαρσις τῶν βαρβάρων, καὶ ἐγνώρισαν φανερὰ πόσον πλῆθος νικᾶται ἀπὸ ὀλίγους στρατιώτας τοῦ Χριστοῦ, καὶ ὅτι ἐδόθη εἰς αὐτοὺς ἡ κατὰ τῶν Χριστιανῶν παρρησία, ὄχι διὰ τὴν πολλήν των δύναμιν, ἢ τὴν εὐσέβειαν, ἀλλὰ διὰ τὸ πλῆθος τῶν ἐδικῶν μας ἁμαρτημάτων ἐπειδὴ καὶ ὀλίγοι δοῦλοι τοῦ Χριστοῦ θεάρεστοι εὐκολα τοὺς ἐκατατρόπωσαν καὶ τοὺς ἐνίκησαν τὴν νίκην ἐκείνην, τὴν ὁποίαν νομίζοντες καὶ αὐτοὶ μεγαλητέραν ἀπὸ τὴν νίκην τῶν σωμάτων, μετεχειρίσθησαν κάθε τρόπον διὰ νὰ σᾶς νικήσουν, καὶ δὲν ἐδυνήθησαν. Ἐσεῖς λοιπὸν ὁποῦ ἐκοινωνήσατε ἀπὸ τὰ ἐδικά μας παθήματα, ὡσὰν ὁποῦ ἠξεύρετε τὴν ἐδικήν μας δυστυχῆ, καὶ ὀλισθηρὰν ζωὴν, καὶ τὴν σύγχυσιν καὶ ταραχὴν ὁποῦ εἶναι εἰς αὐτὴν, ἄμποτε νὰ γενῆτε πρόθυμοι μεσῖται διὰ ἡμᾶς εἰς τὸν Χριστὸν, διὰ τὸν ὁποῖον ἠγωνίσθητε, καὶ νὰ παρακαλῆτε αὐτὸν διὰ τὴν σωτηρίαν τῶν ψυχῶν ἡμῶν καὶ τῶν σωμάτων, ἐν αὐτῷ Χριστῷ τῷ Κυρίῳ ἡμῶν, μεθ' οὗ Πατρὶ καὶ τῷ Ἁγίῳ Πνεύματι, δόξα, τιμὴ καὶ προσκύνησις, νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων Ἀμήν. (1).

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ΑΡΚΑΔΙΟΥ.

» Ὁσφὺν νοητὴν ἀρεταῖς ἐζωσμένος,
» Εὔζωνος, Ἀρκάδιε, πρὸς πόλον τρέχεις.

Ὁ ὅσιος πατὴρ ἡμῶν ΗΣΥΧΙΟΣ ὁ θαυματουργὸς ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.

» Δοὺς, Ἡσύχιε, σαυτὸν ἡσύχῳ βίῳ,
» Τέλους φθάσαντος, ἡσυχάζεις ἐκ βίου.

Οὗτος ὁ περιβόητος τοῦ Θεοῦ ἄνθρωπος Ἡσύχιος ἀνετράφη εὐ-

(1) Σημείωσαι ὅτι τὸ ἑλληνικὸν μαρτύριον τούτων συνεγράφη ὑπὸ Μιχαὴλ τοῦ Συγκέλλου, οὗ ἡ ἀρχὴ «Μαρτύρων ἆθλος Θεὸς μὲν εὐφραίνεται καὶ δοξάζεται». σώζεται ἐν τῇ τῶν Ἰβήρων, ἔνθα σώζεται καὶ ἄλλος λόγος εἰς τοὺς αὐτοὺς, οὗ ἡ ἀρχὴ «Ἐμοὶ δοκοῦσιν οἱ μάρτυρες, ἐν δὲ τῇ μεγίστῃ Λαύρᾳ σώζεται τὸ μαρτύριον τούτων, οὗ ἡ ἀρχὴ «Φαιδρὰ μὲν τῆς πανηγύρεως».

λαβῶς, ἀπὸ αὐτὰ τὰ βρεφικὰ σχεδὸν σπάργανα· διὸ καὶ τὰς ὑλικὰς προσπαθείας μισήσας, ἐχρημάτισε κατοικητήριον τοῦ ἁγίου Πνεύματος, διότι ἐπόθει τῆς ἄνω Σιὼν τὴν ἀπόλαυσιν· διὰ ταύτην τὴν αἰτίαν ἀναχωρήσας ἀπὸ τὴν πατρίδα του Ἀνδραπα ὠνομαζομένην, καὶ εὑρισκομένην εἰς τὴν Γαλατίαν, (ἡ ὁποία πρότερον ὀνομάζετο νέα Κλαυδιούπολις, νομίζουσι δὲ τινὲς ὅτι εἶναι ἡ κοινῶς λεγομένη Καστάμπολις), ὑπῆγεν εἰς τὰς ἐρήμους κατὰ τὴν θάλασσαν τῆς Ἀρδανίας, καθὼς ἐπρόσταξε τὸ πνεῦμά του ὁ τοῦτον ὁδηγῶν Θεός· ὑπῆγε δὲ καὶ εἰς τὸ βουνὸν τὸ ὀνομαζόμενον τοῦ Μαΐωνος. Βλέποντες δὲ τὸν ἅγιον οἱ εἰς τὸ βουνὸν κατοικοῦντες δαίμονες, ἔκαμνον πάντα τρόπον καὶ μηχανὴν διὰ νὰ τὸν διώξωσιν ἐκεῖθεν καὶ μεταχειρισθέντες ὄργανα κἄποιον Ἰωάννην καὶ Ἰλαρίωνα, διὰ μέσου αὐτῶν ἠρώτων τὸν ἅγιον ποῦ ἔχει σκοπὸν νὰ κατοικήσῃ. Εἰπόντος δὲ τοῦ ἁγίου, ὅτι μέλλει νὰ κατοικήσῃ εἰς τὸ βουνὸν ἐκεῖνο, ἀντέλεγον οἱ κακούργοι ἐκεῖνοι οὕτως. «Ἄνθρωπε, δὲν ἠξεύρεις τὴν δυσκολίαν τοῦ τόπου καὶ διὰ τοῦτο ζητεῖς νὰ κατοικήσῃς μέσα εἰς τὸν θάνατον, διότι ὁ τόπος αὐτὸς εἶναι κατοικία τῶν θηρίων καὶ τῶν κλεπτῶν, καὶ ὅσοι κατοικήσουσιν εἰς αὐτὸν μίαν ἡμέραν δὲν ζῶσι· Ταῦτα ἀκούσας ὁ θεῖος πατὴρ ἐστάθη συλλογισμένος, καὶ ἐστοχάσθη τὰ πρόσωπα των ταῦτα λεγόντων· γνωρίσας δὲ μὲ τὴν διορατικὴν δύναμιν τοῦ ἁγίου Πνεύματος, ὅτι ὑπὸ δαιμόνων λαλοῦσι καὶ ἐνεργοῦνται ἐκεῖνο οἱ ἄνθρωποι, μὲ τὸν τύπον τοῦ σταυροῦ διώξας ἀπὸ τὰ σώματα αὐτῶν τοὺς ἀσωμάτους δαίμονας, ὑπῆγεν εἰς μίαν ράχιν τοῦ βουνοῦ ἐκείνου καὶ ἐκατοίκησεν, ἀκολουθῶν τὸν ὁδηγοῦντα τοῦτον Θεόν.

Ἐκεῖ λοιπὸν κατοικήσας ὁ ὅσιος, ἐδούλευε τὴν γῆν ὅσον ἐδύνατο καὶ ἐξ ἐκείνης ἐπαρηγόρει τὴν ἀνάγκην τῆς φύσεως· ἐπειδὴ δὲ ἦλθον πουλία καὶ ἔτρωγον τὰ γεννήματά του, ὅτε ἦσαν εἰς τὴν βλάστησιν, διὰ τοῦτο ταχέως ἔλαβον τὴν ἐκδίκησιν, διότι εὐθὺς ἅμα ἔτρωγον τὰ βλαστάρια, ἔπιπτον νεκρὰ εἰς τὴν γῆν. Ἐπειδὴ δὲ πάλιν ἦλθον ἄλλα πουλία καὶ ἔβλαπτον τοὺς καρποὺς, ὁ ὅσιος σηκώσας τὰ ὄμματα εἰς τοὺς οὐρανοὺς, καὶ τρόπον τινὰ ἐμβριμησάμενος ἐπετίμησε τὰ πουλία, φύγετε, λέγων, ἀπὸ τοὺς μοναχοὺς. καὶ μὴ βλάπτετε τοὺς κόπους αὐτῶν. Ὅθεν τὰ πουλία, ὡς ἂν ἦσαν λογικὰ ἤκουσαν τὴν φωνὴν τοῦ ὁσίου καὶ ἀνεχώρησαν, καὶ πλέον δὲν ἐφάνησαν εἰς τὸν τόπον ἐκεῖνον. Ὕστερον δὲ ὁ ὅσιος κατέβη εἰς τὸ κατώτερον μέρος τοῦ βουνοῦ, καὶ ἐκεῖ εὑρὼν νερὸν, ἔκτισεν ἐκκλησίαν εἰς ὄνομα τοῦ ἁγίου ἀποστόλου Ἀνδρέου, καὶ εἰς αὐτὴν ἡσύχαζε προσευχόμενος τῷ Κυρίῳ. Μίαν φορὰν ἔφερόν τινες χριστιανοὶ εἰς τὸν ὅσιον τὴν θυγατέρα των, ἐνοχλουμένην ἀπὸ δαιμόνιον, καὶ

παρεκάλουν αὐτὸν νὰ τὴν ἰατρεύσῃ· ὁ δὲ ἅγιος χωρὶς νὰ χάσῃ καιρὸν ἰάτρευσεν αὐτὴν μὲ τὴν συνεργίαν τοῦ πρωτοκλήτου ἀποστόλου καὶ ἀπέδωκε τὴν κόρην εἰς τοὺς γονεῖς αὐτῆς ὑγιαίνουσα· ἀποδοὺς δὲ αὐτὴν, εἶπε καὶ τὰ προφητικὰ ταῦτα λόγια εἰς τοὺς γονεῖς καὶ τὴν θυγατέρα των. « Τάδε μοι προλέγει τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον, ὅτι μετὰ τὴν ἀποβίωσίν μου θέλει κατασταθῇ ὁ τόπος οὗτος σεμνῶν γυναικῶν καὶ παρθένων ἀσκητήριον, καὶ μὲ τὰς ἀπαύστους ἐκείνων προσευχὰς, θὰ διωχθῇ ἀπ' ἐδῶ ὅλη ἡ τῶν δαιμόνων παράταξις». ἐπληρώθησαν δὲ τὰ λόγια ταῦτα τοῦ ἁγίου εἰς ὀλίγον καιρόν.

Ἄλλην φορὰν ἐξερχόμενος ὁ ὅσιος ἀπὸ τὸ κελλίον του, ὡς ἐκ θείας προνοίας, βλέπει ἕνα ἄνθρωπον ἄγροικον, ὁ ὁποῖος εἶχεν ἔμπροσθέν του βόδια, τὰ ὁποῖα ἔσυρον ἁμάξιον φορτωμένον, συνέβη δὲ νὰ συμποδισθῇ τὸ ἓν ἀπὸ τὰ βόδια καὶ νὰ πέσῃ πρηνὲς εἰς τὴν γῆν, ὁ δὲ βοηλάτης ἔτρεξε διὰ νὰ τὸ σηκώσῃ, ἀλλ' εἰς μάτην ἐκοπίαζεν, ἐπειδὴ τὸ βόδιον μετεβλήθη σχεδὸν εἰς λίθον ἀναίσθητον, καὶ νὰ κινηθῇ ἀπὸ τὸν τόπον του δὲν ἐδύνατο, ὅθεν ἀπορήσας καὶ μὴ ἡξεύρων τί νὰ κάμῃ, ἐκάθητο θρηνῶν καὶ βρέχων τὸν ἑαυτόν του μὲ δάκρυα. Ἰδὼν δὲ αὐτὸν ὁ συμπαθὴς Ἡσύχιος καὶ συμπονέσας τὴν συμφοράν του, ἔρχεται εἰς τὸ πεσμένον βόδιον, καὶ τρίψας μὲ τὴν χεῖρα του τὸν λαιμὸν τοῦ ζῴου, «σήκω ἐπάνω, εἶπεν, ὦ ὀκνηρὸν, καὶ τελείωσον τὸν ἐπίλοιπον δρόμον, μήπως ὁ ἐχθρὸς σὲ σφάξῃ μὲ τὴν μάχαιραν.» Ταῦτα εἰπὼν ὁ ὅσιος καὶ σημειώσας ἐπάνω εἰς τὸ βόδιον τὸν τίμιον σταυρὸν, ἔκαμε νὰ ἀναστηθῇ τὸ ζῶον, καὶ νὰ σύρῃ τὸ ἁμάξιον μὲ ἐλευθερίαν. Τοῦτο τὸ θαῦμα βλέπων ὁ βοηλάτης, ἐξεπλάγη, καὶ πεσὼν εἰς τὴν γῆν, εὐχαρίστει τὸν ἅγιον, ὅτι τὸν ἐσυμπόνεσε καὶ τὸ ζῶον του ἀνέστησε καὶ εἰς τὴν ὁδὸν τὸν εὐώδωσεν.

Οὗτος ὁ μακάριος Ἡσύχιος, ἐπειδὴ εἰς τὰ ἔμπροσθεν τῆς ἀρετῆς· ἐπεκτείνατο καὶ ἐσπούδαζε νὰ ὑποτάξῃ τὸ χεῖρον εἰς τὸ κρεῖττον ἤτοι τὸ σῶμα εἰς τὴν ψυχὴν, ἠξιώθη νὰ ὁμιλῇ μὲ τοὺς ἁγίους ἀγγέλους, καὶ ἄγγελος Κυρίου ἐλθὼν εἶπεν εἰς αὐτὸν, ὅτι μετὰ τριάκοντα ἡμέρας θὰ ἀπέλθῃ πρὸς Κύριον. Ὅθεν ὁ ὅσιος εὐφρανθεὶς διὰ τὸ χαροποιὸν μήνυμα, προσεκάλεσε τοὺς μετ' αὐτοῦ ὄντας ἀδελφοὺς, καὶ τὰ ἐξόδια καὶ ὁλοϋστερινὰ ἐφθέγξατο λόγια, φέρων εἰς τὸ μέσον τὸν φόβον τῆς μελλούσης κολάσεως, μὲ τὸν ὁποῖον ἔκαμεν ὅλους νὰ φρίξωσι. Κατὰ δὲ τὸ μεσονύκτιον, ἐνῷ ἀκόμη ἐνουθέτει τοὺς ἀδελφοὺς ὁ ἅγιος, ἔλαμψαν εἰς αὐτὸν φῶς οὐράνιον· ὅθεν εἰπὼν «Κύριε, εἰς χεῖράς σου παρατίθημι τὸ π-εῦμά μου» ἀπεδήμησεν εἰς τὰς αἰωνίους μονὰς ὁ ἀοίδιμος. Τότε οἱ παρατυχόντες ἀδελφοὶ, κηδεύσαντες εὐλαβῶς τὸ καὶ ἀγγέλοις σεβάσμιον σῶμά του, ἔβαλον

αὐτὸ εἰς πετρίνην θήκην πλησίον εἰς τὴν βασιλικὴν πύλην τῆς ἐκκλησίας· ὅτε δὲ ἐβασίλευσεν ὁ Κωνσταντῖνος καὶ ἡ μήτηρ του Εἰρήνη ἐν ἔτει ψπα' (781), ὁ τῆς Ἀμασείας ἐπίσκοπος **Θεοφύλακτος** ἀνεκόμισε τὸ ἱερὸν λείψανον τοῦ Ἁγίου, καὶ μετέθεσεν εἰς τὴν Ἀμάσειαν, ἀποθέσας αὐτὸ εἰς τὸ δεξιὸν μέρος τοῦ ἁγίου Βήματος, εἰς τὸ ὁποῖον εὑρίσκεται καὶ ἕως τῆς σήμερον, παρὰ πάντων τιμώμενον.

Ὁ ἅγιος ὁσιομάρτυς ΜΑΞΙΜΟΣ λιθοβοληθεὶς τελειοῦται.

» Ὅλῳ βλέπων νῷ Μάξιμος πρὸς τὰ στέφη,
» Πρὸς τὰς βολὰς ὑπῆρχε τῶν λίθων λίθος.

Ὁ ἅγιος μάρτυς ΕΥΦΡΟΣΥΝΟΣ, ὕδωρ κοχλάζον ποτισθεὶς τελειοῦται.

» Ζέον πεπωκὼς φιάλῃ κοίλῃ πόμα.
» Ὁ μάρτυς Εὐφρόσυνος εὐφράνθη μάλα.

Ἡ εὕρεσις τοῦ τιμίου καὶ ζωοποιοῦ Σταυροῦ, ὅτι εὑρέθη παρὰ τῆς μακαρίας Ἑλένης (1).

» Δίδωσιν ἡμῖν Ἑλένη ταύτην χάριν,
» Βλέπειν τὸ σῶσαν ἐκ φθορᾶς ἡμᾶς ξύλον.

Ἡ εὕρεσις τῶν τιμίων Ἧλων οἱ μετὰ τὸ εὑρεθῆναι, οἱ μὲν τῷ κράνει τῆς κεφαλῆς τοῦ Κωνσταντίνου ἐνεμίγησαν οἱ δὲ τῷ χαλινῷ τοῦ ἵππου αὐτοῦ, προστάξει τῆς ἁγίας Ἑλένης τῆς μητρὸς αὐτοῦ.

» Φανέντες ἧλοι Βασιλεῖ, τοῦ μὲν κράνους,
» Ἀγαλμα κεῖνται, τοῦ χαλινοῦ δὲ κράτος.

Οἱ ἅγιοι Μάρτυρες ΙΟΥΛΙΑΝΟΣ καὶ ΕΥΒΟΥΛΟΣ ξίφει τελειοῦται

» Δεῦρο ξίφει θάνωμεν Εὐβούλῳ λέγει,
» Ἰουλιανὸς, εἰσφέρων εὐβουλίαν.

Ταῖς τῶν σῶν ἁγίων Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

(1) Περὶ τῆς εὑρέσεως τοῦ τιμίου Σταυροῦ καὶ περὶ τῶν Ἧλων, ὅρα εἰς τὴν δεκάτην τετάρτην τοῦ Σεπτεμβρίου. Ἴδε πολλὰ καὶ ἐν τῷ «αὐτοκράτορες Βυζαντίου τοῦ ἀρχιμανδρίτου Ἰω. Μαρτίνου σελ. 13. Σ. Ε.

Σημειοῦμεν δὲ ἐνταῦθα, ὅτι ὁ Παΐσιος ὁ Γάζης φέρει μάρτυρα τὸν ἐκ Τουρώνης Γρηγόριον λέγοντα. ὅτι ἡ ἁγία Ἑλένη ζητοῦσα τὸ τίμιον ξύλον τοῦ Σταυροῦ, εὗρε τοὺς τρεῖς Σταυροὺς, τὸν Σταυρὸν τοῦ Κυρίου καὶ τοὺς τῶν δύω λῃστῶν, ὁμοῦ μὲ τοὺς ἥλους αὐτῶν· καὶ οἱ μὲν ἧλοι τῶν λῃστῶν ἦσαν μαῦροι καὶ φθαρμένοι, οἱ δὲ τοῦ Κυρίου ἦστραπτον καὶ ἔλαμπον. Ὅθεν οὐκ ἀσφαλῶς λέγουσί τινες, ὅτι οἱ λῃσταὶ δὲν ἐκαρφώθησαν εἰς τοὺς σταυμὲ ἥλους, ἀλλὰ μὲ σχοινία σφικτοδεθέντες κατὰ τὰς χεῖρας καὶ τοὺς πόδας ἐσταυρώθησαν.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ Ζ'. μνήμη τῶν ἁγίων ἑπτὰ ἱερομαρτύρων τῶν ἐν Χερσῶνι ἐπισκοπησάντων, ΕΦΡΑΙΜ, ΒΑΣΙΛΕΩΣ, ΕΥΓΕΝΙΟΥ, ΑΓΑΘΟΔΩΡΟΥ, ΕΛΠΙΔΙΟΥ, ΚΑΠΙΤΩΝΟΣ, καὶ ΑΙΘΕΡΙΟΥ.

Εἰς τὸν Ἐφραίμ.

» Μὴ τὴν κεφαλὴν τοῖς ἀγάλμασι κλίνων.
» Ἐφραὶμ ἀγάλλη τῇ τομῇ ταύτην κλίνων.

Εἰς τὸν Βασιλέα.

» Συρεὶς Βασιλεὺς χερσὶ δεισιδαιμόνων,
» Χεῖρας διασπᾷ δεισιδαίμονος πλάνης..

Εἰς τὸν Εὐγένιον, Ἀγαθόδωρον καὶ Ἐλπίδιον.

» Τριὰς σύναθλος τοῦ προφήτου τὸν λόγον,
« Εἰς μάστιγας δέδωκα τὸν νῶτον», λέγει.

Εἰς τὸν Καπίτωνα.

» Ἐπῆρε χεῖρας εἰς προσευχὴν Κάπίτων.
Καὶ πρὸς Θεὸν μετῆρεν ἐξάρας πόδας.

Εἰς τὸν Αἰθέριον.

» Ἐκ τοῦ ποταμοῦ πρὸς Θεὸν χωρεῖς Πάτερ,
» Τὸν ἐν ποταμῷ σαρκικῶς λελουμένον.
» Ἑβδομάτῃ πατέρας μόρος ἥρπασεν ἑπτὰ ἀριθμῷ.

Κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Διοκλητιανοῦ ἐν τῷ δεκάτῳ ἕκτῳ ἔτει τῆς Βασιλείας αὐτοῦ, ἤτοι ἀπὸ Χριστοῦ ἐν ἔτει σιϛ'. (296). Ἕρμων ὁ μακαριώτατος Πατριάρχης τῶν Ἱεροσολύμων ἔστειλεν εἰς διάφορα ἔθνη ἐπισκόπους διὰ νὰ κηρύττωσι ἀποστολικῶς τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ, καὶ νὰ καταγγέλλωσι τὴν πίστιν τοῦ Χριστοῦ. Τότε λοιπὸν ἀπεστάλησαν καὶ οὗτοι οἱ ἀνωτέρω ἑπτὰ πατέρες ἡμῶν εἰς τὴν Ἐπαρχίαν τῶν Ταυροσκυθῶν· καί ὁ μὲν ἅγιος Ἐφραὶμ ἐστάλη εἰς τὴν Σκυθίαν, ὁ δὲ ἅγιος Βασιλεὺς ἐστάλη εἰς τὴν Χερσῶνα, τὴν πλησιάζουσαν εἰς τὴν Κριμαίαν, καὶ φθάσας ἐκεῖ ἐκήρυττεν εἰς τοὺς εἰδωλολάτρας νὰ μεταβληθῶσιν ἀπὸ τὴν ἀσέβειαν καὶ κακίαν εἰς τὴν εὐσέβειαν καὶ ἀρετήν. Οἱ δὲ εἰδωλολάτραι ἀκούσαντες ταῦτα, καὶ νομίσαντες τὸν ἅγιον, ὅτι εἶναι νέας πολιτείας κῆρυξ, καὶ φθορεὺς τῆς θρησκείας τῶν πατρίων αὐτῶν συνηθειῶν, τὸν ἔδειραν, καὶ τὸν ἐδίωξαν ἀπὸ τὴν πόλιν των. Ὅθεν ὁ ἅγιος φεύγων ἐκατοίκησεν εἰς ἓν σπήλαιον ὀνομαζόμενον Παρθενῶνα, καὶ ἔχαιρε μὲν καὶ ηὐφραίνετο, ἐπειδὴ ἠτιμάσθη διὰ τὸν Χριστὸν, ἐλυπεῖτο δὲ, διὰ τὴν τύφλωσιν καὶ πλάνην τῶν ἀπίστων.

Εἰς τοιαύτην λοιπὸν διάθεσιν ὁ ἅγιος εὑρισκόμενος ἐδέετο τοῦ

Θεοῦ διὰ τὴν ἐκείνων διόρθωσιν καὶ σωτηρίαν· ἔτυχε δὲ νὰ ἀποθάνῃ ὁ υἱὸς τοῦ ἄρχοντος καὶ πρώτου τῆς πόλεως ἐκείνης, τόν ὁποῖον ἐνταφίασαν οἱ γονεῖς του. Οὗτος λοιπὸν ἐφάνη εἰς τὸν ὕπνον τῶν γονέων του καὶ λέγει εἰς αὐτούς· ἂν θέλετε νὰ ζήσω πάλιν, καλέσατε τὸν ξένον, τὸν ὁποῖον ἐδείρατε καὶ ἐδιώξατε, καὶ ἀφ' οὗ πιστεύσητε εἰς τὴν διδαχήν του, παρακαλέσατε αὐτὸν νὰ προσευχηθῇ ὑπὲρ ἐμοῦ. Ὅθεν τοῦτο ἐκεῖνοι ποιήσαντες, εἶδον νὰ ἀναστηθῇ ὁ υἱός των μὲ τὰς εὐχὰς τοῦ ὁσίου καὶ μὲ τὴν ἐπίχυσιν τοῦ νεροῦ, τὸ ὁποῖον ἡγιάσθη τῷ τύπῳ τοῦ ἁγίου Βαπτίσματος· διὸ ἐπίστευσαν εἰς τὸν Χριστὸν μὲ ὅλους τοὺς γνωστοὺς καὶ οἰκείους των, καὶ ἐβαπτίσθησαν ἅπαντες. Ὅσοι δὲ ἐμειναν εἰς τὴν ἀπιστίαν, οὗτοι διὰ παρακινήσεως τῶν ἐκεῖ εὑρισκομένων Ἰουδαίων ἐθυμώθησαν κατὰ τοῦ ἁγίου, καὶ δέσαντες αὐτὸν μὲ σχοινία, ἔσυρον εἰς τὰς πλατείας καὶ τὰς ἀγοράς. Ὁ δὲ ἅγιος συρόμενος εἰς πολὺ διάστημα τόπου καὶ ἀποκαμών, παρέδωκε τὴν ψυχήν του εἰς χεῖρας Θεοῦ, καὶ ἔλαβε τοῦ μαρτυρίου τὸν στέφανον. Ὁ δὲ μακάριος Εὐφραλμ ἐκήρυττε καὶ αὐτὸς τὸν Χριστὸν εἰς τὸν τόπον, ὅπου εὑρίσκετο, καὶ πιασθεὶς ἀπὸ τοὺς εἰδωλολάτρας καὶ μὴ πεισθεὶς νὰ προσκυνήσῃ τὰ εἴδωλα, ἀπετμήθη τὴν κεφαλὴν καὶ ἀνέβη στεφανηφόρος εἰς τὰ οὐράνια. Ὁ δὲ Εὐγένιος καὶ Ἀγαθόδωρος καὶ Ἐλπίδιος ὑπῆγαν εἰς τὴν Χερσῶνα, ἀφ' οὗ ἐμαρτύρησεν ὁ ἅγιος Βασιλεὺς, καὶ ἐκήρυττον τὸν Χριστόν. Οἱ δὲ ἐκεῖ Ἕλληνες σηκωθέντες κατ' αὐτῶν, ἔδεσαν αὐτοὺς, καὶ σύροντες εἰς τὸν δρόμον, τοὺς ἐθανάτωσαν κατὰ τὴν ἕκτην τοῦ παρόντος Μαρτίου, μετὰ ἕνα ὁλόκληρον ἔτος ἀφ' οὗ ἐθανάτωσαν τὸν ἅγιον Βασιλέα. Ὕστερον δὲ μετὰ χρόνους ἐστάλη ἐπίσκοπος εἰς τὴν Χερσῶνα ἀπὸ τῶν Ἱεροσολύμων Πατριάρχην ὁ ἅγιος Αἰθέριος, ὁ ὁποῖος βλέπων τὴν ἀγριότητα καὶ ἀπείθειαν τῶν ἐκεῖσε λαῶν, ἐγύρισεν εἰς τὸ Βυζάντιον, διὰ νὰ παρακαλέσῃ τὸν Βασιλέα νὰ παιδεύσῃ τοὺς ἀτάκτους ἐκείνους. Ἦτο δὲ τότε Βασιλεὺς Κωνσταντῖνος ὁ μέγας ἐν ἔτει τλ' (330)· ἐπειδὴ δὲ ἐπέτυχε τῆς αἰτήσεως, καὶ μὲ τὴν χεῖρα τοῦ Βασιλέως, ἐδιώχθησαν μὲν ἀπὸ τὴν πόλιν τῆς Χερσῶνος οἱ ἀσεβεῖς καὶ ἄπιστοι, ἐκατοίκησαν δὲ εἰς αὐτὴν ἄνδρες εὐσεβεῖς, τούτου χάριν ἐπανῆλθε πάλιν ὁ ἅγιος Αἰθέριος εἰς τὸ Βυζάντιον, διὰ νὰ εὐχαριστήσῃ τὸν μέγαν Κωνσταντῖνον ὑπὲρ τῆς εὐεργεσίας ταύτης. Ἐπιστρέφων δὲ ἀπὸ τὸ Βυζάντιον, ἐρρίφθη ἀπὸ τοὺς ἀπίστους εἰς τὸν ποταμὸν Δούναβιν κατὰ τὴν ἕκτην τοῦ παρόντος Μαρτίου.

Ὅθεν οἱ ἐν Χερσῶνι χριστιανοὶ στερηθέντες τοῦ ποιμένος των, ἔστειλαν πρέσβεις εἰς τὸν μέγαν Κωνσταντῖνον, παρακαλοῦντες νὰ σταλῇ εἰς αὐτοὺς ἄλλος ἀρχιερεὺς, διὸ ἐστάλη ἐπίσκοπος εἰς αὐτοὺς ὁ μακάριος Καπίτων. Οἱ μὲν λοιπὸν εὐσεβεῖς ἔχαιρον διὰ τοῦτο καὶ

εὐφραίνοντο, οἱ δὲ ἀσεβεῖς καὶ ἄπιστοι ἐλυποῦντο· ὅθεν ἐζήτησαν νὰ ἴδωσι σημεῖον καὶ θαῦμα. διὰ νὰ γνωρίσωσι μὲ αὐτὸ, ποία εἶναι ἡ ἀληθὴς πίστις, καὶ ἀπεφάσισαν, ὅτι ὅποιος ἤθελεν ἔμβη εἰς μίαν κάμινον ἀνημμένην καὶ διαφυλαχθῇ ἀβλαβὴς, τούτου ἡ πίστις εἶναι ἀληθινή. Διὰ τοῦτο ὁ ἱερὸς Καπίτων ἐνδεδυμένος ὢν τὴν ἀρχιερατικὴν στολὴν, καὶ τὸ ὠμοφόριον περιθεὶς, καὶ σημειώσας ἑαυτὸν μὲ τὸν τύπον τοῦ τιμίου σταυροῦ, ἐμβῆκεν εἰς τὴν κάμινον, καὶ σταθεὶς μέσα εἰς αὐτὴν ὥραν ἀρκετὴν, ἐξῆλθεν ἀβλαβὴς καὶ ἄφλεκτος, ἔχων τὸ φαιλόνιόν του γεμάτον ἄνθρακας ἀνημμένους. Μὲ τοῦτο λοιπὸν τὸ θαῦμα ἐξέπληξε τοὺς ἀπίστους ὁ ἅγιος καὶ ἐβάπτισεν αὐτούς· ἀφ' οὗ δὲ οἱ ἐν τῇ Χερσῶνι ἐπίστευσαν, τότε καὶ ὁ θεῖος Καπίτων ἀπῆλθε πρὸς Κύριον, κατὰ τὴν εἰκοστὴν δευτέραν τοῦ Δεκεμβρίου μηνός. Ὅθεν καὶ οἱ ἑπτὰ οὗτοι ἱερομάρτυρες ἔλαβον παρὰ Κυρίου τῆς ἀθλήσεως τοὺς στεφάνους.

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ οἱ ἅγιοι ἐπίσκοποι Τριμυθοῦντος τῆς Κύπρου ΑΡΚΑΔΙΟΣ (1) *καὶ* ΝΕΣΤΩΡ *ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.*

» Τῆς Τριμυθοῦντος ποιμένες καλοὶ δύω,
» Ἐν τῇ καλῇ στέργουσι τῆς Ἐδὲμ πόᾳ.

Μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ΠΑΥΛΟΥ *τοῦ ἁπλοῦ.*

» Γῆθεν μεταστὰς πρὸς Θεὸν Παῦλος Λόγον,
» Τῆς ἁπλότητος πολλαπλᾶ στέφει λάβεν.

Οὗτος ὁ ἐν ἁγίοις πατὴρ Παῦλος ὁ ὀνομασθεὶς ἁπλοῦς ἦτο μὲν γεωργὸς καὶ ἄγροικος καθ' ὑπερβολὴν ἄκακος δὲ καὶ ἄπλαστος κατὰ τὴν γνώμην, ὡς ἄλλος οὐδεὶς εἶχε δὲ καὶ γυναῖκα κακότροπον καὶ μοιχαλίδα, ἡ ὁποία μοιχευομένη εἰς πολὺν καιρὸν, ἐκρύπτετο ἀπὸ τὸν ὅσιον. Εἰς μίαν δὲ τῶν ἡμερῶν ἔτυχε νὰ ἔλθῃ ὁ ὅσιος ἀπὸ τὸ χωράφιον ἔξω ἀπὸ τὸν διατεταγμένον καιρὸν, καὶ εὑρίσκει τὴν γυναῖκά του μοιχευομένην εἰς τὴν οἰκίαν του, καὶ γελάσας σεμνῶς, εἶπε πρὸς τὴν μοιχαλίδα· καλὰ, καλὰ δὲν μὲ μέλει τίποτε μὰ τὸν Ἰησοῦν· ἐγὼ ἀπὸ τώρα καὶ εἰς τὸ ἑξῆς οὐδὲ θέλω νὰ σὲ ἰδῶ μὲ τοὺς ὀφθαλμούς μου. Πρὸς δὲ τὸν μοιχὸν εἶπεν, ἔχε τὴν γυναῖκά μου ταύτην ἀπὸ τοῦ νῦν καὶ τὰ παιδία αὐτῆς, καὶ ἐγὼ ὑπάγω νὰ γείνω καλόγηρος. Ὅθεν εὐθὺς ὑπῆγεν εἰς τὸν μέγαν Ἀντώνιον, καὶ κτυπήσαντος αὐτοῦ τὴν θύραν, ἐκβῆκεν ὁ Ἀντώνιος καὶ λέγει αὐτῷ ποῖος εἶσαι σὺ ἀδελφὲ, καὶ τί ζητεῖς ἐδῶ; Ὁ Παῦλος ἀπεκρίθη· ξένος εἶμαι, καὶ ἦλθον εἰς σὲ διὰ νὰ γεινῶ μοναχός· ὁ Ἀντώνιος εἶ-

(1) Ἴσως οὗτος εἶναι ὅστις ἔχει ἐγκώμιον εἰς τὴν ἀνακομιδὴν τοῦ λειψάνου τοῦ ἁγίου Γεωργίου κατὰ τὴν τρίτην τοῦ Νοεμβρίου.

πεν, ἑξήκοντα χρόνων γέρων δὲν ἠμπορεῖ νὰ γείνῃ μοναχὸς, οὐδὲ δύναται νὰ ὑπομένῃ τὰς θλίψεις καὶ τὴν στενότητα τῆς ἐρήμου, ἀλλ' ἐὰν θέλῃς, ὕπαγε εἰς Κοινόβιον, ἵνα καὶ τὰ σωματικὰ ἀγαθὰ πλούσια ἐκεῖ εὕρῃς καὶ διανύσῃς ἀκόπως μὲ τοὺς κοινοβιάτας μοναχοὺς τὴν ζωήν σου, διότι οἱ ἀδελφοὶ θέλουν βοηθήσει τὴν ἀδυναμίαν σου· ἐγὼ κάθημαι μόνος, καὶ ἀνὰ πέντε ἡμέρας τρώγω ψωμίον, καὶ αὐτὸ λιμασμένον. Ὁ δὲ Παῦλος δὲν ἤθελε νὰ ἀκούσῃ τοῦ γέροντος, ἀλλ' ἐσπούδαζε νὰ καθίσῃ μὲ αὐτόν· μὴ δυνηθεὶς λοιπὸν ὁ Ἀντώνιος νὰ διώξῃ αὐτὸν, ἔκλεισε τὴν θύραν τοῦ σπηλαίου, καὶ ἄφησεν αὐτὸν ἔξω τρεῖς ἡμέρας, χωρὶς νὰ ἐξέλθῃ νὰ τὸν ἰδῇ. ὁ δὲ Παῦλος ἔμεινε νηστικὸς. καὶ δὲν ἔφυγε. Τὴν δὲ τετάρτην ἡμέραν ἔχων χρείαν ὁ Ἀντώνιος, ἤνοιξε τὴν θύραν τοῦ σπηλαίου, καὶ εὑρίσκων ἔξω τὸν Παῦλον, λέγει εἰς αὐτὸν, ὕπαγε γέρων ἀπ' ἐδῶ, καὶ μὴ μὲ ἀναγκάζῃς, διότι δὲν δύνασαι νὰ μείνῃς μετ' ἐμοῦ. Ὁ Παῦλος ἀπεκρίθη, ἀδύνατον εἶναι νὰ ὑπάγω εἰς ἄλλο μέρος. Τότε βλέπων αὐτὸν ὁ Ἀντώνιος, ὅτι δὲν εἶχε, μήτε δισάκιον, μήτε ψωμίον, μήτε ἄλλο τι, λέγει πρὸς αὐτόν. Ἐὰν ἔχῃς ὑπακοὴν νὰ κάμνῃς ἀόκνως καὶ ἀγογγύστως ἐκεῖνο, ὅ,τι ἀκούσῃς ἀπὸ ἐμὲ, ἤξευρε ὅτι καὶ ἐδῶ ἠμπορεῖς νὰ σωθῇς, εἰδὲ καὶ δὲν κάμνεις ὅ,τι σοὶ λέγω, ματαίως κοπιάζεις· ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Παῦλος λέγει, ὅσα μοὶ εἰπῇς. ὅλα θὰ τὰ κάμω προθύμως· τότε ὁ Ἀντώνιος λέγει, στάσου, καὶ προσεύχου, ἕως νὰ ἔμβω εἰς τὸ σπήλαιον καὶ νὰ σοὶ φέρω ἐργόχειρον. Ἐμβὰς δὲ ὁ Ἀντώνιος εἰς τὸ σπήλαιον, ἔβλεπεν ἔξω ἀπὸ μίαν μικρὰν θυρίδα, ὁ δὲ Παῦλος ἔστεκεν ἀκίνητος καὶ προσηύχετο.

Ὕστερον δὲ ἀπὸ μίαν ἑβδομάδα, ἀφ' οὗ κατεξηράνθη ὁ Παῦλος ἀπὸ τὸ καῦμα τοῦ ἡλίου, ἐξῆλθεν ὁ Ἀντώνιος ἀπὸ τὸ σπήλαιον, καὶ βρέξας θαλλία τῶν φοινίκων, λέγει εἰς τὸν Παῦλον, λάβε ταῦτα καὶ πλέξαι σειρὰν καθὼς βλέπεις με πλέκοντα. Ἔπλεξε λοιπὸν ὁ Παῦλος ἕως τὴν ἐννάτην ὥραν δεκαπέντε ὀργυιὰς μὲ πολὺν κόπον. Τότε λέγει ὁ Ἀντώνιος, «κακὰ καὶ στραβὰ ἔπλεξες τὴν σειρὰν, χάλασον λοιπὸν αὐτὴν καὶ πλέξαι την πάλιν ἐξ ἀρχῆς.» ἦτο δὲ ὁ Παῦλος νῆστις ἡμέρας δέκα. Ταῦτα δὲ ἔκαμνεν ὁ Ἀντώνιος, ἵνα στενοχωρηθῇ ὁ Παῦλος καὶ ἀναχωρήσῃ, ἀλλ' ὁ Παῦλος μὲ μακροθυμίαν ὁμοῦ καὶ σπουδὴν ἐχάλασε τὴν σειρὰν, καὶ ἔπλεξε πάλιν αὐτὴν ἐξ ἀρχῆς ἀγογγύστως μετὰ μεγάλης προθυμίας. Τοῦτο βλέπων ὁ Ἀντώνιος ἐξεπλάγη καὶ συμπονέσας αὐτὸν, ὅτε ἐβασίλευεν ὁ ἥλιος, λέγει εἰς τὸν Παῦλον, «θέλεις παπία, νὰ φάγωμεν ὀλίγον ἄρτον; » ὁ Παῦλος ἀπεκρίθη, καθὼς σοὶ φαίνεται, ποίησον· οὗτος δὲ ὁ λόγος περισσότερον ἐμάλαξε τὴν καρδίαν τοῦ Ἀντωνίου, ἐπειδὴ μὲ τόσην νηστείαν ἐκ πείνης καὶ δίψης. ὅπου εἶχεν ὁ Παῦλος δὲν

ἐφάνη εἰς αὐτὸν προθυμία διὰ νὰ φάγῃ ἀλλὰ ἀφῆκε πάλιν ὅλην τὴν θέλησιν εἰς τὸν μέγαν Ἀντώνιον· Τότε τοῦ λέγει ὁ ἅγιος·βάλε τράπεζαν. Ἑτοιμάσας λοιπὸν τράπεζαν ἔβαλεν εἰς αὐτὴν τέσσαρα παξιμάδια ἀπὸ ἓξ οὐγγιὰς ἕκαστον ἤτοι δράμια (48) καὶ τὸ μὲν ἓν ἔβρεξε δι' ἑαυτὸν, τὰ δὲ τρία διὰ τὸν Παῦλον καὶ οὕτως ἤρχισεν ὁ Ἀντώνιος νὰ εἴπῃ ψαλμόν τινα· διὰ νὰ δοκιμάσῃ δὲ καὶ εἰς αὐτὸ τὸν Παῦλον, ἔψαλε δύω φορὰς τὸν αὐτὸν ψαλμὸν, ὁ δὲ Παῦλος προσηύχετο προθυμότερον ἀπὸ τὸν Ἀντώνιον. Τότε ὁ Ἀντώλέγει πρὸς τὸν Παῦλον, κάθισον εἰς τὴν τράπεζαν καὶ μὴ τρώγῃς ἀλλὰ βλέπε μόνον καὶ πρόσεχε εἰς τὰ παρατεθειμένα ἕως ἑσπέρας· ἐπειδὴ δὲ ὁ Παῦλος μὲ προθυμίαν ἐποίησε τὸ προσταχθὲν. λέγει πρὸς αὐτὸν ὁ Ἀντώνιος, ἐγέρθητι ἀπὸ τὴν τράπεζαν καὶ προσεύχου, καὶ ἔπειτα κοιμήθητι. Ὁ δὲ Παῦλος, χωρὶς νὰ φάγῃ τελείως ἄρτον ἔκαμεν ὡς προσετάχθη, καὶ ὕπνωσε· κατὰ δὲ τὸ μεσονύκτιον ἠγέρθη ὁ Ἀντώνιος εἰς προσευχὴν, ἤγειρε δὲ καὶ τὸν Παῦλον, καὶ παρέτεινε τὴν προσευχὴν ἕως εἰς τὴν ἐννάτην ὥραν τῆς ἡμέρας.

Ὅτε δὲ ἔγεινεν ἑσπέρα βαθεῖα καὶ ἐνύκτωσεν. ἔβαλεν ὁ Ἀντώνιος τράπεζαν, καὶ ἤρχισε νὰ ψάλλῃ· ἀφ' οὗ δὲ προσηυχήθησαν, ἐκάθισαν νὰ φάγωσι, καὶ ὁ μὲν Ἀντώνιος ἔφαγε μόνον ἕνα παξιμάδι καὶ ἄλλο πλέον δὲν ἔγγισεν, ὁ δὲ Παῦλος ἐπειδὴ ἔτρωγεν ἀργότερα, εἶχε ἀκόμη ἀπὸ τὸ ἰδικόν κομμάτιον· καὶ ἀφ' οὗ τὸ ἔφαγεν ὅλον, λέγει αὐτῷ ὁ Ἀντώνιος· «φάγε, παππία, καὶ ἄλλο κομμάτιον· ὁ δὲ Παῦλος ἀπεκρίθη, «ἐὰν φάγῃς καὶ σὺ, τρώγω καὶ ἐγώ·» Ὁ δὲ Ἀντώνιος εἶπεν, εἰς ἐμὲ εἶναι ἀρκετὸν τὸ ἓν παξιμάδι διότι εἶμαι μοναχός· ὁ Παῦλος ἀπεκρίθη, «ἐπειδὴ λοιπὸν καὶ ἐγὼ μέλλω νὰ γίνω μοναχὸς ἀρκετὸν εἶναι καὶ εἰς ἐμὲ τὸ ἓν κομμάτιον. Ὅθεν ἐγερθέντες καὶ οἱ δύο ἔψαλλον, ἕως οὗ ἐξημέρωσεν. Ἔπειτα ἔπεμψε τὸν Παῦλον ὁ ἅγιος νὰ περιπατῇ εἰς τὴν ἔρημον, καὶ μετὰ τρεῖς ἡμέρας πάλιν νὰ ἔλθῃ· ἀφ' οὗ δὲ ὑπέστρεψεν, ἦλθόν τινες ἀδελφοὶ εἰς τὸν Ἀντώνιον· ὅθεν ἐπρόσεχεν ὁ Παῦλος, τί ἔμελλε νὰ προσταχθῇ παρὰ τοῦ Ἀντωνίου. ὁ δὲ Ἀντώνιος λέγει αὐτῷ, ὑπηρέτησον εἰς τοὺς ἀδελφοὺς μὲ σιωπὴν, καὶ μὴ γευθῇς τίποτε, ἕως οὗ νὰ ἀναχωρήσωσιν. Ἀφ' οὗ δὲ παρῆλθον τρεῖς ἡμέραι ὁλόκληροι, καὶ ὁ Παῦλος δὲν ἐγεύθη τὸ οὐδὲν, ἠρώτων αὐτὸν οἱ ἀδελφοὶ λέγοντες, «διὰ τί σιωπᾷς ;» ἐπειδὴ δὲ ὁ Παῦλος δὲν ἀπεκρίνατο, λέγει ὁ Ἀντώνιος πρὸς αὐτὸν, «λάλησον εἰς τοὺς ἀδελφοὺς,» καὶ ἤρχισε νὰ λαλῇ εἰς αὐτούς.

Ἐν μιᾷ δὲ τῶν ἡμερῶν ἔφερεν εἰς ἀδελφὸς εἰς τὸν Ἀντώνιον στάμναν μέλιτος, ὁ δὲ Ἀντώνιος ἔχυσεν αὐτὸ εἰς τὴν γῆν, καὶ ἔπειτα λέγει εἰς τὸν Παῦλον, «σύναξον μὲ ὀστρύδιον τὸ μέλι τόσον καλὰ,

ὥστε νὰ μὴ χαθῇ κἀνὲν μέρος αὐτοῦ·» τούτου δὲ ῥηθέντος δὲν ἐταράχθη τελείως ὁ Παῦλος, οὐδὲ ἠλλοιώθη. Ἄλλην φορὰν ἐπρόσταξεν αὐτὸν ὁ Ἀντώνιος νὰ ἀντλῇ νερὸν ἀπὸ τὸ φρέαρ, καὶ νὰ τὸ χύνῃ ἀνωφελῶς εἰς τὴν γῆν ὅλην τὴν ἡμέραν· (τὸ ὁποῖον ἐφαίνετο ὡς παράλογον). Ἄλλοτε πάλιν παρέλυσε τὸ φόρεμα τοῦ Παύλου, καὶ ἐπρόσταξεν αὐτὸν νὰ τὸ ῥάπτῃ. Ὅτε δὲ εἶδεν ὁ Ἀντώνιος, ὅτι ἀγογγύστως, καὶ ἀδιστάκτως κάμνει ὁ Παῦλος ὅ,τι πρᾶγμα τὸν ἐπρόσταζε, λέγει εἰς αὐτόν. «Ἴδὲ ἀδελφὲ, καὶ ἐὰν δύνασαι νὰ κάμνῃς καθ' ἡμέραν οὕτω, μένε μετ' ἐμοῦ, ἂν δὲ, δὲν δύνασαι, ὕπαγε ἀπ' ἐκεῖ ὅπου ἦλθες· » ὁ δὲ Παῦλος ἀπεκρίθη πρὸς τὸν Ἀντώνιον· «ἂν ἔχῃς νὰ μὲ προστάξῃς τίποτε περισσότερον ἀπ' ὅτι μὲ ἐπρόσταξες ἕως τώρα, δὲν εἰξεύρω· εἰ δὲ μὴ, ὅσα μὲ ἐπρόσταξες ἕως τώρα, ὅλα εὐκόλως τὰ κάμνω. Τόσην δὲ ὑπακοὴν καὶ ταπείνωσιν ἀπέκτησεν ὁ μακάριος οὗτος Παῦλος, ὥστε διὰ τὰς ἀρετάς του ταύτας ἠξιώθη νὰ λάβῃ παρὰ Θεοῦ δύναμιν νὰ διώκῃ δαιμόνια· ὅθεν πληροφορηθεὶς παρὰ Θεοῦ ὁ μέγας Ἀντώνιος, εἶχεν αὐτὸν μαζύ του ἕως εἰς ἕνα καιρόν· ἔπειτα τῷ εἶπεν ὁ Ἀντώνιος, «ἐν ὀνόματι Ἰησοῦ Χριστοῦ ἔγινες μοναχὸς τέλειος· ἰδοὺ λοιπὸν μὲ τὴν χάριν καὶ ὁδηγίαν τοῦ Κυρίου σοῦ κτίζω κελλίον χωριστὸν τρία μίλλια, ἢ τέσσαρα μακρὰν ἀπὸ τὸ ἰδικόν μου, καὶ κάθισε ἐκεῖ μὲ τὸ ἔλεος τοῦ Θεοῦ, ὁ ὁποῖος θέλει σοῦ δώσῃ δύναμιν, καὶ βοήθειαν νὰ πολεμήσῃς μὲ τὰς ἐνεργείας τοῦ δαίμονος. Κατοικήσας λοιπὸν κατὰ μόνας ὁ τρισόλβιος Παῦλος ὁ ἁπλοῦς χρόνον ὁλόκληρον, ἠξιώθη παρὰ Θεοῦ νὰ κάμνῃ θαύματα, ἤγουν νὰ διώκῃ δαιμόνια, καὶ πᾶσαν ἀσθένειαν, καὶ ἐτέλεσε τέλεια καὶ ἀκρότατα τὸν δρόμον τῆς ἀσκήσεως.

Μίαν τῶν ἡμερῶν ἕνας νέος ἔχων δαιμόνιον φοβερὸν καὶ ἀγριώτατον, ἐφέρθη εἰς τὸν μέγαν Ἀντώνιον· εἶχε δὲ ἐκεῖνος ὁ νέος τὸν ἄρχοντα τῶν δαιμονίων, ὁ ὁποῖος ἐτολμοῦσε καὶ ἐβλασφήμει εἰς τὸν οὐρανόν. Καθὼς ὅμως εἶδεν ὁ ἅγιος τὸν δαιμονισμένον, εἶπεν εἰς ἐκείνους ὅπου τὸν ἔφερον, δὲν εἶναι ἰδική μου ὑπηρεσία. Διότι δὲν μοῦ ἐδόθη αὐτὴ ἡ χάρις ἀκόμη, ὅπου νὰ διώκω τὰ ἀρχικὸν τάγμα τῶν δαιμόνων, τοῦτο τὸ χάρισμα εἶναι δεδομένο εἰς τὸν Παῦλον τὸν ἁπλοῦν». Καὶ λέγων ταῦτα ὁ μέγας Ἀντώνιος, τοὺς ἐπῆρε καὶ ἐπῆγαν εἰς τὸν μακάριον Παῦλον, πρὸς τὸν ὁποῖον εἶπε ταῦτα «ἀββᾶ Παῦλε, ἐκδίωξον τὸ δαιμόνιον ἀπὸ τοῦτον τὸν ἄνθρωπον διὰ νὰ ὑπάγῃ εἰς τὸν οἶκόν του ὑγιὴς, καὶ νὰ εὐχαριστῇ, καὶ νὰ δοξάζῃ τὸν Θεόν.» Ἀπεκρίθη καὶ εἶπεν ὁ Παῦλος· «διατί, ἀββᾶ δὲν τὸ ἐκδιώκεις σύ; Λέγει ὁ Ἀντώνιος. «Δὲν ἔχω ἄδειαν, ἐπειδὴ καὶ ἔχω ἄλλην ὑπηρεσίαν». Καὶ ταῦτα λέγων ὁ θεῖος Ἀντώνιος ἀνεχώρησεν εἰς τὴν

κέλλαν του. Τότε ἐσηκώθη ὁ μακάριος καὶ ὁ ἁπλούστατος Παῦλος, καὶ ἔκαμε θερμὴν προσευχὴν πρὸς τὸν Θεὸν, καὶ μετὰ τὴν προσευχὴν, εἶπε καὶ ἔφεραν ἔμπροσθέν του τὸν δαιμονιζόμενον, καὶ λέγει πρὸς αὐτόν. «Ὁ Ἀββᾶς Ἀντώνιος σὲ προστάζει νὰ φύγῃς ἀπὸ τὸν ἄνθρωπον». Ἀπεκρίθη τὸ ἀκάθαρτον πνεῦμα, καὶ λέγει μὲ αὐθάδειαν· «δὲν ἀναχωρῶ κακόγερε»· πάλιν ὁ Παῦλος ἐπίασε τὴν ποδίαν τοῦ φορέματός του, καὶ ἐκτύπα εἰς τὴν πλάτην τοῦ δαιμονιζομένου καὶ ἔλεγεν· «ὁ ἀββᾶς Ἀντώνιος εἶπε νὰ εὔγῃς». Καὶ ὁ δαίμων ἐπεριγέλα περισότερον καὶ τὸν Ἀντώνιον καὶ τὸν Παῦλον λέγων· «ἐσεῖς οἱ πολυφάγοι, οἱ μάταιοι, ἀχόρταγοι, ἐσεῖς ὁποῦ δὲν εὐχαριστεῖσθε μὲ τὰ ἐδικάσας, ἀλλὰ ἁρπάζετε καὶ τὰ ξένα, τί ἔχετε κακόγεροι μὲ ἡμᾶς; Διατὶ μᾶς παιδεύετε;» Τελευταίον τοῦ λέγει ὁ Παῦλος. «ἀναχωρεῖς δαίμων; ἢ νὰ ὑπάγω νὰ τὸ εἰπῶ εἰς τὸν Χριστόν; καὶ ἐκεῖνος θέλει τιμωρήσει ταλαίπωρε τὴν αὐθάδειάν σου. Καὶ ὁ δαίμων πάλιν ἐκακολόγει καὶ τὸν Ἰησοῦν, φωνάζων πῶς δὲν ἀναχωρεῖ. Εἰς αὐτὸ τὸ πεῖσμα τοῦ δαίμονος ἀδημονήσας ὁ μακάριος Παῦλος, εὐγῆκε καὶ ἐστάθη ἀπέναντι τοῦ ἡλίου, ὁ ὁποῖος καίει ἐκεῖ εἰς τὴν Αἴγυπτον ὁμοίως μὲ τὴν κάμινον τῆς Βαβυλῶνος.

Σταθεὶς λοιπὸν ὥρα μεσημβρίας ὁ ὅσιος ὥσπερ στύλος ἀσάλευτος, ἐπροσηύχετο λέγων· «Κύριε Ἰησοῦ Χριστὲ, ὁποῦ ἐσταυρώθης ἐπὶ Ποντίου Πιλάτου· ἐσὺ γνωρίζεις, ὅτι μήτε ἀπὸ τοῦτον τὸν τόπον ἀναχωρῶ, οὔτε τρώγω, οὔτε πίνω, ἕως νὰ ἀποθάνω, ἂν καὶ δὲν μὲ ἐπακούσῃς τώρα, νὰ διώξῃς αὐτὸν τὸν δαίμονα ἀπὸ τὸ πλάσμα σου, καὶ νὰ τὸ ἐλευθερώσῃς ἀπὸ τὸ ἀκάθαρτον πνεῦμα.» Ἀκόμη δὲν εἶχε τελειώσει τὴν δέησιν ὁ ταπεινότατος καὶ ἄκακος Παῦλος, καὶ ἔκραζε μεγάλῃ φωνῇ τὸ δαιμόνιον· «Ὑπάγω, ὑπάγω. Εὐγαίνω, μὲ βίαν καὶ δυναστείαν διώκομαι, καὶ ἀναχωρῶν ἀπὸ τὸν ἄνθρωπον, πλέον δὲν πλησιάζω εἰς αὐτόν. Ἡ ταπείνωσις καὶ ἁπλότης τοῦ Παύλου διώχνει με, καὶ δὲν ἠξεύρω ποῦ νὰ κατοικήσω.» Καὶ παρευθὺς εὐγῆκεν ὁ δαίμων, καὶ ἔγινε δράκων φοβερὸς καὶ μέγας ὡσεὶ πῆχες ἑβδομῆντα τὸ μάκρος, καὶ ἐσύρθη κατὰ τὴν ἐρυθρὰν θάλασσαν. Ἐδόθη ἡ χάρις αὐτὴ εἰς τὸν ὅσιον Παῦλον διὰ ὀλίγον καιρὸν, μάλιστα διὰ τὴν πραότητα καὶ ἀκακίαν ὁποῦ εἶχε, καθὼς τὸ λέγει ὁ Γύριος· «Εἰς ποῖον ἄλλον λέγει νὰ κατοικήσω; εἰς ποῖον ἄλλον νὰ δώσω τὴν χάριν μου πε-» ρισσότερον, παρὰ εἰς ἐκεῖνον ὁποῦ εἶναι πρᾶος καὶ ταπεινὸς, καὶ » ὑπακούει τοὺς λόγους μου;» Αὐτὰ εἶναι τὰ ἔργα, καὶ ἀρεταὶ τοῦ μακαρίου καὶ ὁσιωτάτου Παύλου, τοῦ πράου καὶ ταπεινοῦ. Καὶ αὐτὰ τὰ εἴπαμεν μὲ συντομίαν. Ὠνομάσθη δὲ Ἁπλοῦς καὶ Ἄκακος ἀπὸ ὅλην τὴν ἀδελφότητα τῆς ἐρήμου. Ἀξίως δὲ τὸν Θεὸν θεραπεύσας ἀπῆλθεν εἰς τὰς αἰωνίους μονάς. Οὗ ταῖς πρεσβείαις τύχοιμεν τῶν αἰωνίων ἀγαθῶν. Ἀμήν.

Ὁ ἅγιος ***ΕΦΡΑΙΜ*** *ὁ Πατριάρχης Ἀντιοχείας ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.*

» Ἐφραὶμ ὁ ποιμὴν νῦν σύνεστι ποιμένι,
» Μικρὸς μεγάλῳ· ὢ μεγάλης ἀξίας !

Οὗτος ὁ ἅγιος Ἐφραὶμ ἦτο Ἀμιδινὸς, ἔχων τὸ ἀξίωμα τοῦ **κόμητος**, ἐπὶ τοῦ βασιλέως Ἰουστίνου τοῦ **Θρᾳκὸς** ἐν ἔτει φιή. (518), ἐλθὼν δὲ διὰ νὰ ἀνακαινίσῃ τὴν Ἀντιόχειαν, ἡ ὁποία εἶχε κρημνισθῇ τὸ δεύτερον ἀπὸ τοὺς σεισμοὺς, ἐπροχειρίσθη κατὰ νεῦσιν βασιλικὴν ἀπὸ τὸν λαὸν τῆς Ἀντιοχείας ἐπίσκοπος ἐν ἔτει φκζ (527), ὡς γράφει ὁ **Μελέτιος** (τομ. β'. σελ. 115) καθὼς ποτε οὕτως ἐπροχειρίσθη καὶ ὁ **Μεδιολάνων** Ἀμβρόσιος, καὶ **Νεκτάριος** ὁ **Κωνσταντινουπόλεως**. Ἦτο δὲ ὁ Εφραὶμ οὗτος μέγας ἐχθρὸς τῶν **Μονοφυσιτῶν**· ὅθεν καὶ ἔγραψε κατ' αὐτῶν ἰσχυρῶς, ὡς λέγει ὁ **Φώτιος**. Οὗτος ἤκουσεν, ὅτι εἰς τὴν Ἱεράπολιν ἦτο μοναχός τις στυλίτης, ἀκόλουθος τοῦ μονοφυσίτου Σεβήρου. θείῳ λοιπὸν ζήλῳ κινούμενος, ὑπῆγεν εἰς ἐκεῖνον καὶ ἤρχισε νὰ τὸν διδάσκῃ τὴν ὀρθοδοξίαν τῆς πίστεως, ἀλλ' ἐκεῖνος οὐδ' ὅλως ἐπείθετο εἰς τὰ λόγια του, μόνον εἶπεν. Ἂς ἔμβωμεν εἰς τὴν πυρὰν καὶ οἱ δύω, καὶ ὅποιος δὲν βλαφθῇ εἰς τὴν φλόγα, ἐκεῖνος εἶναι ὀρθόδοξος, καὶ ἔχει τὰ νικητήρια. Ταῦτα δὲ ἔλεγε μὲ σκοπὸν, διά νὰ φοβηθῇ ὁ Πατριάρχης· ἀλλ' ὁ Ἐφραὶμ. φέρετε, εἶπεν, ἐδῶ ξύλα καὶ πῦρ, καὶ ἐγὼ ἐμβαίνω εἰς αὐτὸ, βάλλων ὅλον τὸ θάρρος του εἰς τὸν παντοδύναμον **Θεόν**· ὅθεν ἐλθὲ καὶ σὺ κάτω ἀπὸ τὸν στύλον. Ἀλλ' ἐκεῖνος νὰ καταβῇ δὲν ἤθελε. Τότε ὁ Πατριάρχης ἐκδυθεὶς τὸ ἐπανοφώριόν του καὶ προσευχηθεὶς, ἔρριψε καὶ τὸν ἑαυτόν του καὶ τὸ ἐπανοφόριόν του εἰς τὴν πυρὰν, καὶ, ὢ τοῦ θαύματος ! παρευθὺς τὰ μὲν ξύλα ἐσβέσθησαν, αὐτὸς δὲ καὶ τὸ ἐπανωφόριόν του ἔμειναν ἀβλαβῆ καὶ ἄκαυστα. Τοῦτο τὸ θαῦμα βλέπων ὁ στυλίτης, κατέβη ἀπὸ τὸν στύλον καὶ ἀνεθεμάτισε τὴν αἵρεσιν τοῦ Σεβήρου, καὶ οὕτως ἡνώθη μὲ τὴν καθολικὴν Ἐκκλησίαν. Ταῦτα διηγεῖται ὁ Ἱεροσολύμων Σωφρόνιος. Ἐπειδὴ δὲ ἐκρημνίσθη τὸ δεύτερον ἡ Ἀντιόχεια ἀπὸ σεισμοὺς, ὡς εἴπομεν ἀνωτέρω. διὰ τοῦτο ἡ ἀνάγκη τοῦ σεισμοῦ ἔκαμε πάντα χριστιανὸν νὰ γράφῃ εἰς τὴν θύραν τοῦ οἴκου του ταῦτα τὰ λόγια «Χριστὸς μεθ' ἡμῶν στήτω·» ὅθεν ἐκ τῆς αἰτίας ταύτης **Θεούπολις** ὠνομάσθη ἡ Ἀντιόχεια, ὡς ἱστορεῖ ὁ Νικηφόρος ἐν βιβλ. ιζ' τῆς ἱστορίας του, Πολλοὺς δὲ θρήνους ἐποίησε διὰ τὸν κρημνισμὸν ταύτης ὁ ῥηθεὶς βασιλεὺς Ἰουστῖνος. Ὁ δὲ ἅγιος Ἐφραὶμ καλῶς καὶ θεαρέστως ποιμάνας τὸ ποίμνιόν του εἰς χρόνους δεκαοκτὼ κατὰ τὸν **Μελέτιον**, (τομ. β'. σελ. 115) ἀπῆλθε πρὸς Κύριον. (ὅρα σελ. 442 τῆς Δωδεκαβίβλου.)

Τῷ αὐτῷ μηνὶ μνήμην ἐπιτελοῦμεν τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ΛΑΥΡΕΝΤΙΟΥ τοῦ κτίτορος τῆς ἐν τῇ νήσῳ Σαλαμῖνος μονῆς τῆς Φανερωμένης. (1)

ΤΟΥ ΟΣΙΟΥ ΠΑΤΡΟΣ ΗΜΩΝ ΛΑΥΡΕΝΤΙΟΥ

Ἑσπέρας μετὰ τὸν προοιμιακὸν, τὸ *Μακάριος ἀνὴρ*, καὶ τὸ, *Κύριε ἐκέκραξα*, ἱστῶμεν στίχους γ'. καὶ ψάλλομεν τὰ παρόντα προσόμοια, δευτεροῦντες αὐτά.

Ἦχος ά. *Πανεύφημοι μάρτυρες.*

Πάτερ Λαυρέντιε Θεῷ, ὅλος προσηλούμενος, καὶ μονὴν πεποίηκας, ἐν αὐτῇ ἀσκήσας σὺν πλείστοις μονάζουσι,καὶ τούτουςὁδηγῶν ἐν τοῖς δόγμασι, τῇ θείᾳ χάριτι. Διὰ τοῦτό Σε γεραίρομεν, τῶν ὁσίων θεῖον ἐγκαλλώπισμα. (*Δίς*).

Θεόφρον Λαυρέντιε Χριστῷ, ἀνεδείχθης γνήσιος καὶ πάντων τῶν προσκαίρων κατέλιπες, ὡς ὄντα γήϊνα, ἐν ἀσκήσει πάτερ, τὸν βίον διήνυσας, ἡμέρᾳ τε καὶ νυκτὶ προσευχόμενος. ἐν τῷ οἰκίσκῳ σου, προσευχάς τε γὰρ ἀνέπεμπες, τῷ Κυρίῳ παμμάκαρ θεόληπτε. (*Δίς*).

Ὁσίως διῆγες τὴν ζωὴν, τῶν ματαίων Ὅσιε, διδάσκων ἐμμελῶς τὰ ἐντάλματα τοῖς ἐξασκοῦσί σοι· ὅθεν νῦν ἀγάλλῃ τῷ Χριστῷ πανένδοξε, σὺν πάσῃ τῇ χορείᾳ ὁσίων τε, μεθ' ὧν πρέσβευε, δωρηθῆναι ταῖς ψυχαῖς ἡμῶν τὴν εἰρήνην καὶ τὸ μέγα ἔλεος. (*Δίς.*)

Δόξα. Ἦχος πλ. β'.

Πόνοις καὶ καμάτοις, ὁ πατὴρ ἡμῶν Λαυρέντιος· ἱδρύσας τὴν αὐτοῦ μονὴν, καὶ ἀθροίσας ἐν ταύτῃ ἀδελφοὺς, καὶ τούτων ποδηγέτης γενόμενος, κανὼν ἀρετῆς ἀκριβέστατος ἀνεδείχθη· Ὅθεν νῦν εὐφραίνεται ἐν οὐρανοῖς, σὺν ταῖς χοροστασίαις τῶν ἀσωμάτων. Δεῦτε οὖν καὶ ἡμεῖς χείλεσιν ἀναξίοις μεγαλύνομεν τὸν ἡμέτερον προστάτην, ὅπως ἀδιαλείπτως πρεσβεύῃ τῷ Κυρίῳ, ἐλεηθῆναι τὰς ψυχὰς ἡμῶν. *Καὶ νῦν.* ὁ αὐτός. *Θεοτοκίον.*

Τίς μὴ μακαρίσει σε, Παναγία Παρθένε ; τίς μὴ ἀνυμνήσει σου τὸν ἀλόχευτον τόκον ; Ὁ γὰρ ἀχρόνως ἐκ πατρὸς ἐκλάμψας υἱὸς μονογενὴς, ὁ αὐτὸς ἐκ σοῦ τῆς ἁγνῆς προῆλθεν ἀφράστως σαρκω-

(1) Ἡ Ἀκολουθία αὕτη συνετάχθη τὸ πρῶτον παρὰ τοῦ Σεβασμιωτάτου ἐπισκόπου Ἀττικῆς, Νεοφύτου, Μεταξᾶ, ὄντος τότε Ἱεροδιακόνου τῆς Ἐπισκοπῆς Ταλαντίων· εἶτα δὲ εἰς ἁπλῆν γλῶσσαν μετηνέχθη παρὰ τοῦ Ἱερέως Κωνσταντίνου Πανούση τοῦ ἐκ Μεγάρων ἐν ἔτει 1848. Σ. Ε.

θεὶς, φύσει Θεὸς ὑπάρχων, καὶ φύσει γενόμενος ἄνθρωπος δι' ἡμᾶς οὐκ εἰς δυάδα προσώπων τεμνόμενος, ἀλλ' ἐν δυάδι φύσεων ἀσυγχύτως γνωριζόμενος· αὐτὸν ἱκέτευε σεμνὴ παμμακάριστε, ἐλεηθῆναι τὰς ψυχὰς ἡμῶν.

Εἴσοδος· τὸ, Φῶς ἱλαρόν.

τὸ προκείμενον τῆς ἡμέρας· καὶ τὰ ἀναγνώσματα.

Σοφίας Σολομῶντος τὸ Ἀνάγνωσμα.

Δικαίων ψυχαὶ ἐν χειρὶ Θεοῦ καὶ οὐ μὴ ἅψηται αὐτῶν βάσανος ἔδοξαν ἐν ὀφθαλμοῖς ἀφρόνων τεθνάναι καὶ ἐλογίσθη κάκωσις ἡ ἔξοδος αὐτῶν, καὶ ἡ ἀφ' ἡμῶν πορεία σύντριμμα οἱ δέ εἰσιν ἐν εἰρήνῃ· καὶ γὰρ ἐν ὄψει ἀνθρώπων· ἐὰν κολασθῶσιν, ἡ ἐλπὶς αὐτῶν ἀθανασίας πλήρης· καὶ ὀλίγα παιδευθέντες, μεγάλα εὐεργετηθήσονται, ὅτι ὁ Θεὸς ἐπείρασεν αὐτοὺς καὶ εὗρεν αὐτοὺς ἀξίους ἑαυτοῦ· ὡς χρυσὸν ἐν χωνευτηρίῳ ἐδοκίμασαν αὐτοὺς, καὶ ὡς ὁλοκάρπωμα θυσίας προσεδέξατο αὐτούς· καὶ ἐν καιρῷ ἐπισκοπῆς αὐτῶν ἀναλάμψουσι, καὶ ὡς σπινθῆρες ἐν καλάμῃ διαδραμοῦνται· κρινοῦσιν ἔθνη, καὶ κρατήσουσι λαῶν, καὶ βασιλεύσει αὐτῶν Κύριος εἰς τοὺς αἰῶνας. Οἱ πεποιθότες ἐπ' αὐτῷ συνήσουσιν ἀλήθειαν, καὶ οἱ πιστοὶ ἐν ἀγάπῃ προσμενοῦσιν αὐτῷ· ὅτι χάρις καὶ ἔλεος ἐν τοῖς ὁσίοις αὐτοῦ, καὶ ἐπισκοπὴ ἐν τοῖς ἐκλεκτοῖς αὐτοῦ.

Σοφίας Σολομῶντος τὸ Ἀνάγνωσμα.

Δίκαιοι εἰς τὸν αἰῶνα ζῶσι, καὶ ἐν Κυρίῳ ὁ μισθὸς αὐτῶν καὶ ἡ φροντὶς αὐτῶν παρὰ Ὑψίστῳ· διὰ τοῦτο λήψονται τὸ βασίλειον τῆς εὐπρεπείας, καὶ τὸ διάδημα τοῦ κάλλους ἐκ χειρὸς Κυρίου, ὅτι τῇ δεξιᾷ αὐτῶν σκεπάσει αὐτοὺς, καὶ τῷ βραχίονι ὑπερασπιεῖ αὐτούς. Λήψεται πανοπλίαν τὸν ζῆλον αὐτοῦ, καὶ ἁπλοποιήσει τὴν κτῆσιν εἰς ἄμυναν ἐχθρῶν, ἐνδύσεται θώρακα δικαιοσύνην, καὶ περιθήσεται κόρυθα κρίσιν ἀνυπόστατον· Λήψεται ἀσπίδα ἀκαταμάχητον ὁσιότητα, ὀξυνεῖ δὲ ἀπότομον ὀργὴν εἰς ῥομφαίαν· συνεκπολεμήσει δὲ ὁ κόσμος αὐτῷ ἐπὶ τοὺς παράφρονας· πορεύσονται εὔστοχοι βολίδες ἀστραπῶν, καὶ ὡς ἀπὸ εὐκύκλου τόξου τῶν νεφῶν ἐπὶ σκοπὸν ἀλοῦνται καὶ ἐκ πετροβόλου θυμοῦ, πλήρεις ῥιφθήσονται χάλαζαι. Ἀγανακτήσει κατ' αὐτῶν ὕδωρ θαλάσσης, ποταμοὶ δὲ συγκλύσουσιν ἀποτόμως. Ἀντιστήσεται αὐτοῖς πνεῦμα δυνάμεως, καὶ ὡς λαίλαψ ἐκλικμήσει αὐτοὺς, καὶ ἐρημώσει πᾶσαν τὴν γῆν ἀνομία, καὶ ἡ κακοπραγία περιτρέψει θρόνους δυναστῶν. Ἀκούσατε οὖν βασιλεῖς, καὶ σύνετε. Μάθετε δικασταὶ περάτων γῆς. Ἐνωτίσασθε οἱ κρατοῦν-

τες πλήθους, καὶ οἱ γεγαυρωμένοι ἐπὶ ὄχλοις ἐθνῶν· ὅτι ἐδόθη παρὰ Κυρίου ἡ κράτησις ὑμῖν, καὶ ἡ δυναστεία παρὰ ὑψίστου.

Σοφίας Σολομῶντος τὸ Ἀνάγνωσμα.

Δίκαιος ἐὰν φθάσῃ τελευτῆσαι ἐν ἀναπαύσει ἔσται· γῆρας γὰρ τίμιον, οὐ τὸ πολυχρόνιον, οὐδὲ ἀριθμῷ ἐτῶν μεμέτρηται· πολιὰ δέ ἐστι φρόνησις, ἀνθρώποις, καὶ ἡλικία γήρως, βίος ἀκηλίδωτος· εὐάρεστος θεῷ γενόμενος, ἠγαπήθη, καὶ ζῶν μεταξὺ ἁμαρτωλῶν, μετετέθη, ἡρπάγη μὴ κακία ἀλλάξῃ σύνεσιν αὐτοῦ, ἢ δόλος ἀπατήσῃ ψυχὴν αὐτοῦ. Βασκανία γὰρ φαυλότητος ἀμαυροῖ τὰ καλὰ, καὶ ῥεμβασμὸς ἐπιθυμίας, μεταλλεύει νοῦν ἄκακον· τελειωθεὶς ἐν ὀλίγῳ, ἐπλήρωσε χρόνους μακρούς. Ἀρεστὴ γὰρ ἦν Κυρίῳ ἡ ψυχὴ αὐτοῦ· διὰ τοῦτο ἔσπευσε ἐκ μέσου πονηρίας· οἱ δὲ λαοὶ ἰδόντες καὶ μὴ νοήσαντες, μηδὲ θέντες ἐπὶ διανοίᾳ τὸ τοιοῦτον, ὅτι χάρις καὶ ἔλεος ἐν τοῖς ὁσίοις αὐτοῦ, καὶ ἐπισκοπὴ ἐν τοῖς ἐκλεκτοῖς αὐτοῦ.

Καὶ γίνεται ἐκτενὴς ὑπὸ τοῦ ἱερέως.

Εἰς τὴν Λιτήν. Στίχ. ἰδιόμελα. Ἦχος Β'.

Σήμερον ὁ κοινὸς ἡμῶν προστάτης συγκαλεῖται ἡμᾶς πρὸς εὐωχίαν πνευματικήν, ἐν τῇ πανσέπτῳ αὐτοῦ μνήμῃ. Δεῦτε καὶ ἡμεῖς ἐν εὐφροσύνῃ δοξολογήσωμεν τὸν παντάνακτον Θεόν, τὸν τοῦτον δοξάσαντα εἰς σωτηρίαν τῶν ψυχῶν ἡμῶν. Ὁ αὐτός.

Καλῶς πολιτευσάμενος πάτερ ὅσιε, καταλιπὼν γὰρ τὰ ἐπίκηρα, οἰκεῖς ἐν οὐρανοῖς ἐν ταῖς σκηναῖς τῶν ἐκλεκτῶν ταγμάτων. διόπερ καὶ ἡμεῖς οἱ ἁμαρτωλοί, προσπίπτομέν σοι θερμῶς, ἵνα πρεσβεύῃς τῷ Κυρίῳ ἀδιαλείπτως, ὑπὲρ τῶν ψυχῶν ἡμῶν. Ὁ αὐτός.

Πάτερ Λαυρέντιε, καλῶς ἀγωνισάμενος ὑπὲρ τῆς εὐσεβείας, ἀνδρείως κατεπάτησας τοῦ ἐχθροῦ τὰ ἔνεδρα, τύπος καὶ ὑπογραμμὸς τῆς ἀρετῆς ἐγένου, διδάσκων ἐπιμελῶς τὰς τοῦ μονήρους βίου πράξεις, τοὺς μετὰ σοῦ ἐνασκοῦντας, καὶ οὕτω βιώσας καλῶς ἐν τῇ ἀσκήσει, κατεφρόνησας τὰ γήϊνα καὶ φθαρτὰ καὶ ἐκληρώσω τὴν ἄϊδιον βασιλείαν, πρέσβευε οὖν διενεκῶς τῷ Κυρίῳ, ὑπὲρ ἡμῶν τῶν ἁμαρτωλῶν δεομένων σου. *Δόξα.* Ἦχος πλ. ά.

Σκιρτήσωμεν ἐν σάλπιγγι ᾀσμάτων, ὑμνήσωμεν ἐν ὕμνοις, τὸν Κύριον τῆς δόξης, τὸν δοξάζοντα τοὺς πιστοὺς αὐτοῦ δούλους τοὺς τὸν βίον ἑαυτῶν εὐσεβῶς διανύοντας. Δεῦτε οὖν ἀδελφοὶ καὶ ἡμεῖς χείλεσιν ἀναξίοις δοξάσωμεν τὸν θερμὸν ἡμῶν προστάτην, οὕτω λέγοντες· χαίροις τῶνδσίων ὁμόσκηνε, καὶ τῶν δικαίων συμμέτοχε· χαίροις ἰσοστάσιε τῶν Ἀγγέλων, ὅτι ἀγγελικῶς βιώσας ἐπὶ τῆς γῆς, ὡς οὐδὲν ἐλλογίσω τὰ πρόσκαιρα· χαίροις κανὼν τῆς ἀρετῆς διαπρύσιε, καὶ κλη-

ροῦχε τῆς τοῦ Χριστοῦ βασιλείας· ἀλλ' ὡς ἔχων παρρησίαν πρὸς αὐτὸν τὸν Θεόν, αἴτησαι ἡμῖν πάτερ Λαυρέντιε, δωρηθῆναι εἰρήνην καὶ τὸ μέγα ἔλεος. *Καὶ νῦν ὁ αὐτός. Θεοτοκίον.*

Μακαρίζομέν σε Θεοτόκε παρθένε, καὶ δοξάζομέν σε οἱ πιστοὶ κατὰ χρέος, τὴν πόλιν τὴν ἄσειστον, τὸ τεῖχος τὸ ἄρρηκτον, τὴν ἀρραγῆ προστασίαν, καὶ καταφυγὴν τῶν ψυχῶν ἡμῶν.

Εἰς τὸν Στίχ. προσόμοια, ἦχος πλ. ά. *Χαίροις ἀσκητικῶν ἀληθείς.*

Χαίροις τῶν ἀρετῶν ἡ κρηπίς, καὶ τῶν Ὁσίων ἐγκαλώπισμα ἔνδοξον, ἡ βάσις τῆς ἀληθείας, τῶν ἀσκητῶν καλλονή, καὶ τῆς Ἐκκλησίας περιήχημα. Ὁ νοῦς ὁ τῆς χάριτος. ὁ ἀεὶ προσευχόμενος. καὶ ἐν οἰκίσκῳ σμικροτάτῳ κλειόμενος, χαίρων ἔνδοξε, τὰς εὐχάς σου προσήνεγκας· ἄνθρωπε ἐπουράνιε, ἐπίγειε Ἄγγελε, δόξα καὶ κλέος ὁσίων, τῶν ἀσκητῶν ἀκροθίνιον Χριστὸν οὖν δυσώπει, ταῖς ψυχαῖς ἡμῶν δοθῆναι τὸ μέγα ἔλεος.

Τίμιος ἐναντίον Κυρίου ὁ θάνατος τοῦ ὁσίου.

Ὄντως ὑπάρχεις πάτερ σοφός, τῶν ἀσκητῶν τε καὶ ὁσίων ἀγλάϊσμα, δόξα καὶ κλέος μέγα, ἐν οὐρανῷ καὶ ἐν γῇ, συναγάλλῃ πάτερ, μετ' ἀγγέλων ἀεὶ εὐωχούμενος· σὺν τῇ χορείᾳ τῶν ἁγίων θεόκλητε ὄργανον τὸ τοῦ πνεύματος, ὁ νοῦς ὁ ἐγρήγορος, ὅθεν καὶ νῦν σὲ τιμῶμεν, ἀξιοχρέως οἱ τάλανες· Χριστὸν μὴ ἐλλίπῃς. ἱκετεύειν σε ἀπαύστως, ὑπὲρ τῶν δούλων σου.

Τί ἀνταποδώσομεν τῷ Κυρίῳ.

Πάτερ τὰς οὐρανίους σκηνὰς, περιπολεῖς διηνεκῶς παμμακάριστε, ἀξίως ἐπολιτεύσω, ἐν τῇ προκαίρῳ ζωῇ, διὰ τοῦτο μάκαρ πολυύμνητε, ὁ Χριστός σε συνέταξε, σὺν τοῖς ὁσίοις, καὶ ἁπάσῃ χορείᾳ τε, τῶν Ἀσωμάτων, οὐρανίων Δυνάμεων· ἄνθρωπε ἐπουράνιε, ἐπίγειε ἄγγελε, πρέσβευε οὖν ἀπαύστως, Χριστῷ τῷ Θεῷ ἡμῶν, τοῦ δωρήσασθαι τῷ κόσμῳ τὸ μέγα ἔλεος. *Δόξα*, ἦχος πλ. δ'.

Ἀξιοχρέως τιμῶμέν σε Πάτερ Λαυρέντιε. Ὁ γὰρ δεσπότης Χριστὸς σὲ ἠξίωσεν εἰς τὰς οὐρανίους σκηνὰς συγκατοικεῖν, μετὰ πάντων τῶν ὁσίων, καὶ τῶν ἀσκητῶν· καὶ ὡς ἀστὴρ ἀειλαμπὴς καταφωτίζεις τοὺς πιστοὺς, τοὺς θερμῶς προσιόντας τοῖς λειψάνοις σου, ὅσιε Πάτερ ἡμῶν· διὸ ὡς ἔχων παρρησίαν πολλὴν πρὸς αὐτὸν τὸν Θεὸν, αἴτησαι ἡμῖν δοθῆναι εἰρήνην, καὶ τὸ μέγα ἔλεος.

Καὶ νῦν. ὁ αὐτός. *Θεοτοκίον.*

Ἀνύμφευτε Παρθένε, ἡ τὸν Θεὸν ἀφράστως συλλαβοῦσα σαρκὶ, μήτηρ Θεοῦ τοῦ ὑψίστου, σῶν ἱκετῶν παρακλήσεις δέχου πανάμωμε

ἡ πᾶσι χορηγοῦσα, καθαρισμὸν τῶν πταισμάτων, νῦν τὰς ἡμῶν ἱκεσίαις προσδεχομένη, δυσώπει σωθῆναι πάντας ἡμᾶς.

Ἀπολυτίκιον, ἦχος ά. (Ἰω. Μαρτίνου)

Τῶν Μεγάρων τὸν γόνον, ἀσκητῶν ἐγκαλλώπισμα, τὸν φρουρὸν μονῆς Σαλαμῖνος, θεοφόρον Λαυρέντιον, τιμήσωμεν προφρόνως ἀδελφοὶ ἐν ὕμνοις καὶ ᾠδαῖς πνευματικαῖς, ὅτι τὸν καλὸν ἀγῶνα τῆς ἀρετῆς καὶ πίστεως τετέλεκε. Πρέσβευε οὖν ὑπὲρ ἡμῶν, Λαυρέντιε παμμακάριστε καὶ τὴν σὴν μονήν τε καὶ πόλιν σαῖς εὐχαῖς διαφύλαττε. *Καὶ νῦν*. ὁ αὐτός. *Θεοτοκίον*.

Τοῦ Γαβριὴλ φθεγξαμένου σοι παρθένε τὸ χαῖρε, σὺν τῇ φωνῇ ἐσαρκοῦτο ὁ τῶν ὅλον δεσπότης, ἐν σοὶ τῇ ἁγίᾳ κιβωτῷ, ὡς ἔφη ὁ δίκαιος Δαυίδ· ἐδείχθης πλατυτέρα τῶν οὐρανῶν, βαστάσασα τὸν κτίστην σου· δόξα τῷ ἐνοικήσαντι ἐν σοί· δόξα τῷ παρελθόντι ἐκ σοῦ· δόξα τῷ ἐλευθερώσαντι ἡμᾶς διὰ τοῦ τόκου σου.

ΕΙΣ ΤΟΝ ΟΡΘΡΟΝ

Μετὰ τὴν ά. Στιχ. Καθίσμ. ἦχος ά. *Τὸν τάφον σου Σωτήρ.*

Παμμάκαρ ἀληθῶς ἀνεδείχθης Θεόφρων, ἀκλόνητος φωστήρ, διαλάμπων τοῖς πᾶσι, κατεπλούτησας, πάντας τοὺς ἐν ἀσκήσει, χαίρων ἠσκησας, καὶ κατεφρόνησας πάντα τοῦ βίου τὰ γήϊνα.

Δόξα τὸ αὐτό· *καὶ νῦν, Θεοτοκίον.*

Μαρία τὸ σεπτὸν τοῦ Δεσπότου δοχεῖον, ἀνάστησον ἡμᾶς, πεπτωκότας εἰς χάος, δεινῆς ἀπογνώσεως, καὶ πταισμάτων καὶ θλίψεων· σὺ γὰρ πέφυκας, ἁμαρτωλῶν σωτηρία, καὶ βοήθεια, καὶ κραταιὰ, προστασία, καὶ σώζεις τοὺς δούλους σου.

Μετὰ τὴν Β'. Στίχ. ἕτερον Κάθ. ἦχος πλ.δ'. *Τὴν σοφίαν καὶ λόγον.*

Μετανάστης ἐγένου, πάτερ, σαφῶς, καὶ πατρίδα καὶ πλοῦτον καταλιπών, μονὴν ἐνῳκοδόμησας, ἐν αὐτῇ ἐξασκήσας, καλῶς τὸν βίον μάκαρ, ἐξετέλεσας ἔνδοξε, ὅθεν νῦν ἀγάλλῃ μετὰ πάντων ὁσίων, ἐν σκηναῖς δικαίων τε· Θεοφόρε Λαυρέντιε πρέσβευε Χριστῷ τῷ Θεῷ, τῶν πταισμάτων ἄφεσιν δωρήσασθαι, τοῖς ἑορτάζουσι πόθῳ τὴν ἁγίαν μνήμην σου. *Δόξα* τὸ αὐτό.

Καὶ νῦν. Θεοτοκίον.

Τὴν ψυχήν μου, παρθένε, τὴν ταπεινὴν, τὴν ἐν ζάλῃ τοῦ βίου τῶν πειρασμῶν, νῦν ὡς ἀκυβέρνητον, ποντουμένην τῷ κλείδωνι, ἁμαρτιῶν τε φόρτῳ, ὥφθησαν ὑπέραντλον, καὶ ἐν πυθμένι ᾅδου, ἐλθεῖν κινδυνεύουσαν· φθάσον, Θεοτόκε, πρεσβειῶν σου ἐλέῃ, γαλήνην

παρέχουσα καὶ κινδύνων ἐξαίρουσα· σὺ λιμὴν γάρ ἀχείμαστος, πρεσβεύουσα τῷ σῷ υἱῷ καὶ Θεῷ, τῶν πταισμάτων ἄφεσιν δοθῆναί μοι, σὲ γὰρ ἔχω ἐλπίδα ὁ δοῦλός σου

Μετὰ τὸν πολυέλεον· ἕτερον Κάθισμ. *Τὸν συνάναρχον λόγον.*

Τὸν προστάτην τὸν μέγαν ἀνευφημήσωμεν, τῶν ὁσίων τὸ σκεῦος τὸ καθαρώτατον, τὸν θερμὸν ἀντιλήπτορα, καὶ τῶν πιστῶν καλλονήν, ἁπάντων τε τῶν δικαίων, τῶν προστρεχόντων ἐν πίστει, ἐν πανσέπτῳ τεμένει αὐτοῦ. *Δόξα.* τὸ αὐτό. *Καὶ νῦν.* Θεοτοκίον.

Τῆς ψυχῆς μου τὰ πάθη τὰ πολυώδυνα καὶ σαρκὸς μου τὰς νόσους ἐν τάχει ἴασαι· τὰς τοῦ νοός μου ἐκτροπὰς στῆσον πανάμωμε, καὶ ἐν γαλήνῃ λογισμῶν εὐχὰς προσφέρειν καθαρὰς, τῷ βασιλεῖ τῶν ἁπάντων, ἀξίωσον Θεοτόκε, καὶ ἐξαιτεῖσθαι πταισμάτων ἄφεσιν.

Οἱ ἀναβαθμοί. Τὸ ά. Ἀντίφωνον τοῦ δ'. ἦχου. εἶτα, Προκείμενον ἦχος δ'·

Τίμιος ἐναντίον Κυρίου ὁ θάνατος τοῦ ὁσίου αὐτοῦ.

Στίχ. Τί ἀνταποδώσωμεν τῷ Κυρίῳ.

Εὐαγγέλιον. Ἐκ τοῦ κατὰ Ματθαῖον.

Εἶπεν ὁ Κύριος τοῖς ἑαυτοῦ μαθηταῖς, πάντα μοι παρεδόθη ὑπὸ τοῦ πατρός μου, καὶ οὐδεὶς ἐπιγινώσκει τὸν Υἱὸν, εἰ μὴ ὁ Πατήρ, οὐδὲ τὸν Πατέρα τις ἐπιγινώσκει, εἰ μὴ ὁ Υἱός, καὶ ᾧ ἂν βούληται ὁ Υἱὸς ἀποκαλύψαι. Δεῦτε πρός με πάντες οἱ κοπιῶντες καὶ πεφορτισμένοι κἀγὼ ἀναπαύσω ὑμᾶς. Ἄρατε τὸν ζυγόν μου ἐφ' ὑμᾶς, καὶ μάθετε ἀπ' ἐμοῦ ὅτι πρᾷός εἰμι καὶ ταπεινὸς τῇ καρδίᾳ καὶ εὑρήσεται ἀνάπαυσιν ταῖς ψυχαῖς ὑμῶν· ὁ γὰρ ζυγός μου χρηστός, καὶ τὸ φορτίον μου ἐλαφρόν ἐστι.

Μετὰ τὸν Ν, Ψαλμόν· εὐθὺς τὸ *Δόξα.* Ταῖς τοῦ σοῦ ὁσίου πρεσβείαις ἐλεήμων. *Καὶ νῦν.* Ταῖς τῆς Θεοτόκου πρεσβείαις. Εἶτα τὸ

Ἰδιόμελον· ἦχος πλ. β'. Στίχ. Ἐλέησόν με ὁ Θεός.

Ὁσιώτατε Πάτερ, ὁ καλῶς ἀγωνισάμενος, καὶ καταφρονήσας τὰ γήϊνα καὶ φθαρτά· διὰ τοῦτο ἐν οὐρανοῖς ἀπέλαβες παρὰ τοῦ πανσόφου Σωτῆρος ἡμῶν, τὸν ἀμαράντινον στέφανον· ὅθεν ὡς ἔχων παρρησίαν μεγίστην πρὸς αὐτὸν τὸν Χριστὸν, αἴτησαι πρεσβείαις σοε, ἐλεηθῆναι τὰς ψυχὰς ἡμῶν.

Ὁ Ἱερεὺς τό· *Σῶσον ὁ Θεὸς τὸν λαόν σου.*

Εἶτα ὁ Κανὼν τῆς Θεοτόκου εἰς δ'. καὶ τοῦ Ὁσίου ὁμοίως εἰς δ'.

Ὠδὴ ά. ἦχος πλ, δ'. *Ἁρματηλάτην Φαραώ.*

Ἀθανασίας καὶ ζωῆς λαβόμενος τῆς αἰωνίου σαφῶς, καὶ τριλαμπῆς αἴγλης πάτερ ἐμφορούμενος, τῷ φωτισμῷ τῆς χάριτος τὴν ζοφώδη ψυχήν μου καταυγασθῆναι δυσώπησον ὅπως ἐπαξίως ὑμνήσω σε.

Ὄντως ἀκμαῖος ὑπάρχων ἐν σώματι, καινὴν ὁδὸν ἀρετῆς, ἀναλαβὼν ταύτην, ἀκινδύνως ὥδευσας, νόμῳ καινῷ πειθόμενος, τοῦ Σωτῆρος τρισμάκαρ καὶ ζωηφόροις προστάγμασι τοῦ Εὐαγγελίου ἑπόμενος.

Τῇ τρισηλίῳ λαμπηδόνι πάνσοφε καταλαμπόμενος, τὸ δυσμενὲς μάκαρ τῶν δαιμόνων φρύαγμα, καὶ τῶν θηρῶν τὰ χάσματα, αἰκισμῶν τε τοὺς πόνους, ἀράχνης δίκην διέλυσας, θείῳ πυρακτούμενος ἔρωτι. *Θεοτοκίον*

Ὡς Θεοῦ μήτηρ παρρησίαν ἔχουσα, πρὸς τὸν τεχθέντα ἐκ σοῦ μονογενῆ Λόγον, καὶ Πατρὶ συνάναρχον καὶ συμφυῆ τῷ Πνεύματι, δυσωποῦσα μὴ παύσῃ κινδύνων σῶσαι Πανάμωμε, τοὺς σὲ Θεοτόκον δοξάζοντας. *Καταβασία.* Ἀνοίξω τὸ στόμα μου.

Ὠδὴ γ'. *Ὁ στερεώσας κατ' ἀρχάς.*

Νενευρωμένῳ λογισμῷ, καὶ σταθερᾷ διανοίᾳ τῶν παθῶν καταμαράνας τὴν φλόγα, ἀπαθείας τὴν φαιδρὰν καταστολὴν Λαυρέντιε, περιεβάλλου Πάτερ, καὶ Σωτηρίου ἱμάτιον,

Ἰσχυροτάταις προσβολαῖς δαιμόνων θρασυνομένων καὶ θηρίων τὰς ὁρμὰς κινουμένων, κατεφρόνησας αὐτῶν τῆς ἀσθενοῦς δυνάμεως, τὸν κραταιὸν γὰρ εἶχες ἐν τοῖς πολέμοις συλλήπτορα.

Ὁ θεοφόρος τὰς ἀρχὰς τοῦ σκότους τῆς ἐξουσίας θριαμβεύσας, ἐγκρατείᾳ συντόνῳ τροπαιοῦχος νικητὴς Λαυρέντιος ἐγένετο· τῶν ἀσκητῶν ἡ δόξα, καὶ μοναζόντων τὸ καύχημα.

Νενεκρωμένον μου τὸν νοῦν τῇ τῆς ζωῆς ἐνεργείᾳ τῆς ἐκ σοῦ φανερωθείσης τῷ κόσμῳ, ἐξανάστησον ἁγνή, καὶ πρὸς ζωὴν ὁδήγησον, ἡ τοῦ θανάτου πύλας λύσασα μόνη τῷ τόκῳ σου.

Καταβασία. *Τοὺς σοὺς ὑμνολόγους.*

Κάθισμα, ἦχος πλ. δ'. *Τὴν Σοφίαν καὶ Λόγον.*

Τὸν σταυρὸν τοῦ Κυρίου ἄρας σοφὲ, καὶ αὐτῷ μέχρι τέλους ἀκολουθῶν, τὸν νοῦν οὐχ ὑπέστρεψας ἐν τῷ κόσμῳ θεόσοφε, ἐγκρατείᾳ καὶ πόνοις, τὰ πάθη ἐνέκρωσας καὶ ναὸν ἡτοίμασας, σαυτὸν τῷ Κυρίῳ σου· ὅθεν χαρισμάτων ἀμοιβὴν ἐκομίσω. ἰᾶσθαι νοσήματα, καὶ διώκειν τὰ πνεύματα, θεοφόρε Λαυρέντιε, πρέσβευε Χριστῷ τῷ Θεῷ,

τῶν πταισμάτων ἄφεσιν δωρήσασθαι, τοῖς ἑορτάζουσι πόθῳ τὴν ἁγίαν μνήμην σου. *Θεοτοκίον.*

Ὡς πανάμωμος νύμφη τοῦ ποιητοῦ, ὡς ἀπείρανδρος Μήτηρ τοῦ Λυτρωτοῦ, δοχεῖον ὡς ὑπάρχουσα, τοῦ παρακλήτου πανύμνητε, ἀνομίας με ὄντα, αἰσχρὸν καταγώγιον, καὶ δαιμόνων παίγνιον, ἐν γνώσει γενόμενον, σπεῦσον καὶ τῆς τούτων κακουργίας με ῥύσαι λαμπρὸν οἰκητήριον, δι' ἀρετῆς ἀπαρτίσασα· φωτοδόχε ἀκήρατε, δίωξον τὸ νέφος τῶν παθῶν, καὶ τῆς ἄνω μεθέξεως ἀξίωσον, καὶ φωτὸς ἀνεσπέρου πρεσβείαις σου. Ὠδὴ δ'. *Σύ μου ἰσχύς Κύριε.*

Τῶν ἀρετῶν κλίμακι θεία χρησάμενος, πρὸς τὸ ὕψος πάτερ ἀναβέβηκας, καὶ τὸν Θεὸν εἶδες ἐπ' αὐτὴν ἐπεστηριγμένον, καὶ δωρεὰς διανέμοντα, χειρὶ πλουσιωτάτῃ τοῖς πιστοῖς μελῳδοῦσι, τῇ δυνάμει σου δόξα φιλάνθρωπε.

Ὅλος Θεῷ καθιερώθης Λαυρέντιε, μόνος μόνῳ πάνσοφε ἑνούμενος δι' ἀρετῆς, καὶ καθομιλῶν, καὶ θεοφανείας ὡς καθαρὸς ἀξιούμενος, τῆς γῆς καὶ τῶν γηΐνων ἀποστὰς γὰρ ἀξίως, τὴν οὐράνιον εὗρες ἀπόλαυσιν.

Νοῦν καὶ ψυχὴν, κεκαθαρμένος Λαυρέντιε, τὴν ἀπάτην πάτερ τὴν ψυχόλεθρον καὶ μηχανὰς δόλους τε πικροὺς καὶ τὰς φαντασίας τῶν δυσμενῶν ἐφανέρωσας, παθῶν γὰρ ἐδιδάχθης, καὶ μαθὼν ἐκδιδάσκεις μοναζόντων τὰ πλήθη πανόλβιε. *Θεοτοκίον.*

Θεὸν ἐκ σοῦ τὸν σαρκωθέντα δυσώπησον. τὸν ἀτρέπτως διαμείναντα, καὶ φυσικῶς ἴσον τῷ Πατρὶ γενόμενον καὶ ὁμοούσιον· συγχώρησιν πταισμάτων καὶ ψυχῶν σωτηρίαν τοῖς ὑμνοῦσί σε πίστει δωρήσασθαι. Καταβασία. *Τὴν ἀνεξιχνίαστον.*

Ὠδὴ ε'. *Ἵνα τί με ἀπώσω.*

Ἐνοικοῦντά σοι ἔχων τὸν τὰ πάντα βλέποντα Θεὸν μακάριε, ἐκδιδάσκοντά σε καὶ φωτίζοντα καὶ συνετίζοντα τῶν ψυχῶν τρισμάκαρ τῶν καθαρῶν καὶ μακαρίων, τὰς ἀνόδου ὁδοὺς κατηξίωσας.

Ἰαμάτων σοι χάριν, κατὰ νοσημάτων ποικίλλων δεδώρηται, καὶ κατὰ πνευμάτων ἀκαθάρτων Χριστὸς ἐξουσίαν σοφέ· τὴν γὰρ φύσιν πάτερ νενικηκὼς τοῖς ὑπὲρ φύσιν χαρίσμασι τοῦ πνεύματος.

Θεοτοκίον.

Οἱ τῇ σῇ προστασίᾳ περιφρουρούμενοι καὶ τῇ σῇ θείᾳ δόξῃ ἐγκαυχώμενοι σὲ μακαρίζομεν· σὺ γὰρ Παναγία ταῖς ψυχαῖς ἡμῶν παρέχεις εὐφροσύνην καὶ τὴν ἀγαλλίασιν.

Καταβασία. *Ἐξέστη τὰ σύμπαντα.* Ὠδὴ τ'. *Ἄβυσσος ἁμαρτιῶν.*

Νόμιμον ἀθλητικῶς πολιτείαν ἁπαλῶν ἐξ ὀνύχων ἀναλαβὼν Θεόφρον, μέχρι τέλους διέσωσας, καὶ ὡς θεῖος ἀριστεὺς, στέφανον εἴληφας τὸν τῆς νίκης παρὰ τοῦ πάντων βασιλεύοντος.

Ἔχοντες πρὸς τὸν Θεὸν πρεσβευτήν σε δυνατώτατον μάκαρ καὶ κοινωνὸν φροντίδων καὶ προστάτην καὶ πρόμαχον καὶ μεσίτην εὐμενῆ πάντων σωζόμεθα τῶν κινδύνων καὶ πειρασμῶν καὶ περιστάσεων .Καταβασία. *Τὴν θείαν ταύτην.* Κοντάκ. *Ἐπεφάνης σήμερον.*

Τῶν ὁσίων καύχημα πόλεως παμμάκαρ, τὸν Χριστὸν ἐπόθησας Θεόφρον πάτερ, διὰ τοῦτό σε ὁ πλάστης, στεφάνῳ δόξης κεκόσμηκε.

Ὁ Οἶκος.

Τοῦ βίου τὰ πρόσκαιρα καταλιπών, καὶ ποθήσας παμμακάριστε ὅσιε τὰ ἄφθαρτα, τὰ διηνεκῶς διαμένοντα, καὶ καλῶς ἐξασκήσας ἐν τῇ Μονῇ σου, ἀδιαλείπτως προσευχόμενος τῷ Κυρίῳ ὑπήνεγκας γενναίως τοὺς πειρασμοὺς τῶν ἀοράτων ἐχθρῶν καὶ ὡς οὐδὲν ἐλογίσω τούτοις πάτερ, ἀλλὰ κατεπάτησας τῇ δυνάμει τοῦ ἁγίου πνεύματος. διὰ τοῦτο σε ὁ πλάστης στεφάνῳ δόξης κεκόσμηκε.

ΒΙΟΣ

Τῇ Ζ' τοῦ αὐτοῦ μηνὸς μνήμην ἐπιτελοῦμεν τοῦ Ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ΛΑΥΡΕΝΤΙΟΥ τοῦ κτίτορος τῆς ἐν τῇ νήσῳ Σαλαμῖνος Μονῆς Φανερωμένης.

» Οὐράνιον δόμον νῦν ἔχεις πάτερ.
» Καταλιπὼν γηΐνων καὶ φθαρτῶν μάκαρ.
» Ἀεὶ τοίνυν πρέσβευε ὑπὲρ τῶν σῶν δούλων.
» Ἀτρώτοις μεῖναι, ἐκ τῶν παγίδων τοῦ πειρασμοῦ.

Οὗτος ὁ ὁσιώτατος καὶ δικαιότατος ἄνθρωπος ὁ πατὴρ ἡμῶν Λαυρέντιος κατήγετο ἐκ τῆς πόλεως Μεγάρων· οἱ δὲ γονεῖς αὐτοῦ ἦσαν ὀρθόδοξοι, καὶ λίαν εὐλαβεῖς εἰς τὴν πίστιν· καὶ ὁ μὲν πατὴρ αὐτοῦ ἐκαλεῖτο Δημήτριος, ἡ δὲ μήτηρ αὐτοῦ Κυριακή· ἡλικιωθεὶς δὲ ὁ δίκαιος οὗτος ἄνθρωπος, συνεζεύχθη μετὰ νομίμου γυναικὸς καλουμένης Βασίλως· ἐγέννησε δὲ καὶ υἱούς δύο. τὸν μὲν Ἰωάννην, τὸν δὲ Δημήτριον· ἦν δὲ γεωργός, μετερχόμενος καὶ τὴν τεκτονικήν· οὗτος ἐπορεύθη ποτὲ μετὰ ἑτέρων δύο πατριωτῶν αὐτοῦ, ἐν τόπῳ τινὶ τῆς ἑαυτοῦ πατρίδος καλουμένῳ Δμάντρῳ πρὸς γεωργίαν τῶν ἐκεῖσε ἀγρῶν.

Ἐν μιᾷ οὖν νυκτὶ ὤφθη αὐτῷ ἐν ὁράματι ἡ Κυρία ἡμῶν Θεοτόκος, προστάττουσα αὐτὸν, ὅπως ἔλθῃ εἰς τὸν (δεῖνα) τόπον ἵνα οἰκοδομήσῃ τὸν ναὸν αὐτῆς· ἐγερθεὶς οὖν ἐκ τοῦ ὕπνου ὁ δίκαιος οὗτος ἀνὴρ, φησὶ, τίς εἶ ἡ προστάττουσά με τοῦ ἀνεγεῖραι τὸν ναόν σου; καὶ ἠκούσθη φωνὴ λέγουσα, ὁ ναός μου εὑρίσκεται κατεδαφισμένος ἐν τῇ Νήσῳ τῆς Σαλαμῖνος κατὰ τὸ βόρειον μέρος· ὁ δὲ, οὐκ ἐπίστευσε· τὴν ἑπομένην νύκτα ὁρᾷ πάλιν τὴν Παναγίαν προστάττουσαν αὐτὸν μετ' ἀπειλῆς, ὁ δὲ ἐν ἀπιστίᾳ μένων, μηδόλως ἐλογίζετο· ὅθεν ὁρᾷ καὶ ἐκ τρίτου τὴν Θεοτόκον ἀπειλοῦσαν αὐτὸν καὶ λέγουσαν, τάχιστα πορεύου ἄνθρωπε ἐν τῇ νήσῳ, ἣν ἐγὼ εἰπόν σοι, ἵνα τελέσῃς τὸ παρ' ἐμοῦ προσταττόμενον· ὁ δὲ ταπεινὸς γέρων ἔντρομος γενόμενος, ὑπέστρεψεν εἰς τὴν ἑαυτοῦ πατρίδα, καὶ διηγούμενος τὸ ὅραμα, τοῖς μὲν ἐγένετο πιστευτὸν, τοῖς δὲ ἀμφίβολον καὶ οὕτως ἔμεινεν ὁ γέρων εἰς τὴν οἰκίαν του, ὁπότε τὴν νύκτα ἐφάνη αὐτῷ καὶ αὖθις ἡ Θεομῆτορ ἀπειλοῦσα βαρέως αὐτὸν, ἵνα εἰσέλθῃ ἐν τῇ νήσῳ τοῦ ἐκτελέσαι τὸ προσταττόμενον.

Ὁ δὲ Γέρων ἐκπλαγεὶς προσηύχετο, καὶ θείᾳ νεύσει καὶ ὁδηγίᾳ εἰσῆλθεν ἐν τῇ νήσῳ, καὶ εὑρὼν τὸν τόπον, ὃν ἡ Θεοτόκος ἀπεκάλυψεν αὐτῷ, ἐν ᾧ ἦν ποτὲ ᾠκοδομημένος ὁ ναὸς τῆς Θεοτόκου, ἀνήγειρεν ἐν τῷ αὐτῷ τόπῳ νέον ναὸν, ὃς ἤδη σώζεται. Εἶτα καταλιπὼν γυναῖκά τε καὶ τέκνα ἐγένετο μοναχὸς, μετονομασθεὶς Λαυρέντιος, ἐπειδὴ τὸ πρῶτον Λάμπρος ἐκαλεῖτο· συναθροίσας δὲ καί τινας ἱερομονάχους καὶ μοναχοὺς, συνέζη μετ' αὐτῶν, οἰκοδομήσας τὰς ἀναγκαίας οἰκίας (κελλία)· οὐκ ἔπαυσε δὲ προσευχόμενος ἀδιαλείπτως τῷ Θεῷ, διδάσκων καὶ νουθετῶν, καὶ γενόμενος τύπος καὶ κανὼν τῆς ἀρετῆς τοῖς λοιποῖς μονάζουσι· παντοθεν δὲ προσέτρεχον χριστιανοὶ εἰς τὴν νεοφανεῖσαν ταύτην μονὴν τῆς Θεοτόκου μετὰ πάσης εὐλαβείας, θεραπευόμενοι ἀπὸ παντὸς εἴδους ἀσθενείας.

Νῦν δὲ μέλλομεν νὰ διηγηθῶμέν τινα θαύματα, πρὸς ὑμνολογίαν τοῦ Παντάνακτος Θεοῦ διὰ τοῦ Ὁσίου τελούμενα. Ὑπῆρχέ τις ἀόμματος ἐφ' ἱκανοὺς χρόνους, Κυριαζῆς τοὔνομα ἐκ κώμης τινὸς τῆς Εὐβοίας, καλουμένης Φύλλα, ὃς μαθὼν τὴν φήμην τοῦ Ἁγίου, προσέτρεξε σὺν θερμῷ ζήλῳ καὶ εὐλαβείᾳ εἰς τὴν αὐτοῦ θείαν Μονὴν καὶ εὑρὼν τὸν Ἅγιον προσέπεσεν εἰς τοὺς πόδας αὐτοῦ παρακαλῶν αὐτὸν νὰ ἱκετεύσῃ τὴν Θεοτόκον, ὅπως θεραπευθῇ ἐκ τῆς ἀσθενείας του. Ὁ δὲ Ἅγιος παρεκάλεσε τὴν Θεοτόκον μετὰ πολλῶν δακρύων καὶ παραχρῆμα ἠνεῴχθησαν οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ καὶ ἐθεραπεύθη, εὐχαριστήσας τὸν Θεὸν, καὶ τὴν ὑπέραγνον παρθένον· ὑπέστρεψε δὲ χαίρων ἐν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ, καὶ διηγούμενος τὰ θαυμάσια τῆς Θεοτόκου διὰ τῶν παρακλήσεων τοῦ Ἁγίου.

Κατ' ἐκεῖνον τὸν καιρὸν Γεώργιός τις τοὔνομα, καταγόμενος ἐκ τῆς Νήσου τῶν Θερμιῶν, ἐβασανίζετο ὑπὸ πνευμάτων ἀκαθάρτων ὑπὲρ τοὺς εἴκοσι χρόνους· μαθὼν δὲ τὰ θαύματα τοῦ Ἁγίου διὰ τῆς Θεοτόκου, ἐκίνησεν ἀπὸ τὸν οἶκον αὐτοῦ κατ' εὐθεῖαν διὰ τὴν μονὴν, καὶ προσελθὼν εἰς τὴν μονὴν ταύτην, προσέπεσε μετ' εὐλαβείας εἰς τοὺς πόδας τοῦ Ἁγίου παρακαλῶν αὐτὸν μετὰ δακρύων καὶ λέγων, Ἅγιε τοῦ Θεοῦ, ἱκέτευσον ὑπὲρ ἐμοῦ τοῦ ἀναξίου δούλου σου τὴν Θεοτόκον, ὅπως θεραπευθῶ ἀπὸ τὴν τοιαύτην μεγάλην ἀσθένειαν τοῦ ἀκαθάρτου πνεύματος. Τοῦτον ἰδὼν ὁ Λαυρέντιος εὐσπλαγχνίσθη αὐτὸν, καὶ προσευξάμενος εἰς τὴν Θεοτόκον, ὦ τοῦ θαύματος, ἰάθη μετ' ὀλίγας ἡμέρας ὁ ἄνθρωπος οὗτος· καὶ μετ' ὀλίγον ἐπέστρεψεν εἰς τὴν ἰδίαν αὐτοῦ πατρίδα, δοξάζων τὴν κυρίαν Θεοτόκον, καὶ διηγούμενος τὰς τοῦ Ἁγίου προσευχάς.

Ἂς διηγηθῶμεν καὶ ἕτερον εὐλογημένοι χριστιανοὶ ὅπερ ἐστὶ τὸ θαυμασιώτερον· ὅτε ᾠκοδόμει τὴν Μονὴν ὁ ἅγιος Λαυρέντιος ἐφάνη αὐτῷ ἡ Παναγία ἐν ὁράματι προστάττουσα αὐτὸν νὰ πορευθῇ ἔν τινι τόπῳ τῆς Σαλαμῖνος, ὅπου ἦν τεθαμμένος κίων τις ἐκ πέτρας, τὸν ὁποῖον νὰ κομίσῃ εἰς τὴν Μονὴν πρὸς χρῆσιν τῆς οἰκοδομῆς. Ἐν ᾧ δὲ χρόνῳ ἐκόμιζεν αὐτὸν εἰς τὴν Μονὴν, ὑπὸ συνεργείας τοῦ Σατανᾶ, πεσών τις τῶν ἐκεῖ εὑρεθέντων ἀνθρώπων ὑπὸ τὸν κίονα, θείᾳ βοηθείᾳ τῆς Θεοτόκου ἔμεινεν ἀβλαβὴς, καὶ ἤνεσαν τὸν Θεὸν καὶ τὴν Θεοτόκον, ἅπαντες οἱ ἰδόντες τὸ γεγονός.

Πάλιν ἂς διηγηθῶμεν ἕτερόν τι θαῦμα τῆς Θεοτόκου· κατὰ τὴν δεκάτην πέμπτην τοῦ μηνὸς Αὐγούστου ἀθροίζεται πλῆθος ἀνθρώπων, ἐκ τῶν Μεγάρων, ἐκ τῆς Σαλαμῖνος, ἐκ τῶν Ἀθηνῶν, καὶ ἐξ ἄλλων περιχώρων, εἰς τὴν πάνσεπτον Κοίμησιν τῆς Θεοτόκου, εὐλαβείᾳ κινούμενοι· μεταξὺ δὲ τῶν τότε συναθροισθέντων χριστιανῶν ἦτο καί τις ἀρχιθύτης τῶν Ἀθηνῶν, Ἰάκωβος τοὔνομα, ὅστις νικώμενος ὑπὸ πλεονεξίας, ἀδικίας καὶ ἁρπαγῆς, ἁρπάσας τὰ κηρία καὶ ἄλλα τινὰ ἀφιερώματα, καὶ ὑβρίσας περιφρονητικῶς τὸν γέροντα Λαυρέντιον ἀνεχώρησε καὶ μετέβη εἰς τὴν Σαλαμῖνα· ἀλλ' ἐκεῖ ἐν ἐκείνῃ τῇ νυκτὶ ὁρᾷ ὁ ἐπίσκοπος ἐν τῷ ὕπνῳ του τὴν Παναγίαν, καταπατοῦσαν αὐτὸν ἐπὶ τοῦ αὐχένος, καὶ ἀπειλοῦσαν, ἵνα ἀποστείλῃ ὡς τάχιστα ἅπαντα τὰ ἀφαιρεθέντα. Ὁ δὲ ἐπίσκοπος ἔντρομος γενόμενος, ἀμέσως τὴν ἐπαύριον ἀπέστειλεν εἰς τὴν μονὴν πάντα ὅσα εἶχεν ἀφαιρέσει, ἵνα λάβῃ παρὰ τῆς Θεοτόκου συγχώρησιν.

Οὗτός ἐστι ὁ βίος καὶ ἡ πολιτεία τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν Λαυρεντίου, εὐλογημένοι χριστιανοί· τόσον δίκαιος καὶ ἐνάρετος ἦτον ὁ ἄνθρωπος οὗτος τόσον ἀγαθός τε ψυχῇ τε καὶ καρδίᾳ ἐδείχθη, καὶ διὰ τοῦτο ἠγαπήθη ὑπὸ τῆς πανενδόξου Δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου

καὶ ἀειπαρθένου Μαρίας, ἥτις καὶ ἐφανέρωσεν εἰς αὐτὸν τὴν Πανάχραντον αὐτῆς εἰκόνα, καὶ ἔκαμεν αὐτὸν κτίτορα τῆς ἁγίας αὐτῆς μονῆς, ἣν ὡς φαίνεται, ᾠκοδόμησεν οὗτος ἐν ἔτει ᾳχπβ'. (1682) (1) μετὰ δὲ τὴν εὕρεσιν τῆς ἁγίας εἰκόνος τῆς Θεοτόκου, τίς δύναται νὰ διηγηθῇ τὰς ἀρετὰς τοῦ ἁγίου, τὰς νηστείας δηλ. τὰς γονυκλισίας καὶ τὰς μετὰ δακρύων προσευχὰς πρὸς τὴν Παναγίαν, ὑπὲρ παντὸς τοῦ κόσμου; τίς δύναται νὰ διηγηθῇ τὴν εὐσπλαγχνίαν τοῦ ἁγίου, θεραπεύσαντος πᾶσαν νόσον καὶ πᾶσαν μαλακίαν τῶν ἐν πίστει προσερχομένωνἐν τῇ ἱερᾷ ταύτῃ μονῇ καὶ ἱκετευόντων τὴν ὑπέραγνον Κυρίαν τοῦ οὐρανοῦ καὶ τῆς γῆς; τίς δύναται νὰ διηγηθῇ ἅπαντα τοῦ ἁγίου τὰ θαύματα, ἅτινα ἐποίησεν ἀπὸ τὴν λαμπροφανήσιμον ταύτην ἡμέραν τῆς ἁγίας εἰκόνος τῆς Θεοτόκου, μέχρι τῆς σήμερον; ὄντως « θαυμαστὸς ὁ Θεὸς ἐν τοῖς ἁγίοις αὐτοῦ » ἀπέθανε δὲ ὁ ἅγ·ος Λαυρέντιος τῇ 6 Μαρτίου 1770 ἡ δὲ μνήμη αὐτοῦ τελεῖται τῇ 7 τοῦ αὐτοῦ μηνός.

Ταῖς αὐτοῦ ἁγίαις πρεσβείαις ὁ Θεὸς ἐλέησον καὶ σῶσον ἡμᾶς. Ἀμήν.

Θεοῦ συγκατάβασιν.

Φιάλαι πεφύκασι τῶν ἀρωμάτων αἱ σιαγόνες σου, ἀρετῶν εὐωδίας καὶ σωτηρίας ἀρωματίζουσαι, ὡς ἐκ λειμῶνος, τοῖς πόθῳ κραυγάζουσι· εὐλογητὸς ὁ Θεός, ὁ τῶν πατέρων ἡμῶν.

Ἡ χάρις τοῦ πνεύματος τοῦ παναγίου σοὶ ἐνοικήσασα, τῶν πνευμάτων διώκειν τὰς πονηρίας πάτερ εἰργάσατο καὶ μοναζόντων ἀλείωτον κραυγάζοντα· εὐλογητὸς ὁ Θεὸς ὁ τῶν πατέρων ἡμῶν.

Θεοτοκίον.

Μαρίαν τὴν ἄχραντον καὶ παναγίαν ἀνευφημήσωμεν· δι' αὐτῆς

(1) Ταύτην τὴν χρονολογίαν εἶχε τὸ χειρόγραφον τῆς ἀκολουθίας ταύτης· ὁ κ. Γ. Λαμπάκης εἰδικὰς μελέτας περὶ τῆς ἀρχαιολογίας τῆς μονῆς ποιησάμενος μεταξὺ τῶν χειρογράφων αὐτῆς, εὗρε τὴν ἑξῆς ἐπίσημον χειρόγραφον πληροφορίαν:

1670—Μαΐου 17.

«ἦλθα ἐγο ω εὐτελεῖς λαυρέντιος εἰς νυσὶν τῆς λεγομένης τὸ ἐπίκλην σαλαμήνης καὶ ἀνακένισα τὸ μοναστῆριο πουητον ἐριμομένο ἀπὸ κεροῦς »

ης τοὺς 1707 ἐν μινι μάρτιου 9 ἡμέρα τον ἁγίον σαρατο ἐκυμιθι ο μακαρίτης ο κτήτορας του μοναστηρίου ονόματι λαυρέντιος τὸ ἐπίκλην ἐκ μιγάρου πατρίδος— ».

γὰρ ἡ χάρις ἡμῖν πηγάζει τῶν ὑπὲρ νοῦν δωρεῶν, ὡς ἐκ χειμάρρου τῆς θείας χρηστότητος, ἣν εὐσεβῶς νῦν μακαρίσομεν.

Ὠδὴ ἡ. *Ἑπταπλασίως Κάμινον.*

Ἐν προσευχαῖς τὸ ἄγρυπνον, ἐν νηστείαις τὸ εὔτονον, τὸ καρτερικὸν ἐν πειρασμοῖς Λαυρέντιε, νοὸς καθαρότητι ἐπὶ τῆς ὡς γῆς ἄγγελος πολιτευόμενος, τῷ Θεῷ ἀνεβόας· οἱ παῖδες εὐλογεῖτε ἱερεῖς ἀνυμνεῖτε λαὸς ὑπερυψοῦτε εἰς πάντας τοὺς αἰῶνας.

Ἱκεσίαις ὅσιε, καὶ δεήσεσι χρώμενος, διηνεκῶς πρὸς τὸν Θεὸν ἀνέδραμες πρὸς ὕψος μετάρσιον. τοῦς δαιμόνων βρόχους φυγών· ἐλευρωθεὶς δὲ τῆς αὐτῶν τυραννίδος, θεόφρον ἀνέμελπες· ἱερεῖς ἀνυμνεῖτε, λαὸς ὑπερυψοῦτε εἰς πάντας τοὺς αἰῶνας.

Νέος Μωσῆς γενόμενος ἐν ἐρήμῳ τὸ πρόσκαιρον κατὰ τῶν ἐχθρῶν καὶ πολεμίων ἔστησας, λαοῦ προηγούμενος, τῶν ἀσκητῶν συστήματος, τοῦ ἐν εὐφροσύνῃ καὶ σεμνῇ πολιτείᾳ βοῶντος τῷ δεσπότῃ ἱερεῖς εὐλογεῖτε, λαὸς ὑπερυψοῦτε εἰς πάντας τοὺς αἰῶνας.

Θεοτοκίον.

Θεογενῆτορ πάναγνε, τῆς ψυχῆς μου τὰ τραύματα, καὶ τῆς ἁμαρτίας τὰς οὐλὰς ἐξάλειψον, πηγαῖς ἀποσμήχουσα, ταῖς εἰς πλευρὰς τοῦ τόκου σου, καὶ τοῖς ἐξ αὐτῆς ἀποκαθαίρουσα ρείθροις, πρὸς σὲ γὰρ ἀνακράζω καὶ πρὸς σὲ καταφεύγω, καὶ σὲ παρακαλοῦμεν τὴν κεχαριτωμένην.

Καταβασία. *Παῖδας εὐαγεῖς ἐν τῇ καμίνῳ.*

Ὠδὴ θ'. *Ἐξέστη ἐπὶ τούτῳ ὁ οὐρανός.*

Ἐπέστη ἡ φωσφόρος σου ἑορτὴ παμμακάριστε πάτερ Λαυρέντιε πλήρης εὐφροσύνης πνευματικῆς, πλήρης χάριτος ἁγίου πνεύματος, πλήρης εὐωδίας καὶ φωτισμοῦ· καὶ νῦν σε κεκτημένοι ἀσκήσεως κανόνα καὶ νομοθέτην ἀγαλλόμεθα.

Μὴ παύσῃς ἱκετεύων τὸν λυτρωτὴν πανσεβάσμιε πάτερ, δωρήσασθαι τοῖς εὐλαβῶς τελοῦσι τὴν ἱεράν σου μνήμην, τὴν τῶν πταισμάτων ἄφεσιν, τὴν τῶν χαρισμάτων διαμονὴν, τὴν θείαν προστασίαν, τὴν τῶν ψυχῶν σωτηρίαν καὶ αἰωνίαν ἀπολύτρωσιν.

Ὡς ἄγγελος βιώσας ἐπὶ τῆς γῆς, τὴν ἰσάγγελον εὗρες φαιδρότητα, τῆς γὰρ αὐτῶν θεοειδεστάτης μαρμαρυγῆς, ἐν μετουσίᾳ γέγονας, οἷς καὶ συναγάλλῃ διηνεκῶς, ὡς ἔνθεος προφήτης, ὡς μάρτυς στεφηφόρος, ὡς μοναζόντων ἀκροθήνιον. *Θεοτοκίον.*

Συνέλαβες παρθένε δίχα σπορᾶς, τὸν τὰ πάντα δημιουργήσαντα λόγον Θεοῦ, ἄνευ θελημάτων τῶν τῆς σαρκὸς· ἄνευ φθορᾶς δὲ τέτοκας. καὶ ἄνευ ὠδίνων τῶν μητρικῶν· διὸ σὲ Θεοτόκον καὶ γλώσσῃ καὶ καρδίᾳ ὁμολογοῦντες μεγαλύνομεν.

Καταβασία. *Ἅπας γηγενής.* Ἐξαποστειλάριον *Ὁ οὐρανὸν τοῖς ἄστροις.*

Ἐν σοὶ θεόφρον τὸ πνεῦμα, κατοικεῖν ἠρετίσατο, καὶ διὰ τοῦτο παμμάκαρ, ἐφωτίσθης δαψιλῶς· ὅθεν ἐν ὕμνοις σε πάντες γεραίρομεν.

Θεοτοκίον.

Ἡ τὴν ἀρὰν τοῦ κόσμου, τῷ θείῳ τόκῳ σου σεμνή, ἐξαφανίσασα ποίμνην, σὲ λιτανεύουσαν πιστῶς, ἀπὸ παντοίων κινδύνων ῥύσαι πρεσβείαις σου κόρη.

Εἰς τοὺς Αἴνους. *Πᾶσα πνοή,* ἱστῶμεν στίχ. δ'. καὶ ψάλλομεν στιχηρὰ προσόμοια δευτεροῦντες τὸ πρῶτον.

ἦχος πλ δ'. *Ὦ τοῦ παραδόξου θαύματος.*

Ὅσιε πάτερ μακάριε, πεφωτισμένος τὸν νοῦν, σὺ ὑπάρχων Λαυρέντιε, τῷ Χριστῷ προσέδραμες, καὶ τὰ τούτου διδάγματα, ἐπιμελῶς τε ἀγωνισάμενος, τῇ ἐξασκήσει πάντας ἐφώτισας· ὅθεν γεραίρομεν σοῦ τὴν θείαν λάρνακα πάτερ σαφῶς, ἐξ ἧς ἀπολαύομεν ῥῶσιν ἀέναον. (Δίς).

Πάτερ θεόφρων Λαυρέντιε δι' ἀρετῆς, ἐμμελῶς, ἀνεδείχθης διδάσκαλος μοναζόντων ἔρεισμα, καὶ κανὼν ἀκριβέστατος, καταφωτίζων τοὺς ἀνυμνοῦντάς σε καὶ διαλάμπων πᾶσι τοῖς πέρασι, πάτερ γηθόμενος, σὺν ἀγγέλοις ἅπασιν ἐν οὐρανοῖς, μεθ' ὧν οὖν νῦν πρέσβευε, ὑπὲρ τῶν δούλων σου.

Ὄντως ὑπάρχει τὸ καύχημα, τῶν μοναστῶν ὁδηγός, ἀσκητῶν ἐγκαλλώπισμα, τῶν ὁσίων στήριγμα, θεοφόρε Λαυρέντιε· μὴ διαλείπῃς ὑπὲρ τῶν δουλωσάντων σου τῶν πεπτωκότων, ἐκ τοῦ ἁλάστορος· ἱκετεύειν ἔνδοξε, Χριστὸν τὸν Θεόν, τὸν σὲ γὰρ δοξάσαντα τῶν ἀσκητῶν καλλονήν. *Δόξα.* ἦχος δ'.

Δεῦτε εὐφημήσωμεν, τὸν θερμὸν ἡμῶν προστάτην καὶ πρόμαχον, τὸν γενναίως κατατροπώσαντα, καὶ καταβαλόντα τοῦ Βελίαρ τὰ ἔνεδρα. Λαυρέντιον τὸν ἔνδοξον τῶν ἀσκητῶν τὸ ἔρεισμα, τῶν ὁσίων ἐγκαλλώπισμα, τὸν διηνεκῶς ἱκετεύοντα τὸν Σωτῆρα καὶ Θεόν, ὑπὲρ τῶν ψυχῶν ἡμῶν.

Καὶ νῦν. Θεοτοκίον. Ἐκ παντοίων κινδύνων.

Δοξολογία μεγάλη καὶ Ἀπόλυσις.

Εἰς τὴν λειτουργίαν· τυπικὰ καὶ ἐκ τοῦ Κανόνος· ᾠδὴ γ'. καὶ ς'.

Ὁ Ἀπόστολος.

Προκείμενον τοῦ Ἀποστόλου, ἦχος βαρύς.

Τίμιος ἐναντίον Κυρίου ὁ θάνατος τοῦ Ὁσίου

Στίχ. Τί ἀνταποδώσωμεν τῷ Κυρίῳ.

Πρὸς Ἑβραίους ἐπιστολῆς Παύλου τὸ Ἀνάγνωσμα.

Ἀδελφοὶ πείθεσθε τοῖς ἡγουμένοις ὑμῶν, καὶ ὑπείκετε· αὐτοὶ γὰρ ἀγρυπνοῦσιν ὑπὲρ τῶν ψυχῶν ὑμῶν, ὡς λόγον ἀποδώσοντες· ἵνα μετὰ

χαρᾶς τοῦτο ποιῶσι, καὶ μὴ στενάζοντες· ἀλυσιτελὲς γὰρ ὑμῖν τοῦτο· προσεύχεσθε περὶ ἡμῶν· πεποίθαμεν γάρ, ὅτι καλὴν συνείδησιν ἔχομεν, ἐν πᾶσι καλῶς θέλοντες ἀναστρέφεσθαι· περισσοτέρως δὲ παρακαλῶ τοῦτο ποιῆσαι, ἵνα τάχιον ἀποκατασταθῶ ὑμῖν· ὁ δὲ Θεὸς τῆς εἰρήνης ὁ ἀναγαγὼν ἐκ νεκρῶν τὸν ποιμένα τῶν προβάτων τὸν μέγαν, ἐν αἵματι διαθήκης αἰωνίου τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν, καταρτίσαι ὑμᾶς ἐν παντὶ ἔργῳ ἀγαθῷ, εἰς τὸ ποιῆσαι τὸ θέλημα αὐτοῦ· ποιῶν ἐν ὑμῖν τὸ εὐάρεστον ἐν ὁσιότητι αὐτοῦ, διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ· ᾧ ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

Ἀλληλούϊα· ἦχος Β'.

Μακάριος ἀνὴρ ὁ φοβούμενος τὸν Κύριον.

Εὐαγγέλιον. *Ἐκ τοῦ κατὰ Λουκᾶν.*

Τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, ἔστη ὁ Ἰησοῦς ἐπὶ τόπου πεδινοῦ· καὶ ὄχλος μαθητῶν αὐτοῦ, καὶ πλῆθος πολὺ τοῦ λαοῦ, ἀπὸ πάσης τῆς Ἰουδαίας καὶ Ἱερουσαλήμ, καὶ τῆς παραλίου Τύρου καὶ Σιδῶνος, οἳ ἦλθον ἀκοῦσαι αὐτοῦ, καὶ ἰαθῆναι ἀπὸ τὰ νόσων αὐτῶν, καὶ οἱ ὀχλούμενοι ὑπὸ πνευμάτων ἀκαθάρτων, καὶ ἐθεραπεύοντο· καὶ πᾶς ὁ ὄχλος ἐζήτει ἅπτεσθαι αὐτοῦ, ὅτι δύναμις παρ' αὐτοῦ ἐξήρχετο καὶ ἰᾶτο πάντας· καὶ αὐτὸς ἐπάρας τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ εἰς τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ, ἔλεγε· Μακάριοι οἱ πτωχοί, ὅτι ὑμετέρα ἐστὶν ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ· μακάριοι οἱ πεινῶντες νῦν, ὅτι χορτασθήσεσθε. Μακάριοι οἱ κλαίοντες νῦν ὅτι γελάσετε. Μακάριοί ἐστε, ὅταν μισήσωσιν ὑμᾶς οἱ ἄνθρωποι καὶ ὅταν ἀφορίσωσιν ὑμᾶς, καὶ ὀνειδίσωσι, καὶ ἐκβάλωσι τὸ ὄνομα ὑμῶν ὡς πονηρόν, ἕνεκα τοῦ Υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου· χαίρετε ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ καὶ σκιρτήσατε ἰδοὺ γὰρ ὁ μισθὸς ὑμῶν πολὺς ἐν τοῖς οὐρανοῖς.

Κοινωνικὸν *Εἰς μνημόσυνον αἰώνιον.*

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

(1) Ἡ κάρα τοῦ ὁσίου Λαυρεντίου ὑπάρχει ἤδη ἐν τῇ μονῇ τῆς Φανερωμένης ἐν Σαλαμῖνι εὐωδιάζουσα καὶ πολλὰ θαύματα ἐνεργοῦσα. Σ. Ε.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ Η'. μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν **ΘΕΟΦΥΛΑΚΤΟΥ** *ἐπισκόπου Νικομηδείας.*

» Καὶ σαρκὸς ἐξόριστος, ὡς καὶ πατρίδος.
» Θεῖος Θεοφύλακτος, οὗ Θεὸς φύλαξ.
» Ἦλυσθεν ὀγδοάτῃ Θεοφύλακτος Θεοῦ ἄγχι.

Οὗτος ὁ ἅγιος Θεοφύλακτος κατήγετο ἀπὸ τὰ μέρη τῆς Ἀνατολῆς ἐν ἔτει ψοθ'. (779) ἐλθὼν δὲ εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν, ἐφιλιώθη μὲ τὸν Ταράσιον τὸν πατριάρχην Κωνσταντινουπόλεως, ὅτε ἀκόμη ἦτο πρωτασηκρήτης,(δηλ. πρῶτος γραμματεὺς τοῦ αὐτοκράτορος καὶ μυστικὸς σύμβουλος) καὶ ἀπ' αὐτὸν καλῶς ἐπαιδεύθη τὰ θεῖα. Ὅτε δὲ θεία ψήφῳ ἀνέβη ὁ Ταράσιος εἰς τὸν θρόνον τῆς Κωνσταντινουπόλεως, ἀφ' οὗ ἐκβῆκε θεληματικῶς ἀπὸ τὸν θρόνον ὁ πρὸ αὐτοῦ Παῦλος ὁ Κύπριος, ὁ ὁποῖος διότι ἔλαβε τὴν ἀρχιερωσύνην ἀπὸ τοὺς εἰκονομάχους,ὠνόμαζε μόνος τὸν ἑαυτόν του ἀνάξιον, τότε Μιχαὴλ ὁ Συνάδων καὶ ὁ ἱερὸς Θεοφύλακτος οὗτος, γίνονται μοναχοί, καὶ πέμπονται ἀπὸ τὸν θεῖον Ταράσιον εἰς τὸ μοναστήριον, τὸ εὑρισκόμενον εἰς τὴν εἴσοδον τῆς Μαύρης θαλάσσης. Οὗτοι οἱ ἅγιοι ἦσαν παρόντες καὶ εἰς τὴν ἁγίαν ἑβδόμην οἰκουμενικὴν Σύνοδον, καὶ ταύτην ἐκόσμησαν μὲ ἔργα καὶ μὲ λόγους.

Ἐπειδὴ δὲ ἡ ἀρετὴ τῶν ἀνωτέρων δύο πατέρων ἐμεγαλύνθη καὶ ἤστραψεν ὡς ἀστὴρ φαεινότατος, τούτου χάριν ἐκρίθησαν ἀπὸ τὸν μέγαν Ταράσιον, ὅτι ἦσαν ἄξιοι ἀρχιερωσύνης· καὶ εὐθὺς ὁ μὲν Μιχαὴλ προεχειρίσθη ἐπίσκοπος εἰς τὰ Σύναδα (ἡ ὁποία ἦτο πόλις ἔνδοξος τῆς μεγάλης Φρυγίας, ἀκουστὴ διὰ τὰ θαυμαστὰ μάρμαρά της, ἔχουσα εἴκοσι ἐπισκόπους· τώρα δὲ ὑπάρχουσιν μόνον ἐρείπια), ὁ δὲ ἱερὸς Θεοφύλακτος ἐχειροτονήθη ἐπίσκοπος εἰς τὴν Νικομήδειαν. Ὅσα δὲ κατορθώματα ἐκατώρθωσεν ἐκεῖ ὁ μακάριος Θεοφύλακτος, αὐτὰ μαρτυροῦσι, διότι ἐκκλησίας ἔκτισε καὶ νοσοκομεῖα, ἐπροστάτευε τῶν ὀρφανῶν καὶ χηρῶν, ἐλεημόνει τόσον ὑπερβολικῶς ὥστε ἐπλήρει μίαν φιάλην ἀπὸ ζέον ὕδωρ, καὶ μὲ αὐτὸ ἔπλυνε καὶ ἐκαθάριζε μὲ ταῖς ἰδίαις χερσὶν ὁ συμπαθέστατος τοὺς τυφλοὺς καὶ χωλοὺς καὶ τοὺς ἄλλους ἀσθενεῖς τοὺς ἔχοντας τὰ μέλη αὐτῶν βεβλαμμένα.

Ἀφ' οὗ δὲ ὁ μέγας Ταράσιος πατριαρχεύσας χρόνους δεκαεννέα, ἀπῆλθε πρὸς Κύριον, καὶ ἀφ' οὗ ἔγεινε Πατριάρχης ὁ πάνσοφος Νικηφόρος, τότε ἠκολούθησε μεγάλη ταραχὴ καὶ συμφορὰ εἰς τὴν τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίαν, διότι ἐβασίλευσε Λέων ὁ Ἀρμένιος ἐν ἔτει ωιγ'. (813). ὅστις ἐλύσσαξε κατὰ τῶν ἁγίων εἰκόνων· ὅθεν ὁ ἅγιος Νικηφόρος ἔστελλε καὶ ἔφερον τοὺς ἐκλεκτοὺς ἀρχιερεῖς, ἤτοι τὸν Κυζίκου Αἰμιλιανόν, τὸν Σάρδεων Εὐθύμιον, τὸν Θεσσαλο-

νίκης Ἰωσὴφ, τὸν Ἀμορίου Εὐδόξιον, τὸν Συνάδων Μιχαὴλ, καὶ ἄλλους πολλοὺς, ὁμοῦ καὶ τὸ μακάριον τοῦτον Θεοφύλακτον. Παραλαβὼν δὲ αὐτοὺς ὅλους, ὑπῆγεν εἰς τὸν δυσσεβῆ καὶ ἀποστάτην βασλέα. Ὅθεν προτείναντες πολλὰς μαρτυρίας ἀπὸ τὰς θείας Γραφὰς αἱ ὁποῖαι παριστῶσιν ὅτι πρέπει νὰ προσκυνῶνται αἱ ἅγιαι εἰκόνες, δὲν ἐδυνήθησαν νὰ καταπείσωσι τὸν ἄφρονα, ἀλλ' ἔμεινεν ἀδιόρθωτος. Καὶ οἱ μὲν ἄλλοι ἀρχιερεῖς ἐσιώπησαν, ὁ δὲ μακάριος οὗτος Θεοφύλακτος εἶπε πρὸς τὸν βασιλέα· « ἠξεύρω ὅτι καταφρονεῖς τὴν μακροθυμίαν καὶ ὑπομονὴν τοῦ Θεοῦ, γίνωσκε ὅμως ὅτι θὰ ἔλθῃ εἰς σὲ αἰφνιδίως μέγας ὄλεθρος καὶ ἀφανισμὸς, καὶ καταστροφὴ παρομοία μὲ τὸν ἀνεμοστρόβιλον, ὥστε νὰ μὴ εὕρῃς τινὰ νὰ σὲ λυτρώσῃ ἀπὸ τὸν κίνδυνον. Ταῦτα τὰ λόγια ἀκούσας ὁ θηριώνυμος βασιλεὺς, ἐθυμώθη παρὰ πολὺ, καὶ παρευθὺς προστάζει νὰ ἐξορισθῶσιν οἱ ἀνωτέρω ἀρχιερεῖς· ὅθεν ὁ μὲν Νικηφόρος ἐξωρίσθη εἰς τὴν νῆσον Θάσον, ὁ δὲ ἀοίδιμος Μιχαὴλ Συνάδων ἐξωρίσθη εἰς τὴν Εὐδοκιάδα, (ἡ ὁποία λέγουσί τινες, ὅτι εἶναι τὸ νῦν λεγόμενον Τοκάτ, πόλις ἐξαίρετος τῆς Καππαδοκίας, ἐμπόριον ἔχουσα περίφημον πρὸς τὸν ποταμὸν Σάρρον), Ὁμοίως καὶ ἄλλος ἀρχιερεὺς ἐξωρίσθη εἰς ἄλλο μέρος· ὁ δὲ μακάριος οὗτος Θεοφύλακτος ἐξωρίσθη εἰς Στρόβηλον, τὸ ὁποῖον ἦτο φρούριον παραθαλάσσιον εἰς τὴν τοποθεσίαν τῶν Κυβερραιωτῶν εὑρισκόμενον. Ἐκεῖ λοιπὸν διατρίψας ὁ ἀοίδιμος χρόνους τριάκοντα, καὶ ὑπομείνας γενναίως τὴν κακοπάθειαν τῆς ἐξορίας, ἀπῆλθε πρὸς Κύριον. Ἀφ' οὗ δὲ ἐφονεύθη Λέων ὁ Ἀρμένιος κατὰ τὴν νύκτα τῶν Χριστοῦ γεννῶν, ψάλλων τὸν εἱρμὸν «Τῷ Παντάνακτος ἐξεφαύλισαν πόθῳ», καὶ ἀφ' οὗ ἡ ὀρθοδοξία ἔλαμψεν ἐπὶ Θεοδώρας τῆς εὐσεβεστάτης βασιλίδος ἐν ἔτει ωμβ' (842), τότε ὁ ἁγιώτατος πατριάρχης Μεθόδιος ἔφερεν ἀπὸ τὴν ἐξορίαν τὸ τίμιον λείψανον τοῦ μακαρίου τούτου Θεοφυλάκτου καὶ ἀπέθετο αὐτὸ εἰς τὴν Νικομήδειαν ἐν τῷ ὑπ' αὐτοῦ κτισθέντι ναῷ. (1)

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ΠΑΥΛΟΥ Πλουσιάδος τοῦ ὁμολογητοῦ.

» Σάλπιξ σιωπᾷ Παῦλος ὁ Πλουσιάδος,
» Σάλπιγγος ἠχὴν τὴν τελευταίαν μένων.

Οὗτος ὁ ἅγιος ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους τῶν εἰκονομάχων· ὅθεν βλέπων αὐτοὺς νὰ φέρωνται μὲ μεγάλην μανίαν καὶ θυμὸν κατὰ

(1) Ὁ Ἑλληνικὸς βίος τούτου σώζεται ἐν τῇ μεγίστῃ Λαύρᾳ καὶ ἐν τῇ ερᾷ μονῇ τῶν Ἰβήρων, οὗ ἡ ἀρχὴ «Ἄλλοις μὲν ἄλλαι βίων αἱρέσεις.

τῆς τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας, νὰ ἀνατρέπωσι πᾶσαν νόμου ἀκρίβειαν, νὰ ἀφανίζωσι τὰς μορφὰς τῶν ἁγίων εἰκόνων καὶ νὰ καταστρέφωσι τὴν εὐπρέπειαν καὶ τὸν στολισμὸν τῶν ἱερῶν ναῶν, κατετόξευσεν αὐτοὺς μὲ τὰ λόγια, ὡς ἂν μὲ βέλη. Ὅθεν ὑπέμεινε παρ' αὐτῶν ἐξορίας, διωγμοὺς καὶ ἄλλας πολλὰς, σκληραγωγίας διὰ τὴν τιμὴν καὶ προσκύνησιν τῆς τοῦ Χριστοῦ ἁγίας εἰκόνος. Ἀνδρείως λοιπὸν καὶ γεννικίως ἀγωνισάμενος ὑπὲρ τῆς ὀρθοδοξίας, παρέθετο τὴν ψυχήν του εἰς χεῖρας Θεοῦ.

Ὁ ἅγιος ἀπόστολος ΕΡΜΗΣ ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται (1).

»Ἑρμῇ θανόντι τῷ μαθητῇ Κυρίου,
»Ἑρμῶν ἔμπνουν ἐκ λόγων διαγλύφω.

Ὁ ἅγιος μάρτυς ΔΙΩΝ μαχαίρᾳ τελειοῦται.

»Κἂν δεξιὰ σφάττῃ σε δεινὴ τοῦ πλάνου,
»Ἡ δεξιὰ στέφει σε τοῦ Πλάστου, Δίων.

Ὁ ὅσιος Δομέτιος ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.

»Ὁ Δομέτιος τῆς τελευτῆς τὸ χρέος,
»Δι' ἐκβιβαστῶν ἐξέτισεν Ἀγγέλων.

Ταῖς τῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ Θ', μνήμη τῶν ἁγίων μεγάλων τεσσαράκοντα μαρτύρων. τῶν ἐν Σεβαστείᾳ τῇ πόλει μαρτυρησάντων.

» Πληροῦμεν ὑστέρημα σοῦ Σῶτερ πάθους.
» Τεσσαράκοντα, συντριβέντες τὰ σκέλη.
» Ἀμφ' ἑνάτῃ ἐάγη σκέλη ἀνδρῶν τεσσαράκοντα.

Οὗτοι οἱ ἅγιοι τεσσαράκοντα μάρτυρες κατήγοντο μὲν ἀπὸ διαφόρους πατρίδας, ὅλοι δὲ ἦσαν στρατιῶται, ὑπὸ ἕνα ἀρχιστράτηγον, κατὰ τοὺς χρόνους Λικινίου βασιλέως ἐν ἔτει τκ'. (320), συλληφθέντες δὲ διὰ τὴν εἰς Χριστὸν πίστιν καὶ ἐξετασθέντες, πρῶτον μὲν φορτόνονται ἁλυσίδας καὶ δεσμὰ καὶ παραδίδονται εἰς τὴν φυλακήν· ἔπειτα δὲ κτυπῶνται μὲ πέτρας εἰς τὰ πρόσωπα καὶ εἰς τὰ στόματα· αἱ δὲ πέτραι ριπτόμεναι, δὲν ἐκτύπων τοὺς μάρτυρας ἀλλὰ γυρίζουσαι ὀπίσω, ἐκτύπων ἐκείνους οἵτινες τὰς ἔρριπτον. Ἔπειτα

(1) Τούτου τοῦ ἀποστόλου Ἑρμοῦ μέμνηται ὁ Παῦλος ἐν τῇ πρὸς Ρωμαίους ἐπιστολῇ, οὕτω γράφων· «Ἀσπάσασθε Ἑρμῆν (Ρωμ. ιστ'. 14.) οὗτος ἑορτάζεται καὶ κατὰ τὴν πέμπτην τοῦ Νοεμβρίου μετὰ Πατρόβα, Λίνου, Γαΐου καὶ Φιλολόγου τῶν Ἀποστόλων.

ἐνῷ ἦτο ψῦχος καὶ πάγος πολὺς καὶ μάλιστα εἰς τὴν χώραν τῆς Σεβαστείας, ὅπου τὸ ψῦχος εἶνε ὑπερβολικὸν κατεδικάσθησαν οἱ μακάριοι οὗτοι μάρτυρες νὰ βληθῶσι γυμνοὶ εἰς τὴν λίμνην τῆς πόλεως. Ἐπειδὴ δὲ εἰς ἀπὸ τοὺς τεσσαράκοντα μικροψυχήσας, ὑπῆγεν εἰς τὸ λουτρόν, τὸ ὁποῖον ἦτο ἐκεῖ πλησίον ἀνημμένον, καὶ ἅμα τὸν προσέβαλεν ἡ θέρμη τοῦ λουτροῦ διελύθη, διὰ τοῦτο ὁ φύλαξ, ὅστις ἐφύλαττεν ἔξω, βλέπων τοῦτο, ἐμβῆκε μόνος του εἰς τὴν λίμνην, καὶ ἀντ' ἐκείνου τοῦ λειποτάκτου, κατέστησε τὸν ἑαυτόν του μετὰ τῶν ἁγίων μαρτύρων. Παρεκινήθη δὲ εἰς τοῦτο ἐξ αἰτίας τοιαύτης. Πρὸ τοῦ νὰ ὑπάγῃ εἰς τὸ λουτρὸν ὁ ὀλιγόψυχος ἐκεῖνος, εἶδεν ὁ φύλαξ ἐν οὐράνιον φῶς περικυκλόνον τοὺς ἁγίους μάρτυρας, καὶ στεφάνους λαμπροὺς ἐπάνω εἰς τὰς κεφαλὰς ἑνὸς ἑκάστου· εἰς δὲ μόνον ἀπὸ αὐτοὺς ἔμεινεν ἀστεφάνωτος. (1)

Ὅτε δὲ ἐξημέρωσεν, ἐπειδὴ οἱ ἅγιοι ἦσαν μὲν λειποθυμισμένοι, ἀκόμη δὲ ἦσαν ζωντανοί, συνετρίβησαν αὐτῶν τὰ σκέλη, καὶ οὕτω παρέδωκαν τὰς ψυχὰς των εἰς χεῖρας Θεοῦ, καὶ ἔλαβον τοὺς ἀμαράντους στεφάνους τοῦ μαρτυρίου. Πολλὰ δὲ ἐπιθυμητὸς ἦτο εἰς τοὺς τότε χριστιανοὺς ὁ ὑπὲρ Χριστοῦ θάνατος, καὶ δῆλον ἐκ τούτου Εἷς δηλαδὴ μάρτυς ἀπὸ τοὺς τεσσαράκοντα, νέος κατὰ τὴν ἡλικίαν Μελίτων κατὰ τὸ ὄνομα, δὲν εἶχεν ἀποθάνει· ὅθεν ὁ τύραννος ἐπρόσταξε νὰ μὴ συντρίψωσι τὰ σκέλη του, ἀλλὰ νὰ τὸν ἀφήσωσιν ἀβλαβῆ, νομίζων ὅτι ἐπειδὴ ἦτο νέος καὶ δυνατὸς εἰς τὸ σῶμα θὰ ζήσῃ, ἴσως δὲ καὶ θὰ μεταστραφῇ ἀπὸ τὴν πίστιν τοῦ Χριστοῦ.

---

(1) Ὅρα καὶ τὸν μέγαν Βασίλειον ἐν τῷ εἰς τοὺς Τεσσαράκοντα τούτους μάρτυρας ἐγκωμίῳ λέγοντα, ὅτι προτοῦ νὰ ἐκβῇ ὁ ὀλιγόψυχος ἐκεῖνος ἀπὸ τὴν λίμνην, εἶδεν ὁ φύλαξ τὰ ἀνωτέρω· οὕτω γάρ φησιν. «Ὡς δὲ οἱ μὲν ἠγωνίζοντο ὁ δὲ ἐπετήρει τὸ ἐκβησόμενον, εἶδε θέαμα ξένον, δυνάμεις τινὰς ἐξ οὐρανοῦ κατιούσας, καὶ οἷον παρὰ βασιλέως δωρεὰς μεγάλας διανεμούσας, τοῖς στρατιώταις, αἳ, τοῖς μὲν ἄλλοις πᾶσι διήρουν τὰ δῶρα, ἕνα δὲ μόνον ἀφῆκεν ἀγέραστον, ἀνάξιον κρίνασαι τῶν οὐρανίων τιμῶν. Ὃς εὐθὺς πρὸς τοὺς πόνους ἀπαγορεύσας, πρὸς τοὺς ἐναντίους ἀπηυτομόλησε.» Σημείωσαι ὅτι ἐκ τοῦ ἐγκωμίου τούτου τοῦ πρὸς τοὺς τεσσαράκοντα τοῦ μεγάλου Βασιλείου αὐτολεξεὶ εἶναι ἠρανισμένα καὶ τὰ τροπάρια τοῦ ἑσπερινοῦ τῶν ἁγίων· ἤγουν τὸ «Φέροντες τὰ παρόντα γενναίως καὶ τὰ λοιπά». Καὶ τοῦτο δὲ σημείωσαι, ὅτι ἐν τῷ δοξαστικῷ τῶν ἀποστίχων, τῷ περιέχοντι τὰ ὀνόματα τῶν ἁγίων τεσσαράκοντα, ἀριθμοῦνται ὀνόματα τριάκοντα ἐννέα, καὶ οὐχὶ τεσσαράκοντα. Λείπει δὲ τὸ ὄνομα τοῦ δεσμοφύλακος, ὅστις ἀντὶ τοῦ λειποτακτήσαντος εἰσῆλθεν εἰς τὴν λίμνην καὶ ἤθλησεν· ὠνομάζετο δὲ Ἀγλάϊος, ὡς ἐν τῷ κατὰ πλάτος βίῳ τῶν ἁγίων ἀναφέρεται. Ὅθεν πρέπει καὶ αὐτὸ νὰ προστίθεται ἐκεῖ ἀπαραιτήτως, ἵνα μὴ κολοβὸς εἴη ὁ ἀριθμὸς τῶν τεσσαράκοντα.

Ὅθεν βλέπουσα αὐτὸν ἡ μήτηρ του ἀκόμη ζωντανόν, καὶ φοβουμένη, μήπως διὰ τὸ νεαρὸν καὶ φιλόζωον δειλιάσῃ καὶ εὑρεθῇ ἀνάξιος τῆς τιμῆς καὶ τάξεως τῶν συστρατιωτῶν του, ἵστατο πλησίον τοῦ υἱοῦ της καὶ ἐκτείνουσα τὰς χεῖρας εἰς αὐτόν, μὲ σχῆμα καὶ μὲ βλέμμα καὶ μὲ πάντα τρόπον ἐσπούδαζε νὰ ἔχῃ θάρρος καὶ ἀνδρίαν εἰς τὴν καρδίαν του, «τέκνον ἐμοὶ γλυκύτατον, λέγουσα, τέκνον ἤδη τοῦ οὐρανίου Πατρὸς, ὀλίγον ἀκόμη ὑπόμεινον, διὰ νὰ γείνῃς τέλειος μάρτυς τοῦ Χριστοῦ, μὴ φοβηθῇς τὰς βασάνους· ἰδοὺ ἀοράτως παρίσταται ὁ Χριστὸς βοηθός· ἀκόμη ὀλίγον τέκνον μου, καὶ πλέον δὲν θέλεις λάβῃ κἀνὲν λυπηρὸν, οὔτε κἀνὲν ἐπίπονον. Ὅλα τὰ βάσανα ἐπέρασαν, ὅλα τὰ δεινὰ ἐνίκησας μὲ τὴν ἀνδρίαν σου· χαρὰ θέλει σε δεχθῇ μετὰ ταῦτα, ἡδονὴ, ἄνεσις, εὐφροσύνη, ἄλλα ἀγαθὰ, τὰ ὁποῖα θὰ ἀπολαύσῃς, συμβασιλεύων μὲ τὸν Χριστὸν, καὶ πρεσβευτὴς γενόμενος εἰς αὐτὸν δι' ἐμὲ τὴν μητέρα σου».

Ἐπειδὴ δὲ εἶδεν ἡ φιλόθεος μήτηρ, ὅτι οἱ στρατιῶται ἔβαλαν τὰ λείψανα τῶν ἁγίων ἐπάνω εἰς τὰς ἁμάξας, τὸν δὲ υἱόν της ἀφῆκαν μὲ ἐλπίδα ἴσως καὶ ζήσῃ, τούτου χάριν ἡ καλὴ καὶ ἀνδρεία μήτηρ, νομίσασα τὴν ζωὴν ταύτην τοῦ υἱοῦ της, ὅτι εἶναι περισσότερον θάνατος, παρὰ ζωὴ, κατεφρόνησε μὲν τὴν ἀσθένειαν τῆς γυναικὸς, ἐλησμόνησε δὲ καὶ τὰ σπλάγχνα τὰ μητρικὰ, καὶ σηκώσασα τὸν υἱόν της ἐπάνω εἰς τοὺς ὤμους της, ἠκολούθει ὀπίσω εἰς τὰς ἁμάξας μεγαλοψύχως, διότι ἐπληροφορεῖτο ἡ μακαρία, ὅτι τότε θέλει ἰδῇ ζωντανὸν τὸν υἱόν της, ὅταν τὸν ἰδῇ διὰ τὸν Χριστὸν ἀποθαμμένον. Ὅτε δὲ εἶδεν ὅτι παρέδωκε τὴν ψυχήν του, φερόμενος ἐπάνω εἰς τοὺς ὤμους της, τότε ἐλευθερωθεῖσα ἀπὸ πᾶσαν φροντίδα, ἐχόρευε καὶ ἐσκίρτα διὰ τὸ τοιοῦτον χαροποιὸν τέλος τοῦ υἱοῦ της· ὅθεν φέρουσα τὸ λείψανόν του ἕως εἰς τὸν τόπον, ὅπου ἦσαν τὰ ἄλλα λείψανα τῶν ἁγίων, ἐκεῖ ἀπέθεσε τὸ φίλτατόν της τέκνον, καὶ μὲ τοὺς ἄλλους συστρατιώτας τοῦτο συνηρίθμησεν, ἵνα μηδὲ τὸ σῶμά του χωρισθῇ ἀπὸ τὰ σώματα τῶν ἁγίων, μὲ τὰς ψυχὰς τῶν ὁποίων ἐσπούδαζε νὰ συναριθμήσῃ καὶ τὴν ψυχὴν τοῦ υἱοῦ της.

Ἀνάψαντες δὲ οἱ στρατιῶται μεγάλην πυρκαϊὰν, κατέκαυσαν τὰ σώματα τῶν ἁγίων, ἔπειτα εἴτι ἔμεινε, τὸ ἔρριψαν εἰς ποταμὸν, φθονοῦντες νὰ μὴ λάβωσι αὐτὰ οἱ χριστιανοί. Ἀλλ' ὅμως κατὰ θείαν οἰκονομίαν συνήχθησαν τὰ ἅγια λείψανα εἰς ἕνα κρημνὸν τοῦ ποταμοῦ, τὰ ὁποῖα λαβόντες τινὲς χριστιανοὶ τὰ ἐχάρισαν εἰς τοὺς ὀρθοδόξους πλοῦτον ἀσύλητον. (1)

(1) Τελεῖται δὲ τῶν τεσσαράκοντα τούτων ἡ σύναξις καὶ ἑορτὴ εἰς τὸν ἁγιώτατον καὶ μαρτυρικώτατον αὐτῶν ναὸν, τὸν εὑρισκόμενον πλησίον εἰς τὸ

ΜΑΡΤΥΡΙΟΝ

ΤΩΝ ΑΓΙΩΝ ΕΝΔΟΞΩΝ ΜΕΓΑΛΩΝ ΜΑΡΤΥΡΩΝ ΤΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ

ΤΕΣΣΑΡΑΚΟΝΤΑ

Αἱ ἀρεταί, αἱ μὲν εἶναι τῆς ψυχῆς, αἱ δὲ εἶναι τοῦ σώματος· καὶ τῆς μὲν ψυχῆς εἶναι ἀρεταί, ἡ ἀγάπη πρὸς πάντας ἀνθρώπους, οὐ μόνον πρὸς φίλους, ἀλλὰ καὶ πρὸς ἐχθρούς· ἐχθροὺς δὲ λέγω, ὄχι ἐκείνους ὁποῦ ἐχθρεύονται τὴν ψυχήν σου, καὶ εἶναι ἐναντίοι τοῦ Χριστοῦ, καὶ τῆς πίστεώς σου· διότι τοὺς τοιούτους, ἐὰν τοὺς μισῇς, ἔχεις ἔπαινον ἐκ Θεοῦ, καθὼς καυχᾶται καὶ ὁ προφήτης Δαυῒδ ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ, καὶ λέγει «Οὐχὶ τοὺς μισοῦντάς σε Κύριε ἐμίσησα, καὶ ἐπὶ τοὺς ἐχθρούς σου ἐξετηκόμην; Τέλειον μῖσος ἐμίσουν αὐτούς· εἰς ἐχθροὺς ἐγένοντό μοι»· οὐχὶ τοὺς τοιούτους, ἀλλὰ ἐκείνους ὁποῦ τοὺς νομίζεις ἐχθροὺς διὰ πειρασμὸν σωματικόν, ἢ λύπην τινὰ ὁποῦ σὲ ἐπροξένησαν, ἐκείνους ἐντελλόμεθα ὑπὸ τοῦ Κυρίου νὰ ἀγαπῶμεν. Εἶναι, ὡς εἶπον, ἀρετὴ ψυχικὴ πρώτη καὶ καλλίστη ἡ ἀγάπη. Ὁμοίως δὲ καὶ ἡ πραότης, καὶ ἡ μακροθυμία, νὰ ὑπομένῃς τοὺς ὑβρίζοντάς σε, καὶ ἡ σωφροσύνη τῆς ψυχῆς ἀρεταὶ εἶναι. Τοῦ σώματος δὲ εἶναι ἀρεταί, ἡ νηστεία, ἡ ἀγρυπνία, ἢ ταλαιπωρία τοῦ σώματος ὑπὲρ τῆς ἀγάπης τοῦ Χριστοῦ, ἡ κακοπάθεια, ἡ ἐλεημοσύνη, ἡ φιλοξενία, ἡ πρὸς τοὺς δεομένους βοήθεια. τοῦ σώματος δὲ λέγονται αὐταὶ αἱ ἀρεταί, οὐχὶ ὅτι δὲν ἐνεργεῖ καὶ ἡ ψυχὴ εἰς τὴν τούτων ἐργασίαν, ἀλλ' ὅτι ἡ προαίρεσις τῆς ψυχῆς δίχως τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ σώματος, δὲν δύναται νὰ τὰ τε-

---

χάλκινον τετράπυλον, καὶ εἰς πάντας τοὺς ἱεροὺς ναοὺς τῆς ὀρθοδόξου Ἀνατολικῆς τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας. Σημείωσαι, ὅτι ἐγκώμιον ἔχει εἰς τοὺς τεσσαράκοντα καὶ ὁ Νύσσης Γρηγόριος, καὶ ὁ Ἀστέριος Ἐπίσκοπος Ἀμασείας, εἶναι δὲ ἑλληνικά. Τὸ δὲ ἐγκώμιον τοῦ μεγάλου Βασιλείου μετεφράσθη μὲν παρ' ἄλλου εἰς τὸ ἁπλοῦν, διωρθώθη δὲ παρὰ Νικοδήμου Ἁγιορίτου· εὑρίσκονται δὲ πάντα εἰς τὴν ἱερὰν καὶ βασιλικὴν μονὴν τοῦ Ξηροποτάμου. Καὶ τοῦτο δὲ σημείωσαι, ὅτι ἔν τινι χειρογράφῳ βιβλίῳ τοῦ Τυπικαρείου τῆς τῶν Ἰβήρων μονῆς εὑρίσκεται εἰς κανὼν παρακλητικὸς πρὸς τοὺς τεσσαράκοντα. Ἐν δὲ τῇ Λαύρᾳ καὶ ἐν τῇ μονῇ τῶν Ἰβήρων σώζεται καὶ τὸ ἑλληνικὸν τῶν τεσσαράκοντα μαρτύρων, οὗ ἡ ἡ ἀρχὴ «Εἶχε μὲν τὰ ρωμαίων σκῆπτρα Λικίνιος». Ἐν δὲ τῇ μεγίστῃ Λαύρᾳ εὑρίσκεται ἔτι διήγησις περὶ αὐτῶν καὶ τῶν ὀνομάτων αὐτῶν, ἧς ἡ ἀρχή. «Κατὰ τοὺς καιροὺς Λικινίου τοῦ βασιλέως ἦν διωγμὸς μέγας τῶν Χριστιανῶν·» ἔχει δὲ καὶ ἐγκώμιον εἰς αὐτοὺς ὁ ἅγιος Ἐφραὶμ, οὗ ἡ ἀρχὴ «Εἰκόνα μαρτυρικὴν διαγράψαι βούλομαι» (τόμ. β'. τῆς ἐν Ρώμῃ ἐκδόσεως).

λειώση, δηλαδὴ ὡς ἐπὶ τῆς ἐλεημοσύνης, ἢ τῆς νηστείας ὅπου εἴπομεν, καλὰ ἐὰν ἡ ψυχὴ προαιρεῖται νὰ ἐλεήση τὸν πτωχόν, ἢ νὰ νηστεύση, ἀλλὰ ἐὰν δὲν ὑπηρετήση τὸ σῶμα νὰ μὴ δεχθῇ βρῶσιν καὶ πόσιν, ἢ ἐὰν δὲν δουλεύση νὰ δώση τῶν πτωχῶν, ἡ ψυχὴ μοναχὴ δὲν δύναται νὰ κάμῃ τίποτες· ἐπειδὴ ὅσον διὰ τὴν φύσιν τῆς ψυχῆς, ἐὰν τὸ ἐξετάσῃς, οὔτε τρώγει, οὔτε πίνει, οὔτε κοιμᾶται, ἀλλὰ πάντοτε νηστεύει καὶ ἀγρυπνεῖ.

Ἀπὸ δύω δὲ πράγματα ἐκκόπτεται ὁ ἄνθρωπος ἀπὸ τὴν ἁμαρτίαν, καὶ παρακινεῖται τόσον εἰς τὰς ψυχικὰς ἀρετάς, ὅσον εἰς τὰς σωματικὰς, φοβούμενος τὸν Θεὸν, καὶ θέλων νὰ ἐλευθερωθῇ τῆς αἰωνίου Κολάσεως, καθὼς τὸ λέγει καὶ ὁ σοφὸς Σολομὼν εἰς τὸ κεφάλ. ιέ. τῶν Παροιμιῶν «τῷ φόβῳ Κυρίου ἐκκλίνει πᾶς ἀπὸ κακοῦ». Ἀπὸ δὲ φόβον ἀνθρώπων ποιεῖ ὁ ἄνθρωπος τὸ ἀγαθὸν, ὅταν ἀναγκάζεται τινὰς καὶ μὴ θέλων μόνον ἀπὸ τὸν φόβον τῶν βασιλικῶν νόμον, καὶ ἀπέχει τῆς κλοπῆς, καὶ τοῦ φόνου, καὶ τῆς μοιχείας καὶ τῶν ἄλλων ἁμαρτιῶν· τοῦτον δὲ τὸν φόβον τῶν ἀνθρώπων καὶ ὁ Ἀπόστολος Πέτρος τὸν ἐπαινεῖ εἰς τὸ Κεφ. β΄. τῆς καθολικῆς πρώτης Ἐπιστολῆς αὐτοῦ λέγων· «ὑποτάγητε οὖν πάσῃ ἀνθρω»πίνῃ κτίσει διὰ τὸν Κύριον, εἴτε βασιλεῖ ὡς ὑπερέχοντι, εἴτε ἡγε»μόσιν, ὡς δι' αὐτοῦ πεμπομένοις, εἰς ἐκδίκησιν μὲν κακοποιῶν, »ἔπαινον δὲ ἀγαθοποιῶν»· ὁμοίως δὲ καὶ ὁ Ἀπόστολος Παῦλος εἰς τὸ κεφ. ιγ΄. τῆς πρὸς Ρωμαίους ἐπιστολῆς ὁρίζει· «πᾶσα ψυχὴ ἐξου»σίαις ὑπερεχούσαις ὑποτασσέσθω· οὐ γάρ ἐστιν ἐξουσία, εἰμὴ ἀπὸ Θεοῦ, αἱ δὲ οὖσαι ἐξουσίαι ὑπὸ Θεοῦ τεταγμέναι εἰσίν· ὥστε ὁ ἀντιτασσόμενος τῇ ἐξουσίᾳ, τῇ τοῦ Θεοῦ διαταγῇ ἀνθέστησεν· οἱ ἀνθεστηκότες, κρῖμα ἑαυτοῖς λήψονται, οἱ γὰρ ἄρχοντες οὐκ εἰσὶ φόβος τῶν καλῶν ἔργων, ἀλλὰ τῶν κακῶν· θέλεις δὲ μὴ φοβεῖσθαι τὴν ἐξουσίαν; τὸ ἀγαθὸν ποίει, καὶ ἕξεις ἔπαινον ἐξ αὐτῆς. Θεοῦ γὰρ Διάκονος ἐστί σοι εἰς τὸ ἀγαθόν· ἐὰν δὲ τὸ κακὸν ποιῇς, φοβοῦ· οὐ γὰρ εἰκῇ τὴν μάχαιραν φορεῖ, Θεοῦ γὰρ Διάκονος ἐστιν, ἔκδικος εἰς ὀργὴν τῷ κακὸν πράσσοντι». Ἀκούετε πῶς ὁρίζουν οἱ θεῖοι Ἀπόστολοι: ὅτι ὁ φόβος τῶν βασιλέων εἶναι συνεργὸς τοῖς αὐτοῖς, πρὸς τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ, καὶ πρὸς ἀποκοπὴν τῆς ἁμαρτίας»· ἀλλὰ ἐκεῖνος μὲν ὁ ἄνθρωπος ὁποῦ διὰ τὸν φόβον τῶν ἀνθρώπων ἐμποδίζεται ἐκ τῆς ἁμαρτίας, δύσκολον τὸ ἔχει νὰ τελειώση καὶ τὸ ἀγαθόν· ἐπειδὴ δὲν τὸ κάμνει ὅλως διόλου ἐξ ἰδίας προαιρέσεως ἀγαθῆς, ἀλλὰ διὰ τὸν φόβον τῶν ἀνθρώπων· διὰ τοῦτο καὶ ὅταν εὕρῃ ἄδειαν ὁ τοιοῦτος, εὔκολα πληρώνει τὸ κακόν του θέλημα· ὅποιος δὲ διὰ τὸν φόβον τῆς κολάσεως, καὶ διὰ τὴν ἐλπίδα τῆς μελλούσης ζωῆς ἐκκοπῇ ἀπὸ τὴν ἁμαρτίαν, ὁ τοιοῦτος πολλάκις δύνα-

ται νὰ κατορθώσῃ καὶ ἀρετὴν, ἔχων τὸν φόβον τοῦ Θεοῦ ἀνεξάλειπτον ἐκ τῆς καρδίας του, ὥστε οὔτε τόπος, οὔτε καιρός, οὔτε ἄνθρωποι δύνανται νὰ τὸν ἐμποδίσουν ἐκεῖνον τὸν ἄνθρωπον ἐκ τῆς ἀρετῆς, διότι πάντοτε ὁ τοιοῦτος ἕνα λογισμὸν ἔχει μόνον εἰς τὴν ψυχήν του, τῆς κολάσεως, καὶ τὴν ἀπόλαυσιν τῶν αἰωνίων ἀγαθῶν.

Τοιοῦτοι ἦσαν οἱ Ἅγιοι τῆς Ἐκκλησίας ἡμῶν, οἱ Ἀπόστολοι λέγω, οἱ Μάρτυρες, οἱ Ὅσιοι, καὶ πάντες οἱ καθεξῆς δίκαιοι, τοὺς ὁποίους δὲν ἐδυνήθησαν νὰ τοὺς ἐμποδίσουν ἐκ τῆς ἐργασίας τῶν ἐντολῶν τοῦ Χριστοῦ, οὔτε Βασιλεῖς, οὔτε μεγιστᾶνες, οὔτε ἐξουσίαι, οὔτε τρυφὴ καὶ ἀνάπαυσις σωματική, οὔτε πλοῦτος φθαρτός, οὔτε θάνατος πρόσκαιρος. Τοιοῦτοι ἦσαν, εὐλογημένοι χριστιανοί, καὶ οἱ σήμερον ἑορταζόμενοι Ἅγιοι μάρτυρες τοὺς ὁποίους οἱ βασιλεῖς οἱ ἀνήμεροι καὶ θηριώδεις, οὔτε μὲ τὰς βασάνους καὶ τιμωρίας τοῦ σώματος, οὔτε μὲ τὸν θάνατον τὸν πικρὸν καὶ πρᾶγμα καὶ ὄνομα, ἐδυνήθησαν παντελῶς νὰ τοὺς χωρίσουν ἀπὸ τῆς ἀγάπης τοῦ Χριστοῦ· ἐπειδὴ εἶχαν ὅλως διόλου εἰς τὴν καρδίαν των ἔμφυτον καὶ στερεωμένον τὸν φόβον τοῦ Θεοῦ. Τούτων τῶν ἁγίων τὰ ἄθλα καὶ τὸ μαρτύριον βούλομαι νὰ διηγηθῶ σήμερον πρὸς τὴν ἀντίληψίν σας, ἵνα καταλάβητε ὅτι πολλάκις ὁ φόβος τοῦ Θεοῦ δύναται περισσότερον νὰ παρακινήσῃ τὸν ἄνθρωπον εἰς κατόρθωσιν τῆς ἀρετῆς, παρὰ ὁ φόβος τῶν ἀνθρώπων· ἀλλὰ πρὶν ἀρχίσω τὴν διήγησιν, παρακαλῶ τὴν ἀγάπην ὑμῶν ἵνα δώσητε προσοχήν· ἐπειδὴ οἱ λόγοι μου δὲν εἶναι προσκαίρου καὶ φθαρτοῦ πλούτου, ἀλλὰ τῆς αἰωνίου ζωῆς εἶναι παραίτιοι· διότι ὅποιος προθύμως τοὺς ἀκούσει, δυνατὸν εἶναι νὰ κερδήσῃ καὶ τὴν αἰώνιον ζωὴν, ἥτις ἐστὶν ἡ ἐπίγνωσις τῆς εὐσεβείας. Διότι οὕτως ὁρίζει καὶ ὁ Χριστὸς εἰς τὸ κατὰ Ἰωάννην Εὐαγγέλιον. ἐν κεφ. ιζ'. «Αὕτη ἐστὶν ἡ αἰώνιος ζωὴ, ἵνα »γινώσκωσί σε τὸν μόνον ἀληθινὸν Θεὸν, καὶ ὃν ἀπέστειλας Ἰη»σοῦν Χριστόν».Ἐπειδὴ λοιπὸν τοσοῦτον μέγα ἀγαθὸν μέλλομεν νὰ ἀπολαύσωμεν ἀπὸ τὴν ἀκοὴν τῆς διηγήσεως τοῦ μαρτυρίου τῶν Ἁγίων τούτων, διὰ τοῦτο πρέπει καὶ μετὰ μεγάλης προθυμίας νὰ τὴν ἀκούσωμεν, ἵνα λάβωμεν καὶ τὴν πρὸς Θεὸν πρεσβείαν αὐτῶν συνεργὸν πρὸς τὴν τελείωσιν τῆς ἀρετῆς.

Μετὰ τριακοσίους χρόνους τῆς ἐνσάρκου οἰκονομίας τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἦτο εἰς βασιλεὺς τῆς Ἀνατολῆς, Λικίνιος ὀνόματι, ὁ ὁποῖος, ἄνθρωπος μὲν ἦτο κατὰ τὴν φύσιν, θηρίου δὲ παντὸς ὑπῆρχεν ἀγριώτερος, διότι ἄλλο δὲν εἶχε εἰς τὸν νοῦν του πάντοτε, οὔτε ἔθνη νὰ ὑποτάξῃ, οὔτε πόλεις νὰ κερδήσῃ, εἰμὴ τὸ πῶς νὰ τιμωρῇ καὶ νὰ παιδεύῃ τοὺς χριστιανούς· θλίψεις μεγάλαι καὶ πολλαὶ ἦτο τότε πρὸς τοὺς χριστιανοὺς καθ' ἑκάστην ἡμέραν.

Διότι οὔτε εἰς τὰς πόλεις τοὺς ἄφηνε νὰ κατοικῶσιν, οὔτε εἰς τὰς χώρας, οὔτε εἰς τὰς ἐρήμους, ἀλλὰ ὅλως δι' ὅλου αὐτὴ ἦτο ἡ ζήτησίς του καὶ ἡ ἐξέτασις, ὅπως εὕρῃ τινὰς χριστιανοὺς, ἵνα τιμωρήσῃ καὶ θανατώσῃ αὐτούς. Διὰ τοῦτο καὶ ὅσοι ἐπίστευον τῷ Χριστῷ οὐ μόνον ἄρχοντες καὶ στρατιῶται, ἀλλὰ καὶ πτωχοὶ καὶ ἰδιῶται μεγάλην στενοχωρίαν εἶχον καθ' ἑκάστην ἡμέραν, μεγάλους πειρασμοὺς, μεγάλους κινδύνους. Εἶχε δὲ καὶ εἰς πᾶσαν ἐπαρχίαν τῆς Ἀνατολῆς φοβεροὺς τινὰς ἄρχοντας καὶ ἡγεμόνας, οἱ ὁποῖοι θέλοντες νὰ ἀρέσουν εἰς τὴν γνώμην τοῦ βασιλέως, πᾶν εἶδος τιμωρίας καὶ κολάσεως ἐπενόουν κατὰ τῶν ἁγίων· καὶ οἱ μὲν ἄλλοι ἡγεμόνες εἶχον καὶ παρηγορίαν· εἰς δὲ ἀπ' ἐκείνους ὅπου ὥριζε μίαν ἐπαρχίαν τῆς Ἀνατολῆς, ἥτις ὀνομάζεται Πόντος Καπαδοκὸς, καὶ ἔχει πόλεις, τὴν Κερασοῦντα, τὴν Τραπεζοῦντα, τὴν Νεοκαισάρειαν, τὴν Σεβάστειαν, καὶ ἄλλας, ἦτον κατὰ πολλὰ ἀνήμερος καὶ θηριώδης. Διότι κατὰ τὸ ὄνομά του, οὕτως ἦτον καὶ ἡ γνώμη του ἀγρία· Ἀγρικόλαος γὰρ ἐλέγετο, ὁ ὁποῖος ἔχων τὴν ἀγριότητα ἔμφυτον εἰς τὴν ψυχὴν του ἦτο καὶ κατὰ τὸ σχῆμα φαβερός. Τοῦτο δὲ εἶχεν κατὰ νοῦν, πῶς νὰ φανῇ πλέον φοβερώτερος εἰς τοὺς χριστιανοὺς, παρὰ τῶν ἄλλων ἡγεμόνων τῆς Ἀνατολῆς· πρῶτον μὲν νομίζων ὅτι μὲ τὸ νὰ τιμωρῇ τοὺς χριστιανοὺς, θέλει ἀρέσει τοῖς θεοῖς τῶν Ἑλλήνων, δεύτερον νὰ ἀκουσθῇ τὸ ὄνομά του πρὸς τὸν βασιλέα καὶ πρὸς τοὺς ἄλλους ἄρχοντας, ὡς μέγα καὶ πολύ.

Κατὰ τοὺς χρόνους ἐκείνους ἦτο καὶ οἱ ἅγιοι οὗτοι Μ΄. μάρτυρες, στρατιῶται βασιλικοὶ, ἀπεσταλμένοι ὑπὸ τοῦ βασιλέως μετὰ τοῦ Ἀγρικολάου εἰς φύλαξιν τῆς ἐπαρχίας ἐκείνης. Οὐκ ἦσαν δὲ οἱ πάντες ἀπὸ μίαν πόλιν ἢ χώραν, ἀλλ' ὥσπερ εἶναι καὶ τὴν σήμερον οἱ βασιλικοὶ στρατιῶται ἀπὸ διαφόρους πολιτείας συνηθροισμένοι, ὅμως τυγχάνουν εἰς ἕνα τάγμα ὁμοῦ· τοιουτοτρόπως ἦτο καὶ οἱ ἅγιοι οὗτοι, ἦτο μὲν ἀπὸ διαφόρους πόλεις καὶ χώρας ὁ καθ' εἷς, ἔτυχον δὲ καὶ Μ΄. πάντες ἑνὸς τάγματος στρατιῶται, ἀπὸ τὰ τάγματα ὅπου εἶχεν ὁ Ἀγρικόλαος μεθ' ἑαυτοῦ πρὸς φύλαξιν τῆς ἐπαρχίας ἐκείνης. Ἦσαν δὲ καὶ ἀπὸ τοὺς ἄλλους στρατιῶτας τῶν ἄλλων ταγμάτων οὗτοι οἱ ἅγιοι πλέον ἀνδρειότεροι καὶ κατὰ τὴν ψυχὴν καὶ κατὰ τὸ σῶμα· διότι οὐ μόνον τοὺς βασιλικοὺς στρατιώτας ὑπερέβαινον εἰς τὴν ἀνδρείαν καὶ ἡλικίαν τοῦ σώματος, ἀλλὰ καὶ τοὺς ἄλλους ἀνθρώπους τοὺς ἰδιώτας· διὰ τοῦτο καὶ περισσοτέραν τιμὴν καὶ ἀξίαν εἶχον παρὰ τοὺς ἄλλους στρατιώτας. Διότι καὶ πρότερον εἰς πολέμους καὶ κινδύνους ὅπου εἰσῆλθον, ἔμειναν ἀνίκητοι. Ἐπὶ πᾶσι δὲ τούτοις, ἦτο χριστιανοὶ εὐσεβεῖς, ὁμολογοῦντες τὸν Χριστὸν Θεὸν ἀληθῆ, τὰ δὲ εἴδωλα μυκτηρίζοντες, καὶ τοὺς ταῦτα προσκυ-

νοῦντας πεπλανημένους ἀποκαλοῦντες. Τί λοιπον ; δὲν ἔλαθον τὸν πονηρότατον ἡγεμόνα Ἀγρικόλαον, πῶς εἶναι χριστιανοί· διὰτοῦτο προσκαλεσάμενος αὐτοὺς, ἐδείκνυε τὰ βασιλικὰ διατάγματα, καὶ τοὺς ἐπρόσταξε νὰ θυσιάσουν τοῖς Θεοῖς τῶν Ἑλλήνων. Ἀλλ' οἱ ἅγιοι, μηδὲν προτιμήσαντες τῆς ἀγάπης τοῦ Χριστοῦ, μήτε τὸν ἡγεμόνα φοβηθέντες, μιᾷ φωνῇ καὶ γλώσσῃ πάντες εἶπον πρὸς αὐτόν· «ἡμεῖς χριστιανοὶ εἴμεθα, ὦ ἡγεμών, καὶ τῷ Χριστῷ ὡς Θεῷ πιστεύομεν· τὰς δὲ βασιλικὰς διαταγὰς καὶ τὰ εἴδωλα καταπτύομεν». Ἐκεῖνος δὲ πονηρότατος ὢν, καὶ βουλόμενος πρῶτον μετὰ καλοῦ τρόπου νὰ τοὺς ἐπιστρέψῃ, ἤρξατο μετὰ κολακείας νὰ τοὺς λέγῃ· «Ἀείποτε καὶ οἱ μ'. ἤσθε σύμφωνοι εἰς τὰς βασιλικὰς ὑπηρεσίας, καὶ μίαν προθυμίαν ἐδείξατε ὅλοι σας ὡς ἀδελφοὶ σαρκικοὶ εἰς τοὺς ὑπὲρ τοῦ βασιλέως πολέμους, καὶ ἀνδρείαν πολλὴν ἔχετε καὶ φρόνησιν ὑπὲρ πολλοὺς συνηλικιώτας σας, καὶ ἐγὼ καὶ πάντες οἱ στρατιῶται ὁμολογοῦμεν· ἀλλὰ πρέπει τὴν ὁμόνοιαν αὐτὴν καὶ τὴν συμφωνίαν ὅπου εἴχετε, νὰτὴν δείξετε καὶ σήμερον πρὸς τὰ βασιλικὰ διατάγματα καὶ ὥσπερ ἔχετε τὴν πρώτην τιμὴν ὑπὲρ τοὺς ἄλλους ὁμοίως ἔλθατε καὶ πρῶτοι νὰ θυσιάσητε καὶ νὰ προσκυνήσητε τοὺς θεοὺς, ὅπου προσκυνεῖ ὁ βασιλεὺς, καὶ πάντες οἱ ἄρχοντες αὐτοῦ. Διότι εἰ μὲν ποιήσητε κατὰ τὴν διαταγὴν τοῦ βασιλέως, καὶ κατὰ τὴν ἡμετέραν διαταγὴν θέλετε τιμηθῇ καὶ πλέον περισσότερον, καὶ θέλετε λάβει καὶ δῶρα· εἰ δὲ φανῆτε ἐναντίοι τῆς πρασταγῆς τοῦ βασιλέως λυποῦμαι μὲν νὰ σᾶς τὸ εἴπω, ὅμως ἀνάγκη εἶναι νὰ τὸ γνωρίζητε ὅτι θάνατον κακὸν μέλλετε λαβεῖν».

Καὶ ὁ μὲν ἡγεμὼν ταῦτα ἔλεγε κολακεύων τοὺς ἁγίους· οἱ δὲ ἅγιοι πρὸς τοὺς τοιούτους ἀπατηλοὺς λόγους τοῦ ἡγεμόνος ὀλίγην καὶ φρόνιμον ἐποιήσαντο τὴν ἀπόκρισιν λέγοντες· «ἡμεῖς ὦ ἡγεμὼν, ἀληθῶς ὡς λέγεις ἐπολεμοῦμεν καὶ ἐκινδυνεύομεν ὑπὲρ τοῦ βασιλέως ἐκαταφρονοῦμεν τὴν ζωὴν ἡμῶν, οὐ μᾶλλον ἀγωνισόμεθα ὑπὲρ τῆς ἀγάπης τοῦ οὐρανίου βασιλέως ; Διατὶ δὲ τιμὴν καὶ δῶρα μᾶς ἀναφέρεις ; ἡμεῖς μίαν τιμὴν ἔχομεν τὴν εὐσέβειαν· ἕνα δῶρον βέβαιον γνωρίζομεν τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν. μίαν ζωὴν ἔχομεν, τὸν ὑπὲρ Χριστοῦ θάνατον.» Ταῦτα ἀκούσας ὁ ἡγεμὼν, λέγει πρὸς τοὺς ἁγίους· «δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ πολυλογῆτε, μόνον αὔριον νὰ ἔλθητε νὰ θυσιάσητε·» καὶ τοῦτο εἰπὼν, θέλων νὰ φανῇ φοβερὸς, διέταξε νὰ τοὺς φυλακίσουν. Βληθέντες δὲ οἱ ἅγιοι εἰς τὴν φυλακὴν. κλίναντες τὰ γόνατα ἐδέοντο τοῦ Κυρίου, λέγοντες· «φύλαξον ἡμᾶς Κύριε εἰς τὴν ἀληθινὴν πίστιν σου, καὶ λύτρωσαι ἡμᾶς ἐκ τῶν σκανδάλων τῆς ἀνομίας·» καὶ ταῦτα μὲν τότε τὴν ἡμέραν ἐσπέρας δὲ ἤδη γενομένης, ἤρξαντο ψάλλοντες τοῦτον τὸν ψαλμόν·

«Ὁ κατοικῶν ἐν βοηθείᾳ τοῦ ὑψίστου ἐν σκέπῃ τοῦ Θεοῦ τοῦ »οὐρανοῦ αὐλισθήσεται»· καὶ οὕτω διετέλεσαν ψάλλοντες μέχρι μεσονυκτίου. Καὶ εἰς μὲν τὰς προσευχὰς αὐτῶν, καὶ εἰς τὰς παραινέσεις προηγεῖτο ὁ ἅγιος Κυρίων, εἰς δὲ τὰς πρὸς τὸν ἡγεμόνα ἀποκρίσεις ἐπροτιμᾶτο ὁ ἅγιος Κάνδιδος, καὶ ὁ ἅγιος Δόμνος, οἱ ὁποῖοι ἦτο ἐγγράμματοι καὶ αἰδεσιμώτατοι εἰς τὸ μέσον των. Περὶ δὲ τὸ μεσονύκτιον ἐφάνη ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸν ἐν μέσῳ αὐτῶν καὶ λέγει πρὸς αὐτούς. «Ἡ μὲν προθυμία σας καλὴ εἶναι καὶ ἀρέσκει με, ἀλλ' ὅποιος ὑπομείνει ἕως τέλους, ἐκεῖνος θέλει σωθῇ·» τοῦτο ἔλεγε ὁ Χριστὸς, καθ' ἕνα μὲν τρόπον, δίδοντάς τους θάρρος καὶ ἀνδρείαν πρὸς τὸ μέλλον· δεύτερον δὲ, προλέγων καὶ προασφαλιζόμενος τὸν ὕστερον ἐκπεσόντα τῆς τάξεως τῶν ἁγίων· διότι εἰς ἀπὸ τοὺς ἁγίους τούτους ἐδειλίασεν εἰς τὸ ὕστερον, καθὼς θέλετε τὸ ἀκούσει, καὶ ἐγύρισεν εἰς τὰ ὀπίσω· ἐκεῖνον προβλέπων ὁ Χριστὸς, εἶπεν ὅτι ὑπομείνας εἰς τέλος, οὗτος σωθήσεται. Καθὼς ποτὲ καὶ εἰς τὸν καιρὸν τῆς προδοσίας του, θέλων νὰ ἀποκόψῃ τὸ Ἰούδαν ἀπὸ τὴν προδοσίαν, εἶπεν πρὸς τοὺς Ἀποστόλους· « Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, εἷς ἐξ ὑμῶν πα»ραδώσει με »

Αὐτοὶ δὲ ἀκούσαντες, διετέλεσαν προσευχόμενοι, ἕως οὗ ἡμέρα ἐγένετο· τὸ δὲ πρωΐ ὁ ἡγεμὼν, θέλων νὰ καταισχύνῃ τοὺς ἁγίους, ἐσυνάθροισε τοὺς φίλους του καὶ τοὺς συμβούλους, καὶ καθίσας ἐπὶ θρόνου φοβεροῦ, διέταξεν νὰ τοὺς φέρουν ἔμπροσθέν του, καὶ ὡς παρέστησαν ἐνώπιον αὐτοῦ ἤρξατο πρῶτον μετὰ μεγάλης κολακείας νὰ τοὺς ὁμιλεῖ λέγων· «ἐγὼ ὡ στρατιῶται, καὶ χθὲς εἶπον ὑμῖν, ἀλλὰ καὶ σήμερον τὰ αὐτὰ λέγω· διότι ὄχι πρὸς κολακείαν σᾶς ὁμιλῶ, οὐδὲ πρὸς χάριν καὶ πρόσωπον, ἀλλὰ κατὰ ἀλήθειαν· ὅτι ὡς ὑμᾶς δὲν εἶδα ἄλλους στρατιώτας τοῦ βασιλέως, οὔτε ἀνδρείους, οὔτε φρονίμους οὔτε ὡραίους κατὰ τὴν ὄψιν· διὰ τοῦτο καὶ βλέπων σας πολλάκις εἰς τὸ πρόσωπον χαίρομαι καὶ ἀγαπῶ σας ὑπὲρ τοὺς ἄλλους· μὴ λοιπὸν θελήσετε τὴν ἀγάπην ὁποῦ ἔχω εἰς ὑμᾶς νὰ τὴν γυρίσητε εἰς ἔχθραν· μηδὲ τὴν ἡμερότητά μου νὰ τὴν μεταβάλετε εἰς ὀργήν· διότι εἰς ὑμᾶς εἶναι σήμερον νὰ γένω ἐγὼ πρὸς ὑμᾶς ἢ φίλος ἢ ἐχθρός· ἐπειδὴ, εἰ μὲν μὲ ἀκούσατε, δύναμαι νὰ σᾶς τιμήσω ὡς φίλους· εἰ δὲ μὲ παρακούσετε, ἀνάγκη εἶναι νὰ φανῶ ὡς ἐχθρὸς πρὸς ὑμᾶς». Καὶ ὁ μὲν Ἀγρικόλαος ταῦτα ἔλεγε μετὰ μεγάλης ἐπιτηδειότητος καὶ ἡμερότητος, θέλων νὰ ἑλκύσῃ τοὺς ἁγίους. Ὁ δὲ ἅγιος Κάνδικος, μηδὲν δειλιάσας, ἀπεκρίνατο πρὸς αὐτὸν, «πρεπόντως ὀνομάζεσαι Ἀγρικόλαος, ὦ Ἡγεμών. Διότι εἶσαι ἄγριος κατὰ ἀλήθειαν κολακευτὴς, καὶ νομίζεις μὲ τοιαύταις κολακείαις νὰ μᾶς δελεάσῃς· ἀλλὰ μὴ γένοιτο νὰ παραπέσωμεν ποτὲ ἀπὸ τὸν σκοπὸν

ὁποῦ ἔχομεν». Ὁ δὲ Ἀγρικόλαος εἶπεν· «δὲν ἔλεγα ἐγὼ ὅτι εἰς ὑμᾶς εἶναι νὰ γένω πρὸς ὑμᾶς ἢ φίλος, ἢ ἐχθρός;» Ὁ ἅγιος Κάνδιδος ἀπεκρίθη «ἐπειδὴ λέγεις ὅτι εἰς ἡμᾶς εἶναι καὶ τὰ δύω, διὰ τοῦτο γνώρισε ὅτι ἡμεῖς τὸν μὲν Χριστὸν φιλοῦμεν καὶ ἀγαπῶμεν, ἐσὲ δὲ μισοῦμεν καὶ ἀποστρεφόμεθα. Ἀλλ' οὐδὲ πάλιν θέλομεν νὰ μᾶς ἀγαπᾶς ἐσύ· διότι ποῖαν ἀγάπην θέλομεν ἡμεῖς ἀπὸ σοῦ, ὁποῦ δὲν εἶσαι ἄνθρωπος, ἀλλὰ θηρίον παντὸς ἀγριώτερος, καὶ σκεπάζεις τὴν ἀγριότητά σου μὲ τὸ πλαστὸν σχῆμα αὐτὸ τῆς κολακείας;».

Ταῦτα ἀκούσας ὁ ἡγεμὼν, ὅλος ἠλλοιώθη ἀπὸ τὸν θυμόν του, καὶ παρευθὺς ἐπρόσταξε τοὺς ἄλλους στρατιώτας νὰ δέσουν τὰς χεῖρας τῶν ἁγίων μὲ σχοινία, καὶ σύροντας καὶ δέροντας, νὰ τοὺς ὑπάγουν εἰς τὴν φυλακὴν, νὰ φυλάττωνται ἐκεῖ, ἕως οὗ νὰ ἔλθῃ καὶ ὁ Δοὺξ ἀπὸ τὴν Καισάρειαν, Λυσίας ὀνόματι, ὁ ὁποῖος ἦτον ἀπὸ τοῦ βασιλέως ἀπεσταλμένος ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις, πρῶτος ἐξουσιαστὴς εἰς τοὺς ἡγεμόνας τῆς Ἀνατολῆς, διότι ἐκεῖνον ἐπερίμενε καὶ ὁ Ἀγρικόλαος νὰ ἔλθῃ ταῖς ἡμέραις ἐκείναις εἰς τὴν Σεβάστειαν. Ὡς ἐπίασαν οἱ στρατιῶται νὰ δέσουν τοὺς ἁγίους, εἶπεν ὁ ἅγιος Δόμνος. «Δὲν ἔχεις ἐξουσίαν καθ' ἡμῶν, ὦ ἡγεμὼν, νὰ μᾶς παιδεύῃς, ἀλλὰ μόνον νὰ μᾶς ἐρωτᾷς· τοῦτον τὸν λόγον ἀκούσας ὁ Ἀγρικόλαος ἐφοβήθη. καὶ δὲν τοὺς ἔδεσαν, μόνον δὲ νὰ τοὺς φυλακώσουν διέταξεν· ἔκραζε δὲ καὶ τὸν δεσμοφύλακα, Ἀγλάϊον ὀνόματι, καὶ τὸν ἐπρόσταξε μετὰ πάσης ἐπιμελείας νὰ φυλάττῃ τοὺς ἁγίους, ἕως οὗ νὰ ἔλθῃ ὁ Δοὺξ ἀπὸ τὴν Καισάρειαν. Μὲ τοιοῦτον τρόπον φυλακισθέντες οἱ ἅγιοι, δὲν ἔπαυον τὴν νύκτα καὶ ἡμέραν δοξολογοῦντες τὸν Θεὸν ἐν τῇ φυλακῇ· καὶ ὁ ἅγιος Κυρίων ἐδίδασκεν αὐτοὺς λέγων· «ὦ ἀδελφοί μου στρατιῶται, καθὼς εἰς τὴν πρόσκαιρον στρατείαν ταύτην δὲν ἐχωρίσθημεν, ἀλλὰ εἴμεθα καὶ οἱ Μ'. ὁμόψυχοι, καὶ ὁμόφρονες, οὕτω καὶ εἰς τὴν ὁμολογίαν τοῦ Χριστοῦ ἰδέτε νὰ φυλάξωμεν τὴν αὐτὴν ὁμόνοιαν καὶ συμφωνίαν· καὶ καθὼς ἐσπουδάσαμεν νὰ φανῶμεν δόκιμοι πρὸς τὸν θνητὸν βασιλέα, ὁμοίως ἂς πασχίσωμεν ὅλοι μας, νὰ ἀρέσωμεν εἰς τὸν μόνον ἀθάνατον καὶ αἰώνιον βασιλέα, ἵνα καὶ σὺν αὐτῷ ζήσωμεν». Μετὰ τοιούτων λοιπὸν προσευχῶν καὶ παραινέσεων, ἐπέρασαν ἐκεῖ εἰς τὴν φυλακὴν οἱ ἅγιοι κεκλεισμένην ἑπτὰ ἡμέρας, ἕως οὗ ἦλθεν ὁ Λυσίας.

Τῇ δὲ ἄλλῃ ἡμέρᾳ, προκαθίσας ὁ Δοὺξ μετὰ τοῦ Ἡγεμόνος, ἐπρόσταξε νὰ φέρωσι τοὺς ἁγίους ἐνώπιον αὐτῶν. Πορευομένων δὲ τῶν ἁγίων, ἄρχισεν ὁ ἅγιος Κυρίων ἐν τῇ ὁδῷ, καὶ ἐδίδασκεν αὐτοὺς λέγων· «βλέπετε, ἀδελφοί, μὴ φοβηθῶμεν τὰς ἀπειλὰς τῶν ἀρχόντων τούτων, τῶν ὁποίων ἡ δόξα εἶναι ὡς ἄνθος χόρτου, ὁποῦ σήμερον φαίνεται ὡραῖος, καὶ αὔριον μαραίνεται, καὶ ἡ εὐημερία

των εἶνε ὡς ὄνειρον. Δὲν ἠξεύρετε πῶς πάντοτε, ὅταν εἴμεθα εἰς τὸν πόλεμον, δὲν ἐθαρούσαμεν εἰς τὰ ὅπλα μας ἀλλὰ ἐπεκαλούμεθα τὸν Χριστὸν, καὶ αὐτὸς εἰσήκουεν ἡμῶν, καὶ μᾶς ἔδιδε δύναμιν, καὶ ἐνικούσαμεν τοὺς ἐχθρούς μας; δὲν ἐνθυμεῖσθε πῶς εἰς τὸν παρελθόντα πόλεμον, οἱ ἄλλοι στρατιῶται τοῦ βασιλέως. ὅλοι ἐτράπησαν εἰς φυγὴν, μόνον δὲ ἡμεῖς οἱ μ', ἐμείναμεν ἐν μέσῳ τῶν ἐχθρῶν μας καὶ ἐπικαλεσάμενοι τὸν Χριστὸν εἰς βοήθειαν, ἐνικήσαμεν αὐτοὺς κατὰ κράτος. Ἐὰν λοιπὸν τότε ἐκινδυνεύσαμεν διὰ τὴν ἀγάπην τοῦ φθαρτοῦ βασιλέως τοῦ ἀσεβοῦς καὶ παρανόμου, καὶ μᾶς ἔδιδεν ὁ Χριστὸς βοήθειαν, τώρα ὁποῦ πολεμοῦμεν διὰ τὴν ἀγάπην του, δὲν μᾶς θέλει βοηθήσῃ; δὲν ἐπολεμούσαμεν καὶ ἐναντιούμεθα πλῆθος πολεμίων ἀμέτρητον; τώρα μόνον τρεῖς εἶναι ὁποῦ μᾶς πολεμοῦσιν, ὁ ἀφανὴς καὶ ἀσώματος πολέμιος, ὁ Διάβολος, καὶ ὁ δοὺξ Λυσίας, καὶ ὁ ἡγεμὼν Ἀγρικόλαος μάλιστα δὲ εἰς εἶναι ὁ πολέμιος ἡμῶν, ὁ ἐχθρὸς τῆς ἀληθείας διάβολος, ὁ ὁποῖος ἀναγκάζει τὸν Λυσίαν καὶ τὸν Ἀγρικόλαον, νὰ πληρώνουσι τὰ θελήματά του. Τί λοιπόν; νὰ νικήσῃ ὁ εἷς ἡμᾶς τοὺς μ'. μοὶ γένοιτο! Διὰ τοῦτο παρακαλῶ σας ἀδελφοί, μὴ δειλιάσωμεν τοὺς πειρασμούς· μὴ φοβηθῶμεν τὰς ἀπειλάς· μὴ δώσωμεν ὦτα τῷ διαβόλῳ· μὴ ὑποταγῶμεν τοῖς ἐχθροῖς τοῦ Χριστοῦ· καὶ ὥσπερ εἴχομεν συνήθειαν, ὅταν εἰσερχώμεθα εἰς πόλεμον καὶ ἐψάλλομεν τοῦτον τὸν ψαλμόν· «Ὁ »Θεὸς ἐν τῷ ὀνόματί σου σῶσόν με. καὶ ἐν τῇ δυνάμει σου κρινεῖς με,» οὕτω καὶ νῦν ἂς ποιήσωμεν· ἂς ἐπικαλεσθῶμεν τὸν μόνον ἀληθῆ Ἰησοῦν Χριστόν· καὶ συνατὸς εἶναι νὰ μᾶς ἀποστείλῃ βοήθειαν ἐξ ἁγίου κατοικητηρίου αὐτοῦ, νὰ νικήσωμεν τοὺς ἐχθροὺς τῆς πίστεως καὶ νὰ πατήσωμεν ἐπὶ τὴν κεφαλὴν τοῦ νοητοῦ, καὶ ἀσωμάτου πολεμίου.» Ταῦτα τοῦ ἁγίου Κυρίωνος διδάσκοντος ἐν τῷ περιπατεῖν, ἔφθασαν καὶ μέχρι τοῦ τόπου, ὅπου ἐκάθητο ὁ δοὺξ καὶ ὁ ἡγεμὼν, ἦτον δὲ καὶ πλῆθος πολὺ τοῦ λαοῦ συνηθροισμένον ἐκεῖ, νὰ ἴδωσι τὸ ἀποβησόμενον.

Ὁ δοὺξ ἐκεῖνος Λυσίας ἀτενίσας πρὸς τοὺς ἁγίους τοιαῦτα ἤρξατο λέγειν· «φαίνεσθέ με, ὦ στρατιῶται, οὐχὶ ὅτι δὲν ἔχετε γνώμην νὰ θυσιάσητε τοῖς μεγάλοις θεοῖς, ἀλλ' ὅτι ἐπεριμείνατε νὰ σᾶς παρακαλέσω ἐγὼ, καὶ τότε νὰ τὸ ποιήσετε· ἀλλὰ ὡς φρόνιμοι ὁποῦ εἶσθε, δὲν πρέπει νὰ σᾶς λαμθάνῃ, ὅτι ὁ ἄνθρωπος ἑκουσίως κάμῃ κατὰ τὴν διαταγὴν τοῦ βασιλέως, ἔχει καὶ τιμὴν καὶ δόξαν· ὅταν δὲ στανικῶς του ἀναγκασθῇ, ἢ ἀπὸ φόβον ἢ ἀπὸ τιμωρίαν, καὶ ποιήσει τὸ προσταττόμενον, ὀλίγη εἶναι ἡ χάρις τοῦ τοιούτου ἀνθρώπου. Διὰ τοῦτο καὶ ὑμεῖς μὴν περιμένετε μὲ τιμωρίας καὶ βάσανα νὰ θυσιάσετε· ἀλλὰ πρὶν τιμωρηθῆτε, ποιήσατε τὴν προσταγὴν τοῦ

βασιλέως· διότι σήμερον ἓν ἐκ τῶν δύω πρόκειται νὰ κάμετε, ἢ νὰ θυσιάσετε τοῖς θεοῖς, ὅπως ἀξιωθῆτε μεγίστων δωρεῶν, ἢ ἐὰν δὲν μὲ ἀκούσετε, νὰ σᾶς πάρω τὴν ζώνην, ἥτις εἶναι σημεῖον τῆς τιμῆς ἡμῶν, καὶ τότε νὰ σᾶς τιμωρήσω ἀνηλεῶς.» Ὁ ἅγιος Κάνδιδος ἀπεκρίθη. «ὁδηγὲ τοῦ σκότους, καὶ πάσης ἀνομίας διδάσκαλε, μὲ τί νομίζεις νὰ μᾶς φοβήσῃς τοὺς ἀφοβήτους ; μὲ τί δοκιμάζεις νὰ μᾶς κάμῃς νὰ δειλιάσωμεν ; μὲ τιμωρίας ; καὶ ἡμεῖς ταῖς ἔχομεν ὡς παίγνιον· μὲ βάσανα ; καὶ ἡμεῖς τὰ ἔχομεν ὡς χαρὰν καὶ τρυφήν· μὲ θάνατον ; καὶ ἡμεῖς τὸν νομίζομεν ὡς ζωήν· μὲ χρήματα ; καὶ ἡμεῖς τὰ λογίζόμεθα εἰς πηλόν· δοκίμασέ μας μὲ εἴτι τρόπον θέλεις, καὶ ὄψει τὴν βοήθειαν τοῦ ἀληθινοῦ Θεοῦ· διότι ἕτοιμοι εἴμεθα πᾶσαν τιμωρίαν νὰ ὑπομένωμεν ὑπὲρ τῆς ἀγάπης αὐτοῦ. Ταῦτα ὡς ἤκουσεν ὁ δοὺξ, ἐθυμώθη κατὰ πολλὰ, καὶ προστάζει τοὺς στρατιώτας νὰ πάρουν πέτρας εἰς τὰς χεῖράς των, νὰ κτυπῶσι τὰ στόματα τῶν ἁγίων, ἕως οὗ νὰ συντριβῶσιν οἱ ὀδόντες αὐτῶν. Ἀργούντως δὲ τῶν στρατιωτῶν εἰς τὸ πληρῶσαι τὸ πρόσταγμα, θυμωθεὶς ὁ Λυσίας πλέον περισσότερον, μετὰ μεγάλου θυμοῦ εἶπε· τί ἀργεῖτε, ὦ κατάρατοι νὰ κάμετε καθὼς σᾶς προστάζω ; τότε οἱ στρατιῶται μετὰ μεγάλης σπουδῆς, λαβόντες λίθους νὰ κτυπήσουν τοὺς ἁγίους, ἐκείνους μὲν δὲν ἔβλεπον νὰ τοὺς κτυπήσουν, γυρίζοντες δὲ, ἐκτύπων ἀλλήλους των· καὶ ὁ δοὺξ δὲ Λυσίας ἀπὸ τὸν θυμόν του, λαβὼν λίθον νὰ κτυπήσῃ ἕνα τῶν ἁγίων, ἐκείνου μὲν ἀπέτυχε, τὸν δὲ ἡγεμόνα Ἀγρικόλαον τύψας κατὰ τοῦ προσώπου, ἐποίησεν ὅλον αἱματωμένον. Οὕτως ἡ δικαιοσύνη τοῦ Θεοῦ ἐπαίδευσε τοὺς ἀξίους τιμωρίας εἰδωλολάτρας, καὶ ἐκεῖνοι δὲν ἐγνώριζον τὴν θείαν οἰκονομίαν.

Ὁ ἅγιος Κυρίων βλέπων ταῦτα ἔλεγεν· «οἱ ἐχθροὶ ἡμῶν, αὐτοὶ ἠσθένησαν καὶ ἔπεσον· ὄντως ἡ ρομφαία αὐτῶν εἰσῆλθεν εἰς τὰς καρδίας αὐτῶν καὶ ἡ δύναμις αὐτῶν συνετρίβη,» Πρὸς ταῦτα ὁ ἡγεμὼν Ἀγρικόλαος εἶπεν· « ὑπολαμβάνω ὅτι πάντες οἱ φρόνιμοι νὰ τὸ γνωρίζουν, πῶς τὸ σήμερον τοῦτο γεγονὸς ἔργον γοητεία φανερὰ εἶναι.» Ὁ ἅγιος Δόμνος ἀπεκρίθη· «οὐ γοητεία εἶναι, ἀλλὰ τοῦ μεγάλου Θεοῦ δικαιοκρισία, διότι τὰ πρόσωπά σας ὅπου ἐλάλουν κατ' αὐτοῦ ἀτιμίαν ἐν ὑπερηφανίᾳ, καὶ ἐξουδενώσει, ἐπλήρωσεν αὐτὰ ἀτιμίας·» ταῦτα λέγων ὁ ἅγιος Δόμνος καὶ ἄλλα περισσότερα, ἐξῆψε τὸν θυμὸν τοῦ δουκός. Διὸ καὶ πάλιν διέταξεν νὰ τοὺς φυλακώσουν, ἕως οὗ νὰ συμβουλευθῇ, τί θάνατον νὰ τοὺς δώσῃ. Οὕτως οὖν φυλακισθέντες οἱ Ἅγιοι, δι' ὅλης νυκτὸς ὕμνουν καὶ ἐδοξολόγουν τὸν Θεόν· κατὰ δὲ τὸ μεσονύκτιον πάλιν ἐφάνη αὐτοῖς ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς, λέγων «ὁ πιστεύων εἰς ἐμὲ, κἂν ἀποθάνῃ,

ζήσεται· θαρσεῖτε, καὶ μὴ φοβεῖσθε τὰς βασάνους αὐτῶν, ὅτι εἶναι πρόσκαιραι· νομίμως ἀθλήσατε, ἵνα καὶ δικαίως στεφανωθῆτε». Καὶ ὁ μὲν Χριστὸς ταῦτα εἰπὼν, καὶ θαρρύνας τοὺς ἁγίους, ἀνελήφθη· τὸ δὲ πρωΐ, προκαθίσας ὁ ἡγεμὼν Ἀγρικόλαος ἐπὶ βήματος φοβεροῦ, ὡς λαβὼν ἐξουσίαν παρὰ τοῦ Δουκὸς κατὰ τῶν ἁγίων, διέταξεν νὰ ἔλθωσιν οἱ ἅγιοι ἐνώπιόν του· ἱσταμένων δὲ αὐτῶν ἐνώπιον τοῦ ἡγεμόνος, ἐφάνη αὐτοῖς μόνοις ὁ ἐχθρὸς τῆς ἀληθείας διάβολος, εἰς μὲν τὴν δεξιὰν χεῖρα κρατῶν μάχαιραν, εἰς δὲ τὴν ἀριστερὰν ὄφιν μέγαν, καὶ ἔλεγε πρὸς τὸ ὠτίον τοῦ ἡγεμόνος, «ἐδικός μου εἶσαι, ἀγωνίζου». Τούτων οὕτω θεωρουμένων, ὁ ἡγεμὼν ἀτενίσας πρὸς τοὺς ἁγίους εἶπε· «φαίνεται, ὅτι ἐὰν καὶ ἕως τοῦ νῦν δὲν ἐγνωρίσατε τὸ καλόν σας ποῖον εἶναι, ἀλλ' οὖν τώρα ὁποῦ ἐπεδεύθητε, ἴσως νὰ ἐμάθετε τὸ συμφέρον σας· τί λοιπὸν ἐσκέφθητε; ἔρχεσθε νὰ θυσιάσετε τοῖς μεγίστοις θεοῖς ἡμῶν κατὰ τὰ βασιλικὰ προστάγματα, ἢ θέλετε μόνοι τὸν θάνατόν σας;». Ὁ δὲ ἅγιος Κάνδιδος ἀπεκρίθη· «καθὼς ἐρρίψαμεν θεληματικῶς τὰς ζώνας ἡμῶν, οὕτω προθύμως καταφρονοῦμεν καὶ τοῦ θανάτου ὑπὲρ τῆς ἀγάπης τοῦ Χριστοῦ».

Ταῦτα ἀκούσας ὁ ἡγεμὼν, διέταξε νὰ τοὺς δέσουν ἀπὸ τὸν λαιμὸν μὲ σχοινία, καὶ νὰ τοὺς ὑπάγουν εἰς τὴν λίμνην Εἶναι δὲ ἐκεῖ εἰς τὴν Σεβάστειαν τὴν πόλιν λίμνη μεγάλη καὶ βαθεῖα, ἡ ὁποῖα ἀπὸ τὴν ψύχραν τὴν πολλὴν ὁποῦ ἐγίνετο τὰς ἡμέρας ἐκείνας, ἦτον ὅλως διόλου πεπαγωμένη, μάλιστα δὲ καὶ ἡ ἡμέρα ἐκείνη, καθ' ἣν ἀπεφάσισεν ὁ ἡγεμὼν νὰ βάλουν τοὺς ἁγίους μέσα εἰς τὴν λίμνην, ἦτον κατὰ πολλὰ ψυχροτάτη καὶ φοβερά. Διότι ἄνεμος βορέας, πνέων ἔπηξε τὴν λίμνην, καὶ μετέβαλε τὴν φύσιν τοῦ ὕδατος σχεδὸν εἰπεῖν, εἰς λίθου σκληρότητα. Τί λοιπὸν οἱ ἅγιοι; ἀκούσαντες τὴν προσταγὴν τοῦ ἡγεμόνος, μετὰ χαρᾶς ἐξεδύθησαν· ἕνας ἀπὸ τὸν ἄλλον ἔσπευσε, ποῖος νὰ ῥίξῃ πρότερον τὸ φόρεμά του· καὶ καθὼς εἰς καιρὸν διαρπαγῆς, ἂν εἶδες στρατιώτας, πῶς συνερίζονται ποῖος νὰ ἁρπάσῃ περισσότερα λάφυρα, οὕτω καὶ τότε οἱ ἅγιοι, ἕνας ἀπὸ τὸν ἄλλον ἐσυνερίζετο ποῖος νὰ εὑρεθῇ προτήτερα γυμνός· ὢ τῆς ἀνδρείας! ὢ τῆς καρτερίας τῶν ἁγίων! Διὰ ταῦτα ἔλεγον εἰς τὴν ἀρχὴν τοῦ λόγου μου, ὅτι εἰς ὁποιαν ψυχὴν ἔμβῃ ὁ φόβος τοῦ Θεοῦ, κανὲν πρᾶγμα δὲν εἶναι νὰ τὴν χωρήσῃ ἀπὸ τὴν ἀρετήν· καὶ ἡμεῖς τὴν σήμερον μόνον ἀκούοντες τὴν τιμωρίαν ἐκείνην, ὅμως ἀνατρομάζομεν καὶ φρίσσομεν· καὶ ἐκεῖνοι τοσοῦτον δὲν τὴν ἔβαναν εἰς τὸν νοῦν των, ὅσον καὶ ἐσυνερίζοντο ποῖος νὰ εὑρεθῇ πρότερον εἰς τὴν λίμνην. Καὶ μὴ νομίσετε εὐλογημένοι χριστιανοί, ὅτι εἶναι ὀλίγη ἡ τιμωρία αὕτη, νὰ βάλουν ἄνθρωπον γυμνὸν μέσα εἰς πάγον, καὶ ταῦτα νὰ πνέῃ καὶ βορέας ψυχρότατος, καὶ νὰ εἶναι καὶ

νύκτα. Διότι ὅποιος ἔτυχε μόνον εἰς τοιοῦτον καιρὸν, γνωρίζει καὶ πόσ ἄρρητος πόνος εἶναι ἐκεῖνος. Διότι πρῶτον μὲν μελανίζει τὸ κορμὶ ὅλον τοῦ ἀνθρώπου ἀπὸ τὴν ψύχραν τὴν πολλὴν, καὶ χάνεται ἡ φυσικὴ ὡραιότης· ἔπειτα δὲ φεύγει τὸ αἷμα ὅλον μέσα εἰς τὴν καρδίαν, καὶ ἀφίνει τὰ ἄκρα τῶν μελῶν τοῦ ἀνθρώπου ἔρημα πάσης θερμότητος· ἀπομένουσι δὲ τὰ μέλη ἐστερημένα θέρμης, καὶ ἄρχονται κατ' ὀλίγον νὰ κόπτωνται καὶ νὰ ῥέουσι· καὶ οὐ μόνον εἰς τὰ ἄκρα τῶν μελλῶν γίνεται τότε ὁ πόνος περισσὸς, ἀλλὰ καὶ ἡ καρδία στενοχωρεῖται ἐκ τοῦ αἵματος, καὶ δέχεται φοβερὰς τὰς ὀδύνας· ἀλλ' ὅμως οἱ ἅγιοι τοιαύτην τιμωρίαν μέλλοντες παθεῖν, προθύμως ἔσπευδον, καὶ ἕνας τὸν ἄλλον ἐνθαρρύνοντες, τοιαῦτα πρὸς ἀλλήλους ἔλεγον.

«Μήπως τὸ φόρεμά μας ἐνδυόμεθα ; ἀλλὰ τὸν παλαιὸν ἄνθρωπον ἀποτιθέμεθα· ἐπειδὴ διὰ τὸν ὄφιν ποτὲ τοὺς δερματίνους ἐνεδύθημεν χιτῶνας, ἂς γυμνωθῶμεν τώρα διὰ τὸν Παράδεισον, ὃν ἀπωλέσαμεν. Τί ἀνταποδώσωμεν τῷ Κυρίῳ ; ἐγυμνώθη ὑπὲρ ἡμῶν ὁ Κύριος Ἰησοῦς Χριστὸς ἐπὶ τοῦ Σταυροῦ· τί θαυμαστὸν, ἐὰν γυμνωθῶμεν καὶ ἡμεῖς δι' αὐτόν ; μάλιστα δὲ στρατιῶται τὸν ἐγύμνωσαν τότε, καὶ ἄφησαν κατὰ διαδοχὴν κατηγορίαν τοῖς στρατιώταις· ἂς γυμνωθῶμεν καὶ ἡμεῖς ἵνα ἀφανίσωμεν τὸ ἁμάρτημα ἐκεῖνο τῶν στρατιωτῶν. Ἐκεῖνοι κακῶς ἐγύμνωσαν τὸν Χριστὸν, καὶ ἐμοιράσθησαν τὰ φορέματά του, ἂς γυμνωθῶμεν τώρα ἡμεῖς καλῶς, ἵνα δώσωμεν ἑκουσίως τοῖς ἄλλοις στρατιώταις τὰ ἐδικά μας. Ἅδριμὺς εἶναι ὁ χειμὼν, ἀλλὰ γλυκὺς ὁ Παράδεισος· θλιβερὸς εἶναι ὁ πάγος· ἀλλὰ ἡ ἀπόλαυσις τοῦ Παραδείσου εἶναι γλυκυτάτη· ὀλίγον ἂς ὑπομείνωμεν, καὶ θέλει μᾶς θερμάνῃ ὁ κόλπος τοῦ Ἀβραάμ. Διὰ μιᾶς νυκτὸς κόπον, ἂς ἐξαγοράσωμεν χαρὰν αἰώνιον. Ἂς παγώσουν οἱ πόδες μας, νὰ χορεύουν εἰς τὸν Παράδεισον· ἂς ῥεύσουν οἱ χεῖρές μας, νὰ ἔχωμεν παρρησίαν νὰ τὰς ὑψώνομεν πρὸς τὸν Θεόν. Πόσοι στρατιῶται εἰς τὸν καιρόν μας ἔπεσον εἰς τὸν πόλεμον διὰ τὴν ἀγάπην τοῦ φθαρτοῦ βασιλέως ; ἡμεῖς δὲ διὰ τὴν ἀγάπην τοῦ ἀφθάρτου βασιλέως, ὀλίγον νὰ μὴν ὑπομείνωμεν ; Πόσοι ἄνθρωποι διὰ μικρὸν πταίσιμον ὑπέμειναν δίχως τὸ θέλημά των τὸν καταδικασμένον θάνατον, ἡμεῖς δὲ μὲ τὸ θέλημά μας νὰ μὴν καταφρονήσωμεν τὸν θάνατον ; Μὴ γοῦν δειλιάσωμεν, ὦ στρατιῶται· μὴ δῶμεν ὦτα τῷ διαβόλῳ. Σῶμα εἶναι ; ἂς μὴ τὸ λυπηθοῦμεν· ἐπειδὴ εἶναι ἀνάγκη ὀψέποτε νὰ ἀποθάνωμεν, ἂς ἀποθάνωμεν τώρα θελητικῶς, ἵνα καὶ ζήσωμεν αἰωνίως· ἂς γενοῦμεν θυσία τῷ Θεῷ· ἂς θυσιάσωμεν τὰ μέλη μας ὑπὲρ τῆς ἀγάπης τοῦ Χριστοῦ,» Καὶ οἱ μὲν ἅγιοι μὲ τοιαύτας παρηγορίας παρακινοῦντες εἰς τὸν ἕτερον εἰς τὴν λίμνην. Ὁ δὲ πο-

νηρότατος Ἀγρικόλαος, ἀκούσατε τί ἐμεθοδεύθη, Λουτρὸν ἦτον εἰς τὸ ἀπέναντι μέρος, πλησίον τῆς λίμνης· ἐκεῖνο ἐπρόσταξε νὰ ἀνάψουν, διὰ νὰ τὸ βλέπουν οἱ ἅγιοι, μήπως ἐλκυσθῶσι, καὶ ὑπάγουν ἀπὸ τὴν ψυχρότητα τὴν πολλὴν νὰ θερμασθῶσι, καὶ οὕτω νὰ φανοῦν ὅτι ἐδειλίασαν. Τί λοιπὸν οἱ ἅγιοι ; ἕως μὲν ἐκράτει ἡ θερμότης τῆς ἡμέρας, ὀλίγον ἠσθάνοντο τοῦ κρύους· ὅταν δὲ παρῆλθον τρεῖς τέσσαρες ὧραις τῆς νυκτὸς, ἐγνώρισαν καὶ μεγάλον κόπον εἰς τὸ σῶμά των, διότι τὰ μὲν μέλη των ἤρχισαν νὰ νεκρώνωνται, τὸ αἷμά των ἐπάγωσεν, ἡ ὀδύνη τῆς καρδίας ἦτον ἀνυπόφορος· καὶ οὕτως ἔχοντες, οἱ μὲν ἄλλοι λθ'. ὑπέμενον γενναίως ἀλλήλους ἐνθαρρύνοντες, ἀλλήλους μὲ λόγους παρακαλοῦντες. Εἷς δὲ ἐξ ἐκείνων, μὴ δυνάμενος νὰ ὑπομείνῃ τὴν πολλὴν ψύχραν, ἐξῆλθε τῆς λίμνης, καὶ ὑπῆγεν εἰς τὸ λουτρὸν νὰ ἔμβῃ, καὶ παρευθὺς μόνον ὅτι τὸν εἶδεν ἡ πυρὰ τοῦ λουτροῦ, διελύθη ὡσεὶ κηρός

Τοῦτο ὡς εἶδον οἱ ἅγιοι, ἐλυπήθησαν περισσῶς, πῶς ὄντες πρῶτον τέλειοι, τὸν ἀριθμὸν τεσσαράκοντα, ἐστερήθησαν τοῦ ἑνός· διὰ τοῦτο καὶ μετὰ μεγάλης φωνῆς ἤρξαντο πρὸς τὸν Θεόν δεόμενοι λέγειν. «Μὴ ἐν ποταμοῖς ὀργισθῇς Κύριε, μὴ ἐν ποταμοῖς ὁ θυμός σου, »ἡ ἐν θαλάσσῃ τὸ ὅρμημά σου, διότι οὗτος μὲν ὁ χωρισθεὶς ἀφ' ἡμῶν »ὡσεὶ ὕδωρ ἐξεχύθη, καὶ διεσκορπίσθησαν τὰ μέλη του. Ἡμεῖς δὲ »εἴθε νὰ μὴ δειλιάσωμεν, μηδὲ νὰ σὲ ἀρνηθῶμεν, Θεὲ καὶ Κύριε τοῦ »ἐλέους, τὸν ὁποῖον ὑμνοῦσιν ὅλαι αἱ ἄβυσσοι τῶν ὑδάτων, τὸ πῦρ, »ἡ χάλαζα, ἡ χιὼν, ὁ κρύσταλλος, οἱ ἄνεμοι. Σὺ, ὁποῦ ἐκατα»πράϋνες τὴν θάλασσαν ἀγριαίνουσαν, εἰς τὸν καιρὸν τῆς διὰ σαρ»κός σου πρὸς ἡμᾶς παρουσίας· σὺ, ὁποῦ μὲ τὸ βλέμμα σου ξηραί»νεις τὰς πηγὰς τῶν ὑδάτων, ὁποῦ μὲ τὴν ἀπειλήν σου σαλεύεις τὴν »γῆν, ἐπάκουσον ἡμῶν δεομένων σου, καὶ ἐλάφρυνον τὸ βάρος καὶ »τὴν πικρότητα τοῦ ἀέρος· καὶ ἂς γνωρίσουν πάντες ὅτι πρὸς σὲ »ἐκεκράξαμεν, καὶ μᾶς εἰσήκουσες· εἰς σὲ ἐλπίσαμεν, καὶ ἐσώθημεν». Καὶ οἱ μὲν ἅγιοι τοιαῦτα προσηύχοντο. Τί λοιπὸν ὁ Θεὸς, ὁποῦ εἶπεν διὰ τοῦ Προφήτου Ἡσαΐου. «Ἔτι σοῦ λαλοῦντος, ἐγὼ ἐρῶ, ἰδοὺ »πάρεμι». Τὴν ψύχραν ἐκείνην τὴν πολλὴν καὶ ἀνυπόφορον ἐμετάβαλεν εἰς ζέστην, καὶ παρευθὺς ἀνέλυσε ὁ πάγος, καὶ ἐγένετο τὸ ὕδωρ ζεστὸν, καὶ φῶς μέγα καὶ θαυμαστὸν περιήστραψεν ἐκ τοῦ οὐρανοῦ. Οἱ μὲν γοῦν ἄλλοι στρατιῶται, ὁποῦ ἐφύλαττον τοὺς ἁγίους ἔξω τῆς λίμνης, ἐτυλίχθησαν εἰς τὰ φορέματά των, καὶ ἐκοιμῶντο· μόνος δὲ ὁ δεσμοφύλαξ Ἀγλαΐος, βλέπων τὴν τοσαύτην ὑπομονὴν τῶν ἁγίων, ἴστατο ἔξυπνος, θαυμάζων, καὶ ἠκροᾶτο τῆς προσευχῆς τῶν ἁγίων· πῶς ἐκεῖνος μὲν παρευθὺς διελύθη καὶ ἀπέθανε, αὐτοὶ δὲ, καὶ τότε εἰς τὴν τοιαύτην ψύχραν ἑστῶτες, οὐδὲ ποσῶς δ[illegible] τὸν βά-

νουν εἰς τὸν νοῦν των, ἐθαύμαζε καὶ ἐξεπλήττετο· θέλων δὲ νὰ ἰδῇ πρὸς τὸν οὐρανὸν, πόθεν ἄρα τὸ φῶς ἐκεῖνο ἔλαμψεν εἰς τὴν λίμνην, καὶ διέλυσε τὸν πάγον, ἴδε, καὶ ἰδοὺ ἦτον μ'. στέφανοι· οἱ μὲν λϑ'. εἶχον τόπους, καὶ ἵσταντο εἰς τὰς κεφαλὰς τῶν ἁγίων, ὁ δὲ εἷς τόπον δὲν εἶχεν. Τοῦτο ὡς εἶδεν ὁ Ἀγλάϊος, ἐθαύμαζε τί εἶνε τὸ ὁρώμενον, μόλις δὲ μετὰ ὥραν ἱκανὴν συλλογιζόμενος, ἐγνώρισε τὴν ὑπόθεσιν, πῶς ὁ εἷς στέφανος ἐκεῖνος ἦτον τοῦ λειποτακτήσαντος, καὶ ὅτι μὲ τὸ νὰ φύγῃ ἀπὸ τὴν λίμνην. ἔχασε καὶ τὸν στέφανον τοῦ μαρτυρίου· παρευθὺς λοιπὸν ἐπῆγε καὶ ἐξύπνησε τοὺς συντρόφους του, καὶ ῥίψας τὰ φορέματά του, ἐπήδησεν εἰς τὴν λίμνην, κράζωντας, «Χριστιανὸς εἰμαι καὶ ἐγὼ», καὶ πρὸς τὸν Χριστὸν δεόμενος εἶπεν «Κύριε Ἰησοῦ Χριστὲ. ὁποῦ φανερώνεις τὴν δόξαν σου πρὸς τοὺς ἁγίους δούλους σου, ὁποῦ ἔδειξας καὶ ἐμοὶ τῷ ἀναξίῳ δούλῳ σου τὰ σὰ ϑαυμάσια. δέξου καὶ ἐμὲ, καὶ συναρίθμησόν με τῷ χορῷ τῶν ἁγίων σου».

Τοῦτον ἰδὼν ὁ ἐχθρὸς τῆς ἀληθείας Διάβολος μὴ ὑπομένων τὴν νίκην, μετασχηματισθεὶς εἰς ἄνθρωπον, καὶ τὴν κεφαλὴν ἔχων ἐν τοῖς γόνασιν, ἔκλαιε καὶ ἐβόα λέγων· «ἀλλοίμονον εἰς ἐμὲ, ἐνικήθη παρὰ τῶν ἁγίων, διότι ἐφάνην ἀδύνατος, καὶ τώρα ἀπόμεινα γελασμένος· τοῦτο δὲ ἔπαθον, διὰ νὰ μὴν ἔχω ὑπηρέτας, καθὼς ϑέλω. Τί λοιπὸν νὰ ποιήσω; νὰ διαστρέψω τὰς καρδίας τῶν ἀρχόντων, καὶ νὰ τοὺς ἀναγκάσω νὰ καύσωσι τὰ σώματα τῶν μαρτύρων, καὶ νὰ τὰ ῥίψουν εἰς τὸν ποταμὸν, ὥστε μηδὲ λείψανόν των νὰ εὑρεθῇ». Τοῦτο δὲ ἔλεγεν ὁ μιαρὸς, ὡς καταισχυνθεὶς ὑπὸ τῆς ἀνδρείας τοῦ Δεσμοφύλακος, διότι αὐτὸς ἐκαυχᾶτο πῶς ἐνίκησε τὸν δειλὸν ἐκεῖνον καὶ ἐθάρρει, ὅτι ϑέλει κολοβώσῃ τὸν τεσσαράκοντα ἀριθμὸν, νὰ ποιήσῃ λύπην εἰς τοὺς ἁγίους. Ὡς δὲ εἶδεν, ὅτι ματαία ἀπεδείχθη ἡ ἐπίνοιά του, πρεπόντως ἔκλαιεν ὡς ἐντροπιασμένος, καθὼς καὶ εἰς τὸν καιρὸν τῆς διὰ σαρκὸς τοῦ Χριστοῦ παρουσίας, ϑέλων νὰ κολοβώσῃ τὸν δώδεκα ἀριθμὸν, εἰσῆλθεν εἰς τὸν Ἰούδαν, ὡς ἐπιτήδειον ὄργανόν του, καὶ τὸν ἔκαμε προδότην τοῦ Χριστοῦ· ἀλλὰ εἰς ἀναίρεσιν αὐτοῦ ἀντεισήχθη ὁ Ἀπόστολος Ματθίας εἰς τὸν τόπον τοῦ Ἰούδα. Οὕτω καὶ τότε εἰς τὸν καιρὸν τῆς ἀθλήσεως τῶν μαρτύρων ἠβουλήϑη αὐτὸς νὰ ποιήσῃ λύπην πρὸς τοὺς ἁγίους, ἁρπάσας ἕνα ἀπὸ τὴν μέσην των· ἀλλ' ὁ Θεὸς, ὁ πάντα οἰκονομῶν πρὸς τὸ συμφέρον, δὲν ἄφησε τοὺς ἁγίους νὰ μείνωσι λυπημένοι ἕως τέλους, ἀλλὰ φωτίσας τὴν καρδίαν τοῦ δεσμοφύλακος, ἀνεπλήρωσε τὸν μ'. ἀριθμόν.

Τοῦτο ἰδόντες οἱ ἅγιοι ἤρξαντο λέγειν μεγαλοφώνως «Τίς Θεὸς »μέγας ὡς ὁ Θεὸς ἡμῶν; σὺ εἶ Θεὸς, ὁ ποιῶν ϑαυμάσια». Διότι τοὺς

πολεμίους μας ἐποίησας βοηθοὺς ἡμῶν, καὶ τὸ ὀλιγοστευθὲν ὑπὸ τοῦ συστρατιώτου ἡμῶν τάγμα ἀνεπλήρωσας παρὰ τοῦ δεσμοφύλακος, καὶ τὸν μὲν Σατανᾶν κατήσχυνας ἡμᾶς δὲ ἐχαροποίησας». Καὶ οὕτω μὲν οἱ ἅγιοι διῆλθον τὴν νύκτα ἐκείνην· τὸ δὲ πρωΐ, ὑπῆγεν ὁ Ἀγρικόλαος εἰς τὴν λίμνην, νὰ ἰδῇ τί ἀπέγιναν οἱ μάρτυρες, καὶ ὡς εἶδε τὸν δεσμοφύλακα Ἀγλάϊον εἰς τὸ μέσον των, θαυμάσας τὸ πρᾶγμα, ἠρώτα τοὺς στρατιώτας, πῶς ἔγινεν ἡ ὑπόθεσις, Οἱ δὲ εἶπον· «ἡμεῖς μὲν νικηθέντες ὑπὸ τοῦ ὕπνου, πρὸς τὸν ὄρθρον ἐκοιμώμεθα, αὐτὸς δὲ ἦτο ἄγρυπνος ὅλην τὴν νύκτα, καὶ μόνον ἦλθε αἰφνιδίως, καὶ μᾶς ἐξύπνησε, καὶ ἰδοὺ ἴδομεν φῶς μέγα καὶ λαμπρὸν ἐπάνω τῆς λίμνης· τότε παρευθὺς ἔρριψε τὰ φορέματά του, καὶ ἐπήδησεν εἰς τὴν λίμνην, κράζωντας· Χριστιανὸς εἶμαι καὶ ἐγὼ, ἀπ' αὐτὸ πλέον ἄλλο δὲν γνωρίζομεν».Ταῦτα ἀκούσας ὁ ἡγεμὼν καὶ ἐντραπεὶς ἐθυμώθη περισσὰ, καὶ διέταξε νὰ εὐγάλουσι τοὺς μάρτυρας ἀπὸ τὴν λίμνην, καὶ νὰ τοὺς ὑπάγωσι εἰς τὸν αἰγιαλὸν νὰ συντρίψουν τοὺς πόδας των.Ἕνας δὲ ἀπὸ τοὺς ἁγίους μ΄. Μελίτων λεγόμενος,ἦτον νέος καὶ ὡραῖος, υἱὸς μονογενὴς μιᾶς γυναικὸς χήρας χριστιανῆς, ἡ ὁποία φοβουμένη μήπως δειλιάσας ὁ υἱός της τὴν τιμωρίαν ἐκείνην, ἐπιστρέψει εἰς τὴν διαταγὴν τοῦ ἡγεμόνος, καὶ ἀρνηθῇ τὸν Χριστὸν, ἴστατο ἐνώπιόν του τὴν ὥραν ἐκείνην, καὶ μὲ σχήματα καὶ λόγους τὸν ἐνεθάρρυνε λέγουσα· «Τέκνον μου γλυκύτατον, τέκνον Πατρὸς οὐρανίου, τέκνον πολὺ τιμιώτερον τῆς μητρὸς διὰ τὴν ἐν Χριστῷ μαρτυρίαν, ὑπόμεινον ὀλίγον, ἵνα στεφανωθῇς μὴ φοβηθῇς τὰς βασάνους· ἰδοὺ ὁ Χριστὸς ἵσταται ἀοράτως, νὰ λάβῃ τὴν ἁγίαν σου ψυχὴν· μίαν ὥραν εἶναι ὁ πόνος, καὶ ὑπάγεις εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ Χριστοῦ· μίαν στιγμὴν εἶναι τὸ κακὸν, καὶ διαδέχεταί σε ἡ αἰώνιος ἀνάπαυσις, ἡ ἄρρητος εὐφροσύνη, ἡ ἀνεκλάλητος τρυφὴ, ἡ χαρὰ τῶν δικαίων. Ἐκεῖ νὰ ὑπάγῃς τέκνόν μου ἠγαπημένον, νὰ συμβασιλεύσῃς τῷ Χριστῷ, καὶ νὰ πρεσβεύῃς πρὸς αὐτὸν διὰ τὴν ἁμαρτωλὴν μητέρα σου». Ὦ τῆς εὐγενεστάτης ψυχῆς! ὢ τῆς εὐλογημένης γυναικός! Ποῦ εἶναι τινὲς γυναῖκες ὁποῦ κάλλιον ἔχουν νὰ ἀσεβήσῃ ὁ υἱός των, καὶ τὸν ἀγαπῶσι, καὶ τὸν ἔχουν διὰ καύχημά των· ἐὰν δὲ γένῃ καλόγηρος, τὸν μισοῦν, καὶ οὐχ ὅτι δὲν τὸν δίδωσι τὴν κληρονομίαν του,ἀλλὰ καὶ τὸν διώκουσι. Ποῦ νὰ εὕρῃς τὴν σήμερον τοιαύτην γυναῖκα μεγαλόψυχον ; Διὰ τοῦτο ἔλεγε καὶ ὁ σοφὸς Σολομὼν εἰς τὰς Παροιμίας του. «Γυναῖκα ἀνδρείαν τίς εὑρήσει, τιμιω»τέρα ἐστὶν ἡ τοιαύτη λίθων πολυτελῶν»; Καὶ ἐκείνη μήτηρ ἦτον· εὐλογημένοι Χριστιανοὶ, ὡς τὰς ἄλλας γυναῖκας. καὶ χήρα ἦτον, τὸ ἐλεεινότερον πρᾶγμα, καὶ μονογενῆ τὸν εἶχεν. Ἠξεύρουσιν ὅσαι εἶναι μητέρες, τὴν ἀγάπην καὶ τὸν πόθον τῶν τοιούτων παίδων·

Ἀλλ' ὅμως ἐνίκα ἡ ἀγάπη τοῦ Χριστοῦ τὴν φυσικὴν ἀγάπην· τότε ἐνόμιζε, ὅτι τὸν θέλει ἔχῃ ζῶντα, ὅταν τὸν ἰδῇ ἀποθαμμένον διὰ τὴν ἀγάπην τοῦ Χριστοῦ. Ἀλλὰ ταῦτα μὲν ἡ ἀξιοθαύμαστος ἐκείνη γυνή,

Οἱ δὲ ὑπηρέται τοῦ ἡγεμόνος, συντρίψαντες τῶν ἄλλων ἁγίων τοὺς πόδας, ὡς ἴδον τὸν υἱὸν τοῦτον τῆς χήρας λειποψυχοῦντα ἐκ τοῦ παγετοῦ, τὸν ἐλυπήθηκαν, καὶ διὰ προσταγῆς τοῦ ἡγεμόνος τὸν ἄφησαν, καὶ δὲν ἐσύντριψαν τοὺς πόδας του· καὶ διέταξεν ὁ ἡγεμὼν νὰ τὸν δόσουν τῇ μητρὶ αὐτοῦ ἴσως νὰ ζήσῃ, τοὺς δὲ ἄλλους λθ'. τοὺς συντριβέντας τὰ σκέλη καὶ ἀποθανόντας, ἐπρόσταξε νὰ τοὺς ὑπάγουν εἰς τὸ χεῖλος τοῦ ποταμοῦ, καὶ ἐκεῖ νὰ ἀνάψουν φωτιὰν μεγάλην νὰ τοὺς κατακαύσουν ἔπειτα νὰ ῥίψουν τὰ ὀστᾶ των, καὶ εἴτι ἄλλο μέρος τοῦ σώματος ἀναμείνῃ, εἰς τὸν ποταμόν. Ἀλλὰ πάλιν ἀκούσατε περὶ τῆς εὐλογημένης γυναικὸς ἐκείνης· ὡς ἔβαλον οἱ στρατιῶται τὰ λείψανα τῶν ἁγίων ἐπὶ τὰς ἁμάξας, νὰ ὑπάγουν νὰ τὰ κατακαύσουν, ἐπῆρε καὶ ἐκείνη τὸν υἱόν της εἰς τὸν ὦμόν της, καὶ ἔτρεχεν ὄπισθεν νὰ τοὺς φθάσῃ, λέγουσα· «ὕπαγε καὶ ἐσύ, τέκνον μου ἀγαπημένον, μὲ τοὺς συστρατιώτας σου, μὴν ἀπομένῃς εἰς τὴν ἀσέβειαν, μὴν ἀπομείνῃς μόνος ἀστεφάνωτος· ἕως τώρα ἦτον ὁ πειρασμὸς, ὑπόμεινον τύ πῦρ, ὥσπερ καὶ τὴν ψύχραν, ἵνα τύχῃς καὶ τῆς αἰωνίου χαρᾶς.» Ταῦτα λεγούσης τῆς εὐλογημένης ἐκείνης γυναικὸς καὶ τρεχούσης ἵνα φθάσῃ τὰς ἁμάξας, ἀφῆκε καὶ ὁ υἱὸς αὐτῆς Μελίτων τὴν ψυχὴν αὐτοῦ εἰς χεῖρας Θεοῦ. Τότε, ὡς εἶδεν ὅτι ἀπέθανεν, εὐχαριστήσασα τὸν Θεὸν, ἐπεριπάτει βαστάζουσα τὸ λείψανον αὐτοῦ εἰς τὸν ὦμόν της, καὶ φθάσασα τὰς ἁμάξας, ἔβαλε καὶ ἐκεῖνον ἐπάνω τῶν ἄλλων λειψάνων, ἵνα μὴ χωρίσῃ οὐδὲ τὸ λείψανόν του ἀπὸ τοὺς ἁγίους συντρόφους του, μεθ' ὧν καὶ ἤθλησε καὶ ἐστεφανώθη παρὰ Χριστοῦ.

Οἱ ὑπηρέται τοῦ ἡγεμόνος, μᾶλλον δὲ τοῦ ἀντικειμένου διαβόλου, ἀνάψαντες φωτίαν μεγάλην, κατέκαυσαν τὰ σώματα τῶν ἁγίων· ἔπειτα κατὰ τὴν προσταγὴν τοῦ ἡγεμόνος, εἴτι μέρος τοῦ σώματος ἀπέμεινεν ἀπὸ τὸ πῦρ, τὸ ἔρριψαν εἰς τὸν ποταμὸν, νομίζοντες ὅτι τὰ θέλει πάρῃ ὁ ποταμὸς νὰ τὰ ἀφανίσῃ· ἀλλ' εἰς κενὸν ἐκοπίασαν· διότι μετὰ τρεῖς ἡμέρας, ἐφάνηκαν οἱ ἅγιοι εἰς τὸν ἐπίσκοπον τῆς Σεβαστίας Πέτρον ὀνόματι, κεκρυμμένον ὄντα διὰ τὸν φόβον τοῦ Ἀγρικολάου, καὶ τοῦ λέγουν· «κατάβα εἰς τὸν ποταμὸν τῆς πόλεως, καὶ θέλεις εὕρῃ τὰ λείψανά μας καὶ συναξέ τα.» Διὰ νυκτὸς οὖν παραλαβὼν ὁ ἐπίσκοπος καὶ ἄλλους τινὰς χριστιανοὺς κεκρυμμένους, καὶ κατελθὼν εἰς τὸν ποταμὸν, ηὗρε τὰ μέρη τῶν λειψάνων παρὰ τὸ χεῖλος τοῦ ποταμοῦ ἐρριμμένα, εἰς τὰ ὁποῖα ἐπάνω φῶς μέγα ἔλαμ-

πεν, ὡς ἄστρον, εἰς ἕκαστον μέρος, καὶ οὕτω συλλέξας αὐτὰ, καὶ ἐνθέμενος θήκαις καθαραῖς, κατέθετο ἐν ἐπισήμῳ τόπῳ δοξάζων καὶ εὐλογῶν τὸν Θεόν. Τὰ δὲ ὀνόματα αὐτῶν εἰσὶ ταῦτα, κατὰ ἀλφάβητον. Ἀγγίας, Ἀγλάϊος, Ἀέτιος, Ἀθανάσιος. Ἀκάκιος, Ἀλέξανδρος, Βιβιανὸς, Γάϊος, Γοργόνιος, Γοργόνιος ἕτερος, Δομετιανὸς, Δόμνος, Ἐκδίκιος, Εὐνοϊκὸς, Εὐτυχὴς, Εὐτύχιος, Ἡλιανὸς, Ἡλίας, Ἡράκλειος, Ἡσύχιος, Θεόδουλος, Θεόφιλος, Ἰωάννης, Κάνδιδος, Κύριλλος, Κυρίων, Λισίμαχος, Μελίτων, Νικόλαος, Ξανθίας, Οὐαλέριος, Οὐάλης, Πρῖσκος, Σακερδὼν, Σεβηριανὸς, Σισένιος, Σμάραγδος, Φιλοκτήμων, Φλάβιος, καὶ Χουδίων.

Αὐτὸ εἶναι τὸ μαρτύριον τῶν ἁγίων, εὐλογημένοι χριστιανοί· αὐτὸ εἶναι τὸ τέλος των· οὕτως ἠγωνίσαντο, οὕτως ἐνήθλησαν, οὕτως καὶ ἐστεφανώθησαν παρὰ τοῦ στεφανοδότου Χριστοῦ. Πῶς λοιπὸν νὰ τοὺς ἐπαινέσῃ τις πρεπόντως; ποῖον ἐγκώμιον νὰ τοὺς πλέξῃ; Προφητεύων ἔλεγεν ὁ προφήτης Δαβὶδ « Διήλθομεν διὰ πυρὸς καὶ »ὕδατος, καὶ ἐξήγαγες ἡμᾶς εἰς ἀναψυχήν». Διότι καὶ αὐτοὶ καὶ πρὸς τὰ τέσσαρα στοιχεῖα τοῦ κόσμου ἐνήθλησαν· εἰς τὴν γῆν ἐκοπίασαν, τοῦ ἀέρος τὴν ψύχραν ὑπέμειναν, εἰς τὸ ὕδωρ ἐβλήθησαν, τῷ πυρὶ παρεδόθησαν. Ὢ τῆς μακαρίας ὑπομονῆς αὐτῶν! ὢ τῆς εὐλογημένης γενναιότητος! Οὗτοι τῶν γερόντων εἶναι δύναμις, τῶν νέων διδάσκαλοι, τῶν θλιβομένων παρήγοροι, τῶν πενομένων πλουτισταὶ, τῶν χειμαζομένων λιμένες, τῶν ἀσθενούντων ἰατροὶ, τῶν γυναικῶν σωφρονισταὶ, τῶν παίδων φύλακες, τῶν χριστιανῶν πάντων πρεσβευταὶ πρὸς Θεὸν δυνατώτατοι. Αὐτῶν τὴν πρεσβείαν ἂς ζητήσωμεν καὶ ἡμεῖς συνεργὸν εἰς κατόρθωσιν τῆς ἀρετῆς· αὐτῶν ταῖς ἱκεσίαις δυναμωθείημεν τελειῶσαι τὴν τεσσαρακονθήμερον νηστείαν, καὶ ὧδε μὲν τοῦ αἰσθητοῦ πάσχα μεταλαβεῖν, ἐκεῖσε δὲ τοῦ νοητοῦ καταξιωθῆναι.

Ἀλλ' ἐπειδὴ ἀκόμη τὸ στάδιον τῆς ἁγίας τεσσαρακοστῆς τρέχομεν, εὐλογημένοι χριστιανοὶ, ἐὰν καὶ παρῆλθον ἱκαναὶ ἡμέραι, ἀφ' οὗ ἠρχίσαμεν τὴν νηστείαν, ἀλλ' οὖν πρέπον εἶναι καὶ πάλιν ὀλίγα τινὰ νὰ ἀναφέρω πρὸς τὴν ὑμετέραν ἀγάπην, διὰ περισσοτέραν παρακίνησιν καὶ παρηγορίαν τοῦ κόπου τῶν νηστειῶν. Ἀπὸ δύω πράγματα εἶναι καὶ λέγεται ὁ ἄνθρωπος σύνθετον ζῶον, ἀπὸ ψυχὴν καὶ ἀπὸ σῶμα· καὶ ἡ μὲν ψυχὴ εἶναι ἄυλος καὶ ἀόρατος· τὸ δὲ σῶμα ὑλικὸν καὶ ὁρατόν. Καλὰ λοιπὸν εἶναι καὶ τὰ δύω ταῦτα ἐναντία, ἀλλ' ἓν πρᾶγμα δύναται νὰ ἑνώσῃ ἀμφότερα ταῦτα. Ποῖον; ἡ νηστεία· καὶ ἄκουσον τό πῶς· νήστεία καθαρίζει τὸ σῶμα, κόπτει τὰ πάθη, καθαίρει τὰς αἰσθήσεις, ἐλαφρώνει τὸ σῶμα, ταῦτα δὲ πάντα πρὸς τὴν ψυχὴν μεταδίδουσι τὸ ὄφελος· διότι ὅταν πληρωθῇ τὸ σῶμα

ταῦτα ἅπερ εἶπον, τότε φωτίζεται ὁ νοῦς, ὅστις εἶναι ὀφθαλμὸς τῆς ψυχῆς· τότε ὀρέγεται ἡ ψυχὴ τοῦ ἀθανάτου κάλλους, τότε συνομιλεῖ τῷ Θεῷ, τότε ἐλευθεροῦται τῶν κοσμικῶν φροντίδων. καὶ καθόλου εἰπεῖν, τότε τὸ σῶμα μὲν γίνεται ὡς ἄϋλον λεπτυνόμενον τῇ ἀποχῇ τῶν βρωμάτων, ἡ δὲ ψυχὴ πλέον ἀπολαμβάνει τῆς ἀϋλίας. Ἐπειδὴ ταῦτα οὕτω γίνονται, τιμήσωμεν ἀδελφοί. τὴν πρόξενον τῆς σωφροσύνης, τὴν βοηθὸν τῆς ἀρετῆς, τὴν χαλιναγωγὸν τῶν παθῶν, τὴν μητέρα καὶ τροφὸν τῶν ἁγίων· Ἂς ἀγαπήσωμεν τὴν ἐγκράτειαν, εὐλογημένοι χριστιανοί, ἵνα καὶ ἡμεῖς ἀγαπηθῶμεν παρὰ τῶν ἀγγέλων, ἐπειδὴ καὶ αὐτοὶ ἀμέτοχοι εἶναι καὶ τροφῆς καὶ ποτοῦ. Ἂς μισήσωμεν τὴν τρυφήν, ἵνα μισήσωσι καὶ ἡμᾶς οἱ ἀκάθαρτοι δαίμονες. Διότι ὅπου νηστεία, ἐκεῖ καὶ ἄγγελοι, ὅπου ἐγκράτεια ἐκεῖ καὶ οὐράνιαι δυνάμεις· ὅπου δὲ τρυφὴ καὶ πολυφαγία, ἐκεῖ καὶ δαίμονες. Ἴδε καὶ τὰ ἄλογα πετεινὰ, πῶς τὰ μὲν καθαρὰ καρποὺς μόνον τρώγουσιν, τὰ δὲ ἀκάθαρτα εἶναι καὶ σαρκοφάγα· οἷον, ἡ μὲν περιστερὰ καὶ ἡ τρυγὼν, καὶ ὅσα τοιαῦτα μόνον ἀπὸ τοὺς καρποὺς τρέφονται, καὶ ἀπέχουσι τῆς κρεοφαγίας, ὁ κόραξ δὲ καὶ ὁ ἀετὸς καὶ τὰ ἄλλα μεγάλα ὄρνεα περισσότερον χαίρονται εἰς θνησιμαῖα, παρὰ εἰς καρπούς. Τὸ λοιπὸν μίσησον καὶ ἐσὺ, ὦ ἄνθρωπε, τὴν κρεοφαγίαν, ἵνα γένῃς ἀκέραιος ὡς τὴν περιστερὰν, καὶ σώφρων ὡς τὴν τρυγόνα· διότι οὐδεὶς πολυφάγος ἔγεινεν ἀσκητὴς, οὐδεὶς μέθυσος ἔγεινε φιλόσοφος, οὐδεὶς φιλήδονος ἔγινεν ἅγιος, οὐδεὶς σαρκικὸς ἔγινε μέτοχος τῆς βασιλείας τῶν οὐρανῶν. Ἐνθυμήσου τὸν πρωτόπλαστον Ἀδὰμ, ὁ ὁποῖος ἕως ἐφύλαττε τὴν ἐντολὴν τοῦ Θεοῦ, καὶ ἐνήστευε τοῦ ξύλου τῆς γνώσεως, ἦτον καὶ μέσον τοῦ παραδείσου· ὅταν δὲ ἔφαγεν ἐξ ἐκείνου ἐγένετο καὶ τοῦ Θεοῦ καὶ τοῦ παραδείσου ἐξόριστος Ἔφαγεν ἐκεῖνος, καὶ ἐξωρίσθη τοῦ παραδείσου· νηστεύσωμεν ἡμεῖς, ἵνα εἰσέλθωμεν ἐν αὐτῷ. Διὰ τοῦτο ἦλθε καὶ ὁ Χριστὸς ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ ἐσαρκώθη, καὶ ἐνήστευσε τεσσαράκοντα ἡμέρας, καὶ μᾶς ἔδειξε παράδειγμα τῆς νηστείας, ἵνα νηστεύοντες ἔλθωμεν εἰς τὴν πρώτην ἀποκατάστασιν.

Ἐνθυμήσου τὸν δίκαιον Νῶε, πῶς ἡ πολυποσία τὸν ἔκαμε γυμνὸν καὶ ἐντροπιασμένον, καὶ ἄπεχε τῆς μέθης. Ἐνθυμήσου τὸν Ἡσαῦ, πῶς ἡ γαστριμαργία τὸν ἔκαμε δοῦλον τοῦ μικροτέρου του ἀδελφοῦ, καὶ νήστευσον σὺ, ἵνα ἐλευθερωθῇς τῆς δουλείας τοῦ πονηροῦ, καὶ γένῃς δοῦλος Χριστοῦ. Ἐνθυμήσου τὸν παλαιὸν Ἰσραηλίτην, πῶς ἡ πολυποσία τὸν ἔκαμεν εἰδωλολάτρην, καὶ νήστευσον σὺ, ἵνα γένῃς θεοσεβής. Μὲ τὴν νηστείαν ὁ Μωϋσῆς ἴδε τὸν Θεὸν, καὶ ἐδέξατο τὰς Θεογράπτους πλάκας· νηστεύσας ὁ Ἠλίας. ἀνέστησε τὸν υἱὸν τῆς Σαραφθείας· νηστεύσας ὁ Ἐλισσαῖος, ἀνέστησε τὸν υἱὸν τῆς Σω-

μανίτιδος· νηστεύσαντες οἱ τρεῖς Παῖδες ἔσβεσαν τὴν φλόγα τῆς καμίνου· νηστεύσας ὁ Δανιὴλ, ἴδε τὸν Θεὸν, ὡς κριτὴν καθεζόμενον. Διὰ τοῦτο, ἕκαστος χριστιανὸς προθύμως τρεχέτω εἰς τὸν δρόμον τῆς νηστείας. Φθάνει ὁ καιρὸς θεραπεύοντες τὴν σάρκα, ἂς θεραπεύσωμεν καὶ τὴν ψυχήν μας· μᾶς ἀρκεῖ ὁ χρόνος ὅλος, ὅπου παρῆλθεν τρώγοντες καὶ πίνοντες, καὶ ποιοῦντα τὰ θελήματα τῆς σαρκός· ἂς δουλεύσωμεν καὶ τῷ Κυρίῳ ἐν ταύταις ταῖς ὀλίγαις ἡμέραις τῆς ἁγίας τεσσαρακοστῆς. Μὴ προφασιζώμεθα καὶ λέγωμεν· ἀσθενὴς εἰμαι, δὲν δύναμαι νὰ νηστεύσω· ἐὰν δὲν πίω κρασί, βλάπτομαι· ἐὰν δὲν φάγω ἔλαιον ἀσθενῶ· τοιαῦτα γὰρ ἀκούω πολλοὺς ὁποῦ λέγουσι, τὰ ὁποῖα εἶναι προφάσεις ἐν ἁμαρτίαις. Εἰπέ μοι· πῶς τινὰ ἔθνη, ὁποῦ δὲν ἠξεύρουσι παντελῶς τὴν φύσιν τοῦ οἴνου, μόνον ὕδωρ πίνοντες ζῶσι; πῶς ἄλλοι χωρὶς ἔλαιον διέρχονται τὸν καιρόν των; Ὁ Σαμψὼν δὲν ἦτον Ναζωραῖος, (ἀφιερωμένος τῷ Θεῷ), καὶ τελείως κρασὶ δὲν ἔπιεν; ἀλλὰ τίς ἦτον δυνατώτερος ὡς ἐκεῖνος; Οἱ Ρῶσσοι καὶ Σκύθαι καὶ ἄλλα βάρβαρα ἔθνη, δὲν ἔχουσιν ἀκουστὰ τὸ κρέας καὶ τὸ ἔλαιον. ἀλλὰ ποῖος τοὺς νικᾷ εἰς καιρὸν πολέμου; Εἰ δὲ εἴπῃς, ὅτι ἡ συνήθεια κυριεύει, σοὶ λέγω καὶ ἐγὼ, ὁμοίως συνήθισε καὶ σύ. Δὲν σὲ ἐμποδίζει τίποτε, ἀνάγκη δὲν εἶναι νὰ πίνῃς κρασὶ, ἀνάγκη δὲν εἶναι νὰ φάγῃς ἔλαιον, ἀνάγκη δὲν εἶναι νὰ καλοφαγήσῃς, καὶ χωρὶς αὐτὰ δύνασαι νὰ ζήσῃς μόνον μὲ ἄρτον, καὶ μὲ ὕδωρ. Πόσοι διῆλθον μὲ τοιαύτην διαγωγὴν, τριάκοντα καὶ τεσσαράκοντα ἔτη; Ἐσὺ τεσσαράκοντα ἡμέραν δὲν δύνασαι νὰ ὑπομείνῃς; Ἀδύνατον εἶναι νὰ εἶσαι φιλήδονος καὶ φιλόχριστος· διότι ἐὰν ἀγαπᾷς τὰς ἡδονὰς, καὶ τὰ θελήματα τοῦ σώματος, μισεῖς τὸν Χριστόν. Ἐὰν δὲ ἀγαπᾷς τὸν Χριστὸν, μίσησον τὰς ἡδονὰς, μίσησον τὴν τρυφὴν, μίσησον τὴν πολυφαγίαν,

Θέλω νὰ εἰπῶ καὶ ἄλλο παράδειγμα· πλὴν, ἐὰν εἶναι καὶ ἔξω τῶν Γραφῶν τῆς ἐκκλησίας ἡμῶν, ἀλλ' οὖν εἶναι πρὸς ἡμετέραν ἐντροπήν. Οἱ Ἕλληνες οἱ πεπλανημένοι καὶ ἄθεοι, οἵτινες ἐλπίδα ἀναστάσεως δὲν εἶχον, οἱ ὁποῖοι ἐπροσκυνοῦσαν θεοὺς, κατὰ τὰ σαρκικὰ πάθη, οἱ ὁποῖοι ἐλάτρευον, οἱ μὲν μοιχὸν τὸν θεὸν Δία, οἱ δὲ φονέα τὸν Ἄρην· ἄλλοι τὴν πόρνην Ἀφροδίτην· ἄλλοι πολυφάγον θεὸν τὸν Κρόνον καὶ Ἡρακλέα· ἄλλοι μέθυσον θεὸν τὸν Διόνυσον· ὅμως καὶ ἀπ' αὐτοὺς πολλοὶ φιλόσοφοι ἐτίμησαν τὴν νηστείαν, τῶν ὁποίων τὰ ὀνόματα δὲν εἶναι τοῦ παρόντος καιροῦ νὰ τὰ λέγωμεν. Ἐὰν ἐκεῖνοι μόνον διὰ τὴν κατανόησαν τῆς καταργουμένης σοφίας, τοσοῦτον ἠγωνίσθησαν νὰ κατορθώσουν τὴν νηστείαν, ἡμεῖς, εἰπέ μοι, οἱ εὐσεβεῖς, οἱ κληρονόμοι τῆς βασιλείας τῶν οὐρανῶν, οἱ λατρευταὶ τῆς ὑπερθέου Τριάδος, νὰ μὴ ἀγωνισθῶμεν νὰ ὑ-

περβαίνωμεν ἐκείνους; Καὶ ποίαν ἀπολογίαν θέλομεν ἔχει νὰ λέγωμεν ἐπὶ τοῦ φοβεροῦ βήματος τοῦ Χριστοῦ; Φοβοῦμαι νὰ μὴ πληρωθῇ εἰς ἡμᾶς ὁ λόγος τοῦ Κυρίου, τὸν ὁποῖον εἶπεν εἰς τὸ δέκατον Κεφάλ. τοῦ κατὰ Ματθαῖον ἁγίου Εὐαγγελίου «Ἄνδρες Νινευῖται »ἀναστήσονται ἐν τῇ κρίσει μετὰ τῆς γενεᾶς ταύτης, καὶ κατακρι»νοῦσιν αὐτὴν, ὅτι μετενόησαν εἰς τὸ κήρυγμα τοῦ Ἰωνᾶ». Οἱ Νινευῖται, ἄπιστοι ὄντες μὲ μίαν φωνὴν τοῦ Ἰωνᾶ μετενόησαν, ἐνήστευσαν καὶ αὐτοὶ καὶ τὰ ζῶα των. Ἡμεῖς ἀκούοντες τοῦ Χριστοῦ, ἀκούοντες τῶν Προφητῶν, τῶν Ἀποστόλων, τῶν Ὁσίων Πατέρων ἡμῶν, κηρυττόντων τῆς νηστείας τὴν ὠφέλειαν, δυσαρεστούμεθα καὶ γογγύζομεν· δικαίως ἐκεῖνοι μᾶς θέλουν κρίνῃ ἐν τῇ ἀναστάσει. Ὅταν δὲ γυναῖκες, τὸ ἀσθενέστερον γένος, εὑρεθοῦν, ὅτι ἐνήστευσαν, ὅτι ἠγωνίσθησαν εἰς τοὺς παλαιοὺς καιροὺς, ὅτι ἐνίκησαν τὸν Σατανᾶν, ποίαν ἀπολογίαν θέλομεν ἔχῃ. ἡμεῖς οἱ ἄνδρες οἱ δυνατοὶ, οἱ ἔχοντες τὴν δεσποτείαν τῶν γυναικῶν.

Ταῦτα δὲ λέγων, πολλῷ μᾶλλον συμβουλεύω τοὺς ἱερεῖς νὰ γένωνται τύποι καὶ κανόνες τῶν κοσμικῶν πρὸς τὴν τῆς νηστείας παρακίνησιν· διότι ἐν σὺ ἱερεὺς, ὁ ἐπίγειος ἄγγελος, ὁ μεσίτης Θεοῦ καὶ ἀνθρώπων, ἀτιμάζεις τὴν νηστείαν, πῶς νὰ τὴν τιμήσουν οἱ κοσμικοὶ, οἱ ὁποῖοι σὲ ἔχουν ὁδηγὸν, ὡς τὰ πρόβατα τὸν ποιμένα; Ἔστω· οἱ ἄνδρες εἶναι φρόνιμοι, καὶ δὲν συνερίζονται νὰ σὲ μιμηθοῦν εἰς τὸ κακὸν, αἱ γυναῖκες, ὅπου εἶναι εὐκολοκατάπειστον γένος πρὸς τὴν ἁμαρτίαν, πῶς θέλουσι σωφρονισθῇ; πῶς θέλουσι νηστεύσει; πῶς θέλουσι φυλαχθῇ ἀπὸ πᾶν κακὸν, ὅταν ὁ ἱερεὺς μεθύει καὶ καταλύει τὴν νηστείαν; τί δὲ καὶ οἱ μικροὶ παῖδες, πόθεν νὰ μάθουν νηστείαν, πόθεν νὰ συνειθίσουν τὴν τιμὴν τῆς ἁγίας τεσσαρακοστῆς; Καὶ μὴ σοῦ φαίνεται, ὅτι εἶναι ὀλίγη ἁμαρτία, πῶς γίνεσαι πρόσκομμα καὶ σκάνδαλον τῶν ἄλλων. Θέλεις νὰ μάθῃ, πόση εἶναι ἡ καταδίκη τοῦ τοιούτου πταίσματος; Ἄκουσον τοῦ Κυρίου λέγοντος εἰς τὸ ιή. κεφ. τοῦ κατὰ Ματθ. ἁγίου Εὐαγγελίου· «Οὐαὶ τῷ ἀνθρώπῳ ἐκείνῳ, δι' οὗ τὸ σκάνδαλον ἔρχεται». Τὸ λοιπὸν, ἀδελφοί μου Χριστιανοί, πάντες ἂς τιμήσωμεν τὴν ἁγίαν Τεσσαρακοστὴν, πάντες ὅς προσπαθήσωμεν καὶ ἱερεῖς καὶ κοσμικοὶ, γυναῖκες καὶ παῖδες, νὰ διέλθωμεν ἀξίως τὴν ἀποδεκάτωσιν τοῦ ἔτους. Ὅλοι ὁμοῦ ὡς ἀρχίσωμεν τὴν πρώτην ἑβδομάδα μετὰ προθυμίας, ὁμοίως ἕως τέλους νὰ αὐξάνωμεν τὴν ἀρετήν. Μὴ ὅσον διέρχεται ἡ ἁγία τεσσαρακοστὴ, τόσον ἡμεῖς ἀμελῶμεν· διότι ὥσπερ ἐκεῖνοι ὅπου συνερίζονται καὶ τρέχουν, ὅσον πλησιάζουν εἰς τὸ σημεῖον, τοσοῦτον προσπαθοῦν νὰ διέλθουν τῶν ἄλλων, ὁμοίως καὶ ἡμεῖς, ὅσον προσεγγίζομεν τὸ ἅγιον καὶ σεβάσμιον πάθος τοῦ Κυρίου

ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, καὶ τὴν αὐτοῦ λαμπροφόρον Ἀνάστασιν, τοσοῦτον ἂς προσπαθῶμεν νὰ διέλθωμεν καὶ νὰ ὑπερβῶμεν εἰς νηστείαν τὰς ἄλλας ἀπερασμένας ἡμέρας, ἵνα ἐδῶ μὲν ἀξίως καὶ θαρέστως διάγοντες, ἀξιωθῶμεν κατιδεῖν τὴν ἁγίαν ἡμέραν τοῦ αἰσθητοῦ πάσχα, τῆς ζωηφόρου δηλ. τοῦ Χριστοῦ ἐγέρσεως· ἐκεῖ δὲ ἀπολαύσομεν τοῦ νοητοῦ πάσχα, ὅ ἐστιν αὐτὸς ὁ ἀληθὴς Θεὸς ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστός. Ὧ πρέπει πᾶσα δόξα, τιμὴ καὶ προσκύνησις, σὺν τῷ ἀνάρχῳ αὐτοῦ Πατρὶ, καὶ τῷ παναγίῳ καὶ ἀγαθῷ αὐτοῦ Πνεύματι, νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας. Ἀμήν.

Διήγησις θαύματος ὅπου εἶδεν ἐν Αἰγύπτῳ ὁ Σουλτὰν Σελήμ. (Τῶν ἁγίων μ΄. Μαρτύρων.) (1)

Ἐν τῷ ἁγίῳ ὄρει, τὸ πάλαι λεγόμενον τοῦ Ἄθωνος, εὑρίσκεται μοναστήριον τιμώμενον εἰς τὸ ὄνομα τῶν ἁγίων τεσσαράκοντα. Τὴν μονὴν αὐτὴν ἔκτισε πρῶτον ἡ βασιλὶς ἁγία Πουλχερία ἡ θυγάτηρ Ἀρκαδίου, ἥτις καὶ γυνὴ ἐνομίσθη εἰς τὸ γῆρας αὐτῆς Μαρκιανοῦ τοῦ διαδεξαμένου τὴν βασιλείαν τοῦ αὐταδέλφου αὐτῆς Θεοδοσίου τοῦ μικροῦ. (2) *αὐτὴ ἐσύναξεν εἰς τὸ μοναστήριον τοῦτο ὅλα τὰ εὑρεθέντα λείψανα τῶν ἁγίων Τεσσαράκοντα· Καθ' ὃν καιρὸν ἔπειτα κατέτρεχον οἱ Ἀγαρηνοὶ τὰ ὅρια τῆς εὐσεβοῦς Ρωμαϊκῆς βασιλείας, ἐρημώθη καὶ αὕτη, καὶ ἀνεκτίσθη ὑπὸ Ρωμανοῦ τοῦ βασιλέως, πενθεροῦ τοῦ πορφυρογεννήτου Κωνσταντίνου, διὰ παρακινήσεως τοῦ σοφωτάτου πρεσβυτέρου καὶ μοναχοῦ Παύλου τοῦ υἱοῦ τοῦ βασιλέως Μιχαὴλ τοῦ Ραγκαβέ, καὶ ἀδελφοῦ Ἰγνατίου τοῦ Πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως. Εἰς τὸν ἱερὸν τοῦτον ἄνδρα ἐδόθη καὶ τὸ εὑρισκόμενον μεγαλήτερον μέρος τῶν τιμίων ξύλων τοῦ ζωοποιοῦ Σταυροῦ εἰς τὸ βασιλικὸν σκευοφυλάκιον, τὸ ὁποῖον σώζεται μέχρι τῆς σήμερον ἐν τῇ αὐτῇ μονῇ· ἡ γινομένη ἑορτὴ τῇ πρώτῃ Αὐγούστου εἰς τὸν τίμιον Σταυρὸν, ἡ λεγομένη πρόοδος τῶν τιμίων ξύλων τοῦ τιμίου Σταυροῦ· ἐκ τούτου ἔλαβε τὰς ἀφορμὰς, ὡς φαίνεται ἐν τῷ χρυσοβούλλῳ Ρωμανοῦ, ὅτι ἐπέμπετο ἐκ τῆς πόλεως κατὰ τριετίαν βασιλικὸν πλοῖον μὲ ἄρχοντας καὶ στρατιῶτας καὶ ἐκκλησιαστικοὺς, καὶ ἔφερον αὐτὸ εἰς τὴν βασιλίδα τῶν πόλεων τὸν ἄνωθεν καιρὸν, καὶ ἔμενε μέχρι τέλους τῆς ἑορτῆς τῆς ὑψώσεως, καὶ πάλιν μὲ τὴν ἰδίαν τιμὴν ἐπέμπετο ἐν*

(1) *Ἐρανισθὲν ἐκ τοῦ βιβλίου Ἑρμηνεία εἰς τὴν ἱερὰν Ἀποκάλυψιν Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου (τοῦ Θεοδωρήτου Ἀνώνυμος) τυπωθεῖσα ἐν Λειψίᾳ τῆς Σαξωνίας 1800 Ἀριθ. 83 παραδοθεὶς ἡμῖν παρὰ τοῦ Ὁσιολάτου ἐν μοναχοῖς Ζωσιμᾶ Ἐσφιγμενίτου ἐκ Βώλου, τὸν ὁποῖον καὶ εὐγνωμονοῦμεν.* Σ. Ε.

(2) *Μηνολόγιον Σεπτεμβρίου 10. Ἐκκλ. ἱστορ. τόμ. β΄. 38.*

τῇ εἰρημένῃ μονῇ· ἡ ὑποδοχὴ ἐκείνη ὅπου ὁ βασιλεὺς, καὶ ὁ εὐσεβὴς λαὸς, ἐποίουν εἰς τὸν τίμιον Σταυρὸν, καὶ ἐπορεύοντο λιτανεύοντες, ὠνομάσθη τοιουτοτρόπως εἰς τὸ χρυσόβουλλον τοῦ ἄνωθεν βασιλέως· φαίνεται ὁ Παῦλος ὕπατος τῶν ἐν Κωνσταντινουπόλει φιλοσόφων, εἰς ἕτερον χρυσόβουλλον τοῦ Ἀνδρονίκου Παλαιολόγου, φαίνεται ὅτι αὐτὸς ἐπέστρεψεν εἰς εὐσέβειαν τὸ γένος τὸ καλούμενον Σέρβοι· διὰ τοῦτο λέγει (ὁ βασιλεὺς Ἀνδρόνικος) τὸ γένος τοῦτο τιμᾷ τὸν ἅγιον Παῦλον, καὶ διὰ τὴν ἀγάπην αὐτοῦ ᾠκοδόμησεν ὁ κράλης Σέρβων τὴν ἐν τῷ ἁγίῳ ὄρει λεγομένην μονὴν τοῦ ἁγίου Παύλου(1). Ἡ ἄνωθεν μονὴ τῶν ἁγίων Τεσσαράκοντα, ἡ λεγομένη τοῦ Ξηροποτάμου, ἐκ τοῦ πλησίον αὐτῆς κειμένου ξηροῦ ποταμοῦ, εὑρίσκεται ᾠκοδομημένη εἰς ἕνα ὡραῖον ἀειθαλῆ τόπον, (διότι τὰ περὶ αὐτὴν δάση εἰσὶν ἀπὸ διάφορα ἀειθαλῆ φυτὰ) πλὴν μὴ στερεόν· καὶ διὰ τοῦτο συνέβη πολλάκις νὰ οἰκοδομηθῇ μετ' ὀλίγων χρόνων παρέλευσιν· μετὰ τὸν αὐτοκράτορα Ρωμανὸν, ᾠκοδόμησεν αὐτὴν ὁ Ἀνδρόνικος γέρων ὁ Παλαιολόγος· καὶ μετὰ τοῦτον, ὁ Σουλτὰν Σελήμ· καὶ ἐν τῷ παρόντι αἰῶνι ἀνῳκοδομήθη αὖθις ὁ ναὸς, καὶ περισσότερον μέρος αὐτῆς· ἀπὸ ἕνα σεισμὸν ὅπου ἠκολούθησεν εἰς τὰς ἡμέρας τοῦ Σουλτὰν Σελὴμ, ἤνοιξαν αἱ οἰκοδομαὶ ἐκεῖναι, καὶ ἦλθεν ἡ μονὴ εἰς ἐρήμωσιν. Οἱ τότε εὑρισκόμενοι μοναχοὶ ἀπῆλθον πρὸς τοὺς ἐν Θεσσαλονίκῃ ἡγεμόνας τῶν Ὀθωμανῶν, οἵτινες ἐξουσίαζον τότε, ὁμοῦ μὲ τὰ πέριξ μέρη, καὶ τὸν Ἄθωνα, νὰ ζητήσωσιν ἄδειαν. Ὁ Σουλτάνος εἶχε προσταγὴν, χωρὶς εἰδήσεως αὐτοῦ, νὰ μὴ δύναται νὰ γένηται τοιαύτη οἰκοδομή· διὰ τοῦτο μόνον συστατικὰ γράμματα ἐδόθησαν αὐτοῖς ἀπὸ τοὺς ἐν Θεσσαλονίκῃ ἡγεμονεύοντας, νὰ ὑπάγωσιν εἰς τὴν Αἴγυπτον νὰ ζητήσωσι τὴν ἄδειαν ἀπὸ τὸν βασιλέα· τὴν ἑσπέραν ἐκείνην ὅπου οἱ μοναχοὶ ἔφθασαν εἰς Αἴγυπτον. Καθ' ὃν καιρὸν ἔμεινεν ἥσυχος ὁ Σουλτάνος, καὶ ἐμελέτα νὰ κοιμηθῇ, βλέπει ἔμπροσθέν του τεσσαράκοντα ἄνδρας, καὶ τοῦ λέγουσιν, ὅτι αὐτοὶ ἐφάνησαν αὐτῷ βοηθοὶ εἰς τὸν πόλεμον ἐκεῖνον, καὶ ὑπέταξε τὸ βασίλειον τῆς Αἰγύπτου· καὶ ὅτι αὐτοὶ ἦσαν εἰς τὸν κίνδυνον ὅπου ἐδοκίμασαν ὑπὸ τῶν Ἀράβων εἰς τὴν Γάζαν, καὶ ἐβοήθησαν αὐτὸν καὶ τὸ στράτευμα αὐτοῦ καὶ ὑπέταξε τὴν Γάζαν, καὶ τοὺς Ἄραβας ἐνίκησεν εἰς τὴν μάχην ἐκείνην. Ἔτι δὲ εἶπον οἱ ἅγιοι ὅτι ἦσαν προμαχόμενοι μετὰ Γεωργίου Τζερνοτάμπεη τοῦ Πελοποννησίου· πρὸς τούτοις εἶπον, ὅτι αὐτοὶ πρώτην φορὰν ἀπέρασαν ἐκ τῆς Ἀσίας εἰς τὴν Εὐρώπην τὸ γένος του, καὶ μὲ εὐκολίαν ὑπέταξαν τὸ φρούριον λεγόμενον Ἀκμπάς· (τὸ φρούριον τοῦ-

(1) Ἐξεδόθησαν τύποις ἐν Βενετίᾳ τὰ ἄνωθεν χρυσόβουλλα, καὶ τὸ σχῆμα τοῦ μεγέθους τοῦ τιμίου Σταυροῦ τούτου ἐν βιβλίῳ καλουμένῳ τράπεζα πνευματική.

το κεῖται μεταξὺ Καλλιπόλεως καὶ Μαδύτων. Εἰς αὐτὸν τὸν τόπον ἦν ἡ διάβασις ἐκεῖνον τὸν καιρὸν ἐκ τῆς Ἀσίας εἰς Εὐρώπην, καὶ ἔπειτα ἐφέρθη εἰς Καλλίπολιν, ἐκαλεῖτο πρότερον Πάτινο· ἀπέχει τῶν νῦν Μαδύτων πρὸς βορρᾶν, σχεδὸν ὥρας δύο, ἤδη μόνον ὀλίγοι μοναχοὶ Μωαμεθανοὶ οἰκοῦσι, λεγόμενοι Δερβίσιδες.) Δι' αὐτὰς ὅλας τὰς χάριτας ζητοῦσι νὰ οἰκοδομήσῃ τὸν οἶκον, ὅπου εὑρίσκονται τὰ σώματα αὐτῶν εἰς τόπον μακρυνὸν, καὶ τότε ἦλθον οἱ ἄνθρωποι αὐτῶν καὶ ἐζήτουν τὴν ἀνοικοδομήν. Ὁ βασιλεὺς ἐνόμισε κατὰ πρῶτον ὅτι ἦσαν στρατιῶται τινὲς, καὶ ἐζήτουν ἀμοιβὰς διὰ τοὺς τότε πολέμους, καὶ ἠγανάκτησε κατὰ τῶν σωματοφυλάκων αὐτοῦ· θέλων δὲ δεύτερον νὰ ἡσυχάσῃ, βλέπει τὸ ἴδιον· ὅθεν ἐφοβήθη καὶ ἔφερε τὸν ἐπίτροπον ἤτοι τὸν Βεζύρην, καὶ τὸν νομοκράτορα αὐτῶν, καὶ καθ' ὃν καιρὸν ἤρξατο πεφοβησμένος νὰ διηγῆται τὰ ὁραθέντα, εἶπον ὅτι καὶ ἐκεῖνοι εἶδον τὰ ἴδια. Εἰς τὰ ἄλλα ὅπου οἱ ἅγιοι εἶπον αὐτοῖς, ἐνθυμήθησαν τὸ ὄνομα Γεωργίου ἡγεμόνος τοῦ ἐκ Πελοποννήσου· καὶ εἶπεν ὁ ἔπαρχος, ὅτι εἶδε 40 νέους ὑπερμαχοῦντας εἰς τὴν συνοδίαν τοῦ ἄνωθεν Γεωργίου. Καὶ εὐθὺς ἐφέρθη καὶ ὁ Γεώργιος ἐκεῖ καὶ ἠρωτήθη, αὐτὸς δὲ οὐδεμίαν εἶχεν εἴδησιν· ἐπαρήγγειλεν αὐτῷ ὁ βασιλεὺς νὰ ἐρευνήσῃ ἀνίσως ἦλθον ἀπὸ κανένα μακρυνὸν τόπον τινὲς νὰ ζητήσωσιν οἰκοδομὴν ἐκκλησίας, (ἐνόησαν ὅτι οἱ ἅγιοι ἦσαν χριστιανοὶ) νὰ τοὺς φέρῃ εἰς αὐτόν. Ἐρευνήσας ὁ Γεώργιος τὰ ξενοδοχεῖα εὗρε τοὺς μοναχοὺς ὅπου τότε εἶχον ἔλθει ἐκείνην τὴν ἑσπέραν, καὶ ἐφανέρωσεν εἰς τὸν βασιλέα, καὶ ἐπροστάχθη ὁ Γεώργιος οὗτος νὰ τοὺς πάρῃ τὸ πρωῒ καὶ νὰ τοὺς ἐμφανίσῃ αὐτῷ· ἀφ' οὗ οἱ μοναχοὶ ἔδωκαν τῶν ἐκ Θεσσαλονίκης ἡγεμόνων τὰ γράμματα, καὶ ἐφανέρωσαν τὸν ἐρχομόν των, ἐγνώρισεν ὁ βασιλεὺς, ὅτι ἐκείνην τὴν μονὴν ἐζήτησαν οἱ ἅγιοι νὰ οἰκοδομήσῃ, καὶ ἔδωκε πρόσταγμα, εἰς τὸ ὁποῖον ἀναφέρει ὅλην τὴν ὑπόθεσιν αὐτὴν πρὸς τὸν ἐν Θεσσαλονίκῃ σατράπην, καὶ ἀποφασίζει μεγάλα χαρίσματα, καὶ δίδει ἄδειαν τοῖς μοναχοῖς νὰ ζητήσωσι καὶ αὐτοὶ ὅσα στοχάζονται εἰς αὐτοὺς καὶ τὸν τόπον ἐκεῖνον ὠφέλιμα· εἶτα ἀφιέρωσε 40 κανδύλας νὰ καίωσιν ἀκαταπαύστως ἔλαιον ἐπάνω εἰς τὰ λείψανα τῶν ἁγίων, καὶ ἐδιώρησε τόπους καὶ ἐργαστήρια νὰ λαμβάνωσιν οἱ μοναχοὶ τὴν δαπάνην καὶ ἐδαπάνησε καὶ ᾠκοδόμησε τὸν ναὸν καὶ τὰ τείχη τῆς μονῆς, καί οἰκίας μεγάλας, προστάξας τινὰ τῶν ἐνδόξων Ἰμπραὴμ λεγόμενον, νὰ παρασταθῇ εἰς τὸ ἔργον νὰ γένῃ λαμπρόν· λέγεται μέχρι τῆς σήμερον ὁ τόπος, ὅπου εἶχε τὴν σκηνὴν αὐτοῦ ὁ ἐπιστάτης τῆς οἰκοδομῆς, «ράχη τοῦ Ἰμπραὴμ.» Τοῦτο τὸ ἴδιον πρωτότυπον πρόσταγμα σώζεται ἐν τῇ μονῇ, κεῖται τὸ ἴσον καὶ εἰς τὸν ἐν Αἰγύπτῳ κώδικα. Αὐτὸ εἰς τὰς ἡμέρας τοῦ Ἀπτοὺλ Χαμὶτ Σουλτάνου ἐφέρθη ἐν Βυζαντίῳ καὶ ἐνεφανίσθη εἰς τὸν κυρωχὴν τῶν νόμων. Ἐκεῖνος δὲ ἀφοῦ τὸ εἶδεν, ἀπεκρίθη ὅτι πῶς εἶνα τοῦ Σελὴμ

τό γινώσκει βεβαίως καὶ τὸ ὁμολογεῖ· νὰ κυρώσῃ ὅμως ἐκεῖνα ὅπου τὸ πρόσταγμα γράφει δὲν δύναται διατὶ ἀνατρέπει τὴν θρησκείαν του· αὐτὸν τὸν καιρὸν ἐμεταγλωττίσθη ἐκ τῆς Ἀραβικῆς εἰς τὴν διάλεκτον τῶν Γραικῶν, ὑπὸ τοῦ Πτολεμαΐδος κυρίου Σωφρονίου τοῦ μετὰ ταῦτα πατριαρχεύσαντος ἐν Κωνσταντινουπόλει· καὶ ἐτυπώθη ἐν Βενετίᾳ μετὰ καὶ ἄλλων χρυσοβούλλων, καὶ ἑτέρων γραμμάτων τῆς αὐτῆς μονῆς, ἐν βίβλῳ λεγομένη πνευματικὴ τράπεζα. Ἔτι ὁ βασιλεὺς οὗτος ἐπιστρέψας ἐκ τῆς Αἰγύπτου, ᾠκοδόμησεν εἰς τὴν θρησκείαν αὐτοῦ ἐπ' ὀνόματι τῶν ἁγίων Τεσσαράκοντα, μονὴν εἰς τὸ παλαιὸν φρούριον Ἀκπὰς, καὶ ἔθετο ἐν αὐτῇ καλουμένους Δερβίσιδες· ὁμοίως ἐν Ἀνδριανουπόλει ἕτερον, λέγονται δὲ οὗτοι ἐκ τοῦ τάγματος τῶν ἀζὶζ κιρκλάρ, ἤτοι τῶν ἁγίων Τεσσαράκοντα. Οἱ ἐν Ἀνδριανουπόλει Μωαμεθανοὶ τιμῶσι μὲ ἀργίαν τὴν ἐννάτην Μαρτίου, ὅπου οἱ χριστιανοὶ τελοῦσι τὴν μνήμην τῶν ἁγίων, καὶ ἐξέρχονται μετὰ γυναικῶν καὶ παίδων εἰς τοὺς κήπους διασκεδάζοντες, καθὼς ἀπὸ κακὴν συνήθειαν ποιοῦσι καὶ οἱ χριστιανοὶ τὰς ἑορτασίμους ἡμέρας. Ὁ ἄνωθεν βασιλεὺς, ὅπου εἶδε τὸ τοιοῦτον θαῦμα, καὶ οἱ σὺν αὐτῷ, ἔκτισαν τὴν μονὴν τῶν ἁγίων, καὶ ἐγνώρισαν ὅτι οἱ μάρτυρες ἦσαν ἄλλης θρησκείας, ὅμως εἰς τὴν προτέραν πλάνην ἔμειναν, οὕτως ἦσαν καὶ οἱ Περσῶν βασιλεῖς, καθὼς καὶ ἄλλοι πολλοὶ βασιλεῖς καὶ σατράπαι, οἵτινες εἶδον παράδοξα καὶ πρὸς καιρὸν ἔκαμαν καλὸν εἰς τοὺς εὐσεβεῖς, καὶ ἀπὸ τὴν πλάνην αὐτῶν δὲν ἐστράφησαν, ὡς Ναβουχοδονόσορ, οἱ Πτολεμαῖοι καὶ Ἀντίοχοι, ὁ Μάρκος Ἀντώνιος καὶ ἕτεροι. Εἰς τὴν ἀνωτέρω προφητείαν ἀκολουθεῖ ἡ ἀπορία αὕτη· ὁ Κῦρος δὲν ἐγίνωσκε τὸν Θεὸν διὰ πίστεως, πῶς ἐτέθη τύπος τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ; πρῶτον δὲν φαίνεται καλὰ ἡ ἔννοια, ἀνίσως τὸν Κῦρον λαμβάνει ἐν ὅλῳ τύπον τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, καὶ τῆς βασιλείας αὐτοῦ. διότι χωρίζει κατ' ἀρχὰς τὸ πρόσωπον, ἐν οἷς λέγει, τῷ χριστῷ μου Κύρῳ καὶ δύναται νὰ νοηθῇ τοιουτοτρόπως· οὕτω λέγει Κύριος ὁ Θεὸς, οὐχὶ τῷ Κύρῳ ἐκείνῳ τῷ βασιλεῖ Περσῶν, τῶν νικήσαντι πολλὰ ἔθνη, καὶ ἐλευθερώσαντι πρὸς καιρὸν τὸν λαὸν τὸν εὐσεβῆ ἐκ τῆς δουλείας Βαβυλωνίων, καὶ οἰκοδομήσαντι τὴν πόλιν τῆς Ἱερουσαλήμ, καὶ τὰ ἑξῆς· ἀλλὰ τῷ αὐτοῦ, ἤγουν ἐκείνῳ τῷ ἰδικῷ του βασιλεῖ, τῷ καθ' ὁμοίωσιν τῆς προσκαίρου βασιλείας καὶ ἐξουσίας Κύρου ποιήσαντι τὴν αἰώνιον βασιλείαν καὶ ἐξουσίαν, καὶ ἐλευθερίαν τοῦ λαοῦ τοῦ Θεοῦ, καὶ τὴν οἰκοδομὴν τῆς αἰωνίου πόλεως. Οὕτω μὲν καθ' ἕνα τρόπον ὁρᾶται ἡ προφητεία, διότι διακρίνει τὸ πρόσωπον διὰ τῆς ἀντωνυμίας, ὡσὰν εἰς δύο Κύρους, καὶ ἀφίνει νὰ νοῆται ἔξωθεν καὶ ἕτερον ὄνομα Κῦρος, καὶ ὁ Κῦρος οὗτος ὁ Χριστὸς τοῦ Θεοῦ, εἰς τὸν ὁποῖον ὁρῶνται οἱ λόγοι τῆς προφητείας· κατὰ δὲ ἄλλον τρόπον, ὡσὰν ὁποῦ καὶ ὁ Κῦρος ὁ βασιλεὺς Περ-

σῶν, διὰ τοῦ ἰδίου Θεοῦ βοηθούμενος ἠδυνήθη καὶ ὑπέταξεν εἰς τὴν ἐξουσίαν αὐτοῦ τόσας βασιλείας καὶ ἔθνη, καὶ ἔδωκε καὶ τὴν ἐλευθερίαν εἰς τὸν εὐσεβῆ λαὸν, λαμβάνονται αὐτὰ τύπος τῆς βασιλείας τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ ἐκ προσώπου τῆς ἀνθρωπίνης αὐτοῦ φύσεως· διότι καὶ ὁ Κῦρος εἶναι ἄτομον αὐτῆς τῆς φύσεως, καθὼς εἴμεθα ὅλοι οἱ ἄνθρωποι, καὶ ἐκ προσώπου τῆς ὑλικῆς πρώτης κτίσεως, εἴμεθα πάντες ὅμοιοι· ὁ Κύριος ἐφόρεσε τὴν φθαρτὴν ἡμῶν φύσιν, ἥτις ὁρᾶται ἐκ τῆς πρώτης κτίσεως, καὶ αὐτὴν ἐκάθηρε καὶ ἡγίασε καὶ ἐδόξασεν· κατὰ τοῦτο λαμβάνεται καὶ ὁ Κῦρος τύπος· κατὰ δὲ τὴν πνευματικὴν κτίσιν, ἤγουν καθ' ὅτι ὁ Κῦρος δὲν εἶχε τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ διὰ πίστεως, δὲν δύναται νὰ ἔχῃ τὴν ὁμοίωσιν Ἰησοῦ Χριστοῦ, διότι δὲν ἐφόρεσε τὴν εἰκόνα αὐτοῦ, τὴν ὁποίαν πάντες οἱ ἀπὸ καταβολῆς κόσμου μέχρι συντελείας εὐσεβεῖς φοροῦσιν, ὅσοι ἔλαβον αὐτὸν διὰ πίστεως, καὶ τηρήσεως τῶν ἐντολῶν του· μήτε δύναται ποτὲ ἕνας εἰδωλολάτρης νὰ ὀνομασθῇ τέκνον τοῦ Θεοῦ, καὶ μέλος καὶ ἀδελφὸς τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ. καὶ τέκνον φωτὸς, καὶ εἰς τὸ βιβλίον τοῦ Θεοῦ γεγραμμένον τὸ ὄνομα αὐτοῦ, (1) *ἀνίσως καὶ δὲν εἶναι ἐκ μέρους τῆς πνευματικῆς κτίσεως· αὐτὰ εἶναι φανερὰ καὶ ἀπὸ ἄλλα πολλὰ θεῖα λόγια, μάλιστα ἀπὸ ἐκεῖνα ὁποῦ ὁ Θεολόγος λέγει ἐν τῷ πρώτῳ κ. φ· τοῦ κατ' αὐτὸν ἱεροῦ εὐαγγελίου, εἰς τὸ ὁποῖον διακρίνει τὰ τέκνα τῆς σαρκὸς, ἀπὸ τὰ τέκνα τοῦ Θεοῦ τὰ ὁποῖα ἐγεννήθησαν πνευματικῶς διὰ πίστεως· καὶ τοὺς μὴ δεξαμένους τὴν οὐράνιον διδασκαλίαν τοῦ λόγου τοῦ Θεοῦ, λέγει ὅτι ἔμειναν εἰς τὸ σκότος.*

Τῇ αὐτῇ ἡμέρα μνήμη τοῦ ἁγίου μάρτυρος ΟΥΡΠΑΣΙΑΝΟΥ.

» Οὐρπασιανὸς ῥίπτει μὲν τὴν χλαμύδα,
» Καταισχύνει δὲ ἀσεβῶν βασιλείαν·

Ὅτε ὁ ἀσεβέστατος Μαξιμιανὸς ἔλαβε τὴν βασιλείαν ἐν ἔτει σπή. (288) ἐτυράννει ὅλην τὴν περίχωρον τῆς Νικομηδείας, διάπυρος ὑπερασπιστὴς τῶν εἰδώλων γενόμενος· τούτου λοιπὸν τὸν θυμὸν ἤναψαν κατὰ τῶν χριστιανῶν, ὡς μίαν μεγάλην πυρκαϊὰν οἱ τούτου ὁμόφρονες καὶ συντράπεζοι Ἕλληνες. Ὅθεν συνάξας μίαν φορὰν ὅλους τοὺς συγκλητικοὺς καὶ ἄρχοντας τῆς βασιλείας του, ἐφώναξεν εἰς αὐτοὺς, «ὅστις ἀπὸ σᾶς ἔπεσεν εἰς τὴν κακίστην θρησκείαν τῶν χριστιανῶν καὶ δὲν θέλει νὰ ἐπιστρέψῃ πρὸς τοὺς εὐμενεῖς ἡμῶν θεοὺς, καὶ νὰ τοὺς ἐξιλεώσῃ μὲ τὴν μετάνοιαν, οὗτος ἂς ἐκβάλῃ τὴν ἀξιωματικὴν ζώνην ἣν φέρει, καὶ ἂς φύγῃ ἀπὸ τὸ βασιλικὸν παλά-

(1) Ἐφεσ. β'. 12. ε. 4. 8. ῥωμ. ἡ. 9. ἀποκάλ. ιγ'. 8· κά. 13.

τιον καὶ ἀπὸ τὴν πόλιν ταύτην, ἐπειδὴ ἡ πόλις αὕτη θεοὺς μεγάλους λατρεύει ἀπὸ τοὺς προγόνους της, καὶ ὄχι ἕνα Θεὸν ἐσταυρωμένον.

Τότε λοιπὸν φόβος καὶ τρόμος ἐπέπεσεν εἰς ὅλους τοὺς πιστεύοντας εἰς τὸν Χριστόν· καὶ τότε ἦτο νὰ ἰδῇ τις ἀληθῶς πῶς ἐγυμνάζετο καὶ ἐδοκιμάζετο ὡς ὁ χρυσὸς εἰς τὸ πῦρ, ἡ εἰς τὸν Χριστὸν πίστις καὶ εὐσέβεια. Διότι ἄλλοι μὲν ἀπὸ τοὺς χριστιανοὺς ἔφευγον καὶ ἐκρύπτοντο, ἄλλοι δὲ παρεδίδοντο εἰς τὰ βάσανα ὅσοι δὲ εἶχον ἀγάπην καθαρὰν καὶ γνησίαν εἰς τὸν Θεὸν, αὐτοὶ καταφρονοῦντες τὰ σώματά των καὶ τὸν τύραννον περιγελῶντες, ἔρριπτον τὰς ζώνας ἔμπροσθεν αὐτοῦ καὶ ἔφευγον. Τότε λοιπὸν καὶ ὁ μεγαλόφρων οὗτος καὶ ἀδαμάντινος κατὰ τὴν ψυχὴν Οὐρπασιανὸς, παρασταθεὶς ἐνώπιον τοῦ βασιλέως καὶ ὅλης τῆς συγκλήτου, ἔρριψε τὴν χλαμύδα καὶ τὴν ζώνην του εἰπών· «ἐπειδὴ βασιλεῦ, ἐγὼ σήμερον στρατεύομαι τῷ ἐπουρανίῳ καὶ ἀθανάτῳ βασιλεῖ τῷ Κυρίῳ μου Ἰησοῦ Χριστῷ, λάβε τὴν ζώνην καὶ τὴν τιμὴν καὶ τὴν δόξαν, διότι αὕτη εἶναι προσωρινὴ καὶ εἰς οὐδὲν χρησιμεύει.

Ταῦτα αἰφνιδίως εἰπόντος τοῦ Οὐρπασιανοῦ, ἀκούσας ὁ Μαξιμιανὸς ἠλλοιώθη κατὰ τὸν νοῦν, καὶ εἰς πολλὴν ὥραν ἔμεινεν ἄφωνος· ἔπειτα τρίψας τοὺς ὀφθαλμούς του, καὶ βλέπων μὲ λοξὸν βλέμμα τὸν μάρτυρα, ἐφώναξεν ἀγρίως ὡς ἀνήμερον θηρίον καὶ εἶπε πρὸς τοὺς περιεστῶτας, κρεμάσετε τοῦτον τὸν ἀλιτήριον, καὶ τὰς σάρκας αὐτοῦ καταξεσχίσατε μὲ τὰ βούνευρα. Τούτου δὲ γενομένου παρευθὺς κατεξεσχίζετο εἰς πολλὰς ὥρας μὲ τὰ βούνευρα ὁ τοῦ Χριστοῦ γενναῖος ἀγωνιστὴς, ὁ ὁποῖος τοὺς ὀφθαλμούς του ἔχων προσηλωμένους εἰς τὸν οὐρανὸν, προσηύχετο, χωρὶς νὰ λυπῆται τελείως. Ὕστερον δὲ κατεβίβασαν τὸν ἅγιον ἀπὸ τὸν μηχανικὸν μάγγανον· τότε λέγει πρὸς τοὺς ὑπηρέτας ὁ τύραννος, ρίψατε τοῦτον εἰς σκοτεινὴν φυλακὴν, καὶ ἐκεῖ καταξηράνατέ τον ἕως οὗ νὰ στοχασθῶ μὲ ποῖον θάνατον νὰ τὸν ἀφανίσω. Ὁ δὲ μάρτυς εἰς τὴν φυλακὴν εὑρισκόμενος, ἔχαιρε καὶ εὐφραίνετο, καὶ τὰς προσευχάς του τῷ Κυρίῳ ἀπέδιδεν.

Ὁ δὲ ἀσεβὴς βασιλεὺς κατεσκεύασεν ἓν ὄργανον τιμωρητικὸν, τοῦτο δὲ ἦτο κλωβίον σιδηροῦν· καὶ ἐκβαλὼν τὸν ἅγιον ἀπὸ τὴν φυλακὴν, ἐπρόσταξε νὰ τὸν βάλωσιν εἰς τὸ κλωβίον καὶ νὰ κρεμάσωσιν αὐτὸ ὑψηλά· τούτου λοιπὸν γενομένου, ἐκρέμετο ὁ ἅγιος ἀπὸ τὰς δύω χεῖρας, καὶ ἐφόρει τὸ σιδηροῦν κλωβίον εἰς ὅλον τὸ σῶμά του. Εἶτα ἐπρόσταξεν ὁ τύραννος νὰ ἀνάψωσι λαμπάδας καὶ μὲ αὐτὰς νὰ κατακαίωσι τὸν ἅγιον ἀσπλάγχνως· τόσον δὲ κατεκαύθη ἀπὸ τὰς λαμπάδας ὁ ἀθλητὴς, ὥστε αἱ σάρκες του ἀνέλυσαν καὶ ἔτρε-

χον εἰς τὴν γῆν, ὡς ἂν ἦτο κηρίον, καὶ ἐζυμώθησαν μὲ τὸ χῶμα τῆς γῆς, ὡς λεπτὸς κονιορτός. Οὕτω ὁ τοῦ Χριστοῦ μάρτυς προσευχόμενος καὶ ἀναλυόμενος, ἐγέμισε τὸν ἀέρα ἀπὸ μυρεψικὴν εὐωδίαν, καὶ ἀνέβη ὡς ἀστὴρ φαεινὸς πρὸς τὸν Κύριον, διὰ νὰ λάβῃ τῆς νίκης τὸν στέφανον, καθὼς τινὲς χριστιανοὶ ἠξιώθησαν νὰ ἴδωσιν αὐτὸν, ὅτι ἀνέβαινεν εἰς τοὺς οὐρανοὺς μὲ τοιαύτην λαμπρότητα. Ὁ δὲ ἀσεβὴς καὶ ἄθλιος Μαξιμιανὸς, μένων ἀκόμη εἰς τὴν μανίαν του ἐπρόσταξε νὰ συναχθῇ ἐπιμελῶς ἡ γῆ ἐκείνη, εἰς τὴν ὁποίαν ἔπεσον αἱ σάρκες τοῦ ἁγίου, ὁμοίως καὶ τὰ κόκκαλά του, καὶ νὰ σκορπισθῶσιν εἰς τὴν θάλασσαν ἔμπροσθεν εἰς τοὺς ὀφθαλμούς του.

Ὁ ἅγιος ΚΑΙΣΑΡΙΟΣ ὁ ἀδελφὸς Γρηγορίου τοῦ Θεολόγου ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.

» Ὁ Γρηγορίου πρὸς νεκρὸν Καισαρίου,
» Γλώττης χαλινοῖ τῆς ἐμῆς λόγους Λόγος. (1).

Ἐκ τῶν ἐρωτήσεων Καισαρίου Ἀδελφοῦ τοῦ Ἁγίου Γρηγορίου τοῦ Θεολόγου.

ΕΡΩΤΗΣΙΣ

Πόσας ἡμέρας διέτριψεν ὁ Ἀδὰμ ἐν τῷ Παραδείσῳ;

ΑΠΟΚΡΙΣΙΣ

Πολλοὶ τῶν ἱστορούντων τὰ κατ' αὐτὸν, οἱ μὲν λέγουσιν ἓξ ἡμέρας· διὸ φασὶ καὶ τῇ ἕκτῃ ἡμέρᾳ ἦλθεν ὁ Σωτὴρ ἡμῶν πρὸς αὐτόν. Ἄλλοι δὲ, ὅτι ἓξ μόνον ὥρας. Ἕτεροι δὲ τεσσαράκοντα ἡμέρας λέγουσι τὸν Ἀδὰμ σὺν τῇ Εὔᾳ ἐνδιαιτηθῆναι τῷ Παραδείσῳ καὶ ἐντρυφήσαντες ἐξώσθησαν, τῇ παραβάσει ὡς φασὶν ἀντεισάγων ὁ Χριστὸς καὶ ἀναπληρῶν, οὐκ ἔφαγεν οὐδὲ ἔπιε, τεσσαράκοντα ἡμέρας ἐν τῇ ἐρήμῳ ὑπὸ τοῦ διαβόλου πειραζόμενος. Τοῦτον οὖν τῆς τεσσαρακοστῆς τὸν τρόπον κἀμοὶ δοκεῖ οὐκ ἀπεικὸς ὑπάρχειν. Ταύτῃ γὰρ τῇ τεσσαρακοστῇ ἑπομένῃ ἡ τῆς Ἐκκλησίας ἡμῶν θεία δμήγυρις, ἅπαξ διὰ πάσης τῆς τοῦ ἐνιαυτοῦ περιόδου, σφοδροτάτῃ ἀποχῇ βρωμάτων νηστεύει, τὴν ἀρχαίαν τοῦ Παραδείσου ἐπιζητοῦσα πατρίδα καὶ τὴν ἐκεῖ ἱμειρομένη δίαιταν. Ἀνθυπείκει γὰρ πᾶσι τοῖς τοῦ προπάτορος ἡμῶν ὀφλήμασιν ὁ Χριστός. Ἐκείνου γὰρ παρακούσαντος, ἀνθυπακούει οὗτος μέχρι Σταυροῦ καὶ θανάτου. Ἐκεῖνος πειραζόμενος διὰ τῆς Εὔας ἡττηθείσης ὑπὸ τοῦ διαβόλου τῶν ἀπηγορευμένων ἀπεγεύσατο, οὗτος πειραζόμενος νηστεύει, ἀντιπρυτανεύων τὰς ἐν τῷ Παραδείσῳ τεσσαράκοντα ἡμέρας τοῦ προ-

(1) Σημείωσαι ὅτι ὄχι μόνον ὁ Θεολόγος Γρηγόριος λόγον ἐπιτάφιον ἔπλεξεν εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ Καισαρίου, ἀλλὰ καὶ αὐτὸς ὁ Καισάριος ἐρωταποκρίσεις τινὰς συνέγραψεν, ἐξ ὧν μερικαὶ φέρονται τετυπωμέναι ἐν τῷ τέλει τῆς βίβλου Ἀναστασίου τοῦ Σιναΐτου, τῆς καλουμένης Ὁδηγοῦ, ἐκ τοῦ ὁποίου ἐρανίσθημεν. Αἱ δὲ ἄλλαι ἐτυπώθησαν ἐν τῇ βιβλιοθήκῃ τῶν πατέρων.

πάτορος ἡμῶν Ἀδάμ. Ἐκεῖνος Θεὸς βουληθεὶς γενέσθαι μὴ δυνηθεὶς, καὶ ὅπερ ἦν ἐτράπη ἐξ ἀθανάτου θνητὸς γενόμενος καὶ ἐκ μάκαρος κατάκριτος, οὗτος δὲ ὑπὲρ ἐκείνου βροτὸς γίνεται, μένων Θεὸς, μὴ τραπεὶς τὴν φύσιν, μηδ' ἀλλοιωθεὶς τὴν Θεότητα. Ἐκεῖνος ἐκ τοῦ παραδείσου εἰς τὸ ἐμπαθὲς καὶ ἐπίπονον τοῦτο ἐξῳκίσθη χωρίον, οὗτος ἐξ οὐρανοῦ ὑπὲρ ἐκείνου ἐπιφοιτήσας, τὸν ἐκείνου ἀναλαμβάνεται βίον· ἀντὶ τῶν νοερῶν καὶ λογικῶν ζώων, ζώοις ἀλόγοις κυκλούμενος· ἀντὶ πασῶν φερουσῶν δυνάμεων, ἀγκάλαις γυναικὸς ἡγιασμένης Ἀχράντου καὶ Ἀειπαρθένου φερόμενος· ἀντὶ Χερουβεὶμ, ὑποζυγίῳ, κα αὐτῷ ἀλλοτρίῳ ἐποχούμενος· ἀντὶ Ἀγγελικῶν ὕμνων καὶ ᾠδῶν, παισὶν Ἑβραίων ὑμνούμενος, βοῶσιν, Εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος ἐν ὀνόματι Κυρίου· ἀντὶ Παρθένου τῆς Εὔας, Θεόπαιδα τὴν αὐτοῦ Ἁγίαν Μητέρα ἀντήγειρεν, ἀντὶ τοῦ ἐκείνης ἐπιτιμίου, ταύτῃ τό χαῖρε διὰ τοῦ οἰκείου δούλου Γαβριὴλ ἀπέστειλεν· ἀντὶ ξύλου παραβάσεως, ξύλον ἀναστάσεως, ἐν μέσῳ τῆς γῆς, τὸν σωτήριον αὐτοῦ Σταυρὸν ἔπηξε, καθὼς φησὶν ὁ μελῳδὸς Δαβίδ.

Ὁ δὲ πρὸ αἰώνων Θεὸς ἡμῶν, εἰργάσατο σωτηρίαν ἐν μέσῳ τῆς γῆς. Οὕτω μοι δοκεῖ καὶ τὰς τεσσαράκοντα ἡμέρας, ὑπὲρ τούτων ἀναστᾶσθαι. Ἐγὼ δὲ τῆς ἐκείνων ἑξάδος καὶ τῆς ἐμῆς τεσσαρακοστῆς, τὸν ἔκ τινων οὐκ ἀσήμων γερόντων εἰς ἡμᾶς φοιτήσαντα περὶ τούτου λόγον μᾶλλον ἀποδέχομαι, ἐκ τῶν τοῦ ὑψηλοῦ Ἀποστόλου ῥημάτων βεβαιουμένης, τὸ, καὶ πλείονα χρόνον ἐν τῷ παραδείσῳ ζῆσαι μακαρίως τὸν Προπάτορα ἡμῶν· ἐκ προσώπου γὰρ αὐτοῦ ὁ θεῖος Ἀπόστολος διαρρήδην βοᾷ. Ἐγὼ δὲ ἔζων χωρὶς νόμου ποτέ. Οὐκ ἄρα δὲ Παῦλος τοῦ νόμου ποτὲ προϋπῆρχεν ὁ ἔσχατος πάντων τῶν τοῦ νόμου φοιτητῶν, οὐδ' αὖ πάλιν χωρὶς τούτου ποτὲ ἦν, ἢ ἐγένετο· καὶ γὰρ τὸ Εὐαγγέλιον, κηρύττων, τὰς νομικὰς μαρτυρίας προτίθησιν· ἀλλ' ἐκ προσώπου τοῦ Ἀδὰμ ἀποδυρόμενος, εἰκότος φησίν. Ἐγὼ δὲ ἔζων χωρὶς νόμου ποτὲ, σαφέστερον δὲ παριστᾷ ἐκ προσώπου τοῦ Ἀδὰμ ταῦτα βοῶν, καὶ λευκαίνων τὸ νόημα· οὐκ' ἔτι νόμον, ἀλλ' ἐντολὴν φάσκων, τὴν δοθεῖσαν τῷ Ἀδὰμ δηλονότι· ἐλθούσης δὲ τῆς ἐντολῆς ὡσανεὶ, ἡ ἁμαρτία ἀνέζησεν· ἐγὼ δὲ ἀπέθανον φησὶ, τῇ διὰ Παρασκευῆς ἐκπτώσει τῆς μακαρίας ζωῆς, ὡς δῆλον ὑπάρχειν, μὴ εὐθὺς τοῦ γενέσθαι τὸν Ἀδὰμ δοθῆναι τὴν ἐντολὴν, ἀλλὰ μετά τινα χρόνον.

Οἱ ἅγιοι μάρτυρες πάππος καὶ μάμμη, πατὴρ καὶ μήτηρ καὶ δύω τέκνα ξίφει τελειοῦνται.

» Διὰ ξίφους ἤθλησε συγγενὲς γένος,
» Ἡ παππόμαμμος πατρομητροτεκνία.

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμας.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ Γ', μνήμη τοῦ ἁγίου μάρτυρος ΚΟΔΡΑΤΟΥ τοῦ ἐν Κορίνθῳ, καὶ τῶν σὺν αὐτῷ, ΑΝΕΚΤΟΥ, ΠΑΥΛΟΥ, ΔΙΟΝΥΣΙΟΥ, ΚΥΠΡΙΑΝΟΥ, καὶ ΚΡΗΣΚΕΝΤΟΣ.

Εἰς τὸν Κοδράτον.

»Τῶν δυσσεβῶν τὴν πίστιν ὄβρεσι πλύνας,
»Τμηθεὶς, Κοδράτε, σῶν ἀφ' αἱμάτων πλύνῃ.

Εἰς τὸν Ἀνεκτὸν Παῦλον καὶ Διονύσιον.

»Γνωστοῖς Ἀνεκτὸν σὺν δυσὶ κτείνει ξίφος,
»Οἷς οὐκ ἀνεκτὸν μὴ θανεῖν Θεοῦ χάριν.

Εἰς τὸν Κρήσκεντα καὶ Κυπριανὸν.

»Ὁρῶν κατὰ θνήσκοντα Κρήσκεντα ξίφει,
»Σπεύδει σὺν αὐτῷ Κυπριανὸς τεθνάναι.
»Ἄμφηκες δεκάτῃ Κοδράτον ξίφος ἐγκατέπεφνεν.

Οὗτοι οἱ ἅγιοι ἦσαν κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Δεκίου καὶ τοῦ Οὐαλλεριανοῦ, καὶ Ἰάσονος ἡγεμόνος Ἑλλάδος ἐν ἔτει σνβ'. (252), ὁ δὲ ἅγιος Κοδράτος ἐπειδὴ ἔμεινε πολλὰ νήπιον, ἀφ' οὗ ἀπέθανεν ἡ μήτηρ του, ἐτρέφετο διὰ θαύματος· γύρωθεν αὐτοῦ ἐφαίνετο νέφος, τὸ ὁποῖον ἔδιδεν εἰς αὐτὸν φαγητόν. Ὅτε δὲ ἔγεινε νέος εἰκοσιοκτὼ ἐτῶν, ἐφιλιώθησαν μὲ αὐτὸν οἱ ἄνω εἰρημένοι ἅγιοι μετὰ τῶν ὁποίων πιασθεὶς ἀπὸ τοὺς Ἕλληνας διὰ τὴν εἰς Χριστὸν ὁμολογίαν, ἐδάρη δυνατὰ μετ' αὐτῶν, καὶ οὕτως ἀπεκεφαλίσθησαν ὅλοι, καὶ ἔλαβον τοὺς στεφάνους τοῦ μαρτυρίου.

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τῆς ὁσίας μητρὸς ἡμῶν ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΣ τῆς Πατρικίας.

»Ἡ Πατρικία πάντα λιποῦσα τάδε,
»Πάντων κατέστη κυρία ἐν τῷ πόλῳ

Κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Ἰουστινιανοῦ τοῦ μεγάλου ἐν ἔτει φλ'. (530), ὑπῆρξε μία γυνὴ εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν εὐλαβὴς καὶ φοβουμένη τὸν Θεὸν, Ἀναστασία ὀνόματι, καταγομένη ἀπὸ γονεῖς πλουσίους καὶ εὐγενεῖς. Αὕτη δὲ ἦτο πρώτη πατρικία τοῦ βασιλέως, ἡ ὁποία ἔχουσα τὸν φόβον τοῦ Θεοῦ εἰς τὴν καρδίαν της, ἐφύλαττε τὰς ἐντολάς του· εἶχε δὲ φυσικὴν ἀνδρίαν καὶ πολλὴν πραότητα, ὥστε ὅλοι οἱ φιλόθεοι χριστιανοὶ ἔχαιρον εἰς τὰς ἀρετάς της, καὶ αὐτὸς ὁ ἴδιος βασιλεὺς Ἰουστινιανός. Ἐπειδὴ δὲ ὁ τῶν ζιζανίων σπορεὺς διάβολος συνειθίζει νὰ φθονῇ πάντοτε καὶ νὰ κατηγορεῖ τὸ καλὸν καὶ τὴν ἀρετὴν, καὶ δὲν ἀφίνει νὰ ἔχωσιν ἀνάπαυσιν καὶ εἰρήνην οἱ τὴν ἀρετὴν μεταχειριζόμενοι, διὰ τοῦτο καὶ ἡ μακαρία αὕτη Πατρικία ἐφθονήθη ἀπὸ τὴν βασίλισσαν διὰ

τὰς ἀρετάς της. Τοῦτο δὲ μαθοῦσα εἶπε καθ' ἑαυτὴν ἡ ὄντως φρονίμη κατὰ Θεόν. «Ἀναστασία, ἐπειδὴ τώρα εὗρες εὔλογον καὶ ἀληθινὴν ἀφορμὴν, σώζουσα σῶζε τὴν ψυχήν σου, καὶ οὕτω τὴν μὲν βασίλισσαν θέλεις ἐλευθερώσει ἀπὸ τὸν ἄλογον φθόνον, εἰς δὲ τὸν ἑαυτόν σου θέλεις προξενήσει τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν». Ἀφ' οὗ δὲ ἐσυλλογίσθη ταῦτα ἡ μακαρία, ἐναύλωσε πλοῖον, καὶ λαβοῦσα μέρος τι ἀπὸ τὸν πλοῦτον καὶ τὰ ὑπάρχοντά της, τὰ δὲ λοιπὰ ἀφήσασα, ὑπῆγεν εἰς τὴν Ἀλεξάνδρειαν, καὶ ἐκεῖ κτίσασα μοναστήριον εἰς τόπον ὀνομαζόμενον Ἑμπτον, ἡσύχαζεν εἰς αὐτὸ, ὑφαίνουσα ἱερὰ πανία καὶ σπουδάζουσα, πῶς νὰ ἀρέσῃ εἰς τὸν Θεόν· εἰς τὸν τόπον δὲ ἐκεῖνον ἕως τοῦ νῦν εὑρίσκεται τὸ μοναστήριον αὐτῆς, ἐπονομαζόμενον τῆς Πατρικίας. Ἀφ' οὗ δὲ παρῆλθον τινὲς χρόνοι ἀπέθανεν ἡ βασίλισσα· τότε δὲ ἐνεθυμήθη ὁ βασιλεὺς τὴν καλὴν Πατρικίαν, καὶ ἔστειλε πανταχοῦ ἀνθρώπους, διὰ νὰ ζητήσωσιν ἐπιμελῶς καὶ νὰ τὴν εὕρωσι. Μαθοῦσα δὲ τοῦτο ἡ ἀληθῶς ἀμνὰς τοῦ Θεοῦ, ἀφῆκε τὸ μοναστήριόν της, καὶ διὰ νυκτὸς ὑπῆγεν εἰς τὴν Σκῆτιν πρὸς τὸν Ἀββᾶν Δανιὴλ, καὶ ἐξωμολογήθη εἰς αὐτὸν ἅπασαν τὴν ἑαυτῆς ὑπόθεσιν· ὁ δὲ ὅσιος ἐνδύσας αὐτὴν ἀνδρικὰ φορέματα, μετωνόμασεν Ἀναστάσιον· εἶτα ἐμβάσας αὐτὴν εἰς σπήλαιον, τὸ ὁποῖον ἦτο μακρὰν ἀπὸ τὴν Σκῆτιν, τὴν ἔκλεισεν ἐκεῖ, δοὺς κανόνα καὶ ἐντολὴν εἰς αὐτὴν, μήτε αὐτὴ νὰ ἐκβῇ ἔξω ἀπὸ τὸ σπήλαιον, μήτε ἄλλον νὰ ἀφήσῃ νὰ ἔμβῃ εἰς αὐτὸ μὲ τελειότητα. Ἐδιώρισε δὲ καὶ ἕνα ἀδελφὸν νὰ τῆς φέρῃ ἓν σταμνίον νεροῦ, τὸ ὁποῖον νὰ βάλλῃ ἔξω τοῦ σπηλαίου, καὶ λαμβάνων εὐχὴν νὰ ἀναχωρῇ.

Ἔμεινε λοιπὸν ἐκεῖ κεκλεισμένη ἡ ὄντως ἀδαμαντίνη καὶ ἀνδρεία ψυχὴ, χωρὶς νὰ ἐξέλθῃ χρόνους ὁλοκλήρους εἴκοσιοκτὼ, φυλάττουσα ἀπαρασαλεύτως τὸν κανόνα τοῦ γέροντος. Ὅθεν ποῖος νοῦς δύναται νὰ ἐννοήσῃ, ἢ ποία γλῶσσα ἠμπορεῖ νὰ εἴπῃ τὰς ἀρετὰς, ὅσας κατώρθωσεν ἡ ἀοίδιμος εἰς τὸ διάστημα ἐκεῖνο τῶν εἰκοσιοκτὼ ἐτῶν; ἢ ποία χεὶρ δύναται νὰ περιγράψῃ τὰ δάκρυα, ὅσα καθ' ἑκάστην ἡμέραν ἐπρόσφερεν ἡ τρισολβία, ὡς θυσίαν εἰς τὸν Κύριον; ἢ τοὺς ἀναστεναγμοὺς ἐκείνης καὶ ὀδυρμούς; ἢ τὰς ἀγρυπνίας καὶ ψαλμῳδίας; ἢ τὰς προσευχὰς καὶ ἀναγνώσεις; ἢ τὸ στάσιμον καὶ τὰς γονυκλισίας; ἢ τὰς χαμευνίας καὶ τὰς νηστείας, καὶ πρὸ αὐτῶν τίς δύναται νὰ παραστήσῃ τοὺς πολέμους τῶν δαιμόνων καὶ τὰς ἐπαναστάσεις, ὅσας ἐκεῖ ἐδοκίμασεν ἡ μακαρία; ἢ τὰς πονηρὰς ἐνθυμήσεις τῶν σαρκικῶν ἡδονῶν, καὶ τὰ τούτοις ὅμοια; τὸ δὲ νὰ ἦναι ἔγκλειστος καὶ παντάπασι νὰ μὴ ἐξέλθῃ εἰς ὅλας τὰς ἡμέρας τῶν εἰκοσιοκτὼ ἐτῶν μία γυνὴ Συγκλητικὴ, ἀνατεθραμμένη εἰς τὰ

βασίλεια, καὶ συνειθισμένη νὰ συναναστρέφηται πάντοτε μὲ πλῆθος ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν, τοῦτο ἀληθῶς, τοῦτο ἐκπλήττει πάντα νοῦν καὶ διάνοιαν. Μὲ τούτους λοιπὸν καὶ τοὺς τοιούτους ἀγῶνας ἀγωνισαμένη, ἔγινε σκεῦος καὶ κατοικητήριον τοῦ ἁγίου Πνεύματος· προγνωρίσασα δὲ τὸν θάνατον καὶ τὴν πρὸς τὸν Κύριον αὐτῆς ἐκδημίαν, ἔγραψεν ἐπάνω εἰς κεραμίδιον πρὸς τὸν γέροντα Δανιὴλ, λέγουσα· «λάβε μετὰ σοῦ τὸν ἀδελφόν, ὅστις μοὶ ἔφερε ὕδωρ, καὶ τὰ ἐργαλεῖα, ὅσα εἶναι ἐπιτήδεια πρὸς κατασκευὴν τάφου, καὶ ἐλθὲ ταχέως διὰ νὰ ἐνταφιάσῃς τὸ τέκνον σου Ἀναστάσιον τὸν εὐνοῦχον.» Ταῦτα γράψασα, ἔβαλεν ἔξω τῆς θύρας τοῦ σπηλαίου. Ὁ δὲ Ὅσιος Δανιὴλ ἀπεκαλύφθη ταῦτα ὑπὸ Θεοῦ διὰ νυκτερινῆς ὀπτασίας, καὶ λέγει πρὸς τὸν μαθητήν του· σπούδασον, ἀδελφὲ, νὰ ὑπάγῃς εἰς τὸ σπήλαιον, ὅπου κατοικεῖ ὁ ἀδελφὸς ἡμῶν Ἀναστάσιος ὁ εὐνοῦχος, καὶ προσέχων ἔξω τοῦ σπηλαίου του, θέλεις εὕρει κεραμίδιον γεγραμμένον, τὸ ὁποῖον λάβε καὶ μὲ πολλὴν σπουδὴν καὶ ταχύτητα ἐπάνελθε πρὸς ἡμᾶς. Ἀφ' οὗ δὲ ὁ ἀδελφὸς ἔφερε τὸ κεραμίδιον ἀνέγνωσε τὰ γράμματα ὁ γέρων καὶ ἐδάκρυσεν· εἶτα παραλαβὼν τὸν ἀδελφὸν καὶ τὰ πρὸς τάφον ἀπαιτούμενα ἐργαλεῖα, ἀπῆλθεν ἀμέσως καὶ ἀνοίξαντες τὸ σπήλαιον, εὗρον τὸν μακάριον Ἀναστάσιον θερμαινόμενον· προσπεσὼν δὲ εἰς αὐτὸν ὁ γέρων, ἔκλαυσε λέγων· «μακάριος εἶ, ἀδελφὲ Ἀναστάσιε, διότι φροντίζων καὶ ἐνθυμούμενος τὴν ὥραν ταύτην τοῦ θανάτου, κατεφρόνησας βασιλείαν ἐπίγειον.

Εὖξαι λοιπὸν ὑπὲρ ἡμῶν πρὸς τὸν Κύριον·» ὁ δὲ Ἀναστάσιος, ἐγὼ, πάτερ, εἶπεν, ἐγὼ περισσότερον ἔχω χρείαν πολλῶν εὐχῶν ἐν τῇ ὥρᾳ ταύτῃ· ὁ γέρων ἀπεκρίθη, « Ἂν ἐγὼ ἤθελον ἀποθάνει πρότερον, βεβαίως ἔμελλον νὰ παρακαλέσω τὸν Θεὸν διὰ σέ.» Ἀναστᾶσα δὲ καὶ καθίσασα ἐπάνω εἰς τὸ ψιάθιον, κατεφίλησε τὴν κελλὴν τοῦ γέροντος, προσευξαμένη, (1) εἶπε ταῦτα πρὸς αὐτὸν ἡ ὁσία «ὁ Θεὸς ὁ ὁδηγήσας με ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ, αὐτὸς πληρώσαι μετὰ τοῦ γήρως σου ὡς μετὰ Ἀβραάμ. Μακάριος εἶ, σὺ νέε Ἀβραάμ, καὶ ξενοδόχε Χριστοῦ, ὅτι πολλοὺς καρποὺς δέχεται ὁ Κύριός διὰ τῶν χειρῶν σου.» Ὁ δὲ γέρων λαβὼν τὸν μαθητήν του, ἔρριψεν εἰς τοὺς πόδας αὐτῆς λέγων, εὐλόγησον τὸ τέκνον σου τὸν μαθητήν μου· ἡ δὲ ἁγία καταφιλήσασα αὐτὸν εἶπε· «Θεὸς τῶν πατέρων μου, ὅστις παρίστασαι εἰς ἐμὲ ἐν τῇ ὥρᾳ ταύτῃ διὰ νὰ μὲ χωρίσῃς ἀπὸ τὸ σῶμα τοῦτο· σὺ Κύριε, ὅστις γνωρίζεις ὅλα τὰ διαβήματα καὶ τοὺς δρόμους, ὅσα ἔκαμε ὁ ἀδελφὸς οὗτος, ὑπάγων καὶ ἐρχόμενος εἰς τὸ

(1) Ταῦτα γράφονται εἰς τὸν Παράδεισον τῶν Πατέρων.

σπήλαιον τοῦτο διὰ τὸ ὄνομά σου, καὶ διὰ τὴν ἀσθένειάν μου καὶ ταλαιπωρίαν, σὺ ἀνάπαυσον τὸ πνεῦμα τῶν ἁγίων πατέρων εἰς αὐτὸν καθὼς ἀνέπαυσας καὶ τὸ πνεῦμα τοῦ Ἡλιοὺ εἰς τὸν Ἐλισαῖον». Ἔπειτα γυρίσας πρὸς τὸν γέροντα λέγει, «διὰ τὸν Κύριον, πάτερ, μὴ ἐκβάλετε τὰ φορέματα τὰ ὁποῖα εἶμαι ἐνδεδυμένος, μηδὲ ἄλλος τις ἂς μὴ ἠξεύρῃ τὰ κατ' ἐμέ.» Κοινωνήσασα δὲ τῶν θείων μυστηρίων, λέγει· «δότε μοι τὴν ἐν Χριστῷ ἀγάπην, καὶ εὔξασθε ὑπὲρ ἐμοῦ·» ἀναβλέψασα δὲ εἰς τὰ δεξιὰ μέρη, λέγει, «καλῶς ἦλθετε· (ἔλεγε δὲ τοῦτο εἰς τοὺς ἁγίους ἀγγέλους) καὶ ἰδοὺ ἔλαμψε τὸ πρόσωπον αὐτῆς ὡς πῦρ· εἶτα ποιήσασα τὸ σημεῖον τοῦ τιμίου σταυροῦ εἰς τὸ στόμα της, εἶπε « Κύριε εἰς χεῖράς σου παρατίθημι τὸ πνεῦμά μου,» καὶ τοῦτο εἰποῦσα, παρέδωκε τὴν ψυχήν της εἰς χεῖρας Θεοῦ. Ἔκλαυσε δὲ ὁ γέρων καὶ ὁ μαθητής του, καὶ ἔσκαψαν τάφον ἔμπροσθεν τοῦ σπηλαίου, εἶτα ἐκδυθεὶς ὁ γέρων τὸ φόρεμα ὅπερ ἐφόρει, λέγει εἰς τὸν μαθητήν του, ἔνδυσον τέκνον τὸν ἀδελφὸν τὸ φόρεμα τοῦτο ἐπάνω ἀπὸ τὰ φορέματα τὰ ὁποῖα φορεῖ, (ἦσαν δὲ ταῦτα χονδρὰ καὶ εὐτελέστατα) ὅτε δὲ ἐνέδυεν ὁ ἀδελφὸς τὴν μακαρίαν, ἐφάνησαν εἰς αὐτὸν οἱ μαστοί της, ὡς φύλλα καταξηραμμένα, πλὴν δὲν εἶπε περὶ τούτου τίποτε εἰς τὸν γέροντα. Ἀφ' οὗ δὲ ἐνεταφίασαν αὐτὴν (1) εἶπεν ὁ γέρων εἰς τὸν μαθητήν, ἂς καταλύσωμεν σήμερον τὴν νηστείαν, καὶ ἂς ποιήσωμεν ἀγάπην ἐπάνω τοῦ γέροντος, καὶ κοινωνήσαντες, εὗρον αὐτὸν ἔχοντα ὀλίγα παξιμάδια, καὶ ὀλίγα βρεκτὰ ὄσπρια καὶ ἔφαγον, καὶ λαβόντες τὴν σειρὰν καὶ τὸ καλάθιον ὅπερ εἰργάζετο, ἀνεχώρησαν εὐχαριστοῦντες τῷ Θεῷ, καὶ ἐπέστρεφον εἰς τὴν σκήτην· τότε λέγει ὁ μαθητὴς εἰς τὸν γέροντα· «γνωρίζεις, πάτερ, ὅτι ὁ εὐνοῦχος Ἀναστάσιος ἦτο γυνή; ὁ δὲ γέρων ἀπεκρίνατο· τὸ γνωρίζω καὶ ἐγὼ τέκνον, ἀλλὰ διὰ νὰ μὴ φανερωθῇ τὸ πρᾶγμα πανταχοῦ, τούτου χάριν ἔνδυσα αὐτὴν μὲ ἀνδρικὴν στολὴν καὶ Ἀναστάσιον αὐτὴν ὠνόμασα, διὰ τὸ ἀνύποπτον· διότι πολλὴ ζήτησις ἔγεινε δι' αὐτὴν ἀπὸ τὸν βασιλέα Ἰουστῖνον εἰς πᾶσαν πόλιν καὶ χώραν, καὶ μάλιστα εἰς τὰ μέρη ταῦτα, ἀλλ' ἰδοὺ ὅτι ἐφυλάχθη ἀπὸ ἡμᾶς ἀφανὴς μὲ τὴν χάριν τοῦ Θεοῦ, τότε ἤρχισεν ὁ γέρων καὶ διηγήθη λεπτομερῶς τὰ περὶ τοῦ βίου της.

Ὁ ἅγιος Μάρτυς ***ΜΑΡΚΙΑΝΟΣ*** *ξύλοις θλασθεὶς τελειοῦται.*

» Ἐθαύμασαν βροτοὶ σε θλασθέντα ξύλοις,
» Ἀμὴν λέγω σοι Μαρκιανὲ καὶ νόες.

(2) Καὶ ταῦτα τὰ ἀκόλουθα γράφονται εἰς τὸν Παράδεισον τῶν Πατέρων.

Ὁ ἅγιος νεομάρτυς ΜΙΧΑΗΛ ὁ Μαυρουδῆς, ὁ ἐν Θεσσαλονίκῃ μαρτυρήσας ἐν ἔτει ᾳφμδ' (1544) *πυρὶ τελειοῦται.*

» Οὐ μάρτυς ἁπλοῦς, ἀλλὰ καὶ θείων λόγων
Ρήτωρ ἐδείχθης· ὦ Μιχαὴλ παμάκαρ.

Οὗτος ὁ νεοφανὴς, καὶ μέγας τοῦ Χριστοῦ μάρτυς ἦτον ἔκ τινος μικρᾶς χώρας ὀνομαζομένης Γρανίτζα, ἐν μέσῳ τῶν συνόρων τῆς δευτέρας Θεσσαλίας, τὰ νῦν δηλονότι λεγόμενα Ἄγραφα· οἱ δὲ γονεῖς του ὠνομάζοντο Δημήτριος καὶ Σωτήρα· ἀμφότεροι θεοσεβεῖς καὶ δίκαιοι, φιλόπτωχοι καὶ εἰς τὰς ἀκολουθίας τῆς Ἐκκλησίας συντρέχοντες, οἵτινες ἀνέτρεφον τὸν υἱόν των μὲ πᾶσαν σεμνότητα καὶ ταπεινοφροσύνην, διότι ἦτον εἰς αὐτοὺς χαρισμένος ἀπὸ τὸν Θεόν. Τὸν ἐδίδασκον δὲ νὰ φυλλάττῃ τὰς ἐντολὰς τοῦ Θεοῦ· ἐπειδὴ καὶ ἀπὸ τὴν φύλαξιν τῶν ἐντολῶν τοῦ Θεοῦ, φανερώνεται ἡ ἀγάπη ὁποῦ ἔχει τινες εἰς αὐτόν· καθὼς ὁ ἴδιος τὸ λέγει εἰς τὸ Εὐαγγέλιον· «ὅποιος μὲ ἀγαπᾶ, αὐτὸς «φυλάττει τὰς ἐντολάς μου, καὶ αὐτὸς θέλει ἀγαπηθῇ ἀπὸ τὸν οὐράνιόν μου πατέρα»· ἀπὸ τὰ ὁποῖα αὐτὰ εὐαγγελικὰ ρητὰ, ἔβαλε καλὴν ἀρχὴν νὰ γένῃ πληρωτὴς τῶν ἐντολῶν τοῦ Κυρίου· εἰς ὀλίγον δὲ καιρὸν ἀπέθανεν ὁ πατήρ του, καὶ ἀνεπαύθη εἰς τὰς αἰωνίους μονάς· ἡ δὲ μήτηρ του, καθ' ὅσον ἐδύνετο, μὲ κάθε προθυμίαν ἀνέτρεφε τὸν υἱόν της, τὸν ὁποῖον ἀφ' οὗ ἔφθασεν εἰς νόμιμον ἡλικίαν, τὸν ὑπάνδρευσεν μὲ νόμιμον γυναῖκα· ἔπειτα αὐτὸς ἀνεχώρησε, καὶ ἐπῆγεν εἰς τὴν Θεσσαλονίκην, καὶ ἔγεινε γνώριμος μὲ τοὺς ἐκεῖ κατοίκους, ποτὲ μὲν συναναστρεφόμενος μὲ τοὺς ἀρτοπωλοὺς, ποτὲ δὲ πάλιν καθήμενος μόνος εἰς ἐργαστήριον, καὶ πωλῶν ἄρτους, καὶ μὲ ταύτην τὴν ἐργασίαν ἐπορίζετο τὸν ἄρτον του· ἔδιδε δὲ καὶ εἰς τοὺς πτωχοὺς ἐλεημοσύνην, καὶ εἰς τὰς Ἐκκλησίας τὸ κατὰ δύναμιν· ἐσύχναζεν εἰς τὰς ἀκολουθίας τῆς Ἐκκλησίας, καὶ προσέχων ἠκροάζετο τοὺς θείους λόγους· ἐσύχναζε δὲ καὶ εἰς ἡμᾶς· (1) διὰ νὰ ἀκούῃ μόνον τοὺς ἱεροὺς λόγους, καὶ τοιουτρόπως ἔκαμνε πάντοτε· θέλων δὲ νὰ γένῃ μοναχὸς, τὸν ἐμπόδιζον πολλοὶ, καὶ τοῦ ἔλεγον, ὅτι δὲν εἶναι συγχωρημένον νὰ μονάσῃ παρὰ γνώμην τῆς γυναικός του. Ἀφ' οὗ δὲ ἔφθασεν ἡ τῆς μεγάλης τεσσαρακοστῆς τρίτη Κυριακὴ τῆς σταυροπροσκυνήσεως, ἐπρόλαβεν ἐκεῖνος ἀπὸ τὸ μεσονύκτιον εἰς τὴν Ἐκκλησίαν ἀκούων μὲ προσοχὴν ὅλην τὴν ἀκολουθίαν, καὶ τὰ ἱερὰ τοῦ Εὐαγγελίου λόγια, τὰ ὁποῖα ὡς ἕνα θεῖον σπόρον τὰ ἐμφύτευσεν εἰς τὸ βάθος τῆς καρδίας του, μετὰ παρέλευσιν τριῶν ἡμερῶν, τὰ ἔβαλε καὶ εἰς ἔργον μὲ τὴν δύναμιν τοῦ Κυ-

(1) Οὗτος φαίνεται ὅτι εἶναι ὁ ἴδιος συγγραφεὺς Θεοφάνης ὁ Θεσσαλονίκης.

ρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ· τὴν δευτέραν τῆς μεσονηστίμου, μετὰ τὸν ἑσπερινὸν, λαβὼν εὐλογίαν ἀνεχώρησε δρομαίως, κάμνων πρᾶγμα ἐναντίον ἀπὸ τὴν συνήθειαν ὅπου εἶχε· (διότι ἡμεῖς ἐσυνειθίζαμεν (1) ὕστερον ἀπὸ τὴν ἀπόλυσιν τῆς ἀκολουθίας, νὰ κάμνωμεν ἀνάγνωσιν, διὰ ὠφέλειαν τῶν ἀκροατῶν· τότε δὲ οἱ μὲν ἄλλοι ἐπρόσμεναν τὴν συμπλήρωσιν τῆς ἀναγνώσεως, ἐκεῖνος δὲ, ὡς νὰ τὸν ἐβιάζέ τις, ἢ καὶ νὰ τὸν ὡδηγοῦσεν εὐγῆκε πρότερον) καὶ πηγαίνων εἰς τὸ ἐργαστήριόν του, ἐκάθισεν ὀλίγον· ἐλθὸν δέ ἕν παιδίον τῶν Ἀγαρηνῶν γειτόνων του, ἔχον ἀπὸ πρότερον τὴν γνωριμίαν του, ἐζητοῦσε νὰ ἀγοράσῃ ἄρτον· ὁ δὲ μάρτυς ἐρωτοῦσε τὸ παιδίον, ποῦ πηγαίνει, καὶ τί πιστεύει, καὶ ἂν ἐννοῇ ἐκεῖνο ὁποῦ λέγει· (τὸ ὁποῖον, τὸ ἔκανε καὶ ἄλλαις πολλαῖς φοραῖς ὁ μάρτυς,) τότε ὅμως σκληρότερον διελέγετο μὲ τὸ παιδί· ἔτυχε δὲ ἕνας ἀπὸ τοὺς νομοδιδασκάλους τῶν Ὀθωμανῶν νὰ διέρχεται τότε ἀπὸ ἐκεῖ, τὸν ὁποῖον ἐχαιρέτησε τὸ παιδὶ καὶ τοῦ λέγει· «ἀκούεις, διδάσκαλε, τί μοῦ λέγει αὐτὸς ὁ ἄπιστος; καὶ ἐκεῖνος εὐθὺς πρὸς τὸν μάρτυρα· τί εἶναι αὐτὰ ὁποῦ λέγεις ἄπιστε ἄνθρωπε; καὶ βλασφημεῖς τὴν πίστιν μας, ἥτις εἶναι ἔνδοξος καὶ τιμημένη, καθὼς καὶ ἡ στολή μας εἶναι ἔνδοξος καὶ πολύτιμος;» καὶ ὁ ἅγιος τοῦ λέγει· ἐγὼ, εἶμαι πιστὸς καὶ εὐσεβὴς ἀληθινὸς, μὲ τὴν χάριν τοῦ Χριστοῦ μου τοῦ ἀληθινοῦ **Θεοῦ**, καὶ ἠξεύρω τί λέγω, καὶ τί πιστεύω, ὥστε εἶμαι καὶ ἕτοιμος νὰ ἀποθάνω διὰ τὴν πληροφορίαν τῆς πίστεώς μου· ὑμεῖς δὲ ταλαίπωροι, οὔτε τί λέγετε ἠξεύρετε, οὔτε τί κάμνετε· ἀλλ' εἰσθε πεπλανημένοι, καὶ περιπατεῖτε εἰς τὸ σκότος, ἔχοντες μίαν θρησκείαν γεμάτην ἀπὸ μυθολογίας καὶ πλάσματα·» τούτων λεχθέντων εἰς ὀλίγην ὥραν συναθροίζονται ἐκεῖ πλῆθος Ἀγαρηνῶν, οἵτινες συλλαβόντες τὸν ἅγιον, τὸν ἔφεραν εἰς τὸν κριτὴν τῆς πόλεως, λέγοντες· «ἠκούσαμεν αὐτὸν τὸν ἄνθρωπον, ὁποῦ ἐβλασφημοῦσε τὸν **Μωάμεθ** καὶ τὸν **Θεόν**·» καὶ ὁ κριτὴς λαμβάνων εἰς τὰς χεῖρας του χαρτὶ, ἄρχισε νὰ ἐρωτᾷ κατὰ μέρος τὸν ἅγιον, καὶ νὰ καταστρώνῃ ἐγγράφως τὰς ἀποκρίσεις του· καὶ πρῶτον τὸν ἠρώτησε, «τί πιστεύεις; καὶ πῶς ὀνομάζεσαι; καὶ πόθεν εἶναι ἡ πατρίς σου; ὁ δὲ ἅγιος ἀπεκρίθη. «Χριστιανὸς εἶμαι, ἀπὸ τὴν ἐπαρχίαν τοῦ **Φαναρίου**, καὶ ἀπὸ ἀπὸ χριστιανοὺς γονεῖς ἐγεννήθην καὶ ὀνομάζομαι **Μιχαήλ**·» καὶ ὁ **Κατῆς**· «ἠξεύρεις γράμματα; ὁ μάρτυς εἶπεν, ὄχι καὶ ὁ κριτής· καὶ ἀνίσως γράμματα δὲν ἠξεύρεις, πῶς ἐσὺ τὸν Χριστὸν ὁποῦ ἦτον ἄνθρωπος, τὸν κηρύττεις ἐμπρὸς εἰς τὸ κριτήριόν μου **Θεὸν** ἀληθινὸν, καὶ Δημιουργὸν τοῦ παντός; καὶ μάλιστα ὁποῦ λέγεται ὑμεῖς, πῶς ὑπέμεινε καὶ

(1) Ταῦτα τὰ λέγει ὁ συγγραφεὺς ὡς ἐκ προσώπου του.

πάθη, καὶ ἐσταυρώθη καὶ ἐτάφη;» καὶ ὁ μάρτυς· «Ἂν ἤθελες ὦ δικαστά, νὰ ἀκούσῃς μὲ προσοχὴν τὸ μέγα μυστήριον, τῆς ἐνσάρκου οἰκονομίας τοῦ Χριστοῦ, δὲν ἤθελες μοῦ ἐναντιωθῇς παντάπασι, μήτε νὰ λέγῃς, πῶς ὁ Χριστὸς δὲν εἶναι Θεός· ὅμως εἰς ἐκεῖνα ὁποῦ μὲ ἐρώτησες, σοῦ ἀποκρίνομαι· δύω εἶναι τὰ πρῶτα καὶ ἀναγκαιότατα κεφάλαια ὁποῦ σᾶς εὐγάνουν ἀπὸ τὴν ἀλήθειαν καὶ τὸ αἴτιον εἶναι, μὲ τὸ νὰ μὴ τὰ πιστεύετε ὀρθά· τὸ πρῶτον ὅτι πιστεύοντες εἰς τὸν ἕνα Θεὸν, δὲν ὁμολογεῖτε τὰ ἐν Θεῷ τρία πρόσωπα· καὶ δεύτερον ὅτι δὲν πιστεύετε εἰς τὸν ἐνυπόστατον Λόγον, ὁποῦ πρὸ τῶν αἰώνων μὲν, ἐγεννήθη ἐκ Θεοῦ καὶ Πατρὸς, εἰς δὲ τοὺς τελευταίους χρόνους, ἔγινεν ἄνθρωπος τέλειος διὰ τὴν σωτηρίαν τῶν ἀνθρώπων· ὁ δὲ τρόπος τῆς ἐνανθρωπήσεώς του εἶναι ἀνεκδιήγητος, ὅμως καθ' ὅσον ἐνδέχεται εἰς ἀνθρωπίνην δύναμιν, λέγω σοι, ἀρχίζων ἀπὸ τὸ πρῶτον κεφάλαιον, ὅτι ὁ Θεὸς εἶναι τρισυπόστατος· ἄκουσον λοιπόν· μόνος ὁ Θεὸς εἶναι ἀΐδιος, ἀιώνιος, ἄναρχος, ἀτελεύτητος, ἄτμητος, ἄκτιστος, ἀσύγχυτος, ἄτρεπτος· τὰ δὲ κτίσματα εἶναι τρεπτὰ, διὰ τοῦτο καὶ φθαρτά· αὐτὸς λοιπὸν ὁ ἕνας καὶ μόνος Θεὸς, δὲν εἶναι μήτε χωρὶς λόγον, μήτε χωρὶς σοφίαν· ὥστε, ὁ Λόγος τοῦ Θεοῦ, ὁ αὐτὸς εἶναι, καὶ σοφία τοῦ Θεοῦ· ἐπειδὴ ἡ σοφία, μὲ λόγον εἶναι ἐξ ἀνάγκης, καὶ ἀδύνατον νὰ ἦναι χωρὶς Λόγον· ἂν λοιπὸν καὶ ἦτον ποτὲ ὁ Θεὸς, καὶ νὰ μὴν ἦτον ὁ Λόγος, καὶ ἡ σοφία τοῦ Θεοῦ, ἐξ ἀνάγκης ἦτον ὁ Θεὸς, ἄλογός τε καὶ ἄσοφος· (τὸ ὁποῖον εἶναι ἀσέβεια μεγάλη, ἀκόμη καὶ ἀδύνατον)· ὥστε Ἄναρχος εἶναι, καὶ ὁ Λόγος, καὶ ἡ σοφία τοῦ Θεοῦ, ἐπειδὴ καὶ εἶναι ἀχώριστος ἀπὸ τὸν Θεόν· ἀλλὰ μήτε λόγος εὑρίσκεται χωρὶς Πνεύματος, τὸ ὁποῖον τὸ ὁμολογεῖτε καὶ ἐσεῖς· ἐπειδὴ καὶ λέγοντες τὸν Χριστὸν, πῶς εἶναι Λόγος τοῦ Θεοῦ, τὸν λέγετε πῶς εἶναι καὶ Πνεῦμα τοῦ Θεοῦ· ἀφρόνως ὅμως, καὶ μὲ πολλὴν ἀμάθειαν· διότι δὲν χωρίζετε τὰ πρόσωπα τοῦ Λόγου καὶ τοῦ Πνεύματος· ἀμὴ τὰ ὑπὲρ φύσιν, καὶ ἄτρεπτα τὰ φρονεῖτε συγκεχυμένα, τὰ ὑπολαμβάνεται τρεπτὰ, καὶ ἀνθρωποπρεπῆ· ἕνας Θεὸς εἶναι λοιπὸν τρία πρόσωπα, καὶ τὰ τρία πρόσωπα πάλιν εἶναι ἕνας Θεός.

Ἔχει λοιπὸν ὁ Θεὸς Λόγον, καὶ Πνεῦμα, ἀλλὰ δὲν τὰ ἔχει ἀνυπόστατα, καθὼς τὰ ἔχομεν ἡμεῖς οἱ ἄνθρωποι, ἀμὴ τὰ ἔχει ἐνυπόστατα, καὶ τέλεια, καθὼς πρέπει εἰς τὸν Θεόν· χάριν παραδείγματος, καθὼς ἡ λάμψις τοῦ ἡλίου γεννᾶται ἀπὸ αὐτὸν, καὶ πάλιν ἡ ἀκτὶς τοῦ ἡλίου ἐκπορεύεται ἀπὸ αὐτὸν, καὶ καταβαίνει ἕως ἡμᾶς, καὶ μήτε ἡ λάμψις τοῦ ἡλίου, μήτε ἡ ἀκτίνά του, χωρίζεται ποτὲ ἀπὸ τὸν δίσκον τοῦ ἡλίου· πλὴν λέγοντες ἡμεῖς λάμψιν, καὶ ἀκτῖνα, δὲν λέγομεν ἄλλον ἥλιον, παρὰ τὸν ἕνα· τὸν ὅμοιον τρόπον

καὶ τὸν Λόγον τοῦ Θεοῦ, λέγοντες αὐτὸν Θεὸν, ἀκόμη καὶ τὸ Πνεῦμα τοῦ Θεοῦ τὸ ἅγιον, δὲν λέγομεν ἄλλον Θεὸν, παρὰ τὸν ἕνα ἐκεῖνον δηλαδὴ, ὁποῦ ἀνάρχως, καὶ ἀϊδίως θεωρεῖται μὲ τὸν συνάναρχον Λόγον του, καὶ τὸ ἅγιον Πνεῦμά του, καὶ τοῦτο, τὸ νὰ πιστεύωμεν ἡμεῖς οὕτως, αὐτὸς ὁ Χριστὸς, ὁ τοῦ Θεοῦ Λόγος μᾶς τὸ ἐδίδαξε· καὶ οὕτω πιστεύομεν, καὶ ὁμολογοῦμεν, καὶ μὲ αὐτὴν τὴν πίστιν μέλλομεν νὰ ἀποθάνωμεν· καὶ ταῦτα μὲν ἀρκοῦν εἰς τὸ πρῶτον κεφάλαιον· ἂς μεταβῶμεν δὲ εἰς τὸ δεύτερον· ἡμεῖς τὸν Χριστὸν λέγομεν πῶς εἶναι ἀληθινὸς, καὶ τέλειος Θεὸς, καὶ ἀληθινὸς, καὶ τέλειος ἄνθρωπος· καὶ πῶς εἶναι, ὄχι μόνον παντοκράτωρ, καὶ παντοδύναμος, ἀλλὰ καὶ δίκαιος· καθὼς καὶ ἡ ἀκτὶς τοῦ ἡλίου, διπλῆν ἐνέργειαν κέμνει, καὶ ὄχι μόνον φωτίζει τὰ πάντα, ἀλλὰ καὶ ζωογονεῖ, καὶ θερμαίνει αὐτά· ἔπλασε λοιπὸν ὁ Θεὸς τὸν ἄνθρωπον καὶ τὸν ἐπρόσταξε νὰ φυλάττῃ τὰς θείας του ἐντολάς· ἀλλὰ ἐπειδὴ καὶ ὁ ἄνθρωπος ὑπήκουσεν εἰς τὸν διάβολον θεληματικῶς, καὶ ἥμαρτε, παραβαίνοντας τὴν θείαν ἐντολὴν, καὶ ἐκαταδικάσθη διὰ τοῦτο δικαίως εἰς θάνατον, δὲν ἦτον ἴδιον τοῦ δικαίου Θεοῦ, μὲ δυναστείαν νὰ ἐλευθερώσῃ τὸν ἄνθρωπον ἀπὸ τὸν διάβολον. Ἐπειδὴ καὶ μὲ τοῦτον τὸν τρόπον ἤθελεν ἀδικήσῃ τὸν διάβολον, ἁρπάζων δηλαδὴ μὲ βίαν ἀπὸ τὰς χεῖράς του τὸν ἄνθρωπον, ὅπου δὲν τὸν ἔλαβεν ἐκεῖνος μὲ βίαν· ἀλλὰ καὶ πρὸς τούτοις ἤθελεν ἀναιρεθῇ καὶ τὸ αὐτεξούσιον τοῦ ἀνθρώπου, ἂν ὁ Θεὸς μὲ βίαν καὶ δυναστείαν τὸν ἐλευθέρωνε, τὸ ὁποῖον αὐτὸ δὲν ἦτον ἴδιον Θεοῦ, τὸ νὰ ἀφανίζῃ δηλαδὴ τὸ ἰδικόν του ἔργον· ἦτο λοιπὸν ἀνάγκαῖον νὰ γένῃ ἕνας ἄνθρωπος ἀναμάρτητος, καὶ νὰ ζήσῃ ἀναμαρτήτως· καὶ μὲ τοῦτον τὸν τρόπον νὰ βοηθήσῃ τὸν ἄνθρωπον ὁποῦ ἥμαρτε θεληματικῶς· ἀλλὰ ἐπειδὴ καὶ δὲν εὑρίσκεται οὐδεὶς ἄνθρωπος ἀναμάρτητος, οὐδὲ ἐὰν ἦναι μία ἡμέρα ἡ ζωή του, (καθὼς τὸ λέγει ἡ θεία Γραφὴ) διὰ τοῦτο ὁ μόνος ἀναμάρτητος Λόγος τοῦ Θεοῦ, υἱὸς ἀνθρώπου γίνηται, καὶ γεννᾶται ἀπὸ Παρθένον. καὶ μαρτυρεῖται μὲ φωνὴν πατρικὴν ἀπὸ τοὺς οὐρανοὺς, καὶ θεληματικῶς πειράζεται ἀπὸ τὸν διάβολον, καὶ πολεμεῖται ὡς ἄνθρωπος, καὶ νικᾷ τὸν πειράζοντα· καὶ μὲ ἔργα, καὶ μεγάλα θαύματα, φανερώνει καὶ πιστόνει τὴν θεότητά του, καὶ τὴν εἰς αὐτὸν πίστιν, καὶ μὲ τοιοῦτον τρόπον αὐτὸς ζήσας χωρὶς ἁμαρτίαν, ἀναλαμβάνει ἐπάνω του, τὰ πάθη ἡμῶν τῶν καταδίκων, ἀκόμη καὶ αὐτὸν τὸν θάνατον· καὶ ἔπειτα καταβαίνει εἰς τὸν ᾅδην διὰ νὰ σώσῃ καὶ ἐκεῖ τοὺς πιστεύσαντας. Ἀναστηθεὶς δὲ ἀπὸ τὸν τάφον μετὰ τρεῖς ἡμέρας, καὶ ἀναληφθεὶς εἰς τοὺς οὐρανοὺς ἐτίμησε τὸν ἄνθρωπον, κάμνων αὐτὸν συγκάθεδρον μὲ τὸν Θεὸν καὶ Πατέρα. καὶ καθίσας εἰς τὰ δεξιὰ τοῦ θρόνου τῆς μεγα-

λωσύνης εἰς τοὺς οὐρανούς, ἀπὸ ἐκεῖ κατέπεμψε τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον εἰς τοὺς ἁγίους του μαθητὰς, καὶ Ἀποστόλους, καὶ τοὺς ἐφώτισε· καὶ ἐκεῖνοι πάλιν ἐφώτισαν ὅλον τὸν κόσμον εἰς τὴν ἀληθῆ θεογνωσίαν, μὲ τὴν συνεργίαν τοῦ Κυρίου, ὁποῦ ἐβεβαίωνε τὸ κήρυγμά των, μὲ τὰ ἐπακολουθοῦντα θαύματα». καὶ ὁ Κριτὴς «ἀμὴ τὴν Μαριὰμ ὁποῦ ἐγέννησε τὸν Ἰησοῦν, πῶς τὴν ἔχετε ;». καὶ ὁ ἅγιος· «ἐπειδὴ Θεὸν τέλειον, καὶ ἄνθρωπον ἐγέννησεν τέλειον, ἀπὸ τὸ μεγαλείτερον τὴν ὀνομάζομεν, κηρύττοντες αὐτὴν ἀληθῆ Θεοτόκον». καὶ ὁ Κριτής. καὶ εἶναι δυνατὸν νὰ χωρηθῇ ὁ Θεὸς εἰς κοιλίαν, καὶ νὰ γεννηθῇ ;» καὶ ὁ μάρτυς, «ὅλα τὰ ἀδύνατα, καὶ δύσκολα εἰς τοὺς ἀνθρώπους, εἰς τὸν Θεὸν εἶναι δυνατὰ, καὶ εὔκολα· καὶ ὅπου θέλῃ ὁ Θεὸς, αἱ τάξεις τῆς φύσεως νικῶνται· διὰ τοῦτο πιστεύομεν, ὅτι καὶ ἐχωρήθη ὁ ἀχώρητος, καὶ ἐγεννήθη χρονικῶς, καθὸ ἄνθρωπος, καθὼς αὐτὸς ἠξεύρει»· καὶ ὁ Κριτὴς, «ἀμὴ τὸν προφήτην μας πῶς τὸν ἔχετε ;» ὁ μάρτυς· «ἀπὸ τὸν καιρὸν τοῦ Χριστοῦ, καὶ ἕως τὴν σήμερον, τινὰς προφήτης δὲν εἶναι, καθὼς τὸ λέγει αὐτὸς ὁ Κύριος· ὅτι οἱ προφῆται ἕως τοῦ βαπτιστοῦ Ἰωάννου ἐπροφήτευσαν, ὥστε ὁ ἐδικός σας δὲν εἶναι προφήτης, μὲ τὸ νὰ ἦτον ὑστερώτερος ἀπὸ τὸν Χριστὸν, καὶ καμμίαν προφητείαν δὲν εἶπε, καὶ πῶς νὰ τὸν εἰποῦμεν προφήτην ;» καὶ ὁ Κριτὴς, ὅλα αὐτὰ τὰ ἔγραψεν εἰς χαρτὶ, ἔπειτα στρέφων μὲ ἄγριον βλέμμα πρὸς τὸν Ἅγιον, τοῦ λέγει»· βλέπεις πῶς ἔγινες κατάκριτος ἀπὸ τοὺς ἰδικούς σου λόγους ; καὶ ὑπόδικος εἰς τοὺς νόμους ; διὰ τοῦτο μέλλεις νὰ παραδοθῇς εἰς τὸ πῦρ, ἂν δὲν μετανοήσῃς, καὶ νὰ ἀρνηθῇς ἐκεῖνα ὁποῦ εἶπες, διὰ νὰ εὕρῃς ἔλεος»· καὶ ὁ μάρτυς ἔκραξε μὲ μεγάλην φωνὴν, καὶ εἶπε· «πιστεύω εἰς τὸν Κύριόν μου Ἰησοῦν Χριστὸν, ὅστις εἶναι Θεὸς ἀληθινὸς, καὶ δημιουργὸς, καὶ πλάστης μου, καὶ εἶμαι ἕτοιμος, ἂν ἦναι δυνατὸν, νὰ ὑπομείνω μυρίας βασάνους διὰ τὴν ἀγάπην του· διὰ τοῦτο καὶ ἀπὸ τὰ χρήματα ὁποῦ ἔχω, πάρετε, καὶ ἀγοράσετε ξύλα διὰ νὰ μὲ κατακαύσητε, ὅτι δὲν θέλω ἀπὸ τὰ ἐδικά σας νὰ προσφερθῶ θυσία εἰς τὸν Θεόν μου»· καὶ εὐθὺς λέγων τὰ τοιαῦτα, ἔπτυσεν αὐτὸν καὶ τὸ χαρτί του

Ὁ δὲ κριτὴς, παρευθὺς ρίψας αὐτὸν χαμαὶ τὸν ἐράβδισε σφοδρῶς, ἔπειτα τὸν ἐφυλάκισεν· ἦτο δὲ ἕως ἐννάτη ὥρα τῆς ἡμέρας, καὶ ἀπὸ ἐκεῖ ἦλθον τινὲς πιστοὶ καὶ μᾶς ἀνήγγειλαν ὅλα τὰ γινόμενα (1)· ἡμεῖς δὲ εὐθὺς ὅπου τὸ ἠκούσαμεν, φόβου καὶ χαρᾶς ἐνεπλήσθημεν, φόβου μεν, συλλογιζόμενοι τὴν ἀσθένειαν τῆς φύσεως, χαρᾶς δὲ, ἐλπίζοντες ὅτι, ὁ Θεὸς ὅπου τοῦ ἔδωκε τοιαύτην γνῶσιν καὶ

(1) Ταῦτα λέγει ὁ συγγραφεὺς Θεσσαλονίκης.

εὐτολμίαν λόγου, εἰς τὸ νὰ κηρύξῃ μετὰ παρρησίας τὸ ὄνομά του ἐνώπιον τῶν ἀλλοπίστων, αὐτὸς ἕως τέλους θέλει ἐνδυναμώσει καὶ τὴν ἀσθένειαν τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως· ὅθεν, παραγγείλαντες πολλὰ εἰς τοὺς εὐσεβεῖς ἐκείνους, διὰ στηριγμὸν τοῦ μάρτυρος, τοὺς ἐπέμψαμεν διὰ παρηγορίαν του εἰς τὴν φαλακὴν καὶ ἐκεῖνοι πορευθέντες, ὄντες γνώριμοι μὲ τὸν δεσμοφύλακα, εὗρον τὸν ἅγιον εἰς τὴν φυλακὴν δεδεμένον μὲ δύο ἁλύσεις ὅπου ἴστατο καὶ ἐπροσκυνοῦσε· καὶ ὡς τὸν εἶδον ὅπου δὲν ἦτο καθόλου τεταραγμένος εἰμὴ χαροποιὸς καὶ ἡλοιωμένην ἔχων τὴν ὄψιν ἀπὸ τὴν θείαν χαρὰν δι' ἐκεῖνα τὰ ὁποῖα ἔπαθε καὶ ὑπέμεινε, συνεκάθισαν μαζύ του καὶ τοῦ εἶπον ὅσα ἐγὼ τοὺς παρήγγειλα· καὶ ἐκεῖνος τοὺς ἀπεκρίθη, λέγων εἰς αὐτούς· «ἂς ἔχῃ θάρρος, ὅτι δὲν θέλει μὲ ἐγκαταλείψει ποτὲ ἡ δύναμις τοῦ Θεοῦ ὅπου εἶναι εἰς ἐμὲ, εἰμὴ καὶ τὴν ἀσέβειαν θέλω ἐκπομπεύσω, καὶ διὰ τὸν Χριστὸν θέλω μαρτυρήσω·» καὶ πολλὰ συνομιλήσαντες, ἀφοῦ ἐνύκτωσεν, ἀνεχώρησαν· καὶ τὴν πρωΐαν πάλιν ὕστερον ἀπὸ τὸν ὄρθρον, ἔπεμψα τοὺς ἰδίους εἰς αὐτὸν νὰ τοῦ εἰποῦν τὰ χρειαζόμενα καὶ νὰ τὸν παρακινήσουν εἰς τὸ μαρτύριον· καὶ ἐκεῖνος, ὡς τοὺς εἶδεν ὅπου ἦλθον καὶ ἤκουσεν ἐκεῖνα ὅπου τοῦ ἔλεγον, τοὺς εἶπε· «ἀδελφοί ὁ Κύριός μου, αὐτὴν τὴν νύκτα ὅπου ἐπροσευχόμην, μοῦ ἐφάνη καὶ ἐδυνάμωσε τὴν ἀδυναμίαν μου, καὶ ἐθάρρυνε τὴν ψυχήν μου, λέγων εἰς ἐμέ· «Μιχαὴλ ἰδικέ μου ἀθλητὰ, χαῖρε, καὶ καθὼς ἐγὼ δι' ἐσὲ καὶ δι' ὅλον τὸ γένος τῶν ἀνθρώπων, ἔβαλα τὴν ψυχήν μου καὶ ὑπέμεινα σταυρικὸν θάνατον, τὸν ὅμοιον τρόπον εἶναι χρεία καὶ σὺ νὰ ἀποθάνῃς διὰ τὴν ἀγάπην μου διὰ νὰ ζήσῃς καὶ νὰ βασιλεύσῃς μετ' ἐμοῦ· βλέπε λοιπὸν μὴ φοβηθῇς τὸ πῦρ, διότι ἡ θεωρία του μόνον ἔχει τὸν φόβον, εἰμὴ ἡ δοκιμή του εἶναι εὐκαταφρόνητος· καὶ αὐτὰ θέλεις τὰ ὑπομείνεις ἐνδυναμούμενος ἀπὸ τὴν ἀνίκητόν μου δύναμιν·» αὐτὰ λέγων, εἰς ἐμὲ ὁ Κύριος μὲ ηὐλόγησε, καὶ ἀπῆλθε ἀπ' ἐμοῦ. Ἐμὲ δὲ περιέλαβεν ὑπερβολικὴ ἀγάπη καὶ χαρὰ ἀνεκλάλητος εἰς τόσον, ὅπου δὲν ἠδυνάμην νὰ κρατήσω τὸν ἑαυτόν μου καὶ μόναν ἐπρόσμενα πότε νὰ ἔλθῃ ἐκείνη ἡ εὐλογημένη ὥρα νὰ χωρισθῶ ἀπὸ τοῦτον τὸν κόσμον καὶ νὰ ἑνωθῶ μὲ τὸν Χριστόν μου. Κατὰ δὲ τὴν τρίτην ὥραν τῆς ἡμέρας συνήχθησαν οἱ ἀρτοποιοὶ εἰς τὸν κριτὴν λέγοντες· αὐτὸς ὁ ἄνθρωπος χρεωστεῖ εἰς ἡμᾶς, ἄλλοι δὲ χρεωστοῦν εἰς αὐτὸν, ὅθεν δόσε αὐτὸν εἰς ἡμᾶς διὰ νὰ λογαριασθῇ μὲ ὅλους, διὰ ἐκεῖνα ὅπου χρεωστεῖ καὶ τοῦ χρεωστοῦν· παρέδωκε λοιπὸν αὐτὸν δεδεμένον εἰς τὸν ἔπαρχον τῆς πόλεως καὶ ἦλθον ὁμοῦ ἕως εἰς τὸ ἐργαστήριόν του· καὶ ἐκεῖ ὅπου ἐθεώρουν τοὺς λογαριασμούς του, ὅσα αὐτὸς εἶχε, καὶ ποῖοι τοῦ ἐχρεωστοῦσαν καὶ πόσα, ἐδίψησεν ὁ ἅγιος καὶ ὥρκισεν ἕνα ἀπὸ τοὺς ἐκεῖ φίλους του νὰ τοῦ

φέρῃ οἶνον νὰ πίῃ, καὶ ἔδραμε σπουδακτικὰ καὶ τοῦ ἔφερε καὶ ἔπιεν· ὡς δὲ εἶδαν οἱ φονεῖς τὸν κομιστὴν, ὀλίγον ἔλειψε νὰ τὸν φονεύσουν ἀπὸ τὰς πληγάς· ὁ δὲ μάρτυς συμπονέσας τὸν φίλον του, ἐφώναξεν εἰς τὸν ἔπαρχον· ἄδικε καὶ ἄνομε, τί πειράζεις τὸν ἄνθρωπον τοῦ Θεοῦ; ἐγὼ εἶμαι ὁ αἴτιος, καὶ εἰς ἐμὲ πρέπει ἡ παιδεία, ἀλλ' ὄχι εἰς τὸν ἀναίτιον· καὶ ὁ ἔπαρχος μὴ ὑποφέρων τὸν ἔλεγχον τοῦ ἁγίου, τὸν ἔπληξεν μὲ τὴν ῥάβδον εἰς τὴν κεφαλὴν τόσον, ὅπου πίπτων κατὰ γῆς μετὰ βίας ἐσηκώθη. Ἀναχωρήσαντες δὲ ἐκεῖθεν τὸν ἔβαλον πάλιν εἰς τὴν φυλακὴν, παραγγείλαντες εἰς τὸν δεσμοφύλακα νὰ τὸν φυλάττῃμὲ προσοχὴν διότι περιέμενον τὸν ἀνώτερον κριτὴν νὰ ἐκδώσῃ τὴν ἀπόφασιν τοῦ θανάτου του ὅστις ἤλθε τὴν τετάρτην τῆς μεσονηστίμου ἑβδομάδος, καὶ τὴν πέμπτην ἐκάθησεν ἐπὶ τοῦ δικαστικοῦ θρόνου· ἔφεραν δὲ τὸ μάρτυρα εἰς τὸ κριτήριον ὅλον χαροποιὸν καὶ ἀπαστράπτοντα μὲ τὰς ἀκτῖνας τῆς θείας χάριτος· ἐπλησίαζε δὲ ἡ ἕκτη ὥρα τῆς ἡμέρας καὶ λαμβάνων ὁ κριτὴς εἰς τὰς χεῖράς του τὸν χάρτην, ὅπου ἦτο καταστρωμένη ἡ ὁμολογία τοῦ μάρτυρος, ἄρχισε καὶ αὐτὸς νὰ τὸν ἐρωτᾷ διὰ τὰ γεγραμμένα ἂν ἀληθεύωσι καὶ ἂν ὡς ἔχωσι τὰ ὡμολόγησε, καὶ πόθεν τὰ ἔμαθε καὶ τίς τοῦ τὰ ἐδίδαξε. Ὁ δὲ μάρτυς ἀπεκρίθη· μὴ ἐρωτᾷς κριτὰ ἂν ἀληθεύωσιν αὐτὰ, διότι εἶναι φανερώτερα ἀπὸ τὸν ἥλιον, καὶ ἐγὼ εἶμαι ὁποῦ ὡμολόγησα τότε αὐτὰ, καὶ τώρα πάλιν τὰ ὁμολογῶ καὶ τὰ κηρύττω ὡς ἀληθῆ ὡς πιστὰ καὶ ὡς βέβαια, καὶ τὰ ἐδιδάχθηκα πατροπαραδότως ἀπὸ εὐσεβεῖς γονεῖς. Πρῶτος δὲ διδάσκαλός μου εἰς ταῦτα πάντα ἄλλος τις δὲν εἶναι, παρὰ ὁ Ἰησοῦς μου Χριστὸς, ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ καὶ Θεὸς ἀληθινός»· καὶ ὁ Κριτὴς, «ἄφησε ἄθλιε αὐτὰ καὶ μετανόησε διὰ νὰ ἐλεηθῇς ἀπὸ τὸν Θεὸν εἰς τοὺς οὐρανοὺς καὶ ἀπὸ τὸν προφήτην μας, καὶ διὰ νὰ σὲ δοξάσωμεν καὶ ἡμεῖς εἰς τὴν γῆν, καὶ ἐπάνω εἰς ὅλα διὰ νὰ φύγῃς καὶ τὸν πικρὸν θάνατον τῆς φλογός·» καὶ ὁ μάρτυς·« δὲν ἀρνοῦμαι τὸν Θεόν μου, δὲν προτιμῶ τὸ σκότος ἀπὸ τὸ φῶς, οὔτε τὸ ψεῦδος ἀπὸ τὴν ἀλήθειαν, ἀλλὰ θέλω νὰ ἀποθάνω διὰ τὸν Χριστόν μου, διὰ νὰ ζήσω μὲ αὐτόν· μὴ μὲ φοβερίζῃς κριτὰ, ὅτι δὲν θέλεις μὲ καταπείσει, διότι ἐγὼ ἐπρόσμενα τὴν ἡμέραν ταύτην ὡσὰν πανήγυριν λαμπρὰν, καὶ ὡς ἡμέραν ἐλευθερίας, τῆς ὁποίας ὅλος ὁ κόσμος δὲν εἶναι ἄξιος. τί μὲ ὠφελοῦν τὰ κέρδη τῶν χρημάτων ὁποῦ μὲ ὑπόσχεσθε; τὸ ἀργύριόν σας νὰ ἀπολεσθῇ ὁμοῦ μὲ ἐσᾶς, ὅτι ὑπολαμβάνετε νὰ ἀλλάξω τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν μὲ χρήματα καὶ δόξαν προσωρινήν· λοιπὸν μὴ χάνῃς καιρὸν, ἀλλὰ παράδοσόν με εἰς τὸν Θεὸν μίαν ὥραν πρότερον, ὅτι θέλω καὶ ἀγαπῶ νὰ γίνω θυσία τοῦ Κυρίου μου νὰ ψηθῶ ὡς ἄρτος ἡδὺς, νὰ βαλθῶ εἰς τὴν

Τράπεζαν τῆς Ἁγίας Τριάδος, καὶ νὰ προσφερθῶ ὡς εὐῶδες θυμίαμα εἰς αὐτήν. Κάμε τὸ συντομώτερον ἐκεῖνο ὁποῦ θέλεις, δὲν ψηφῶ τὰς προσκαίρους κολάσεις· δὲν ἀρνοῦμαι τὴν ἀγάπην τοῦ γλυκυτάτου μου Ἰησοῦ, ὅστις εἶναι καὶ ἔρως, καὶ ἀγάπη καὶ ἔφεσις, καὶ ζωὴ, καὶ ἀνάστασις, καὶ Βασιλεία οὐρανῶν· μὲ αὐτὰ τὰ λόγια ἐξέπληξε τὸν κριτὴν τοσοῦτον, ὥστε ὁποῦ αὐτὸς λαμβάνων τὸ μανδήλιόν του καὶ ἐπὶ πολὺ ἀκουμβίζων τὴν κεφαλήν του ἐπάνω εἰς αὐτὸ ἐπληρώθη ὅλος ἀπὸ δάκρυα. ἔπειτα ὡς νὰ ἐξύπνησε ἐκ τοῦ ὕπνου, ἔδωκε τοιαύτην κατὰ τοῦ μάρτυρος ἀπόφασιν ἔγγραφον. «Ἐπειδὴ Μιχαὴλ ὁ ἀπὸ χριστιανῶν γονέων, ἐπα»ρακινήθη θελληματικῶς, καὶ ἦλθεν ἐνώπιον πολλῶν ἀρχόντων καὶ »ἀρχομένων, οἵτινες εὑρέθησαν ἐμπρὸς εἰς τὸ κριτήριόν μου καὶ ὡμο»λόγησε μετὰ παρρησίας, ὅτι ὁ Χριστὸς εἶναι Θεὸς ἀληθινὸς, καὶ »ὅτι οἱ προφῆται δι' αὐτὸν ἐπροφήτευσαν, καὶ ὅτι ἡ Παρθένος Μα»ριὰμ ὁποῦ ἐγέννησε τὸν Ἰησοῦν Χριστὸν, εἶναι κυρίως καὶ ἀληθῶς »Θεοτόκος, προσθέτων καὶ τοῦτο ὅτι ἕως τὸν καιρὸν τοῦ Χριστοῦ »ἦσαν οἱ προφῆται, ἀλλὰ οἱ μετέπειτα εἶναι ψεῦσται καὶ πλάνοι, ὅστις »καὶ τὸν ἐδικόν μας προφήτην τὸν Μωάμεθ φανερὰ τὸν εἶπε ψεύστην »καὶ πλάνον, καί μὲ ἄλλας ὕβρεις τὸν ἐξουθένησε· ὅθεν μὴ θέλων »νὰ μετανοήσῃ εἰς ἐκεῖνα ὁποῦ ἐλάλησεν, ἀπεφάσισεν ὁ νόμος νὰ »παραδοθῇ εἰς τὸ πῦρ, κατὰ τὴν δεκάτην (10) τοῦ Μαρτίου, ἡμέραν »Πέμπτην τῆς ἑβδομάδος ὥραν ἐννάτην.» Αὐτὴν τὴν ἀπόφασιν λαμβάνων ὁ ἔπαρχος ἐξῆλθεν ἀπὸ τὸ κριτήριον ἔχων καὶ τὸν ἅγιον δεδεμένον, ὅστις μιμούμενος καὶ εἰς τοῦτο τὸν Κύριον, ἔτρεχεν ὄπισθεν ὥσπερ ἀρνίον ἄκακον εἰς τὴν σφαγὴν, χωρὶς νὰ ἐνάντιώνεται ἢ νὰ κραυγάζῃ· ἀλλὰ μόνον μετὰ εὐχαριστίας καὶ μετὰ ταπεινοῦ σχήματος συνήγαγε ὅλον τὸν νοῦν του εἰς τὰ οὐράνια, ἐκεῖ ὁποῦ κάθεθαι ὁ Δεσπότης Χριστός. Ἡ δὲ πόλις ὅλη ἐσυναθροίσθη εἰς τὸ νὰ θεωροῦν τὸ μαρτύριόν του ὡς ἀπὸ κοινὴν συμφωνίαν, καὶ οἱ μὲν χριστιανοὶ ἵσταντο μακρόθεν διωκόμενοι, τὰ δὲ πλήθη τῶν Ἀγαρηνῶν ἦσαν πλησίον πνέοντες θυμὸν, ἀπειλοῦντες, ὑβρίζοντες, ἀτακτοῦντες ὥσπερ θηρία ἀνήμερα· καὶ ἦτον νὰ ἰδῇ τις ἐκεῖ πάνδημον θέατρον, ὅλον τὸν τόπον στενοχωρούμενον ἀπὸ τὸ πλῆθος τῶν ἀνθρώπων, αἱ στέγαι τῶν οἰκων ἦσαν γεμάται, οἱ ὄροφοι, τῶν ναῶν ὁμοίως, τὰ δένδρα τὰ τείχη διότι ὅλοι ὥσπερ ἓν νέφος μελισσῶν συνήχθησαν διὰ νὰ θεωροῦν τὸν ἀγῶνα τοῦ μάρτυρος πῶς ἠγωνίζετο, πῶς ἐνίκησε τοὺς ὁρατοὺς καὶ ἀοράτους ἐχθρούς. Ὑπολαμβάνω ὅτι δὲν ἔλειπαν ἀπὸ τὸ στάδιον οὔτε ἄγγελοι, οὔτε μαρτύρων ψυχαὶ, προσμένοντες νὰ εὐφημήσουν τὸν νικητήν· καὶ ἀφοῦ ἔφθασαν εἰς τὸν τόπον, ἐκεῖ ὅπου ἔμελλε νὰ τελειωθῇ, θέλοντες οἱ δήμιοι νὰ τὸν

ἐκφοβίσουν, ἔστησαν αὐτὸν ἔμπροσθεν εἰς τὸ πῦρ καὶ ἐμπήξαντες δύο πάλους εἰς τὴν γῆν, ἔδεσαν τὴν ἄλυσον ὁποῦ ἐφόρει ὁ μάρτυς· ἔπειτα ἐκδύοντες αὐτὸν, τὸ ἄφησαν μόνον μὲ τὸ ἐπανωφόριον καὶ ἄρχισε πάλιν ὁ ἔπαρχος νὰ τὸν κολακεύῃ συμπονῶντας αὐτὸν τάχα, καὶ νομίζων νὰ μαλάξῃ τὴν ἀδαμάντινον αὐτοῦ ψυχήν· καὶ ὁ μάρτυς τοῦ λέγει· «δὲν ἐντρέπεσαι ταλαίπωρε νὰ διαστρέφῃς τὴν ὀρθὴν πίστιν τοῦ Κυρίου ; διατί δὲν τελειόνεις σύντομα τὴν ἀπόφασιν τοῦ θανάτου μου ; ἐγὼ πιστεύω καὶ ὁμολογῶ καθὼς σᾶς προεῖπα, ὅτι ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς εἶναι ὁ ἀληθινὸς υἱὸς τοῦ Θεοῦ καὶ Θεὸς, ὁποῦ ἦλθε εἰς τὸν κόσμον νὰ σώσῃ τοὺς ἁμαρτωλοὺς, ἀπὸ τοὺς ὁποίους ἐγὼ εἶμαι ὁ ἔσχατος καὶ τελευταῖος, δὲν θέλεις μὲ καταπείσει ἄθλιε ἂν καὶ μὲ δώσῃς μυρίας βασιλείας.

Ἄλλη βασιλεία μὲ περιμένει, ἄφθαρτος καὶ ἀΐδιος· τότε προστάζει ὁ ἔπαρχος νὰ ἀλειφθῇ πρῶτον μὲ θειάφι, καὶ ἀφοῦ τὸν ἄλειψαν ἀνάπτουσιν ὑποκάτω του τὸ πῦρ καὶ εὐθὺς ὥσπερ κηρὸς ὅλος ἄναψε, καὶ μὲ τοῦτον τὸν τρόπον ἱστατο καιόμενος πολλὴν ὥραν ὑμνῶν ἐν σιγῇ τὸν Θεόν· ἔπειτα στρέφων εἰς τὰ δεξιὰ καὶ ἀριστερὰ βλέπων, καὶ ἐκεῖ ὁποῦ ἦτον ἡ περισσοτέρα φωτιὰ, ἐκεῖ πίπτων ὁ μακάριος τὸ μὲν σῶμα του παρέδωκεν εἰς τὸ πῦρ, τὴν δὲ ψυχὴν εἰς χεῖρας Θεοῦ· ὢ τῆς ἀνδρίας σου Μιχαὴλ ἀξιοθαύμαστε ! ὢ τῆς στερρᾶς καὶ ἀδαμαντίνου σου ψυχῆς ! πῶς δὲν ἐφοβήθης τὴν ἀγρίαν ὁρμὴν τῶν ἀλλοπίστων, ἀλλ' ὡς βέλη νηπίων ἐνόμιζες ὅλα των τὰ μηχανήματα ; πῶς δὲν ἐφοβήθης τὴν τρομερὰν ἐκείνην πυρκαϊάν; ὅθεν ἄγγελοι ἐθαύμασαν τὴν ἀνδρείαν τῆς ψυχῆς σου, δαίμονες αἰσχύνθησαν, οἱ ὀρθόδοξοι χριστιανοὶ ηὐφράνθησαν, οἱ ἀλλόπιστοι κατησχύνθησαν, ὅλον τὸ σύστημα τῶν εὐσεβῶν σὲ ἐπαίνεσεν ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ κατ' ἔτος χρεωστικῶς πανηγυρίζει τὴν μνήμην σου, καὶ οἱ ἐν οὐρανοῖς ἅγιοι σὲ ὑπεδέξαντο μὲ φωνὴν ἀγαλλιάσεως· καὶ μὲ ἦχον ἑορταζόντων· δοξάζοντες καὶ εὐλογοῦντες Χριστὸν τὸν νικοποιὸν Θεόν· ᾧ ἡ δόξα καὶ τὸ κράτος εἰς τοὺς ἀπεράντους αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΙΑ', μνήμη τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν ΣΩΦΡΟΝΙΟΥ ἀρχιεπισκόπου Ἱεροσολύμων.

»Ἔσπευδε τηρεῖν καὶ κεραίαν τοῦ νόμου,
»Ὁ Σωφρόνιος, οὗ παρ' οὐρανοῖς κέρας.
»Ἐνδεκάτῃ σαόφρων ἔδυ Σωφρόνιος παρὰ τύμβον.

Οὗτος ὁ ἅγιος ἐγεννήθη ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ μὲν τῆς Δαμασκοῦ τῆς κοινῶς καλουμένης Σιὰμ, ἐν τῇ τοποθεσίᾳ δὲ Φοινίκης τῆς καλου-

μένης Διβανοστεφάνου, ἀπὸ γονεῖς εὐσεβεῖς καὶ σώφρονας, πατέρα μὲν Πληνθᾶν, μητέρα δὲ Μυροῦν ἐν ἔτει χ'. (600), διὰ δὲ τὴν εὐφυΐαν καὶ σπουδὴν ἀπέκτησε τὸ κράτος καὶ τὴν δύναμιν ὅλων τῶν ἐπιστημῶν. Οὐ μόνον δὲ ταῦτα, ἀλλὰ καὶ πρὸς τούτοις αὐτὸς κατοικῶν εἰς τὴν πόλιν, μετεχειρίζετο τὴν ἀρετὴν καὶ ἄσκησιν τὴν πραττομένην εἰς τὰς ἐρήμους ὑπὸ τῶν ἀσκητῶν· ἔπειτα ὑπάγει εἰς τὸ μοναστήριον τοῦ μεγάλου Θεοδοσίου τοῦ Κοινοβιάρχου· ἀπὸ ἐκεῖ δὲ ἀναχωρήσας, ὑπῆγεν εἰς τὴν Αἴγυπτον, ἐπιθυμῶν νὰ ἀποκτήσῃ περισσοτέραν μάθησιν τῆς σοφίας. Εἰς ταύτην λοιπὸν εὑρίσκει ἕνα ἄνδρα ὀνόματι Ἰωάννην, γεμάτον ἀπὸ πᾶσαν σοφίαν ἐσωτερικὴν καὶ ἐξωτερικήν· ὅθεν ἐπιτυχὼν τοῦ ποθουμένου, συγκατῴκησε μετ' αὐτοῦ, λαμβάνων μὲν παρ' ἐκείνου ὅσα μαθήματα ἤξευρε περισσότερα ἀπὸ αὐτὸν, δίδων δὲ ἀντιστρόφως καὶ αὐτὸς εἰς ἐκεῖνον τὰ ἰδικά του. Ἐκεῖ δὲ εὑρισκόμενος ἔπαθεν ἐπίχυσιν εἰς τοὺς ὀφθαλμούς του, καὶ ἰατρεύεται ἀπὸ τοὺς ἁγίους Ἀναργύρους Κῦρον καὶ Ἰωάννην, οἱ ὁποῖοι μισθὸν ἐζήτησαν ἀπὸ αὐτὸν τὸ νὰ συγγράψῃ τὰ θαύματα, ὅσα ἐτέλουν καθ' ἑκάστην ἡμέραν, τὰ ὁποῖα καὶ συνέγραψε κατὰ τὴν αἴτησιν τῶν ἁγίων, καὶ οὕτως ἐπανῆλθεν εἰς Ἱεροσόλυμα.

Ἔπειτα διὰ τὴν ὑπερβάλλουσαν ἀρετήν του ἐχειροτονήθη ἐπίσκοπος Ἱεροσολύμων, διαδεχθεὶς τὸν Μόδεστον τῷ 633 ἔτει· ὅτε δὲ ἠλώθησαν τὰ Ἱεροσόλυμα ἀπὸ τοὺς Πέρσας, ὑπῆγεν ὁ ἅγιος εἰς τὴν Ἀλεξάνδρειαν, πρὸς τὸν μέγαν Ἰωάννην τὸν ἐλεήμονα, ὅστις ἦτο τότε τῆς Ἀλεξανδρείας ἐπίσκοπος· καὶ ὅτε ὁ θεῖος Ἰωάννης ἀπῆλθε πρὸς Κύριον, τότε ὁ ἱερὸς Σωφρόνιος οὗτος ἐσύνθεσεν εἰς αὐτὸν λόγον ἐπιτάφιον ἐγκωμιαστικὸν, μὲ τὸν ὁποῖον ἐφανέρωσε τὸν ἄμετρον θησαυρὸν τῆς ἐλεημοσύνης καὶ εὐσπλαγχνίας, τὸν ὁποῖον εἶχεν εἰς τὴν ψυχήν του ὁ τρισμακάριστος ἐκεῖνος ἄνθρωπος, καὶ πολλὰ ἐθρήνησε τὴν τούτου στέρησιν. Ἀφ' οὗ δὲ ὕστερον ἐπανῆλθε πάλιν εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα· τίς δύναται νὰ διηγηθῇ μὲ πόσην φροντίδα, καὶ μὲ ποίους κόπους ἐποίμανε τὴν δοθεῖσαν αὐτῷ ποίμνην· διότι δὲν εἶχε μόνον πάλην νοητὴν κατὰ τῶν δαιμόνων, ἀλλ' εἶχε καὶ λογικὸν πόλεμον κατὰ τῶν αἱρετικῶν Μονοθελητῶν, τοὺς ὁποίους, ποτὲ μὲν ἀνέτρεπε μὲ τὰς θείας Γραφὰς καὶ μὲ τὰς παραδόσεις τὰς Ἀποστολικάς τε καὶ Πατρικὰς, ποτὲ δὲ τοὺς ἐνίκα καὶ μὲ τὰς ἰδικάς του διδασκαλίας.

Πολλὰ δὲ συγγράμματα λόγου καὶ μνήμης ἄξια ἀφῆκεν εἰς τὴν Ἐκκλησίαν τοῦ Χριστοῦ ὁ ἀοίδιμος οὗτος πατὴρ, ἀπὸ τὰ ὁποῖα ἓν εἶναι καὶ ὁ ὑπερθαύμαστος βίος τῆς Ἰσαγγέλου Μαρίας τῆς Αἰγυπτίας, ἡ ὁποία ἠγωνίσθη τοὺς ἐν τῇ ἐρήμῳ ἀγῶνας ὑπὲρ τὰ μέτρα

τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως. Μὲ τοιοῦτον λοιπὸν τρόπον καλῶς καὶ θεοφιλῶς πολιτευσάμενος ὁ μακάριος, καὶ ἄλλους διδάξας, καὶ στόμα Θεοῦ χρηματίσας κατὰ τὸν Ἱερεμίαν, καὶ εἰς τρεῖς χρόνους ποιμάνας τὸ ποίμνιον τοῦ Χριστοῦ, ἐν εἰρήνῃ πρὸς Κύριον ἐξεδήμησε περὶ τὰ 638. Ἡ δὲ ἐπιλύχνιος εὐχαριστία, Φῶς ἱλαρόν... ἡ εἰς αὐτὸν ἀποδιδομένη, ἔστι καὶ τοῦ Μ. Βασιλείου ἀρχαιοτέρα ὡς αὐτὸς οὗτος μαρτυρεῖ ἐν Κεφ. κθ'. περὶ τοῦ ἁγίου Πνεύματος, οὕτω λέγων· «Ἔδοξε τοῖς Πατράσιν ἡμῶν, μὴ σιωπῇ τὴν χάριν τοῦ ἑσπερινοῦ φωτὸς δέχεσθαι, ἀλλ' εὐθὺς φανέντος, εὐχαριστεῖν. Καὶ ὅστις μὲν ὁ Πατὴρ τῶν ρημάτων ἐκείνων τῆς Ἐπιλυχνίου Εὐχαριστίας, εἰπεῖν οὐκ ἔχομεν· ὁ μέντοι λαὸς ἀρχαίαν ἀφίησι τὴν φωνὴν, καὶ οὐδενὶ πώποτε ἀσεβεῖν ἐνομίσθησαν οἱ λέγοντες· Αἰνοῦμεν Πατέρα Υἱὸν, καὶ ἅγιον Πνεῦμα Θεοῦ (ἴσως Θεόν.) Εἰ δέ τις καὶ τὸν ὕμνον Ἀθηνογένους ἔγνω, ὃν ὥσπερ τι ἀλεξιτήριον (ἢ ἄλλο ἐξιτήριον) τοῖς συνοῦσιν αὐτῷ κατέλιπεν, ὁρμῶν ἤδη πρὸς τὴν διὰ πυρὸς τελείωσιν, οἶδε καὶ τὴν τῶν Μαρτύρων γνώμην ὅπως εἶχον περὶ τοῦ Πνεύματος». Καὶ ταῦτα μὲν ὁ Βασίλειος περὶ τῆς Ἐπιλυχνίου ταύτης Εὐχαριστίας, ἢ Ὕμνου Τριαδικοῦ, ὡς ἐπεγράφετο πρότερον. Ὕστερον ὅμως φαίνεται ὅτι ὁ Σωφρόνιος, ἀναπληρώσας ἐλλείποντά τινα, ἐποίησεν αὐτὸν τοιοῦτον, ὁ ὁποῖος ἤδη εὑρίσκεται· ὅθεν καὶ ἔφερε τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ τὴν ἐπιγραφήν· δείκνυται καὶ ἐκ τούτου διότι ὁ ὕμνος αὐτὸς εὑρίσκεται γεγραμμένος καὶ ἐν τῷ παλαιῷ χειρογράφῳ Ἀλεξανδρινῷ Κώδικι τῶν Ἑβδομήκοντα Ἑρμηνευτῶν τῆς Γραφῆς. Ἀλλὰ καὶ ὁ θεῖος Μάρκος ὁ Ἐφέσου (ἐν τῷ τέλει τοῦ συγγράμματος Συμεὼν τοῦ Θεσσαλονίκης) γράφει, ὅτι ποιητὴς τοῦ Φῶς ἱλαρὸν, εἶναι ὁ μάρτυς Ἀθηνογένης (1).

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τοῦ ἁγίου ἱερομάρτυρος ΠΙΟΝΙΟΥ τοῦ πρεσβυτέρου.

» Ὡς ἐγκρυφίας ἄρτος ἐξωπτημένος,
» Καυθεὶς προήχθη Πιόνιος Κυρίῳ.

Οὗτος ὁ ἅγιος ἦτο πρεσβύτερος τῆς ἐν Σμύρνῃ ἁγίας ἐκκλησίας, κατὰ τοὺς καιροὺς Δεκίου τοῦ Βασιλέως, ἐν ἔτει σνά (251), πιασθεὶς δ' ὁμοῦ μὲ ἄλλους διὰ τὴν εἰς Χριστὸν πίστιν, πρῶτον μὲν ἐφέρθη

(1) Ὅρα καὶ σελ. 45 τῆς ἱερᾶς Τελετουργίας· ὅρα δὲ καὶ εἰς τοὺς ἡμετέρους Ἀδάμαντας τοῦ Παραδείσου Σελ. 56 ὅπου διηγῆται δι' ἐκείνους ὅπου δὲν ἀναγινώσκουν τὴν ἀκολουθίαν των. Σημείωσαι, ὅτι ἐν τῷ δευτέρῳ πανηγυρικῷ τῆς ἱερᾶς μονῆς τοῦ Βατοπεδίου, σώζεται ὑπόμνημα τοῦ σοφωτάτου Ἰωάννου Ζωναρᾶ εἰς τὸν ἅγιον τοῦτον Σωφρόνιον, οὗ ἡ ἀρχὴ «Οἱ τοῖς θείοις καὶ μακαρίοις πατράσι»· καὶ αὐτὸ σώζεται καὶ ἐν τῇ μεγίστῃ Λαύρᾳ. Σ. Ε.

εἰς τὸν νεωκόρον τῶν εἰδώλων Πολέμωνα, τὸν ὁποῖον ἤλεγξε μὲ γραφικὰς ἀποδείξεις, καὶ ἱστορικὰς, ὅτι εἶναι πεπλανημένος κατὰ τὴν θρησκείαν· ἀκολούθως ἐβεβαίωσε τὰ πρότερον γενόμενα θαυμάσια ὑπὸ τοῦ Θεοῦ, μὲ τὰ ὑστερινὰ καὶ ἐνεστῶτα, καὶ ὅτι ὁ Θεὸς, ἐπειδὴ μέλλει νὰ δοκιμάσῃ τὰ ἔργα τῶν ἀνθρώπων, διὰ μέσου τοῦ πυρὸς, ἐν τῇ συντελείᾳ τοῦ κόσμου, τούτου χάριν ἐπρόλαβε καὶ ἐβεβαίωσε τοῦτο μὲ τὴν πυρίνην βροχὴν, μὲ τὴν ὁποίαν κατέκαυσε τὴν γῆν τῶν Σοδόμων καὶ τῶν Γομόρρων, καὶ πρὸς τούτοις μὲ τὸ φυσικὸν πῦρ, τὸ ὁποῖον ἀναβλύζει ἐκ τῆς γῆς εἰς πολλὰ μέρη τοῦ κόσμου. Ἔπειτα ἐφέρθη ὁ ἅγιος μετὰ τῶν συντρόφων του εἰς τὸν ἄρχοντα Λέπιλον ἢ Ἐλπίδιον, ὁ ὁποῖος ἦτο συγκάθεδρος μὲ τὸν ἀνωτέρω νεωκόρον. Ὕστερον δὲ παρεστάθη εἰς τὸν Ἀνθύπατον Κυντιλιανὸν, καὶ παρ' ἐκείνου κατεδικάσθη νὰ τελειωθῇ διὰ πυρὸς, καὶ οὕτως ἔλαβεν ὁ μακάριος παρὰ τοῦ Κυρίου τὸν τοῦ μαρτυρίου ἄφθαρτον στέφανον.

Ὁ ὅσιος πατὴρ ἡμῶν ΓΕΩΡΓΙΟΣ ὁ νεοφανὴς καὶ θαυματουργὸς ὁ ἐν τῷ Διῖππείῳ, ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.

»Ἐκ γειτόνων εἶ Γεώργιε κἀνθάδε,
»Κακεῖθεν, εἶμαι, χριστομύστη Παρθένῳ.

Οὗτος ὁ ἅγιος ἀφήσας τὴν γυναῖκα, τὰ τέκνα καὶ συγγενεῖς του, ἐπροτίμησε νὰ περιπατῇ τὴν στενὴν καὶ τεθλιμμένην ὁδὸν τοῦ Κυρίου, καὶ ἐνδυθεὶς τὸ μοναχικὸν σχῆμα, καὶ σηκώσας τὸν ἐλαφρὸν ζυγὸν τοῦ Κυρίου, ἐπεριπάτει εἰς πόλεις καὶ χώρας καὶ εἰς τὰς ἐρήμους, ὑστερούμενος, θλιβόμενος, κακουχούμενος. Ὅθεν ἐπειδὴ ἀπεκαλύφθη εἰς αὐτὸν παρὰ Θεοῦ ὁ θάνατός του, ὑπῆγεν εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν, καὶ ἐν τῷ πανσέπτῳ ναῷ Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου, τῷ εὑρισκομένῳ εἰς τόπον καλούμενον Διΐππειον, διελθὼν ἑπτὰ ἡμέρας, ἀνεπαύθη ἐκεῖ ἐν Κυρίῳ ὁ ἀοίδιμος. Ἐλθόντες δὲ διὰ νὰ ἐνταφιάσωσιν αὐτὸν χριστιανοί τινες, καὶ βλέποντες τὰ βαρύτατα σίδηρα, ἅτινα ἐφόρει, καὶ πῶς τὸ σῶμα του ὅλον ἦτο καρφωμένον μετὰ σίδηρα, ὅλοι συμφώνως ἔκραζον τὸ, Κύριε ἐλέησον. Ὅθεν ποιήσαντες μίαν θήκην ἀπὸ μάρμαρα, ἔβαλον μέσα εἰς αὐτὴν τὸ λείψανον τοῦ μακαρίου, καὶ οὕτως ἐνεταφίασαν αὐτὸ εἰς τὸν νάρθηκα τοῦ ρηθέντος ναοῦ τοῦ Ἀποστόλου Ἰωάννου, τὸ ὁποῖον ἀνέβλυζεν ἰατρείας διαφόρων ἀσθενειῶν εἰς τοὺς μετὰ πίστεως προστρέχοντας εἰς αὐτὸ, ἀπὸ τοὺς ὁποίους τινὲς ζῶσιν ἕως τὴν σήμερον, καὶ μαρτυροῦσι διὰ ζώσης φωνῆς τὰ εἰς αὐτοὺς γενόμενα τοῦ ὁσίου θαύματα.

Μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ΓΕΩΡΓΙΟΥ *τοῦ Σιναΐτου.*

»Πῶς ἂν διῆλθες πλέθρα γῆς τάχος τόσα,
»Εἰ μὴ ἄσαρκος, ὥς τις ἦς, πάτερ, βίῳ;

Ὁ ὅσιος οὗτος Γεώργιος ἦτο ἐν τοῖς χρόνοις τοῦ Ἱεροσολύμων μὲν Πέτρου, τοῦ πατριαρχεύσαντος χρόνους εἴκοσι, τοῦ βασιλέως δὲ Ἰουστινιανοῦ, ἐν ἔτει φλέ. (535), οὗτος λοιπόν, ὡς γράφει ὁ Ἱεροσολύμων Σωφρόνιος, ἐκατοίκει εἰς τὸ Σίναιον Ὄρος, νηστευτὴς ὢν καὶ πολλὰ ἐνάρετος. Μίαν φορὰν δὲ ἐπεθύμησε νὰ μεταλάβῃ ἐντὸς τοῦ ἐν Ἱεροσολύμοις ναοῦ τῆς τοῦ Χριστοῦ Ἀναστάσεως, (1) καὶ ὢ τοῦ θαύματος! εὐθὺς εὑρέθη εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα, καὶ τὸ ἀπὸ τοῦ Σινᾶ ἕως τῶν Ἱεροσολύμων δώδεκα ἡμερῶν διάστημα, διεπέρασε ἐν τῷ ἅμα. Ὅθεν παρὼν εἰς τὴν θείαν λειτουργίαν τὴν τελουμένην ἐν τῷ ναῷ τῆς τοῦ Χριστοῦ Ἀναστάσεως, ἐκοινώνησε τὰ θεῖα Μυστήρια ἀπὸ τὰς χεῖρας τοῦ ῥηθέντος Ἱεροσολύμων Πέτρου. Μετὰ δὲ τὴν κοινωνίαν λέγει ὁ Πέτρος εἰς τὸν συγκάθεδρόν του Μηνᾶν, πότε ἦλθεν ὁ ἀββᾶς οὗτος ὁ Σιναΐτης; (2) ἐκεῖνος ἀπεκρίθη, καὶ ἐγὼ, δέσποτα τώρα εἶδον αὐτὸν· ὁ Πατριάρχης τῷ λέγει· εἰπὲ εἰς αὐτὸν, ἵνα μείνῃ νὰ φάγῃ σήμερον μὲ ἡμᾶς παξαμᾶν, ἤτοι ψωμίον εἰς τὴν τράπεζαν.

Ἐπροσκάλεσε λοιπὸν ὁ Μηνᾶς τὸν ὅσιον Γεώργιον εἰς τὴν τράπεζαν· ὁ δὲ Γεώργιος ἀπεκρίθη, ἂς γένῃ τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ· εἶτα προσευχηθεὶς καὶ προσκυνήσας, ἐν τῷ ἅμα εὑρέθη πάλιν εἰς τὴν κέλλαν του τὴν ἐν τῷ Σινᾷ ὄρει. Ὅταν δὲ ἦλθεν ἡ ὥρα τῆς τραπέζης, ἐζήτει ὁ Πατριάρχης τὸν ἀββᾶν Γεώργιον, ἀλλὰ δὲν ἐφαίνετο εἰς κανὲν μέρος. ὅθεν κατηγόρησεν αὐτὸν ὡς ἀπειθῆ. Μετὰ ταῦτα ἔστειλεν ὁ Πατριάρχης τὸν ἀββᾶν Φωτεινὸν εἰς τὸν ἐπίσκοπον τῆς Φαρᾶν, γράφων καὶ εἰς τοὺς πατέρας τοῦ Σιναίου ὄρους, διὰ νὰ στείλωσιν εἰς αὐτὸν τὸν ὅσιον Γεώργιον, ἐπειδὴ δὲν ἔμεινε νὰ φάγῃ εἰς τὴν τράπεζαν του. Οἱ δὲ πατέρες βλέποντες τὰ γράμματα τοῦ Πατριάρχου, ἐθαύμασαν. Ὅθεν ὡμολόγησαν ἐν καθαρῷ συνειδότι, ὅτι ὁ ἀββᾶς Γεώργιος δὲν ἐξῆλθε ποτε ἀπὸ τὸ Σινᾶ, ἀλλ' ἐκεῖ εὑρίσκετο πάντοτε. Πρὸς ἀθώωσιν δὲ καὶ ἀπολογίαν περισσοτέραν, ἔστειλαν εἰς τὸν Πατριάρχην τρεῖς ἱερομονάχους, τὸν ἀββᾶν Στέφανον, τὸν Καππαδόκη, τὸν ἀββᾶν Ζώσιμον, καὶ τὸν ἀββᾶν Δουλίτιον· ἔγραψε δὲ πρὸς τὸν Πατριάρχην καὶ ὁ ὅσιος Γεώργιος, λέγων, συγχώρησόν

(1) Μερικοὶ λέγουν, ὅτι κατ' αὐτὴν τὴν ἡμέραν τῆς λαμπροφόρου Ἀναστάσεως ἐπεθύμησε τοῦτο ὁ ὅσιος.

(2) Φαίνεται, ὅτι οἱ Σιναΐται, εἶχον κάποιον σημεῖον, φαινόμενον εἰς τὰ ἔξω, ἀπὸ τὸ ὁποῖον ἐγνώρισε καὶ τὸν Σιναΐτην τοῦτον ὁ Πατριάρχης.

μοι σεβασμιώτατε πάτερ· ἑβδομήκοντα χρόνοι εἰσιν ἀφ' οὗ δὲν ἐξῆλθον ἀπὸ τὸ Σινᾶ ὄρος, οὔτε εἰς τὴν Παλαιστίνην εἰσῆλθον· (1) εἰ δὲ καὶ ἦλθον, δὲν ἤθελον ἀτιμάσει τὸν ἄγγελόν σου. Πλὴν ἂς ἠξεύρῃ ἡ μακαριότης σου, ὅτι μετὰ ἓξ μῆνας ἔχομεν καὶ οἱ δύω νὰ ἀπέλθωμεν εἰς συνάντησιν τοῦ Κυρίου, καὶ ἐκεῖ μέλλομεν νὰ εἱμεθα ἀχώριστοι πάντοτε. Ἐπληρώθη δὲ ἐμπράκτως ἡ προφητεία τοῦ ὁσίου, ἐπειδὴ ἀφ' οὗ παρῆλθον ἓξ μῆνας, ἐκοιμήθησαν καὶ οἱ δύω(2).

Μνήμη τῶν ἁγίων μαρτύρων ΤΡΟΦΙΜΟΥ καὶ ΘΑΛΛΟΥ τῶν ἐν Λαοδικείᾳ μαρτυρησάντων.

»**Θ**άλλουσαν εὗρον ἐν Πόλῳ τροφὴν ξένην,
»**Θ**αλλός τε καὶ Τρόφιμος ἀθληταὶ δύω.

Κατὰ τοὺς χρόνους Διοκλητιανοῦ καὶ Μαξιμιανοῦ τῶν βασιλέων, καὶ ἡγεμονεύοντος Ἀσκληπιοῦ ἐν Λαοδικείᾳ, ἐν ἔτει σῃ'. (298), διωγμὸς ἐγένετο κατὰ τῶν χριστιανῶν. Τότε ἦσαν καὶ οἱ ἅγιοι οὗτοι Τρόφιμος καὶ **Θ**αλλὸς, καταγόμενοι ἀπὸ μίαν πόλιν Στρατονίκην ὀνομαζομένην, ἡ ὁποία τώρα ὀνομάζεται Στρατονίκεια, καὶ εὑρίσκεται εἰς τὴν ἐπαρχίαν τῆς Καρίας τῆς τουρκιστὶ καλουμένης Ἀϊδανελλί. Οὗτοι λοιπὸν πασθέντες διὰ τὴν εἰς Χριστὸν ὁμολογίαν, ἐλιθοβολήθησαν εἰς ὥρας ἀρκετὰς, ὑπὸ δὲ τῆς θείας χάριτος ἔμειναν ἀβλαβεῖς. Τοῦτο δὲ τὸ θαυμάσιον βλέπων ὁ ἡγεμὼν καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ, ἐντράπησαν, καὶ ἄφησαν κατὰ τὰ παρὸν τοὺς μάρτυρας νὰ ζῶσιν ἀτιμώρητοι. Ὕστερον δὲ πάλιν διαβληθέντες, παρεστάθησαν εἰς τὸ κριτήριον, καὶ τὸν μὲν Χριστὸν, **Θ**εὸν ἀληθῆ ὡμολόγησαν

(1) Οὐ ψεύδεται ἐνταῦθα ὁ ὅσιος, λέγων, ὅτι δὲν ἐξῆλθεν ἀπὸ τὸ Σινᾶ, καὶ δὲν εἰσῆλθεν εἰς τὴν Παλαιστίνην. Καθ' ὅτι οὐχὶ μὲ φυσικὴν δύναμιν καὶ ἰδίαν κίνησιν τῶν ποδῶν του ἐξῆλθεν ἐκεῖθεν καὶ εἰσῆλθεν εἰς Παλαιστίνην· ἀλλὰ μὲ ξένην καὶ ὑπερφυσικὴν, καὶ ἄρρητον τοῦ ἁγίου Πνεύματος.

(2) (Ὅρα τὸ Συναξάριον τοῦτο ἐν σελ. 472 τῆς Δωδεκαβίβλου τοῦ κυρίου Δοσιθέου. Ἐκ τοῦ Συναξαρίου τούτου συμπεραίνομεν, ὅτι οἱ ἅγιοι ἐν τῷ βίῳ τούτῳ ὄντες, ἂν καὶ φοροῦσι τὸ παχὺ καὶ βαρὺ τοῦτο σῶμα, ὑπὸ τῆς παντοδυνάμου ὅμως καὶ ζωοποιοῦ χάριτος καὶ δυνάμεως τοῦ ἁγίου Πνεύματος ἐνδυναμούμενοι, χωνευόμενοι, καὶ μεταχαλκευόμενοι, ἀποβάλλουσι μὲν τὴν παχύτητα καὶ βαρύτητα τοῦ σώματος, γίνονται δὲ κοῦφοι ὡς ἀετοὶ, κατὰ τὸ προφητικόν. Ὅθεν ἁρπαζόμενοι ὑπὸ τοῦ Πνεύματος ἐν στιγμῇ διαβαίνουσι διαστήματα πάμπολλα, καὶ ποταμοὺς ναυσιπόρους κούφως ὑπερβαίνουσιν, ὡς ἡ Αἰγυπτία Μαρία, καὶ ἄλλοι ὅσοι, καὶ πετοῦσιν ἐν τῷ ἀέρι, ὡς ὁ Μάξιμος ὁ Καυσοκαλυβίτης πετόμενος κατέβαινεν ἀπὸ τὸ ὄρος τοῦ Ἄθωνος· διότι ἐκεῖνο τὸ ἀξίωμα ὅπερ μέλλουσι νὰ λάβωσι μετὰ τὴν ἀνάστασιν τὰ ἄφθαρτα σώματα τῶν δικαίων, τῷ νὰ ἁρπάζωνται δηλαδὴ ἐν νεφέλαις τοῦτο τινὲς τῶν ἁγίων ἔφθασαν νὰ λάβωσιν ἀπὸ ἐδῶ εἰς ἀρραβῶνα καὶ πληροφορίαν ἐκείνου.

ἐνώπιον πάντων, τὰ δὲ εἴδωλα ἐπερίπαιξαν, καὶ τὸν τύραννον ἤλεγξαν, ὅθεν ἐκίνησαν αὐτὸν εἰς ὀργήν· διὰ τοῦτο ἐκρέμασαν τοὺς ἁγίους γυμνοὺς ἐπάνω εἰς ξύλον, καὶ τὰς σάρκας αὐτῶν ἐξέσχισαν δυνατά· οἱ δὲ ἅγιοι προσευχόμενοι, ἐπερίπαιζον τοὺς ἕλληνας· ὅθεν ἤναψαν περισσότερον τὸν θυμὸν τοῦ τυράννου, ὁ ὁποῖος ἐπρόσταξε νὰ τελειωθῶσιν μὲ θάνατον τοῦ σταυροῦ.

Ὅταν λοιπὸν οἱ μάρτυρες ὑπήγαιναν εἰς τὸν τόπον τῆς τιμωρίας, ἠκολούθουν εἰς αὐτοὺς πολὺ πλῆθος λαοῦ. Σταυρωθέντες δὲ προσηύχοντο, καὶ ἐλάλουν εἰς τὸν λαὸν τὰ συμφέροντα διὰ τὰς ψυχάς των. Οἱ δὲ λαοὶ ἐσπούδαζον νὰ ἐγγίξουν εἰς τὰ ἱερὰ τῶν ἁγίων σώματα, καὶ ἄλλοι μὲν ἐπροθυμοποιοῦντο νὰ λάβωσι σταγόνας ἐκ τῶν αἱμάτων των. Ἄλλοι δὲ, νὰ πάρωσι τὰ μανδήλιά των, ἄλλοι, τὰ δακτυλίδια, καὶ ἄλλοι ἄλλα τινα εἴδη, χάριν εὐλογίας καὶ ἁγιασμοῦ, εἰς ἀποτροπὴν καὶ ἐμπόδιον παντὸς πάθους. Τελευταῖον δὲ εὐλογήσαντες οἱ ἅγιοι ὅλους τοὺς ἐκεῖ παρόντας χριστιανοὺς, τοὺς ἔστειλαν εἰς τοὺς οἴκους των, αὐτοὶ δὲ παρέδωκαν τὰς ψυχάς των τῷ Κυρίῳ, καὶ ἔλαβον παρ' αὐτοῦ τοὺς ἀμαράντους στεφάνους τοῦ μαρτυρίου. Τινὲς δὲ εὐσεβεῖς χριστιανοὶ λαμβάνοντες τὰ ἅγια λείψανα, ἐτύλιξαν αὐτὰ μὲ σινδόνας, καὶ τὰ ἐνεταφίασαν εἰς ἱερὸν τόπον. Τότε καὶ ἡ γυνὴ τοῦ ἄρχοντος Ἀσκληπιοῦ, ὑπῆγεν καὶ ἐμύρισε μὲ μῦρα καὶ ἀρώματα τὴν θήκην τῶν ἁγίων λειψάνων, καὶ ἤπλωσεν ἐπάνω αὐτῶν ἓν σινδόνιον πολλῆς τιμῆς ἄξιον. Ὕστερον δὲ ὁ Ζώσιμος καὶ ὁ Ἀρτέμιος οἱ εὐλαβεῖς καὶ πιστοὶ χριστιανοὶ, συμπατριῶται ὄντες μὲ τοὺς ἁγίους, ἐπῆραν τὴν θήκην τῶν ἁγίων λειψάνων, καὶ ἔφερον αὐτὴν εἰς τὴν πατρίδα αὐτῶν Στρατονίκην, καὶ ἀποθησαύρισαν αὐτὴν ἓν μίλιον πρὸ τῆς πόλεως, εἰς τόπον λεγόμενον Λατομία.

Ἡ εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν ἀνακομιδὴ τῶν λειψάνων τοῦ ἁγίου μάρτυρος Ἐπιμάχου. (1)

»Κομίζεταί σοι ὅλβος ὀλβία πόλις,
»Ἐπιμάχου τὸ σῶμα τοῦ πανολβίου.

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τῆς ὁσίας Μητρὸς ἡμῶν ΘΕΟΔΩΡΑΣ τῆς βασιλίσσης.

ΑΚΟΛΟΥΘΙΑ (2)

Ἑσπέρας, εἰς τὸ Κύριε ἐκέκραξα, ψάλλομεν πρῶτον τοῦ Τριῳδίου. Εἶτα τῆς ἁγίας προσόμοια. ἦχος δ΄.

(1) Ἡ καθ' αὐτὸ μνήμη τοῦ ἁγίου Ἐπιμάχου ἑορτάζεται κατὰ τὴν τριακοστὴν πρώτην τοῦ Ὀκτωμβρίου.

(2) Ἡ ἀκολουθία τῆς ὁσίας ταύτης συνετέθη παρὰ Ἰὼβ μοναχοῦ τοῦ Μέλου καὶ ἐτυπώθη ὑπὸ Γεωργίου Σακ. Μόστρα ἐν Βενετίᾳ τῷ 1812. Σ. Ε.

Ἔδωκας σημείωσιν.

Ἔλαμψεν, ὡς ἥλιος, τὸ ἱερόν σου μνημόσυνον, Θεοδώρα ἀείμνηστε, θαυμάτων ταῖς λάμψεσι, πάντων καταυγάζων πιστῶν τὰς καρδίας, καὶ παθημάτων τὴν ἀχλὺν διασκεδάζων, σθένει τοῦ Πνεύματος· διὸ καὶ συνελθόντες σε χρεωστικῶς μακαρίζομεν, καὶ τὴν θείαν σου κοίμησιν ἱερῶς ἑορτάζομεν.

Ὅλην σου τὴν ἔφεσιν, πρὸς τὸν Θεὸν ἀνατείνασα, ὁλοτρόπως ἐπόθησας, ἐκ βρέφους ἀοίδιμε, τῷ ρευστῷ τῆς δόξης, τὰ ἄρευστα κερδῆσαι, ὥσπερ τις ἔμπορος καλὸς, ἀλλαξαμένη γῆς τὰ οὐράνια· διὸ καὶ δόξαν ἄληκτον, καὶ Βασιλείαν ἀσάλευτον, ὁ Χριστός σοι δεδώρηται, Βασιλὶς ἀξιάγαστε.

Κόσμον τὸν βασίλειον εὐσεβοφρόνως κοσμήσασσα, μοναζόντων ἐν σχήματι, νηστείαις, καὶ δάκρυσι, καὶ ταῖς ἐναρέτοις πράξεσιν, ὁσία, τοῦτον ὡράϊσας σαφῶς, καὶ τιμιώτατον ὄντως ἔδειξας· διὸ καὶ ὡς βασίλισσα, καὶ τῶν ὁσίων ὁμόσκηνος τῷ Κυρίῳ παρίστασαι, Θεοδώρα ἀοίδιμε.

Πρόκειται τοῖς χρήζουσιν, ὡς ποταμὸς πελαγίζουσα, τῶν θαυμάτων τὰ ρεύματα, σορὸς ἡ τιμία σου. Βασιλὶς ἁγία, πάθη καὶ τὰς νόσους ἀξιωμένη τῶν πιστῶν, καὶ τῶν δαιμόνων πλήθη βυθίζουσα· διὸ καὶ τῶν λειψάνων σου τὴν θείαν κόνιν κατέχοντες, ὡς πηγὴν ἁγιάσματος, εὐσεβῶς σὲ γεραίρομεν. Δόξα, ἦχος πλ. δ'. Ἱεραρχῶν τὴν καλλονήν.

Τὴν Βασιλίδων καλλονὴν, μοναστριῶν τὸ κλέος, τὴν βρύσιν τῶν θαυμάτων, καὶ ἀσθενῶν ἰατρεῖον τὸ ἄμισθον, συνελθόντες, ὦ φιλέορτοι, Πνευματικαῖς εὐφημίαις, τιμήσωμεν λέγοντες· χαίροις Ἀκαρνανίας κλέος, τὸ μέγα, καὶ σεπτὸν, καὶ πλοῦτος ἀδαπάνητος· χαίροις λαμπὰς ἡ ἀείφωτος, Αἰτωλίαν ἅπασαν καταυγάζουσα θαύμασι· χαίροις ἡ τῶν καμνόντων ἐπίσκεψις, καὶ ρῶσις, καὶ τῶν λυπουμένων παρήγορος ταχεῖα· καὶ νῦν ὁσία παγγέραστε, μὴ παύσῃ πρεσβεύουσα Χριστῷ ἐκτενῶς, ὑπὲρ τῆς ποίμνης σου ταύτης, καὶ πάντων ἡμῶν τῶν τιμώντων σου, Θεοδώρα, τὴν κοίμησιν. Καὶ νῦν.

Ἀπεστάλη ἐξ οὐρανοῦ Γαβριὴλ ὁ Ἀρχάγγελος, εὐαγγελίσασθαι τῇ Παρθένῳ τὴν σύλληψιν· καὶ ἐλθὼν εἰς Ναζαρὲτ, ἐλογίζετο ἐν ἑαυτῷ, τὸ θαῦμα ἐκπληττόμενος· ὅτι, πῶς ὁ ἐν Ὑψίστοις ἀκατάληπτος ὤν, ἐκ Παρθένου τίκτεται, ὁ ἔχων θρόνον οὐρανὸν, καὶ ὑποπόδιον τὴν γῆν, ἐν μήτρᾳ χωρεῖται γυναικός· ᾧ τὰ ἐξαπτέρυγα, καὶ πολυόμματα ἀτενίσαι οὐ δύνανται, λόγῳ μόνῳ, ἐκ ταύτης σαρκωθῆναι ηὐδόκησε. Θεοῦ ἐστι λόγος ὁ παρών· τί οὖν ἴσταμαι, καὶ οὐ λέγω τῇ Κόρῃ, Χαῖρε Κεχαριτωμένη, ὁ Κύριος μετὰ σοῦ. Χαῖρε Ἀγνὴ Παρθένε. Χαῖρε Νύμφη Ἀνύμφευτε. Χαῖρε Μήτηρ τῆς ζωῆς, Εὐλογημένος ὁ καρπὸς τῆς κοιλίας σου. Εἴσοδος. Τὸ Φῶς ἱλαρόν.

Προκείμενον τῆς ἡμέρας, καὶ τὰ Ἀναγνώσματα.

Σοφίας Σολομῶντος τὸ Ἀνάγνωσμα.

Δικαίων ψυχαὶ ἐν χειρὶ **Θεοῦ**. (Ὅρα σελ. 117).

Σοφίας Σολομῶντος τὸ Ἀνάγνωσμα.

Δίκαιοι εἰς τὸν αἰῶνα ζῶσι. (Ὅρα σελ. 117).

Σοφίας Σολομῶντος τὸ Ἀνάγνωσμα.

Δίκαιος, ἐὰν φθάσῃ τελευτῆσαι. (Ὅρα σελ. 118).

Εἰς τὸν στίχ. προσόμοια. ἦχος πλ. ά. Χαίροις ἀσκητικῶν.

Χαίροις Βασιλικῆς ἐκ φυλῆς, μέσον κοιλάδων τῶν τοῦ βίου βλαστήσασα ὡραία καθάπερ φοίνιξ, καὶ τοὺς καρποὺς ἐν καιρῷ, τῷ Θεῷ καὶ κτίστῃ

προσενέγκασα, ἀγάπην ἀθόλωτον, σωφροσύνην τὴν εὔκοσμον, δικαιοσύνην,καὶ ἀνδρείαν ἀήττητον, ἡ κατάκοσμος ἀρεταῖς, καὶ πολύκαρπος· πάντιμε, θεοδόξαστε, ἁγίων ἀγλάϊσμα, Ἀκαρνανίας τὸ καύχημα, σεμνὴ Θεοδώρα. ἡ τοῖς πᾶσιν αἰτουμένη χάριν, καὶ ἔλεος.

Ὑπομένων ὑπέμεινα τὸν Κύριον.

Χαίροις περιστερὰ παγκαλὴς, ἡ πετασθεῖσα κοσμικῆς ἐκ συγχύσεως, καὶ θείοις χοροῖς ὁσίων, ἐν ταπεινώσει ψυχῆς, καὶ σκηναῖς δικαίων καταπαύσασα. ἡ πνεύματος χάρισι, χρυσωθεῖσα τὰς πτέρυγας. καὶ κοσμηθεῖσα, ἀρεταῖς τὰ μετάφρενα, καὶ οἰκήσασα καλιὰν πρὸς οὐράνιον, ἔνθα περιχορεύουσα, καὶ δόξης μετέχουσα τῆς ἀνεκφράστου καὶ θείας, ἡμῶν μνημόνευε πάντοτε, ψυχῆς θυμηδίᾳ, τῶν τιμώντων σου τὴν μνήνην ἀξιοθαύμαστε.

Καὶ ἀνήγαγεν ἐκ λάκκου ταλαιπωρίας.

Χαίροις τηλαυγεστάτη λαμπὰς, ἡ πιανθεῖσα τῷ ἐλαίῳ τῆς χάριτος, καὶ θείῳ πυρὶ πλουσίως, ἀναπτομένη σεμνὴ,καὶ θαυμάτων φέγγει καταυγάζουσα, πιστῶν τὴν διάνοιαν· καὶ τὸν καύσωνα παύουσα, παθῶν, καὶ νόσων, καὶ τὴν ρῶσιν ψεκάζουσα, καὶ τοῖς κάμνουσι εὐρωστίαν παρέχουσα, πάνσεμνε, θεοπόθητε, πηγὴ τῶν ἰάσεων, ὁ ποταμὸς τῶν χαρίτων, μοναζουσῶν ἐγκαλώπισμα, ἡμῶν ἡ προστάτις τῶν τιμώντων,Θεοδώρα,τὴν θείαν μνήμην σου.

Δόξα. Ἦχος πλ. β΄.

Τῇ εὐκλεεῖ σου πανήγυρει, Θεοδώρα, χαίρει ὁ οὐρανός· ἀγγέλων γὰρ στρατηγίαι σὺν ἡμῖν νῦν χορεύουσι, καὶ μυστικῶς περικυκλοῦσαι, συγκαλύπτουσι πτέρυξι τὴν ἁγίαν σου λάρνακα· ὅθεν τιμῶντές σου πιστῶς τῶν θαυμάτων τὴν πληθὺν, χαρμοσύνως ἐκβοῶσι· χαῖρε ἡ τῶν οὐρανίων θαλάμων ἐπαπολαύουσα, καὶ Βασιλείας Χριστοῦ, διὸ καὶ ἡμεῖς πιστῶς σοι κράζομεν, ἱκέτευε τοῦ σωθῆναι τὰς ψυχὰς ἡμῶν. Καὶ νῦν. ὁ αὐτός.

Οὐδεὶς προστρέχων ἐπὶ σοὶ, κατῃσχυμένος ἀπὸ σοῦ ἐκπορεύεται, Ἁγνὴ Παρθένε,Θεοτόκε· ἀλλ' αἰτεῖται τὴν χάριν,καὶ λαμβάνει τὸ δώρημα, πρὸς τὸ συμφέρον τῆς αἰτήσεως. Τροπάριον ἦχος πλ. β΄.

Ἐν σοὶ μῆτερ ἀκριβῶς διεσώθη τὸ κατ' εἰκόνα. λαβοῦσα γὰρ τὸν Σταυρὸν, ἠκολούθησας τῷ Χριστῷ, καὶ πράττουσα ἐδίδασκες, ὑπερορᾶν μὲν σαρκὸς, παρέρχεται γάρ. ἐπιμελεῖσθαι δὲ ψυχῆς, πράγματος ἀθανάτου. διὸ καὶ μετὰ ἀγγέλων συναγάλλεται, ὁσία Θεοδώρα τὸ πνεῦμά σου.

Εἶτα τὰ Καθίσματα τοῦ Τριῳδίου.

Μετὰ δὲ τὸν Πολυέλεον κάθ. ἦχος γ΄. Τὴν ὡραιότητα.

Τὸ τοῦ νυμφίου σου κάλλος ποθήσασα, τὴν ὡραιότητα σαρκὸς ἐμίσησας, καὶ ἀντὶ δόξης, καὶ τρυφῆς, ἐκτήσω τὴν ταπείνωσιν, ᾗτις σὲ ἀνύψωσε πρὸς οὐράνιον ἄντυγα. Ἔνθα καὶ τετύχηκας καθαρῶς τῆς ἐφέσεως, καὶ κάλλους εὐπρεπείας, καὶ δόξης ἀδιαδόχου, Θεοδώρα.

Δόξα. τὸ αὐτό. Καὶ νῦν.

Ἡ τῶν πταισμάτων μου πληθὺς ἀμέτρητος.ἀλλὰ τὸ πέλαγος τῆς εὐσπλαγχνίας σου. πᾶσαν διάνοιαν, καὶ νοῦν, καλύπτει Θεονύμφευτε. Ὅθεν σου τὸ ἔλεος, νικησάτω τὰ πταίσματα. ἔκτεινόν μοι, Δέσποινα, δεξιὰν τῷ οἰκέτῃ σου· ἐπίστρεψον πρός με κόρη, μόνη ἐλπὶς ἀπηλπισμένων.

Οἱ Ἀναβαθμοί, τὸ ἀ. Ἀντίφωνον τοῦ δ΄. ἦχου.
Προκείμενον, ἦχος δ΄. Ὑπομένων ὑπέμεινα τὸν Κύριον.
στ ἰ. Καὶ ἀνήγαγέ με ἐκ λάκκου ταλαιπωρίας.
Εὐαγγέλιον Α΄. ὁσιακόν. Καὶ μετὰ τὸν Ν΄. Ψαλμόν
Τὸ ἰδιόμελον. ἦχος πλ. δ΄.

Σήμερον κροτοῦσιν Οὐρανῶν τὰ τάγματα ἐπὶ τῇ μνήμῃ σου, καὶ πάντες ᾄδουσιν οἱ πιστοί, πανένδοξε, τὴν πληθὺν τῶν θαυμασίων σου, ἣν ἐπλούτησας ἀξίως, ἐν Θεῷ τῷ ἐν ὑψίστοις.

Εἶτα, Ὁ Κανὼν τῆς ἁγίας. Οὗ ἡ ἀκροστιχίς.

Δέχου τὸν ὕμνον ἐκ ψυχῆς θεῖον ὄθμα.
Τὴν Βασίλισσαν αἰνέσω Θεοδώραν.

Ὠδὴ ἀ. ἦχος β΄. Ἄτρεπτον ἀσυνήθη.

Δύναμις τοῦ ὑψίστου, παράσχου μοι τὴν δύναμιν οὐρανόθεν, λόγου παρέχουσα ἄφθονον πηγήν, τὴν σεπτὴν βασίλισσαν ἐγκωμιάζοντα.

Ἔφυγες τὰ τοῦ βίου ἐμφρόνως, Θεοδώρα, τερπνά, ὡς ὄναρ· ὡς ἐκλεκτὴ δὲ νύμφη, καὶ καλὴ, οὐρανῶν Βασιλείαν οἰκεῖς βασίλισσα.

Χάριν σοι, Θεοδώρα, καὶ ἔλεος πηγάζει ὀστῶν ἡ θήκη· οἱ προσιόντες ἅπαντες πιστοὶ νοσημάτων ἴασιν ἀπολαμβάνομεν.

Ὅλον σου, Θεοδώρα, ψυχῆς ἰδὼν τὸ κάλλος ὁ σὸς νυμφίος, ἐν κροσσωτοῖς ἐκλάμπον ἀρετῶν, εἰς οὐράνιον παστάδα νύμφην προσήκατο.

Στάμνος σε πάλαι κόρη, ἐτύπου δεξαμένη τὸ θεῖον μάννα, τὸν γὰρ Θεὸν βαστάσασα γαστρὶ, τοῖς ἀνθρώποις τέτοκας, τίς μὴ θαυμάσεται;

Ἕτερος Κανών. οὗ ἡ ἀκροστιχίς. Τὴν Βασίλισσαν αἰνέσω Θεοδώραν. Ἰωὴδ Μοναχὸς ὁ Μέλης. Ὠδὴ ἀ. ἦχος δ΄. Ἀνοίξω τὸ στόμα μου.

Τὴν χάριν ὑμνοῦντί σου, τῶν θαυμασίων, ἀείμνηστε, θεόθεν μοι βράβευσον χάριν τὴν ἄφθονον· καὶ καταύγασον, εὐχαῖς σου Θεοδώρα, νοός μου τὴν ζόφωσιν, λόγον παρέχουσα.

Ἡ Θεία τοῦ Πνεύματος χάρις ἐν σοὶ κατοικήσασα, ναόν σε εἰργάσατο θεῖον Βασίλισσα, καὶ κατεύθυνε ψυχῆς σου τὰς κινήσεις, τὰ θεῖα θελήματα, πράττειν τοῦ κτίσαντος.

Νοός σου ταῖς αὐλαῖς, σπόρον τὸν Θεῖον εἰσδέδεξαι, καὶ τοῦτον ἐπηύξησας ὄμβροις δακρύων σου, ὃν συγκλείσασα ταῖς θείαις ἀποθήκαις, μισθὸν τὸν οὐράνιον εὗρες Βασίλισσα.

Βασίλισσα πέφυκας τῶν οὐρανίων δυνάμεων, τὸν κτίστην γὰρ τέτοκας, τοῦτον καὶ Κύριον, ὃν ἱκέτευε, δουλείας με τοῦ πλάνου ρυσθῆναι, πανάνωμε, τὸν ἀνυμνοῦντά σε. Ὠδὴ γ΄.

Ἐν πέτρᾳ με τῆς πίστεως στερεώσας, ἐπλάτυνας τὸ στόμα μου ἐπ' ἐχθρούς μου, ηὐφράνθη γὰρ τὸ πνεῦμά μου ἐν τῷ ψάλλειν· οὐκ ἔστιν ἅγιος πλὴν σου Κύριε.

Ὑφάνασα χιτῶνα τοῦ σωτηρίου, ἀμέμπτῳ πολιτείᾳ ἐξυφασμένον, προσῆλθες, ὥσπερ νύμφη, Θεῷ τῶν ὅλων, ὁσίων τάγμασι σῶμα δουλώσασα, τῆς ψυχῆς τῷ κρείττονι ἀξιώματι.

Τὴν ἄνω Βασιλείαν ἐπιποθοῦσα, τὴν κάτω φθειρομένην σοφῶς παρεῖδες. δραμοῦσα δὲ πρὸς σύστημα ναζηραίων, σεμνὴ Βασίλισσα, σπείρεις ἐν δάκρυσι, καὶ τρυγᾷς αἰώνιον ἀγαλλίασιν.

Οκτείρας ὁ Δεσπότης βροτῶν τὴν φύσιν, βροτοῖς συνανεστράφη δι' εὐσπλαγχνίαν, οὗ τὰς ἀγαθοεργίας μιμησαμένη, σεμνὴ Βασίλισσα νόσῳ τοὺς κάμνοντας θεραπεύεις ἅπαντας, ἐπιστασίᾳ σου.

Τὸν ἄχρονον ἐν χρόνῳ σὺ ἀπειράνδρως, ἐν κόσμῳ μόνη τέτοκας, ὦ Παρθένε, τῆς φύσεως τῶν νόμων ἐκνικηθέντων· Θεὸν γὰρ ἔτεκες, σάρκα γενόμενον, ποιητὴν τῆς κτίσεως, δι' ἀγαθότητα.

Εἱρμὸς ἄλλος. Τοὺς σοὺς ὑμνολόγους Θεοτόκε.

Αξίας φθαρτῆς ὑπεριδοῦσα, καὶ πλούτου, καὶ δόξης γεηρᾶς, ἐν ταπεινώσει πνεύματος, τῷ Βασιλεῖ καὶ κτίστῃ σου προσέδραμες Βασίλισσα, καὶ δόξαν εὗρες τὴν ἄφθαρτον.

Στολῆς εὐανθοῦς. καὶ Βασιλείου, ἠλλάξω στολὴν μελεμβαφῆ, μοναστριῶν συστήματι, σαυτὴν ἐμφρόνως μίξασα, ὅθεν θαλάμων ἔτυχες τῶν οὐρανίων, βασίλισσα.

Ισχὺν τὴν ἀνίκητον λαβοῦσα, Σταυροῦ, Θεοδώρα, κατ' ἐχθρῶν, τῶν νοητῶν ἐχώρησας, καὶ ταύτους διολέσασα, νηστείαις καὶ δεήσεσι, νίκης τὸν στέφανον εἴληφας.

Λιμένα, καὶ τεῖχός σε, καὶ σκέπην, Παρθένε, κεκτήμεθα πιστοί· διό σοι καὶ προσπίπτοντες, δουλοπρεπῶς βοῶμέν σοι· χαῖρε κατάρας λύτρωσις καὶ εὐλογίας ἡ ἀντίδοσις.

Κάθ. ἦχος δ'. Ὁ ὑψωθεὶς ἐν τῷ Σταυρῷ ἑκουσίως.

Τῆς ἐπικήρου καὶ φθαρτῆς Βασιλείας τὸ στασιῶδες, καὶ βαρὺ καταλείψασα. τὸν ἐλαφρὸν ἠγάπησας Κυρίου ζυγὸν, ὃν περ ἐπωμάδιον, Θεοδώρα, λαβοῦσα, ὅλον σου κατέτηξας τὸ σαρκίον, τοῖς πόνοις. διὸ τῆς ἄνω δόξης ἐντρυφᾷς, Βασιλικῶς παρεστῶσα τῷ κτίστῃ σου.

Δόξα, τὸ αὐτό. Καὶ νῦν. Θεοτοκίον.

Εν ἀνομίαις συλληφθεὶς ὅλως, οἴμοι! καὶ ἁμαρτίαις γεννηθεὶς ὁ πανάθλιος, ὅλον τὸν βίον ἔζησα αἰσχρῶς, ἐν κακοῖς· ὅθεν τὸ κριτήριον ἐνθυμούμενος φρίττω· τίνα γὰρ ὑφέξομαι δικαιοῦντά με λόγον; ἀλλὰ Παρθένε Μήτηρ τοῦ Θεοῦ, σύ με πρὸ τέλους, ὡς οἶδας, διόρθωσον.

Ὠδὴ δ'. Ἐλήλυθας ἐκ Παρθένου.

Υπόδικον σεαυτὴν τῷ Θεῷ παραστήσασα, ἐν δάκρυσιν ἔδρεχες, ὀδυνηροῖς σου τὸ πρόσωπον, θείαν ἀγαλλίασιν ἐξ οὐρανοῦ δεχομένη παναοίδιμε.

Μακάριος ὁ λαὸς ὁ γινώσκων προστάτιν σε, Θεοδώρα πάνσεμνε, ἡ τῶν νοσούντων ἐπίσκεψις· τούτοις γὰρ εἰς ἴασιν ἐκ τῶν πηγῶν Σωτηρίου νέμεις φάρμακα.

Νεώσασα τὴν ψυχὴν ἐπὶ πόνοις ἀσκήσεως, ὡς ὄμβροις, τοῖς δάκρυσι τοῖς ἀενάοις κατήρδευσας, στάχυν τε, Βασίλισσα, τῶν ἰαμάτων βλαστάνεις τὰ χαρίσματα.

Οὐ χρήματα, οὔτε δόξης ἀπάτην ἠγάπησας· οὐ δόξαν βασίλειον· οὐ τὴν τοῦ βίου τερπνότητα, Θεοδώρα πάνσεμνε, ἀλλὰ τὴν μένουσαν δόξαν ἐπόθησας.

Υμνοῦσί σε οὐρανῶν αἱ δυνάμεις πανύμνητε· τὸν κτίστην γὰρ τέτοκας, ὑπὲρ αἰτίαν γενόμενον ἄνθρωπον ἐν μήτρᾳ σου, ἵνα θεώσῃ δι' οἰκτον τὸ ἀνθρώπινον. Εἱρμὸς ἄλλος. Ὁ καθήμενος ἐν δόξῃ.

Ἰατρεῖον τοῖς νοσοῦσιν, ἡ σορὸς τῶν λειψάνων σου, ἀνεδείχθη πᾶσι, ῥῶσιν, Θεοδώρα παρέχουσα· ὅθεν μετέχοντες πάντες τῶν χαρίτων σου, μεγαλύνομεν τὸν ἐπὶ γῆς σὲ δοξάσαντα.

Σκληροτάταις τὸ σαρκίον ἀγωγαῖς κατατήξασα, δάκρυσι, καὶ πόνοις, ἔζησας ζητοῦσα τὸν Κύριον, ὃν δὲ ἐπόθεις εὑροῦσα χάριν ἔλαβες, τῶν θαυμάτων προχέειν τὴν βρύσιν τοῖς χρῄζουσι.

Σὺν τηρήσει θείων νόμων, σὺ ἐν γῇ πεπολίτευσαι· σωφροσύνης στήλη, καὶ δικαιοσύνης εἰκόνισμα, τῆς ἐγκρατείας κανών τε ἀκριβέστατος, μοναστρίαις ὀφθεῖσα, σεμνὴ θεοδόξαστε.

Ἀνεκφράστως συλλαβοῦσα, ἀπορρήτως γεγένηκας τοῦ Πατρὸς τὸν λόγον, τέλειον ὀφθέντα θεάνθρωπον, ὃν ἐν δυσὶ ταῖς οὐσίαις, ἕνα Κύριον δογματίζοντες, σὲ Θεοτόκον κηρύττομεν.

Ὠδὴ έ. Ὁ φωτισμὸς τῶν ἐν σκότει.

Νεανικῶς πρὸς παράταξιν ὤφθης τῶν ἐναντίων, δάκρυσι τὸ θεῖον ἱλεουμένη. ὅθεν λαμβάνεις παρ' αὐτοῦ τὰς ἰάσεις, καὶ διανέμεις πᾶσι τοῖς χρῄζουσι, χάριτι θαυμάτων, Βασίλισσα πάνσεμνε.

Ἐκφαντορικαῖς πρὸς Θεὸν θεωρίαις πάντων γηΐνων, φεύγεις ἡδυπάθειαν, Θεοδώρα, ἐν ταπεινώσει πρὸς αὐτὸν ἐκβοῶσα, σὺ Θεός μου, σύ μου κραταίωμα, σύ μου κατ' ἐχθρῶν ἀρραγὲς ἀμυντήριον.

Καταβληθεὶς δυναστείᾳ τοῦ πλάνου, ἐθανατώθην· κεῖμαι δὲ πρὸς βάραθρον ἀπωλείας· ἀνάστησόν με πεπτωκότα ἡ στάσις· Θεοδώρας σεπταῖς δεήσεσιν, ἣν περ ἐν σημείοις, ἐδόξασας Κύριε.

Χαῖρε σεμνὴ, ὁ ἀρχάγγελος ἔφη, ἀρᾶς τῆς πάλαι λύσασα τὴν λύπην κυοφορίᾳ· χαῖρε θανάτου τὴν πικρὰν τυραννίδα καθελοῦσα, ζωῆς τὸν αἴτιον, σάρκα δὲ ἡμᾶς γεγονότα, γεννήσασα.

Εἱρμὸς ἄλλος. Ἐξέστη τὰ σύμπαντα.

Νοὸς καθαρότητι, ψυχῆς σου τὴν εὐγένειαν, ἄμωμον τηροῦσα, Θεοδώρα, ἔσοπτρον θεῖον ὤφθης τοῦ πνεύματος πᾶσι, ταῖς αὐγαῖς φωτοβολαῖς τῶν κατορθωμάτων σου, πρὸς σὴν μίμησιν ἕλκουσα.

Ἀνύστακτον φέρουσα τὴν ψυχικὴν λαμπάδα σου, ὅλον σου τὸν βίον θαρέστως ἤνυσας, ὄντως Θεομακάριστε, πάντων ἀλογήσασα τερπνῶν· εἶχες γὰρ τὸ ἔλαιον ἐν ἀγγείῳ τοῦ Πνεύματος.

Ἱστίῳ τοῦ Πνεύματος, τὴν κοσμικὴν διέπλευσας θάλασσαν ἀβρόχως, Θεοδώρα, δόξης ματαίας μὴ ποντισθεῖσα βυθῷ, μᾶλλον πρὸς λιμένα δὲ ζωῆς, ἄληστον ὁρμήσασα τὸν οὐράνιον, πάνσεμνε.

Νοεῖν οὐ δεδύνηνται τὴν ἄφραστον λοχείαν σου τάξεις τῶν ἀγγέλων, Θεοτόκε· μόνη γὰρ ὤφθης ἅγιον σκήνωμα, ᾧπερ ἐνοικήσας ὁ Θεὸς, σάρκα ἀνελάβετο, καὶ θεοῖμε δι' ἔλεον. Ὠδὴ στ'. Ἐν Ἀβύσσῳ πταισμ.

Ψαλμικῶς, ὥσπερ φοῖνιξ, ἐξήνθησας ἄνθος ἀρετῶν τῷ οἴκῳ Κυρίου σου, τῶν σῶν θαυμάτων φαίνουσα τὸν καρπὸν, Θεοδώρα, τοῖς κάμνουσι.

Ὑπερήρθης δυσὶν ὥσπερ πτέρυξι, ταῖς τῶν ἀγαθῶν θεωρίαις, καὶ πράξεσι, καὶ πρὸς νυμφῶνας ἔδραμες οὐρανῶν βασιλείας, Βασίλισσα.

Χαρισμάτων ἐπλήσθης τοῦ πνεύματος, θείαις ἐργασίαις τὸν βίον κοσμήσασα, ἐν αἷς χαρίτων πέλαγος τοῖς πιστοῖς, Θεοδώρα, γεγένησαι.

Ὑψωθεὶς λογισμῷ τῆς θεώσεως πάλαι ὁ πρωτόπλαστος, εὗρε τὸν θάνατον. ἐκ σοῦ Θεὸς δὲ, Πάναγνε, τὸν βροτὸν ἐνδυθεὶς με ἐθέωσεν.

Εἱρμὸς ἄλλος. Ἐβόησε προτυπῶν.

Ἐν ὕδασι φυτευθεῖσα, τοῖς λόγοις τοῦ Πνεύματος, Θεοδώρα, ὥσπερ φοῖνιξ ὑψώθης κατάκοσμος, ἀρετῶν τοὺς πόνους, ὡς καρποὺς τῷ Θεῷ προσενέγκασα.

Σταλάζει σου γλυκασμὸν, Θεοδώρα, τὰ λείψανα, τὴν πικρίαν ψυχικὴν τῶν νοσούντων διώκοντα, καὶ πιστοὺς εὐφραίνει, ἀνυμνοῦντας τὸν σὲ μεγαλύναντα.

Ὡς εὔσταχυς τῆς ψυχῆς σου τὸ λήϊον πέφυκε, τῶν θαυμάτων τὴν πληθὺν, Θεοδώρα τοῖς χρήζουσιν, ὥσπερ σῖτον νέμον, καὶ στηρίζον ψυχὰς τῶν τιμώντων σοι

Θεότητος ἐν γαστρί σου τὸ πῦρ ἀπειρόγαμε συλλαβοῦσα, θαυμαστῶς,οὐκ ἐφλέχθης, ἀλλ᾽ ἔμεινας, ὥσπερ ἦς πρὸ τόκου, ἀδιάφθορος ὅλη, καὶ ἄφλεκτος.

Κοντάκιον. ἦχος πλ. δ΄.

Τῇ ὑπερμάχῳ στρατηγῷ τὰ νικητήρια.

Τὴν ὑπὲρ φύσιν ἀληθῶς ἐν γῇ διώσασαν.
Τὴν οὐρανόφρονα πιστοὶ σεμνὴν Βασίλισσαν.
Εὐφημήσωμεν ἐν ὕμνοις εὐσεβοφρόνως.
Ὡς γὰρ ἔχουσα τὸν βίον ἀπαράμιλον.
Καὶ θαυμάτων τὴν ἐνέργειαν ἀπείληφεν.
Ὅθεν κράζομεν, χαῖρε δόσις θεόσδοτος.

Ὁ Οἶκος.

Ἄγγελος, ἐξ ἀνθρώπων, ἀνεφάνης ὁσία, ζηλώσασα τὸν βίον ἀγγέλων, δι᾽ ὃ σὺν προθυμίᾳ ψυχῆς προσερχόμενοί σου τῇ σορῷ, πάνσεμνε, τιμῶμέν σε κράζοντες, καὶ ᾄδοντες ἐν λόγοις ταῦτα.

Χαῖρε ἀκτὶς σκοτουμένων βίῳ.
Χαῖρε ρανὶς καυσομένων νόσῳ.
Χαιρε μετανοίας τὸν τύπον ἐγγράφουσα.
Χαῖρε καχεξίας τὸν ῥύπον ἐκπλύνουσα.
Χαῖρε βρύσις ἀνεξάντλητε, ἰαμάτων χορηγέ.
Χαῖρε κλῆσις περιλάλητε, μοναζόντων φωτισμέ.
Χαῖρε ὅτι λιμένα Σωτηρίας ἐμφαίνεις.
Χαῖρε ὅτι χειμῶνα τῶν παθῶν ἀναστέλλεις.
Χαῖρε πηγὴ δακρύων ἀείρροος.
Χαῖρε δοτὴρ θαυμάτων ἀκάματε.
Χαῖρε Χριστὸν ἐκζητήσασα πίστει.
Χαῖρε χρυσοῦ μυσαχθεῖσα τὴν φύσιν.
Χαῖρε δόσις θεόσδοτε.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ιά· μνήμη τῆς ὁσίας Μητρὸς ἡμῶν Θεοδώρας τῆς Βασιλίσσης.

» Κἂν σοῦ βασιλὶς κρύπτει τὸ σῶμα τάφος.
» Χριστὸς πᾶσι φαίνεισε θαυματουργίαις.
» Ἐνδεκάτῃ κρύψε Θεοδώραν λάας κλεεινήν.

Ταῖς αὐτῆς ἁγίαις πρεσβείαις, ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς. Ἀμήν.

ΒΙΟΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΕΙΑ

ΤΗΣ ΟΣΙΑΣ ΜΗΤΡΟΣ ΗΜΩΝ ΘΕΟΔΩΡΑΣ ΤΗΣ ΒΑΣΙΛΙΣΣΗΣ.

Μὰ τὴν ἀλήθειαν, εὐλογημένοι Χριστιανοί, πρέπον εἶναι, ὅσοι ἐσυνάχθητε σήμερον εἰς τὸν σεβάσμιον, καὶ πάνσεπτον τοῦτον ναόν, διὰ δόξαν καὶ τιμὴν τῆς Ὁσίας Μητρὸς ἡμῶν Ἐνδόξου Θεοδώρας τῆς Βασιλίσσης, νὰ ἀνοίξητε τὰ ὦτα τῆς ψυχῆς καὶ τοῦ σώματος, καὶ νὰ ἀκούσητε μετὰ προσοχῆς τὴν θαυμαστὴν, καὶ ἐνάρετον τῆς ἁγίας πολιτείαν, εἰς τὸ νὰ σᾶς φωτίσῃ ἡ ἁγία, ἐνδυναμώνουσα ὑμᾶς νὰ μιμηθῆτε τὴν θεάρεστον αὐτῆς ζωὴν, διὰ νὰ ἀξιωθῆτε καὶ ὑμεῖς τῶν αὐτῶν οὐρανίων ἀγαθῶν. Ἡ μακαριωτάτη καὶ ἀοίδιμος αὕτη ἁγία Θεοδώρα, ἡ σήμερον ἑορταζομένη, ἦτον ἀπὸ τὴν Ἀνατολὴν, ἡ ὁποία ἐβλάστησεν εἰς τὸ γένος της, καὶ εἰς τὴν Πατρίδα της, ὡς ῥόδον πολύτιμον καὶ ἡδύπνοον, πλεῖστα μεμυρισμένον ἀπὸ τὴν ἐνάρετον καὶ θαυμαστὴν πολιτείαν της, ἐπειδὴ ἀφ' οὗ αὐξηθεῖσα ἦλθεν εἰς τὴν ἡλικίαν τῶν κορασίων, δὲν ἀσχόλειτο, ὡς τοῦ νῦν καιροῦ τὰ κοράσια, εἰς μάταια καὶ ἄσεμνα παιγνίδια, μήτε εἰς καλλωπισμοὺς, καὶ εὐμορφίας, καὶ ἄλλα ἄτακτα ἔργα, ἀλλ' ὡς ἀγγελικὸν διαλεκτὸν τοῦ Θεοῦ, ἐφαίνετο ἐξ' ἀρχῆς, ποταπὴ θέλει κατασταθῆ εἰς τὸ ὕστερον, παράδειγμα ἔχουσα, καὶ μιμουμένη τοὺς ἰδίους της γονεῖς, ἐναρέτους ὄντας, καὶ εὐλαβεῖς εἰς τὰ θεῖα, ἐλεήμονας, καὶ θεοσεβεῖς, φερομένους πρὸς πάντας μὲ μεγάλην ταπείνωσιν, καὶ ἀγάπην· εἰς τοὺς ὁποίους ἔχουσα ἡ ἁγία τὴν πρέπουσαν εὐλάβειαν, καὶ ὑπακούουσαι πάντοτε, ὑποτασσομένη μετὰ χαρᾶς εἰς ὅσα ἤθελαν τὴν προστάξει, τὰ ὁποῖα ἔκαμνε χωρὶς ὀκνηρίαν τινὰ, ἐγένετο πλέον ἐνάρετος, μὲ κάθε εἶδος ἀρετῆς ἐστολισμένη, καρπὸς ὡραιότατος, ἀπὸ δένδρον καλὸν ἀναδειχθεῖσα, καὶ ἐπιβεβαιοῦσα τὴν ἀρετὴν τῶν γονέων της, καθὼς λέγει ὁ Κύριος ἡμῶν εἰς τὸ ἱερὸν Εὐαγγέλιον· «ἐκ τοῦ καρποῦ τὸ δένδρον γνωσθήσεται». ἤγουν ἀπὸ τὸν καρπὸν θέλεις καταλάβῃ καὶ τὸ δένδρον· ὅθεν βλέποντές την οἱ γονεῖς της πῶς ἐπρόκοπτεν εἰς τὰ θεάρεστα ἔργα, ἔχαιρον καὶ ὑπερευφραίνοντο, δοξάζοντες τὸν Θεόν· καὶ ἐβούλοντο μὲν νὰ τὴν ὑπανδρεύσωσι, ἐφρόντιζον ὅμως νὰ εὕρουν ἄνδρα ὁμοίως ἐνάρετον, καὶ πρέποντα δι' αὐτήν· ἀλλὰ διὰ νὰ μὴν ὑστερήσωσιν

τοὺς ἀκροατὰς ὁποῦ ἀγαπῶσι νὰ ἀκούωσι τὴν διήγησίν της, ἄρχομαι ἐξ ἀρχῆς τὴν ὑπόθεσιν, καὶ παρακαλῶ σας νὰ ἀκούσητε μετὰ προσοχῆς.

Τὸν καιρὸν ὁποῦ ἐβασίλευεν Ἀλέξιος ὁ Κομνηνὸς εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν, ἦτον μεγάλη εἰρήνη καὶ ὁμόνοια εἰς τοὺς Χριστιανούς, ἀλλ' ὁ ἐχθρὸς τῆς ἀληθείας διάβολος, ὁποῦ ἀείποτε, φθονεῖ τὴν σωτηρίαν τῶν ἀνθρώπων, ἀκούσατε τί ἐνήργησεν. Ὁ Ἀλέξιος οὗτος ὁ Κομνηνὸς ἐχειροτόνησε τὸν Μιχαὴλ Κομνηνὸν Αὐθέντην εἰς ὅλον τὸν Μωρέαν, ὡς ὄντα ἀπὸ τὸ γένος του. Ἦτον δὲ εἰς τὴν Νικόπολιν καὶ Αἰτωλίαν Αὐθέντης ἄλλος, Σεναχηρεὶμ ὀνομαζόμενος. Αὐτὸς, καὶ ὁ Μιχαὴλ, εἶχον γυναῖκας νομίμους, δύω πρώτας ἐξαδέλφας, ἀπὸ καθολικὸν αἷμα τοῦ Βασιλέως Ἀλεξίου, εἰς τῶν ὁποίων τὸν καιρὸν ἐπολιτεύετο καὶ ἔζη ὁ κόσμος ὅλος μὲ εἰρήνην καὶ ἀγάπην, διὰ τὴν καλὴν τῶν ἡγεμόνων διοίκησιν. Ἦτον δὲ τότε καὶ Ἰωάννης ὁ Πετραλίφης ὁ πατὴρ τῆς μακαριωτάτης ἁγίας Θεοδώρας, νέος εἰς τὴν ἡλικίαν, καὶ ἀνύπανδρος, εἰς τὸν ὁποῖον ὁ Βασιλεὺς Ἀλέξιος ἔδωκε διὰ νόμιμον γυναῖκα, μίαν εὐγενεστάτην ἀρχοντοπούλαν, θυγατέρα ἑνὸς ἄρχοντος τοῦ παλατίου του. Διότι καὶ αὐτὸς ὁ Πατὴρ τῆς ἁγίας ἦτον ἀπὸ γένος εὐγενὲς, καὶ λαμπρόν. Ἔπειτα τὸν ἔκαμε, καὶ μέγαν αὐθέντην νὰ ἐξουσιάζῃ ὅλην τὴν Θεσσαλονίκην, καὶ τὴν Μακεδονίαν. Ἀφ' οὗ γοῦν αὐτὸς ἐπῆρε τὴν αὐθεντίαν, πλέον ηὔξησε τὸ καλὸν, καὶ ἡ εἰρηνικὴ κατάστασις εἰς τοὺς χριστιανούς. Ἀλλ' ὕστερα ἀπὸ ὀλίγον καιρὸν, ἐξαφνα ἐγένετο φοβερὸς πόλεμος τῶν Φράγγων κατὰ τῆς Κωνσταντινουπόλεως, καὶ κατὰ παραχώρησιν Θεοῦ, διὰ τὰς ἁμαρτίας τῶν ἀνθρώπων, φεῦ! καὶ ἀλλοίμονον! ἐπαραδόθη ἡ Κωνσταντινούπολις εἰς τὰς χεῖρας τῶν Λατίνων, οἱ ὁποῖοι ἐμβαίνοντες μέσα, τίς λόγος δύναται νὰ διηγηθῇ καταλεπτῶς τὰς ἁρπαγὰς ὁποῦ ἔκαμαν; ἐπῆραν πολλοὺς χριστιανοὺς αἰχμαλώτους τότε, ὁμοῦ καὶ τὸν Βασιλέα Ἀλέξιον, ὅστις εἶχε τότε υἱὸν ἕνα πολλὰ μικρὸν, ὀνόματι Λάσκαριν, τὸν ὁποῖον εἶχε ἀπεσταλμένον εἰς τὴν Ἀνατολὴν νὰ φυλάγεται, ὁποῦ, χρείας ἐλθούσης, νὰ τὸν φέρωσι καὶ νὰ τὸν κάμωσι Βασιλέα. Ἀλλ' ὁ ἀρχηγὸς τῆς κακίας φθόνος ἐκίνησεν Ἄρχοντά τινα τοῦ παλατίου, μέγαν εἰς τὴν τιμὴν, Μιχαὴλ, λέγω, τὸν Παλαιολόγον, νὰ ἐπιθυμήσῃ διὰ νὰ ἁρπάξῃ τυραννικῶς τὴν Βασιλείαν τοῦ Ἀλεξίου· τὸ ὁποῖον καὶ ποιήσας ὁ παράνομος αὐτὸς Μιχαὴλ, καὶ τὴν Βασιλείαν οὕτω λαβὼν, ἔστειλε παρευθὺς καὶ ἐτύφλωσε τὸν υἱὸν τοῦ βασιλέως Ἀλεξίου τὸν Λάσκαριν, διὰ νὰ μὴ σηκωθῇ καὶ τοῦ πάρῃ τὴν βασιλείαν. Ἀφ' οὗ λοιπὸν ἐβασίλευσε τοιουτοτρόπως αὐτὸς ὁ ἀνάξιος Θεοῦ καὶ ἀνθρώπων, ὁ ἀποστάτης καὶ μιαρὸς, ἄρχησαν αἱ θλίψεις, καὶ οἱ ἀναστε-

ναγμοὶ εἰς τοὺς χριστιανοὺς, τὰ κακὰ, καὶ αἱ συγχύσεις, οἱ φόνοι, καὶ αἱ ταραχαὶ, τὰ ὁποῖα τίς λόγος ἀνθρώπου δύναται νὰ τὰ διηγηθῇ; ὅλοι οἱ τόποι ἐκαταντοῦσαν ἀπὸ κακὸν, εἰς κακὸν, ἐλεεινῶς καὶ ἀθλιωτάτως ζῶντες ἦσαν οἱ ἄνθρωποι.

Μετὰ ταῦτα δὲ ἀποστατήσαντές τινες ἀπὸ τοὺς τόπους καὶ ἐπικράτειαν τοῦ Σεναχηρείμ. ἤγειραν πόλεμον ἐναντίον τοῦ Αὐθέντου των Σεναχηρείμ. Ὅθεν αὐτὸς ἐβιάσθη νὰ στείλῃ ταχυδρόμους εἰς τὸν Κομνηνὸν Μιχαὴλ, παρακαλῶν αὐτόν, νὰ τοῦ στείλῃ βοήθειαν, δηλαδὴ στράτευμα νὰ πολεμήσῃ τοὺς ἐχθρούς του. Ἕως ὅμως νὰ ἔλθῃ ὁ Μιχαὴλ μὲ τὸ στράτευμά του εἰς τὴν Νικόπολιν, ἐφονεύθη ὁ Σεναχηρείμ ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους του, μὲ δόλον. Φθάσας δὲ ὁ Μιχαὴλ Κομνηνὸς, ἔκαμε μεγάλην ἐξέτασιν διὰ νὰ εὕρῃ τοὺς φονεῖς τοῦ Σεναχηρείμ, καὶ μὲ πολλὴν ἐπιτηδειότητα εὑρίσκων αὐτοὺς, τοὺς ἐφόνευσεν, ὡς ἐχθροὺς, καὶ ἐπιβούλους τοῦ Αὐθέντου των. Τὴν δὲ γυναῖκα τοῦ Σεναχηρείμ μὲ τὰ ὑπάρχοντά του, καὶ ὅλην του τὴν ἐξουσίαν, τὴν ἐπῆρεν αὐτὸς ὁ Μιχαήλ. Καταβαίνων ὁ στόλος τῶν Λατίνων, ἀφ' οὗ ἐλεηλάτησε τὴν πόλιν, ἦλθεν ὅλος, καὶ ἄραξεν εἰς τὸν λιμένα τῆς Σαλαχώρας· ὁ δὲ ἀρχηγὸς τῶν Λατίνων, μὴ γνωρίζην τὸν βασιλέα Ἀλέξιον, ἀλλὰ νομίζων αὐτὸν ἕνα ποταπὸν ἄνθρωπον ἀπὸ τοὺς αἰχμαλώτους του, τὸν ἐδώρησε τοῦ βασιλέως τῆς Παλαιᾶς Πρέβεζας, μὲ τὸ νὰ τοῦ ἔκαμε μεγάλας τιμὰς, δεξιώσεις τε, καὶ ἀναπαύσεις αὐτὸς ὁ βασιλεὺς τῆς Πρέβεζας Μιχαὴλ ὁ Κομνηνὸς, καὶ μάλιστα ὁποῦ τὸν ἐζήτησε μὲ πολλὰς παρακλήσεις, ἐνθυμούμενος τὰς τιμὰς, καὶ τὰς εὐεργεσίας ὁποῦ τοῦ ἔκαμε· διότι αὐτὸς ὁ βασιλεὺς Ἀλέξιος τὸν ἔκαμεν αὐθέντην τῆς Παλαιᾶς Πρέβεζας, καὶ ὅλου τοῦ Μωρέως· μὲ τοιοῦτον λοιπὸν τρόπον ἐλευθερώθη ὁ βασιλεὺς Ἀλέξιος ἀπὸ τὸν Κομνηνὸν Μιχαήλ. Τοῦτο δὲ οἱ Λατῖνοι δὲν τὸ ἔκαμαν ἀπὸ καλήν των προαίρεσιν, νὰ δωρήσουν δηλαδὴ τὸν Ἀλέξιον εἰς τὸν Μιχαὴλ Κομνηνὸν, ἀλλὰ μὲ τὸ νὰ μὴ τὸν ἐγνώρισαν· πρὸς τούτοις, καὶ διὰ τὰ δωρήματα καὶ τιμὰς ὁποῦ τοὺς ἔκαμεν ὁ Μιχαήλ. Ἀποθνήσκων δὲ ὁ Μιχαὴλ Κομνηνὸς, εἶχε τέσσαρας υἱοὺς ἀπὸ τὴν γυναῖκα ὁποῦ ἐπῆρε τοῦ φονευθέντος Σεναχηρείμ, ἀπὸ τοὺς ὁποίους, τὸν μὲν ἕνα ὠνόμασε, Μιχαὴλ Δοῦκα· τὸν δὲ δεύτερον, Θεόδωρον· τὸν τρίτον Μανουὴλ, καὶ τὸν τέταρτον Κωνσταντῖνον. Ὅθεν μετὰ τὸν θάνατόν του, ἐβασίλευσεν ὁ μεγαλήτερός του Υἱὸς ὁ Μιχαὴλ Δούκας εἰς τὴν Παλαιὰν Πρέβεζαν, καὶ εἰς ὅλον τὸν Μωραΐαν, καὶ ὡς γνωστικὸς καὶ ὡς μεγαλήτερος, καὶ ὡς ἐπιτήδειος ἄνθρωπος, ὀξὺς, καὶ ὀγρήγωρος νὰ γνωρίζῃ τῶν πραγμάτων τὰς ὑποθέσεις, καὶ τὰ ἀποτελέσματα· καὶ διὰ νὰ εἰπῶ μὲ συντομίαν, τέτοιος οἰκονόμος ἦτον εἰς ὅλα, καὶ ἐμπειρότατος νὰ

γνωρίζῃ τῶν φρουρίων τὰ κτίσματα πῶς πρέπει νὰ γίνωνται, ὁποῦ οὐδεὶς ἄλλος δὲν ἔφθανεν εἰς τὰς εὐεπιβούλους καὶ θαυμασίας αὐτοῦ νοήσεις. Ὅθεν ἔκτισε πρῶτον τὰ Ἰωάννινα, δεύτερον τὰ Βελιγράδια, τρίτον τὴν Βόνιτζαν, καὶ τέταρτον τὸ Νησὶ τῶν Κορφῶν. Ἔπειτα ἔκτισε τὴν Ὄχριδα, καὶ τὸ Δουράτζον, καὶ ὅλην τὴν Βλαχίαν· τελευταῖον δὲ ἔκτισε τὴν Ἑλλάδα. Ἡ δὲ Θεσσαλονίκη μὲ τὰ ὁλόγυρά της φρούρια καὶ χωρία, ἀγκαλὰ καὶ νὰ ἦτον προτήτερα, ὅμως αὐτὸς τὴν ηὔξησε, καὶ τὴν ἐπλάτυνε πολλὰ, διὰ νὰ κατοικῇ εἰς αὐτήν. φονευθεὶς δὲ ἀπὸ κακοὺς,καὶ δολεροὺς ἀνθρώπους,ἄφησε μικρὸ παιδίον τὸ ὁποῖον ὠνόμασε μὲ τὸ ἴδιόν του ὄνομα, Μιχαὴλ Δοῦκα· πλὴν ἐπειδὴ ἦτον ἀνήλικον, ἐβασίλευσεν ὁ ἀδελφός του ὁ Θεόδωρος, ὅστις ἐσυλλογίζετο νὰ φονεύσῃ τὸ παιδίον διὰ νὰ τοῦ πάρῃ τὴν βασιλείαν ἀφ' οὗ μεγαλώσῃ. Ἀλλὰ κατ' οἰκονομίαν Θεοῦ, τὸ ἐκατάλαβεν ἡ Μήτηρ τοῦ παιδὸς, καὶ ἐν τῷ ἅμα τὸ ἐπῆρε κρυφίως, καὶ ἔφυγεν εἰς τὸν Μωραΐαν. Ὁ δὲ Θεόδωρος Δούκας, ὡς ἀνδρεῖος καὶ ἐπιτήδειος εἰς τοὺς πολέμους, ἐπῆγε μὲ τὰ στρατεύματά του εἰς τὴν Θεσσαλονίκην, καὶ κάμνοντας μέγαν, καὶ δυνατὸν πόλεμον κατὰ τῶν Φράγγων, τὴν ἐλευθέρωσεν ἀπὸ τὰς χεῖράς των, καὶ ἀπεκατέστη αὐτὸς βασιλεύς. Ἔπειτα ὑπέταξεν ὅλα τὰ δυτικὰ μέρη εἰς τὴν ἐξουσίαν του, ἕως εἰς τὴν Χρηστόπολιν.

Ὁ δὲ Σεβαστοκράτωρ Ἰωάννης ὁ Πετραλίφης ὁ πατὴρ τῆς ἁγίας Θεοδώρας, ὁποῦ πρότερον ἦτον αὐθέντης τῆς Θεσσαλονίκης, καὶ ὅλης τῆς Μακεδονίας, τὸν ὁποῖον ἐτίμησεν ὁ αἰχμαλωτισθεὶς ὑπὸ τῶν Λατίνων Ἀλέξιος, ἀναμεταξὺ εἰς τὰ λοιπὰ παιδία ὁποῦ ἐγέννησεν εἰς τὴν Θεσσαλονίκην, πρὸ τοῦ τὴν πάρουν οἱ Φράγγοι, ἐγέννησε καὶ τὴν Ἁγίαν Θεοδώραν, τὰ ὁποῖα ὅλα, ὁμοῦ καὶ ἡ Ἁγία Θεοδώρα, μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Πατρός των, ἔμειναν εἰς τοῦ Θεοδώρου Δούκὸς τὴν ἐξουσίαν, ὁ ὁποῖος ἐφύλαττε τὴν Ἁγίαν Θεοδώραν, ὡς κόρην ὀφθαλμοῦ. Κατ' ἐκεῖνον ὅμως τὸν καιρὸν, βασιλεύς τις τῶν Βουλγάρων ὀνόματι Ἀσᾶν, εὑρισκόμενος εἰς τόπον τινὰ καλούμενον Ζαγορὰ, δὲν ἤθελε τελείως νὰ ὑποταχθῇ εἰς τὸν βασιλέα Θεόδωρον. Ὅθεν ὁ Θεόδωρος ἔστειλε στρατὸν, καὶ ἐπῆγεν ἐναντίον τούτου τοῦ βασιλέως Ἀσᾶν. Ἀλλ' ἐκεῖνος, ἐπειδὴ εἶχε πολὺν στρατὸν, ἐνίκησε τὸν βασιλέα Θεόδωρον,καὶ καταδιώξας αὐτὸν, τὸν ἐπίασεν ζωντανὸν, καὶ τὸν ἐτύφλωσεν. Ἔπειτα ἔστειλεκαὶ ἔφερον τὸν Μιχαὴλ Δοῦκα,υἱὸν τοῦ Μιχαὴλ Δοῦκα ἀδελφοῦ τοῦ Θεοδώρου,ὁμοῦ μὲ τὴν μητέρα του,ἀπὸ τὸν Μωρέαν, ἔνθα ἦτον φευγάτος, ὡς προείπομεν, διὰ νὰ μὴ τὸν φονεύσῃ ὁ Πατράδελφός του Θεόδωρος· καὶ εὐθὺς ὁποῦ ἦλθεν, ἐπειδὴ, ἦτον εἰς τὴν ἡλικίαν νέος, ἐν τῷ ἅμα τοῦ ἔδωκεν ὁ Ἀσᾶν ὅλην τὴν ἐξουσίαν τοῦ πατρός του· τὴν ὁποίαν λαβὼν ὁ νέος, ἐπῆγεν εἰς

τῆς Βλαχίας τὸ μέρος εἰς ἕνα φρούριον ὁποῦ ὠνομάζετο Σέρβια. Ἐκεῖ ἦτον καὶ ἡ Ἁγία Θεοδώρα, κόρη τρυφερά. Παρθένος κατὰ πολλὰ ὡραία· καθαρὰ τῶν κακῶν, ὡς χρυσίον, καὶ ἐλευθέρα· τὴν ὁποίαν βλέπων αὐτὴν ὁ Μιχαὴλ Δούκας αὐτὸς, ἐτρώθη τὴν ψυχὴν ἀπὸ τὴν σεμνὴν ὡραιότητα, καὶ ἀγάπην τῆς Ἁγίας, τόσον, ὁποῦ ἀνάπαυσιν τοῦ λοιποῦ δὲν εἶχεν, ἀπὸ τὸν μέγαν πόθον τῆς ἀγάπης· ὅθεν ἔβαλε μεσίτας, καὶ προξενητὰς ὁποῦ νὰ τὴν πάρῃ διὰ γυναῖκά του νόμιμον, τὸ ὁποῖον καὶ ἐγένετο. Τελειωθέντων δὲ τῶν γάμων, καὶ καθήσας ἔτι ἱκανὸν καιρὸν ἐκεῖ, εἶτα μετὰ τῆς γυναικὸς αὐτοῦ Ἁγίας Θεοδώρας, ἦλθε μὲ μεγάλην καὶ λαμπρὰν δορυφορίαν εἰς τὴν Ἄρταν, τῆς ὁποίας κτίσας τὸ ἐξώτειχον φρούριον ὁποῦ φαίνεται τὴν σήμερον, ἐκατοίκησε τοῦ λοιποῦ εἰς αὐτὴν μετὰ τῆς γυναικός του Ἁγίας Θεοδώρας, καὶ ὁ μὲν Μιχαὴλ Δούκας ἐφρόντιζε, πῶς νὰ κυβερνᾷ βασιλικῶς, καὶ νὰ διοικῇ ἐπαινετῶς, καὶ ἐνδόξως τὴν βασιλείαν του. Ἡ δὲ Ἁγία Θεοδώρα, ἐλθοῦσα εἰς τὸ ὕψος τῆς βασιλείας, δὲν ὑπερηφανεύετο εἰς τὴν ἐξουσίαν καὶ μεγαλειότητα, καθὼς κάμνουσι κάποιαι γεναῖκες ἀνόητοι τὴν σήμερον, ὁποῦ ὄχι νὰ βασιλεύωσι, ἀλλὰ μόνον ὀλίγην ἀνάπαυσιν νὰ ἔχωσι, κενοδοξοῦν, καὶ καταφρονοῦν τὰς ὁμοπίστους των Χριστιανὰς, νομίζουσαι τὸν ἑαυτόν των, ὡς ἀθανάτους· μήτε ἐστοχάζετο αὐτὴ ὅλως τὴν τιμὴν ὁποῦ εἶχε τὴν βασιλικὴν, ἀλλὰ μᾶλλον ἐλθοῦσα τότε εἰς περισσοτέραν ταπείνωσιν, διὰ τὸν δι' ἡμᾶς ταπεινωθέντα Χριστὸν, ἕνα καὶ μόνον ἐφρόντιζε, νὰ κατακοσμήσῃ τὸν ἑαυτόν της μὲ κάθε εἶδος ἀρετῆς, διὰ νὰ ἀρέσῃ τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστὸν καὶ Θεόν. Δὲν ἐπλανέθη νὰ νικηθῇ εἰς τὴν εὐμορφίαν τῆς νεότητός της, νὰ στολίζεται μὲ μάταια στολίδια, νὰ ἐνδύεται μεταξωτὰ καὶ μαλακὰ φορέματα, νὰ εὐμορφίζῃ τὸν ἑαυτόν της μὲ ἀναίσχυντα φτιάσματα, καὶ ψευδοψιμιθίσματα. καθὼς πλανῶνται καὶ κάμνουσι τὴν σήμερον αἱ νέαι γυναῖκες· ἀλλὰ καταφρονήσασα τὰ πάντα, ἐφρόντιζε πάντοτε πῶς νὰ χορτάσῃ τοὺς πεινασμένους ἀδελφοὺς τοῦ Χριστοῦ πτωχοὺς, πῶς νὰ ἐνδύσῃ τοὺς γυμνοὺς, καὶ νὰ στολίσῃ τὴν ψυχήν της μὲ τὴν ἐλεημοσύνην· δὲν ἐδόθη εἰς χαρὰς καὶ ξεφαντώματα, ἀλλ' εἰς νηστείας καὶ προσευχάς. Δὲν ἔκρινεν εὔλογον νὰ περιπατῇ εἰς περιβόλια καὶ λοιπὰς περιδιαβάσεις μὲ σκλάβαις καὶ ἄλλαις νέαις, καὶ ἀρχόντισσαις, καθὼς τὴν σήμερον κάμνουσιν αἱ γυναῖκες, χαίρουσαι μὲν αὗται καὶ ἐντρυφῶσαι, οἱ δὲ ἀδελφοὶ τοῦ Χριστοῦ πεινῶσι καὶ ταλαιπωροῦνται· ἀλλ' ἐσυλλογίζετο πάντοτε, καὶ ἐπεμελεῖτο πῶς νὰ εὐεργετήσῃ, καὶ ἀγαθοποιήσῃ τοὺς ἀξίους ἐλέους, διὰ τὴν ἀγάπην τοῦ ἐλεήμονος Θεοῦ· νὰ γίνῃ μήτηρ τῶν ὀρφανῶν, προστάτις τῶν χηρῶν γυναικῶν· καὶ ὡσὰν μήτηρ φιλό-

στοργος πρὸς πάντας φερομένη, πολλοὺς ὁμοῦ, καὶ κατὰ μέρος ἕνα πρὸς ἕνα, μετὰ πολλῆς προθυμίας, ὡς μὲν βασίλισσα νὰ εὐεργετῇ, ὡς δὲ μήτηρ τὰ τέκνα της νὰ περιποιεῖται, ὡς ἀδελφοὺς τοὺς ἄλλους νὰ δεξιοῦται, καὶ ὡς συνδούλους τοὺς λοιποὺς νὰ θεραπεύῃ, μηδενὸς καταφρονοῦσα, ἀλλ' ἀκολουθοῦσα, καὶ ποιοῦσα τὸν λόγον τοῦ Ἱεροῦ Εὐαγγελίου, ὁποῦ λέγει, μὴ καταφρονήσητε ἑνὸς τούτων τῶν ἀδελφῶν μου τῶν ἐλαχίστων· οὕτω μὲ σωφροσύνην μεγάλην, μὲ ἄκραν ταπείνωσιν, μὲ ὑπερβολικὴν πραότητα ζῶσα, εἶχεν ἀνεψγμένας τὰς χεῖράς της πάντοτε εἰς τοὺς πτωχοὺς, ἀκούουσα τὸ Ἱερὸν Εὐαγγέλιον ὁποῦ καλοτυχίζει τοὺς ἐλεήμονας. Διότι αὐτοὶ οἱ ἐλεήμονες μέλλουν νὰ κληρονομήσωσι τὴν Βασιλείαν τῶν Οὐρανῶν· καὶ, διὰ ὀλιγολογίαν, ὁλοψύχως ἐδούλευε τὸν Θεὸν, κοπιάζουσα πάντοτε, καὶ ἐπιφορτίζουσα τὴν ζωήν της μὲ κάθε θεοφιλὲς ἔργον, διὰ νὰ ἔχῃ τὴν ἀνάπαυσίν της εἰς τὴν αἰώνιον βασιλείαν τῶν οὐρανῶν, κατὰ τὴν Εὐαγγελικὴν φωνὴν ὁποῦ λέγει· δεῦτε πρός με πάντες οἱ κοπιῶντες καὶ πεφορτισμένοι, κἀγὼ ἀναπαύσω ὑμᾶς.

Ἀλλ ὁ ἀνθρωποκτόνος διάβολος ὁποῦ πάσχει καθ' ἑκάστην μὲ κάθε τρόπον νὰ κλέψῃ τὴν Σωτηρίαν τῶν ἀνθρώπων, βλέπων τὴν Ἁγίαν νὰ καταγίνεται μὲ τόσην χαρὰν, καὶ ἀγαλλίασιν τῆς ψυχῆς της εἰς τὸν ἀγῶνα τῆς ἀρετῆς, καὶ εἰς τὴν ἀδιάκοπον ἐλεημοσύνην ὁποῦ κάθε ἡμέραν ἔκαμνε, καὶ φθονῶν τὸν ἔνθεόν της ζῆλον καὶ τὰς ἀρετὰς, ἔτι δὲ καὶ τὴν πολλὴν ἀγάπην τοῦ ἀνδρός της Μιχαὴλ, ὁποῦ πρὸς αὐτὴν εἶχε, μηδὲ τὴν τόσην πρὸς τὸν Θεὸν εὐσέβειαν, καὶ ὑπακοὴν τῆς Ἁγίας, καὶ τοῦ ἀνδρός της Μιχαὴλ, ὑποφέρων νὰ βλέπῃ, ἐμεταχειρίσθη διαφόρους τρόπους καὶ μηχανὰς νὰ κλέψῃ τὸν σωτήριον τῆς Ἁγίας θησαρόν· καὶ μὴ δυνάμενος, μηδὲ κἂν εἰς τῆς σαρκὸς τὰ θελήματα νὰ τὴν ρίψῃ, ὡσὰν ὁποῦ πολλάκις ἐγείρας πόλεμον σαρκὸς κατ' αὐτῆς, δὲν ἐδυνήθη ὁ ἀλιτήριος νὰ κρημνίσῃ τὴν ἀδαμάντινον Θεοδώραν εἰς τὸ θανατηφόρον του θέλημα, ἁρματώθη ὁ κακὸς πολεμιστὴς νὰ τὴν πολεμήσῃ μὲ ἄλλον τρόπον, νομίζων νὰ τὴν ἀδυνατήσῃ, καὶ νὰ τὴν εὐγάλῃ ἀπὸ τὴν ἀρετήν. Ὅθεν ἔφερε μεγάλας πορνικὰς προσβολὰς κατὰ τοῦ ἀνδρός της Μιχαὴλ, ἅμα δὲ καὶ εἰς μίαν ἀρχόντισσαν χήραν ὁποῦ ἦτον ἐκεῖ πλησίον, Γαγρινὴν ὀνομαζομένην, ἐνέβαλε τὸν οἶστρον τῆς πορνείας· ἡ ὁποία Γαγρινὴ μὲ τὰς σατανικάς της μαγίας καταμαλάξασα τὴν γνώμην τοῦ βασιλέως Μιχαὴλ ἀνδρὸς τῆς Ἁγίας, κατ' ὀλίγον ὀλίγον τὸν ἔκαμεν ἔξω φρενῶν, καὶ εἰς μεγάλην μανίαν τὸν ἔφερε, τόσον ὁποῦ ἐκοιμᾶτο τοῦ λοιποῦ μὲ τὴν Γαγρινὴν, πορνεύων αὐτὴν ὁ βασιλεὺς, καὶ ὡς ἰδίαν γυναῖκα τὴν πόρνην μεταχειριζόμενος, κατὰ δὲ τῆς νομίμου γυναικός του Ἁγίας Θεοδώρας, ἐκίνησε μεγάλην ἔχθραν, τόσον ὁποῦ, οὐ μόνον τὴν ἐκα-

ταφρόνει, καὶ τὴν ἔδερνε, καὶ διάφορα ἄλλα κακὰ ὁ βασιλεὺς τὴν ἔκαμνε καθ' ἑκάστην ἡμέραν, καὶ ὥραν, διὰ καταφρόνησίν της, κινούμενος ἀπὸ τὰς μαγείας τῆς πόρνης Γαγρινῆς, τὴν ὁποίαν εἶχε πάντοτε εἰς τὸ παλάτι του, ἀσελγῶν μετ' αὐτῆς καὶ πορνεύων, χωρὶς νὰ στοχάζεται μήτε φόβον Θεοῦ, μήτε ἐντροπὴν ἀνθρώπων, ἀλλ' ἐπρόσταξε καὶ τοὺς δούλους του, καὶ ὅλους τοῦ παλατίου του νὰ μὴν ὑπακούωσιν εἰς τὴν Ἁγίαν, μήτε τὸ ὄνομά της νὰ κράζωσιν, ἀλλὰ μᾶλλον καταφρονοῦντες αὐτὴν, νὰ ὑπακούωσι καὶ νὰ γνωρίζωσι διὰ κυρίαν των τὴν μοιχαλίδα ἐκείνην τὴν Γαγρινὴν, καὶ ἐκείνης τὸ θέλημα νὰ κάμνωσι. Τέλος πάντων, οὐδὲ κἂν νὰ ἰδῇ ἔμπροσθέν του τὴν Ἁγίαν ἤθελεν, οὐδὲ νὰ τὴν ἀκούσῃ ὅλως, ἀλλὰ διώξας αὐτὴν ἀπὸ τὴν βασιλικὴν αὐλὴν, ἐξεφάντονε μὲ τὴν πόρνην, Ὦ ! τῆς μακροθυμίας σου Χριστὲ Βασιλεῦ. Θεέ μου, καὶ πῶς δὲν ἐπρόσταξες τὴν γῆν νὰ καταπίῃ τὴν πόρνην ἐκείνην, διὰ τὰ κακὰ ὁποῦ ἔκαμνε, καὶ τὰς μαγείας εἰς τὴν δούλην σου τὴν Ἁγίαν ; Μακροθυμεῖς, ναὶ, Δέσποτα τῶν ἁπάντων, ἀναμένοντας τὴν σωτηρίαν τῶν ἁμαρτωλῶν, καὶ μετάνοιαν· ἀλλὰ ταῦτα μὲν ὅλα, τὰ ὑπέμεινε γενναίως ἡ μακαριωτάτη Ἁγία Θεοδώρα, χωρὶς νὰ σαλεύσῃ ὁ στερός καὶ ἀδαμάντινος πύργος τῆς ὑπομονῆς της· ἀνάμεσα δὲ εἰς τοὺς πειρασμοὺς ὁποῦ ἔπασχεν, εὐχαρίστει τὸν Θεὸν μὲ ἀγρυπνίας μὲ νηστείας, καὶ μὲ προσευχὰς, στοχαζομένη ὅλα ἐκεῖνα τά θλιβερὰ. ὡς μαργαρίτας οὐρανίους,πολυτελεῖς, μηδὲν ἀδημονοῦσα, μήτε γογγύζουσα, μήτε λόγον ποτὲ βλάσφημον πρὸς τὸν Θεὸν λέγουσα, ἀλλ' ἀποξενωθεῖσα τοῦ βασιλέως, καὶ ἀποδιωχθεῖσα, περιεπάτει χρόνους πέντε, ἔνθεν κἀκεῖθεν, πεινασμένη, ξενιτευμένη, κακονυχτισμένη, ταλαιπωρουμένη, οἰκίας ὑστερουμένη, μυρία κακὰ δοκιμάζουσα· καὶ ἐν τούτοις ἀείποτε ὕψωνε τὰς χεῖράς της εἰς τὸν Θεὸν, καὶ τὸν εὐχαρίστει, παρακαλοῦσα νὰ ἐπιβλέψῃ εἰς τὴν ταπείνωσίν της, καὶ νὰ συγχωρήσῃ τὸν ἄνδρα της, οἰκονομῶν φιλανθρώπως τὰ κατ' αὐτὸν, διὰ τὴν σωτηρίαν τῆς ψυχῆς του. Ἐβάστα δὲ καὶ μικρὸν βρέφος εἰς τὰς χεῖράς της, τὸ ὁποῖον εἶχεν μὲ τὸν βασιλέα πρὶν τὴν διώξῃ ὁ βασιλεύς. Οὕτω δὲ περιερχομένη κατὰ τὰ σύνορα τῆς Πρενήστας ἐν τῇ ἐρήμῳ, εὐγῆκε, κατὰ τύχην, μίαν ἡμέραν ἀπὸ τὸ δάσος, καὶ διὰ θελήματος Θεοῦ, τὴν ἶδεν ἕνας ἱερεὺς ἀπὸ τὴν αὐτὴν Πρένηστα, εὐλαβὴς καὶ ἐνάρετος ἄνθρωπος. Τὴν ἐρώτησε, τίς καὶ ποία εἶναι καὶ πόθεν καὶ πῶς εὑρέθη ἐκεῖ ; καὶ ὡς μὴ θέλουσα νὰ τοῦ φανερώσῃ τὴν ἀλήθειαν, τὴν ὥρκισεν εἰς τὸν Θεὸν νὰ μὴ κρύψῃ ἀπὸ αὐτὸν τὴν ὑπόθεσιν. Ὅθεν ἄρχησε κλαίουσα νὰ τοῦ ὁμολογήσῃ τὴν πᾶσαν ἀλήθειαν. Μανθάνων δὲ ὁ ἱερεὺς τὸ ὄνομά της, καὶ ποία ἦτον, τὴν ἐπῆρεν εὐθὺς εἰς τὸν οἰκόν του, ὁμοῦ μὲ τὸ τέκνον της, ἔχον τοῦ λοιποῦ ὁ ἱερεὺς αὐτὸς τὴν φροντίδα καὶ

αὐτῆς καὶ τοῦ παιδός της εἰς ὅσα ἐχρειάζοντο· ἕως ὁποῦ, Θεοῦ οἰκονομία, ἔφθασε τὸ τέλος τῆς ἐξορίας της, καὶ τῶν κακῶν ὁποῦ ἔπασχεν. Ἐπειδὴ εἰς μίαν τῶν ἡμερῶν, ὅταν ἔλιπεν ὁ βασιλεὺς ἔξω μακρὰν ἀπὸ τὸ παλάτι, συναχθέντες οἱ πρῶτοι ἄρχοντες τοῦ παλατίου, ὡς ἐκ θελήματος Θεοῦ, ἐμβῆκαν εἰς τὸ παλάτι ἔξαφνα καὶ λαβόντες τὴν μοιχαλίδα ἐκείνην τὴν Γαγρινὴν, τὴν ἐτιμώρησαν τόσον πολλὰ μὲ ἐπιτηδείους τρόπους, ὥστε ὁποῦ ἐμαρτύρησε, πῶς αὐτὴ ἦτον ἡ ἀφορμὴ ὁποῦ ἐδίωξεν ὁ βασιλεὺς τὴν Ἁγίαν, καὶ πῶς ἔκαμε μαγείας, καὶ ἔσυρε τὸν βασιλέα εἰς τοῦ λόγου της. Καὶ, μὲ συντομίαν ὡμολόγησεν, ὅτι ὅλα, ὅσα συνέβησαν εἰς τὸ παλάτι ἀπὸ αὐτὴν ἔγιναν. Ἐν ᾧ δὲ οἱ ἄρχοντες ἐτιμώρουν τὴν πόρνην ἐκείνην, ἔφθασεν ὁ βασιλεὺς, καὶ μανθάνοντας τὰ γενόμενα, καὶ πῶς ὡμολόγησεν ἡ Γαγρινὴ, ὅτι μὲ μαγείας τὸν ἔσυρεν εἰς τοῦ λόγου της, ἦλθεν εἰς τὸν νοῦν του, καὶ μετανοήσας τὴν ἁμαρτίαν ὁποῦ ἔκαμεν, ἔστειλε παρευθὺς ἀνθρώπους παντοχοῦ, ζητοῦντας τὴν Ἁγίαν Θεοδώραν. Ἐρευνῶντες δὲ οἱ ἀπεσταλμένοι ἄνθρωποι ἀπὸ τόπον εἰς τόπον, ἐπήγασι καὶ εἰς τὴν Πρένησταν ὅπου ἦτον ἡ Ἁγία πεφυλαγμένη ὑπὸ τοῦ ἱερέως. Ἡ ὁποία μανθάνουσα τὴν μετάνοιαν τοῦ βασιλέως, καὶ τὰ ὅσα συνέβησαν εἰς τὴν Γαγρινὴν, ἐφανερώθη κατὰ τὴν συμβουλὴν καὶ παρακίνησιν τοῦ Ἱερέως, ἐφανερώθη εἰς ἐκείνους ὁποῦ τὴν ἐζητοῦσαν, καὶ μὲ αὐτοὺς ἐγύρισεν εἰς τὰ βασίλεια.

Ἐπαναστρέψασα λοιπὸν μὲ τοὺς ἀπεσταλμένους ἀνθρώπους εἰς τὰ ἀνάκτορα, ἐπροξένησε πολλὴν εὐφροσύνην εἰς ὅλους, καὶ ὄφελος· καὶ ἐγένετο μεγάλη χαρὰ καὶ ἀγαλλίασις εἰς ὅλην τὴν Ἄρταν, κατ' ἐκείνας τὰς ἡμέρας, διὰ τὴν εὕρεσιν, καὶ ἀποκατάστασιν τῆς μακαριωτάτης Ἁγίας Θεοδώρας, καὶ ἐγένετο αὐτὴ του λοιποῦ ὁδηγὸς τῆς ψυχικῆς σωτηρίας τοῦ ἀνδρός της βασιλέως Μιχαὴλ, ζῶντες καὶ οἱ δύω των μὲ εἰρηνικὴν ζωὴν καὶ ἠγαπημένην, καὶ φροντίζοντες τὴν σωτηρίαν των μὲ ἐλεημοσύνας, καὶ προσευχὰς, μὲ ἀγρυπνίας, καὶ λοιπὰ θεάρεστα ἔργα· καὶ ἀγκαλὰ νὰ εἶχαν τὴν ἐπίγειον βασιλείαν, μᾶλλον ὅμως ἐφρόντιζον, πῶς νὰ ἀποκτήσωσι τὴν Οὐράνιον, διὰ μέσου τῶν καλῶν, καὶ ἐναρέτων πράξεων, τῶν ὁποίων ἀρχηγὸς, καὶ διδάσκαλος ἦτον ἡ ἁγία. Τοιούτους κάμνει ὁ φόβος τοῦ Θεοῦ ἐκείνους ὁποῦ εἶναι εὐλαβεῖς εἰς τὰ θεῖα, ἐπειδὴ ἔχοντες αὐτὸν τοῦ Θεοῦ τὸν φόβον ῥιζωμένον εἰς τὴν καρδίαν των, ὑποχρεώνουσιν αὐτὸν τὸν Θεὸν νὰ τοὺς ἀνταμείψῃ πλουσίως, οὐ μόνον ἀποδίδωντάς των τὴν οὐράνιον βασιλείαν, ἀλλὰ καὶ ἐδῶ εἰς τὴν πρόσκαιρον ζωὴν νὰ τοὺς πληροῖ, καὶ νὰ τοὺς κάμνῃ τὰ θελήματα. Κατὰ ἀλήθειαν, τόσον ἐκατάπεισεν ἡ ἡγία Θεοδώρα τὸν ἄνδρα της Βασιλέα Μιχαὴλ εἰς τὸ καλὸν, ὁποῦ τὸν ἔκαμε καὶ ἐκαταφρόνεσεν ὅλα τὰ πρόσκαιρα, καὶ φθαρτὰ τούτου τοῦ κόσμου, καὶ

ἔγιναν καὶ οἱ δύω των, βρύσις τῆς ἐλεημοσύνης. Ἔκαμε, πρὸς τούτοις, τὸν βασιλέα καὶ ἔκτισε δύω εὐμόρφους καὶ πανσέπτους ναοὺς, τῆς Παναγίας παντανάσσης, καὶ τῆς Παναγίας ὁδῶν βρύσεως, κτίζουσα ἐκ θεμελίων καὶ ἡ ἁγία Θεοδώρα ναὸν, εἰς ὄνομα τοῦ ἁγίου μεγαλομάρτυρος Γεωργίου, διὰ γυναικεῖον μοναστήριον. Μετὰ δὲ ὀλίγον καιρὸν ἀπέθανεν ὁ βασιλεὺς Μιχαήλ. Ὅθεν μείνασα ἡ ἁγία εἰς ἄδειαν νὰ κάμῃ μάλιστα, ὅσα αὐτὴ ἐπεθύμει, ἔγινεν εὐθὺς καλογραΐα· καὶ ἀπὸ τότε ἐπλήθυνε μᾶλλον τὰς νηστείας, καὶ ἀγρυπνίας, καὶ τὰς λοιπὰς ἀγαθοεργίας ὁποῦ εἶχε· προσθέτουσα εἰς τοὺς κόπους της, κόπους, εἰς τὰς ἀγρυπνίας της ἀγρυπνίας, εἰς τὰς ὁλονυκτίας, καὶ στάσεις, καὶ προσευχὰς, καὶ προθυμίαν, ὁλονυκτίας, στάσεις, καὶ προσευχὰς, περισσοτέρας, εἰς τὰς ψαλμῳδίας καὶ ὕμνους ὕμνον, καὶ ψαλμῳδίαν, μανθάνουσα καὶ παιδεύουσα τὸν ἑαυτόν της εἰς τοὺς κόπους τῆς ἀρετῆς. Ἐταλαιπώρει τὸ σῶμά της μὲ τὰς μεγάλας νηστείας· ὑπετάζετο εἰς ὅλας τὰς καλογραΐας ἐκείνας ὁποῦ εἶχε τότε μὲ τοῦ λόγους της, ὑπηρέτει ὅλας χωρὶς ὀκνηρίαν. Ἂν ἔβλεπε τινὰ ὁποῦ ἀδικεῖτο, ἔστεκε πρὸς ἐκεῖνον καὶ τὸν ἐβοήθει· εἰς τὰ ὀρφανὰ, καὶ χεῖρας, ἔδιδεν ὅσον ἔπρεπε, τὰς πικραμένας καὶ λυπημένας ἐπαρηγόρει, τοῖς πᾶσιν ἐγίνετο τὰ πάντα, καθὼς λέγει ὁ θεσπέσιος Παῦλος, διὰ νὰ τοὺς κερδίσῃ ὅλους, καὶ νὰ τοὺς φέρῃ εἰς τὸ δίκτυον, τῆς ἀρετῆς, καὶ καλῆς πράξεως, ὡς ὁρίζει ὁ θεῖος Ματθαῖος σήμερον. Καὶ οὕτως ἔζησε χρόνους ἱκανοὺς στολίζουσα οὐ μόνον τὸν ἑαυτόν της μὲ τὰς ἀρετὰς, ἀλλὰ καὶ τὸν ναὸν μὲ κάθε λογῆς ἱερὰ, καὶ ἄλλα ἀφιερώματα τίμια. Ἐν τούτοις δὲ, ἐπλησίασε, καὶ ὁ θάνατός της, ἀλλ' ὁ Θεὸς ὁποῦ ἀποκαλύπτει τὰ πάντα εἰς ἐκείνους ὁποῦ τὸν φοβοῦνται καὶ κάμνουσι τὸ θέλημά του τὸ Ἅγιον, ἔδειξε καὶ τῆς ὁσίας μητρὸς ἡμῶν Θεοδώρας τὴν ὥραν τοῦ θανάτου της. Πλὴν αὐτῇ ἐπειδὴ ἠγάπα νὰ ζήσῃ ἀκόμι, ἕως νὰ τελειώσῃ καλῶς τὸν θεῖόν της ναὸν καθὼς αὐτῇ ἤθελεν, ἐπαρακάλεσε τὸν ἅγιον Γεώργιον, τὴν Ὑπεραγίαν Θεοτόκον, νὰ παρακαλέσουν τὸν Μονογενῆ της Υἱοῦ, νὰ τὴν ἀφήσῃ νὰ ζήσῃ ἀκόμη ἓξ μῆνας. Ἕως ὁποῦ ἀπετελείωσε τὸν ναὸν, καθὼς αὐτῇ ἤθελεν· ὅταν δὲ ἐτελείωσαν οἱ ἓξ μῆνες, ἔκραξεν ὅλας τὰς καλογραΐας ἐκείνας, καὶ τὰς ἐπαράγγειλε νὰ κάμνωσι πάντοτε προθύμως, ὅσα εἶναι διὰ ψυχικὴν των σωτηρίαν ὠφέλιμα, καθὼς εὐαρεστεῖται ὁ Θεός. Διδάξασα δὲ καλῶς τὰ πάντα, μὲ πολλὴν χαρὰν καὶ ἀγαλλίασιν παρέδωκε τὴν ἁγίαν της ψυχὴν, εἰς χεῖρας Θεοῦ, τὸν ὁποῖον ἐδούλευε εἰς ὅλην της τὴν ζωὴν μὲ κόπους καὶ μόχθους, μὲ νηστείας καὶ ἀγρυπνίας, μὲ ἐγκρατείας καὶ ἐλεημοσύνας, μὲ σωφροσύνην καὶ κάθε λογῆς ἀρετὴν, εἰς τὰ ὁποῖα, δὲν τὴν ἐμπόδισεν ἡ ἐπίγειος ἐξουσία νὰ κατα-

γίνεται, μήτε εἰς τὸ νὰ κατορθώσῃ τὰς τοιαύτας ἀρετὰς, ἀλλὰ μᾶλλον συνεργὸς ἐγίνετο. Δι' ὃ καὶ ὁ Θεὸς τὴν ἀνέπαυσεν εἰς τὴν οὐράνιόν του βασιλείαν, εἰς τὰς αἰωνίους μονὰς, μὲ ὅλους τοὺς ἀπ' αἰώνων ἁγίους, τῶν ὁποίων ἐμιμήθη τὰ ἔργα καὶ τὰ κατορθώματα.

Ὅθεν πρέπει νὰ καυχᾶται καὶ αὐτὴ, λέγουσα μὲ τὸν Ἀπόστολον Παῦλον· τὸν δρόμον τετέλεκα, τὴν πίστιν τετήρηκα· λοιπὸν ἀπόκειταί μοι ὁ τῆς δικαιοσύνης στέφανος, τὸν ὁποῖον εἰς αὐτὴν ὡς χρέος ἀπέδωκεν ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς, δοξάσας αὐτὴν, οὐ μόνον ἐν οὐρανοῖς, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ γῆς μὲ ἄπειρα θαύματα. Διότι, ὅσοι ἐλθόντες εἰς τὸν ναὸν τῆς Ἁγίας ἐπρόσπεσαν εἰς αὐτὴν μετὰ πίστεως, ἐλυτρώθησαν ἀπὸ δεινὰς ἀρρωστίας, καὶ μεγάλα νοσήματα διὰ πρεσβειῶν τῆς Ἁγίας. Τυφλοὺς αὖτη ὠμμάτωσε, δαιμονισμένους ἰάτρευσε, καὶ ἄλλων πολλῶν λογιῶν ἀσθενείας ἐθεράπευσε, καὶ οὐ μόνον τότε, ἀλλὰ καὶ τὴν σήμερον, ὅποιος τὴν ἐπικαλεσθῇ μετὰ πίστεως, τὴν εὑρίσκει βοηθὸν καὶ ἰατρὸν, εἰς πᾶσαν αὐτοῦ θλῖψιν καὶ ἀῤῥωστίαν· καὶ οὐ μόνον, ὅσοι ἔρχονται εἰς τὸν ναόν της, ἀλλὰ καὶ ὅσοι ἀπὸ μακρόθεν ἤθελαν τὴν ἐπικαλεσθῶσι μετὰ πίστεως, κἂν εἰς τὴν θάλασσαν κινδυνεύωσι, κἂν εἰς λῃστὰς περιπέσωσι, κἂν εἴς ὅ,τι ἄλλο θλιβερόν τι σύμπτωμα, ὁποῦ ἤθελε τοὺς συνέβῃ, τὴν ἐπικαλεσθῶσι, φθάνει εὐθὺς, θεραπεύουσα τὴν χρείαν τοῦ καθ' ἑνὸς, καὶ ἀποπληροῦσα ἑκάστου τὸ ζήτημα. Οὕτως ἀντιδοξάζει ὁ Θεὸς ἐκείνους ὁποῦ τὸν δοξάζουσιν ἐδῶ εἰς τὸν κόσμον μὲ ἀρετὰς καὶ καλὰ ἔργα, ὡς λέγει ὁ Ἀπόστολος Παῦλος. «Δοξάσατε τὸν Θεὸν, ἐν τῷ »σώματι ὑμῶν,καὶ ἐν τοῖς μέλεσιν ὑμῶν,ἅτινα ἐστὶ τοῦ Θεοῦ.» Ἤγουν, τιμήσατε τὸν Θεὸν μὲ τὸ σῶμα σας, καὶ μὲ τὰ μέλη σας, τὰ ὁποῖα εἶναι τοῦ Θεοῦ. Πῶς δὲ τιμῶμεν τὸν Θεὸν μὲ τὰ μέλη μας, καὶ μὲ τὸ κορμί μας,ἀκούσατε·ὅταν ὁ διάβολος μᾶς φέρῃ εἰς λογισμοὺς τῆςπορνείας, καὶ ἄλλων κακῶν, καὶ ἡμεῖς δὲν τοὺς δεχώμεθα, τότετιμῶμεν τὸν Θεόν·ὅταν μᾶς βάλλῃ φθόνον καὶ ζηλίαν κατὰ τῶν ἀδελφῶν μας καὶ ὁμοπίστων μας χριστιανῶν,καὶ γειτόνων μας,καὶ ἡμεῖς δὲν τοὺς ὀθοῦμεν,τότε τιμῶμεν τὸν Θεόν·ὅταν μᾶς συγχίζει καὶ μᾶς κινεῖ εἰς ἔχθραν κατά τινων καὶ ἡμεῖς δὲν τοὺς ἐχθρευώμεθα, τότε καταισχύνεται ὁ διάβολος·τότε δοξάζεται ὁ Θεὸς·ὅταν δὲν ἁπλόνωμεν τὰς χεῖράς μας εἰς ἀδικίας,καὶ κλεψίας,τότε δοξάζεται ὁΘεὸς καὶ καταισχύνεται ὁ διάβολος·ὅταν μὲ τὰς χεῖράς μας δίδωμεν ἐλεημοσύνην,καὶ μὲ τὸ στόμα μας προσευχόμεθα,τότε δοξάζεται ὁ Θεός·ὅταν μετὰ προσοχῆς ἀκούωμεν τὰς θείας γραφὰς, καὶ τὸ Ἅγιον Εὐαγγέλιον,τότε δοξάζομεν τὸν Θεὸν μὲ τὰ μέλη μας, καὶ μὲ τὸ κορμί μας, τὰ ὁποῖα δὲν εἶναι ἐδικά μας, ἀλλ' εἶναι τοῦ Θεοῦ, ὁποῦ τὰ ἔπλασεν, ὁποῦ τὰ ἀνεγέννησε μὲ τὸ ἅγιον βάπτισμα, ὁποῦ τὰ ὑπερέλαμψε μὲ τὰς θείας αὐτοῦ χάριτας, ὁποῦ τὰ ἀπεθέωσε μὲ τὴν ἔνσαρκον αὐτοῦ οἰκονομίαν,

μὲ τὰ πάθη του τὰ Ἅγια, καὶ μὲ τὴν θείαν του Ἀνάστασιν. Αὐτὰς τὰς θείας καὶ ἱερὰς παραγγελίας τοῦ Εὐαγγελίου ἀκούσασα, ἐμεταχειρίσθη καὶ ἡ Ἁγία Θεοδώρα, καὶ καταφρονήσασα ὅλα τὰ ἐπίγεια, ἠξιώθη καὶ ἀπέλαβε τὰ οὐράνια ἀγαθά. Ταῦτα λοιπὸν ἂς κατορθώσωμεν καὶ ἡμεῖς ὡς καλὰ, καὶ ὠφέλιμα διὰ τὴν ψυχήν μας, καὶ μάλιστα τώρα ὁποῦ εἶναι ἡ ἁγία Τεσσαρακοστὴ, ἂς σπουδάσωμεν νὰ δοξάσωμεν μάλιστα τὸν Θεὸν μὲ τὰ μέλη μας καὶ μὲ τὸ σῶμά μας· καὶ καθὼς ἀφήσαμεν τὰ φαγητὰ, τὸ κρέας λέγω, τὰ ὀψάρια, καὶ ἄλλα ἀρτύματα, ἔτζι ἂς διώξωμεν ἀπὸ λόγου μας, καὶ τὰ ἄλλα κακὰ, δηλαδὴ τὴν κατάκρισιν, τὴν συκοφαντίαν, τὴν ἁρπαγὴν τὴν ἀδικίαν, τὸν φθόνον, τὴν κενοδοξίαν, τὸν φόνον τὴν ἔχθραν, τὴν ὑπερηφάνειαν, τὴν πορνείαν, καὶ τὰ λοιπὰ, διὰ νὰ δοξασθῇ ὁ Θεὸς ἀπὸ λόγου μας κἂν εἰς αὐτὰς τὰς ἁγίας ἡμέρας τῆς ἀποδεκατώσεως ὅλου τοῦ χρόνου, διὰ νὰ καυχηθῶμεν καὶ ἡμεῖς δικαίως, καὶ νὰ ἔχωμεν ἐλπίδας καλὰς τῆς μελλούσης ζωῆς· οὕτω δὲ ποιοῦντες, νηστεύοντες δηλαδὴ πνευματικῶς, μὲ τὴν ἀποχὴν τῶν κακῶν, καὶ σωματικῶς, μὲ τὴν πρέπουσαν ὀλιγοφαγίαν, καὶ ὀλιγοποσίαν, μὲ ἀποστροφὴν τῶν κρεάτων, καὶ λοιπῶν, καθὼς οἱ Πατέρες τῆς Ἐκκλησίας μας εἰς τὰς τοιαύτας ἡμέρας ἐδιώρισαν, ἂς συντροφεύωμεν τὴν νηστείαν μας μὲ τὴν ἐλεημοσύνην, ἡ ὁποία ἐλευθερώνει τὴν ψυχήν μας ἀπὸ τὴν αἰώνιον κόλασιν, καὶ τὸ σῶμα, εἰς τὴν παροῦσαν ζωὴν, ἀπὸ κίνδυνα μεγάλα, καθὼς ἀπὸ πολλὰ παραδείγματα τὸ ἠξεύρετε καὶ ὑμεῖς. » Αὐτὴν τὴν ἐλεημοσύνην νὰ κάμνωμεν μᾶς παραγγέλει καὶ ὁ Χριστὸς εἰς τὸ Ἱερὸν Εὐαγγέλιον, λέγοντας, ὅταν νηστεύωμεν νὰ ἀλείφωμεν τὴν κεφαλήν μας μὲ λάδι, ἤγουν νὰ δίδωμεν ἐλεημοσύνην, ἐπειδὴ κεφαλὴ τοῦ ἀνθρώπου ἑρμηνεύεται ἡ ψυχή· τὸ δὲ λάδι εἶναι ἡ ἐλεημοσύνη, τὴν ὁποίαν κάμνοντες αὐτὴν, λεγόμεθα πῶς ἀλείφομεν τὴν κεφαλήν μας, δηλαδὴ τὴν ψυχήν μας, καὶ τὴν κάμνομεν ἀξίαν τῆς βασιλείας τῶν οὐρανῶν, πρέπει ἔτι νὰ νίψωμεν καὶ τὸ πρόσωπόν μας, ἤγουν νὰ πλύνωμεν, καὶ νὰ καθαρίσωμεν τὸ κορμί μας, ὄχι μὲ νερὸν καὶ μὲ ἄλλα καθαρίσματα λουτρῶν, ὡς κάμνουν τὰ ἔθνη, ἀλλὰ μὲ ἐξομολόγησιν, καὶ μετάνοιαν, μὲ δάκρυα κατανύξεως, καὶ μετανοίας. Καὶ ἂν ἕως τώρα πλανώμενοι ὑπὸ τοῦ διαβόλου, ἐμολύναμεν τὴν ψυχὴν, καὶ τὸ σῶμά μας μὲ τὰς ἁμαρτίας, ἂς δράμωμεν κἂν τώρα νὰ ἐξομολογηθῶμεν, καὶ μὲ συντετριμμένην καρδίαν, νὰ ὁμολογήσωμεν ἐνώπιον Θεοῦ, καὶ τοῦ πνευματικοῦ μας πατρὸς, τὰς ἁμαρτίας μας, κάμνοντες μὲ προθυμίαν τὸν κανόνα, ὁποῦ ὁ πνευματικὸς μᾶς ἤθελε προστάξῃ. Ἂς μετανοήσωμεν, ἂς κλαύσωμεν τὰς ἁμαρτίας μας ἐξ ὅλης καρδίας καὶ θέλομεν βέβαια καθαρίσει τὴν ψυχήν

μας καὶ τὸ ἐσπιλωμένον μας τοῦτο κορμί, ἀπὸ τὸν ῥύπον τῆς ἁμαρτίας καὶ νὰ τὰ κάμωμεν ἄξια τῆς μεταδόσεως τοῦ ζωοποιοῦ σώματος καὶ αἵματος τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. Ἐπειδὴ ὅποιος μεταλαμβάνει ἀνεξομολόγητος, ἐκεῖνος γίνεται φονεὺς τῆς ψυχῆς του, καὶ δεύτερος Ἰούδας. Διότι, ὥσπερ ὁ Ἰούδας τὸν ἐπαράδωκεν ἀπὸ τὴν φυλαργυρίαν του, εἰς τοὺς ἀσεβεῖς Ἰουδαίους, οὕτως ὁ μεταλαμβάνων ἀναξίως, τὸν παραδίδει εἰς τὴν μεμολυσμένην του καρδίαν διὰ τὴν ἀναξιότητά του. Διὰ τοῦτο ἂς ἐξομολογηθῶμεν ὅλας τὰς ἁμαρτίας ὁποῦ ἐκάμαμεν ἕως τώρα, καὶ κάμνοντες ἀποχὴν τοῦ κακοῦ, ἂς κλαύσωμεν διὰ αὐτὰς, καὶ μετὰ συντετριμμένης καρδίας, ἂς προσπέσωμεν εἰς τὸν εὔσπλαγχνον πανοικτίρμονα Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστὸν, διὰ νὰ μᾶς ἀξιώσῃ εἰς τὴν λαμπροφόρον ἡμέραν τῆς αὐτοῦ ἀναστάσεως, νὰ τὸν δεχθῶμεν καὶ νὰ τὸν λάβωμεν εἰς τοῦ λόγου μας μὲ καθαρὰν καρδίαν, ὡς λέγει καὶ ὁ θεῖος Γρηγόριος· «πρῶτον δὴ καθαρτέον ἔπειτα καὶ τῷ καθαρῷ προσομιλητέον.»

Ἤγουν πρῶτον πρέπει νὰ καθαρισθῆτε ἀπὸ τὰς ἁμαρτίας, καὶ ἔπειτα νὰ ἑνωθῆτε μὲ τὸν καθαρὸν καὶ ἀμόλυντον Χριστὸν καὶ Θεὸν καθὼς φησὶν Ἡσαΐας, ἁμαρτίαν οὐκ ἐποίησεν, οὐδὲ εὑρέθη δόλος ἐν τῷ στόματι αὐτοῦ· καὶ ἂς μὴν τολμήσῃ ἀνεξομολόγητος νὰ κοινωνήσῃ τινὰς, ὅτι εἰς κατάκρισίν του καὶ τιμωρίαν του γίνεται οὕτως ἡ μετάδοσις, καὶ φλογίζει τὴν ψυχήν του ὁ ἀσυνείδητος, καθὼς λέγει ἡ γραφὴ «πῦρ γὰρ ὑπάρχει τοὺς ἀναξίους φλέγον» καὶ καθὼς τοὺς μὲν ἀξίους φωτίζει, καὶ ὡς χρυσίον, καὶ ἀργύριον λαμπρύνει, οὕτω τοὺς ἀναξίους φλογίζει καὶ κατακαίει, ὡς ἄχυρα ἄχρηστα· ὢ! ἀλλοίμονον! καὶ πῶς ἀποτολμῶσι τινὲς ἀναίσχυντοι, καὶ δαιμονοκάρδιοι, καὶ κοινωνοῦσιν ἀμετανόητοι; ὦ μακρόθυμε Κύριε Ἰησοῦ Χριστὲ, καὶ πῶς δὲν ῥαγίζεις κἂν μερικῶν ἀναισχύντων τὰ σώματα, ἵνα οἱ λοιποὶ βλέποντες σωφρονίζωνται; ἀλλ' ἀναμένεις, ἴσως φιλάνθρωπε, νὰ ἀνταποδώσῃς τοῦ καθ' ἑνὸς εἰς τὴν δευτέραν σου παρουσίαν, κατὰ τὰ ἔργα του, καὶ βέβαια, ἀδελφοί! ὅποιος ὡς ἄνθρωπος, ἥμαρτε, δὲν ἤθελε μετανοήσῃ, δὲν κάμῃ ἀποχὴν τοῦ κακοῦ, δὲν ἐξομολογηθῇ, ἀλλ' ἀναξίως ἤθελε πλησιάσῃ εἰς τὰ θεῖα μυστήρια, ἐκεῖνος βέβαια θέλει καταδικασθῇ ἀπὸ τὸν Θεὸν, ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῆς κρίσεως, εἰς τὸ ἄσβεστον πῦρ τῆς αἰωνίου κολάσεως. Διὰ τοῦτο ἂς παύσωμεν ἀπὸ τὴν τοιαύτην ἀντίθεον πρᾶξιν, ἵνα μὴ κατακαιώμεθα ἐν πυρὶ αἰωνίῳ, «φοβερὸν τὸ ἐμπεσεῖν εἰς χεῖρας Θεοῦ ζῶντος,» αὐτὸς εἶναι ἐξεταστὴς ἐνθυμήσεων, καὶ ἐννοιῶν καρδίας. Διὰ τοῦτο ἀξίως ἂς πλησιάζωμεν εἰς τὴν ἁγίαν Κοινωνίαν, μετανοοῦντες καὶ ἐξομολογούμενοι μὲ συντετριμμένην καρδίαν· ἄλλως δὲ, μὴ μετανοοῦντες ἐξ ὅλης ψυχῆς, καὶ καρδίας, καὶ μὴν ἐξομολογούμενοι

μὲ μίαν βεβαίαν ἀπόφασιν τῆς ψυχῆς μας, ὁποῦ νὰ λείψωμεν εἰς τὸ ἑξῆς ἀπὸ τὴν ἐργασίαν τῶν κακῶν ἔργων, καὶ ἀπὸ τὸ νὰ κυλιώμεθα εἰς τὸν βόρβορον τῆς ἁμαρτίας, ἀναξίως βέβαια μεταλαμβάνομεν, καὶ γενόμεθα φονεῖς τῆς ψυχῆς μας, ὡς ὁ ἀδελφοκτόνος Κάϊν, ὁποῦ ἐφόνευσε τὸν ἀδελφόν του τὸν Ἄβελ· καὶ διὰ τοῦτο δικαίως ὁ Θεὸς θέλει μᾶς πέμψει εἰς τὸ πῦρ τὸ αἰώνιον, τὸ ἡτοιμασμένον τῷ διαβόλῳ, καὶ τοῖς Ἀγγέλοις αὐτοῦ.

Ἀλλὰ διὰ νὰ ἀποφύγωμεν τὴν δικαίαν ταύτην καταδίκην, ἂς φροντίσωμεν τοῦ λοιποῦ ἀδελφοί, νὰ δοξάσωμεν τὸν Θεὸν μὲ τὰ μέλη μας καὶ μὲ τὸ κορμί μας, διὰ μέσου τῆς ἐργασίας τῶν καλῶν καὶ θεαρέστων ἔργων, τώρα ἐν ὅσῳ εὑρισκόμεθα εἰς τὴν παροῦσαν ζωὴν, ἐν ὅσῳ στέκεται εἰς τὸ ἐδικόν μας χέρι ἡ σωτηρία μας· τί δύσκολον εἶναι νὰ ἀπέχωμεν ἀπὸ τὰ κακὰ; καὶ πάλιν τί εὔκολον ἄλλο, ἀπὸ τὰ καλὰ, καὶ θεάρεστα ἔργα; ἂς ἀποφασίσωμεν λοιπὸν εἰς τὸν ἑαυτόν μας μίαν βεβαίαν ἀπάρνησιν τῶν ἁμαρτιῶν. Ἂς ἐναγκαλισθῶμεν τὴν ἐγκράτειαν, τὴν ἀποχὴν τῶν βρωμάτων, ὡσὰν ὁποῦ καὶ αὐτὰ κάμνουσι τὸ κορμὶ νὰ πηδᾷ, καὶ νὰ τρέχῃ εἰς τὰ κακὰ πάθη τῆς ἁμαρτίας. Ἂν ἀποστάται τῆς θείας χάριτος ἐγίναμεν ἕως τώρα, ἂς ἐπιστρέψωμεν πρὸς τὸν Θεὸν, κἂν εἰς τὸ ἑξῆς, ὁλοψύχως ἂς μετανοήσωμεν προθύμως· ἂς ἐξομολογηθῶμεν τὰ ὅσα ἕως τώρα εἰς τὸν Θεὸν ἐπταίσαμεν. Ἂς κλαύσωμεν ἐναντίον Κυρίου ζητοῦντες τὴν ἄφεσιν τῶν ἁμαρτιῶν μας· ἂς προσφέρωμεν δάκρυα μετανοίας· ἂς νηστεύσωμεν ἐν ἐλέει, ἁπλώνοντες δηλαδὴ τὰς χεῖρας εἰς τοὺς πτωχούς· ἂς κράξωμεν ἐκ βαθέων καρδίας, ἡμάρτομεν Κύριε, ἡμάρτομεν, καὶ βέβαια θέλει μᾶς συγχωρήσει, καὶ θέλει μας ἀξιώσει ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς, ἐδῶ μὲν νὰ μεταλαμβάνωμεν ἀξίως ἀεὶ, πανηγυρίζοντες, ἐν χαρᾷ, τὴν λαμπροφόρον ἡμέραν τῆς αὐτοῦ ἀναστάσεως. Ἐκεῖ δὲ, διὰ πρεσβειῶν τῆς σήμερον ἑορταζομένης ὁσίας μητρὸς ἡμῶν Θεοδώρας νὰ ἐντρυφῶμεν τὴν αἰώνιον συνεχῆ, καὶ ἀνεκλάλητον χαρὰν καὶ ἄρρητον ἀγαλλίασιν τῆς βασιλείας τῶν οὐρανῶν, ἧς γένοιτο πάντας ἡμᾶς ἐπιτυχεῖν, ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ τῷ Κυρίῳ ἡμῶν, ᾧ πρέπει πᾶσα δόξα, τιμὴ, καὶ προσκύνησις, σὺν τῷ ἀνάρχῳ αὐτοῦ πατρὶ, καὶ τῷ παναγίῳ. καὶ ἀγαθῷ καὶ ζωοποιοῦ αὐτοῦ Πνεύματι, νῦν, καὶ ἀεὶ, καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν. Ὠδὴ ζ'.

Εἰκόνος χρυσῆς ἐν πεδίῳ Δειρᾷ λατρευομένης, οἱ τρεῖς παῖδες κατεπάτησαν ἀθεωτάτου προστάγματος, μέσον δὲ πυρὸς ἐμβληθέντες, δροσιζόμενοι ἐψαλλον, εὐλογητὸς ὁ Θεὸς ὁ τῶν πατέρων ἡμῶν.

Ἡλίου αὐγὰς ἐκμιμεῖται, ὦ σεμνὴ, θαυμάτων χάρις τῶν νοσημάτων πᾶσαν κάκωσιν ἐκ τῶν ἀνθρώπων ἐκπλύνουσα, πᾶσαν καχεξίαν τε νόσων

ὥςπερ σκότος, ἐλαύνουσα, ταῖς φωτοβόλοις πρὸς Θεὸν εὐχαῖς σου πάντοτε.

Στησώμεθα νῦν, οἱ πιστοὶ πνευματικὴν χορείαν ἅπαντες· καὶ Θεοδώρας ἀνυμνήσωμεν τὰ εὐσεβῆ προτερήματα· τοὺς ἀσκητικοὺς αὐτῆς πόνους, τὴν νηστείαν, τὰ δάκρυα· δι' ὧν τῆς ἄνωθεν ζωῆς ἔσχεν ἀπόλαυσιν.

Θυσία δεκτὴ προσενήνεξαι Θεῷ, καὶ ὁλοκαύτωσις, διὰ νηστείας καὶ δεήσεως προκαθαρθεῖσα τῷ σώματι· ὅθεν σὲ Οὐρανίῳ τραπέζῃ, ὡς Βασιλίδα, προσδέχεται, ὁ Βασιλεὺς, καὶ ποιητὴς, καὶ πάντων Κύριος.

Εἰς νοῦν σου, σεμνὴ, ὀφειλὴν τὴν ἀπαραίτητον θανάτου ἔχουσα, μνήμην ἀκατάπαυστον, ἔστενες πάντα τὸν βίον σου. δάκρυσι Θεὸν ἱλεοῦσα, καὶ μετανοίαις προσπίπτουσα, τῷ ποιητῇ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ γῆς Βασίλισσα.

Θεοτοκίον.

Ὁ μέγας Μωσῆς προδιετύπου σὲ, σεμνὴ, πυρὶ καὶ βάτῳ. τὸ πῦρ γὰρ καῦσιν ἀπεβάλλετο, μέσον, τηροῦν βάτον ἄφλεκτον· οὐδὲ σὲ πῦρ τὸ θεῖον καταφλέγει τὴν μήτραν σου κατασκηνῶσαν, εἰς βροτῶν ξένην ἀνάπλασιν.

Εἱρμὸς ἄλλος. Οὐκ ἐλάτρευσαν τῇ κτίσει.

Ἐπιχρώσασα πορφύραν, ὡς πολύτιμον ῥάκος, ἐν δάκρυσι, νηστείαις τε, καὶ εὐχαῖς ταύτην κατεστόλισας· καὶ νῦν παρίστασαι, ὡς Βασίλισσα, τῷ Βασιλεῖ, καὶ κτίστῃ σου Θεοδώρα, τρισολβία.

Οὐχ ὑψώθης τὴν καρδίαν, οὐ μετέωρον ἔσχες τὸ ὄμμασου, ἐν Βασιλείᾳ κενῇ, μᾶλλον δὲ ἀνύψωσας ψυχῆς τὴν φύσιν τῆς σῆς, πρὸς τὸν Κύριον, καὶ Βασιλεύεις, ἔνδοξε, σὺν αὐτῷ εἰς τοὺς αἰῶνας.

Δειμαμένη Γεωργίῳ Θείῳ μάρτυρι, σεμνεῖον τίμιον, τούτῃ ἐνετέθης, σεμνὴ ἕως ὅλβος πολύτιμος, ὕπνον ὑπνώσασα τὸν φυσίζωον, τὸν τοῖς δικαίοις πρέποντα, Θεοδώρα θαυμασία.

Ὡριμώτατον ἐδρέψατο ἡ βρότειος καρπὸν τῷ τόκῳ σου φύσις, Παρθένε ἁγνὴ, ἐξ οὗ οἱ μετέχοντες ζωὴν εὑρίσκομεν, ὅθεν ἅπαντες, χρεωστικῶς ὑμνοῦμέν σου τὴν σεπτὴν κυοφορίαν.

Ὠδὴ ἡ. Τὸν ἐν καμίνῳ τοῦ πυρὸς συγκαταβάντα.

Ἴλεων ἔργασαι ἡμῖν τὸν Δεσπότην δυσωποῦσα, Θεοδώρα δυσχερῶν τῶν τοῦ βίου ἐξαιρουμένη ἡμᾶς, καὶ νόσων, καὶ πάσης κακώσεως, πάντας ἀχειρώτους φυλάττουσα, λιταῖς σου.

Ὄλβιος σῶν ὀστῶν, ἡ πηγάζουσα πιστοῖς τῶν ἰαμάτων τὰ ἀπένωτα ῥεῖθρα, πάντων δυσώδη παθῶν ταχέως ῥύπον ἀποπλύνουσα, τῶν μετ' εὐσεβείας ἐν ταύτῃ προσιόντων.

Νόμῳ θανάτου, σιωπᾷς, ἀφανείᾳ τῇ σορῷ σου κεκρυμμένη, ἀλλὰ πάντων ἐν γλώσσαις τὰ μεγαλεῖα Θεοῦ ἀνυμνούντων τὸ τῶν ἰάσεων πέλαγος, τούτου ἀπαντλοῦμεν Βασίλισσα θεόφρον.

Στάμνε τοῦ μάννα μυστικὴ, ἀπειρόγαμε ἁγνὴ εὐλογημένη, ἡ Θεὸν, ὥσπερ μάννα, σχοῦσα ἐν γαστρί σου, σεμνὴ, πικρίας παθῶν μὲ ἐξάγαγε, γλυκασμόν μοι δοῦσα τὴν ἄνω Βασιλείαν.

Ἄλλος. Παῖδας εὐαγεῖς ἐν τῇ καμίνῳ.

Ῥῶσιν τῶν ψυχῶν, καὶ τῶν σωμάτων ἀντλήσατε προσιόντες οἱ πιστοί· πρόκειται γὰρ βρύουσα, θαύματα, ὡς νάματα θεῖα, σορὸς τοῖς χρήζουσι

τῆς βασιλίδος ἡμῶν, τὰ πνεύματα, καὶ πάθη σοβοῦσα καὶ τὰς ὀλεθρίους ἐξιωμένη νόσους.

Ἔδει σου πιστῶς Ἀκαρνανία ἡ πόλις, σοῦ Θεοδώρα τὰ τερπνότια, πᾶσαί τε συντρέχουσαι πόλεις ἐν τῇ θήκῃ σου, χάριτος σῆς μετέχουσαι, καὶ ἀνυμνοῦσαι Χριστὸν, τὸν δείξαντα ἡμῖν σὲ προστάτιν, καὶ τῶν αἰτουμένων βοήθειαν ἑτοίμην.

Νομίμῳ βιοῦσα συζυγίᾳ, καὶ παίδων ἐναλομένη τοῖς βλαστήμασι, βλάβην οὐχ ὑπέμεινας τὴν ἐκ ματαιότητος· ἀλλ' ἀντὶ τούτων ἔκρινας μόνον κερδῆσαι χριστόν· διὸ καὶ τῆς ἐφέσεως ἔστης, χαίρουσα σὺν τούτῳ ὁσία εἰς αἰῶνας. Θεοτοκίον

Ἵνα τὰ ἐπίγεια τοῖς ἄνω συνάψῃ ὁ πάντων κτίστης μόνος καὶ Κύριος, σάρκα προσελάβετο, κόρη ἐξ αἱμάτων σου, ὤφθητε ὡς ἄνθρωπος, ὁ βροτουργὸς δι' ἔλεον. πάντας θεώσων βροτούς· διό σου τὸ μυστήριον, φόβῳ, ἀνυμνολογοῦμεν ἁγνὴ εἰς τοὺς αἰῶνας.

Ὠδὴ θ΄. Ἀπορεῖ πᾶσα γλῶσσα.

Δυναμωθεῖσα ἄνωθεν ἐξ ὕψους τὴν χάριν τῶν ἰαμάτων ἔλαβες, ἰᾶσθαι ἀνθρώπων ἀσθενείας, πλείστοις στεναγμοῖς, καὶ δάκρυσιν, ἀρρυσαμένη τὴν ἐκ Θεοῦ προχέουσαν βρύσιν νοητὴν, ἥνπερ νῦν Θεοδώρα παρέχεις πᾶσι τοῖς κάμνουσι.

Ὁ θησαυρός σου θεῖος ἐν τῇ γῇ κεκρυμμένος, τῶν ἰαμάτων ἅπασι τοῖς προστρέχουσι τὸν πλοῦτον ὑετίζει· οὕτω γὰρ Θεὸν ἐδόξασεν ἀντιδοξάζειν ὁ κατ' ἀξίαν πάντας δοξάζοντας εἰδώς· ὅς σε καὶ Βασιλείας τῆς ἄνω μέτοχον ἔδειξε.

Μεταναστεύεις πάσης ὑλικῆς πρασπαθείας, κἀ πρὸς τὸ ὄρος τῶν ὑπερκοσμίων ἐπιφθάνεις, Θεοδώρα, βέλη νοητὰ ἐκφεύγεις δὲ τῶν τεκταινόντων τῇ θείᾳ ψυχῇ· ὅθεν καὶ οὐρανῶν ἡ παστὰς σὲ νύμφην προσήκατο

Ἀπάσης ῥῦσαι καταδυναστείας τοῦ πλάνου, τοὺς σὲ τιμῶντας λόγοις, ἐτησίως τε ὑμνοῦντάς σου τὴν μνήμην, νέμουσα πταισμάτων ἄφεσιν, καὶ νόσων λύσιν ταῖς πρὸς Θεόν σου θείαις ἐντεύξεσι, σεμνή· ἔχεις γὰρ πρὸς αὐτὸν παρρησίαν τελεῖν παράδοξα. Θεοτοκίον

Μετὰ τόκον ἄφθορος ἁγνὴ διαμένεις. Κόσμου γὰρ γεννᾷς ἄσπιλε ἀπείρανδρε Παρθένε τὸν ἐργάτην. ῥῶσιν ἀσθενοῦσι νέμοντα, ἰώμενόν τε, ὅσους ὁ ὄφις πάλαι τῷ φθόνῳ θανατοῖ, καὶ ὕψος πρὸς οὐρανὸν ἐπανάγοντα, δι' ἀγαθότητα. Εἱρμὸς ἄλλος. Ἅπας γηγενὴς·

Ὤφθης, ὡς φωστὴρ, τῇ πόλει σου λάμπουσα θαυμάτων χάρισι, καὶ καταφαιδρύνουσα πιστῶν καρδίας θείοις πυρσεύμασι, Βασιλισσῶν ἀγλάϊσμα, ὁσίων σύσκηνε, Θεοδώρα· ὅθεν Θείῳ Πνεύματι, συνελθόντες τιμῶμεν τὴν μνήμην σου.

Βάθρον, καὶ κρηπὶς, καὶ στήριγμα πέφυκας, σεμνὴ, τῆς ποίμνης σου· ὅθεν καὶ κυκλοῦσά σου πιστῶς τὴν θήκην Μοναστριῶν ἡ πληθὺς, ἣν ἐν Χριστῷ ὡδήγησας, ἀνευφημεῖσέ τε, καὶ κροτεῖ τὰς χεῖρας, ἐν τῇ μνήμῃ σου, Θεοδώρα, Χριστὸν μεγαλύνουσα.

Μῦρον νοητὸν οὐράνιον ἔσχηκας, ἐν τῇ καρδίᾳ σου, νοῦν καὶ τὴν διάνοιαν ἀεὶ μυρίζον σου παναοίδιμε· χαίρουσα τοίνυν Πνεύματι, βίον ἐβίωσας, ὃν βιοῦσι πάντες οἱ ποθήσαντες σὺν Ἀγγέλοις οἰκεῖν τὰ οὐράνια. Θεοτοκίον

Ὄρος νοητὸν, Μαρία Θεόνυμφε, ἐδείχθης χάριτι· λίθος ὁ ἀκρόγωνος, ἐξ οὗ ἐτμήθη Χριστὸς ὁ Κύριος, ἡμᾶς συνάψας, ἄχραντε, τοὺς διεστῶτας τὸ πρίν· σὺν ἀγγέλοις, ὅθεν σὲ γεραίρομεν προσκυνοῦντες τὸν ἅγιον τόκον σου.

Ἐξαποστειλάριον. Γυναῖκες ἀκουτίσθητε.

Ἐν δάκρυσιν ἐζήτησας, τὸν νοερὸν νυμφίον σου, καὶ τοῦτον εὗρες, ὁσία, παράκλησιν νέμοντά σοι, τῶν ἀσθενούντων ἴασιν, πάντων κακῶν τὴν λύτρωσιν, πᾶσι πιστοῖς τοῦ διδόναι. Πρεσβείαις σου Θεοδώρα.

Θεοτοκίον.

Μαρία καθαρώτατον, χρυσοῦν θυμιατήριον, τῆς ἀχωρήτου τριάδος δοχεῖον γεγενημένη, ἐν ᾧ Πατὴρ ηὐδόκησεν, ὁ δὲ Υἱὸς ἐσκήνωσε· καὶ τὸ Πανάγιον Πνεῦμα ἀνέδειξε Θεοτόκον.

Εἰς τοὺς αἴνους στιχηρὰ Προσόμοια, ἦχος ά.

Τῶν Οὐρανίων ταγμάτων.

Ἐπιποθήσασα μόνα τὰ ἐλπιζόμενα, πᾶσαν τοῦ νῦν αἰῶνος κατεφρόνησας δόξαν, καὶ πλοῦτον, καὶ ἀξίαν Βασιλικὴν, ναζηραίων δὲ σχήματι, κατακοσμήσασα σῶμα τῶν ἀρετῶν, Θεοδώρα, στήλη γέγονας. Δίς

Κόσμου τερπνῶν ἀντηλλάξω τὰ διαμένοντα. καὶ παριδοῦσα βίου τὴν πολύπλοκον πλάνην, δακρύων σου θαλάσσῃ πρὸς οὐρανῶν τοὺς λιμένας διέπλευσας, ἔνθα χορὸς τῶν δικαίων, καὶ ἀσκητῶν, Θεοδώρα καταπαύσασα.

Λελαμπρυσμένη παρέστη σοι ἡ Βασίλισσα, τῶν ἀρετῶν ἰδέαις, καὶ ἀσκήσεως πόνοις, φοροῦσα πορφυρίδα Βασιλικὴν, Βασιλείαν ἀσάλευτον, τὴν παρὰ σοῦ δεχομένη, Λόγε Θεοῦ, καὶ ζωὴν τὴν αἰωνίζουσαν

Δόξα. ἦχος δ'.

Ὡς ἀλάβαστρον μύρου, τὰ δάκρυα προσενήνοχας τῷ Βασιλεῖ καὶ Θεῷ, καὶ πράξεις Θείας, Θεοδώρα, ἀείμνηστε· εἰς ἀμοιβὴν δὲ εἴληφας χάριν ἄφθονον, Βασιλῖς ἀξιάγαστε· ὅθεν καὶ δαιμόνων τὰς φάλαγγας ἀεὶ ἀποδιώκουσα, τὰς νόσους παύεις τῶν αἰτούντων σε, δοξάζοντός σε Θεοῦ, ἀπείροις θαύμασι· διὸ ἐν οὐρανίοις θαλάμοις, νῦν κλῆρον ἔχουσα, τῷ Χριστῷ καθικέτευε σωθῆναι τὰς ψυχὰς ἡμῶν, Καὶ νῦν. Ὅμοιον.

Εὐαγγελίζεται ὁ Γαβριὴλ, τῇ κεχαριτωμένῃ σήμερον. Χαῖρε ἀνύμφευτε κόρη, καὶ ἀπειρόγαμε, μὴ καταπλαγῇς τῇ ξένῃ μου μορφῇ. μὴ δὲ δειλιάσῃς Ἀρχάγγελος εἰμί, ὅφις ἐξηπάτησεν Εὔαν ποτὲ, νῦν εὐαγγελίζομαί σοι τὴν χαρὰν, καὶ μενεῖς ἄφθορος, καὶ τέξῃ τὸν Κύριον ἄχραντε.

Ἱστέον· ὡς εἰ τύχῃ ἡ μνήμη τῆς ἁγίας Θεοδώρας ἐν Σαββάτῳ ἡ Κυριακὴ γίνεται Δοξολογία, καὶ ἐκ τοῦ Κανόνος τῆς ἁγίας Ὠδὴ γ', καὶ στ'. Εἰδὲ ἐν προηγιασμένῃ, οὐδέτερον τούτων.

Προκείμενον, τοῦ Ἀποστόλου, ἦχος βαρύς.

Στίχ. Καυχήσονται ὅσιοι ἐν δόξῃ.

Ἄσατε τῷ Κυρίῳ ᾆσμα καινόν.

Πρὸς Ἐφεσ. Ἐπιστ. Παύλου τὸ Ἀνάγν. Ἀδελφοὶ ὡς τέκνα φωτὸς περιπατεῖτε.

Εὐαγγέλιον ὁσιακόν. Κοινωνικόν. Εἰς μνημόσυνον.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΙΒ', μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν καὶ ὁμολογητοῦ ΘΕΟΦΑΝΟΥΣ *τῆς Σιγριανῆς, τοῦ κειμένου ἐν τῷ μεγάλῳ ἀγρῷ*

» Θεόφανες φάνηθι πιστοῖς προστάτης,
» Τιμῶσι πιστῶς σὸν μετ' εἰρήνης τέλος.
» Δωδεκάτῃ φθινύθοντος ἀπῆρε βίου Θεοφάνης.

Οὗτος ὁ ὅσιος πατὴρ ἡμῶν Θεοφάνης ἦτον κατὰ τοὺς χρόνους Λέοντος Ἰσαύρου τοῦ εἰκονομάχου ἐν ἔτει ψλέ (735) υἱὸς Ἰσαὰκ καὶ Θεοδότης. Ἀφοῦ δὲ ἀπέθανεν ὁ πατήρ του, ἔλαβε γυναῖκα διὰ γάμου χωρὶς νὰ θέλῃ, ἀναγκασθεὶς ἀπὸ τὴν μητέρα του, συνέζησε δὲ μετ' αὐτῆς χρόνους ὀκτώ. Ἐπειδὴ δὲ ἠγάπα τὴν μοναχικὴν πολιτείαν, ὄχι μόνον αὐτὸς διήνυε τὴν ζωήν του μὲ παρθενίαν, ἀλλὰ καὶ τὴν σύζυγόν του ἔπεισε νὰ παρθενεύῃ καὶ ἐκείνη, ἂν καὶ ὁ πενθερός του τὸν ἠνάγκαζε νὰ πράττῃ τὰ τοῦ γάμου ἴδια. Ἀλλὰ καὶ Λέων ὁ δυσσεβὴς καὶ εἰκονομάχος βασιλεὺς, συμφωνήσας μὲ τὸν πενθερόν του, ἐμπόδιζεν αὐτὸν ἀπὸ τὸν σκοπὸν τῆς παρθενίας· ὅθεν ἔστειλεν αὐτὸν ἔξω εἰς ἓν φρούριον τῆς Κυζίκου, τὸ ὁποῖον τότε ἐκτίζετο, διὰ νὰ συμβοηθήσῃ καὶ αὐτὸς, καὶ ἐλθὼν ἐκεῖ, ἐτελείωσε τὴν προσταγὴν τοῦ βασιλέως μὲ ἔξοδά του. Ὅτε δὲ ἔφθασεν ὁ ἅγιος εἰς τὸν εἰκοστὸν πρῶτον χρόνον τῆς ἡλικίας του, τότε καὶ ὁ θηριώνυμος βασιλεὺς, ὁμοῦ καὶ ὁ πενθερός του ἀπέθανον, καὶ λοιπὸν ἔμεινεν ὁ νέος ἐλεύθερος· ἀλλὰ καὶ ἡ οἰκουμένη ἔμεινεν ἐλευθέρα, ἐπειδὴ ἐβασίλευσεν ἡ βασιλὶς Εἰρήνη μετὰ Κωνσταντίνου τοῦ υἱοῦ της ἐν ἔτει ψξ' (760)· ὅθεν ἐπειδὴ τὰ πράγματα ἠκολούθησαν καθὼς ὁ ὅσιος ἤθελεν, ἐμοίρασεν εἰς πτωχοὺς καὶ πένητας τὰ ὑπάρχοντά του, καὶ τοὺς δούλους του ἠλευθέρωσεν. Εἰς δὲ τὴν τιμίαν αὐτοῦ σύζυγον δοὺς χρήματα πολλὰ, ἐκούρευσεν αὐτὴν καλογραίαν εἰς ἓν μοναστήριον τῆς νήσου τοῦ Πρίγκηπος, μετονομάσας αὐτὴν Εἰρήνην, ἀντὶ Μεγαλοῦς.

Ἀπαλλαγεὶς λοιπὸν πάσης φροντίδος καὶ ταραχῆς, ἀφιέρωσεν ὅλως διόλου τὸν ἑαυτόν του εἰς Κύριον, καὶ ἀπελθὼν εἰς τὸ βουνὸν τῆς Σιγριανῆς (1) ἔγεινεν ἐκεῖ μοναχὸς εἰς ἓν μοναστήριον Πολίχι-

(1) Σιγριανὴ, ἄλλοι μὲν λέγουσιν ὅτι εἶναι ἡ ἐν τῇ Μηδείᾳ εὑρισκομένη, ἄλλοι δὲ πιθανότερον καὶ ὁμοιαληθέστερον λέγουσιν, ὅτι εἶναι ἡ ἐν τῇ Μιτυλήνῃ εὑρισκομένη. Ἐν τῇ Μιτυλήνῃ εὑρίσκεται ἀκρωτήριον, Σίγρι ὀνομαζόμενον (ὅπερ καὶ Σιγρίας ὀνομάζεται). ἐν τῷ ἀκρωτηρίῳ δὲ τούτο εὑρίσκεται ὄρος, ἐν δὲ τὸ ὄρει μοναστήριον Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου, εἰς τὸ ὁποῖον ἔγεινε μοναχὸς ὁ ἅγιος οὗτος Θεοφάνης. Πιθανοτέρα δὲ εἶναι ἡ τοιαύτη γνώμη καθότι ἐν τῷ βίῳ τοῦ ὁσίου καὶ μεγάλου Ἰωαννικίου τοῦ ἐν τῷ Ὀλύμπῳ γράφεται, ὅτε αὐτὸς ὑπῆγεν ἀπὸ τὸν Ὄλυμπον εἰς τὴν Σιγριανὴν, καὶ ἐπρο-

νον (ἢ Πολυχρόνιον) ὀνομαζόμενον,καὶ κλεισθεὶς εἰς κελλίον κατεγίνετο εἰς τὸ ἐργόχειρον τῆς καλλιγραφίας καὶ μὲ τὸν κόπον τῶν ἰδίων χειρῶν του ὄχι μόνον αὐτὸς ἐπορίζετο τὰ πρὸς τὸ ζῆν ἀναγκαῖα,ἀλλὰ καὶ εἰς ἄλλους μετέδιδε τὰ πρὸς τὴν χρείαν.Μετὰ δὲ ἓξ χρόνους ἀναχωρήσας ἀπὸ τὸ μοναστήριον ἐκεῖνο,ὑπῆγεν εἰς τὸ νησίον τὸ ὀνομαζόμενον Καλώνυμος, τὸ ὁποῖον κοινῶς λέγεται Καλόλιμνος, καὶ ὑπόκειται εἰς τὸν Νικομηδείας· εἰς ταύτην δὲ κτίσας μέγα μοναστήριον, πάλιν ἐπανῆλθεν εἰς τὸ βουνὸν τῆς Σιγριανῆς. Ἔπειτα κατὰ τὸν πεντηκοστὸν χρόνον τῆς ἡλικίας του, ἀσθενήσας εἰς τοὺς νεφροὺς, ἀσθένειαν ὀνομαζομένην λιθίασιν, κατέκειτο ἐκ τούτου ὁ ἀοίδιμος πάντοτε κλινήρης· μετὰ ταῦτα ἐβασίλευσε Λέων ὁ Ἀρμένιος ὁ εἰκονομάχος, ἐν ἔτει ωιγ (813), ὁ ὁποῖος ἐσπούδαζε νὰ γυρίσῃ τὸν ἅγιον τοῦτον εἰς τὴν πλάνην τῆς εἰκονομαχίας. Τότε λοιπὸν οὐτος δὲν ἐφάνη μικρόψυχος καὶ δειλὸς, ἂν καὶ ἦτο ὑπὸ τῆς σωματικῆς ἀσθενείας ἀκίνητος, ἀλλ' ἐδυναμώθη ἀπὸ τὴν προθυμίαν τῆς ψυχῆς, καὶ ἀπὸ τὸν ζῆλον τῆς ὀρθοδοξίας. Ὅτε δὲ ὁ τύραννος ἐπρόσταξε τὸν ἅγιον νὰ ὑπάγῃ εἰς αὐτὸν, ἐλθὲ, λέγων, ἵνα εὐχηθεὶς ὑπὲρ ἐμοῦ, ἐπειδὴ θὰ ὑπάγω εἰς πόλεμον κατὰ τῶν Βουγάρων,τότε ὁ ἅγιος,ἐπειδὴ ἦτο ἀκίνητος,ὡς εἴπομεν,μετέβη, ἀπὸ τὴνἅμαξαν εἰς πλοῖον,καὶ οὕτως ὑπῆγε μὲν εἰς τὴν βασιλεύουσαν τὸ δὲ ἄσχημον πρόσωπον τοῦ βασιλέως δὲν εἶδεν.Ὁ δὲ βασιλεὺς ἐμήνυσεν εἰς αὐτὸν, λέγων, ἂν συγκατανεύσῃς εἰς τὴν παράκλησίν μου, καὶ πεισθεὶς εἰς τὰ λόγια μου, ἤξευρε ὅτι θέλω προξενήσει πολλὰ ἀγαθὰ καὶ εἰς ἐσὲ καὶ εἰς τὸ μοναστήριόν σου· εἰ δὲ μὴ, γίνωσκε ὅτι θὰ σὲ κρεμάσω εἰς ξύλον, καὶ μὲ τὸ παράδειγμα σου θὰ φέρω εἰς φόβον καὶ τοὺς λοιποὺς, ὅσοι δὲν μοι πείθονται.Τότε ὁ ἅγιος ζήλου πλησθεὶς, τὰς δωρεάς σου, τῷ ἐμήνυσε, καὶ τοὺς θησαυρούς σου μὴ δώσῃς εἰς ἐμὲ, τὸ δὲ ξύλον, εἰς τὸ ὁποῖον θὰ μὲ κρεμάσῃς, ἢ καὶ τὸ πῦρ, ἑτοίμασον σήμερον, διότι ταῦτα ἐπιθυμῶ διὰ τὴν τοῦ Χριστοῦ μου ἀγάπην. Ταῦτα ἀκούσας ὁ δυσσεβὴς βασιλεὺς, παρέδωκε τὸν ἅγιον εἰς τὸν πατριάρχην Ἰωάννην τὸν Μάντιν, ὅστις

σκύνησε τὸ λείψανον τοῦ ἁγίου τούτου Θεοφάνους, το ὁποῖον φαίνεται ὅτι μετεκομίσθη ἀπὸ τὴν Σαμοθράκην. ὅπου ἐτελεύτησεν, εἰς τὸ ἐν τῇ Σιγριανῇ μοναστήριον, καὶ ὅτι ἐπιστρέφων εἰς τὸν Ὄλυμπον ἐπέρασεν ἀπὸ τὴν νῆσον Θάσον καὶ διὰ προσευχῆς του ἐδίωξε τὰ ἐν αὐτῇ κατοικοῦντα ὀφίδια. Ὅθεν πιθανότερον εἶναι ὅτι ἡ Σιγριανὴ εὑρίσκετο εἰς τὴν Μιτυλήνην παρὰ εἰς τὴν Μηδείαν. Ἄλλος δὲ εἶναι ὁ Θεοφάνης οὗτος ἀπὸ τὸν Θεοφάνη τὸν Γραπτὸν, τὸν κατὰ τὴν δεκάτην πρώτην τοῦ Ὀκτωβρίου ἑορταζόμενον. Ποῖος δὲ εἶναι ὁ μέγας ἀγρὸς, οὐκ οἴδαμεν, καίτοι πολλὰ περὶ τούτου ἐξετάσαντες.

ἐκαυχᾶτο εἰς τοὺς λόγους καὶ τὴν σοφίαν, καὶ ἦτο γεμάτος ἀπὸ τὴν πλάνην τῶν εἰκονομάχων, νομίσας ὁ ἀνόητος τύραννος, ὅτι ἐκεῖνος θὰ διαστρέψῃ τὸν ἅγιον μὲ τοὺς λόγους τους. Φερθεὶς λοιπὸν ὁ ἅγιος εἰς τὸ μοναστήριον Σεργίου καὶ Βάκχου, τὸ ὁποῖον ἦτο πλησίον τοῦ βασιλικοῦ παλατίου, καὶ ἐλθὼν εἰς φιλονικίαν μὲ τὸν πατριάρχην Ἰωάννην περὶ τῶν ἁγίων εἰκόνων, ἐνίκησεν αὐτὸν καὶ κατεβρόντησε μὲ τὴν δύναμιν τῆς σοφίας του, δείξας δὲ καὶ ὅτι εἶναι ἀμετάθετος ἀπὸ τὸ ὀρθὸν τῆς πίστεως φρόνημα, ἀπέστειλεν ἐντροπιασμένον εἰς τὸν τύραννον τὸν ψευδοπατριάρχην, ὁ ὁποῖος ἀντὶ νὰ ἀποκτήσῃ δόξαν καὶ ὑπόληψιν ρήτορος καὶ σοφοῦ ἀπέκτησε μᾶλλον ὑπόληψιν βαρβάρου καὶ ἀγραμμάτου, καὶ πρὸς τὸν βασιλέα εἶπεν· «εὐκολώτερον, βασιλεῦ, ἠμπορεῖ τις νὰ ἀπαλύνῃ τὸν σίδηρον, παρὰ νὰ μεταβάλῃ τὸν ἄνδρα τοῦτον».

Ταῦτα ἀκούσας ὁ τύραννος, φέρει τὸν ἅγιον εἰς τὰ ἀνάκτορα τὰ ὀνομαζόμενα τοῦ Ἐλευθερίου, καὶ κλείει αὐτὸν εἰς ἓν οἴκημα σκοτεινότατον· ἔπειτα κατέστησε φύλακας, διὰ νὰ μὴ ἀφήσωσι τινὰ νὰ τὸν ὑπηρετήσῃ. Εἰς τὸν τοιοῦτον λοιπὸν ἐγκλεισμὸν διανύσας ὁ ἅγιος δύο χρόνους, καὶ ὑπομείνας γενναίως πᾶσαν θλῖψιν καὶ στενοχωρίαν, κατῆσχυνε καὶ εἰς τοῦτο τὸν τύραννον· ἐπειδὴ δὲ καθ' ἑκάστην ἡμέραν ἠναγκάζετο μὲν ὁ ἅγιος νὰ πεισθῇ εἰς τὴν κακοδοξίαν τοῦ τυράννου, δὲν ἐπείθετο δὲ, διὰ τοῦτο ἐξορίζεται εἰς τὴν νῆσον Σαμοθράκην, τὴν πλησιάζουσαν τὴν νῆσον Θάσον. Ἡ ἐξορία δὲ αὕτη ταχύτερον ἐπροξένησεν θάνατον εἰς τὸν ἅγιον, διότι εἰκοσιτρεῖς μόνον ἡμέρας μετὰ τὴν ἐξορίαν ἐποίησεν ὁ ἅγιος εἰς τὴν νῆσον ταύτην, καὶ οὕτω παραδοὺς τὴν ψυχήν του ὁσίως καὶ εἰρηνικῶς εἰς χεῖρας Θεοῦ, ἔλαβε τὸν τῆς ὁμολογίας στέφανον. Ἀφίνω δὲ νὰ λέγω ἀπὸ πόσας εὐλογίας ἐγέμισεν τὴν Σαμοθράκην ὁ ἅγιος μετὰ θάνατον, καὶ πόσας ἰατρείας ἔλαβον οἱ ἐν τῇ Σαμοθράκῃ ἀσθενεῖς, ἀπὸ τὸ λείψανον τοῦ ἁγίου. Τελεῖται δὲ ἡ αὐτοῦ σύναξις ἐν τῇ ἁγιωτάτῃ μεγάλῃ ἐκκλησίᾳ, καὶ ἐν τῷ μοναστηρίῳ τῷ ὑπ' αὐτοῦ συστηθέντι κατὰ τὴν Σιγριανήν. (1)

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τοῦ ὁσίου Πατρὸς ἡμῶν ΓΡΗΓΟΡΙΟΥ *Πάπα Ρώμης, τοῦ Διαλόγου.*

» Ὁ Γρηγόριος ἐκ μέσου μὲν τοῦ βίου,
» Ἐν τῷ μέσῳ δὲ τοῦ χοροῦ τῶν ἀγγέλων.

Οὗτος ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Ἰουστινιανοῦ τοῦ με-

(1) Σημείωσε, ὅτι τὸν ἑλληνικὸν βίον τοῦ ἁγίου τούτου Θεοφάνους συνέγραψε Μιχαὴλ ὁ Πατριάρχης, οὗ ἡ ἀρχή· «Ἔμπρακτον κάλλος (σώζεται ἐν τῇ ἱερᾷ μονῇ τῶν Ἰβήρων·) ἐν αὐτῇ δὲ σώζεται καὶ ἕτερος λόγος εἰς τὸν αὐτὸν, οὗ ἡ ἀρχή· «Ὥσπερ λειμὼν εὐανθής·»

γάλου ἐν ἔτει φλέ.(535),ἡ μήτηρ αὐτοῦ ὠνομάζετοΣιλβία,καὶ εὑρίσκετο πλησίον τῆς θύρας τοῦ ναοῦ τοῦ ἁγ. ἐνδόξου Ἀποστόλου Παύλου, εἰς τόπον ὀνομαζόμενον Κέλλα Νόβα· γενόμενος δὲ πρῶτον μοναχὸς καὶ ἡγούμενος τοῦ μοναστηρίου τοῦ ἁγίου Ἀποστόλου Ἀνδρέου τὸ ὁποῖον ἐπωνομάζετο Κλειοσκάβρη, ἀνέβη ἔπειτα εἰς τὸν ἀρχιερατικὸν θρόνον τῆς Ρώμης, ὄχι κατὰ τύχην τινὰ ἄλογον, ἀλλὰ κατὰ θείαν ψῆφον τὴν ἀρχιερωσύνην λαβὼν, καθὼς ὁ λόγος θέλει τὸ φανερώσει ἔμπροσθεν. Ἐνῷ δηλ. ὁ ἅγιος εὑρίσκετο εἰς τὸ ἀνώτερον μοναστήριον, καὶ ἡσύχαζεν εἰς τὸ κελλίον, καλλιγραφῶν ἱερὰ βιβλία, ὑπῆγεν εἰς αὐτὸν πτωχός τις, διασωθεὶς ἀπὸ θαλάσσης ναυάγιον, καὶ διηγούμενος τὴν συμφοράν του, παρεκάλει τὸν ἅγιον ἐλεήσῃ.Ἦτο δὲ ὁ κατὰ τὸ φαινόμενον πτωχὸς ὄχι ἄνθρωπος ἁπλῶς, ἀλλ' ἄγγελος Θεοῦ, εἰς σχῆμα πτωχοῦ καὶ δεομένου φαινόμενος, διὰ νὰ φανερώσῃ εἰς ὅλους τὴν σπλαγχνικὴν καὶ συμπαθητικὴ γνώμην τοῦ ἁγίου. Ὁ φαινόμενος λοιπὸν πτωχὸς ἔλαβε πρῶτον ἐλεημοσύνην ἀπὸ τὸν ἅγιον ἓξ νομίσματα· ἐπειτα στρεφόμενος πάλιν ἐζήτησεν ἐλεημοσύνην, καὶ ἔλαβε καὶ δεύτερον ἄλλα ἓξ νομίσματα· ἐστράφη καὶ τρίτον καὶ δὲν ἐπέμφθη ἄδειος. Διότι μὴ ἔχων ὁ ἅγιος νὰ τῷ δώσῃ νομίσματα, ἔδωκεν εἰς αὐτὸν τὸ ἀργυροῦν τρυβλίον τοῦ μοναστηρίου· τόσον ἦτο ὁ τρισμακάριος συμπαθὴς εἰς τοὺς πτωχοὺς καὶ ἀνεξίκακος, διότι ἐνῷ ἔπρεπε νὰ κατηγορήσῃ τὸν πτωχὸν ἐκεῖνον καὶ νὰ τὸν στείλῃ μὲ κενὰς χεῖρας,καὶ διότι ἐπῆρε πρῶτον ἐλεημοσύνην δύω φορὰς,καὶ ἔφειτα ἐφαίνετο φορτικὸς,καὶ διότι δὲν εἶχε τί νὰ τῷ δώσῃ.Ἀλλ'ὅμως τοῦτο ὲν ἔκαμεν ἀλλ' ἐπροτίμησε κάλλιον νὰ δώσῃ καὶ αὐτὸ τὸ πρᾶγμα τῆς μονῆς,τῆς ὁποίας τὰ πράγματα εἶναι ἀναφαίρετα κατὰ τοὺς κανόνας καὶ νόμους,παρὰ νὰ παραβλέψῃ τὸν ἄνθρωπον,νὰ στείλῃ αὐτὸν κενόν.Τοῦτο ἐποίησεν ὁ ἅγιος πρὸ τῆς ἀρχιερωσύνης.

Ἀφ' οὗ δὲ ἔγεινεν ἀρχιερεὺς καὶ Πάπας τῆς Ρώμης πάλιν μετεχειρίζετο συνήθως τὴν πρὸς τοὺς πτωχοὺς ἐλεημοσύνην. Ὅθεν μίαν φορὰν ἐπρόσταξε τὸν Σακκελάριον νὰ καλέσῃ δώδεκα πτωχοὺς διὰ νὰ συμφάγωσι μὲ τὸν ἅγιον εἰς τὴν τράπεζαν. Καθημένων δὲ αὐτῶν, ἐφαίνετο εἰς μόνον τὸν ἅγιον εἰς ἄνθρωπος περιπλέον, δέκατος τρίτος, ὁ ὁποῖος ἀπὸ τὴν μορφὴν τοῦ προσώπου του καὶ ἀπὸ τὰ ἐσωτερικὰ κινήματα τῆς ψυχῆς του ἐφαίνετο ὅτι ἦτο διαφορετικὸς καὶ ἀνόμοιος ἀπὸ τοὺς ἄλλους δώδεκα. (1) Ὅθεν λαβὼν αὐτὸν ὁ ἅγιος

(1) Σημείωσαι, ὅτι παρὰ τῷ Καισαρίῳ Δαπόντε τῷ μεταφράσαντι εἰς τὸ ἁπλοῦν τὰ τέσσαρα βιβλία τοῦ ἁγίου τούτου Γρηγορίου, τὰ περιέχοντα τοὺς βίους τῶν ἐν Ἰταλίᾳ ὁσίων, καὶ ταῦτα προστίθενται· δηλαδὴ, ὅτι ὁ ἅγιος βλέπων τὸν δέκατον τρίτον ἐκεῖνον, ἐκάλεσε τὸν Σακελλάριον καὶ τοῦ λέγει Δὲν σοὶ εἶπα νὰ προσκαλέσῃς δώδεκα ; καὶ πῶς σὺ παρὰ γνώμην σου ἐπροσ-

ἠρώτα πῶς ὀνομάζεται καὶ ποῖος εἶναι, καὶ πῶς ὑπῆγεν εἰς αὐτόν. Ὁ δὲ φαινόμενος, τὸ μὲν ὄνομά μου, ἀπεκρίθη, δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ἀκούσῃ τις, ἐπειδὴ καὶ εἶναι θαυμαστόν· ὅτι δὲ εἶμαι ἄγγελος Θεοῦ, τοῦτο φανερόνω σοι, καὶ ὅτι ἐγὼ εἶμαι, ὅστις καὶ πρότερον ἐστάλην παρὰ Θεοῦ, εἰς σὲ διὰ νὰ ζητήσω ἐλεημοσύνην, καὶ προσετάχθην ἀπὸ τότε νὰ εἶμαι πάντοτε μαζί σου διὰ νὰ σὲ φυλάττω.

Ἦτο δὲ ὁ ἅγιος οὗτος Γρηγόριος πλήρης ἀπὸ ὅλην τὴν σοφίαν τῶν ἁγίων Γραφῶν· ὅθεν καὶ πολλὰ συγγράμματα ἀφῆκεν εἰς τὴν ἐκκλησίαν τοῦ Θεοῦ γεγραμμένα εἰς γλῶσσαν Λατινικήν, ἐκ

κάλεσες δέκα τρεῖς ; ὁ δὲ Σακελλάριος, ἐπειδὴ δὲν ἔβλεπε τὸν δέκατον τρίτον, πίστευσον, ἔλεγε, σεβάσμιε δέσποτα, πίστευσον, ὅτι δώδεκα μόνον εἶναι. Γνωρίσας λοιπὸν ὁ Πατριάρχης, ὅτι εἶναι θεία ὀπτασία. ἐστρέφετο καὶ ἔβλεπε συχνὰ τὸ δέκατον τρίτον, ὅστις ἐκάθητο παρακάτω ἀπὸ ὅλους, ἤλλαξε δὲ τὸ πρόσωπόν του, καὶ ποτὲ μὲν ἐφαίνετο γέρων λευκογένειος, ποτὲ δὲ νέος. Ἀφ' οὗ δὲ ἀπὸ τὴν τράπεζαν ἐσηκώθησαν εἰς μὲν τοὺς ἄλλους δώδεκα εἶπεν ὁ πατριάρχης καὶ ἀνεχώρησαν, τὸν δὲ δέκατον τρίτον κρατήσας ἀπὸ τὴν χεῖρα, τὸν ἔφερεν εἰς τὸ κελλίον του καὶ λέγει αὐτῷ· Ἐξορκίζω σε κατὰ τῆς μεγάλης δυνάμεως τοῦ Θεοῦ νὰ μοὶ φανερώσῃς ποῖος εἶσαι, καὶ πῶς λέγεται τὸ ὄνομά σου, ὁ δὲ ἀπεκρίθη· διατί ἐρωτᾷς τὸ ὄνομά μου ; καὶ αὐτὸ εἶναι θαυμαστόν.

Ἐγὼ εἶμαι ὁ πτωχὸς ἐκεῖνος, ὅστις ἦλθον ὅτε ἡσύχαζες εἰς τὸ κελλίον σου, καὶ μοὶ ἔδωκες τὰ δώδεκα νομίσματα καὶ τὸ ἀργυροῦν τρυβλίον τὸ ὁποῖον σοὶ ἔστειλε Σιλβία ἡ μήτηρ σου μὲ τὰ βρεκτὰ ὄσπρια. Ἤξευρε λοιπὸν, ὅτι ἀφ' ἧς ἡμέρας ἔλαβον ταῦτα ἀπὸ σὲ μὲ μακροθυμίαν καὶ ἁπλότητα τῆς καρδίας σου, ὥρισεν ὁ Κύριος νὰ γίνῃς ἀρχιερεὺς τῆς ἁγίας του Ἐκκλησίας, καὶ νὰ ᾖσαι διάδοχος τοῦ κορυφαίου Πέτρου, τοῦ ὁποίου καὶ τὴν ἀρετὴν ἐμιμήθης· διότι καὶ ἐκεῖνος ἐμοίραζεν, ἐν ἁπλότητι καρδίας τὰ πράγματα ὅσα τῷ ἐπρόσφερον. ὅ,τι ἂν ἕκαστος ἐχρειάζετο. Λέγει πρὸς αὐτὸν ὁ Γρηγόριος, «καὶ πόθεν ἠξεύρεις ὅτι ὥρισεν ὁ Κύριος νὰ γίνω Πατριάρχης ; » ὁ δὲ ἀπεκρίθη· «Ἐγὼ εἶμαι Ἄγγελος Κυρίου Παντοκράτορος, καὶ διὰ τοῦτο ἠξεύρω, διότι καὶ τότε ὁ Κύριος μὲ ἀπέστειλε νὰ δοκιμάσω τὴν γνώμην σου, ἂν φιλανθρώπως καὶ ἱλαρῶς, καὶ ὄχι ἐπιδεικτικῶς κάμνῃς τὴν ἐλεημοσύνην.» Τοῦτο δὲ ἀκούσας ὁ ἅγιος, ἐφοβήθη, ἐπειδὴ ἀκόμη δὲν εἶχεν ἰδῇ ἄγγελον· εἶπε δὲ πρὸς αὐτὸν ὁ ἄγγελος, «μὴ φοβηθῇς, ἰδοὺ γὰρ ὁ Κύριος ἀπέσταλκέ με νὰ ἦμαι μαζί σου ἕως οὗ ζῇς, καὶ ὅ,τι θέλεις νὰ ζητήσῃς παρὰ Θεοῦ, στείλαι μὲ τὸ μέσον μου τὸ ζήτημά σου εἰς τὸν Θεόν.» Τότε ὁ μακάριος ἔπεσεν ἐπὶ πρόσωπον καὶ ἐπροσκύνησε τὸν Κύριον καὶ εἶπεν· «ἐὰν διὰ τὴν ὀλίγην ἐκείνην δόσιν, τόσον πλήθους ἐλέους ἔδειξεν ὁ Κύριος εἰς ἐμὲ, πόσης ἀρά γε δόξης θέλουσιν ἀξιωθῆ οἱ ποιοῦντες τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ, καὶ ἐργαζόμενοι δικαιοσύνην πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς αὐτῶν ; Λέγεται δὲ Διάλογος ὁ ἅγιος οὗτος, διότι τοὺς περισσοτέρους λόγους τοὺς ὁποίους συνέγραψε, τοὺς ἔχει ἐν σχήματι διαλόγου κατ' ἐρώτησιν καὶ ἀπόκρισιν.

τῶν ὁποίων μετεγλωττίσθησαν ἑλληνηστὶ τὰ τέσσαρα βιβλία τὰ περιέχοντα τοὺς βίους τῶν ἐν Ἰταλίᾳ διαπρεψάντων ὁσίων πατέρων, τινὰ δὲ ἐξ αὐτῶν μετεγλώττισε καὶ ὁ ἀρχιδιάκονος αὐτοῦ Πέτρος, ὅστις ἔλεγεν, ὅτι τὰ συγγράμματα τοῦ ἁγίου τούτου δὲν ἦσαν μόνον συνθεμένα μὲ ἀνθρωπίνους συλλογισμοὺς, καὶ μὲ λόγους σοφίας, ἀλλὰ καὶ μὲ τὴν χάριν τοῦ ἁγίου Πνεύματος. Διότι ἐβεβαίονε οὗτος ὅτι, ὅτε ὁ ἅγιος ἔγραφεν, ἔβλεπε μίαν λευκὴν περιστερὰν, ἡ ὁποία ἐπλησίαζεν εἰς τὸ στόμα του, καὶ τρόπον τινὰ ἐξήγει καὶ ὡδήγει αὐτὸν εἰς τὰ γραφόμενα. Περιπατῶν δὲ ὁ ἅγιος οὗτος εἰς τοὺς ἐν τῇ δύσει τόπους, ἐδίδασκε καὶ ἐπέστρεφεν εἰς τὴν πίστιν τοῦ Χριστοῦ τὸ γένος τῶν Σαξόνων. Οὕτω λοιπὸν θεοφιλῶς διανύσας τὴν ζωήν του ὁ τρισμακάριστος, πρὸς Κύριον ἐξεδήμησε. Τὸ δὲ τίμιον αὐτοῦ λείψανον ἦτο τεθησαυρισμένον εἰς τὴν παλαιὰν Ρώμην, εἰς τὴν ὁποίαν ἐρχόμενοι κατ' ἔτος οἱ Σάξονες, ἐτίμων τὸν ἅγιον μὲ τιμὰς καὶ ἱεροὺς ὕμνους· λέγουσι δὲ, ὅτι οὗτος εἶναι ὅστις ἐνομοθέτησε τὸ νὰ ἐπιτελῆται ἡ προηγιασμένη λειτουργία ἐν ταῖς νηστίμοις ἡμέραις τῆς μεγάλης τεσσαρακοστῆς παρὰ τοῖς Ρωμαίοις, ἡ ὁποία ἐπιτελεῖται καὶ μέχρι τῆς σήμερον. (1)

(1) Περὶ τῆς προηγιασμένης λειτουργίας ὅρα εἰς τὸ Πηδάλιον ἐν τῇ ἑρμηνείᾳ τοῦ νβ΄ κανόνος τῆς ς΄. ὅπου εὑρήσεις ὅτι αὕτη καὶ πρὸ τοῦ διαλόγου ἦτο, καὶ ὅτι ἐκαλλωπίσθη μόνον παρ' αὐτοῦ καὶ οὐχὶ συνετέθη. Καθότι εἰς τὰ συγγράμματα αὐτοῦ οὐχ εὑρίσκεται, καὶ καθότι ὁ ἅγιος ἑλληνικὴν γλῶσσαν δὲν ἤξευρεν κατὰ τὴν κθ΄. ἐπιστολὴν τοῦ ς΄. βιβλίου αὐτοῦ· ὅρα καὶ Δοσίθεον ἐν τῇ δωδεκαβίβλῳ σελ. 526, προσθέτει δὲ ὁ Μελέτιος σελ. 141 τοῦ β΄. τόμου, ὅτι ὁ θεῖος οὗτος Γρηγόριος ἐπωνομάσθη μέγας, διὰ τὸ μεγαλεῖον τῆς ἀρετῆς του, καὶ ὅτι μετὰ τὸν Πελάγιον, ἔγεινε Πάπας Ρώμης ἐν ἔτει φῃ (590) καὶ ἐδιοίκησε τὴν Ρώμην χρόνους δεκατέσσαρας. Ἔγραψε δὲ κατὰ τὸν Βελλαρμῖνον βιβλία ἠθικὰ, εἰς τὸν Ἰὼβ τριάκοντα ὀκτὼ, περὶ ποιμαντικῆς φροντίδος βιβλία τέσσαρα, εἰς τὸ ᾆσμα βιβλία δύω, εἰς τὸν Ἰεζεκιὴλ ὁμιλίας εἴκοσι δύω, εἰς τὰ Εὐαγγέλια ὁμιλίας τεσσαράκοντα. Ἔκθεσιν εἰς τοὺς Ψαλμοὺς, εἰς τὴν πρώτην τῶν Βασιλειῶν βιβλία ἓξ, Ἐπιστολῶν βιβλία δώδεκα καὶ ἄλλα· τὰ τέσσαρα δὲ βιβλία τὰ περιέχοντα τοὺς βίους τῶν ἐν Ἰταλίᾳ ὁσίων μετέφρασεν ἐκ τοῦ Λατινικοῦ εἰς τὸ Ἑλληνικὸν ὁ Πάπας Ζαχαρίας, μετὰ ἑκατὸν ἑξήκοντα χρόνους τῆς τοῦ ἁγίου κοιμήσεως, ἐπὶ τῆς βασιλείας τοῦ νέου Κωνσταντίνου, καὶ ὅρα σελ. 527 τῆς Δωδεκαβίβλου. Λέγει δὲ ὁ Πλάτινας εἰς τὸν βίον τούτου, ὅτι διῆλθεν τὴν ζωήν του εἰς τὴν ἁγιότητα καὶ ἀρετὴν καὶ διδασκαλίαν, ὥστε οὐδεὶς τῶν διαδόχων του ἔγεινεν ὅμοιος μὲ αὐτόν. Τόσην δὲ ταπείνωσιν εἶχεν ὁ ἀοίδιμος, ὥστε πρῶτος αὐτὸς ἔγραψε τὸν ἑαυτόν του «Δοῦλος τῶν δούλων τοῦ Θεοῦ». Ἐναντιούμενος εἰς τὸν τίτλον Ἰωάννου τοῦ Νηστευτοῦ, τοῦ ἐπιγράψαντος ἑαυτὸν οἰκουμενικὸν

Οἱ ἅγιοι ἐννέα μάρτυρες πυρὶ τελειοῦνται.

» Πρὸς τὴν κάμινον θαρσύνει τοὺς ἐννέα,
» Θείου πόθου κάμινος ἐκκεκαυμένη.

Πατριάρχην, περὶ οὗ ὅρα εἰς τὴν ὑποσημείωσιν τοῦ εἰκοστοῦ ὀγδόου κανόνος τῆς δ'. οἰκουμενικῆς Συνόδου ἐν τῷ Πηδαλίῳ.

Ὅτι ἡ προηγιασμένη Λειτουργία ἐκ τῶν διαδόχων ἐστὶ τῶν Ἀποστόλων, καὶ οὐ ποίημα Γρηγορίου τοῦ Διαλόγου· καὶ περὶ τῆς ὑπὸ τοῦ Πάπα Ζαχαρίου μεταφράσεως εἰς τὴν ἑλληνίδα διάλεκτον τῶν τοῦ Διαλόγου διαλόγων. (Ἐκ τῆς Δωδεκαβίβλου).

Πάντοτε ἦν ἄμιλλα εἰς τὰς τάξεις τῆς ἐκκλησίας μεταξὺ τῶν Ἀνατολικῶν καὶ τῶν Δυτικῶν, ὅθεν ἑκάτερον μέρος αὐτῶν ἔσπευδεν ὑπερνικῆσαι· λοιπὸν ἔλεγον οἱ μὲν Ἀνατολικοί, ὅτι ὑμεῖς οἱ Δυτικοὶ δανείζεσθε παρ' ἡμῶν τὸ Κύριε ἐλέησον, καὶ τὸ Ἀλληλούϊα, οἱ δὲ Δυτικοί, ὅτι ὑμεῖς ἔχετε τὴν προηγιασμένην λειτουργίαν παρ' ἡμῶν, τὴν παραδοθεῖσαν ὑμῖν ὑπὸ τοῦ Πάπα Γρηγορίου, καὶ ἐὰν λέγωμεν ἡμεῖς τὸ Κύριε ἐλέησον, ὑμεῖς οὐκ ἔχετετὸ Χριστὲ ἐλέησον. Ταῦτα καὶ ἄλλα τοιαῦτα ἔφερον τὸ ἔσχατον σχίσμα· ὅμως σὺν ἀφορμῇ τῆς προηγιασμένης ὅλοι ἡμεῖς εἰς τὴν ἀπόλυσιν μνημονεύομεν τοῦ Ρώμης Διαλόγου, καὶ ὁ Μάξιμος ὁ Κυθήρων ὁ εἰς τὴν κοινὴν γλῶσσαν μεταφράσας τὰ συναξάρια Μαυρικίου Ἱεροδιακόνου τῆς μεγάλης Ἐκκλησίας, εἰς τὴν δωδεκάτην τοῦ Μαρτίου γράφει οὕτω κατὰ λέξιν, λέγουσι δὲ ὅτι οὗτος ὁ ἅγιος Γρηγόριος ἦν ἐκεῖνος ὁ νομοθετήσας λέγεσθαι παρὰ τοῖς Ρωμαίοις Λειτουργίαν ἐν ταῖς ἡμέραις τῆς νηστείας, ὅπερ ἐπικρατεῖ παρ' αὐτοῖς ἕως τὴν σήμερον· πλὴν ὁ Γρηγόριος, ὡς ὁ αὐτὸς ὁμολογεῖ, τὴν ἑλληνικὴν γλῶσσαν οὐκ ἐγίνωσκε, λέγει γὰρ εἰς εἰκοστὴν ἐννάτην ἐπιστολὴν τοῦ ἕκτου βιβλίου καί τοι ἐν πολλοῖς ἐνασχολούμενος καὶ τῆς ἑλληνίδος φωνῆς ἄμοιρος· καὶ πρὸς τὴν κυρίαν Δομνίκην γράφει, οὐκ ἀπεκρίθην, ὅτι οὖσα αὐτῇ λατίνισσα ἔγραψέ μοι ἑλληνιστί, καὶ εἰ ἑλληνικὴν γλῶσσαν οὐκ ἐγίνωσκεν ὁ Διάλογος, πῶς συντέθεικε τὴν Λειτουργίαν τῶν προηγιασμένων; καὶ πῶς οὐχ' εὑρίσκεται ἐν τοῖς συγγράμμασιν αὐτοῦ; φαίνεται ὅμως εὐλογωτέραν αἰτίαν κατά τινας εἶναι ταύτην, ὅτι οἱ Ἀνατολικοὶ οὐκ ἐλειτούργουν καθ' ἡμέραν, καὶ ἴδε τὸν Χρυσόστομον εἰς τὸν πρόλογον τῶν ἐπιστολῶν τοῦ Παύλου λέγοντα, ὅτι ὅτε ἐστι μαρτύρων μνήμη, ἀκούει εἰς τὴν Ἐκκλησίαν τὸν Ἀπόστολον, ἤγουν ὅτε εἰς ἑορτὰς ἐγένετο ἡ Λειτουργία· καὶ ὁ Διάλογος κατὰ τὴν τάξιν τῶν Δυτικῶν παρεκίνησε τοὺς Ἀνατολικοὺς ἱερουργεῖν καθ' ἡμέραν, καὶ ἐπειδὴ κατὰ τὴν τεσσαρακοστὴν ἡ παλαιὰ συνήθεια ἐκώλυε τελείαν τὴν Λειτουαγίαν γίνεσθαι, ἐπενοήθη ἡ προηγιασμένη, δι' ἣν ἐπίνοιαν τοῦ Διαλόγου, ὡς δόντος τὴν βουλὴν, καὶ ποιήσαντος τὴν παρακίνησιν, ἡ Ἐκκλησία μνημονεύει ἐν τῇ προηγιασμένῃ, καί περ, ἐστὶ δυσνόητον τὸ τοῦ Συναξαριστοῦ, ἐπειδὴ λέγει, ὅτι παρέδωκε τὴν Λειτουργίαν ταύτην εἰς τοὺς Ρωμαίους ὁ Διάλογος, ποίους δὲ ἐννοεῖ Ρωμαίους, ἀμφίβολον· εἶτα καὶ τοῦτο, ὅτι οἱ Δυτικοὶ ἐλειτούργουν καθ' ἡμέραν, οὐκ ἀληθὲς ἐστιν, ὁ γὰρ ἅγιος Ἀμβρόσιος ἐν τῇ ἑρμηνείᾳ τῆς πρώτης πρὸς Τιμόθεον, κεφαλαίῳ ἑβδόμῳ, δὶς μόνον τῆς ἑβδομάδος λέγει ὅτι ἐλειτούργουν οἱ Ἱερεῖς, ἔπειτα ἡ Λειτουργία τῶν Προηγιασμένων ἐστὶν ἀπὸ τοῦ καιροῦ τῶν Ἀποστόλων· ὡς ἡ ἐν Λαοδικείᾳ Σύνοδος λέγει Κανόνι τεσσαρακοστῷ

Ὁ δίκαιος ΦΙΝΕΕΣ ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.

» Ἔστη Φινεές, ἀλλὰ τοῦ Θεοῦ πέλας,
» Ἡμῖν ἱλασμῷ ψυχικὴν θραῦσιν λύων.

ἐννάτῳ, καὶ ἡ ἐν Τρούλλῳ Κανὼν πεντηκοστῷ δευτέρῳ, καὶ Συμεὼν ὁ Θεσσαλονίκης ἐν τῇ πεντικοστῇ ἕκτῃ ἀποκρίσει πρὸς τὸν Πενταπόλεως Γαβριὴλ, ἡ Προηγιασμένη Λειτουργία, λέγει, ἄνωθεν καὶ ἐκ τῶν διαδόχων τῶν Ἀποστόλων ἐστὶν, ὡς καὶ εὐχαὶ μαρτυροῦσι, καὶ ἡ παράδοσις αὐτῇ, ἀρχαία οὖσα, καὶ ἀληθῶς τῶν Ἀποστόλων εἶναι αὕτη πιστεύομεν, ἐξ ἀρχῆς γενομένην δι' αὐτὴν τὴν νηστείαν, ὡς πενθεῖν δέον καὶ μὴ ἑορτάζειν ἡμᾶς ἐν ταῖς τοῦ πένθους ἡμέραις, ὡς καὶ ἐν ἄλλοις περὶ τούτου πρότερον εἴρηται· ἵνα οὖν μὴ καθόλου ἀμέτοχοι τῆς ἀπὸ τῶν Χριστοῦ μυστηρίων τυγχάνωμεν χάριτος, καὶ τοῦ διὰ τῶν ἱερῶν εὐχῶν ἱλασμοῦ, τοῦτο ἐπινόηται τοῖς πατράσιν· ἐξ ἀρχῆς οὖν οὔσης τῆς Προηγιασμένης καὶ ἐκ τῶν Ἀποστόλων, ἐροῦμεν περὶ τοῦ Διαλόγου, ἢ ὅτι λέγει Μιχαὴλ ὁ Κωνσταντινοπολίτης. Ἀλλὰ καὶ ἐν πολλαῖς τῶν ἡμετέρων ἐκθέσεσιν ἱστορεῖται καὶ ἀναφέρεται, ὅτι καὶ ὁ ἅγιος Γρηγόριος ὁ Διάλογος ἐν τοῖς Ρωμαίων ταύτην τὴν μυσταγωγίαν ἐπιτελεῖσθαι κατὰ τὰς εὐαγεῖς καὶ ἱλαστηρίους ἡμέρας τῆς τεσσαρακοστῆς παραδέδωκεν, εἴπερ, τέως καὶ ἄρτι παρὰ τῇ παλαιᾷ Ρώμῃ γίνεται. Ταῦτα ὁ Μιχαὴλ, καὶ σημείωσαι, ὅτι ὁ Μιχαὴλ ἑρμηνεὺς ἔστι τοῦ Συναξαριστοῦ, λέγει γὰρ, ἡ προηγιασμένη ἀρχαία ἐστὶ, παραδέδοται δὲ εἰς τοὺς Ρωμαίους, ἤτοι εἰς τὴν Ρωμαϊκὴν Ἐκκλησίαν ἐπιτελεῖσθαι, ὡς ἐγένετο καὶ ἐν τῇ Ἀνατολικῇ Ἐκκλησίᾳ· καὶ ταῦτα περὶ τῆς Λειτουργίας τῶν προηγιασμένων, περὶ δὲ τῶν διαλόγων τοῦ Γρηγορίου γνωστὸν ἐστι τοῖς πᾶσιν, ὅτι ὁ Πάπας Ζαχαρίας ἔλλην τὸ γένος πεφυκώς, ἐκ τοῦ Λατινικοῦ εἰς τὸ ἑλληνικὸν αὐτοὺς μετέφρασεν εἰς τὸν καιρὸν τῆς βασιλείας τοῦ νέου Κωνσταντίνου μετὰ ἑκατὸν ἑξήκοντα πέντε ἔτη τῆς κοιμήσεως τοῦ Διαλόγου, ὡς Φώτιος ἀναγνώσει διακοσιοστῇ εἰκοστῇ πέμπτῃ, ἔνθα λέγει καὶ τοῦτο ὁ Φώτιος, ὅτι τοῖς Πατριάρχαις ἦν συνήθεια καλεῖν εἰς ἑστίασιν ἐν καιρῷ δώδεκα πτωχούς, ὧν ἑστιάτωρ γενόμενος ὁ Γρηγόριος, εἶδε μεταξὺ αὐτῶν δέκατον τρίτον, τὸν Χριστὸν δηλονότι· ἀπὸ δὲ τῆς ἀποκρίσεως ἧς ἔπεμψε πρὸς τὸν Ἱεροσολύμων Ἡσύχιον ὁ Γρηγόριος, δοκεῖ ὁ Ἡσύχιος προγράψαι τῷ Διαλόγῳ τὴν ἐνθρονιαστικὴν ἐπιστολήν· ἐπαινεῖ ὅμως αὐτὸν ὁ Γρηγόριος εἰς τὴν ὀρθοδοξίαν, καὶ βεβαιοῖ, ὅτι εὑρίσκεται εἰς τὴν μυστικὴν κιβωτὸν τοῦ Νῶε Χριστοῦ τοῦ Θεοῦ ἡμῶν, καὶ λοιπὸν ἡ πίστις ὑμῶν πίστις ἐστὶν ἡμετέρα, ἐκεῖνα τηροῦμεν, ἃ καὶ ὑμεῖς λέγετε· ἴδε τὰ περὶ τοῦ διαλόγου Φωτίου ἀναγνώσει διακοσιοστῇ πεντηκοστῇ δευτέρᾳ.

(Περὶ τῆς κοιμήσεως Γρηγορίου τοῦ Διαλόγου, καὶ κατὰ τοῦ Σαβίνου καὶ κακίας αὐτοῦ καὶ θεοπλήκτου τέλους αὐτοῦ, καὶ περὶ τῆς κοιμήσεως Εὐλογίου Ἀλεξανδρείας, καὶ τῆς ὑπὲρ αὐτοῦ ὀπτασίας Θεοδώρου Κουβικουλαρίου, καὶ κοιμήσεως Ἡσυχίου Ἱεροσολύμων, καὶ Ἀρχιερατείας Ζαχαρίου, ἀναιρέσεώς τε ἐν Ἀντιοχείᾳ πολλῶν χριστιανῶν καὶ αὐτοῦ Ἀναστασίου Πατριάρχου ὑπὸ τῶν Ἑβραίων, καὶ περὶ φόνου τῶν αὐτῶν Ἑβραίων ὑπὸ τοῦ τυράννου Φωκᾶ. Παράγραφον Γ'. ἐκ τῆς Δωδεκαβίβλου).

Εἰς τὸ δεύτερον ἔτος τοῦ Φωκᾶ ἐκοιμήθη ὁ Διάλογος, ἅγιος καὶ θαυμάσιος

Ὁ ὅσιος καὶ θεοφόρος πατὴρ ἡμῶν ΣΥΜΕΩΝ ὁ νέος θεολόγος ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται. (1).

ἄνθρωπος, καὶ γέγονε Πάπας τῆς Ρώμης ὁ Σαβῖνος, ἔχων κακίας κατὰ διάμετρον ἀντικειμένας ταῖς ἀρεταῖς καὶ τῇ ἁγιότητι τοῦ Διαλόγου, ὅστις Σαβίνος κατέκρινε καὶ τὸν Διάλογον, ὡς ἐξ ὑπερηφανείας δῆθεν δαπανήσαντα τῆς Ἐκκλησίας τὰ χρήματα, καὶ μικροῦ ἐδέησε κατακαῦσαι τὰ βιβλία τοῦ πανευφήμου ἀνδρός, ἀπεστέρησεν αὐτὸν τῆς ζωῆς ὅμως ὁ Θεός, καθότι ἕνα καὶ μόνον χρόνον ἐπατριάρχευσε καὶ πέντε μῆνας, οὗ τὸ λείψανον ἀπὸ τῆς Γαϊδρινῆς πόρτας ἐκκομίσαντες ἔθαψαν· μετὰ ταῦτα ἔδωκε τὸ τέλος τῆς ζωῆς αὐτοῦ καὶ ὁ πατριάρχης τῆς Ἀλεξανδρείας Εὐλόγιος, ὅστις ὑπερήσπιζε τὸν Λέοντος καὶ τὸν Κύριλλον διὰ τὴν ὑποστατικὴν ἕνωσιν, ἄνθρωπος εὐλογημένος ὑπὸ τοῦ Θεοῦ καὶ ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων. Γράφει δὲ ὁ Ἱεροσολυμίτης Σωφρόνιος, ὅτι ὁ ἐπίσκοπος Θεόδωρος, οὗ ἡ ἐπισκοπὴ ἦν εἰς τὰ μέρη τῆς Λιβύης, εἶδε μίαν ὀπτασίαν, ὅτε ἦν Κουβικουλάριος τοῦ Πατριάρχου, «εἶδον, λέγει, να ἄνθρωπον ὑψηλὸν εἰς τὸν ὕπνον μου, ἄξιον πολλῆς τιμῆς καὶ εὐλαβείας, εἰπόντα μοι, «μήνυσον τῷ Πάπα Εὐλογίῳ, ὅτι ἦλθεν ὁ Πάπας τῆς Ρώμης ὁ Λέων τοῦ ἐντυχεῖν·» ἔδραμον γοῦν ἐγὼ εἰς τὸν Πατριάρχην, καὶ εἶπον τὴν ἄφιξιν τοῦ τοσούτου ἀρχιερέως, προσεῖπον οὖν ἀλλήλοις καὶ ἠσπάσαντο, καὶ μετ' ὀλίγα εἶπεν ὁ Λέων πρὸς τὸν Εὐλόγιον, οἶδας διατί ἦλθον; ἦλθον ἵνα σοι εὐχαριστήσω, ὅτι λίαν καλῶς ἐνόησας τὴν ἐπιστολήν μου, καὶ προΐστασο αὐτῆς· γίνωσκε δὲ ὅτι οὐ μόνον ἐμοί, ἀλλὰ καὶ τῷ Κορυφαίῳ Πέτρῳ ἄριστα πεποίηκας,» καὶ ταῦτα εἰπὼν ἀπῆλθε· τὸ πρωῒ δὲ ἡγησάμην ταῦτα, λέγει ὁ Θεόδωρος τῷ Πατριάρχῃ, καὶ ἐκεῖνος κλαίων εὐχαρίστησε τῷ Θεῷ, τῷ ποιήσαντι αὐτὸν κήρυκα τῆς ἀληθείας· ἀλλὰ καὶ ὁ πατριάρχης Ἡσύχιος μετὰ τὸ κυβερνῆσαι τὸν θρόνον τῶν Ἱεροσολύμων εὐαγῶς καὶ ὁσίως ὀκτὼ χρόνους κατὰ τὸν Νικηφόρον, πρὸς τὸν Κύριον ἐξεδήμησεν εἰς τὸ ἕκτον ἔτος τῆς τυραννίδος τοῦ Φωκᾶ, καὶ ἀντ' ἐκείνου ἐγένετο ὁ Ζαχαρίας, οὗτινος ἡ μνήμη ἐστὶν εἰς τοὺς ἱστορικοὺς πολλὴ καὶ μεγάλη, ὡς κατιὼν ὁ λόγος ὑποδείξει τοῦτο. Εἰς δὲ τὴν Ἀντιόχειαν οἱ Ἑβραῖοι ἀναιροῦσι παμπόλλους χριστιανοὺς καὶ αὐτὸν τὸν πατριάρχην Ἀναστάσιον, ὅθεν ὁ Φωκᾶς ἀνεῖλε πολλοὺς, καὶ ἄλλους ἠκρωτηρίασεν ἀπὸ τῶν Ἑβραίων· καὶ δὴ καὶ ἐπὶ τοῦ μεγάλου Ἰουστινιανοῦ πάλιν συνεσχέθησαν οἱ Ἰουδαῖοι ὁμοῦ καὶ οἱ Σαμαρεῖται εἰς τὴν Παλαιστίνην, καὶ ἔνδον εἰς τὴν Καισάρειαν ἐφόνευσαν πολλοὺς χριστιανούς, ἐξαιρέτως τὸν ἔπαρχον τῆς πόλεως Στέφανον· εἰς αὐτὸ τὸ Πραιτώριον, ὅθεν ἡ γυνὴ αὐτοῦ ἀπῆλθεν εἰς τὴν Κωνσταντινούπουλιν θρηνῳδοῦσα τὴν ἄδικον σφαγὴν τοῦ ἀνδρὸς αὐτῆς. Ἐθυμώθη δὲ πάνυ σφόδρα ὁ Αὐτοκράτωρ, καὶ ὥρισε τὸν Μάγιστρον Ἀδαμάντιον ἀπελθεῖν μετὰ στρατιωτικῆς παλάμης εἰς τὴν Παλαιστίνην, καὶ ἐκδικῆσαι τὸ ἀθῷον αἷμα τοῦ καλοῦ ἄρχοντος, ὡς καὶ ἐποίησεν, ἄλλους ἀποκεφαλίζων, καὶ ἄλλους σκολοπίζων, τόσον ὥστε φοβηθῆναι πάντας τοὺς κατοικοῦντας εἰς τὰ μέρη τῆς Ἀνατολῆς. Ἐγένοντο δὲ ταῦτα τῷ εἰκοστῷ ἐννάτῳ ἔτει κατὰ τὸν Θεοφάνην.

(1) Τούτου ἡ μνήμη μετετέθη εἰς τὴν δωδεκάτην τοῦ ὀκτωβρίου, διὰ τὸ συμπίπτειν αὐτὴν τῇ νηστείᾳ τῆς μεγάλης τεσσαρακοστῆς. Εἰς τοῦτον τὸν

» Πρώην μὲν εἶχες γλῶτταν ἀντὶ τῆς βίβλου,
» Γλῶττης δὲ ἀντὶ, σὴν ἔχεις ἤδη βίβλον.
» Γέρας γεραρὸν καὶ ἄγηρον παρέχει,
» Συμεὼν τὸν νέον τε Χριστὸς τὸν Θεολόγον.
» Ὅθεν καὶ ἤρατο κάλλιστον τέλος,
» Ἐκ τῆς ἄνωθεν ἀγλαοὺς εὐκοσμίας.

Τῇ δεκάτῃ καὶ δευτέρᾳ τοῦ Μηνὸς Μαρτίου τῶ χιλιοστῷ τριακοστῷ ἀπὸ Χριστοῦ ἔτει τῷ σωτηρίῳ. Τοῦ ἐν ἁγίοις Πατρὸς ἡμῶν Γρηγορίου τοῦ Θεσσαλονίκης ἐκ τῶν ὑπὲρ ἱερῶς ἡσυχαζόντων λόγων.

Συμεῶνος γὰρ τοῦ Νέου Θεολόγου τὸν βίον οἶσθα θαῦμά τε ὄντα πάντα σχεδὸν, καὶ δι' ὑπερφυῶν θαυμάτων ὑπὸ Θεοῦ δεδοξασμένον· τά τε συγγράμματα αὐτοῦ, συγγράμματα ζωῆς εἰπών τις, οὐκ ἂν ἁμάρτοι τοῦ προσήκοντος.

Τοῦ ἐν ἁγίοις Πατρὸς ἡμῶν Φιλοθέου Κωνσταντινουπόλεως ἐκ τοῦ πρὸς τὰ συγγράμματα Γρηγορᾶ ἀντιρρητικοῦ, δεκάτου λόγου τόμῳ τῆς ἀγάπης. Σελ. 115.

Ποῦ θήσωμεν Συμεώνην, τὴν εὔλαλον τῳόντι, καὶ σοφὴν, καὶ ἡδίστην γλῶσσαν τῆς ἐκκλησίας; χρόνοις μὲν ὕστερον παρελθοῦσαν πάντας δ' ὁμοῦ σχεδὸν καὶ ἀρχαίους, καὶ νέους· ὅσοι δηλ. τὴν Χριστοῦ ἐκκλησίαν καὶ ἱδρῶσι, καὶ πόνοις, καὶ ἰδίοις συνέστησαν αἵμασι· δυνάμει λόγου, καὶ πνεύματος χάριτι κοσμήσασάν τε, καὶ ὡραΐσασαν.

Μελετίου Ἀθηνῶν ἐκ τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἱστορίας Τόμ. β'. Βιβλ. ι'. Κεφαλ. ἡ. Σελ. 372. *Ἀριθ.* 3.

Κατὰ τούτους τοὺς χρόνους (1) ἤκμασε Συμεὼν ὁ νέος Θεολόγος ἐν ἀρετῇ, καὶ ἁγιότητι διαβεβοημένος, ὁ καὶ Θεοδίδακτος ἡγούμενος τῆς μονῆς τῆς ἐπιλεγομένης Ξυλοκέρκου τοῦ ἁγίου Μάμαντος· ἐξέδωκε πολλὰς ὁμιλίας πνευματικάς, τοῦ ὁποίου τὸν βίον συνέγραψε Νικήτας ὁ Στηθάτος. ὅστις λέγει περὶ αὐτοῦ, οὐκ εἶχεν αὐτὸς ἑαυτὸν, ἀλλ' ἡ τοῦ Θεοῦ χάρις ὅλον αὐτὸν πρὸς ἑαυτὴν ἐπεσπάσατο, τὴν μὲν γλῶτταν αὐτοῦ κάλαμον ὀξυγράφου, τὴν δὲ διάνοιαν πηγὴν σοφίας Θεοῦ ἀπειργάσατο· διὰ τοῦτο καὶ ἀμαθὴς ὢν πάντη τῶν θύραθεν μαθημάτων, ὡς ὁ ἠγαπημένος ἐθεολόγει, καὶ τὰ τῆς θεολογίας ὅλαις νυξὶν ἀνετάττετο.

Βίος καὶ πολιτεία τοῦ ἐν ἁγίοις Πατρὸς ἡμῶν Συμεὼν τοῦ νέου Θεολόγου, ὁ ὁποῖος συνεγράφη ἀπὸ τὸν ὁσιώτατον Νικήταν τὸν Στη-

---

ἅγιον Συμεὼν ἐφιλοπόνησεν ὁ ἀοίδιμος Νικόδημος ὁ Ἁγιορείτης ἀκολουθίαν τελείαν ὁμοῦ καὶ ἐγκώμιον, καὶ ὁ βουλόμενος ἑορτάζειν τὴν αὐτοῦ θειότητα ζητησάτω ταῦτα.

(1) Κατὰ τοὺς χιλίους ἀπὸ Χριστοῦ.

θάτον τὸν μαθητήν του, καὶ μετεφράσθη εἰς τὴν κοινὴν διάλεκτον συντομώτερον.

Ἡ ἀρετὴ εἶναι ἕνα πρᾶγμα θερμὸν, καὶ πολλὰ ἐπιτήδειον, εἰς τὸ νὰ ἀνάψῃ τὴν φλόγα τῆς κατὰ Θεὸν ἀγάπης, καὶ νὰ καμῃ τὴν ψυχὴν ὅλην πύρινον, νὰ ἀνεβάσῃ τὸν νοῦν ἀπὸ τὴν γῆν εἰς τὸν οὐρανὸν, καὶ νὰ ἀποδείξῃ τὸν ἄνθρωπον ὅλον θεῖον, καὶ Θεὸν κατὰ χάριν· ἐπειδὴ λοιπὸν ὁ ὅσιος πατὴρ ἡμῶν Συμεὼν ὁ νέος Θεολόγος ἠγάπησεν ἐκ καρδίας αὐτὴν, καὶ ἔφθασεν εἰς μεγάλα μέτρα ἀρετῆς εὔλογον εἶναι νὰ εἴπω τὰ προτερήματα ἐκείνου, ὅσα δηλ. εἶχεν ἐκ φύσεως, ἀπὸ τὴν πατρίδα, ἀπὸ τὸ γένος, καὶ ἀπὸ τὴν ἀνατροφήν του, καὶ ὅσα ἀπέκτησε μὲ ἰδικούς του κόπους, καὶ ἱδρῶτας πολλούς. Λοιπὸν οὗτος ὁ ἅγιος ἐφύτρωσεν ὡς δένδρον εὐθαλὲς εἰς τὴν γῆν τῶνΠαφλαγόνων, καὶ πατρίδα εἶχεν ἕνα χωρίον ὅπου ὠνομάζετο Γαλάτη, καὶ γονεῖς εὐγενεῖς καὶ πλουσίους, οἱ ὁποῖοι ἐλέγοντο, ὁ μὲν πατήρ του Βασίλειος, καὶ ἡ μήτηρ αὐτοῦ Θεοφανώ· μικρὸς δὲ ὢν ὁ ὅσιος, ἐστάλη ἀπὸ τοὺς γονεῖς του εἰς Κωνσταντινούπολιν πρὸς τοὺς συγγενεῖς του ὅπου ἦτο τότε εἰς τὰ βασίλεια ἔνδοξοι οἱ ὁποῖοι τὸν ἐδέχθησαν μετὰ χαρᾶς, καὶ τὸ ἔβαλαν εἰς διδάσκαλον, διὰ νὰ μανθάνῃ τὰ τῶν παίδων μαθήματα· καὶ ἐπειδὴ ἦτον ἐξ ἀρχῆς φρόνιμος, ἐμισοῦσε κάθε ἀταξίαν τῶν παίδων καὶ ἐπεμελεῖτο ὅσον ἐδύνατο τὰ μαθήματα καὶ ἐπρόκοπτεν εἰς αὐτά· ὅθεν εἰς ὀλίγον καιρὸν, ἔγινε καὶ ἐξαίρετος καλλιγράφος καθὼς φανερώνουν τὰ βιβλία ὅπου ἔγραφε· καὶ μανθάνων μόνον τὰ λεγόμενα γραμματικὰ, δὲν ἠθέλησε νὰ μάθῃ καὶ τὰ φιλοσοφικὰ, μὲ τὸ νὰ ἐβλάπτετο εἰς τὰ ἤθη ἀπὸ τὴν συναταστροφὴν τῶν συμμαθητῶν του. Τὸ λοιπὸν ὁ θεῖος του βλέπων αὐτὸν ὅπου ὑπερέβαινεν ὅλους τοὺς συμμαθητάς του, ἐσκέφθη νὰ τὸν φιλιώσῃ μὲ τοὺς τότε βασιλεῖς, Βασίλειον, καὶ Κωνσταντῖνον τοὺς Πορφυρογεννήτους καὶ αὐταδέλφους διότι εἶχε μεγάλην φιλίαν μὲ αὐτούς· ἀλλ' αὐτὸς δὲν τὸ ἐδέχετο, διὰ νὰ μὴ ζημιωθῇ τὸν Θεὸν κερδαίνων τὰ φθαρτά· ἀλλὰ μετὰ βίας ἐπείσθη καὶ ἔγινε Σπαθαροκουβικουλάριος, καὶ εἰς ἐκ τῆς βασιλικῆς συγκλήτου· καὶ τοῦτο πάλιν οἰκονομικῶς τὸν καιρὸν ἐξαγοραζόμενος· ἀφ' οὗ δὲ ὁ θεῖός του ἐπλήρωσε τὸ κοινὸν χρέος μὲ αἰφνήδιον θάνατον, εὑρὼν κατάλληλον καιρὸν ὁ Συμεὼν φεύγει τὸν κόσμον, καὶ τὰ ἐν τῷ κόσμῳ καὶ πηγαίνει εἰς τὸ μοναστήριον τοῦ Στουδίου, ζητῶν τὸν πνευματικόν του πατέρα, καὶ διδάσκαλον, καὶ μέγαν εἰς τὴν ἀρετὴν, Συμεὼν τὸν ἐπονομαζόμενον εὐλαβῆ· καὶ εὑρίσκων αὐτὸν τὸν παρακαλεῖ νὰ τὸν δεχθῇ, καὶ νὰ τὸν κάμῃ μοναχὸν, ἐκεῖνος δὲ ὡς ἔμπειρος, καὶ σοφὸς τὸν ἐνουθέτησε νὰ ἔχῃ ὑπομονὴν, ἕως νὰ φθάσῃ εἰς ἡλικίαν μεγαλητέραν, ἐπειδὴ τότε ἦτο ἕως δεκατεσσάρων ἐτῶν. Ὁ δὲ νέος ὑ-

πακούσας, ἐγύρισεν εἰς τὸν οἶκον τοῦ θείου του, καὶ κοντὰ εἰς τὰ ἄλλα καλὰ, ἐπεμελεῖτο καὶ τὴν προσευχὴν, καὶ ἀνάγνωσιν, καὶ λαμβάνων ἀπὸ τὸν πνευματικόν του πατέρα τὸ βιβλίον τοῦ ἁγίου Μάρκου τοῦ ἀσκητοῦ, καὶ ἀνοίγων αὐτὸ εὑρῆκεν εὐθὺς τοῦτο τὸ ρητόν. « ἀνίσως ζητεῖς ὠφέλειαν ἐπιμελήσου τὴν συνείδησίν σου,καὶ ὅσα σοῦ λέγει κάμε·» καὶ ἀναγινώσκων αὐτὸ τοῦ ἐφάνη ὡς νὰ τὸ ἤκουσεν ἀπὸ τὸ στόμα τοῦ Θεοῦ, καὶ ἤρχισε νὰ ἐπιμελῆται τὴν συνείδησίν του, ἡ ὁποία μὲ τὸ νὰ εἶναι διδομένη ἀπὸ τὸν Θεὸν εἰς τοὺς ἀνθρώπους, τὸν ἐσυμβούλευε πάντοτε τὰ ψυχωφελέστερα· καὶ ἀπὸ τὴν αἰτίαν ταύτην ἐκαταγίνετο εἰς τὴν προσευχὴν, καὶ μελέτην τῶν θείων γραφῶν, μέχρι μεσονυκτίου, τρεφόμενος μὲ μόνα τὰ ἀναγκαῖα τοῦ σώματος, ἤγουν μὲ ἄρτον καὶ ὕδωρ, κατὰ μίμησιν τῶν παλαιῶν ἀσκητῶν. Διὰ τοῦτο ὕστερον ἀπὸ ὀλίγον καιρὸν ἡ χάρις τοῦ Παναγίου Πνεύματος εὑρίσκουσα τὴν ψυχήν του καθαρὰν ἀπὸ τὰ κοσμικὰ πράγματα, τὴν ἥρπασεν ἀπὸ τὴν γῆν, καὶ τὴν ἀνέβασεν εἰς ἀποκαλύψεις Κυρίου, διότι μίαν νύκτα ἐκεῖ ὅπου ἐπροσηύχετο, εἶδε φῶς λαμπρὸν ὅπου ἔλαμψεν εἰς αὐτὸν αἴφνης ἐκ τῶν οὐρανῶν, καὶ ἐφώτισεν ὅλον τὸν τόπον,καὶ ἔγινεν ὥσπερ ἡμέρα, ἀπὸ τὸ ὁποῖον φῶς ἐφωτίσθη καὶ αὐτὸς, καὶ τοῦ ἐφάνη ὅτι ἦτο ἔξω ἀπὸ τὸν οἶκον, καὶ ἡρπάγη εἰς τὸν ἀέρα, καὶ ἀλησμόνησε τελείως τὸ σῶμά του, τότε λοιπὸν (καθὼς ὁ ἴδιος τὸ ἔλεγε, καὶ τὸ ἔγραφε διὰ ἄλλον τινὰ, κρύπτων τὸν ἑαυτόν του διὰ ταπεινοφροσύνην) ἐνεπλήσθη ἀπὸ χαρὰν καὶ θερμὰ δάκρυα, καὶ θαυμάζων εἰς αὐτὸ τὸ παράδοξον θαῦμα, ὡς ἀσυνήθης εἰς τὰ τοιαῦτα, ἐφώναζε συχνὰ τὸ «Κύριε ἐλέησον» χωρὶς νὰ αἰσθάνηται τότε, πῶς ἐφώναζε δυνατὰ, ἀλλ' ὕστερον, ὅταν ἦλθε εἰς τὸν ἑαυτόν του.

Καὶ ἐπάνω εἰς τὸ ὕψος τοῦ οὐρανοῦ, εἶδε μίαν φωτεινὴν νεφέλην χωρὶς εἶδος καὶ μορφὴν, πλήρης ἀπὸ δόξαν Θεοῦ, τῆς ὁποίας εἰς τὰ δεξιὰ μέρη ἔβλεπεν, (ὦ τοῦ θαύματος !) πῶς ἵστατο ὁ γέρωντάς του Συμεὼν ὁ εὐλαβὴς, καὶ ἔβλεπεν ἀκλινῶς εἰς ἐκεῖνο τὸ θεῖον φῶς, καὶ τὸ ἐπαρακαλοῦσεν ἐξ ὅλης τῆς ψυχῆς του, εὑρισμόμενος δὲ τοιουτοτρόπως ἐκστατικὸς ὥραν πολλὴν δὲν ἐκαταλάμβανεν, ἢ μὲ τὸ σῶμα ἦτον,ἢ χωρὶς αὐτοῦ, (καθὼς τὸ ἔλεγε μόνος του,)ἀφ' οὗ δὲ ἐκεῖνο τὸ φῶς ὀλίγον κατ' ὀλίγον ἠλαττώθη, τότε ἐνόησε ὅτι ἦτο μὲ τὸ σῶμα ἐντὸς τοῦ κελλίου του, καὶ ἡ καρδία του ἦτο πλήρης χαρᾶς, καὶ τὸ στόμα του ἐφώναζε τό· «Κύριε ἐλέησον,» καὶ αὐτὸς ὅλος βρεγμένος ἀπὸ γλυκύτατα δάκρυα, καὶ ἀπὸ τότε ἐνόησε τὸ σῶμά του πῶς ἔγινε λεπτὸν, καὶ ἐλαφρὸν, καὶ ἦτον τοιουτοτρόπως πολὺν καιρόν.

Ἀφ' οὗ λοιπὸν εἶδε τὴν ὀπτασίαν ταύτην ἐπαρεκάλει θερμῶς

τὸν πνευματικόν του πατέρα νὰ τὸν κάμῃ μοναχὸν, ἀλλ' ἐκεῖνος ὡς προορατικὸς ὅπου ἦτον, δὲν ἔκρινεν εὔλογον νὰ τὸν κάμῃ τότε, μετὰ δὲ ἓξ ἔτη ἀπὸ τὴν ὀπτασίαν ταύτην ἠθέλησε νὰ ὑπάγῃ εἰς τὴν πατρίδα του, διὰ ἀνάγκην τινὰ, ὅθεν ἐπῆγε νὰ ἀποχαιρετίσῃ τὸν γέροντά του· καὶ ἐκεῖνος βλέπων αὐτὸν εἶπε, « τώρα εἶναι, τέκνον καιρὸς κατάλληλος, διὰ νὰ γένῃς καλόγηρος», ὁ δὲ ἀπεκρίθη· «ἄχ! καὶ δὲν μοῦ τὸ ἔλεγες προτήτερα πάτερ; ὅμως καὶ τώρα ἰδοὺ ὁποῦ ὑπόσχομαι ὅτι ἀρνοῦμαι τὸν κόσμον, καὶ τὰ ἐν τῷ κόσμῳ, καὶ ἐπιστρέφων ἀπὸ τὴν πατρίδα μου θέλει φέρω ὅλα μου τὰ ὑπάρχοντα νὰ τὰ παραδώσω εἰς τὰς χεῖράς σου, καὶ ὁμοῦ μὲ αὐτὰ καὶ τὸν ἑαυτόν μου,» καὶ πηγαίνων εἰς τὴν πατρίδα του, εἰς τὸν καιρὸν ὅπου ἐπλησίαζεν ἡ ἁγία τεσσαρακοστὴ, εὗρε τὸ βιβλίον τοῦ ἁγίου Ἰωάννου τῆς Κλίμακος, καὶ τὸ ἀναγίνωσκε μὲ ἐπιμέλειαν.

Καὶ ἐπειδὴ πλησίον εἰς τὸν οἶκον τοῦ πατρός του ἦτον ἐκκλησία, καὶ πλησίον εἰς τὴν θύραν αὐτῆς κελλίον μικρὸν, ἔμβαινε μέσα εἰς αὐτὸ καὶ προσηύχετο· καὶ ἄλλην φορὰν πάλιν ἀναγινώσκων τὸ ρηθὲν βιβλίον, εὗρε γεγραμμένα ταῦτα· «ἀναισθησία ἐστὶ νέκρωσις ψυχῆς, καὶ θάνατος νοὸς πρὸ θανάτου τοῦ σώματος» Τοῦτον τὸν λόγον καθὼς τὸν ἀνέγνωσεν, ἐζήτει νὰ ἰατρεύσῃ τὸ πάθος τῆς ἀναισθησίας του· ὅθεν ἐπροσηύχετο ἀγρυπνῶν ἐπάνω εἰς τὰ μνήματα, καὶ ἐσυλλογίζετο μὲ τὸν νοῦν του τοὺς νεκροὺς, τί λογῆς εἶναι, καὶ τὸν θάνατον, καὶ τὴν μέλλουσαν κρίσιν, καὶ ἐνήστευε περισσότερον, καὶ ἀγρυπνοῦσε.

Καὶ μίαν νύκταν ἐκεῖ ὅπου ἐπροσηύχετο εἰς τὴν ἐκκλησίαν, εἰς τὴν ὁποίαν ἦτο ἓν κιβώτιον πλήρη ὀστῶν, ἔρχεται πλῆθος δαιμόνων, καὶ τόσον πολὺν κρότον ἔκαμαν, ὅπου ἐνόμισεν ὅτι ἐσύντριψαν τὰς θύρας, καὶ τὰς ἄνοιξαν ζητοῦντες διὰ τὸν ἁρπάσουν, ὅθεν φοβηθεὶς ὕψωσε τὰς χεῖράς του εἰς τὸν οὐρανόν, καὶ ἐζητοῦσε τὴν θείαν βοήθειαν, καὶ οἱ μὲν δαίμονες βλέποντες αὐτὸν προσευχόμενον καὶ ἱστάμενον ἀσάλευτον ὥρας πολλὰς, νικηθέντες ἀνεχώρησαν, αἱ δὲ χεῖρές του τόσον πολλὰ ἐξηράνθησαν ἀπὸ τὸ πολὺ ἐξάπλωμα, ὅπου μετὰ βίας τὰς κατεβίβασε· καὶ βλέπων τὰς θύρας κεκλεισμένας ἐθαύμασε, καὶ ἀπὸ τότε ἔλαβε δύναμιν, καὶ δὲν ἐφοβεῖτο τοὺς πολέμους τῶν δαιμόνων τελείως, γνωρίζων τὴν ἀδυναμίαν ὅπου ἔχουν. Τοιουτοτρόπως λοιπὸν ἐπολιτεύετο ὁ ὅσιος καὶ ἐκαταγίνετο εἰς τὴν προσευχὴν, καὶ ἀνάγνωσιν, καὶ ἂν καμίαν φορὰν τὸν ἐπείραζεν ἡ ἀμέλεια, ἐπήγαινε καὶ ἐκάθετο ἐπάνω εἰς τοὺς τάφους μόνος του, καὶ ἐτύπωνεν εἰς τὸν νοῦν του τοὺς νεκροὺς, καὶ πότε μὲν ἐπενθοῦσε, πότε δὲ καὶ ἐδάκρυε, καὶ ἐμεταχειρίζετο κάθε εἶδος μεθόδου, διὰ νὰ ἐκδιώξῃ τὸ σκέπασμα τῆς ἀναισθησίας του ἀπὸ τὴν

καρδίαν του· καὶ τόσον πολλὰ ἐτυπώθη εἰς τὸν νοῦν του ἡ εἰκὼν τῶν νεκρῶν διὰ τῆς θείας χάριτος, ὥστε ὅπου ἔβλεπε πλέον ὡς νεκρὸν κάθε πρόσωπον, καὶ κάθε κάλλος σωμάτων· ἀλλ' ἐπειδὴ ἔφθασεν ὁ καιρὸς διὰ νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν, τότε ὁ σαρκικὸς αὐτοῦ πατὴρ μὴ ὑποφέρων τὸν ἀποχωρισμόν του τὸν ἐπαρεκάλει μὲ δάκρυα καὶ μὲ πολλὰ συμπαθητικὰ λόγια, διὰ νὰ μείνῃ μαζύ του, ἕως νὰ ἀποθάνῃ· ὁ δὲ υἱὸς ὃς ὑπερέβη τοὺς ὅρους τῆς φύσεως, καὶ ἐπροτίμησε τὸν οὐράνιον πατέρα ἀπὸ τὸν ἐπίγειον, τοῦ ἀπεκρίθη· «δὲν εἶναι δυνατὸν, πάτερ, νὰ καθίσω πλέον ἐγὼ εἰς τὸν κόσμον, οὔτε ὀλίγον καιρὸν, διατὶ δὲν γνωρίζομεν τί τέξεται ἡ ἐπιοῦσα· καὶ τὸ νὰ προτιμήσω ἄλλο τι ἀπὸ τὴν δουλείαν τοῦ Χριστοῦ μου, εἶναι πολλὰ ἐπικίνδυνον εἰς ἐμέ.

Ἀρνεῖται λοιπὸν ἐγγράφως ὅλην τὴν πατρικήν του κληρονομίαν ὅπου τοῦ ἐτύγχανεν ἀπὸ τὰ πατρικά του· καὶ πέρνωντας ὅσα τοῦ ἔδωκαν οἱ συγγενεῖς, καὶ ὅσα αὐτὸς ἀπέκτησεν, ἔτρεχεν ἐκκαιόμενος ἀπὸ τὸν ἔρωτα τοῦ οὐρανίου Πατρὸς, καὶ δὲν ἐστοχάζετο, οὔτε τοὺς θρήνους τ ῶν συγγενῶν οὔτε τὴν βασιλικὴν ὑπηρεσίαν ὅπου εἶχεν. ὅθεν καὶ πότε ἐπρόσταζε τοὺς δούλους του νὰ πηγαίνουν ἐμπρὸς καὶ αὐτὸς ἐπήγαινεν ὄπισθεν κλαίων· ποτὲ δὲ αὐτὸς ἐπήγαινε πολλὰ ἐμπρὸς ἀπὸ αὐτοὺς, καὶ ἐπλήρει τὰ βουνὰ καὶ τοὺς κάμπους ἀπὸ κλαυθμοὺς καὶ ὀδυρμοὺς λαμβάνων μὲ αὐτοὺς κάποιαν παρηγορίαν τοῦ ἔρωτος ὅπου εἶχεν εἰς τὸν Θεὸν, μὲ τὸ νὰ ἐγέμιζεν ὅλος ἀπὸ ἄμετρον χαρὰν καὶ γλυκύτητα· λοιπὸν ἔχων πόθον πολὺν εἰς ὅλον τὸν δρόμον, καὶ οὕτω περιπατῶν, εἰς ὀκτὼ ἡμέρας ἔφθασεν εἰς τὸν γέροντά του, καὶ βάνει ἐμπρὸς εἰς τοὺς πόδας του ὅλα τὰ ὑπάρχοντα· ὁ δὲ γέρων διασκορπίσας αὐτὰ εἰς πτωχοὺς τὸν λαμβάνει μαζύ του εἰς τὸ μοναστήριον· καὶ προετοιμάσθη εἰς τοὺς πειρασμοὺς ὅπου ἔμελλε νὰ πάθῃ διὰ αὐτὸν καθὼς τοὺς ἐπρογνώρισε· καὶ δίδων εἰς τὸ μοναστήριον δύω λίτρας χρυσίου, τὰς προσφέρει εἰς τὸν ἡγούμενον Πέτρον, καὶ ὁ ἡγούμενος πάλιν τὸν ἐπαρέδωκεν εἰς τὸν μέγαν τοῦτον Συμεὼν τὸν εὐλαβῆ· ὁ δὲ τοῦτον ἀποδεξάμενος παρὰ τοῦ ἡγουμένου, τὸν προστάζει νὰ γυμνάζηται τὴν στενὴν καὶ τεθλιμμένην ὁδὸν μέσα εἰς ἓν κελλίον ὅπου ἦτο κάτωθεν τῆς κλίμακος μικρὸν ὡς ἕνας τάφος· καὶ ἔπειτα τοῦ λέγει· βλέπε τέκνον, ἀνίσως θέλεις νὰ σωθῇς, πρόσεχε καλῶς νὰ μὴ συνομιλῇς εἰς τὰς ἀκολουθίας· νὰ μὴ πηγαίνεις ἀπὸ κελλίον εἰς κελλίον· νὰ γένῃς ἀπαρουσίαστος· νὰ φυλάττῃς τὸν νοῦν σου, νὰ μὴ πλανᾶται ἐδῶ καὶ ἐκεῖ, ἀλλὰ νὰ στοχάζεσαι τὰς ἁμαρτίας σου, καὶ τὴν αἰώνιον κόλασιν· θέλων δὲ νὰ τοῦ προξενῇ περισσοτέρους στεφάνους, πότε μὲν τὸν ἐπρόσταζενὰ κάμνῃ τὰς εὐτελεστέρας, καὶ πλέον κοπιαστικὰς ὑπηρεσίας, πότε δὲ

τὰς τιμίας καὶ ἐλαφρὰς· καὶ ἄλλοτε πάλιν τὸν ἠνάγκαζε νὰ τρώγῃ, καὶ νὰ κοιμᾶται, προσπαθῶν μὲ κάθε τρόπον νὰ τοῦ κόπτῃ τὸ θέλημά του.

Ὁ δὲ Συμεὼν τὰ ἔκαμνεν ὅλα ἀπαρασάλευτα μὲ κάθε ὑπακοὴν καὶ μὲ ὅλον ὁποῦ ἐκοπίαζε πολλὰ, πάλιν τὴν νηστείαν καὶ ἀγρυπνίαν δὲν τὴν ἀμελοῦσεν· ἐτίμα τὸν τόπον ἐκεῖνον ὡς ἅγιον, ὁποῦ ὁ γέρωντάς του ἐπροσηύχετο, καὶ ἐφιλοῦσε τὴν γῆν ἐκείνην, καὶ ἔκρινε τὸν ἑαυτόν του, πῶς δὲν εἶναι ἄξιος νὰ πλησιάσῃ οὐδὲ εἰς τὰ φορέματα τοῦ γεροντός του. Βλέπων δὲ ὁ διάβολος τὸν Συμεὼν πῶς ἀνέβῃ εἰς τόσον ὕψος ἀρετῆς, ἔτριζε τοὺς ὀδόντας του, καὶ ἐδοκίμαζε μὲ κάθε τρόπον νὰ τὸν πειράξῃ· ὅθεν καὶ μίαν φορὰν ἔρριψεν εἰς ὅλα του τὰ μέλη ἀπὸ κεφαλῆς ἕως ποδῶν μίαν μεγάλην ἀμέλειαν, καὶ βάρος καὶ σκότωσιν, ὁποῦ τοῦ ἐφαίνετο, πῶς δὲν ἐδύνετο πλέον, μήτε νὰ ἵσταται ὄρθιος, οὐδὲ νὰ ἀνοίξῃ τὸ στόμα του εἰς προσευχὴν, μήτε νὰ ὑψώσῃ τὸν νοῦν του εἰς τὸν Θεὸν, μήτε νὰ ἀκούσῃ τὴν ἀκολουθίαν· ὅμως ὁ Συμεὼν τοῦ ἐναντιώθη μὲ τὴν ὑπομονὴν ὁποῦ δὲν ἐσάλευε τελείως ἀπὸ τὸν τόπον ὁποῦ ἵστατο εἰς τὴν ἀκολουθίαν, καὶ μὲ τὴν προσευχὴν ὁποῦ δὲν ἔπαυεν τελείως, ἕως ὁποῦ δὲν ἐδύνετο πλέον νὰ ὑποφέρῃ ὁ ἐχθρὸς, καὶ ἔφυγε νικημένος τοιουτοτρόπως· μίαν νύκτα ἐκεῖ ὁποῦ ἵστατο εἰς τὸν ὄρθρον ὁ ἅγιος, τοῦ ἐφάνη, ὅτι τὸ βάρος ἐκεῖνο ἀνέβαινε ἀπὸ τοὺς πόδας του, καὶ ἀναβαίνων ἐμαζώνετο, ἕως ὁποῦ ἐδιαλύθη ὡς νέφος εἰς τὸν ἀέρα· καὶ τότε ἐννόησε τὸν ἑαυτόν του, πῶς ἔμεινεν ἐλαφρὸς, καὶ λεπτὸς ὡς πνεῦμα, ἔκτοτε πλέον ἐδυναμώθη ἀπὸ τὸν Θεὸν, καὶ δὲν ἐκάθετο τελείως εἰς ὅλην τὴν ἀκολουθίαν· κατόπιν τούτου ἐπήγαινον εἰς αὐτὸν ἐκεῖ ὁποῦ ἐκοιμᾶτο ἄλλοι δαίμονες τῆς δειλίας, καὶ πότε ἐφαίνοντο ὡς ἀράπιδες, πότε ἐφυσοῦσαν εἰς τὸ πρόσωπόν του, ὡς ἄνθρακες ἀναμμένοι, ἔσειον τὸ κελλεῖον, καὶ ἔκαμναν ἀλαλαγμοὺς, καὶ ἄλλα πολλὰ τοιαῦτα· ὁ δὲ ἅγιος παρευθὺς ἐσυκώνετο εἰς τὴν προσευχὴν καὶ μὲ αὐτὴν τοὺς ἀπεδίωχνεν. Ἔπειτα ἀρχίζουν νὰ τὸν πολεμοῦν μὲ τὸ δυνατώτερον πόλεμον τῆς πορνείας, καὶ τοῦ ἐδείκνυον εἰς τὸν ὕπνον του διαφόρους αἰσχρὰς φαντασίας· ἀλλὰ ὁ Συμεὼν μὲ τὴν χάριν ὁποῦ ἔλαβεν ἀπὸ τὸν Θεὸν κατὰ δαιμόνων, τοὺς ἐπολεμοῦσε περισσότερον· καὶ ἐπειδὴ οἱ δαίμονες ἐνικήθησαν τοιουτοτρόπως, ἐκίνησαν εἰς φθόνον κατὰ τοῦ ἁγίου τοὺς ἀμελεστέρους μοναχοὺς, καὶ αὐτὸν τὸν ἡγούμενον Πέτρον· ὁ δὲ ἅγιος ἔχων τὴν περικεφαλαίαν τῆς χάριτος τοῦ ἁγίου Πνεύματος, ἔφευγεν ἀπὸ ὅλους χωρὶς νὰ τοὺς μισήσῃ, καὶ εἰς μόνον τὸν γέροντά του ἐπρόστρεχεν, ἐξομολογούμενος εἰς αὐτὸν τοὺς λογισμούς του, καὶ ἵστατο ὡς στύλος πυρὸς εἰς τὰς ἀκολουθίας ἀμετεώριστος, καὶ ἔτρεχον βρύσαις δα-

κρύων ἀπὸ τοὺς ὀφθαλμούς του· μὴ δυνάμενοι λοιπὸν νὰ τὸν βλέπουν εἰς τοιαύτην ἐνάρετον πολιτείαν ὁ ἡγούμενος καὶ οἱ λοιποί, ὄχι μόνον οἱ μοναχοὶ τοῦ μοναστηρίου, ἀλλὰ καὶ οἱ ἔξω κοσμικοί, ἐζήτουσαν νὰ τὸν ἐμποδίσουν ἀπὸ αὐτὸ τὸ καλὸν, ὡς καὶ αὐτὸς ὁ ἴδιος ὁ κατὰ σάρκα πατήρ του· (διατὶ καὶ αὐτοὺς τοὺς ἐκίνησαν ἐναντίον τοῦ ἁγίου οἱ δαίμονες) καὶ οἱ μὲν κοσμικοὶ ἔπασχον νὰ τὸν γυρίσουν εἰς τὸν κόσμον, οἱ δὲ μοναχοὶ ἔπασχον ἢ νὰ τὸν ψυχραίνουν ἀπὸ τὴν εὐλάβειαν ὁποῦ εἶχεν εἰς τὸν γέροντά του, ἢ νὰ τὸν μεταβάλλουν ἀπὸ πνευματικήν του κατάστασιν, ἢ νὰ τὸν διώξουν ἀπὸ τὸ μοναστῆρι· ὅθεν καὶ ἐμεθοδεύοντο παντοίους τρόπους, καὶ πότε τὸν ἐκολάκευον, πότε τὸν ἀπειλούσαν, πότε τὸν ἐπαινοῦσαν, πότε τὸν ἐκατηγοροῦσαν· τοῦ ὑπέσχοντο νὰ τοῦ δώσουν τὰ καλλίτερα διακονήματα, καὶ κελλεῖα, ἄλλοτε πάλιν τὸν ἐδίωκον, καὶ τὸν ἐμισοῦσαν, καὶ ὅλα αὐτὰ καὶ περισσότερα τοῦ ἔκαμνον, διὰ νὰ τὸν ἀναγκάσουν νὰ ἀφήσῃ τὴν ἀρετὴν, καὶ νὰ ἀθετήσῃ τὸν γέροντά του.

Ἀλλὰ ὁ ἅγιος ἴστατο στερεὸς, καταφρονῶν καὶ τοὺς ἐπαίνους, καὶ τὰς κατηγορίας, καὶ τὰς τιμὰς, καὶ τὰς ἀτιμίας των· μάλιστα εἶχε καὶ τὸν γέροντά του ὁποῦ τὸν ἐνουθετοῦσε νὰ ὑπομένῃ ἀνδρείως, καὶ νὰ ἀγωνίζεται περισσότερον ἀπὸ ὅλα τὰ ἄλλα εἰς τὸ νὰ κάμῃ τὴν ψυχήν του ἄκακον, ἁπλῆν καὶ ταπεινήν· διατὶ εἰς τὴν τοιαύτην ψυχὴν κατοικεῖ ἡ χάρις τοῦ ἁγίου Πνεύματος, ὁ δὲ Συμεὼν ἔχων πόθον πολὺν διὰ νὰ λάβῃ τὴν χάριν τοῦ ἁγίου Πνεύματος πίπτων εἰς τοὺς πόδας του, τὸν ἐπαρακαλοῦσε θερμῶς, διὰ νὰ ἀξιωθῇ νὰ λάβῃ τὴν χάριν αὐτὴν, μὲ τὰς εὐχὰς τοῦ γέροντός του· καὶ ὁ γέρωντάς τὸν εὐσπλαγχνίσθη, καὶ τοῦ λέγει, «ἀνάστα τέκνον, καὶ θαρρῶ εἰς τὴν φιλανθρωπίαν τοῦ Θεοῦ, ὅτι θέλει σοῦ χαρίσει τὴν θείαν του χάριν περισσότερον ἀπὸ ἐμὲ διπλῆν»· καὶ ἀσπασάμενος ἀπέλυσεν αὐτὸν ἐν εἰρήνῃ· ἦτον δὲ τότε τρίτη ὥρα τῆς νυκτός. Καὶ παρευθὺς ὁποῦ ἐκατέβῃ εἰς τὸ κελλεῖόν του, τὸν ἐπερικύκλωσεν, ὡς ἀστραπὴ, φῶς θεϊκὸν καὶ τὸν ἐνέπλησεν ἀπὸ ἀγαλλίασιν ἄρρητον, ἡ ὁποία τοῦ ἐπροξένησεν ἔρωτα Θεοῦ περισσότερον· ὅθεν καὶ εὐχαριστῶν τὸν Θεὸν, εἶδε πάλιν νεφέλην φωτεινὴν ὁποῦ τὸν ἐσκέπασεν ὅλον, ἡ ὁποία ἐλέπτυνε παντελῶς τὸ πάχος τοῦ σαρκικοῦ φρονήματος καὶ τοῦ ἐχάρισε ὁμοῦ μὲ τὰ ἄλλα, καὶ λόγον σοφίας καὶ γνώσεως, διὰ τὸ ὁποῖον ἐθαύμαζον ὅλοι, καὶ ἔλεγον, πόθεν εὑρέθη εἰς αὐτὸν ἡ τόση σοφία καὶ γνῶσις; ἀλλὰ καὶ τὴν πολλήν του ταπείνωσιν καὶ παντοτεινὴν κατάνυξιν ἐξεπλήττοντο, ἐπειδὴ καὶ ὑπερέβη ὅλους τοὺς ἄλλους, καὶ ἦτον πάντων διδάσκαλος· ὁ δὲ ἡγούμενος παρακινηθεὶς ἀπὸ τοὺς φθονοῦντας τὸν ἅγιον, τὸν ἐκάλεσε, καὶ πότε μὲ ὑποσχέσεις, πότε μὲ ἀπειλὰς ἔπασχε νὰ τὸν χωρίσῃ ἀπὸ τὸν γέροντά

του, καὶ νὰ τὸν πάρῃ αὐτὸς, καὶ ἐπειδὴ ὁ Συμεὼν δὲν ἐπείθετο, τὸν ἐδίωξεν ἀπὸ τὸ μοναστήριον.

Λαμβάνων λοιπὸν ὁ γέρωντάς του τὸν Συμεὼν τὸν ἐπῆγεν εἰς τὸν ὀνομαστὸν ἐκεῖνον Ἀντώνιον τὸν ἡγούμενον τῆς μονῆς τοῦ ἁγίου Μάμαντος· ἀλλ' οὐδὲ ἐκεῖ ὁ διάβολος ἡσύχασεν, ἀλλ' ἐκίνησε τὸν σαρκικόν του πατέρα, καὶ ἄλλους διὰ νὰ πασχίσουν νὰ τὸν κάμουν νὰ μὴ ἀρνηθῇ τὸν κόσμον, καὶ τὰ ἐν κόσμῳ, ὁ δὲ μεγολόψυχος ἀθλητὴς τοῦ Χριστοῦ ἔμενε στερεὸς εἰς τὴν ἀπόφασίν του καταφλεγόμενος ἀπὸ τὸν ἔρωτα τοῦ Θεοῦ, διὰ τοῦτο καὶ γράφει εἰς τὸν κατὰ σάρκα πατέρα του, ἐκεῖνα ὁποῦ ἔπρεπε νὰ γράφῃ εἰς αὐτὸν ὁ πατήρ του. Ἀλλ' ἐπειδὴ ὁ γέρωντάς του ὁ πνευματικὸς ποιμὴν ἐπεσκέπτετο συχνότερα τὸν μαθητήν, καὶ τὸν ἔβλεπεν ὅλον ἀναμμένον ἀπὸ θεῖον ἔρωτα καὶ φλεγόμενον ἀπὸ τὴν ἐπιθυμίαν τοῦ ἁγίου σχήματος, τὸν ἔκαμε καλόγηρον· καὶ ἀπὸ τότε ὁ Συμεὼν ἐμεταχειρίσθη ἔργα θαυμαστότερα ἀρετῆς· καὶ ἐδόθη ὅλος διόλου εἰς μόνην τὴν ἡσυχίαν, καὶ ἀνάγνωσιν, καὶ προσευχὴν καὶ ἐμεταλάμβανε κάθε ἡμέραν τὰ θεῖα Μυστήρια· καὶ ἔτρωγεν ὅλην τὴν ἑβδομάδα χόρτα, καὶ ὄσπρια τὰς δὲ ἑορτὰς, καὶ κυριακὰς ἔτρωγε ὁμοῦ μὲ τοὺς λοιποὺς ἀδελφούς· καὶ ἐκοιμᾶτο ὀλίγον κατὰ γῆς ἐπάνω εἰς μίαν ψάθην, καὶ εἰς ἕνα δέρμα προβάτου· καὶ τὰς κυριακὰς καὶ ἑορτὰς ἀγρυπνοῦσεν ἀφ' ἑσπέρας ἕως πρωῒ καὶ οὐδὲ τότε πάλιν ἐκοιμᾶτο, καθὼς ἔκαμνεν ὁ μέγας Ἀρσένιος, ἀλλὰ εὐθὺς, ὁποῦ ἀνέτελλεν ὁ Ἥλιος ἵστατο πάλιν εἰς προσευχήν· δὲν ἀργολογοῦσεν τελείως· ἦτο ὅλος προσεκτικὸς εἰς τὸν ἑαυτόν του, καὶ ὅλην τὴν ἡμέραν σφαλμένος εἰς τὸ κελλεῖον του· καὶ ὅταν ἐξήρχετο εἰς τὸ ἔξω κάθισμα, ἐφαίνετο ὡς νὰ ἦτον λουσμένος ἀπὸ δάκρυα, καὶ ὡς φλόγα πυρὸς ἀπὸ τὴν προσευχήν· ἀνεγίνωσκε τοὺς βίους τῶν ἁγίων, καὶ μετὰ τὴν ἀνάγνωσιν ἔκαμνεν ἐργόχειρον τὴν καλλιγραφίαν· ὅταν ἔκρουε τὸ σήμανδρον παρευθὺς ἐπήγαινεν εἰς τὴν ἐκκλησίαν, καὶ ἀκροάζετο μὲ προσοχὴν τὴν ἀκολουθίαν· καὶ ὅταν ἐτελεῖτο ἡ θεία λειτουργία, μετὰ τὸ εὐαγγέλιον, ἔμβαινεν εἰς ἕνα παρεκκλήσιον τοῦ ναοῦ, καὶ κλίνων τὴν θύραν, ἠκροάζετο τοῦ ἱερέως μετὰ δακρύων, καὶ ὅταν ὕψωνεν ὁ ἱερεὺς τὸν ἅγιον ἄρτον, εὔγαινε, καὶ ἐμεταλάμβανε, καὶ μετὰ τὴν τελείωσιν τῆς θείας λειτουργίας, ἐπήγαινεν εἰς τὸ κελλεῖόν του, καὶ ἔτρωγε τὴν συνειθισμένην του τροφήν· ἀγρυπνοῦσεν ἕως εἰς τὸ μεσονύκτιον· καὶ κοιμώμενος ὀλίγον, πάλιν ἀνίστατο, καὶ ἐπροσηύχετο μαζὺ μὲ τοὺς λοιποὺς ἀδελφούς· τὴν ἁγίαν τεσσαρακοστὴν διήρχετο ὅλην τὴν ἑβδομάδα ἄσιτος· τὸ δὲ σάββατον, καὶ τὴν κυριακὴν ἔτρωγεν εἰς τὴν τράπεζαν, ὅ,τι ἔτρωγαν καὶ οἱ λοιποὶ ἀδελφοὶ, καὶ εἰς τὸ πλευρὸν δὲν ἐκοιμᾶτο ποτὲ, ἀμὴ κλίνων τὴν κεφαλὴν

ἐπάνω εἰς τὸ χέρι του ἐλάμβανεν ὀλίγον ὕπνον ἕως μίαν ὥραν. Τοιτοι ἦσαν οἱ πρῶτοι, καὶ μεσαῖοι ἀγῶνες τοῦ Συμεών. Καὶ μετὰ παρέλευσιν δύω ἐτῶν ἔφθασεν εἰς τὴν τελειότητα, καὶ ἐννοοῦσε τὰς αἰτίας, καὶ τοὺς λόγους τῶν κτισμάτων τοῦ Θεοῦ, καὶ ἐνεδυναμώθη ἀπὸ τὴν χάριν τοῦ παναγίου Πνεύματος, καὶ ἔλεγε λόγους ἀγαθοὺς ἐν μέσῳ τῆς τοῦ Χριστοῦ ἐκκλησίας· ὁ δὲ πνευματικός του πατὴρ βλέπων αὐτὸν, ὅτι ἔφθασεν εἰς ἄνδρα τέλειον, ἐσκέφθη φρονίμως νὰ τὸν χειροτονήσῃ ἱερέα, διὰ νὰ τὸν βάλῃ ὡς λύχνον εἰς τὴν λυχνίαν τῆς ἐκκλησίας, νὰ φωτίσῃ τοὺς ἅπαντας· καὶ μετὰ τὴν σκεψιν αὐτὴν παρῆλθεν ὀλίγον καὶ ἀποθνήσκει ὁ ἡγούμενος τῆς μονῆς, καὶ λοιπὸν μὲ τὴν ψῆφον Νικολάου Χρυσοβέργη τοῦ Πατριάρχου, καὶ τῶν μοναχῶν τοῦ μοναστηρίου χειροτονεῖται ὁ Συμεὼν ἱερεὺς, καὶ γίνεται ἡγούμενος τῶν ἐν τῇ μονῇ τοῦ ἁγίου **Μάμαντος** μοναχῶν, ὅμως ὄχι χωρὶς κλαυθμὸν, καὶ τὴν ἐπαινετὴν πρῶτον ἀντίστασιν, διατὶ ἐβλαβεῖτο πολλὰ τὸ ἀξίωμα τῆς ἱερωσύνης, καὶ ἐδειλίαζε τὸ βάρος τῆς ἡγουμενίας, εἰς καιρὸν δὲ ὁποῦ ὁ ἀρχιερεὺς ἔλεγε τὴν εὐχὴν ἐπάνω εἰς τὴν κεφαλήν του, καὶ αὐτὸς ἦτον γονατιστὸς, εἶδε τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον ὁποῦ ἐκατέβη, ὡς ἕνα φῶς ἁπλοῦν, καὶ ἀσχημάτιστον, καὶ ἐσκέπασε τὴν πανιερόν του κεφαλήν· τὸ ὁποῖον φῶς τὸ ἔβλεπε πάντοτε εἰς ὅλα τὰ σαράντα ὀκτὼ ἔτη τῆς ἱερουργίας του, ὁποῦ ἐκατέβαινεν, ὅταν ἐλειτουργοῦσε, καθὼς τὸ ἔλεγε μόνος του, διηγούμενος τοῦτο, ὡς τάχα δι' ἄλλον τινὰ, κρύπτων τὸν ἑαυτόν του διὰ ταπεινοφροσύνην, καὶ ἀποστρεφόμενος τὴν δόξαν τῶν ἀνθρώπων.

Διὰ τοῦτο καὶ πολλαῖς φοραῖς ἐρωτώμενος ἀπό τινας τί λογῆς πρέπει νὰ εἶναι ὁ ἱερεὺς, ἀπεκρίνατο μετὰ δακρύων, καὶ ἔλεγεν· «ἀλλοίμονον ἀδελφοί μου, τί μὲ ἐρωτᾶτε περὶ τούτου ; τὸ πρᾶγμα εἶναι φρικτὸν, καὶ εἰς ἐκεῖνον ὁποῦ θελήσῃ νὰ τὸ συλλογισθῇ· ἐγὼ δὲν εἶμαι ἄξιος καὶ εἶμαι ἱερεὺς, ὅμως γινώσκω καλῶς· πῶς πρέπει νὰ εἶναι ὁ ἱερεύς ; αὐτὸς πρῶτον ἀπαιτεῖται νὰ εἶναι καθαρὸς καὶ κατὰ τὸ σῶμα καὶ κατὰ τὴν ψυχὴν περισσότερον· ἀμέτοχος ἀπὸ κάθε ἁμαρτίαν· ταπεινὸς εἰς τὸ ἔξω ἦθος, καὶ συντετριμμένος εἰς τὰ ἔσω· ὅταν ἱερουργῇ ὀφείλει νὰ βλέπῃ μὲ τὸν νοῦν τὸν Θεὸν, καὶ μὲ τοὺς ὀφθαλμοὺς τὰ προκείμενα Δῶρα· νὰ ἔχῃ γνωστῶς μέσα εἰς τὴν καρδίας του αὐτὸν τὸν Χριστὸν, ὁποῦ εἶναι ἀοράτως ἐκεῖ, διὰ νὰ ἠμπορῇ μὲ παρρησίαν νὰ συνομιλῇ μὲ τὸν Θεὸν καὶ Πατέρα ὡς φίλος μὲ φίλον, καὶ νὰ λέγῃ ἀκατακρίτως τὸ, Πάτερ ἡμῶν, αὐτὰ ἔλεγεν εἰς αὐτοὺς ὁ ἅγιος μὲ πολλὰ δάκρυα, καὶ τοὺς ἐπαρακαλοῦσε νὰ μὴ ζητοῦν ἀναξίως τοιοῦτον μυστήριον ὑψηλὸν. καὶ φοβερὸν καὶ εἰς τοὺς ἀγγέλους, πρὸ τοῦ νὰ ἔλθουν εἰς τοιαύτην κατάστασιν διὰ πόνων καὶ ἀγώνων πολλῶν· ἀλλὰ νὰ κοπιάζουν κάθε ἡμέραν μὲ προθυμίαν εἰς τὴν ἐργασίαν τῶν ἐντολῶν τοῦ Θεοῦ, καὶ νὰ μετα-

νοοῦν κάθε ὥραν δι' ἐκεῖνα ὁποῦ ἁμαρτάνουν, ὄχι μόνον μὲ τὰ ἔργα, καὶ τὰ λόγια, ἀλλὰ καὶ μὲ τοὺς κρυπτοὺς λογισμοὺς τῆς ψυχῆς· καὶ τοιουτοτρόπως μάλιστα μὲ πνεῦμα συντετριμμένον νὰ ἀναφέρουν κάθε ἡμέραν θυσίαν εἰς τὸν Θεὸν, καὶ δι' ἑαυτῶν, καὶ διὰ τοὺς πλησίον εὐχὰς καὶ δεήσεις μετὰ δακρύων, ὁποῦ εἶναι ἡ μυστικὴ ἱερουργία ἡμῶν, εἰς τὴν ὁποίαν χαίρεται ὁ Θεὸς, καὶ δεχόμενος αὐτὴν εἰς τὸ ὑπερουράνιόν του θυσιαστήριον, μᾶς ἀντιδίδει τὴν χάριν τοῦ ἁγίου Πνεύματος· τοιουτοτρόπως ἐνουθέτησε τοὺς ἐρωτῶντας ὁ ἅγιος, καὶ μὲ τοιοῦτον τρόπον ἐλειτουργοῦσε, καὶ τόσον εἶχε τὸ πρόσωπόν του λαμπρὸν καὶ ἀγγελόμορφον εἰς τὸν καιρὸν τῆς λειτουργίας του, ὁποῦ δὲν ἐδύνετο τινὰς νὰ κυττάξῃ καλὰ ἀπὸ τὴν λαμπρότητα, καθὼς δὲν δύναται τινὰς νὰ κυττάξῃ καὶ τὸν ἥλιον· καὶ ὁ μὲν Συμεὼν ὁ ἐφέσιος ὁ μαθητής του, ἔλεγε πῶς τὸν εἶδε μίαν φορὰν εἰς τὴν λειτουργίαν πῶς ἦτον ἐνδεδυμένος στολὴν πατριαρχικὴν μὲ ὠμοφόριον· ὁ δὲ Μελέτιος ὁ ὑποτακτικός του ἔλεγε, πῶς ἔβλεπε πολλαῖς φοραῖς τὸν ἅγιον ὁποῦ τὸν ἐσκέπαζε μία νεφέλη φωτεινὴ, ὅταν ἐλειτουργοῦσεν. Ἀφ' οὗ δὲ ἔγεινεν ἡγούμενος βλέπων τὸ μοναστήριον σεσαθρωμένον, τὸ ἀνεκαίνισεν ὅλον ἐκ θεμελίων, πλὴν τῆς ἐκκλησίας· ἀλλὰ καὶ αὐτὴν ὁποῦ ἦτον κτίριον Μαυρικίου τοῦ βασιλέως, καὶ κοιμητήριον, εἰς τὴν ὁποίαν ἐθάπτοντο πολλοὶ, τὴν ἐκαθάρισεν ἀπὸ τὰ νεκρὰ σώματα, καὶ τὴν ἐστόλισε μὲ εὔμορφα μάρμαρα εἰς τὸ ἔδαφος, μὲ ἁγίας εἰκόνας, καὶ ἄλλα πολλὰ θαυμαστὰ ἀφιερώματα· ἔπειτα ἐσύναξε πλῆθος πολὺ μοναχῶν, καὶ μὲ τὸν λόγον του, καὶ μὲ τὸ παράδειγμά του τοὺς ἀπέδειξεν ἄνδρας ἐπιθυμιῶν τῶν τοῦ πνεύματος, καὶ τοὺς ἐδιώρισε νὰ ἔχουν τράπεζαν κοινὴν, καὶ ἔτρωγε καὶ αὐτὸς μαζὶ μὲ αὐτοὺς, πότε ἔτρωγεν ἀπὸ τὰ βρασμένα κοινὰ λάχανα καὶ ὄσπρια, πότε εὐχαριστεῖτο εἰς μόνα τὰ ὠμὰ λάχανα, καὶ αὐτὰ πάλιν μέτρια.

Καὶ πράττων ταῦτα ὁ ἅγιος ἔλαβε περισσότερον τὸ χάρισμα τῆς κατανύξεως τῶν δακρύων, τὰ ὁποῖα εἶχεν, ὡς φαγητὸν καὶ ποτὸν εἰς ὅλην του τὴν ζωὴν, ὅθεν καὶ διὰ νὰ κάμνῃ αὐτὸ τὸ ἔργον, εἶχε διωρισμένον τρεῖς καιροὺς τῆς ἡμέρας, τὸ πρωΐ, μετὰ τὸν ὄρθρον τὸν καιρὸν τῆς λειτουργίας, καὶ μετὰ τὸ ἀπόδειπνον, εἰς τοὺς ὁποίους καιροὺς ἐπροσηύχετο μετὰ δακρύων· ὅθεν καὶ μὲ ὅλον ὅπου ἦτο ἀμαθὴς τῶν ἐξωτερικῶν μαθημάτων, ἄνωθεν λαβὼν τὸν λόγον τῆς διδασκαλίας, ἔγραφεν ὅλην τὴν νύκτα πότε λόγους θεολογικοὺς, πότε κατηχητικοὺς, πότε ἐξηγήσεις τῶν θείων Γραφῶν· ἄλλοτε πάλιν ἐσύνθετε ἐρωτικοὺς ὕμνους διὰ στίχων πολιτικῶν, καὶ ἄλλοτε ἔγραφεν ἐπιστολὰς εἰς τοὺς μαθητάς του· καὶ ἐνίκησε τελείως τὸν ὕπνον, καὶ τὴν πεῖναν καὶ τὴν δίψαν, καὶ τὰς ἄλλας ἀνάγκας τοῦ

σώματος· καὶ τὸ παράδοξον, ὅπου μὲ τόσας κακοπαθείας ὅπου ἐποίει πάλιν ἔφαίνετο λαμπρὸς, καὶ ἀγγελόμοφος, καθὼς οἱ τρυφηλοὶ ἔχουσιν ἀνθηρὸν καὶ ἐρυθρὸν τὸ πρόσωπον, καὶ τὸ σῶμα ὑγιεινόν. Ἀπὸ ταῦτα ὅλα ἔγινεν γνωστὸς ὁ ἅγιος εἰς ὅλους, καὶ ηὔξανεν τὸ ποίμνιόν του ἡμέραν καθ' ἡμέραν, ὄχι ὅμως χωρὶς κακοπάθειαν ἀλλὰ μὲ πολλοὺς πειρασμούς. ἀπὸ τοὺς ὁποίους νὰ σᾶς διηγηθῶ ἕνα ἐξ αὐτῶν, διὰ νὰ ἐνοήσητε ἀπ' αὐτὸν καὶ τοὺς ἄλλους. Ἡμέραν τινα μετὰ τὸν ὄρθρον, καθὼς ἤρχισε νὰ κατηχῇ τοὺς μοναχοὺς ὁ ἅγιος, κατὰ τὴν συνήθειάν του, καὶ ἄλλους μὲν νὰ νουθετῇ, ἄλλους δὲ νὰ ἐλέγχῃ, καὶ ἄλλους νὰ παρακινῇ εἰς τὴν ἀρετὴν, αἴφνης ἕως τριάκοντα μοναχοὶ ἐξέσχισαν τὰ ράσα των, ὡς ὁ Ἄννας καὶ Καϊάφας, καὶ μὲ φωνὰς ἀγρίας ὥρμησαν κατὰ τοῦ ἁγίου, ὅμως ἐμποδίζοντο ἀπὸ τὴν θείαν χάριν νὰ πλησιάσουν, καὶ νὰ βάλουν τὰς χεῖρας ἐπάνω του· ὁ δὲ ἅγιος ἔδεσε τὰς χεῖράς του, καὶ ὕψωσε τὸν νοῦν του εἰς τὸν οὐρανὸν, καὶ ἵστατο ἀκίνητος καὶ μειδιῶν τοὺς ἔβλεπε μὲ ἱλαρὸν πρόσωπον· μὴ ἔχοντες λοιπὸν τί νὰ ποιήσουν, ἐσύντριψαν τὰς κλεῖς τῆς θύρας τοῦ μοναστηρίου, καὶ ἔτρεξαν ὡς τρελλοὶ μὲ φωνὰς καὶ ταραχὰς εἰς τὸν πατριάρχην Σισίνιον· ὁ δὲ προσκαλέσας τὸν ἅγιον, καὶ ἀκούων ἀπ' αὐτὸν τὰ ὅσα ἐποίησαν οἱ μοναχοὶ ἐξεπλάγη· ὅμως γνωρίζων τὴν μανίαν, καὶ τὸν φθόνον των. ἀπεφάσισε δικαίως νὰ τοὺς ἐξορίσῃ. ἀλλ' ὁ ποιμὴν ὁ καλὸς καὶ μιμητὴς τοῦ ἀρχιποίμενος Χριστοῦ, ἔπεσεν εἰς τοὺς πόδας τοῦ πατριάρχου, καὶ ἐζήτησε μετὰ δακρύων νὰ τοὺς συγχωρήσῃ, διὰ τοῦτο δὲν τοὺς ἐξώρισεν· ὅμως δὲν τοὺς ἀφῆκε πλέον νὰ ἔμβουν εἰς τὸ μοναστήριον, ἀλλὰ τοὺς ἐδίωξεν, καὶ ἐσκορπίσθησαν τῇδε κακεῖσε. Ὁ δὲ ἀγαθὸς ποιμὴν δὲν ὑπέφερε νὰ βλέπῃ τὴν αὐλὴν κενὴν ἀπὸ τὰ πρόβατα ἀλλ' ἐλυπεῖτο πολλὰ, καὶ ἔκλαιεν ἀπαρηγόρητα· καὶ θέλων νὰ φιλιώσῃ πάλιν μὲ τὸν Θεὸν τὰ σκορπισθέντα πρόβατα, ἐρεύνησε τοὺς τόπους, εἰς τοὺς ὁποίους ἕκαστος εὑρίσκετο, καὶ ἔστελνεν εἰς αὐτοὺς τὰ πρὸς ζωὴν ἀναγκαῖα· ἀλλὰ καὶ μόνος του ἐπήγαινε καὶ τοὺς εὕρισκε, καὶ μὲ λόγους παρηγορτικοὺς κατεπράϋνε τὴν σκληρότητά των, ζητῶν συγχώρησιν ἀπ' αὐτοὺς, ὡς νὰ τοὺς ἠδίκησε, καὶ παρακαλῶν αὐτοὺς νὰ ἐπιστρέψουν εἰς τὴν μετάνοιάν των· ὅθεν εἰς ὀλίγον καιρὸν τοὺς ἐσυνάθροισεν ὅλους πάλιν εἰς τὸ μοναστήριον. Ἂς ἀκούσουν οἱ προεστοὶ καὶ ἡγούμενοι τοῦ νῦν καιροῦ, καὶ ἂς μιμηθοῦν τὴν ἀρετὴν ἐκείνου διὰ νὰ ἀπολαύσουν τὴν ἄνωθεν καὶ τὴν ὁμοίαν χάριν, ἂν θέλουν.

Τοιαύτη ἦτον ἡ πρακτικὴ πολιτεία τοῦ Ἁγίου, καὶ τοιουτοτρόπως ἔγινε τέλειος μὲ τὸν λόγον τῆς θεολογίας καὶ τῆς θείας σοφίας· ἀλλά καὶ τὸ ποίμνιόν του τοιοῦτον θαυμαστὸν ἦτον, ὁποῦ ἐφαίνετο, ὡς ἄλλη ἐκκλησία τῶν ἱερῶν Στουδιτῶν, ἢ κάλλιον νὰ εἰπῶ ἐκκλησία

τῶν ἀσωμάτων ἀγγέλων ψάλλουσα, καὶ λειτουργοῦσα τῷ Θεῷ μετὰ προθυμίας· ἡ ὁποία ηὔξανε καθ' ἑκάστην μὲ τοὺς μαθητὰς ὁποῦ ἔκαμε· τῶν ὁποίων θέλω διηγηθῶ ἑνὸς, ἢ δύο τὴν ἀρετὴν διὰ νὰ γένῃ ἀπὸ τοῦτο ἡ ἀρετὴ τοῦ ποιμένος των φανερωτέρα εἰς τοὺς πολλούς.

Ἕνας εὐνοῦχος καὶ ταχυγράφος ἠθέλησε νὰ ἀρνηθῇ τὸν κόσμον, καὶ νὰ γένῃ καλόγηρος· καὶ ἀκούων τὴν φήμην τοῦ ἁγίου ἐπῆγεν εἰς αὐτόν· ὁ δὲ μακάριος Συμεὼν ἐξετάζων αὐτὸν, καὶ βλέπων τὴν μεγάλην προθυμίαν ὁπου εἶχε, τὸν ἐδέχθη εἰς τὸ μοναστήριον, καὶ τὸν ἐδιώρισε νὰ εὑρίσκηται εἰς ὑποταγὴν, καὶ δουλείαν, ἕως νὰ δοκιμασθῇ, ἂν ὑπομένῃ κάθε κόπον, καὶ ταλαιπωρίαν· ἀφ' οὗ δὲ εἰς ὀλίγον καιρὸν τὸν εὗρε δόκιμον εἰς πάντα, τὸν ἔκαμε μόναχὸν, καὶ τὸν ὠνόμασεν Ἀρσένιον.

Τοῦτον τὸν Ἀρσένιον βλέπων ὁ διάβολος πῶς ἔκοψε τὸ θέλημά του, καὶ ἐμβῆκεν εἰς ἀγῶνας πνευματικοὺς, ἠθέλησε νὰ πολεμήσῃ μὲ τὴν ἀγάπην τῶν γονέων του, ἡ ὁποία εἶναι ἐκ φύσεως ἕνας δεσμὸς πολλὰ σφικτὸς, ὅθεν ἐκίνησε τὴν μητέρα του ἀπὸ τὴν Μαύρην Θάλασσαν νὰ ἔλθῃ εἰς Κωνσταντινούπολιν διὰ τὴν ἀγάπην τοῦ υἱοῦ της· ἡ ὁποία ἐπῆγε καὶ ἔπεσεν εἰς τὴν θύραν τοῦ μοναστηρίου καὶ ἔκλαιε μὲ θερμὰ δάκρυα, καὶ ἐζητοῦσε νὰ ἰδῇ τὸν υἱόν της· ὁ δὲ θυρωρὸς μὴ ὑπομένων τὴν βίαν τῆς γυναικὸς, ἐφανέρωσε τὰ γινόμενα πρὸς τὸν Ἀρσένιον, ὁ ὁποῖος τοῦ ἀπεκρίθη τοιουποτρόπως.

«Ἐγὼ, ἀδελφὲ, ἐπειδὴ ἅπαξ ἐνεκρώθην τῷ κόσμῳ πλέον δὲν θέλω ὑπάγω νὰ ἰδῶ τὴν κατὰ σάρκα μητέρα μου, ἀλλ' ἔχω τὸν πνευματικὸν πατέρα ὁποῦ μὲ ἀνεγέννησε, καὶ μὲ θηλάζει μὲ τὸ ἄδολον γάλα τῆς θείας χάριτος, ὡς μικρὸν βρέφος. Ταῦτα ἀκούων ὁ θυρωρὸς τὰ ἐφανέρωσεν εἰς τὴν μητέρα του ἡ ὁποία ἐπρόσμενε μὲ θρήνους πολλοὺς εἰς τὴν θύραν τοῦ μοναστηρίου τρεῖς ἡμέρας, διὰ νὰ ἰδῇ τὸν υἱόν της, ὅμως ἐπέστρεψε ἄπρακτη, χωρὶς νὰ νικηθῇ ὁ υἱός της ἀπὸ τὴν φυσικὴν ἀγάπην τῆς μητρός. Καὶ θέλων ὁ ἅγιος νὰ δοκιμάσῃ τὸν Ἀρσένιον, πολλάκις τὸν ἐδιώριζεν εἰς πολλὰ βαρείας, καὶ εὐτελεῖς ὑπηρεσίας· ὅμως αὐτὸς, ὄχι μόνον ἐφαίνετο πρόθυμος εἰς αὐτὰς, ἀλλὰ καὶ ὅλους τοὺς ἀδελφοὺς τοὺς ὑπεραίβαινεν εἰς τὴν κακοπάθειαν· διὰ τοῦτο ὅταν ἦλθεν ἡ ἁγία τεσσαρακοστὴ ἐπαρακάλεσε τὸν ἅγιον να τοῦ δώσῃ ἄδειαν νὰ διέλθῃ ὅλην τὴν ἑβδομάδα ἄτροφος· ὁ δὲ ἅγιος ἔχαιρε εἰς τὴν προθυμίαν του· ὅμως θέλων νὰ τοῦ κόψῃ τὸ θέλημά του, δὲν τοῦ ἔδιδεν ἄδειαν· ἀλλὰ ὁ Ἀρσένιος τόσον περισσότερον τὸν ἐπαρακαλοῦσεν ὅθεν βλέπων καὶ ὁ ἅγιος, ὅτι δὲν ἠμπορεῖ νὰ ἐμποδίσῃ τὴν ὁρμήν του, εἶπε πρὸς αὐτόν. «Ἀρσένιε, ἦτον συμφέροον σου νὰ μὴν ἀκολουθῇς τὸ θέλημά σου· ἀλλ' ἐπειδὴ

σοῦ ἐφάνη τοῦτο καλόν. ἐγὼ καὶ μὴ θέλων σοῦ δίδω τὴν ἄδειαν, ἀλλὰ σὺ βλέπε τί εἶδος καρπὸν τῆς ἀπειθίας σου θέλει τρυγήσεις.»

Οἱ μὲν ἄλλοι ἀδελφοί μας τὴν ἐννάτην τῆς τετράδης τῆς πρώτης ἑβδομάδος τῶν νηστειῶν, ἔφαγαν· ὁ δὲ Ἀρσένιος μιμούμενος τὸν ἅγιον, ἔμεινεν ἄσιτος· ἀλλὰ εἰς τὴν ἀγρυπνίαν τῆς αὐτῆς ἡμέρας, ἐκεῖ ὁποῦ ἵστατο ἐν μέσῳ τῶν ἀδελφῶν, ὠλιγοθύμησε, καὶ ἔπεσεν ἐπὶ πρόσωπον κατὰ γῆς, πτῶμα παρακοῆς φοβερώτατον· ὁ δὲ ἅγιος τὸ ἐπρογνώρισε, καὶ ἐπρόσταξεν ἕνα μαθητήν του νὰ ἔχῃ ἕτοιμον ἓν ποτήριον μὲ οἶνον, καὶ μὲ ὀλίγον ἄρτον, καὶ ὅταν ὁ Ἀρσένιος ὠλιγοθύμησεν, ἐπρόσταξεν ὁ ἅγιος νὰ τὸν ἐγείρουν, καὶ νὰ τοῦ δώσουν νὰ τὰ φάγῃ ἐν τῷ μέσῳ τῆς Ἐκκλησίας· ἀφοῦ δὲ ἐκεῖνος τὰ ἔφαγε, καὶ ἠγέρθη μὲ μεγάλην του ἐντροπὴν, λέγει πρὸς αὐτὸν ὁ ἅγιος. «Ἀρσένιε, ἂν ἤθελες νὰ εἶσαι ὅμοιος μὲ τοὺς ἄλλους ἀδελφούς, δὲν ἤθελε πάθῃς τοῦτο τὸ ἀνόμοιον, ἐπειδὴ ὅμως ἤθελες μὲ ὑπερηφάνειαν νὰ λάβῃς πρὸ καιροῦ τὸ μεγαλήτερον, δικαίως ἔχασες καὶ τὸ μικρότερον,» ἀπὸ τοῦτο τὸ συμβεβηκὸς ἐταπεινώθη πολλὰ ὁ Ἀρσένιος, καὶ ἂς διηγηθοῦμεν ἕνα, ἢ δύω ὁποῦ ἔκαμεν εἰς αὐτὸν ὁ ἅγιος, χάριν ταπεινώσεως.

Ἐπειδὴ δὲ εἶχε ὁ Ἀρσένιος τὴν διακονίαν τοῦ κελλαρίου, ἡμέραν τινὰ ἔπλυνε σῖτον, καὶ τὸν ἄπλωσεν εἰς τὸν νάρθηκα τῆς ἐκκλησίας καὶ κλείων ὅλας τὰς θύρας, ἄφησε μίαν ἀνοικτὴν διὰ νὰ καταψύχεται ἀπὸ τὸν ἀέρα, οἱ δὲ κουρούνες ἐμβῆκαν καὶ τὸ ἔτρωγαν· καὶ φωνάζουσαι ἤκουσεν ὁ Ἀρσένιος τὰς φωνὰς ἔτρεξε, καὶ βλέπων αὐταῖς ὅπου ἔτρωγον τὸν σῖτον ἐθυμώθη, καὶ κλείσας τὴν θύραν, μὲ ἓν ξύλον ταῖς ἐφόνευσε ὅλας, ἔπειτα ἐπῆγε καὶ τὸ εἶπεν εἰς τὸν ἅγιον, ὡς νὰ ἐκατόρθωσεν μέγα ἀνδραγάθημα· καὶ ὁ ἅγιος ἐλυπήθη εἰς τὸν ἄλογον θυμὸν τοῦ Ἀρσενίου, καὶ προστάζει ἕνα ἀδελφὸν νὰ δέσῃ ὅλαις ἐκείναις ταῖς φονευμέναις κουρούναις μὲ ἓν σχοινίον, καὶ νὰ τὰς κρεμάσῃ εἰς τὸν λαιμὸν τοῦ Ἀρσενίου, καὶ τοιουτοτρόπως νὰ τὸν γυρίσῃ εἰς ὅλους τοὺς ἀδελφοὺς καὶ νὰ τὸν θεατρίσῃ. Τότε ὁ Ἀρσένιος μὲ μεγάλην ταπείνωσιν ἐδέχθη αὐτὴν τὴν καταισχύνην, καὶ ἔχυνε πολλὰ δάκρυα, ὀνομάζων τὸν ἑαυτόν του φονέα. Πάλιν ἄλλην φορὰν ἦλθον φίλοι εἰς τὸν ἅγιον καὶ ἐπειδὴ ἕνας ἐξ αὐτῶν ἦτο ἀσθενὴς, ἐπρόσταξεν ὁ ἅγιος καὶ ἔψησαν περιστερὰς μικρὰς, καὶ τὰς ἔβαλεν ἐμπρὸς εἰς τὸν ἀσθενῆ· ὁ δὲ Ἀρσένιος βλέπων αὐτὸν τρώγοντα κρέας, δυσαρεστηθεὶς τὸν ἔβλεπε σκυθρωπῶς· τότε ὁ ἅγιος βλέπων εἰς ποίαν κατάστασιν εὑρίσκετο ὁ Ἀρσένιος, καὶ θέλων νὰ δείξῃ τὴν ταπείνωσίν του εἰς τοὺς παρόντας, διατὶ (τοῦ λέγει) δὲν προσέχεις, Ἀρσένιε μόνον εἰς τὸν ἑαυτόν σου νὰ τρώγῃς τὸν ἄρτον σου μὲ ταπείνωσιν, ἀλλὰ πολεμεῖς μὲ

λογισμοὺς, βλέπεις τὸν ἀδελφὸν ὅπου τρώγει κρέας, καὶ ἔχεις τὸν ἑαυτόν σου ἀνώτερον ; γίνωσκε ὅτι περισσότερον μολύνεσαι ἀπὸ τοὺς λογισμοὺς, παρὰ ἀπὸ τὸ φαγητόν»· καὶ λαμβάνων μίαν περιστερὰν τὴν ἔρριψεν ἔμπροσθεν τοῦ Ἀρσενίου, καὶ τὸν ἐπετίμησε νὰ φάγῃ· ὁ δὲ τὸ ἐπιτίμιον φοβηθεὶς, θέλων, καὶ μὴ θέλων, ἔλαβε συγχώρησιν, καὶ ἄρχισε νὰ μασσᾷ μετὰ δακρύων τὴν περιστερὰν· καὶ ἀφ' οὗ τὸν εἶδεν ὁ ἅγιος ὅτι τὸ ἐμάσσησε καλῶς, καὶ ἦτο ἕτοιμος νὰ τὸ καταπίῃ, τοῦ λέγει φθάνει τόσον, πτύσετο τώρα. διότι καθὼς σὺ ἄρχισες νὰ τρώγῃς γαστρίμαργος ὢν δὲν δύναται νὰ σὲ χορτάσῃ ὅλος ὁ περιστερῶνας.» Μὲ τοιοῦτον θαυμάσιον τρόπον ἐτελείωσεν ὁ θαυμαστὸς μαθητὴς τὴν ὑπακοὴν εἰς τὸν πνευματικόν του πατέρα.

Καὶ διὰ νὰ φανῇ ἡ διήγησις ὠφέλιμος, ἂς εἴπωμεν καὶ δι' ἄλλον μαθητὴν τοῦ ἁγίου. Ἕνας ἀπὸ τοὺς δυτικοὺς ἐπισκόπους θεοφιλὴς, καὶ ἐνάρετος, ἔπεσεν ἀκουσίως εἰς φόνον, συνεργίᾳ τοῦ διαβόλου μὲ τοιοῦτον τρόπον. Καθήμενος ποτὲ ἔξω τοῦ κελλίου του ἀναγινώσκων βιβλίον, ἐδίψησεν· ὅθεν ἐπρόσταξε τὸν ἀνεψιόν του νὰ τοῦ φέρῃ νερὸν, ὁμοῦ δὲ καὶ κρασὶ εἰς ἕνα ποτήριον, τὸ ὁποῖον καὶ ἔφερεν. Ὁ δὲ ἐπίσκοπος λαμβάνων αὐτὸ τὸ ἀηδίασε, διότι ἦτο χλιαρόν· καὶ θέλων νὰ ἀπειλήσῃ τὸ παιδίον, ἐπῆρε τὴν ῥάβδον, καὶ κάμνει τάχα πῶς θέλει νὰ τὴν ῥίψῃ νὰ τὸ κτυπήσῃ· καὶ ἡ ῥάβδος, συνεργείᾳ τοῦ διαβόλου, ἐγλύστρισεν ἀπὸ τὰς χεῖράς του, καὶ ἐκτύπησε τὸ παιδίον εἰς τὸν μήνιγκα, καὶ εὐθὺς τὸ ἐθανάτωσε· καὶ καθὼς εἶδεν ὁ ἐπίσκοπος τὸ παιδίον φονευμένον, ἔπεσε κατὰ πρόσωπον θρηνῶν καὶ κλαίων, καὶ ἐζήτει τὸν θάνατον. Ἤκουσαν οἱ ἄνθρωποι τῆς πόλεως τὰς φωνὰς, ἐσυνάχθησαν, πίπτουν εἰς τοὺς πόδας του, τὸν παρηγοροῦν μὲ κάθε τρόπον ὑπόσχονται νὰ ὑπομένουν αὐτοὶ τὰ ἐπιτίμια τοῦ φόνου, καὶ τὸν κανόνα· ὁ δὲ ἐπίσκοπος οὐδὲ νὰ ἀκούσῃ ἤθελε τί ἔλεγον, ἀλλὰ τὸ πρωῒ, δένει μὲ μίαν ἅλυσον εἰς τὸν λαιμόν του, ἔπειτα προστάζει ἕνα ὑπηρέτην του νὰ τὸν τραβᾷ βιαίως ἀπ' αὐτὴν, ἕως νὰ τὸν ὑπάγῃ εἰς τὴν Ρώμην, καὶ ἐκεῖ ἐξωμολογήθη μὲ θρήνους τὸ ἁμαρτημά του εἰς τὸν Πάπαν καὶ εἰς ὅλους τοὺς ἀρχιερεῖς· οἱ ὁποῖοι βλέποντες τὴν τόσην του συντριβὴν, ὄχι μόνον τὸν ἐσυγχώρησαν, ἀλλὰ καὶ πολλὰ τὸν ἐπαρηγόρησαν. Ἀλλ' αὐτὸς ἔμενεν ἀπαρηγόρητος, ὅθεν προστάζει πάλιν τὸν ὑπηρέτην του νὰ τὸν σύρῃ, νὰ τὸν ὑπάγῃ εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν· καὶ ἐκεῖ πάλιν ἐξωμολογήθη τὴν ἁμαρτίαν του εἰς τὸν Παταιάρχην, καὶ εἰς τοὺς ἀρχιερεῖς, καὶ παρευθὺς παραιτεῖται τῆς ἐπισκοπῆς τὸ ἄξίωμα, καὶ λύει τὴν ἅλυσον. Ἀλλ' ἐπειδὴ καὶ ὁ Γενέσιος ὁ πατρίκιος εἶχε φίλον τὸν ἄνωθεν ἐπίσκοπον, ἀκούων τὰ συμβάντα, τὸν ἔκραξεν εἰς τὸν οἰκόν του καὶ τὸν ἐπαρηγόρει. Καὶ μανθάνων ὅτι ἀπεφάσισε νὰ διέλθῃ τὴν

ζωήν του μοναστικῶς, εἰς ὄρη καὶ σπήλαια, αὐτὸς ὡς φρόνιμος ὅπου ἤτο, τὸν ἐσυμβούλευσε, ὅτι ἦτο κάλλιον νὰ διέλθῃ τὴν μοναδικὴν πολιτείαν εἰς κοινόβιον, καὶ μάλιστα εἰς τὸ κοινόβιον τοῦ μακαρίου Συμεὼν, εἰς τὸ ὁποῖον ἐφυλάττετο κάθε ἀκρίβεια τῆς μοναδικῆς πολιτείας. Ἐπείσθη εἰς τοὺς λόγους του ὁ ἐπίσκοπος, καὶ ἐπῆγεν εἰς τὸ μοναστήριον τοῦ ἁγίου. Ὁ δὲ ἅγιος τοὺς ἐδέχθη καθὼς ἔπρεπε, καὶ μανθάνων τὸ συμβὰν εἰς τὸν ἐπίσκοπον, ἐλυπήθη πολλὰ, καὶ ἔκλαιε θερμῶς, ὅθεν καὶ ὁ ἐπίσκοπος, βλέπων τὴν συμπάθειαν τοῦ ἁγίου, καὶ τὴν σοφίαν τῶν λόγων του, πεσὼν εἰς τὴν γῆν, τὸν ἐπαρεκάλει νὰ τὸν δεχθῇ εἰς τὸ κοινόβιόν του. Ὁ δὲ ἅγιος γνωρίζων ἀπὸ τὴν μεγάλην του προθυμίαν πῶς μέλλει νὰ κατασταθῇ εἰς τὸ ὕστερον, τὸν ἐδέχθη καὶ τὸν ἔκαμε καλόγηρον, καὶ τὸν ὠνόμασεν Ἱερόθεον.

Ἔμεινε λοιπὸν ὁ Ἱερόθεος εἰς τὸ μοναστήριον, καὶ ἀγωνίζετο μὲ νηστείας, καὶ ἀγρυπνίας, καὶ ἄλλας ταλαιπωρίας μεγάλας. Καὶ ἀγαποῦσε νὰ ὑβρίζεται, καὶ νὰ ῥαπίζεται. Ἀπὸ τὰ ὁποῖα αὐτὰ τόσην κατάνυξιν, καὶ πλῆθος δακρύων ἀπέκτησεν, ὁποῦ δὲν ἐδύνετο νὰ τὸ κρατήσῃ ἡμέραν καὶ νύκτα· Εἶχε δὲ καὶ συνήθειαν νὰ ψάλλῃ πάντοτε, καὶ νὰ κλαίῃ· καὶ ὅπου ἤθελεν ἰδῇ εἰκόνα τοῦ Χριστοῦ, ἢ τῆς Θεοτόκου, ἢ τῶν ἁγίων, ἢ καὶ τύπον σταυροῦ, ἔπρεπε νὰ τὰς ἀσπασθῇ ὅλας, κἂν ἦτο χιλιάδες. Ὅθεν μὲ τὸ νὰ εἶχε τὴν διακονίαν τῆς ἀποθήκης, καὶ ἔτυχε νὰ εἶναι σταυρὸς, εἰς σκέπασμα ἑνὸς πιθαρίου, τὸν ὁποῖον σταυρὸν, καὶ ὅταν ἤθελεν ἀνοίξῃ τὸ πιθάρι τὸν ἠσπάζετο, καὶ ὅταν τὸ ἐσκέπαζε πάλιν τὸν ἠσπάζετο. Ἡμέραν τινὰ τὸν προστάζει ὁ ἅγιος νὰ γεμίσῃ ἀπὸ τὸ πιθάρι ἕνα εὔκαιρον ἀγγεῖον, καὶ κατὰ τὴν συνήθειάν του καὶ τότε ἠσπάσθη τὸν σταυρὸν, καὶ ἤνοιξε τὸ πιθάρι καὶ ἐγέμισε τὸ ἀγγεῖον, καὶ ἀκουμβίζων αὐτὸ εἰς τὸ πιθάρι, ἐπῆρε τὸ σκέπασμα τοῦ πιθαρίου διὰ νὰ τὸ σκεπάσῃ, καὶ τὸ ἀγγεῖον, κατὰ συνεργίαν τοῦ μισοκάλου, ἤγειρε, καὶ ἐχύνετο. Ὁ δὲ Ἱερόθεος χωρὶς νὰ φροντίσῃ περὶ τούτου, ἐφίλησε τὸν σταυρὸν, καὶ ἔπειτα λαβὼν καινὸν τὸ ἀγγεῖον ἐπῆγεν εἰς τὸν ἅγιον, καὶ τοῦ ἐδιηγήθη τὰ γενόμενα. Ὁ δὲ ἅγιος θέλων νὰ τὸν στεφανώσῃ ἐπρόσταξε νὰ βάλουν τὸν Ἱερόθεον ἐπάνω ἀπὸ ταῖς κόφφαις ὁποῦ εἶχε φορτομέναις κατὰ τύχην ἐπάνω του ἕνα μουλάρι, καὶ ἄλλος νὰ τὸν σύρῃ, καὶ νὰ λέγῃ, ὅποιος εἶναι τρελλὸς, τοιαῦτα πρέπει νὰ παθαίνῃ, τὰ ὁποῖα λόγια καὶ αὐτὸς ὁ ἴδιος Ἱερόθεος μετὰ δακρύων τὰ ἐφώναζε.

Ἡμέραν τινὰ ἀπεστάλη οὗτος ὁ ἴδιος πρὸς τὸν προρρηθέντα φίλον του τὸν πατρίκιον Γενέσιον. Ὁ δὲ τὸν ἐδέχθη. καὶ τὸν ἐφίλευσε μετὰ χαρᾶς, καὶ τὸν ἐφιλοδώρησεν ἕνα μανδῆλι χρήματα· τὰ ὁποῖα δὲν ἤθελε νὰ τὰ δεχθῇ τελείως ὁ Ἱερόθεος. Ἀλλ' ὁ Πατρίκιος τὸν ἐβί-

ασε τόσον πολλὰ, ὁποῦ τὸν ἔπεισε νὰ τὰ πάρῃ. Καὶ λαβὼν αὐτὰ τὰ ἔβαλε ἐντὸς εἰς τὸ σκέπασμα τῆς κεφαλῆς του, καὶ οὕτω κρατῶν αὐτὸ εἰς τὰς χεῖράς του, ἐπῆγε, καὶ τὰ ἔδωκεν εἰς τὸν ἅγιον. Τόσην μεγάλην ἀγάπην, καὶ πίστιν εἶχεν ἐτοῦτος, καὶ ὅλοι οἱ ἄλλοι μαθηταὶ εἰς τὸν ἅγιον, Ἔφθασε δὲ καὶ εἰς τόσην ἀγάπην Θεοῦ ὁ Ἱερόθεος οὗτος, ὥστε, ὅπου εὕρισκε γεγραμμένον τὸ ὄνομα, Θεὸς ἢ Χριστὸς, ἢ Ἰησοῦς ἔβανεν ἐπάνω εἰς αὐτὸ τὸ θεῖον ὄνομα τὰ ὄμματά του, καὶ ἔκλαιε. Τοιούτους θαυμαστοὺς μαθητὰς εἶχεν ὁ ἅγιος, ἀπὸ τοὺς ὁποίους ἦτον ὁ Λέων, ὁ σοφώτατος, ὁ ἐπονομασθεὶς Ξυλοκώδων· ὁ Ἀντώνιος· ὁ Ἰωαννίκιος· ὁ Σωτήριχος· ὁ Βασίλειος· ὁ Συμεών· καὶ ἄλλοι, διὰ τοὺς ὁποίους τὸ νὰ διηγηθοῦμεν τώρα, φαίνεται περιττόν. Ἀλλ' ἐπειδὴ εἶχεν ὁ Ἅγιος τοιούτους ἐκλεκτοὺς ὑποτακτικοὺς, θεῖῳ Πνεύματι κινηθεὶς, ἐβουλεύθη νὰ κάμῃ ἄλλον ἡγούμενον, καὶ αὐτὸς νὰ ἡσυχάσῃ. Ποιήσας λοιπὸν ἡγούμενον τὸν προειρημένον Ἀρσένιον, καὶ διδάσκων αὐτὸν ἐμπρὸς εἰς ὅλους τοὺς ἀδελφούς, τοῦ εἶπεν· «ἐπειδὴ, ὦ Πάτερ καὶ ἀδελφὲ, ἐκλέχθης ἡγούμενος, πρέπει νὰ εἶσαι ὁ πλέον κατώτερος ἀπὸ ὅλους, κατὰ τὸν λόγον τοῦ Κυρίου, καὶ νὰ βαστάζῃς ὡς δυνατὸς τὰς ἀσθενείας τῶν ἀδυνάτων, καὶ νὰ ἰατρεύῃς ὡς ἰατρὸς τὰς ἀσθενείας τῶν ἀδελφῶν, καὶ νὰ ἐπιστρέφῃς ὡς ποιμὴν τὸ πλανώμενον πρόβατον· καὶ ἐκεῖνο ὁποῦ εἶναι ὑγιεινὸν νὰ τὸ ἐπιμελῆσαι νὰ προκόπτῃ εἰς τὰς ἀρετάς· ἐκεῖνο δὲ ὁποῦ εἶναι ψωριασμένον, καὶ δὲν εἶναι ἐλπίδα νὰ ἰατρευθῇ, νὰ τὸ χωρίζῃς ἀπὸ τὴν ποίμνην σου, διὰ νὰ μὴ ψωριάσουν καὶ τὰ ἐπίλοιπά πρόβατα. Καὶ ἀγωνίζου, τέκνον μου ἐν Κυρίῳ νὰ αὐξάνῃς τὸ ποίμνιον τοῦ Χριστοῦ· καὶ μὴν ἀγαπᾷς ἀναπαύσεις τοῦ σώματος θησαυρίζων τὰ πράγματα τοῦ μοναστηρίου διὰ τῆς ἀπόλαυσές σου, καὶ ὄχι διὰ τοὺς ἀδελφούς. Νὰ μὴν εὐγαίνῃς συχνὰ ἀπὸ τὸ μοναστῆρι, ἀρκετὸν εἶναι νὰ ἐξέρχεσαι ἅπαξ τοῦ μηνὸς διὰ τὰς πλέον ἀναγκαιοτέρας χρείας τοῦ μονκαστηρίου· τὰς δὲ λοιπὰς ἃς τὰς κάμνουν οἱ διακονηταί, διὰ νὰ μὴν ἔχῃς περισπασμοὺς, ὅπως καταγίνεσαι εἰς τὸ νὰ διδάσκῃς τοὺς ἀδελφοὺς, καὶ νὰ ἐπιμελῆσαι τὰς ψυχάς των, νὰ μὴν ἑτοιμάζῃς φαγητὰ ἐκλεκτὰ δι' ἑαυτὸν, καὶ διὰ τοὺς ἀδελφοὺς οὐτιδανὰ, καὶ ἐσὺ νὰ πίνῃς τὸν καλὸν οἶνον, καὶ οἱ ἄλλοι τὸν ὀξυνόν· ἀλλὰ ἡ τράπεζα νὰ εἶναι κοινὴ, ἢ μὲ χόρτα βρασμένα, καὶ ὄσπρια, ἢ μὲ ἰχθύας τὴν Κυριακὴν, καὶ τὰς δεσποτικὰς ἑορτὰς, ἐκτὸς μόνον ὅταν σοῦ τύχουν φίλοι, ἢ ἀσθένεια. Τὰς διακονίας τοῦ μοναστηρίου νὰ τὰς δίδῃς εἰς θεοφοβουμένους ἀδελφοὺς, καὶ νὰ τοὺς ἐξετάζῃς εἰς ὅλα λεπτομερῶς. Τοὺς νέους νὰ τοὺς παραγγέλῃς νὰ εἶναι συνεσταλμένοι, διὰ νὰ μὴ προξενοῦν βλάβην εἰς ἐκείνους

ὁποῦ τοὺς βλάπτουν. Καὶ ἐκείνους ὁποῦ ἔχουν πολὺν καιρὸν εἰς τὴν ἄσκησιν νὰ τοὺς νουθετᾷς νὰ ὑποφέρουν τοὺς πειρασμούς· νὰ ταπεινοφρονοῦν· νὰ πενθοῦν· νὰ ἐπιμελῶνται τὴν προσευχήν των· καὶ νὰ γίνωνται καλὸν παράδειγμα εἰς τοὺς ἄλλους. Τοὺς ἱερεῖς νὰ τοὺς διδάσκῃς τὴν εὐλάβειαν, τὴν ἡσυχίαν, τὴν μελέτην τῶν θείων Γραφῶν, τὴν μάθησιν τῶν Ἀποστολικῶν κανόνων, καὶ παραδόσεων· τὴν καθαρότητα τῆς καρδίας, τὴν παντοτεινὴν προσευχήν, καὶ κατάνυξιν, εἰς τὸ νὰ παραστέκωνται εἰς τὸ ἅγιον Βῆμα μὲ φόβον πολὺν, καὶ νὰ γίνωνται θεῖον ἄλας, καὶ φῶς εἰς τοὺς ἀδελφοὺς, καὶ νὰ ἔχουν λόγον ζωῆς. Νὰ μὴ θυμώνεσαι ἐναντίον εἰς τοὺς ἀδελφοὺς, χωρὶς αἰτίαν ὁποῦ νὰ προξενεῖ κίνδυνον ψυχῆς· εἰδὲ καὶ καμμίαν φορὰν κάμῃ χρεία νὰ θυμώνεται ἐναντίον εἰς τὰς ἀτάκτους, καὶ νὰ τοὺς παιδεύῃς μὲ ῥάβδον παιδείας διὰ νὰ κόψουν τὸ κακὸν, δὲν εἶναι καὶ τοῦτο ἀσυνήθιστον εἰς τὴν ἐκκλησίαν τοῦ Χριστοῦ. Ὅτι κάθε πρᾶγμα ὁποῦ γίνεται ἢ διὰ νὰ ἐμποδίσῃ τὸ κακὸν, ἢ διὰ νὰ βοηθήσῃ τὸ καλὸν, εἶναι θεάρεστον. Μὴ παραβλέψῃς οὔτε τὸ παραμικρὸν πρᾶγμα ὁποῦ γίνεται διὰ περιφρόνησιν τῆς εὐαγγελικῆς πολιτείας, καὶ τῆς καταστάσεως τῶν μοναχῶν, διὰ νὰ σὲ ἐπαινέσουν οἱ ἄνθρωποι ὡς πρᾶον. Ἀλλὰ μιμούμενος τὸν Χριστὸν κίνησε τὸν ἑαυτόν σου χωρὶς πάθος θυμοῦ, καὶ ὑπεράσπισε τὰς ἐντολὰς τοῦ Θεοῦ. Καὶ ἀκόμη νὰ ἐξετάζῃς καλὰ τοὺς λογισμοὺς ἑκάστου ἀδελφοῦ, καὶ νὰ τοὺς παραγγέλῃς νὰ εὐλαβοῦνται τὰ θεῖα· καὶ ἐὰν τὰ φυλάττῃς αὐτὰ, ὁ μισθός σου εἶναι πολὺς εἰς τοὺς οὐρανοὺς, καὶ ἡ κληρονομία σου ὁμοῦ μὲ τὸν Χριστόν. Ἔσεῖς δὲ, ὦ τέκνα, καὶ ἀδελφοὶ, καὶ πατέρες μου, τοὺς ὁποίους ἐσύναξα μὲ τὴν δύναμιν τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἀκούσατε ἐμὲ τὸν ἀνάξιον, καὶ ὑποταχθῆτε μὲ ὅλην σας τὴν ψυχὴν, καὶ τὴν καρδίαν εἰς τὸν ἡγούμενόν σας ὁποῦ ἐκλέχθη ἀπὸ τὴν χάριν τοῦ ἁγίου Πνεύματος, καὶ δεχθῆτε τον παρακαλῶ ἐν Χριστῷ, ὡς καὶ ἐμὲ, καὶ ἂς μὴ καταφρονέσῃ οὐδεὶς τὴν νεότητά του, οὐδὲ τὴν ἄτεχνον διδασκαλίαν του, διατὶ ὁ πρακτικὸς λόγος ὁποῦ ἔχει τὴν γνῶσιν τῆς θείας χάριτος εἶναι σοφώτερος ἀπὸ τὴν μεμωραμένην σοφίαν τῶν ἀνθρώωων. Ἂς μὴν ἀντιλέγῃ οὐδεὶς εἰς αὐτὸν, ἀλλὰ νὰ εἰσθαι ὅλοι εὐπειθεῖς, ὑπήκοοι εἰς τὸν πνευματικόν σας πατέρα, διὰ νὰ ἀγρυπνῇ καὶ αὐτός, καὶ νὰ εὔχεται διὰ τὰς ψυχάς σας μετὰ χαρᾶς, καὶ νὰ μὴ γογγύζῃ, διατὶ, καθὼς λέγει ὁ θεῖος Παῦλος, δὲν θέλει σᾶς ὠφελήσει αὐτό. Τοὺς λογισμοὺς ὁποῦ σᾶς σπείρουν οἱ δαίμονες νὰ τοὺς ἐξομολογεῖσθε εἰς αὐτὸν μὲ πίστιν καθαράν· ὅτι καθὼς οἱ ὄφεις, ἐν ὅσω κάθηνται ἐντὸς τῶν φωλεῶν των, ζοῦν, καὶ γεννοῦν καὶ ἄλλους πολλοὺς ὄφεις· ὅταν δὲ ἐξέλθουν ἔξω, καὶ φανοῦν εἰς τοὺς ἀνθρώπους φονεύονται ἀπὸ αὐτούς· ὁμοίως

καὶ οἱ πονηροὶ λογισμοὶ, ὅταν φανερώνωνται εἰς τοὺς πνευματικούς μας πατέρας, φονεύονται μὲ τὴν μάχαιραν τοῦ θείου λόγου, καὶ δὲν γεννοῦν εἰς ἡμᾶς ταῖς συγκατάθεσαις, εἰς τὰς ὁποίας ἀκολουθεῖ ἡ πρᾶξις τῶν κακῶν. Εἰ δὲ καὶ ἀπὸ ἀμέλειάν μας οἱ πονηροὶ λογισμοὶ ἔλθουν εἰς πρᾶξιν, καὶ πράξωμεν σφάλμα τι, ὡς ἄνθρωποι, οὐδὲ τότε, παρακαλῶ, νὰ χρονίσωμεν εἰς τὸ κακὸν, ἀλλὰ νὰ τρέξωμεν τὸ συντομώτερον καὶ νὰ προσπέσωμεν εἰς τοὺς πόδας τοῦ πνευματικοῦ μας πατρὸς, καὶ νὰ τοῦ ἐξομολογηθοῦμεν μὲ δάκρυα, χωρὶς ἐντροπὴν τὴν ἁμαρτίαν μας, καὶ μὲ θερμὴν μετάνοιαν νὰ δεχθοῦμεν τὸν κανόνα, ὅσον καὶ ἂν μᾶς δώσῃ, διὰ νὰ ἰαθοῦμεν τὸ συντομώτερον. Νὰ μὴ φαίνεσθαι δυσάρεστοι εἰς ὅσα κάμνῃ ἢ λέγῃ ὁ ἡγούμενος. Εἰ δὲ καὶ τύχῃ νὰ κάμῃ καὶ αὐτὸς τί ἐκτὸς τῶν κανόνων τῶν πατέρων μας, πρέπει νὰ ὑποταχθῆτε κατὰ τὸ παρὸν, καὶ ὕστερον οἱ γεροντότεροι καὶ ἐναρετώτεροι ἂς ὑπάγουν, καὶ ἂς τοῦ τὸ εἰποῦν κατὰ μόνας, καθὼς διορίζει ὁ μέγας Βασίλειος, διὰ νὰ κάμῃ διόρθωσιν. Καὶ εἰς τὴν ἡμέραν τοῦ πειρασμοῦ, καὶ τῆς πικρίας ὑπομείνατέ τον διὰ τὸν Κύριον, καὶ μὴν ἐναντιώνεσθε τελείως εἰς αὐτόν· διατὶ ὅποιος τοῦ ἀντιλέγει, ἐναντιώνεται εἰς τὴν ἐξουσίαν τοῦ Θεοῦ, κατὰ τὸν θεῖον Παῦλον.

Ὅθεν ὅσα εἶναι κατὰ τὰς ἐντολὰς τοῦ Θεοῦ, καὶ τοὺς Ἀποστολικοὺς κανόνας, καὶ διαταγὰς, χρέος ἔχετε νὰ τὸν ὑπακούητε εἰς αὐτὰ, καὶ νὰ πείθεσθε εἰς αὐτὸν, ὡς εἰς τὸν Χριστόν. Ὅσα δὲ εἶναι ἔξω ἀπὸ τὰς θείας ἐντολὰς, καὶ τοὺς νομους τῆς Ἐκκλησίας μας, ὄχι μόνον εἰς αὐτὸν δὲν πρέπει νὰ πείθεσθε, ὅταν σᾶς τὰ παραγγέλλει ἀλλὰ οὐδὲ ἄγγελος ἂν καταβῇ ἀτὸ τοὺς οὐρανοὺς καὶ νὰ σᾶς εἰπῇ τί ἐκτὸς ἀπ' ἐκεῖνα ὅπου μᾶς παρέδωκαν οἱ ἀπόστολοι, καὶ οἱ διάδοχοί των δὲν πρέπει νὰ τὸν ἀκούητε. Αὐτὰ λοιπὸν φυλάξετε τέκνα μου, καὶ ἀδελφοὶ, ὡς παρακαταθήκην, διὰ νὰ ἀπολαύσητε τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν μὲ τὴν χάριν τοῦ Χριστοῦ, καὶ νὰ συμβασιλεύσητε ὁμοῦ μὲ τὸν δεσπότην Χριστὸν, καὶ νὰ κληρονομήσητε τὰ ἀγαθὰ τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ, τὰ ὁποῖα εἶναι ἑτοιμασμένα διὰ τοὺς δικαίους πρὸ καταβολῆς κόσμου. Ἀσπάσθητε λοιπὸν ἐν φιλήματι ἁγίῳ καὶ ἐμὲ καὶ τὸν πνευματικόν σας πατέρα τὸν κύριον ἡγούμενον. Καὶ ὁ Θεὸς ἡ εἰρήνη ἡ πάντα νοῦν ὑπερέχουσα, εὔχομαι νὰ χαρίσῃ εἰς ὑμᾶς τὴν εἰρήνην αὐτοῦ, καὶ νὰ σᾶς ὁδηγήσῃ εἰς τὴν ὁδὸν τῶν ἐντολῶν του, καὶ φυλάσσοντες τὴν πίστιν εἰς τοὺς κατὰ Θεὸν πατέρα σας, νὰ σᾶς αὐξήσῃ τὸ ποίμνιον αὐτοῦ εἰς πλῆθος ἅγιον, εἰς λαὸν περιούσιον, καὶ εἰς βασίλειον αὐτοῦ ἱεράτευμα ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ. Ἀμήν.

Αὐτὰ εἶπεν ὁ ἅγιος, καὶ λαμβάνων ἀπὸ ὅλους τὴν συγχώρησιν, ἐμβῆκε μὶ πολλὴν προθυμίαν εἰς τὸ ἐργαστήριον τῆς ποθουμένης του ἡσυχίας, καὶ προκόπτων καθ' ἑκάστην εἰς τὸ ἔμπροσθεν,

ἐκαθάρθη εἰς ἄκρον τὸν νοῦν, καὶ ἐπληρώθη τῶν θείων χαρισμάτων τοῦ πνεύματος. Καὶ τότε συνέγραψε λόγους ἀσκητικοὺς κεφαλαιωδῶς περὶ ἀρετῆς, καὶ κακιῶν, καὶ ἔγινε ποταμὸς Θεοῦ πεπληρωμένος ὑδάτων τοῦ Πνεύματος. Ἐπειδὴ λοιπὸν ὁ ἅγιος ἔγινεν ὅμοιος μὲ τοὺς παλαιοὺς πατέρας διὰ λόγου καὶ βίου, καὶ γνώσεως, ἔπρεπε καὶ αὐτὸς νὰ διέλθῃ διὰ τοῦ πυρὸς κατὰ πειρασμῶν, καὶ νὰ δοκιμασθῇ ἡ ὑπομονή του, καθὼς τοῦ Ἰώβ· καὶ ἡ ἀρχὴ τῶν πειρασμῶν ἦτο τοιαύτη. Συμεὼν ὁ εὐλαβὴς ἐκεῖνος ὁ ἄνθρωπος τοῦ Θεοῦ καὶ πνευματικὸς πατὴρ, τούτου τοῦ ἁγίου, ἐπειδὴ ἔφθασεν εἰς βαθὺ γῆρας, καὶ ἐγυμνάσθη τεσσαράκοντα πέντε χρόνους μὲ τοὺς ἀγῶνας τῆς ἀσκήσεως, καὶ ἔλαμψε μὲ χαρίσματα ἀποστολικὰ, καὶ μὲ πολλὰ θαύματα καὶ μὴ ὢν μαθηματικὸς, καὶ αὐτὸς συνέγραψε βιβλίον ὁλόκληρον ψυχωφελέστατον. Τέλος προγνωρίσας τὸν θάνατόν του ἀπῆλθε πρὸς Κύριον. Διὰ τοῦτο ὁ μαθητὴς αὐτοῦ ὁ ἅγιος Συμεὼν, γνωρίζων τὰ κατορθώματά του ἀκριβῶς, ἐγκωμίαζεν αὐτὸν μὲ πνευματικοὺς ὕμνους, καὶ ἐγκώμια. Καὶ διὰ νὰ παρακινήσῃ πολλοὺς νὰ τὸν μιμηθοῦν, ἑώρταζε κατ' ἔτος λαμπρῶς τὴν μνήμην του, καὶ ἱστόρησε καὶ τὴν ἱεράν του εἰκόνα. Ἤκουσεν αὐτὰ ὁ τότε πατριάρχης Σέργιος, καὶ καλέσας τὸν ἅγιον, καὶ μαθὼν παρ' αὐτοῦ τὴν αἰτίαν, ἐζήτησε νὰ ἰδῇ τὸν βίον τοῦ ἑορταζομένου ἁγίου, καὶ τοὺς ὕμνους καὶ τὰ ἐγκώμια, καὶ ἀναγινώσκων αὐτὰ ἐθαύμασε καὶ τὸν βίον καὶ τοὺς ὕμνους, ἐπῄνεσε πολλὰ καὶ τὸν ἅγιον Συμεὼν δι' ὅλα αὐτά. Ὅθεν τοῦ εἶπε νὰ δίδῃ καὶ εἰς αὐτὸν τὴν εἴδησιν, ὅταν εἶναι ἡ μνήμη του, διὰ νὰ κάμνῃ καὶ αὐτὸς τὴν πρέπουσαν τιμὴν εἰς τὸν ἅγιον, καὶ νὰ στέλλῃ λαμπάδας, καὶ θυμιάματα εἰς τὴν ἑορτήν του. Τὰ ὁποῖα καὶ ἐγίνοντο εἰς χρόνους δέκα ἕξ. Καὶ ὁ μὲν Θεὸς ἐδοξάζετο εἰς τὴν μνήμην τοῦ δούλου του. Πολλοὶ δὲ ἐπαρακινοῦντο εἰς τὴν μίμησιν τῶν ἔργων του καὶ τῶν ἀρετῶν του. Ἀλλ' ὁ μισόκαλος διάβολος δὲν ὑπέφερε νὰ βλέπῃ ταῦτα, ἀλλὰ μεταχειρισθεὶς τὸ πάθος τοῦ φθόνου, ἐκίνησε κατ' αὐτοῦ διαφόρους πειρασμοὺς, καὶ ἀκούσατε.

Ὁ μητροπολίτης Στέφανος ὀνομαζόμενος Νικομηδείας σοφὸς εἰς τὴν ἔξω σοφίαν, καὶ μαθηματικὸς, καὶ δύναμιν λόγων ἔχων πολλὴν παραιτήσας τὴν ἐπαρχίαν του, ἐκάθητο εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν καὶ εἶχε παρρησίαν πολλὴν κοντὰ εἰς τὸν Πατριάρχην, καὶ εἰς τὸν βασιλέα. Οὗτος ἀκούων πολλοὺς ὅπου ἐπῄνουν τὴν γνῶσιν, καὶ σοφίαν, καὶ ἀρετὴν τοῦ ἁγίου Συμεὼν, καὶ μάλιστα πῶς ἐσύνθετε λόγους θαυμασίους, ἀπὸ τὸν φθόνον του ἐκατηγόρει ἐκείνους ὅπου τὸν ἐφήμιζον, καὶ ἔλεγε διὰ τὸν ἅγιον, πῶς εἶναι ἀμαθὴς καὶ ἀγράμματος. Καὶ τέλος πάντων μὴ ὑποφέρων ἀπὸ τὸν φθόνον του, ἐκινήθη

κατὰ τοῦ ἁγίου. Καὶ μὲ τὸ νὰ μὴν ηὗρε καμίαν κατηγορίαν νὰ τοῦ εἰπῇ, μὲ ὅλον ὅπου ἐξήτασε πολλὰ διὰ νὰ εὕρῃ, τί κάμνει ; παρακινεῖ τινας κληρικοὺς, καὶ ἐκεῖνοι πάλιν παρακινοῦν ἄλλους ἀπὸ τὸ μοναστήριον τοῦ ἁγίου νὰ τὸν κατηγορήσουν διὰ τὴν ἑορτὴν ὅπου ἔκαμνε τοῦ πνευματικοῦ του πατρὸς καὶ διδασκάλου. Καὶ ἀπὸ τὸ ἓν μέρος ἐκεῖνοι, καὶ ἀπὸ τὸ ἄλλο ὁ Στέφανος ἔλεγον κατὰ τοῦ δικαίου ἀνομίαν εἰς τὰς ἀκοὰς τοῦ Πατριάρχου, καὶ τῶν ἀρχιερέων. Ὁ δὲ πατριάρχης, καὶ οἱ ἀρχιερεῖς γνωρίζοντες ὅτι ἀπὸ φθόνον ἐκινήθη ὁ Στέφανος, δὲν ἔδιδαν ἀκρόασιν εἰς τὰ λεγόμενα· καὶ ἕως δύο ἔτη ἔγεινε τρόπον τινὰ πόλεμος μεταξὺ τῆς ἀληθείας τοῦ ἁγίου καὶ τοῦ ψεύδους τοῦ Στεφάνου. Ἀλλὰ τελευταῖον ἐνίκησε, κατὰ θείαν συγχώρησιν, τὸ κακὸν, καὶ τὸ ψεῦδος, καὶ ἐνικήθη τὸ καλὸν καὶ ἡ ἀλήθεια. Καὶ ὁ Πατριάρχης, καὶ οἱ ἀρχιερεῖς ἔδωκαν ἄδειαν εἰς τὸν Στέφανον, (ἐπειδὴ καθ' ἡμέραν τοὺς ἐνωχλοῦσε,)νὰ εὕρῃ καμμίαν κατηγορίαν τοῦ ἁγίου διὰ νὰ μὴ γείνῃ χωρὶς πρόφασιν ἡκαταδίκη του. Περιεργαζόμενος λοιπὸν ὁ Στέφανος, καὶ μαθάνων, ὅτι ὁ γέρων τοῦ ἁγίου, ὅταν ἔζη ἂν καὶ ἦτο νεκρὸς πρὸς νεκρὸν εἰς ἕκαστον ὅπου ἤθελε πλησιάσῃ εἰς αὐτὸν, ὅμως διὰ νὰ φύγῃ τὸν ἔπαινον τῶν ἀνθρώπων, ἔκρυπτε τὴν τοιαύτην νέκρωσιν, καὶ ἔλεγε πῶς ἐσκανδαλίζετο. Τοῦτο ηὗρεν ὡς αἰτίαν κατηγορίας ὁ Στέφανος, καὶ ἔλεγεν εἰς τὴν σύνοδον, ὅτι ὁ Συμεὼν ἑορτάζει, καὶ δοξάζει, ὡς ἅγιον τὸν γέροντά του, ὅπου ἦτο ἁμαρτωλὸς, καὶ ἔλεγε πῶς σκανδαλίζεται, καὶ ἱστόρησε καὶ τὴν εἰκόνα του καὶ τὴν προσκυνεῖ. (Ἀληθῶς αὐτὴ εἶναι μία κατηγορία παρομοία μὲ ἐκείνην ὅπου ἔλεγον οἱ ἑβραῖοι κατὰ τοῦ Κυρίου ὅτι εἶναι λαίμαργος καὶ οἰνοπότης, καὶ φίλος τελωνῶν, καὶ ἁμαρτωλῶν, καὶ ὅτι ἐτιμοῦσε τὸν Θεὸν, καὶ πατέρα του.) Τότε προσεκλήθη ὁ ἅγιος διὰ νὰ ἀπολογηθῇ ἐπὶ Συνόδου,καὶ ἠρωτήθη παρὰ τοῦ πατριάρχου διὰ τὴν ἑορτὴν καὶ τὴν μεγάλην τιμὴν ὅπου κάμνει τοῦ γέροντός, καὶ μάλιστα, ὅπου ὁ θεοφιλέστατος Στέφανος λέγει τινὰς κατηγορίας ἐναντίον του· καὶἔπειτα ἐπαρακινήθη ἀπ' ὅλην τὴν σύνοδον νὰ ἀφήσῃ τὴν τόσην μεγάλην φιλοτιμίαν ὅπου κάμνει εἰς τὴν ἑορτὴν τοῦ γέροντός του, καὶ νὰ τὴν κάμνῃ ὀλιγωτέραν, διατὶ ἔτζι θέλει παύσει καὶ ὁ κατήγορός του ὁ Στέφανος, καὶ αὐτοὶ θέλει ἐλευθερωθοῦν ἀπὸ τὰς συχνὰς ἐνοχλήσεις ἐκείνου. Εἰς τὰ ὁποῖα ἀπεκρίθη ὁ ἅγιος· «Ἐκεῖνα ὅπου δύναμαι νὰ εἴπω περὶ τῆς ἑορτῆς τοῦ πνευματικοῦ μου καλλίτερον τὰ γινώσκεις, ὦ παναγιώτατε Δέσποτα, ἀπὸ ἐμὲ τὸν δοῦλόν σου· τὰς δὲ κατηγορίας ὅπου λέγει ὁ θεοφιλέστατος Στέφανος, ὅταν τὰς ἀποδείξῃ μὲ βεβαιότητα, τότε θέλω ἀποκριθῆ. Ὁ δὲ πατριάρχης τοῦ εἶπε νὰ ἀποδείξῃ, ἐὰν κάμνῃ τὴν μνήμην τοῦ γέροντός του κατὰ τὴν παράδο-

σιν τῶν Ἀποστόλων, καὶ τῶν ἁγίων πατέρων τῆς ἐκκλησίας μας. Καὶ ὁ ἅγιος ἄρχισε νὰ λέγῃ ὡς ἑξῆς. «Ἁγία καὶ ἱερὰ σύνοδος, ποῖος δὲν γνωρίζει τὰς διαταγὰς τῶν ἁγίων ἀποστόλων ὅπου λέγουν· «τὸν λαλοῦντά σοι τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ δοξάσεις, μνησθήσῃ δὲ αὐτοῦ ἡμέρας καὶ νυκτὸς, τιμήσεις δὲ αὐτὸν, ὡς τοῦ εὖ εἶναί σοι πρόξενον γενόμενον » καὶ ἐὰν ὁ Θεὸς προστάζῃ νὰ τιμῶμεν τοὺς σαρκικοὺς γονεῖς λέγων· «τίμα τὸν πατέρα σου, καὶ τὴν μητέρα σου, ἵνα εὖ σοι γένηται, καὶ, ὁ κακολογῶν πατέρα, ἢ μητέρα θανάτῳ τελειοτάτῳ.» Πόσον περισσότερον θέλει μᾶς δίδάξει ἡ θεία Γραφὴ νὰ τιμῶμεν τοὺς πνευματικοὺς πατέρας διὰ μέσου τῶν ὁποίων ἀνεγεννήθημεν διὰ τῆς χάριτος τοῦ ἁγίου Πνεύματος, καὶ ἐγενόμεθα συγκληρονόμοι τῶν ἐπαγγελιῶν τοῦ Θεοῦ ; ὁ δὲ θεῖος Χρυσόστομος ἐγκωμιάζων τὸν ἅγιον Φιλογόνιον λέγει· ἀνίσως ἐκεῖνος ὅπου κακολογεῖ τὸν πατέρα του θανατώνεται, φανερὸν εἶναι, ὅτι ἐκεῖνος ὅπου τὸν ἐπαινεῖ, καὶ τὸν ἐγκωμιάζει, θέλει ἀπολαύσει ζωήν. Καὶ μάλιστα ὅπου ὁ ἔπαινος, καὶ τὰ ἐγκώμια, δὲν κάμνουν τιμιωτέρους τοὺς ἀποθανόντας, διότι ἐκεῖνοι δὲν ἔχουν χρείαν ἀπὸ ἐγκώμια, ἀλλὰ ὠφελοῦν ἡμᾶς τοὺς ζῶντας, μὲ τὸ νὰ μᾶς παρακινοῦν νὰ μιμώθα τὰς ἀρετὰς ἐκείνων. Ὅτι δὲ εἶναι δεκτὸν εἰς τὸν Θεὸν τοῦτο ὅπου κάμνω ἐγὼ, τὸ μαρτυρεῖ καὶ ὁ θεόπτης Μωϋσῆς ὅπου ἔγραψε τούς βίους τῶν παλαιῶν, ὡς καὶ αὐτὸν τὸν ἰδικόν του. Καὶ ἡ αἰτία εἶναι καθὼς λέγει ὁ θεῖος Χρυσόστομος, διὰ νὰ γνωρίσωμεν ὅτι καὶ ἐκεῖνοι ἦσαν μιᾶς καὶ τῆς αὐτῆς φύσεως μὲ τὴν ἰδικήν μας, καὶ ἐκατόρθωσαν κάθε ἀρετὴν ὁμοίως καὶ ἡμεῖς νὰ τοὺς μιμηθῶμεν. καὶ συντόμως εἰπεῖν, τοῦτο ὅπου ἐγὼ ποιῶ, εἶναι καὶ εἰς δόξαν Θεοῦ, καὶ εἰς ὠφέλειαν τοῦ λαοῦ, καὶ εὐφροσύνην, ὡς λέγει ὁ Σολομών· «ἐγκωμιαζομένου δικαίου εὐφρανθήσονται λαοί. Καὶ εἰς ἐγκώμιον τῶν δικαίων, καὶ τῶν καλῶν ἔργων. Λέγει δὲ καὶ ὁ μέγας Βασίλειος εἰς ἐγκώμιον ὅπου κάμνει πρὸς Γόρδιον τὸν μάρτυρα· ὅτι ἡ ἱστορία τῶν ἐναρέτων γίνεται ὡς ἓν φῶς εἰς τοὺς θέλοντας σωθῆναι. Ὁ δὲ θεολόγος Γρηγόριος λέγει· δὲν εἶναι πρέπον, οὔτε δίκαιον νὰ τιμῶνται μὲ ἱστορίας αἱ πολιτεῖαι τῶν ἀσεβῶν, καὶ οἱ βίοι τῶν δικαίων καὶ τῶν εὐσεβῶν νὰ σιωπῶνται.

Λοιπὸν ἐπειδὴ αὐτὰ ὅλα, καὶ ἄλλα περισσότερα τὰ διδάσκουν οἱ θεῖοι Ἀπόστολοι, καὶ διδάσκαλοι τῆς Ἐκκλησίας μας, πῶς πρέπει νὰ ἀκούσωμεν ἄλλον ἄνθρωπον ὁποῦ διδάσκει τὰ ἐναντία ; εἰ δὲ καὶ γινώσκει ὁ κατήγορός μου ἄλλο τί ὁποῦ ἐλάνθασεν ἐμὲ, ἂς τὸ εἰπῇ φανερά». Ἀλλὰ ὁ κατήγορος Στέφανος δὲν εἶχε τί ἀπὸ τὴν θείαν γραφὴν. διὰ νὰ εἰπῇ ἐναντίον εἰς αὐτά· ὅμως μὲ τὸ νὰ εἶχε τὴν σύνοδον βοηθόν του, ἐφαίνετο ὁ ἅγιος πῶς ψάλλει εἰς κωφοὺς, καὶ οὕτως ἐλύθη ἡ σύνοδος.

Ὁ οὖν Στέφανος σύρων τὸν ἅγιον εἰς κρίσεις χρόνους ὁλοκλήρους ἓξ, παρακινεῖ τινὰς ἐκ τῆς μονῆς τοῦ ὁσίου, μιμητὰς τοῦ Ἰούδα, καὶ λαμβάνουν διὰ νυκτὸς τὴν εἰκόνα τοῦ ἑορταζομένου ἁγίου Συμεὼν οὖσαν ζωγραφισμένην ὁμοῦ μὲ τὸν Χριστὸν, καὶ μὲ ἄλλους ἁγίους, καὶ τὴν φέρουν εἰς τὸν Πατριάρχην, καὶ τοὺς ἀρχιερεῖς. Οἱ δὲ ἰδόντες αὐτὴν ἐλάλησαν τὸν ἅγιον νὰ ἔλθῃ νὰ ἀπολογηθῇ δι' αὐτήν· ὁ ὁποῖος ἐπῆγε καὶ ἀπολογήθη οὕτω. «Δὲν ἔκαμα οὐδὲν πρᾶγμα ἐκτὸς ἀπὸ τὴν παράδοσιν τῶν Ἀποστόλων, καὶ τῶν πατέρων, οἱ ὁποῖοι μᾶς ἐπαρέδωκαν νὰ ἱστοροῦμεν τὰς εἰκόνας τῶν ἁγίων· ἐπειδὴ ἡ εἰς αὐτοὺς τιμὴ, ἀναφέρεται εἰς τὸ πρωτότυπον, δηλαδὴ τὸν Χριστὸν τοῦ ὁποίου ἐφόρεσαν τὴν εἰκόνα, καθὼς καὶ αὐτὸς ἐφόρεσε τὴν εἰδικήν μας ἀνθρωπίνην εἰκόνα. Λοιπὸν ἐγὼ προσκυνῶν τὴν εἰκόνα τοῦ ἁγίου πατρός μου ἐν αὐτῷ προσκυνῶ τὸν Χριστὸν, ἐπειδὴ καὶ αὐτὸς ὑπάρχει ἐν τῷ Χριστῷ διὰ τοῦ Πνεύματος. «Ἐν ἐκείνῃ »γὰρ, φησὶ, τῇ ἡμέρᾳ γνώσεσθεύμεῖς, ὅτι ἐγὼ ἐν τῷ Πατρί μου, καὶ ὑμεῖς ἐν ἐμοὶ, κἀγὼ ἐν ὑμῖν». ὁ δὲ Δαμασκηνὸς Ἰωάννης λέγει, ἂς ἱστορήσωμεν τὰς εἰκόνας τῶν ἁγίων καὶ βλέποντες αὐτὰς ἂς γένωμεν καὶ ὑμεῖς ἔμψυχοι εἰκόνες αὐτῶν, μιμούμενοι τὰς ἀρετάς των». Αὐτὰ εἶπεν ὁ ἅγιος· καὶ προσκυνήσας τὴν εἰκόνα ἔμπροσθεν εἰς ὅλους, τὴν ἠσπάσθη λέγων»· ἅγιε Συμεὼν ὁποῦ ἔγινες σύμμορφος τῆς εἰκόνος τοῦ Χριστοῦ διὰ τοῦ ἁγίου Πνεύματος, καὶ ὁποῦ ἐδοξάσθης μὲ τὰ θαύματα, πρέσβευε νὰ μοῦ δοθῇ δύναμις, διὰ νὰ ὑπομείνω τὸν ἀγῶνα ὁποῦ πάσχω σήμερον διὰ τὴν ἀγάπην σου». Ἀφ' οὗ δὲ εἶπε ταῦτα, στρέφεται πρὸς τὸν Στέφανον καὶ τοῦ λέγει· «εὖγέ σου, καλέ μου δέσποτα, διὰ τὴν ἐναντιότητα ὁποῦ δείχνεις κατὰ τοῦ δικαίου· ὅμως τί ἀργοπορεῖς; ὅλα εἶναι ἐδικά σου· καὶ ἐγὼ ἕτοιμος εἶμαι νὰ πάθω ὅσα ὁ φθόνος ἡτοίμασεν εἰς ἐμέ».

Ταῦτα ἀκούων ὁ Στέφανος, ἔτριζε τοὺς ὀδόντας του ἀπὸ τὸν φθόνον· ὅθεν πείθει τὸν πατριάρχην νὰ ξύσουν ἀπὸ τὴν εἰκόνα τὸ, ἅγιος, ὄνομα, καὶ οὕτω ξυσμένην τὴν ἔδωκαν εἰς τὸν ἅγιον, καὶ ἀνεχώρησεν. Ἀφ' οὗ δὲ ὁ ἅγιος ἀνεχώρησε, πείθει πάλιν τὸν πατριάρχην ὁ Στέφανος καὶ στέλλει ἀνθρώπους καὶ ἐχάλασαν ὅλας τὰς εἰκόνας τοῦ ἁγίου Συμεὼν, ὅπου καὶ ἂν ἦτον ζωγραφισμέναι, καὶ ἄλλαις μὲν ἔσχισεν μὲ τὰ τσεκούρια, ἄλλας δὲ ἐκτυποῦσαν εἰς τὸ κεφάλι, εἰς τὸ στῆθος, εἰς τὴν κοιλίαν, καὶ εἰς τοὺς μηροὺς, καὶ τὰς ἔκαμναν κονιορτὸν, καὶ ἄλλας ἔχριαν μὲ ἄσβεστον, καὶ κάρβουνα· καὶ δὲν ἐνθυμήθησαν ἐκεῖ ὅπου λέγει ὁ ἅγιος Ἰωάννης ὁ Δαμασκηνὸς· «ὅτι »ἐκεῖνος ὅπου ἐπιχειρισθῇ νὰ χαλάσῃ εἰκόνα ἁγίου καὶ δὲν τιμᾷ, »καὶ ἀσπάζεται ταύτην, εἶνε ἐχθρὸς τοῦ Χριστοῦ, καὶ τῶν ἁγίων, »καὶ βοηθὸς τοῦ διαβόλου, καὶ τῶν δαιμόνων του, καὶ δείχνει μὲ τὸ

»ἔργον τὴν λύπην ὁποῦ ἔχει, διατὶ ὁ Θεὸς, καὶ οἱ ἅγιοί του τιμῶν-»ται καὶ δοξάζονται».

Οὔτε κἂν ἐσυλλογίσθησαν, ὅτι εἰς μερικὰς ἐκκλησίας ἱστοροῦνται κυνήγια, καὶ χοροὶ, καὶ σκύλλοι, καὶ μαΐμοῦδες, καὶ ὄφεις καὶ πουλία, καὶ θηρία, καὶ νομίζονται πῶς εἶναι τέρψις, καὶ στολισμὸς εἰς αὐτάς. Αἱ δὲ μορφαὶ καὶ εἰκόνες τῶν ἀνθρώπων, τὴν ὁποίαν τὴν μορφὴν ἔλαβεν ὁ Θεὸς, νὰ συντρίβωνται ὡς εἴδωλα. Ταῦτα βλέπων ὁ ἅγιος, καὶ οἱ λοιποὶ μοναχοὶ, καὶ λαϊκοὶ ἐθρήνουν, καὶ ὠλοφύροντο· ὅθεν ἀπεφάσισε καὶ κάμνει ἐγγράφως ἀπολογίαν δι' ὅσα κατηγορεῖται, τὴν ὁποίαν ἐφύλαξεν εἰς δευτέραν κρίσιν. Μετ' ὀλίγον πάλιν ἐκαλέσθη εἰς τὸ κριτήριον, καὶ ἐπροστάχθη νὰ ἀφήσῃ τὰ ἐγκώμια, καὶ τὴν ἑορτὴν τοῦ ἁγίου, ἢ νὰ ἐξορισθῇ ἀπὸ τὸ μοναστήριον, καὶ ἀπὸ ὅλην τὴν Κωνσταντινούπολιν. Ἔδωσε δὲ ὁ ἅγιος καὶ τὴν ἀπολογίαν του εἰς τὸν πατριάρχην, τὴν ὁποίαν ὅλοι ἐθαύμασαν ἀναγινώσκοντες αὐτὴν, καὶ δὲν ἐδυνήθησαν νὰ τὴν ἀνατρέψουν μὲ ψευδοσυλλογισμοὺς, ὅμως κρυφίως ἀπεφάσισαν τὴν κατὰ τοῦ ἁγίου ἐξορίαν. Ὅθεν ἀπερνῶντες αὐτὸν τὴν προποντίδα τῆς Χρυσουπόλεως, τὸν εὔγαλαν εἰς τὸ ἀντίπεραν ἐρημόκαστρον Παλουκητὸν ὀνομαζόμενον, καὶ τὸν ἄφησαν χωρὶς τὰ ἀναγκαῖα σκεπάσματα εἰς καιρὸν χειμῶνος, καὶ χωρὶς οὐδὲ μιᾶς ἡμέρας τροφήν.

Ὁ δὲ ἅγιος δὲν ἐλυπήθη τελείως εἰς τοῦτο, ἀλλ' εὐχαριστῶν τὸν Θεὸν ἐπεριτρυγύριζε τὸ ἐκεῖσε ὄρος, ψάλλων τοὺς εἰς τὰ τοιαῦτα οἰκείους ψαλμούς· ὕστερον δὲ καταβαίνων, ἐμβῆκεν εἰς ἕνα παρακκλήσιον τῆς ἁγίας Μαρίνης σεσαθρωμένον ὁποῦ ἦτον ἐκεῖ, καὶ ἀνεπαύθη ὀλίγον, καὶ τότε γράφει πρὸς τὸν φίλον Στέφανον, εὐχαριστῶν αὐτὸν εἰς αὐτὰ ὁποῦ τοῦ ἔκαμε, διὰ μέσου τῶν ὁποίων τοῦ ἐπροξένησε μεγάλην χαρὰν καὶ ἀγαλλίασιν εἰς τὴν ψυχὴν, καὶ ὅτι να προσθέσῃ, ἂν ἔχῃ καὶ ἄλλα, διὰ νὰ γένῃ ὁ μισθός του ἀπὸ τὸν Θεὸν πλουσιώτερος

Ὁ δὲ Στέφανος δεξάμενος τὴν ἐπιστολὴν τοῦ ἁγίου, διὰ γραμμάτων μὲν οὐδὲν ἀπεκρίθη, διότι ἦτον ἀδύνατος· ὅμως μὲ τὸ ἔργον ἐπῆγε πάλιν εἰς τὸν πατριάρχην, καὶ ἐκρυφομουρμούρισεν εἰς τὸ οὖς του, καὶ τὸν ἐκατάπεισε, καὶ στέλλει ἀνθρώπους, καὶ ἀνασκάπτουν τὸ ἔδαφος ὅλον τοῦ κελλίου του, καὶ τὴν σκέπην ἐξεσκέπασαν, καὶ τοὺς τοίχους ἐτρύπησαν, ἐπειδὴ καὶ ὑπωπτεύθη ὁ φιλαργυρώτερος Στέφανος, ὅτι ὁ ἅγιος εἶχε χωσμένους θησαυροὺς χρυσίου, καὶ διὰ τοῦτο ἔκαμνε τὴν τόσην ἐλεημοσύνην. Μὴ εὑρόντες δὲ οἱ ἀπεσταλμένοι τίποτε ἀπὸ ὅσα ἤλπιζαν, ἐπῆραν τὰ βιβλία του, καὶ τὰ ὀλίγα σκεπάσματα ὁποῦ εἶχε πρὸς μικρὰν παρηγορίαν τοῦ σώματος, καὶ ἔφυγον· τὸ ὁποῖον μαθὼν ὁ ἅγιος, μετὰ χαρᾶς ἐδέχθη τὴν ἁρπαγὴν

τῶν ὑπαρχόντων του, καὶ κατεγέλασε τὴν τοιαύτην ἀνοησίαν τῶν ἐχθρῶν του, καὶ πάλιν γράφει πρὸς τὸν Στέφανον, καὶ τοῦ φανερώνει. ὅτι ἐπάνω εἰς τοὺς πρώτους στεφάνους τοῦ ἐπρόσθεσε καὶ ἄλλους· καὶ ὅτι δὲν ἔχει τί νὰ ἀνταποδώσῃ διὰ τὰς εὐεργεσίας ὁποῦ τοῦ κάμνει· καὶ ὅτι νὰ προσθέσῃ ἀκόμη κοντὰ εἰς αὐτὰ, ἐκεῖνα ὁποῦ τοῦ κάμνουν γλυκυτέρους τοὺς πόνους, διατὶ αὐτὰ ἐπροξένησαν εἰς τὴν ψυχήν του χαρὰν, καὶ εὐφροσύνην, καὶ τὸν ἤνωσαν ταχύτερον μὲ τὸν ἠγαπημένον του Θεὸν, διὰ τὸν ὁποῖον τὰ πάσχει αὐτὰ μὲ τὴν συνέργειάν του.

Ἀλλ' ἐπειδὴ τὸ παρεκκλήσιον ἐκεῖνο ὁποῦ εὑρίσκετο ὁ ἅγιος ἦτον ἑνὸς ἀξιωματικοῦ ἄρχοντος Χριστοφόρου τοῦ Φαγούρα λεγομένου· αὐτὸς μανθάνων τὴν ἐξορίαν του, ὡς μαθητής του ὢν καὶ αὐτὸς, ἐπῆγε καὶ τὸν ἀντάμωσε· καὶ βλέπων αὐτὸν ὑστερημένον πάντων τῶν πρὸς τὸ ζῆν ἀναγκαίων ἐλυπήθη πολλὰ, καὶ ἐταλάνισε τοὺς αἰτίους των ἐκείνου πειρασμῶν, καὶ ὑπεσχέθη νὰ τοῦ στέλλῃ ὅλα τὰ χρειαζόμενα. Ὁ δὲ ἅγιος τὸν ἐπαρακάλεσε ὄχι τόσον διὰ τὴν ζωοτροφίαν του, ὅσον διὰ νὰ ἀφιερώσῃ τὸ παρεκκλήσιον εἰς τὸν Θεὸν, καὶ νὰ γένῃ μὲ τὸν καιρὸν μοναστήριον, τὸ ὁποῖον μετὰ χαρᾶς τὸ ἐδέχθη ὁ ἄρχων καὶ τοῦ τὸ ἐχάρισε παρευθὺς, καὶ τὸ ἀφιέρωσεν εἰς τὸν Θεόν. Καὶ περὶ μὲν τῆς οἰκοδομῆς αὐτοῦ, ἂς ἀναμείνῃ ὁ λόγος.

Ἐπειδὴ ἡ φήμη τοῦ ἁγίου ἔφθασεν εἰς πολλοὺς τόπους, καὶ ἔσυρε πολλοὺς χριστιανοὺς νὰ πηγαίνουν εἰς αὐτὸν, ὅσοι ἐγίνωσκον τὴν ἀλήθειαν ἐκείνων ὁποῦ ἔγιναν εἰς αὐτὸν τὸν ἐμακάριζαν· ὅσοι πάλιν δὲν ἐγίνωσκον ἐσκανδαλίζοντο. Τοὺς ὁποίους διὰ νὰ θεραπεύσῃ ὁ Ἅγιος καὶ νὰ δείξῃ τὸν ἑαυτόν του ἀθῶον, ἔγραψε μὲ λέξεις ἁπλᾶς τὴν αἰτίαν τῆς ἐξορίας του, τὴν ὁποίαν ἔστειλεν καὶ εἰς τὸν Γενέσιον Πατρίκιον, καὶ εἰς τοὺς λοιποὺς ἄρχοντας, τὰ πνευματικά του τέκνα γράφων πρὸς αὐτοὺς νά τὴν ἀναφέρουν εἰς τὸν πατριάρχην. Οἱ δὲ ἄρχοντες προσῆλθον εἰς τὸν πατριάρχην τοῦ ἐνεχείρισαν τὴν ἀναφοράν· καὶ ὁ πατριάρχης βλέπων τοὺς ἄρχοντας, πῶς ἦτον πολλοὶ, καὶ φοβηθεὶς νὰ μὴ τὸ μάθῃ καὶ ὁ βασιλεὺς, διέταξε νὰ ἀναγνωσθοῦν τὰ γράμματα ἐπὶ συνόδου. Καὶ ἀκούοντες αὐτὰ οἱ ἀρχιερεῖς, ἄλλοι ἐκατηγοροῦσαν πολλὰ τὸν Στέφανον, καὶ ἄλλοι ἐπαινοῦσαν τὸν ἅγιον. Ἀλλὰ καὶ ὁ πατριάρχης εἶπεν· «ἐγὼ δὲν ἔλαβα καμμίαν κακὴν ὑπόληψιν ποτὲ εἰς τὸν κὺρ Συμεὼν, ἀλλὰ μάλιστα ἀναγινώσκον τὰ πρὸς τόν γέροντά του, ἐθαύμασα τὴν πολιτείαν του, καὶ τοῦ ἔδωκα ἄδειαν νὰ τὸν ἐορτάζῃ. Ὅμως ἐπειδὴ ἀπὸ τὸ ἓν μέρος ὁ Στέφανος ἐσυγχίσθη μὲ αὐτόν, καὶ ἐκίνησε ψευδομαρτυρίας ἐναντίον του, καὶ καθ' ἑκάστην μᾶς ἐνοχλοῦσε, καὶ ἀπὸ τὸ ἄλλο ὁ κὺρ Συμεὼν δὲν ἤθελε νὰ παύσῃ τὰς μεγάλας ἑορτὰς τὰς πρὸς τὸν γέρον-

τά του, διὰ ταύτην τὴν αἰτίαν τὸν ἐδιώξαμεν. Πλὴν καὶ τώρα ἐὰν πείθεται εἰς τοὺς λόγους μας, ἐγὼ νὰ τὸν χειροτονήσω ἀρχιερέα εἰς μίαν μεγάλην μητρόπολιν, καὶ νὰ τὸν ἔχω πρῶτον μου φίλον. Καὶ παρευθὺς ἔστειλε, καὶ ἔφερε τὸν ἅγιον ἀπὸ τὴν ἐξορίαν.

Ὅταν λοιπὸν ἦλθεν ὁ ὅσιος, ἐσυνάχθησαν ἀπὸ κάθε τάγμα πρὸς τὸν πατριάρχην ὁμοῦ μὲ τὸν ἅγιον. Ὁ δὲ πατριάρχης προλαβὼν λέγει· «εὐλαβέστατε κὺρ Συμεών, τί σοῦ ἐφάνη νὰ φέρῃς τὸν ἑαυτόν σου, καὶ ἡμᾶς εἰς τόσας ταραχὰς, καὶ νὰ λυπήσῃς τοὺς φίλους σου, καὶ μαθητάς σου; ἐγὼ μάρτυς ὁ Κύριος, σοῦ εἶχα καλὴν ὑπόληψιν, καὶ ἄλλα ἐσυλλογιζόμην δι' ὑμᾶς, καὶ εἶχα σκοπὸν νὰ σὲ εὐεργετήσω; καὶ τώρα θέλω τὰ τελειώσω ὅλα ἂν πεισθῇς, καὶ ἐπιστρέψῃς εἰς τὸ μοναστήριόν σου, καὶ ἑορτάζῃς τὴν ἑορτὴν τοῦ γέροντός σου, ὄχι ὅμως μὲ τόσας ἡμέρας, καὶ μὲ τόσην φιλοτιμίαν, ἀλλὰ μὲ μόνους τοὺς φίλους καὶ καλογήρους σου, ἕως νὰ παύσουν οἱ κατήγοροί σου ἀπὸ τὸ νὰ σὲ κατηγοροῦν.» Ὁ δὲ ἅγιος ἀποκριθεὶς εἶπεν· «ὅσον μὲν διὰς τὰς ταραχὰς, καὶ σκάνδαλα ὁποῦ εἴπετε, δὲν εἶμαι ἐγὼ αἴτιος, ἀλλὰ ὁ σοφὸς Στέφανος, καὶ αὐτὸς, κατὰ τὸν Ἀπόστολον, θέλει βαστάσει τὸ κρῖμα τῆς ταραχῆς· διὰ δὲ ἐκεῖνα ὁποῦ ἔπαθα, ἢ καὶ θέλει πάθω, εὐχαριστῶ τῷ Θεῷ μου, ὁποῦ δὲν τὰ ἔπαθα, ὡς μοιχὸς, ἢ ὡς κακοῦργος. Διὰ τοῦτο χαίρω, διότι ἠξιώθην κἀγὼ ὁ ἄθλιος νὰ καταδικασθῶ διὰ τὴν δικαιοσύνην, καὶ νὰ ἐξορισθῶ. Διὰ δὲ τὴν καλήν σου πρὸς ἐμὲ προαίρεσιν, ἡ ἀλήθεια τὸ φωνάζει μόνη της, ὅτι καὶ μὲ ἐτίμας πάντοτε καὶ ἐθαύμαζες τὴν εὐλάβειαν ὁποῦ εἶχον εἰς τὸν γέροντά μου. Ἀλλὰ τώρα δὲν γνωρίζω, πῶς ὁ φθόνος τοῦ διαβόλου μετέβαλε τὴν ἀγάπην σου.

Ἐκεῖνα δὲ ὁποῦ ὑπόσχεσαι νὰ τελειώσῃς εἰς ἐμὲ, εἰ μὲν καὶ εἶναι διὰ τιμὴν, καὶ δόξαν ἀνθρώπων καὶ ἄλλα τοιαῦτα πρόσκαιρα, ἐγὼ πρὸ πολλοῦ ὅλα αὐτὰ τὰ ἐκαταφρόνησα· ἐὰν ὅμως καὶ ἐνθυμεῖσαι κἀνὲν ἔργον θεοφιλὲς ὁποῦ ὠφελεῖ εἰς τὴν ψυχὴν θέλει εἶμαι πρόθυμος νὰ ὑπακούσω μέχρι θανάτου, ἐὰν μὲ διδάσκῃς ὁμοίως μὲ τοὺς παλαιοὺς πατέρας. Εἰ δὲ καὶ θέλεις νὰ μὲ παρακινήσῃς μὲ ὑποσχέσεις προσκαίρων πραγμάτων, νὰ ἀθετήσω τὸν ἁγιώτατόν μου πατέρα ὁποῦ μὲ ἐφώτισε, καὶ τώρα πρεσβεύει ὑπὲρ ἡμῶν, καὶ βοηθεῖ πάντοτε, ὡς πατὴρ φιλόστοργος εἰς τὰς θλίψεις τοῦ κόσμου, καὶ προσπαθεῖς μὲ τοῦτον τὸν τρόπον νὰ ἁμαρτήσω εἰς τὸν Χριστὸν, ἄλλο δὲν λέγω, πάρεξ τῶν λόγων τῶν Ἀποστόλων. «Πειθαρχεῖν δεῖ Θεῷ »μᾶλλον, ἢ ἀνθρώποις, καὶ, εἰ ἀνθρώποις ἤρεσκον, Χριστοῦ δοῦλος οὐκ ἂν ἤμην». Καὶ ὁμοῦ μὲ ταῦτα, εἶπεν ἀκόμη καὶ ἄλλα πολλά.

Ὁ δὲ πατριάρχης ἀκούων αὐτὰ ἀνελπίστως, εἶπεν· «ὦ φιλοπάτωρ Συμεών· κατὰ ἀλήθειαν Στουδίτης εἶσαι, καὶ σὺ τὴν ἀντίστα-

σιν ἐκείνων ἔχεις, ὡς ἐπαινετήν, καὶ νόμιμον. Ἐγὼ ἔλεγον νὰ σὲ ἐμποδίσω ὀλίγον· ἀλλ' ἐπειδὴ καὶ ἐσὺ εἶσαι πάντοτε ὁ ἴδιος, χωρὶς νὰ ἀφήσῃς τὴν πρὸς τὸν γέροντά σου τιμὴν, καὶ εὐλάβειαν, κατοίκησον ὅπου θέλεις, καὶ κάμνε τὸ θέλημά σου, καὶ πανηγύριζε, καὶ συνευφραίνου μὲ τοὺς φίλους σου, ἢ μέσα, ἢ ἔξω τῆς πόλεως, χωρὶς κἀνένα ἐμπόδιον· καὶ οὕτω τὸν ἀπέλυσεν ἐν εἰρήνῃ. Τότε ὁ μακάριος Συμεὼν ἀναδειχθεὶς μάρτυς ἐθελούσιος, εὐγῆκεν ἀπὸ τὸ πατριαρχεῖον, καὶ εὑρίσκετο μὲ τοὺς φίλους του, τοὺς ὁποίους ὅλους ἐπῆρεν ὁ Χριστοφόρος Φαγούρας, καὶ ἐφίλευσε. Καὶ ἐπιμείνας ἐκεῖ ἡμέρας τινὰς, καὶ ὠφελήσας αὐτόν τε, καὶ τοὺς δύω ἀδελφούς του, ἐπέρασαν εἰς τὴν ποθουμένην του ἡσυχίαν. Ὁ δὲ Θεὸς ἀνοίγει εἰς αὐτὸν τοὺς θησαυροὺς τῶν ἀρχόντων, καὶ τοῦ δίδουν ὅλοι ὁμοῦ ἀπὸ μίαν ποσότητα χρημάτων ἱκανήν· τὰ ὁποῖα λαμβάνων, ἄρχισε διὰ νὰ κτίζῃ τὸ μοναστήριον. Ἀλλὰ ποῖος νὰ διηγηθῇ τοὺς κόπους ὁποῦ ὑπέφερε; διατὶ οἱ μὲν δαίμονες ἀοράτως ἐκρήμνιζον τὰς οἰκοδομάς. Οἱ δὲ ἐντόπιοι ἔτριζον τοὺς ὀδόντας των, τὸν ἐλίθαζον, τὸν ὕβριζον, τὸν ἀπειλοῦσαν, ποιοῦντες παντοίους τρόπους νὰ τὸν ἐμποδίσουν. Ἀλλ' ὁ ἅγιος ἔχων ἐνδεδυμένος τὸν Χριστόν, ἔμεινεν ἀσάλευτος, ἕως ὁποῦ τὸ ἐτελείωσεν. Ὅθεν ἐσυνάθροισε πάλιν ἄλλο ποίμνιον καὶ ἐώρταζε τὴν ἑορτὴν τοῦ γέροντός του μὲ περισσοτέραν φιλοτιμίαν, ἕως ἡμέρας σχεδὸν ὀκτώ. Ἀφ' οὗ δὲ ἐτελείωσεν ὅλα τὰ χρειαζόμενα, ἐπίασε πάλιν τὴν ἠγαπημένην του ἡσυχίαν, καὶ ἐμβαίνει εἰς τοὺς συνειθισμένους του ἀγῶνας, καὶ ἀρχίζει πάλιν νὰ γράφῃ διὰ στίχων τοὺς ἐρωτικοὺς ὕμνους. Καὶ ὁμοῦ μὲ αὐτά, γράφει καὶ τοὺς ἀπολογητικοὺς, καὶ ἀντιρρητικοὺς κατὰ τῶν ἐχθρῶν του λόγους μὲ σοφίαν, καὶ δύναμιν λόγου. Ἀλλ' ὁ διάβολος μὴ ὑποφέρων νὰ βλέπῃ αὐτά, ἐσήκωσε τοὺς πλησιοχώρους ἐναντίον του, καὶ τόσα πολλὰ κακὰ τοὺς ἐπαρακίνησε νὰ τοῦ κάμουν, ὥστε ἕνας ἐξ αὐτῶν ἔρριψεν μέγαν λίθον ἐκεῖ ὅπου ἐκάθητο ὁ ἅγιος καὶ ἔγραφεν· ὁ ὁποῖος ἐσύντριψε τὸ γιαλὶ, καὶ διῆλθεν πλησίον ἀπὸ τὸν μήνιγκα τοῦ ἁγίου, καὶ ἐὰν ἤθελε τὸν κτυπήσῃ, βεβαιότατα εὐθὺς ἤθελε τὸν θανατώσῃ. Ὁ δὲ τοῦ Χριστοῦ μιμητὴς τί κάμνει πρὸς τοῦτο; ἐφώναξε τὸν μαθητήν του, καὶ τοῦ ἔδειξε τὸν λίθον, καὶ τὸν προστάζει νὰ παύσῃ τὸν θυμὸν τοῦ ἀνθρώπου μὲ ἔλαιον εὐεργεσίας, καὶ πλουσιοπαρόχου χαρίσματος. Οὕτω λοιπὸν πολιτευόμενος, ἔλαβε χάρισμα προφητικὸν, καὶ ἐπρογνώριζε καὶ ἐπρόλεγε τὰ μέλλοντα. Καὶ μαρτυροῦν ἐκεῖνα ὁποῦ ἐπροφήτευσε φανερὰ εἰς τὸν ἐνδοξότατον Ἰωάννην τὸν Πρωτονοτάριον τοῦ Δρόμου, τὰ ὁποῖα μετὰ παρέλευσιν δέκα ἐτῶν ἐτελέσθησαν, καθὼς τὰ εἶπεν ὁ ἅγιος. Ὁμοίως καὶ ἐκεῖνα ὁποῦ εἶπεν εἰς τὸν γαμβρόν του τὸν δεήσεων Ἰωάννην ὁποῦ ἔγιναν, καθὼς

τὰ ἐπροεῖπεν ὁ ἅγιος. Τώρα δὲ καιρὸς εἶναι νὰ εἴπωμεν καὶ μερικὰ θαύματα, τὰ ὁποῖα ἐνήργησε δι' αὐτοῦ ὁ Θεὸς, καὶ ἀκολούθως καὶ τὸ μακάριον τέλος ὁποῦ ἔλαβε. Νερὸν δὲν ἦτον εἰς τὸ μοναστήριον, καὶ ἔπασχον οἱ ἀδελφοὶ πολλοὺς κόπους νὰ τὸ φέρουν ἐπάνω των ἀπὸ μακρυά. Ὁ δὲ ἅγιος παρακαλεῖ τὸν Θεὸν νὰ τοῦ δείξῃ εἰς ποῖον τόπον ἠμπορεῖ νὰ ἐξέλθῃ ὕδωρ, καὶ τοῦ τὸ ἔδειξεν. Ἀλλὰ φεύγων τὴν τῶν ἀνθρώπων δόξαν, ἐν ὅσῳ ἐζοῦσε δὲν τὸν ἐφανέρωσεν εἰς τινά. Ὅταν δὲ ἔμελλε νὰ ἀποθάνῃ, προστάζει τοὺς μαθητάς του, καὶ τὸν ἐγείρουν, καὶ πηγαίνουν εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ μοναστηρίου. Καὶ ἐκεῖ ἐζήτησε ἀξίνην, καὶ ἐκτύπησε μὲ αὐτὴν τρις, εἰπὼν, «Εὐλογητὸς ὁ Θεός.» Ἔπειτα λέγει νὰ φέρουν μαστόρους νὰ σκάψουν, καὶ ἀφ' οὗ ἔσκαψαν ἐκεῖνοι βάθος ἱκανὸν καὶ νερὸν δὲν ἐφαίνετο, ἀλλ' εὑρῆκαν ἕνα λίθον, τὸν ὁποῖον δὲν ἠδυνήθησαν νὰ τὸν χαλάσουν δίδουν εἴδησιν εἰς τὸν ἅγιον, ὁποῦ τότε ὑπαγόρευε τὴν διαθήκην του. Ὁ δὲ εἶπε· «κτυπήσατε εἰς τὸ ἄκρον τοῦ λίθου, καὶ πλέον δὲν θέλει κοπιάζετε· καὶ οὕτω μὲ τὸν λόγον τοῦ ἁγίου ἐκτύπησαν τὸν λίθον, καὶ εὐθὺς ἐξῆλθεν ὕδωρ καθαρώτατον, καὶ γλυκύτατον, καὶ τὸ ἔκαμαν πηγάδι εἰς σημεῖον τῆς πρὸς Θεὸν παρρησίας τοῦ ἁγίου.

Ἐδιηγεῖτο ἡ ἡγουμένη τῆς Βαρδαίνης διὰ τὸ θαῦμα ὅπου ἔκαμεν εἰς αὐτὴν ὁ ἅγιος Συμεὼν, καὶ ἔλεγε ταῦτα· «ἔπεσα μίαν φορὰν εἰς μεγάλην θέρμην, καὶ ἐκαίοντο τὰ σπλάγχνα μου, καὶ τὸ σῶμα ἐτήκετο ὡσεὶ κηρὸς. Καὶ ἐπειδὴ ἔπασχον μὲ τὴν θέρμην πολλὰς ἡμέρας, χωρὶς νὰ φάγω τι, οἱ μὲν ἰατροὶ βλέποντές με ἀνιάτρευτον ἔφυγον, ἡ δὲ μήτηρ μου μὲ ἔβαλεν εἰς τὰς ἀγκάλας της ὅπου τότε ἐψυχορραγοῦσα, καὶ ἔκλαιε πικρῶς. Καὶ ὅταν εὑρισκόμην εἰς τοιαύτην ἀθλίαν κατάστασιν, (ὦ τοῦ θαύματος !) βλέπω ἔμπροσθέν μου τοῦτον τὸν μακάριον Συμεὼν, ὅπου ἐκράτει μὲ τὴν δεξιάν του τὸν γέροντά του Συμεὼν τὸν εὐλαβῆ, οἱ ὁποῖοι ἦλθον πρός με μὲ δόξαν πολλήν. Καὶ πλησιάζων, ὁ ἅγιος μοῦ λέγει· χαίρεις, ὦ κυρία μου Ἄννα, τί ἔπαθες, καὶ κοίτεσαι τοιουτοτρόπως ἀμετακίνητος, χωρὶς νὰ τρώγῃς, ἢ νὰ ὁμιλᾷς μὲ τὴν μητέρα σου, καὶ μὲ ἡμᾶς τοὺς φίλους σου; τότε ἐγὼ ἀπὸ τὴν φωνὴν τοῦ ἁγίου ἦλθον εἰς ἑαυτόν, καὶ τὸν ἐγνώρισα, τοῦ εἶπον μὲ λεπτὴν φωνήν· «ἀποθαίνω, Πάτερ τιμιώτατε·» Ὁ δὲ ἅγιος Συμεὼν ὁ εὐλαβὴς λέγει πρὸς τὸν μαθητήν του· κράτησον αὐτὴν κὺρ Συμεὼν ἐκ τῆς χειρὸς, καὶ ἔγειρέ την, καὶ δός της νὰ φάγῃ. Καὶ ἀφ' οὗ τὸ ἔκαμεν αὐτὸ μοῦ ἐφάνη, ὅτι ἐζήτησεν ἀπὸ τὴν μητέρα μου φαγητὰ, καὶ μὲ ἔτρεφε· καὶ εὐθὺς ὅπου ἔλαβα τὴν τροφὴν ἀπὸ τὰς ἁγίας του χεῖρας, καὶ ἔφαγον, ἀμέσως

ἔλαβον δύναμιν, καὶ ἐσηκώθην ἀπὸ τὸν κράββατόν μου, καὶ ἐδιηγήθην τῆς μητρός μου τὸ ὅραμα ὅπου εἶδον καὶ ἐζήτησα καὶ ἔφαγον μὲ ὄρεξιν, καὶ ἐγινόμην ὅλη ὑγιής. Ἀκούσατε δὲ καὶ ἄλλα θαυμάσια.

Ὁ Νικηφόρος ἐκεῖνος, ὁ ὁποῖος παιδὶ ὢν ἀνετράφη εἰς τὰς χεῖρας τοῦ ὁσίου, καὶ ἀφ' οὗ ἐκοιμήθη ὁ ὅσιος ἔγινε μοναχὸς εἰς τὴν μονὴν τῆς ἁγίας Μαρίνης, καὶ ὠνομάσθη Συμεών· αὐτὸς εἶδε μὲ τοὺς ὀφθαλμούς του μερικὰ θαύματα τοῦ ἁγίου, καὶ εἰς τὸν καιρὸν ὁποῦ ἦτον ἱερομόναχος τὰ ἐδιηγεῖτο πρὸς ἐμὲ, ἐπὶ Θεῷ μάρτυρι λέγων. «Ὅταν ἐγὼ ἤμουν νέος ἕως δεκαττεσσάρων ἐτῶν εἰς τὸ μοναστήριον, δὲν γνωρίζω πῶς ἐκ φύσεως ἦτον χαλασμένη ἡ ὄρεξίς μου, καὶ δὲν ἐδεχόμουν νὰ φάγω ἰχθῦν. Ἀλλὰ ἐὰν ἤθελα βιασθῶ νὰ φάγω, εὐθὺς τὸ εὔγανα. Ὅταν ἐκαθήμην ποτὲ εἰς τὴν τράπεζαν, μοῦ δίδει ὁ ἅγιος ἓν τεμάχιον ἐψημένον ἰχθῦν, καὶ ἐγὼ τοῦ εἶπον, πῶς δὲν ἠμπορῶ νὰ τὸ φάγω τότε ἐσήκωσε τὴν χεῖρα του ὁ ἅγιος, καὶ εὐλόγησε τὸ μέρος ἐκεῖνο τοῦ ἰχθύος, καὶ μοῦ λέγει· «λάβε τοῦτο, ἐν Χριστῷ τῷ Θεῷ μου, καὶ φάγετο, καὶ θέλει ἰατρευθῇ ἀπὸ τὴν σήμερον ἡ ὄρεξίς σου.» Καὶ, ὢ τοῦ θαύματος! εὐθὺς ὁποῦ τοῦ ἔφαγον, ἄνοιξεν ἡ ὄρεξίς μου, καὶ ἔκτοτε ἔτρωγον τοὺς ἰχθῦς ἀβλαβῶς, κάλλιον, ἀπὸ τὸ κρέας, ὅταν ἤμουν κοσμικός. Αὐτὸ τὸ πρῶτον ἔκαμεν εἰς ἐμέ.

Ἐπειδὴ δὲ ἔγινα γνωστὸς καλλίτερα εἰς τὸν ἅγιον, καὶ μὲ ἀγαποῦσε τόσον πολλὰ, ὁποῦ ἄλλον τινὰ ἀπὸ ἐμὲ δὲν ἄφινε νὰ μείνῃ ὁμοῦ μὲ αὐτὸν εἰς ἓν καὶ τὸ αὐτὸ κελλείον. Ἢ διατὶ ἤμουν ἄκακος, ἢ διατὶ τὸν ὑπηρετοῦσα εἰς τὸ γῆράς του, ἢ καὶ ἀπὸ οἰκονομίαν Θεοῦ, διὰ νὰ φανερωθοῦν τὰ ἔργα του. Καθὼς λοιπὸν ἐκειτόμουν ἐκεῖ, εἰς μίαν γωνίαν τοῦ κελλίου, ὡς νὰ μὲ ἐξύπνισέ τις, καὶ βλέπω θέαμα φοβερὸν εἰς αὐτόν Διατὶ πλησίον εἰς τὸ σκέπασμα τοῦ κελλίου εἶχε κρεμαμένην μίαν εἰκόνα τῆς Θεοτόκου ἐπονομαζομένην Δέησις, εἰς τὴν ὁποίαν ἔμπροσθεν ἐκαίετο κανδήλα. Καὶ ἀπέναντι τῆς εἰκόνος αὐτῆς, ὡς τέσσαρας πήχεις ὑψηλότερα ἀπὸ τὴν γῆν εἶδα τὸν ἅγιον ὁποῦ ἔστεκεν εἰς τὸν ἀέρα, καὶ εἶχε τὰς χεῖρας του σηκωμένας, καὶ ἐπροσηύχετο, ὅλος λαμπρὸς, ὡς φῶς. Ἐγὼ δὲ βλέπων αὐτὰ, ἀπὸ τὸν φόβον μου ἐκάλυψα τὸ πρόσωπόν μου μὲ τὸ σκεπασμά μου. Πρωΐας δὲ γενομένης, τὸ ἐδιηγήθην εἰς τὸν ἅγιον κατὰ μόνας· ὁ δὲ ἅγιος στενάξας μοὶ παρήγγειλε νὰ μὴ τὸ εἰπῶ τινός.

Ἄλλοτε πάλιν μία πτωχὴ γυνὴ ἐκράτει εἰς τὰς χεῖρας της παιδίον ἕως τεσσάρων ἐτῶν παράλυτον, ἀκίνητον, καὶ κατάξηρον ἀπὸ τὴν ἀσθένειαν, τόσον ὁμοῦ ἐφαίνετο, ὅτι μετ' ὀλίγην ὥραν ἔμελλε νὰ ἐκπνεύσῃ. Ἡ ὁποία ὡδηγήθη ἀπὸ τὴν θείαν πρόνοιαν, καὶ τὸ ἔφε-

ρεν εἰς τὸ μοναστήριον, καὶ ἀνέβη κρυφίως εἰς τὴν σκάλαν τῆς Ἐκκλησίας, καὶ ἄφησε κάτω εἰς τὸ ἔδαφος το παιδίον καὶ ἀνεχώρησε παρευθύς. Βλέποντες δὲ οἱ μοναχοὶ τό τοιοῦτον ἐλεεινὸν θέαμα, τὸ δποῖον ἀπὸ μόνην τὴν ὀλίγην ἀναπνοὴν, καὶ τὸ ἄγριον βλέμμα ὅπου ἔκαμνεν, ἐγνωρίζετο ζῶν, τὸ ἀνήγγειλαν εἰς τὸν ἅγιον. Ὁ δὲ λαβὼν τὴν ράβδον του, καὶ ἀκουμβῶν διὰ τὸ γηρατεῖόν του, καὶ πηγαίνων ἐκεῖ ὅπου ἦτο τὸ παιδίον, καὶ βλέπων αὐτὸ ἐδάκρυσε καὶ ἐθαύμασε πόσον ἰσχύει ἡ ἐνέργεια τοῦ διαβόλου κατὰ τοῦ πλάσματος τοῦ Θεοῦ, καὶ ἐστράφη πρὸς ἡμᾶς, καὶ λέγει· «τί συλλογίζεσθε καὶ σεῖς δι' αὐτὸ τὸ παιδίον;» ἡμεῖς δὲ ὅλοι εἴπομεν ὁμοφώνως ὅτι πρέπει νὰ τὸ ῥάψωμεν εἰς ὀλίγην ὥραν, διατὶ μέλλει νὰ ἐκπνεύσῃ. Καὶ ὁ ἅγιος ἀπεκρίθη «δὲν ἀπεκρίθητε ὀρθῶς». Καὶ παρευθὺς ἀφίνει τὴν ράβδον του καὶ σηκώνει τὸ παιδίον εἰς τὰς χεῖράς του, καὶ τὸ βάνει ἐπάνω εἰς τὸν θρόνον ὅπου ἵστατο εἰς τὰς ἱερὰς συνάξεις· καὶ λαβὼν ἔλαιον ἀπὸ τὴν κανδήλαν τῆς ἁγίας Μαρίνης, τὸ ἄλειψε, καὶ τὸ ἐσφράγισε· καὶ εὐθὺς (ὢ τῶν θαυμασίων σου Χριστὲ βασιλεῦ!) ἔγινεν ὑγιὲς τὸ παιδίον μὲ μόνην τὴν ἐπίθεσιν τῶν χειρῶν τοῦ ἁγίου, καὶ ἵστατο εἰς τοὺς πόδας του· καὶ ἐκράτησε τὸν θρόνον τοῦ ἁγίου μὲ τὰς χεῖράς του. Ἔπειτα κατ' ὀλίγον βαδίζον τὰ στάδια, ἐζήτησε νὰ φάγῃ, καὶ τρώγων ἔγινε τελείως ὑγιὲς, καὶ ἐδόθη εἰς τὴν μητέρα του.

Ἄλλη πάλιν γυνὴ εἶχε ἕνα υἱὸν ἕως δεκαοκτὼ ἐτῶν δαιμονιζόμενον, καὶ τὸν ἔφερεν εἰς τὸν ἅγιον, καὶ ἵστατο ἔμπροσθεν τῆς εἰκόνος τῆς ἁγίας Μαρίνης, καὶ ἐπροσηύχετο· καὶ ἰδοῦσα τὸν ἅγιον ὅπου εὐγῆκεν ἔξω δι' αὐτὴν, ἀπέδωκεν εἰς αὐτὸν γονυκλιτῶς τὴν πρέπουσαν τιμήν. Ὁ δὲ υἱός της εὐθὺς ὅπου τὸν εἶδε τὸν ἅγιον, ἐρρίφθη χαμαὶ ὑπὸ τοῦ δαιμονίου καὶ ἔτριζε τοὺς ὀδόντας του, καὶ ἀφρίζων ἐφώναζεν ὡς ἔριφος. Τότε ὁ ἅγιος τὸν ἐλυπήθη, καὶ στενάζων πικρῶς ἔκλαυσε καὶ ἐπετίμησε τὸν δαίμονα λέγων· «ἐπιτιμήσαι σοι Κύριος ὁ Θεός μου ἀκάθαρτε δαῖμον, ἔξελθε ἀπὸ τὸ πλάσμα τοῦ Θεοῦ.» Καὶ ἀλείφων αὐτὸν μὲ ἔλαιον ἀπὸ τὴν κανδήλαν τῆς ἁγίας, καὶ ἐγείρας αὐτὸν μὲ τὰς χεῖράς του, τὸν ἔδωκεν εἰς τὴν μητέρα του ὑγιῆ. Ἔκτοτε δὲν ἐνωχλήθη πλέον ἀπὸ τὸν δαίμονα.

Ἠγαίνων ποτὲ ὁ ἅγιος εἰς τὴν πατρίδα του, ἔφθασε εἰς τὸν Γάλον τὸν μεγάλον ποταμὸν τῆς Βιθυνίας· καὶ βλέπων ἕνα ψαρᾶν ὅπου ἐψάρευε, τὸν ἠρώτησε, ἂν ἔχῃ νὰ πωλήσῃ ἰχθῦς· ὁ δὲ ἁλιεὺς τοῦ εἶπεν, ὅτι ἀπὸ τὸ μεσονύκτιον ἔχω ὅπου κοπιάζω, καὶ δὲν ἔπιασα οὐδέν. Τότε τοῦ λέγει ὁ ἅγιος νὰ ῥίψῃ τὸ ἄγκιστρον εἰς τὸ ὄνομά του. Καὶ παρευθὺς ὢ τοῦ θαύματος! ἐπιάσθη ἕνας μεγαλώτατος ἰχθῦς, τὸν δποῖον ὁ ἁλιεὺς τὸν ἔκρυψεν κάτωθεν τοῦ φορέματός

του, καὶ ζητῶν ὁ ἅγιος νὰ τὸν ἀγοράσῃ ὁ ἁλιεὺς τοῦ εἶπε, ὅτι ἔχει νὰ τὸν ὑπάγῃ εἰς τὸν δεῖνα ἄρχοντα. Ὁ δὲ ἅγιος ἀνεχώρησεν ὀλίγον, καὶ παρευθὺς ὁ ἰχθῦς ἐκούντισε τὸ φόρεμά τοῦ ἀδίκου ἁλιέως, καὶ ἐπήδησεν εἰς τὸν ποταμὸν, καὶ τὸν ἄφησε εὔκαιρον ὡς καὶ πρότερον.

Φίλον τινα εἶχε ὁ ἅγιος ὅπου ἐκατοίκει πλησίον εἰς τὸ Σκούταρι πλούσιον, ὁ ὁποῖος ὠνομάζετο Ὀρέστης. Κατὰ δὲ παραχώρησιν Θεοῦ, ἐστράφη τὸ στόμα του εἰς τὸ οὖς του, καὶ ἐβουβάθη. Δίδουν εἴδησιν περὶ τούτου εἰς τὸν ἅγιον, καὶ εἰπὼν προγνωστικῶς, ὅτι ἂς ὑπάγω νὰ ἰδῶ τὸν φίλον μου καὶ νὰ μᾶς ἰδῇ καὶ αὐτὸς, ἐπῆγεν εἰς τόν οἰκόν του, καὶ καθὼς τὸν εἶδεν ἡ γυνή του κλαίουσα πικρῶς λέγει. «Ἰδοὺ ὦ πάτερ ἐκεῖνον ὅπου ἠγάπας, καὶ σὲ ἠγάπα, ὅπου ἀποθαίνει, καὶ μένω ἐγὼ χήρα, καὶ τὰ παιδία μου ὀρφανά. Ἀλλὰ παρακαλῶ σε βοήθει μοι τῇ δούλῃ σου.» Ὁ δὲ ἅγιος βλέπων αὐτὸν ἔκλαυσε, καὶ λέγει, «ἀλοίμονον, ὦ φίλε μου τί μέγα κακὸν ἔπαθες;» καὶ παρευθὺς σηκώσας τὰς χεῖράς εἰς προσευχὴν, καὶ κρατήσας τὴν κεφαλήν του καὶ λέγων τὴν εὐχὴν ὅπου λέγουν εἰς τοὺς ἀσθενεῖς ἐσφράγισε τὸ στόμα του. Καὶ ὦ τοῦ θαύματος! ἦλθε παρευθὺς τὸ στόμα του εἰς τὴν θέσιν του, καὶ ὡμίλησε εἰς τὴν γυναῖκά του, καὶ ἐχαιρέτισε τὸν ἅγιον. Καὶ ἔκτοτε δὲν ἔλειπεν ὁ Ὀρέστης νὰ φέρῃ δῶρα πρὸς τὸν ἅγιον, καὶ νὰ δίδῃ τὴν πρέπουσαν εὐχαριστίαν. Πρὸς τὸν ὁποῖον εἶπεν ὁ ἅγιος νὰ εὐχαριστῇ μάλιστα τὸν Θεὸν, ὁποῦ μὲ τὴν χάριν του τὸν ἰάτρευσε, καὶ νὰ προσέχῃ νὰ μὴ δείξῃ καμμίαν ἀχαριστίαν εἰς αὐτὸν, πίπτων εἰς κἀνὲν ἁμάρτημα, διὰ νὰ μὴ γείνουν τὰ τελευταῖα χείρονα τῶν πρώτων. Ἀκούσατε καὶ ἄλλο τούτων θαυμασιώτερον. Δύω ἀδελφοὶ ἀπὸ τοὺς πλησιοχώρους ἐκεῖ ἐχθρεύοντο τὸν ἅγιον διὰ τὴν οἰκοδομὴν τοῦ μοναστηρίου. καὶ τὸν ὕβριζον καθ' ἑκάστην, ὅσον ἐδύναντο. Ὁ δὲ ἅγιος πάντοτε τοὺς ὡμιλοῦσε μὲ καλὸν τρόπον, κάμνων κάθε τρόπον διὰ νὰ εἰρηνεύῃ τὸν θυμόν των. Ἐπειδὴ δὲ ἐκεῖνοι ἐθύμωνον περισσότερον, ἤρχισεν ὁ ἅγιος νὰ τοὺς ἐνθυμίζῃ τὴν δικαίαν κρίσιν τοῦ Θεοῦ, καὶ τὴν κόλασιν ὁποῦ ἔχουν νὰ λάβουν ἐκεῖνοι ὁποῦ ἀτιμάζουν τοὺς δούλους του. Ἕνας ἐξ αὐτῶν Δαμιανὸς ὀνομαζόμενος, τόσον ἐθυμώθη, ὁποῦ τὸν ἐκούντισε μὲ τὴν χεῖρά του, καὶ τὸν ἔρριψε κατὰ γῆς. Ἔπειτα φοβηθεὶς τὴν ὀργὴν τοῦ Θεοῦ, ἐμετανόησε καὶ πιάνων αὐτὸν τὸν ἤγειρεν. Ὁ δὲ ἅγιος τοῦ εἶπεν, ὁ Θεὸς νὰ σοῦ συγχωρέσῃ καὶ νὰ μὴ στήσῃ τὴν ἁμαρτίαν σου. Ὁ δὲ ἄλλος ὀνομαζόμενος Ἄνθης, ὁμοῦ μὲ ἄλλας ὕβρεις, ἔλεγε τὸν ἅγιον καὶ ὑποκριτὴν, καὶ ἀχυροκάπνιστον, καὶ ἀπατεῶνα τῶν ἀνθρώπων, ὁποῦ ἤρχοντο πρὸς αὐτὸν χάριν ἐξομολογήσεως, Τότε ὁ ἅγιος βλέ-

πων τὴν ἄμετρόν του ἀδιαντροπίαν, πῶς ἠκόνησε τὴν γλῶσσάν του κατὰ Θεοῦ, καὶ τοῦ ἁγίου Πνεύματος, καὶ ὕβριζε τὴν ζωοποιῶν νέκρωσιν ὁποῦ ἀπέκτησεν, εἶπεν ἀπὸ ζῆλον θεῖον πρὸς τὸν ὑβρίσαντα. «Ἂν ἐγὼ καπνίζωμαι μὲ ἄχυρα, διὰ νὰ πλανῶ τοὺς ἀνθρώπους, βέβαια καὶ ἐσὺ θέλει ἀποκτήσεις τὸ τοιοῦτον χρῶμα καὶ θέλει πρισθῇ ἡ κοιλία σου, διὰ νὰ ἀπατᾷς καὶ σὺ τοὺς ἀνθρώπους, ὡς καὶ ἐγώ.» Αὐτὰ εἶπεν ὁ ὅσιος, καὶ, ὢ τοῦ θαύματος! τὴν νύκτα ἐκείνην πίπτων νὰ κοιμηθῇ ὁ ταλαίπωρος, δὲν ἠμπόρεσε πλέον νὰ ἐγερθῇ, ἀλλ' ἐπρίσθη ἡ κοιλία του, καὶ τὸ πρόσωπόν του ἔγινε κίτρινον, ὡς κίτρον, καὶ ἀπὸ τὴν ἀσθένειαν αὐτὴν, ἢ κάλλιον εἰπεῖν ἀπὸ θείαν ὀργὴν ἀπέθανεν εἰς ὀλίγας ἡμέρας. Καὶ οὕτως ἐπληρώθη ἐκεῖνο ὁποῦ λέγουν εἰς τὰς διαταγὰς οἱ Ἀπόστολοι, «ὅτι πρέπει νὰ τιμῶ»μεν τοὺς πνευματικούς μας πατέρας, διατὶ ἔλαβον ἐξουσίαν ζωῆς »καὶ θανάτου, καὶ καταδικάζουν εἰς θάνατον τοὺς ἀμετανοήτους, »καὶ ζωογονοῦν τοὺς μετανοοῦντας.» Ἀλλ' ἐπειδὴ ἦλθεν ὁ καιρὸς τοῦ θανάτου του, ἔκειτο ὁ μακάριος ἀπὸ κακὴν δυσεντερίαν εἰς πολλὰς ἡμέρας ταλαιπωρούμενος, χωρὶς νὰ ἠμπορῇ νὰ σαλεύσῃ μόνος του, ἂν δὲν τὸν ἐγυρίζομεν ἡμεῖς εἰς τὸ ἕνα, καὶ εἰς τὸ ἄλλο μέρος. Οὕτως εὑρισκόμενος, παρήγγειλεν εἰς ἐμὲ νὰ μένω ἐγὼ μόνος εἰς αὐτόν. Ἀλλὰ ἐγὼ νέος ὢν ἐνύσταζον πολλὰ, καὶ ἐφανέρωσα εἰς τὸν ἅγιον, ὅτι δὲν ἠμπορῶ νὰ μένω μόνος μου. Ὁ δὲ μοῦ λέγει νὰ πέσω νὰ ἀναπαυθῶ ἐπάνω εἰς ἕνα σεντοῦκι ὁποῦ ἦτον ἐκεῖ, διὰ νὰ ἐλευθερωθῶ ἀπὸ τὸ πάθος αὐτό. Καὶ ἀφ' οὗ ἐκοιμήθην, ὄχι μόνον δὲν ἐνύσταζον πλέον, ἀλλὰ καὶ ὅταν ἐκοιμῶμουν, ἦτον ἄγρυπνος ἡ καρδία μου. Λοιπὸν μίαν νύκτα ὁποῦ ἐκειτόμουν εἰς τὸ σεντοῦκι, ὡς νὰ μὲ ἐκούντισε τινὰς, καὶ ἐξύπνησα, καὶ βλέπω τὸν μακάριον ἐκεῖνον (τὸν ὁποῖον μόλις τὸν ἐγυρίζαμεν) ὁποῦ ἵστατο εἰς τὸν ἀέρα ἕως τέσσαρας πήχεις ἄνωθεν τῆς γῆς, καὶ ἐπροσηύχετο. Καὶ ἐνθυμούμενος τὴν πρότερον ὁμοίαν ὀπτασίαν, ἐθαύμαζον εἰς τὴν ἁγιότητά του, συλλογιζόμενος πῶς αὐτὸς ὁποῦ δὲν ἐδύνατο νὰ σαλεύσῃ, ἐγερθεὶς ἐκ τοῦ κραββάτου, καὶ φορῶν σῶμα βαρὺ, ἵσταται εἰς τὸν ἀέρα. Καὶ οὕτως ἐκοιμήθην, καὶ πάλιν ἐξύπνησα, καὶ τὸν βλέπω ὁποῦ ἔπεσεν εἰς τὸν κράββατόν του, καὶ ἐσκεπάσθη μόνος του. Καὶ τὸ πρωῒ τοῦ τὸ εἶπον, καὶ μοῦ ἔδωκε δεσμὸν νὰ μὴ τὸ εἰπῶ εἰς κἀνένα, πρὶν τοῦ θανάτου του. Αὐτὰ εἶναι ἐκεῖνα ὁποῦ μοῦ ἐδιηγήθη ὁ Νικηφόρος ὁποῦ ὠνομάσθη ὕστερον Συμεών.

Κάμνων λοιπὸν ὁ μακάριος δεκατρεῖς χρόνους εἰς τὴν ἐξορίαν, καὶ φθάνων εἰς τὴν τελευταίαν ἡμέραν, ἔκραξε τοὺς μαθητάς του, καὶ παραγγέλλων εἰς αὐτοὺς τὰ πρέποντα, καὶ παρηγορῶν αὐτοὺς νὰ μὴ κλαίουν διὰ τὸν θάνατόν του. τοὺς εἶπε καὶ προφητείαν φρι-

κτήν. «Τὴν τετάρτην Ἰνδικτιῶνα μὲ ἐνταφιάζετε καὶ τὴν πέμπτην θέλει μὲ ἰδῆτε νὰ εὔγω ἀπὸ τὸν τάφον,καὶ νὰ εὑρίσκωμαι μαζί σας.» Ὅθεν κοινωνῶν τὰ θεῖα μυστήρια, καθὼς εἶχε συνήθειαν νὰ κάμνῃ κάθε ἡμέραν, ἐπρόσταξε τοὺς μαθητάς του νὰ ψάλλουν τὰ ἐπιτάφια· καὶ οὕτω προσευχηθεὶς, καὶ εἰπὼν, «εἰς χεῖράς σου Χριστὲ Βασιλεῦ, παρατίθημι τὸ πνεῦμα μου,»ἐσταύρωσε τὰς χεῖρας ἐντίμως, καὶ πρὸς Κύριον ἐξεδήμησεν εἰς τὰς δώδεκα τοῦ Μαρτίου. Μετὰ δὲ τριάκοντα ἔτη μετὰ τὸν θάνατόν του, ἐφανερώθη ἡ ἀνακομιδὴ τῶν λειψάνων του μὲ σημεῖον ἀνεκλάλητον. Τὸ δὲ στοιχεῖον ἐτυπώθη ἐπάνω εἰς τὸ μάρμαρον τοῦ κελλείου τοῦ μαθητοῦ του Νικήτα τοῦ Στηθάτου, ἔχον τελείαν ὑποστιγμὴν, καθὼς τὸ εἶδαν πολλοί. Κι ἀφ' οὗ ἐτελείωθη ἡ πέμπτη Ἰνδικτιὼν, εἰς τοὺς χιλίους πενῆντα ἀπὸ Χριστοῦ, ἐφάνισαν ἀνελπίστως τὰ τίμιά του λείψανα εὐοδιάζοντα καὶ ἔχοντα χάριν πνευματικήν.

Τοιοῦτος θαυμαστὸς ἦτον ἀδελφοί μου, ὁ μακάριος οὗτος πατὴρ ἡμῶν Συμεὼν, ὁ χάριτος ἀποστολικῆς ἀξιωθεὶς, ὄχι μόνον ἀπὸ τὰ θαύματα ὅπου ἔκαμεν, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τὸν λόγον τῆς σοφίας ὁποῦ τοῦ ἐδόθη, καὶ ἀπὸ τὰς ὀπταισίας. καὶ ἀποκαλύψεις ὁποῦ εἶδε, καθὼς ὁ Παῦλος. Ὅμως πρέπον εἶναι νὰ φανερώσω καὶ τὴν προφητείαν ὁποῦ ἔδωκεν εἰς ἐμὲ διὰ τὰ συγγράμματά του

Ἔτι ζῶν ὁ μακάριος, καὶ συγγράφων ἡμέραν καὶ νύκτα ὅσα ὑπαγόρευεν εἰς αὐτὸν τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον, ἔδιδεν εἰς ἐμὲ τὰ σχέδια, καὶ τὰ ἀντέγραφα εἰς μεμβράϊνα καὶ τοῦ τὰ ἔστελλα. Μίαν φορὰν μοῦ ἐφάνη νὰ κρατήσω ἕνα ἀπὸ ἐκεῖνα ὁποῦ ἀντέγραφα. Τὸ ὁποῖον μὴ εὑρίσκων αὐτὸ ὁ ἅγιος, ἠρώτησε τὸν ἄνθρωπον ὁποῦ τὰ ἔφερε καὶ λέγων εἰς αὐτὸν ἐκεῖνος, ὅτι δὲν ἔχει εἴδησιν, ἐφάνη τρόπον τινὰ, πῶς ἠγανάκτησε κατ' αὐτοῦ, καὶ τὸν ἀπεδίωξεν. Ἐγὼ δὲ ἀκούων αὐτὸ, ὑπωπτεύθην, ὅτι ἐσυλλογίσθη, πῶς ἐγὼ μετὰ δόλου τὸ ἐκράτησα· καὶ ἔδωκα ἔγγραφον ἀπολογίαν περὶ τούτου. Ὁ δὲ ἅγιος μοῦ ἀπεκρίθη τοιουτοτρόπως· «ἐδέχθην τὴν ἐπιστολήν σου, πνευματικόν μου τέκνον, καὶ σὲ ἐκατηγόρησα, πῶς ἐσυλογίσθης, ὅτι ἐγὼ ἐνόμισα, πῶς ἐκράτησες τὸ χαρτὶ μὲ δολιότητα, διὰ νὰ μὲ λυπήσῃς, εἰς καιρὸν ὁποῦ ἐγὼ ἐνόμισα πῶς ἐχάθη ἀπὸ ἀπροσεξίαν τοῦ ὑπηρέτου· καὶ δὲν ἐλυπούμην ἂν ἐγνώριζα, πῶς ἔμεινεν εἰς ὑμᾶς, διατὶ ἐγὼ ἐσὲ ἀπεφάσισα νὰ ἔχω ὡς τὸν ἑαυτόν μου καὶ σοῦ ἐνεπιστεύθην ὅλα τὰ μυστήριά μου· καὶ ἐλπίζω πῶς θέλει γίνουν φανερὰ ἀπὸ ἐσὲ εἰς ἅπαντας τοὺς λοιπούς· καθὼς καὶ ὁ Κύριος ἐπαρήγγειλεν εἰς τοὺς μαθητάς του νὰ κηρύξουν παρρησίᾳ ἐκεῖνο ὁποῦ ἤκουσαν εἰς τὸ οὖς μυστικά.

Διὰ τοῦτο καὶ σὲ παρακαλῶ νὰ τὰ μεταγράψῃς εἰς τετράδια, διὰ

νὰ μένουν ὅλα τὰ σχέδια εἰς σέ. Καὶ πῶς ἐνόμισες, ὅτι ἐγὼ ἐσυλογίσθην ποτὲ τοιαῦτα δι' ὑμᾶς;» Ταῦτα ἔγραφεν εἰς ἐμὲ ὁ ἅγιος. Ἐγὼ δέ νέος ὤν, ἕως δέκαεπτὰ ἐτῶν, δὲν ἠδυνήθην νὰ ἐνοήσω τὰ γεγραμμένα, ἀλλὰ μόνον ἀντέγραψα τὴν ἐπιστολήν, ἀπὸ τὴν θείαν νεῦσιν (ὡς μοῦ φαίνεται) κινούμενος, καθὼς καὶ ὅλας τὰς ἄλλας ὅσας μοῦ ἔστελλεν. Ἀφ' οὗ δὲ παρῆλθον δεξαὲξ ἔτη μαχόμενος μὲ πολλοὺς πειρασμούς, ἀλησμόνησα καὶ αὐτὴν τὴν ἐπιστολήν, καὶ ὅλα του τὰ συγγράμματα. Ὕστερον ὅμως ἀφ' ἔλειψαν ἀπὸ τὸ μοναστήριον τοῦ Στουδίτου ὅλοι οἱ ἐναντίοι, καὶ ἐπέστρεψα ἐγὼ εἰς αὐτὸ καὶ ἐπεμελούμην τὸν ἑαυτόν μου μὲ τὴν μετάνοιαν, καὶ ἡσυχίαν, καὶ δάκρυα, κατὰ τὴν δευτέραν ἑβδομάδα τῶν νηστειῶν ἦλθον εἰς ἔκστασιν, καὶ ἠλλοιώθησαν πᾶσαί μου αἱ αἰσθήσεις, καὶ αἱ κινήσεις τοῦ σώματός μου. Τὸν ἄρτον μου ἐλησμόνησα, καὶ τὸ σῶμά μου (μάρτυς ὁ Χριστὸς) μοῦ ἐφαίνετο πολλὰ ἐλαφρὸν, καὶ πνευματικόν χωρὶς νὰ πεινῶ, ἢ νὰ διψῶ, ἢ νὰ αἰσθάνομαι κόπους, καὶ ἀγρυπνίας. Εὑρισκόμενος λοιπὸν ἑπτὰ ὁλοκλήρους ἡμέρας εἰς τοιαύτην κατάστασιν, καὶ μὴ ἐνοχλούμενος ἀπὸ κανὲν πάθος, ἢ λογισμὸν, ἤρχισα νὰ ἐνθυμοῦμαι μὲ κατάνυξιν, καὶ ἀγάπην τὸν πνευματικόν μου πατέρα Συμεὼν, τὰ μεγάλα του κατορθώματα, καὶ χαρίσματα, καὶ πρὸς τούτοις ὅλα του τὰ συγγράμματα κατὰ μέρος, ὡς νὰ ἤτό τις νὰ μοῦ τὰ ἐνθύμιζε μυστικῶς· καὶ ἀπορῶν πόθεν μοῦ ἐπροξενήθη ἡ τόση ἀγάπη εἰς αὐτόν; καὶ ποῖος εἶναι ὅπου μοῦ τὰ διδάσκει αὐτά; ἀκούω νὰ μοῦ λέγῃ μυστικῶς τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον, ὅτι μοῦ διδάσκει αὐτὸ τὸ ἴδιον. Ἀπὸ τότε πλέον ἐβιαζόμην (μάρτυς ὁ Θεὸς,) ὡς νὰ μὲ ἐπαρακινοῦσέ τις νὰ ἐγκωμιάσω τὴν ἐνάρετον πολιτείαν ἐκείνου, καὶ νὰ συνθέσω ὕμνους καὶ ἀκολουθίαν εἰς αὐτόν. Ἐγὼ δὲ πάντοτε ἐσυμπέραινα τὸν καιρόν, ἐπειδὴ καὶ δὲν εἶχα μάθῃ τὴν ἑλληνικὴν γλῶσσαν καλῶς ἀλλὰ ἡ χάρις τοῦ Πνεύματος δὲν μὲ ἄφινε παντελῶς νὰ ἡσυχάσω.

Ὅθεν μὴ ὑποφέρων πλέον τὴν βίαν, πρῶτον ἐσύνθεσα κανόνας εἰς τὸν ἐν ἁγίοις πατέρα ἡμῶν Θεόδωρον τὸν Στουδίτην διὰ νὰ γυμνασθῶ. Ἔπειτα ἐσύνθεσα καὶ εἰς τὸν μακάριον τοῦτον ἐπιτάφιον λόγον καὶ ἀκολουθίαν ὁλόκληρον, καὶ ἡ χείρ μου δὲν ἐπρόφθανε νὰ γράφῃ, ὅσα νοήματα ἀνέβρυεν ὁ νοῦς μου. Καὶ ἀφ' οὗ τὰ ἐσύνθεσα καὶ τὰ ἔδειξα εἰς ἕνα μαθηματικὸν νὰ τὰ θεωρήσῃ, καὶ ἤκουσα παρ' αὐτοῦ, ὅτι δὲν εἶναι κατώτερα ἀπὸ τὰ συγγράμματα τῶν παλαιῶν, τὰ ἔψαλλον εἰς τὸν τάφον τοῦ ἁγίου μὲ ἄλλους εὐλαβεῖς, ἀποδίδων εἰς αὐτὸν σέβας, τὸ κατὰ δύναμιν.

Μετὰ ταῦτα ἠκολούθησεν εἰς ἐμὲ μίαν νύκτα νὰ ἰδῷ τοιοῦτον ὅραμα, καὶ μοῦ ἐφαίνετο, ὡς νὰ μοῦ ἐλάλει τις, καὶ μοῦ ἔλεγεν· «Α-

δελφὲ, σὲ θέλει ὁ πνευματικός σου πατὴρ, καὶ ἀκολούθει μοι νὰ πηγαίνωμεν.» Καὶ ἐγὼ ἀκούων αὐτὸν, ἠκολούθουν μὲ μεγάλην χαράν· (διότι, ἀφοῦ ἀπέθανε, δὲν ἠξιώθην νὰ τὸν ἰδῶ καμμίαν φοράν·) καὶ περιπατῶν ἐφθάσαμεν εἰς ἓν βασιλικὸν ἀνάκτορον, εἰς τὸ ὁποῖον ἤνοιξεν τὴν θύραν ὁ καλέσας με, καὶ μοῦ εἶπε νὰ ἔμβω. Καὶ ἐμβαίνων βλέπω τὸν ἅγιον ὅπου ἐκάθητο εἰς μίαν κλίνην ὑψηλὴν, ὡς βασιλεὺς, μὲ λαμπρότατον πρόσωπον, καὶ ὡς νὰ ἐμειδία καὶ μὲ ἔβλεπε. Καὶ ἐπειδὴ μοῦ ἔνευσε μὲ τὸ χέρι του νὰ ὑπάγω πλησίον του, ἔτρεξα παρευθὺς καὶ τοῦ ἔκαμα τὴν πρέπουσαν μετάνοιαν, καὶ ἐπλησίασα εἰς αὐτὸν, καὶ αὐτὸς μὲ ἐνηγκαλίσθη, καὶ μὲ ἐφίλησεν εἰς τὸ στόμα, καὶ μοῦ εἶπε μὲ ἥμερην λαλιὰν, «ἀνέπαυσές με, τέκνον μου ἠγαπημένον·» καὶ κρατῶν τὴν δεξιάν μου χεῖρα μὲ τὴν ἰδικήν του δεξιὰν, τὸ ἔβαλεν εἰς τὸν μηρόν του, καὶ μὲ τὴν ἄλλην χεῖρα κρατῶν χαρτὶ γεγραμμένον, μοῦ ἔλεγε δεικνύων· Διατὶ ἐλησμόνησες τὸν ἀπόστολον ὅπου λέγει. «Ταῦτα παράθου πιστοῖς ἀν»θρώποις, οἵτινες ἱκανοὶ ἔσονται καὶ ἑτέρους διδάξαι;» καὶ παρευθὺς μὲ τὸν λόγον ἐξύπνισα, καὶ εἰς τόσην χαρὰν ἤμουν, ὅπου ἐζητοῦσα νὰ χαρίσω ἀπὸ τὸ σῶμα, καὶ νὰ ὑπάγω μὲ τὴν ψυχὴν γυμνὴν ἐκεῖ ὅπου εὑρίσκετο ἐκεῖνος. Ἐφανέρωσα τὴν ὀπτασίαν ταύτην εἰς ἕνα διακριτικὸν καὶ μοῦ εἶπεν ὅτι μὲ αὐτὸ ὅπου σοῦ εἶπεν, ἀνέπαυσάς με τέκνον ἀγαπητὸν, ἐφανέρωσεν ὅτι οἱ ἅγιοι ἀποδέχονται μετὰ χαρᾶς τὰ ἐγκώμια, καὶ τοὺς ὕμνους ὅπου γίνονται εἰς αὐτοὺς, καθὼς τὸ φανερώνει καὶ ὁ θεῖος Διονύσιος ὁ Ἀρειοπαγίτης εἰς τὴν θεωρίαν τοῦ περὶ κεκοιμημένων μυστηρίου. Μὲ τὸν ἀσπασμὸν πάλιν ὅπου σοῦ ἔκαμε, φανερώνει τὴν οἰκειότητα, καὶ φιλίαν τῶν ἁγίων, ὅπου ἀποκτοῦν ἐκεῖνοι ὅπου συγγράφουν τὰ ἐγκώμιά των, καὶ τὴν χάριν ὅπου λαμβάνουν. Βάλλων δὲ τὸ δεξιόν σου χέρι εἰς τὸ δεξιόν του, μηνὶ ἐσήμαινε τὸν ὅρκον ὅπου ἐζήτησεν ὁ Ἀβραὰμ ἀπὸ τὸ οἰκογενῆ του καὶ ἐπίτροπον, καὶ οὕτως ἐζήτησε ἀπὸ ἐσὲ καὶ ὁ ἅγιος ὅρκον, δι' ἐκεῖνα ὅπου συνέλαβεν ἐκ Πνεύματος ἁγίου, καὶ ἐγέννησεν, ἤγουν τὰ συγγράμματά του, τὰ ὁποῖα σοῦ ἐφανέρωσε μὲ τὸν λόγον τοῦ ἀποστόλου, νὰ τὰ γράψῃς καὶ νὰ τὰ παραδώσῃς καὶ εἰς τοὺς ἄλλους πιστούς.

Ταύτην τὴν σοφωτάτην κρίσιν ἀκούων ἐγὼ, ἐνεθυμήθην καὶ τὴν ἐπιστολὴν ὅπου μοῦ ἔγραψε, καὶ τὰ θεόπνευστα συγγράμματά του· τὰ ὁποῖα μὲ ὅλον ὅπου τὰ ἐκράτει εἰς διδάσκαλος χρόνους δεκατρεῖς· μ' ὅλον ὅπου ἓν βιβλίον ἀπὸ αὐτὰ ἐπωλήθη, ἀλλ' ὅμως ὅλα ἦλθον εἰς τὰς χεῖράς μου, κατὰ τὴν προφητείαν του, καὶ ἔγινα κληρονόμος τῶν αὐτοῦ χαρισμάτων. Διὰ τοῦτο καὶ ἀνακηρύττων αὐτὸν, δίδω εἰς ὅλους τὰ θεολογίας του διὰ ὠφέλειαν ψυχῆς· καὶ ἐλπίζω διὰ τοῦτο,

ὅτι θέλει λάβω τὴν ἀντιμισθίαν παρὰ Θεοῦ διὰ πρεσβειῶν τοῦ ἁγίου, καὶ ἐν τῷ νῦν αἰῶνι, καὶ ἐν τῷ μέλλοντι. Ἀλλ' ἂς διηγηθῶ ἀκόμη καὶ ὅσα θαύματα ἐνήργησεν ὁ ἅγιος μετὰ θάνατον.

Εἷς ἱερεὺς ἀποδεχθεὶς ἀπὸ τοὺς ἀδελφοὺς, καὶ πατέρας τῆς μονῆς τῆς ἁγίας Μαρίνης, καὶ συναριθμηθεὶς εἰς τὴν αὐτῶν ἀδελφότητα συνέψαλλεν ὁμοῦ μὲ αὐτοὺς, καὶ ἐλειτούργει. Βλέπων δὲ μίαν ἡμέραν τὴν εἰκόνα τοῦ ἁγίου, ἔπεσεν εἰς λογισμοὺς ἀπιστίας καὶ ἔσυλλογίζετο ἀπὸ ποῖα θαύματα νὰ τὸν γνωρίσω ἐγὼ τοῦτον, ὅτι εἶναι ἅγιος; καὶ μίαν φορὰν μένων μόνος εἰς τὴν ἐκκλησίαν, καὶ σκοτισθεὶς ὑπὸ τοῦ διαβόλου, ἤπλωσε τὴν χεῖρά του ὁ ἀναιδέστατος ἐπάνω εἰς τὴν εἰκόνα, καὶ λέγει καταφρονητικῶς· τοῦτον ἐγὼ νὰ προσκυνήσω ποτὲ δι' ἅγιον; καὶ παρευθὺς, (ὢ τοῦ θαύματος !) ἐξηράνθη ἡ χείρ του. Καὶ βάνων ταῖς φωναῖς ἐκ τῶν πόνων, ἤκουσαν οἱ μοναχοὶ καὶ ἐπῆγαν, καὶ εἶδον, καὶ ἔμαθον τὴν ὑπόθεσιν· καὶ ἐκ τῶν πολλῶν θρήνων ὅπου ἔκαμνε, τὸν ἐλυπήθησαν οἱ ἀδελφοὶ καὶ ἐπαρεκάλεσαν τὸν ἅγιον νὰ λύσῃ τὸν ἄθλιον ἀπὸ τὴν φοβερὰν ἐκείνην τιμωρίαν. Ὅθεν ἀλείψαντες μὲ ἔλαιον ἀπὸ τὴν κανδύλαν τοῦ ἁγίου, τὴν ξηρὰν χεῖραν μόλις ἐλέωσαν τὸν Θεὸν, καὶ τὸν ἅγιον καὶ τὴν ἔλυσεν ἀπὸ τὰ ἀόρατα ἐκεῖνα δεσμά. Καὶ ἄλλο παρόμοιον ἀκούσατε.

Ὅταν ἦτον ἡ ἑορτὴ τοῦ ἁγίου, καὶ ἔψαλλεν ὁ καλόφωνος ἐκεῖνος Ἰγνάτιος ὅπου ἦτον ἀπὸ τὴν βασιλικὴν μονὴν τοῦ Κοσμιδίου, βλέπων τὴν εἰκόνα τοῦ ἁγίου ὅπου ἐκρέμετο, ἐσυλλογίζετο κάποια ἐναντία εἰς τὸν ἅγιον. Ὁ δὲ ἅγιος θέλων νὰ ἰατρεύσῃ τὴν ψυχήν του ἀπὸ τοὺς λογισμοὺς ἐκείνους τοὺς πονηροὺς, ἐκεῖ ὅπου ἔψαλλε, καὶ ἔβλεπε εἰς τὴν εἰκόνα τοῦ ἁγίου τοῦ ἐφάνη, ὅτι ἄναψεν ἡ εἰκόνα ὡς λαμπάδα, καὶ ἐσείετο εἰς ἕνα μέρος, καὶ ἄλλο, καὶ εὐθὺς ἔχασε τὴν φωνήν του, καὶ ἔμεινεν ἄφωνος. Καὶ ἐρωτῶντες αὐτὸν οἱ ἄλλοι, πῶς αἴφνης ἐβουβάθη, ὡμολόγησε παρρησίᾳ μὲ κατάνυξιν, καὶ τὸν ἄπιστον λογισμόν του καὶ τὸ θαῦμα ὅπου εἶδεν εἰς τὴν εἰκόνα.

Νικήτας ὁ Στηθάτος εἶχε μαθητὴν Μανασσῆν ὀνομαζόμενον, εἰς τὸν ὁποῖον ἠκολούθησεν ἔμφραξις δεκαπέντε ἡμέρας, τόσον ὅπου μὴ δυνάμενος νὰ εὐγάλῃ τὰ περιττώματα, ἐκινδύνευε νὰ ἀποθάνῃ. Ἀπελπισθεὶς λοιπὸν ἀπὸ τοὺς ἰατροὺς, ἐπρόσπεσεν εἰς τὸν Θεὸν, παρακαλῶν νὰ τὸν ἐλεήσῃ μετὰ κλαυθμοῦ· καὶ ὑπνώσας βλέπει καθ' ὕπνον του Νικήταν τὸν Στηθάτον, ὅτι ἵστατο ἔμπροσθεν τῆς εἰκόνος τοῦ ἁγίου, καὶ ἔλεγεν εἰς αὐτόν. Μανασσῆ, λάβε ἀπὸ τὸ κανδήλιον τοῦ ἁγίου ἔλαιον, σφράγισε τὴν κοιλίαν σου καὶ θέλεις ἰατρευθῆ. Τούτου γενομένου ἡ δυσκοιλιότης μετεβλήθη εἰς εὐκοιλιότητα διὰ τῆς τοῦ ἁγίου χάριτος.

Δύο ἄνθρωποι εὐλαβεῖς Ἰωάννης, καὶ Φιλόθεος ὀνομαζόμενοι, ἐσυμφώνησαν κατὰ τὴν ἐντολὴν τοῦ Κυρίου, καὶ ἔγιναν μοναχοί. Κτίσαντες δὲ μοναστήριον ὡραιότατον εἰς τὴν προποντίδα τοῦ Βυζαντίου, ὁ μὲν Ἰωάννης ὡς ἀσθενέστερος κατὰ τὸ σῶμα, ἔλαβε τὴν οἰκονομίαν τοῦ μοναστηρίου. Ὁ δὲ Φιλόθεος ἔκτισε κελλεῖον χωριστὰ, διὰ νὰ ἐγκλεισθῇ, καὶ νὰ ἡσυχάσῃ. Προσκυνήσας λοιπὸν τοὺς πανσέπτους ναοὺς τοὺς ἐν Κωνσταντινουπόλει, ἐπῆγε καὶ εἰς τὴν περίφημον μονὴν τοῦ Στουδίου, διὰ νὰ συμβουλευθῇ Νικήταν τὸν Στηθάτον, ὁ ὁποῖος ὡς μαθητὴς τοῦ ἁγίου συνομιλῶν μὲ τὸν Φιλόθεον περὶ τῶν χαρισμάτων ὁποῦ ἠξιώθη παρὰ Θεοῦ ὁ ἅγιος, καὶ μάλιστα πῶς ἀμαθὴς ὤν, ἔγραψε θείῳ Πνεύματι, λόγους διδασκαλικοὺς εἰς πολλῶν ὠφέλειαν, ἐκίνησε τὸν Φιλόθεον εἰς ἀγάπην τοῦ ἁγίου, καὶ ἐζήτησεν ἕνα ἀπὸ τὰ βιβλία του, διὰ νὰ τὸ ἀναγνώσῃ· καὶ λαμβάνων αὐτὸ, ἀνεχώρησε μὲ χαράν, διὰ νὰ κλεισθῇ εἰς τὸ κελλεῖον. Πρὶν δὲ νὰ ἐμβῇ εἰς τὸ ἐγκλειστήριον, ἐδεετο τοῦ Θεοῦ νὰ τοῦ δώσῃ ὑπομονὴν, καὶ γνώμην νὰ ὑπομένῃ τοὺς ἐν αὐτῷ πειρασμούς. Καὶ ποτὲ ἦλθεν εἰς ἔκστασιν, καὶ τοῦ ἐφάνη πῶς ἐκτύπησε τὴν θύραν τις, καὶ ἀνοίγων βλέπει ἕναν ἄνθρωπον τὸ εἶδος ἀγγελικόν. Καὶ ἐρωτῶν αὐτὸν τίς ἦτον; τοῦ ἀπεκρίθη πῶς ἦτον ὁ Συμεὼν ὁ κατοικῶν εἰς τὸ μοναστήριον τῆς ἁγίας Μαρίνης, καὶ ὅτι ἦλθε νὰ κατοικήσῃ ὁμοῦ μὲ αὐτόν. Βλέπων δὲ ὅτι ἦτον ξεσχισμένον τοῦ Ἁγίου τὸ ὑποκάμισον, καὶ ἠρώτησεν τὴν αἰτίαν, ἀπεκρίθη ὁ ἅγιος· ὅτι κακοὶ ἄνθρωποι μοῦ τὸ ἔκαμαν. Πλὴν τί ἔχεις, ὦ φίλε, Φιλόθεε, καὶ φροντίζεις διὰ τὰ τῆς φροντίδος ἄξια; γίνωσκε ὅτι ἐκεῖνος ὁποῦ θέλει νὰ μεταλάβῃ τὰ θεῖα Μυστήρια, πρέπει νὰ ἀπέχῃ ἀπὸ πολυποσίαν καὶ δεῖπνα, καὶ νὰ πίνῃ μόνον τὸ ἑσπέρας τρία ποτήρια. Καὶ ἀφοῦ μεταλάβῃ νὰ κάμῃ ὁμοίως, ἀρκούμενος εἰς τράπεζαν λιτήν. Τοῦτο δὲ εἶπεν ὁ ἅγιος, διὰ νὰ τοῦ φανερώσῃ, ὅτι ὅποιος θέλει νὰ ἀγωνισθῇ μὲ ἄσκησιν, καὶ ἡσυχίαν πρέπει νὰ καθαρίζῃ τὸν ἑαυτόν του μὲ τὰ τρία ποτήρια, ἤγουν μὲ τὴν ἐγκράτειαν, μὲ τὰ δάκρυα, καὶ μὲ τὴν προσευχὴν, καὶ ἔτζι μὲ αὐτὰ νὰ προετοιμάζεται νὰ μεταλαμβάνῃ καθ' ἑκάστην, διὰ νὰ ἐνδυναμώνεται εἰς τοὺς ἀγῶνας τῆς ἀσκήσεως διὰ τῆς ἱερᾶς μεταλήψεως. Καὶ λέγων αὐτὰ ἐκράτησε τὸν στόμαχον τοῦ Φιλοθέου γυμνὸν, καὶ ἔσφιγγε, καὶ ὡς νὰ ἐστένευε τὴν κοιλίαν του. Εἶτα ἀποχαιρετήσας αὐτὸν, καὶ εἰπὼν, «ἀνίσως καὶ θέλῃς ἐλθὲ καὶ σὺ πρὸς ἡμᾶς·» καὶ πάλιν· «θέλει ἰδοῦμεν τὸν φίλον Φιλόθεον,» ἀνεχώρησεν. Ὁ δὲ Φιλόθεος ἐλθὼν εἰς ἑαυτὸν, ἠσθάνετο εἰς τὴν ψυχήν του πολλὴν ἀγαλλίασιν. Καὶ ἀπὸ τότε ἔγινεν εἰς αὐτὸν, ὡς συνήθεια ἡ ἐγκράτεια. Καὶ διὰ νὰ δείξῃ εὐχαριστίαν εἰς τὸν ἅγιον διὰ τὴν τοιαύτην βοήθειαν, ἐπῆγε

καὶ ἐπροσκύνησε τὸν τάφον τοῦ ἁγίου· καὶ γράψας τὰ ἐγκώμιά του ἔκαμνε καὶ αὐτὸς κατ' ἔτος τὴν ἑορτήν του.

Νικήτας ὁ Στηθάτος ὁ γνήσιος μαθητὴς τοῦ ἁγίου, μίαν φορὰν τὴν ἁγίαν τεσσαρακοστὴν ἀγωνιζόμενος καθὼς εἶχε συνήθειαν, αἰσθάνετο εἰς τὸν ἑαυτόν του, κατὰ παραχώρησιν Θεοῦ, πόλεμον σφοδρότατον τῆς πορνείας· καὶ ἀπορῶν πόθεν τοῦ προῆλθε τοῦτο εἰς ἕνα καιρὸν ὁποῦ ἦτον κατάξηρον καὶ νενεκρωμένον τὸ σῶμα του ἀπὸ τὴν πολλὴν κακοπάθειαν, καὶ μὴν ἠμπορῶν νὰ ἐννοήσῃ ἐλυπεῖτο, καὶ ἐπαρακαλοῦσε τὸν Θεὸν, καὶ τὸν ἅγιον νὰ τὸν ἐλευθερώσῃ· καὶ μίαν φορὰν ἐκεῖ ὁποῦ ἐπῆγεν νὰ κοιμηθῇ, ἔχων τοὺς ὀφθαλμοὺς ἀνεωγμένους τοῦ ἐφάνη, ὅτι ὕπνωσε, καὶ βλέπει πῶς ἦλθεν ὁ ἅγιος, καὶ ἐκάθισεν εἰς τὸ στρῶμα του, καὶ τοῦ λέγει· «αὐτὸ σοῦ ἐσυνέβη ἀπὸ ὑπερηφάνειαν τοῦ λογισμοῦ σου, μὲ τὸ νὰ ἔχῃς τὸν ἑαυτόν σου ἀπαθῆ. Ταπεινώσου λοιπὸν συγκρίνων τὸν ἑαυτόν σου μὲ τὰς ἐντολὰς τοῦ Θεοῦ.» Καὶ ταῦτα εἰπὼν ἔγινεν ἄφαντος. Καὶ ὁ Νικήτας ἐγερθεὶς παρευθὺς, καὶ ἐξελθὼν τοῦ κελλείου του, καὶ τρέχων διὰ νὰ τὸν φθάσῃ, ἠρώτα τὸν ὑπηρέτην του, ἂν εἶδε τὸν ἅγιον Συμεὼν ὁποῦ εὐγῆκεν ἀπὸ ἐκεῖ. Ὅθεν ὕστερα συγκρίνων τὰ κατορθώματά του μὲ μόνον τὸν ἐμπτυσμὸν τοῦ Χριστοῦ, ἐταπεινώθη, καὶ ἐλευθερώθη ἀπὸ τὸν πόλεμον, εὐχαριστῶν τὸν ἅγιον. Θέλων δὲ ὁ Θεὸς νὰ δείξῃ ὅτι ἦτον εὐπρόσδεκτον εἰς αὐτὸν καὶ εἰς τὸν δοῦλόν του Συμεὼν νὰ μεταγραφοῦν τὰ συγγράμματά του εἰς ὠφέλειαν τῶν πιστῶν, ἔδειξε καὶ τότε ἕνα ὅραμα τοιοῦτον εἰς τὸν Ἰωάννην τὸν μαθητὴν τοῦ Νικήτα Στηθάτου, καθὼς καὶ παλαιὰ εἰς τὸν Πρόκλον τὸν μαθητὴν τοῦ Χρυσοστόμου.

Ἐπειδὴ καὶ αὐτὸς ὁ Νικήτας ἐπαρακινήθη δι' ἀποκαλύψεως τοῦ ἁγίου νὰ μεταγράψῃ τὰ θεόπνευστά του συγγράμματα, βλέπει ὁ μαθητὴς τοῦ Νικήτα Ἰωάννης τοιοῦτον ὅραμα. Τοῦ ἐφάνη πῶς ὑπῆγεν εἰς τὸ κελλεῖον τοῦ Νικήτα διὰ νὰ ἐρωτήσῃ τί εἰς ψυχικὴν ὠφέλειαν. Καὶ πλησιάζων εἰς τὴν θύραν βλέπει αὐτὸν τὸν Νικήταν ὁποῦ ἔγραφε μὲ μεγάλην σπουδὴν τὰ θεόπνευστα συγγράμματα τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν Συμεών· τὸν δὲ ὅσιον ὁποῦ ἐκρατοῦσε μὲ τὴν ἀριστεράν του χεῖρα μίαν ῥάβδον, καὶ τὴν δεξιάν του τὴν εἶχε ἁπλωμένην εἰς τὸν Νικήταν, καὶ ἐφαίνετο, ὅτι τοῦ ἔδειχνε τὰ σχέδιά του, καὶ ἐσυνωμιλοῦσε μὲ αὐτὸν, στόμα πρὸς στόμα, καὶ τὸν ἐδίδασκε τὰ βάθη τῆς ὑψηλῆς θεωρίας τῶν λόγων του, καὶ τὰ δόγματα τῆς μυστικῆς Θεολογίας. Ἰδὼν δὲ αὐτὸν ὁ Ἰωάννης, καὶ μὲ ὅλον ὁποῦ δὲν τὸν ἤξευρεν σωματικῶς, τὸν ἐγνώρισε, καὶ ἐσύρθη ὀπίσω χωρὶς νὰ ἐμβῇ μέσα. Ἔπειτα ἀπὸ ὀλίγην ὥραν, τοῦ ἐφάνη, ὅτι εὐγῆκεν ὁ ἅγιος, καὶ ἀναβαίνων μίαν ἀνηφορικὴν ὁδὸν ἐφώνα-

ξεν ἐξ ὀνόματος· «Ἰωάννη, εἰπὲ εἰς τὸν Νικήταν τὸν μαθητήν μου· ἐπιτάχυνον, τέκνον, νὰ μεταγράψῃς τὰ πονήματά μου, καὶ ἐκεῖνο ὁποῦ ζητεῖς, θέλει γένῃ εἰς ἐσὲ ἐξάπαντος.»

Ἀλλὰ πῶς νὰ ἀφήσω ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον καὶ ἀκουόμενον ἐκπλήττει τοὺς ἀκροατάς; θέλει τὸ διηγηθῶ λοιπὸν, καὶ οὕτω νὰ καταπαύσω τὸν λόγον. Κοσμᾶς ὁ ἡγούμενος τῆς ἁγίας μονῆς τοῦ Στεφάνου, παρὼν εἰς τὴν ἑορτὴν τοῦ ἁγίου, καὶ ἀκούων τοὺς ὕμνους καὶ τὰ ἐγκώμια τοῦ ἁγίου καὶ βλέπων τοὺς λαοὺς ὁποῦ ἑώρταζον ὅλοι ὁμοῦ, ἔλαβε ζῆλον, καὶ ἐμέμφθη τὸν ἑαυτόν του, πῶς δὲν ἐπιμελήθη νὰ γράψῃ καὶ αὐτὸς τὰ ἐγκώμιά του, καὶ νὰ ἑορτάζῃ τὸν ἅγιον. Παρακαλέσας οὖν τὸν ρηθέντα Νικήταν ἔλαβε παρ' αὐτοῦ μίαν εἰκόνα τοῦ ἁγίου, καὶ τὴν ἔδωκαν εἰς ἕνα μοναχὸν νὰ τὴν ὑπάγῃ ταχύτερον εἰς τὸ μοναστήριον. Ὁ δὲ μοναχὸς τὴν ἔδοσε πάλιν εἰς ἕνα Σκύθην δοῦλον παλαιὸν τοῦ ἡγουμένου, διὰ νὰ τὴν βαστάζῃ καὶ νὰ τὸν ἀκολουθῇ. Λαβὼν δὲ ἐκεῖνος τὴν εἰκόνα, ὡς κλέπτης ὅπου ἦτον, ἐγύρισεν ὀπίσω καὶ τὴν ἐπώλησεν εἰς ἕνα Ἐνετόν. Ἐλθὼν δὲ ὁ ἡγούμενος καὶ μαθὼν τὰ γινόμενα, ἐλυπήθη μεγάλως, ἀλλὰ μετ' ὀλίγας ἡμέρας συνελήφθη ὁ δοῦλος, καὶ ὡμολόγησε τὴν ἀλήθειαν. Ὅθεν ἔδωκαν τὴν τιμὴν εἰς τὸν ἀγοράσαντα, καὶ ἔλαβον τὴν εἰκόνα ὁμοῦ, καὶ τὸν δοῦλον· καὶ εὐθὺς ὅπου ἔβαλαν τὴν εἰκόνα εἰς τὸ θυσιαστήριον, ὢ τοῦ θαύματος! δαιμόνιον, ἐπίασε τὸν κλέπτην ἐκεῖνον δοῦλον, καὶ πεσὼν ἄφωνος, ἔτριζε τοὺς ὀδόντας καὶ ἐφώναζεν ὡς τράγος· καὶ μετὰ πολλὰς ἡμέρας μόλις ἀπηλάχθη τοῦ κακοῦ, διὰ βοηθείας τοῦ ἁγίου; Τοιουτοτρόπως δοξάζει ὁ Θεὸς ἐκείνους ὁποῦ τὸν δοξάζουν. Ὅτι αὐτῷ ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων· Ἀμήν.

Ταῖς τῶν σῶν ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΙΓ', ἡ ἀνακομιδὴ τοῦ λειψάνου τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν ΝΙΚΗΦΟΡΟΥ πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως.

»Νίκης ἑορτὴν ἡ πόλις, Νικηφόρε,
»Δοχὴν ἄγει σου λειψάνου νικηφόρου,
»Χοῦς· τρισκαιδεκάτῃ Νικηφόρου ἄστυ ἐσήχθη.

Ἀφοῦ καθηρέθη ἀπὸ τὸν θρόνον τῆς Κωνσταντινουπόλεως ὁ ψευδοπατριάρχης μᾶλλον δὲ Μαντιάρχης Ἰωάννης ὁ παράνομος, ἀνεβιβάσθη εἰς τὸν θρόνον αὐτῆς ὁ ἁγιώτατος πατριάρχης Μεθόδιος ἐν ἔτει ωμγ',

(843), ὁ ὁποῖος πρὸς τὰ ἄλλα αὐτοῦ κατορθώματα, κατώρθωσε καὶ τοῦτο, καὶ εἶπε τοὺς λόγους τούτους εἰς τοὺς βασιλεῖς Μιχαὴλ καὶ Θεοδώραν τὴν μητέρα του, ὅτι δὲν εἶναι δίκαιον νὰ μὴ φερθῇ εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν τὸ τίμιον καὶ ἱερὸν λείψανον τοῦ αἰδεσίμου καὶ πανοσίου ἐν Πατριάρχαις Νικηφόρου, ὁ ὁποῖος διὰ τὴν ὀρθόδοξον καὶ ἀμώμητον πίστιν ἐξωρίσθη ἀπὸ τὸν πατριαρχικὸν θρόνον, καὶ ἐτελείωσε τὴν ζωήν του εἰς τὴν ἐξορίαν. Εἰς ταῦτα λοιπὸν τὰ λόγια πεισθέντες οἱ ἀνώτεροι βασιλεῖς, εὐθὺς ἀπέστειλεν ἀνθρώπους διὰ νὰ φέρωσι τὸ λείψανον τοῦ ἁγίου· μετ' αὐτῶν δὲ ὑπῆγε καὶ αὐτὸς ὁ ἴδιος πατριάρχης Μεθόδιος, ὃν ἠκολούθησαν καὶ ἱερεῖς καὶ μοναχοί. Εὑρόντες δὲ τὸ τίμιον τοῦ ἁγίου λείψανον ὅλως ἄφθαρτον καὶ ὁλόκληρον διαφυλαχθὲν εἰς διάστημα ἐτῶν δεκαεννέα, ἔβαλον αὐτὸ εἰς τὸ βασιλικὸν πλοῖον καὶ τὸ ἔφεραν εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν μὲ λαμπάδας καὶ ὕμνους πνευματικούς. Ὅτε δὲ τὸ πλοῖον ἐπέρα τὸ πέραμα τῆς ἀκροπόλεως, τότε ὁ βασιλεὺς καὶ ὅλη ἡ Σύγκλητος βαστῶντες λαμπάδας εἰς τὰς χεῖρας, προϋπήντων τὸ ἅγιον λείψανον καὶ τὸ ἠσπάζοντο· εἶτα σηκώσαντες αὐτὸ ἐπάνω εἰς τοὺς ὤμους των, ἀπέθεντο εἰς τὴν μεγάλην ἐκκλησίαν. Ἐκεῖ δὲ ποιήσαντες ἀγρυπνίαν, τῷ πρωῒ ἐπῆραν πάλιν αὐτὸ εἰς τοὺς ὤμους των, καὶ τὸ ἔφερον εἰς τὸν ναὸν τῶν ἁγίων Ἀποστόλων τῶν μεγάλων, κατὰ τὴν τρισκαιδεκάτην ταύτην τοῦ παρόντος μηνὸς, κατὰ τὴν ὁποίαν ταύτην ἡμέραν ὑπῆγε καὶ εἰς ἐξορίαν. Τελεῖται δὲ ἡ αὐτοῦ σύναξις ἐν τοῖς ἀνωτέρω ἁγίοις Ἀποστόλοις τοῖς μεγάλοις. (1)

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τοῦ ἁγίου ἱερομάρτυρος ΠΟΥΠΛΙΟΥ ἐπισκόπου Ἀθηνῶν.

» Στολὴν ἔβαψας αἱμάτων ῥείθροις, μάκαρ,
» Καὶ λαμπρὸς ὤφθης νῦν Κυρίῳ ἢ πλέον.

Οὗτος χρηματίσας ἐπίσκοπος Ἀθηνῶν, τὸν διὰ μαρτυρίου ὑπέστη θάνατον κατὰ τὸν δεύτερον ἀπὸ Χριστοῦ αἰῶνα, καθὼς γράφει περὶ αὐτοῦ Διονύσιος ὁ Κορίνθου ἐπίσκοπος ἐν τῇ ἐπιστολῇ τῇ πρὸς Ἀθηναίους, τὴν ὁποίαν ἀναφέρει ὁ Εὐσέβιος ἐν βιβλ. δ'. κεφ. κγ'. τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἱστορίας· Ἐχρημάτισε δὲ οὗτος διάδοχος τοῦ ἁγίου Διονυσίου τοῦ ἀρειοπαγίτου, ἢ τότε, ἢ μετ' ὀλίγους χρόνους ἐπισκοπήσας.

---

(1) Ἡ δὲ κυρία μνήμη τοῦ ἁγίου Νικηφόρου ἑορτάζεται κατὰ τὴν δευτέραν τοῦ Ἰουνίου. Τούτου εὑρίσκεται ἀκολουθία καὶ ἐγκώμιον ἁπλοῦν ἐν τῇ ἱερᾷ μονῇ τοῦ Δοχειαρίου.

Μνήμη τῶν ἁγίων μαρτύρων ΑΦΡΙΚΑΝΟΥ, ΠΟΥΠΛΙΟΥ καὶ ΤΕΡΕΝΤΙΟΥ, ὧν ἡ σύναξις τελεῖται ἐν τῷ Παυλοπετρίῳ.

» Συμμάρτυρας τρεῖς, ὧν διὰ ξίφους τέλος,
» Ἴσα στεφάνοις τοῖς ἰάμβοις χρὴ στέφειν.

Ὁ ἅγιος μάρτυς ΑΒΙΒΟΣ ὁ ἐξ Ἑρμουπόλεως, λίθῳ προσδεθεὶς, καὶ ἐν ποταμῷ ριφθεὶς, τελειοῦται.

Βληθεὶς Ἄβιβος εἰς ποταμὸν σὺν λίθῳ,
» Ἔκπλεῖ ποταμὸν συρφετώδη τοῦ βίου.

Ἡ ἁγία Μάρτυς ΧΡΙΣΤΙΝΑ ἡ ἐν Περσίᾳ, μαστιζομένη τελειοῦται.

» Μαστιξ τὸ τύπτον, σὰρξ τὸ πάσχον Χριστίνης,
» Χριστοῦ χάριν χέουσα κρουνοὺς αἱμάτων.

Ταῖς τῶν σῶν ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΙΔ'. μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ΒΕΝΕΔΙΚΤΟΥ.

» Ἄγξας λογισμοῖς ὡς χαλινοῖς πᾶν πάθος,
» Ζωῆς χαλινοὺς Βενέδικτος ἐκπτύει.
» Οὔλυμπον Βενέδικτος ἔδῃ δεκάτῃ γε τετάρτῃ.

Οὗτος ὁ ὅσιος Βενέδικτος (τὸ ὁποῖον ὄνομα εἶναι λατινικὸν, καὶ ἑρμηνεύεται ἑλληνιστὶ, εὐλογημένος.) ἦτο ἀπὸ τὴν Νουρσίαν πόλιν ἡ ὁποία εὑρίσκεται εἰς τὴν Ἰταλίαν, υἱὸς γονέων εὐσεβῶν καὶ πλουσίων. Ἀφήσας δὲ τὴν πατρίδα του καὶ τοὺς γονεῖς του, ὅτε ἦτο εἰς πολλὰ μικρὰν ἡλικίαν, ὑπῆγεν εἰς ἕνα ἔρημον τόπον ὁμοῦ μὲ τὸν ἀνάτροφόν του. Ἐκεῖ λοιπὸν φιλιώσας ἑαυτὸν μὲ τὸν Θεὸν διὰ μέσου τῆς ἀρετῆς καὶ ἀσκήσεως, ἐπλουτίσθη παρ' αὐτοῦ μὲ δύναμιν θαυμάτων καὶ ἰαμάτων· καὶ τὰ μὲν ἄλλα θαυμάσια, ὅσα ἐποίησε κατὰ πλάτος διηγεῖται ὁ βίος καὶ ἡ ἱστορία αὐτοῦ, (1) νεκροὺς ἀνιστῶν, καὶ τὰ μέλλοντα προλέγων, καὶ διαλεγόμενος διὰ τὰ μακρὰν ὄντα πράγματα ὡς ἂν ἦσαν παρόντα. Ἐκεῖνο δὲ μόνον πρέπει νὰ εἴπωμεν ἐδῶ ὡς ἀναγκαῖον, ὅτι ὅτε ὁ ὅσιος οὗτος ἔμελλε νὰ ὑπάγῃ πρὸς Κύριον ἐπρόλαβε καὶ ἐμήνυσε καὶ εἰς τοὺς μαθητὰς τοὺς εὑρισκομένους ἐκεῖ πλησίον του, καὶ εἰς τοὺς μακρὰν καθημένους, ὅτι θὰ τελευτήσῃ, καὶ ὅτι θὰ γείνῃ σημεῖον, διὰ τοῦ ὁποίου θέλουν γνωρίσει ὅλοι ὅτι χωρίζεται ἀπὸ τὸ σῶμα.

(1) Τὸν κατὰ πλάτος βίον αὐτοῦ ὅρα εἰς τὸ δεύτερον βιβλίον τῶν τεσσάρων τοῦ Διαλόγου, τὰ ὁποῖα μετεφράσθησαν εἰς ἁπλῆν γλῶσσαν παρὰ τοῦ ἀοιδίμου Καισαρίου Δαπόντε τοῦ Σκοπελίτου.

Πρὸ ἓξ λοιπὸν ἡμερῶν τῆς ὁσίας αὐτοῦ κοιμήσεως ἐπρόσταξε νὰ ἀνοιχθῇ ὁ τάφος του καὶ νὰ εἶναι ἕτοιμος, καὶ εὐθὺς ἐκρατήθη ἀπὸ μίαν λαύραν θερμὴν, ἀπὸ τὴν ὁποίαν κατεξηράνθη τὸ σῶμά του εἰς ἓξ ἡμέρας· κατὰ δὲ τὴν ἕκτην ἡμέραν ἐπρόσταξε τοὺς μαθητάς του νὰ σηκώσωσιν αὐτὸν, καὶ νὰ τὸν ὑπάγουν εἰς τὴν μικρὰν ἐκκλησίαν ἣν εἶχον. Ἐλθὼν δὲ ἐκεῖ, ἐμετάλαβε τῶν ἀχράντων μυστηρίων, ἱστάμενος ἀναμέσον τῶν μαθητῶν του. Ὑπὸ τούτων λοιπὸν βασταζόμενος καὶ στηριζόμενος, ἐσήκωσε τὰς χεῖράς του εἰς τὸν οὐρανὸν, καὶ οὕτως ἄνω βλέπων καὶ προσευχόμενος, παρέδωκε τὴν ἁγίαν ψυχήν του εἰς χεῖρας Θεοῦ. Κατ' ἐκείνην δὲ τὴν ὥραν ἐφάνη μία τοιαύτη ὅρασις εἰς δύω ἀδελφοὺς, εἰς τὸν ἕνα μὲν ἡσυχάζοντα ἐν τῷ κελλίῳ του, εἰς τὸν ἄλλον δὲ κατοικοῦντα μακρόθεν· ἤτοι εἶδον αὐτοὶ οἱ δύω καὶ ἰδοὺ ἐφαίνετο μία ὁδὸς θαυμαστὴ ἀπὸ τὸ κελλίον τοῦ ὁσίου Βενεδίκτου ἕως τοῦ οὐρανοῦ κατ' ἀνατολὰς, ἐστρωμένη ὅλη ἀπὸ λαμπρὰ καὶ τίμια μεταξωτὰ ἱμάτια. Εἰς τὴν ὁδὸν δὲ ἐκείνην ἵσταντο ἄνδρες τινες θαυμαστοὶ εἰς τὸ εἶδος καὶ ἐξαίσιοι, κρατοῦντες λαμπάδες εἰς τὰς χεῖρας των, οἵτινες βαστάζοντες τὸν ὅσιον, κατὰ τάξιν ἀνέβαινον εἰς τὸν οὐρανόν· εἷς δὲ ἄλλος λευκοφόρος καὶ φωτοφόρος, ἐστὼς πλησίον εἰς τὸν ὅσιον, ἠρώτα τοὺς βλέποντας τὴν ὀπτασίαν ταύτην ὁσίους. ἂν γνωρίζωσι τίνος εἶναι ἡ θαυμαστὴ ἐκείνη ὁδὸς, τὴν ὁποίαν βλέπουσι καὶ θαυμάζουσιν, οἱ δὲ ὅσιοι εἶπον, ὅτι δὲν ἠξεύρουσι. Τότε ὁ φανεὶς ἐκεῖνος εἶπεν εἰς αὐτοὺς, αὕτη εἶναι ἡ ὁδὸς, διὰ τῆς ὁποίας ὁ ἀγαπητὸς τοῦ Θεοῦ Βενέδικτος ἀναβαίνει εἰς τὸν οὐρανόν. Ἐλθόντες λοιπὸν εἰς ἑαυτοὺς οἱ ὅσιοι, ἐνόησαν, ὅτι ἀπῆλθεν ὁ ἅγιος, καθὼς εἶδον αὐτὸν τελειούμενον· ἐφανέρωνε δὲ ἡ ὀπτασία αὕτη τὴν λαμπρότητα καὶ τὴν δορυφορίαν, τῆς ὁποίας ἠξιώθη ὁ ἅγιος, ὅτε ἔμελλε νὰ ἐκδημήσῃ πρὸς Κύριον. (1)

(1) Περὶ τοῦ ἁγίου τούτου Βενεδίκτου ὁ Μελέτιος γράφει ἐν τῷ 6'. τόμῳ τῆς Ἐκκλ. ἱστορίας, ὅτι οὗτος ἐν ἔτει φκθ'. (529), ἀνέβη εἰς τὸ Κάσσιον ὄρος τῆς ἐν Ἰταλίᾳ Καμπανίας, καὶ ἐκεῖ κτίσας κοινόβιον, διέταξε τάγμα μοναχῶν τὸ ὁποῖον ὀνομάζεται τῶν Βενεδικτινῶν. Πρῶτος δὲ οὗτος ἐν τῇ Δύσει τὴν μοναχικὴν ζωὴν ἔδειξεν· ὅθεν πρεπόντως ἀπὸ τὸν Τριθέμιον ἐν τῷ περὶ Ἐκκλ. συγγραφέων καὶ ἀπὸ ἄλλους ὀνομάζεται καθηγητὴς καὶ πρῶτος τῶν ἐν τῇ Δύσει μοναχῶν. Ἐξέδωκε δὲ καὶ κανόνα, ἢ τύπον διῃρημένον εἰς κεφάλαια ογ'. τὸν ὁποῖον ἐπιγράφει ὁ Ρούδολφος, περὶ ἀρχῆς τοῦ μοναχικοῦ βίου. Τὸ τάγμα δὲ τοῦτο τῶν Βενεδικτινῶν ἔμεινεν ἐν διαστήματι χρόνων τετρακοσίων εἰς τὰ αὐτὰ ἤθη. καὶ εἰς ἕνα τύπον· ὅθεν καὶ ἦτο εἰς τιμήν. Μετὰ δὲ ταῦτα ἐμοιράσθη εἰς πολλὰ τάγματα, τὰ ὁποῖα ὅλα, εἰ καὶ διάφορά εἰσι κατὰ τὰ φορέματα, ἀλλ' ὅμως δοξάζονττι, ὅτι ἐξῆλθον ἀπὸ τὸν ἅγιον Βενέδικτον. Ἐτελεύτησε δὲ ὁ ἅγιος οὗτος ἐν ἔτει φμβ'. ἢ φμγ'. (542 ἢ 43) ὑπάρχων ἐτῶν ἑξήκοντα δύω.

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τοῦ ἁγίου μάρτυρος ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ τοῦ ἐν Πίσῃ.

» Μὴ τοὺς στεφάνους ζημιωθῆναι φέρων,
» Φέρει κεφαλῆς Ἀλέξανδρος ζημίαν.

Οὗτος ὁ ἅγιος Ἀλέξανδρος εὑρισκόμενος εἰς τὸ σκότος τῆς πλάνης, ἔλαμψεν ὡς ἀστὴρ πολύφωτος, ἐλέγξας τὴν πλάνην τῶν δυσσεβῶν εἰδωλολατρῶν, τὸν δὲ νοητὸν διάβολον, τὸν καυχώμενον εἰς τὴν πλάνην, καταπληγώσας μὲ τὰ λόγια του ὡς ἄν μὲ βέλη· ὅθεν οἱ πεπλανημένοι εἰδωλολάτραι μὴ ὑποφέροντες τὴν παρρησίαν καὶ ἀνδρείαν τοῦ ἁγίου, ἐδοκίμαζον νὰ νικήσωσι τὴν μεγαλοψυχίαν του μὲ διαφόρους τρόπους καὶ κολακείας. Ἐπειδὴ ὅμως δὲν ἐδυνήθησαν, ἀπέκοψαν τὴν ἁγίαν αὐτοῦ κεφαλήν· ὁ δὲ Θεὸς ἀντήμειψεν αὐτὸν μὲ τὰ χαρίσματα τῶν ἰαμάτων, διότι τὸ ἅγιον αὐτοῦ λείψανον ἰατρεύει ὅλαις ταῖς ἀσθενείαις τῶν μετὰ πίστεως εἰς αὐτὸν προστρεχόντων.

Μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν καὶ ὁμολογητοῦ ΕΥΣΧΗΜΟΥ (1) *ἐπισκόπου Λαμψάκων.*

» Πρὸ τοῦ θανεῖν Εὔσχημος, εἶπεν ἂν Παῦλος,
» Εὐσχημόνως ὧδευεν ὡς ἐν ἡμέρᾳ.

Οὗτος ὁ ὅσιος ἦτο κατὰ τοὺς καιροὺς τῶν εἰκονομάχων· ἀπὸ βρέφους δὲ καλῶς αὐξηθεὶς καὶ φθάσας εἰς ἄνδρα τέλειον, ἐχρημάτισε ναὸς τοῦ ἁγίου Πνεύματος· γενόμενος δὲ μοναχὸς, ἀνέβη καὶ εἰς τὸ ὑψηλὸν τῆς ἱερωσύνης ἀξίωμα, ὅθεν καὶ ἐγέμισεν ἀπὸ χάριν Θεοῦ. Τρωθεὶς δὲ ἀπὸ ζῆλον θεϊκὸν, κατήσχυνε τοὺς ἱερεῖς τῶν αἱρετικῶν εἰκονομάχων, θαυμάσια παράδοξα ἐνεργῶν, διότι νεκρὸν βρέφος ὑπὸ τῆς μητρός του βασταζόμενον διὰ προσευχῆς του ἀνέστησε, καὶ πρὸς τὴν ζωὴν ἐπανέφερε. Ἀλλὰ καὶ εἰς τὰ θηρία φοβερὸς οὗτος ἔγεινε, διότι μὲ μόνην τὴν προσταγήν του ἐδίωκεν αὐτὰ, τὰ ὁποῖα κατέτρωγον τὰ χλοηφόρα λάχανα. (2) Κλεισθεὶς δὲ εἰς φυλακὴν ἀπὸ τοὺς εἰκονομάχους, ὡς προσκονητὴς τῶν σεπτῶν καὶ ἁγίων εἰκόνων, μὲ τὴν διδασκαλίαν του κατέπεισε τοὺς αὐτὸν φυλάσσοντας νὰ προσκυνῶσι τὰς ἁγίας εἰκόνας. Τὸ δὲ θαυμαστὸν ἦτο τοῦτο, ὅτι ἂν καὶ φυλακωμένος καὶ ἐξόριστος, ἐφρόντιζεν ὅμως διὰ τοὺς πτωχοὺς, καὶ ἠλέει αὐτοὺς κατὰ δύναμιν· ὅθεν ἐν εἰρήνῃ τελειώσας τὴν ζωήν του,

(1) Ἐν δὲ τῷ τετυπωμένῳ συναξαριστῇ γράφεται Εὐσχήμονος, καθὼς καὶ ἐν τοῖς μηναίοις. Ε.Σ.

(2) Ὅθεν τὸ ὄνομα τοῦ ἁγίου Εὐσχήμου τούτου πρέπει νὰ ἀναφέρεται ὑπὸ τοῦ ἱερέως, ὅταν αὐτὸς ἀναγινώσκῃ ἐν τοῖς κήποις τὰς εὐχὰς τοῦ ἁγίου Τρύφωνος.

δὲν ἔλειπε καὶ μετὰ θάνατον νὰ εὐεργετῇ μὲ τὰ ἄπειρα θαύματα τοὺς πιστῶς αὐτῷ πλησιάζοντας, ῥῶσιν παντοίων νόσων αὐτοῖς χαριζόμενος.

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς, ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΙΕ', μνήμη τοῦ ἁγίου μάρτυρος ΑΓΑΠΙΟΥ καὶ τῶν σὺν αὐτῷ μαρτύρων, ΠΛΗΣΙΟΥ, ΡΩΜΥΛΟΥ, ΤΙΜΟΛΑΟΥ, ΑΛΕΞΑΝΔΡΩΝ δύω, καὶ δύω ΔΙΟΝΥΣΙΩΝ.

Εἰς τὸν Ἀγάπιον.

»Ἔσπευδεν Ἀγάπιος εἰς μαρτυρίαν.
»Θεοῦ γὰρ αὐτὸν ὑπέθαλπεν ἀγάπη.

Εἰς τὸν Πλήσιον, Ρωμύλον καὶ Τιμόλαον.

»Σὺν τοῖς δυσὶ Πλήσιος ἐκτμηθεὶς ξίφει.
»Θεοῦ σὺν αὐτοῖς ἵσταται νῦν πλησίον.

Εἰς τοὺς δύω Ἀλεξάνδρους καὶ Διονυσίους.

»Ὡς Ἀλεξάνδροις κλῆσις, ἐκτομὴ, στέφος,
»Καὶ Διονυσίοις τε κοινὰ ἦν τάδε,
»Πέμπτῃ καὶ δεκάτῃ τμήθη Ἀγάπιος, ἑταῖροι.

Οὗτοι οἱ ἅγιοι ἦσαν κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Διοκλητιανοῦ ἐν ἔτει σῃ'ζ' (297), καὶ ὁ μὲν Ἀγάπιος ἦτο ἀπὸ τὴν Γάζαν, πόλιν τῆς Παλαιστίνης, ὁ δὲ Τιμόλαος ἦτο ἀπὸ τὴν Μαύρην θάλασσαν, οἱ δὲ δύω Διονύσιοι ἦσαν ἀπὸ τὴν Τρίπολιν, τὴν ἐν Φοινίκῃ εὑρισκομένην, ὁ δὲ Ρωμύλος ἦτο ὑποδιάκονος τῆς ἐν Παλαιστίνῃ Διοσπόλεως, (ητις πρότερον ἐκαλεῖτο Λύδδα, καὶ κοινῶς καλεῖται ἅγιος Γεώργιος)· ὁ δὲ Πλήσιος καὶ οἱ δύω Ἀλέξανδροι ἦσαν ἀπὸ τὴν Αἴγυπτον. Οὗτοι λοιπὸν δέσαντες πρῶτον τὰς ψυχὰς των μὲ τὸν πόθον τοῦ Χριστοῦ, ἔπειτα βαλόντες ἁλύσεις σιδηρᾶς εἰς τὰς χεῖρας των, ὑπῆγον εἰς τὸν Οὐρβανὸν τὸν ἡγεμόνα τῆς Καισαρείας, καὶ ὡμολόγησαν ἑαυτοὺς χριστιανούς. Ὁ δὲ ἡγεμὼν μὴ δυνηθεὶς νὰ μαλάξῃ τὴν γνώμην των καὶ νὰ χωρίσῃ αὐτοὺς ἀπὸ τὴν πίστιν τοῦ Χριστοῦ, οὔτε μὲ ἀπειλὰς οὔτε μὲ κολακείας, ἐπρόσταξε καὶ ἀπέκοψαν τὰς κεφαλάν των καὶ οὕτως ἔλαβον οἱ μακάριοι τοὺς στεφάνους τοῦ μαρτυρίου.

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τοῦ ἁγίου ἀποστόλου ΑΡΙΣΤΟΒΟΥΛΟΥ. ἐπισκόπου Βρεττανίας, ἀδελφοῦ Βαρνάβα τοῦ ἀποστόλου.

»Ἔπου Ἀριστόβουλε Παύλῳ ἐνθάδε,
»Ὡς ἂν χορεύσῃς ἅμα Παύλῳ ἐν πόλῳ,

Οὗτος ἦτο εἷς ἀπὸ τοὺς ἑβδομήκοντα ἀποστόλους, ἠκολούθησε δὲ

εἰς τὸν ἅγιον ἀπόστολον Παῦλον, διακονῶν αὐτῷ καὶ κηρύττων τὸ Εὐαγγέλιον τοῦ Χριστοῦ εἰς διαφόρους τόπους, ὑφ' οὗ καὶ χειροτονεῖται ἐπίσκοπος εἰς τὴν νῆσον τῶν Βρεττανῶν (Ἀγγλίαν), τὴν ὁποίαν ἐκατοίκουν τότε θηριώδεις καὶ ὠμότατοι ἄνθρωποι. Ἀπὸ τοὺς ὁποίους ποτὲ μὲν ἐδέρετο, ποτὲ δὲ ἐσύρετο εἰς τὴν ἀγορὰν, καὶ διὰ τῶν τοιούτων θλίψεων καὶ βασάνων πολλοὺς κατέπεισε νὰ πιστεύσωσιν εἰς τὸν Χριστόν. Ἐκεῖ λοιπὸν ἐκκλησίας οἰκοδομήσας, καὶ διακόνους καὶ πρεσβυτέρους χειροτονήσας, ἐν εἰρήνῃ ἀνεπαύσαντο ὁ μακάριος. (1)

Ὁ ἅγιος μάρτυς ΝΙΚΑΝΔΡΟΣ *ὁ ἐν Αἰγύπτῳ, τὴν φορὰν ἀφαιρεθεὶς τελειοῦται.*

»Νίκανδρον ἐκδέρουσιν, ὥσπερ ἀρνίον,
»χεῖρας βαλόντες οἱ μάγειροι τῆς πλάνης.

Οὗτος ὁ ἅγιος ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Διοκλητιανοῦ ἐν ἔτει σιγ' (293), ἐπειδὴ δὲ ἦτο ἀναθρεμμένος εἰς τὴν εὐσέβειαν καὶ προσκεκολλημένος εἰς τὴν ἀγάπην τῶν τοῦ Χριστοῦ μαρτύρων, διὰ τοῦτο εἶχεν ἔργον νὰ λαμβάνῃ κρυφίως τὰ ἅγια λείψανα τῶν μαρτύρων ἐκείνων, ὅσοι ἀπέθνησκον διὰ τὴν εὐσέβειαν, καὶ νὰ ἐνταφιάζῃ αὐτὰ ἐντίμως καὶ σεβασμίως. Μίαν φορὰν δὲ βλέπων τὰ τίμια λείψανα τινῶν ἁγίων μαρτύρων ἐρριμμένα καὶ ἀνεπιμέλητα, ὑπῆγε τὴν νύκτα καὶ λαβὼν αὐτὰ, τὰ ἐνεταφίασεν εἰς ἕνα τόπον εὐλαβῶς καὶ κοσμίως. Ἐπειδὴ δὲ εἶδεν αὐτὸν εἰς εἰδωλολάτρης, τὸν διέβαλεν εἰς τὸν ἄρχοντα. Ὅθεν πιασθεὶς ὁ ἅγιος ἀπὸ ἐκεῖνον, ὡμολόγησε παρρησίᾳ τὸν Χριστὸν Θεὸν ἀληθινόν· διὸ ἐξέδαρον αὐτὸν ὡς πρόβατον, καὶ οὕτως ἔλαβεν ὁ μακάριος τοῦ μαρτυρίου τὸν στέφανον(2).

Ὁ ἅγιος Νεομάρτυς ΜΑΝΟΥΗΛ *ὁ Κρὴς, ὁ ἐν Χίῳ μαρτυρήσας ἐν ἔτει ᾳψβ'* (1792)· *ξίφει σφαγιασθεὶς, τελειοῦται.*

» Πρόβατον ὥσπερ, σφαγιασθεὶς, παμμάκαρ,
» Μάνδρᾳ προσήχθης, ὦ Μανουὴλ, τῇ ἄνω.

Οὗτος ὁ τοῦ Χριστοῦ μάρτυς Μανουὴλ, ἦτο ἀπὸ τὰ Σφακία τῆς Κρήτης, γεννηθεὶς ἀπὸ γονεῖς χριστιανούς· νέος δὲ ὢν εἰς τὴν ἡλικίαν ᾐχμαλωτίσθη ἀπὸ τοὺς Τούρκους, ὅπου ἐπῆγον καὶ ὑπέταξαν τὰ Σφακία, ὅταν ἐπαναστάτησαν· βλέποντες δ' αὐτὸν οἱ ἀγαρη-

(1) Ὅρα καὶ εἰς τὴν τριακοστὴν πρώτην τοῦ Ὀκτωβρίου, ὅπου ἑορτάζεται οὗτος μετὰ Σαάχυος, Ἀμπλίου, Οὐρβανοῦ, καὶ Ναρκίσσου.

(2) Περιττῶς γράφεται ἐδῶ παρὰ τῷ τετυπωμένῳ Συναξαριστῇ τὸ Συναξάριον τοῦ ἁγίου μάρτυρος Μενίγνου τοῦ Κναφέως, διότι οὗτος ἑορτάζεται κατὰ τὴν εἰκοστὴν δευτέραν τοῦ Νοεμβρίου, ὅπου καὶ τὸ Συναξάριον αὐτοῦ γράφεται.

νοὶ ἐπιτήδειον εἰς τὴν ὑπηρεσίαν των ἐτούρκισαν αὐτὸν δυναστικῶς, καὶ περιέτεμον κατὰ τὴν συνήθειάν των· ἀλλ' ὁ εὐλογημένος Ἐμμανουὴλ θεοσεβὴς ὢν, ἔκαμε τὸν δυνατὸν τρόπον, καὶ ἔφυγεν ἐκεῖθεν καὶ ἐπῆγεν εἰς τὴν νῆσον Μύκονον, καὶ ἐξομολογησάμενος τὴν ἁμαρτίαν του, καὶ τὸν πρέποντα κανόνα ποιήσας προθύμως, καὶ μυρωθείς, ἦτο πάλιν χριστιανός· καὶ μετὰ χρόνον ἱκανὸν ἔλαβε καὶ νόμιμον γυναῖκα ἐκεῖθεν, καὶ ἔκαμε καὶ ἓξ τέκνα μετ' αὐτῆς· κατανοήσας δὲ αὐτὴν ὅπου ἐπρόδιδε τὴν τιμήν της, καὶ ἐμοιχεύετο μὲ ἄλλον, φοβηθεὶς τὸν Θεὸν, δὲν τὴν ἐκοκοποίησε, οὐδὲ τὴν ἐθεάτρισεν· ἀλλὰ πέρνων τὰ τέκνα του, ἀνεχώρησεν ἀπὸ τὸν οἰκόν της, καὶ ἐνοικιάσας ἄλλην οἰκίαν ἐκάθητο μετὰ τῶν τέκνων του ἡσυχάζων· εἶχε δὲ καὶ σύγαμβρον, ἄνθρωπον παγκάκιστον, καὶ παμμίαρον, ὁ ὁποῖος πάντοτε τὸν ἀπειλοῦσε καὶ ἐζήτει μέσον διὰ νὰ κακοποιήσῃ αὐτὸν διὰ τὴν καταφρόνησιν ὅπου ἔκαμεν εἰς τὴν γυναικαδέλφην του· ἀλλὰ τί ἠκολούθησεν ; Ἐρχόμενος ὁ Ἐμμανουὴλ ἀπὸ τὴν Σάμον εἰς τὴν Μύκονον μὲ πλοῖον φορτωμένον ξύλα, τυχαίως συναντᾷ εἰς τὴν θάλασσαν ἓν πλοῖον τοῦ Τούρκου ναυάρχου, τὸ ὁποῖον ἐφύλαττε τὴν ἄσπρην θάλασσαν· προστάζεται κατὰ τὴν συνήθειαν νὰ ὑπάγῃ πλησίον τοῦ πλοίου, ἐντὸς δὲ εἰς αὐτὸ ἦτο ὁ ρηθεὶς σύγαμβρός του, ὑπηρέτης τοῦ ἀγᾶ τοῦ πλοίου· ὁ ὁποῖος βλέπων ἀπὸ μακρόθεν τὸν εὐλογημένον Ἐμμανουὴλ, τρέχει προθύμως, καὶ λέγει εἰς τὸν ἀγᾶν, ὅτι ὁ ἄνθρωπος ὅπου ἔρχεται μὲ τὸ πλοῖον ὅπου ἐκράξαμεν, ἦτο ποτὲ τοῦρκος, καὶ τώρα περιπατεῖ ὡς χριστιανός· τότε παραστησάμενος αὐτὸν ὁ ἀγᾶς, τὸν ἐρωτᾷ τί ἄνθρωπος εἶναι ; ἐκεῖνος τοῦ εἶπε «Χριστιανὸς εἶμαι ἀπὸ γεννήσεώς μου»· ὁ ἀγᾶς τοῦ εἶπε, «μίαν φορὰν ἤσουν χριστιανός, ὕστερον δὲ ἐτούρκισες μὲ τὴν θέλησίν σου, ὅθεν πρέπει πάλιν νὰ ἐπιστρέψῃς εἰς τὴν πίστιν μας, διότι ἐὰν δὲν στέρξῃς, ἔχω νὰ σὲ παιδεύσω ἄσπλαγχνα, ἕως νὰ ξεψυχήσῃς·» ὁ δὲ μάρτυς δυναμωθεὶς ἄνωθεν, καὶ μηδόλως εἰς τὸν νοῦν του βαλὼν τὰς ἀπειλάς του, ἀπεκρίθη ὅτι «χριστιανὸς ἐγεννήθην, καὶ χριστιανὸς εἶμαι, καὶ χριστιανὸς θέλω ἀποθάνει.» Ταῦτα ἀκούσας ὁ ἀγᾶς ὠργίσθη κατὰ πολλὰ, καὶ παρέδωκεν αὐτὸν εἰς τοὺς τιμωροὺς νὰ τὸν τιμωρήσουν· οἱ ὁποῖοι τὸν ἐτιμώρουν μὲ μεγάλην ἀσπλαγχνίαν ἡμέρας πολλὰς, ἕως ὅπου ἔφθασαν εἰς τὴν Χίον, ὅπου εὑρίσκετο ὁ ναύαρχος μὲ τὸν βασιλικὸν στόλον· τότε ὁ μάρτυς παρακαλεῖ ἕνα χριστιανὸν Ὑδραῖον ὅπου ἦτον εἰς τὸ ἴδιον πλοῖον, νὰ ἐξέλθῃ ἔξω διὰ νὰ τοῦ φέρῃ πνευματικόν τινα νὰ ἐξομολογηθῇ, πλὴν δὲν ἐτόλμησε οὐδεὶς πνευματικὸς νὰ ὑπάγῃ διὰ τὸν φόβον τῶν Ἀγαρηνῶν· εἰς δὲ ἀπὸ τοὺς πνευματικοὺς εἶπεν εἰς τὸν ρηθέντα Ὑδραῖον κρυφίως, παραγγελίας τινὰς καὶ νουθεσίας, διὰ νὰ τὰς εἰπῇ τοῦ μάρτυρος, πρὸς θάρρος αὐ-

τοῦ, καὶ παρηγορίαν· ἀκούσας δὲ ταύτας ὁ μάρτυς, ἔλαβε περισσοτέραν ἐμψύχωσιν, καὶ εἶπε· « καὶ ἐγὼ τὸν ἴδιον σκοπὸν ἔχω· τί σήμερον νὰ ἀποθάνω τί αὔριον· ὁ κόσμος οὗτος εἶναι προσωρινός· παρὰ νὰ ἀποθάνω αὔριον κολασμένος, προτιμότερον νὰ ἀποθάνω σήμερον διὰ τὴν πίστιν μου, καὶ νὰ σώσω τὴν ψυχήν μου.» Κατὰ τὴν ἡμέραν ταύτην λοιπὸν παρέδωκεν ὁ ἀγᾶς τοῦ πλοίου τὸν μάρτυρα εἰς χεῖρας τοῦ Τούρκου ναυάρχου εἰπὼν αὐτῷ πᾶσαν τὴν ὑπόθεσιν· οὗτος δὲ παραστήσας τὸν μάρτυρα ἔμπροσθεν αὐτοῦ, ἠρώτησεν αὐτὸν, τίς εἶναι ; ὁ δὲ ἀπεκρίθη, ὅτι εἶναι χριστιανός· τότε ὁ ἡγεμὼν ἐπρόσταξε νὰ γυμνώσουν τὰ κρύφια μέλη του· τούτου δὲ γενομένου εἶδε μὲ τοὺς ὀφθαλμούς του τὴν περιτομὴν τῆς σαρκός του, ὅθεν εἶπεν αὐτῷ· «πῶς λοιπὸν λέγεις, ὅτι εἶσαι χριστιανός ;» ὁ δὲ μάρτυς ἀπεκρίθη, «ἐκ γεννήσεώς μου χριστιανὸς ἤμην, πλὴν ἠχμαλωτίσθην πλλὰ μικρὸς καὶ μὴ θέλων μὲ ἐτούρκευσαν διὰ τῆς βίας· τώρα δὲ πάλιν χριστιανὸς θέλω νὰ εἶμαι·» ταῦτα ἀκούσας ὁ Πασσᾶς, ἔδωκε διαταγὴν νὰ τὸν ἀποκεφαλίσουν ἀμέσως· τότε ὁ μάρτυς ὑψώσας τὰς χεῖρας, καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς εἰς τοὺς οὐρανοὺς, εἶπε μεγαλοφώνως· «δόξα σοι ὁ Θεός·» παραλαβόντες δὲ αὐτὸν οἱ τοῦ Πασσᾶ ὑπηρεται, τὸν ἔφερον ὀλίγον μακρὰν τοῦ παλατίου, πλησίον ἑνὸς μακελλίου, εἰς τὴν καλουμένην παλαιὰν βρύσιν, καὶ ἐκεῖ ὁ μάρτυς τοῦ Χριστοῦ χωρὶς νὰ προσταχθῇ, μόνος του ἐγονάτισεν ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ τὴν κεφαλὴν ἔκλινε, προσμένων μετὰ χαρᾶς μεγάλης τὸν θάνατον. Ἀλλ' ἐκεῖνος ὁποῦ ἐπεχειρίσθη νὰ τὸν ἀποκεφαλίσῃ ἐκυριεύθη ἀπὸ μεγάλην δειλίαν, καὶ ῥίψας τὸ ξίφος ἀνεχώρησεν· τούτου γενομένου, θόρυβος καὶ ταραχὴ ἠκολούθησεν μεταξὺ τῶν τούρκων· ὁ δὲ μάρτυς δὲν ἐγύρισε παντελῶς τοὺς ὀφθαλμούς του διὰ νὰ ἰδῇ τί ἐγίνετο, ἀλλ' ἔκειτο γονατισμένος, καὶ ἀτάραχος, προσέχων μόνον εἰς τὸν ἑαυτόν του· τότε ἕνας τζαούσης τοῦ ἡγεμόνος, ἁρπάσας τὴν μάχαιραν, ἐκτύπα εἰς τὸν λαιμὸν τὸν μάρτυρα πολλάκις, καὶ εἰς πολλὰ μέρη πλὴν δὲν ἐδυνήθη νὰ κόψῃ τὴν κεφαλήν. Βλέπων δὲ, ὁποῦ δὲν κατορθόνει τίποτε, ὀργισθεὶς πολλὰ, ῥίπτει κάτω εἰς τὴν γῆν τὸν μάρτυρα καὶ πεσὼν ἐπάνω του, ἁρπάσας τὴν κεφαλήν του, κατασφάζει αὐτὸν, ὡς πρόβατον ἀληθινὸν τοῦ Χριστοῦ· ἦτο δὲ ἡμέρα δευτέρα, ὥρα τετάρτη. Τῇ ἐπαύριον, μανθὼν ὁ ἡγεμὼν τὴν χαρὰν τὴν ὁποίαν ἔλαβον οἱ χριστιανοὶ διὰ τὴν τελείωσιν τοῦ μάρτυρος, καὶ τὴν συνδρομὴν ὁποῦ κάμνουν εἰς τὸ πάντιμον αὐτοῦ καὶ ἅγιον λείψανον, ἐπρόσταξε καὶ ἐσήκωσαν αὐτὸ ἐκεῖθεν, ὁμοῦ καὶ τὴν ἱερὰν αὐτοῦ κεφαλὴν, καὶ δέσαντες εἰς αὐτὰ λίθους μεγάλους, τὰ ἔρριψαν εἰς τὸν βυθὸν τῆς θαλάσσης, μετὰ φωνῶν πολλῶν, καὶ ἀλα-

λαγμῶν· ἡ δὲ ἁγία του ψυχὴ ἀνέβη εἰς τοὺς οὐρανούς, συναριθμηθεῖσα μετὰ τῶν ἁγίων μαρτύρων, καὶ τώρα παρίσταται εἰς ὃν ἐπόθησε Χριστὸν, καὶ λαμβάνει παρ' αὐτοῦ τὸ ἀμάραντον στέφανον τοῦ μαρτυρίου, χορεύουσα μετὰ πάντων τῶν ἁγίων, καὶ δοξάζουσα Πατέρα Υἱὸν, καὶ Ἅγιον Πνεῦμα, τὸν ἕνα ἐν τριάδι Θεόν· ᾧ πρέπει πᾶσα δόξα, τιμὴ, καὶ προσκύνησις, εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν·

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

ΤΕΛΟΣ ΤΟΥ Α'. ΜΕΡΟΥΣ.

ΧΑΛΚΗΔΩΝ
ΤΟΥ ΝΟΗΤΟΥ ΠΑΡΑΔΕΙΣΟΥ

ΒΙΒΛΙΟΝ Γ'. — ΜΕΡΟΣ Β'.

ΜΗΝ ΜΑΡΤΙΟΣ.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ Ιζ', μνήμη τοῦ ἁγίου μάρτυρος Σαβίνου τοῦ Αἰγυπτίου.

»Ῥεῖθρον Σκαμάνδρου τῆς ἐλέγξεως ὕδωρ,
»Εὐανδρείας ἔλεγχος ἦν τῆς Σαβίνου.
»Τῇ δεκάτῃ ἕκτῃ ἐντεῦθεν ἀπῆρε Σαβῖνος.

Οὗτος κατήγετο ἀπὸ τὴν πόλιν Ἑρμούπολιν, τὴν ἐν Αἰγύπτῳ κατὰ τοὺς χρόνους Διοκλητιανοῦ τοῦ βασιλέως, ἐν ἔτει σῃθ'. (299) κρυπτόμενος δὲ μετ' ἄλλων χριστιανῶν ἔξω τῆς πόλεως, εἰς μικρὸν οἴκημα, ἐζητεῖτο ἀπὸ τοὺς εἰδωλολάτρας, διότι εἶχον αὐτὸν οἱ χριστιανοὶ εἰς μεγάλην τιμὴν καὶ ὑπόληψιν, καὶ διότι αὐτὸς ἦτον ἀπὸ τὸ πρῶτον γένος, καὶ τρίτον διατὶ ὑπερεῖχε τοὺς ἄλλους κατὰ τὸν ζῆλον τῆς πίστεως. Φερθεὶς λοιπὸν πρὸς τὸν ἡγεμόνα τῆς πόλεως Ἀριανὸν, καὶ ὁμολογήσας τὴν εἰς Χριστὸν πίστιν, ἐκρεμάσθη, καὶ τόσον πολλὰ ἐξεσχίσθη ὁ ἀοίδιμος ὥστε ἔρρευσαν εἰς τὴν γῆν ὅλαι αἱ σάρκες του. Ἔπειτα ἔκαυσαν αὐτὸν μὲ ἀνημμένας λαμπάδας. Ὕστερον δὲ δέσαντες αὐτὸν μὲ πέτραν, ἔρρι-

ψαν εἰς τὸν ποταμὸν τὸν ὀνομαζόμενον Σκάμανδρον, καὶ οὕτως ἔλαβεν ὁ μακάριος τοῦ μαρτυρίου τὸν στέφανον.

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τοῦ ὁσίου ΙΩΑΝΝΟΥ τοῦ ἐν Ρουφιαναῖς ἐν εἰρήνῃ τελειωθέντος.

»Τιμῶμεν, Ἰωάννη, σὴν ἐκδημίαν,
»Ἐνδημίαν δὲ πρὸς Θεὸν μᾶλλον φᾶναι.

Ὁ ἅγιος μάρτυς Ρωμανὸς ἐν τῷ Παρίῳ, ξίφει τελειοῦται.

»Τὸ πρὸς σὲ φίλτρον εἰς ἀγῶνας δεικνύει,
»Ὁ Ρωμανός σου, Σῶτερ, ὁρμῶν πρὸς ξίφος.

Ὁ ἅγιος μάρτυς Πάππας ἐν δένδρῳ κρεμασθεὶς τελειοῦται.

»Δεσμῇ πέδαις εἰς δένδρον, ᾧ προσβὰς Πάπας,
»Ζακχαῖος οἷα Χριστὸν ἐκπνεύσας βλέπεις.

Οὗτος ὁ ἅγιος Πάπας βλέπων τὴν οἰκουμένην κλυδωνιζομένην ὅλην ἀπὸ τὴν εἰδωλολατρείαν, παρεστάθη εἰς τὸν ἄρχοντα καὶ κατεντροπιάσας αὐτὸν μὲ τὴν πολλὴν παρρησίαν, μὲ τὴν ὁποίαν ὡμολόγησε τὸν Χριστὸν, ἐρρίφθη κατὰ γῆς καὶ ἐδάρη μὲ ραβδία εἰς ὅλον τὸ σῶμα. εἶτα ἐδάρη καὶ εἰς τὸ πρόσωπον. Μετὰ ταῦτα ἐκρεμάσθη ὑψηλὰ καὶ ἐξεσχίσθη μὲ σιδηρὰ ὀνύχια. Ὕστερον ἐκάρφωσαν εἰς τοὺς πόδας του σιδηρὰ ὑποδήματα, καὶ μὲ αὐτὰ τὸν ἐβίασαν νὰ περιπατήσῃ δρόμον πολύν. Τελευταῖον δὲ, ἔδεσαν αὐτὸν εἰς ἕν ἄκαρπον δένδρον, τὸ ὁποῖον εὐθὺς ἐβλάστησε φύλλα καὶ ἄνθη καὶ καρποὺς, καὶ ἐκεῖ ἐπάνω παρέδωκε τὴν ψυχήν του εἰς χεῖρας Θεοῦ, καὶ ἔλαβεν ὁ ἀοίδιμος τοῦ μαρτυρίου τὸν στέφανον. Τὸ δὲ ἅγιον αὐτοῦ λείψανον ἡ Λυκαονία ἔχουσα, χαίρει καὶ ἀγάλλεται.

Μνήμη τοῦ ἁγίου μάρτυρος ΙΟΥΛΙΑΝΟΥ τοῦ ἐν Κιλικίᾳ.

»Ἰουλιανὸς εἰς ἅλὸς δύσας βάθος,
»Εὗρατο Χριστὸν τίμιον μαργαρίτην.

Οὗτος ἦτον ἀπὸ τὴν πόλιν τῶν Ἀναζαρβέων, ἥτις εὑρίσκετο εἰς τὴν δευτέραν τῶν Κιλίκων ἐπαρχίαν, υἱὸς πατρὸς μὲν Ἕλληνος βουλευτοῦ, μητρὸς δὲ χριστιανῆς, ἀπὸ τὴν ὁποίαν ἔμαθε τὴν τοῦ Χριστοῦ πίστιν, καὶ κατεγίνετο εἰς τὴν μελέτην τῶν θείων γραφῶν. Ὅτε δὲ ἔφθασεν εἰς τὸν δέκατον ὄγδοον χρόνον τῆς ἡλικίας του, παρεστάθη εἰς τὸν ἡγεμόνα Μαρκιανὸν, καὶ ἐπειδὴ δὲν κατεδέχθη νὰ θυσιάσῃ εἰς τὰ εἴδωλα, ἐδάρη εἰς διάφορα μέρη τοῦ σώματος, καὶ ἐβλήθη εἰς τὴν φυλακήν. Συμβουλευθεὶς δὲ παρὰ τῆς μητρός του, ἐνεδυναμώθη ἀπὸ αὐτὴν εἰς τὸ μαρτύριον· ὅθεν ἐρωτηθεὶς τὸ δεύτερον, ἀπεκρίθη ὅτι ἐπιμένει εἰς τὴν πίστιν τοῦ Χριστοῦ μέχρι θανά-

του. Διὰ τοῦτο ἐβλήθη μέσα εἰς σάκκον γεμάτον ἀπὸ ἄμμον καὶ θανατηφόρα ζωῦφια, καὶ ἐρρίφθη εἰς τὸ μέσον τοῦ πελάγους, καὶ οὕτω λαμβάνων ὁ ἀοίδιμος τοῦ μαρτυρίου τὸν στέφανον.

Οἱ ἅγιοι δέκα ΜΑΡΤΥΡΕΣ οἱ ἐν Φοινίκῃ ξίφει τελειοῦνται.

»Χορὸν δέκανδρον μαρτύρων διὰ ξίφους,
»Ἀνδροκτόνοι κτείνουσι μαρτυροκτόνοι.

Ὁ ἅγιος ΑΛΕΞΑΝΔΡΙΩΝ Πάπας Ρώμης ξίφει (1) *τελειοῦται.*

»Ρώμης παλαιᾶς Ἀλεξανδρίων Πάπας,
»Ἐδὲμ κατοικεῖ τὴν παλαιὰν πατρίδα.

Μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ΑΝΙΝΑ τοῦ θαυματουργοῦ.

» Σορῷ καλυφθεὶς θαυματουργὸς Ἀνίνας
» Οὗ συγκαλύπτει τὴν χάριν τῶν θαυματων.

Οὗτος ὁ ὅσιος πατὴρ ἡμῶν ἐκ νεαρᾶς ἡλικίας του, χωρὶς νὰ ἔχῃ καμμίαν μάθησιν, ἀγαπήσας τὴν πραότητα καὶ τὴν ἡσυχίαν, ἡσύχαζε κατ' ἰδίαν. Ὅτε δὲ ἔγεινε δεκαπέντε χρόνων, ἔμεινεν ὀρφανὸς ἀπὸ τοὺς γονεῖς του· ὅθεν ἀφήσας πάντα τὸν κόσμον καὶ τὰ ἐν κόσμῳ, ἐπῆγεν εἰς τὴν ἔρημον, καὶ εὑρὼν ἕνα μοναχὸν Μαϊουμᾶν ὀνομαζόμενον, ὁ ὁποῖος εἶχεν ὑπερβολικὴν ἀκτημοσύνην, ἔμενε πλησίον αὐτοῦ, ἀγρυπνῶν καὶ προσευχόμενος. Τόσην δὲ πολλὴν πτωχείαν εἶχον οἱ ἀοίδιμοι, ὥστε διὰ τὴν ἔλλειψιν τῶν ἀναγκαίων ἔτρωγον μίαν φορὰν εἰς τέσσαρας ἡμέρας, ἂν καὶ ἦτο εἰς τόσην στενότητα, ὅμως τόσον ἐγλυκαίνοντο εἰς αὐτὴν, ὡς ἂν εὑρίσκοντο εἰς βασιλικὴν τράπεζαν. Μετὰ ταῦτα ἠθέλησεν ὁ τούτου πνευματικὸς διδάσκαλος καὶ ὁδηγὸς νὰ ἀναχωρήσῃ ἀπ' ἐκεῖνα τὰ μέρη· οὗτος δὲ ὁ μακάριος Ἀνίνας εἶπεν εἰς αὐτὸν· «συγχώρησόν μοι πάτερ τίμιε, ἐγὼ ἐπειδὴ καὶ ὡδηγήθην παρὰ Θεοῦ νὰ ἔλθω εἰς σὲ, διὰ τοῦτο δὲν ἀγαπῶ νὰ ἀναχωρήσω ἀπ' ἐδῶ· ὅθεν ὁ ὅσιος οὗτος ἔμεινεν ἐκεῖ καὶ δὲν ἀνεχώρησεν. Ἐξήρχετο δὲ πολλάκις εἰς τὴν ἐσωτέραν ἔρημον καὶ ἐπορεύετο μακρὰν εἴκοσι καὶ τριάκοντα ἡμερῶν διάστημα, καὶ πάλιν ἐπέστρεφεν εἰς τὸ κελλίον του. Οὗτος λοιπὸν ἐπειδὴ ὑπέταξε τὰ πάθη τοῦ σώματος εἰς τὸν νοῦν, ἔλαβεν ἀντιμισθίαν καὶ χάριν ἀπὸ τὸν Θεὸν, τὸ νὰ ὑποτάσσωνται εἰς αὐτὸν τὰ θηρία τὰ ἄγρια, ὅθεν καὶ δύο λέοντες ἠκολούθουν αὐτὸν, ὅπου καὶ ἂν ἐπορεύετο· ἐπειδὴ δὲ ἐμβῆκεν εἰς τὸν πόδα ἑνὸς λέοντος τραχεῖα ἄκανθα, τοῦτο ἐκβαλὼν ὁ ὅσιος καὶ δέσας τὸν πόδα του, ὑγιῆ αὐτὸν ἐποίησεν.

Ἐκ τούτων λοιπὸν διαδοθείσης τῆς φήμης τοῦ ὁσίου πανταχοῦ,

(1) Ἐν τοῖς Μηναίοις ἀναγινώσκεται ἐν εἰρήνῃ. Σ. Ε.

προσέτρεχον εἰς αὐτὸν πλήθη ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν, οἵτινες εἶχον μεθ' ἑαυτῶν καὶ ἀσθενεῖς, τοὺς ὁποίους ὁ ὅσιος ἰάτρευε μὲ μόνην τὴν προσευχήν του. Διὰ τοῦτο ἔπαυσε πλέον νὰ μεταβαίνῃ εἰς τὴν ἔρημον, καὶ ἔμενεν εἰς μόνον τὸ κελλίον του· τὸ δὲ ὕδωρ τὸ ὁποῖον ἔπινεν ὁ ὅσιος, δὲν ἦτο πλησίον ἀλλ' ἔφερεν αὐτὸ ἀπὸ τὸν ποταμὸν Εὐφράτην, ἤτοι μακρὰν τέσσαρα ἢ πέντε μίλια. Καὶ ἐνόσῳ μὲν ἔπινεν αὐτὸ μόνος ὁ ὅσιος, σπανίως αὐτὸ ἔφερεν, ὅτε δὲ ἤρχισε τὸ πλῆθος του λαοῦ νὰ ἔρχηται εἰς αὐτὸν, τότε ἦτο ἀναγκαία ἡ τοῦ ὕδατος μεταχείρησις· ὅθεν κατεσκεύασε μικρὸν λάκκον, διὰ νὰ συνάγηται ἐκεῖ τὸ τῆς βροχῆς ὕδωρ, πλὴν καὶ ὁ τοιοῦτος λάκκος ἐξηντλεῖτο καὶ ἐκενοῦτο ἀπὸ τὸ πολὺ πλῆθος τοῦ λαοῦ. Διά τοῦτο μίαν φορὰν προσετάχθη ὁ διακονητὴς νὰ φέρῃ ἀπὸ τὸν λάκκον ὕδωρ, ἐπειδὴ δὲ εἶπεν, ὅτι οὐδὲ ἓν ποτήριον ἠμπορεῖ νὰ πληρώσῃ ἀπ' ἐκεῖ, ὁ ὅσιος ὑψώσας τὰ ὄμματά του εἰς τὸν οὐρανὸν, καὶ στενάξας ἐκ βαθέων καρδίας, λέγει εἰς τὸν διακονητὴν μὲ ἱλαρὸν πρόσωπον, «ὕπαγε, τέκνον, ἐν ὀνόματι Κυρίου, καὶ ἀντλήσας ἀπὸ τὸν λάκκον, φέρε ὕδωρ εἰς τοὺς ἀδελφούς.» Ὅθεν πεισθεὶς ὁ διακονητὴς, ὑπῆγεν εἰς τὸν λάκκον, καὶ ὢ τοῦ θαύματος! εὑρίσκει αὐτὸν πλήρη ὕδατος, διὰ τοῦτο καὶ ἀνεβόα, ἔλθετε ὅλοι νὰ ἰδῆτε πρᾶγμα ἐξαίσιον· πηδήσαντες λοιπὸν ὅλοι, καὶ πιόντες ἀπὸ τὸ ψυχρὸν καὶ καθαρώτατον ἐκεῖνο ὕδωρ, ἐξέστησαν, καὶ ἔδιδον εὐχαριστίας εἰς τὸν Θεὸν, τὸν δοξάζοντα τοὺς ἀγαπῶντας αὐτόν. Τούτου τοῦ θαύματος τὴν φήμην καὶ τὸν κρότον θέλων νὰ συσκιάσῃ ὁ ὅσιος, ἐστοχάσθη νὰ φέρῃ πάλιν μόνος του τὸ ὕδωρ ἀπὸ τὸν ποταμὸν Εὐφράτην, καθὼς τὸ ἔφερε καὶ πρότερον· ὅθεν εἶχεν ἔργον ἀπαραίτητον νὰ φέρῃ καθ' ἑκάστην νύκτα τὸ νερὸν εἰς τὸ κελλίον του. Ἄλλην φορὰν πάλιν ἦλθε τόσος πολὺς λαὸς εἰς τὸν ὅσιον, ὥστε ἐξηντλήθη ὅλον τὸ νερὸν τοῦ λάκκου· ὅθεν λαβὼν ὁ ὅσιος ἓν ἀγγεῖον, ἐπήγαινεν εἰς τὸν ποταμὸν, ἀλλὰ πρὸ τοῦ νὰ μακρύνῃ ὀλίγον διάστημα ἐγύρισε· νομίσαντες δὲ οἱ ἐκεῖσε παρευρεθέντες, ὅτι δι' ἀσθένειαν ἐπέστρεψεν, ἔτρεξαν διὰ νὰ τὸν ὑπαντήσωσιν, λαβὼν δὲ εἰς τὸ σταμνίον ἀπὸ τὰς χεῖράς του, εἶδεν ὅτι ἦτο πλήρη ὕδατος. Ὅθεν ἀνεβόησε μὲ μεγάλην φωνὴν, δότε δόξαν τῷ Θεῷ, ὅτι αἱ χεῖρες τοῦ γέροντος ἀναβλύζουσι ὕδωρ ζωντανόν· ἔτρεξαν δὲ ὅλοι εἰς τὸ ἀγγεῖον, καὶ βλέποντες αὐτὸ πλήρη ὕδατος ψυχρὸν, ἐξεπλάγησαν. Ὅθεν ἤρχισαν νὰ κυλίωνται εἰς τοὺς πόδας τοῦ ἁγίου, παρακαλοῦντες αὐτὸν νὰ παραιτηθῇ πλέον ἀπὸ τὸ τοιοῦτον ἔργον, καὶ νὰ μὴ λαμβάνῃ δι' αὐτοὺς τόσον πολὺν κόπον, διότι ἔλεγον, ἂν δὲν ἐγίνετο τὸ τοιοῦτον θαῦμα, βεβαίως ἔπρεπε νὰ φέρῃ τὸ ὕδωρ ἀπὸ τὸν ποταμὸν Εὐφράτην. Ὁ δὲ ὅσιος πεσὼν εἰς τὴν γῆν ὠνόμαζεν ἑαυτὸν σκώληκα, καὶ ἐξουθένημα λαοῦ, λέγων δὲ τὰ

τοιαῦτα λόγια, μόλις καὶ μετὰ βίας κατέπεισε τὸ πλῆθος. Τότε ἀκούσας ὁ Καισαρείας ἐπίσκοπος, ὀνόματι Πατρίκιος, ὅτι ὁ ἅγιος μόνος φέρει τὸ νερὸν, ἐχάρισεν εἰς αὐτὸν ἕνα ὄνον, διὰ νὰ τὸν ἐλευθερώσῃ ἀπὸ τὸν κόπον. Μίαν δὲ φορὰν πτωχός τις χρεωστῶν χρήματα, καὶ ἐνοχλούμενος ἀπὸ τὸν δανειστὴν, ὑπῆγεν εἰς τὸν ὅσιον καὶ ἐδιηγήθη τὴν συμφοράν του· ὁ δὲ ὅσιος, καὶ διότι δὲν εἶχε νὰ δώσῃ τι εἰς αὐτὸν, καὶ διότι δὲν ἤθελε νὰ ἀφήσῃ τὸν πτωχὸν εὔκαιρον, ἔδωκεν εἰς αὐτὸν τὸν ὄνον, εἰπών, «πώλησον τέκνον, τὸ ζῶον, καὶ δοὺς τὸ χρέος σου, ἐλευθερώσου». Τοῦτο δὲ μαθὼν ὁ ἀνωτέρω ἐπίσκοπος, ἔδωκεν ἄλλο ζῶον εἰς αὐτὸν εἰπὼν, τοῦτο δὲν σοι τὸ δίδω δωρεὰν, ἀλλὰ διὰ νὰ φέρῃς τὸ νερὸν, καὶ ὅταν τὸ χρειασθῶ, πάλιν τὸ λαμβάνω ὀπίσω. Μετ' ὀλίγον ἦλθεν εἰς αὐτὸν ἄλλος πτωχὸς, καὶ μὴ ἔχων ὁ ὅσιος νὰ τῷ δώσῃ τίποτε, τῷ ἔδωκεν καὶ τὸν ἄλλον ὄνον. Τοῦτο δὲ μαθὼν ὁ ἀνωτέρω ἐπίσκοπος, κατεσκεύασε ἓν δοχεῖον ἢ πιθάριον μεγάλον, τὸ ὁποῖον σώζεται ἕως τῆς σήμερον· τοῦτο λοιπὸν ἀπέστειλεν ἀνθρώπους καὶ ἐγέμιζαν μὲ ἀχθοφόρα ζῶα, τὰ ὁποῖα πάλιν ἔφερον ὀπίσω. Κατ' ἐκεῖνον τὸν καιρὸν ἦτο εἰς στυλίτης εἰς ἐκεῖνα τὰ μέρη περιβόητος κατὰ τὴν ἀρετὴν μὲ τὸν ὁποῖον ἐπειδὴ ἐχθρεύθη εἷς ἀδελφὸς ἐκ διαβολικῆς ἐνεργείας, ἔβριψεν πέτραν καὶ τὸν ἐπλήγωσεν, ὁ δὲ στυλίτης θέλων νὰ ἐκδικήσῃ τὴν τολμην τοῦ ἀτάκτου ἐκείνου, κατέβη ἀπὸ τὸν στύλον. Ὁ δὲ τοῦ Θεοῦ ἄνθρωπος Ἀνίνας προγνωρίσας διὰ Πνεύματος ἁγίου, ἔγραψεν εἰς τὸν στυλίτην ἐπιστολὴν, τὴν ὁποίαν ἔστειλεν εἰς αὐτὸν δι' ἑνὸς λέοντος, βλέπων δὲ ὁ στυλίτης τὸν λέοντα, ἐξεπλάγη ἀπὸ τὸν φόβον του. Ὁ δὲ μαθητὴς τοῦ στυλίτου λαβὼν τὴν ἐπιστολὴν, τὴν ἔδωκεν εἰς τὸν γέροντά του, ὁ ὁποῖος ἀναγνώσας αὐτὴν, κατενύγη, καὶ ἀφήσας εἰς τὸν Θεὸν τὴν κατὰ τοῦ τολμητίου ἐκδίκησιν, ἀντέγραψεν εἰς τὸν ὅσιον μὲ τὸν αὐτὸν λέοντα, εὐχαριστῶν πολλὰ τῷ Θεῷ, καὶ αὐτῷ, ὡς τοῦ Θεοῦ θεράποντι.

Μία γυνὴ εἶχε πάθος χαλεπὸν, διὰ τὸ ὁποῖον ὑπῆγεν εἰς τὸν ἅγιον· ἀπαντήσας δὲ αὐτὴν εἰς βάρβαρος, ὥρμησε διὰ νὰ τὴν ἀτιμάσῃ, τῆς δὲ γυναικὸς ἐπικαλεσαμένης τὸ ὄνομα τοῦ ὁσίου καὶ τὴν αὐτοῦ βοήθειαν, εὐθὺς ὁ ἀνήμερος βάρβαρος ἡμερώθη, καὶ ἁπλώσας τὴν χεῖρά του διὰ νὰ πάρῃ τὸ ὅπλον του, τὸ ὁποῖον ἔμπηξεν εἰς τὴν γῆν πρὸ τοῦ νὰ ἀρχίσῃ τὴν κατὰ τῆς γυναικὸς βίαν, ὢ τοῦ θαύματος! εὗρεν αὐτὸ ριζωμένον εἰς τὴν γῆν. Ὅθεν θαυμάσας διὰ τὸ παράδοξον τοῦτο, ἔδραμε καὶ αὐτὸς εἰς τὸν ἅγιον, καὶ κατηχηθεὶς ἀπὸ αὐτὸν, ἐβαπτίσθη· εἶτα γενόμενος μοναχὸς πλησίον εἰς τὸν ὅσιον, ἐχρημάτισε εἰς τὴν ἀρετὴν δοκιμώτατος· ἡ δὲ γυνὴ λαβοῦσα τὴν ἰατρείαν τοῦ πάθους τῆς χαίρουσα ὑπέστρεψεν εἰς τὸν οἶκον της. Πολλὰ δὲ

καὶ ἄλλα ὑπερφυῆ θαύματα ἐποίησεν ὁ ἅγιος οὗτος, τὰ ὁποῖα ἀφήσαμεν καὶ χωρὶς νὰ θέλωμεν, διὰ νὰ μὴ φαινόμεθα προσκορεῖς εἰς τοὺς ἀναγνώστας. Οὗτος λοιπὸν ὁ τρισόλβιος διήνυσεν, εἰς τὸ ἀσκητήριόν του χρόνους ἐννενήκοντα πέντε, χωρὶς νὰ μεταβῇ εἰς ἄλλον τόπον· ὅλοι δὲ οἱ χρόνοι, τοὺς ὁποίους ἔζησε συμποσοῦνται εἰς ἑκατὸν δέκα. (1) Οὗτος προεῖπε πολλὰς προρρήσεις περὶ μελλόντων, αἱ ὁποῖοι καὶ ἔλαβον ἔκβασιν· οὗτος ἐσύναξε καὶ ἱκανὴν ἀδελφότητα, τὴν ὁποίαν προσκαλέσας, ἐξέλεξεν ἀπὸ αὐτὴν ἕνα ἀδελφὸν τὸν πλέον ἐνάρετον καὶ διακριτικώτερον, καὶ εἶπε, τοῦτον ἀδελφοί, ὁ Θεὸς ἐχειροτόνησεν ἀντ' ἐμοῦ ποιμένα σας· καὶ δείξας τὸν ἀδελφὸν μὲ τὴν χεῖρα του, κατησπάσατο καὶ εὐλόγησεν ὅλους. Ζήσας δὲ μετὰ ταῦτα ἡμέρας ἑπτὰ, ἀπῆλθε προς Κύριον.

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τοῦ ὁσίου Πατρὸς ἡμῶν ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΥ *τοῦ θαυματουργοῦ.*

ΑΚΟΛΟΥΘΙΑ ΑΥΤΟΥ (2).

Ἐν τῷ ἑσπερινῷ, εἰς τό: Κύριε ἐκέκραξα ἱστῶμεν στιχηρὰ ἱ. ἤτοι τοῦ Τριῳδίου τὸ ἰδιόμελον δὶς καὶ τὰ τρία προσόμοια. εἶτα τὰ παρόντα δ' τοῦ ἁγίου, δευτεροῦντες τὸ ά. Ἦχος πλ. β'.

Ὅλην ἀποθέμενοι.

Ὅλον ἀναθέμενος τῷ ποιητῇ καὶ δεσπότῃ, σαυτὸν ἐκ νεότητος, θεοφέρε, ἅπασαν γῆς προσπάθειαν, εὐσταθῶς ἀπέρριψας, καὶ αὐτῷ, ὅσιε, ἀδιστάκτως ἠκουλούθησας, νηστείαις, δάκρυσι, προσευχαῖς, καὶ πόνοις, καὶ θλίψεσι, τὴν σάρκα κατατήκων σου, καὶ καθυποτάττων τῷ πνεύματι. Ὅθεν ἐν ὑψίστοις, τοῖς ἄνω συγχορεύεις λειτουργοῖς, ἀκαταπαύστως δεόμενος ὑπὲρ τῶν ψυχῶν ἡμῶν.

Μωσῆς ὥσπερ δεύτερος, ἐκ σκοτασμοῦ ἀγνωσίας, λαοὺς ὑπεξήγαγες, τῷ Θεῷ, πανάγιε, προσενήνοχας, τοὺς ἐν ζόφῳ ὄντας ἁμαρτίας πάλαι, ὁδηγήσας πρὸς μετάνοιαν, καὶ καθυπέδειξας τούτοις τὴν ὁδὸν τὴν σωτήριον, δαιμόνων ἐπηρείας τε, καὶ ἁμαρτιῶν ἐκλυτρούμενος, σοῦ ταῖς νουθεσίαις ὑπείκοντας καὶ μένοντας λαβεῖν, πόνων ἐκεῖ τὴν ἀντίδοσιν, ὅσιε Χριστόδουλε.

---

(1) Παρὰ τῷ συναξαριστῇ ἐσφαλμένως φέρεται ἑκατὸν, παρὰ δὲ τοῖς μηναίοις ὀρθῶς ἑκατὸν δέκα. Σ.Ε.

(2) Τρεῖς ἀκολουθίαι τοῦ ὁσίου Χριστοδούλου εἶναι μέχρι σήμερον ἐκδεδομέναι ἡ ά. ἐν Βενετίᾳ κατὰ τὸ ἔτος 1755 συνεγράφη παρὰ τοῦ Κυρίου Ἰακώβου Ἀναστασίου Πατμίου, ἡ β'. ἐξεδόθη δαπάνῃ τῶν αὐταδέλφων Π. καὶ Μ. Καλιγγᾶ τῶν Πατμίων ἐν Ἑρμουπόλει κατὰ τὸ ἔτος 1843 καὶ, ἡ γ'. δαπάνῃ Κυρίλλου ἱεροδιακόνου Βοΐνη ἐκ τῆς αὐτῆς μονῆς, ἐν Ἀθήναις κατὰ τὸ ἔτος 1854· παραδοθέντες ἡμῖν ἅπασαι παρὰ τοῦ κ. Γ. Μπουρνιὰ συμβολαιογράφου τὸν ὁποῖον καὶ εὐγνωμονοῦμεν Σ. Ε.

Ηστραψεν ὁ βίος σου τῶν ἀρετῶν λαμπηδόσι, καὶ πιστοὺς ἐφώτισε, καὶ δαιμόνων φάλαγγας ἀπεδίωξεν· ἀληθῶς ὤφθης γὰρ φωταυγὴς ἥλιος, θεορρῆμον παμμακάριστε, καὶ νῦν ἐσκήνωσας ἔνθα φῶς ὑπάρχει ἀνέσπερον, υἱὸς ἡμέρας χάριτι, Πνεύματος ἁγίου γενόμενος. Ὅθεν σου τὴν μνήμην, τὴν θείαν καὶ φωσφόρον καὶ σεπτήν, ἐπιτελοῦντες, Χριστόδουλε, πόθῳ σε γεραίρομεν.

Ολην βδελυξάμενος, τὴν γεηρὰν ἁμαρτίαν, οἶκον θείου Πνεύματος σεαυτὸν, πανάγιε, ἀπετέλεσας, καὶ πολλοὺς, πάνσοφε, τοὺς πρὸς σὲ τρέχοντας, ὁδηγήσας πρὸς ἐπίγνωσιν, καὶ ταῖς λαμπρότησι, ταῖς θεουργικαῖς ἀστραπτόμενος, καὶ χάριτι μυούμενος, τὰ σωτηριώδη διδάγματα, πάτερ θεοφόρε, μετέδωκας γνησίοις φοιτηταῖς, θεομακάριστε πάνσοφε, ὅσιε Χριστόδουλε. *Δόξα ἦχος πλ. β΄.*

Τὸ κατ' εἰκόνα τηρήσας ἀλώβητον, νοῦν ἡγεμόνα κατὰ παθῶν ὀλεθρίων ἀσκητικῶς ἐνστησάμενος, εἰς τὸ καθ' ὁμοίωσιν ὡς δυνατὸν ἀνελήλυθας· ἀνδρικῶς γὰρ τὴν φύσιν ἐκβιασάμενος, ἔσπευσας τὸ χεῖρον καθυποτάξαι τῷ κρείττονι, καὶ τὴν σάρκα δουλῶσαι τῷ πνεύματι. Ὅθεν μοναζόντων ἀνεδείχθης ἀκρότης, πολιστὴς τῆς ἐρήμου, εὐδρομούντων ἀλείπτης, κανὼν ἀρετῆς ἀκριβέστατος. Καὶ νῦν ἐν οὐρανοῖς, τῶν ἐσόπτρων λυθέντων, Χριστόδουλε. καθαρῶς ἐποπτεύεις τὴν ἁγίαν Τριάδα, ἐντυγχάνων ἀμέσως ὑπὲρ κῶν πίστει καὶ πόθῳ τιμώντων σε.

Καὶ νῦν, Τίς μὴ μακαρίσει σε.

Εἴσοδος. Τὸ, Φῶς ἱλαρὸν, τὸ προκείμ. τῆς ἡμέρας, τὰ ἀναγνώσματα τοῦ Τριῳδ. εἶτα τοῦ ἁγίου. *Σοφίας Σολομῶντος τὸ ἀνάγνωσμα.*

Δικαίων ψυχαὶ ἐν χειρὶ Θεοῦ, (ὅρα σελ. 117).

Σοφίας Σολομῶντος τὸ ἀνάγνωσμα.

Δίκαιοι εἰς τὸν αἰῶνα ζῶσι, (ὅρα σελ. 117).

Σοφίας Σολομῶντος τὸ ἀνάγνωσμα.

Δίκαιος ἐὰν φθάσῃ τελευτῆσαι, ἐν ἀναπαύσει ἔσται. (ὅρα σελ. 118).

Εἰς τὴν λιτὴν στιχηρὰ, ἦχος ά.

Ο κλεινὸς καὶ στερρὸς Χριστόδουλος ἐν τῇ τοῦ βίου ἀθλήσει τὰ στίφη τῶν δαιμόνων καθεῖλεν· ἐν ἑαυτῷ γὰρ εἶχε τὸν Κύριον, καὶ τὸν ἀσκητικὸν δρόμον ἀξίως διανύσας, ἐν μοναστῶν νῦν σκηναῖς αἰωνίως ἀγάλλεται· καὶ θρόνῳ Θεοῦ παριστάμενος, ἀκαταπαύστως πρεσβεύει ὁ ὅσιος τοῦ σῶσαι πάντας ἡμᾶς τοὺς τελοῦντας τὴν μνήμην αὐτοῦ τὴν σωτήριον.

Ὁ αὐτός.

Τὸν ἐν πόνοις τοῖς ἀσκητικοῖς ἀπαράμιλλον, τὸν ὑπὲρ τῆς αἰωνίου ζωῆς ἀγωνισάμενον, ἅπαντες ὑμνήσωμεν λέγοντες : Χαίροις ὁ στερρὸς τῆς πίστεως θέμεθλος, κατὰ τοὺς ἀρχαίους πατέρας καὶ διδασκάλους· χαίροις ὁ φαιδρῶς λάμψας ἐν ἀρεταῖς, ὁ φωτίσας τὰ πέρατα κόσμου· χαίροις ἡ τῶν θαυμάτων ἀκένωτος πηγή· χαίροις τῆς Πάτμου τὸ καύχημα, καὶ τῶν νήσων ἀγαλλίαμα. *Ὁ αὐτός.*

Τῶν θαυμάτων τὴν πηγὴν τὴν ἀένναον, τὸν κατὰ τῆς ποιμηρίας στερρῶς ὁπλισάμενον, δεῦτε πιστοὶ ὑμνήσωμεν λέγοντες : Χαίροις τῶν

πιστῶν ἀήττητος πρόβολος, πονηρῶν πνευμάτων ἀπείργων μηχανουργίας· χαίροις ὁ Χριστὸν ἔχων ἐν ἑαυτῷ ἐνοικοῦντα, καὶ δόξης σε πληροῦντα· χαίροις ὁ τῶν νοσούντων ταχὺς θεραπευτής· χαίροις ἱσταμένων τὸ στήριγμα, καὶ καταπιπτόντων ἐπανόρθωσις. Ἦχος β′.

Τὸ μνημόσυνόν σου εἰς τὸν αἰῶνα μένει, ὅσιε πάτερ Χριστόδουλε, καὶ τὸ πρᾷον τῆς καρδίας σου, θεράπον μακάριε· εἰ γὰρ μετέστης ἐξ ἡμῶν ὁ ποιμὴν ὁ καλὸς, ἀλλ' οὐκ ἀπέστης ἀφ' ἡμῶν τῷ πνεύματι· ἐν ἀγάπῃ Θεῷ παριστάμενος, καὶ σὺν ἀγγέλοις χορεύων ἐν οὐρανοῖς, ἱκέτευε ἐλεηθῆναι τὰς ψυχὰς ἡμῶν. Ὁ αὐτός.

Ἡ τῶν λειψάνων σου θήκη, πανεύφημε πάτερ, πηγάζει ἰάματα, καὶ ἡ ἁγία σου ψυχὴ ἀγγέλοις συνοῦσα ἀξίως ἀγάλλεται. Ἔχων οὖν πρὸς Κύριον, ὅσιε, παρρησίαν, καὶ μετὰ τῶν ἀσωμάτων χορεύων ἐν οὐρανοῖς, πρέσβευε σωθῆναι τὰς ψυχὰς ἡμῶν. Ἦχος γ′.

Ὅσιε Χριστόδουλε, τῆς στερρᾶτάτης ἀσκήσεως, ἐν τῇ καυστικῇ καὶ ἐπιπόνῳ διατριβῇ, ὡς ἐν ἀδύτοις ἀναπαυόμενος διετέλεσας· τοῖς ἐρημικωτέροις γὰρ ἑαυτὸν συνάψας πνευματικῶς, τὰς πυριφλέκτους φαρέτρας τῶν δαιμόνων κατεπάτησας, καὶ ὑπεράνω πάσης ἀρετῆς γεγονώς, συναυλίζῃ ἀγγέλοις ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν οὐρανῶν· μεθ' ὧν πρέσβευε Χριστῷ τῷ Θεῷ σωθῆναι τὰς ψυχὰς ἡμῶν. Δόξα ἦχος πλάγ. ά.

Τοῖς ἀσκητικοῖς ἀγῶσι σαυτὸν κατακοσμήσας, τῶν ἀπ' αἰῶνος ὁσίων, Χριστόδουλε, σύσκηνος γέγονας, καὶ τὴν αὐτῶν ζηλώσας ἀμέμπτως πολιτείαν, ἀπείληφας τὸ βραβεῖον τῆς καρτερίας σου. Λάτρις γάρ σου κομπάζει τὰ σκάμματα, καὶ Πάτμος τὰ παλαίσματα· καὶ ἡ θεία λάρναξ τῆς ἐν αὐτῇ ἐν πίστει προσιοῦσι βρύει ἰάματα, Χριστόδουλε. Διὸ καὶ ἡμῖν ὄμβρησον σήμερον ψυχικὴν σωτηρίαν, καὶ κινδύνων ἀφάρπασον καὶ πάσης περιστάσεως, τοὺς ἐν πίστει ἐκτελοῦντας τὸ ἱερόν σου μνημόσυνον.

Καὶ νῦν, Μακαρίζομέν σε. Εἰς τὸν στίχ. στιχηρὰ, ἦχος πλάγ. ά.

Χαίροις ἀσκητικῶν

Χαίροις τῶν μοναστῶν ἡ κρηπίς, ἀρχιποιμένων τὸ σεπτὸν ἐγκαλλώπισμα, ἡ στάθμη τῆς ἐγκρατείας, ὁ τῶν ψυχῶν ἰατρός, ἀσθενῶν ἡ ῥῶσις, παναοίδιμε, χηρῶν ὁ προστάτης τε, θλιβομένων παράκλησις, ἀδικουμένων βοηθὸς ἀκαταίσχυντος, ἡ σωτήριος τῶν πταιόντων παραινεσις, ἅπασι τοῖς τιμῶσί σου τὴν κοίμησιν σήμερον, λύσιν πταισμάτων παράσχου, δεινῶν παντοίων λυτρούμενος, ἐχθρῶν τὰς ἐφόδους ἀπελαύνων καὶ παρέχων τὸ μέγα ἔλεος. Στίχος, Τίμιος ἐναντίον Κυρίου ὁ θάνατος.

Ποίμνην τῶν τοῦ ἐχθροῦ μηχανῶν ἀνακειμένην σοι, Χριστόδουλε, λύτρωσαι, ἀπράκτους τὰς ἐπινοίας ἀποδεικνύων αὐτοῦ σῇ θερμῇ πρεσβείᾳ, παμμακάριστε, ἐχθρῶν ἐκδιώκων ἐπερχομένων τὰς φάλαγγας, καὶ περιέπων τὴν μονήν σου ἀπόρθητον, τῇ πρὸς Κύριον ἐπιμόνῳ δεήσει σου. Σὲ γὰρ ἐπικαλούμεθα οἱ δοῦλοι σου, ἅγιε, θραῦσον τὰς τούτων ἐνέδρας καὶ τὰς βουλὰς διασκέδασον, Θεῷ οἰκειῶν ἡμᾶς, καὶ τέκνα ἀποδεικνύων αὐτοῦ, ἀείμνηστε. Στίχος, Μακάριος ἀνὴρ ὁ φοβούμενος τὸν Κύριον.

Χαίροις, ὁ ἀπὸ βρέφους Θεῷ ἀνατεθεὶς ὡς Σαμουὴλ, ἀξιάγαστε, λαοῖς τε ὑποδεικνύων ὡς Ἰωάννης τὸ πρὶν, τὴν ὁδὸν Κυρίου τὴν σωτή-

ριον, δεινῆς ἐκλυτρούμενος ἀσεβείας τοῖς λόγοις σου, καὶ πρὸς τὸ φέγγος ἐμβιβάζων τῆς γνώσεως, τοῖς πανσόφοις σου, θεοφόρε διδάγμασιν, ἅπαντας τοὺς ἐν πίστει σοι καὶ πόθῳ προστρέχοντας, οὓς καὶ προσῆξας τῷ πάντων Θεῷ πανάμωμα θύματα· αὐτὸν ἱκετεύων μὴ ἐλλίπῃς τῇ σῇ ποίμνῃ δοῦναι τὸ ἔλεος. *Δόξα, ἦχος πλάγ. δ'.*

Τῶν μοναστῶν τὰ πλήθη, τὸν καθηγητὴν σε τιμῶμεν Χριστόδουλε· διὰ σοῦ γὰρ τὴν τρίβον τὴν ὄντως εὐθεῖαν πορεύεσθαι ἔγνωμεν. Μακάριος εἶ τῷ Χριστῷ δουλεύσας, καὶ ἐχθροῦ θριαμβεύσας τὴν δύναμιν, ἀγγέλων συνόμιλε, ὁσίων συμμέτοχε καὶ δικαίων· μεθ' ὧν πρέσβευε τῷ Κυρίῳ ἐλεηθῆναι τὰς ψυχὰς ἡμῶν.

Καὶ νῦν, Δέσποινα πρόσδεξαι τὰς δεήσεις. Ἀπολυτίκιον ἦχος β'.

Τοῖς τῶν δακρύων σου ὄμβροις, πάτερ Χριστόδουλε, τῶν νοσημάτων ἐξαίρεις τὸν καύσωνα· διό σε πιστῶς ἱκετεύομεν, ἐπερχομένων παντοίων κακῶν ἡμᾶς λύτρωσαι, πρεσβεύων ἀπαύστως ὑπὲρ πάντων ἡμῶν.

Ἕτερον ἀπολυτίκιον, εὑρεθὲν ἐν τοῖς χειρογράφοις τῆς μοναστηριακῆς βιβλιοθήκης. Ἦχος γ'. Μέγαν εὕρατο ἐν τοῖς κινδύνοις.

Μέγα εὑρέ σε ἡ Πάτμος κλέος, παμμακάριστε ποιμὴν πατέρων· ὡς γὰρ διῆλθες ὁδὸν τῆς ἀσκήσεως, τοῦ ἀκροτάτου τέλους ἐπέτυχες, καὶ παρρησίας οὐδόλως διήμαρτες, πάτερ ὅσιε Χριστόδουλε, Χριστὸν τὸν Θεὸν ἱκέτευε, δωρήσασθαι ἡμῖν τὸ μέγα ἔλεος.

Ἕτερον, ποίημα τοῦ ἀββᾶ Ἀπολλώ. Ἦχος β'.

Τῶν προσευχῶν σου τοῖς ὄμβροις, Χριστόδουλε, κατασβενύεις παθῶν ὑπεκκαύματα· διό σε πιστῶς ἱκετεύομεν, τῶν κατὰ ἅμφω παθῶν ἡμᾶς λύτρωσαι, πρεσβεύων ἀπαύστως ὑπὲρ πάντων ἡμῶν.

Δόξα, τὸ αὐτό. Καὶ νῦν, Θεοτοκίον.

Εἰς τὸν ὄρθρον καθίσματα τοῦ ὁσίου. Ἦχος ά. Τοῦ λίθου σφραγισθέντος.

Μοναζόντων ἀκρότης, μετανοίας διδάσκαλε, θαυματουργιῶν ἐπιδείξει καταυγάζων τὰ πέρατα, ἀνέτειλας ὡς ἥλιος τῇ γῇ, Χριστόδουλε παθῶν φυγαδευτά, θεραπεύεις ἐν ἀγάπῃ σὺν ταῖς ψυχαῖς καὶ σώματα, μακάριε. Δόξα τῷ δεδωκότι σοι ἰσχύν· δόξα τῷ σὲ στεφανώσαντι· δόξα τῷ ἐνεργοῦντι διὰ σοῦ πᾶσιν ἰάματα. *Δόξα, ἦχος δ'. Ἐπεφάνης σήμερον.*

Καθαρθεὶς τῷ πνεύματι ἐν τῇ ἀσκήσει, ἐλλαμφθεὶς τῇ χάριτι, ταῖς τῶν θαυμάτων ἀστραπαῖς καταλαμπρύνεις τοὺς κόμνοντας, πατέρων κλέος, Χριστόδουλε ὅσιε. *Καὶ νῦν, Θεοτοκίον.*

Τὰς ἀχράντους χεῖράς σου, παρθενομῆτορ, ἐφαπλοῦσα σκέπασον τοὺς πεποιθότας ἐπὶ σοὶ καὶ τῷ Υἱῷ σου κραυγάζοντας: Χαῖρε, παρθένε Χριστιανῶν τὸ καύχημα.

Μετὰ τὴν δευτέραν στιχολογ. ἦχος ὁ αὐτός.

Τὸν τοῦ βίου τάραχον ἐγκαταλεῖψας, καὶ ἡσύχως ἅπασαν ζωὴν βιώσας ἐκ παιδὸς, πρὸς τὸν Θεὸν μεταβέβηκας, τοῖς τῶν ἀγγέλων χοροῖς εὐφραινόμενος. *Δόξα, ὁ αὐτός.*

Τῶν πιστῶν προΐστασαι, σκέπων, φρουρῶν τούτους μάκαρ, καὶ ἐκ πάσης θλίψεως ἀπολυτροῦμενο σαφῶς, τῶν μοναστῶν ὡραιότατον κλέος καὶ δόξα, Χριστόδουλε ὅσιε.

Καὶ νῦν, Θεοτοκίον.

Ἐν τῇ σκέπῃ, ἄχραντε τῇ σῇ παρθένε, προσφυγόντας, δέησιν προσδεξαμένη παρ' ἡμῶν, μὴ διαλίπῃς πρεσβεύουσα πρὸς τὸν Υἱόν σου, σωθῆναι τοὺς δούλους σου.

Μετὰ τὸν πολυέλεον. Ἦχος πλ. δ'. Τὴν σοφίαν καὶ λόγον.

Τῆς ἀσκήσεως γνόφον ὑπεισελθὼν, καὶ τῷ ὄρει, παμμάκαρ, τῶν ἀρετῶν, ἐγγίσας ἐλάμπρυνας τὴν ψυχὴν ὥσπερ ἥλιον, καὶ τὴν ἀχλὺν τῶν κάτω σοφῶς ὑπεξέδραμας, τὰ ὑλώδη πάντα σφοδρῶς βδελυξάμενος. Ὅθεν καὶ τῷ θείῳ αὐγασθεὶς τῆς Τριάδος φωτὶ κατεφαίδρυνας τοὺς σὲ πίστει γεραίροντας, θεοφόρε Χριστόδουλε, πρέσβευε Χριστῷ τῷ Θεῷ, τῶν πταισμάτων ἄφεσιν δωρήσασθαι τοῖς ἑορτάζουσι πόθῳ τὴν ἁγίαν μνήμην σου.

Δόξα, τὸ αὐτό. Καὶ νῦν, Θεοτοκίον.

Παναγία παρθένε, μήτηρ Θεοῦ, τῆς ψυχῆς μου τὰ πάθη τὰ χαλεπὰ ἴασαι δέομαι, καὶ συγγνώμην παράσχου μοι τῶν ἐμῶν πταισμάτων, ἀφρόνως ὧν ἔπραξα, τὴν ψυχὴν καὶ τὸ σῶμα μολύνας ὁ ἄθλιος. Οἴμοι τί ποιήσω ἐν τῇ ὥρᾳ ἐκείνῃ, ἡνίκα οἱ ἄγγελοι τὴν ψυχήν μου κομίζουσιν ἐκ τοῦ ἀθλίου μου σώματος· τότε, Δέσποινα, βοήθειά μοι γενοῦ καὶ προστάτης θερμότατος· σὲ γὰρ ἔχω ἐλπίδα, ὁ ἀνάξιος δοῦλός σου.

Οἱ ἀναβαθμοὶ τὸ ἀ ἀντίφωνον. τοῦ δ'. ἦχος· Προκείμ. Στίχ. Τίμιος ἐναντίον Κυρίου ὁ θάνατος τοῦ ὁσίου. Μακάριος ἀνὴρ ὁ φοβούμενος τὸν Κύριον Εἶτα τὸ Εὐαγγέλιον. ὁ Ν'. Δόξα.

Ταῖς τοῦ ὁσίου. Καὶ νῦν, Ταῖς τῆς Θεοτόκου.

Ἐλέησόν με ὁ Θεός. Ἰδιόμελον. Ἦχος πλ. β'.

Θεία χάρις ἐκκέχυται πρὸ τῆς θήκης τῶν λειψάνων σου, ἡγιασμένε πάτερ Χριστόδουλε. Διὸ καὶ εἰς ὀσμὴν μύρου τῶν θαυμάτων σου δραμούμεθα, τῶν νοσημάτων τὴν ἴασιν ἀρυόμενοι. Ἀλλά, πάτερ ὅσιε, Χριστὸν τὸν Θεὸν ἱκέτευε ὑπὲρ τῶν ψυχῶν ἡμῶν.

Εἶτα ὁ κανών· Ὠδὴ ἀ. Ἦχος ἀ. Ὠδὴν ἐπινίκιον ἄσωμεν πάντες.

Σοφίας ὢν ἄβυσσος, Θεὲ τῶν ὅλων, ψυχῆς μου τὴν ἄγνοιαν συμπαθῶς ἀπέλασον, πίστει θαρρήσαντος ἀνευφημῆσαι ἐν ᾠδαῖς τὸν σὸν θεράποντα.

Σοφίας τῷ ἔρωτι τρωθεὶς τῆς ὄντως, τῷ φόβῳ τοῦ κρείττονος, νουνεχῶς ἐρρύθμισας νοὸς κινήματα. Ὅθεν καὶ ἔτυχες, σοφέ, τῆς σῆς ἐφέσεως

Τοῦ κόσμου τὰ μάταια φυγὼν τελείως, σταυρὸν ἐπαυχένιον ὡς ἐχέφρων ἦράς σου, καὶ ἠκολούθησας, μάκαρ, τοῖς ἴχνεσι Χριστοῦ καθάπερ ἄσαρκος.

Δακρύων τοῖς ὄμβροις σου τοῖς ἀενναόις, ἐξήρανας ρεύματα, τῶν παθῶν, μακάριε, καὶ καθωράϊσας ψυχῆς τὸ πρόσωπον τῆς σῆς τὸ χαριέστατον.

Τῆς νήσου τὸ ἄνυδρον εἰς ἀεννάους πηγάς τε μετέστρεψας, θαυμαστῶς εἰς δ' ἔνδρα τε, τοῖς καρποῖς βρίθέντα, καὶ εὐθαλέστατα αὐτῆς, φυτῶν τὰ ἄκαρπα. *Θεοτοκίον.*

Ἡ στάμνος ἐτύπου σε ἡ μανναδόχος, τὸν ἄρτον βαστάζουσα, τῶν ἀγγέλων, ἄχραντε, ζωὴν βραβεύοντα, ταῖς διανοίαις τῶν πιστῶν, τῶν ἀδιάρρευστον. Ὠδὴ γ'. Στερεωθήτω ἡ καρδία μου.

Τὴν τῶν παθῶν διχάσας θάλασσαν, τῶν σῶν προσευχῶν, παναοίδιμε, τῇ βακτηρίᾳ, τὸν πικρὸν Φαραὼ σὺ κατεπόντισας, καὶ διέβης ἀκυμάντως εἰς ζωὴν τὴν ἀτάραχον.

Ὡσπερ ἐλαία σύ, μακάριε, ἐν αὐλαῖς ἀνθήσας τοῦ κρείττονος, πεπυκασμένος τοῖς καρποῖς τοῖς ἀφθάρτοις τῶν ἔργων σου, τῷ ἐλαίῳ νῦν λιπαίνεις, τὰς ψυχὰς τῶν ὑμνούντων σε.

Ὡσπερ λειμὼν ἀνθέων ἔμπλεως τῶν ἐξ ἀρετῶν σὺ γενόμενος, εὐωδιάζεις ταῖς ὁδμαῖς τῶν χαρίτων τὴν σύμπασαν, ἀπελαύνων τὸ δυσῶδες τῶν παθῶν αὐτῆς, ἅγιε.

Ἐκ τῆς ἑώας πόθος δέσμιον ὁ τῶν ἀποστόλων κατήγαγεν, ἐν τῇ Ρωμαίων, ἐν δεσμοῖς δεδεμένον τοῦ Πνεύματος, οὐχ ἁλύσεσι τυράννων, ὡς ἐκείνους ὁ Νέρωνος.

Τὴν τῆς σαρκὸς, παμμάκαρ, κάμινον, κατὰ τῆς ψυχῆς τὴν παφλάζουσαν, τοῖς τῶν δακρύων ὀχετοῖς παντελῶς κατεμάρανας, καταρδόμενος τοῖς δρόσοις ἀνέου τοῦ Πνεύματος. Θεοτοκίον.

Τὸ πῦρ, Παρθένε, τῆς θεότητος ἐν τῇ σῇ νηδύϊ ἐδέδεξο ἀκαταφλέκτως, καὶ τὴν γῆν κατεφώτισας ἅπασαν, διλύσασα τὸν ζόφον τοῦ σατὰν τὸν βυθύτατον.

Κάθ. ἦχος πλ. δ'. Τὴν Σοφίαν καὶ Λόγον.

Ἐγκρατείας ἱδρῶσιν ἀσκητικοῖς κατασβέσας τὴν φλόγα τὴν τῶν παθῶν, πᾶσιν ἀνέβλυσας τῶν θαυμάτων τὸ πέλαγος, καὶ ἐν αὐτῷ ὡς δεύτερος Μωσῆς κατεπόντισας τὰ τῆς πλάνης ἅρματα, δαιμόνων τὰς φάλαγγας. Ὅθεν συνελθόντες κατὰ χρέος τιμῶμεν, τὴν πάνσεπτον μνήμην σου, θεοφόρε Χριστόδουλε· πρέσβευε Χριστῷ τῷ Θεῷ τῶν πταισμάτων ἄφεσιν δωρήσασθαι τοῖς ἑορτάζουσι πόθῳ τὴν ἁγίαν μνήμην σου.

Δόξα, τὸ αὐτό. Καὶ νῦν, Θεοτοκίον.

Ἡ πανάμωμος νύμφη τοῦ ποιητοῦ, καὶ ἀπείρανδρος μήτηρ τοῦ λυτρωτοῦ, δοχεῖον ἀνομίας με, καὶ αἰσχρὸν καταγώγιον, καὶ δαιμόνων παίγνιον, ἐν γνώσει γενόμενον, σπεῦσον καὶ τῆς τούτων κακουργίας μερῦσαι, λαμπρὸν οἰκητήριον δι' ἀρετῆς ἀπαρτίσασα, φωτοδόχε ἀκοίμητε· δίωξον τὸ νέφος τῶν παθῶν, καὶ τῆς ἄνω μεθέξεως ἀξίωσον, καὶ φωτὸς ἀνεσπέρου πρεσβείαις σου.

Ὠδὴ δ'. Ἐν πνεύματι προβλέπων προφῆτα.

Μελέτην σου θανάτου ποιούμενος ἀεὶ τὴν ζωὴν, ἐδάκρυες ἡμέρας καὶ νυκτός. Ὅθεν καὶ φέγγος τὸ θεῖον, μάκαρ, ἀστράψαν ἐν σῇ καρδίᾳ, παρακλήσεως ἀρρήτου πάσης καὶ χαρᾶς σε ἐνέπλησεν.

Ἐβάδισας ἐκ βρέφους τὴν τρίβον τὴν στενὴν, ἐν ποικίλαις θλίψεσι παντοίων πειρασμῶν· ἀνθ' ὧν πρὸς πλάτος τῶν οὐρανίων χώρων ἀπάρας, ἀρτίως πάτερ, τὰς αὐλὰς κατεπήξω, πᾶσι σὺν δικαίοις γηθόμενος.

Ἀνέτειλας τὸν νοῦν σου καὶ χεῖρας πρὸς Θεὸν ἀκλινῶς, καὶ φάλαγγας ἀγρίων δυσμενῶν κατετροπώσω, παμμάκαρ, Μωσῆς ὡς μέγας,

καὶ νίκης ἄρας τοὺς στεφάνους, τῇ Τριάδι νῦν στεφανηφόρος παρίστασαι. Ἐξέπλευσας τῆς Ῥώμης πρὸς πόλιν τὴν Σιών, ὥσπερ εἴτις ἔλαφος σοφέ, διψητικὴ, τοὺς θείους τόπους ἰδεῖν τε καὶ προσκυνῆσαι διψῶν ἐκτόπως, καὶ τυχὼν τοῦ ποθουμένου, χάριτος ἀφθόνου ἐμπέπλησαι.

Κομπάζει Νικαέων ἡ πόλις ἡ λαμπρὰ, ἐν χερσὶ κατέχουσα τὰ σπάργανα τὰ σά. Ὀλύμπου πάλιν τὸ ὄρος, καὶ τὸ τοῦ Λάτρου, Κῶς τε καὶ Λέρος προσκιρτῶντες σὺν τῇ Πάτμῳ πᾶσιν ἐκλαλοῦσι τοὺς ἄθλους σου.

Θεοτοκίον.

Παιτισμάτων τὰς σειράς μου διάρρηξον Ἁγνὴ, ἡ τοῦ ᾅδου ῥήξασα τὰ ἄρρηκτα δεσμὰ τῷ τοκετῷ σου, καὶ πάντας τοὺς ὑπ' ἐκείνου κατεχομένους ἀπάλλαξον, ὦ Παρθένε, ὅπως ἐλευθέρως δοξάζω σε.

Ὠδὴ έ. Θεὸς ὢν εἰρήνης.

Χωρίσας τῆς ὕλης καθάπαξ τὸν νοῦν, καὶ νεκρώσας σαρκὸς τὰ κινήματα εἰς τέλος τὰ ἀκάθεκτα, τὸ κάλλος τοῦ Χριστοῦ σὺν ἅμα τοῖς ἀγγέλοις ὁρᾶν κατηξιώθης, τὸ ἀμήχανον ὄντως ἀκραιφνεστάτως, παμμακάριστε.

Πυρὶ τῆς ἀγάπης φλεχθεὶς τοῦ Χριστοῦ, καὶ μισήσας τὰ πάντα ὡς σκύβαλα τοῖς ὄρεσιν ἐνῴκησας ὡς ἄλλος Ἠλιού, καὶ θείαις θεωρίαις τὸν νοῦν καταλαμπρύνων ὅσαι ὧραι, παμμάκαρ, τῶν ὀρεκτῶν τὸ ἄκρον ἔφθασας.

Οὐδέν σε τοῦ πόθου χωρίσαι Θεοῦ, οὐ γονεῖς, οὐχ ἡ σύζυγος ἴσχυσεν, οὐ δόξα ἡ διάκενος, οὐ πλοῦτος ὁ φθαρτὸς,οὐκ ἄλλο τὸ παράπαν· ἀντηλλάξω γὰρ πάντων Χριστόν, οὗπερ ἠράσθης ἐξ ἀπαλῶν ὀνύχων, ὅσιε.

Ἡ δίκη Θεοῦ σε τιμῶσα ὀξὺ μαθητῶν τὸν θρασὺν ἐβασάνισεν, ἐξαίφνης καταράξασα πρὸς γῆν ἐλεεινῶς. Ἀλλ' ἄνω σὺ τὸ ὄμμα τῆς ψυχῆς ἀνατείνας συμπαθῶς πρὸς τὸν κτίστιν, ἐξανιστᾷς εἰσαῦθις σώφρονα.

Τοῖς νόμοις ρυθμίσας τὰ μέλη σαρκὸς, καὶ ρομφαίᾳ φραχθεὶς τῇ τοῦ παντὸς δαιμόνων ἀπεθέρισας ἀνδρείως κεφαλάς, μηδ' ὅλως ὑποκῦψαι τὸν ἀδούλωτον νοῦν σου ἁμαρτίας τῷ νόμῳ δυσγενεστάτως ἀνεχόμενος.

Θεοτοκίον.

Νεφέλην σε κούφην προεῖδε ποτὲ Ἡσαΐας ὁ μέγας ἐν Πνεύματι, ἀγκάλαις ἐπιφέρουσαν τὸν ἥλιον ἀγνή, τὸν τῆς δικαιοσύνης, τὸ σκότος τῶν εἰδώλων διαλύσοντα ἅπαν, καὶ τῶν πιστῶν ψυχὰς φωτίσοντα.

Ὠδὴ ς'. Σπλάγχνων Ἰωνᾶν.

Παλαι τοῦ Ναυῆ ὁ γόνος καθήρηκε στρατάρχας ἑπτὰ νεανικώτατα. Τὰ κεφάλαια τῶν παθῶν καθελὼν καὶ σὺ τέλεον, ἀπαθείας ἠγλαΐσθης τοῖς χαρίσμασι μάκαρ, καὶ θεοειδέστατον τῆς Τριάδος ἐγένου ἀνάκτορον.

Παῖδες Ἀβραὰμ Χαλδαίων τὴν κάμινον ὡραίοις ποσὶ καταπατήσαντες κατεμάραναν, τὴν ψυχὴν ἐκπετάσαντες ἅπασαν πρὸς τὸν Ὕψιστον. Τὴν φλόγα κατεπάτησας, πάτερ καὶ σὺ τὴν δυσκάθεκτον τῆς σαρκὸς, ἀνενδότοις δεήσεσιν.

Πλήθη μοναστῶν, μιγάδων ἀγέλας τε ὁ βίος ὁ σὸς ὁ ἀκριβέστατος ἐπεσπάσατο, ὡς μαγνῆτις ἡ λίθος τὸν σίδηρον· καὶ ρυθμίσας ὡς ἀρί-

στως πρὸς τὴν ἄσκησιν, πάντας ζηλωτὰς ἀνέδειξας διαπύρους τοῦ κρείττονος, ἔνδοξε·

Πρώην Δανιὴλ τοὺς θῆρας τοὺς λέοντας, ἐν λάκῳ βληθεὶς ξένως ἡμέρωσε. Τὴν διάνοιαν πρὸς Θεὸν ἀναρτήσας ὁλόκληρον, ἐχαλίνωσας καὶ σὺ τὸν ἀνυπόστατον θῆρα, τὸν τυραννικώτατον τιθασσεύσας θυμὸν σαῖς ἐντεύξεσιν.

Πόλιν πεφθακὼς πασῶν τὴν βασίλισσαν, τῶν ἔργων τῶν σῶν τοῖς ἀμαρύγμασι κατεφώτισας ἱερεῖς, βασιλεῖς, καὶ τὴν σύγκλητον, ἀεννάως μελιρρύτοις παραινέσεσι, μάκαρ, καταρδεύων ἅπαντας, καὶ βελτίους ὅσ' ὥραι ποιούμενος. Θεοτοκίον.

Τόμον σε καινὸν προφήτης ἐν Πνεύματι, τὸν Λόγον Θεοῦ τὸν ἀπερίγραπτον προεώρακεν, ἐν αὐτῷ τοῦ Πατρὸς γραφησόμενον τῷ δακτύλῳ ὑπὲρ φύσιν, θεονύμφεττε· οὕτω καὶ γὰρ τὸν ἀόριστον ἐν γαστρί σου σαρκὶ περιώρισας.

Κοντάκιον. Ἦχος πλ. δ'. Τῇ ὑπερμάχῳ στρατηγῷ τὰ νικητήρια.

Τῷ ἐκ τοῦ κόσμου τῆς δεινῆς ματαιότητος, ταῖς διδαχαῖς σου ταῖς σεπταῖς ποίμνην ἐλάσαντι, ἀναγράφομεν οἱ παῖδές σου ὕμνον σοι, μάκαρ. Ἀλλ' ὡς ἔχων παρρησίαν πρὸς τὸν Κύριον, ἐκ παντοίων ἡμᾶς λύτρωσαι κολάσεων, ἵνα κράζωμεν, Χαίροις πάτερ Χριστόδουλε.

Ἕτερον, ποίημα τοῦ ἀββᾶ Ἀπολλώ. Ἦχος δ'. Ἐπεφάνης σήμερον.

Τὸ σεπτόν σου λείψανον τοὺς προσκυνοῦντας σχετικῶς ἐκ πίστεως φύλαττε, πάτερ, ἀσινεῖς ταῖς πρὸς Θεὸν ἱκεσίαις σου, ὅσιε πάτερ θεόφρων Χριστόδουλε. Ὁ Οἶκος.

Ἄγγελος ἄλλος ὤφθης ἐπὶ γῆς, θεοφόρε, βιώσας ἐγκρατῶς ὑπὲρ λόγον· καὶ τοῖς ἐπουρανίοις χοροῖς συνηρίθμησαι ταχύ, τρισμακάριστε. Διὸ ἀνυμνοῦντες βοῶμέν σοι θερμῶς τοιαῦτα: Χαῖρε ἀστὴρ τῆς ἑῴας ἐκλάμψας. Χαῖρε φωστὴρ τοὺς ἐν Πάτμῳ αὐγάσας. Χαῖρε τῶν ἐν βάθει παθῶν ἡ ἀνάκλησις. Χαῖρε τῶν ἐν ζόφῳ κακίας ἡ λύτρωσις. Χαῖρε ἕλκων πρὸς μετάνοιαν ταῖς τῶν λόγων διδαχαῖς. Χαῖρε ἄγων πρὸς ἀπάθειαν ταῖς τοῦ βίου ἀγωγαῖς. Χαῖρε, ὅτι ὑπάρχεις ὁδηγὸς μοναζόντων. Χαῖρε, ὅτι τυγχάνεις ἰατρὸς ἀσθενούντων. Χαῖρε σωτὴρ ἀνθρώπων θερμότατα. Χαῖρε φωστὴρ σῶν παίδων λαμπρότατε. Χαῖρε, δι' οὗ ὁ Θεὸς ἐδοξάσθη. Χαῖρε, δι' οὗ ὁ ἐχθρὸς κατῃσχύνθη. Χαίροις, πάτερ Χριστόδουλε.

Ὠδὴ ζ'. Οἱ παῖδες εὐσεβείᾳ.

Ὡς Ἥλιος, παμμάκαρ, τὰς ἐρήμους χρυσαυγὴς κατήστραψας, καὶ τὴν ἀχλὺν τὴν ζοφερὰν τῶν δαιμόνων διεσκέδασας, πρὸς τὴν ἄνω ποδηγῶν ὁδὸν τοὺς ψάλλοντας: Ὁ τῶν πατέρων Θεὸς εὐλογητὸς εἶ.

Παντοίως προσβαλόντα τὰ δεινὰ τῆς πονηρίας πνεύματα σοὶ τῷ προβόλῳ τῷ στερρῷ, διελύθησαν ὡς κύματα· ἐπὶ πέτρας ἀσφαλοῦς τὰς βάσεις εἶχες γάρ, ἐρηρεισμένας τῷ λόγῳ τοῦ Σωτῆρος.

Ἠττήθη κατὰ κράτος ὑπὸ σοῦ ὁ τυφωθεὶς ὑπέρογκα· καὶ ὁ Θεοῦ κατεπαρθεὶς καὶ τὰ μείζω φρυαξάμενος, ὡς στρουθίον εὐτελὲς εἰς χοῦν συντέτριπται, ὁπλισαμένῳ τῷ μέτριόν σοι, πάτερ.

Ζητῶν τὸν μαργαρίτην νουνεχῶς ἀπὸ σπαργάνων εὕρηκας, τὸν πολυτίμητον Χριστὸν, καὶ εὑρὼν τὰ πάντα προῦδωκας, καὶ κτησάμενος αὐτὸν ἐπήρκεις ἅπασι τοῖς δεομένοις πλουτεῖν ἐκ τούτου, πάτερ.

Δοχεῖον, θεοφόρε, γεγονὼς σὺ καθαρὸν τοῦ Πνεύματος, τὰς θεουργοὺς μαρμαρυγὰς ὁλικῶς ἐδέχου, ὅσιε, θείαις τε πνοαῖς ὡς ὄργανον κρουόμενον, καὶ ἐμμελὲς τῷ Θεῷ τὸ μέλος ᾖδον. Θεοτοκίον.

Ἡ βάτος Μωϋσέως ὑπεδήλου καθαρῶς τὸν τόκον σου. Ὡς γὰρ ἐκείνη θαυμαστῶς φλεγομένη ὤφθη, Δέσποινα, ἀνωτέρα τῆς φλογὸς, ὡσαύτως ἄφλεκτος διετηρήθης καὶ σὺ πυρὸς τοῦ θείου.

Ὠδὴ ἡ. Θαύματος ὑπερφυοῦς.

Ἅρματος τῶν ἀρετῶν τοῦ λαμπροτάτου ἐπιβέβηκας ἄλλος καθάπερ Ἠλιού, θεσπέσιε, καὶ ἡρπάγης πρὸς οὐρανοὺς, καὶ Τριάδι μετὰ δόξης νῦν παρίστασαι, ἀμέσως ταῖς ταύτης ἐλλαμπόμενος φωταυγείαις καὶ ψάλλων : Πάντες τὸν Κύριον ἀνυμνολογεῖτε εἰς πάντας τοὺς αἰῶνας.

Βάρβαρον ἐξ Ἰταλῶν ὁ δολιόφρων καθ' ἡμῶν ἐξωπλίσατο στόλον, ἁρπάσαι σκήνωμα τοῦ ἁγίου τυραννικῶς· ἀλλ' ἠλέγχθη ἐν κενοῖς δραμὼν ὁ βάσκανος· κενὰς γὰρ τὰς χεῖρας αὖθις ἔχοντες ἐπανῆκαν, καὶ δίκην ἔδωκαν τῆς ὕβρεως, ὑπὸ τῆς θαλάσσης δεινῶς βασανισθέντες.

Ἔφοδον τυραννικὴν ἐλπιζομένην διασκέδασον τάχιστα, πάτερ, τῇ Τριάδι δέησιν ἐνστησάμενος ἐμμελῶς, Θεολόγον καὶ τὸν τούτου αὐθομαίμονα θερμοὺς προσλαβόμενος συλλήπτορας τῆς πρεσβείας. Ἡ κτίσις πᾶσα τὸν Κύριον ἀνυμνολογεῖτε βοῶντες εἰς αἰῶνας.

Κλύδωνα τὸν χαλεπὸν τῆς ἐκκλησίας, καὶ τὸν ἄγριον κόπασον σάλον, εἰρηναίαν ἅπασι πολιτείαν καὶ βιοτὴν τοῖς ὑμνοῦσι σε, θεόφρον, χαρισάμενος, ὡς ἂν γεγηθότες ἀναμέλπωμεν ἀσιγήτως : Ἡ κτίσις πᾶσα τὸν Κύριον ἀνυμνολογεῖτε εἰς πάντας τοὺς αἰῶνας. Θεοτοκίον.

Δόξης τῆς θεοειδοῦς ἐκπεπτωκότας τοὺς προπάτορας ὄφεως δόλῳ, καὶ πρὸς ᾅδου πέταυρον καταχθέντας ἐλεεινῶς, τὴν ζωὴν ἀποτεκοῦσα, θεονύμφευτε, σὺ τὴν οὐσιώδη ἀνεξώωσας παραδόξως, καὶ τούτους θέσει τεθέωκας ἐπαναδραμόντας τῇ πρώην εὐγενείᾳ.

Ὠδὴ θ'. Τύπον τῆς Ἀγνῆς.

Ἔστης νῦν τῆς σῆς ἐφέσεως, τῶν ἐφετῶν ἁπάντων, μάκαρ, τὸ ἔσχατον ἐπιφθάσας, οὗπερ ἐπὶ γῆς ἐκ νεότητος ὁ διάπυρος ἔρως σε ἔφλεγεν. οὗ νῦν καταπολαύων ὑπὲρ ἡμῶν ἀγρύπνως πρέσβευε.

Ἰδὲ πειρασμῶν τὴν θάλασσαν, ἣν καθ' ἡμῶν ἐκ βασκανίας ἐξήγειρεν ὁ ἀρχέκακος καὶ ἀπ' ἀρχῆς ἀνθρωπόλεθρος, καὶ πραΰνας γαλήνην πρυτάνευσον τῇ σῇ γνησίᾳ ποιμνῃ ταῖς ἀδιστάκτοις ἱκεσίαις σου.

Μάκαρ, τὸ καλὸν ἀγώνισμα τῆς ἀσκήσεως ἀνδρειοθύμως ἠγώνισαι, καὶ τὸν δρόμον σου ἀνεπιστρόφως τετέλεκας, καὶ τὴν πίστιν ἀμέμπτως τετήρηκας. Διὸ καὶ τῶν στεφάνων τῶν κατ' ἀξίαν ὄντως ἔτυχες.

Δέξαι τὸ παρόν μου ψέλλισμα τοῦ ταπεινοῦ καὶ ἀναξίου ἱκέτου σου, ἀνασχόμενος ὡς ὁ Σωτήρ μου τὸν ἔπαινον τῶν νηπίων ποτὲ, καὶ τὴν ἄφεσιν, ἀντιβολῶ, παράσχου τῶν ἁμαρτάδων μου πρεσβείαις σου.

Θεοτοκίον.

Ἴδε τὴν ἐμὴν ἀσθένειαν, ἴδε ψυχῆς μου τὰ δεινότατα τραύματα, ἃ μοι δαίμονες ἀνηλεεῖς προσετρίψαντο, ἀπηνῶς ἐπελθόντες οἱ φόνιοι, καὶ δὸς τὴν σωτηρίαν ἡ τὸν Σωτῆρα ἀποτέξασα.

Ἐξαποστειλάριον. Τῶν μαθητῶν ὁρώντων σε.

Ἀστὴρ ἐφάνης ἄδυτος ἐν τῷ Λάτρῳ, τῶν ἀσκητῶν τὰ πλήθη καταλαμπρύνων· ποίμνην δὲ τὴν Πάτμον ἐργασάμενος, Χριστόδουλε θεόσοφε, καθοδηγῶν ἐκδιδάσκεις ἰσάγγελον πολιτείαν. *Ἕτερον ὅμοιον.*

Τὸν ἐν τῷ Λάτρῳ λάμψαντα ἀρχηγέτην καὶ πάντας καταυγάσαντα θεαρέστως, Χριστόδουλον τὸν θεῖον εὐφημήσωμεν, ἀσκητικὰ γὰρ ἔπαθλα καὶ μοναζόντων ἀγέλας ἐπλήθυνεν ἐν τῇ Πάτμῳ. *Θεοτοκίον*

Τιμιωτέρα πάντων τῶν ποιημάτων ὑπάρχεις, Θεοτόκε, Χριστὸν τεκοῦσα. Τοῦτον οὖν ἱκέτευε φυλάττεσθαι, τὴν οἰκτρὰν ταύτην ποίμνην σου, ἀλώβητον ἐκ παντοίας, ἐπιβουλῆς ἐναντίας.

Εἰς τοὺς αἴνους στιχηρὰ προσόμοια, ἦχ. πλ. δ'. Ὦ τοῦ παραδόξου.

Πάτερ θεόφρον Χριστόδουλε, δι' ἐγκρατείας πολλῆς καὶ συντόνου δεήσεως τῷ Χριστῷ ἑνούμενος, ἀπερίτρεπτος ἔμεινας ταῖς μεθοδείαις τοῦ πολεμήτορος, καὶ φίλος ὤφθης τοῦ Παντοκράτορος. Ὅθεν τιμῶμέν σε, καὶ τὴν θείαν μνήμην σου περιχαρῶς πίστει ἑορτάζομεν, θεομακάριστε.

Ὅμοιον.

Ὅσιε πάτερ Χριστόδουλε, ἐν ἐρημίαις ἀεὶ καὶ σπηλαίοις καὶ ὄρεσι πίστει διαιτώμενος τὸν Θεὸν ἐξεζήτησας, καὶ τοῦτον εὗρες ὥσπερ ἐπόθησας, ἀνεπιστρόφῳ ψυχῇ νευρούμενος, ταῖς ἀναβάσεσι ταῖς καλαῖς ἑκάστοτε, καὶ μοναστῶν στίφη προσενήνοχας Χριστῷ σωζόμενα. *Ὅμοιον*

Σὺ καθυπείκων τοῖς νεύμασι τοῦ παντεπόπτου Θεοῦ, παρ' αὐτοῦ χάριν ἔλαβες ἐνεργεῖν τεράστια, καὶ διώκειν τὰ πνεύματα τῆς πονηρίας τῶν προσιόντων σοι ἐν τῇ σορῷ σου, θεομακάριστε. Ὅθεν τιμῶμέν σε, καὶ τὴν θείαν μνήμην σου χρεωστικῶς πίστει ἑορτάζομεν, θεομακάριστε.

Δευτεροῦμεν τὸ ά. Δόξα, ἦχος πλ. δ'.

Οὐρανοδρόμῳ ἐπιβὰς ὀχήματι, θεσπέσιε, τῶν ἀρετῶν κατέλαβες τὴν ἀκρόπολιν δι' ἀσκήσεως, ἐκ τῆς ἐρήμου πολεύων τῆς ἄνω Ἱερουσαλὴμ τὰ ὑπερκόσμια, καὶ τῶν ἐκ πόνων ἀγώνων ἀξίως τὰ γέρα κομισάμενος, ταῖς οὐρανίαις συναγάλλῃ ταξιαρχίαις, παμμακάριστε, τῶν αἰωνίων ἀγαθῶν κληρονόμος καὶ τῆς βασιλείας οἰκήτωρ γενόμενος. Ἀλλὰ πρέσβευε, θεοφόρε Χριστόδουλε, τῷ Σωτῆρι τῶν ὅλων εἰρηνεῦσαι τὸν κόσμον, καὶ σῶσαι τὰς ψυχὰς ἡμῶν. *Καὶ νῦν Θεοτοκίον. Εἰς τὸν στίχ. στιχηρά.*

Τὸ ἰδιόμελον τοῦ τριῳδίου καὶ τὸ μαρτυρικόν.

Εἶτα δόξα τοῦ ἁγίου. Ἦχος πλ. δ'.

Τὸ κατ' εἰκόνα τηρήσας ἀλώβητον, ὅσιε πάτερ, κατὰ τῶν παθῶν τῆς σαρκὸς ἀντέστης ἀνδρικώτατα, μὴ ὑποπτήξας τὴν τῶν δαιμόνων ἐπιφοράς, ἀλλὰ τῇ τοῦ πνεύματος αἴγλῃ τούτους κατέσφαξας. Διὸ παρρησίαν κεκτημένος πρὸς Θεὸν, περίσωζε τὴν ποίμνην σου ἐξ ἐχθρῶν παντοδαπῶν, πάνσοφε Χριστόδουλε.

Καὶ νῦν, Θεοτοκίον, τὰ λοιπὰ καὶ ἀπόλυσις.

ΒΙΟΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΕΙΑ

ΤΟΥ ΟΣΙΟΥ ΚΑΙ ΘΕΟΦΟΡΟΥ ΠΑΤΡΟΣ ΗΜΩΝ

ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΥ ΤΟΥ ΘΑΥΜΑΤΟΥΡΓΟΥ

Τοῦ ἐν τῇ κατὰ τὴν Πάτμον ἱερᾷ μονῇ Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου ἀσκήσαντος ἐν ᾗ καὶ τὸ τίμιον αὐτοῦ κατάκειται λείψανον, μεταγραφεῖσα παρὰ τοῦ μακαρίτου πρώην Κορίνθου Κυρίου Μακαρίου.

Εἰς τὰ μέρη τῆς Βιθυνίας εἶναι πόλις λαμπρὰ καὶ περιφανὴς Νίκαια καλουμένη· ἀπὸ τὰ περίχωρα ταύτης, ἦτον οὗτος ὁ θαυμαστὸς καὶ Θεοῦ δοῦλος Χριστόδουλος· οἱ γονεῖς του ἦσαν εὐσεβεῖς καὶ ὀρθόδοξοι· ὁ μὲν πατὴρ αὐτοῦ ἐκαλεῖτο Θεόδωρος, ἡ δὲ μήτηρ Ἄννα, οἵτινες γεννήσαντες αὐτὸν ἐπωνόμασαν Ἰωάννην, εἰς τὸ ἅγιον βάπτισμα· καὶ ὅταν ἡλικιώθη, τὸν ἔβαλαν εἰς τὰ ἱερὰ γράμματα, καὶ ἔμαθεν εἰς ὀλίγον καιρὸν πολλὰ μαθήματα ὡς γνωστικὸς φύσει, καὶ ἀπὸ θείαν ἔτι χάριν φωτισθείς· ὅτι προβλέπων ὁ Κύριος, τὴν μέλλουσαν ἀρετὴν τοῦ παιδὸς, τὸν ἐφώτισεν· ὅθεν ἀναγινώσκων τὰς Γραφὰς συχνάκις, κατεφρόνει τὰ παρόντα ἀγαθὰ, ὡς φθειρόμενα καὶ μάταια, καὶ ἐπεθύμει τὰ ἀληθινὰ καὶ αἰώνια. Οἱ δὲ γονεῖς του βλέποντες τὴν πολλὴν εὐλάβειαν ὁποῦ εἶχεν ὁ νέος, καὶ πῶς ἐπεθύμει νὰ γένῃ μοναχὸς, τὸν ἠραβωνίασαν καὶ μὴ θέλοντα, διατὶ εἶχον πόθον νὰ ἰδοῦν κληρονομίαν ἀπὸ λόγου του, ἀλλ' ὁ καλὸς νεανίας, πρὶν νὰ τὸν εὐλογήσουν, ἔφυγεν ὡς σοφώτατος, κρυφὰ τῶν γονέων του, καὶ καθὼς ἦτον κεκρυμμένος παράμερα, ἤκουσε φωνὴν ἄνωθεν, καὶ τοῦ λέγει· φύγε ἀπὸ τοὺς συγγενεῖς σου, νὰ ἔλθῃς εἰς τὸν τόπον ὁποῦ σοῦ δείξω πρὸς σωτηρίαν σου. Ὑπακούσας οὖν τῷ καλέσαντι, ἐξῆλθεν ἀπὸ τὴν πατρίδα του, καὶ εὑρίσκων ἕνα ἐνάρετον ἄνδρα, ἐπῆγαν μαζὶ εἰς τὸν Ὄλυμπον. Τοῦτο τὸ ὄρος εἶναι πλησίον εἰς τὴν Προῦσαν, τόπος διὰ ἐρημίτας ἁρμόδιος, καὶ ἔχει πολλὰ κελλία παλαιόθεν, καὶ μοναστήρια. Ἐκεῖ γοῦν εὑρίσκων ἕνα δοῦλον τοῦ Θεοῦ, εἰς τὴν ἡλικίαν γέροντα, μαθηματικὸν εἰς τὰ γράμματα, ἔμπειρον εἰς τὰ θεῖα βάθη τοῦ πνεύματος καὶ πολλὰ ἐνάρετον, ἔγινε μαθητής του· ὅς τις κουρεύσας αὐτὸν, ἐνέδυσε καλογερικὰ φορέματα, ἐπονομάσας αὐτὸν Χριστόδουλον, ὡς Θεοῦ δοῦλον γνησιώτατον, καὶ τὸν ἐδίδασκε κάθε ὥραν, τὴν ἀκρίβειαν τῆς μοναδικῆς πολιτείας ὡς πρακτικώτατον· τὸν ὁποῖον ἐμιμεῖτο ὁ νέος ὅσον ἐδύνατο, βασανίζων τὴν σάρκα, μὲ νηστείας, ἀγρυπνίας, ὅλην τὴν νύκτα εὐχόμενος, καὶ ὑμνολογῶν τὸν Θεόν· καὶ μετὰ τρεῖς χρόνους ἐτελεύτησεν ὁ γέρωντάς του, ὅθεν ἔμεινεν ὁ νέος περίλυπος, τὴν ἐρημίαν καὶ μόνωσιν ὀδυρόμενος· καὶ φοβούμενος μήπως καὶ ὑπάγουν οἱ γονεῖς του καὶ τὸν ἐπάρουν μὲ

κολακείας, ἢ καὶ βιαίως, ὡς καὶ πρότερον ὅπου τὸν ἠραβωνίασαν μὴ θέλοντα, ἔφυγεν ἀπὸ ἐκεῖ, καὶ ἐπῆγεν εἰς τὴν Ρώμην νὰ προσκυνήσῃ τῶν ἁγίων Ἀποστόλων τὰ λείψανα, οἱ ὁποῖοι ἐφάνησαν εἰς τὸν ὕπνον του, καὶ τοῦ εἶπον ὅσα ἔμελλον νὰ τοῦ συνέβουν εἰς τὴν ζωήν του, καὶ τὸν ἐπαρακίνησαν νὰ ὑπομείνῃ τοὺς πειρασμοὺς ὅπου τοῦ ἔλθουν, διὰ νὰ λάβῃ τὸν στέφανον τῆς ἀνταποδόσεως.

Ταῦτα δὲ ἀκούσας ὁ νέος ἐχάρη, καὶ ἀναχωρήσας ἀπὸ τὴν Ρώμην ἐπῆγεν εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα, καὶ προσκυνήσας ὅλους τοὺς ἁγίους τόπους, ἐπῆγεν εἰς τὴν ἔρημον ὅπου ἦσαν τὰ ἀσκητήρια. Ἦτον δὲ τότε χρόνον εἴκοσι πέντε, καὶ στοχαζόμενος ὅλα, ἔμεινεν εἰς ἕνα μοναστήριον, ὑποτασσόμενος εἰς ὅλας τὰς χρείας τῶν ἀδελφῶν, ὡς ἔπρεπε, προκόπτων καθ'ἑκάστην εἰς τὰ ἔνθεα κατορθώματα, ἀγρύπνα ὅλην τὴν νύκτα, ἔκοπτεν ὅλα τῆς γαστρὸς τὰ θελήματα, οἶνον δὲν ἔπινεν, οὔτε ἔτρωγε ἄρτυμα, ἀλλὰ μόνον ἄρτον καὶ ὕδωρ, καὶ ἁπλῶς ὅλα τὰ σωματικὰ ἀπαρνήθη θελήματα ὁ τρισμακάριος. Ὅθεν ὁ μισόκαλος δαίμων, μὴν ὑποφέρων νὰ βλέπῃ τόσην ἀρετὴν εἰς ἕνα νέον, ἐπαρακίνησε τοὺς Ἀγαρηνοὺς νὰ ὁράμουν εἰς τὰ μοναστήρια τῆς ἐρήμου. καὶ ἄλλους μοναχοὺς ἐφόνευσαν, ἄλλους ἠχμαλώτισαν, καὶ ἄλλοι πάλιν φυγόντες ἐγλύτωσαν, εἰς τῶν ὁποίων ἦτον καὶ ὁ θεῖος Χριστόδουλος· καὶ εὑρόντες πλοῖον ἐπῆγαν εἰς τὴν Ἀνατολὴν, εἰς τὴν χώραν ὅπου ὀνομάζεται Παλάτια, πλησίον τῆς ὁποίας εἶναι ἓν ὄρος Λάτρος καλούμενον, εἰς τὸ ὁποῖον εἶναι πολλὰ νερὰ, καὶ ἀσκήτευαν εἰς αὐτὸ μοναχοὶ ἀναρίθμητοι· καὶ εὑρίσκοντες ἐκεῖ πολλοὺς ἐρημίτας, ἐχάρησαν εὐχαριστοῦντες τὸν Κύριον.

Ἐκεῖ λοιπὸν ἔμεινεν ὁ ὅσιος μὲ τοὺς ἄλλους, καί ἠγωνίζετο, ὡς καὶ τὸ πρότερον, καὶ βλέποντές τον οἱ μοναχοὶ νὰ κάμνῃ τόσην ἐγκράτειαν ἐθαύμαζον, διὰ τί δὲν ἔτρωγεν τίποτε ἡμέρας πολλάς, καὶ πάλιν ἡ τροφή του δὲν ἦτο τότε ἄλλο τίποτε, εἰμὴ μόνον ὀλίγον κέχρινον ψωμί, ἢ κρίθινον, καὶ ὀλίγον νερόν, διὰ τὴν ἀνάγκην τῆς φύσεως· ἀλλ' ἐπειδὴ ἦσαν πολλοὶ ἀπὸ τὴν αἵρεσιν τοῦ Μάνεντος, ὅπου εἶχον γνώμην, ὅτι τὰ φαγητὰ ἦσαν μιαρὰ καὶ ἐβδελυγμένα, καὶ ὅσοι ἔτρωγαν τυρί, ἢ αὐγά, τοὺς ἐμίσουν οἱ ἄγνωστοι, διὰ τοῦτο ὁ δόκιμος τῶν ψυχῶν ἰατρός, καὶ ὄντως δοῦλος τοῦ Χριστοῦ Χριστόδουλος, ἔτρωγεν ἀπὸ ταῦτα ταῖς μεγάλαις ἑορταῖς, ἤγουν τὴν Λαμπράν, τὴν Πεντηκοστήν, καὶ τὰ Χριστούγεννα, καὶ τότε μόνον διὰ νὰ κόψῃ τὴν ὑποψίαν τῆς αἱρέσεως ὡς φρόνιμος, καὶ ὕστερα πάλιν ἐνήστευεν, ὡς καὶ τὸ πρότερον. Ὅθεν οἱ Μοναχοὶ τοῦ ὄρους γνωρίσαντες αὐτὸν πρακτικὸν τῆς ἀγωγῆς τῆς ἀσκήσεως, καὶ ἰατρὸν ἔμπειρον, ἐσυνάχθησαν ἅπαντες, καὶ προσελθόντες εἰς αὐτὸν, τὸν ἐπαρεκάλουν νὰ γένῃ Προεστὼς αὐτῶν καὶ διδάσκαλος, καὶ χω-

ρις τὸ θέλημά του νὰ μὴ κάμνουν τίποτε. Ὁ δὲ ὅσιος ἀγαπῶν τὴν ἡσυχίαν δὲν τοὺς ὑπήκουσεν· ὅθεν ἐπῆγαν εἰς τὸν τότε Πατριάρχην τῆς Κωνσταντινουπόλεως Νικόλαον καὶ τοῦ ἀνέφεραν τὴν ὑπόθεσιν· ὁ δὲ προσκαλεσάμενος τὸν ὅσιον τοῦ εἶπε· «ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς δὲν εἶπε τοῦ Πέτρου, ὅτι ἐὰν τὸν ἀγαπᾷ νὰ ποιμαίνῃ τὰ πρόβατά του; λοιπὸν ἐὰν ποθῇς νὰ γένῃς καὶ μὲ τὸ ἔργον ὄντως δοῦλος Χριστοῦ, καθὼς ἔχεις καὶ τὸ ὄνομα, καλλίτερα νὰ κυβερνήσῃς καὶ τοὺς ἀδελφούς σου διὰ νὰ σωθοῦν καὶ αὐτοὶ διὰ μέσου σου, πάρεξ νὰ σώσῃς μόνον τὸν ἑαυτόν σου». Λέγων αὐτὰ καὶ ἄλλα τοιαῦτα περισσότερα ὁ ἁγιώτατος Πατριάρχης, ἐδέχθη ὁ ὅσιος διὰ νὰ μὴ γένῃ παρήκοος, καὶ τὸν ἐψήφισεν ἀρχιμανδρίτην εἰς ὅλα τοῦ Λάτρου τὰ μοναστήρια, καὶ ἐτέθη ὁ λύχνος εἰς τὴν λυχνίαν, νὰ φωτίζῃ τοὺς πλησιάζοντας. Ὅλοι λοιπὸν οἱ τοῦ ὄρους μονάζοντες, εἶχον τοὺς λόγους του ὡς λόγια Θεοῦ, καὶ εἴτι τοὺς ἤθελε προστάξει ὡς νόμον ἐφύλαττον· διὰ τοῦτο μὲ τὰς διδασκαλίας τῶν λογικῶν του ναμάτων, ἐπότιζε κάθε τόπον ξηρὸν καὶ ἄνυδρον, καὶ ἀνθίζων ἔδιδε καρπὸν ἐπαινούμενον. Ἀλλὰ πάλιν ἐφθόνησεν ὁ πολέμιος, βλέπων πῶς καὶ ἐκεῖ ἐσώνοντο οἱ πολεμοῦντες αὐτὸν ἀνδρικώτατα, καὶ ἔστειλε πάλιν καὶ ἐκεῖ τοὺς Ἀγαρηνούς, καὶ ἐφόνευσαν ἀπὸ αὐτοὺς ὅσους ἔφθασαν· ὁ δὲ ὅσιος μὲ ἄλλους τινὰς ἀδελφοὺς ἔφυγεν, ἔχων γνώμην νὰ ὑπάγῃ πάλιν εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα.

Φθάνοντες δὲ εἰς ἕνα τόπον καλούμενον στρόβιλον, εὗρον ἕνα μοναχὸν ὀνομαζόμενον Ἀρσένιον, ὁ ὁποῖος εἶχεν ἐκεῖ μεγαλον καὶ λαμπρὸν μοναστήριον, τὸ ὁποῖον ἀπέκτησεν ἀπὸ τοὺς προγόνους του, καὶ εἶχε εἰς τὴν νῆσον Κῶ, καὶ εἰς τὴν Λέρον πολλὰ εἰσοδήματα ὁποῦ ἤρχοντο εἰς τὸ μοναστήριον. Λέγων οὖν ὁ ὅσιος πρὸς τὸν Ἀρσένιον τὰ συμβάντα καὶ τὸν σκοπόν του, τὸν ἐμπόδισεν ἀπὸ τὴν ὁδοιπορίαν του ὁ Ἀρσένιος, καὶ τὸν ἐπαρακάλεσε νὰ δεχθῇ τὴν προστασίαν τοῦ μοναστηρίου, ὁποῦ εἶχε πολλὰ εἰσοδήματα, καὶ τὸν ἔφθαναν νὰ πορεύηται μὲ τὴν συνοδίαν του· ὅθεν ἐδέχθη ὁ ὅσιος, καὶ τοῦ ἔγραψε τὴν μονὴν ὁ Ἀρσένιος, νὰ ἦναι εἰς αὐτὴν κύριος καὶ ἐξουσιαστὴς πάντοτε, καὶ οὕτως αὐτὸς μὲν ἀνεχώρησεν εἰς τόπον ὕσυχον, καὶ ἐκεῖ ἀνεπαύθη· ὁ δὲ ὅσιος Χριστόδουλος ἔμεινεν εἰς ἐκεῖνο τὸ μοναστήριον. Βλέπων δὲ αὐτὸ ταραττόμενον ἀπὸ τοὺς κοσμικούς, ὁποῦ ἤρχοντο συχνάκις καὶ τὸν ἐσύγχιζαν, ἐπῆγεν εἰς τὴν Κῶ, καὶ εὑρίσκων τόπον ἐπιτήδιον, ἔκτισεν ἐκεῖ μοναστήριον, εἰς τὸ ὄνομα τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου· ἔπειτα πάλιν βλέπων τὸν πολὺν λαὸν ὁποῦ ἐσυνάζετο ἐκεῖ, ἐγνώρισεν ὅτι δὲν ἦτον ὁ τόπος ἐκεῖνος διὰ μοναχοὺς σωτήριος, καὶ φεύγων ἀπὸ ἐκεῖ, ἐζήτει τόπον ἔρημον καὶ ἀτάραχον, καὶ πηγαίνων ἀπὸ τόπον εἰς τόπον, ἔφθασε καὶ εἰς τὴν νῆ-

σον Πάτμον, καὶ βλέπων αὐτὴν ἔρημον καὶ ὑστερημένην ἀπὸ πᾶσαν ἀνθρωπίνην θεωρίαν, καὶ σωματικὴν παράκλησιν, ἐχάρη ἡ ψυχή του, ὡσὰν νὰ ἤθελεν εὕρει θησαυρὸν πολύτιμον, καὶ ἔλεγε ταῦτα· ὧδε κατοικήσω,ὅτι ἠρετισάμην αὐτήν».

Τότε ἐπῆγεν εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν, καὶ ἀνέφερεν εἰς τὸν εὐσεβέστατον βασιλέα Ἀλέξιον τὸν Κομνηνὸν τὴν ὑπόθεσιν, λέγων οὕτω· βασιλεῦ κράτιστε, ἐν νησὶ Πάτμος καλούμενον εἶναι ἔρημον εἰς τὸ ὁποῖον ἔγραψεν ὁ Θεολόγος Ἰωάννης τὸ Ἱερὸν Εὐαγγέλιον καὶ παρακαλῶ τὴν βασιλείαν σου νὰ μοῦ τὸ δώσῃς νὰ κτίσω ἐκεῖ Μοναστήριον εἰς τὸ ὄνομα αὐτοῦ τοῦ Εὐαγγελιστοῦ Ἰωάννου. Ὁ δὲ βασιλεὺς ἐθαύμασε τὸν Ὅσιον εἰς τὴν συνομιλίαν ὁποῦ ἔκαμαν, διότι ἦτον καὶ εἰς τὸ εἶδος σεβάσμιος καὶ εἰς τοὺς λόγους πεπαιδευμένος καὶ ὡμιλοῦσε καλὰ, καὶ τὸν εὐλαβήθη πολύ, καὶ τοῦ λέγει· «ἓν ὄρος εὑρίσκεται εἰς τὰ μέρη τῆς Δύσεως θαυμάσιον, Ζαγορὰ καλούμενον, εἰς τὸ ὁποῖον εἶναι πολλὰ μοναστήρια, καὶ μοναχοὶ ἀναρίθμητοι, πλὴν ὁδηγόν τινα πρακτικὸν δὲν ἔχουν νὰ τοὺς κυβερνᾷ, ὅθεν πολλοὶ κινδυνεύουν εἰς τὸν νοητὸν κλύδωνα τῆς παρούσας ζωῆς, καὶ καταποντίζονται· μιμήσου λοιπὸν τὸν Σαμαρείτην ὁποῦ καθὼς λέγει τὸ ἱερὸν Εὐαγγέλιον, ἔκαμεν ἔλεος εἰς τὸν πληγωμένον ἄνθρωπον, καὶ τὸν ἐπιμελήθη ὡς εὔσπλαγχνος, καὶ τὸν ἐθεράπευσεν· οὕτω γενοῦ καὶ σὺ Πάτερ, ποιμὴν εἰς ἐκεῖνα τὰ πλανώμενα πρόβατα, διὰ νὰ μὴ γένουν θηριάλωτα». Ταῦτα μὲν καὶ ἄλλα πλείονα τούτων ἔλεγεν ὁ βασιλεὺς πρὸς τὸν ὅσιον. Ὁ δὲ μὲ ταπεινὴν λαλιὰν ἀπεκρίνατο· «ἐγὼ βασιλεῦ φιλανθρωπότατε, ἀγαπῶ κατὰ πολλὰ τὴν ἡσυχίαν καὶ τὴν ἔρημον· διὰ τοῦτο δὲν ὀρέγομαι προστασίαν, διὰ νὰ μὴν ἔχω φροντίδα καὶ μέριμναν, ὅμως ἐπειδὴ οὕτως ἐφάνη τῆς βασιλείας σου, ἂν ὁρίζῃς νὰ γράψω τὸν κανόνα τῆς μοναδικῆς καταστάσεως, καὶ τότε ἐὰν δέχωνται νὰ φυλάττουν τὰς τάξεις ἀπαρασάλευτα, νὰ λάβω τὴν προστασίαν των». Ὁ δὲ βασιλεὺς ἐπαινῶν τὸν ὅσιον εἰς τοῦτο, τὸν ἐπρόσταξε νὰ γράψῃ καθὼς βούλεται. Τότε ὁ ἅγιος ἔγραψεν, ὅτι ὁ μοναχὸς πρέπει νὰ ἦναι ὑπομονετικὸς εἰς τοὺς πειρασμοὺς, κἂν τε ἀπὸ ἀνθρώπους ἔλθουν, κἂν ἀπὸ τοὺς δαίμονας· νὰ ἔχῃ τελείαν ἀκτημοσύνην· νὰ μὴν εὐγαίνῃ συχνάκις ἀπὸ τὴν κατοικίαν του, ὅτι καθὼς τὸ ὀψάριον ὅταν εὔγῃ ἀπὸ τὴν θάλασσαν, καὶ κάμῃ ἔξω ὥραν πολλὴν, ἀποθνήσκει, ὁμοίως καὶ ὁ μοναχὸς ὅταν εὔγῃ ἀπὸ τὴν κατοικίαν του, καὶ ἀργήσῃ νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς αὐτὴν, ζημιόνεται καὶ βλάπτεται εἰς τὴν ψυχήν του πολύ· πρὸ πάντων δὲ, νὰ ἦναι εὐσεβὴς καὶ ὀρθόδοξος εἰς ὅλα τὰ δόγματα τῆς Ἐκκλησίας· νὰ ἦνε ἐγκρατὴς, οὐ μόνον βρωμάτων, ἀλλὰ καὶ τῶν παθῶν, ὁποῦ εἶναι τὸ ἀναγκαιότερον, ἤγουν νὰ κρατῇ τοὺς ὀφθαλμούς του νὰ μὴ βλέπῃ

πρόσωπα εὔμορφα· νὰ φυλάττῃ τὴν γλῶσσαν του, νὰ μὴ λέγῃ ψυχοβλαβεῖς λόγους, νὰ διώκῃ τοὺς ρυπαροὺς καὶ αἰσχροὺς καὶ πονηροὺς λογισμοὺς τῆς βλασφημίας, ὑπερηφανίας, καὶ ἀσελγείας, ὅτι ἀπὸ αὐτοὺς κινδυνεύομεν πολὺ οἱ ἐνάρετοι, καὶ πρέπει ὅταν ἔλθῃ κανεὶς ἀπὸ τούτους τοὺς λογισμοὺς εἰς τὸν ἄνθρωπον, νὰ μὴ τὸν ἀφήσῃ νὰ κάμῃ ὥραν πολλὴν εἰς τὸν νοῦν του, ἀλλὰ νὰ δράμῃ εἰς τὴν προσευχὴν, παρακαλῶν τὸν Κύριον μὲ θερμὰ δάκρυα νὰ ἐξαφανίσῃ τὸν πειράζοντα· εἰ δὲ καὶ δεχθῇ τὸν κακὸν λογισμὸν, καὶ γλυκαίνεται εἰς αὐτὸν ἡ διάνοιά του, εἶναι σχεδὸν ὡς νὰ ἔκαμνε καὶ τὴν πρᾶξιν. Διὰ δὲ τὸν κανόνα τῶν μετανοιῶν δὲν γράφομεν τὴν ποσότητα, ἐπειδὴ ὅλοι οἱ ἄνθρωποι δὲν ἔχουν τὴν ἴσην δύναμιν· μόνον ἂς κάμνουν οἱ νέοι καὶ δυνατοὶ τρεῖς χιλιάδες τὴν ἡμέραν, καὶ ἄλλας τρεῖς τὴν νύκτα· οἱ δὲ ἀδυνατώτεροι ὀλιγωτέρας, καθ' εἰς κατὰ τὴν δύναμιν, καὶ ἀγαθήν του προαίρεσιν· μόνον ἂς προσέχῃ ἀκριβῶς ὅποιος προσεύχεται, κἂν πολλὰς μετανοίας κάμνῃ κἂν ὀλίγας, νὰ τὰς κάμνῃ μὲ εὐλάβειαν καὶ κατάνυξιν, καὶ νὰ μὴν ἀφίνῃ τὸν λογισμόν του τὴν ὥραν ἐκείνην νὰ γυρίζῃ εἰς βιωτικὰ πράγματα, οὔτε εἰς πάθη τοῦ σώματος, ὅτι ὅσας μετανοίας κάμνῃ τοιουτοτρόπως δὲν ὠφελεῖται. Ὅταν ἵσταται ὁ προσευχόμενος μὲ φόβον πολὺν, δὲν ἔρχονται οὗτοι οἱ λογισμοὶ, καὶ ἂς προσεύχεται καθὼς πρέπει, καὶ τότε ἔχει μισθὸν περισσότερον, νὰ κάμνῃ τοιουτοτρόπως μετανοίας μίαν ὥραν, παρὰ νὰ κάμῃ ἓξ ὥρας ἀνεπιμέλητα. Ἐὰν δὲ τύχῃ νὰ σκανδαλισθῇ τις μὲ τὸν ἀδελφόν του, νὰ κάμνῃ διαλλαγήν, πρὸ τοῦ νὰ βασιλεύσῃ ὁ ἥλιος, καὶ ἐὰν ἁμαρτήσῃ, νὰ ἐξομολογῆται τὸ συντομώτερον τὴν ἁμαρτίαν του, νὰ λαμβάνῃ τὴν συγχώρησιν. Ταῦτα καὶ ἄλλα ψυχωφελῆ παραγγέλματα γράψας ὁ ὅσιος, τὰ ἔδωκε τοῦ Βασιλέως καὶ ὅλης τῆς συγκλήτου, καὶ ἐπήνεσαν λέγοντες, ὅτι ἦσαν ἄξια καὶ θεῖα προστάγματα· ἀλλὰ καθὼς καὶ εἰς τοὺς ἱκτεριῶντας φαίνεται τὸ μέλι πολὺ ἄνοστον, ὁμοίως καὶ εἰς τοὺς μοναχοὺς ἐκείνους ἐφάνησαν πικρὰ καὶ δύσκολα τοῦ Ὁσίου τὰ διατάγματα, καὶ δὲν ἔστερξαν νὰ γένῃ ποιμὴν αὐτῶν διατί εἰς ἀσκοὺς παλαιοὺς οἶνον νέον δὲν βαίνουσι.

Τότε ὁ ἅγιος ἐχάρη ποῦ ἐλυτρώθη ἀπὸ τοιοῦτον βάρος, καὶ πάλιν ἐζήτησε ἀπὸ τοῦ βασιλέως τὴν Πάτμον, ὡς εἴπομεν, ὁ ὁποῖος τοῦ ἔκαμε χρυσόβουλλα νὰ εἶναι ἡ νῆσος εἰς τὴν ἐξουσίαν του παντελεύθερος, καὶ τελείως νὰ μὴ πληρώνῃ ποτὲ κἀνὲν βασιλικὸν φόρον· καὶ ὄχι μόνον τοιαύτην εὐεργεσίαν τοῦ ἔκαμεν ὁ εὐσεβέστατος βασιλεὺς, ἀλλὰ καὶ ἄλλας μυρίας χάριτας, καὶ διέταξε νὰ τοῦ δίδουν τόσον σῖτον κατ' ἔτος, διὰ νὰ ἔχουν οἱ μοναχοὶ τὴν κυβέρνησίν των, νὰ μὴ μεριμνῶσι εἰς τὰς χρείας τοῦ σώματος, ἀλλὰ νὰ παρακαλοῦν

διὰ τὴν ψυχήν του τὸν Κύριον. Λοιπὸν εὐχαριστήσας ὁ ὅσιος τὸν βασιλέα, ἔλαβε τὸ χρυσόβουλλον, καὶ χρήματα, καὶ ἐργάτας διὰ νὰ οἰκοδομήσῃ τὸ μοναστήριον, καὶ εἰς ὀλίγας ἡμέρας ἔφθασεν εἰς τὴν Πάτμον, καὶ πρῶτον ἐσύντριψεν ἓν εἴδωλον τῆς Ἀρτέμιδος ὅπου ἦτο ἐκεῖ, ἔπειτα ἄρχισε νὰ οἰκοδομῇ τὸν ναὸν, εἰς τὸ ὄνομα τοῦ ἠγαπημένου μαθητοῦ τοῦ Χριστοῦ, Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου· ἐκεῖνοι δὲ ὅπου ἔκτιζαν καὶ ὑπηρέτουν, βλέποντες τὴν δυσκολίαν τοῦ τόπου, καὶ τὴν πολλὴν κακοπάθειαν, ἐβαρύνοντο, καὶ διελογίζοντο κατὰ νοῦν νὰ ἀναχωρήσουν. Ὁ δὲ ὅσιος προγνωρίσας τοὺς διαλογισμούς των, τοὺς προλέγει τὰ μέλλοντα, ὅτι δὲν θὰ ἔχουν ἄλλην δυσκολίαν εἰς τὸ ἑξῆς, ἀλλὰ μὲ εὐκολίαν θὰ τελειώσουν αὐτὸ τὸ θεάρεστον ἔργον, τὸ ὁποῖον θέλει γείνῃ ἰατρεῖον πολλῶν ψυχῶν, νὰ συναχθοῦν πολλοὶ βαρυφορτωμένοι ἀπὸ ἁμαρτίας, καὶ νὰ εὕρουν συγχώρησιν, καὶ νὰ αὐξηθῇ τὸ μοναστήριον ὡς δένδρον πολύκαρπον· ταῦτα λέγων, ἐσήκωνε μόνος του ὅπου ἦτο γέρων τὰς μεγάλας πέτρας καὶ τὴν ἄσβεστον ὡς ἐργάτης. καὶ ἄλλας βαρέας ὑπηρεσίας ἔκαμνε μὲ προθυμίαν πολλὴν ὁ ἀείμνηστος· ὅθεν βλέποντες αὐτὸν πῶς ἐδούλευεν ἀόκνως, ἔκαμναν καὶ ἐκεῖνοι τὴν ὑπηρεσίαν ἀγογγύστως· ἀλλ' ἐκεῖνοι ἔτρωγον ἄρτον καὶ φαγητὸν ὅσον ἤθελον, ὁ δὲ ὅσιος ὑπηρέτα ὅλην τὴν ἡμέραν νῆστις, καὶ πρὶν νὰ δύσῃ ὁ ἥλιος δὲν ἔτρωγε· τὸ ἑσπέρας δὲ, ἔτρωγεν ὀλίγον παξιμάδι μὲ τὸ ὕδωρ, καὶ ἄγρια χόρτα καὶ αὐτὰ ὀλίγον καὶ ἄψητα· οὔτε κἂν τὴν νύκτα ἐκοιμᾶτο, νὰ ἀναπαυθῇ ἀπὸ τὸν πολλὴν κόπον, ἀλλ' ἐπροσηύχετο ἕως τὸ πρωΐ, καὶ τότε ἐκοιμᾶτο ὀλίγον, διὰ νὰ μὴ βλαφθῇ ὁ νοῦς του, ἀπὸ τὴν πολλὴν ἀγρυπνίαν, καὶ τοῦ ἔλθῃ ἀσθένεια, καὶ πάλιν τὸ πρωΐ εἰργάζετο ἕως οὗ ἐτελειώθη τὸ ἔργον, μὲ τὴν θείαν βοήθειαν, ἡ ὁποία ὅλα τὰ ἐμπόδια ἐξωμάλυνε, καὶ ἠφάνισε τὰ σκάνδαλα. Λοιπὸν ἐπῆγεν ἡ φήμη του ἁγίου πανταχοῦ, καὶ ἤρχοντο ἀπὸ διαφόρους τόπους οἱ ἄνθρωποι διὰ νὰ βλέπουν τὸν ἅγιον, καὶ νὰ προσκυνοῦν τὸ μοναστήριον.

Καιρόν τινα ἔγεινε πεῖνα μεγάλη εἰς ὅλας τὰς νήσους ὅπου ἦτο πλησίον τῆς Πάτμου, ἀπὸ τὰς ὁποίας ἐσυνήχθησαν πολλοὶ ἐκεῖ εἰς τὸ μοναστήριον, νὰ παρακαλέσουν τὸν ὅσιον νὰ κάμῃ πρὸς Κύριον δέησιν, διὰ νὰ τοὺς στείλῃ βοήθειαν· τοὺς ὁποίους παρηγορήσας ὁ ὅσιος, ἐπρόσταξε τὸν κελλάρην νὰ βάλῃ τράπεζαν, νὰ τοὺς φιλεύσῃ ἐξ ὅσων εὑρίσκετο. Ὁ δὲ ἀπεκρίνατο, ὅτι «ἡμεῖς δὲν ἔχομεν τί νὰ φάγωμεν, καὶ τόσους ἀνθρώπους πῶς νὰ τοὺς φιλεύσωμεν, καὶ τί νὰ βάλω εἰς τὴν τράπεζαν;» Λέγει του ὁ ἅγιος, «δὲν γνωρίζεις τὴν παντοδύναμον χεῖρα τοῦ Θεοῦ, πῶς ἔθρεψε μὲ πέντε ἄρτους λαὸν ἀναρίθμητον; τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ τρέφει πλουσίως ὁ εὔσπλαγ-

χνος, καὶ ἡμᾶς φοβεῖσαι, μήπως καὶ μᾶς ἀφήσῃ νὰ πεινάσωμεν ὦ ὀλιγόπιστε; βάλε μὲ πίστιν ἐκεῖνα τὰ ὀλίγα φαγητὰ ὅπου ἔχεις νὰ ἰδῇς πῶς τὰ πληθαίνει ὁ Κύριος.» Οὕτω λοιπὸν ἔκαμεν ὑπακοὴν ὁ κελλάρης, καὶ ὁ Δεσπότης Χριστὸς τὰ ηὐλόγησεν ἄνωθεν, διὰ νὰ δοξάσῃ τὸν δοῦλόν του, καὶ (ὢ τοῦ θαύματος!) ἐχόρτασαν ὅλοι, καὶ ἔμειναν εἰς τὴν τράπεζαν ἑκατονταπλασίως περισσότερα, παρὰ ὅσα ἦσαν πρότερον. Τότε ὁ κελλάρης ἐθαύμασε βλέπων τοιοῦτον θαῦμα, καὶ προσκυνήσας τὸν ἅγιον, ἐζήτει συχώρησιν, καὶ πλέον δὲν εἶχεν ἀμφιβολίαν, ἀλλὰ ὅσα τὸν ἐπρόσταζεν, ἔκαμνεν ἀγογγύστως.

Λοιπὸν ἔκαμε πέντε ἔτη ὁ ὅσιος εἰς τὴν Πάτμον ἀτάραχος, καὶ μὲ πολλὴν ἡσυχίαν, καὶ ἐνουθέτει τοὺ μοναχούς του νὰ πορεύωνται ἐναρέτως, καὶ νὰ μιμῶνται τὴν πολιτείαν του· καὶ βλέπων πῶς ηὔξανε ἡ μονὴ μὲ τὰ δωρήματα τῶν χριστιανῶν εὐχαρίστει τὸν Κύριον, ὅπου εἶχε τὴν πρόνοιάν των. Ἀλλὰ πάλιν ὁ μισόκαλος ἐφθόνησε τὴν εἰρήνην τοῦ ἁγίου, καὶ διήγειρε τοὺς βαρβάρους, καὶ ἐζημίονον ὅλας τὰς νήσους· διότι τὸν καιρὸν ἐκεῖνον ἐσηκώθη εἰς ἀρχηγὸς ἀπὸ τὴν Δύσιν μὲ πολλὴν στρατὸν, καὶ ἐπολέμησε τὸ Δυρράχιον καὶ τὸ ἐκυρίευσεν· ἔπειτα ἐπῆγεν ἕως εἰς τὴν Θεσσαλονίκην λεηλατῶν· καὶ καθὼς τὸ ἔμαθεν ὁ βασιλεὺς Ἀλέξιος, ἐπῆγεν ἐναντίον του· ὅθεν εὑρόντες καιρὸν οἱ βάρβαροι, ἐκυρίευσαν ὅλην τὴν Ἀνατολὴν, ἔπειτα ἠχμαλώτισαν καὶ τὰς νήσους. Ὅθεν ὁ ὅσιος φοβηθεὶς μὴ ἔλθουν καὶ εἰς τὴν Πάτμον, καὶ συνάξας τοὺς μοναχοὺς, καὶ ποιῶν διδαχὴν, τοὺς ἐπαρηγόρησε νὰ μὴ φοβῶνται τὰς θλίψεις ὅπου τούς ἔλθουν, ἀλλὰ νὰ ἔχουν εἰς τὸν Θεὸν τὴν ἐλπίδα των, ὅτι θέλει τοὺς βοηθήσει ὡς παντοδύνυμος. Ταῦτα καὶ ἄλλα περισσότερα λέγων, τοὺς ἐπρόσταξε νὰ τὸν ἀκολουθήσουν νὰ ὑπάγουν εἰς ἄλλον τόπον ἄφοβον, δίδοντες τόπον τῇ ὀργῇ. Ὅταν ἤθελον νὰ ἀναχωρήσουν, εἶπεν ὁ ὅσιος νὲ δώσουν τοῖς πτωχοῖς ἐλεημοσύνην τὸν σῖτον ὅπου ἔχουν εἰσοδιασμένον διὰ τὸ μοναστήριον, οἱ δὲ μοναχοὶ δὲν ἤθελαν, ἀλλὰ εἶχον γνώμην νὰ τὸν πάρουν ὅπου ὑπάγουν, διὰ νὰ κυβερνηθοῦν. Τότε βλέπων ὁ ἅγιος, πῶς ἐλυποῦντο νὰ τὸν δώσουν, τοὺς εἶπεν· «ἔπρεπε νὰ ἔχητε τὰς ἐλπίδας σας εἰς τὸν Θεὸν, ὅπου τρέφει τὰ σύμπαντα· ἀλλ' ἐπειδὴ εἶσθε ὀλιγόπιστοι, ἂς τὸ δώσωμεν δανικὸν εἰς τοὺς κοσμικοὺς, ὅπου μένουν ἐνταῦθα, καὶ ὁ Θεὸς σᾶς τὸ ἀνταποδίδει εἰς ὥραν ἀνάγκης πολυπλάσιον, καὶ ἐὰν δὲν ἀληθεύσουν οἱ λόγοι μου, ἐγὼ μένω ἐγγυητὴς νὰ σᾶς τὸ πληρώσω, καὶ οὕτως ἔστερξαν οἱ μοναχοὶ τὸν λόγον καὶ δίδοντες τὸν σῖτον, ἔπλευσαν εἰς τὴν Εὔριπον, ὅπου ἦτο ἀσφαλὴς, καὶ ἄφοβος.

Τὸν καιρὸν ἐκεῖνον ἐξουσίαζεν εἰς τὰ Δυτικὰ μέρη εἷς ἄρχων ἀπὸ γένος λαμπρὸν καὶ ἔνδοξον, τὸ ὄνομά του Εὐμείθιος· ὁ ὁποῖος

ἦτον πνευματικοπαῖδι τοῦ Ἁγίου, καὶ ἀκούσας ὅτι ὁ Ὅσιος εὑρίσκεται εἰς τὴν Εὔριπον ἐχάρη πολύ, καὶ τοῦ ἔστειλεν ἓν πλοῖον φορτωμένον σῖτον, διὰ νὰ κυβερνηθῇ μὲ τοὺς μοναχούς του· οἱ ὁποῖοι ἰδόντες αὐτό, ἐθαύμασαν εἰς τὴν προφητείαν τοῦ Ὁσίου, καὶ πίπτοντες εἰς τοὺς πόδας του ἐζήτουν συγχώρησιν διὰ τὸν σῖτον ὁποῦ τὸν ἐγόγγυσαν πρότερον, πῶς τὸ ἔδωκεν ἐλεημοσύνην. Διεδόθη ἡ φήμη τοῦ ἁγίου καὶ εἰς ἐκεῖνα τὰ μέρη, ἐπειδὴ ἔλαμπεν ἡ ἀρετή του ὡς ἄλλος ἥλιος, καὶ τοῦ ἐχάρισεν εἰς ἄρχων πλούσιος οἴκους μεγάλους καὶ θαυμαστούς, τοὺς ὁποίους ἐποίησεν ὁ Ὅσιος μοναστήριον, καὶ ἐτέλει πολλὰ καὶ θαυμάσια κατορθώματα καὶ ἀγῶνας ὑπὲρ τοὺς πρότερον, ὅθεν ὅλως διόλου ὑπέταξε τὴν σάρκα εἰς τὰ θελήματα τῆς ψυχῆς. Ἀφ' οὗ δὲ ἔκαμε μερικὸν καιρὸν ἐκεῖ εἰς τὴν Εὔριπον, ἐμελέτα πάλιν νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τὴν Πάτμον, καὶ διὰ τὸ ἥσυχον, καὶ διὰ τί ἐπρόβλεπε μὲ τοὺς νοητοὺς ὀφθαλμούς, ὅτι ἔμελλον νὰ καταπαύσουν οἱ πειρασμοὶ τῶν Ἀγαρηνῶν, καὶ νὰ αὐξήσῃ ἡ ποίμνη του, τὸ ὁποῖον λέγων εἰς τοὺς μοναχούς, δὲν ἤθελον. Ἀλλὰ διὰ νὰ καταλάβετε τοῦ Ὁσίου τὸ πρᾶον καὶ ἀμνησίκακον, ἀκούσατε ἓν θαυμάσιον ὅπου ἔκαμεν εἰς ἕνα μοναχὸν ὁποῦ τὸν ὕβρισεν ὁ ἀναίσχυντος. Οὗτος ἦτον εἷς ἀπὸ τοὺς καλογήρους του, ἄγροικος πολὺ καὶ κακόγνωμος, ὅστις μὴ ὑπομένων τὴν μοναδικὴν ἀκρίβειαν, ἀνεχώρησεν ἀπὸ τὴν συνοδίαν τῆς ἀδελφότητος, ὡς ὁ Ἰούδας ἀπὸ τοὺς ἀποστόλους ὁ δόλιος· καὶ δὲν ἀρκοῦσε τοῦτο, ἀλλὰ ὕβρισε καὶ τὸν ὅσιον ὁ ταλαίπωρος, λέγων ἀπρεπεῖς λόγους, τοὺς ὁποίους ὑπέμεινεν ὡς ταπεινὸς ὁ Ἅγιος μὲ πραότητα· ὅμως ὁ δίκαιος Κριτὴς καὶ Θεὸς τὸν ἐπαίδευσε δικαίως, καὶ ἐμβῆκε μέσα του πονηρὸν δαιμόνιον, καὶ τὸν ἔπνιγεν, ἀλλ' αὐτὸς ὁ ἀμνησίκακος ὡς τὸ ἔμαθεν, ἔδραμεν εὐθὺς εἰς τὸν ὑβριστὴν ὡς πατὴρ φιλόστοργος, βαστάζων τὸ Ἱερὸν Εὐαγγέλιον, τὸ ὁποῖον ἀναγινώσκων ἐπάνω του, (ὦ τοῦ θαύματος!) ἔφυγεν εὐθὺς τὸ δαιμόνιον· ὅθεν ὁ ἰαθεὶς ἔβαλε μετάνοιαν, καὶ ἔστρεψε πάλιν εἰς τὴν μάνδραν τὸ πλανώμενον πρόβατον.

Μετὰ ταῦτα εἰς ὀλίγας ἡμέρας προεγνώρισεν ἀπὸ θείαν χάριν ὁ Ἅγιος τὴν τελευτήν του, καὶ προσκαλεῖ ἕνα του μαθητήν, ὁποῦ εἶχεν ἐναρετώτερον ἀπὸ τοὺς ἄλλους, Σάββαν ὀνόματι, καὶ τοῦ λέγει· «τέκνον μου, ἔπαρε ὅλα μας τὰ βιβλία, νὰ τὰ ὑπάγῃς εἰς τὴν Πάτμον εἰς τὸν ναὸν τοῦ Θεολόγου, ὁποῦ πολλὰ ἐκοπίασα, νὰ μὲ περιμένῃς ἐκεῖ, ὅτι τὸ τέλος μου ἔφθασεν· ἀγόρασε δὲ καὶ βώδια καμματερὰ νὰ ἐργάζηται τὰ χωράφια, διὰ νὰ εὕρουν τὴν ζωοτροφίαν των, ὅταν ἔλθουν οἱ ἐπίλοιποι ἀδελφοί μας». καὶ ταῦτα εἶπεν ὁ σοφὸς Χριστόδουλος, διὰ τί ἐφοβεῖτο, μήπως ὅταν αὐτὸς τελευτήσῃ διασκορπισθοῦν εἰς ἄλλους τόπους οἱ μοναχοί του, καὶ μείνῃ τὸ μο-

ναστήριον ἔρημον· δι' αὐτὸ προέπεμψεν ἐκεῖ τὸν μακάριον Σάββαν, νὰ μείνῃ ἡγούμενος, νὰ στερεωθῇ ἡ μονὴ, ὡς καὶ ἐγένετο· ὁ δὲ ὅσιος, ἀφ' οὗ ἐπῆγεν εἰς τὴν Πάτμον ὁ Σάββας, ἔζησεν ἀκόμη μῆνας ἕνδεκα, καὶ ὅταν ἦλθεν ἡ πρώτη ἑβδομὰς τῆς μεγάλης τεσσαρακοστῆς. γνωρίσας ὅτι ἐπλησίασε τὸ τέλος τῆς ζωῆς του, ἐσφαλίσθη εἰς τὸ κελλίον του, καὶ ἔμεινε μόνος μόνῳ τῷ Θεῷ προσευχόμενος, καὶ τὴν δευτέραν ἑβδομάδα ἤνοιξε τὴν θύραν, καὶ προσκαλέσας τοὺς ἀδελφοὺς, τοὺς εἶπεν· «ὁ καιρὸς τῆς τελειώσεώς μου ἔφθασε, καὶ ὑπάγω ἐκεῖ ὁποῦ ἀπολαμβάνει ἕκαστος κατὰ τὰ ἔργα του· ὑμᾶς δὲ ὁποῦ ἐγέννησα πνευματικῶς καὶ ἀνέθρεψα, σᾶς ἐπαράδωκα εἰς τόν Θεὸν, τὸν Πατέρα τῶν ὀρφανῶν, καὶ αὐτὸς ὁποῦ εἶναι σπλαγχνικώτερος παντὸς πατρὸς, θέλει σᾶς περισκέπει καὶ σᾶς φυλάττει, ἐὰν φυλάξητε ἀκριβῶς τὰ σωτήριά του προστάγματα, καὶ πρὸ πάντων τὴν ἀδελφικὴν ἀγάπην καὶ ὁμόνοιαν, ὅτι μὲ αὐτὴν γίνεσθε τοῦ δεσπότου ὅμοιοι, καὶ δοῦλοι εὐγνώμονες· ὁμοίως καὶ μὲ τὴν ταπεινοφροσύνην καὶ πραότητα, καὶ ὅποιος δὲν ἔχει αὐτὰς τὰς δύω ἀρετὰς κολάζεται, ἐὰν ἔχῃ καὶ ἄλλα ὑψηλὰ κατορθώματα. Δεύτερον δὲ, πρέπει νὰ περιπατήσετε τὴν στενὴν καὶ τεθλιμένην ὁδὸν, ὁποῦ σᾶς φέρει εἰς ζωὴν αἰώνιον· καὶ νὰ μισήσετε τὰ θελήματα τῆς σαρκὸς, διὰ νὰ μὴν ὑπάγετε εἰς τὴν ἀπώλειαν. Θεωρεῖτε τοῦ κόσμου τὸ ἄστατον καὶ ἀβέβαιον, πῶς ἀφανίζονται ὅλα τὰ πρόσκαιρα· λοιπὸν τέκνα μου ἀγαπητὰ, μὴ θησαυρίζετε ἐδῶ φθειρόμενα πράγματα, ἀλλὰ στείλετέτα ἐκεῖ ὁποῦ δὲν τὰ τρώγει ἡ σκουριὰ καὶ ἡ βότριδα, ὡς εἶπεν ὁ Κύριος, οὔτε τὰ κλέπτουν οἱ λῃσταὶ, ἀλλὰ μένουν αἰώνια, καὶ τὰ ἀπολαμβάνετε πάντοτε. Μὴ θέλετε εὔμορφα μοναστήρια καὶ περιβόητα, καὶ πόλεις ὡραίας καὶ πλουσίας νὰ κατοικήσητε, διὰ τὴν λαμπρότητα τῶν κτισμάτων, ἀλλὰ εὐχαριστεῖσθε εἰς τὸ ἐρημονῆσι τῆς Πάτμου, ὁποῦ τοσοῦτον ἐκοπιάσαμεν, ὅτι ἐκεῖ ἔχετε ἄδειαν νὰ συνομιλῆτε μὲ τὸν Θεὸν προσευχόμενοι, τὸ ὁποῖον δὲν ἠμπορεῖτε νὰ κατορθώσετε ἐκεῖ ὁποῦ εἶναι ταραχὴ καὶ σύγχυσις. Στρέψατε εἰς τὴν πνευματικήν σας μάνδραν, ὅτι ἡ ταραχὴ τῶν Ἀγαρηνῶν ἔπαυσε, καὶ δὲν ἔχετε πλέον ἐνόχλησιν· ἐπάρετε δὲ καὶ τὸ ταπεινόν μου λείψανον, νὰ τὸ ἔχητε μικρὰν παρηγορίαν, καὶ ἐὰν ἐπιτύχω ὀλίγην παρρησίαν πρὸς Κύριον, θέλει αὐξηθῇ ἡ μονὴ, καὶ νὰ ἀκουσθῇ εἰς ὅλην τὴν οἰκουμένην ἡ φήμη της». Ταῦτα εἰπὼν, καὶ ποιήσας εὐχὴν εὐλόγησεν αὐτοὺς καὶ οὕτω παρέδωκε τὴν μακαρίαν του ψυχὴν εἰς χεῖρας Θεοῦ, ιϛ'. τοῦ Μαρτίου μηνὸς ἐν ἔτει 1111 μετὰ Χριστόν. Οἱ δὲ μαθηταὶ αὐτοῦ ἐκήδευσαν τὸ ἅγιον λείψανον, καὶ εἰς ὀλίγον καιρὸν ἔμαθον, ὅτι ἔπαυσεν ὁ διωγμὸς τῶν Ἀγαρηνῶν, κατὰ τὴν προφητείαν τοῦ ἁγίου, καὶ

ὅλοι ἐκαταποντίσθησαν μὲ τὴν βοήθειαν τοῦ Θεοῦ, καὶ τὴν ἐπιμέλειαν τοῦ εὐσεβοῦς βασιλέως.

Τότε ἐνθυμούμενοι οἱ μοναχοὶ τὴν παραγγελίαν τοῦ ἁγίου, ἑτοιμάζοντο νὰ πάρουν τὸ ἅγιον του λείψανον, καὶ νὰ ἀναχωρήσουν, καὶ προσελθόντες εἰς τὸν ἄρχοντα ἐκεῖνον ὁποῦ προείπαμεν. πῶς ἔδωκε τοὺς οἴκους τοῦ Ἁγίου, τοῦ ἀνήγγειλαν τὸ πρόσταγμα τοῦ ὁσίου· ἀμὴ αὐτὸς δὲν ἔστερξε λέγων μὲ τὸ «θέλημά μας δὲν δίδομεν τὸν θησαυρὸν ὁποῦ ὁ Θεὸς μᾶς ἐχάρισε, διὰ τὴν ἄμετρον εὐσπλαγχνίαν του· «ὅθεν τότε μὲν ἀνεχώρησαν οἱ μοναχοὶ ἄπρακτοι, καὶ ἐλθόντες εἰς τὴν Πάτμον, ἔμειναν εἰς τὸ μοναστήριον. Ὕστερον δὲ μετὰ ἓν ἔτος, ἐπῆραν πλοῖον, καὶ ἐπῆγαν εἰς τὴν Εὔριπον· καὶ ἐπῆραν μίαν νύκτα κρυφίως τὸ λείψανον τοῦ ἁγίου, διὰ νὰ μὴ παρακούσουν οἱ καλοὶ μαθηταὶ τοῦ διδασκάλου των τὸ πρόσταγμα, καὶ ἐλθόντες εἰς τὸ πλοῖον, ἔπνευσεν τόσον ἐπιδέξιος ἄνεμος, ὁποῦ ἔτρεχεν τὸ πλοῖον ὡς ἀετὸς, καὶ ἐταξίδευον χαίροντες· οἱ δὲ ἄνθρωποι τῆς Εὐρίπου, ὅταν ἐγνώρισαν τὸ γενόμενον, ἔτρεξαν μὲ ὅπλα καὶ πολὺ ἐκοπίασαν, ὅμως δὲν τοὺς ἔφθασαν. Ὅθεν αὐτοὶ μὲν ἐπέστρεψαν, τὴν ὀρφανίαν καὶ ὑστέρησιν τοῦ τοιούτου θησαυροῦ ὀδυρόμενοι, οἱ δὲ μοναχοὶ ἔφθασαν εἰς τὴν Πάτμον μὲ ψαλμῳδίας ἀγαλλιώμενοι, καὶ ἔθεσαν εἰς τὰ δεξιὰ μέρη τῆς Ἐκκλησίας τὸ πάντιμον λείψανον τοῦ ἁγίου, κτίζοντές του μικρὰν ἐκκλησίαν ὕστερον, εἰς τὴν ὁποίαν εὑρίσκεται ἕως τὴν σήμερον, καὶ κάμνει ἄπειρα θαύματα, εἰς ἐκείνους ὁποῦ προστρέχουν εἰς αὐτὸ μετὰ πίστεως, καὶ αἰσθάνονται εὐωδίαν θαυμάσιον, καὶ λυτρώνονται ἀπὸ πᾶσαν ἀσθένειαν. Ἕνα καιρὸν ἄραξε μία λέμβος εἰς ἕνα λιμένα τῆς Πάτμου, καὶ ἐξελθόντες οἱ ναῦται ἔξω ἐπῆραν ἀπὸ τοῦ μοναστηρίου τὰ πρόβατα, καὶ τὴν νύκτα φαίνεται ὁ ἅγιος εἰς τὸν λεμβοῦχον, καὶ τοῦ λέγει· «ἔγειρε ταχέως, καὶ πλήρωσαι τὰ πρόβατα ὁποῦ ἐπήρατε ἀπὸ τὴν πόιμνην μου ἄδικα· εἰ δὲ μὴ, θὰ ἀπολεσθῇς σὺ καὶ ἡ λέμβος σου»· καὶ τῷ πρωῒ ἠγέρθη ὁ λεμβοῦχος ὅλος ἔντρομος, καὶ πηγαίνων εἰς τὸ μοναστήριον, ἐπλήρωσε τετραπλασίως τὸ ἄδικον, ζητῶν ἀπὸ τὸν ἅγιον συγχώρησιν, καὶ τότε ἠκούσθη αὕτη ἡ φήμη πανταχοῦ, καὶ δὲν ἐτόλμα τις πλέον νὰ ζημιώσῃ τὸ μοναστήριον, ἀλλὰ μάλιστα καὶ δωρήματα διάφορα καὶ ταξίματα ἐπήγαιναν,

Ἀκούσατε, καὶ ἄλλο θαυμασιώτερον, διὰ νὰ γνωρίσητε πόσην παρρησίαν ἔχει πρὸς τὸν Κύριον ὁ ἅγιος. Ἔστειλεν ὁ Ρῆγας τῆς Σικελίας στόλον εἰς τὴν Κύπρον, διά τινα σύγχυσιν καὶ πόλεμον ὅπου εἶχον, καὶ παρήγγειλε τοῦ προεστῶτος τοῦ στόλου, Μεγαρίτου ὀνομαζομένου, καὶ τοῦ μεγάλου Δουκὸς, νὰ τοῦ ὑπάγουν ἐκεῖ τὸ λείψανον τοῦ ἁγίου Χριστοδούλου ἐξ ἀποφάσεως· ὅταν λοιπὸν ἔστρεφον

ἀπὸ τὴν Κύπρον, ἐλιμενίσθησαν εἰς τὴν Πάτμον τῇ ιά. ὀκτωβρίου, καὶ ἐξελθόντες ἀπὸ τὰ πλοῖα, ἐμήνυσαν εἰς τὸ μοναστήριον οἱ ἄρχοντες νὰ τοὺς στείλουν ζῶα, νὰ ἀναβοῦν εἰς τὸ μοναστήριον νὰ προσκυνήσουν τὸν ἅγιον. Οἱ δὲ μοναχοὶ ὑπήκουσαν, καὶ ὁ δοὺξ Μεγαρίτης καὶ οἱ λοιποὶ ἄρχοντες ἀνέβησαν ἱππεῖς ἀπὸ τὴν εὐθεῖαν ὁδὸν, παραγγείλαντες εἰς τοὺς στρατιώτας νὰ ὑπάγουν ὕστερον δι' ἄλλης ὁδοῦ, ὡπλισμένοι, Ὁ δὲ ἡγούμενος ἐξελθὼν προϋπάντησε αὐτοὺς, καὶ αὐτοὶ ἐμβάντες μὲ τοὺς ἱερεῖς των εἰς τὸ μοναστήριον, καὶ προσκυνήσαντες, ἔψαλλον τὸν ἑσπερινὸν κλίνοντες τὰ γόνατα κατὰ τὴν τάξιν των. Ἔπειτα δὲ ἀφ' οὗ ἔφθασεν ὅλον τὸ πλῆθος τῶν στρατιωτῶν ὡπλισμένον, εἶπεν ὁ ἀρχηγὸς πρὸς τὸν ἡγούμενον· «Ὁ Ρήγας μᾶς ἔστειλεν ἐπιταυτοῦ, νὰ μᾶς δώσητε τὸ λείψανον τοῦ ἁγίου διατὶ τὸ ἔχει εἰς μεγάλην εὐλάβειαν, καὶ μᾶς εἶπεν, ὅσα ἀργύρια ζητήσητε νὰ σᾶς δώσωμεν, καὶ ἄλλας πολλὰς εὐεργεσίας νὰ σᾶς κάμῃ, εἰς ὅσα χρειάζεσθε· εἰ δὲ καὶ δὲν στέρξητε νὰ μᾶς τὸ δώσητε μὲ τὸ θέλημά σας, θὰ τὸ πάρωμεν καὶ μὴ θέλοντες· λοιπὸν κάμετε τὸ συμφέρον σας.» Ἀκούσαντες δὲ ταῦτα οἱ μοναχοὶ, ὅλοι κοινῶς μετὰ δακρύων ἀπεκρίθησαν μεγαλοφώνως, λέγοντες· «προτιμότερον νὰ δώσωμεν τὴν ζωήν μας εἰς θάνατον πάρεξ νὰ δώσωμεν τὸν πατέρα καὶ προφήτην μας, ὅτι ἐὰν αὐτὸς λείψει ἐρημόνεται τὸ μοναστήριον· μόνον μὴ βραδύνετε, ἀλλὰ πρῶτον φονεύσατέ μας ὅλους νὰ μὴ ἰδῶμεν τοιαύτην ζημίαν. καὶ τότε κάμετε ὅτι θέλετε· ἀλοίμονον εἰς ἡμᾶς τοὺς ταλαιπώρους, πῶς βούλονται νὰ μᾶς ἀφαιρέσουν τὸν προμηθέα καὶ κυβερνήτην μας, τὸν πατέρα μας καὶ διδάσκαλον; φρίξον ἥλιε, στέναξον γῆ, καὶ ζήτησον ἀπὸ τὸν δίκαιον κριτὴν ἐκδίκησιν εἰς τὴν ἀδικίαν ταύτην ὅπου βούλονται νὰ μᾶς κάμουν». Αὐτὰ καὶ ἄλλα τοιαῦτα ἔλεγον οἱ πτωχοὶ πατέρες, ὅμως ἐκεῖνοι δὲν τὰ ἔβαναν εἰς τὸν νοῦν των τελείως, ἀλλὰ βιαίως ἔθραυσαν τὸ μάρμαρον, καὶ ἐκβαλόντες τὴν θήκην ὅπου εἶχε τὸ λείψανον τοῦ ἁγίου τὴν ἐσήκωσαν οἱ ἱερεῖς των, καὶ ἄρχοντες, καὶ κατέβησαν μετὰ σπουδῆς εἰς τὰ πλοῖα, οἱ δὲ μοναχοὶ ἔμειναν κλαίοντες. Τότε ὁ ἡγούμενος τοὺς ἐπαρηγόρει λέγων· «παύσετε ἀδελφοὶ τὰ δάκρυα, καὶ ἂς κάμωμεν πρὸς τὸν Δεσπότην παράκλησιν, καὶ ἐλπίζω νὰ κάμῃ κανὲν σημεῖον· καὶ οὕτω προσηύχοντο μὲ θερμότατα δάκρυα, ὁ δὲ παντοδύναμος Θεὸς εἰσακούων αὐτοὺς τόσην χάλαζαν ἔρριψεν εἰς τὴν θάλασσαν, καὶ τόσον ἄνεμον σφοδρὸν ἔπνευσεν, ὅπου ἐκινδύνευσε νὰ καταποντισθῇ ὅλος ὁ στόλος, ἐκόπησαν τὰ σχοινία, αἱ κῶπαι αὐτῶν συνετρίφθησαν, καὶ ἄλλο πλοῖον ἔπεσεν εἰς τὴν ἄμμον, ἄλλο εἰς τὴν ξηρὰν, καὶ ἄλλα ἐκτυποῦσαν μεταξύ των, καὶ συνετρίβοντο. Τότε ἐννοήσαντες τὴν αἰτίαν τοῦ τοσούτου

κακοῦ οἱ ἄρχοντες, καὶ στέλλουν εἴδησιν τῶν μοναχῶν νὰ ἔλθουν νὰ λάβουν τὸ ἅγιον λείψανον· οἱ δὲ μετὰ χαρᾶς κατέβησαν, καὶ τὸ ἐσήκωσαν πάλιν οἱ ἱερεῖς των, μετὰ φόβου πολλοῦκαὶ εὐλαβείας, καὶ οἱ λοιποὶ ἠκολούθουν ψάλλοντες, καὶ δοξάζοντες τὸν Κύριον. Καὶ φθάσαντες εἰς τὸ μοναστήριον,καθὼς ἐπέθεσαν τὸ ἅγιον λείψανον εἰς τὸν τόπον του, ἐκόπασεν ὁ ἄνεμος, καὶ ἔγεινε γαλήνη θαυμάσιος,καὶ τὴν νύκτα τὰ πλοῖα ἀνεχώρησαν καὶ ἐπῆγαν εἰς τὴν Μύκονον. Εἷς δὲ ἀπὸ τοὺς στρατιώτας ὅπου ἦτο εἰς ἓν πλοῖον ὀνομαζόμενον Οὔρκα, ἔλαβε μέρος ἀπὸ τὸ ράσον τοῦ ἁγίου δι' εὐλάβειαν· ὁ δὲ Θεὸς ἔδειξε καὶ εἰς αὐτὸ μέγα θαῦμα, διὰ νὰ γνωρίσουν πόσην παρρησίαν ἔχει πρὸς αὐτὸν ὁ δοῦλός του, καὶ καθὼς ἦσαν τὴν νύκτα ἀραγμένοι εἰς τὴν Μύκονον, καὶ ἐκοιμῶντο εἰς τὸν λιμένα, ἐκόπησαν τὰ σχοινία, καὶ ἐξῆλθε τὸ πλοῖον μόνον του τρέχον, καὶ ὅταν ἔφθασεν ἐν μέσῳ τῆς Ἰκαρίας καὶ Σάμου, ἐστάθη, (ὦ τοῦ θαύματος !) ὡς νὰ ἦτο ἀραγμένον καὶ ριζωμένον, καὶ δὲ ἐσάλευε τελείως, καὶ τὸ πρωῒ ὅταν ἐξύπνησαν οἱ ἄνθρωποι ἐθαύμαζον, καὶ εἶχον πολὺν φόβον, μὴ ἀπολεσθοῦν, ἢ συντριφθοῦν εἴς τινα ξέραν· καὶ μὲ ὥραν ἱκανὴν ἔφθασαν ἔξ πλοῖα ἰδικά των (τὰ ὁποῖα διήρχοντο τὰς νήσους διὰ νὰ τὰς ὑποτάξουν εἰς τὴν Σικελίαν,) καὶ πλησιάσαντες εἰς τὸ πλοῖον, τοὺς ἐδιηγήθησαν τὰ θαυμάσια,ὁ δὲ ἀρχηγὸς τῶν πλοίων,ἐπρόσταξε νὰ δέσουν τὸ πλοῖον ἤγουν τὴν Οὔρκαν, καὶ νὰ τὴν σύρουν νὰ ὑπάγουν εἰς τὴν Πάτμον, καὶ στρέφοντες ὀπίσω τὸ ράσον τοῦ ἁγίου, τοῦ ἐχάρισαν καὶ τὸ πλοῖον ἐκεῖνο, καὶ ἓξ ἵππους, καὶ ἄλλα πολλὰ ἀφιερώματα, καὶ προσκυνήσαντες τὸν ἅγιον εὐλαβῶς ὅλοι τοῦ πλοίου οἱ ἄνθρωποι, ἐμβῆκαν εἰς τὰ πλοῖά των, ἐπέστρεψαν εἰς τὸν ἄλλον στόλον, ἐκδιηγούμενοι πανταχοῦ τὰ τοιαῦτα θαυμάσια.

Ἀκούσατε καὶ ἄλλο. Εἰς τοὺς ᾳσιή. (1218), ἀπὸ Χριστοῦ, ἐν μηνὶ Σεπτεμβρίῳ, διῆλθεν ἐκ Πάτμου ὁ Ρήγας τοῦ Πορτογάλου, ὅπου ἤρχετο ἀπὸ τὰ Ἱεροσόλυμα, καὶ ἐξελθὼν ἀπὸ τὰ πλοῖα, ἀνέβη νὰ προσκυνήσῃ τὸν ἅγιον, διότι ἤκουσε ἀπὸ πολλοὺς τὰ θαυμασιά του. Ὅταν γοῦν ἐκαμε τὴν προσευχήν του, ἔδωκεν ἕνα δίσκον ἀργυροῦν μὲ τριάντα φλωρία τοῦ ἡγουμένου ὡς δώρημα, ἔπειτα τὸν ἐπαρεκάλει νὰ τοῦ δώσῃ ὀλίγον μέρος ἀπὸ τὸ λείψανον τοῦ ἁγίου, καὶ νὰ τοῦ δώσῃ ὅσον χρυσίον χρειάζεται· οἱ δὲ μοναχοὶ ἔστρεψαν καὶ τὴν δωρεὰν ὅπου τοὺς ἔδωσε, λέγοντες· ὅτι ἐὰν τοὺς ἔδιδεν ὅλον του τὸν βίον, δὲν ἐτόλμουν νὰ κόψουν μέρος μικρότατον ἀπὸ τοῦ ἁγίου τὸ λείψανον. Ὅταν εἶδεν ὁ Ρῆγας, ὅτι δὲν ἦτο εὔκολον νὰ ἐπιτύχῃ τοῦ ποθουμένου μὲ χρήματα, ἐμελέτησε νὰ τὸ πάρῃ μὲ μηχανήματα, καὶ καταβαίνων εἰς τὴν παραλίαν, ἔστειλε τὴν συνοδίαν του, δῆθεν νὰ προσκυνήσουν τὸν ἅγιον δι' εὐλάβειαν, καὶ παρήγγειλεν ἑνὸς ἐκ

τῶν ὑπηρετῶν νὰ προσποιηθῇ ὅτι ἀσπάζεται τὸ ἅγιον λείψανον, καὶ αὐτὸς νὰ δαγκάσῃ μὲ τοὺς ὀδόντας του κρυφίως ἀπὸ τοὺς μοναναχοὺς κἀνὲν δάκτυλον νὰ τὸν πάρῃ· ὁ ὁποῖος ἔκαμε καθὼς τὸν ἐπρόσταξε, καὶ καταβαίνων εἰς τὰ πλοῖα χαίρων, ἔδωκε εἰς τὸν Ρῆγα τὸν ἀντίχειρα τῆς δεξιᾶς χειρὸς τοῦ ἁγίου. Ἀλλὰ ἡ θεία δίκη, ἐπαίδευσε τὴν ἀδικίαν διὰ νὰ στρέψῃ τὴν κλοπὴν ὁ ἄδικος, καὶ τὴν δευτέραν φυλακὴν τῆς νυκτὸς ἔγινε τόση ταραχὴ ἀπὸ σφοδρότατον ἄνεμον, ὅπου ἔμελλον νὰ καταποντισθοῦν τὰ πλοῖά των. Ὁ δὲ Ρήγας βλέπων τὸν αἰφνίδιον καὶ ἀπαραίτητον κίνδυνον, ἐννόησε τὴν αἰτίαν τοῦ πράγματος, καὶ παρευθὺς ἔδωκε τὸν δάκτυλον ἐκείνου ὁποῦ τὸν ἔκλεψε, νὰ τὸν στρέψῃ ὀγλήγορα εἰς τὸν τόπον του, καὶ νὰ ὁμολογήσῃ παρρησίαν τὴν ἁμαρτίαν του, ζητῶν τοῦ ἁγίου συγχώρησιν, διὰ τί ἀπὸ εὐλάβειαν τὸ ἔκαμεν· ἔστειλε δὲ καὶ ἄλλους μαζύ του, καὶ καθὼς ἤρχισαν νὰ ἀναβαίνουν εἰς τὸ μοναστήριον, ἤρχισε νὰ ἡσυχάζῃ καὶ ἡ θάλασσα, καὶ τὴν ὥραν ὁποῦ ἔθεσεν εἰς τὸν τόπον του τὸν δάκτυλον, ἔπαυσεν, (ὢ τοῦ θαύματος!) τελείως ἡ τρικυμία. Αὐτὰ τὰ ὀλίγα θαύματα τοῦ ἁγίου ἔγραψα εἰς πίστωσιν τῶν ἄλλων, διὰ νὰ ἐννοήσῃ ἕκαστος πόσην παρρησίαν ἔχει πρὸς τὸν Χριστὸν ὁ θεῖος Χριστόδουλος, τὰ δὲ ἐπίλοιπα ἀφίνω ὡς ἀναρίθμητα, ἐπειδὴ ἀπὸ τὰ ῥηθέντα ἠμπορεῖ τις νὰ πιστεύσῃ καὶ τὰ ἐπίλοιπα, μόνον ἄλλο ἓν θέλω νὰ εἰπῶ, καὶ νὰ τελειώσω τὴν διήγησιν, ὅτι εἶναι ἁμαρτία νὰ μείνῃ κεκρυμμένον τοιοῦτον ἐξαίσιον τερατούργημα, ὁποῦ ἕως τὴν σήμερον φαίνεται. Μετὰ τὴν οἰκοδομὴν τοῦ μοναστηρίου, ἐγύρευεν ὁ ἅγιος εἰς ἓν μέρος, καὶ εἰς τὸ ἄλλο τῆς Πάτμου, μήπως εὕρῃ τρεχάμενον νερὸν, διὰ νὰ κάμουν κῆπον οἱ ἀδελφοί, εἰς ὀλίγην παρηγορίαν· καὶ εὑρίσκων εἰς τὸ δυτικὸν μέρος τῆς μονῆς ἓν δάσος πλησίον εἰς τὴν θάλασσαν, εἶπε πρὸς τοὺς μοναχοὺς ὁποῦ ἦσαν μαζῆ του· ὁ τόπος οὗτος, ἀδελφοί, εἶναι διὰ κῆπον ἁρμόδιος, καὶ νὰ ἠξεύρητε, ὅτι ἐδῶ θέλει νὰ εὕρῃ πηγὴ θαυμάσιος, νὰ φυτεύσωμεν δένδρα διάφορα, διὰ νὰ ἔχητε μικρὰν παραμυθίαν ὡς ἄνθρωποι. Τότε εἷς μαθητής του Καππαδόκης τὸ γένος, ἐναντιώθη εἰς τὸν λόγον τοῦ ὁσίου, ὡς ἀνευλαβὴς καὶ ἀναίθησιος, καὶ λέγει μὲ αὐθάδειαν· ἕως πότε θὰ μᾶς βασανίζῃς ἐδῶ εἰς τὰς σκληρὰς πέτρας καὶ βάραθρα, ὑποσχόμενος ἡμᾶς πράγματα κενὰ καὶ ἀπίστευτα; τότε ὁ ἅγιος ἐμπλησθεὶς ζῆλον θεῖον ὁ ἀοίδιμος καὶ ῥίπτων εἰς τὴν γῆν τὸ σκέπασμα τῆς κεφαλῆς του, ἔκαμε τρεῖς μετανοίας μὲ τὰ γόνατα, καὶ λέγει· «ναὶ κατὰ ἀλήθειαν ἐδῶ νὰ γένῃ εὐθαλὴς καὶ εὔκαρπος παράδεισος μὲ ἀνάβλυσιν ὑδάτων», καὶ (ὢ τοῦ ἐξαισίου τερατουργήματος!) εὐγῆκε γλυκύτατον ὕδωρ πρὸς αὐτάρκειαν, ὁποῦ φαίνεται ἕως τὴν σήμερον, εἰς δόξαν Χριστοῦ τοῦ θαυμαστώσαντος τοὺς ἁγί-

ους αὐτοῦ· ᾧ πρέπει πᾶσα δόξα τιμὴ καὶ προσκύνησις σὺν τῷ ἀνάρχῳ αὐτοῦ πατρὶ, καὶ τῷ παναγίῳ Πνεύματι νῦν, καὶ ἀεὶ, καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν,

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τοῦ ἐν Καλάμαις γενομένου μεγάλου Σεισμοῦ.

»Ἔσεισας ἀλλ' ἔστησας αὖθις γῆν Λόγε,
»Τῆς σῆς γὰρ ὀργῆς οἰκτός ἐστι τὸ πλέον.

Κατὰ τὸν εἰκοστὸν δεύτερον χρόνον τῆς βασιλείας Γεωργίου Α'. Βασιλέως τῶν Ἑλλήνων, καὶ δέκατον ἕβδομον ἔτος τοῦ Κωνσταντίνου ὀρθοδόξου διαδόχου τοῦ ἑλλ. θρόνου, ἤτοι ἐν ἔτει ᾳωπέ, (1885) ἐν τῇ δεκάτῃ ἕκτῃ ταύτῃ ἡμέρᾳ τοῦ Μαρτίου ὥραν 81]2 μ. μ. ἐγένετο τόσον μέγας καὶ φοβερὸς σεισμὸς εἰς τὰς Καλάμας ὥστε κατεκρήμνισε καὶ κατέστρεψε τὴν ἐν Καλάμαις ἡμετέραν ἱερὰν μονὴν τοῦ Προφήτου Ἠλιού· εἰς δὲ τὴν ἱερὰν μονὴν Βελανιδιᾶς πολλὰς ζημίας ἐπέφερε. Ὁ ἱερὸς ναὸν τῆς Ὑπαπαντῆς καὶ λοιποὶ ναοὶ καὶ οἶκοι διερράγησαν καὶ κατεστράφησαν· διὰ τοῦτο καὶ κατὰ τὴν ἡμέραν ταύτην κάμνομεν τὴν ἐνθύμησιν τῆς φοβερᾶς ἐκείνης ἀπειλῆς τοῦ σεισμοῦ, πορευόμενοι, εἰς τὸν ναὸν τῆς Ὑπαπαντῆς, καὶ τελοῦμεν ἐκεῖ τὴν θείαν καὶ ἱερὰν λειτουργίαν· μὲ τὰς πρεσβείας τῆς Κυρίας Θεοτόκου, τῆς θαυματουργοῦ ἁγίας εἰκόνος, εἴθε νὰ λυτρωθῶμεν ἀπὸ κάθε ἀπειλὴν καὶ φοβερισμὸν θεϊκὸν, καὶ νὰ τύχωμεν τῆς ἀπολαύσεως τῶν αἰωνίων ἀγαθῶν, ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ τῷ Κυρίῳ ἡμῶν, ᾧ ἡ δόξα καὶ τὸ κράτος εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν. (1)

Ταῖς τῶν σῶν ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΙΖ', μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ΑΛΕΞΙΟΥ τοῦ ἀνθρώπου τοῦ Θεοῦ.

ΑΚΟΛΟΥΘΙΑ ΑΥΤΟΥ.

Ἐν τῷ μικρῷ ἑσπερινῷ ἱστῶμεν στίχους δ'. καὶ ψάλλομεν Στιχηρὰ Προσόμοια. Ἦχος Α'. Πανεύφημοι Μάρτυρες.

Ἄνθρωπόν σε ἔγνωμεν Θεοῦ, κλήσει τε καὶ πράγματι· ταῖς ἀρεταῖς γὰρ διέλαμψας, πτωχείαν ἄμετρον, καὶ στενοχωρίαν ἐπὶ γῆς κτησάμενος, καὶ θαύμασι πιστοὺς πιστωσάμενος· διὸ ἱκέτευε, δωρηθῆναι ταῖς ψυχαῖς ἡμῶν τὴν εἰρήνην, καὶ τὸ μέγα ἔλεος.

(1) Περὶ τοῦ γενομένου τούτου μεγάλου σεισμοῦ ὅρα καὶ εἰς τοὺς ἡμετέρους Ἀδάμαντας του Παραδείσου, εἰς τὴν ὑποσημείωσιν σελίδος 294.

Κ. Χ. Δ.

Ἔρωτι δροσίζοντι, σαρκὸς ἔρωτας φλογίζοντας ἐναποσβέσας Ἀλέξιε, θαλάμου θάλαμον εὐσεβῶς ἠλλάξω, ἡδονῆς τε σώματος, τὴν θείαν τῶν Ἀγγέλων ὁμοίωσιν, μεθ' ὧν ἱκέτευε, δωρηθῆναι ταῖς ψυχαῖς ἡμῶν τὴν εἰρήνην, καὶ τὰ μέγα ἔλεος.

Μένεις ἀγνοούμενος σοφὲ, πρὸ πολλῶν θλιβόμενος τῶν ἱερῶν γεννητόρων σου, ἐμπαροινούντων σοι τῶν οἰκείων παίδων, ἐπὶ χρόνον μήκιστον· θανὼν δὲ, φανεροῦσαι τοῖς θαύμασιν, οἷς ἀπετέλεσας, θεραπεύων τὰ νοσήματα, καὶ διώκων ἀκάθαρτα πνεύματα. Δευτεροῦντες τὸ ά.

Δόξα. Ἦχος Β'. Φιάλαι πεφύκασι τῶν ἀρωμάτων. (Ζήτει ἐν τῇ λιτῇ).

Καὶ νῦν. Θεοτοκίον. Τὴν πᾶσαν ἐλπίδα μου.

Ἐν τῷ Στίχῳ. Προσόμοια Στιχηρά. Ἦχος Β'. Οἶκος τοῦ Εὐφραθᾶ.

Ἄνθρωπος τοῦ Θεοῦ σὺ μόνος ἐν Ὁσίοις, οὐρανοφοίτῳ κλήσει, λαμπρῶς ἀνηγορεύθης, Ἀλέξιε πανόλβιε. Στίχ. Τίμιος ἐναντίον.

Ἄρνυσαι πηγὴν ἰάσεων παντοίων, τὴν πάντιμόν σου κάραν Ἀλέξιε τρισμάκαρ, Θεὸς πιστοῖς ἀνέδειξε, Στίχ. Καυχήσονται ὅσιοι ἐν δόξῃ.

Χριστὲ παμβασιλεῦ, εἰρήνην τῷ λαῷ σου, καὶ ἔλεος παράσχου, πρεσβείαις Ἀλεξίου, καὶ πάντων τῶν ἁγίων σου. Δόξα, καὶ νῦν.

Χαῖρε ἡ τὴν χαρὰν τοῦ κόσμου δεξαμένη, Χριστὸν τὸν ζωοδότην, καὶ παύσασα τὴν λύπην, Παρθένε τῆς προμήτορος.

Καὶ νῦν ἀπολύεις. Τὸ τρισάγιον. Ὅτι σοῦ ἐστιν. Καὶ τὸ Ἀπολυτίκιον. Ἐκ ῥίζης ἐβλάστησας περιφανοῦς καὶ πιστῆς κτλ. (Ζήτει ἐν τῷ μεγ. ἑσπερ.)

Καὶ νῦν. Τὸ ἀπ' αἰῶνος ἀπόκρυφον. κτλ. Συναπτή. Καὶ Ἀπόλυσις.

Ἐν δὲ τῷ μεγάλῳ ἑσπερινῷ. Μετὰ τὸν Πρωϊμιακὸν ψαλμὸν, τὸ πρῶτον Ἀντίφωνον τοῦ πρώτου καθίσματος τοῦ ψαλτηρίου. Εἶτα τὸ, Κύριε ἐκέκραξα, ἐν ᾧ ἱστῶμεν Στίχους ἓξ, καὶ ψάλλομεν τὰ ἑφεξῆς Προσόμοια.

Ἦχος Β'. Ὅτε ἐκ τοῦ ξύλου.

Κρήνη ἀνεδείχθης δαψιλὴς, νάματα προχέουσα πᾶσι πιστοῖς ἰάσεων, κάρα σου ἡ πάντιμος, Πάτερ Ἀλέξιε καὶ ψυχὰς καὶ τὰ σώματα δροσίζει τρισμάκαρ, νόσους ἐκδιώκουσα, καὶ θλιβομένοις δεινῶς μέγα παραμύθιον οὖσα· ὅθεν μετὰ πόθου τιμῶντες, ταύτην εὐλαβῶς κατασπαζόμεθα.

Μέγα τὸ κατόρθωμα τὸ σὸν, καὶ ἡ καρτερία σου, Πάτερ, ἀξιοθαύμαστος· ὥσπερ γάρ τις ἄσαρκος, τῶν ἐν τῷ βίῳ τερπνῶν κατεφρόνησας ἔνδοξε, καὶ ῥέοντος πλούτου, καὶ τὰς τῆς νεύτητος ὁρμὰς ἐκοίμησας· ὅθεν ἀναδέδειξαι ζῶσα στήλη θαυμαστῆς ἐγκρατείας, καὶ τῶν μοναζόντων ἐγκαλλώπισμα.

Ἔζης ἀγνοούμενος σοφὲ, πρὸ πυλῶν πατρῴας οἰκίας, πλείστοις ἐν ἔτεσι, καὶ ὑπὸ τῶν δούλων σου, ἐμπαροινούμενος· ἀλλ' ὁ λύχνος διέλαμπεν ὑπὸ τῷ μοδίῳ, καί σου τὴν στερρότητα δαίμονες ἔφριττον. Ἄνω δὲ τῆν νίκης στεφάνους, ἐν τοῖς οὐρανοῖς, ἀμαράντους, Ἄγγελοι Θεοῦ σο προητοίμαζον. Ὡς γενναῖον ἐν Μάρτυσι.

Ἀστραπαῖς τῶν θαυμάτων σου, τὴν ὑφήλιον ἅπασαν, ὅσιε Ἀλέξιε, κατεφώτισας, καταυγασθεὶς ταῖς τοῦ πνεύματος ἀκτῖσι πανόλβιε. Ἐγ-

κρατεία γὰρ σαρκὸς, καὶ νηστείαις καὶ δάκρυσι καὶ δεήσεσι, τοῦ ἐχθροῦ καταργήσας τὰς δυνάμεις, εὑηρέστησας Κυρίῳ· διὸ πιστῶς εὐφημοῦμέν σε.

Ἐκαρτέρησας ἔνδοξε, πρὸ πυλῶν γεννητόρων σου, τούτων ἐκκαιόμενος πικροῖς δάκρυσι· δούλοις δὲ σοῖς ἐμπαιζόμενος, ἔφερες πραότατε, ἀφορῶν εἰς οὐρανούς, καὶ τὴν μένουσαν εὔκλειαν· ὅθεν Κύριος ἐπαξίως ἐδόξασέ σε Πάτερ, ἀναδείξας τὸ σὸν σκῆνος, πᾶσι παρέχον ἰάματα.

Παρθενίαν ἠγάπησας ὁλοψύχως Ἀλέξιε, ταύτην νυμφευσάμενος, ὥσπερ ἄσαρκος, ἀντὶ καλῆς τε νομίμου τε νύμφης, ἣν κατέλιπες, παραθέμενος Θεῷ, καὶ παστάδος ἀντήλλαξας, φθαρτῆς Ὅσιε, οὐρανίους θαλάμους, ἔνθα Πάτερ, συναγάλλῃ μετ' ἀγγέλων, ὧν καὶ τὸν βίον ἐζήλωσας.

Δόξα. Ἦχος Δ'.

Τὸν νοερὸν ἀδάμαντα τῆς καρτερίας ἀδελφοὶ, Ἀλέξιον τὸν ἀοίδιμον ἀσκητὴν, ὁμοφρόνως πάντες τιμήσωμεν. Οὗτος γὰρ, δι' τὸν ὄντως ὄντα Θεόν, πάσης γεηρᾶς τερπνότητος καταφρονήσας, τὸν Σταυρὸν τοῦ Σωτῆρος ἐπ' ὤμων προθύμως ἤρατο, ξένος γεγονὸς πατρίδος λαμπρᾶς, καὶ πατρικῆς περιφανείας, καὶ νυμφικῆς κοινωνίας, καὶ σὺν τῷ Παύλῳ φθεγγόμενος: «Καθ' ἡμέραν ἀποθνήσκω, ζῶ δὲ οὐκέτι ἐγὼ, ζῇ δὲ ἐν ἐμοὶ Χριστὸς ὁ Θεὸς,» ὁ ἔχων τὸ μέγα ἔλεος. Καὶ νῦν. Ὁ διὰ σὲ θεοπάτωρ.

Τὰ ἀναγνώσματα ζήτει σελ. 117. Ἐν τῇ Λιτῇ. Στιχηρὰ Ἰδιόμελα. Ἦχος Α'.

Δεῦτε οἱ πιστοὶ ὕμνοις ἐγκωμίων ἀνευφημήσωμεν τὸν ἀληθινὸν τοῦ παντάνακτος ἄνθρωπον, Ἀλέξιον τόν ἀλεξίκακον τοῖς πιστοῖς βοηθὸν, καὶ ἰατῆρα τῶν νοσημάτων. Ἐν γὰρ τῷ θείῳ βαπτίσματι, κατάλληλον τοῖς μέλλουσιν ἔργοις λαβὼν τὴν προσηγορίαν, ἴαμα τοῖς εὐσεβέσιν ἀνεφάνη θεόσδωτον, ἰώμενος πᾶσαν νόσον, καὶ πᾶσαν μαλακίαν τῶν πιστῶς προσερχομένων αὐτῷ, καὶ βοώντων: Κύριε δόξα σοι. Ὁ αὐτός.

Ῥώμη μὲν ἡ πρεσβυτέρα ἐναβρύνεται πάτερ Ἀλέξιε, ὡς γεννέθλιόν σοι ἔδαφος, τὰ σπάργανά σου πλουτῆσαν τὰ πάντιμα. Σεμνύνεται δὲ καὶ Ἔδεσσα τοῖς ἀσκητικοῖς ἰδρῶσί σου καταρδευθεῖσα, καὶ γεωργηθεῖσα τῷ ἀρότρῳ τῶν ὁσίων πόνων σου. Κοσμεῖται δὲ μάλιστα, καλλωπιζομένη πνευματικῶς, καὶ ἡ Πελοποννησία Λαύρα τῶν μοναστῶν, ὄλβιον οὐράνιον καὶ ἀναφαίρετον, τὴν χαριτόβρυτον κάραν σου κεκτημένη, καὶ βοῶσα πρὸς Χριστὸν τὸν Θεόν: Πρεσβείαις, Κύριε, τοῦ σοῦ Ὁσίου σῶσον τὰς ψυχὰς ἡμῶν.

Ἦχος Β'.

Φιάλαι πεφύκασι τῶν ἀρωμάτων αἱ σιαγόνες σου, Πάτερ Ἀλέξιε, εὐωδίαν τοῖς πιστοῖς ἐκπέμπουσαι πνευματικὴν, καὶ πᾶσαν μὲν Δαιμόνων ἀπελαύνουσα ἐπήρειαν, παρέχουσαι δὲ τοῖς ἐν πίστει προσερχομένοις ἰαμάτων χαρίσματα, καὶ τούτους ἐνισχύουσαι πρὸς τὸν ἀγῶνα τῆς σωτηρίας. Οὕτως οἶδε Κύριος δοξάζειν τοὺς αὐτὸν ἀντιδοξάζοντας, καὶ βοῶντας ἀπαύστως Κύριε δόξα σοι. Ὁ αὐτός.

Σήμερον οὐράνιοι Ἄγγελοι σὺν πᾶσι τοῖς ἁγίοις μετὰ τῆς Ἐκκλησίας εὐφραίνονται, τοὺς ἀσκητικοὺς ἀγῶνάς σου τιμῶσης, καὶ τοῖς πιστοῖς προτιθεμένης καρτερίας ὑπόδειγμα. Σήμερον βασιλεῖς καὶ ἄρχοντες, σύν ἀρχιερεῦσι καὶ ἱερεῦσι καὶ πᾶσι τοῖς πιστοῖς, ἐνθέως ἀγάλλονται, τὴν μνήμην σου τὴν ἁγίαν ἑορτάζοντες, καὶ τὸ πολύαθλόν σου σῶμα ταῖς μεγι-

σταις τιμαῖς περιέποντες. Καὶ Χριστὸν δοξάζοντες, χαρμοσύνως ἐκβοῶσι: Κατάφκησας Κύριε ἐν εἰρήνῃ καὶ ἐν δόξῃ τὸν δοῦλόν σου, ὃν ἠγάπησας, ῥυσθέντα τῇ θείᾳ σου δυνάμει σου, ἐκ τῆς παγίδος τῶν θηρευόντων. Σήμερον καὶ ἡ ἐν Πελοποννήσῳ Λαύρα, τὴν χαριτόβρυτόν σου κάραν Ἀλέξιε, τοῖς ἐγκωμίοις καταστέφουσα, φαιδρῶς πανηγυρίζει κρανγάζουσα. Πρέσβευε Κύριε τοῦ σοῦ Ὁσίου, καὶ πάντων τῶν ἁγίων, σῶσον τὰς ψυχὰς ἡμῶν. Ἦχος πλ. ά.

Ὅσιε πάτερ θεόφρων Ἀλέξιε, τῷ δι' ἡμᾶς ἑκουσίως νεκρωθέντα Χριστῷ, ἀνεπιστρόφως ἠκολούθησας· καὶ πᾶσι χαίρειν εἰπών, τὴν σάρκα κακυχίαις ἐνέκρωσας· καὶ πτερωθεὶς τῷ πνεύματι, κατέπαυσας εἰς τὰς αὐλὰς τοῦ Κυρίου, ἐν αἷς τοῦ θείου φωτὸς ἐκτυπώτερον ἀπολαύων, μέμνησο τῶν τιμώντων σου τὴν μνήμην τὴν ἀεισέβαστον. Ἦχος πλ. β'.

Ἐκ βρέφους τὸν Κύριον ἀπὸ καρδίας ἐξήτησας· καὶ εὑρὼν ὃν ἐπόθησας, συνανεκράθης αὐτῷ, ῥέοντα πλοῦτον ὑπερπηδῶν καὶ δόξαν χαμαίζηλον· καὶ πρὸς τὰς ἀρχὰς καὶ ἐξουσίας τοῦ κοσμοκράτορος ἀντιστὰς καὶ νικήσας, ἀκηράτων στεφάνων ἠξίωσαι, μετὰ τῶν ἀγγέλων εἰς αἰῶνας ἀγαλλόμενος.

Δόξα. Ἦχος πλ. β'.

Ἐπέφανε σήμερον ἔαρ σωτήριον, καὶ ἑορτὴ χαρμόσυνος, Ἀλεξίου τοῦ ἀνθρώπου τοῦ Θεοῦ ἡ πανσέβαστος μνήμη, τῶν μὲν τῶν νηστείας ἀγώνων τὸ αὐστηρὸν καθηδύνουσα, τὸ δὲ ῥάθυμον τοῦ βίου πρὸς ἐργασίαν ἐγείρουσα, καὶ τοῖς ἀσκητικοῖς αὐτοῦ πόνοις, ὡς ἀερινοῖς ἄνθεσι, καὶ μύροις μυστικοῖς, τοὺς πιστοὺς εὐωδιάζουσα, καὶ πρὸς ἀρετὴν ὑπαλείφουσα. Ὡς δὲ τηλαυγὴς Ἥλιος, τὰς τῶν θαυμάτων ἀκτῖνας ἐκπέμπει, διαλύουσα πᾶσαν ψυχῶν τε καὶ σωμάτων σκοτόμαιναν. Αὐτῷ πιστοὶ βοήσωμεν: ἅγιε Ἀλέξιε, μὴ διαλείπῃς ὑπὲρ ἡμῶν πρεσβεύων πρὸς Κύριον, ἐν εἰρήνῃ τὸν βίον ἡμᾶς ἐκτελέσαι, καὶ σωθῆναι τὰς ψυχὰς ἡμῶν.

Καὶ νῦν. Θεοτόκε σὺ εἶ ἄμπελος.

Ἐν τῷ στίχῳ. Στιχηρὰ Προσόμοια. Ὦ τοῦ παραδόξου θαύματος.

Πάτερ θεόφρων Ἀλέξιε, διὰ τὴν ὄντως ζωὴν, τῆς ζωῆς κατεφρόνησας, ἀπορρίψας ἅπαντα, πλοῦτον, δόξαν, τρυφήματα, πατρίδα, νύμφην καὶ τοὺς γεννήτορας. Καὶ τὸν σταυρόν σου ὤμοις ἀράμενος, χαίρων προσέδραμες τῷ Χριστῷ μακάριε. Καὶ νῦν αὐτῷ παρεστὼς ἱκέτευε, τοῦ ἐλεῆσαι ἡμᾶς. Στίχ. Τίμιος ἐναντίον Κυρίου.

Ὅμιλος ὁσίων, ὅσιε, ἱεραρχῶν ἡ πληθὺς, τῶν Μαρτύρων ὁμήγυρις, πάντων τῶν ἁγίων σε οἱ χοροὶ ὑπεδέξαντο. Ἐν οὐρανοῖς σε Θεὸς ἐδόξασε, καὶ ἐπὶ πάσης γῆς ἐθαυμάστωσεν. Οὕτως ἐκπλήξεως, καὶ θαυμάτων ἐμπλεως, ἡ σὴ ζωὴ, τρισμάκαρ Ἀλέξιε, Κυρίου ἄνθρωπε.

Στίχ. Δίκαιος ὡς φοῖνιξ ἀνθήσει.

Ἡ ἀρετή σου παράδοξος, καὶ ἀρεστὴ τῷ Θεῷ, καὶ αὐτὸς σὲ ἐδόξασεν, ἐν τῇ ἐκδημίᾳ σου, προσφωνήσας σε ἄνωθεν ἡγιασμένον αὐτοῦ θεράποντα, ὃν εἰς ἀνάπαυσιν προσελάβετο. Ὅθεν συνέδραμον βασιλεῖς καὶ ἄρχοντες καὶ ἱερεῖς, πάντα πιστῶν τάγματα, ἀνευφημοῦντές σε.

Δόξα. Ἦχος πλ. β΄.

Ὅσιε πάτερ Ἀλέξιε, τῶν σῶν θαυμάτων αἱ ἀκτῖνες πᾶσαν τὴν ὑφήλιον διαδραμοῦσαι κατεφώτισαν· διὸ καὶ παρὰ πάντων μακαρίζῃ, χάριν προχέων ἀένναον, ἐκ τῶν ἁγίων καὶ μυριπνόων λειψάνων σου. Σὺ γὰρ τὰ τῶν πονηρῶν Δαιμόνων μηχανήματα κατέλυσας, τῶν συμπαροικούντων σοι ἀνθρώπων ὀρθοτομήσας τὰ κινήματα. Μὴ ἐμπαίζειν τοῖς ταπεινοῖς τῷ σχήματι, τοὺς σοὺς θεράποντας ἐξεπαίδευσας. Μὴ φρονεῖν χαμαίζηλα, τοὺς σοὺς γεννήτορας ἐδίδαξας. Μὴ ὑψηλοφρονεῖν τοῖς δυναστεύουσι καὶ ἡγεμόσι παρῄνεσας. Πᾶσιν ἀνθρώποις, διὰ τῆς σῆς ἐν Χριστῷ κεκρυμμένης ζωῆς, σωτήρια φάρμακα προσήνεγκας. Τοῖς ἁγίοις Ἀγγέλοις συνόμιλος γέγονας, ὧν καὶ τὸν βίον ἐζήλωσας. Παρρησίαν οὖν ἔχων πρὸς Χριστὸν τὸν Θεὸν, εἰρήνην αἴτησαι ταῖς ψυχαῖς ἡμῶν.

Καὶ νῦν. Ὁ ποιητὴς καὶ λυτρωτής μου.

Ἀπολυτίκιον. Ἦχος δ΄. Πρός: Ταχύ προκατάλαβε.

Ἐκ ῥίζης ἐβλάστησας περιφανοῦς καὶ πιστῆς, ἐκ πόλεως ἤνθησας, βασιλικῆς καὶ λαμπρᾶς, Ἀλέξιε πάνσοφε πάντων δ' ὑπερφρονήσας, ὡς φθαρτῶν καὶ ῥεόντων, ἔσπευσας συναφθῆναι τῷ Χριστῷ καὶ δεσπότῃ. Αὐτὸν οὖν ἐκδυσώπει ἀεὶ ὑπὲρ τῶν ψυχῶν ὑμῶν.

Καὶ νῦν. Τὸ ἀπ' αἰῶνος ἀπόκρυφον. Καὶ Ἀπόλυσις.

Ἐν τῷ Ὄρθρῳ.

Μετὰ τὴν ά. στιχολογίαν, Καθίσματα. Τὴν ὡραιότητα.

Τὸν συμπαθέστατον Κυρίου ἄνθρωπον, τὸν τῆς ἀσκήσεως στερρὸν ἀθλοθέτην, τὸν στεφανίτην τὸν λαμπρὸν Ἀλέξιον εὐφημοῦμεν· οὗτος γὰρ διέλαμψεν ἐπὶ γῆς ὅστις ἄγγελος, Πνεύματος γενόμενος καθαρὸν οἰκητήριον· διὸ καὶ τῶν θαυμάτων τὴν χάριν ἔλαβεν, ἰᾶσθαι τοὺς κάμνοντας.

Δόξα, τὸ αὐτό. Καὶ νῦν Θεοτοκίον. Τὴν ὡραιότητα.

Μετὰ τὴν β΄. στιχολογίαν Καθίσματα.

Τὸν τάφον σου Σωτήρ.

Ὁ πάντων Βασιλεὺς, Ῥώμῃ τῇ βασιλίδι, σὴν κοίμησιν λαμπρῶς οὐρανόθεν μηνύει, καὶ πάντες συνέδραμον, τὸ σὸν σκῆνος, Ἀλέξιε, κατασπάσασθαι, νόσων ποικίλων ἰάσεις ἀρυόμενοι, ὡς ἐκ πηγῆς ἀεννάου· διὸ σὲ δοξάζομεν.

Δόξα, καὶ νῦν. Ὁδήγησον ἡμᾶς.

Μετὰ τὸν Πολυέλεον, Καθίσματα. Κατεπλάγη Ἰωσήφ.

Κατεπλάγη βασιλεὺς, ἰδών σου χεῖρα τὴν νεκράν, χάρτην κρατοῦσαν ἰσχυρῶς συνεπτυγμένον, εἰλητὸν, καὶ μηδενὶ τῶν παρόντων ἐπαφιεῖσαν· τότε προσελθών, ὥσπερ εὐγνώμων υἱός, πανευλαβῶς ἠτήσατο καὶ ἔλαβε, καὶ ἀναγνοὺς ἐθαύμασεν ἀξίως, καὶ μετὰ δέους ἀνέκραξεν. Ἄνθρωπος ὄντως Θεοῦ ὑπάρχεις, πάνσεπτε πάτερ Ἀλέξιε.

Δόξα, καὶ νῦν. Κατεπλάγη Ἰωσήφ.

Τὸ πρῶτον ἀντίφωνον τοῦ δ΄. Ἦχου: Ἐκ νεότητός μου κτλ.

Εὐαγγέλιον ὁσιακὸν καὶ ὁ Ν΄. εἶτα οἱ Κανόνες.

Κανὼν πρῶτος, φέρων ἀκροστιχίδα ταύτην:

«Ἄδω προθύμως ἆσμα τῷ Ἀλεξίῳ. «Κυριλλου».

Ὠδὴ ά. Ἦχος ά. Ἀνοίξω τὸ στόμα μου.

Ἄ*ουρατε Κύριε, καὶ Βασιλεῦ πάσης κτίσεως, Θεὲ πολυέλεε, τῶν ἀγαθῶν χορηγέ, ὁ δωρούμενος σοφίαν τοῖς ἀσόφοις, τὸν νοῦν μου καταύγασον, τῇ εὐσπλαγχνίᾳ σου.*

Δ*ειλίᾳ συνέχομαι, ὑμνεῖν τὸν ὄντως σου ἄνθρωπον, τὸν θεῖον Ἀλέξιον Δέσποτα κύριε· ὅθεν δέομαι, καθάρας με παντοίων παθῶν, μοὶ χορήγησον λόγον ἐπάξιον.*

Ὠ*δῖνες στειρώσεως εἰς φῶς σὲ Πάτερ ἐξήγαγον, ἀκτῖνες τοῦ Πνεύματος σὲ ἀνεγέννησαν, καὶ ἐξέλαμψας, ἀπὸ δυσμῶν ὡς ἄλλος ἀστὴρ παμφαέστατος, φωτίζων ἅπαντας.*

Π*ατρόθεν ὑπέρτιμος, καὶ ἐκ μητρὸς ὑπερένδοξος, προῆλθες μακάριε, καὶ ἐκ πατρίδος κλεινῆς· σὺ δὲ ἀπέβλεψας πρὸς δόξαν τὴν ἀγήρω, πάντα δὲ τὰ ρέοντα παρεῖδες Ὅσιε.* *Θεοτοκίον.*

Ῥ*άβδος ἀνατείλασα τῆς Ἰεσσαί, ῥίζης ἄχραντε, ὡς ἄνθος ἀμάραντον, Χριστὸν ἐβλάστησας, τὸν ὑπέρχρονον Θεὸν ἐκ σοῦ τεχθέντα, καὶ σάρκα γενόμενον δι' ἀγαθότητα.* *Ὠδὴ Γ'. Τοὺς σοὺς ὑμνολόγους Θεοτόκε.*

Ὄ*νομα ἐκτήσω θεομάκαρ, ἀξίως τῶν πράξεων τῶν σῶν, ὡς ἀπαλλάττων ἅπαντας νόσων σαρκὸς καὶ πνεύματος, καὶ τοῦτό σοι τὸ χάρισμα Πνεῦμα τὸ θεῖον δεδώρηται.*

Θ*άνατον ὑπέστης κατὰ Παῦλον, δουλώσας τὸ σῶμά σου τῷ νῷ καὶ θνήσκων μὲν ἑκάστοτε, ἀεὶ δ' ἀνανεούμενος, οὐκέτι ζῶ γὰρ ἔλεγες, ζῇ δ' ἐν ἐμοὶ Χριστὸς Κύριος.*

Υ*ἱὸν ἔφηρξας ὡς ἄσαρκος τῇ φύσει, γονέων καὶ νύμφης ὀδυρμοῖς καὶ θρήνοις μὴ καμπτόμενος, παισὶ δ' ἐμπαροινούμενος, ἔτεσι πλείστοις Ἅγιε, καὶ πᾶσι τούτοις ἀγνοούμενος.* *Θεοτοκίον.*

Μ*όνη συνέλαβες ἀῤῥήτως τὸν κτίστην τῶν ὅλων ἐν σαρκί, καὶ μόνη τὸ ἀνθρώπινον, κατάρας τοῦ προπάτορος, ρυσθῆναι ἐμεσίτευσας· ὅθεν ἀγνὴ σὲ δοξάζομεν.* *Κάθισμα. Τὴν σοφίαν καὶ λόγον.*

Τ*οὺς ἱδρῶτας καὶ πόνους τοὺς σοὺς σοφέ, νοερῶς θεωροῦντες πάντες πιστοί, πάσης κατανύξεως, τὰς ψυχὰς ἐμπιπλάμεθα, καὶ πρὸς θείους ὕμνους, καὶ δόξαν καὶ αἴνεσιν, τοῦ Δεσπότου τῶν ὅλων, παμμάκαρ Ἀλέξιε, πόθῳ ἐγκαρδίῳ, ἑαυτοὺς συγκινοῦμεν, ᾠδαῖς σὲ γεραίροντες, ὡς Κυρίου θεράποντα, καὶ πιστῶς ἐκβοῶμέν σοι: Πρέσβευε Χριστῷ τῷ Θεῷ, τῶν πταισμάτων ἄφεσιν δωρήσασθαι, τοῖς ἑορτάζουσι πόθῳ τὴν ἁγίαν μνήμην σου.* *Δόξα, καὶ νῦν. Τὴν σοφίαν καὶ λόγον.*

Ὠδὴ δ'. Τὴν ἀνεξιχνίαστον θείαν βουλήν.

Ὥ*ρμησας εἰς Ἔδεσσαν Πάτερ σοφέ, φεύγων τὴν τῆς νύμφης συνάφειαν, καὶ παροικήσας ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ Θεοῦ, χρόνον πολὺν διήγαγες, ἄγνωστος πᾶσιν ἀξιάγαστε.*

Σ*ταδίῳ ἐνίκησας τὸν δυσμενῆ, πλοῦτον βδελυξάμενος ἄστατον, καὶ πενητεύσας, τοῦ δὲ μένοντος ἀεὶ θησαυροῦ ὀρεγόμενος, οὗ καὶ κληρονόμος γεγένησαι.*

Ἄστεγος καὶ ἄοικος ὤφθης ἐν γῇ, ὡς τὰ θεῖα ποθήσας σκηνώματα, κόσμου δ' ἐμίσεις τὰ ἡδέα καὶ τερπνά, καὶ ἔζησας ὡς Ἄγγελος, Θεῷ συνὼν καὶ μετὰ σώματος. Θεοτοκίον.

Σὲ τὸ ἱλαστήριον πάντων βροτῶν πίστει ἱκετεύω, καὶ δέομαι, εὐλογημένη· ἵλεών μοι τὸν κριτήν, τὸν σὸν Υἱὸν ἀπέργασαι, ὅπως ἐν αἰνέσει δοξάζω σε. Ὠδὴ Ε'. Ἑξέστη τὰ σύμπαντα.

Μαράνας τὴν σάρκα σου, νηστείαις καὶ δεήσεσιν, ἅπαξ ἑβδομάδος ἄρτου μόνου, Πάτερ, μετεῖχες, εὐχαριστῶν τῷ Θεῷ, ταμίευμα ἔχων ἐν ψυχῇ ἄρτον τὸν οὐράνιον, συντηροῦντά σε πνεύματι.

Ἀπάντων προέκρινας τὴν ἄνω πόλιν κτήσασθαι, ὅθεν καὶ τιμὰς τὰς ἐν Ἐδέσσῃ φεύγων, ἀπῆρες ἐλθεῖν εἰς Κίλικας, Παύλου προσεδρεύσων τῷ ναῷ, Κύριος δ' ἀνένευσεν, οἵκαδε σὲ ἀπήγαγε.

Τὸ ὄμμα πρὸς Κύριον ὑψώσας πανοίδιμε, πρὸ πυλῶν εἱστήκεις σῶν γονέων, δάκρυσι τούτων, καὶ σῆς τρυγόνος ἀγνῆς, κεντούμενος βέλεσι πικροῖς, λήροις τε τῶν δούλων σου, ἀλλ' ἀνένδοτος ἔμεινας. Θεοτοκ.

Ὦ μῆτερ θεόνυμφε, τὰ τραύματα θεράπευσον ψυχῆς μου, καὶ πάθη τῆς σαρκός μου, καὶ ῥαθυμίας σκότους ἀπέλασον, ὅπως εὐχαρίστως ἀνυμνῶ, πόθῳ καὶ γεραίρω σε, τῶν πιστῶν τὴν ἀντίληψιν.

Ὠδὴ Ϛ'. Τὴν θείαν ταύτην.

Μὴ παύσῃ φέρων πρὸς Κύριον δεήσεις καὶ εὐχάς, παναοίδιμε, ὑπὲρ τῶν δούλων σου, τῶν προσιόντων τῇ κάρᾳ σου, καὶ σεβομένων ταύτην ὡς θαυματόβρυτον.

Ἐχθροῦ καθεῖλες φρυάγματα, καὶ πάντα πειρασμῶν ὀχυρώματα, σταυροῦ τῇ χάριτι, ῥωσθεὶς ἐνθέως πανεύφημε, καὶ νῦν πιστῶν προστάτης Θεῷ παρίστασαι.

Βίον ἁπλοῦν καὶ ἡσύχιον ποθήσας, τῆς πατρίδος ἐξέφυγες, εἰς ξένην ὅσιε, κἀκεῖ τιμαῖς ἐνοχλούμενος, ἐν πύλαις σῶν γονέων διῆγες ἄγνωστος. Θεοτοκίον.

Ὑμνεῖν ἀεί σε ὀφείλομεν, ἀλλ' ὅμως πρὸς ἀξίαν οὐ σθένομεν, διὸ θαυμάζοντες πίστει τιμῶμεν τὸ ἄφραστον, φρικτῶς ἐν σοί, Παρθένε, πραχθὲν μυστήριον. Κοντάκιον, πρὸς τό, Ἐπεφάνης σήμερον.

Ἀλεξίου σήμερον τοῦ πανολβίου ἑορτὴν τὴν πάνσεπτον ἐπιτελοῦντες εὐλαβῶς, αὐτὸν ὑμνήσωμεν λέγοντες: Χαίροις Ὅσίων τερπνὸν ἐγκαλλώπισμα. Ὁ Οἶκος.

Τίς τὰς σεπτάς σου ἀρετὰς ἀξίως εὐφημήσει, καὶ ἱκανῶς αἰνέσει Ἀλέξιε θεόφρον; τὴν σωφροσύνην, τὴν ὑπομονήν, τὴν πραότητα, τὴν ἐγκράτειαν, τὸν ἀκατάπαυστον ὕμνον, τὴν ἄκραν σκληραγωγίαν, τὴν ἄμετρον ταπείνωσιν, δι' ὧν Ἀγγέλοις ἐφάμιλλος γενόμενος, πρεσβεύεις ἀεὶ ὑπὲρ τοῦ κόσμου παντός. Διὸ ἀκούεις, ὅσιε, παρὰ πάντων πιστῶν. Χαίροις ὁσίων τερπνὸν ἐγκαλλώπισμα. Συναξάριον.

Τῇ ΙΖ'. Μαρτίου μνήμην ἐπιτελοῦμεν τοῦ ὁσίου Πατρὸς ἡμῶν Ἀλεξίου, τοῦ ἀνθρώπου τοῦ Θεοῦ. Στίχοι.

Ἄνθρωπος ἐν γῇ τοῦ Θεοῦ κληθείς, μόνος,
Ἔξεις τί καινὸν κἂν πόλῳ, Πάτερ, μόνος.
Ἑβδομάτῃ δεκάτῃ, Ἀλέξιε, πότμον ἀνέτλης.

Ὠδὴ Ζ'. Οὐκ ἐλάτρευσαν τῇ κτίσει.

Ἀνθρωπίνως σε τοῦ βίου, Πάτερ ὅσιε, δέον ἐξέρχεσθαι, χάρτην λαβών, ἐν αὐτῷ, ὅστις εἶ, ἐδήλωσας σαφῶς, εἰς δόξαν Θεοῦ, καὶ εὐφρόσυνος παρέδωκας τῷ πνεύματί σου τῷ Θεῷ εἰς τοὺς αἰῶνας.

Λόγος ἄνωθεν ἠχήσας, συνεκάλεσε Ρώμης οἰκήτορας πάντας, ὁμοῦ συνελθεῖν, Θεόφρων Ἀλέξιε, πρὸς τὴν κηδείαν σου, ἀποδόσαντας σοί τε τιμὴν τὴν πρέπουσαν, καὶ τῷ πάντων κτίστῃ δόξαν.

Ἔνθους ἔφριξεν ἄναξ ὁ εὐσεβέστατος, τὰ κατὰ σὲ ἐπιγνούς· ὅθεν πρὸς τὸ σκῆνός σου σπεύσας, τὸν εὔσχημον χάρτην ἔλαβε, καὶ ἀναγνοὺς ἀνέκραξεν. Ὁ Θεὸς εὐλογητὸς εἶ. *Θεοτοκίον.*

Ξένην δύναμιν, Παρθένε, σοὶ παρέσχετο, σάρκα ἐκ σοῦ προσλαβών, ὁ ἰατρὸς τῶν ψυχῶν καὶ σωμάτων Κύριος· διὸ θεράπευσον τοὺς κραυγάζοντας. Εὐλογημένος, πάναγνε, ὁ καρπὸς τῆς σῆς κοιλίας.

Ὠδὴ ἡ. Παῖδες εὐαγεῖς.

Ἰδεῖν πᾶσα πόλις σε Ῥωμαίων ποθοῦσα, συντόνως κατηπείγετο. ἄναξ δὲ προσέταξεν ἐν τῷ ναῷ τεθῆναί σε, κἀκεῖ πάντας ἀρύεσθαι νόσων ἰάματα, καὶ χαίρειν διὰ σέ, καὶ δοξάζειν τῶν Δεσπότην πάντων, εἰς πάντας τοὺς αἰῶνας.

Ὡράθης φαιδρότατος τὴν ὄψιν, ἐκλάμπων, φωτοειδής τις ὥσπερ Ἄγγελος· Δαίμονες ἠλαύνοντο, νόσοι ἐδιώκοντο, τυφλοὶ τὸ φῶς ἀνέβλεπον, καὶ ἀνορθοῦντο χολοί, πᾶς κεκακωμένος ἰάθη, χαίρων, εὐλογῶν, δοξάζων Χριστὸν εἰς τοὺς αἰῶνας.

Κηδεῦσαι τὸ σκῆνός σου ἡ πόλις συνῆλθε μετ' εὐλαβείας, προσκομίζουσα ἄσματα ἐξόδια· βασιλεῖς καὶ ἄρχοντες παρίσταντο γεραίροντες, καὶ μιναχῶν ἡ πληθύς· χοροί σε ἱερέων ἐκύκλουν καὶ ἀρχιερέων, ὑμνοῦντες τὸν Σωτῆρα. *Θεοτοκίον.*

Ἀπὸ τῆς αὐτοῦ φιλανθρωπίας, καὶ μόνης ὑπεραπείρου ἀγαθότητος, ὁ Θεὸς καμπτόμενος, διὰ σοῦ ἐπέφανε τοῖς ἐπὶ γῆς θεόνυμφε, σωματωθεὶς ἀληθῶς, καὶ πάλιν διὰ σοῦ οἰκειοῦται τοὺς ὁμολογοῦντας ἀεί σε Θεοτόκον. *Ὠδὴ Θ'. Ἅπας γηγενής.*

Ὁδὸν εὐθαλῆ ἐκ Ῥώμης ἐβλάστησας, καὶ εὐωδιάσας πᾶσαν τὴν ὑφήλιον, θαυμάτων λάμψεσι κλειζόμενος, καὶ ἀρετῶν ἀκρότησι καλλωπιζόμενος· διὸ πᾶσα τῶν πιστῶν γεραίρει σε Ἐκκλησία, λαμπρῶς εὐφημοῦσά σε. Ἴδες ἅπερ ζῶν, ἐπόθεις οὐράνια, Πάτερ σκηνώματα· ὡς γὰρ ἐξεδήμησας, ἐδέξαντό σε ἅγιοι Ἄγγελοι, σὺν Ἀποστόλοις Μάρτυρες, Ἱεραρχῶν τε χοροί, σὺν Προφήταις Ὅσιοι καὶ Δίκαιοι, καὶ Χριστὸς ὁ Θεὸς ἐστεφάνωσε.

Λάμψεσιν ἀεὶ τῆς ἁγίας κάρας σου, Λαύρα, νῆσος Πέλοπος, σὸν σκήνωμα Πάτερ, καταυγάζεται, καὶ ἐμφαιδρύνεται βολαῖς ταῖς τῶν θαυμάτων σου, καὶ πᾶσα χώρα πιστῶν ἐκβοᾶσαι: Χαίροις πανοίδιμε, ὁσιότατε πάτερ Ἀλέξιε.

Ὄρεξον κἀμοὶ τὴν θείαν βοήθειαν, θερμαῖς πρεσβείαις σου· πρόφθασον, καὶ ῥῦσαί με νόσου βαρείας ψυχῆς καὶ σώματος· καὶ δὸς τῷ σῷ θεράποντι, ποιεῖν ἑκάστοτε, τοῦ Κυρίου τὰ σεπτὰ θελήματα, θεοδόξαστε πάτερ Ἀλέξιε. *Θεοτοκίον.*

Ὑ"ψιστον Θεὸν, σωτῆρα κυήσασα τὸν πανοικτίρμονα, οἰκτειρον τὸν δοῦλόν σου, πρὸς μετανοίας τρίβους ὁδήγησον, τοῦ πονηροῦ τὰ σκάνδαλα ἐκ μέσου ποίησον, τῶν αὐτοῦ με ἐνεδρῶν περίζωσε, καὶ πυρὸς αἰωνίου ἐξάρπασον. Ἐξαποστειλάριον. Ὁ οὐρανὸν τοῖς ἄστροις.

Ὦ θαῦμα! πῶς ἐν πυλῶσι σῶν γεννητόρων χρονίως, ὡς τις ἀδάμας, ὑπέστης, φύσεως βία μὴ καμφθεὶς, γονέων τε καὶ συζύγου Ἀλέξιε, πικροὺς θρήνους; Θεοτοκίον.

Χρυσοπλοκώτατε πύργε.

Εν τοῖς αἴνοις.

Ψάλλομεν τὰ ἐφεξῆς Προσόμοια στιχηρά. ἦχος ά. Τῶν οὐρανίων ταγμάτων.

Δεῦτε συμφώνως ἐν ὕμνοις πιστοὶ τιμήσωμεν, τὸ μέγα τῶν πατέρων, καὶ ὅσίων τὸ κλέος, Ἀλέξιον τὸν ὄντως ἄνθρωπον τοῦ Θεοῦ, ὃν ἀκηράτοις χαρίσμασιν, ἐν οὐρανίοις θαλάμοις διηνεκῶς, ἐθαυμάστωσεν ὁ Κύριος.

Οἱ ἀσθενείαις βαρείαις ἐξεταζόμενοι, προσέλθετε προθύμως, Ἀλεξίῳ τῷ πάνυ· οὗτος γὰρ ἰᾶται πάντων τῶν πιστῶν πάθη τὰ χαλεπώτατα, ῥῶσιν παρέχων βεβαίαν τοῖς πρὸς αὐτὸν προσιοῦσιν ἀδιστάκτῳ ψυχῇ.

Ὡς παρρησίαν μεγίστην, τῶν πόνων ἔπαθλον, ἔχων πρὸς τὸν Δεσπότην, ἱκετεύων μὴ παύσῃ, ῥυσθῆναι τῶν σκανδάλων τοῦ πονηροῦ, κοσμικῶν τε κακώσεων, τοὺς σοὺς ἱκέτας, ὦ ἄνθρωπε τοῦ Θεοῦ, καὶ σωθῆναι τὰς ψυχὰς ἡμῶν.

Τῆς εὐσεβείας οἱ παῖδες πόθῳ συντρέχουσιν, Ἀλέξιε τρισμάκαρ τὴν ἁγίαν σου μνήμην, πίστῶς πανηγυρισαι, ὑμνοῦντες Θεόν, ἐν ᾠδαῖς τε καὶ ἄσμασι, τὸν θαυμαστὸν ἐν ἁγιοις, ὃς ἐκπληροῖ τὰς εὐχὰς τῶν φοβουμένων αὐτόν.

Σήμερον τέρπεται πᾶσα ἡ Πελοπόννησος, καὶ πόλις Καλαβρύτων, σὺν τῇ ἁγίᾳ Λαύρᾳ, πλουτούσῃ τὴν σὴν κάραν, εἰς δόξαν Χριστοῦ τοῦ σὲ Πάτερ δοξάζοντος, καὶ δι' αὐτῆς ἐνεργοῦντος πᾶσι πιστοῖς τῶν θαυμάτων τὰ παράδοξα. Δόξα. ἦχος πλ. ά.

Ἀδαμάντινε τὴν ψυχήν, πῶς σε κατ' ἀξίαν ἐπαινέσωμεν, σὺ γὰρ μέτρα φύσεως ὑπερέβης, ὑποστὰς ὡς ἄσαρκος πάντα κόπον, πόνον, καὶ ἀνθρωπίνης καρδίας. Φίλτρων ἐκαρτέρεις ὀδύνας, φιλοστοργίας σπαραγμούς, συγγενείας πόθον, οἰκετῶν παροινίας, ἀσκήσεως ἀγῶνας, σκληραγίας βασάνους. Ξένος ἔζης, ἐν τῇ πατρίδι, ἄγνωστος ἐν τοῖς οἰκείοις, ἀσώματος ἐν σαρκί. Ἐν πίστει μέγας, ἐν ταπεινώσει θαυμαστός, ἐν πειρασμοῖς ἀκράδαντος, ἐν πᾶσιν ἄθλοις νικηφόρος. Ἅγιε Ἀλέξιε πρέσβευε ὑπὲρ ἡμῶν πρὸς Κύριον. Καὶ νῦν. Μακαρίζομέν σε.

Δοξολογία μεγάλη, καὶ Ἀπόλυσις.

ΚΑΝΩΝ ΠΑΡΑΚΛΗΤΙΚΟΣ
ΕΙΣ ΤΟΝ ΑΓΙΟΝ ΑΛΕΞΙΟΝ ΤΟΝ ΑΝΘΡΩΠΟΝ ΤΟΥ ΘΕΟΥ
Ψαλλόμενος ὑπὲρ νοσούντων καὶ παντοίως θλιβομένων.

(Ποίημα Διονυσίου ἱερομονάχου τοῦ Λαυσαϊτου)

Ἦχος Δ'. Τῇ Θεοτόκῳ ἐκτενῶς.

Οἱ ἐπηρείαις τῶν δεινῶν χειμαζόμενοι, καὶ συνοχῇ τῶν παθημάτων θλιβόμενοι, νῦν προσδραμόντες Ἅγιε τῇ κάρᾳ τῇ σῇ, κράζομεν Ἀλέξιε, σὲ θερμῶς δυσωποῦντες: Λύτρωσαι τοὺς δούλους σου, ἐκ φθορᾶς καὶ θανάτου, ὡς χάριν ταύτην ἔχων ἐκ Θεοῦ, ἰᾶσθαι πάθη, καὶ σώζειν τοὺς κάμνοντας.

Δόξα, καὶ νῦν. Οὐ σιωπήσωμεν ποτὲ Θεοτόκε.

Εἶτα ὁ Ν'. καὶ ὁ Κανών, οὗ ἡ Ἀκροστιχίς:

«Ἐν σοί, Θεοῦ ἄνθρωπε, εὐεκτεῖν ἔχω».

Ἦχος πλ. Δ'. Ἁρματηλάτην Φαραώ.

Ἐπαγωγὲ τῶν συμφορῶν Ἀλέξιε, καὶ τρικυμίαι παθῶν, ἐξ ἁμαρτιῶν μου πάντοθεν συνέσχον με, καὶ μαστιγοῦσιν Ἅγιε, καὶ πικρῶς ὀδυνῶμαι, καὶ κινδυνεύω πρὸς θάνατον· σῶσόν με λιταῖς ταῖς σαῖς, δέομαι.

Νενοσηκυίας ἐξ ἀτόπων πράξεων, τῆς ταπεινῆς μου ψυχῆς, ὀδυνηρὰ πάθη τὸ δύστηνον σῶμά μου παντοίως βασανίζουσι· καὶ στενάζω καὶ κράζω: Χριστοῦ θεράπων Ἀλέξιε, σπεῦσον, ἀπολλύμενον σῶσόν με.

Σὲ ἀκεσώδυνον πηγὴν ἰάσεων ἀναδειχθέντα λαμπρῶς, ὡς τοῦ Θεοῦ δοῦλον, ἅγιε Ἀλέξιε, καθικετεύω, ἴασαι τῆς ψυχῆς καὶ σαρκός μου, ταῖς σαῖς πρεσβείαις, τοὺς μώλωπας, ὅπως σὲ γεραίρω σωζόμενος. Θεοτ.

Ὁμολογοῦντες εὐσεβῶς μητέρα σε τοῦ εἰληφότος ἐκ σοῦ ὑπερφυῶς σάρκα, καὶ ἀνάρχως λάμψαντος ἐκ τοῦ Πατρὸς, κηρύττομεν Θεοτόκον σε κόρη, καὶ δυσωποῦμεν, διάσωσον χαλεπῶν κινδύνων τοὺς δούλους σου.

Ὠδὴ Γ'. Οὐρανίας ἀψίδος.

Ἱκετεύων μὴ παύσῃ τὸν ἀγαθὸν ἅγιε, καὶ γλυκὺν Δεσπότην, συγγνώμην δοῦναι πταισμάτων μοι τῶν χαλεπῶν καὶ πολλῶν καὶ τοῦ νοσοῦντος σαρκίου τὴν ταχεῖαν ἴασιν, ὅπως γεραίρω σε.

Θεαρέστως βιώσας, θαυμαστῶς ἰσάγγελλον πολιτείαν ἤνυσας, Πάτερ, καὶ μετά σώματος, καὶ τὰς ἰάσεις μισθὸν παρὰ Θεοῦ ἐκομίσω, τοὺς πιστῶς προσιόντας σώζων Ἀλέξιε.

Ἐν ᾠδαῖς τε καὶ ὕμνοις ἀνευφημῶν ὅσιε, σοῦ τὴν πολιτείαν γεραίρω καὶ τὰ θαυμάσια, καὶ τῶν πικρῶν ὀδυνῶν ταχύν σε, Πάτερ, σωτῆρα ἐκ Θεοῦ μοι φαινῆναι, καθικετεύω σε. Θεοτοκίον.

Ὁ πολλαῖς ἁμαρτίαις καταχρασθείς, ἄχραντε, τέτρωμαι ψυχήν τε καὶ σῶμα, τάλας καὶ βέβλημαι, καθηλκωμένος δεινῶς· ἀλλὰ τῇ σῇ προστασίᾳ, οἰκτιρμῶν ἡ ἄβυσσος, σῶσόν με, δέομαι.

Διάσωσον ἀπὸ κινδύνων, Ἀλέξιε, σοὺς ἱκέτας, ὅτι πάντες πανευλαβῶς εἰς σὲ καταφεύγομεν, ὡς ἄφθονον κρήνην τῶν ἰαμάτων.

Ἐπίβλεψον ἐν εὐμενίᾳ πανύμνητε Θεοτόκε. κτλ.

Καὶ μνημονεύει ὁ ἱερεύς. Εἶτα τὸ Κοντάκιον: Πρεσβεία θερμή.

Τῇ κρήνῃ τῶν σῶν θαυμάτων νῦν, *Ἀλέξιε, προστρέχω βοῶν, ὀδύνῃ συνεχόμενος: Τῆς σαρκὸς τὰ τραύματα,καὶ ψυχῆς τὴν πώρωσιν ἴασαι, καὶ τῶν δεινῶν με σῶσον σαῖς λιταῖς, τιμῶντα σεπτῶς τὴν θείαν κάραν σου.* *Ὠδὴ δ΄. Σύ μου ἰσχὺς Κύριε.*

Ὑμνους κροτῶ κείμενος, *Πάτερ, ἐν κλίνῃ μου, τοῖς ἐκ λάκκου, οἴμοι! καταβαίνουσιν ὁμοιωθείς, ὥσπερ ὁ Δαβὶδ ψάλλει, καὶ συγγνώμην αἰτοῦμαι, ὧν περ ἐξήμαρτον Θεῷ, καὶ θεραπείαν τῶν παθῶν τῆς σαρκός μου, σαῖς πρεσβείαις, τρισμάκαρ Ἀλέξιε.*

Νάμα κρουνῶν, *ὡς ἀπὸ κρήνης ἀκήρατον, τῆς σωροῦ σου, Πάτερ μεγαλώνυμε, θαυματουργέ, βρύων ἀεννάως, φλογώσεις ψυχῆς καὶ σώματος δροσίζει, καὶ πραΰνει, τῶν παθῶν τὰς ὀδύνας θεραπεύων, καὶ σῶζον τοὺς κάμνοντας.*

Ἄνωθεν σὺ, *ἄνθρωπος Θεοῦ, Ἀλέξιε, προσεκλήθης, ἀναγορευόμενος θείᾳ φωνῇ νόσων ἰατρὸς, φερώνυμε Πάτερ, καὶ πρόσφορος ἀλεξίκακος, πιστῶν τοῖς κεχεκτοῦσι· διὸ παρακαλῶσε, πυρετοῦ καὶ ῥιγώσεως ῥῦσαί με.*

Θλίψεις πολλαὶ, *καὶ πλήρεις πόνων Ἀλέξιε, ὀδυνῶν τε σκῆνος, ὥσπερ κηρὸν, τὸ ἐλεεινὸν λῃψανον ζωῆς μου προσφῦσαι καταβιβρώσκουσιν, εἰς ἅδου κατωτάτου κατασπᾶν ἀπειλοῦσαι. Πρόφθασον ἐκ τούτων καὶ σῶσόν με.* *Θεοτοκίον.*

Ῥεῦμα φθορᾶς *φύσεως βροτῶν ἀνέστειλας Θεοτόκε, Λόγον σωματώσασα, τὸν ἐκ Πατρὸς, ὥσπερ ἐκ φωτὸς αἴγλη γεννηθέντα, καὶ σώσαντα τὸ ἀνθρώπινον· διὸ σὲ ἱκετεύω, χαλεποῦ με κινδύνου, καὶ κακώσεως ῥῦσαι πρεσβείαις σου.* *Ὠδὴ ε΄. Ἵνα τί με ἀπώσω.*

Ὡς πηγὴ παραδείσου *τῆς Ἐδὲμ ἐκβλύζουσα, πάτερ Ἀλέξιε, τῶν πολλῶν θαυμάτων ἡ δοθεῖσά σοι χάρις ἐκκέχυται, ποτίζουσα καρδίας, καὶ ψυχῶν καὶ σωμάτων ἰωμένη τὰς νόσους ἑκάστοτε.*

Πᾶσα πεῖρα *γηΐνης ἰατρείας ἄπρακτος ὅλως ἐξήλεγκται ἐν ἐμοί, καὶ κεῖμαι, φεῦ! τὰ λοίσθια πνέων ὁ δείλαιος· ἀλλά σοι τῷ σωτῆρι, ἐκ Θεοῦ δεδομένῳ, προσελθὼν ἱκετεύω σωθῆναί με.*

Ἐπὶ κλίνης *ὀδύνης, καὶ στρωμνῆς κακώσεως κείμενος, κράζω σοι: Ἐξελοῦμαι, Πάτερ, τῶν παμφάγων ὀδόντων, Ἀλέξιε, τοῦ πικροῦ θανάτου, ὁ παρειμένος ἀνορθώσας, καὶ παντοίως νοσοῦντας ῥυσάμενος.*

Ἐνοικήσας *Θεός σοι, πᾶσαν ὁ ἰώμενος νόσον, Ἀλέξιε, ὡς εὑρών σε ὄντως ἐνδιαίτημα θεῖον, ἀνέδειξε νόσων ἰατῆρα· ὃν κάμοὶ τῷ δυστήνῳ ἐξιλέωσον, Πάτερ, σωθῆναί με.* *Θεοτοκίον.*

Ὑμνος ἅπας *ἡττᾶται, Δέσποινα παντάνασσα, μὴ ἐξικνούμενος σοῦ τὰ μεγαλεῖα διηγήσασθαι τὰ ὑπερένδοξα. Ἀγγέλων καὶ ἀνθρώπων γενεαί σε καὶ τάξεις, εἰς αἰῶνας ἀεὶ μακαρίζουσι.*

Ὠδὴ στ΄. Τὴν δέησιν ἐκχεῶ.

Ἐτάκησαν *ὡς κηρὸς τὰ μέλη μου, καὶ ὡς ἄνθος τοῦ ἀγροῦ ἐμαράνθη πᾶσα σάρξ, καὶ ἐκλείπει τὸ πνεῦμά μου, καὶ ἡ ψυχή μου τῷ ᾅδῃ προσ-*

ἠγγισεν Ἀλέξιε· ἀλλ' ἐπιστάς, ἐκ φθορᾶς καὶ θανάτου με λύτρωσαι.

Κακώσεων τὸν ἐσμὸν Ἀλέξιε, καὶ πληθὺν τῶν συμφορῶν καὶ βασάνων, ὅσαι δεινῶς τὴν ἀθλιάν ζωήν μου, καὶ τὴν οἰκτράν μου ψυχὴν κατατρύχουσιν, ἐξάλειψον, ἐκδυσωπῶν τὸν Θεὸν καὶ σωτῆρα καὶ πλάστην μου.

Τὰ φάρμακα ἐπ' ἐμοὶ ἀνόνητα ἐξηλέχθη, καὶ μηδὲν ὠφελοῦντα, καὶ πρὸς τὸ χεῖρον ἡ νόσος προβαίνει· διὸ τῇ θείᾳ σου σκέπῃ προσέδραμον Ἀλέξιε, ταῖς σαῖς εὐχαῖς, συμπαθέστατε ῥῶσιν παράσχου μοι,

Ἐπίχεε ἐπ' ἐμὲ τὸν ἔλεον, καὶ τὴν χάριν τῶν πολλῶν σου θαυμάτων, ὅσα Θεός σε δοξάζων δωρεῖται, τοῖς προσιοῦσι δεικνὺς ἀλεξίκακον Ἀλέξιε, καὶ πονηρᾶς ἐκ στρωμνῆς με κακώσεως ἔγειρον.

Θεοτοκίον.

Ἰώμενον τῶν ἀνθρώπων ἅπασαν νεκμηκυῖαν παραβάσει τὴν φύσιν, καὶ αἰωνίου θανάτου λυτροῦντα, τὸν ἐκ Θεοῦ Θεὸν λόγον πιστεύομεν ἐκ σοῦ τεχθέντα ἐν σαρκὶ, Θεοτόκε Παρθένε πανύμνητε.

Διάσωσον ἀπὸ κινδύνων, Ἀλέξιε, σοὺς ἱκέτας, ὅτι πάντες πανευλαβῶς εἰς σὲ καταφεύγομεν, ὡς ἄφθονον κρήνην τῶν ἰαμάτων.

Ἐπίβλεψον ἐν εὐμενείᾳ . . . Εἶτα μνημονεύει ὁ ἱερεύς.

Προστασία τῶν χριστιανῶν.

Τὴν σεπτήν σου κάραν θησαυρὸν ἀλεξίκακον κεκτημένοι, σὲ πρέσβυν πρὸς Θεὸν προβαλλόμεθα· μὴ παρίδῃς σοὺς ἱκέτας ἄνθρωπε τοῦ Θεοῦ, ἀλλὰ τάχυνον ὡς συμπαθὴς, εἰς τὴν ἀντίληψιν ἡμῶν τῶν πιστῶς δεομένων σου· πρόφθασον ἐν ἀνάγκαις, καὶ σπεῦσον εἰς θεραπείαν, ἐπικαμπτόμενος λιταῖς τῶν τιμώντων σε Ἀλέξιε.

Εἶτα. Μνησθήσομαι τοῦ ὀνόματός σου.

Εὐαγγέλιον: Ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις.

Καὶ τοῦ ὁσίου: Τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, προσκαλεσάμενος ὁ Ἰησοῦς.

(Ὃ λέγεται καὶ τῶν ἁγίων Ἀναργύρων.)

Δόξα. Ταῖς τοῦ σοῦ ὁσίου. Καὶ νῦν. Ταῖς τῆς Θεοτόκου.

Στίχ. Ἐλέησόν με ὁ Θεός. Ἦχος πλ. β'.

Μή με χειμαζόμενον ἐν ἀπορείαις παντοίαις, καὶ κατατρυχόμενον ἀλγειναῖς ὀδύναις ψυχῆς καὶ σώματος, σὺ στερήσῃς ἅγιε, σῆς ἐπισκέψεως ἀλλ' οἰκτείρας με τὸν δείλαιον, δέξαι τὴν δέησιν, ἣν ἀπὸ καρδίας προσάγω σοι· Θεὸς γάρ σε παράκλησιν καὶ παραμυθίαν πιστοῖς παρέσχεν. Ὅθεν κατωδύνως κραυγάζω σοι θεράπων τοῦ Χριστοῦ: Μή με παρίδῃς τὸν ἄθλιον, ἀλλὰ σπεύσας ἴασαι.

Οὐδεὶς προστρέχαν ἐπὶ σέ. κτλ.

Ὁ ἱερεύς: Σῶσον ὁ Θεὸς τὸν λαόν σου.

Ὠδὴ ζ'. Παῖδες Ἑβραίων.

Νέφος τῶν θλίψεων πυκνόν μου τὴν ταλαίπωρον ψυχὴν κατακαλύπτει, καὶ πικρῶν ὀδυνῶν ἡ μάστιξ καταικίζει τὸ σῶμά μου τὸ δύστηνον. Οἰκτειρόν με, ῥῦσαι Πάτερ.

Ἔχων θεόθεν σὺ τὴν χάριν τῶν ἰάσεων Ἀλέξιε τρισμάκαρ, θεραπείας κἀμὲ ἀξίωσον, καὶ ῥῦσαι ἀμηχανίας, ἅγιε, χαλεπῆς ἐκδυσωπῶ σε.

Χεῖρά μοι ὄρεξον, ἐν κλίνῃ τῆς κακώσεως οἰκτρῶς κατακειμένῳ, καὶ καλοῦντι τὴν σὴν ἀντίληψιν ὦ πάτερ· ἀντιλαβοῦ μου, σῶσόν με, φερωνύμως θεραπεύσας.

Ὤ"ξεσαν, οἴμοι τῷ ἀθλίῳ! καὶ ἐσάπησαν σαρκὸς οἱ μώλωπές μου, καὶ ἐλπίς μου οὐκ ἔστι σωτηρίας. Σύ με φθορᾶς διάσωσον, ὦ θεράπων τοῦ Κυρίου. Θεοτοκίον.

Δέσποινα πάντων, Δέσποινά μου, Θεοτόκε, ἡ τεκοῦσα τὸν σωτῆρα καὶ Θεόν μου καὶ πλάστην, σαῖς πρεσβείαις αὐτόν μοι ἐξιλέωσαι, τῷ πολλὰ ἡμαρτηκότι. Ὠδὴ ἡ. Τὸν ἐν ὄρει ἁγίῳ.

Ἴ"λεώς μοι προσβλέψας οὐρανόθεν, πιστῶς ἱκετεύω, ὦ ἄνθρωπε Κυρίου, τὰ χαλεπὰ καὶ χρόνια ἰώμενος πάθη σου, πρεσβείαις πρὸς τὸν Δεσπότην ζωῆς τε καὶ θανάτου.

Ὀ'δυνῶμαι δεινῶς, καὶ θεραπείας ἐξ ἀνθρώπων θνητῶν ἀπάσης ἀποροῦμαι. Σὲ δυσωπῶ Θεοῦ θεράπων ἅγιε, πρόφθασόν με, ἔγειρον τῆς κλίνης, καὶ ῥῶσίν μοι παράσχου.

Νοσημάτων παντοίων τὸ σῶμά μου κεῖται πάτερ, μεστόν, παρεῖταί μου τὰ μέλη, σάρκας, ὀστᾶ, τὰ νεῦρα πόνοι βόσκονται. Ἐλέησον, ὦ Πάτερ, σὸν πιστὸν ἱκέτην, καὶ ἴασαί με τάχος Θεοτοκίον.

Ὑ'περένδοξε Μῆτερ τοῦ Θεοῦ μου, οὐρανοῦ τε καὶ γῆς καὶ κτίσεως ἁπάσης ἡ βασιλίς, ἡ τῶν πιστῶν ἀντίληψις, ὑμνῶ σε μετ' ἀγγέλων, δοξάζω μετ' ἀνθρώπων, λατρεύων τὸν Υἱόν σου.

Ὠδὴ θ'. Ἐξέστη ἐπὶ τούτῳ.

Σωτῆρά σε καμνόντων καὶ λυτρωτὴν, ὁ Θεὸς τοῖς πιστοῖς ἐδωρήσατο, πάθη ψυχῶν, καὶ σωμάτων ἄλγη παντοδαπά, ἰώμενος Ἀλέξιε, ἄνθρωπε Κυρίου, διὸ θερμῶς· ὦ Πάτερ, ἱκετεύω τῆς ψυχῆς καὶ σαρκός μου, τὰς βαρείας ὀδύνας θεράπευσον.

Ἰ'άσεων κρατῆρα ἀνελλιπῆ, τὴν τιμίαν σου κάραν, Ἀλέξιε, πᾶσι πιστοῖς προΰθηκεν ἡ χάρις ἡ ζωαρχικὴ, τοῦ παναγίου Πνεύματος, πάντας ἰωμένη τοὺς εὐλαβῶς αὐτὴν ἀσπαζομένους καὶ πρέσβυν πρὸς Θεόν σε προβαλλομένους μετὰ πίστεως.

Ὀ'χλούμενος συμπτώμασι συμφορῶν, ὡς τεμένει τῶν θείων χαρίτων σοι προσπεφευγώς, δέησιν ἐκ στόματος ῥυπαροῦ, ἐξ ὀφθαλμῶν δὲ δάκρυα, καὶ ἀπὸ καρδίας μου στεναγμοὺς, προσάγων, ἱκετεύω, Ἀλέξιε τρισμάκαρ, μή με παρίδῃς ἀπολλύμενον. Θεοτοκίον.

Σὲ πᾶσαι αἱ δυνάμεις τῶν οὐρανῶν, εὐλογοῦσιν ἀεί, Σὲ δοξάζουσι, Μῆτερ Θεοῦ, πᾶσαι τῶν ἀνθρώπων αἱ γενεαί. Σὲ οἱ πιστοὶ κατέχομεν, ἄγκυραν τῆς πίστεως ἀσφαλῆ, Σὲ σκέπην, Σὲ λιμένα, Σὲ χαρὰν καὶ δόξαν, Σαῖς πρεσβείαις σωθείημεν Δέσποινα.

ΜΕΓΑΛΥΝΑΡΙΑ.

Πρῶτον τὸ Ἄξιον ἐστίν, εἶτα τὰ τροπάρια.

Τὸν ἐν σωφροσύνῃ διαπρεπῆ, καὶ ἐν ἐγκρατείᾳ, τηλαυγῆτε καὶ φαεινὸν, λάμψαντα φωστῆρα, τὸν ἄνθρωπον Κυρίου, Ἀλέξιον τὸν θεῖον πάντες τιμήσωμεν.

Τὸν ἐν ἀσθενείαις θεραπευτήν, καὶ ἐν τοῖς κινδύνοις, λυτρωτήν τε καὶ βοηθόν, παρὰ τοῦ Κυρίου, ἡμῖν ἀναδειχθέντα, Ἀλέξιον τὸν θεῖον ὕμνοις γεραίρομεν.

Δεῦτε οἱ νοσοῦντες, καὶ ἐν δεινοῖς πάθεσι τελοῦντες, ἀπαντλήσωμεν ἐκ πηγῆς, κάρας τῆς τιμίας, πιστοὶ, τῶν ἰαμάτων, τὰς χάριτας ἀφθόνως, ταύτην γεραίροντες.

Φρίττουσι τὰ πάθη τὰ τῶν βροτῶν, καὶ δαιμόνων στίφη, δραπετεύοντα ἄφθονον νῦν τῶν ἐκ τοῦ Θεοῦ σοι δοθέντων χαρισμάτων, Ἀλέξιε τρισμάκαρ, τὴν ἐπισκίασιν.

Δεῦτε προσκυνήσωμεν οἱ πιστοὶ, τὴν πάντιμον κάραν, Ἀλεξίου πανευλαβῶς, ἣν ἐν τῇ ἁγίᾳ, Πελοποννήσου Λαύρᾳ, Θεὸς ἀπεθησαύρισε, πιστοῖς ἴαμα.

Ἅγιε Ἀλέξιε, ἐκτενῶς πρέσβευε Κυρίῳ ὑπὲρ πάντων τῶν εὐλαβῶς, σὴν τιμώντων κάραν, ὡς ἔχων παρρησίαν, σώζειν ἐκ τῶν κινδύνων, τούς σοι προστρέχοντας.

Πᾶσαι τῶν Ἀγγέλων. κτλ. Τὸ Τρισάγιον. Εἶτα τὰ Τροπάρια. Ἐλέησον ἡμᾶς. Δόξα. Κύριε ἐλέησον ἡμᾶς· Καὶ νῦν. Τῆς εὐσπλαγχνίας. Εἶτα μνημονεύει ὁ Ἱερεύς. Εἰς δὲ τὸν ἀσπασμὸν τῆς τιμίας κάρας, ψάλλομεν τὸ παρὸν Τροπάριον. Ὅτε ἐκ τοῦ ξύλου σε νεκρόν.

Δέχου τὰς δεήσεις εὐμενῶς τῶν σοὶ προσφευγόντων ἐν πίστει, καὶ δεομένων θερμῶς, ἅγιε Ἀλέξιε, καὶ τὰς αἰτήσεις αὐτῶν ἐκπληρώσας, ἀπάλλαξον θλίψεων παντοίων, σώζων τοὺς ἱκέτας σου ταῖς πρὸς Θεόν σου λιταῖς, πόθῳ τὴν ἁγίαν σου κάραν κατασπαζομένους, ἀφθόνως τοῖς πιστοῖς πηγάζουσαν ἰάματα. Καὶ Ἀπόλυσις.

ΤΡΟΠΑΡΙΑ.

Ψαλλόμενα εἰς τὴν μετὰ τῆς ἁγίας κάρας Λιτανείαν. Ἦχος πλ. Α'.

Δεῦτε φιλέορτοι πάντες, πνευματικὴν χορείαν στησάμενοι, ἄνθεσιν ἐγκωμίων τὸν ἄνθρωπον τοῦ Θεοῦ στεφανώσωμεν, Ἀλέξιον τὸν ἀοίδιμον· οὗτος γὰρ τὸν μεγάλαυχον δράκοντα ἀνδρειοφρόνως κατεπάτησε, καὶ τῆς νίκης τὸ στέφος μεγαλοπρεπῶς ἀνεδήσατο. Διὸ πρὸς αὐτὸν βοῶντες εἴπωμεν. Χαίροις ὁ πύργος τῆς ὑπομονῆς ὁ ἀκλόνητος, καὶ τῆς ἐγκρατείας λαμπτὴρ ὁ πολύφωτος· χαίροις τὸ παρθενίας ἐντρύφημα, καὶ τῆς σωφροσύνης ἀγλάϊσμα· χαίροις τὸ τῆς καθαρότητος ἔσοπτρον, ἀκοιμήτοις δάκρυσι κατανύξεως λαμπρυνόμενον, τὸ χρύσεον σκεῦος τοῦ θείου φόβου, ἡ ἔνθεος εὐωδία τῶν ἀρετῶν, ἡ τοὺς πιστοὺς εὐωδιάζουσα, καὶ πρὸς καρτερίαν ἐν πειρασμοῖς ἐνισχύουσα. Χριστῷ τῷ Θεῷ παριστάμενος, αἴτησαι Ἀλέξιε, εἰρήνην δοθῆναι τῷ κόσμῳ, καὶ ταῖς ψυχαῖς ἡμῶν τὸ μέγα ἔλεος.

Ἦχος ά.

Δαβιτικῶς αἱ τῶν δικαίων χορεῖαι ἐν Κυρίῳ εὐφράνθητε σήμερον, καὶ πάντες οἱ εὐθεῖς τῇ καρδίᾳ, ἐν αὐτῷ ἐγκαυχήσασθε, ὁρῶντες τὸν ὁσίως τὸν βίον διανύσαντα, Ἀλέξιον τὸν τρισόλβιον, ἐκ Θεοῦ δεδοξασμένον, ἐν θαύμασι καὶ ποικίλαις δυνάμεσι, δι' ὧν τὴν ἐν οὐρανοῖς αὐτοῦ δόξαν

ἅπαντες οἱ πιστοὶ τεκμαιρόμεθα. Αὐτοῦ ταῖς ἱκεσίαις Χριστὲ ὁ Θεός, σῶσον τὰς ψυχὰς ἡμῶν. *Ἦχος πλ. δ΄.*

Ἀγάλλου ἐν Κυρίῳ πόλις τῶν Καλαβρύτων, ἐν κόλποις κατέχουσα τὴν πάντιμον κάραν Ἀλεξίου τοῦ ὁσίου, θησαυρὸν ἀδαπάνητον. Δι' αὐτῆς γὰρ ποικίλαις δυνάμεις θαυμάτων ὁ Θεὸς τοῖς ἐν πίστοι προσιοῦσι παρέχει· ῥῶσιν οἱ νοσοῦντες λαμβάνουσιν, οἱ πενόμενοι πορισμὸν, οἱ γηπόνοι τῶν καρπῶν τὴν συγκομιδὴν, οἱ θαλαττεύοντες ἀσφαλῆ κυβέρνησιν, καὶ οἱ πολεμούμενοι συμμαχίαν εὑρίσκουσιν ἰσχυρὰν, καὶ οἱ παντοίαις ἐν συμφοραῖς καὶ θλίψεσι τοῦ βίου παραμυθίαν, καὶ οἱ πρὸς ἀπόγνωσιν ὠθούμενοι, σωτηρίας ἐλπίσι κουφίζονται. Ταύτην πίστει καὶ πόθῳ κατασπαζόμενοι βοήσωμεν: Κύριε, πρεσβείαις τοῦ ὁσίου σου ἀνθρώπου, τὴν πόλιν σου ταύτην, καὶ τὴν Μονὴν τῶν οἰκετῶν σου περίσωζε, καὶ πᾶσαν πόλιν καὶ χώραν τῶν λατρευτῶν σου ἐν εἰρήνῃ διαφύλαττε, τοῦ ὀρθοδόξου λαοῦ σου τὸ κέρας ἀνυψῶν, καὶ πᾶσι παρέχων σωτηρίαν ψυχῆς, καὶ τὸ μέγα ἔλεος. *Ὁ αὐτός.*

Ἐν τῷ σκηνώματι τοῦ Κυρίου σου, καὶ ἐν ὄρει ἁγίῳ αὐτοῦ κατεσκήνωσας, Ἀλέξιε παμμακάριστε· ἀμώμως γὰρ ἐν βίῳ περιεπάτησας, καὶ δικαιοσύνην ἐξήσκησας, τῷ κρείττονι τὸ χεῖρον καθυποτάξας. Διὸ παρρησίαν πρὸς Θεὸν κεκτημένος, μὴ διαλίπῃς ὑπὲρ ἡμῶν τῷ Δεσπότῃ πρεσβεύων τοῦ οἰκτιρῆσαι καὶ σῶσαι τὰς ψυχὰς ἡμῶν. *Ἦχος δ΄,*

Ὄσιε παμμάκαρ Ἀλέξιε, σὺ καὶ μετὰ θάνατον ἐν οὐρανοῖς ζῇς ἐν τῷ Χριστῷ, δι' ὃν σεαυτὸν ἐσταύρωσας τῷ κόσμῳ· οὐ γὰρ ἔζης σεαυτῷ, ἔζη δὲ μᾶλλον ἐν σοὶ Χριστὸς ὁ Θεὸς ἡμῶν. Αὐτὸν ἱκέτευε, σωθῆναι τὰς ψυχὰς ἡμῶν. *Ἦχος πλ. δ΄.*

Τοὺς θορύβους τοῦ βίου καταλιπὼν, Ἀλέξιε ὅσιε, καὶ τοῦ Σωτῆρος τὸν σταυρὸν ἐπ' ὤμων ἀράμενος, ὅλον σεαυτὸν τῷ Θεῷ καθιέρωσας· διὸ καὶ μετὰ σαρκὸς ἐν κόσμῳ βιοτεύων, ἔξω σαρκὸς ἐδόκεις καὶ κόσμου πανεύφημε, συντόνῳ καθ' ἑκάστην ἐγκρατείᾳ ἐξασκούμενος, καὶ μετὰ Ἀγγέλων τῷ πνεύματι συνὼν καὶ συνευφραινόμενος. Παρρησίαν οὖν ἔχων πρὸς Κύριον, ἐκτενῶς ἱκέτευε, τοῦ ῥυσθῆναι κινδύνων καὶ θλίψεων τοὺς πιστῶς ἐκτελοῦντας τὴν ἀεισεβέστατον μνήμην σου. *Ἦχος πλ. ά.*

Ὄσιε Πάτερ, οὐκ ἔδωκας ὕπνον σοῖς ὀφθαλμοῖς, οὐδὲ τοῖς βλεφάροις σου νυσταγμόν, ἕως οὗ τὴν ψυχὴν τῆς δουλείας τῶν παθῶν ἠλευθέρωσας, καθυποτάξας τὴν σάρκα τῷ πνεύματι, καὶ σεαυτὸν ἀνέδειξας τοῦ θείου Πνεύματος καταγώγιον· ἐλθὼν γὰρ ὁ Χριστὸς σὺν τῷ Πατρί, μονὴν παρὰ σοὶ ἐποιήσατο, καὶ τῆς ὁμοουσίου Τριάδος δοχεῖον καθαρὸν ἀπειργάσατο. Καὶ νῦν, Ἀλέξιε παμμακάριστε, παρεστὼς τῷ Κυρίῳ, πρέσβευε τοῦ σωθῆναι τὰς ψυχὰς ἡμῶν. *Ἦχος πλ. β΄.*

Βίον ἰσάγγελον ἐπὶ γῆς πολιτευσάμενος, καὶ πᾶσαν ἀρετῶν ἰδέαν ἐν σεαυτῷ θησαυρίσας; ἐκ νεότητος, νοῦν ἡγεμόνα κατὰ παθῶν ἐνεστήσω γρηγοροῦντα, καὶ ὡς φαινοντι λύχνῳ τούτῳ χρησάμενος, παννύχοις καὶ πανημέροις εὐχαῖς καὶ στάσεσιν ἀνενδότοις, τὰ τῶν θηρευόντων θήρατρα συνέτριψας, καὶ τὰς πολυπλόκους ἐνέδρας αὐτῶν ἐξηφάνησας, Ἀλέξιε μακάριε, καὶ λαμπρῶς ἠρίστευσας, τὸ κατ' εἰκόνα τηρήσας ἀλώβητον. Διὸ Χρι-

στός σε ἐδόξασεν, ἄνθρωπον Θεοῦ ἀναγορεύσας σε, καὶ τὴν ἱεράν σου κοίμησιν θαύμασι πολλοῖς ἐμεγάλυνε, καί σε μετὰ τῶν φρονίμων παρθένων εἰς νυμφῶνα τὸν ἐπουράνιον συνεισήγαγε, τῷ κάλλει τῷ ἀμηχάνῳ τῆς θείας αὐτοῦ δόξης ἐντρυφῶντα εἰς αἰῶνας. Ὃν μὴ παύσῃ δυσωπῶν, ὅπως καὶ ἡμᾶς ἀξιώσῃ, τὸν τῆς νηστείας δίαυλον ἐν ἀγνείᾳ διανύσαι, καὶ τὰ πάνσεπτα πάθη καθαρῶς προσκυνῆσαι, καὶ λαμπρῶς ἑορτάσαι τὴν τριήμερον αὐτοῦ ἐξανάστασιν. Ἦχος πλ. ά.

Δεῦτε φιλεόρτων τὸ σύστημα, φαιδρῶς πανηγυρίζοντες, καὶ χαρμονικῶς ἐν ᾄσμασι κροτοῦντες, ὕμνοις ἱεροῖς ἀνευφημήσωμεν Ἀλέξιον τὸν πανεύφημον· οὕτω λέγοντες. Χαίροις ὁ τῷ Δεσπότῃ Χριστῷ πειθαρχήσας λέγοντι: «Ὁ φιλῶν πατέρα ἢ μητέρα ὑπὲρ ἐμὲ οὐκ ἔστι μου ἄξιος», καὶ τούτου τὴν ἀγάπην τῆς τῶν γονέων προτιμήσας. Χαίροις ὁ δόξαν καὶ πλοῦτον καὶ θάλαμον καταλιπών, καὶ τὰ τοῦ βίου τερπνὰ ὡς σκύβαλα διὰ Χριστὸν ἡγησάμενος. Χαίροις ὁ τὸν σταυρὸν ἐπ' ὤμων ἀράμενος, καὶ πᾶσαν κακουχίαν καὶ θλίψιν ἑλόμενος, καὶ μέχρι τέλους τῷ καλέσαντι Χριστῷ γενόμενος ὀπαδός. Χαίροις ὁ ἁγνείᾳ καὶ σωφροσύνῃ, καὶ πολλῇ ἐγκρατείᾳ, τοῖς ἀσωμάτοις Ἀγγέλοις ὀφθεὶς ἐφάμιλλος. Χαίροις ὁ πάσας ἀρετὰς ὡς μίαν κατορθώσας, καὶ τὸν πάλαι τῆς προμήτορος πτερνιστὴν ἀνδρείως τρεψάμενος. Χαίροις ὁ λαμπρῶς ἐπὶ πάντων οὐρανοφοίτῳ φωνῇ ἄνθρωπος Θεοῦ μαρτυρηθείς, καὶ ἀκούσας «εὖ δοῦλε ἀγαθέ,» καὶ εἰς τὴν χαρὰν εἰσελθὼν τοῦ Κυρίου σου. Ἀλλὰ πρέσβευε καὶ ὑπὲρ ἡμῶν, Ἀλέξιε μακάριε, ἵνα ῥυσθῶμεν ὁρατῶν καὶ ἀοράτων ἐχθρῶν, δουλεύοντες τῷ Κυρίῳ ἐν φόβῳ, καὶ τῆς ἐκ δεξιῶν παραστάσεως τύχωμεν, ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῆς κρίσεως.

ΒΙΟΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΕΙΑ

ΤΟΥ ΟΣΙΟΥ ΚΑΙ ΘΕΟΦΟΡΟΥ ΠΑΤΡΟΣ ΗΜΩΝ

ΑΛΕΞΙΟΥ

ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ ΤΟΥ ΘΕΟΥ.

Ἰδοὺ πάρεστιν ὁ καιρὸς τῆς ἐγκρατείας ἀγαπητοί· τὸ στάδιον ἠνέῳκται· ὁ ἀγωνοθέτης καὶ βασιλεὺς Χριστὸς ἄνωθεν ἵσταται βλέπων τὴν προθυμίαν τῶν ἀθλητῶν· οἱ ἅγιοι ἄγγελοι κρατοῦσι τὰ στέφη τῆς θείας χάριτος ὡς βραβεῖα πολύτιμα, ἵνα στεφανώσωσι πάντας, ὅσοι νομίμως ἀθλήσωσι, καὶ νικήσωσιν ἀνδρείως τὸν ἀποστάτην καὶ ὑπερήφανον δαίμονα. Διότι πᾶς ὅστις γενναίως ἀγωνισθῇ κατὰ τῆς ἁμαρτίας, οὐχὶ πρόσκαιρον ἀπολαμβάνει τιμὴν καὶ στέφανον εὐμάραντον, ἀλλὰ δόξαν αἰώνιον, καὶ ἀμοιβὴν ἀτελεύτητον. Οἱ μὲν γὰρ βασιλεῖς τῆς γῆς ὅταν γυμνάζωσι τοὺς στρατιώτας, ἀπονέμουσιν ἕνα καὶ μόνον χάρισμα φθαρτὸν καὶ ἐπίκηρον, καὶ μό-

λις ὀλίγων χρυσῶν νομισμάτων ἄξιον, καὶ τοῦτον πάλιν εἰς καὶ μόνος λαμβάνει, ὅστις ἀριστεύσῃ καὶ φανῇ πάντων τῶν ἄλλων στρατιωτῶν ἰσχυρότερος. Ἀλλ' ὁ ἐπουράνιος Βασιλεὺς ἀτελεύτητον ἡμῖν χαρίζει μακαριότητα, καὶ ταύτην κληρονομοῦσιν ὅσοι πολεμήσουσι γενναίως. Αὐτὸς ἡμᾶς προσκαλεῖ καὶ σήμερον ἐκ τοῦ ἱεροῦ Εὐαγγελίου λέγων: «Ὅστις θέλει ὀπίσω μου ἀκολουθεῖν, ἀπαρνησάσθω ἑαυτόν, καὶ ἀράτω τὸν σταυρὸν αὐτοῦ, καὶ ἀκολουθείτω μοι.» Ὅστις θέλει, φησίν· οὐδένα βιάζει· δῶρον γὰρ ἡμῖν ἔδωκε τὸ αὐτεξούσιον· προσκαλεῖ δὲ πάντας ὡς εὔσπλαγχνος, καὶ διψᾷ τὴν σωτηρίαν ἡμῶν, διὰ τοῦτο καὶ νουθετεῖ καὶ διδάσκει πόσον κέρδος ἔχει ὅστις ἀπαρνήσηται τὴν σάρκα καὶ τὰς ἐπιθυμίας αὐτῆς ὑπομένων τὰς θλίψεις καὶ τοὺς πόνους τῆς ἐγκρατείας, καὶ μιμούμενος τὸ πάθος τοῦ Κυρίου. Διότι λέγει πάλιν: «Τί γὰρ ὠφελήσει ἄνθρωπος, ἐὰν κερδήσῃ τὸν κόσμον ὅλον, καὶ ζημιωθῇ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ;» Ὅλος ὁ κόσμος οὐκ ἔστιν ἀντάξιος τῆς ψυχῆς. Κἂν λοιπὸν κερδίσῃ τις ὅλον τὸν κόσμον, (ὅπερ ὑπάρχει σχεδὸν ἀδύνατον)· κἂν ὑποταχθῶσιν εἰς αὐτὸν ὅλαι αἱ ἡγεμονίαι καὶ τὰ βασίλεια τῆς οἰκουμένης, ἔπειτα κολασθῇ ἡ ψυχὴ αὐτοῦ, οὐδὲν ὠφέλησεν, ἀλλ' ἀπώλεσε τὸ πᾶν. Ἐπειδὴ λοιπὸν ἀσυγκρίτως περισσότερον ὄφελος ἀπολαμβάνει ὁ μικρότερος δοῦλος τοῦ Χριστοῦ, παρὰ τὸν κραταιότατον καὶ πλουσιώτατον βασιλέα τῆς γῆς, ἔπρεπεν ἵνα φροντίζωμεν μὴ περὶ προσκαίρων σωματικῶν ἀπολαύσεων, ἀλλὰ περὶ τῆς σωτηρίας τῶν ψυχῶν ἡμῶν ἀκολουθοῦντες πιστῶς τῷ Δεσπότῃ Χριστῷ· ὅστις διὰ τὸν ὀλίγον ἡμῶν κόπον ἀποδίδωσιν εἰς ἡμᾶς αἰωνίως ἀπόλαυσιν ἀγαθῶν. Ἀλλ' οἱ ὀκνηροὶ καὶ ῥάθυμοι ἀμελοῦσιν ὡς φιλόσαρκοι, λέγοντες, ὅτι παρῆλθεν ἤδη τῶν ἀγώνων ὁ καιρὸς, καὶ ἡ φύσις ἠσθένησεν, οὐδὲ δυνάμεθα πλέον φυλάξαι τὴν ἐγκράτειαν καθὼς οἱ παλαιοί. Ἀλλ' ἡ τοιαύτη πρόφασίς ἐστι δαιμονική. Πάντα καιρὸν δυνάμεθα τὸν ἀγῶνα τῆς ἀρετῆς ἀγωνίζεσθαι, ἐὰν θέλωμεν. Ἔχομεν τοσούτων ἁγίων ὑποδείγματα καὶ παλαιῶν καὶ νεωτέρων, ἅτινα καθίστανται εἰς ἡμᾶς ἔλεγχος πρὸς πολλὴν ἡμῶν αἰσχύνην καὶ καταφρόνησιν. Βλέπομεν γὰρ νέους εὐγενεῖς καὶ βασιλέων υἱοὺς καὶ ἀπογόνους, οἵτινες οὐ μόνον δόξαν καὶ πλοῦτον καὶ πᾶσαν σαρκικὴν ἡδυπάθειαν κατεφρόνησαν, ἀλλὰ καὶ τοὺς φιλτάτους γονεῖς αὐτῶν κατέλιπον, καὶ αὐτὴν (τὸ θαυμασιώτερον) τὴν ἠγαπημένην αὐτῶν σύζυγον, διὰ τὴν ἀγάπην τοῦ ποιητοῦ καὶ σωτῆρος ἡμῶν. Τοῦτο δὲ τὸ ἐθελούσιον διαζύγιον ὑπέμειναν καὶ ἄλλοι δοῦλοι τοῦ οὐρανίου βασιλέως Χριστοῦ, στερηθέντες πασῶν τῶν σαρκικῶν ἀπολαυσεων, καὶ τὸν ἔνθεον ἔρωτα προτιμήσαντες ἀλλὰ πλέον τῶν ἄλλων κατώρθωσεν ὁ πτωχὸς τῷ σώματι, τῇ δὲ ψυχῇ πλουσιώτατος Ἀλέξιος, ὁ

τοῦ Θεοῦ ὄντως ἄνθρωπος, καὶ δοῦλος αὐτοῦ γνησιώτατος, ὅστις διέτριψε τοσούτους χρόνους ἐν τῇ οἰκίᾳ αὐτοῦ, ὑπὸ μὲν τῶν συγγενῶν ἀγνοούμενος, ὑπὸ δὲ τῶν ὑπηρετῶν αὐτοῦ ἐμπαιζόμενος. Ἀλλὰ πάντα ταῦτα ὑπέμεινεν ὁ γεναῖος ἀγωνιστὴς ἀναλογιζόμενος τὴν πλουσίαν ἀμοιβὴν καὶ τὸν πολύτιμον στέφανον, ὃν ἔμελλεν αὐτῷ ἀνταποδώσειν ὁ βασιλεὺς τῆς δόξης εἰς τὸν Παράδεισον· διὸ καὶ ἀπηρνήθη τελείως τὸν ἔξω ἄνθρωπον καὶ ἀράμενος τὸν σωτήριον σταυρὸν τῶν θλίψεων, ἠκολούθησε τῷ Δεσπότῃ ἀγαλλιώμενος. Καὶ νῦν ἐν οὐρανοῖς, χάριν τῆς ἐπὶ γῆς προσκαίρου κακοπαθείας καὶ θλίψεως, ἀπολαύει αἰώνιον εὐφροσύνην καὶ ἄρρητον ἀγαλλίασιν καὶ τιμὴν καὶ δόξαν καὶ βασιλείαν ἀδιάδοχον· δικαίως καὶ πρεπόντως· διότι ὅστις νικήσει τὴν σαρκικὴν φιλαυτίαν καὶ ὅλον αὐτῆς τὸν στρατὸν, ἤγουν ὅλα τὰ πάθη τοῦ σώματος καθυποτάξας αὐτὰ τῷ πνεύματι, κατὰ τὴν εὐαγγελικὴν ἐντολὴν, οὗτός ἐστιν ἄξιος ἐπαίνων καὶ ἐγκωμίων, πολὺ πλέον παρὰ τὸν βασιλέα Ἀλέξανδρον, καὶ τοὺς Καίσαρας, καὶ τοὺς λοιποὺς μονάρχας, ὅσοι τὸν κύσμον ἐξουσίασαν. Διότι οἱ ἐνάρετοι δοῦλοι τοῦ Θεοῦ νικῶσι τὰ ψυχοκτόνα πάθη τῆς σαρκὸς, καὶ καταβάλλουσι τοὺς δαίμονας ὅθεν καὶ δικαίως παρὰ Θεοῦ ἀντιδοξάζονται, ἀπολαμβάνοντες παρ' αὐτοῦ βασιλείαν ἀδιάδοχον καὶ ἀεὶ διαμένουσαν. Τούτου τοῦ θαυμαστοῦ Ἀλεξίου τὸν βίον, ἀγαπητοὶ ἀδελφοί, βούλομαι σήμερον διηγήσασθαι, καὶ προσέχετε ἀκριβῶς, ἵνα λάβητε πολλὴν τὴν ὠφέλειαν, διότι ἄλλος βίος ἁγίου οὐκ ἔστι παρὰ τοῦτον κατανυκτικώτερος ἅμα καὶ ὡραιότερος.

Κατὰ τοὺς χρόνους τῶν εὐσεβεστάτων βασιλέων Ἀρκαδίου καὶ Ὀνωρίου, ἐν ἔτει τπ'. (380), ὑπῆρχεν εἰς τὴν Ρώμην ἄρχων τις ὀνόματι Εὐφημιανός· ἄνθρωπος πλούσιος μὲν τὰ σωματικὰ ἀγαθά, πλουσιώτερος δὲ τὰ ψυχικά, καὶ πλεῖστα ἐνάρετος καὶ θαυμάσιος, ἐργάτης ἐπιμελὴς καὶ ἄοκνος τοῦ μυστικοῦ ἀμπελῶνος τοῦ σωτῆρος Χριστοῦ, οὗτινος πάσας τὰς ἐντολὰς ἐσπούδαζε φυλάττειν ἀπαρασάλευτα, ἐξαιρέτως δὲ κατὰ τὴν ἐλεημοσύνην ὑπῆρχεν ἀμίμητος, διανέμων καθ' ἑκάστην ἀφθόνως εἰς τοὺς ἐνδεεῖς τοῦ πλούτου τὰς χάριτας· ἔτρεφε πεινῶντας, ἐνέδυε γυμνοὺς, ὑπεδέχετο ξένους, καὶ τούτους ἐφιλοξένει καὶ εὐηργέτει πλουσιοπαρόχως, καὶ ἁπλῶς εἰπεῖν, ὁ εὐλογημένος αὐτοῦ οἶκος ὑπῆρχε λιμὴν τῶν πενήτων καὶ καταφύγιον. Εἶχε δὲ καὶ ὑπηρέτας πολλοὺς χρυσοζώνους καὶ ἐνδεδυμένους μὲ ἱμάτια λαμπρὰ καὶ πολύτιμα· αὐτὸς δὲ ὁ ἀείμνηστος ἔτρωγε πάντοτε μετὰ τὴν ἐννάτην ὥραν ἅπαξ τῆς ἡμέρας, καὶ πρῶτον μὲν συνήθροιζεν ἀνθρώπους πτωχοὺς, ὅσους εὕρισκεν εἰς τὴν ἀγοράν, καὶ παρατιθεὶς τράπεζαν, ὑπηρέτει ἰδίαις χερσὶν αὐτός, ὅπως ἔχει μισθὸν περισσότερον. Τῶν δὲ συγγενῶν καὶ φίλων αὐτοῦ τινὲς δι' ἀ-

νοησίαν ἔψεγον αὐτὸν πολλάκις, λέγοντες, ὅτι πράττει πρᾶγμα ἀπρεπὲς ὑπηρετῶν πένητας ἀνθρώπους τοιοῦτος ἄρχων περιφανέστατος· ἀλλὰ τοῦτο τοῖς ὑπηρέτας ἀνήκει, κἀκεῖνοι ποιείτωσαν τὰ δέοντα. Ὁ δὲ πρὸς αὐτοὺς μετὰ ταπεινώσεως ἀπεκρίνατο λέγων· «Οὗτοί εἰσιν ἀδελφοὶ τοῦ Κυρίου μου, ὅστις προσέταξεν εἰς τὸ ἱερὸν εὐαγγέλιον, ἵνα τούτους ἀγαπῶμεν, καὶ ὅσην εὐεργεσίαν ποιήσωμεν εἰς αὐτούς. αὐτὸς ἡμᾶς ἀνταμείβει τὴν χάριν πλουσιοπάροχον. » Ὑπῆρχε δὲ καὶ ἡ σύζυγος αὐτοῦ, Ἀγλαΐς ὀνόματι, γυνὴ εὐλαβὴς καὶ ἀγαθή, καὶ ἦσαν καὶ οἱ δύω πορευόμενοι ἄμεμπτοι τὴν ὁδὸν Κυρίου, πλὴν εἶχον λύπην, διότι ἦσαν ἄτεκνοι, μὴ γεννήσαντες παιδίον διάδοχον τοῦ γένους καὶ τῆς περιουσίας αὐτῶν. Ὅθεν ἐδέοντο τοῦ Δεσπότου Χριστοῦ μετὰ πίστεως, ἵνα δώσῃ τέκνον αὐτοῖς κατὰ τὴν εὐχὴν αὐτῶν. Ὁ δὲ Κύριος ἐπήκουσεν αὐτῶν τῆς δεήσεως· καὶ συλλαβοῦσα ἡ Ἀγλαΐς, ἐγέννησεν υἱὸν καὶ ὠνόμασαν αὐτὸν Ἀλέξιον. Ἐγένετο λοιπὸν πολλὴ χαρὰ εἰς τὴν οἰκίαν ἐκείνην καὶ ἄμετρος ἀγαλλίασις. Ἀφ' οὗ δὲ τὸ παιδίον ἀπεγαλάκτισαν, παρέδωκαν αὐτὸ εἰς διδασκάλους, καὶ ἐδιδάσκετο μέχρις ἦλθεν εἰς ἡλικίαν νόμιμον. Καὶ ἐπειδὴ εἶχεν ὀξύνοιαν καὶ εὐφυΐαν, ἔμαθεν εἰς ὀλίγον καιρὸν πᾶσαν παιδείαν ἐκκλησιαστικήν τε καὶ κοσμικήν, καὶ ἀπέβη σοφώτατος. Ὅθεν γνωρίσας τὸ μάταιον τοῦ κόσμου καὶ ἄστατον, καὶ τῆς ψυχῆς τὴν ἀθανασίαν, ἐβουλεύσατο βουλὴν ἀγαθήν, ἵνα ἀπαρνηθῇ τὰ πρόσκαιρα καὶ εὐμάραντα ἀγαθὰ τῆς παρούσης ζωῆς, ὅπως κληρονομήσῃ τὰ ἄφθαρτα καὶ αἰώνια. Ταῦτα μελετῶν καθ' ἑκάστην, ὁ ἐκ Θεοῦ πεφωτισμένος καὶ πάνσοφος Ἀλέξιος, ἐνεδύθη ῥάσον τρίχινον κρυφίως τῶν γονέων του· καὶ τοῦτο μὲν ἐφόρει κατάσαρκον, ἔξωθεν δὲ περιεβάλλετο μεταξωτὰ καὶ χρυσοΰφαντα, ὅπως μηδεὶς περὶ αὐτοῦ ὑποψίαν τινὰ λάβῃ. Οἱ δὲ γονεῖς ἀγνοοῦντες τὴν ἔνθεον αὐτοῦ γνώμην, ἐσπούδαζον αὐτὸν εἰς γάμον συνάψαι, λίαν ποθοῦντες ἰδεῖν ἀπογόνους. Ἐρευνήσαντες οὖν εἰς τὴν Ρώμην, εὗρον κόρην ὡραίαν καὶ πάγκαλον ὁμοίαν αὐτῷ καὶ πλουσίαν καὶ εὐγενῆ ἐκ γένους βασιλικοῦ. Ὁ δὲ Ἀλέξιος εἶχε τὴν καρδίαν ἀνυψωμένην εἰς τὰ οὐράνια καὶ οὐδέποτε περὶ ἐπιγείων ἐφρόνει, ἀλλὰ καθ' ἑκάστην προσηύχετο μυστικῶς πρὸς τὸν κρυφιογνώστην Θεὸν, καὶ δάκρυα ποταμηδὸν, ἔρρεε δεόμενος, ὅπως αὐτὸν διασώσῃ τῶν παγίδων τοῦ κοσμοκράτορος διαβόλου, καὶ φωτίσῃ πρὸς τὸ συμφέρον. Καὶ τοιαῦτα μὲν ἔλεγε προσευχόμενος σχεδὸν δι' ὅλης τῆς νυκτὸς, τὴν ἡμέραν δὲ πάλιν ἔτρεχεν εἰς τὰς ἐκκλησίας χάριν προσκυνήσεως, καὶ τοῖς πτωχοῖς ἐμοίραζεν ἐλέη φανερῶς καὶ ἀποκρύφως· ἵνα καὶ αὐτοὶ παρακαλῶσιν ὑπὲρ αὐτοῦ τὸν Κύριον, ὅπως τύχῃ σωτηρίας. Πρὸς δὲ τοὺς γονεῖς ἔλεγεν, ὅτι τὸν γάμον οὐ

στέργει, διότι ἔχει φροντίδας καὶ μέριμνας πολλάς. Ἀλλ' αὐτοὶ ἐπαραβίασαν αὐτὸν πρὸς ὑπακοήν, λέγοντες, ὅτι ἡ νύμφη ὑπῆρχεν ἤδη ἐκλελεγμένη, καὶ τοιαύτην ἄλλην ὁμοίαν ὕστερον οὐχ εὑρήσουσιν. Ὅθεν μὴ δυνάμενος ἐναντιωθῆναι πρὸς τοὺς γονεῖς, ἔστερξε μὲν κατὰ τὸ φαινόμενον, καὶ ἐγράφη τὸ συνοικέσιον, ἔσωθεν ὅμως ἐμελέτα κατὰ διάνοιαν, ἵνα φύγῃ δραπετεύσας εἰς ξένον τόπον, ὅπως φυλάξῃ τὴν παρθενίαν ἄφθορον. Ὡς οὖν ἦλθεν ἡ ἡμέρα τῆς νυμφεύσεως, ἀπῆλθον εἰς τὸν ναὸν τοῦ ἁγίου Βονιφατίου καὶ ἐστεφάνωσαν τὸ ἀνδρόγυνον. Ἔπειτα μετὰ χορῶν καὶ τυμπάνων καὶ ἄλλων μουσικῶν ὀργάνων, διῆγον ὅλην τὴν ἡμέραν εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ γαμβροῦ χαίροντες οἵ τε ἄρχοντες τοῦ παλατίου καὶ οἱ συγγενεῖς καὶ φίλοι τῶν νεογάμων κατὰ τὸ σύνηθες. Τὸ ἑσπέρας δὲ μετὰ τὸ δεῖπνον ἀνεχώρησαν ἐπευχηθέντες τοῖς νεονύμφοις· καὶ τούτους οἱ γονεῖς ἕως εἰς τὸν νυμφικὸν θάλαμον συνοδεύσαντες ἀπεχαιρέτισαν. Ὁ δὲ νέος ἀφοῦ ἔμεινε μετὰ τῆς νύμφης, προσηύχετο ὥραν πολλήν, ἕως οὗ ἐκοιμήθησαν ἅπαντες οἱ ἐν τῷ οἴκῳ, καὶ τότε τυλίξας τὸ δακτυλίδιον εἰς τὴν ζώνην του, (ἦσαν δὲ καὶ τὰ δύο πολύτιμα πράγματα) παρέδωκε τῇ κόρῃ λέγων: «Λάβε ταῦτα φιλτάτη, καὶ φύλαξον, καὶ ὁ Θεὸς ἔστω ἐν τῷ μέσῳ ἡμῶν ἕως ἂν οἰκονομήσῃ ἡ χάρις αὐτοῦ περὶ ἡμῶν ἄλλο τι νεώτερον.» Ταῦτα εἰπὼν ἀπῆλθεν εἰς τὸ δωμάτιον αὐτοῦ καὶ ἔλαβε χρυσίον καὶ λίθους τιμίους, καὶ μαργαρίτας, ὅσα ἐδύνατο, καὶ ἐκδυθεὶς τὰ χρυσοΰφαντα φορέματα, ἐφόρεσε πτωχὰ καὶ κατεσχισμένα, καὶ ἐξελθὼν τῆς πόλεως κατέβη εἰς τὴν θάλασσαν. Ἐκεῖ δὲ Θεοῦ εὐδοκοῦντος, εὑρίσκει πλοῖον ἀναχωροῦν αὐτῇ τῇ ὥρᾳ εἰς Συρίαν καὶ ἐξέπλευσεν. Ὡς δὲ ἔφθασαν εἰς τὴν Λαοδικείαν, ἐξῆλθε τοῦ πλοίου, καὶ διὰ ξηρᾶς ἐπορεύθη εἰς τὴν Ἔδεσσαν. Ἐκεῖ δὲ εὗρε τὸν περίφημον ναόν, ὅπου ὑπῆχεν ἡ ἀχειροποίητος εἰκὼν τοῦ Δεσπότου Χριστοῦ, ἣν αὐτὸς ἔστειλε τῷ Αὐγάρῳ διὰ τοῦ Ἀνανίου, (ὡς φαίνεται ἐν τῷ Συναξαριστῇ τῆς 16 Αὐγούστου.) Ταύτην ἰδὼν ὁ Ἀλέξιος ἔλαβε πολλὴν ἀγαλλίασιν, καὶ διαμοιράσας εἰς τοὺς πτωχοὺς τὸ χρυσίον καὶ τοὺς πολιτίμους λίθους, ἔμεινεν εἰς ἐκεῖνον τὸν ναὸν ἐνδεδυμένος ὡς εἷς τῶν πενήτων, παλαιὰ καὶ ἄχρηστα ἱμάτια, ἵνα βλέπῃ καθ' ἑκάστην τὸν πολυπόθητον χαρακτῆρα τῆς τοῦ Δεσπότου μορφώσεως, καὶ ζητῶν ἐλεημοσύνην παρὰ τῶν εὐσεβῶν χριστιανῶν, ἐξόδευεν ἐκ τῶν χρημάτων ὀλίγα καὶ ἠγόραζεν ἄρτον πρὸς τὴν ἀναγκαίαν ζωοτροφίαν, τ' ἄλλα δὲ διεμοίραζε τοῖς πτωχοῖς. Αὐτὸς δὲ ὅλην τὴν νύκτα προσηύχετο καὶ πᾶσαν Κυριακὴν μετελάμβανε τῶν θείων Μυστηρίων. Τόσον δὲ ἐταλαιπωρήθη ἐκ τῆς πολλῆς ἐγκρατείας, ὥστε ἠφανίσθη πᾶσα ἡ ὡραιότης τοῦ προσώπου αὐτοῦ, καὶ ἡ ὄψις ἐμελάνισεν, ἡ σὰρξ ἐξηράνθη,

οἱ ὀφθαλμοὶ ἐβάθυναν, καὶ μόνον τὸ δέρμα ἔμεινε καὶ τὰ ὀστᾶ.

Οἱ δὲ γονεῖς αὐτοῦ, ἀφοῦ ἦλθεν ἡ ἡμέρα, καὶ τὸν μὲν Ἀλέξιον οὐχ εὗρον ἐν τῷ θαλάμῳ, μόνην δὲ τὴν νύμφην σκυθρωπὴν καὶ περίλυπον, μαθόντες τὴν ἀνέλπιστον τοῦ παιδὸς ἀναχώρησιν, ἐθρήνουν καὶ ἔτυπτον τὸ στῆθος πικρῶς ὀλολύζοντες· ἔπειτα ἰδόντες ὅτι τὰ δάκρυα οὐδὲν ὠφελουσιν, ἔστειλαν ἀνθρώπους ἵνα ζητήσωσιν εἰς διαφόρους τόπους καὶ χώρας, ἐξετάζοντες ἐπιμελῶς μήπως τοῦτον εὕρωσι. Κἀκεῖνοι μετὰ σπουδῆς ἀπελθόντες καὶ ἐξετάζοντες ἀκριβῶς εἰς πόλεις καὶ χώρας πολλάς, οὐδὲν ἔμαθον περὶ αὐτοῦ. Ἀπῆλθον δέ τινες αὐτῶν καὶ εἰς τὴν Ἔδεσσαν καὶ ἠρώτησαν· ἀλλ' οὐδεὶς ἐνόμιζεν ὅτι ὁ ζητούμενος ὑπῆρχεν ἐκεῖνος ὁ πάμπτωχος, βλέποντες αὐτὸν ἐν τοσαύτῃ εὐτελείᾳ· ἀλλὰ καὶ ἐλεημοσύνην αὐτῷ ἔδωκαν οἱ δοῦλοι αὐτοῦ, οὐδεὶς δ' αὐτὸν ἐγνώρισε διὰ τὴν πτωχείαν τοῦ ἐνδύματος καὶ τὴν ἀδυναμίαν τοῦ σώματος. Ὁ δὲ Ἀλέξιος κατανυγεὶς τὴν καρδίᾳ ἐδάκρυσε· καὶ δοξάζων τὸν Κύριον ἔλεγεν: «Εὐχαριστῶ σοι Θεέ μου, ὅτι μὲ ἠξίωσας ἵνα λάβω ἔλεος καὶ παρὰ τῶν πρώην ὑπηρετῶν μου.» Ἀφοῦ γοῦν οἱ ἀπεσταλμένοι περιελθόντες χώρας πολλὰς καὶ πάμπολλα μοναστήρια, ὑπέστρεψαν εἰς τὴν Ρώμην ἄπρακτοι· τότε μάλιστα ἐπληρώθη θρήνων καὶ ὀδυρμῶν, οὐ μόνον ὁ οἶκος τοῦ Εὐφημιανοῦ, ἀλλὰ καὶ οὕτως εἰπεῖν, ἅπας τόπος καὶ οἶκος τῆς πόλεως, καὶ αὐτὸ τὸ παλάτιον.

Πάντες οἱ φίλοι καὶ συγγενεῖς ἔκλαιον ἄνδρες τε καὶ γυναῖκες καὶ παῖδες ἀνήλικοι. Ἐθρήνουν οἱ γονεῖς αὐτοῦ ἀπαρηγόρητοι, καὶ πάντες οἱ τοῦ οἴκου ἐμαυροφόρεσαν, καὶ μάλιστα ἡ μήτηρ αὐτοῦ, ἥτις ἐκλείσθη εἰς ἓν τῶν δωματίων, σφαλίσασα καὶ τὴν θύραν καὶ τὰ παράθυρα, καὶ ἐκδυθεῖσα τὰ μαλακὰ ἱμάτια, ἐνεδύθη τρίχινα, στάκτην ἔβαλεν εἰς τὴν κεφαλήν, ἐκοιμᾶτο εἰς ψαθίον ἀνεπιμέλητα, θρηνοῦσα καθ' ἑκάστην τοῦ φιλτάτου υἱοῦ τὴν στέρησιν. Ἡ δὲ πάλιν ἄχαρις καὶ δύσμοιρος νύμφη πολὺ ἐλεεινότερον ἐθρήνει τὴν αἰφνηδίαν καὶ ἀπροσδόκητον δυστυχίαν· καὶ ἁπλῶς εἰπεῖν, οὐδεὶς ἔμεινεν ἀδάκρυτος εἰς ἐκεῖνον τὸν οἶκον τὸν πρώην μὲν περιχαρῆ τε καὶ πανευφρόσυνον, τότε δὲ περίλυπον καὶ βαρυπενθῆ. Οὕτως αὐτοὶ μὲν εἶχον θλῖψιν σαρκικὴν θρηνοῦντες ἀπαραμύθητοι, ὁ δὲ μακάριος Ἀλέξιος ἔχαιρε πνευματικῶς ἐν τῇ ξενιτείᾳ, δοξάζων τὸν Κύριον, ὅστις ἐλύτρωσεν αὐτὸν ἀπὸ τῶν φροντίδων τοῦ βίου καὶ διεφύλαξεν ἄγνωστον, ἵνα μὴ περιπλεχθῇ εἰς δυσκολίας ὁ πόθος αὐτοῦ. Ἐποίησεν οὖν εἰς τὸν νάρθηκα τοῦ ναοῦ ἐκείνου τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου, χρόνους 17, διάγων πολιτείαν θεάρεστον. Ὅθεν οἱ ἐγχώριοι ἐτίμων αὐτὸν ὡς ἅγιον, βλέποντες τὸν ἔνθεον αὐτοῦ βίον. Αὐτὸς δὲ φοβούμενος μὴ στερηθῇ τῆς οὐρανίου δόξης, δοξαζόμενος προσκαίρως ἐπὶ

τῆς γῆς ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων, ἐμελέτησεν ἵνα μεταβῇ εἰς ἄλλον τόπον ἄγνωστον. Καὶ ἀπελθὼν εἰς τὸν λιμένα, εὗρε πλοῖον ἀπερχόμενον εἰς τὰ μέρη τῆς Κιλικίας, καὶ ἐπέβη εἰς αὐτό, σκοπῶν ἀπελθεῖν εἰς Ταρσόν, ὅπου ἦν ναὸς τοῦ ἁγ. Παύλου περίφημος. Ἀλλὰ μετὰ πολλὰς ἡμέρας, ὧδε κακεῖσε περιφερόμενοι εἰς τὸ πέλαγος, ἔφθασαν εἰς τὴν Ρώμην καὶ μὴ θέλοντες· τοῦτο δὲ ὑπῆρχεν οἰκονομία Θεοῦ, καὶ ὁ ἅγιος ἐγνώρισεν. Ὅθεν ἵνα μηδὲ ξένους ἄλλους πλέον ἐπιβαρύνει, βουλεύεται βουλήν, ἵνα παροικήσῃ εἰς τὴν πατρικὴν αὐτοῦ οἰκίαν ἄγνωστος ἕως τέλους· ὅπως ἔχει καὶ μείζονα τὸν μισθὸν τῆς ὑπομονῆς. Ἀπελθὼν οὖν εἰς τὴν ἐκκλησίαν προσηύξατο τῷ Θεῷ, δεόμενος ὅπως αὐτὸν ἐνισχύσῃ πρὸς τελείωσιν τοῦ μελετωμένου. Προσκυνήσας δὲ καὶ εἰς ἄλλας ἐκκλησίας, ὑπήντησε τῷ Πατρὶ ἐρχομένῳ ἀπὸ τῶν ἀνακτόρων μετὰ πολλῆς συνοδίας κατὰ τὴν ἀξίαν αὐτοῦ, καὶ προσκυνήσας ἕως ἐδάφους εἶπε ταῦτα : «Παρακαλῶσε, κράτιστε ἀρχόντων, ποίησον ἔλεος μετ' ἐμοῦ τοῦ ξένου καὶ παναπόρου, ἄφες με παροικῆσαι εἰς μίαν τινὰ γωνίαν τοῦ παλατίου σου, καὶ τρέφεσθαι ἀπὸ τῶν ψυχίων τῶν πιπτόντων ἐκ τῆς τραπέζης τῶν δούλων σου· ὁ δὲ Θεὸς εὐλογῆσαι τὸν οἶκόν σου διὰ ταύτην τὴν εὐσπλαγχνίαν σου, καὶ δῴη σοι τὴν οὐράνιον βασιλείαν· κἂν ἔχῃς καὶ συγγενῆ τινα διατρίβοντα εἰς τὴν ξενιτείαν, ἀξιῶσαι σε ὁ Κύριος ἰδεῖν αὐτὸν καὶ ἀπολαῦσαι, ὡς ἐπιθυμεῖ ἡ καρδία σου.» Ταῦτα ἀκούσας ὁ ἄρχων ἐδάκρυσεν, ἐνθυμηθεὶς τὸν υἱόν του· καὶ εὐσπλαγχνισθεὶς ἐδέξατο τὸν πένητα. Καὶ προσκαλεσάμενος ἕνα τῶν ὑπηρετῶν, ὃν εἶχεν ἐπιμελέστατον, παρέδωκεν αὐτῷ τὸν Ἀλέξιον, ἐπιτάξας ἵνα περιθάλπῃ τὸν ξένον. Καὶ ὁ θεράπων παραλαβὼν τὸν Ἀλέξιον εἰσήγαγεν εἰς οἴκημα μικρόν, ὅπερ ἔτυχε κείμενον οὐ μακρὰν τοῦ δωματίου τῆς γυναικὸς αὐτοῦ. Ὁ μὲν οὖν Εὐφημιανὸς ἔπεμπεν αὐτῷ καθ' ἑκάστην ἐκ τῶν βρωμάτων τῆς ἰδίας αὐτοῦ τραπέζης. Ὁ δὲ Ἀλέξιος ἐγεύετο τροφῆς μόνον κατὰ πᾶσαν Κυριακήν, ἀφ' οὗ ἐκοινώνει τῶν Ἀχράντων Μυστηρίων· ἡ δὲ τροφὴ ἦν ἄρτος καὶ ὕδωρ καὶ ταῦτα σύμμετρα, μόνον ἵνα μὴ ἀποθάνῃ διὰ τὴν ἄμετρον ἐγκράτειαν· προσηύχετο δὲ καὶ ὅλην τὴν νύκτα καὶ τὰς ἡμέρας τὸ πλεῖστον μέρος. Βλέπων οὖν ὁ φθονερὸς καὶ μισάνθρωπος Δαίμων τὴν καρτερίαν αὐτοῦ τὴν θαυμάσιον, ἔτριζε τοὺς ὀδόντας, καὶ ἔσπειρε δεινοὺς καὶ μεγάλους πολέμους, ὅπως αὐτὸν ἀναγκάσῃ ἀποβαλεῖν τὴν ἀνείκαστον ἣν εἶχεν ὑπομονήν. Καὶ πρῶτον μὲν παρόξυνε τοὺς δούλους εἰς τὸ πειράζειν αὐτὸν καὶ ἐνοχλεῖν· καὶ ἄλλοι μὲν ἐλοιδόρουν καὶ ἐῤῥάπιζον αὐτόν, ἕτεροι δὲ κατέχεον ἐπ' αὐτοῦ τῶν ἀγγείων τὰ ἀποπλύματα, καὶ ἄλλας ὕβρεις καὶ παροινίας πολλὰς ἔπραττον εἰς αὐτὸν ἄνθρωποι τρυφῶντες καὶ ἀτακτοῦντες εἰς οἰκίαν μεγάλην· τὸν δὲ διωρισμένον

αὐτοῦ φροντιστὴν πολλάκις ἐλάνθανον ἢ καὶ παρήκουον νουθετοῦντα. Αὐτὸς δὲ ὁ ἀείμνηστος ὑπέμεινε πάντα σιωπῶν, καὶ γινώσκων ὅτι ἐκ δαιμονικῆς ἐνεργείας ἐγίνοντο, καὶ πώποτε οὔτ' ἐγόγγυσεν, οὔτε λόγον εἶπε κατ' αὐτὸν ἁρπεπῆ μόνον τὸν δεσπότην Θεὸν ἱκέτευεν, ἵνα μέχρι τέλους ὑπομονὴν αὐτῷ παρέχῃ, μήπως ζημιωθῇ τὸν μισθὸν τῆς ἀνταποδώσεως. Οὐ μόνον δὲ τοῦτον εἶχε τὸν πόλεμον ὁ ὅσιος, ἀλλὰ καὶ ἕτερον χαλεπώτερον. Τὸ παράθυρον τοῦ δωματίου τῆς νύμφης ἔβλεπε πρὸς τὸ κελίον τοῦ ὁσίου, διότι ἡ νύμφη, ὡς ἄλλη νέα Ῥούθ, οὐκ ἠθέλησεν ἐπανελθεῖν εἰς τὸν οἶκον τοῦ πατρὸς αὐτῆς, ἀλλὰ μετὰ τῆς πενθερᾶς συνεκάθητο, καὶ συνέκλαιον ἀμφότεραι πολλάκις ὀδυρόμεναι ἡ μὲν τὴν χηρείαν, ἡ δὲ τοῦ φιλτάτου καὶ μονογενοῦς υἱοῦ τὴν ὀρφανίαν καὶ στέρησιν, καὶ οὔτε τὸ μάκρος τοῦ χρόνου, οὔτε αἱ παρὰ τῶν συγγενῶν καὶ φίλων παντοῖαι παρηγορίαι ἠδύναντο καταπραῦναι τὸ πολὺ τῆς θλίψεως αὐτῶν· ἀλλ' ὅσον ὁ χρόνος παρήρχετο μηδαμόθεν φέρων μηδεμίαν ἀγγελίαν περὶ τοῦ ποθουμένου, τοσοῦτον αἱ καρδίαι αὐτῶν πρὸς τὸν ἐκείνου πόθον ἀνεφλέγοντο. Καὶ ἤκουσε πολλάκις ὁ ἅγιος τὴν σύζυγον θρηνωδοῦσαν κατὰ τὸ ἔθος τῶν γυναικῶν, καὶ λέγουσα τοιαῦτα τινά: «Οὐαί μοι τῇ νύμφῃ καὶ κακονύμφῃ καὶ ζώσῃ χήρᾳ! φεῦ μοι τῇ παναθλίᾳ καὶ κακοδαίμονι! Ποῦ ἄρα διατρίβει ὁ ἠγαπημένος μου σύζυγος; τί ἔπαθες νυμφίε μου φίλτατε, πῶς ἐφάνης οὕτω σκληροκάρδιος εἰς ἐμὲ τὴν τάλαιναν; τί με τοσοῦτον ἐμίσησας; Ἂν εἶχες σκοπὸν ἐγκαταλιπεῖν με φυγὼν παρευθύς, τί καὶ ὅλως μ' ἐνυμφεύεσο; διατί μ' ἔῤῥιπτες εἰς βασάνους, καὶ ὀδυνῶμαι τοσούτους χρόνους; διατί κἂν οὐδὲ μικρόν μοι γραμμάτιον ἔστειλες, ἀναγγέλων ποῦ καὶ πῶς διάγεις εἰς τὴν ξένην γῆν, καὶ νουθετῶν με, τί γένωμαι, ποῦ πορεύσομαι; Σὺ δ' οὐδὲ τοσαύτην φροντίδα ἔλαβες περὶ ἐμοῦ, ἀλλ' ἀφ' οὗ μ' ἐνυμφεύθης ματαίως, ἔπειτ' ἄφαντος ἐγένου μισήσας ὡς προδότιν. Ἀλλὰ σὺ μὲν οὕτως ὠμὸς ἐφάνης περὶ ἐμὲ καὶ ἀσυμπαθής· ἐγὼ δὲ πᾶν τοὐναντίον ποιήσω· μιμήσομαι τὴν ἄμωμον τρυγόνα καὶ ἄδολον, ἥτις ὅταν τὸν σύζυγον ἀπολέσῃ, οὔτε εἰς χλωρὸν κλαδίον κάθηται πλέον, οὔτε καθαρὸν ὕδωρ πίνει, οὔτε κελαδεῖ. Θρηνεῖ δὲ μόνον τὴν τύχην αὐτῆς, ἕως ἂν ἀποθάνῃ διὰ τὴν θλῖψιν. Οὕτω ποιήσω κἀγὼ ἡ δύστηνος καὶ ταλαίπωρος. Οὐ παύσομαι καθ' ἑκάστην θρηνοῦσα, ἕως ἂν ὑπὸ τῆς ὀδύνης τελευτήσω τὸν βίον.» Τοιαῦτα μὲν ἔλεγεν ἡ ὁμόζυγος. Ἡ δὲ Ἀγλαΐς ἔτι πλείονα ὀδυρομένη, καὶ ἀναλογιζομένη τὰς ὠδῖνας, τοὺς φόβους, τὰς βασάνους ὅσας ὑπέμεινε βαστάσασα τὸν υἱὸν ἐν τῇ κοιλίᾳ, καὶ γεννήσασα καὶ θρέψασα φιλοστόργως. Αὐτὸς δ' ἐξαίφνης ἀπαρνηθεὶς τὴν μητέρα προὐξένησεν εἰς αὐτὴν ὀδύνας καὶ θλίψεις πολὺ πικροτέρας καὶ

πλείονας καὶ διαρκεστέρας παρὰ τῆς γεννήσεως τὰς ὠδίνας.

Ταῦτα πάντα ἤκουε συχνάκις ὁ ἀήττητος ἀγωνιστὴς, καὶ ἐπόνει μὲν τὴν καρδίαν, καὶ ἐλυπεῖτο καὶ τὴν μητέρα καὶ τὸν πατέρα καὶ τὴν ὁμόζυγον, καὶ κατὰ τοῦτο μάλιστα βαρὺν ὁ πονηρὸς ἐπέφερεν αὐτῷ τὸν πόλεμον καὶ λίαν ὀδυνηρόν· Ἀλλ' ὁ ἅγιος ἐνθυμούμενος τὰ εὐαγγελικὰ τοῦ δεσπότου Χριστοῦ λόγια. «Ὁ φιλῶν πατέρα ἢ μητέρα ὑπὲρ ἐμὲ, οὐκ ἔστι μου ἄξιος». Ἀντέταττε κατὰ τῆς σαρκικῆς ἀγάπης τὸν ἔνθεον ἔρωτα, καὶ ὑπέμεινε τὸν φλογμὸν τῆς καρδίας ὁ καρτερόψυχος, πόθῳ πόθον ἀντωσάμενος, οὐχ ὡς ὑπάρχων πρὸς τοὺς γεννήτορας ἄσπλαγχνος καὶ ἀμείλικτος, ἀλλὰ πολὺ πλέον ὑπήκοος πρὸς τὸν πλάστην καὶ σωτῆρα· καὶ τούτου πολλάκις ἐδέετο μετὰ δακρύων ἵνα στηρίζῃ αὐτὸν εἰς τὴν ὑπομονὴν ἕως τέλους· ὁμοίως προσηύχετο καὶ ὑπὲρ τῶν γονέων καὶ τῆς συζύγου, ἵνα μὴ ἀποθάνωσιν ἀώρως ὑπὸ τῆς λύπης. Οὕτως λοιπὸν ὁ ἀείμνηστος διῆγεν εἰς τὸν πατρικὸν οἶκον ἀγνώριστος ἐν σκληραγωγίᾳ ταλαιπωρούμενος, ὑπὸ τοῦ ἐχθροῦ πολεμούμενος, ὑπὸ τῶν ἰδίων δούλων του ἐμπαιζόμενος, οὐχὶ δέκα ἡμέρας ἢ ἑκατὸν, ἀλλὰ χρόνους ὁλοκλήρους δεκαεπτὰ ὁ τῷ ὄντι ἀδαμάντινος, καὶ οὐχὶ σάρκινος. Καὶ τότε ἀπεκάλυψεν αὐτῷ ὁ Κύριος, ὅτι κατὰ τὴν ἐρχομένην Παρασκευὴν ἔμελλεν ἀναπαυθήσεσθαι ἀπὸ τῶν κόπων καὶ βασάνων. Ἐζήτησε λοιπὸν παρὰ τοῦ ὑπηρέτου χάρτην καὶ καλαμάριον, καὶ ἔγραψε πάντα τὰ κατ' αὐτόν· καὶ πρὸς πλείονα βεβαίωσιν ἔγραψε καὶ ὅσα κατ' ἰδίαν εἶπε πρὸς τὴν νύμφην ὅτε παρέδιδεν αὐτῇ τὴν ζώνην καὶ τὸ δακτυλίδιον καὶ ἕτερα ἀπόκρυφα πράγματα ὅσα μόνον οἱ γονεῖς ἐγνώριζον· εἰς δὲ τὸ τέλος ἔγραψε ταῦτα. «Δέομαι καὶ παρακαλῶ φιλόστοργοι γονεῖς μου, καὶ σὺ σεμνοτάτη σύζυγε μὴ ἀγανακτήσητε κατ' ἐμοῦ, διότι παρέσχον ὑμῖν τοσαύτην θλῖψιν καὶ βάσανον· καγὼ γὰρ ἤλγουν συλλυπούμενος ὑμῖν, καὶ πολλάκις ὑπὲρ ὑμῶν ἐδεήθην πρὸς Κύριον, ἵνα δίδωσιν ὑμῖν ὑπομονὴν, καὶ ἵνα τῆς αὐτοῦ βασιλείας ὑμᾶς ἀξιώσῃ· καὶ ἐλπίζω εἰς τὴν αὐτοῦ εὐσπλαγχνίαν ὅτι πληρωθήσεταί μου τὸ αἴτημα· ὅτι κἀγὼ δι' ἀγάπην αὐτοῦ, καὶ πρὸς ὑμᾶς ἐφάνην τοσοῦτον ἄσπλαγχνος καὶ πρὸς ἐμαυτὸν σκληρότερος· ἀλλὰ κάλλιον τὸ «Πᾶς πειθαρχεῖ τῷ Πλάστῃ καὶ Σωτῆρι μᾶλλον, ἢ τοῖς γονεῦσιν· ὅσῳ δὲ πλέον ὑμᾶς ἐλύπησα, τοσούτῳ πλείονα καὶ τὸν μισθὸν ἕξετε». Ταῦτα γράψας ἔμεινε προσευχόμενος ἕως ὥρας τῆς μεταστάσεως. Ἦν δὲ τότε τῆς Ρώμης ἀρχιεπίσκοπος Ἰννοκέντιος. Τούτου γοῦν ἐν μιᾷ τῶν ἡμερῶν ἐκείνων ἱερουργοῦντος ἐν τῷ ναῷ τῶν ἁγίων Ἀποστόλων, παρόντος καὶ τοῦ βασιλέως Ὀνωρίου καὶ τῶν λοιπῶν τῆς συγκλήτου, ἠκούσθη φωνὴ ἄνωθεν τοῦ θυσιαστηρίου λέγουσα ταῦτα. «Δεῦτε πρός με πάντες οἱ κοπιῶντες καὶ πεφορ-

»τισμένοι, καγὼ ἀναπαύσω ὑμᾶς». Ταῦτα ἀκούσαντες οἱ παρεστῶτες ἔφριξαν, καὶ πεσόντες κατὰ γῆς, ἔκραζον τὸ Κύριε ἐλέησον· καὶ πάλιν μετ' ὀλίγον ἠκούσθη καὶ ἑτέρα φωνὴ λέγουσα. «Τῇ παρασκευῇ πρωῒ ὁ ἄνθρωπος τοῦ Θεοῦ ἐξέρχεται ἐκ τοῦ σώματος, καὶ ζητήσετε αὐτὸν ἵνα ποιήσητε δέησιν ὑπὲρ τῆς πόλεως, ὅπως μείνητε ἀ;λαβεῖς». Καὶ λοιπὸν τῇ Πέμπτῃ ἑσπέρας, συνηθροίσθησαν ἅπαντες ἐν τῷ ρηθέντι ναῷ τοῦ ἁγίου Πέτρου, καὶ τελέσαντες ἀγρυπνίαν ὅλην τὴν νύκτα, ἱκέτευον ὅπως φανερώσῃ αὐτοῖς ὁ Κύριος, ποῦ εὑρήσουσι τὸν δοῦλον αὐτοῦ· ἦσαν δὲ παρόντες ὅ,τε πατριάρχης καὶ ὁ βασιλεὺς καὶ παρ' αὐτῷ ὁ Εὐφημιανός. Πρωΐας δὲ πάλιν ἠλθεφωνὴ λέγουσα. «Ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ Εὐφημιανοῦ ἐστὶν ὁ ἄνθρωπος τοῦ Θεοῦ.» Τότε λέγει πρὸς τὸν Εὐφημιανὸν ὁ βασιλεύς. «Εἰς τὴν οἰκίαν σου ἔχεις κεκρυμμένον τοιοῦτον θησαυρὸν ἀνεκτίμητον, καὶ οὐδὲν ἡμῖν ἐφανέρωσας;» Ὁ δὲ ἀπεκρίθη· «Ζῇ Κύριος ὁ Θεός μου, οὐδὲν ἐγίνωσκον ἕως σήμερον· ἀλλ' ὑπάγω δρομαῖος καὶ ἐρωτήσω τοὺς οἰκείους ἵνα εὕρωμεν τὸν ποθούμενον», Ἀπελθὼν οὖν ἡτοίμασε καθέδρας διὰ τὸν βασιλέα καὶ τὸν πατριάρχην, καὶ τοὺς λοιποὺς ἄρχοντας, ἐρχομένους εἰς τὴν οἰκίαν αὐτοῦ. Καὶ ἐξῆλθον πάντες οἱ θεράποντες αὐτοῦ μετὰ λαμπάδων καὶ θυμιαμάτων πρὸς ὑποδοχήν. Ὁ δὲ Εὐφημιανὸς ἠρώτησε τοὺς ὑπηρέτας, εἴ τινα γνωρίζουσιν ἄνθρωπον ἐνάρετον ἐν τῷ οἴκῳ παροικοῦντα· τότε ὁ ὑπηρέτης τοῦ Ἀλεξίου εἶπεν αὐτῷ. «Ὑπολαμβάνω Κύριέ μου, ὅτι οὗτος ἐστὶν ἐκεῖνος ὁ ξένος, ᾧ μὲ προσέταξας ὑπηρετεῖν, ὅτι μεγάλας ἀρετὰς καὶ θαυμάσια πράγματα εἶδον εἰς τοῦτον τὸν ἄνθρωπον. Νηστεύει πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ἑβδομάδος, καὶ τὴν Κυριακὴν κοινωνεῖ τῶν θείων Μυστηρίων· ἔπειτα τρώγει δύο οὐγγίας ἄρτου, καὶ πίνει ὀλίγον ὕδωρ, καὶ οὕτω διάγει πάντοτε· τὰ δὲ φαγητὰ ὅσα στέλλεις ἐκ τῆς τραπέζης σου δίδωσιν ἄλλοις πτωχοῖς· ἀγρυπνεῖ τὰς νύκτας ὅλας καὶ προσεύχεται, καὶ (τὸ θαυμαστότερον) ὑπομένει ἀταράχως τὰς ὕβρεις, ὅσας εἰς αὐτὸν ἐνίοτε ποιοῦσιν οἱ ἀναίσχυντοι ὑπηρέται, οἵτινες καὶ ἐρράπισαν αὐτὸν ἐκ συνεργείας τοῦ δαίμονος, καὶ τὰ σκεύη πλύνοντες κατέχεον ἐπ' αὐτὸν τὰ ἀποπλύματα, παροξύνοντες αὐτὸν εἰς θυμόν· ἀλλ' αὐτὸς ὑπέμεινεν ἅπαντα μηδόλως ὀργιζόμενος. Ταῦτα ἀκούσας ὁ Εὐφημιανὸς, ἔδραμεν εὐθὺς πρὸς τὸν ἅγιον καὶ ἐφώνησεν αὐτὸν ἐκ τρίτου, ὁ δὲ οὐδὲν ἀπεκρίνατο. Ὅθεν εἰσελθὼν εἰς τὸν οἰκίσκον, εὗρεν αὐτὸν κείμενον, καὶ τὸ πρόσωπον κεκαλυμμένον, εἰς δὲ τὴν δεξιὰν αὐτοῦ ἐκράτει χαρτίον, ὅπερ ἐπειράθη μὲν λαβεῖν ὁ Εὐφημιανός, ἀλλ' οὐκ ἐδυνήθη. Ὅθεν ἐπιστραφεὶς σπουδαίως ἀνήγγειλε τῷ βασιλεῖ τὰ γενόμενα, καὶ ὁ βασιλεὺς προσέταξεν εὐθὺς εὐτρεπίσαι κλίνην πολύτιμον, ὅπου ἔθηκαν τὸ ἅγιον λείψανον. Ἐ-

πειτα ἀπεκάλυψαν τὸ πρόσωπον αὐτοῦ, καὶ ἔλαμψεν ὡς ἄγγελος, ὥστε μόλις ἠδύναντο πρὸς αὐτὸν ἀτενίζειν. Τότε ὁ βασιλεὺς μετὰ τοῦ πατριάρχου κλίναντες τὰ γόνατα, καὶ ἀσπασάμενοι τὸ λείψανον τοῦ ἁγίου, εἶπον αὐτῷ μετὰ ταπεινώσεως· «Δεόμεθα δοῦλε Χριστοῦ, δὸς ἡμῖν τὸν χάρτην τοῦτον ἵνα γνῶμεν τίς εἶ· ναὶ ἄνθρωπε τοῦ Θεοῦ ἐπουράνιε, μὴ παρακούσῃς· ὅτι ἀρχηγοὶ τοῦ λαοῦ ἐσμὲν (εἰ καὶ ἁμαρτωλοί), ἐγώ τε καὶ ὁ ἀρχιερεὺς οὗτος, ὁ τοῦ δεσπότου Χριστοῦ δοῦλος γνήσιος». Ταῦτα ὡς εἶπον μετὰ δακρύων ἔδωκεν αὐτοῖς τὸ γράμμα ὁ ὅσιος. Οἱ δὲ λαβόντες ἐχάρησαν, καὶ γενομένης σιωπῆς, ἀνέγνωσαν αὐτὸ λαμπρᾷ τῇ φωνῇ εἰς ἐπήκοον πάντων. Ὡς οὖν ἐπληροφορήθη βεβαίως ὁ Εὐφημιανὸς ἐκ τῶν ἐν αὐτῷ γεγραμμένων μυστικῶν, ὅτι αὐτός ἐστιν ὁ Ἀλέξιος, ἀνεβόησε κλαίων πικρῶς καὶ διέρρηξε τὰ ἱμάτια αὐτοῦ, καὶ τὰς τρίχας ἀνέσπα, καὶ τὸ στῆθος ἔτυπτε, καὶ ῥίψας ἑαυτὸν ἐπὶ τοῦ ἱεροῦ λειψάνου, κατέρρεε δάκρυα κρουνηδόν, καὶ στενάζων ἐκ βάθους καρδίας ἔκραζεν : «Οἴμοι τέκνον γλυκύτατον ! διατί μοι τοιαύτην ἔδωκας θλῖψιν καὶ βάσανον ; Διὰ τοσούτων χρόνων μὲ ἔβλεπες καθ' ἑκάστην τὸν ἄθλιον μαυροφοροῦντα καὶ πενθοῦντα, καὶ ἐκ καρδίας στενάζοντα, πῶς οὐκ ἐφανερώθης εἰς ἐμὲ σπλαγχνισθείς ; ὦ ἀγάπη μου· ὦ παραμυθία τοῦ γήρως μου καὶ ἀνάπαυσις ! Οἴμοι ! τί πράξω πρότερον ὁ ταλαίπωρος ; τὸν θάνατόν σου πενθήσω ; ἢ πανηγυρίσω τὴν εὕρεσιν : Ἡ φύσις μὲ ἀναγκάζει θρηνεῖν, ἀλλὰ πάλιν οὐκ ἔξεστι κλαίειν τῶν ἁγίων τὴν κοίμησιν».

Ταῦτα καὶ ἄλλα πλείονα λέγοντος αὐτοῦ μετὰ φωνῶν ἰσχυρῶν, ἤκουσαν αἱ γυναῖκες τὸν θρῦλον· καὶ μαθοῦσαι ὅτι οὗτος ἦτο ὁ ποθούμενος, ὥρμησαν ἔξωτῶν θαλάμων ἀσκεπεῖς ὑπὸ τῆς σπουδῆς καὶ ἀνυπόδητοι· ἐπειδὴ δὲ ἐσυνήχθη πολὺς ὄχλος, ὃν οὐκ ἠδύνατο διασχίζειν, παρεκάλει τὸ πλῆθος ἡ μήτηρ (προπορευομένης τῆς νεάνιδος) τοιαῦτα κράζουσα: «Παραχωρεῖτε παρακαλῶ, δότε μοι τόπον ἵνα ἰδῶ τὸ ἠγαπημένον μου τέκνον· δότε μοι τόπον ἄνθρωποι, διὰ τοὺς οἰκτιρμοὺς τοῦΘεοῦ, ὅπως ἀποχαιρετίσω τὸν μονογενῆ μου υἱόν, τὸ φῶς τῶν ὀφθαλμῶν μου· δότε μοι τόπον φιλόχριστοι, ὅπως ἀσπασθῶ κἂν νεκρὸν τὸ ἐμὸν ἀποκύημα.» Φθάσασα δὲ πρὸς τὸ τίμιον ἐκεῖνο καὶ ἅγιον λείψανον, ἐπέρριψεν ἐπάνω αὐτοῦ ἑαυτήν, δάκρυα ρέουσα καὶ ποθεινῶς αὐτὸ καταφιλοῦσα, καὶ πικρῶς ἐτραγῴδει τὴν συμφοράν, λέγουσα·«Οἴμοι γλυκύτατέ μοι υἱέ, διατί μοῦ ἔδωκες τοσαύτην θλῖψιν, καὶ δὲν μὲ ἐλυπήθης τὴν τάλαιναν ; Ὦ τέκνον μου ποθεινότατον, πῶς εἶχεν ψυχήν, καὶ μὲ ἤκουες καθ' ἡμέραν κατακοπτομένην διὰ σέ, καὶ δὲν μὲ ἐσυνεπόνεις τὴν τάλαιναν ; Ὦ τῆς

σῆς καρτερίας, καὶ γενναιότητος! καὶ πῶς ὑπόφερες εὐγενέστατε τοσούτους χρόνους ὑπὸ τῶν δούλων σου ὑβριζόμενός τε, καὶ παρεινούμενος; Διατὶ δὲν μοῦ ἐφανερώθης, νὰ παύσουν αἱ θλίψεις μου, καὶ οἱ πόνοι μου;» Ταῦτα τῆς μητρὸς θρηνφδούσης, ἀρχίζει τὸ πένθος καὶ ἡ ὁμόζυγος, ἥτις ἔλεγε τόσα μυρολόγια, ἐκτραγφδοῦσα τὴν συμφοράν, καὶ χηρείαν της, ὅπου οὐ μόνον οἱ ἄνθρωποι, καὶ ἄλογα ζῶα, ἀλλὰ καὶ αὐτὰ τὰ ἀναίσθητα κτίσματα, τολμῶ νὰ εἴπω πῶς τὴν ἐσυμπόνεσαν καὶ μετ' αὐτῆς ἐδάκρυσαν. Ἐθρήνει λέγω ἀπαρηγότα, καταφιλοῦσα τὸ λείψανον, καὶ τὸ ἔπλυνε μὲ τὸν ποταμὸν τῶν δακρύων της· ἔτυπτε τὸ στῆθος· ἀνέσπα τὴν κόμην· τὰς σιαγόνας ἐξέσχιζε, καὶ μεγαλοφώνως ταῦτα ἐκραύγαζεν. «Οἴμοι φιλέρημέ μου τρυγών! διατί με τοσοῦτον ἐμίσησας, καὶ εἰς τέλος μὲ ἐγκατέλιπες; Τί πονηρὸν σοὶ ἐποίησα, καὶ μὲ ἀπαρνήθης τὴν τάλαιναν; Τοσούτους χρόνους ἤκουες τὴν θρηνολογίαν μου, καὶ δὲν μοῦ ἐφανερώθης οὔτε καθ' ὅλου μὲ ἐσυμπόνεσες; Οὐαί μοι τῇ δυστυχεῖ, καὶ τάλαινι! Φεῦ τῇ ἀθλίᾳ μου καὶ κακοδαίμονι! σήμερον ὕπανδρος, καὶ χήρα ἐφάνην ἄμοιρος. Τί νὰ θρηνήσω ἡ κακότυχος, πρότερον, πῶς εὗρον τὸν ἠγαπημένον μου νυμφίον, ἢ πῶς ἐχωρίσθην τοῦ συζύγου μου, καὶ ἔμεινα ἔρημος; Τριάκοντα καὶ τέσσαρες χρόνους, περιέμενον ἐκδεχομένη τὸν ἄνδρα μου, καὶ σήμερον τὸν εἶδον καθὼς δὲν ἤθελον. Τὴν ὥραν ταύτην ἐφάνην ψευδονύμφη καὶ χήρα ἡ ἄμοιρος. Δὲν περιμένω πλέον νὰ ἰδῶ τὸν νυμφίον μου ἡ κακότυχος! Ὦ ἥλιε λαμπρότατε! ὦ σελήνη, καὶ ἀστέρες πολύφωτοι! σκοτίσθητε σήμερον παρακαλῶ σας, καὶ συνθλιβῆτε μοι. Ὦ οὐρανὲ καὶ γῆ! ὦ πετεινὰ καὶ χόρτα! βοηθήσατέ μοι νὰ θρηνήσω τὴν χηρίαν καὶ ἀπορείαν μου. Ὦ πηγαὶ καὶ θάλασσαι! δανείσατέ μοι ὕδωρ τῇ κεφαλῇ μου, καὶ δότε τοῖς ὀφθαλμοῖς μου τοσαῦτα δάκρυα, νὰ δυνηθῶ νὰ κλαύσω τὴν δυστυχίαν μου πρὸς αὐτάρκειαν. Ὦ ἄνερ μου φίλτατε! νὰ ἦτο δυνατὸν νὰ ἐξέβαλον τὴν ψυχήν καὶ καρδίανμου τὴν ὥραν ταύτην, νὰ ἐγνώριζες τῆς ταλαιπώρου τὸν πόθον μου, καὶ τότε δὲν μοῦ ἐχρησίμευον φωναὶ καὶ δάκρυα, νὰ μαρτυροῦσι τὸν πόνον μου. Ὦ Χριστέ μου γλυκύτατε! δέομαι καὶ παρακαλῶ τὴν χάριν σου, λάβε τὴν ἀθλίαν ψυχήν μου, κατάταξον αὐτὴν μετὰ νυμφίου μου, διὰ νὰ σὲ προσκυνοῦμεν ὁμοῦ, καὶ νὰ σὲ δοξάζωμεν». Ἔκλαιον δὲ καὶ πάντες οἱ παρόντες, συμπονοῦντες ἐπὶ τῷ πάθει. δι' ὃ καὶ αὐτὰ σχεδὸν τὰ ἄψυχα συνεστέναζον. Οὕτω δὲ θρηνοῦντες γοερῶς τοὺς γονεῖς καὶ τὴν σύζυγον, καὶ προσκειμένους ἐπὶ τῆς κλίνης ὥραν ἱκανήν, πλησιάσαντες οἱ φίλοι καὶ συγγενεῖς οὐκ ἠδύναντο ἀποσπᾶσαι ἀπὸ τοῦ ἁγίου λειψάνου, καὶ μόλις ὁ βασιλεὺς καὶ ὁ πατριάρχης ἀπεχώρισαν αὐτοὺς προσελθόντες· καὶ προσέταξαν ἐπαρθῆναι τὴν κλί-

νην καὶ τεθῆναι εἰς τὸ μέσον τῆς πόλεως, ὅπως ἀσπασθῇ τὸν ἅγιον ὅλος ὁ λαὸς εἰς χάριτος μέθεξιν. Ἐκεῖ γοῦν ἐγένοντο ἐξαίσια θαύματα· κωφοὶ ἐλάλησαν, τυφλοὶ ἀνέβλεψαν, δαιμονῶντες ἰάθησαν, λεπροὶ ἐκαθαρίσθησαν, καὶ πᾶσα νόσος ἠλαύνετο καὶ ἔφευγε ἀπὸ τῶν πασχόντων, ὅσοι κατησπάζοντο τὸ ἱερὸν λείψανον. Ταῦτα βλέποντες οἱ παρεστῶτες, μᾶλλον ἐθαύμαζον, καὶ τὴν εὐλάβειαν ηὔξανον καὶ ἐδόξαζον τὸν Θεόν. Ὅθεν καὶ αὐτὸς ὁ βασιλεὺς καὶ ὁ πατριάρχης ἐβάστασαν τὴν κλίνην δι' εὐλάβειαν, ἵνα μετακομίσωσιν εἰς τὴν ἐκκλησίαν, ἠκολούθουν δὲ καὶ οἱ γονεῖς μετὰ τῆς νύμφης κλαίοντες· ἀλλ' οἱ ὄχλοι ἦσαν τόσον πολλοὶ ὥστε συνεθλίβοντο περὶ τὴν κλίνην καὶ οἱ βαστάζοντες αὐτήν, ὅτε ὁ βασιλεὺς καὶ ὁ ἀρχιερεὺς οὐκ ἠδύναντο προχωρεῖν. Ὅθεν ἐκέλευσε τοὺς ὑπηρέτας του ὁ βασιλεύς, ἵνα διασκορπίσωσι κατὰ γῆς νομίσματα χρυσᾶ τε καὶ ἀργυρᾶ, ὅπως δοθεὶς ὁ λαὸς εἰς τὰ χρήματα, μὴ παρεμποδίζῃ τοῦ λειψάνου τὴν πρόσδον ἀλλ' ἐκεῖνοι τοιαύτην εὐλάβειαν ἔδειξαν, ὥστε οὐδεὶς ἐπέβλεψεν εἰς τὰ χρήματα, μόνον εἰς τὸν ἅγιον εἶχον ὅλον τὸν πόθον προσηλωμένον. Τότε ὁ ἀρχιερεὺς ὑπέσχετο πρὸς ἅπαντας, ὅτι οὐ ταφήσεται τὸ ἅγιον λείψανον, ἕως ἂν αὐτὸ πάντες ἀσπασθῶσιν, ἁγιασμὸν ἐξ αὐτοῦ ἀρυόμενοι· καὶ οὕτω μετὰ βίας πεισθέντες παρεχώρησαν, καὶ μετεκομίσθη τὸ λείψανον εἰς τὴν ἐκκλησίαν, καὶ ἔμεινεν ἐκεῖ μίαν ἑβδομάδα. Καθ' ὅλας δὲ τὰς ἡμέρας ταύτας παρέμειναν καὶ οἱ γονεῖς μετὰ τῆς νύμφης ἄσιτοι, καὶ κλαίοντες ἀκαταπαύστως καὶ προσευχόμενοι. Ἔπειτα τοῦ βασιλέως προστάξαντος, ἡτοιμάσθη γλωσσόκομον ἀργυροῦν, καὶ ἐν αὐτῷ ἀποθέμενοι τὸ ἅγιον λείψανον ἔθαψαν ἐντίμως ἐν τῷ ναῷ τοῦ ἁγίου ἀποστόλου Πέτρου, ἐπιτελέσαντες μεγάλην πανήγυριν. Ἀνέβλυσε δὲ καὶ ὁ τάφος μῦρον εὐωδέστατον, καὶ ὅσοι ἀσθενεῖς ἐχρίσθησαν ἰατρεύθησαν.

Ἐκοιμήθη δὲ ὁ ὅσιος τῇ 17 Μαρτίου μηνὸς ἐν ἔτει 410 ἀπὸ Χριστοῦ, Ῥώμης μὲν βασιλεύοντος Ὀνωρίου, καὶ Μαρκιανοῦ ἀρχιεπισκοποῦντος, καθώς τινες γράφουσιν, ἕτεροι δὲ Ἰννοκεντίου. Κατὰ δὲ τὴν Κωνστατινούπολιν βασιλεύοντος Θεοδοσίου, υἱοῦ Ἀρκαδίου. Εἰς δόξαν Πατρός, Υἱοῦ, καὶ ἁγίου Πνεύματος, τῆς ὁμοουσίου Τριάδος καὶ ἀδιαιρέτου Θεότητος· ᾗ πρέπει κράτος, τιμὴ καὶ προσκύνησις πάντοτε, νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν. (1),

(1) Τὸν ἑλληνικὸν βίον αὐτοῦ συνέγραψεν ὁ μεταφραστής, οὗ ἡ ἀρχή· «Μνήμη δικαίων.» σώζεται ἐν τῇ τῶν Ἰβήρων μονῇ καὶ ἐν ἄλλαις· ἐν δὲ τῇ μεγίστῃ Λαύρᾳ σώζονται δύω βίοι αὐτοῦ, ὧν τοῦ ἑνὸς μὲν ἡ ἀρχὴ ἔστιν αὕτη «Ἔδει μέν, ὦ ἱερώτατε.» τοῦ δὲ ἑτέρου αὕτη «Ἐγένετο ἀνὴρ εὐσεβὴς ἐν τῇ Ῥώμῃ. »

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τῆς μετὰ φιλανθρωπίας ἐπενεχθείσης ἡμῖν φοβερᾶς ἀπειλῆς τοῦ σεισμοῦ κατὰ τοὺς χρόνους Κωνσταντίνου τοῦ βασιλέως.

Ὁ ὅσιος ΘΕΟΣΤΗΡΙΚΤΟΣ ὁ ὁμολογητὴς ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.

»Στήριγμα πιστοῖς καὶ μεταστὰς ἐκ βίου,
»Τὰς σὰς, Θεοστήρικτε, πρεσβείας δίδου.

Ὁ ἅγιος ὁσιομάρτυς ΠΑΥΛΟΣ ὑπὲρ τῶν ἁγίων εἰκόνων πυρὶ τελειοῦται.

»Ζῆλος διεξέκαυσε Παῦλον εἰκόνων,
»Ὦ φλὸξ δι' αὐτὰς ἐξεκαύθη καμίνου.

Ὁ ἅγιος μάρτυς ΜΑΡΙΝΟΣ ξίφει τελειοῦται.

»Τμηθεὶς Μαρῖνος ἐκτέμνει κάραν πλάνης,
»Καὶ σὺν κεφαλῇ τῶν ὅλων Χριστῷ μένει.

Οὗτος ὁ ἅγιος ἦτο ἐκ προγόνων χριστιανὸς, βλέπων δὲ τοὺς εἰδωλολάτρας προσφέροντας θυσίας ὄχι μόνον εἰς ἀνθρώπους, ἀλλὰ καὶ εἰς τὰ ἑρπετὰ καὶ βδελυρὰ ζωῦφια, ἤναψεν ἀπὸ θεϊκὸν ζῆλον, καὶ ἐνῷ οἱ εἰδωλολάτραι ἐτέλουν ἑορτὴν εἰς τὰ ἄψυχα εἴδωλα, ὥρμησε καὶ κατεκρήμνισεν τὸν βωμὸν, καὶ τὰς ἐν αὐτῷ θυσίας κατεπάτησε, τὸν δὲ ἑαυτόν του ὠνόμασε χριστιανόν. Παρευθὺς λοιπὸν ἐσυλλήφθη ἀπὸ τοὺς εἰδωλολάτρας, οἵτινες πρῶτον μὲν ἔδειραν τὸν ἅγιον μὲ χονδρὰ ῥαβδία, καὶ ἐσύντριψαν μὲ πέτρας τὸ στόμα καὶ τοὺς ὀδόντας του, καὶ ἔσυραν αὐτὸν ἀπὸ τὰς τρίχας τῆς κεφαλῆς. Ἔπειτα, δέσαντες αὐτὸν, παρέδωκαν εἰς τὸν ἄρχοντα, ἀπὸ τὸν ὁποῖον πολλὰ βασανισθεὶς, τελευταῖον ἀπεκεφαλίσθη, καὶ οὕτως ἔλαβεν ὁ μακάριος τοῦ μαρτυρίου τὸν στέφανον.

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν Μακαρίου ἡγουμένου Κολιαζίνης τοῦ ἐν Ρωσσίᾳ. (1)

(1) Τῶν ἐν Ρωσσίᾳ ἁγίων ἀπὸ 2 Ἰανουαρίου μέχρι 28 μαρτίου τοὺς βίους ἐλάβομεν ἐν χειρογράφοις παρὰ τοῦ γέροντος πατρὸς Νικοδήμου Ἱερομονάχου καὶ Πνευματικοῦ ἐκ τῆς Πάτμου ἱερᾶς μονῆς τοῦ Θεολόγου· ἀλλ' ἐπειδὴ ὅτε ἐτυπώνομεν τὸν Α'. καὶ Β'. Τόμον καὶ τὸν ΒΜισυ τοῦ Γ'. δὲν εἴχομεν αὐτοὺς, διὰ νὰ τοὺς καταχωρίσωμεν εἰς τὴν χρονολογικὴν τάξιν, διὰ τοῦτο καταχωροῦμεν αὐτοὺς εἰς τὸ τέλος τῆς κή. Μαρτίου, ὅπου ἑορτάζεται καὶ ὁ ἅγιος Στέφανος καὶ Εὐστράτιος ὁ Σπηλαιώτης. Σπήλαιον ἔστιν ἡ ἐν Κιέβῳ περίφημος καὶ μεγάλη Λαύρα. Διὸ οἱ Ρώσσοι πάντας τοὺς ἐν αὐτῇ διαλάμψαντας ἁγίους Πατέρας Σπηλαιώτας ἀποκαλοῦσιν. Σημείωσις Ἐκδότου.

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ, ἡ ἐν τῷ Κυρίῳ Πάσχᾳ Ἀνάστασις τοῦ δικαίου Λαζάρου.

»Θρηνεῖς Ἰησοῦ, τοῦτο θνητῆς οὐσίας,
»Ζωῆς φίλον σὸν, τοῦτο θείας οὐσίας. (1)

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμας.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΙΗ'. τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν ΚΥΡΙΛΛΟΥ ἀρχιεπισκόπου Ἱεροσολύμων.

»Ἔσελθε, κέρδος ἐκ ταλάντων προσφέρων,
»Εἰς τὴν χαρὰν, Κύριλλε, τοῦ σοῦ Κυρίου.
»Ὀγδοάτῃ δεκάτῃ θάνατος μέλας εἶλε Κύριλλον.

Οὗτος ὁ ἐν ἁγίοις πατὴρ ἡμῶν Κύριλλος ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Κωνσταντίου υἱοῦ τοῦ μεγάλου Κωνσταντίνου ἐν ἔτει τμ', (340), καὶ ἐπειδὴ ἦτο υἱὸς εὐσεβῶν καὶ ὀρθοδόξων γονέων, ἐπεδεύθη παρ' αὐτῶν καὶ ἀνετράφη μὲ εὐσεβῆ καὶ ὀρθὰ δόγματα. Ἀφοῦ δὲ ὁ τότε Ἱεροσολύμων ἀπῆλθεν εἰς τὴν ἄλλην ζωὴν, ὁ μακάριος οὗτος Κύριλλος ἀνέβη εἰς τὸν ἀρχιεπισκοπικὸν θρόνον τῶν Ἱεροσολύμων, ὑπερμαχῶν διὰ τὰ τῶν Ἀποστόλων καὶ τῶν Πατέρων δόγματα. Τότε ἦτο καὶ ὁ Ἀρειανὸς Ἀκάκιος, ὁ τῆς ἐν Παλαιστίνῃ Καισαρείας ἔχων θρόνον, ὁ ὁποῖος ἂν καὶ ἀπεκηρύχθη καὶ καθηρέθη ἀπὸ τὴν ἐν Σαρδικῇ γενομένην τοπικὴν Σύνοδον, διότι δὲν ἤθελε νὰ ὁμολογήσῃ τὸν Υἱὸν ὁμοούσιον μὲ τὸν Πατέρα, δὲν ἔστερξεν ὅμως τὴν συνοδικὴν ταύτην καθαίρεσιν, ἀλλὰ τυραννικῶς ἐκράτει τὸν θρόνον τῆς Καισαρείας, γνώριμος ὢν καὶ φίλος τοῦ βασιλέως Κωνσταντίου, τοῦ φρονοῦντος ἀπὸ κουφότητα γνώμης τὰ τοῦ Ἀρείου. Ὅθεν αὐτὸς λαβὼν ἐξουσίαν ἀπὸ τὸν βασιλέα, κατέβασεν ἀπὸ τὸν θρόνον τὸν μακάριον τοῦτον Κύριλλον, καὶ ἐξώρισεν αὐτὸν ἀπὸ τὰ Ἱεροσόλυμα.

Ὁ δὲ θεσπέσιος Κύριλλος ἐλθὼν εἰς Ταρσὸν τῆς Κιλικίας, συναναστρέφετο μὲ τὸν ἐκεῖ ὄντα θαυμαστὸν Σιλβανὸν, ἐπειδὴ δὲ συνεκροτήθη σύνοδος εἰς τὴν Σελεύκειαν, καὶ μέλος αὐτῆς ἦτο ὁ ἅγιος οὗτος Κύριλλος, διὰ τοῦτο ὁ ρηθεὶς κακόδοξος Ἀκάκιος ἀπεσκίρτησεν ἀπὸ τὴν Σύνοδον καὶ ὑπῆγεν εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν, ὅπου διαβάλλων τὸν θεῖον Κύριλλον, ἤναψε τὸν θυμὸν τοῦ βασιλέως κατὰ τοῦ ἁγίου, ὅθεν καὶ κατεδίκασεν αὐτὸν εἰς ἐξορίαν. Ἀφοῦ δὲ ἀπέθανεν ὁ Κωστάντιος, ἔλαβε τὴν βασιλείαν ὁ παραβάτης Ἰουλιανὸς, ἐν ἔτει τξά, (361), ὁ ὁποῖος θέλων νὰ ἑλκύσῃ εἰς εὔνοιαν καὶ ἀγάπην τοὺς Ἐπισκόπους ὅσους εἶχεν ἐξορίσει ὁ Κωστάντιος, ἐπρόσταξε νὰ

(1) Ὅρα τὸ Συναξάριον εἰς τὸ ΙΓ'. βιβλίον. Σ. Ε.

ἐπανέλθωσι ὅλοι οἱ ἐξόριστοι εἰς τὰς ἐπαρχίας των· ὅθεν μετὰ τῶν ἄλλων ἀπέλαβε τὸν θρόνον τῶν Ἱεροσολύμων καὶ οὗτος ὁ ἅγιος. Καλῶς λοιπὸν καὶ θεοφιλῶς ποιμάνας τὸ ἐμπιστευθὲν αὐτῷ ὑπὸ τοῦ Χριστοῦ ποίμνιον, καὶ καταλιπὼν εἰς τὴν Ἐκκλησίαν τοῦ Χριστοῦ μνημόσυνον τῆς αὐτοῦ σοφίας, τὰς φερομένας Κατηχήσεις του, ὁμοῦ μὲ ἄλλους λόγους, καὶ ζήσας ὀλίγους χρόνους μετὰ τὴν ἐπάνοδόν του, ἀνεπαύθη ἐν Κυρίῳ μὲ τέλος μακάριον. Ἦτο δὲ κατὰ τὸν τύπον τοῦ σώματος μέτριος κατὰ τὸ μέγεθος, ὠχρός, ἔχων μαλλία πολλὰ εἰς τὴν κεφαλήν, ὀλίγον κοντομύττης, εἶχε τὸ πρόσωπον τετράγωνον, τὰ δὲ ὀφρύδια εὐθέα καὶ ἴσα, καὶ τὸ γένειον λευκὸν, δασὺ καὶ εἰς δυω χωρισμένον, τὸ δὲ ἦθός του ὡμοίαζε μὲ ἦθος ἀγροίκου ἀνθρώπου καὶ χωρικοῦ.

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη ΤΡΟΦΙΜΟΥ καὶ ΕΥΚΑΡΠΙΩΝΟΣ τῶν ἐν Νικομηδείᾳ μαρτύρων.

»Τροφὴν ἄληκτον καρπὸν εὗρον καμίνου,
»Εὐκαρπίων, Τρόφιμος, οἱ ἀθλοφόροι.

Ὅτε ἤναπτεν εἰς τὴν Νικομήδειαν ὁ κατὰ τῶν Χριστιανῶν διωγμὸς κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Μαξιμιανοῦ ἐν ἔτει σιή. (298) οἱ χριστιανοὶ συνελαμβάνοντο καὶ ἐβάλλοντο εἰς τὰς φυλακάς· ἔπειτα ἀνακρινόμενοι μὲ πολλὰς ἐξετάσεις καὶ τιμωρίας, ὅσοι ἔμενον μέχρι τέλους εἰς τὴν ὁμολογίαν τῆς πίστεως τοῦ Χριστοῦ, ἐθανατόνοντο. Κατ' ἐκεῖνον λοιπὸν τὸν καιρὸν ἦσαν καὶ οὗτοι τοῦ Χριστοῦ μάρτυρες, ὁ Τρόφιμος καὶ ὁ Εὐκαρπίων, οἱ ὁποῖοι ἐπειδὴ ἦσαν πρότερον δυνατοὶ καὶ τολμηροὶ καὶ συνηριθμημένοι μὲ τὰ βασιλικὰ στρατεύματα, διὰ τοῦτο ἦσαν καὶ διῶκται καὶ ἄκροι ἐχθροὶ τοῦ Χριστοῦ, καὶ τῶν χριστιανῶν, συλλαμβάνοντες καὶ φυλακίζοντες αὐτούς, καθὼς λαβόντες ἀπὸ τοὺς τυράννους πᾶσαν ἐξουσίαν κατ' αὐτῶν, καὶ ὅσους μὲν ἤθελον αὐτοὶ ἐτιμώρουν, ὅσους δὲ πάλιν ἤθελον, τοὺς ἐπεριποιοῦντο. Οὗτοι λοιπὸν ἀπερχόμενοι μίαν φορὰν διὰ νὰ συλλάβωσι τινὰς χριστιανούς, εἶδον ἓν πύρινον νέφος τὸ ὁποῖον ἐφαίνετο ὡς μία μεγάλη πυρκαϊὰ, ἡ ὁποία κατέβαινεν ἀπὸ τὸν οὐρανὸν κατ' ἐπάνω των· ἤκουσαν δὲ καὶ μίαν φωνὴν, λέγουσα· «διατὶ σπουδάζετε νὰ φοβερίζετε τοὺς δούλους μου; μὴ πλανᾶσθε, διότι κανένας δὲν δύναται νὰ κυριεύσῃ ἐκείνους, ὅσοι πιστεύουσιν εἰς ἐμέ· μᾶλλον δὲ σεῖς προσκολληθῆτε μὲ τοὺς δούλους μου, καὶ θέλετε λάβει τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν». Ταύτην τὴν φωνὴν ὡς ἤκουσαν οὗτοι, οἱ πρότερον ὄντες θρασεῖς καὶ ὠμοί, καὶ κατὰ τῶν χριστιανῶν ὑπερηφανευόμενοι, εὐθὺς ἔπεσον χαμαὶ, μὴ δυνάμενοι οὔτε τοὺς ὀφθαλμούς των νὰ σηκώσωσιν, οὔτε νὰ ὑποφέρωσι τὴν βροντώδη ἐκείνην καὶ

οὐράνιον φωνήν· κοιτόμενοι δὲ κατὰ γῆς. τοῦτο καὶ μόνον ἔλεγον, ἀληθῶς μέγας εἶναι ὁ Θεὸς ὁ φανεὶς εἰς ἡμᾶς σήμερον, καὶ μακάριοι θέλομεν γίνει καὶ ἡμεῖς, ἂν κατασταθῶμεν δοῦλοι του.

Ἐνῷ δὲ ταῦτα ἔλεγον μετὰ φόβου καὶ τρόμου, ἐσχίσθη εἰς δύο μέρη τὸ πύρινον ἐκεῖνο νέφος, καὶ ἐστάθη ἀπὸ τὸ ἕν μέρος αὐτῶν καὶ ἀπὸ τὸ ἄλλο· καὶ πάλιν ἐξῆλθεν ἀπὸ τὸ αὐτὸ νέφος μία ἀλλη φωνὴ λέγουσα, «Σηκωθῆτε ἐπάνω, καὶ ἐπειδὴ μετανοεῖτε ἀπὸ τὴν πλάνην σας, ἰδοὺ συγχωροῦνται αἱ ἁμαρτίαι σας». Σηκωθέντες δὲ εἶδον ἕνα λευκοφόρον καλώραϊον ἄνδρα, ὅστις ἐκάθητο εἰς τὸ μέσον τῆς νεφέλης, ἔμπροσθεν τοῦ ὁποίου παρίστατο πλῆθος πολύ. Ὅθεν καταπλαγέντες διὰ τὴν θεωρίαν ταύτην, εἶπον, δέξαι, Κύριε καὶ ἡμᾶς, ὡς ἐξ' ἑνὸς στόματος ἀνεβόησαν, διότι τὰ σφάλματά μας εἶναι πολλὰ καὶ ἀμέτρητα, ἐπειδὴ κατεφρονήσαμεν σὲ τὸν μόνον ἀληθινὸν Θεὸν, καὶ τοὺς εἰς ἐσὲ πιστεύοντας χριστιανοὺς, ἠτιμάσαμεν. Ταῦτα τῶν στρατιωτῶν εἰπόντων, εὐθὺς πάλιν τὸ νέφος ἡνώθη, καὶ ἀνέβη εἰς τὸν οὐρανόν. Οὗτοι δὲ πολλὰ κλαύσαντες διὰ τὴν προτέραν πλάνην των καὶ ἀσπλαγχνίαν, καὶ τὸν Θεὸν παρακαλέσαντες ἐπέστρεψαν ὀπίσω, καὶ ὅσους χριστιανοὺς εὗρισκον φυλακωμένους, ἀπορρίψαντες ἀπὸ τὴν καρδίαν των τὸν φόβον καὶ τὴν δειλίαν, ἠσπάζοντο αὐτοὺς καὶ τοὺς ἐπροσκύνουν ὡς ἀδελφοὺς, καὶ λύοντες αὐτοὺς ἀπὸ τὰ δεσμὰ, καὶ τοὺς ἔλεγον νὰ ὑπάγωσι εἰς τὰς οἰκίας των. Ταῦτα μαθὼν ὁ ἄρχων, καὶ μεγάλως ὀργισθεὶς κατ' αὐτῶν, ἐπρόσταξε νὰ παρασταθῶσιν ἔμπροσθέν του.

Ὅτε δὲ παρεστάθησαν, ἠρώτησεν αὐτοὺς, ζητῶν νὰ μάθῃ τὴν αἰτίαν τῆς μεταβολῆς των, ἀφοῦ δὲ ἐκεῖνοι διηγήθησαν λεπτομερῶς ὅλην τὴν ὀπτασίαν τὴν ὁποίαν εἶδον, ὁ ἄρχων ἐπρόσταξε νὰ κρεμάσωσιν αὐτοὺς εἰς ξύλον, καὶ νὰ ξεσχίζωσι μὲ χειράγρας τὰ σώματά των· ἔπειτα ἐπρόσταξε νὰ τρίβωσι τὰς πληγὰς των μὲ τρίχινα ὑφάσματα· Οἱ δὲ ἅγιοι ἀνδρείως τὰ βάσανα ταῦτα ὑπομένοντες, προσηύχοντο, χαίροντες καὶ εὐχαριστοῦντες τῷ Θεῷ. Ὁ δὲ ἄρχων βλέπων αὐτοὺς χαίροντας, ἤναψεν ἀπὸ τὸν θυμόν, καὶ προστάζει νὰ ἀναφθῇ κάμινος εἰς τὸ μέσον τῆς πόλεως Νικομηδείας, καὶ εἰς αὐτὴν νὰ ριφθῶσιν οἱ ἅγιοι. Ὅθεν τούτου γενομένου παρέδωκαν τὰς ψυχὰς των οἱ μακάριοι εἰς χεῖρας Θεοῦ, καὶ ἔλαβον τοὺς τοῦ μαρτυρίου ἀμαράντους στεφάνους.

Οἱ ἅγιοι μύριοι μάρτυρες (ἤτοι δέκα χιλιάδες) ξίφει τελειοῦνται.

» Τμηθέντες ἄνδρες μύριοι τοὺς αὐχένας.
» Ἀπῆλθον ἔνθα μυριόμματοι νόες.

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη Μαρίας τῆς ἀδελφῆς τοῦ Λαζάρου· ὅτε τοὺς πόδας τοῦ Κυρίου μύρου ἀλείψασα, ταῖς θριξὶν ἐξέμαξεν.

» Τιμᾷ γυνή σε, Χριστέ, ναρδαλειφίαις.
» Ἥμακτρον ἡ θριξ σοὺς ἀπεκμάττον πόδας.

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ, ἡ ἐν τῷ Κυρίῳ Πάσχα κυριακὴ τῆς Βαϊφόρου.

» Ἄνω σε κόλπος πατρικός, Σῶτερ, φέρει.
» Κάτω δὲ πόλος, εὐλογεῖ σου τὸ κράτος.

Αὐτῷ ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας Ἀμήν.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΙΘ'. μνήμη τῶν ἁγίων Μαρτύρων καὶ συζύγων ΧΡΥΣΑΝΘΟΥ καὶ ΔΑΡΕΙΑΣ.

» Κἂν ἐκπνέωσι, ζῶντες εἰσδύντες βόθρῳ,
» Ζῶσι Χρύσανθος ἐν πόλῳ καὶ Δαρεία.
» Χῶσαν συζυγίαν δεκάτῃ ἐννάτῃ ὁμόλεκτρον.

Οὗτοι οἱ ἅγιοι ἦσαν κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Νουμεριανοῦ ἐν σπδ'. (284), καὶ ὁ μὲν Χρύσανθος ἦτο υἱὸς ἑνὸς συγκλητικοῦ ἄρχοντος τῆς Ἀλεξανδρείας, ὀνόματι Πολέμονος, ἡ δὲ Δαρεία κατήγετο ἀπὸ τὰς Ἀθήνας. Ἐπειδὴ ὁ Χρύσανθος ἐκατηχήθη τὴν εἰς Χριστὸν πίστιν ἀπὸ ξένα ἐπίσκοπον, ὅστις ἦτο κεκρυμμένος ἐντὸς σπηλαίου, καὶ βαπτισθεὶς ἀπ' αὐτὸν ἐκήρυττε τὸν Χριστὸν, ὁ πατήρ του ὢν ἀσεβὴς ἔκλεισεν αὐτὸν εἰς τὴν φυλακήν, καὶ τὸν ἐτιμώρει μὲ πολυήμερον πεῖναν, Ἐπειδὴ δὲ ὁ ἅγιος ἔμεινε ἀσάλευτος εἰς τὴν τοῦ Χριστοῦ πίστιν, τούτου χάριν ὁ πατήρ του ἔστειλε καὶ ἔφερεν ἀπὸ τὰς Ἀθήνας κόρην ὡραίαν, Δαρείαν ὀνόματι, ἥτις ἦτο φιλόσοφος, καὶ ἀναγκάζει τὸν υἱόν του Χρύσανθον νὰ λάβῃ αὐτὴν γυναῖκα, μὲ σκοπόν, ἵνα διὰ τὸν πρὸς αὐτὴν ἔρωτα μετεβληθῇ ἀπὸ τὴν πίστιν τῶν χριστιανῶν. Ὁ δὲ ἅγιος βλέπων αὐτήν, τὴν ἐμετεχειρίσθη ὡς ἀδελφὴν καὶ ὄχι ὡς γυναῖκα, διότι ἐσυμφώνησαν καὶ οἱ δύο νὰ μείνωσι παρθένοι ἕως θανάτου· ὅθεν ἀντὶ νὰ πείσῃ ἡ Δαρεία τὸν Χρύσανθον, ἔπεισεν ὁ Χρύσανθος τὴν Δαρείαν μὲ τὰς διδασκαλίας του, καὶ ἀρνηθεῖσα αὐτὴ τὴν πατρικὴν ἀσέβειαν, ἐπίστευσεν εἰς τὸν Χριστὸν καὶ ἐδέχθη τὸ ἅγιον βάπτισμα.

Ἐδίδασκον λοιπὸν καὶ οἱ δύο τὸν λαὸν, νὰ ἔχωσι σωφροσύνην καὶ καθαρότητα οἱ δὲ εἰδωλολάτραι μαθόντες, ὅτι οἱ ἅγιοι πείθουσι τὰς γυναῖκας νὰ ἀφίνωσι τοὺς ἄνδρας των, καὶ νὰ νυμφεύωνται μὲ τὸν Χριστόν, ἐθυμώθησαν καὶ διέβαλον τοὺς ἁγίους εἰς τὸν ἔπαρχον Κελλερῖνον. Ὁ δὲ ἔπαρχος παρέδωκεν αὐτοὺς εἰς τὸν τριβοῦνον

Κλαύδιον, Ὅστις ἐκβαλὼν αὐτοὺς ἔξω τῆς πόλεως, τοὺς ἐτιμώρησε μὲ διάφορα βάσανα. Βλέπων δὲ ὅτι οἱ ἅγιοι ἔμειναν ἀβλαβεῖς ἀπὸ τὰ βάσανα, ἐπίστευσαν εἰς τὸν Χριστὸν αὐτὸς καὶ ἡ γυνὴ καὶ τὰ τέκνα του. Ὅθεν τούτους βασανίσας ὁ Κελλερῖνος ὡς πιστεύσαντας, ἐθανάτωσεν αὐτούς, καθὼς ρηθήσεται κατωτέρω· τὸν δὲ ἅγιον Χρύσανθον καὶ Δαρείαν ἐπρόσταξε καὶ τοὺς ἔρριψαν εἰς ἕνα λάκκον βορβορώδη, εἰς τὸν ὁποῖον χωσθέντες καὶ καταπατηθέντες, ἔλαβον οἱ μακάριοι τοὺς στεφάνους τοῦ μαρτυρίου.

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τοῦ ἁγίου μάρτυρος ΚΛΑΥΔΙΟΥ τοῦ Τριβούνου, τοῦ τιμωρήσαντος τὸν ἅγιον Χρύσανθον καὶ Δαρείαν.

» Φυγὼν θάλασσαν Κλαύδιος τὴν τῆς πλάνης,
» Ἔνδον θαλάσσης βάλλεται παρὰ πλάνων.

Ἡ ἁγία μάρτυς ΙΛΑΡΙΑ, ἡ σύζυγος Κλαυδίου τοῦ Τριβόνου, ξίφει τελειοῦται·

» Ἱλαρία τμηθεῖσα τὴν κάραν ξίφει.
» Θεοῦ πρόσωπον ἱλαρώτατον βλέπει.

Οἱ ἅγιοι μάρτυρες ΜΑΥΡΟΣ καὶ ΙΑΣΩΝ οἱ υἱοὶ Κλαυδίου καὶ Ἱλαρίας ξίφει τελειοῦνται.

» Σὺν αὐταδέλφῳ τέμνεται Μαύρῳ κάραν,
» Ἀδελφοὶ τούτῳ συμφρονήσας Ἰάσων.

Ὁ ἅγιος οὗτος Κλαύδιος ἦτο τριβοῦνος (δικαστὴς, ἄρχων), κατὰ τὸ ἀξίωμα, ὡς εἴπομεν ἀνωτέρω, καὶ παρέλαβεν ἀπὸ τὸν ἔπαρχον Κελλερῖνον, τὸν ἅγιον Χρύσανθον καὶ Δαρείαν, διὰ νὰ τιμωρήσῃ αὐτούς. Βλέπων δὲ τοὺς ἁγίους, ὅτι ἔμενον ἀβλαβεῖς ἀπὸ τὰ βάσανα καὶ οὐδὲν σημεῖον πληγῶν ἐφαίνετο εἰς τὰ σώματά των, καὶ ὅτι ὁ ἅγιος Χρύσανθος ἂν καὶ ἐδέρετο μὲ ραβδία ἀκανθώδη, καὶ οἱ δήμιοι ἀδυνάτησαν δέροντες, αὐτὸς ὅμως μὲ τόσην χαρὰν ἔχαιρεν, ὡς ἂν ἔπασχεν ἄλλος, ἐγνώρισεν ὡς φρόνιμος, ὅτι ἀπὸ τὴν τοῦ Θεοῦ δύναμιν τοῦτο ἔγεινεν. Ὅθεν προσέπεσεν εἰς τοὺς πόδας τοῦ ἁγίου καὶ παρευθὺς ἐβαπτίσθη αὐτὸς καὶ ἡ γυνή του Ἱλαρία, καὶ δύω υἱοί του Μαῦρος καὶ Ἰάσων, καὶ ὅλοι οἱ δοῦλοι καὶ φίλοι του, καὶ ὑποτασσόμενοι αὐτῷ στρατιῶται μὲ ὅλους τοὺς φίλους των. Τοῦτο δὲ μαθὼν ὁ βασιλεὺς Νουμεριανός, ἐπρόσταξε νὰ δεθῇ μία πέτρα εἰς τὸν λαιμὸν τοῦ ἁγίου Κλαυδίου καὶ νὰ ριφθῇ εἰς τὴν θάλασσαν· ὅλοι δὲ οἱ στρατιῶται νὰ βασανισθῶσι, καὶ ὅσοι δὲν πεισθῶσι νὰ ἀρνηθῶσι τὸν Χριστόν, νὰ ἀποκεφαλίζωνται εἰς τὸ θέατρον· καὶ οὕτως ἔλαβε καὶ ὁ ἅγιος Κλαύδιος καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ στρατιῶται τοὺς στεφάνους τῆς ἀθλήσεως. Οἱ δὲ υἱοί του χωρὶς νὰ καλεσθῶσιν, ὑπῆγαν μόνοι εἰς τὸ μαρτύριον, καὶ ὁμολογήσαντες τὸν Χριστὸν ἐνώπιον τοῦ τυ-

ράννου, ἀπεκεφαλίσθησαν καὶ ἔλαβον καὶ αὐτοὶ τοὺς στεφάνους τοῦ μαρτυρίου· πλησίον δὲ εἰς τὸν τόπον, ὅπου ἐθανατώθησαν οἱ ἅγιοι, ἦτο σπήλαιον, τὸ ὁποῖον καθαρίσαντες οἱ ἐκεῖ εὑρεθέντες χριστιανοί, ἐνεταφίασαν εἰς αὐτὸ τῶν ἁγίων τὰ λείψανα. Ἡ δὲ ἁγία Ἰλαρία λαβοῦσα τὰ λείψανα τῶν υἱῶν της, ἐνεταφίασεν αὐτὰ εἰς τόπον χωριστόν, καὶ συχνάκις ἤρχετο εἰς τοὺς τάφους αὐτῶν· ὅθεν πιασθεῖσα καὶ αὐτὴ ἀπὸ τοὺς ἀπίστους, καὶ συρομένη βιαίως ὡς χριστιανὴ ὑπὸ τῶν στρατιωτῶν παρεκάλεσεν αὐτοὺς νὰ τὴν ἀφήσωσιν ὀλίγον. Ἀφεθεῖσα λοιπόν, ἐσήκωσε τὰς χεῖράς της εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ προσευχήθη, προσευχομένη δὲ παρέδωκε τὴν ψυχήν της εἰς χεῖρας Θεοῦ. Τοῦτο τὸ θαῦμα βλέποντες οἱ δήμιοι, ἐξεπλάγησαν καὶ ἔφυγον ἀπὸ ἐκεῖ· δύο δὲ ὑπηρέτριαι τῆς ἁγίας, μαθοῦσαι τὸν θάνατον τῆς κυρίας των, ὑπῆγαν καὶ ἔλαβον τὸ λείψανόν της, καὶ ἐνεταφίασαν αὐτὸ πλησίον εἰς τοὺς τάφους τῶν δύο της υἱῶν.

Ὁ ἅγιος μάρτυς ΠΑΓΧΑΡΙΟΣ ξίφει τελειοῦται.

» Ὁ Παγχάριος πᾶσαν ἦν πλουτῶν χάριν·
» Ὃν πρὸς τομὴν ἤλειψεν ἡ Θεοῦ χάρις.

Ὅτε ὁ βασιλεὺς Διοκλητιανὸς καὶ Μαξιμιανὸς ἐβασίλευον, ἀπὸ τοὺς διακοσίους ὀγδοήκοντα ἓξ χρόνους ἕως εἰς τοὺς τριακοσίους πέντε, ὅλη ἡ οἰκουμένη ἦτον γεμάτη ἀπὸ τὴν πλάνην τῶν εἰδώλων, καὶ πᾶς χριστιανὸς ὁμολογῶν τὸν Χριστὸν, ὄχι μόνον ἐστερεῖτο τὴν περιουσίαν καὶ τὰ ὑπάρχοντά του, ἀλλ' ἔχανε καὶ τὴν ἰδίαν ζωήν του, ἀφ' οὗ πρότερον ἐδοκίμαζε πολλὰ καὶ διάφορα βάσανα. Κατ' ἐκεῖνον λοιπὸν τὸν καιρὸν ἔζη καὶ ὁ τοῦ Χριστοῦ οὗτος μάρτυς Παγχάριος, ὁ ὁποῖος κατήγετο μὲν ἀπὸ τὴν χώραν τῶν Οὐσάνων, ἐκ τῆς πόλεως τῆς καλουμένης Βιλλαπάτης· (1) ἦτο δὲ υἱὸς γονέων χριστιανῶν, ἄνθρωπος ὑψηλὸς εἰς τὸ μέγεθος καὶ ὡραῖος. Ἐλθὼν δὲ εἰς τὴν Ρώμην, ἐφιλιώθη μὲ τὸν Διοκλητιανόν, ὅθεν ἔγεινε καὶ πρῶτος τῶν ἀρχόντων τῆς συγκλήτου, καὶ ὑπερβολικῶς ἠγαπᾶτο ἀπὸ τὸν βασιλέα· διὰ τὴν ὑπερβολικὴν δὲ ταύτην ἀγάπην, ἠρνήθη φεῦ! τὴν εἰς Χριστὸν πίστιν καὶ ἔγεινεν ὁμόφρων μὲ τὸν βασιλέα, ὁ δὲ βασιλεὺς διώρισε νὰ λαμβάνῃ ὁ Παγχάριος κατ' ἔτος διάφορα σιτηρέσια ἀπὸ τὴν βασιλείαν, ἄλλα μὲν μὲ ἔγγραφον διατύπωσιν, ἄλλα δέ, καὶ μὲ βασιλικὴν προσταγήν, ἵνα διὰ τούτων ἔχῃ πᾶσαν ἀπόλαυσιν καὶ ἀνάπαυσιν. Ταύτην λοιπὸν τὴν πικρὰν εἴδησιν μαθοῦσα ἡ μακαρία μήτηρ καὶ ἡ ἀδελφὴ τοῦ Παγχαρίου, ἔγραψαν

(1) Ἡ Βιλλαπάτη, ἴσως εἶναι ἡ Βίλλα, ἐν Γερμανίᾳ εὑρισκομένη· ἐν δὲ τῷ χειρογράφῳ Συναξαριστῇ γράφεται Βιθλαπάτη.

εἰς αὐτὸν ἐπιστολήν, καὶ ἐν πρώτοις μὲν συνεβούλευον αὐτὸν νὰ ἐνθυμηθῇ τὸν φόβον τοῦ Θεοῦ· ἔπειτα νὰ ἐνθυμηθῇ τὴν φοβερὰν κρίσιν τοῦ Θεοῦ, εἰς τὴν ὁποίαν, ὅστις ἐγνώρισε τὸν Χριστόν, καὶ παρρησίᾳ τὸν ὡμολόγησεν ἔμπροσθεν εἰς βασιλεῖς καὶ ἄρχοντας, αὐτὸς ἔχει ἀντιστρόφως νὰ ὁμολογηθῇ παρὰ τοῦ Δεσπότου Χριστοῦ, καὶ νὰ λάβῃ τὴν ἐπαγγελλίαν καὶ ἀπόλαυσιν τῶν αἰωνίων ἀγαθῶν, καθὼς αὐτὸς γνωρίζῃ ταῦτα πολλὰ καλά. Καὶ ἐκ τοῦ ἐναντίου, ὅσοι ἠθέτησαν καὶ ἠρνήθησαν τὴν Θεότητα τοῦ Χριστοῦ, αὐτοὶ πολλὴν καταδίκην θὰ λάβωσιν ἐν τῇ φοβερᾷ ἐκείνῃ ἡμέρᾳ τῆς κρίσεως, καθὼς καὶ τοῦτο πολλὰ καλὰ τὸ γνωρίζει. «Ὅστις γάρ φησιν, ὁμο»λογήσει ἐν ἐμοὶ ἔμπροσθεν τῶν ἀνθρώπων, ὁμολογήσω κἀγὼ ἐν αὐ»τῷ ἔμπροσθεν τοῦ πατρός μου τοῦ ἐν οὐρανοῖς, Ὅστις δ' ἂν ἀρνήσηταί με ἔμπροσθεν τῶν ἀνθρώπων, ἀρνήσομαι κἀγὼ αὐτὸν ἔμπροσθεν τοῦ πατρός μου τοῦ ἐν οὐρανοῖς.» (Ματθ. ί. 33). Πρὸς τούτοις ἔγραφον εἰς αὐτὸν καὶ τὸ ἄλλο ρητὸν τοῦ Κυρίου τὸ λέγον· «Τί ὠφε»λήσει ἄνθρωπος, ἐὰν τὸν κόσμον ὅλον κερδήσῃ, καὶ ζημιωθῇ τὴν »ψυχὴν αὐτοῦ; ἢ τί δώσει ἄνθρωπος ἀντάλαγμα τῆς ψυχῆς αὐτοῦ;» (Μάρ. ή. 39.)

Ταύτην τὴν ἐπιστολὴν λαβὼν ὁ Παγχάριος καὶ ἀναγνώσας. ἦλθεν εἰς αἴσθησιν τοῦ κακοῦ ὅπερ ἔπαθε, καὶ ἤρχισε νὰ θρηνῇ καὶ νὰ ὀδύρεται· πεσὼν δὲ κατὰ γῆς, ἔλεγεν· «ἐλέησόν με Κύριε παντοκράτορ, ἐλέησόν με καὶ μὴ μὲ ἐντροπιάσῃς τὸν δοῦλόν σου ἐνώπιον τῶν ἀγγέλων καὶ τῶν ἀνθρώπων, ἀλλὰ σπλαχνίσθητί με διὰ τὸ ἔλεός σου.» Βλέποντες δὲ αὐτὸν τινὲς ἄνθρωποι τοῦ παλατίου, οὕτω πικρῶς κλαίοντα, καὶ λέγοντα τοιούτους λόγους, τὸ ἀνήγγειλαν εἰς τὸν βασιλέα. Ὅθεν παραστάντος εἰς αὐτὸν τοῦ Παγχαρίου «λέγε μοι, προσφιλέστατε Παγχάριε,» τῷ εἶπεν ὁ βασιλεύς, λέγε μοι, «μήπως εἶσαι Ναζωραῖος;» Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν ναί, «Ναζωραῖος εἶμαι βασιλεῦ καὶ χριστιανός.» Ὁ δὲ βασιλεὺς λέγει, «ἀρνήσου Παγχάριε, τὸ ὄνομα αὐτὸ διὰ τὴν ἀγάπην μου, διότι ἂς ἦναι γνωστόν σοι, ὅτι δὲν θὰ ἀποφασίσω νὰ λάβῃς σύντομον καὶ ὀγλίγωρον θάνατον, ἀλλὰ θὰ σὲ ἀναλύσω πρότερον μὲ πολλὰς καὶ διαφόρους βασάνους.» Ὁ δὲ ἅγιος ἀπεκρίθη, «ἐγὼ μὲν ὦ βασιλεῦ, καὶ διὰ τοῦτο μόνον ὅτι ἔγεινα ὁμόφρων πρὸς σέ, φοβοῦμαι καὶ φρίττω, ἵνα μὴ πέσῃ πῦρ ἐξ οὐρανοῦ καὶ μὲ κατακαύσῃ. Ἀπὸ τώρα δὲ καὶ ὕστερον μὴ γένοιτό ποτε νὰ ἀρνηθῶ τὸν Κύριόν μου Ἰησοῦν Χριστόν, κἂν σήμερον, κἂν εἰς πολλοὺς χρόνους μὲ πολλὰς τιμωρίας ἀναλώσῃς, ὡς λέγεις τὸ σῶμά μου.»

Τότε προστάζει ὁ τύραννος νὰ ἐκδύσωσι τὸν ἅγιον καὶ νὰ τὸν δέρωσι μὲ βούνευρα, καλέσας δὲ τὴν Σύγκλητον ὅλην τῶν ἀρχόντων, λέγει πρὸς αὐτούς. «Ἐμάθετε ὅτι ὁ Παγχάριος, ὁ Σακελλάριος καὶ

Σκρινιάριος τῆς βασιλείας ἔπεσεν εἰς τὴν θρησκείαν τῶν Γαλιλαίων; εἶπατέ μοι λοιπόν, τί νὰ κάμω εἰς αὐτόν;» οἱ ἄρχοντες ἀπεκρίθησαν, «πρόσταξον, ὦ βασιλεῦ, νὰ γυμνωθῇ ὁ Παγχάριος ἐν τῷ μέσῳ τοῦ θεάτρου, καὶ ἐκεῖ νὰ δέρηται· ἔπειτα ἀπόστειλον αὐτὸν εἰς τὴν Νικομήδειαν πρὸς τὸν ἐκεῖ ἄρχοντα, διὰ νὰ τιμωρήσῃ ἐκεῖνος αὐτόν, ἵνα μὴ καὶ ἡμεῖς γένωμεν κοινωνοὶ τοῦ αἵματός του, ἀφοῦ ἦτο τόσον πολὺ ἀγαπητός σου.» Ἤρεσεν ἡ βουλὴ αὕτη εἰς τὸν βασιλέα, ἐπειδὴ ἠγάπα αὐτὸν καθ' ὑπερβολήν, καὶ δὲν ἤθελε νὰ τὸν θανατώσῃ· ὅθεν παραστήσαντες τὸν ἅγιον εἰς τὸ θέατρον, ἔδειραν αὐτὸν δυνατά. Τότε ὁ βασιλεὺς παραδώσας τὸν μάρτυρα εἰς τοὺς στρατιώτας, ἔστειλεν ἔγγραφον ἐπιστολὴν εἰς τὸν ἄρχοντα τῆς Νικομηδείας, μὲ τὴν ὁποίαν τὸν ἐπρόσταζεν νὰ δώσῃ πολυειδῆ θάνατον εἰς τὸν ἅγιον.

Ἀφ' οὗ δὲ ἔφθασεν ὁ ἅγιος εἰς τὴν Νικομήδειαν καὶ παρεστάθη εἰς τὸν ἄρχοντα, ἠναγκάζετο παρ' ἐκείνου ν' ἀποκριθῇ, ὅθεν ἀπεκρίθη ταῦτα. «Ἰδοὺ ἀπὸ τὴν βασιλικὴν προσταγὴν ἐγνώρισες, ὅτι ἐγὼ εἶμαι χριστιανός, ἐκτέλεσον λοιπὸν ἐπιμελῶς καὶ χωρὶς ἐντροπὴν ὅτι σοὶ φαίνεται.» Ὁ δὲ ἄρχων εἶπε, «πῶς λέγεται τὸ ὄνομά σου;» καὶ ὁ μάρτυς· «Παγχάριος μὲν εἶναι τὸ ὄνομά μου, χριστιανὸς δὲ εἶμαι ἀπὸ τοὺς προγόνους μου, καὶ ἐπειδὴ ἐνικήθην ἀπὸ τὴ ἀπάτην τοῦ βασιλέως, καὶ ἐγονόμην ὁμόφρων αὐτοῦ, κακῶς καὶ ἀνοήτως τοῦτο ποιήσας, διὰ τοῦτο τώρα σὺν Θεῷ ἐδιορθώθην ἀπὸ τὴν μητέρα καὶ ἀδελφήν μου, καὶ ἐπρόστρεξα εἰς τὸ Χριστὸν καὶ Θεόν μου· ὅθεν σπουδάζω νὰ ἀποθάνω διὰ τὸ ὄνομά του, ἵνα μὲ τὴν καλὴν ταύτην ὁμολογίαν καὶ τὸν θάνατόν μου, ἐξαλείψω τὴν ἄρνησιν, τὴν ὁποίαν κακῶς ἐποίησα.»

Ὁ ἄρχων εἶπεν, «ἄφες αὐτὰ καὶ κάμε τὴν πρασταγὴν τοῦ βασιλέως καὶ μὴ θελήσῃς νὰ ἀπολέσῃς τὸ μνημόσυνόν σου ἀπὸ τὴν γῆν, σὺ ὅστις εἶσαι τοιοῦτος εὔμορφος καὶ ὡραιότατος ἄνθρωπος.» Ὁ δὲ ἅγιος ἀπεκρίθη, «ἡ ἀπώλεια ὅπου λέγεις, εἶναι μὲν προσωρινή, προξενεῖ ὅμως ζωὴν αἰώνιον εἰς ὅσους διὰ ἀγάπην τοῦ Χριστοῦ τὴν ὑπομένουσι.» Τέλος πάντων, βλέπων ὁ ἄρχων τὸ ἀμετάθετον τῆς γνώμης τοῦ μάρτυρος, ἔδωκε κατ' αὐτοῦ τὴν τοῦ θανάτου ἀπόφασιν. Ὅθεν προσευχηθεὶς ὁ τοῦ Χριστοῦ ἀθλητής, ἀπεκεφαλίσθη ἐν Νικομηδείᾳ, καὶ οὕτως ἔλαβεν ὁ ἀοίδιμος τὸν τοῦ μαρτυρίου στέφανον.

Ὁ ἅγιος μάρτυς ΔΙΟΔΩΡΟΣ ὁ πρεσβύτερος, καὶ ΜΑΡΙΑΝΟΣ ὁ διάκονος σπηλαίῳ ἐγκλεισθέντες τελειοῦνται.

» Ὡς βῆμα τὸ σπήλαιον· ἔνδον γὰρ φέρει.
» Θύτην τε Χριστῷ, καὶ σὺν αὐτῷ λευΐτην.

Ὁ ἅγιος νεομάρτυς ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ὁ Τορναρᾶς, ὁ μαρτυρήσας ἐν ἔτει ᾳφξδ'. (1564), *ξίφει τελειοῦται.*

» Δημήτριος δοὺς τὴν κεφαλήν, λαμβάνει
» Στέφη ἄπειρα χειρὸς ἐκ τοῦ Κυρίου.

Οὗτος ὁ τοῦ Χριστοῦ ἀθλητὴς ἐσυναυλίζετο συχνάκις μὲ τοὺς τούρκους καὶ συνωμίλουν· καὶ μίαν ἡμέραν ὑπὸ τοῦ φθόνου κινούμενοι τὸν ἐβίασαν νὰ γένῃ Τοῦρκος· καὶ ἐπειδὴ αὐτὸς δὲν ἠθέλησε τὸν ἐπῆγαν εἰς τὸν κριτὴν καὶ ἐμαρτύρησαν ψευδῶς πῶς ὕβρισε τὴν πίστιν των· ὁ δὲ κριτὴς ὥρισε νὰ τὸν δείρουν καὶ νὰ τὸν βασανίσουν ἀνηλεῶς ἕως οὗ νὰ γένῃ Τοῦρκος, καὶ οὕτω τὸν ἐβασάνισαν πολλά· καὶ ὡς εἶδον τὸ ἀμετάθετον τῆς γνώμης του, διὰ προστάγματος τοῦ κριτοῦ τὸν ἀπεκεφάλισαν, καὶ ἔλαβε τὸν τοῦ μαρτυρίου στέφανον.

Ταῖς τῶν σῶν ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ Κ'. μνήμη τῶν ὁσίων ΑΒΒΑΔΩΝ· ἤτοι πατέρων, τῶν ἐν τῇ μονῇ τοῦ ἁγίου Σάββα ἀναιρεθέντων ὑπὸ τῶν βαρβάρων, τῶν λεγομένων Μαύρων.

» Διπλοῦς στεφάνους χειρὸς ἐκ τοῦ Κυρίου,
» Πόνον χάριν δέχεσθε καὶ τῶν αἱμάτων.
» Εἰκάδι Ἀββάδες ἐκ χθονὸς οὐρανὸν ἦλυθον εὐρύν.

Οὗτοι οἱ ὅσιοι Ἀββάδες συναθροισθέντες ἀπὸ διαφόρους τόπους, ἡσύχαζον μέσα εἰς τὸ μοναστήριον τοῦ ἁγίου Σάββα,(1) δουλεύοντες τὸν Θεὸν μὲ ἐνάρετον πολιτείαν καὶ μὲ πολλὴν κακουχίαν καὶ ἄσκησιν. Ἀλλ' ὁ φθονερὸς καὶ μισόκαλος διάβολος, ὁ πάντοτε φθονῶν τοὺς ἐναρέτους, ἐκίνησε κατὰ τῶν ὁσίων τούτων τοὺς ἀθέους Αἰθίοπας, τοὺς καλουμένους Μαύρους ἢ Μώρους, οἱ ὁποῖοι ἐλπίζοντες, ὅτι θέλουσιν εὕρει χρήματα καὶ πλοῦτον, ὑπῆγον εἰς τὸ μοναστήριον τοῦ ἁγίου Σάββα. Ἐρευνήσαντες δὲ καὶ μὴ εὑρόντες χρήματα, ὡς ἤλπιζον, ἔχυσαν οἱ αἱμοβόροι τὸν θυμόν των κατὰ τῶν ἐκεῖ ἁγίων πατέρων, καὶ ἄλλους μὲν ἀπὸ αὐτοὺς ἀπεκεφάλισαν, ἄλλους δὲ κατέκοψαν εἰς λεπτὰ τεμάχια, ἄλλους ἔσχισαν εἰς τὸ μέσον καὶ ἄλλους κεντήσαντες μὲ τὰ ξίφη, ἔχυσαν τὰ αἵματα αὐτῶν εἰς τὴν γῆν. Οἱ δὲ ὅσιοι εὐχαριστοῦντες, παρέδωκαν τὰ ψυχάς των εἰς χεῖρας Θεοῦ, καὶ ἀπέλαβον τὴν αἰώνιον καὶ μακαρίαν ζωὴν τῆς βασιλείας τῶν οὐρανῶν, διὰ τὴν ὁποίαν ὑπέμειναν καὶ τοὺς προτέρους ἀγῶνας τῆς ἀσκήσεως, καὶ τὰ τελευταῖα βάσανα τῆς ἀθλήσεως. (2)

(1) Τὸ μοναστήριον σώζεται μέχρι σήμερον τὸ ὁποῖον ἐπισκέφθην κατὰ τὸ ἔτος 1827. Κ. Χ. ΔΟΥΚΑΚΗΣ.

(2) Περὶ τούτων τῶν φονευθέντων Ἀββάδων γράφει ὁ Δοσίθεος ἐν σελ.535

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τῶν ἐν Ἀμινσῷ ἁγ. ἑπτὰ γυναικῶν μαρτύρων

βεβλίον ς', κεφάλαιον Ε'. τῆς Δωδεκαβίβλου, τὰ ἑξῆς ἄτινα παραθέτομεν ὁλόκληρον καὶ αὐτολεξεὶ τὸν παράγραφον.

Περὶ ὧν εἶπεν ἀπὸ τῆς γραφῆς ῥητῶν οἱ Ἀββάδες Νικομήδης καὶ Μόδεστος ἐπὶ τῶν ἀναιρεθέντων μοναχῶν, καὶ τοῦ ἀριθμοῦ αὐτῶν· καὶ περὶ ὧν ἐποίουν οἱ Ἑβραῖοι τιμωριῶν τοῖς ὑπ' αὐτῶν προμνησθεῖσι Χριστιανοῖς, καὶ περὶ τῆς καταισχύνης τῶν Ἑβραίων, ὅτε ἐπανῆλθεν ὁ ζωοποιὸς Σταυρὸς εἰς Ἱεροσόλυμα ἀπὸ Περσίας.

Καὶ λοιπὸν μετὰ τῷ αἰχμαλωτῖσαι καὶ φονεῦσαι ὅσους ἤθελον, ἀπῆλθον, ἀφέντες τὰ σώματα τῶν πατέρων ἄταφα, δεῦρο κἀκεῖσε ἐρρειμμένα, ἅπερ ἰδὼν ὁ Ἀββᾶς Νικομήδης, ἐνεβριμήσατο καὶ ἐτάραξεν ἑαυτόν, καὶ καὶ εἶπε τὰ τοῦ Ἡσαΐου, «ἄνδρες δίκαιοι αἴρονται καὶ οὐδεὶς κατανοεῖ. Ἀπὸ γὰρ προ»σώπου ἀδικίας ἦρται ὁ δίκαιος, ἔσται ἐν εἰρήνῃ, ἡ ταφὴ αὐτοῦ ἦρται ἐκ »μέσου·» καὶ πάλιν ἐβόησε τὰ τοῦ Σολομῶντος, «οἱ δὲ εἰσὶν ἐν εἰρήνῃ· καὶ «γὰρ ἐν ὄψει ἀνθρώπων ἐὰν κολασθῶσιν, ἡ ἐλπὶς αὐτῶν ἀθανασίας πλήρης· »καὶ ὀλίγα παιδευθέντες, μεγάλα εὐεργετηθήσονται, ὅτι ὁ Θεὸς ἐπείρασεν »αὐτούς, καὶ εὗρεν ἑαυτοὺς ἀξίους ἑαυτοῦ.» ἦλθε καὶ ὁ Μόδεστος, καὶ αὐτὸς ἁγιώτατος Ἀββᾶς, καὶ ὡς εἶδεν ἔρημα τὰ κελλία ὅλα, οὐκ ἐδύνατο ἐπιχεῖν τὰ δάκρυα, ἔδραμε δὲ κατασπαζόμενος τὰ ἱερώτατα λείψανα τῶν ὁσίων πατέρων τῶν παρελθόντων τὴν ζωὴν αὐτῶν εἰς τὴν τῆς θεοσεβείας ἄσκησιν, εἰς τὴν τῆς μετανοίας στενὴν καὶ τεθλιμμένην ὁδὸν καὶ τῆς ἀθλήσεως· ἦσαν οἱ μαρτυρήσαντες μοναχοὶ τὸν ἀριθμὸν τεσσαράκοντα τέσσαρες, ὧν ἡ μνήμη εὑρίσκεται εἰς τὸ μαρτυρολόγιον. Εὗρον δὲ τότε πρόχειρον αἰτίαν οἱ Ἰουδαῖοι τοῦ καταβασανίζειν τοὺς αἰχμαλώτους Χριστιανοὺς οὓς προηγόρασαν ἀπὸ τῶν βαρβάρων, καὶ ὅλως διόλου ἐνόμισαν διὰ τὸ ληφθῆναι τὸ τίμιον καὶ νικοποιὸν ξύλον τοῦ Σταυροῦ ὑπὸ τῶν Περσῶν, ἀπολεσθῆναι καὶ τὸ ὄνομα τῶν Χριστιανῶν, καὶ τὸ κράτος τῆς βασιλείας αὐτῶν, ἀλλὰ κατῃσχύνθησαν ὅτε πάλιν εἶδον ἀνυψωθέντα τὸ κέρας τῶν εὐσεβῶν, καὶ τὸν ζωηφόρον Σταυρὸν μετακομισθέντα μετὰ θριάμβων καὶ τροπαίων εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα. Μάλιστα καὶ ὁ Χοσρόης τὸ θριαμβευτικὸν ὅπλον τοῦ Σταυροῦ μετὰ τιμῆς ἐφύλαξεν, ἀλλ' οὔτε ἀπετόλμησεν ἐκβαλεῖν αὐτὸ ἀπὸ τῆς θήκης αὐτοῦ, ἀλλ' ἀφῆκεν αὐτὸ ἄθικτον ὡς ἔλαβεν αὐτὸ ἀπὸ τῆς Ἱερουσαλήμ, μάλιστα δὲ καὶ ὡς ἦν ἐσφραγισμένον· πλήν γε καθὼς ὅτε τὴν κιβωτὸν τῆς Διαθήκης οἱ Φιλισταῖοι ἔλαβον, τότε κατετροπώθησαν ὑπὸ τῶν Ἰσραηλιτῶν ὡσαύτως καὶ οἱ Πέρσαι τότε κατενικήθησαν ὑπὸ τῶν Ρωμαίων, ὅτε εἰς τὰς χεῖρας αὐτῶν παρέλαβον τὸ νικοποιὸν ὄργανον τοῦ Θεοῦ ἡμῶν. Ὅθεν ἔντρομοι ἐγένοντο οἱ Πέρσαι, λέγοντες πρὸς ἀλλήλους, «ἦλθεν ὁ Θεὸς τῶν Χριστιανῶν εἰς τὸν τόπον ἡμῶν, τί ἄρα ἔσται περὶ ἡμῶν, ἐκθούσης νῦν τῆς ἀγρύπτου ῥάβδου αὐτοῦ τοῦ σκήπτρου τοῦ ζῶντος; μήτιγε καὶ γένηται ἡμῖν ῥάβδος σιδηρᾶ καὶ οὐχὶ παρακλήσεως;» Ὅθεν γράφει ὁ μεταφραστὴς Συμεὼν εἰς τὸ μαρτύριον τοῦ μεγαλομάρτυρος Ἀναστασίου τοῦ Πέρσου λέγων, «ὅτι ἐλήφθη ὑπὸ τοῦ Περσάρχου τῆς ἡμῶν σωτηρίας τὸ τρόπαιον, τὰ τοῦ θανάτου δεσμὰ λῦσαν, καὶ τὴν δύναμιν τῆς ἁμαρτίας περιελόν, τότε τὴν περσικὴν ἀσέβειαν ἔσβεσε, καὶ

ΑΛΕΞΑΝΔΡΙΑΣ, ΚΑΛΥΔΙΑΣ, ΕΥΦΡΑΣΙΑΣ, ΜΑΤΡΩΝΙΣ, ΙΟΥΛΙΑΝΗΣ, ΕΥΦΗΜΙΑΣ καὶ ΘΕΟΔΩΡΑΣ. (1).

» Δηλοῖ γυναικῶν τῶν πεπυρπολημένων,
» Ἀριθμὸς ἑπτὰ παρθένος τῶν παρθένων.(2)

τὴν πυρσολατρείαν κατήργησε, καὶ φαινόμενον ἠχμαλωτισμένον, ἠχμαλώτισε αὐτῶν τὰς ψυχάς, καθότι ἐφώτισε τοὺς ἐν σκότει καὶ σκιᾷ θανάτου καθημένους, ἀνάψαν τὸ ἐσωτερικὸν πῦρ, ὅπερ ἦλθεν ὁ Σωτὴρ βαλεῖν ἐπὶ τῆς γῆς, δηλαδὴ τῆς ἀγάπης καὶ πίστεως, ὅπερ ὥριζε πάντοτε μένειν ἔνδον ἐν τῷ θυσιαστηρίῳ ὁ Θεὸς τῶν ἁπάντων εἰς τὴν παλαιὰν Διαθήκην, ὡς ὄπθεν σύμβολον τῆς πρὸς ἀλλήλους ἑνώσεως.» διεθερμάνθη δὲ περισσότερον ὁ ἱερὸς Ἀναστάσιος, ὅτε εἰσῆλθεν εἰς τὰς Ἐκκλησίας, εἶδε τοὺς ἀγῶνας καὶ τοὺς ἄθλους τῶν ἁγίων μαρτύρων εἰς τοὺς τοίχους περιεζωγραφημένους, καὶ οὕτως ἔδραμεν εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα, καὶ ἐκεῖ ἐβαπτίσθη ὑπὸ τοῦ προέδρου τῶν Ἱεροσολύμων Μοδέστου, ταποτηρητοῦ τοῦ πατριάρχου Ζαχαρίου.

Γράφει δὲ περὶ αὐτῶν καὶ ὁ ὅσιος Ἀντίοχος ὁ Παλαιστινὸς πρὸς τὸν Εὐστάθιον ἡγούμενον μονῆς τῆς Ἀτταλικῆς, ἡ δὲ βίβλος αὐτοῦ οὕτως ἐπιγράφεται, Πανδέκτη βίβλος, ἔχουσα κεφάλαια διάφορα ἑκατὸν τριάκοντα, τοῦ μοναχοῦ Ἀντιόχου τῆς Λαύρας τοῦ ἁγίου Σάββα· ταύτης γὰρ εἶχε τότε αὐτὸς τὴν ἐπιστασίαν. (Λαύρας δέ ὀνομάζουσιν οἱ ἡμέτεροι τὰ μεγάλα καὶ πολυάριθμα μοναστήρια μεταφορικῶς ἀπὸ τῆς Λαύρας, ἤτοι τῆς ἐνδομύχου καύσεως, ἢ ἀπὸ τοῦ λίαν αὔρας ἔχειν· ἤτοι πολλὰς πνοάς, διὰ τοὺς ἐν αὐτοῖς πολλοὺς ἀνθρώπους. Ὁ δὲ Βαρῖνος τὴν λαύραν ἐτυμολογεῖ ἀπὸ τὸν λαὸν ῥέειν δι' αὐτῆς·) οὗτος, λέγω, γράφει περὶ τῶν πατέρων τούτων, ὅτι πρὸ ὀκτὼ ἡμερῶν τῆς ἁλώσεως τῶν Ἱεροσολύμων ἔπαθον τὰ δεινὰ μαρτύρια ἀπὸ τοὺς βαρβάρους κατὰ τοὺς χρόνους Ἡρακλείου τοῦ βασιλέως, ἐν ἔτει 610· δὲν ἠξεύρει δέ, πῶς νὰ ὀνομάσῃ τοὺς φονευθέντας ὁ Ἀντίοχος, λέγων «Ἀπορῶ πότερον χρὴ αὐτοὺς ὀνομάσαι, ἀγγέλους ἢ ἀνθρώπους; ἐξ ἀπαλῶν γὰρ ὀνύχων ἔλαβον τὸν γλυκὺν ζυγὸν τοῦ Κυρίου· καὶ οἱ πλείονες ἦσαν πλήρεις ἡμερῶν, ταπεινοί, πρᾶοι, τίμιοι ἄμεμπτοι, εὐλαβεῖς, ἀλλότριοι πάσης κακουργίας καὶ μέμψεως. Πάσαις ταῖς ἀρεταῖς κεκοσμημένοι, καὶ θεϊκῶν χαρισμάτων πεπληρωμένοι. Τινὲς δὲ ἦσαν ὑπὲρ τὰ ἑκατὸν ἔτη. Δὲν ἐξήρχοντο ἀπὸ τὴν Λαύραν, οὔτε εἰς τὸ κάστρον (τῶν Ἱεροσολύμων) ἀπήρχοντο. Ὄντως οὐράνιοι ἄνθρωποι καὶ ἐπίγειοι ἄγγελοι. Ἰσμαηλῖται δὲ ἦσαν οἱ αὐτοὺς φονεύσαντες. Ὅτε δὲ ἐπλησίασαν εἰς τὴν Λαύραν τινὲς μὲν μοναχοὶ ἔφυγον, τινὲς δὲ ἔμειναν· ὅσοι δηλαδὴ ἦσαν δυνατώτεροι καὶ νεώτεροι.» Ἄλλοι δὲ φαίνονται νὰ ἦναι οὗτοι ἀπὸ τοὺς ἑορταζομένους κατὰ τὴν δεκάτην ἕκτην τοῦ Μαΐου καὶ ὅρα ἐκεῖ.

(1) Ἐν τοῖς Μηναίοις γράφεται Θεοδοσιας.

(2) Ὁ ἑπτὰ ἀριθμὸς καλεῖται παρθένος ἀπὸ τοὺς ἀριθμητικούς, καθότι αὐτὸς μόνος ἐντὸς τῆς δεκάδος οὔτε γεννᾷ ἄλλον ἀριθμόν, οὔτε γεννᾶται παρ' ἄλλου. Λέγει οὖν τὸ δίστιχον τοῦτο, ὅτι ὁ ἑπτὰ παρθένος ἀριθμὸς δηλεῖ τὸν ἑπτὰ ἀριθμὸν τῶν ἑπτὰ παρθένων γυναικῶν τούτων τῶν πεπυρπολημένων.

Αὗται αἱ ἅγιαι ἦσαν κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Μαξιμιανοῦ ἐν ἔτει σϙ'. (290), ἀπὸ τὸν ὁποῖον ἐκινήθη μέγας διωγμὸς κατὰ τῶν χριστιανῶν· ὅθεν πᾶσα ἡλικία τῶν ὁμολογούντων τὸν Χριστόν, καὶ ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν, ἐθανατόνετο μὲ διάφορα βασανιστήρια. Ἐπειδὴ λοιπὸν ὁ τοιοῦτος πολυώδυνος διωγμὸς ἐγίνετο καὶ εἰς τὴν πόλιν τῆς Καππαδοκίας Ἀμινσόν (ἡ ὁποία ὑπὸ τῶν Τούρκων ὀνομάζεται καὶ Ἐμὴδ) καὶ ὁ ἄρχων αὐτῆς ἐθανάτονεν ἀπανθρώπως τοὺς ἐκεῖ χριστιανούς, αὗται αἱ ἑπτὰ ἅγιαι παρθένοι παρεστάθησαν ἔμπροσθεν τοῦ ἄρχοντος μὲ παρρησίαν, καὶ τὸν μὲν Χριστὸν Θεὸν ἀληθινὸν ὡμολόγησαν, τὸν δὲ ἄρχοντα ὠνόμασαν ἀπάνθρωπον καὶ θηριώδη καὶ τῆς ἀληθείας ἐχθρόν. Ὅθεν πρῶτον μὲν ἐξέδυσαν αὐτὰς καὶ ἔδειραν μὲ ῥαβδία, ἔπειτα δὲ ἀποκόψαντες τοὺς μαστοὺς αὐτῶν μὲ μαχαίρας καὶ μετὰ ταῦτα κρεμάσαντες αὐτὰς ἐξέσχισαν τόσον πολὺ τὰ σώματα αὐτῶν ὥστε ἐφάνησαν τὰ ἐντοσθιά των. Τελευταῖον δὲ βληθεῖσαι εἰς κάμινον ἀνημμένην παρέδωκαν αἱ μακάριαι τὰς ψυχάς των εἰς χεῖρας Θεοῦ, παρὰ τοῦ ὁποίου ἔλαβον καὶ τοὺς ἀμαράντους στεφάνους τῆς ἀθλήσεως.

Ὁ ὅσιος πατὴρ ἡμῶν καὶ ὁμολογητὴς ΝΙΚΗΤΑΣ ἐπίσκοπος Ἀπολλωνιάδος, ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.

» Ὑπὲρ τύπου σοῦ δεινὰ Νικήτας φέρων,
» Νῦν σὸν πρόσωπον, Χριστέ, ἐν πόλῳ βλέπει.

Οὗτος ὁ ἐν ἁγίοις θεοφόρος πατὴρ ἡμῶν καὶ ὁμολογητὴς Νικήτας ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους τῶν εἰκονομάχων καὶ ἐχρημάτισεν ἐπίσκοπος Ἀπολλωνιάδος (πόλεως τῆς Βιθυνίας, ἡ ὁποία καὶ Ἀπολλονία καὶ κοινῶς Ἀπολλωνιάδα ὀνομάζεται, ὑποκειμένη ποτὲ εἰς τὸν μητροπολίτην Νικομηδείας) καὶ ὄχι μόνον ὑπῆρξε πιστὸς καὶ εὐλαβὴς καὶ ὀρθοδοξότατος, ἀλλὰ ἦτο πρὸς τούτοις ἐλεήμων καὶ συμπαθής, καὶ πολὺς μὲν εἰς τὴν γνῶσιν καὶ μάθησιν τῶν γραφῶν, περισσότερος δὲ εἰς τὸν λόγον καὶ τὴν εὐγλωττίαν. Ἐπειδὴ δὲ ἠναγκάσθη ἀπὸ τοὺς εἰκονομάχους νὰ μὴ προσκυνῇ τὴν πάνσεπτον εἰκόνα τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ τῆς παναχράντου αὐτοῦ μητρὸς καὶ τῶν ἱερῶν καὶ θείων ἀγγέλων καὶ πάντων τῶν ἁγίων, καὶ εἰς τοῦτο μὴ πεισθείς, ἐξωρίσθη καὶ πειρασμοὺς ἀνυποφόρους ἐδοκίμασεν ὁ ἀοίδιμος, ἀπὸ τοὺς ὁποίους χαλεπῶς ἀσθενήσας, παρέδωκεν τὴν ψυχήν του εἰς χεῖρας Θεοῦ, λαβὼν παρ'αὐτοῦ τὸν τῆς ὁμολογίας ἀκήρατον στέφανον.

Ὁ ἅγιος μάρτυς ΡΟΔΙΑΝΟΣ ξίφει τελειοῦται.

» Ὁ Ροδιανός, ὡς ἐρυθρὸν σοι ῥόδον,
» Χριστέ, προσήχθη τῇ τομῇ βεβαμμένος.

Ὁ ἅγιος μάρτυς ΑΚΥΛΑΣ ὁ ἔπαρχος ξίφει τελειοῦται.

» Ἄμωμον ἱερεῖον ὤφθης, Ἀκύλα,
» Τμηθεὶς ἀμώμῳ Δεσπότῃ διὰ ξίφους,

Ὁ ἅγιος ΛΟΛΛΙΩΝ πυγμαῖς βαλλόμενος τελειοῦται.

» Ὁ Λολλίων ἔστηκε τὰς πυγμὰς φέρων,
» Καὶ μὴ στεναγμόν, μηδὲ μυγμὸν ἐκφέρων.

Ὁ ἅγιος μάρτυς ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ ξίφει τελειοῦται.

» Ξίφει χεθήτω, κἂν κοτύλη φησί μου,
» Ἐμμανουὴλ πέφυκεν αἵματος μία.

Ὁ ἅγιος νεομάρτυς ΜΥΡΩΝ ὁ Κρής, ὁ μαρτυρήσας ἐν Κρήτῃ κατὰ τὸ ᾳψιγ'. (1793) *ἀγχόνῃ τελειοῦται.*

» Μῦρον νεητὸν ὡράθης ἐξ ἀγχόνης,
» Μύρων ἀθλητά, δόξα Κρήτης καὶ κλέος.

Οὗτος ὁ ἔνδοξος μάρτυς τοῦ Χριστοῦ Μύρων, ἦτο ἀπὸ τὸ μέγα κάστρον τῆς Κρήτης, τὸ ἐπωνομαζόμενον Κάντιαν, εὐσεβῶν ὁμοῦ καὶ εὐγενῶν γονέων υἱός, οὗ ὁ πατὴρ ὠνομάζετο Δημήτριος· ἔτυχε δὲ νὰ ἦναι παιδιόθεν ὁ ἀοίδιμος, ἀγαθῆς προαιρέσεως, καὶ νὰ ἀγαπᾷ ἐκ φύσεως τὰ χρηστά, καὶ κόσμια ἤθη, καὶ νὰ ἦναι καθ' ὑπερβολὴν ἐραστὴς τῆς παρθενίας, καὶ σωφροσύνης, καὶ ἁπλῶς εἰπεῖν, ἐν νεαρᾷ ἡλικίᾳ, εἶχε φρονήματα γέροντος, ὢν καὶ κατὰ τὴν ὄψιν πολλὰ ὡραῖος, καὶ εὐειδής· μαθὼν δὲ τὴν ῥαπτικὴν τέχνην, ἐκάθητο εἰς τὸ ἐργαστήριόν του, καὶ εἰργάζετο μὲ πολλὴν σεμνότητα, καὶ εὐταξίαν. Οἱ δὲ ἀγαρηνοί, ὅπου ἦσαν πλησίον εἰς τὸ ἐργαστήριόν του γείτονες ἐζήτουν πάντοτε νὰ ἔχουν συναναστροφὰς μὲ αὐτόν, ὁ δὲ νέος, ἐκάθητο σοβαρὸς καὶ ἥσυχος ἀποστρεφόμενος τὴν ἐκείνων συναναστροφήν, καὶ συνομιλίαν· ὅθεν μὴ ὑποφέροντες νὰ βλέπουν εἰς τοιοῦτον ὡραῖον νέον τοιαύτην σωφροσύνην, καὶ σεμνότητα, καὶ φρόνησιν, εἶχον μέγα φθόνον κατ' αὐτοῦ, καὶ ἐβουλεύοντο πῶς νὰ τὸν κάμουν νὰ ἀρνηθῇ τὴν πίστιν τοῦ Χριστοῦ, καὶ νὰ γένῃ Τοῦρκος. Ἐν μιᾷ τῶν ἡμερῶν τί μηχανεύονται οἱ ἐπάρατοι; εὑρίσκουν παιδά τινα ἐκ τῶν τούρκων, καὶ πείθουσι αὐτὸν νὰ εἰπῇ, πῶς ὁ νέος Μύρων τὸν ἐβίασεν εἰς τὴν αἰσχρὰν πρᾶξιν τῆς ἁμαρτίας. Ταύτην λοιπὸν τὴν συκοφαντίαν πλάσαντες κατὰ τοῦ ἁγίου, ἁρπάζουσιν αὐτὸν μὲ μεγάλην μανίαν, καὶ τὸν πηγαίνουν εἰς τὸν κριτήν, φωνάζοντες καὶ καταμαρτυροῦντες ψευδῶς, ὅτι ἀπετόλμησε νὰ βιάσῃ παῖδα τοῦρκον. Ὁ δὲ κριτὴς ἠρώτησε τὸν νέον, ἂν ἔχῃ οὕτως ἡ ἀλήθεια, καθὼς ἐκεῖνοι ἐμαρτύρουν. Τότε ὁ ἅγιος ἀπεκρίθη, ὅτι ἀδίκως, καὶ ψευδῶς τὸν κατηγοροῦν, ἐπειδὴ καὶ αὐτὸς τοιοῦτον πρᾶγμα ποτὲ δὲν

ἔκαμεν, ἀλλ' οὔτε ἔχει ὅλως εἴδησίν τινα περὶ τούτου. Οἱ δὲ συκοφάνται ἵσταντο ἐπὶ ποδός, φωνάζοντες ὅτι ἀληθῶς τοῦτο ἐποίησε, καὶ ὅτι, ἢ πρέπει νὰ γένῃ Τοῦρκος, διὰ νὰ ἀπαλλαχθῇ, ἢ ἔχει νὰ λάβῃ θάνατον. Ταῦτα ἀκούων ὁ κριτὴς, εἶπεν εἰς τὸν ἅγιον νὰ κάμῃ ἕνα ἐκ τῶν δύο, ἢ νὰ γένῃ Τοῦρκος, ἢ θὰ θανατωθῇ. Ὁ δὲ τοῦ Χριστοῦ μάρτυς μὲ παρρησίαν ἀπεκρίθη, ὅτι δὲν ἀρνεῖται ποτὲ τὴν πίστιν του, καὶ τὸ ὄνομα τοῦ Χριστοῦ, ἀλλὰ εἶναι ἕτοιμος νὰ λάβῃ ὅσας παιδείας ἤθελον τοῦ κάμῃ διὰ τὴν ἀγάπην του· καὶ ὅτι χριστιανὸς ἐγεννήθη, χριστιανὸς πάλιν θέλει νὰ ἀποθάνῃ. Ταῦτα ὡς ἤκουσεν ὁ κριτὴς ἐπρόσταξε καὶ τοῦ ἔδωκαν ἀρκετοὺς ῥαβδισμούς, ἔπειτα τὸν ἔβαλαν εἰς τὴν φυλακήν, ἕως εἰς δευτέραν ἐξέτασιν· ὁ δὲ μάρτυς ἵστατο γενναίως εἰς ὅλα ταῦτα, χωρὶς νὰ φοβηθῇ, ἢ ὅλως νὰ δείξῃ εἰς τὸ πρόσωπον καμίαν ἀλλοίωσιν.

Πάλιν οὖν φέρεται ὁ ἅγιος εἰς τὸ δικαστήριον, καὶ πάλιν οἱ αὐτοὶ μάρτυρες ἵστανται καταμαρτυροῦντες· ὁ δὲ κριτὴς ὑπέσχετο εἰς τὸν μάρτυρα, ὅτι ἔχει νὰ τοῦ δώσῃ πολλὰς τιμάς, καὶ δωρήματα, ἂν τοῦ ὑπακούσῃ, καὶ γένῃ Τοῦρκος, εἰ δὲ καὶ παρακούσῃ, ἔχει νὰ τοῦ δώσῃ ἐπώδυνον θάνατον· ἄλλοι δὲ πάλιν ἔκ τῶν ἐκεῖ παρεστώτων, τοῦ ἔλεγον, λυπήσου, ὦ νέε, τὴν εὐμορφίαν σου, καὶ τὴν νεότητά σου, καὶ ἐλθὲ εἰς τὴν πίστιν μας, διὰ νὰ περάσῃς ζωὴν εὐτυχισμένην, καὶ ἔνδοξον· Ἀλλ' ὁ ἀθλητὴς τοῦ Χριστοῦ εἰς οὐδὲν τούτων ἔδιδεν προσοχήν, ἀλλ' ἵστατο ἄκαμπτος φωνάζων, ὅτι τὴν πίστιν του δὲν ἀλλάζει, ἀλλὰ θέλει νὰ ἀποθάνῃ χριστιανός· ὅθεν βλέπων ὁ κριτὴς τὸ ἀμετάθετον τῆς γνώμης αὐτοῦ, ἔδωκε κατ' αὐτοῦ τὴν τοῦ θανάτου τελευταίαν ἀπόφασιν. Ὁ δὲ μάρτυς πηγαίνων εἰς τὸν τόπον τῆς καταδίκης, ὁ ὁποῖος ἦτο ἔξω τοῦ κάστρου, ὅσους χριστιανοὺς ἀπήντα ἐν τῇ ὁδῷ τοὺς ἐχαιρέτα λέγων· «συγχωρεῖτέ μοι ἀδελφοί, καὶ ὁ Θεὸς συγχωρήσει σας·» ἠκολούθει δὲ καὶ ὁ πατὴρ αὐτοῦ ὄπισθεν κλαίων, καὶ ὀδυρόμενος διὰ τὸν θάνατον τοῦ υἱοῦ του. Φθάσαντες δὲ εἰς τὸν διωρισμένον τόπον, ἐζήτησεν ὁ μάρτυς ἄδειαν καὶ ἐπῆγεν πρὸς τὸν πατέρα του, ἐκεῖ πλησίον παρεστῶτα, καὶ πεσὼν κατεφίλησε τοὺς πόδας του, εἶτα καταφιλήσας καὶ τὰς χεῖράς ρας του, καὶ λαβὼν τὴν εὐχήν του, ἅμα δὲ καὶ παρηγορήσας αὐτὸν νὰ μὴ λυπῆται, διὰ τὸν θάνατόν του, διότι ἀδίκως, καὶ ψευδῶς ἐκατηγορήθη, ἐγύρισεν ὀπίσω εἰς τοὺς δημίους, καὶ τοὺς εἶπε νὰ κάμουν τὸ πρόσταγμα ὅπου ἔλαβον· οἱ δὲ περάσαντες τὴν ἀγχόνην εἰς τὸν λαιμόν του τὸν ἐκρέμασαν, καὶ οὕτως ἔλαβεν ὁ ἀοίδιμος Μύρων, τὸν τοῦ μαρτυρίου στέφανον. Κρεμαμένου δὲ ἀκόμη τοῦ μάρτυρος, τὴν νύκτα ἐκείνην εἶδον ὀφθαλμοφανῶς οἱ φύλακες τοῦρκοι, ὅπου ἐφύλαττον ἔξω τῆς θύρας τοῦ κάστρου, φῶς οὐράνιον, καὶ θεῖον,

ὅπου ἐκατέβη εἰς τὸ μαρτυρικόν του λείψανον, οἵτινες καὶ ἐκήρυξαν τοῦτο εἰς πολλούς· οἱ δὲ χριστιανοὶ τοῦτο ἀκούσαντες, ἐδόξασαν τὸν Θεόν, τὸν δοξάζοντα τοὺς ἁγίους αὐτοῦ· οὗ τῇ φιλανθρωπίᾳ, καὶ χάριτι, διὰ πρεσβειῶν τοῦ νεομάρτυρος αὐτοῦ Μύρωνος, ἀξιωθείημεν καὶ ἡμεῖς τῆς βασιλείας τῶν οὐρανῶν. Ἀμήν.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΚΑ'. μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ΙΑΚΩΒΟΥ ἐπισκόπου τοῦ ὁμολογητοῦ.

» Λύπας ἐνεγκὼν σῆς χάριν σκιᾶς, Λόγε,
» Βίου σκιώδους Ἰάκωβος ἡρπάγη.
» Κρύψαν ὑπὸ χθόνα εἰκάδ' Ἰάκωβον κατὰ πρώτην.

Οὗτος ὁ ἅγιος ἐκ νεαρᾶς ἡλικίας μεταχειρισθεὶς τὴν ἀσκητικὴν ζωήν, ἐκαθάρισε τὸν ἑαυτόν του μὲ τὴν νηστείαν καὶ τὴν λοιπὴν κακοπάθειαν, ὅθεν καὶ ἀνεβιβάσθη εἰς τὸν θρόνον τῆς ἐπισκοπῆς. Πολλοὺς δὲ διωγμοὺς καὶ ἐξορίας ὑπέμεινεν ὁ μακάριος διὰ τὴν προσκύνησιν τῶν ἁγίων εἰκόνων, καὶ διότι ἤλεγχε καὶ ἀπεστρέφετο τοὺς εἰκονομάχους. Ὅθεν τοὺς τοιούτους πειρασμοὺς δοκιμάζων ἀνδρείως, καὶ παλαίων μὲ πεῖναν καὶ δίψαν, παρέδωκε τὴν ψυχήν του εἰς χεῖρας Θεοῦ, παρὰ τοῦ ὁποίου ἔλαβε τὸν τῆς ὁμολογίας ἄφθαρτον στέφανον.

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν ΘΩΜΑ Πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως.

» Ζωὴν ὁ Θωμᾶς ἐκλιπὼν μετρουμένην,
» Ζωὴν πρεπόντως εὗρεν οὐ μετρουμένην.

Οὗτος ὁ ἐν ἁγίοις πατὴρ ἡμῶν Θωμᾶς, διὰ τὴν ὑπερβολικὴν ἀρετήν του καὶ διὰ τὴν ἄκραν αὐτοῦ σύνεσιν καὶ εὐλάβειαν, ἐχειροτονήθη διάκονος τῆς μεγάλης Ἐκκλησίας καὶ Σακελλάριος ἀπὸ τὸν ὅσιον Ἰωάννην τὸν νηστευτήν, τὸν Πατριάρχην Κωνσταντινουπόλεως, κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ ἀοιδίμου βασιλέως Μαυρικίου, ἐν ἔτει φέ, (505), ἀφ' οὗ δὲ ἀπέθανεν ὁ ρηθεὶς θεῖος Ἰωάννης, καὶ ὁ τοῦ Ἰωάννου διάδοχος Κυριακός, τότε ἐπροχειρίσθη πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως ὁ ἅγιος Θωμᾶς. Διοικήσας λοιπὸν τὸν θρόνον χρόνους τρεῖς καὶ δύο μῆνας, πολλὰ ἠγωνίσθη κατὰ τῶν αἱρέσεων ὁ ἀοίδιμος καὶ τὰ ὀρθόδοξα ἐστερέωσε δόγματα. Ὅθεν καλῶς ποιμάνας τὸ ἐμπιστευθὲν εἰς αὐτὸν ποίμνιον, ἐν εἰρήνῃ ἐκοιμήθη(1).

(1) Οὗτος φαίνεται ὅτι εἶναι Θωμᾶς ὁ πρῶτος Κωνσταντινουπόλεως ὁ διάκονος, καὶ οὐχὶ ὁ δεύτερος ὁ παρτριαρχεύσας ἐν ἔτει 656 ἐπὶ Κώνσταντος.

Οἱ ἅγιοι μάρτυρες ΦΙΛΗΜΩΝ καὶ ΔΟΜΝΙΝΟΣ ξίφει τελειοῦνται.

» Τμηθεὶς, Φιλήμων, Δομνῖνον τὸν σὸν φίλον,
» Φιλεῖν κεφαλῆς ἐκτομὴν ἀπειργάσω.

Οὗτοι οἱ ἅγιοι μάρτυρες ἦσαν ἀπὸ τὴν μεγαλόδοξον πόλιν Ρώμην· κατὰ δὲ τοὺς χρόνους τοῦ κατὰ τῶν χριστιανῶν διωγμοῦ, περιεπάτουν εἰς τὴν Ἰταλίαν καὶ ἐκήρυττον τὸν Χριστόν, καὶ πολλοὺς ἐπιστρέφοντες εἰς τὴν τοῦ Χριστοῦ πίστιν ἐβάπτιζον αὐτούς. Ὅθεν διὰ τὴν αἰτίαν ταύτην ἐπιάσθησαν ἀπὸ τοὺς εἰδωλολάτρας, καὶ προσεφέρθησαν εἰς τὸν τῆς Ἰταλίας ἄρχοντα καὶ ἐπειδὴ οὔτε μὲ κολακείας κατεπραΰνθησαν, οὔτε μὲ ὑποσχέσεις δωρεῶν ἐπείσθησαν, ἀλλὰ τὸν Χριστὸν ἐπικαλούμενοι, Θεὸν αὐτὸν ἀνεκήρυττον, τούτου χάριν οἱ εἰδωλολάτραι ἤπλωσαν αὐτοὺς κατὰ γῆς γυμνοὺς ἀπὸ τὰ τέσσαρα μέρη τοῦ σώματος, καὶ τοὺς ἔδειραν ἀνελεημόνως· ἔπειτα τοὺς ἔρριψαν εἰς τὴν φυλακήν. Μετὰ ταῦτα δὲ ἐξήγαγον αὐτοὺς ἔξω καὶ ἀπέκοψαν τὰς ἁγίας αὐτῶν κεφαλάς, καὶ οὕτως οἱ μακάριοι ἔλαβον τοὺς στεφάνους τοῦ μαρτυρίου.

Ὁ ὅσιος πατὴρ ἡμῶν ΒΙΡΥΛΛΟΣ ἐπίσκοπος Κατάνης ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται,

»Διπλᾶ θανῶν Βήρυλλος εὔρατο στέφη,
»Ὡς κυριεύσας καὶ παθῶν καὶ Δαιμόνων.

Οὗτος ὁ ἅγιος κατήγετο ἀπὸ τὴν Ἀντιόχειαν, μαθητὴς ὢν Πέτρου τοῦ Ἀποστόλου. Ἐλθὼν δὲ εἰς τὴν Δύσιν μετὰ τοῦ Κορυφαίου ἐχειροτονήθη παρ' αὐτοῦ ἐπίσκοπος Κατάνης τῆς ἐν νήσῳ Σικελίᾳ εὑρισκομένη. Καλῶς δὲ καὶ θεοφιλῶς ποιμάνας τὸ ποίμνιόν του, πολλὰ ἐποίησε θαύματα, ἀπὸ τὰ ὁποῖα εἶναι ἄξιον ἐδῶ νὰ διηγηθῶμεν ἓν. Βρύσις ἦτο εἰς ἕνα τόπον τῆς Κατάνης, ἡ ὁποία ἀνέβλυζεν ὕδωρ πικρότατον, τούτου δὲ τὴν πικρίαν μετέβαλεν ὁ ἅγιος εἰς γλυκύτητα διὰ προσευχῆς του. Τοῦτο τὸ θαῦμα βλέπων εἷς Ἕλλην, ἄκρος λατρευτὴς τῶν εἰδώλων, ἐπίστευσεν εἰς τὸν Χριστὸν, ὁμοῦ δὲ μὲ ἐκεῖνον ἐπίστευσαν καὶ ἄλλοι πολλοί. Μετὰ τοιαῦτα λοιπὸν θαυμάσια διαλάμψας ὁ ἅγιος καὶ φθάσας εἰς γῆρας βαθύ, ἐκοιμήθη τὸν εἰς τοὺς δικαίους πρέποντα ὕπνον· τὸ δὲ τίμιον αὐτοῦ λείψανον ἐνεταφιάσθη εἰς τὴν πόλιν τῆς Κατάνης μεγαλοπρεπῶς, τὸ ὁποῖον ἀναβλύζει διαφόρους ἰατρείας μέχρι τῆς σήμερον εἰς τοὺς μετὰ πίστεως αὐτῷ πλησιάζοντας.

Θέλει δὲ ὁ Μελέτιος ὅτι ὁ πρῶτος Θωμᾶς ἦτο ἐπὶ Ἡρακλείου καὶ ἐπατριάρχευσεν ἐν ἔτει 607.

Ὁ ἅγιος ΣΕΡΑΠΙΩΝ *ὁ ἀπὸ Σιδῶνος ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.*

»Δοὺς πάντα χερσὶν ἐνδεῶν Σεραπίων.
»Τέλος δίδωσι καὶ τὸ πνεῦμα Κυρίῳ.

Οὗτος εἶχεν ὅλας τὰς ἀρετὰς ἐκ τοῦ ἑαυτοῦ του, καὶ ἦτον εἰς ὅλα κατὰ ἀλήθειαν τέλειος, εἰς τὴν ἐγκράτειαν θαυμάσιος, καὶ εἰς τὴν θείαν γραφὴν σοφώτατος, εἰς δὲ τὴν σωτηρίαν τῶν ἁμαρτωλῶν, καὶ Ἑλλήνων νὰ ἐπιστρέψωσιν ἔβανε πολλὴν ἐπιμέλειαν, ὡς ζηλωτὴς τῆς εὐσεβείας διάπυρος. Ὅθεν ἐπωλήθη πολλάκις ἑκουσίως, καὶ ἔγινεν αἰχμάλωτος, διὰ νὰ λυτρώσῃ ψυχὰς ἀπὸ τὴν αἰχμαλωσίαν τοῦ δαίμονος, καὶ διὰ νὰ δώσῃ ἐλεημοσύνην τὰ χρήματα. Διατὶ ἦτον τοσοῦτον ἐλεήμων καὶ εὔσπλαγχνος, ὁποῦ ἔδιδε τοῖς πτωχοῖς ὅσα καὶ ἂν εἶχεν, οὐ μόνον τροφὰς, καὶ βιβλία, ἀλλὰ καὶ αὐτὰ τὰ ἱμάτια, καὶ ἔμεινεν τελείως ὁλόγυμνος, τόσον ὁποῦ δὲν ἦτο ἄλλως ἀββᾶς εἰς τὴν ἔρημον νὰ φυλάξῃ τόσην ἀκτημοσύνην, ὡς οὗτος ὁ τρισμακάριος· καὶ ἀκούσατε ὀλίγα τινὰ ἀπὸ τὰ πολλὰ του κατορθώματα, νὰ θαυμάσετε. Ἀπερχόμενος ποτὲ εἰς τὴν ὁδὸν, τοῦ ἐζήτησεν ἕνας πτωχὸς ἔλεος, καὶ μὴ ἔχων τί ἄλλο νὰ τοῦ δώσῃ, τοῦ ἔδωκε τὸ ἐπανωφόρι του, καὶ ἔμεινεν μόνον μὲ τὸ ὑποκάμισον, καὶ πηγαίνον παρεμπρὸς εὗρεν ἄλλον ὁλόγυμνον, ὅστις ἀπὸ τὴν πολλὴν ψύχραν ἔτρεμεν. Ὅθεν σπλαγχνισθεὶς ἔδωσεν αὐτῷ τὸ ἔσωθεν ἔνδυμα, καὶ ἔμεινεν αὐτὸς τελείως ὁλόγυμνος. Μόνον ἕνα Εὐαγγέλιον ἐκράτησε, νὰ κάμνῃ ἀνάγνωσιν. Καὶ ὑπαντήσας αὐτῷ ἄλλος ἀδελφὸς τὸν ἠρώτησε, τίς τὸν ἔγδυσεν. Ὁ δὲ ἀπεκρίνατο λέγων· «αὐτὸ τὸ εὐαγγέλιον», ἤγουν θέλων νὰ φυλάξῃ ὅσα εἰς αὐτὸ προστάσσει ὁ Κύριος ἔδωσε εἴτι καὶ ἂν εἶχε, διὰ νὰ μὴ γένῃ τούτου παρήκοος. Εἰς ὀλίγον πάλιν διάστημα ἐπώλησε καὶ τὸ Εὐαγγέλιον, καὶ διένειμε εἰς τοὺς πτωχοὺς τὴν ἀξίαν του, καὶ ἐρωτηθεὶς ἀπὸ τὸν μαθητὴν, ποῦ τὸ ἔδωκεν, ἀπεκρίθη λέγων· Πίστευσόν μοι τέκνον, ὅτι διὰ νὰ κάμω τοῦ δεσπότου Χριστοῦ τὸ θέλημα, ὁποῦ λέγει. «Πώλησον τὰ ὑπάρ»χοντά σου, καὶ δὸς πτωχοῖς», ἔδωκα οὐ μόνον τὸ ἐπίλοιπον πρᾶγμά μου, ἀλλὰ καὶ αὐτὸν τὸν δεσπότην ἐπώλησα, καὶ διένειμα τὴν τιμὴν εἰς πένητας. Ἄλλην φορὰν εὑρισκόμενος μὲ τὸν μαθητήν του εἰς μίαν πόλιν, τὸν ἐπρόσταξε νὰ τὸν πωλήσῃ εἰς τινὰς Ἕλληνας ὁποῦ ἐσύνθετον Κωμῳδίας, καὶ οὕτως ἐποίησε. Τὰ δὲ ἀργύρια ὁποῦ ἐπῆρεν ὁ μαθητὴς, τοῦ τὰ ἔδωσε κρυφίως, καὶ τὰ ἐφύλαξεν μέχρι τέλους. Ἔμεινεν οὖν ὁ ὅσιος ὑποτασσόμενος εἰς ὅλα των τὰ προστάγματα, καὶ ὅλην τὴν ἡμέραν εἰργάζετο νήστις, καὶ τὴν νύκτα ἔτρωγεν ὀλίγον ἄρτον, καὶ ὕδωρ, καὶ τὸ περισσότερον μέρος τῆς νυκτὸς ἐπροσηύχετο· ὅτι ὅλην τὴν θείαν γραφὴν σχεδὸν ἠξεύρεν ἔξωθεν·

καὶ τὴν ἀναγίνωσκε. Βλέποντες λοιπὸν οἱ κύριοί του τὰς ἀρετὰς αὐτοῦ τὸν ἐθαύμαζον, καὶ ὅσον ὁ καιρὸς παρήρχετο, τοσοῦτον τὸν εὐλαβοῦντο περισσότερον, καὶ οὕτως ὀλίγον κατ' ὀλίγον, μὲ τὰ ἔργα του καὶ λόγους, τοὺς ὑπέστρεψεν εἰς Θεογνωσίαν, συνεργούσης τῆς θείας χάριτος.

Καὶ ἀφοῦ ἐβαπτίσθησαν, εὐχαριστήσαν αὐτῷ λέγοντες· ἐγνωρίσαμεν τὴν χάριν, καὶ δύναμιν τοῦ Θεοῦ εἰς ἑαυτόν, σοῦ χαρίζομεν τὴν ἐλευθερίαν, καθὼς καὶ ἐσὺ μᾶς ἐλύτρωσες ἐκ τῆς ἁμαρτίας, καὶ αἰχμαλωσίας τοῦ δαίμονος. Ὁ δὲ ὅσιος ἀπεκρίνατο. «Ἐπειδὴ ὁ ἐλεήμων Θεὸς σᾶς ἐφώτισε, καὶ ἐγνωρίσατε τὴν ἀλήθειαν, δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ εὑρίσκωμαι πλέον εἰς τὴν οἰκίαν σας. Γνωρίσατε δὲ πῶς ἐγὼ δὲν ἤμουν δούλος τινός, ἀλλὰ ἀσκητὴς τῆς Αἰγύπτου ἐλεύθερος, καὶ μόνον διὰ νὰ σᾶς λυτρώσω ἀπὸ τὴν πλάνην ἔγινα σκλάβος σας. Λάβετε ταῦτα τὰ χρήματα, ὅπου ἐδώσατε, τὰ ὁποῖα ἐφύλαττον νὰ σᾶς ἀποδώσῃ τὴν σήμερον, καὶ δότε μοι συγχώρησιν, νὰ ὁδηγήσω καὶ ἄλλους πρὸς τὴν εὐσέβειαν.» Οἱ δὲ παρεκάλουν αὐτὸν δακρύοντες, νὰ ὑπομείνῃ ἀκόμη ὄχι ὡς δοῦλος αὐτῶν ἀλλ' ὡς δεσπότης, καὶ Κύριος. Ἀλλὰ δὲν τοὺς ὑπήκουεν Ὅθεν πάλιν ἔκαμαν πρὸς αὐτὸν καὶ δευτέραν αἴτησιν, παρακαλοῦντες αὐτὸν νὰ πάρῃ τὰ χρήματα, ὁποῦ τὸν ἠγόρασαν, νὰ τὰ διανείμῃ εἰς πένητας. Ὁ δὲ ἀπεκρίνατο. «Δότε ὑμεῖς ὁποῦ εἶναι ἰδικά σας.» Ἀναχωρήσας οὖν ἀπ' ἐκεῖ, ἐπορεύετο εὐαγγελικῶς χωρὶς νὰ βαστᾷ χρυσὸν ἢ ἄργυρον, ἢ σακοῦλι, ἢ ράβδον, ἢ βρώσιμον, ἀλλὰ καὶ πτωχὸς καὶ ἀκτήμων μὲ ἕνα μόνον χιτῶνα ὡς ἄλλος Ἀπόστολος· καὶ φθάνων εἰς τὰς Ἀθήνας, εἶχε τρεῖς ἡμέρας ὁποῦ δὲν ἔφαγε, καὶ ἦτον ἀπὸ τὴν πεῖναν εἰς κίνδυνον. Ὅθεν ἀπῆλθεν ὁποῦ ἦσαν συνηγμένοι τῶν Ἀθηνῶν οἱ πρόκριτοι, πρὸς τοὺς ὁποίους ἐφώναξε λέγων. «Βοηθήσατέ μοι Ἀθηναῖοι σοφώτατοι.» Οἱ δέ, ἐρωτῶντες αὐτόν, πόθεν ἦτον, καὶ τί ἐχρειάζετο; ἀπεκρίθη. «Μοναχὸς εἶμαι, τὸ γένος Αἰγύπτιος, καὶ μὲ ἐνοχλοῦσαν τρεῖς δανεισταὶ ἐκ νεότητος, καὶ τοὺς μὲν δύο ὡς ἐδυνήθην ἐπλήρωσα, καὶ πλέον δὲν μὲ πειράζουν. Ἀλλ' ὁ τρίτος μὲ ἀπειλεῖ. (Ἐὰν δὲν τοῦ δώσω τὸ χρέος σήμερον) νὰ μὲ φέρῃ ὁ αὐθάδης εἰς θάνατον.» Τότε οἱ σοφοὶ τὸν ἠρώτησαν, τίνες ἦσαν οἱ τρεῖς δανεισταί. Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπε. «Ὁ πρῶτος ἐστὶν ἡ φυλαργυρία, ὁ β'. ἡ πορνεία, καὶ ὁ γ' ἡ γαστριμαργία, καὶ μὲ πολεμοῦν ἰσχυρότατα· καὶ τοὺς μὲν δύο κατακράτος ἐνίκησα μὲ τοῦ Θεοῦ τὴν βοήθειαν, ἐπειδὴ εἶναι τῆς φύσεως ἔξωθεν. Ἀλλ' ἡ κοιλία θέλει τὸ ὀφειλόμενον, καὶ φωνάζει μου. Διότι ἔχω δ'. ἡμέρας ὁποῦ δὲν ἔφαγον.» Τότε τοῦ ἔδωσαν μερικὰ χρήματα. Καὶ ἀγοράσας μόνον ἕνα ἄρτον, ἐχάρισε τὰ ἐπίλοιπα, καὶ ἐκ τούτου ἐγνώρισαν οἱ Ἀθηναῖοι πῶς ἦτον ἐνάρετος. Αὐτὸς δὲ

ἀπῆλθε εἰς Λακεδαίμονα, καὶ ἐπωλήθη εἰς μέγαν ἄρχοντα, ὅστις ἦτον μανιχαῖος τὴν αἵρεσιν, καὶ εἰς δύο ἔτη ἐπίστρεψεν ὅλους τῆς οἰκίας ἐκείνης εἰς τὴν εὐσέβειαν, καὶ τότε τοῦ ἔστρεψε τῆς ἀγορᾶς τὰ ἀργύρια. Ἔπειτα πεφωτισμένος παρὰ Θεοῦ εἰσῆλθεν εἰς πλοῖον, ὅπου ὑπήγενεν εἰς τὴν Ρώμην, ἔχων γνώμην νὰ χειραγωγήσῃ καὶ ἐκεῖ ὅσους δυνηθῇ πρὸς εὐσέβειαν. Ἀφ' οὗ λοιπὸν ἔκαμε τρεῖς ἡμέρας εἰς τὸ πλοῖον, καὶ δὲν τὸν εἶδον οἱ ναῦται νὰ φάγῃ τί, τὸν ἠρώτησαν τὴν αἰτίαν, καὶ ἀπεκρίθη ὅτι δὲν εἶχε βρώσιμον. Ὅθεν ὠνείδιζον αὐτὸν τινὲς λέγοντες. Πῶς ἐτόλμησας λοιπὸν νὰ εἰσέλθῃς εἰς τὸ τὸ πλοῖον χωρὶς τινὰ ἔξοδον, καὶ πόθεν νὰ πληρώσῃς τὸν ναῦλόν σου; Ὁ δὲ ὅσιος τοὺς λέγει μὲ πραότητα. «Ἐὰν θέλετε, ἐπάρετέ με διὰ τὴν ψυχήν σας· εἰδὲ στρέψατέ με ἐκεῖ ὁποῦ μὲ ἐπήρατε. Τότες οἱ ναῦται, καὶ μὴ θέλωντες διὰ νὰ μὴν ἀποθάνῃ τὸν ἔτρεφον, Ἀφοῦ δὲ ἔφθασαν εἰς τὴν Ρώμην ἐξῆλθεν ἔξω, καὶ ἠρώτησεν ἐὰν ἦτον ἐκεῖ τινὰς μοναχὸς ἐνάρετος. Οἱ δὲ εἶπον αὐτῷ. Ὅτι εἶναι μία ὁσία παρθένος ἔγκλειστος, ὁποῦ δὲν ὡμίλησε μὲ ἄνδρα ποτέ. Τότε ὁ Σεραπίων πεφωτισμένος ἐκ θείου Πνεύματος, ἀπῆλθεν εἰς τὸ κελλίον αὐτῆς, καὶ λέγει τῆς δούλης της. «Εἰπὲ τῆς κυρίας σου, ὅτι ἦλθεν ἕνας ἀββᾶς ἀπὸ τὴν Αἴγυπτον, καὶ θέλει νὰ συνομιλήσετε.» Ἀπελθοῦσα ἡ δούλη εἶπε τῆς παρθένου τὸν λόγον, καὶ δὲν τὸν ἐδέχθη, λέγουσα ὅτι δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ συνομιλήσῃ μὲ ἄνδρα ποτέ. Ἰδὼν οὖν ὁ μέγας ὅτι ἴστατο ἐκεῖ τρεῖς ἡμέρας δεόμενος νὰ τῆς συνομιλήσῃ, καὶ δὲν ἠθέλησεν, εἶπε ταῦτα «ὕπαγε εἰπέ της, ὅτι ὁ Θεὸς μὲ ἀπέστειλε, νὰ τῆς ὁμιλήσω διὰ ψυχικήν της ὠφέλειαν.» Τότε ἐδέχθη· καὶ εἰσερχόμενος ὁ ὅσιος εἶπεν αὐτῇ. «Διατί οὕτως ἀργῶς κάθησαι;» Ἡ δὲ ἀπεκρίθη, «Δὲν κάθομαι. Ἀλλ' ἀπέρχομαι.» καὶ ὁ ὅσιος, «Ποῦ πορεύεσαι;» καὶ ἡ παρθένος. «Ὑπάγω πρὸς τὸν Δεσπότην μου.» Λέγει της ὁ Ἀββᾶς. «Ζῇς ἢ ἀπόθανες;» Ἡ δὲ εἶπε. «Θαρρῶ εἰς τὸν Θεόν, ὅτι κατὰ σάρκα ἀπέθανα. Ὅτι ὅποιος ζῇ εἰς τὸν κόσμον σαρκικῶς, εἰς τὸν Θεὸν δὲν ἀπέρχεται.» Λέγει της ὁ ὅσιος. «Ἐὰν θέλῃς νὰ σοῦ πιστεύσω, ἔξελθε νὰ κάμῃς καθὼς σοῦ εἰπῶ.» Ἡ δὲ ἀπεκρίνατο. «Ἔχω κέ. ἔτη ἐνταῦθα ἔγκλειστος, καὶ τώρα νὰ εὔγω, τί θὰ λέγουν οἱ ἄνθρωποι;» καὶ ὁ ὅσιος. «Ἐὰν ἀπέθανες, τί σε μέλλει διὰ τῶν ἀνθρώπων τοὺς λόγους; ὁ νεκρὸς κἂν ἐπαινεῖται, κἂν ὑβρίζεται, δὲν τὸ αἰσθάνεται. Λοιπὸν ἔξελθε νὰ ἐννοήσῃς τὴν πλάνην σου.» Τότε ἡ παρθένος ἀπὸ τοὺς λόγους του ἐγνώρισε· πῶς ἦτον σοφὸς καὶ ἐνάρετος ἄνθρωπος.

Ὅθεν ἐξῆλθε διὰ ταπείνωσιν, καὶ ἀπελθόντες εἰς μίαν Ἐκκλησίαν, τῆς εἶπεν ὁ ὅσιος. «Ἐὰν θέλῃς νὰ πιστώσῃς εἰ ἐνεκρώθῃς τῷ κόσμῳ κατὰ ἀλήθειαν, καὶ δὲν σὲ μέλλει νὰ ἀρέσῃς τοῖς ἀνθρώποις, ἀλλὰ

μόνον ποθεῖς τὰ οὐράνια, ἐγδύσου καὶ τὰ δύο ἱμάτια, νὰ μείνῃς γυμνὴ χωρὶς ὑποκάμισον, καὶ οὕτω νὰ κάμω καὶ ἐγώ, νὰ διέλθωμεν ἀμφότεροι ἀπὸ τὸ μέσον τῆς πόλεως γυμνοί, καὶ μὴν ἐντρέπεσαι τίποτε.» Ἡ δὲ εἶπεν αὐτῷ· «Ἐὰν κάμω, καθὼς μοῦ λέγεις, σκανδαλίζω τοὺς ἀνθρώπους νὰ λέγουν ὅτι ἔχω δαιμόνιον· ἢ πῶς εὐγῆκα ἀπὸ τὰς φρένας μου.» Λέγει της ὁ ὅσιος. «Ὁ νεκρὸς δὲν αἰσθάνεται. Ὅθεν κἂν ἐπαινοῦσιν, ἢ ὀνειδίζουν τον, δὲν ἀκούει τίποτε. Οὕτω καὶ σὺ ἐὰν λέγῃς ἀλήθειαν πῶς ἐνεκρώθης τῷ κόσμῳ, καὶ ζῇς ἐν Χριστῷ κατὰ τὸν Ἀπόστολον, μὴ σὲ μέλλει ἐὰν σὲ ὑβρίσουν καὶ κατακρίνουν οἱ ἄνθρωποι· μόνον κάμε εἴτι σοῦ λέγω, καὶ ἀκολούθει μοι.» Τότε ἡ παρθένος ἐγνώρισε τὴν προτέραν της ἀγνωσίαν καὶ ἔπαρσιν, ἔπεσε μετὰ δακρύων εἰς τοὺς πόδας τοῦ γέροντος λέγουσα· «παρακαλῶ σε Ἀββᾶ, συγχώρησόν μοι διὰ τὸν Κύριον, ὅτι δὲν δύναμαι εἰς αὐτὸ νὰ σοῦ ὑπακούσω, μόνον εἴτι ἄλλο μὲ προστάξεις, μετὰ χαρᾶς τὸ κάμνω.» Τότε τῆς λέγει ὁ πάνσοφος. «Ὕπαγε λοιπὸν ἀδελφή μου εἰς τὸ κελλίον σου. Ταπεινώσου ἀπὸ τὴν ἔπαρσιν, καὶ μὴ καυχᾶσαι πῶς ἐνεκρώθης, οὔτε νὰ ὑψηλοφρονῇς πῶς εἶσαι ἀπὸ ταῖς ἄλλαις ἐναρετώτερη. Ἀλλὰ ἔχε ταπείνωσιν ὅσον δύνασαι, ἐπειδὴ ζῇς ἀκόμη εἰς τὸν κόσμον, καὶ θέλεις νὰ ἀρέσῃς τῶν ἀνθρώπων, Ἐγὼ ἀπόθανα κατὰ τὴν σάρκα καὶ δύναμαι νὰ γυρίζω ὁλόγυμνος, καὶ ἄλλαις παροινίαις νὰ κάμω, διὰ νὰ μὲ ὀνειδίζουν οἱ ἄνθρωποι, καὶ πάλιν δὲν ὑψηλοφρονῶ ὡς ἐσέ, νὰ λέγω τὸ πῶς ἐνεκρώθην·» μὲ τοιαῦτα ψυχωφελῆ, καὶ ἄλλα παρόμοια λόγια, νουθετήσας αὐτὴν ἐσωφρόνισεν· ἥτις εὐχαρίστησεν αὐτὸν τὰ μέγιστα, καὶ εἰσελθοῦσα πάλιν εἰς τὸ κελλίον, ἐτέλεσε τὸν βίον ἐναρετώτερα καὶ μὲ περιστοτέραν ταπείνωσιν. Ὁ δὲ ὅσιος ὑπέστρεψεν εἰς τὴν ἐρημον, καὶ πολλὰ ὠφέλησε τοὺς μοναχοὺς μὲ διάφορα παραδείγματα. Ἐξόχως δὲ ἔλεγε καὶ τοῦτο διὰ τοὺς λαθροφάγους νὰ βλέπωνται. Ὅταν ἤμουν νεώτερος εἰς τὴν ὑπακοὴν τοῦ ἀββᾶ Θεοδώρου, μὲ ἐπείραζε τῆς γαστριμαργίας ὁ δαίμων καὶ ἔκλεπτα ἕνα ἄρτον ἀπὸ τὴν τράπεζαν, καὶ τὸν ἔτρωγα τὸ ἑσπέρας κρυφά.

Ἀλλὰ τόσον μὲ ἔτυπτεν ἡ συνείδησις, ὅπου ἤτο ὑπὲρ τὴν ἡδονὴν τῆς τροφῆς περισσοτέρα ἡ λύπη, καὶ βάσανος ὅπου μ' ἔθλιβεν. Ἐν μιᾷ δὲ τῶν ἡμερῶν ἦλθόν τινες ἀδελφοὶ εἰς τὸν γέροντά μου, καὶ συνωμίλουν περὶ γαστριμαργίας, καὶ ἄλλων τινῶν ἐγκλημάτων. Καὶ ὅτι πρέπει ἕκαστος νὰ λέγῃ τοὺς κρυπτοῦς λογισμοὺς εἰς πνευματικοὺς πατέρας. Ἐγὼ δὲ ταῦτα ἀκούσας ἔκρινα πῶς τὸ ἔλεγον δι' ἐμέ. Ὅθεν ἔπεσα εἰς τούς πόδας αὐτῶν μετὰ δακρύων καὶ ὁμολόγησα παρρησίᾳ τὴν ἁμαρτίαν μου, ἐξάγων τὸν ἄρτον ἀπὸ τὸ στῆθός μου, διὰ νὰ καταισχυνθῶ περισσότερον. Τότε μοῦ λέγει ὁ γέροντάς

μου Ἔχε θάρρος εἰς τὸν Θεὸν τέκνον μου, ὅτι αὐτὴ ἡ ταπείνωσίς σου σὲ ἔκαμε νὰ νικήσῃς τὸν δαίμονα, ἐπειδὴ τὸν ἐπόμπευσες, καὶ δὲν ἔχει πλέον ἐξουσίαν ἐπάνω σου. Ταῦτα τοῦ Ἀββᾶ πρός με λέγοντος, εὐγῆκεν ἀπὸ τὸν κόλπον μου ὡς φλόγα πυρὸς εἰς δαίμων, καὶ ἔμεινε τόσος βρῶμος εἰς ἐκεῖνον τὸν τόπον, ὅπου δὲν ἠμποροῦμεν νὰ στέκωμεν, καὶ ἔκτοτε δὲν ἔπεσον εἰς τοιοῦτον ἀνόμημα, μὲ τὴν θείαν βοήθειαν. Αὐτὰ καὶ ἕτερα πλεῖστα λέγων ὁ ὅσιος πρὸς νουθεσίαν τῶν ἀδελφῶν, καὶ πλήρης ἡμερῶν γενόμενος, καὶ πολλὰς ἀγαθοεργίας πρὸς τοὺς πλησίον τελέσας, ἔτι δὲ καὶ οὐκ ὀλίγα θαυμάσια ἐργασάμενος, ἀπῆλθε πρὸς τὸν ποθούμενον Χριστόν. Ὦ πρέπει δόξα, τιμή, καὶ προσκύνησις εἰς τοὺς αἰῶνας. Ἀμήν. (1)

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ, ἡ ἐν τῷ Κυρίῳ Πάσχᾳ τῆς ἀλειψάσης τὸν Κύριον μύρον, γυναικὸς πόρνης, ἐν οἰκίᾳ Σίμωνος τοῦ λεπροῦ.

» Γυνὴ βαλοῦσα σώματι Χριστοῦ μῦρον,
» Τὴν Νικοδήμου προῦλαβε σμυρναλόην. (2)

Ταῖς αὐτῶν ἁγίαις πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΚΒ', μνήμη τοῦ ἁγίου ἱερομάρτυρος ***ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ*** *πρεσβυτέρου τῆς ἐν Ἀγκύρᾳ Ἐκκλησίας.*

» Σῶαν προφήτης εἶπεν ἀλγεῖν κοιλίαν,
» Τετρημένην δὲ μάρτυς ἀλγεῖν οὐκ ἔφη.
» Εἰκάδε δευτερίῃ Βασίλειος ἐτρήθη σούβλαις.

Οὗτος ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους Ἰουλιανοῦ τοῦ παραβάτου καὶ Σατορνίνου ἡγεμόνος Ἀγκύρας, ἐν ἔτει τξβ', (362), πρεσβύτερος ὑπάρχων τῆς ἐν Ἀγκύρᾳ ἁγίας Ἐκκλησίας. Διαβληθεὶς δὲ εἰς τὸν ἡγεμόνα, παρεστάθη εἰς αὐτὸν, καὶ ἐρωτηθεὶς ἐὰν ἀρνεῖται τὸν Χριστόν, καὶ μὴ πεισθεὶς κρεμᾶται ἐπάνω εἰς ξύλον καὶ τὰς πλευρὰς ξεσχίζεται, καὶ εἰς φυλακὴν ἀπορρίπτεται. Ἔπειτα ἀποφυλακίζεται καὶ

(1) Σημείωσαι ὅτι εἰς τὸν Παράδεισον τῶν Πατέρων γράφεται καὶ τοῦτο παράνω, ἤγουν ὅτι ὁ ὅσιος οὗτος Σεραπίων, ἦτον ὡς πετεινὸν χωρὶς νὰ ἀποκτήσῃ κἄνὲν πρᾶγμα τοῦ κόσμου τούτου, ἀλλὰ μόνον ἐφόρει ἓν σενδόνιον καὶ εἶχεν ἓν μικρὸν Εὐαγγέλιον, καὶ οὕτως ἐγύριζεν ἐδῶ ἐκεῖ, ὡς ἀσώματος. Πολλάκις δὲ εὕρισκον αὐτόν τινες εἰς τὸν δρόμον, καθήμενον καὶ κλαίοντα, καὶ ἠρώτων αὐτόν, διὰ τί οὕτω κλέεις γέρων ; ὁ δὲ ἀπεκρίνατο. Ὁ αὐθέντης μου ἐπιστεύθη εἰς ἐμὲ τὸν πλοῦτόν του, καὶ ἐγὼ τὸν ἔχασα, καὶ θέλει νὰ μὲ παιδεύσῃ. Ταῦτα δὲ ἀκούοντες, ἐνόμιζον, ὅτι λέγει διὰ χρυσίον καὶ πλοῦτον αἰσθητόν· ὅθεν ρίπτοντες εἰς αὐτὸν ὀλίγον ἄρτον, ἔλεγον, «λάβε, γέρον, τὸν ἄρτον αὐτὸν καὶ φάγε.»

(2) Ὅρα τὸ Συναξάριον εἰς τὸ ΙΓ'. βιβλίον. Σ. Ε.

πάλιν ξεσχίζεται δυνατά, καὶ δεθεὶς μὲ σιδηρᾶς ἁλύσεις, πάλιν ρίπτεται εἰς τὴν φυλακήν. Μεθ' ἡμέρας δέ τινας, ὅτε ὁ Ἰουλιανὸς διήρχετο ἀπὸ τὴν Ἄγκυραν, προσεφέρθη εἰς αὐτὸν δεδεμένος ὁ ἅγιος, καὶ ἐρωτηθεὶς παρ' αὐτοῦ καὶ μὴ πεισθεὶς νὰ ἀρνηθῇ τὸν Χριστόν, παρεδόθη εἰς τὸν κόμητα Φλαβέντιον διὰ νὰ ἐκβάλῃ λωρία ἀπὸ τὸ σῶμα τοῦ μάρτυρος, τὸ ὁποῖον παρευθὺς ἐξετελέσθη. Ὅθεν ἀφ' οὗ ἐξέβαλον πολλὰ λωρία, καὶ ἀπὸ τὰ ἔμπροσθεν μέρη τοῦ σώματος τοῦ ἁγίου καὶ ἀπὸ τὰ ὄπισθεν, τὰ ὁποῖα ἐκρέμαντο εἰς τοὺς ὤμους, τότε ὁ γενναῖος ἀδάμας ἁρπάσας ἓν λωρίον, καὶ ἀποσπάσας αὐτὸ ἀπὸ τὸ σῶμά του, τὸ ἔρριψεν εἰς τὸ πρόσωπον τοῦ Ἰουλιανοῦ, ἐκεῖνος δὲ ἐπρόσταξε νὰ πυρώσωσι σούβλας καὶ μὲ αὐτὰς νὰ κατακαύσωσι τὸν μάρτυρα καὶ νὰ τρυπήσωσι τὴν κοιλίαν καὶ ράχιν καὶ ὅλους τοὺς ἁρμοὺς τοῦ σώματός του. Τούτου δὲ γενομένου, παρέδωκεν ὁ γενναῖος ἀθλητὴς τὴν ψυχήν του εἰς χεῖρας Θεοῦ, παρὰ τοῦ ὁποίου ἔλαβε τὸν στέφανον τῆς ἀθλήσεως.

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ αἱ ἅγιαι μάρτυρες ΚΑΛΛΙΝΙΚΗ καὶ ΒΑΣΙΛΙΣΣΑ ξίφει τελειοῦνται.

» Καλλινίκην τέμνουσι σὺν Βασιλίσσῃ,
» Τὰς καλλινίκους καὶ πόλου βασιλίδας.

Μνήμη τῆς ἁγίας ΔΡΟΣΙΔΟΣ θυγατρὸς τοῦ Βασιλέως Τραϊανοῦ καὶ τῶν σὺν αὐτῇ πέντε Κανονικῶν.

Εἰς τὴν Δροσίδα.

» Δροσὶς λιποῦσα πατρικὴν πᾶσαν σχέσιν,
» Ἐφεῦρε Χριστὸν τὸν ποθεινὸν νυμφίον.

Εἰς τὰς Κανονικάς.

» Εἰ καὶ ἐχωνεύθητε, λαμπραὶ παρθένοι,
» Ἀλλ' οὐρανοὺς οἰκεῖτε νῦν σὺν ἀγγέλοις.

Ὅτε ἐβασίλευσεν ὁ Τραϊανὸς ἐν ἔτει ϡθ'. (99), ὄχι μόνον καθ' ἑκάστην ἡμέραν ἐθανάτωνε τοὺς τὸν Χριστὸν ὁμολογοῦντας χριστιανούς, ἀλλὰ καὶ τὰ τούτων τίμια λείψανα ἔρριπτεν ὁ μιαρὸς εἰς ἀτίμους καὶ ἀκαθάρτους τόπους. Τότε λοιπὸν ἦσαν πέντε γυναῖκες Κανονικαί, ἤτοι καλογραῖαι, αἱ ὁποῖαι ἀσκούμεναι εἰς ἓν ἀσκητήριον καὶ τὰς ἐντολὰς τοῦ Θεοῦ φυλάττουσαι, πρὸς τὰς ἄλλας των ἀρετάς, εἶχον καὶ τοῦτο ἔργον ἀπαραίτητον, τὸ νὰ λαμβάνωσι τὰ λείψανα τῶν ἁγίων μαρτύρων καὶ νὰ μυρίζωσιν αὐτὰ μὲ μῦρα καὶ σινδόνια, καὶ οὕτω νὰ τὰ ἐνταφιάζωσιν εἰς τὸ ἀσκητήριον αὐτῶν. Τοῦτο δὲ μαθοῦσα Δροσὶς ἡ θυγάτηρ τοῦ βασιλέως Τραϊανοῦ, ὑπῆγεν εἰς τὰς ἀνωτέρω καλογραίας, ἔχουσα μαζύ της καὶ φορέματα

πολύτιμα, (οἱ φυλάττοντες τὸ παλάτιον κουβικουλάριοι, (θαλαμηπόλοι) κρατηθέντες ἀπὸ ὕπνον βαθύν, δὲν ἠσθάνθησαν ὅτε ἐκβῆκεν ἡ Δροσὶς ἀπὸ τὸ παλάτιον) παρεκάλει λοιπὸν αὕτη τὰς καλογραίας νὰ ὑπάγωσι μαζὺ νὰ λάβωσι κἀνὲν λείψανον μάρτυρος.

Ὁ δὲ Ἀδριανὸς ὁ ἀρραβωνιστικὸς τῆς Δροσίδος, καὶ σύμβουλος ὢν τοῦ πατρός του βασιλέως, αὐτοκράτωρ δέσποτα, εἶπε, πρόσταξον νὰ σταθῶσι στρατιῶται διὰ νὰ φυλάττωσι τὰ σώματα τῶν κακοθανάτων χριστιανῶν, διὰ νὰ μάθωμεν ποῖοι κλέπτουσι τὰ σώματά των· ὁ δὲ βασιλεὺς ἐπρόσταξε νὰ γείνῃ τοῦτο. Ἀγρυπνήσαντες λοιπὸν οἱ φύλακες, συνέλαβον τὰς πέντε καλογραίας ὁμοῦ μὲ τὴν θυγατέρα τοῦ βασιλέως Δροσίδα, καὶ τὸ πρωὶ παρέστησαν αὐτὰς εἰς τὸν βασιλέα· βλέπων δὲ αὐτὸς τὴν θυγατέρα του, ἐξεπλάγη καὶ ἐπρόσταξε νὰ φυλάττεται αὕτη μὲ ἀσφάλειαν, ἴσως καὶ μετανοήσῃ. Διὰ δὲ τὰς πέντε καλογραίας ἐπρόσταξε νὰ κατασκευασθῇ χωνευτήριον μεγάλον καὶ μέσα εἰς αὐτὸ νὰ βληθῶσιν αἱ καλογραῖαι ἐκεῖναι· ὁμοῦ δὲ μὲ αὐτὰς ἐπρόσταξε νὰ βληθῇ καὶ χάλκωμα ἀρκετόν, ἵνα ἀναλύσῃ καὶ σμιχθῇ μὲ τὰ ἀναλυθέντα σώματα τῶν καλογραιῶν καὶ γίνωσι καὶ τὰ δύω ἓν μίγμα, καὶ οὕτω διὰ τοῦ τοιούτου χαλκώματος κατασκευασθῶσιν αἱ βάσεις καὶ τὰ πατώματα τῶν χαλκίνων ἀγγείων τοῦ δημοσίου λουτροῦ, τὸ ὁποῖον ἐκτίσθη καινουργὲς παρ' αὐτοῦ, καὶ ἔμελλε νὰ ἀναφθῇ εἰς τὴν ἑορτὴν τὴν λεγομένην τῶν Ἀπολλωνίων, καὶ νὰ ἐγκαινιασθῇ εἰς θεραπείαν τῶν ὁμοφρόνων τοῦ βασιλέως εἰδωλολατρῶν.

Ταῦτα λοιπὸν ἀφ' οὗ ἔγειναν, καὶ ἀφοῦ αἱ τοῦ Χριστοῦ καλογραῖαι ἐχωνεύθησαν, τότε κατεσκευάσθησαν τὰ χάλκινα ἀγγεῖα τοῦ λουτροῦ καὶ ἀνάψαντες οἱ στρατιῶται τὸ λουτρόν, ἐκήρυττον παντοχοῦ λέγοντες· ὅσοι εἶσθε φίλοι τῶν εὐμενῶν θεῶν, ἔλθετε εἰς τὰ ἐγκαίνια τοῦ δημοσίου λουτροῦ, καὶ εὐθὺς συνέτρεχον ἅπαντες. Ὁ πρῶτος λοιπὸν ἐλθὼν, ἅμα ἐπλησίασεν εἰς τὴν πρώτην θύραν τοῦ λουτροῦ, ἔπεσε χαμαὶ καὶ ἐξέπνευσεν· ὁμοίως ἔπαθον καὶ ὅσοι ἄλλοι ὕστερον ἀπὸ ἐκεῖνον ἐπλησίασαν, καὶ κανεὶς ἀπὸ ὅλους ἐκείνους δὲν ἠδυνήθη νὰ ἔμβῃ. Τοῦτο δὲ μαθὼν ὁ βασιλεὺς προσεκάλεσε τοὺς λατρευτὰς τῶν θεῶν του, καὶ, εἶπατέ μοι, ἔλεγε πρὸς αὐτούς, εἶπατέ μοι, μήπως ἔγεινε καμμία μαγεία ἀπὸ τοὺς χριστιανούς, καὶ τοῦτο δὲν δύναται νὰ ἔμβῃ τις εἰς τὸ λουτρόν; οἱ δὲ ἀπεκρίθησαν, οὐχὶ βασιλεῦ, ἀλλὰ τὰ χάλκινα ἀγγεῖα, ἅτινα ἔγειναν ἀπὸ τὰ λείψανα τῶν καλογραιῶν, ταῦτα ἐποίησαν τὸ θαυμάσιον τοῦτο· ὅθεν πρόσταξον, νὰ γείνωσιν ἄλλα ἀγγεῖα, καὶ οὕτω θέλει παύσει ὁ γινόμενος θάνατος. Τούτου δὲ γενομένου, εἶπεν ὁ μνηστὴρ τῆς Δροσίδος Ἀδριανὸς πρὸς τὸν βασιλέα, πρόσταξον, ὦ βασιλεῦ, νὰ χω-

νευθῶσι πάλιν τὰ πρότερον πατώματα τῶν χαλκῶν ἀγγείων, καὶ ἐξ αὐτῶν νὰ γένωσι ἀνδριάντες γυμνοί, ἔχοντες τὸ εἶδος τῶν καλογραιῶν ἐκείνων, πρὸς ὄνειδος καὶ ἀτιμίαν αὐτῶν· οἱ δὲ ἀνδριάντες οὗτοι νὰ στηθῶσιν εἰς τὸ δημόσιον λουτρὸν τῆς βασιλείας σου. Καὶ εὐθὺς ἐπρόσταξεν ὁ βασιλεὺς καὶ ἔγειναν, καὶ ἀφοῦ ἐστήθησαν οἱ ἀνδριάντες τῶν καλογραιῶν εἰς τὸ λουτρόν, βλέπει ὁ βασιλεὺς καθ' ὕπνον πέντε ἀμνάδας καθαράς, αἵτινες ἔβοσκον εἰς ἕνα κῆπον, βλέπει δὲ καὶ ἕνα βοσκὸν φοβερόν, ὅστις ἔβοσκεν αὐτάς, καὶ ἔλεγεν εἰς τὸν βασιλέα· ἀσεβέστατε βασιλεῦ, τὰς καλογραίας τὰς ὁποίας σὺ ἐνόμισες νὰ στήσῃς γυμνὰς εἰς τὸ λουτρόν σου δι' ἀτιμίαν, ταύτας ὁ καλὸς βοσκὸς Χριστός, χωρίσας ἀπὸ σοῦ, τὰς ἔβαλεν εἰς τοῦτον τὸν ὡραῖον τόπον τοῦ παραδείσου, εἰς τὸν ὁποῖον μέλλει νὰ ἔλθῃ καὶ ἡ θυγάτηρ σου Δροσίς, ἡ καθαρὰ τοῦ Θεοῦ ἀμνάς.

Ἐξυπνος γενόμενος δὲ ὁ βασιλεύς, ἐθυμώθη, ὅτι καὶ μετὰ θάνατον αἱ ἅγιαι γυναῖκες κατεντροπίασαν τὰς βουλάς του, ὅθεν εἰς πεῖσμα καὶ ἐκδίκησιν αὐτῶν, προστάζει νὰ ἀναφθῶσι δύο μεγάλοι φοῦρνοι, ἢ κάμινοι, ἀπὸ τὸ ἓν μέρος καὶ ἀπὸ τὸ ἄλλο τῆς πόλεως καὶ νὰ καίωνται καθ' ἡμέραν. Ἐπρόσθεσεν δὲ καὶ τὴν ἐπιγραφὴν ταύτην εἰς ἑκάστην κάμινον, ἔχουσαν βασιλικὴν διαταγὴν καὶ περιέχουσαν οὕτω· « Ἄνδρες Γαλιλαῖοι, οἱ προσκυνοῦντες τὸν ἐσταυρωμένον, λυτρώσατε ἑαυτοὺς μὲν ἀπὸ τὰ βάσανα, ἡμᾶς δὲ ἀπὸ κόπους, καὶ ἕκαστος ἐξ ὑμῶν ἂς ρίψῃ μόνος τὸν ἑαυτόν του εἰς τὴν κάμινον, θεληματικῶς.» Ταύτην λοιπὸν τὴν προσταγὴν ἀκούσασα ἡ Δροσίς, ἡ τοῦ Θεοῦ δούλη, θυγάτηρ τοῦ ἀπανθρώπου βασιλέως, καὶ ὅτι ἕκαστος τῶν χριστιανῶν ἀπὸ τὸν πόθον καὶ τὴν ἀγάπην τοῦ χριστοῦ φλεγόμενος, ἐρρίπτετο αὐτοθελήτως εἰς τὰς καμίνους, ὕψωσε τὰ ὄμματά της εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ εἶπε· «Δέσποτα Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ, Υἱὲ τοῦ Θεοῦ, ἂν ἦναι θέλημά σου ἅγιον νὰ σωθῶ, καὶ νὰ λυτρωθῶ ἀπὸ τὴν μανιώδη θρησκείαν Τραϊανοῦ τοῦ πατρός μου, σὺ συνέργησον νὰ ἐλευθερωθῶ ἀπὸ τὸν νυμφῶνα καὶ μνηστευμὸν τοῦ δυσεβοῦς Ἀδριανοῦ, καὶ νὰ ἀναβῶ εἰς τὸν οὐρανόν, ὅπου εὑρίσκονται καὶ αἱ πέντε καλογραῖαι, αἵτινες μὲ ὡδήγησαν εἰς τὸν φόβον σου. Κοίμισον δὲ βαθὺν ὕπνον ἐκείνους, οἵτινες μὲ φυλάττουσι, διὰ νὰ δυνηθῶ νὰ φύγω χωρὶς νὰ αἰσθανθῶσιν. »

Ταῦτα εἰποῦσα, ἐξεδύθη τὰ βασιλικὰ φορέματά της, καὶ ἐξῆλθεν ἀπὸ τὰ ἀνάκτορα ἡσύχως χωρίς τις νὰ τὴν αἰσθανθῇ. Ἀπερχομένη δὲ διὰ νὰ ριφθῇ εἰς μίαν τῶν ἐκεῖ καμίνων, σκεφθεῖς εἶπε· « πῶς ὑπάγω εἰς τὸν Θεὸν, χωρὶς νὰ ἔχω ἔνδυμα γάμου; ἤτοι χωρὶς νὰ λάβω τὸ ἅγιον βάπτισμα, ἄνευ τοῦ ὁποίου εἶμαι ἀκάθαρτος; ἀλλ' ὦ βασιλεῦ τῶν βασιλευόντων Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ, ἰδοὺ ἄφησα τὴν βα-

σιλείαν μου διὰ τὴν ἀγάπην σου, ἵνα καστήσῃς με θυρωρὸν τῆς σῆς βασιλείας, σὺ λοιπόν, ὁ δι' ἡμᾶς βαπτισθείς, βάπτισον καὶ ἐμὲ μὲ Πνεῦμα ἅγιον.» Εὐθὺς δὲ ἀφοῦ εἶπε ταῦτα, ἐξέβαλε τὸ μῦρον ὅπερ ἐβάσταζεν ἀπὸ τὸν κοιτῶνά της,καὶ ἤλειψεν ἑαυτήν,ἔπειτα ἐβαπτίσθη εἰς ἕνα ἀπὸ τοὺς ἐκεῖ εὑρισκομένους καμαροειδεῖς λάκκους, καὶ εἶπε· «Βαπτίζεται ἡ δούλη τοῦ Θεοῦ Δροσὶς εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ ἁγίου Πνεύματος· καὶ φυλάξασα τὸν ἑαυτόν της ἑπτὰ ἡμέρας, ἔτρωγε τροφήν, τὴν ὁποίαν τῆς ἔφερεν ἄγγελος Κυρίου. Τινὲς δὲ φιλόχριστοι χριστιανοὶ εὑρόντες αὐτήν, ἔμαθον τὰ περὶ αὐτῆς πάντα, καθὼς ἐκείνη ἡ μακαρία τὰ ἐδιηγήθη εἰς αὐτούς. Κατὰ δὲ τὴν ὀγδόην ἡμέραν, παρακαλοῦσα τὸν Θεὸν καὶ προσευχομένη, διὰ νὰ τὴν ὁδηγήσῃ τί πρέπει νὰ κάμῃ, ἀπῆλθε πρὸς Κύριον.

Μνήμη τοῦ ἁγίου νέου ὁσιομάρτυρος ΕΥΘΥΜΙΟΥ *τοῦ Πελοποννησίου τοῦ ἐν Κωνσταντινουπόλει ἀθλήσαντος ἐν ἔτει ᾳωιδ'* (1814) ***διὰ στόματος ρομφαίας τῇ Κυριακῇ τῶν Βαΐων.***

» Βαΐα κρατῶν ἠδὲ σταυρὸν παμμάκαρ.
» Εὔθυμος, Εὐθύμιε, χωρεῖς πρὸς ξίφος.

Καλεῖ ἡμᾶς πρὸς νέαν πανήγυριν ὁ νέος τοῦ Χριστοῦ ὁσιομάρτυς Εὐθύμιος, καὶ ἡμεῖς ὡς θερμοὶ αὐτοῦ ἐρασταὶ ἐμβαίνομεν εἰς τὸ στάδιον τῆς διηγήσεως τῶν ἐνδόξων κατορθωμάτων καὶ τῆς λαμπρᾶς αὐτοῦ ἀθλήσεως, ἵνα καὶ τὰς ἐπιταγάς, τὰς ὁποίας ἐλάβομεν περὶ τούτου ἐκπληρώσωμεν, καὶ τοὺς συνελθόντας ἀδελφοὺς ἐν Χριστῷ καὶ Πατέρας πνευματικῶς δεξιωθῶμεν, καὶ πρὸς τὸν ἅγιον ἰδιαίτερον ἡμῶν ὄφλημα ἐν μέρει ἀποδώσωμεν, διηγούμενοι καὶ εἰς μέσον προβάλλοντες τὰ κατ' αὐτόν, εἰς δοξολογίαν τοῦ πάντας ἀνθρώπους θέλοντος σωθῆναι καὶ εἰς ἐπίγνωσιν ἀληθείας ἐλθεῖν Χριστοῦ τοῦ Θεοῦ ἡμῶν.

Πατρίδα μὲν εἶχεν οὗτος ὁ νέος ἀριστεὺς τοῦ Χριστοῦ, ἀδελφοί, τὴν Πελοπόννησον, καταγόμενος ἐκ τῆς πόλεως Δημητσάνης, γονεῖς δὲ εὐσεβεῖς Παναγιώτην καὶ Μαρίαν ὀνομαζομένους, εἶχε δὲ καὶ τρεῖς μεγαλητέρους ἀδελφούς, Γεώργιον, Χρῆστον καὶ Ἰωάννην, καὶ μίαν ἀδελφὴν Αἰκατερίναν, ὧν αὐτὸς ὁ μικρότερος. Τοῦτον καθ' ὃν καιρὸν ἡ μήτηρ αὐτοῦ ἔμελλε νὰ γεννήσῃ, τόσους δριμυτάτους πόνους ὑπέφερεν, ὥστε δὲν ἐφανέρωνε τὴν εἰς τοῦτον τὸν κόσμον πρόοδόν του, εἰμὴ μὲ τὸν θάνατον τῆς μητρός του, ὡς ἄλλος Βενιαμίν. Πάσχουσα δὲ τοιουτοτρόπως, καὶ σχεδὸν ἀπελπισθεῖσα ἀπὸ ἀνθρωπίνην βοήθειαν, ἐνεθυμήθη τὴν θείαν ἀντίληψιν, καί, Δέσποτα Χριστὲ εἰποῦσα, διὰ τῶν πρεσβειῶν τοῦ ἁγίου ἱερομάρτυρος Ἐλευθερίου, ἐλευ-

θέρωσόν με τὴν δούλην σου, καὶ τὸ γεννηθὲν παιδίον νὰ τὸ ὀνομάσω Ἐλευθέριον, εὐθὺς μὲ τὴν εὐχὴν γεννᾷ τὸ θαυμάσιον τοῦτον, ὅστις δέχεται τὴν ὀνομασίαν παρὰ τῆς μητρὸς κατὰ τὴν εὐχὴν Ἐλευθέριος. Ἀνατρέφεται λοιπόν, καὶ αὐξάνει χαριέστατα, καὶ ὅτε ἔφθασεν εἰς ἡλικίαν δεκτικὴν μαθήσεως, ἔβαλεν αὐτὸν ἡ μήτηρ του εἰς τὸ σχολεῖον, ἵνα μανθάνῃ τὰ ἱερὰ γράμματα. Ὁ δὲ πατήρ του μετὰ τῶν δύω μεγαλητέρων ἀδελφῶν ὑπῆγεν εἰς τὸ Ἰάσιον τῆς Μολδαυΐας, καὶ μετ' αὐτῶν ἐκεῖ ἐπραγματεύετο. Τυχὼν οὖν φύσεως ἀγαθῆς, ἔμαθεν εἰς ὀλίγον διάστημα τὰ κοινὰ λεγόμενα γράμματα, καὶ ἀνέβη εἰς τὸ μεγάλον σχολεῖον τῆς ἑλληνικῆς γλώσσης μετὰ τοῦ αὐταδέλφου του Ἰωάννου, ὅπου ἐδιδάσκετο τὴν γραμματικήν.

Ὀλίγα λοιπὸν τῶν ἱερῶν ἐκείνων μαθημάτων ἀκούσας, ἀναβαίνει μετὰ τοῦ ἀδελφοῦ του εἰς Κωνσταντινούπολιν, καὶ μικρὸν μαθητευθέντες ἀμφότεροι εἰς τὴν τοῦ Κουροῦ τζεσμέ (ξηρᾶς κρήνης) λεγομένην σχολήν, ὑπῆγαν εἰς τὸ Ἰάσιον πρὸς τὸν πατέρα των, καὶ μετὰ δύω χρόνους λαμβάνει ἐννοίας ἀγαθάς, διὰ νὰ ἔλθῃ εἰς τὸ Ἅγιον Ὄρος νὰ γίνῃ μοναχός. Ὅθεν ἀναχωρήσας ἀπὸ τὸν πατέρα καὶ ἀδελφούς του, θέλων νὰ διέλθῃ τὴν Κωνσταντινούπολιν, ἐμποδίσθη ἀπὸ τὰς καιρικὰς τότε ἀνωμαλίας, καὶ τοὺς μεταξὺ τῶν Ρώσσων καὶ Τούρκων πολέμους, καὶ ἀπῆλθεν εἰς Ὀδυσσὸν διὰ νὰ εὕρῃ δῆθεν ἀπὸ ἐκεῖ εὐκολωτέραν διάβασιν. Μὴ δυνηθεὶς δὲ νὰ ἐξέλθῃ καὶ ἀπὸ ἐκεῖ, ἀναβαίνει ὀπίσω, καὶ ἐρχόμενος εἰς Βουκουρέστιον τῆς Βλαχίας, ἔμεινε χρόνον ἕνα καὶ ἤμισυν παρὰ τῷ Προξένῳ τῆς Γαλλίας καί τινι ὑπαλλήλῳ Μαγγιόρῳ Ρώσσῳ. Αὐτοῦ εὑρισκόμενος, δὲν ἐνθυμεῖται πλέον τὸ Ἅγιον Ὄρος, ἀλλὰ βλέπων ὅτι ὁ κόσμος, ἡ σὰρξ καὶ ὁ διάβολος τοῦ ἀνοίγουν θύραν ἀτάκτων καὶ ἀσέμνων ἡδονῶν, γίνεται ἔκδοτος εἰς αὐτάς, καὶ χωρὶς νὰ διαστείλῃ τοῦτο ἢ ἐκεῖνο, κατακαίεται ὅλος ἀπὸ τὴν φλόγα τῆς νεανικῆς ἡδυπαθείας, καὶ ἔγινε θέατρον τῆς ἀθλιότητος καὶ ἁμαρτίας. Ἀλλ' ἐπειδὴ πολλάκις διὰ νὰ τελεσθῇ ἡ ἁμαρτία θέλει καὶ ἔξοδα, ἐδανείζετο ὁ Ἐλευθέριος διὰ νὰ καθυποβάλῃ αὐτὸν περισσότερον εἰς τὴν δουλείαν τῶν ἡδονῶν τῆς ἁμαρτίας.

Ἔτυχε δὲ τότε νὰ ἦναι ἐκεῖ εἰς Βουκουρέστιον καὶ οἱ ἀπὸ τὸ μέρος τῆς Τουρκίας πρέσβεις τῆς εἰρήνης, πρὸς τοὺς ὁποίους ἀπελθὼν ἐκολλήθη πρὸς ἕνα ἐκείνων, τοῦτο μέν, ἵνα ἀπολαμβάνῃ ἀφόβως καὶ ἀφθονωτέρας τὰς ἡδονὰς καὶ τρυφὰς τοῦ Βουκουρεστίου, ἐν ὅσῳ ἐκεῖ εὑρίσκετο· τοῦτο δέ, ὅπως δυνηθῇ μετ' αὐτοῦ νὰ ἀπέλθῃ καὶ εἰς Κωνσταντινούπολιν, διότι, καθὼς μᾶς διηγήθη, ὁ χορτασμὸς τῆς ἁμαρτίας ἐπροξένει εἰς αὐτὸν καὶ ἀηδίαν τὸ ὕστερον. καὶ τοῦτο εἰ-

ναι ἀληθές, καθὼς τὸ ἐπιβεβιοῖ καὶ ὁ θεῖος Ἰωάννης τῆς Κλίμακος.

Μετ' ὀλίγον οὖν καιρὸν καταβάντες οἱ Πρέσβεις εἰς Σούμλαν, ἐχρονοτρίβουν ἐκεῖ διὰ τὰς περιστάσεις. Εὑρισκόμενος ἐκεῖ ὁ Ἐλευθέριος, ἐλυπεῖτο διὰ τὴν σκληρότητα τοῦ αὐθέντου του Καπουτζῆ. Βαρυνθεὶς δὲ διὰ τὴν βραδύτητα τῆς ὁδοιπορίας του, παρακινηθεὶς παρά τινος συνοδοιπόρου τοῦ Ἀνδριανοπολίτου ἀρνησιχρίστου, πρώην Κωνσταντίνου λεγομένου, ὁ Ἐλευθέριος, ἀπῆλθε μετ' αὐτοῦ αὐτοθελήτως εἰς τὸν Ραΐς Ἐφένδην Γαλήπηνκαλούμενον, ὄντα ἐκεῖ, ἠρνήθη φεῦ ! τὸνΧριστόν, καὶ ἐδέχθη τὴν πλάνην τοῦ Μωάμεθ, καὶ μετὰ τρεῖςἡμέρας περιετμήθη κατὰ τὸν νόμον τοῦ ἐπαράτου καὶ πλάνου.

Ἐξώμοσε μὲν ὁ Ἐλευθέριος, ἀλλ' ἡ χάρις ἀπὸ αὐτὸν παντελῶς δὲν ἀνεχώρησεν. Ὅθεν εὑρισκόμενος εἰς τοὺς ἀφορήτους πόνους τῆς περιτομῆς, ἐνθυμεῖτο πάλιν τὴν πάτριόν του θρησκείαν καὶ εὐσέβειαν, ἀναπολῶν εἰς τὸν νοῦν τὸ ὄνομα τοῦ γλυκυτάτου Ἰησοῦ Χριστοῦ,καὶ ἀναμιμνησκόμενος τοῦ οὐρανίου Πατρὸς ὡς ὁ ἄσωτος υἱός. Καὶ ἤθελε μὲν ἐπικαλεσθῇ τὴν θείαν αὐτοῦ βοήθειαν, ἀλλ' ἐμποδίζετο,καὶ δὲν ἠδύνατο, διότι ἔλαβε τὸ χάραγμα τῆς σφραγῖδος τοῦ ἀντιχρίστου καὶ εἰς τὴν δεξιάν του χεῖρα καὶ εἰς τὸ μέτωπον, καὶ δὲν ἠδύνατο οὔτε χεῖρας ὁσίας νὰ ἄρῃ εἰς τὸν οὐρανόν, οὔτε τὸν ἡγεμόνα νοῦν νὰ διευθύνῃ πρὸς τὸ τρισήλιον σέλας τῆς θεότητος. Ὅθεν καταφεύγει εἰς μόνα τὰ δάκρυα, καὶ εὐθὺς ὅτε ἤκουσε τὸν ἀλέκτορα τῆς συνειδήσεως φωνοῦντα καὶ ἐλέγχοντα αὐτὸν διὰ τὸ τόλμημα τῆς ἐξωμόσεως, ἐξῆλθεν ἔξω μὲ τὸν νοῦν του ἀπὸ τὴν αὐλὴν τῆς παρανόμου καὶ ἀθέου ἐκείνης θρησκείας, εἰς τὴν ὁποίαν τότε εἶχεν εἰσέλθει καὶ ἔκλαυσε πικρῶς ὡς ἄλλος Πέτρος. Τοσαῦτα δὲ ἦσαν ἐκεῖνα τὰ δάκρυα, ὥστε θαρρῶ εἰπεῖν, ὅτι τὰ ἐδέχθη ὁ φιλόψυχος Ἰησοῦς,καὶ ἀντεσήκωσε τὴν προλαβοῦσαν ἄρνησιν τοῦ Ἐλευθερίου, ὡς καὶ τοῦ πρωτοκορυφαίου Πέτρου.

Ἔμεινε λοιπὸν μετὰ τῶν ἀσεβῶν ἐκείνων ὁ φαινόμενος Ἐλευθέριος, οὐχὶ δὲ καὶ νοούμενος· διότι ἔχων ὅλον του τὸν νοῦν πρὸς τὴν ἔννοιαν τῆς ἀρνήσεως, ἄλλως ἐδεικνύετο παρὰ ὅπως ἔπρεπε νὰ φαίνηται. Διὸ καὶ ὑποπτευόμενοι τὴν φυγήν του οἱ Ἀγαρηνοί, οὐ μόνον δὲν τῷ ἔδιδαν ἄδειαν νὰ ἐξέρχηται ἀπὸ τὸν σατανικὸν ἐκεῖνον οἶκον, ἀλλὰ καὶ τὸν προεφυλαττον, παρατηροῦντες τοὺς λόγους καὶ τὰ κινήματά του. Ὅθεν μίαν ἡμέραν ἰδόντες ἐπάνω του ἕνα μικρὸν σταυρόν, τὸν ὁποῖον πρὸ τῆς ἐξωμόσεως εἶχε καὶ ἐφύλαττεν εἰσέτι ὡς ἓν σημεῖον τῆς προτέρας του εὐσεβείας, ἢ μᾶλλον εἰπεῖν, ὡς μάχαιραν κεκρυμμένην, ἵνα συντρίψῃ ὕστερον μὲ αὐτὸν τὰ παγίδας τοῦ διαβόλου, καὶ ἐλευθερωθῇ ἀπὸ τὰς χεῖρας τῶν ἀθέων, ὡς στρουθίον ἐκ τῆς παγίδος τῶν θηρευόντων, τὸν ἐπῆραν εὐθὺς οἱ ἀσεβεῖς ἐκεῖνοι

σύνδουλοί του, καὶ τὸν ἔδειξαν εἰς τὸν Ῥαΐς Ἐφένδη, ἐγκαλοῦντες τὸν Ἐλευθέριον, ὅτι ἐφρόνει ἀκόμη τὰ τῶν χριστιανῶν. Ὁ δὲ ἀξιογέλαστος ἐκεῖνος Ἐφένδης τοὺς ἔπεισε μὲ λόγους σοφούς, ὅτι δὲν ἦτο διὰ τοῦτο ἀξιοκατάκριτος ὁ Ῥεσίτης (οὕτω τὸν ὠνόμασαν,) ἂν ἀκόμη κρατεῖ τὰ χριστιανικὰ σημεῖα· διότι πῶς ἠδύνατο αὐτὸς εἰς διάστημα ἡμερῶν ὀλίγων νὰ αἰσθανθῇ τὴν γλυκύτητα τῆς πίστεώς των; Τοῖς εἶπε δὲ ν' ἀφήσωσιν αὐτόν, ἕως μὲ τὸν καιρὸν νὰ ἔλθῃ εἰς θεογνωσίαν· (ὢ τῆς μωρίας! ἀντὶ εἰς μισοθεΐαν). Μὲ τοιούτους λόγους ἡσύχασεν ὁ μάταιος ἡγεμὼν τοὺς ἀσεβεῖς ἐκείνους. Μετὰ δὲ μῆνας τέσσαρας τῆς εἰς Σούλμαν διατριβῆς των, ἦλθον εἰς Ἀδριανούπολιν, καί, ἐπειδὴ ἔβλεπε τὰ θηρία ἐκεῖνα μᾶλλον ἢ ἀνθρώπους τοῦ Ῥαΐς Ἐφένδη ὅτι ἐζηλοτύπουν διὰ τὴν περιποίησιν, τὴν ὁποίαν ἐκεῖνος ἔδειχνε πρὸς τὸν Ἐλευθέριον, καὶ ἐμνησικάκουν ὡς δῆθεν ζηλωταὶ τῆς θρησκείας των διὰ τὸν σταυρόν. περὶ οὗ προείπομεν, εἶχεν ὁ Ἐλευθέριος φόβον καὶ ἀγωνίαν, ὑποπτευόμενος, μήπως ἤθελον τὸν φονεύσει καθ' ὁδόν, καὶ ἀποθάνει (φεῦ!) εἰς τὴν ἄθεον ἐκείνην θρησκείαν. Ὅτε δὲ ἔφθασεν ἡ ἄπιστος ἐκείνη καὶ μιαρὰ παρεμβολὴ εἰς Ἀδριανούπολιν, ἔτυχε νὰ ἦναι ἡ ἡμέρα σάββατον, καὶ ἡ ὥρα ἐκείνη καθ' ἣν οἱ χριστιανοὶ ἀφίνοντες τὰς ὑπηρεσίας των καὶ ἐργασίας, συντρέχουσιν εἰς τὰς ἐκκλησίας, ἵνα ἀκούσωσι τὸν ἑσπερινὸν εἰς ὕμνον τοῦ ἐκ νεκρῶν ἀναστάντος Χριστοῦ. Τότε δὴ καὶ ὁ Ἐλευθέριος λαθὼν τὸ ἄπιστον ἐκεῖνο πλῆθος, ἔδραμεν εἰς τὴν μητρόπολιν τῆς πόλεως ἐκείνης.

Ἦτο δὲ ἀρχιερεὺς ὁ ὕστερον προβιβασθεὶς πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως, ὁ καὶ μαρτυρικοῦ τέλους ἀξιωθεὶς ἐν τῷ καιρῷ τῆς ἐπαναστάσεως ἐν τῇ αὐτῇ πόλει μετὰ τὴν ἀπὸ τῆς πατριαρχείας παραίτησιν, ἱερομάρτυς Κύριλλος. Μαθὼν ὁ Ἐλευθέριος, ὅτι ὁ ἐπίσκοπος εὑρίσκετο εἰς τὴν Ἐκκλησίαν, ψάλλων τὸν ἑσπερινὸν ὡς εἴπομεν, ἦλθε καὶ ἔστη ἔξωθεν τοῦ ναοῦ. Καὶ ἰδὼν τὸν ἱεροδιάκονον θυμιῶντα τοὺς πιστούς, ἐπληγώθη τὴν καρδίαν, στοχαζόμενος, ὅτι αὐτὸς μόνον ἐστερεῖτο τῆς χάριτος τοῦ θυμιάματος. Μόλις οὖν δυνηθεὶς νὰ κρατήσῃ ἑαυτόν, ἐπροσποιήθη ὅτι ἤρχετο ἀπὸ Κωνσταντινούπολιν καὶ εἶχε γράμματα ἀναγκαῖα πρὸς τὸν Δεσπότην, καὶ ἐζήτει ἀφεύκτως τὴν συνομιλίαν του. Μαθὼν δὲ ὁ ἀρχιερεὺς ταῦτα διὰ τοῦ διακόνου, δὲν ἐξῆλθε τοῦ ναοῦ εἴτε διὰ τὸν ἑσπερινόν, εἴτε καὶ δι' ἄλλην τινὰ ὑποψίαν, ἀλλ' ἀπέστειλε τὸν ἐπίτροπον τῆς Ἐκκλησίας ἵνα μάθῃ τὰ περὶ τοῦ ζητοῦντος, καὶ λάβῃ δῆθεν τὰ γράμματα. Τοῦτον ἰδὼν ὁ Ἐλευθέριος, εἶπε καθ' ἑαυτόν, ὅτι τοῦτο εἶναι τῆς ἀποτυχίας του. Παραμερίσας δὲ ὀλίγον, διηγήθη εἰς τὸν ἐπίτροπον παροδικῶς τὴν ἐξάρνησίν του, καὶ ὅτι ἐζήτει βοήθειάν τινα,

ἥτις συνίστατο εἰς τὸ νὰ δοθῶσιν αὐτῷ ἐνδύματα χριστιανικά. Ὁ δὲ ἐπίτροπος ἀκούσας ταῦτα, ἢ ἀπὸ φόβον ὡς ἀκούων καὶ βλέπων τὰ στρατεύματα τῶν ἀσεβῶν εἰσερχόμενα εἰς Ἀδριανούπολιν, ἢ καὶ ἀπὸ φυσικήν του βαρβαρότητα καὶ σκληρότητα ἐναντιούμενος εἰς τὴν αἴτησιν τοῦ Ἐλευθερίου, ἔβαλε φωνὰς ἀτάκτους (ἀντὶ τοῦ παρηγορῆσαι καὶ περιθάλψαι τὸ πλανώμενον τοῦ Χριστοῦ πρόβατον), καὶ ἀπεδίωξεν αὐτὸν ἐκεῖθεν. Τούτου αἱ κραυγαὶ κατάφοβον καὶ ἔντρομον ἐποίησαν τὸν Ἐλευθέριον, μήπως ἤθελε πάθει καὶ ἄλλο τι πρὸς τοῖς ἄλλοις δεινοῖς. Ὅθεν ὑπέστρεψεν ὀπίσω μὲ δάκρυα εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς καὶ κατάπικρος τῇ καρδίᾳ. Ἀποτυχὼν λοιπὸν τούτου, ἔδραμεν εἰς ἄλλον μέσον στοχασμόν. Καὶ μίαν ἡμέραν ἰδών τινα χριστιανὸν ὁπλοποιὸν κατὰ τὸ ἐπιτήδευμα, τῷ διηγήθη ὀλίγον τὴν κατάστασίν του, καὶ τὸν παρεκάλεσε νὰ τῷ φέρῃ ἐνδύματα χριστιανικὰ εἰς διωρισμένην ὥραν. Ὁ δὲ καλὸς ἐκεῖνος χριστιανὸς ἡτοίμασε τὰ φορέματα, καὶ τὰ ὑπῆγε καθὼς διωρίσθη. Ἀλλ' ἐκ συνεργείας τοῦ πονηροῦ ἀπέτυχε καὶ αὐτοῦ τοῦ σκοποῦ ὁ Ἐλευθέριος, μὴ δυνηθεὶς νὰ λανθάσῃ τὸ ἀσεβὲς ἐκεῖνο καὶ ἄτακτον πλῆθος. Ὅθεν ἐτιτρώσκετο ἡ καρδία του ἀπὸ λύπην ἀνυπέρβλητον, καὶ πάντοτε στυγνὸς καὶ ἀμειδὴς ἐφαίνετο. Ὅθεν καὶ οἱ σύνδουλοί του θεωροῦντες αὐτὸν οὕτω περίλυπον ὄντα, οἱ μὲν ὠνείδιζον αὐτόν, οἱ δὲ ἐσπούδαζον παντοιοτρόπως νὰ τὸν φέρωσιν εἰς εὐθυμοτέραν κατάστασιν, καὶ ἀποδιώξωσι τὴν λύπην ἀπὸ αὐτόν, ἥτις ἐφαίνετο ζωγραφημένη εἰς τὸ πρόσωπόν του. Διότι κατὰ τὸν Σολομῶντα· «Καρδίας εὐφραινομέ»νης, τὸ πρόσωπον θάλλει, ἐν δὲ λύπαις σκυθρωπάζει». Ὁ δὲ ἀσεβὴς ἐκεῖνος αὐθέντης του Ραΐς Ἐφένδης, βλέπων αὐτὸν οὕτω σκυθρωπόν, σύννουν, καὶ δακρύοντα πολλάκις, τί μὲν δὲν ἔλεγε, τί δὲ δὲν ἔπραττε, τί δὲ δὲν τῷ ὑπέσχετο, διὰ νὰ λύσῃ τὴν λύπην του; Ἀλλ' ὁ Ἐλευθέριος ὑπεκρίνατο, ὅτι διὰ τὴν μητέρα του ἐλυπεῖτο, ἔλεγε δὲ τὸ τοῦ Δαβίδ· «Οἱ νεφροί μου ἐξεκαύθησαν καὶ ἠλλοιώθη»σαν τῇ ἀρνήσει σου Χριστέ!»

Διέτριψαν λοιπὸν εἰς Ἀδριανούπουλιν ὑπὲρ τοὺς τρεῖς μῆνας, καὶ μετὰ ταῦτα ἦλθον εἰς Κωνσταντινούπολιν. Ὀλίγον δὲ ὁ λόγος ἔλειψε νὰ παραδράμῃ, ὅτι εὑρισκόμενος ὁ Ἐλευθέριος εἰς Βουκουρέστιον, ἐγνωρίσθη καὶ ἐφιλιώθη καὶ μετὰ τοῦ ὁσιομάρτυρος Ἰγνατίου ἐκεῖ, ὅστις ἐλθὼν εἰς Σούμλαν διὰ τὴν τότε ἀνάγκην, καὶ κρατηθεὶς ἀπὸ τοὺς Ἀγαρηνούς, φοβηθεὶς ἔδωκε λόγον ἐξωμόσεως. Πλὴν τὰ κατ' αὐτὸν μένουσιν εἰς ἄλλην διήγησιν· νῦν δὲ εἰς τὰ λοιπὰ τῆς διηγήσεως ἂς ἐπανέλθωμεν.

Ὁ Ἐλευθέριος λοιπὸν ἐκρατεῖτο εἰς τὸν οἶκον τοῦ Ραΐς Ἐφένδη, ὅστις υἱὲν αὐτοῦ θετὸν ἐκάλει καὶ ὑπέγραφε, καὶ διὰ παντοίων τρό-

πων καὶ μηχανῶν ἐσπούδαζε νὰ φέρηται παρηγορητικὸς πρὸς αὐτόν, ὡς εἴρηται, ἀλλὰ δὲν ἐσυγχώρει εἰς αὐτὸν νὰ ἐξέρχηται τῆς οἰκίας αὐτοῦ. Ὅθεν οὕτω βλέπων ἑαυτὸν περιεστοιχισμένον καὶ φυλαττόμενον ὁ Ἐλευθέριος, κατέφυγεν εἰς τὴν ἀντίληψιν τῆς Θεοτόκου, τῆς κοινῆς τοῦ γένους τῶν χριστιανῶν προστάτιδος, καὶ ἐγγυητρίας τῶν ἁμαρτωλῶν, ὡς ἄλλη ὁσία Μαρία Αἰγυπτία, καὶ ἔλεγε δεόμενος· Γενοῦ μοι ἐγγυητὴς πρὸς τὸν υἱόν σου, ὦ Δέσποινα, τὸν ὁποῖον ὁ τάλας ἠρνήθην, καὶ ἀνάγαγέ με ἐκ τοῦ βυθοῦ τῆς ἀπωλείας ταύτης, «ὅτι εἰσῆλθοσαν ὕδατα ἕως ψυχῆς μου· ἐνεπάγην εἰς »ἰλὺν βυθοῦ, καὶ οὐκ ἔστι μοι ὑπόστασις»· δός μοι χεῖρα βοηθείας, ὦ Δέσποινα κειμένῳ χαμαί, καὶ ἀνάγαγέ με ἐκ τοῦ βυθοῦ τῆς ἀπωλείας· λύτρωσαί με ἐκ τῆς τυραννίδος τοῦ διαβόλου, ἡ λυτρώσασα τὸ ἀνθρώπινον γένος καὶ περιχαρῶς δεχομένη τὰ δάκρυα καὶ τὴν μετάνοιαν τῶν ἁμαρτωλῶν. Τοιαῦτα συνεχῶς βοῶντι ἀλαλήτως πρὸς τὴν Θεοτόκον, τῷ ἦλθεν ἐξ ὕψους βοηθεία καὶ ἔλαβε τοσαύτην τόλμην καὶ ἀνδρείαν παρὰ τῆς Θεομήτορος, ὥστε ἀπεφάσισεν ἤ, ἂν δυνηθῇ, νὰ ἀναχωρήσῃ ἀπὸ τὸν σατανικὸν ἐκεῖνον οἶκον, ἢ τέλος πάντων νὰ παρρησιάσῃ ἑαυτὸν χριστιανὸν, καὶ νὰ λάβῃ τὸν ὑπὲρ Χριστοῦ θάνατον. Μετὰ δὲ ἡμέρας δέκα τῆς εἰς Κωνσταντινούπολιν ἀφίξεώς του τὸ ἑσπέρας οὕτως ἐμελέτησε καθ' ἑαυτὸν καὶ ἀπεφάσισεν, ὡς εἴπομεν, ἐπικαλούμενος εἰς βοήθειαν τὴν Θεοτόκον. Ἀλλ' ὁ Σατανᾶς τοῦ ἔστησε παγίδα νέαν μικρὰν μὲν φαινομένην, ἀλλὰ μεγάλην οὖσαν κατὰ ἀλήθειαν. Ἡ δὲ ἦτο ἡ φιλοδοξία, διὰ τῆς ὁποίας ἐτεχνεύθη ὁ πονηρὸς νὰ ἀλλοιώσῃ καὶ ὑποχαλάσῃ τὸν τόνον καὶ τὴν ἀπόφασιν, τὴν ὁποίαν ἔκαμε, καὶ νὰ ὑποδουλωθῇ τὸ ἐλεύθερον αὐτοῦ φρόνημα εἰς μάταια καὶ σηκτόβρωτα ἐνδύματα, διὰ τὰ ὁποῖα κατέβαλεν ὑπὲρ τὰς τρεῖς χιλιάδας ἔξοδα ὁ Ῥαΐς Ἐφένδης κινούμενος ἀπὸ τὸν διάβολον, τὰ ὁποῖα τῷ τὰ ἔπεμψε δῶρον διὰ τῶν γυναίων τοῦ γυναικωνίτου αὐτοῦ. Αὗται προσκαλεσάμεναι καὶ ἀποδοῦσαι αὐτὰ, συνεχαίροντο ὡς μὲ υἱὸν θετὸν αὐτῶν τάχα, ὑποσχόμεναι καὶ ἄλλα μυρία ἀγαθά, ἡδονάς δόξας, ἀναπαύσεις, καὶ ὅσα δύναταί τις νὰ νοήσῃ ὅτι εὑρίσκοντο εἰς τὸν οἶκον ἐκεῖνον τῆς ἀπωλείας. Ἀλλ' ὁ καλὸς καὶ γενναῖος Ἐλευθέριος ἀσμένως μὲν ἀπεκρίθη ὅτι τὰ ἐδέχθη, καὶ μυρίας εὐχαριστίας ἀνταπέστειλε διὰ τοῦ προσφέροντος δούλου· εἶτα δὲ ἀνοίξας αὐτά, καὶ ἰδὼν τὴν λαμπρότητα καὶ πολυτέλειαν τῶν φορεμάτων ἐκείνων, ἐμειδίασε, καὶ εἶπε· τέχνη καὶ παγίς σου εἶναι τοῦτο, διάβολε, ἵνα με ὑποσκελίσῃς, δόλιε· καὶ παριδὼν αὐτά, ἐδόθη εἰς προσευχὴν ὅλην τὴν νύκτα ἐκείνην, ζητῶν μετὰ δακρύων νὰ τῷ εὐκολυνθῇ ἡ φυγὴ ἀπὸ τοῦ οἴκου τοῦ στόματος τοὺ ᾅδου. Τὸ δὲ πρωΐ, ὅτε ἤρχισαν αἱ κροκοειδεῖς αὐγαὶ τοῦ ἡλίου νὰ διαδίδωνται ἐπὶ τὰς κο-

ρυφὰς τῶν ὀρέων, ὁ Ἐλευθέριος κατέβη τὴν κλίμακα, καὶ ὑψώσας τοὺς ὀφθαλμοὺς καὶ τὸν νοῦν του εἰς τὸν νοητὸν ἥλιον τῆς δικαιοσύνης Χριστόν, εἶπε· γενοῦ μοι, ὦ Δέσποτα, φῶς καὶ ὁδηγία πρὸς σωτηρίας ὁδόν, εἰς τοὺς ἐχθρούς σου δὲ τούτους ὁδὸς σκότος ψηλαφητόν, ἵνα μὴ με ἴδωσι καὶ ἐμποδίσωσιν· ὅτι ἰδοὺ ἐξέρχομαι εἰς ἀναζήτησίν σου, ὡς ἡ ἀσματίζουσα νύμφη, Δέσποτα, ἐπακουσόν μου διὰ τὸ πλῆθος τῶν οἰκτιρμῶν σου, καὶ χάρισαί μοι εὐκολίαν τῆς ἐξόδου διὰ πρεσβειῶν τῆς παναχράντου σου Μητρὸς καὶ πάντων τῶν ἁγίων. Ἀμήν.

Ταῦτα λέγων ἀπὸ ψυχῆς συντετριμμένης, ἦλθεν εἰς τὴν θύραν τοῦ οἴκου, καὶ εὑρέ τινα θυρωρὸν γέροντα, ὅστις μετ' ὀλίγον ἀπῆλθε πρὸς ἰδίαν του ὑπηρεσίαν τότε, καὶ ἔμεινε ἐλευθέρα ἡ ἔξοδος εἰς τὸν Ἐλευθέριον. Μόλις λοιπὸν ἰδὼν ἑαυτὸν ἐλεύθερον διὰ τῆς θείας ἐπικουρίας, ἐξῆλθε μὲ μεγάλην ταχύτητα, καὶ δρομαῖος ἔφθασεν εἰς τὸ πατριαρχεῖον ζητῶν ἕνα πνευματικὸν γνώριμόν του Πελοποννήσιον, καθήμενον ἀντικρὺ τῆς μικρᾶς θύρας τοῦ Πατριαρχείου. Ὁ δὲ πνευματικὸς ἰδὼν αὐτὸν ἐξέστη· πρὸς τοῦτον ἐξωμολογήθη ὁ Ἐλευθέριος πάντα, ὅσα ἀνωτέρω διηγήθημεν, καὶ ὁμολογῶν ἑαυτὸν χριστιανόν, τῷ ἐζήτει ἐνδύματα χριστιανικά. Ὁ δὲ πνευματικός, τὸ μὲν μὴ δυνάμενος νὰ τὰ οἰκονομήσῃ, τὸ δέ, καὶ φοβούμενος, δὲν ἐδέχθη τὴν αἴτησιν, συμβουλεύσας ὅμως αὐτὸν μὲ λόγους ψυχωφελεῖς, τὸν ἀπέλυσεν. Ἦτο δὲ τότε νὰ βλέπῃ τις τὸν Ἐλευθέριον τρέχοντα ἄνω καὶ κάτω, σπεύδοντα νὰ κρύψῃ ἑαυτὸν ἀπὸ τοὺς υἱοὺς τῆς ἀνομίας, καὶ ἂν ἦτο τυχὸν πέτρα καμμία, νὰ ὑποκρυβῇ, ὡς ὁ Μωϋσῆς πάλαι, ἵνα ἴδῃ τὸ σωτήριον τοῦ Θεοῦ.

Ἐμβὰς δὲ εἰς ἀκάτιον, διεπέρασεν εἰς τὸν Γαλατᾶν, καὶ σπεύσας ἀνέβη εἰς τὸ Σταυροδρόμιον, καὶ εἰσῆλθεν εἰς τὸ παλάτιον τοῦ πρέσβεως τῆς Ῥωσσίας, καὶ ἐκεῖ μετὰ μεγάλης φωνῆς ἐξεβόησε, λέγων· Δόξα σοι τῷ ἀναγαγόντι με ἐξ ᾅδου καὶ σκιᾶς θανάτου Χριστῷ τῷ Θεῷ. Οἱ δὲ δοῦλοι τοῦ παλατίου ἐξέστησαν ἰδόντες τὸν Ἐλευθέριον μὲ στολὴν τῶν Ἀγαρηνῶν, ἐπειδὴ ἤξευρον αὐτὸν χριστιανὸν ὄντα πρότερον· διότι παρέδραμεν ὁ λόγος νὰ δηλώσῃ ὅτι, ὅτε ἦτο τὸ πρόρον εἰς Κωνσταντινούπολιν, ἐστάθη ὀλίγον καιρὸν ἔσω εἰς αὐτὸ τὸ παλάτιον, καὶ ἦτο γνωστὸς εἰς ὅλους Μαθόντες δὲ τὰ κατ' αὐτὸν ἐκεῖνοι καὶ συμπονήσαντες, ἐξέδυσαν αὐτὸν εὐθὺς τὰ δηλωτικὰ τῆς ἀσεβείας ἱμάτια, καὶ τὸν ἐνέδυσαν χριστιανικά, καὶ κοινὴν πανήγυριν συστησάμενοι, ἐδόξασαν μὲν τὸν Θεόν, ὡς ἔπρεπεν, ἐπὶ τῇ τοιαύτῃ οἰκονομικῇ ἐλευθερίᾳ τοῦ δούλου του, ἐπόμπευσαν δὲ τὴν κατάπτυστον πλάνην τῶν Ἀγαρηνῶν, ἐξουδενοῦντες τὰ πολυτελῆ

ἐκεῖνα φορέματα. Μετὰ δὲ ἡμέρας τέσσαρας εὑρόντες πλοῖον, τὸ ὁποῖον ἔμελλε νὰ πλεύσῃ διὰ τὸν Στρυμονικὸν κόλπον, καὶ ἔμελλε νὰ περάσῃ ἀπὸ τὸ ἅγιον Ὄρος Ἄθω, ἐπεβίβασαν εἰς αὐτὸ τὸν Ἐλευθέριον. Εἶχε δὲ συνοδίτην καὶ ἕνα θεοφιλῆ χριστιανὸν Πελοποννήσιον ἀπὸ παλαιὰς Πάτρας, Ἰωάννην καλούμενον, ὅστις ἦτον ἕτοιμος ἵνα πλεύσῃ μὲ ἄλλον πλοῖον διὰ Ῥωσσίαν, πλὴν μαθὼν τὰ τοῦ Ἐλευθερίου, συνώδευσεν αὐτόν, καὶ ἦλθε μετ' αὐτοῦ εἰς τὸ ἅγιον Ὄρος τοῦ Ἄθω.

Μέρος δεύτερον τῆς Ἀναγνώσεως.

Φθάσαντες δὲ εἰς τὸ ἅγιον Ὄρος τῇ τοῦ Θεοῦ βοηθείᾳ καὶ προμηθείᾳ τῆς Θεοτόκου, ἐξελθόντες τοῦ πλοίου, ἦλθον κατὰ πρῶτον εἰς τὴν ἱερὰν Λαύραν. Ἐκεῖ περιέτυχον τὸν παναγιώτατον πατριάρχην πρώην Κωνσταντινουπόλεως κύριον Γρηγόριον, ἐκεῖ τότε διατρίβοντα. Ἐξομολογήθη λοιπὸν εἰς αὐτὸν ὁ Ἐλευθέριος ἅπαντα τὰ κατ' αὐτόν, τὰ ὁποῖα ἀκούσας συνεπόνησεν καὶ συνήλγησεν ὁ μακάριος Γρηγόριος, καὶ μεγάλας εὐχαριστίας ἀνέπεμψε τῷ Θεῷ διὰ τὴν παράδοξον ἀπαλλαγὴν τοῦ Ἐλευθερίου. Καὶ τὸν μὲν φιλόχριπτον συνοδίτην Ἰωάννην μὲ ἐπαίνους καὶ εὐλογίας καὶ ἐπαγγελίας μισθῶν ἀδροτάτων παρὰ Θεοῦ καταστέψας καὶ ἐφοδιάσας, ἀπέλυσεν ἐν εἰρήνῃ, τὸν δὲ πνευματικῶς ἀσθενοῦντα καὶ τετραυματισμένον ὑπὸ τοῦ κοινοῦ ἐχθροῦ καὶ πολεμήτορος Ἐλευθέριον ἐκράτησε παρ' ἑαυτῷ, διωρίσας αὐτὸν νὰ ἀπέρχηται καθημέραν εἰς ἕνα ἐνάρετον καὶ εὐλαβῆ πνευματικὸν Μελέτιον καλούμενον, Κρῆτα, πλησίον ἐκεῖ καθήμενον, νὰ ἀκούῃ τὰς ἱλαστηρίας εὐχὰς κατὰ τὴν διάταξιν τῆς Ἐκκλησίας, καὶ οὕτω μετὰ τεσσαράκοντα ἡμέρας νὰ χρισθῇ μὲ τὸ ἅγιον μῦρον, καὶ νὰ γίνῃ πάλιν δοῦλος Χριστοῦ, ἀναδεχόμενος τὴν πρώτην ὀνομασίαν χριστιανός, καὶ πάλιν γραφόμενος εἰς τὸν οὐράνιον κατάλογον τῶν ὀρθοδόξων, λαμβάνων τὸ δικαίωμα νὰ ἦναι κληρονόμος Θεοῦ καὶ συγκληρονόμος Χριστοῦ. Οὕτω ποιήσας ὁ Ἐλευθέριος λαβὼν τὸ χρίσμα ἀνέβη εἰς τὴν Σκήτην τῆς ἁγίας Ἄννης, πρὸς τὸν ἱερὸν ἐκεῖνον ἄνδρα, παπᾶ Βασίλειον, ὅστις καὶ ἄλλους ἀρνησιχρίστους μάρτυρας τῷ Χριστῷ ἐναπέδειξε, γενόμενος εἰς αὐτοὺς συνεργὸς καὶ συνοδοιπόρος μὲ κίνδυνον τῆς ἰδίας του ζωῆς καὶ ἔξοδα μεγαλήτερα ἐκ τῆς ἰδικῆς του καταστάσεως. Εἰς τοῦτον λοιπὸν ἐλθὼν τότε ὁ Ἐλευθέριος, καὶ μετὰ συντετριμμένης καρδίας καὶ ταπεινοῦ πνεύματος ἐξομολογηθεὶς τήν τε παράπτωσιν αὐτοῦ καὶ τὴν παράδοξον ἐλευθερίαν καὶ τἄλλα πάντα, ὡς ἄνω εἴπομεν, ἐκίνησεν εἰς συμπάθειαν τὴν μακαρίαν ἐκείνην ψυχὴν τοῦ παπᾶ Βασιλείου, ὅστις ἐκράτησεν αὐτὸν εἰς τὴν συνοδίαν αὐτοῦ.

Μείνας λοιπὸν ἐκεῖ ἡμέρας εἴκοσι, τὸ κατὰ δύναμιν ἀγωνιζόμε-

νος, πείθει καὶ μὴ θέλοντα τὸν πνευματικὸν παπᾶ Βασίλειον, καὶ δίδει εἰς αὐτὸν τὴν ἄδειαν ἵνα ὑπάγῃ εἰς Κωνσταντινούπολιν, μὲ ἐντολὴν τοιαύτην, ὅτι, ἂν γνωρισθῇ ἀπὸ τοὺς ἐπαράτους ἐκείνους Ἀγαρηνούς, νὰ παῤῥησιασθῇ· εἰ δὲ μή, νὰ ἐπιστρέψῃ ἄπρακτος, χωρὶς νὰ τολμήσῃ μόνος του νὰ ἐμβάλῃ ἑαυτὸν εἰς τοιοῦτον κίνδυνον. Ὁ Ἐλευθέριος ἐδέχθη μετὰ χαρᾶς τὴν ἐντολὴν τοῦ γέροντος, καὶ προθύμως ἀνέβη εἰς Κωνσταντινούπολιν, Καὶ εἰς διάστημα ἡμερῶν ὀκτώ, μολονότι συνανεστράφη μὲ ἓξ δούλους τοῦ Ῥαΐς Ἐφένδη γνωρίμους του, κρίμασιν οἷς εἶδεν ὁ Θεὸς δὲν ἐγνωρίσθη ἀπὸ αὐτούς. Ὅθεν ἐλυπήθη πολλὰ δι' αὐτό, καὶ κρίνας τὸ πρᾶγμα διὰ μεγάλην ἀποτυχίαν του, ἐπανῆλθε πάλιν εἰς τὸν γέροντά του τὸν πνευματικόν ἐκεῖνον τοῦ Πατριαρχείου, περὶ οὗ προεῖπομεν, καὶ τῷ ἐφανέρωσε τὰ κατ' αὐτόν, προσθέσας καὶ τὴν ἐντολὴν τοῦ γέροντος, καὶ ὅτι ἀπεφάσισε νὰ παραβῇ τὴν ἐντολὴν καὶ νὰ παῤῥησιασθῇ, μὴ δυνάμενος νὰ ὑπομείνῃ τὴν ἔνδοθον καῦσιν τῆς Χριστοῦ ἀγάπης. Ὁ δὲ πνευματικὸς ἐσπούδασε νὰ τὸν ἐμποδίσῃ μὲ διαφόρους τρόπους, ἀλλὰ μὴ δυνηθεὶς νὰ μεταβάλῃ τὸν σκοπόν του, ἔδωκεν εἰς αὐτὸν τὴν ἄδειαν, ἐπευξάμενος αὐτῷ τὰ σωτήρια. Κατὰ τὴν ἐρχομένην λοιπὸν ἡμέραν, ἥτις ἦτο ἡ λαμπροφόρος ἑορτὴ τῆς Μεταμορφώσεως, κοινωνήσας τῶν ἀχράντων μυστηρίων τοῦ Χριστοῦ, καὶ μέγα αὐτὰ ἐφόδιον λαβὼν καὶ λογισάμενος, ἔδραμε νὰ παῤῥησιασθῇ μὲ θάρσος καὶ τόλμην ἀνυπέρβλητον. Ἀλλὰ κατὰ λόγους ἀῤῥήτους τῆς τὰ πάντα καλῶς διεξαγούσης κρυφιομύστου προνοίας τοῦ Θεοῦ, ὑπήντησε καθ' ὁδὸν Παγκράτιόν τινα μοναχὸν Λαυριώτην, ἀπὸ Καλαβρύτων τῆς Πελοποννήσου καταγόμενον, πρὸς τὸν ὁποῖον ἐρωτηθείς, ὡς γνώριμόν του, ἐκοινολόγησε τὸν μελετώμενον σκοπόν του, καὶ τὴν ὁδόν του, πρὸς τὴν ὁποίαν ἔσπευδεν. Οὗτος δὲ μὲ λόγους ἐπιτηδείους ὑπεχάλασε καὶ τρόπον τινὰ παρέλυσε τὸν τόνον τῆς ψυχῆς τοῦ Ἐλευθερίου, συμβουλεύσας αὐτὸν νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τὸ ἅγιον Ὄρος, καὶ νὰ ὑποτάξῃ ἑαυτὸν εἰς ἀσκητικοὺς ἀγῶνας, καὶ νὰ ταπεινώσῃ τὸ φρόνημά του, νὰ δοκιμασθῇ τελειότερον καὶ ὑψηλότερον, καὶ οὕτω νὰ ἔμβῃ εἰς τὸν τοιοῦτον ἀγῶνα καὶ κίνδυνον τοῦ μαρτυρίου, ἐνδυναμωμένος. Ἀποτρέπεται τοίνυν ἀπὸ τὸν ὡραῖον τοῦτον δρόμον κατὰ τὸ παρόν, καὶ θέλει νὰ ἔλθῃ εἰς τὸ ἅγιον Ὄρος κατὰ τὴν συμβουλὴν τοῦ εἰρημένου Παγκρατίου. Ἀλλ' ὁ μισόκαλος καὶ ἐχθρὸς τοῦ ἀνθρωπίνου γένους διάβολος ἐμβάλλει εἰς αὐτὸν ἄλλους λογισμούς, καὶ τώρα μὲν ἔπειθον αὐτὸν νὰ ὑπάγῃ εἰς Ἱεροσόλυμα, τώρα δὲ εἰς τὸ Σίναιον, καὶ ἄλλοτε πάλιν εἰς ἄλλο καὶ ἄλλο μέρος, ἐπειδὴ προέβλεπεν, ὡς φαίνεται, ὁ ἀλιτήριος, εἰς ποῖον ὕψος ἀρετῆς ἔμελλε νὰ φθάσῃ ἐρχόμενος εἰς τὸ ἅγιον Ὄρος, τὸν κοινὸν λιμένα τῆς σω-

τηρίας τῶν ἁμαρτωλῶν, καθὼς ὁ λόγος προβαίνων θέλει φανερώσει. Γνωρίσας δὲ τὴν δολιότητα τούτων τῶν ἐπιβούλων λογισμῶν, ὑπερνικᾷ αὐτοὺς μὲ τὴν θείαν βοήθειαν, καὶ ἔρχεται εἰς τὴν ἱερὰν μονὴν τοῦ Δοχειαρίου μετά τινος προηγουμένου Εὐγενίου Μιτυληναίου, καὶ μείνας ὁμοῦ μὲ αὐτὸν μῆνας δύω, μετέβη ἐκεῖθεν εἰς τὸ ἱερὸν Κοινόβιον τοῦ Ἐσφιγμένου, ὁποῦ καὶ βαρέως ἀσθενήσας, ἰάθη διὰ τῆς συντόνου ἐπιμελείας τῶν ἀδελφῶν τῆς μονῆς. Ἀναχωρεῖ δὲ κἀκεῖθεν μετὰ μικρὸν, καὶ ἔρχεται πάλιν εἰς τὴν τοῦ Δοχειαρίου, ὅπου καὶ μανθάνει παρὰ τοῦ πανοσιωτάτου ἱερομονάχου Δοσιθέου, ὑποτακτικοῦ τοῦ μακαρίτου Χριστοφόρου διδασκάλου, ὅτι εὑρίσκεται εἰς τὴν ἱερὰν μονὴν τῶν Ἰβήρων καὶ ὁ ἀξάδελφός του Ὀνούφριος· ἐδάκρυσεν ἀπὸ τὴν χαράν του, στοχαζόμενος μάλιστα μεγάλην εὐτυχίαν τοῦτο δι' αὐτὸν, καὶ πρὸς εὐόδωσιν τοῦ στοχασμοῦ του χρήσιμον. Ἀλλ' ἐμποδιζόμενος ἀπὸ τὸ ἄλλο μέρος ἀπὸ ἐντροπὴν τῆς ἀρνήσεώς του, δὲν ἦλθεν εὐθὺς τότε εἰς τὸν Ὀνούφριον, μολονότι παρεκινεῖτο πολλὰ παρὰ τοῦ εἰρημένου παπᾶ Δοσιθέου. Μετὰ δὲ ἡμέρας τινὰς καταβαίνων ἀπὸ Καρυῶν, ἔφθασεν εἴς τι σπήλαιον, εὑρισκόμενον εἰς τὰ ὅρια τῆς ἱερᾶς μονῆς Σταυρονικήτα, ἔνθα εἶναι ἁγίασμα τοῦ τιμίου Προδρόμου, καὶ ἄνωθεν αὐτοῦ ἡ σεβάσμιος εἰκών. Ἐκάθισεν ἐκεῖ ὀλίγον νὰ ἀναπαυθῇ, καὶ μνησθεὶς ἡμερῶν ἀρχαίων, ἐδάκρυσεν ἀναλογισάμενος τὸ μέγα παράπτωμα τῆς Χριστοῦ ἀρνήσεως καὶ τὰς ἄλλας του ἁμαρτίας. Ἰδὼν δὲ καὶ τὴν εἰκόνα τοῦ τιμίου Προδρόμου, δίδαξόν με, εἶπε, βαπτιστὰ Χριστοῦ καὶ πρῶτε κῆρυξ τῆς μετανοίας, ὁδὸν σωτήριον, ἐν ᾗ πορεύσομαι. Καὶ λαβὼν μίαν ἀπὸ τὰς ἐκεῖ ὁδοὺς, ὑπῆγεν εἰς τὸν λεγόμενον πύργον τῆς αὐτῆς μονῆς, πρὸς τὸν πανοσιώτατον πνευματικὸν Κύριλλον Μιτυληναῖον, πρὸς τὸν ὁποῖον ἐξωμολογήθη ἅπαντα τὰ κατ' αὐτόν. Ὁ δὲ τὸν ἀπέστειλεν εἰς τὴν ἱερὰν Σκήτην τοῦ τιμίου Προδρόμου, πρὸς τὸν ὁσιώτατον Χαραλάμπην εἰς τὸ παλαιὸν λεγόμενον Κυριακόν. Τότε λοιπὸν κατέβη καὶ πρὸς τὴν ἱερὰν μονὴν τῶν Ἰβήρων διὰ νὰ εὕρῃ τὸν ἐξαδελφόν του Ὀνούφριον· ὅστις ἀκούσας πρὸς τοῖς ἄλλοις καὶ τὴν φοβερὰν ἐκείνην ἄρνησιν, ἐπληγώθη τὰ σπλάγχνα, ὠδύρετο τὴν μεγάλην συμφορὰν τοῦ Ἐλευθερίου, καὶ κλαίων, «θηρίον πονηρὸν, ἔλεγεν. ὡς ἄλλος Ἰακὼβ, κατέφαγέ σε ἀδελφὲ, θηρίον πονηρὸν, ἀπ' ἀρχῆς αἱμοβόρον καὶ ἄγριον διέρρηξέ σε, Ἐλευθέριε!» Ἀλλ' ὅτε ἀνεμνήσθη τὰς ἀπείρους πρὸς τὸν ἄνθρωπον εὐεργεσίας τοῦ Χριστοῦ, καὶ ἓν πρὸς ἓν ἀπηρίθμει τά τε θαύματα καὶ τὰς ἄλλας αὐτοῦ θεοσημείας, καὶ τέλος τὸν σταυρὸν, τοὺς ἥλους, τὴν λόγχην, τὸν κάλαμον, τὸν ἐξ ἀκανθῶν στέφανον, τὴν πορφύραν, τὸ ὄξος, τὴν χολὴν, τοὺς ἐμπαιγμοὺς καὶ κολαφισμοὺς καὶ τἄλλα πάντα,

ὅσα διὰ τὴν τοῦ ἀνθρώπου σωτηρίαν ὑπέμεινε καὶ ἔπαθεν ὁ θεάνθρωπος Σωτὴρ ἡμῶν, καὶ ἔλεγεν εἰς αὐτὸν», διὰ εὐχαριστίαν τάχα ὅλων τῶν ἐκείνων παθημάτων ἠρνήθης, Ἐλευθέριε, τὸν Χριστὸν, καὶ τὴν αὐτοῦ θεότητα;» —τότε πόσα δάκρυα δὲν ἔτρεξαν ἀπὸ τοὺς ὀφθαλμοὺς τοῦ Ἐλευθερίου; πόσοι ἀναστεναγμοὶ, φωναὶ, ὀλολυγμοὶ, καὶ οἰμωγαὶ δὲν ἀνεδόθησαν ἀπὸ τὸ ἐκείνου στῆθος! Οὕτως οὖν ἀμφότεροι συλλυπούμενοι καὶ συμπάσχοντες ὥραν ἱκανὴν, καὶ πολλὰ εἰπόντες ἀπεχωρίσθησαν, καὶ ὁ Ἐλευθέριος ἦλθε πάλιν εἰς τὸν εἰρημένον Χαραλάμπην. Μετὰ δὲ ἡμέρας εἴκοσι καὶ ἐννέα μεγάλως παρακληθεὶς ἀπὸ τὸν Ὀνούφριον ὁ εἰς τὴν αὐτὴν Σκήτην τοῦ Προδρόμου εὑρισκόμενος πνευματικὸς, πανοσιώτατος Νικηφόρος, ὑπεδέχθη εἰς τὴν συνοδίαν του τὸν Ἐλευθέριον, ἥτις συνεκροτήθη τότε ἐκ πέντε τὸν ἀριθμὸν ἀδελφῶν ἐκ τῆς αὐτῆς πατρίδος τῆς κώμης Δημιτζάνης πάντων καταγομένων. Ἐξομολογηθεὶς ὁ Ἐλευθέριος ἅπαντα τὰ κατ' αὐτὸν, ἐδέχθη εὐπειθῶς τὸν κανόνα, τὸν ὁποῖον τῷ ἔδωκεν ὁ πνευματικός. Ἄξιον δὲ ἦτο νὰ βλέπῃ τις τὸν νέον ἐκεῖνον καὶ ἀσυνήθιστον ὑποτακτικὸν, πρόθυμον καὶ ἕτοιμον εἰς ὅλα τὰ προσταττόμενα, μετὰ τῆς ἐνδεχομένης ἀκριβείας εἰς πᾶν τὸ διατεταγμένον.

Ἐν τῷ μεταξὺ δὲ τούτων τῶν πρώτων ἡμερῶν τῆς ἡσυχίας του καὶ τῆς ὑποταγῆς ποθῶν νὰ μάθῃ περὶ τῆς μητρός του τι, καὶ μαθὼν ὅτι ἄνθρωπός τις ἦλθεν ἀπὸ τὴν πατρίδα του Πελοπόννησον, λαβὼν ἄδειαν, ἦλθε πρὸς ἡμᾶς. Ἡμεῖς δὲ ὡς ὑπὸ Θεοῦ ὁδηγηθέντες, ἀπεστείλαμεν αὐτὸν πρὸς τὸν παναγιώτατον Πατριάρχην Γρηγόριον, (1) παραχειμάζοντα τότε ἐν τῇ ἱερᾷ μονῇ τῶν Ἰβήρων, διὰ νὰ μάθῃ δῆθεν περὶ τοῦ ἀνδρὸς, καὶ περὶ τῆς μητρός του. Ὁ δὲ μακάριος Γρηγόριος ὑψηλοτέρῳ λογισμῷ χρησάμενος, ἐπιπλήξας αὐτὸν σφοδρῶς, ἀπεδίωξεν εἰπών· τί δέ σοι μέλει περὶ ἐκείνων; ἡσύχασον καὶ φρόντισον τὰ περὶ σεαυτοῦ μόνον· Πόσον ἰσχύει ἔλεγχος εἰς καλὴν καρδίαν ἐν καιρῷ τῷ προσήκοντι λεγόμενος! Ἔφυγεν ἀποδιωχθεὶς, ἀλλ' ἴδετε, ἀδελφοὶ, πῶς, λαβὼν ἀφορμὴν ὡς φρόνιμος ἐκ τούτου, ἐδόθη ὅλος εἰς τὴν ἡσυχίαν, καὶ ἔμεινεν τοῦ λοιποῦ ἀπερισπάστως μόνον ἑαυτῷ προσανέχων καὶ τῷ Θεῷ. Τίς δύναται κατ' ἀξίαν νὰ διηγηθῇ τὰ ἐκείνου κατορθώματα; τὸ πολὺ δηλαδὴ τῆς νηστείας, τὸ καρτερικὸν τῆς ἀγρυπνίας, τὴν ἄμετρον κατάνυξιν, τὰς ὁλονυ-

(1) Οὗτος εἶναι ὁ Γρηγόριος Ε'. ὁ ἀπαγχονισθεὶς ὑπὸ τῶν Τούρκων ὑπὲρ πίστεως καὶ πατρίδος τὴν 10 Ἀπριλίου 1821 ἐν Κωνσταντινουπόλει οὗ τὸ λείψανόν ὑπάρχει τεθησαυρισμένον εἰς τὸν ἐν Ἀθήναις ναὸν τῆς Μητροπόλεως (ὁ Εὐαγγελισμός). Σ. Ε.

κτίους στάσεις, τὴν ἀδειάλειπτον προσευχὴν καὶ τὸ ἀπερίσπαστον εἰς μερίμνας, τὸ ταπεινὸν τοῦ φρονήματος, τὸ πρᾷον, τὸ σύννουν καὶ προσεκτικὸν πάντοτε, τό τε πρὸς πάντας ἱλαρὸν καὶ ἥσυχον, καὶ τὸ συμπαθὲς καὶ φιλεύσπλαγχνον;

Ὁ Ἐλευθέριος ἐν ὀλίγῳ χρόνῳ κατώρθωσε πᾶσαν τὴν ἀρετήν, καταμαράνας τελείως καὶ ἀφανίσας τὸ φρόνημα τῆς σαρκὸς καὶ τὰ πάθη αὐτῆς. Ὅθεν καὶ ἔξω κόσμου ὡς ἀληθῶς ἐφαίνετο παρ' ἡμῶν καὶ ἐνομίζετο. Εὑρών ποτε αὐτὸν ὁ πνευματικός του πατὴρ ἔξω τῆς λεγομένης ἁπλοταριᾶς λίαν σκυθρωπὸν καὶ σύννουν ὑποδακρύοντα, ἠρώτησεν αὐτὸν διὰ τὸ αἴτιον τῆς λύπης του, καὶ ἐκεῖνος ἀπεκρίθη αὐτολεξεὶ οὕτως· ἀπεστράφη ἡ ψυχή μου, πάτερ, τὸν κόσμον, καὶ τὴν ἄνω ζωὴν ἐπεθύμησα. Ὦ λόγων ἐμφαντικωτάτων, τὴν πρὸς τὸν Χριστὸν ἀγάπην ἐγκάρδιον καὶ ἔρωτα ἀποδεικνυόντων! Ψυχὴ ἡ τῷ θείῳ ἔρωτι κάτοχος γινομένη, πρὸς οὐδὲν ἐπιστρέφεται τῶν παρόντων. Μὲ τοιοῦτον λοιπὸν σκοπὸν εἰσῆλθεν εἰς τὸ στάδιον τῆς ἀσκήσεως ὁ Ἐλευθέριος, καὶ τοσοῦτον εἰς αὐτὸ ἀνεπιστρόφως εὐδοκίμησεν, ὥστε εἰς πάντας ἡμᾶς, καθὼς ἠξεύρετε, ἐπροξένησαν μέγαν θαυμασμὸν καὶ ἀπορίαν οἱ μεγάλοι ἐκείνου ἀσκητικοὶ ἀγῶνες καὶ ἱδρῶτες, καθὼς καὶ ὁ εἰρημένος πνευματικὸς αὐτοῦ πατὴρ ὡμολόγησε, λέγων· «ἡμεῖς, οἵτινες τοσοῦτον χρόνον κατοικοῦμεν καὶ διατρίβομεν εἰς τοῦτο τὸ ἅγιον Ὄρος, καὶ παρὰ πολλῶν λογιζόμεθα κατορθωταὶ τοῦ καλοῦ καὶ τῆς ἀρετῆς, οὐδὲ τὸ ἑκατοστημόριον τῶν ἀρετῶν τοῦ Ἐλευθερίου καὶ τῶν ἀγώνων ἐκάμαμεν. Καὶ ἄλλοςδέ τις ἀδελφὸςπαρατηρήσας μὲ προσοχήν,ἐθαύμασε καὶ ἐγκωμίασε τὸ βάθος τῆς ταπεινώσεώς του, ἀπὸ τὸ ὁποῖον ἀνέβη βέβαια εἰς τὸ ἀνεκδιήγητον ὕψος τῆς ἀγάπης τοῦ Χριστοῦ, καὶ ἔσυρεν ἐκεῖθεν εἰς ἑαυτὸν τὴν μαρτυρικὴν χάριν, ὑπὸ τῆς ὁποίας ἀεννάως καταφλεγόμενος, οὐδὲν ἄλλο πλέον ἐφαντάζετο ἢ τοὺς μαρτυρικοὺς στεφάνους καὶ τὰ ἀνεκλάλητα κάλλη τῆς οὐρανίου μακαριότητος. Ὅθεν καὶ κοινολογήσας τὸν σκοπόν του πρὸς τὸν πνευματικὸν πατέρα, δὲν ἐδυνήθη εὐθὺς νὰ λάβῃ τὴν ἄδειαν, ἀλλὰ διωρίσθη μόνον νὰ ἐπιτείνῃ τοὺς ἀγῶνας, καὶ νὰ ζητῇ τὸ ἔλεος τοῦ Θεοῦ. Ὑπήκουσε μετὰ χαρᾶς, καὶ αὐξάνει τὰς νηστείας, τὰς ἀγρυπνίας, τὰς προσευχὰς καὶ τὰ δάκρυα, καὶ εἰς τοιαύτην πολλὴν κακοπάθειαν εὑρισκόμενος, θαῦμα ἦτο νὰ τὸν βλέπῃ τις φαιδρὸν πάντοτε καὶ ἱλαρόν, ἐπανθοῦσαν ἔχοντα τὴν θείαν χάριν εἰς τὸ πρόσωπόν του. Εἶχε δὲ συνήθειαν ὁ ἀείμνηστος μετὰ τὰς πρὸς Θεὸν εὐχὰς καὶ τοὺς λοιποὺς διατεταγμένους κανόνας, νὰ ἀναγινώσκῃ καὶ τὸ θεῖον καὶ ἱερὸν Εὐαγγέλιον, τοῦ ὁποίου παρεκάλει ποτὲ τὸν ῥηθέντα Ἀκάκιον νὰ ἐξηγῇ τὰ ἀπορούμενα. Ἀλλὰ μεταξὺ τούτων ἠρώτησε καὶ περὶ ἑνὸς ὑψη-

λοτέρου δόγματος, πρὸς τὸ ὁποῖον ἐκεῖνος ἀπεκρίθη· τέκνον· ὅτε ἡ Μαγδαληνὴ Μαρία ἠθέλησε νὰ ἐξετάσῃ περιεργότερον τὴν ἀνάστασιν τοῦ Χριστοῦ μὲ τὸ πιάσιμον τῶν ἁγίων τον ποδῶν, ἤκουσεν ἀπὸ αὐτόν· μὴ μοῦ ἅπτου· καὶ σὺ λοιπόν, μὴ ἐξετάζῃς νὰ μάθῃς, ὅσα καὶ οἱ Πατέρες τῆς Ἐκκλησίας ὡς δύσληπτα ἀπεσιώπησαν. διὰ νὰ μὴ ἀκούσῃς τό, μὴ μοῦ ἅπτου· ἀλλὰ πίστευε μόνον, καὶ μὴ ἐρεύνα, ὅσα καὶ ἡ θεία χάρις ἀκόμη δὲν κρίνῃ εὔλογον νὰ μᾶς φανερώσῃ. Τοσοῦτον ὁ μακάριος εὐχαριστήθη εἰς τὴν ἀπόκρισιν αὐτήν, ὥστε ἔλεγε πολλάκις, ὅτι εἰς τοὺς ἀγγέλους, πάτερ, θέλω ὁμολογήσει αὐτὴν τὴν χάριν· διότι συμβουλεύσας με νὰ μὴ ἐξετάζω τὰ ὑπὲρ δύναμίν μου, μοῦ κατέπαυσας τὴν ἀπορίαν καὶ τὸν λογισμόν, ὅστις πρὸ χρόνων μὲ ἠνώχλει. Ἀναγινώσκοντος δὲ καὶ τὸ νέον Μαρτυρολόγιον, καὶ βλέποντος τὰ κατορθώματα καὶ τοὺς ἄθλους τῶν ἁγίων Νεομαρτύρων, ἐθερμαίνετο ἐπὶ πλέον ἡ καρδία αὐτοῦ, καὶ συνεχῶς ἀνεκίνει τοὺς περὶ τῶν μαρτυρίων λόγους. Οὕτω, προτεινάντων ποτὲ ἡμῶν τὰς τυραννίας καὶ τὰ βάσανα τῶν ἀπίστων τυράννων, καὶ τὸ ὑψηλὸν καὶ δυσεπίτευκτον τοῦ μαρτυρίου, ἀπεκρίνατο· ἐγὼ δὲν συλλογίζομαι ποτὲ οὔτε μετρῶ τοὺς τοιούτους κινδύνους καὶ δυσκολίας, ἀλλ' αἰσθάνομαι μόνον λύπην μεγάλην καὶ ὀδύνην ἀνέκφραστον εἰς τὴν καρδίαν μου, ὅτι δὲν ἔχω χίλια σώματα, νὰ τὰ παραδώσω εἰς τοὺς πόνους τοῦ μαρτυρίου, καὶ κεφαλὰς χιλίας εἰς σφαγὴν διὰ τὴν ἀγάπην τοῦ Χριστοῦ.

Παρεκάλει δέ ποτε τὸν αὐτὸν Ἀκάκιον νὰ κάμνῃ δέησιν πρὸς τὸν Θεόν, ἵνα φανερώσῃ εἰς αὐτὸν ἂν ἦτο θέλημα Θεοῦ, νὰ μαρτυρήσῃ, καὶ μὲ ποῖον τρόπον ; αὐτόκλητος δηλαδή, ἢ ἐὰν γνωρισθῇ ; Καὶ ἐπειδὴ ὁ Ἀκάκιος ἐλογίζετό τὸ τοιοῦτον ἀνώτερον τῆς ἀξίας του, παρητεῖτο τὴν αἴτησιν τοῦ Ἐλευθερίου. Ὁ δὲ ὑπέμεινε παρακαλῶν αὐτὸν ἡμέρας πολλάς, ἵνα ποιήσῃ εὐχὴν περὶ τούτου. Μίαν δὲ ἡμέραν ἀπεκρίθη τοιουτοτρόπως πρὸς αὐτόν· τέκνον, ἐδῶ εἰς τὴν σκήτην μας ἀδελφοί τινες ἐποίησαν ποτὲ μνημόσυνον καὶ τράπεζαν τοῦ γέροντός των, καὶ ἀπέστειλαν διακονίαν φαγητοῦ εἰς τὸν ἀοίδιμον ἐπίσκοπον Ἰωάννην Μυραίων διατρίβοντα τότε εἰς τὴν σεβασμίαν μονὴν τῶν Ἰβήρων, ὅστις ἀποδεξάμενος τὴν διακονίαν, ἔβαλε τὸ ὠμοφόριόν του, καὶ ἔψαλλε τὸ τρισάγιον καὶ τὴν νεκρώσιμον εὐχὴν κατὰ τὴν συνήθειαν. Καὶ ἐπειδὴ τότε κατενύγη ὁ ἅγιος ἐκεῖνος ἐπίσκοπος καὶ ἔκλαυσεν, εἶπεν εἰς τοὺς ἀποστείλαντας τὸ φαγητὸν ἀδελφούς, ὅτι ὁ μακαρίτης αὐτῶν γέρων ἀνεπαύθη ἐν Κυρίῳ, καὶ ἂς μεριμνῶσι. Ταῦτα δὲ εἶπεν ἢ ἕνεκα τῶν δακρύων καὶ τῆς κατανύξεως, ἢ καὶ ἐξ ἄλλου τινὸς δράματος, τὸ ὁποῖον ἔκρυψεν ἀπὸ ἐκείνους ὁ θεοφιλέστατος ἐπίσκοπος ἐκεῖνος, καὶ οὕτω τοὺς ἐπλη-

ροφόρησεν. Ἐγὼ ὅμως, τέκνον, καίτοι ἀνάξιος ὤν, πλὴν διὰ τὸν λόγον τῆς ἐντολῆς ἔκαμα εὐχὴν πρὸς τὸν Θεόν, καὶ ἐπληροφορήθην, ὅτι θέλημα Θεοῦ εἶναι νὰ μαρτυρήσῃς, καὶ αὐτόκλητος νὰ παρρησιασθῇς εἰς τὴν ὁμολογίαν, καθὼς καὶ αὐτόκλητος ἔκαμες τὴν ἄρνησιν. Ταῦτα ἀκούσας ὁ μακάριος, περιεχύθη ὅλος ἀπὸ χαρὰν καὶ ἀγαλλίασιν ψυχῆς ἄρρητον, καὶ ἔκτοτε ἀνεπιστρόφῳ λογισμῷ ἐπέτεινε τοὺς ἀγῶνας καὶ πόνους τῆς ἀσκήσεως, ἐξαιτούμενος παρὰ Θεοῦ τὴν ταχεῖαν ἐκτέλεσιν τοῦ μαρτυρίου.

Τοσαύτη δὲ κατάνυξις καὶ πένθος ἐχαρίσθη εἰς αὐτὸν παρὰ Θεοῦ, ὥστε δὲν ἐδύνατό τις νὰ τὸν ἴδῃ χωρὶς δάκρυα ἢ στεναγμούς. Διὰ τοῦτο καὶ κατὰ τὴν Κυριακὴν τῆς ὀρθοδοξίας, μετὰ τὴν ἀγρυπνίαν, καθισάντων τῶν πατέρων εἰς τὴν τραπεζαν, ὁ Ἐλευθέριος, ὅστις μόνος ἔτρωγε τὴν συνήθη τροφήν, ἄρτον ξηρὸν μετὰ ὕδατος, ἐν ᾧ οἱ λοιποὶ μετελάμβανον τῶν τυχόντων φαγητῶν, ἤρχισε νὰ κλαίῃ καὶ νὰ στενάζῃ. Ἐρωτηθεὶς δέ, διατὶ ἔκλαιε, δὲν ἀπεκρίθη τότε εἰς αὐτοὺς τὴν αἰτίαν, ἀλλ' ἔκλαιεν ἀπαρηγορήτως ὥστε καὶ τὴν τράπεζαν μετέβαλεν εἰς σκηνὴν θρηνῳδίας καὶ λύπης, ἀνακινῶν διὰ πολλῆς ὥρας τὸν κοπετόν, καὶ φέρων πολλὴν ἀπορίαν καὶ σύγχυσιν εἰς τοὺς ὁρῶντας ἀδελφούς. Ἡ δὲ θλῖψις καὶ τὰ δάκρυα, καὶ ἡ συνοχὴ τῆς καρδίας του δὲν ἦσαν δι' ἄλλο τι, εἰ μὴ ἡ ἐνθύμησις τοῦ ἰδίου του παραπτώματος τῆς ἐξωμόσεως. Καὶ ἐπληροῦτο τὸ τοῦ Δαυίδ. « Ἐ»πελαθόμην τοῦ φαγεῖν τὸν ἄρτον μου ἀπὸ φωνῆς τοῦ στεναγμοῦ »μου.» Τοιαῦτα δάκρυα καὶ κοπετὸς ἐγένοντο ποτὲ καὶ παρὰ τοῦ ἱεροῦ Αὐγουστίνου, ἀναλογιζομένου τὴν προτέραν του ζωήν, καθὼς διηγεῖται ἡ κατ' αὐτὸν ἱστορία. Ἄλλοτε δὲ πάλιν ὁ πνευματικός του πατὴρ παρετήρησεν αὐτὸν ἐκτείνοντα πολλάκις τὸν λαιμόν του εἰς τὰ ἔμπροσθεν, γονατίζοντα, καὶ τὰς χεῖράς του εἰς τὰ ὄπισθεν βάλλοντα, καὶ ἄλλα τοιαῦτα σχήματα ποιοῦντα. Ἐρωτηθεὶς δέ, τί ἐσήμαινον τὰ τοιαῦτα κινήματα, ἀπεκρίθη, «ὅτι γυμνάζομαι πάτερ, εἰς τὴν σφαγήν.» Ταῦτα ἀκούσας ὁ πνευματικός του πατὴρ ἐθαύμασε μέν, διώρισεν ὅμως αὐτὸν νὰ μὴ τὸ κάμῃ ἄλλοτε.

Οὕτω λοιπὸν ἔχων ὁ Ἐλευθέριος, καὶ διατρέχων τὴν ὁδὸν τῆς ἀσκήσεως, καὶ τὸ μαρτύριον ἀείποτε ἀναπολῶν, μίαν νύκταν εἶδε καθ' ὕπνον, ὅτι εὑρέθη ἔξω τῆς καλύβης, καὶ ἐκεῖ περιεχύθη ὅλος ἀπὸ φῶς ἀνυπέρβλητον, τὸ ὁποῖον ἐξήρχετο ἀπό τινα σταυρόν, ὁ ὁποῖος ἐφαίνετο εἰς τοὺς οὐρανοὺς σχηματισμένος ἀπὸ ἀστέρας λαμπροτάτους κατὰ ἀνατολάς. Ὁ δὲ Ἐλευθέριος ἔμεινεν ἐκστατικός, καὶ ἔχαιρε θαυμάζων τὴν τοσαύτην λαμπρότητα τοῦ σταυροῦ καὶ τοῦ φωτὸς ἐκείνου, ὅπερ ἐκεῖθεν ἐφαίνετο χεόμενον. Καὶ πάραυτα ἤκουσε μεγάλην φωνὴν, τὴν ὁποίαν ὡραῖός τις νέος εὑρεθεὶς ἐκεῖ

πλησίον τῷ εἶπε, λέγων· οὗτος εἶναι, Ἐλευθέριε, ὁ σταυρὸς, μὲ τοῦ ὁποίου τὴν δύναμιν ἐνίκησεν ὁ πρῶτος τῶν χριστιανῶν βασιλεὺς Κωνσταντῖνος τοὺς ἐχθρούς του· τοῦτον καὶ σὺ λαβών, τρέχε τὴν ὁδόν σου. Ταῦτα ἀκούσας, ἐξύπνισε πάραυτα· καὶ πεσὼν πρηνής, ἐδόξασε τὸν Θεὸν μετὰ πολλῶν δακρύων εὐχαριστῶν. Τοῦτο ἦτο πρῶτον σημεῖον βεβαιότατον, δηλοῦν τὴν μετὰ ταῦτα ἄθλησίν του, μολονότι διὰ ταπεινοφροσύνην του τὸ ἐφύλαξε μυστικόν, ἕως τῆς ἀναχωρήσεώς του, ὅτε μᾶς τὰ διηγήθη ὁμοῦ μὲ ἄλλο ἓν χαριέστατον καὶ θαυμασιώτερον, τὸ ὁποῖον προβαίνων ὁ λόγος θέλει ἀποδείξει. Ὅθεν πυρωθεὶς τὴν καρδίαν ὁ Ἐλευθέριος, ἐζήτει πάλιν τὴν ἄδειαν καὶ εὐχὴν τῆς ἐντεῦθεν ἀναχωρήσεώς του, καὶ βλέπων ἡμᾶς ὅλους ἀκαταπείστους καὶ ἀνενδότους εἰς αὐτό, ἔμεινε στυγνάζων καὶ λυπούμενος.

Τέλος δέ, ἵνα παραδράμω τὰ μεταξὺ χάριν συντομίας, ἀποβαλὼν ὀλίγον τὴν συστολήν, μετὰ μεγάλης ἐπιμονῆς ἐζήτει τὴν ἄδειαν, τὴν ὁποίαν ἑκόντες καὶ ἄκοντες ἐδώκαμεν εἰς αὐτόν. Γίνεται μοναχὸς μεγαλόσχημος, καὶ μετονομάζεται Εὐθύμιος.

Ἐν μιᾷ δὲ τῶν ἡμερῶν ἐκείνων διηγούμενος τὴν εἰς οὐρανοὺς δόξαν καὶ παρρησίαν ὁ Ἀκάκιος, παρεκάλει αὐτόν, ἵνα δέηται τοῦ Θεοῦ ἄχρι τῆς μαρτυρικῆς αὐτοῦ τελειώσεως, καὶ παραλάβῃ καὶ αὐτὸν ὁ Κύριος εἰς τοὺς οὐρανοὺς εἰς τὴν ἰδικήν του συντροφίαν τὸ συντομώτερον. Ὁ δὲ Εὐθύμιος πρῶτον μὲν ταπεινοφρονῶν ἀντέτεινεν εἰς τὸ λεγόμενον, ἀνάξιον λέγων ἑαυτὸν τοιαύτης παρρησίας· ἀλλ' ὕστερον βιαζόμενος παρὰ τοῦ αὐτοῦ Ἀκακίου, εἶπε πρὸς αὐτόν· «δὲν εἶναι θέλημα Θεοῦ νὰ ἀναχωρήσῃς ἀκόμη ἀπὸ τὴν ζωὴν ταύτην, διότι μέλλει νὰ ἔλθῃ μετ' ἐμὲ καὶ ἄλλος ἀδελφός, τὸν ὁποῖον παρακαλῶ νὰ ἀγαπᾷς καὶ ἐπιμελῆσαι ὡς καὶ ἐμέ· διότι θὰ ἀκολουθήσῃ καὶ αὐτὸς τὴν ἰδίαν ὁδὸν τοῦ μαρτυρίου.» Καὶ τοῦτο ἦτο πρόρρησις καὶ προφητεία τοῦ Εὐθυμίου σαφεστάτη περὶ τοῦ ὁσιομάρτυρος Ἰγνατίου, ὅστις ὕστερον καὶ αὐτὸς ἐμαρτύρησε, καθὼς εἰς τὸ ἐκείνου μαρτύριον θέλομεν διηγηθῆ.

Ἰδὼν δὲ ὁ Ἀκάκιος εἰς τὸ κελλίον του ἓν κατάστιχον, εἰς τὸ ὁποῖον ἦσαν γεγραμμένοι ἀριθμοί, πέντε χιλιάδες, δύω χιλιάδες, τρεῖς χιλιάδες, καὶ ἕτεροι ἄλλοι, τὸν ἠρώτησε, τί ἦσαν ἐκεῖνοι οἱ ἀριθμοί; Ὁ δὲ ἀπεκρίθη. «Πάτερ εὐλόγησον· ἐπειδὴ ἡμεῖς μέλλομεν νὰ ἀναχωρήσωμεν, καὶ εἰς τὴν θάλασσαν δὲν δύναμαι νὰ τελέσω τὸν διατεταγμένον κανόνα μου, διὰ τοῦτο διπλασιάζω αὐτὸν τώρα, ἵνα μὴ κατακριθῶ ὡς ὀκνηρὸς δοῦλος.» Εὖγε τῆς ἀκριβείας σου, εἰς τὸν μοναδικὸν κανόνα σου, Εὐθύμιε! τὸν ὁποῖον δὲν ἤθελες νὰ ἐλαττώσῃς, καὶ μολονότι ἡτοιμάζεσο διὰ σφαγὴν ὑπὲρ τῆς ἀγάπης τοῦ

Χριστοῦ. Αὐτὰ λοιπὸν τὰ κατορθώματα καὶ ὁ μελετώμενος ὡραῖος δρόμος τοῦ μαρτυρίου τόσον ἐλύπησαν τὸν σατανᾶν, ὥστε ἠγωνίσθη ὁ μισόκαλος νὰ δειλιάσῃ τὸν ἀθλητήν, καὶ ἐμποδίσῃ αὐτὸν ἀπὸ τὸ μαρτύριον. Καὶ μίαν νύκτα τῷ ἔδειξε τοιαύτην φαντασίαν. Εἶδε καθ' ὕπνους, ὅτι συνήχθη πλῆθος δυσειδεστάτων Αἰθιόπων, οἱ ὁποῖοι κινήσαντες πρῶτον θρῆνόν τινα ἀλλόκοτον ἀναμεταξύ των, ἀνῆψαν ὕστερον μεγάλην πυράν, καὶ ἔλεγον εἰς αὐτόν. «Ἴδε ὁ ἄνθρωπος, ὅστις θέλει νὰ μαρτυρήσῃ, καὶ δὲν στοχάζεται ὅτι ἡμεῖς μέλλομεν νὰ τὸν νικήσωμεν· ἂς τὸν βάλωμεν εἰς αὐτὴν τὴν πυρὰν νὰ τὸν καύσωμεν, διὰ νὰ ἴδωμεν ἂν ὑπομείνῃ τὸ μαρτύριον, καὶ ἐπεχείρουν οἱ κατάρατοι νὰ τὸν ρίψωσι μέσα εἰς τὸ πῦρ. Ἔντρομος δὲ γενόμενος ὁ Εὐθύμιος, ἐπεκαλεῖτο τὴν θείαν βοήθειαν μὲ μεγάλας φωνάς, ἀπὸ τὰς ὁποίας ἐξύπνισε, καὶ ἐλυτρώθη ἀπὸ τὴν σατανικὴν ἐνόχλησιν, διαλύσας ὡς ἴστόν ἀράχνης τὰ φάσματα τῶν δαιμόνων.

Μέρος τρίτον τῆς ἀναγνώσεως.

Ἦλθε λοιπὸν ὁ διωρισμένος καιρὸς τῆς ἀναχωρήσεώς του καὶ τῆς πρὸς ἄθλησιν τοῦ μαρτυρίου κινήσεως. Καὶ κατῆλθεν εἰς τὴν ἱερὰν μονὴν τῶν Ἰβήρων πρὸς τὸν ἐξάδελφόν του Ὀνούφριον, καὶ εἰσῆλθε μετ' αὐτοῦ εἰς τὸν ἱερὸν ναὸν τῆς Θεοτόκου τῆς Πορταϊτίσσης, καὶ προσεγγίσας τὸν Εὐθύμιον ὁ Ὀνούφριος εἰς τὴν θαυματουργὸν εἰκόνα τῆς Θεομήτορος, εἶπεν οὕτω μετὰ δακρύων. «Εἰς χεῖράς σου παρατίθημι, Δέσποινα τὸν Εὐθύμιον τοῦτον· ἐνίσχυσον αὐτὸν εἰς τὸν κατὰ τῶν ἀοράτων καὶ ὁρατῶν ἐχθρῶν πόλεμον, καὶ παράστησον αὐτὸν τῷ σῷ υἱῷ καὶ Θεῷ θῦμα τέλειον καὶ εὐάρεστον.» Τότε λοιπὸν διηγήθη εἰς ἡμᾶς ἐκεῖνο τὸ ὅραμα, τὸ ὁποῖον ἀνωτέρω ὑπεσχέθημεν νὰ διηγηθῶμεν. Εἶδον, εἶπε, καὶ ἰδοῦ θρόνος ὑψηλὸς καὶ ἐπηρμένος, κύκλωθεν τοῦ ὁποίου παρίστατο ἀναρίθμητος πληθὺς στρατιωτῶν καὶ δούλων, καὶ μετὰ μεγάλης παρατάξεως καὶ δόξης ἐκάθητο εἰς τὸν θρόνον ἐκεῖνον θαυμασία καὶ ὡραία γυνὴ τηνόποίαν βασίλισσαν δύναταί τις νὰ ὀνομάσῃ. Καὶ ἐδόθη λόγος εἰς τὸ πλῆθος ὅτι ἡ γυνή, αὕτη εἶναι ἡ Παναγία. Καὶ ἕκαστος τῶν παρισταμένων ἐποίει σχῆμα προσκυνήσεως, καὶ ἀνεχώρει. Τότε καὶ ἐγὼ μέλλων νὰ ἀναχωρήσω, τὸ μὲν διὰ νὰ προσεγγίσω εἰς τὴνΠαναγίαν, τὸ δέ, ὡς χρεώστης νὰ τὴν προσκυνήσω, καθὼς καὶ ὅλοι οἱ ἄλλοι, ἦλθον μετὰ φόβου μεγάλου καὶ συστολῆς, καὶ προσεγγίσας περισσότερον τῶν ἄλλων διὰ νὰ λάβω καὶ περισσοτέραν χάριν, ἐπροσκύνησα. Ἡ δὲ Θεοτόκος, ἔθηκεν εἰς τὴν κεφαλήν μου, τὴν ἰδίαν αὐτῆς χεῖρα. καὶ τρόπον τινὰ ἐκράτησεν αὐτήν· ἐγὼ δὲ ἀπὸ τὴν αἴσθησιν τῆς θείας ταύτης χειρὸς ἐξύπνισα, καὶ μένων ἄφωνος καὶ ἐκστατικός, περιεχύθην ὕστερον ἀπὸ χαρὰν ἄφατον καὶ δάκρυα ἄμετρα.

Παράδοξα μέν, ἀδελφοί, εἰσι τὰ λεγόμενα, ἀλλὰ καὶ χαριέστατα καὶ μεγάλης περὶ τὸν Εὐθύμιον κηδεμονίας τῆς Θεοτόκου γνωρίσματα. Κατ' αὐτὴν λοιπὸν τὴν περιπόθητον καὶ μακαρίαν ὥραν τῆς ἀφ' ἡμῶν ἀναχωρήσεώς του ἐξῆλθον πολλοὶ πατέρες μετ' αὐτοῦ ἕως εἰς ἓν διάστημα τόπου, διὰ νὰ τὸν ἀποχαιρετίσωσι. Εἰς δὲ ἀπὸ αὐτοὺς ἐπιστρέφων, εἶπεν· «ἀδελφοί, σᾶς πληροφορῶ, ὅτι ὁ ἀδελφὸς Εὐθύμιος μέλλει νὰ τελειώσῃ τὸ μαρτύριον·» οἱ δὲ ἄλλοι τὸν ἠρώτησαν, «πόθεν τὸ γινώσκεις»; Ἀπεκρίθη ἐκεῖνος· «ὅταν ἐπλησίασα νὰ τὸν ἀσπασθῶ, ὡσφράνθην τόσην εὐωδίαν ἀπ' αὐτόν, τὴν ὁποίαν δὲν δύναμαι νὰ τὴν παρομοιάσω μὲ κανὲν μῦρον, καὶ ἐκ τούτου συμπεραίνω, ὅτι ὁ δρόμος τοῦ ἀδελφοῦ εἶναι κατὰ Θεόν.»

Ἡμεῖς δὲ ἀκούσαντες τὸ τοιοῦτον, ἐπάθομεν ἀνθρώπινόν τι, καὶ ἀμφεβάλλομεν. Ὅτε δὲ ἰδιαιτέρως ἐξητάσαμεν τὸν ἀδελφὸν ἐκεῖνον, μᾶς ἐπληροφόρησεν ἐν τῷ ὀνόματι Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὅτι ἀλήθειαν λεγει· καὶ μάλιστα διότι ἐμνήσθημεν σοφοῦ πατρὸς λέγοντος. ὅτι τὰ σώματα τῶν ἁγίων, καὶ μάλιστα τῶν μαρτύρων, ὡς ἔχοντα πρὸ τῆς τελειώσεως αὐτῶν ἔνοικον τὴν χάριν καὶ τὸν ἁγιασμὸν τοῦ ἁγίου Πνεύματος, εὐωδιάζουσι, καὶ μετὰ θάνατον δὲ ὡσαύτως τὰ ὀστᾶ καὶ λείψανα αὐτῶν. Ἐπείσθημεν. καὶ ἀνεπαύσαμεν τὴν ἀπορίαν καὶ ἀπιστίαν ἡμῶν, συλλογισθέντες ὅτι, ἐὰν μετὰ θάνατον ἐξελθούσης τῆς ψυχῆς, εὐωδιάζῃ τὸ ἄψυχον σῶμα, πολλῷ μᾶλλον εὐωδιάζει, ὅτε μάλιστα μετ' αὐτοῦ εἶναι καὶ ἡ ψυχή, ἥτις εἶναι τὸ ἀληθὲς κατοικητήριον καὶ ἡ ἀνάπαυσις τοῦ παναγίου Πνεύματος.

Ἀνεχώρησε λοιπὸν ὁ Εὐθύμιος κατὰ τὴν ιθ' τοῦ Φεβρουαρίου ἐντεῦθεν, ἔχων συνοδίτην του ἕνα τῶν ὑποτακτικῶν τοῦ εἰρημένου πατρὸς πνευματικοῦ Νικηφόρου, Γρηγόριον ὀνομαζόμενον, τὸν ὁποῖον διὰ παρακλήσεως τοῦ Ὀνουφρίου ἀπέστειλε μετ' αὐτοῦ. Καὶ ὕστερον ἀπὸ τὰς μεγάλας ἐκείνας τρικυμίας καὶ τοὺς κινδύνους, τοὺς ὁποίους ἐκ συνεργείας τοῦ πονηροῦ εἰς τὴν θάλασσαν ἐδοκίμασαν, ἔφθασαν εἰς Καλλίπολιν κατὰ τὴν β' τοῦ Μαρτίου. Ἔνθα εὑρὼν ὁ Εὐθύμιος τρεῖς σατράπας (πασάδες) οἵτινες ἦσαν ἐκεῖ μὲ πλῆθος στρατιωτῶν Τούρκων, καὶ γνωρίσας μερικοὺς ἀπὸ τῶν τοῦ Ραΐς ἐφένδη ἀνθρώπων, ἀπὸ τὴν πολλὴν προθυμίαν, ἣν εἶχε νὰ τελειώσῃ τάχιον τὸν ἀγῶνα τοῦ μαρτυρίου, ἔλεγεν εἰς τὸν Γρηγόριον· ἰδοὺ πάτερ, εἶναι καὶ ἐδῶ Τοῦρκοι· τί μὲ ἐμποδίζει νὰ παρρησιασθῶ τώρα; ἂς τελειώσω καὶ ἐδῶ τὸν ἀγῶνά μου. Ὦ γνώμης θεοφιλοῦς! ὦ ἀγάπης διαπύρου πρὸς τὸν Χριστόν! Ἰδοὺ ἔλεγε, καὶ ἐδῶ Τοῦρκοι, τί τὸ κωλύον ἵνα λάβω τὸν ποθούμενον ὑπὲρ Χριστοῦ θάνατον; Καὶ αὐτὸ μὲν ἐζήτει ὁ Εὐθύμιος, ἀλλὰ δὲν ἐφάνη εὔλογον εἰς τὸν Γρηγόριον, ἐπειδὴ καὶ ἦτο ἐκεῖ τότε πλῆθος ἀγρίων πολεμιστῶν, ὡς εἰ-

πομεν, καὶ ἐδύνατο νὰ συμβῇ καμμία βλάβη εἰς τοὺς συντρόφους των. Ποιήσαντες δὲ μόνον ἐκεῖ εὐχέλαιον, ἐκοινώνησαν τῶν ἀχράντων μυστηρίων. Καὶ κατὰ τὴν Θ' τοῦ αὐτοῦ μηνὸς κινήσαντες, ἦλθον εἰς τὸ Ἀρτάκιον, ὅπου ἀκούσαντες, καὶ τὸν ἀκάθιστον ὕμνον τῆς Θεοτόκου, ἐκοινώνησαν πάλιν τῶν μυστηρίων. Χρονοτριβούντων δὲ αὐτῶν ἐκεῖ, ἔλεγεν ὁ Εὐθύμιος·«ἰδοὺ αἱ ἡμέραι παρέρχονται, καὶ ἡ προφητεία σου τέλος, πάτερ,δὲν λαμβάνει·»διότι,ὅτε ἦσαν εἰς Καλλίπολιν, ἠρώτα συνεχῶς, «πότε ἔμελλε νὰ δώσῃ τὸ μακάριον τέλος»; Ὁ δὲ Γρηγόριος στενοχωρηθεὶς ἀπὸ τὰς πυκνὰς ἐρωτήσεις αὐτοῦ,τῷ εἶπε· «κατὰ τὴν Κυριακὴν τῶν βαΐων·» ὃ καὶ ἐγένετο ὕστερον τῇ θείᾳ εὐδοκίᾳ. Ἐκ τοῦ Ἀρτακίου δὲ πλεύσαντες ἦλθον εἰς Γαλατᾶν τῆς Κωνσταντινουπόλεως κατὰ τὴν πέμπτην τῆς ἕκτης ἑβδομάδος τῶν ἁγίων νηστειῶν,ἥτις ἦτο ἡ ιϑ' τοῦ Μαρτίου μηνὸς, καὶ ἔμειναν παρά τινι εὐλογημένῳ χριστιανῷ Γρηγορίῳ λεγομένῳ, ὅστις τοὺς ὑπεδέχθη ὡς ἀνθρώπους Θεοῦ. καὶ μεγάλην περιποίησιν τοῖς ἔκαμε. Καὶ ἦτο θαῦμα παράδοξον, ἔλεγεν εἰς ἡμᾶς ὁ συνοδίτης του Γρηγριος νὰ βλέπῃ τις τότε ἐκεῖ τὸν Εὐθύμιον τώρα μὲν νὰ φροντίζῃ, νὰ μεριμνᾷ καὶ νὰ στοχάζηται καὶ νὰ μελετᾷ, πῶς καὶ μὲ ποῖον τρόπον, νὰ παρρησιασθῇ εἰς τοὺς ἀθέους τυράννους· τώρα δὲ νὰ ἁρπάζηται ὡς ἐκστατικὸς εἰς τὴν θεωρίαν τῶν ἀνεκλαλήτων ἀγαθῶν τῆς οὐρανίου μακαριότητος, καὶ νὰ φαντάζηται τοὺς ἄθλους καὶ τὰ μαρτυρικὰ βραβεῖα καὶ μαρτυρικοὺς στεφάνους,εἶτα νὰ σκιρτᾷ καὶ ἀγάλληται μεγάλως, ὅτι ἔφθασεν ἡ ὥρα νὰ παρουσιασθῇ εἰς τοὺς ἀνόμους προστάτας τῆς ἀσεβείας,καὶ νὰ ὁμολογήσῃ τὸνΧριστὸνΘεὸν ἀληθινόν, καὶ ἑαυτὸν χριστιανὸν καὶ δοῦλονΧριστοῦ,καὶ νὰ ἀποθάνῃ δι'ἀγάπην αὐτοῦ· ἄλλοτε δὲ πάλιν νὰ λέγῃ μετὰ ἀγωνίας εἰς τὸν αὐτὸν Γρηγόριον. «Ἰδοὺ αἱ ἡμέραι διέρχονται, καὶ ἡ προφητεία σου, πάτερ δὲν λαμβάνει πέρας.» Μετὰ δὲ τοῦτο νὰ δεικνύει εἰς ἄκρον συντριβὴν τῆς καρδίας, καὶ ἄκραν τεπείνωσιν τοῦ φρονήματος, ἀναλογιζόμενος τὸ μέγα παράπτωμα τῆς ἀρνήσεώς του καὶ τὸ ἀπέραντον τῆς αἰωνίου κολάσεως. Ἄλλοτε δὲ πάλιν φιλοσοφῶν ὁ ἀείμνηστος, ἔλεγε πρὸς τὸν αὐτὸν Γρηγόριον.«Πῶς ἀρά γε διαχωρίζεται ἡ ψυχὴ ἐκ τοῦ σώματος, καὶ ἀπέρχεται πρὸς τὰ οὐράνια, πάτερ, καὶ πῶς βλέπει τὸν κριτὴν τῶν ἁπάντων Θεόν ; καὶ πῶς βλέπει τὴν Παναγίαν Θεοτόκον μὲ ὅλην τὴν δόξαν της ; Ἆρά γε πάτερ μου, μέλλει νὰ ἴδῃ καὶ ἐμὲ ὁ Δεσπότης Χριστὸς καὶ ἡ πανάχραντος μήτηρ αὐτοῦ μὲ ἱλαρὸν βλέμμα ;» Καὶ διὰ νὰ παραδράμωμεν τὰ πολλὰ διὰ τὸ σύντομον, ὁ Εὐθύμιος δὲν ἦτο πλέον διὰ τὸν παρόντα ψευδῆ καὶ πλάνον κόσμον, οὔτε ὁ κόσμος ἦτο ἄξιος νὰ ἔχῃ τοιοῦτον ἐραστὴν τοῦ Χριστοῦ θερμότατον, ὅστις ἔσπευδε νὰ φθάσῃ τὸ συντομώτερον εἰς αὐτὸ τὸ ἄ-

κρον ἀγαθόν, τὸν Χριστὸν, τὴν ἀληθῆ εὐδαιμονίαν καὶ μακαριότητα. Εἶτα ἀπελθόντες εἰς τὸν ναὸν τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου Καφατιανῆς λεγομένης, ἐποίησαν εὐχέλαιον, καὶ ἐκοινώνησαν τῶν ἀχράντων μυστηρίων τῷ σαββάτῳ τοῦ ἁγίου Λαζάρου. Τὴν δὲ ἐχομένην ἡμέραν, ἤτις ἦτο ἡ ὑπέρλαμπρος βαϊφόρος Κυριακή, ἀπελθόντες εἰς τὸν ναὸν τοῦ ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Προδρόμου, καὶ ἀκούσαντες τὴν θείαν λειτουργίαν, ἐκοινώνησαν τῶν ἀχράντων μυστηρίων. Τὴν ἡμέραν ἐκείνην ἔγραψεν ὁ Εὐθύμιος πρὸς ἡμᾶς τότε ἰδιοχείρως ἐπιστολὰς ἕξ, τὰς ὁποίας διὰ συντομίαν παρατρέχομεν (α), μολονότι εἰσὶν ἄξιαι θεωρίας καὶ ἀναγνώσεως, ὡς πλήρεις νοημάτων εὐαγγελικῶν καὶ μαρτυρικῆς γενναιότητος. Ἐπειταῆλθον εἰς ἓν πλοῖον ἐκ Κεφαλληνίας Ἰωάννου τινὸς Τζάνε, ὅστις ὑποδεχθεὶς αὐτοὺς μὲ ἱλαρότητα καὶ εὐμένειαν, ἐπρόσφερεν ἕνα καφφέν, τὸν ὁποῖον λαβὼν ὁ Εὐθύμιος δὲν ἔπιεν, ἀλλ' εἶπε· «τοῦτο ἀδελφοὶ εἰς ἐμὲ εἶναι τύπος τοῦ ποτηρίου τοῦ θανάτου· καὶ εἴθε ὁ πανάγαθος Θεὸς ὑμᾶς μὲν νὰ ἀξιώσῃ τῆς οὐρανίου βασιλείας, ἐμὲ δὲ νὰ ἐνδυναμώσῃ νὰ ὑποφέρω τὰ ἐπερχόμενα βασανιστήρια· καὶ οὕτως ἔδωκεν ὀπίσω τὸν καφφέν· οἱ δὲ παρεστῶτες ἐδάκρυσαν. Εἶτα σηκωθεὶς πάραυτα ὁ ἀείμνηστος ἐξεδύθη τὰ μοναχικὰ ἐνδύματα, τὰ ὁποῖα ἐφόρει, καὶ ἐνεδύθη τὰ τουρκικά, ἅτινα τῷ εἶχον προετοιμάσει. Τότε καί τις φιλόχριστος χριστιανὸς τῶν παρευρεθέντων, Ἰωάννης ὀνομαζόμενος, ἔδωκε τῷ Εὐθυμίῳ ἓν μεταξωτὸν ὑποκάμισον, καὶ τῷ εἶπε· «λάβε τοῦτο, ἅγιε τοῦ Θεοῦ, νὰ τὸ φορέσῃς, καὶ δὲν θέλω νὰ μοὶ τῷ δώσῃς πλέον, εἰ μὴ εἰς τὴν ὥραν τον θανάτου σου. Ὦ πίστεως καὶ εὐλαβείας τοῦ φιλοχρίστου ἀνδρὸς ἐκείνου! Οὕτω λοιπὸν ἐνδυθεὶς ὁ εὐλογημένος Εὐθύμιος τὰ τῶν ἀσεβῶν ἐνδύματα, ἐφαίνετο ὡς ἄλλος τις στρατιώτης εὔζωνος, ὅλος φαιδρὸς καὶ χαίρων, καὶ βαλὼν μετάνοιαν εἰς τὸν συνοδίτην του Γρηγόριον, εἶπεν· «εὐλόγησον πάτερ, τὸν δοῦλον σου καὶ ἀδελφόν, καὶ ὁ Θεός, πάτερ, νὰ σοὶ ἀνταποδώσῃ τοὺς μισθοὺς τῶν εὐεργεσιῶν, ἃς εἰς ἐμὲ τὸν ἀνάξιον ἐκάμετε, καὶ νὰ σᾶς ἀνταμείψῃ οὐράνια δωρήματα τῶν κόπων ἡμῶν.» Τότε ὁ Γρηγόριος συνετρίβη τὴν καρδίαν, καὶ ἔχυσε ποταμοὺς δακρύων διὰ τὸν ἀποχωρισμόν του. Ὁ δὲ μακάριος Εὐθύμιος τῷ εἶπε· «μὴ λυπεῖσαι πάτερ, καὶ κάμνεις νὰ λυπῆται καὶ ἡ ἐμὴ καρδία, ἀλλὰ παρακάλει τὸν Θεὸν νὰ νικήσω τὸν ἐχθρὸν διάβολον, καὶ νὰ τελειώσω ἀνδρείως τὸν ἀγῶνα τοῦ μαρτυρίου, τὸν ὁποῖον ὅταν ἀκούσῃς, χαῖρε πλέον καὶ εὐφραίνου ἡ ὁσιότης σου καὶ πᾶς πιστός. ὅτι χαρὰ γίνεται ἐν τῷ οὐρανῷ ἐπὶ ἑνὶ ἁμαρτωλῷ μετανοοῦντι.» Οὕτως οὖν ἔπραξεν ὁ

(α) Αἱ ἐπιστολαὶ αὗται ἐπισυνάπτονται μετὰ τὸ τέλος τῆς παρούσης βιογραφίας.

ἀείμνηστος Εὐθύμιος, καὶ ἐποίησε τὸν τελευταῖον ἀσπασμὸν μετὰ τοῦ συνοδίτου αὐτοῦ Γρηγορίου καὶ μεθ' ὅλων ὡσαύτως τῶν παρευρεθέντων ἐκεῖ χριστιανῶν, οἵτινες ἵσταντο ἀσκεπεῖς καὶ ἔντρομοι θαυμάζοντες τὴν τοσαύτην ἀνδρείαν τοῦ Εὐθυμίου καὶ γενναιότητα. Εἶτα χρισθεὶς μὲ ἅγιον ἔλαιον τῆς κανδήλας τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου Πορταϊτίσσης εἰς ὅλους τοὺς ἁρμοὺς καὶ τὰ μέλη του, καὶ λαβὼν τὸν σταυρὸν εἰς τὰς χεῖράς του καὶ τὰ βάϊα, τὰ ὁποῖα εἶχε λάβει εἰς τὴν Ἐκκλησίαν τοῦ ἁγίου Ἰωάννου, ὅπου ἤκουσαν τὴν θείαν λειτουργίαν, ὡς εἴπομεν, καθοπλισθεὶς μὲ τοιαῦτα ὅπλα ἀήττητα, ἐξέβη ἐκ τοῦ πλοίου, καὶ διεπέρασε μὲ ἀκάτιον εἰς τὸ Βυζάντιον, καὶ μὲ φρόνημα γεναῖον ἔδραμεν, ὡς ἡ ἀσματικὴ νύμφη, ἵνα εὕρῃ τὸν μυστικὸν γλυκύτατον νυμφίον, τὸν ὁποῖον ὡς τῷ ἐφαίνετο, ἀλλαχοῦ νὰ εὕρῃ δὲν ἠδύνατο, εἰ μὴ εἰς τὰ αὐλὰς τῶν τυράννων καὶ ἡγεμόνων. Σπεύδων δὲ νὰ φθάσῃ εἰς αὐτάς. ἔλεγε καθ' ὁδὸν τὸ· «Δέσποτα Ἰησοῦ Χριστέ, ὃς εἰς τὴν σωματικὴν πρὸς ἡμᾶς παρου-» σίαν δὲν ἀπεστράφης τὰ μύρα τῆς φιλοθέου πόρνης, αὐτός, Δέσπο-» τα, μὴ βδελύξῃ κἀμὲ τὸν ἁμαρτωλόν· ἀλλὰ δέξαι οὐχὶ μύρα, » ἀλλ' αὐτὸ τὸ αἱμά μου, τὸ ὁποῖον τρέχω τώρα νὰ χύσω διὰ τὴν » ἀγάπην σου·καὶ καθὼς εἰς τὴν πόρνην ἐκείνην εὐκόλυνας τὴν εἴ-» σοδον εἰς τὴν οἰκίαν Σίμωνος τοῦ λεπροῦ, οὕτω Δέσποτα, εὐκόλυ-» νον καὶ εἰς ἐμὲ τὴν εἴσοδον εἰς τὰς αὐλὰς καὶ τοὺς οἴκους τῶν » ἀθέων τυράννων Ἀγαρηνῶν, ἵνα κηρύξω τὸ ὄνομά σου τὸ ἅγιον, » καὶ καταισχύνω τὸν ἀπατήσαντά με διάβολον, καὶ τὴν λεπρώδη αὐτῶν τῶν ἀθέων θρησκείαν.» Ταῦτα ἔλεγε μετὰ δακρύων καὶ πόνου καρδίας, ἱκετεύων τὴν πανάχραντον Δέσποιναν ὡς ἐγγυητὴν καὶ μεσίτην του καὶ βοηθὸν ἀπροσμάχητον.

Ἔφθασε τέλος πάντων εἰς τὴν ὑψηλὴν θύραν τοῦ κριτοῦ τῆς ἀνομίας, καὶ ποιήσας τὸ σημεῖον τοῦ τιμίου σταυροῦ, εἰσῆλθεν ἀφόβως καὶ ὑπὸ μηδενὸς ἐμποδισθείς, ἐπροχώρησε καὶ ἦλθεν εἰς αὐτὸν τὸν ἐπίτροπον τῶν Ἀγαρηνῶν, τὸν παρ' αὐτοῖς λεγόμενον Βεζύρην, Ῥουσοὺτ πασᾶ, παρακαθήμενον τότε διά τινας κατεπειγουσας τοῦ βασιλείου ὑποθέσεις μετὰ καὶ ἄλλων πολλῶν τῶν ἐν τέλει, καὶ χωρίς τινος συστολῆς ἢ φόβου εἶπε πρὸς αὐτόν· «ἐγώ, ἡγεμών, ἤμην χριστιανὸς ἐκ προγόνων· ταῦτα δὲ τὰ ἐνδύματα τὰ ὁποῖα φορῶ, μοὶ τὰ ἔδωκες σύ· καὶ διὰ νὰ πιστοποιηθῇς ὅτι εἶμαι χριστιανός, ἰδοὺ ὁ σταυρός, ὅστις εἶναι σημεῖον, ὅτι μία ἡ ἀληθινὴ πίστις, ἡ τῶν χριστιανῶν· ἰδοὺ καὶ τὰ βαΐα, τὰ ὁποῖα εἶναι καὶ αὐτὰ σημεῖα χριστιανικά· καὶ ἵνα βεβαιωθῇς περισσότερον, ἰδοὺ καταπατῶ τὸ σημεῖον τοῦτο τῆς ἀνόμου καὶ ἀθέου θρησκείας σου.» Καὶ εὐθὺς ἐξέβαλε ἀπὸ τὴν κεφαλήν του τὸ πράσινον σαρίκιον καὶ τὸ ἔρριψε κάτω

ἐπὶ τοῦ βήματος καὶ τὸ κατεπάτησε· καὶ ἀναθεματίζω, εἶπε τὸν ἀντίχριστον Μωάμεθ τὸν προφήτην σας. Ὁ δὲ βεζύρης ἐξεπλάγη, βλέπων ἕνα εἰκοσαετῆ νέον, νὰ παρρησιασθῇ εἰς αὐτὸν μὲ τόσον θάρρος, καὶ νὰ ὑβρίζῃ τὴν θρησκείαν του μὲ τόσην τόλμην, καὶ τὸν προφήτην του νὰ καλέσῃ ἀντίχριστον, Καὶ ἔλεγε πρὸς τοὺς παριστα μένους ὑπηρέτας του μετ' ὀργῆς, διὰ τί ἀφίνουσι νὰ ἐμφανίζωνται εἰς αὐτὸν οἱ τοιοῦτοι. Καὶ διώρισε τὸν πρῶτόν του ὑπηρέτην νὰ ἐξετάσῃ μήπως καὶ ἦτο μεθυσμένος ἢ τρελλός ; Οὐχί, ἀπεκρίθη ὁ μάρτυς, πολλὰ καλὰ ἔχω τὰς φρένας μου, καὶ διὰ τοῦτο ὁμολογῶ τὸν Ἰησοῦν Χριστόν μου Θεὸν ἀληθινὸν καὶ ποιητὴν τοῦ παντός· ὁμολογῶ δὲ καὶ ἐμαυτὸν χριστιανόν, καὶ θέλω νὰ ἀποθάνω διὰ τὴν ἀγάπην του. Μεθυσμένος εἶσαι ἀπεκρίθη ὁ βεζύρης· οὐχί, ἀπεκρίθη ὁ μάρτυς. Τότε ὁ βεζύρης ἐπρόσταξε νὰ βάλωσι τὸν μάρτυρα εἰς τὴν φυλακήν. Παραλαβόντες λοιπὸν αὐτὸν οἱ ὑπηρέται τοῦ ἀσεβοῦς, ἔβαλον εἰς μίαν φυλακὴν σκοτεινὴν καὶ τοὺς πόδας του εἰς τὸ ξύλον τῆς ποδοκάκης, καὶ δύω ἁλύσεις, μίαν εἰς τὰ χεῖρας, καὶ ἄλλην εἰς τοὺς πόδας. Μετὰ δὲ ὥραν μίαν ἔφερε πάλιν αὐτὸν ὁ κριτὴς εἰς δευτέραν ἐξέτασιν. Καὶ παρασταθέντα τὸν μάρτυρα ἠρώτησε λέγων· «ἦλθες εἰς σεαυτόν, ἢ μένεις ἔτι εἰς τὴν προτέραν σου πλάνην»; ὁ μάρτυς ἀπεκρίνατο· «ἐγὼ σοὶ εἶπον, ὦ ἡγεμών, ὅτι χριστιανὸς εἶμαι, καὶ χριστιανῶν γονέων υἱός, καὶ πιστεύω τὸν Ἰησοῦν Χριστὸν ὡς Θεὸν ἀληθινόν, ὅστις ἔγινεν ἄνθρωπος διὰ τὴν σωτηρίαν ἡμῶν τῶν ἀνθρώπων, καὶ μέλλει πάλιν νὰ ἔλθῃ, καὶ νὰ κρίνῃ τοὺς ἀνθρώπους, καὶ νὰ ἀποδώσῃ ἑκάστῳ κατὰ τὰ ἔργα του.» Ὁ βεζύρης εἶπεν· «ἄφες αὐτὰς τὰς ματαιολογίας, καὶ ἐλθὲ εἰς τὴν πίστιν ἡμῶν, εἰς τὴν ὁποίαν ἦσο καὶ πρότερον, διὰ νὰ λάβῃς ἀπὸ ἐμοῦ μεγάλας τιμὰς καὶ πλούτη.» Ὁ μάρτυς ἀπεκρίθη· «μοὶ γένοιτο ἡγεμών, νὰ ἀρνηθῶ ἐγὼ τὸν ἀληθινὸν Θεόν, τὸν γλυκύτατόν μοι Ἰησοῦν, καὶ νὰ ἔλθω εἰς τὴν ἰδικήν σας πίστιν, ἥτις δὲν εἶναι ἄλλο τι, εἰ μὴ μυθολογίαι καὶ ἀτοπήματα, τὰ ὁποῖα σᾶς τὰ ἐδίδαξεν ἐκεῖνος ὁ ἀντίχριστος Μωάμεθ.» Λέγει εἰς αὐτὸν ὁ Βεζύρης· «ἐὰν δὲν ἀρνηθῇς τὸν Χριστόν, μέλλω νὰ σοὶ κάμω μεγάλας παιδείας.» Μὴ γένοιτο, ἐβόησεν ὁ μάρτυς, Χριστὲ βασιλεῦ, νὰ σὲ ἀρνηθῶ, οὔτε μὲ λόγον οὔτε μὲ ἔργον, καὶ ἂν ἦναι ἀνάγκη νὰ ὑποστῶ τὰς σκληρτάτας βασάνους. Τότε ἐπρόσταξεν ὁ βεζύρης νὰ θέσωσιν εἰς τὴν κεφαλὴν τοῦ μάρτυρος τὸ σαρίκιον, τὸ ὁποῖον πρότερον ῥίψας εἰς τὴν γῆν κατεπάτησεν. Ὁ δὲ μάρτυς μηδὲν εἰπών, ἐστάθη καὶ τοῦ τὸ ἐφόρεσαν· ἔπειτα λαβὼν αὐτό, παρευθὺς τὸ ἔσχισεν εἰς δύο, καὶ τὸ ἐτίναξεν ἐνώπιον τοῦ βεζύρη, λέγων· «λάβε ἄνθρωπε τὸ ἰδικόν σου καὶ ἄφες ἐμὲ νὰ ἔχω τὸ ἰδικόν μου.» Τότε ἐθυμώθη ὁ βεζύρης, καὶ ὥρισε νὰ βάλωσι πάλιν

εἰς τὴν φυλακὴν τὸν μάρτυρα, καὶ νὰ τὸν δείρωσι σκληρώτατα. Ἥρπασαν οὖν οἱ θηριώδεις ἐκεῖνοι ἄνθρωποι μὲ ὁρμὴν αὐτόν, καὶ δείραντες ἀνηλεῶς, τὸν ἔβαλαν πάλιν εἰς τὴν φυλακήν, καὶ συναχθέντες ἐκεῖ ὡς κόρακες εἰς πτῶμα, ἄλλοι μὲν τὸν ἐφοβέριζον, ἄλλοι δὲ τὸν ἐκολάκευον, ὑποσχόμενοι εἰς αὐτὸν ὅλα τὰ ἀγαθὰ τῆς παρούσης ματαίας ζωῆς. Καὶ αὐτὸς ὁ βεζύρης τω ὑπέσχετο νὰ τῷ δώσῃ ὅ,τι ἐπεθύμει, ἂν ἤθελε ἀρνηθῇ τὸν Χριστόν. Ὁ δὲ γενναῖος τοῦ Χριστοῦ ἀθλητὴς ἔδιδε τὰς ἀποκρίσεις ἁρμοδίους εἰς ἕκαστον. Μετὰ τρεῖς ὥρας ἄγεται καὶ πάλιν ὁ μάρτυς εἰς ἐξέτασιν. Λέγει πρὸς αὐτὸν ὁ κριτής· «ἦλθες εἰς μεταμέλειαν, ἢ μένεις ἀκόμη εἰς τὸ πεῖσμά σου»; Ὁ μάρτυς ἀπεκρίθη μὲ φωνὴν λαμπράν·«μία εἶναι, ὦ ἡγεμών, ἡ ἀληθινὴ πίστις, ἢ τῶν χριστιανῶν, καὶ εἰς Θεὸς τρισπόστατος, ὁ ὑπὸ πάσης τῆς κτίσεως λατρευόμενας καὶ ὑμνούμενος. Πατήρ, Υἱὸς καὶ ἅγιον Πνεῦμα, ἡ μία καὶ ἀδιαίρετος φύσις τῆς θεότητος, εἰς τῆς ὁποίας τὸ ὄνομα ἐβαπτίσθην, καὶ ἔγινα υἱὸς Θεοῦ κατὰ χάριν, καὶ πῶς λοιπὸν νὰ πιστεύσω εἰς αὐτὸν τὸν ψευδοπροφήτην σας Μωάμεθ τὸν ἀντίχριστον.» Εὖγε τῆς ἐλευθεροστομίας σου, γενναῖε τοῦ Χριστοῦ ἀγωνιστά! εὖγε τῆς σῆς μεγαλοψυχίας, τῆς ἐπαξίου οὔσης οὐρανίων ἐπαίνων! Κατὰ ἀλήθειαν ἀδελφοί, κατὰ τὸ Σολομῶντα, ὡς λέων πέποιθε. Τούτους λοιπὸν τοὺς λόγους ὡς ἤκουσεν ὁ τῆς ἀσεβείας προστάτης, ἠλλοιώθη ὅλος ἀπὸ τὸν θυμόν, καὶ μὴ δυνάμενος νὰ ὑποφέρῃ τὴν τόσην παρρησίαν καὶ τόλμην τοῦ μάρτυρος, καὶ ἀπελπισθεὶς ὁλοτελῶς ἀπὸ τὸ ἀκατάπειστον καὶ ἀμετάβλητον τῆς γνώμης του, ὥρισεν ἵνα λάβῃ τὸν διὰ ξίφους θάνατον. Παρέλαβε λοιπὸν αὐτὸν ὁ δήμιος. καὶ θέλων νὰ δέσῃ τὰς χεῖράς του ὄπισθεν, ἐμποδίσθη ἀπὸ τὸν μάρτυρα· καὶ διὰ τί, εἶπε, θέλεις νὰ μοῦ δέσῃς τὰς χεῖρας, ὅστις ἦλθον αὐτόκλητος ὧδε; Διὰ τοῦτο ἐδέθη ὁ Χριστός μου ἀπὸ τοὺς παρανόμους Ἑβραίους κατ' αὐτὰς τὰς ἁγίας ἡμέρας, διὰ νὰ μὲ λύσῃ ἀπὸ τὰς ἁμαρτίας, καὶ νὰ τρέχω ἐγὼ χωρὶς δεσμὰ εἰς τὸν θάνατον διὰ τὴν ἀγάπην του. Ἠπόρησεν ὁ δήμιος εἰς τοῦτο, καὶ ἀφῆκεν αὐτὸν λυτόν. Ἐξῆλθε λοιπὸν ὁ ἀριστεὺς ἀπὸ τὸ ἄδικον ἐκεῖνο καὶ ἄθεον κριτήριον, θαῦμα ἐξαίσιον· διότι οὐ μόνον δὲ ἐδείκνυεν οὐδὲν σημεῖον δειλίας καὶ φόβον θανάτου εἰς τὸ πρόσωπον, ἀλλὰ μάλιστα ἐκ τοῦ ἐναντίου, ὅλος φαιδρὸς καὶ χαροποιὸς ἐφαίνετο (τοῦτο δὲ οὐ μόνον οἱ ὁμόπιστοι χριστιανοὶ τὸ ἐδιηγοῦντο, ἀλλὰ καὶ αὐτοὶ οἱ ἐχθροὶ τῆς πίστεως τὸ ἐμαρτύρησαν). Ἐκράτει δὲ εἰς τὴν δεξιάν του χεῖρα τὸν σταυρόν, εἰς δὲ τὴν ἀριστερὰν εἶχε τὰ βαΐα, καὶ πορευόμενος, ἐφαίνετο ὅτι ὄχι εἰς θάνατον ἀπήρχετο, ἀλλ' εἰς νυμφικὸν θάλαμον. Συνέρρεε δὲ καὶ πλῆθος χριστιανῶν, πρὸς τοὺς ὁποίους ἔδιδε καὶ ἐλάμβανε συγχώρησιν.

Ὁ δὲ συνοδίτης του Γρηγόριος, ὅτε ἀπεχωρίσθη τοῦ μάρτυρος ἀπὸ τὸ πλοῖον, ὡς προείπομεν μὲ λύπην ἀνείκαστον, καθὼς ἀποχωρίζεται μία μήτηρ φιλόπαις ἀπὸ τὸ τέκνον της ἐν καιρῷ αἰχμαλωσίας καὶ διαρπαγῆς, ὑπέστρεψεν, ὅπου παρέμενε καὶ μετὰ τρεῖς ὥρας (διότι τοιαύτην ἐντολὴν ἔλαβε παρὰ τοῦ μάρτυρος, νὰ ἐπιστρέψῃ ὀπίσω καὶ νὰ προσεύχηται ὑπὲρ αὐτοῦ πρὸς Θεὸν τρεῖς ὁλοκλήρους ὥρας καὶ ὕστερον νὰ ἐξέλθῃ νὰ ἐξετάσῃ περὶ αὐτοῦ, τί ἔγινε)· ἔστειλεν ἕνα φιλόχριστον χριστιανὸν νὰ μάθῃ περὶ τοῦ μάρτυρος. Ἀπερχόνος δὲ ἐκεῖνος, εἶδε τὸν ἀθλητὴν τοῦ Χριστοῦ ἐρχόμενον ὁμοῦ μὲ τοὺς δημίους, οἵτινες φθάσαντες εἰς τὸν διωρισμένον τόπον, ἐστάθησαν· ἐστάθη δὲ καὶ ὁ μάρτυς κατὰ ἀνατολάς, καὶ ἐκτείνας τὰς χεῖρας πρὸς τὸν οὐρανὸν ηὔξατο· «Εὐχαριστῶ σοι, ἔλεγε Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ, ὅτι μὲ ἠξίωσας νὰ λάβω θάνατον διὰ σὲ καὶ νὰ χύσω τὸ αἱμά μου διὰ τὴν ἀγάπην σου· ἀλλ' ἀξίωσόν με, δέομαι, νὰ νικήσω καὶ ἕως τέλους τὸν πονηρὸν διάβολον, καὶ νὰ ἔλθω πρός σε μετὰ χαρᾶς· εἰρήνευσον, Δέσποτα, τὸν κόσμον σου, καὶ κράτυνον τὴν ὀρθοδοξίαν εἰς τέλος· μνήσθητι τῶν γονέων καὶ συγγενῶν καὶ φίλων μου καὶ παντὸς τοῦ ὀρθοδόξου πληρώματος, καὶ χάρισαι αὐτοῖς πάντα τὰ σωτηριώδη αἰτήματα καὶ τὴν οὐράνιόν σου βασιλείαν.» Ταῦτα εἶπε, καὶ ποιήσας τὸ σημεῖον τοῦ τιμίου σταυροῦ, ἠσπάσθη τὸν σταυρόν, ὃν ἐκράτει εἰς τὰς χεῖράς του, καὶ ὅλος γεμάτος ἀπὸ φαιδρότητα καὶ θεοχαρίτωτος, ἀφ' ἑαυτοῦ, χωρὶς προσταγὴν ἐγονάτισε, καὶ μόνος του ἔκλινε τὴν κεφαλήν, καί, «Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ, εἰς χεῖράς σου παρατίθημι τὸ πνεῦμά μου,» εἶπεν. Ἐλθὼν δὲ ὁ δήμιος, καὶ κτυπήσας ἅπαξ, δὲν ἀπέταμε τὴν κεφαλήν· καὶ ὁ μάρτυς, ὢ τῆς θαυμασίας σου γενναιότητος λαμπρότατε τοῦ Χριστοῦ ἀθλητὰ Εὐθύμιε! καλὰ κτύπα, εἶπεν εἰς τὸν δήμιον· καὶ πάλιν ἐκτύπησε δεύτερον, καὶ ἔκοψε μόνον ἓν μέρος κρέατος. Ὕστερον δὲ ἔσφαξε τὸν μάρτυρα ἀπὸ τὸν λαιμόν, ὡς πρόβατον, ὁ ἀλιτήριος, διὰ νὰ πληρωθῇ ἡ προφητεία τοῦ μάρτυρος, ἣν εἶπεν, ὅτι ὡς πρόβατον μέλλουν νὰ μὲ σφάξωσι. Καὶ οὕτως ὁ γενναῖος καὶ ἀήττητος καὶ πανεύφημος Εὐθύμιος ἔτυχε τοῦ ποθουμένου μαρτυρίου καὶ μακαρίου τέλους κατὰ τὴν κβ' τοῦ Μαρτίου μηνός, τὴν Κυριακὴν τῶν βαΐων, ὥραν ἕκτην τῆς ἡμέρας.

Ὕμνησαν εὐθὺς ἄγγελοι τὸν ἰσάγγελον· ἐκρότησαν μάρτυρες τὸν συμμάρτυρα· εὐφήμησαν ὅσιοι τὸν ὅσιον· ὑπεδέξαντο οὐράνια σκηνώματα τὸν οὐρανόφρονα, καὶ στέφη ἄφθαρτα κατέστεψαν τὴν παναοίδιμον καὶ ἱερὰν ἐκείνην κεφαλὴν τοῦ καλλινίκου ὁσιομάρτυρος ἁγίου Εὐθυμίου! Ἀλλὰ τίς δύναται νὰ διηγηθῇ ἱκανῶς καὶ τοῦ φιλοχρίστου λαοῦ τῆς Κωνσταντινουπόλεως τὴν χαρὰν καὶ

εὐφροσύνην, ἣν ἔδειξαν ὅτε εἶδον καὶ ἤκουσαν πῶς ἐσάλπισεν ὁ ἀθλητὴς τὰ νικητήρια. Πλήθη ἀνδρῶν τε καὶ γυναικῶν ἐσκίρτησαν, καὶ πάντες ὁμοφώνως ἐδόξασαν τὸν Θεόν. Τὸ δὲ ἀθλητικὸν σῶμα τοῦ μάρτυρος ἵστατο εἰς τὰ γόνατα, χωρὶς νὰ πέσῃ κάτω μὲ ἔκπληξιν τῶν ὁρώντων. Καί, ἵνα μὴ καταισχύνωνται περισσότερον οἱ ὑπεναντίοι, ὥθησαν αὐτὸ καὶ τὸ ἔρριψαν χαμαί. Ὁ δὲ φιλόχριστος χριστιανὸς ὑπέστρεψε καὶ ἀνήγγειλεν εἰς τὸν συνοδίτην τοῦ μάρτυρος Γρηγορίου, ὅσα ἀνωτέρω διηγήθημεν, τὰ ὁποῖα ἀκούσας ἐκεῖνος, ἠλλοιώθη ὅλος ὑπὸ χαρᾶς, καὶ ὡς ὑπόπτερος ἔδραμε νὰ ἴδῃ τὸν νικητήν, ὅστις γενναίως ἀθλήσας, ἔστησε τρόπαιον κατὰ τοῦ διαβόλου. Δὲν ἔφυγε δὲ ἐκεῖθεν ἕως τῆς ἐρχομένης Τετάρτης τῆς αὐτῆς ἑβδομάδος, ἥτις ἦτο ἡ κέ Μαρτίου καθ' ἣν ἑορτάζομεν τὸν Εὐαγγελισμὸν τῆς Θεοτόκου. Τότε ἐσήκωσαν τὸ ἀθλητικὸν ἐκεῖνο σῶμα οἱ δήμιοι (ἐκ τῶν ὁποίων εἶχεν ἀγοράσει αὐτὸ ὁ συνοδίτης αὐτοῦ Γρηγόριος μὲ κόπον πολὺν καὶ ἔξοδα μεγάλα·) καὶ τὸ ἐκόμισαν εἰς τὸ νησίον τῆς Πρώτης, κατὰ τὴν θέλησιν τοῦ Γρηγορίου. Καὶ θαῦμα ἦτο τὸ ζεστὸν αἷμα, τὸ ὁποῖον μετὰ τρεῖς ἡμέρας ἔτρεχε ἀπὸ τὸ σῶμα τοῦ μάρτυρος. Ἀλλὰ τὸ παραδοξότερον τὸ ὁποῖον ὑπερβαίνει καὶ αὐτοὺς τοὺς ὅρους τῆς φύσεως, εἶναι, ὅτι ἡ σεβασμία κάρα τοῦ ἀθλητοῦ, τὴν ὁποίαν λαβὼν ὁ Γρηγόριος, καὶ μετὰ δακρύων ἀσπαζόμενος, ἔλεγε· δός μοι λόγον, ἀδελφὲ περιπόθητε, καὶ ἐραστὰ τοῦ Χριστοῦ πρεσβυτάτε, ἅγιε Εὐθύμιε, καὶ μή με ἀφήσῃς νὰ ὑπάγω πρὸς ἀδελφοὺς μόνος μὲ τόσην λύπην, βαβαὶ τῶν θαυμασίων σου Χριστέ! ἤνοιξε τοὺς ὀφθαλμούς, καὶ ὥσπερ ζῶσα, μὲ ἱλαρὸν ὄμμα καὶ χαριέστατον, ἔβλεπε τὸν ἀδελφὸν Γρηγόριον, ὁμοῦ καὶ τοὺς παρεστῶτας καὶ τοῦτο οὐχὶ μόνον ἅπαξ, ἀλλὰ δὶς ἤνοιξε τὰ ὄμματά του, καὶ ἔβλεπε τοὺς παρεστῶτας φαιδρῷ τῷ προσώπῳ, καθὼς διὰ γραμμάτων ἐφανέρωσαν εἰς ἡμᾶς ἀπὸ Κων)πόλεως τινες φιλόχριστοι καὶ φιλομάρτυρες, τῶν ὁποίων δὲν δυνάμεθα διὰ τὴν ἐντολὴν νὰ μὴ ἀναφέρωμεν αὐτολεξεὶ τὴν ἰδίαν περικοπὴν τοῦ γράμματος, λέγουσαν οὕτω. «Περὶ των ἀνοιχθέντων ὀφθαλμῶν, ἀμφιβολία οὐδεμία. Αὐτὸς »εἶδε πρῶτος, καὶ οἱ μετ' ἐμοῦ, καὶ πάντες οἱ λοιποὶ ἀνοιγέντας »αὐτοὺς χαρίεν, καὶ προσηνῶς ὥσπερ ζῶντας ἡμᾶς ἐμβλέποντας, καὶ »οἱονεὶ μειδιῶν ἐμφανίζοντας ὅλον τὸ πρόσωπον, καὶ ἅπαντες ἰδόν»τες, καὶ ὁ ἱεράρχης αὐτὸς ὑπερεθαύμασαν». Κηδεύσας τοίνυν ὁ καλὸς οὗτος καὶ πιστὸς συνοδίτης Γρηγόριος τὸν μάρτυρα κατὰ τὸ μοναχικὸν ἔθος, ἔθεκεν αὐτοῦ τὸ πάντιμον λείψανον ἔνδον τοῦ σεβασμίου ναοῦ τῆς Μεταμορφώσεως τοῦ Κυρίου, καὶ μὴ εὑρίσκων πλοῖον ἕτοιμον διὰ τὸ ἅγιον Ὄρος, ὑπῆρχεν ἐν ἀγωνίᾳ, καὶ διελογίζετο περὶ τοῦ μαρτυρικοῦ σώματος, ἂν ἠδύνατο τάχα ἐγκαίρως νὰ μετακομίσῃ αὐτὸ εἰς ἡμᾶς. Τρίτῃ ἦτο τῆς διακαινησίμου καὶ προ-

ἐφθασεν αὐτὸν ὁ συμπαθέστατος καὶ φιλάδελφος μάρτυς Εὐθύμιος, διαλύων τὴν ἀθυμίαν καὶ λύπην αὐτοῦ μὲ τὴν ὑπόσχεσιν, ἣν καθ' ὕπνον ἔδωκεν αὐτῷ, ὅπερ εἴτε ἐκ λήθης, εἴτε ἔκ τινος ἄλλης ἀφορμῆς, δὲν εἶπεν εἰς ἡμᾶς ὁ Γρηγόριος, ἀλλ' ὁ ἀνωτέρω φιλόχριστος γράψας ἡμῖν ἀπὸ Κωνσταντινουπόλεως ὕστερον, ἐσημείωσεν οὕτως· «Ἐνθυμήθην τὸ ὄνειρον, ὅπερ εἶδεν ὁ γέρων Γρηγόριος τῇ τρίτῃ »τῆς διακαινησίμου ἐν τῇ κατὰ τὴν Πρίγκιπον νῆσον οἰκία μας »καί μοι τὸ εἶπεν· ὅτι ἔχων λύπην καὶ φόβον περὶ τοῦ ἁγίου λειψά»νου, καὶ ἐλπίδα διὰ νὰ τὸ λάβῃ τότε, εἶδεν αὐτὸν καθ' ὕπνους μὲ »χαροποιὸν πρόσωπον, ὅστις τῷ εἶπε νὰ μὴ λυπῆται, καὶ ὅτι ὁμοῦ »ἔχομεν νὰ ὑπάγωμεν κάτω. Ὁ ἄνθρωπος, ὅστις μᾶς ἐβοήθησεν »εἰς ὅλα, θέλει ἀγωνισθῆ καὶ δὲν θέλει τὸ ἀφήσει ὀπίσω, καὶ θέ»λεις λάβει τὸ λείψανον, καὶ θὰ ὑπάγωμεν μαζή.»

Ἔλαβεν οὖν πέρας ἡ ὑπόθεσις αὕτη, μετακομισθέντων πρὸς ἡμᾶς τῶν λειψάνων τοῦ μάρτυρος, καθὼς θέλομεν διηγηθῆ εἰς τὸ μαρτύριον τοῦ ἁγίου Ἰγνατίου.

Καὶ ἄλλο δὲ θαῦμα τελεσθὲν κατ' ἐκείνας τὰς ἡμέρας παρὰ τοῦ ἁγίου διηγούμεθα, καθὼς ἐστάλη ἡμῖν γεγραμμένον ἀπὸ Κωνσταντινουπόλεως.

Ἄνθρωπός τις Μανουὴλ Μαργαριτὸφ καλούμενος, Ἀγχιαλίτης τὴν πατρίδα, ἔμπορος, ὀρθόδοξος, εἶχε παιδίον χρόνων ἓξ τὴν ἡλικίαν, ὀνόματι Ἰωάννην. Τοῦτο ἀσθενῆσαν βαρέως ἀπὸ λοιμικὴν νόσον, ἔκειτο ἡμέρας ἐννέα ἄρρωστον, καὶ τέσσαρας ἀναίσθητον, καὶ ἤδη ἔπνεε τὰ λοίσθια, ἀποφασισμένον παρὰ τῶν συγγενῶν του καὶ ἰατρῶν. Φίλος τις τῆς οἰκογενείας ἐκείνης, γνωρίζων τὰ κατὰ τὸν μάρτυρα Εὐθύμιον, προέτρεψε τοὺς γονεῖς τοῦ παιδίου νὰ προστρέξωσιν εἰς τὴν βοήθειαν τοῦ μάρτυρος. Οἱ γονεῖς συγκατατίθενται καὶ ὁ γέρων Γρηγόριος προσκαλεῖται νὰ φέρῃ μεθ' ἑαυτοῦ τὰ μαρτυρικὰ ἱμάτια, ἅπερ σταυροειδῶς ἐπιθέσαντες ἐπὶ τοῦ παιδίου, καὶ μετὰ τοῦτο ἐμβαλόντες αὐτὰ εἰς ποτήριον ὕδατος, ἔδωκαν εἰς τὸ παιδίον νὰ πίῃ ἐκ τοῦ ὕδατος ἐκείνου. Τὸ παιδίον, εἰ καὶ εἶχε ἱκανὰς ἡμέρας νὰ πίῃ τι, προθύμως ἐδέχθη τὸ προσφερόμενον ὕδωρ, ὅπερ πιὼν ἐγένετο ὑγιές!

Ὁ δὲ συνοδίτης τοῦ ἁγίου Γρηγόριος, εὑρὼν πλοῖον ἁρμόδιον, ἦλθε πρὸς ἡμᾶς ἀγαθὸς ἄγγελος τῆς λαμπρᾶς ὁμολογίας καὶ ἀθλήσεως τοῦ νέου ὁσιομάρτυρος Εὐθυμίου, κομίσας ἡμῖν ἐκεῖθεν τὰ σύμβολα τῆς πανενδόξου νίκης τοῦ μάρτυρος, τὰς τρίχας τῆς σεβασμίας αὐτοῦ κεφαλῆς, καὶ τὰ αἱματωμένα ἱμάτια πνέοντα εὐωδίαν ἄρρητον καὶ οὐράνιον. Ἀλλ' ὦ αἵματα ἐκεῖνα, τὰ λαμπρῶς ἐκχυθέντα, καὶ ἀποπλύναντα τὸ αἶσχος τῆς Χριστοῦ ἀρνήσεως! ὦ αἵματα, τὰ ὁποῖα νεωστὶ ἐπορ-

φύρωσαν τὴν ἐκκλησίαν τοῦ Χριστοῦ, καὶ ἐλάμπρυναν τὸ γένος τῶν ὀρθοδόξων! αἵματα μαρτυρικά, τὰ ὁποῖα εἶναι αἰδέσιμα εἰς τοὺς ἀγγέλους, φοβερὰ εἰς τοὺς δαίμονας καὶ εἰς ἡμᾶς ποθητὰ καὶ ἐραστά· ὦ ἱμάτια, διὰ τῶν ὁποίων ὡς μὲ θώρακα πολλάκις ἀπεκρούσομεν τὰς καθ' ἡμῶν προσβολὰς τῶν δαιμόνων, καὶ διελύσαμεν τὰς σωματικὰς ἀλγηδόνας καὶ ἀρρωστήματα, καὶ ἡγιάσαμεν ἀρρήτῳ λόγῳ τὴν ὑπὸ τῆς ἁμαρτίας μολυνθεῖσαν ψυχὴν ἡμῶν. Ἀλλ' ἐπὶ τὸ προκείμενον τοῦ λόγου ἐπανέλθωμεν, πρὸς τὸ τέλος ἤδη ἐγγίζοντες. Ἂς διηγηθῶμεν τὸ καθ' ὁδόν, ἐρχομένου τοῦ Γρηγορίου, τελεσθὲν τοῦ Ἁγίου θαῦμα, ὅπερ καὶ αὐτό, καθὼς ἐδόθη ἡμῖν γεγραμμένον, ἀναφέρομεν. «Τῇ εἰκοστῇ πρώτῃ τοῦ Ἀπριλίου μηνὸς ἤλθομεν ἀπὸ Κωνσταντινούπολιν εἰς Ἄβυδον κάτωθεν τοῦ Τεκέ, καὶ ἐγὼ ὁ Χριστόδουλος, ὁ ἀπὸ τὸ μέρος τῆς μαύρης θαλάσσης καταγόμενος, ἀπὸ χωρίον Μεσημβρίαν, ἠσθένησα ἐκεῖ βαρέως ἀπὸ ῥῖγος σφοδρὸν καὶ κεφαλόπονον, καὶ ἔλεγον ὅτι τώρα ἀποθνήσκω. Εἷς δὲ μοναχὸς ἰδών με ἐκεῖ πάσχοντα οὕτω, μὲ ἐσυμπόνησε καὶ λέγει μοι· ἔχε ὑπομονήν, καὶ ὁ Θεὸς θέλει δείξει τὰ θαυμάσιά του. Εἶτα μοὶ ἔδωκε νερὸν ἀπὸ τὰ αἱματωμένα πανία, καὶ τὰς τρίχας τοῦ ὁσιομάρτυρος Εὐθυμίου, καὶ πιὼν αὐτό, ὦ! μέγας εἶσαι Χριστὲ βασιλεῦ! εὐθὺς ἔγινα ὑγιής, καὶ ἦλθον μετὰ τοῦ γέροντος εἰς τὸ ἅγιον Ὄρος, καὶ ἐπροσκύνησα τὰ ἱερὰ Μοναστήρια.

Ἡμεῖς ἠκούσαμεν καὶ ἕτερον θαῦμα τελεσθὲν εἰς Κωνσταντινούπολιν τῇ χάριτι τοῦ Ἁγίου, καὶ ἐρωτήσαντες ἀπεκρίθησαν εἰς ἡμᾶς οὕτω· «Γράφετε εἰς τὸ γράμμα σας διὰ νὰ σᾶς πληροφορήσωμεν, » ποία κόρη, καὶ τίνος θυγάτηρ ἦτον ἡ θεραπευθεῖσα διὰ τοῦ ἁγίου » Εὐθυμίου. Σᾶς δηλοποιοῦμεν λοιπόν, ὅτι τὸ κοράσιον ἦτον ἐτῶν » ἐννέα τὴν ἡλικίαν, θυγάτηρ ἑνὸς ἰατροῦ Μαρίνου λεγομένου. Ταύ» της ὁ ὀφθαλμὸς ἀπὸ τριῶν ἤδη ἐτῶν ἔπασχεν. Ἐγὼ δὲ ἀπελθών, » τὸ εἶδον, τὸ ἐσταύρωσα μὲ τὰς τρίχας καὶ τὴν ἐσθῆτα τοῦ Ἁγίου, » τὰ ὁποῖα μοὶ ἐδώκατε, καὶ ἔκοψα ὀλίγον ἀπὸ αὐτὰ καὶ τῇ ἔδωκα. » Καὶ μετὰ ὀλίγας ἡμέρας ἡ δούλη εἶπέ μοι χαίρουσα ὅτι ἰάθη, καὶ » εἶδον καὶ ἐγὼ τὸ κοράσιον ὑγιές, καὶ ἐθαυμάσαμεν τὴν χάριν τοῦ » Ἁγίου».

Ἄλλος τις Ἀντώνιος καλούμενος, τουπίκλην Τοπαλέλης, κάτοικος τῶν Κυδωνιῶν, ἠσθένησε βαρέως ἀπὸ πυρετόν, καὶ ἦλθον οἱ φίλοι του, ἵνα τὸν ἐπισκεφθῶσι, μεταξὺ τῶν ὁποίων καὶ Κυριακός τις, ὁ ὁποῖος διηγεῖτο τὸ νεωστὶ μαρτύριον τοῦ Ἁγίου. Ὁ ἀσθενῶν ἠκροάζετο μὲ προσοχὴν καὶ εὐλάβειαν τὴν διήγησιν, καὶ τῷ ἐφαίνετο ὅτι ἐλαφρύνετο ἀπὸ τὴν ἀσθένειάν του. Τελειωθείσης δὲ τῆς διηγήσεως τοῦ μαρτυρίου, ἔπαυσε καὶ ἡ ἀσθένεια τοῦ πάσχοντος, ὅστις αἰ-

σθανθεὶς ἑαυτὸν ὑγιῆ, ἠγέρθη τῆς κλίνης καὶ ηὐχαρίστει τὸν Ἅγιον μὲ ἔκπληξιν τῶν ὁρώντων, μετὰ τῶν ὁποίων καὶ ἐξῆλθε κατ' αὐτὴν τὴν ὥραν καὶ εἰς περίπατον ὅλος ὑγιής. Καὶ τοῦ ρηθέντος Κυριακοῦ ἓν παιδίον ἄρρωστον ἰατρεύθη μὲ ὀλίγον μέρος τοῦ ἐνδύματος τοῦ Ἁγίου, εἰς ὃν πρὸς εὐχαριστίαν ἀπέστειλε μίαν λαμπάδα. Τὸ δὲ καΐκιον, τὸ ὁποῖον συναπεκόμισε τὴν λαμπάδα, ἐλυτρώθη ἀπὸ μεγάλην τρικυμίαν τῆς θαλάσσης, ὑπὸ τῆς ὁποίας ἀπελπισθέντες οἱ ναῦται, ἐκρέμασαν εἰς τὰ ἄρμενα ὀλίγον ἐκ τοῦ ἐνδύματος τοῦ Ἁγίου, καὶ ἐγένετο γαλήνη ἐν τῷ ἅμα. Τὸ δὲ παράδοξον εἶναι, ὅτι πλέον τὸ καΐκιον αὐτὸ κατ' εὐθεῖαν πρὸς τὴν ἱεράν μονὴν τοῦ Ξηροποτάμου, ἀπήντησε τὸν πολυθρύλλητον στόλον τῶν ἐπαράτων λῃστῶν, εἰς τοὺς ὁποίους τὸ μικρὸν ἐκεῖνο καΐκιον ἐφάνη ὡς μέγα πλοῖον στόλου βασιλικοῦ, καὶ τοσοῦτον ἐφοβήθησαν, ὥστε διεσκορπίσθησαν ἔνθεν κἀκεῖθεν ἅπαντα τὰ πλοῖα τῶν πειρατῶν, τὸ δὲ καΐκιον ἔφθασε μετ' ὀλίγον σῶον εἰς τὸν ἀρσανᾶν. Ἐκεῖ ἀφ' οὗ ἔμαθον τὴν ἐξ αἰτίας τοῦ καϊκίου διασκόρπισιν τῶν λῃστῶν, ἀπεκρίθησαν οἱ ναῦται, ὅτι ταῦτα εἶναι θαύματα τοῦ ἁγίου Εὐθυμίου τοῦ νεομάρτυρος, εἰς τὸν ὁποῖον ἡμεῖς φέρομεν μίαν λαμπάδα, καὶ ἔχομεν καὶ τεμάχιον ἐκ τῶν ἱματίων του, μὲ τὸ ὁποῖον χθὲς ἐλυτρώθημεν ἀπὸ μεγάλην τρικυμίαν.

Ἐὰν ἡ διήγησις ἐξετάθη τοσοῦτον, καί τινες τῶν ἀκροατῶν ἐβαρύνθησαν, ἂς μὴ μέμφωνται· διότι σκοπὸν ἔχω νὰ φέρω εἰς πέρας ἐξηκριβωμένως τὴν διήγησιν τῶν κατορθωμάτων τοῦ ἁγίου, τὸ μὲν, ἵνα μὴ κατακριθῶ ὡς ὀκνηρὸς δοῦλος, κρύπτων ὅσα ἔλαβον ἐντολὴν νὰ γράψω· τὸ δέ, γινώσκων, ὅτι οἱ περισσότεροι, ὡς γνωστοὶ καὶ φίλοι ὄντες τοῦ ἁγίου, μετὰ χαρᾶς καὶ εὐλαβείας ἀκροάζονται τὴν διήγησιν πρὸς δόξαν Θεοῦ καὶ ψυχικὴν των ὠφέλειαν. Διὰ τοῦτο δὲν νομίζω ἔξω τοῦ σκοποῦ, ἐὰν φέρω εἰς μέσον ἔτι μίαν περικοπὴν γράμματος ἑνὸς σεβασμίου φίλου μου ἐκ Κωνσταντινουπόλεως. Λέγει δὲ οὕτως· «Ἐγὼ κατοικῶν ὧδε ἐν τῷ νησίῳ τῆς Πρώ»της, ἄλλην βοήθειαν εἰς τὴν ἐνόχλησιν τῶν σαρκικῶν μου λογι»σμῶν, ἐκ τῶν ὁποίων συνεχῶς κατεκεντούμην, δὲν εὗρον, εἰ μὴ »τὴν ἐπίκλησιν τοῦ ὀνόματος τοῦ ἁγίου καὶ τὸν τάφον τοῦ νεομάρ»τυρος Εὐθυμίου, καὶ στοχάζομαι ὅτι ἰδιαιτέρα χάρις ἐδόθη εἰς αὐ»τὸν τὸν ἅγιον παρὰ Θεοῦ, τὸ νὰ προφθάνῃ καὶ βοηθῇ τοὺς ἀπὸ τοι»οῦτον λογισμὸν ἐνοχλουμένους καὶ πάσχοντας.»

Τούτου λοιπὸν τοῦ λαμπροῦ ὁσιομάρτυρος τὰ ἆθλα καὶ τοὺς ἀγῶνας καὶ τὸν ὑπὲρ Χριστοῦ θάνατον καὶ τὰ θαύματα διηγηθέντες, ἀδελφοὶ καὶ πατέρες, ἂς τιμήσωμεν καὶ κροτήσωμεν τὴν μνήμην αὐτοῦ τε καὶ τῶν συνάθλων αὐτοῦ Ἰγνατίου καὶ Ἀκακίου, ἐφ' οἷς

καυχᾶται τὸ ἅγιον Ὄρος, καὶ ἰδίᾳ ἡ ἱερὰ τοῦ Προδρόμου σκήτη, ἐν ᾗ ἤσκησαν οἱ ἁοίδιμοι· πρὸς οὓς εἴπωμεν· Ἅγιοι τοῦ Θεοῦ! Περιφρουρεῖτε ἡμᾶς καὶ περισκέπετε, καὶ πρὸς διάβασιν οὐρανίου μακαριότητος καθοδηγεῖτε, ἱκετεύοντες τὴν μακαρίαν καὶ ζωαρχικὴν Τριάδα, ὅπως ἐνταῦθα μὲν χαρίσηται ἡμῖν ζωὴν ἀνώδυνον καὶ χριστιανικήν, ἐξελθοῦσι δὲ τοῦ βίου τούτου εἰρήνην τὴν μόνιμόν τε καὶ ἀστασίαστον ἐν Χριστῷ τῷ ἀληθινῷ Θεῷ ἡμῶν· ᾧ ἡ δόξα σὺν τῷ Πατρὶ καὶ τῷ ἁγίῳ Πνεύματι εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων Ἀμήν.

ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ ΤΟΥ ΟΣΙΟΜΑΡΤΥΡΟΣ ΕΥΘΥΜΙΟΥ

ΓΡΑΦΕΙΣΑΙ ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ ΜΙΚΡΟΝ ΠΡΟ ΤΟΥ ΜΑΡΤΥΡΙΟΥ.

Πρὸς Ἀκάκιον.

Εἰς τὸ ἅγιον Ὄρος, τῇ 22 Μαρτίου 1814

Τὴν ὁσιότητά σου, ἅγιε πάτερ, καὶ προσφιλέστατε, ἀγαπητὲ γέρον Ἀκάκιε, προσκυνῶ καὶ ἀσπάζομαι τὴν ἁγίαν σου δεξιάν.

Ἰδοὺ πάτερ μου, μὲ τὴν ἁγίαν σου εὐχὴν ἐκίνησα ταύτην τὴν ὥραν διὰ νὰ παρασταθῶ εἰς τὸ βουλευτήριον τῆς ἀσεβείας, ὅπως ἀνακτήσω ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον ἔχασα. Εἴθε ὁ ἅγιος Θεός, καὶ ἡ ἁγία Θεοτόκος, καὶ ὁ τίμιος Πρόδρομος, καὶ πάντες οἱ ἅγιοι νὰ μὲ συνδράμωσιν εἰς τὸν μέγαν τοῦτον ἀγῶνα· διότι γνωρίζεις πάτερ μου τὴν ἀσθένειάν μου, τὸν ὁποῖον εἶχες ὡς κόρην ὀφθαλμοῦ, ὡς ἔχει ἡ μήτηρ τὸν μονογενῆ αὐτῆς υἱόν. Ἐὰν δὲ ἦσο σύ, δὲν ἤθελον κατορθώσει τίποτε. Ἀλλά, ἁγιώτατέ μου, πάτερ, μὲ ποίαν γλῶσσαν νὰ σᾶς εὐχαριστήσω δι' αὐτὴν τὴν συνδρομήν, τὴν ὁποίαν ἔκαμες εἰς ἐμὲ τὸ ἀπολωλὸς πρόβατον, ὃν ἤθελε νὰ ξεσχίσῃ ὁ αἱμοβόρος λύκος διάβολος! Ἀλλὰ δόξα εἰς τὸ κράτος τοῦ Κυρίου μου, ὅστις καὶ ἀπολωλότα μὲ ἐρρύσατο ἀπὸ τὸν φάρυγγα τοῦ διαβόλου, καὶ μὲ ἔφερεν εἰς τὸν εὐλογημένον οἶκόν σας, καὶ ἐγνώρισα καὶ ἐγὼ τὸ ὠφέλιμον τῆς ψυχῆς μου. Εἰς σέ, πάτερ μου ἁγιώτατε, ἐπληρώθη ἐκεῖνο τὸ προφητικὸν λόγιον τοῦ Κυρίου· « ὁ ἐξάγων ἄξιον ἐξ ἀναξίου, ὡς τὸ στόμα μου ἔσται.» Ἐπληρώθη δὲ δι' ὅσων ἔκαμες εἰς τὸν ἐλάχιστον δοῦλόν σου· διότι, ἂν μοι ἔλειπεν ἡ ἰδική σου συνδρομή, δὲν κατώρθωνα τίποτε. Ἰδοὺ σᾶς ἀπονέμω τὸν τελευταῖον ἀσπασμόν, καὶ ἡ χάρις τοῦ Κυρίου μου καὶ τῆς Θεοτόκου εἴθε νὰ μὲ βοηθήσῃ εἰς τὰ ἐπερχόμενά μου βασανιστήρια. Εἴθε ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς νὰ μᾶς ἔχῃ ἀχωρίστους ἐν τῷ αἰῶνι τῷ μέλλοντι, ὡς ἤμεθα καὶ ἐπὶ τῆς γῆς. Τιμιώτατέ μου πάτερ καὶ γλυκύτατέ ἠγαπημένε αὐθέντα, σήμερον τῇ κυριακῇ τῶν βαΐων, ὡς ὁ Κύριος ὑπήγαινε θελληματικῶς εἰς τὸ ἐκού-

σιον πάθος, οὕτως καὶ ἐγὼ ὁ ἁμαρτωλὸς πηγαίνω εἰς τὰς χεῖρας τῶν ἐπαράτων Ὀθωμανῶν διὰ νὰ ἐξιλεώσω τὴν δικαιοσύνην τοῦ Κυρίου διὰ τὸ πλῆθος τῶν ἀνομιῶν μου. Εἴθε αἱ ἅγιαί σου εὐχαὶ νὰ μὲ συνοδεύσωσιν εἰς τὸν ἀγῶνα τοῦτον τῆς ἀθλήσεως. Ἀμήν,

Ὁ εὐτελέστατος δοῦλός σας Εὐθύμιος μοναχὸς προσκυνῶ.

Πρὸς Ἰάκωβον.

Ἐν Κωνσταντινουπόλει ἐν μηνὶ Μαρτίῳ 1814

Εἰς τὸ ἅγιον Ὄρος.

Τὴν ὁσιότητά σου, προσφιλέστατέ μοι καὶ ἠγαπημένε μοι ἀδελφὲ καὶ πάτερ μου Ἰάκωβε, ἐν Χριστῷ προσκυνῶ, καὶ ἀσπάζομαι τὴν ἁγίαν σου δεξιάν.

Ἦλθεν, ἀδελφέ μου, ὁ καιρὸς τοῦ θέρους, ὅτε μέλλουσι νὰ θερίσωσι τὸν ὥριμον σῖτον. Δειλιῶ καὶ τρέμω, μὴ εἶμαι ἐκ τῶν ἐν τῷ σίτῳ εὑρισκομένων ζιζανίων, περὶ ὧν λέγει ὁ Κύριος εἰς τὸ ἅγιον Εὐαγγέλιον, ὅτε ἠρώτησαν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, καὶ εἶπον· «θέλεις »ἐκβάλωμεν αὐτά· ἄφετε, λέγει, αὐτὰ συναυξάνεσθαι, καὶ ἐν καιρῷ »τοῦ θερισμοῦ ἐρῶ τοῖς θερισταῖς· συλλέξατε αὐτὰ καὶ βάλετε εἰς »τὸ πῦρ τὸ αἰώνιον.» Ὁ Κύριος, ὅστις εἶναι πολυέλεος, εἴθε νὰ δεχθῇ καὶ ἐμὲ τὸν ἀντάρτην μὲ τοὺς ἐν τῇ ἑνδεκάτῃ ὥρᾳ ἐργασαμένους. Ἀλλά, ἀδελφέ μου Ἰάκωβε, ποίας εὐχαριστίας νὰ σᾶς δώσω, δι' ὅσας εὐεργεσίας μοὶ παρέσχετε. Ὄντως ἄπορος καὶ ἐλεινὸς ἤμην, ὅτε μὲ παρελάβετε εἰς τὴν καλήν σας συνοδίαν! Δόξα τῷ ἁγίῳ Θεῷ, ὅστις σὰς ἐφώτισε εἰς τοῦτο, καὶ ἤνοιξα καὶ ἐγὼ ὀλίγον τὰ ὄμματά μου, ὅστις ἤμην τυφλός, καὶ ἀνέβλεψα. Τώρα δέ, ἀδελφέ μου ἠγαπημένε, παραδίδομαι εἰς τὰς χεῖρας τῶν ἀσεβῶν, καὶ σᾶς ἀφίνω τὸν τελευταῖον ἀσπασμόν. Αἱ δὲ ἅγιαί σας εὐχαὶ εἴησαν μετ' ἐμοῦ. Ἀμήν. Ὁ ἐλάχιστος δοῦλός σας σᾶς προσκυνῶ.

Πρὸς Καλλίνικον.

Ἐν Κωνσταντινουπόλει, Μαρτίου 22 τοῦ 1814.

Εἰς Ἅγιον Ὄρος.

Τὴν ὁσιότητά σου ἀγαπητέ μοι καὶ περιπόθητε ἀδελφὲ Κ, Καλλίνικε, ταπεινῶς καὶ εὐλαβῶς προσκυνῶ, καὶ ἀσπάζομαι τὴν ἁγίαν σου δεξιάν.

Μεγάλως εὐγνομονῶ ὑμᾶς διὰ τὰς πρός με ἀγαθοεργίας σας. Αἱ συμβουλαί σας νομίζω ὅτι δὲν ἔπεσαν εἰς ἀκάνθας, οὔτε εἰς ξηρὰν γῆν. Ἀγαπητέ μοι ἀδελφέ, νῦν μέλλω νὰ ὁδεύσω ἐκεῖ ὅπου ἐπεθύμει

ἡ ταλαίπωρός μου ψυχή, καὶ ἐλπίζω εἰς τὰς ἁγίας σου εὐχάς, ὅπως καταισχύνω τὸν ἀπατήσαντά με σκολιὸν δράκοντα. Σᾶς ἀφίνω τὸν τελευταῖον ἀσπασμόν. Παρίσταμαι σήμερον εἰς τὸ παράνομον δικαστήριον. Εἴθε ὁ Κύριος νὰ μὲ εὐσπλαγχνισθῇ, νὰ γίνῃ ἵλεως εἰς ἐμὲ τὸν ἀδύνατον. Αἱ δὲ ἅγιαί σας εὐχαὶ ἔστωσαν μετ' ἐμοῦ. Ἀμήν.

Ὁ ἐλάχιστος δοῦλός σας μοναχὸς προσκυνῶ.

Πρὸς Δοσίθεον.

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ τοῦ αὐτοῦ ἔτους ἐν Κωνσταντινουπόλει.

Εἰς Ἅγιον Ὄρος.

Τὴν πανοσιότητά σου, περιπόθητέ μοι, καὶ ἠγαπημένε μοι παπᾶ Δοσίθεε, ταπεινῶς καὶ εὐλαβῶς προσκυνῶ, καὶ ἀσπάζομαι τὴν δεξιάν σου. Τὸν ἅγιον γέροντά μου Κυρίλλον καὶ Γαλακτίωνα ταπεινῶς καὶ εὐλαβῶς προσκυνῶ, καὶ ἀσπάζομαι τὴν ἁγίαν των δεξιάν.

Ἰδού, πάτερ μου, ἁγιώτατε καὶ σεβασμιώτατε γέρον, μὲ τὰς ἁγίας σου εὐχὰς ἤλθομεν κατ' εὐθεῖαν εἰς τὴν βασιλεύουσαν, καὶ ἰδοὺ σήμερον τῇ Κυριακῇ τῶν Βαΐων μὲ τὸν νικηφόρον σταυρὸν παραδίδομαι εἰς χεῖρας τῶν ἀθέων Ἀγαρηνῶν, καὶ ὁ Κύριος εἴθε νὰ γίνῃ ἵλεως εἰς ἐμὲ τὸν ἄθλιον καὶ ἐλεεινόν. Ἀλλά, τιμιώτατέ μοι πάτερ, μὲ πόσας δοξολογίας νὰ ὑπεριμνήσω τὸν Κύριον διὰ τὰς εὐεργεσίας, τὰς ὁποίας μοὶ ἐκάματε. Εἴθε νὰ σοὶ τὰς ἀνταποδώσῃ ὁ πολυέλεος Κύριος· διότι σὺ συνήργησας εἰς ὅλας μου τὰς ὑποθέσεις, ὡς οὐδεὶς ἄλλος. Σᾶς ἀφίνω τὸν τελευταῖον ἀσπασμόν. Μὲ τὰς ἁγίας σου εὐχὰς τρέχω εἰς τὸ μακελεῖον, ὡς τὸ ἄκακον πρόβατον, ἵνα θυσιάσω ἐμαυτὸν διὰ τὸν γλυκύτατόν μου Ἰησοῦν, ὃν θέλω νὰ ἐξιλεώσω διὰ τὸ παράπτωμά μου. Αἱ ἅγιαί σου εὐχαὶ ἔστωσαν μετ' ἐμοῦ. Ἀμήν, Ὁ ἐλάχιστος δοῦλός σας προσκυνῶ.

ΕΥΘΥΜΙΟΣ ΜΟΝΑΧΟΣ

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ, ἡ τελετὴ τοῦ Μυστικοῦ Δείπνου, τοῦ ἐν τῷ Κυρίῳ Πάσχα.

Εἰς τὸν Μυστικὸν Δεῖπνον

» Διπλοῦς ὁ δεῖπνος. Πάσχα γὰρ νόμου φέρει,
» Καὶ πάσχα καινὸν αἷμα σῶμα Δεσότου.

Εἰς τὸν ἱερὸν Νιπτῆρα.

» Νίπτει Μαθητῶν ἑσπέρας Χριστὸς πόδας,
» Οὗ ποῦς πατῶν ἦν εἰς Ἑδὲμ δείλη πάλαι.

Εἰς τὴν ὑπερῴαν Προσευχήν.

» Προσευχὴ καὶ φόβητρα θρόμβοι αἱμάτων,
» Χριστὲ προσώπου παραιτούμενος δῆθεν.
» Θάνατον ἐχθρὸν φενακίζων ἐν τούτοις.

Εἰς τὴν Προδοσίαν.

» Τί δεῖ μαχαιρῶν καὶ ξύλων λαοπλάνοι.
» Πρὸς τὸ θανεῖν πρόθυμον εἰς κόσμου λύτρον.

Αὐτῷ μόνῳ πρέπει δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας. Ἀμήν.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΚΓ'. (1) *μνήμη τοῦ ἁγίου ἱερομάρτυρος* ***ΝΙΚΩΝΟΣ*** *καὶ τῶν σὺν αὐτῷ μαρτυρησάντων μαθητῶν αὐτοῦ ἑκατὸν ἐννενήκοντα ἐννέα.*

Εἰς τὸν Νικῶνα.

» Νίκης στεφάνους εὐτρεπίζει σοι, Νίκων.
» Βραβεὺς στεφάνων· θνῄσκε λοιπὸν τῷ ξίφει.
» Εἰκάδι ἐν τριτάτῃ Νίκων ξίφει κράτα δῶκεν.

Εἰς τοὺς ἑκατὸν ἐννενήκοντα ἐννέα.

» Ἑνὸς δέοντος τέσσαρας συμμαρτύρων,
» Διὰ ξίφους κτείνουσι πεντηκοντάδας.

Οὗτος ὁ ἅγιος Νίκων ἦτο κατὰ τοὺς καιροὺς τοῦ ἡγεμόνος Κυντιανοῦ, κατήγετο δὲ ἀπὸ τὴν ἐπαρχίαν τῆς ἐν Ἰταλίᾳ Νεαπόλεως, ὡραῖος εἰς τὸ σωματικὸν κάλλος, λαμπρὸς εἰς τὴν ὄψιν, καὶ φοβερὸς εἰς τοὺς πολέμους, υἱὸς πατρὸς μὲν ἕλληνος μητρὸς δὲ χριστιανῆς.

Οὗτος λοιπὸν ἐπειδὴ τῷ τότε καιρῷ ἐσυγκροτήθη μέγας πόλεμος καὶ ἠκολούθησεν εἰς ἐκεῖνα τὰ μέρη ἀγὼν πεισματώδης, ἐνεθυμήθη ὁ μακάριος τὰς διδασκαλίας καὶ συμβουλὰς τῆς μητρός του· ὅθεν στενάξας ἀπὸ βάθους καρδίας, Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ, εἶπε, βοήθει μοι, καὶ μὲ τὸ σημεῖον τοῦ τιμίου σταυροῦ ὁπλισθείς, ὥρμησεν εἰς τὸ μέσον τῶν ἐχθρῶν, καὶ ἄλλους μὲν ἐκτύπα μὲ τὴν μάχαιραν, ἄλλους δὲ ἐτραυμάτιζε μὲ τὸ ἀκόντιον, καὶ δὲν ἀφῆκεν αὐτούς, ἕως οὗ τοὺς ἐνίκησεν ὅλους, καὶ τοὺς ἔκαμε νὰ φύγωσι κατησχυμένοι. Ἐξεπλάγησαν δὲ ὅλοι διὰ τὴν μεγάλην ἀνδραγαθίαν ταύτην, ὅθεν ἐπειδὴ ἠκολούθησαν τὰ πράγματα, καθὼς οἱ Νεαπολῖται οἱ συμπατριῶταί του τὰ ἤθελον, ἐγύρισαν ὀπίσω εἰς τὰς οἰκίας των, μὲ τοὺς ὁποίους ἐγύρισε καὶ ὁ Νίκων εἰς τὸν οἰκόν του.

Εἶτα φανερώσας εἰς τὴν μητέρα του ὅτι εἶχε σκοπὸν νὰ βαπτισθῇ, ἀνεχώρησεν ἀπὸ τὴν Νεάπολιν, διὰ νὰ ὑπάγῃ εἰς τὴν Κων-

(1) Κατὰ τὴν ΚΓ'. Μαρτίου ἐσταυρώθη ὁ Ἰησοῦς Χριστός, καὶ τὴν ΚΕ'. ἀνέστη.

σταντινούπολιν· φθάσας δὲ εἰς τὴν νῆσον Χῖον ἀνέβη εἰς τὸ ἐκεῖ βουνόν, καὶ ἔμεινεν εἰς αὐτὸ ἑπτὰ ἡμέρας, καταγινόμενος εἰς νηστείας, ἀγρυπνίας, καὶ προσευχάς. Ὅθεν λαμβάνει καλὰ εὐαγγέλια ἀπὸ θεῖον ἄγγελον, ὁ ὁποῖος ἔδωκεν εἰς αὐτὸν ἓν ραβδίον καὶ τῷ εἶπε νὰ καταβῇ εἰς τὸν αἰγιαλὸν ἔχων δὲ μετ' αὐτοῦ τὴν ράβδον· Φθάσας λοιπὸν εἰς τὸν αἰγιαλὸν ὁ ἅγιος, εὗρε πλοῖον, καὶ ἐμβὰς εἰς αὐτό, διὰ δύω ἡμερῶν ὑπῆγεν εἰς τὸ βουνὸν τοῦ Γάνου· καὶ κατὰ τύχην ὑπήντησεν αὐτὸν ἐπίσκοπός τις εἰς σχῆμα μοναχοῦ, ὁ ὁποῖος πιάσας αὐτὸν τῆς χειρὸς τὸν ἔφερεν εἰς τὸ σπήλαιον ὅπου ἐκατοίκει, καὶ κατηχήσας αὐτόν, τὸν ἐβάπτισεν εἰς τὸ ὄνομα τῆς ἁγίας Τριάδος, καὶ ἐκοινώνησαν αὐτὸν ἐκ τῶν θείων μυστηρίων. Ἀφοῦ δὲ ἐπέρασαν τρεῖς χρόνοι, τὸν ἐχειροτόνησε καὶ πρεσβύτερον, εἶτα δὲ τὸν ἐχειροτόνησε καὶ ἐπίσκοπον.

Ἐπειδὴ δὲ συνήχθησαν ἐκεῖ πολλοὶ ἀδελφοί, ἑκατὸν ἐνενήκοντα, ἔλαβε τὴν τούτων προστασίαν καὶ ἡγουμενίαν ὁ ἱερὸς Νίκων. Ἔπειτα παραλαβὼν αὐτοὺς ὅλους ὑπῆγεν εἰς τὴν Μιτυλήνην, καὶ ἀπὸ τὴν Μιτυλήνην ὑπῆγεν εἰς τὴν Ἰταλίαν· καὶ ἀφοῦ εἶδε τὴν μητέρα του καὶ ἐνεταφίασεν αὐτὴν ἀποθανοῦσαν, ὑπῆγενεἰς τὴν νῆσον Σικελίαν καὶ ἐκατοίκησεν εἰς τὸ ἐκεῖ εὑρισκόμενονβουνὸν τοῦ Ταυρομενίου, ἀποκτῶν ἀκόμη καὶ ἄλλους ἐννέα μαθητάς. Ὁ δὲ ἡγεμὼν τῆς Σικελίας μαθὼν τὰ περὶ τοῦ ἁγίου, παρέστησεν αὐτὸν ἔμπροσθέν του, ὁμοῦ μὲ ὅλους τοὺς ἑκατὸν ἐννενήκοντα ἐννέα μαθητάς, Ἀφοῦ δὲ ἠρώτησεν αὐτοὺς ἐὰν ἀρνῶνται τὸν Χριστόν, καὶ δὲν ἐπείσθησαν, προστάζει νὰ τανυσθῶσι κατὰ γῆς καὶ μὲ πληγὰς νὰ κατακοπῶσι, καὶ τελευταῖον ἐπρόσταξε καὶ τοὺς ἀπεκεφάλισαν. Τὸν δὲ ἅγιον Νίκωνα ἐξήπλωσαν ἀπὸ τὰ τέσσαρα μέρη τοῦ σώματος,καὶ μὲ ἀνημμένας λαμπάδας ἔκαυσαν αὐτόν· ἔπειτα τὸν ἔδεσαν εἰς ὑποζύγια ζῶα, τὰ ὁποῖα ἔσυρον τὸν ἅγιον κατὰ γῆς, καὶ τὸν ἔρριψαν κάτω εἰς ἕνα κρημνόν. Μετὰ ταῦτα δὲ κτυπήσαντες τὸ στόμα τοῦ μάρτυρος μὲ τοὺς λίθους καὶ ἔκοψαν τὴν γλῶσσάν του, καὶ τελευταῖον τὸν ἀπεκεφάλισαν καὶ οὕτως ἔλαβεν ὁ μακάριος τὸν τοῦ μαρτυρίου στέφανον. (1).

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ ὁ ἅγιος μάρτυς ΔΟΜΕΤΙΟΣ ξίφει τελειοῦται.

» Ὀργὴ κατοῖται τὴν σπάθην Δομετίου.

» Ὁ δεινὸν οὗτος ἴσοράν σπαθηφόρος.

Ὁ ἅγιος νέος ὁσιομάρτυς ΛΟΥΚΑΣ ὁ ἐν Μιτυλήνῃ μαρτυρήσας κατὰ τὸ ἔτος ,ωβ'. (1802), ***ἀγχόνῃ τελειοῦται.***

(1) Περιττῶς γράφονται ἐνταῦθα παρὰ τῷ τετυπωμένῳ Συναξαριστῇ τὸ Συναξάριον τοῦ ἁγίου Γεωργίου τοῦ νεοφανοῦς καὶ θαυματουργοῦ, διότι τοῦτο ἐγράφη κατὰ τὴν ἐνδεκάτην Μαρτίου ὅτε καὶ ἑορτάζεται. Ὅρα σελ. 178

ΑΚΟΛΟΥΘΙΑ ΑΥΤΟΥ

Ἐν τῷ μεγάλῳ Ἑσπερινῷ, ψάλλομεν τό, Μακάριος ἀνήρ. Εἰς τό, Κύριε ἐκέκραξα, ἱστῶμεν στίχ. ἡ. καὶ ψάλλομεν Στιχηρὰ προσόμοια.

Ἦχος ά. Ὦ τοῦ παραδόξου θαύματος.

Ὦ τοῦ παραδόξου θαύματος, ψυχοσῶστα Χριστέ! πῶς ἀρρήτοις κρίμασιν εἰς ἔρωτα τὸν Λουκᾶν, τὸν σὸν θεράποντα καὶ πόθον διακαῆ, καὶ θερμοτάτην ἀγάπην ἀνέφλεξας, ἀθλῆσαι ὑπὲρ τοῦ σοῦ, ὑπερυμνήτου καὶ θείου ὀνόματος, καὶ τρανῶς ἀνακηρύξαι, δυσσεβῶν ἐνώπιον, σὲ Θεόν τε καὶ Πλάστην, πάσης κτίσεως πανάγαθον.

Βαθαὶ τῆς σῆς διαπύρου Λουκᾶ, πρὸς Χριστὸν ἀγάπης! ὑπὲρ ἧς ἠλόγησας, τοῦ σώματος καὶ θανεῖν, προθύμως ἔσπευσας! διὸ ἐν ὕμνοις πιστῶς, ὡς πιστὸν ὄντως αὐτοῦ φίλον ἅπαντες, τιμῶμεν χρεωστικῶς, καὶ ἐν ᾠδαῖς ὡς ἀήττητον Μάρτυρα, καὶ ὡς ἀριστέα θεῖον, εὐφημοῦμεν σήμερον, καὶ γενναῖον ὁπλίτην, τῆς Κυρίου παρατάξεως.

Τὴν σὴν δοξάζοντες Ἄθλησιν, Ἀθλοφόρων Νέων, ἱερὸν ἀγλάϊσμα. αἰτοῦμεν διὰ τῶν σῶν, εὐαποδέκτων εὐχῶν, τὴν ἄφεσιν τῶν ἡμῶν πλημμελημάτων λαβεῖν καὶ συγχώρησιν, καὶ γὰρ πολλὴν πρὸς Χριστόν, εἰς τὸ πρεσβεύειν πλουτεῖς παναοίδιμε, παρρησίαν Ἀθλοφόρε, ὡς τοῦ ζῆν τὸν θάνατον, προελόμενος πόθῳ, τῷ αὐτοῦ Λουκᾶ μακάριε.

Κλίμαξ οὐρανοῦ πρὸς ἄνοδον, ἡ ἀγχόνη Μάρτυς, ὄντως σοι ἐγένετο, δι' ἧς λαμπρῶς ἐπιβάς, τῶν ἀθεάτων τὰ κάλλη τεθέασαι, ἃ ὀφθαλμὸς αἰσθητός, ὁρᾶν οὐ σθένει, καὶ οὓς οὐκ ἀκήκοεν, ὁσιομάρτυς Χριστοῦ, διανοίαις βροτῶν ἀκατάληπτα· ἀλλὰ καὶ τῶν ἐπὶ γῆς σε, εὐφημούντων μέμνησο, ἐξαιτούμενος πᾶσι, πρὸς Θεοῦ τὸ μέγα ἔλεος. Δόξα, Ἦχος δ'.

Ὅτε δι' ἀγχόνης ἐκ γῆς ἀπηώρησαι, Ὁσιομάρτυς Χριστοῦ, καὶ κλίνας τὴν κεφαλὴν τὸ θεῖόν σου πνεῦμα παρέδωκας, τότε οἱ τῶν Ἀγγέλων δῆμοι, καὶ οἱ τῶν ὁσίων καὶ μαρτύρων χοροί, οὐρανόθεν συμπροκύψαντες, γηθοσύνως παρέλαβον αὐτό, καὶ τῷ Θεῷ τῶν ὅλων ἐν δόξῃ προσήγαγον, καὶ χαρὰ ἐν οὐρανοῖς γέγονεν ἀνεκλάλητος· ᾧ παριστάμενος, καὶ τοῖς ἀπ' αἰῶνος συναυλιζόμενος ἐκλεκτοῖς, ἀντὶ τῶν δακρύων τῶν ἐπὶ γῆς, καὶ τῶν ποικίλων θλίψεων τῆς ὑπὲρ νοῦν ἀπολαύεις ἀγαλλιάσεως· ἧς καὶ ἡμᾶς τοὺς ὑμνητάς σου ἀξιωθῆναι. πρέσβευε πρὸς Κύριον, Λουκᾶ τῶν Ὁσίων, καὶ Μαρτύρων ἰσοστάσιε. Καὶ νῦν. Ὁ διὰ σὲ Θεοπάτωρ.

Εἴσοδος. Τό, Φῶς ἱλαρόν. Τὸ προκείμενον, καὶ τὰ ἀναγνώσματα. Ζήτει εἰς τὴν 27 τοῦ Αὐγούστου μηνός. Εἰς τὴν Λιτήν, Ἦχος ά.

Τὸν γενναῖον ὁπλίτην τοῦ Χριστοῦ, καὶ λαμπρὸν ἀριστέα, Λουκᾶν τὸν νέον ὁσιομάρτυρα, στέμμασιν εὐφημιῶν καταστέψωμεν ὡς ἀνδρείως ἀγωνισάμενον, καὶ τρόπαια νίκης, δυνάμει τοῦ Σταυροῦ, κατ' ἐχθρῶν ὁρατῶν καὶ ἀοράτων ἀράμενον, καὶ πρεσβεύοντα ἀπαύστως ὑπὲρ τῶν ψυχῶν ἡμῶν.

Δόξα, Ἦχος πλ. ά.

Δεῦτε μιγάδες καὶ μονάζοντες· δεῦτε εὐσεβούντων τὸ σύστημα. δεῦτε καταστέψωμεν ᾄσμασι, Λουκᾶν τὸν νέον τοῦ Χριστοῦ ὁσιομάρτυρα, τὸν δυσὶ στέμμασι κατεστεμμένον, τὸν ἀσκητικοῖς πόνοις τε καὶ ἱδρῶσι, καὶ ἐμπόνοις δά-

κρυσιν, αἴσχος ἅπαν, καὶ πάσας τὰς ἐκ τῆς ἀρνήσεως κηλίδας ἀπαλείψαντα καὶ τελευταῖον τοῖς μαρτυρικοῖς ἀγῶσι λαμπρυνθέντα, οὕτω βοῶντες αὐτῷ· χαίροις Λουκᾶ, τῶν ὁσίων καὶ μαρτύρων ἰσοστάσιε· χαίροις θεράπον Χριστοῦ, καὶ φίλε πιστότατε· χαίροις κοινωνὲ τῶν αὐτοῦ παθημάτων, καὶ σύμμορφε τοῦ θανάτου αὐτοῦ, ᾧ πρεσβεύων μὴ διαλείπῃς ὑπὲρ τῶν ψυχῶν ἡμῶν.

Καὶ νῦν, μακαρίζομέν σε. Εἰς τὸν στίχ. Ἦχος δ΄, Ὁ ἐξ ὑψίστου κληθείς.

Ὁ παιδιόθεν Χριστὸν ὑπερφιλήσας, Λουκᾶς ὁ ἀοίδιμος, καὶ πάντα σκύβαλα, τὰ ἐπὶ γῆς θαυμαζόμενα, ρέουσαν δόξαν, πλοῦτον ἐφήμερον καὶ ἐπίκηρον, σοφῶς ἡγησάμενος, καὶ τὸν ἀκήρατον, πλοῦτον τῆς πίστεως ἄριστα, προκρίνας πάντων, καὶ ὑπὲρ ταύτης Χριστοῦ τὰ στίγματα, καὶ θεῖα πάθη εἰσδεξάμενος, εἰς Θεοῦ θεῖον ὕμνον καὶ αἶνεσιν, νῦν προτρέπεται πάντας τοῦ Σωτῆρος τῶν ψυχῶν ἡμῶν. Στίχ· Θαυμαστὸς ὁ Θεὸς ἐν τοῖς Ἁγίοις.

Πρὸ τοῦ τιμίου Σταυροῦ τε καὶ τοῦ πάθους, Χριστοῦ τοῦ Θεοῦ ἡμῶν, καὶ τῆς ἐγέρσεως, πᾶσιν ἐδόκει ὁ θάνατος, φοβερὸς λίαν, ἐξ ἐναντίας νῦν δὲ ἐπέραστος, τοῖς μάρτυσι γέγονε, καθ' οὗ λαμπρότατα, καὶ ὁ στερρόφρων ἠρίστευσε, Λουκᾶς ὁ θεῖος, κομιδῇ νέος ὁ ἀξιάγαστος· ὃν εὐφημοῦντες μεγαλύνωμεν, τὸν οἰκείῳ θανάτῳ τὸν θάνατον. καθελόντα ἰσχύϊ, ἀηττήτῳ τῆς Θεότητος. Στίχ. Τοῖς ἁγίοις τοῖς ἐν τῇ γῇ.

Τὸν ἀσθενείᾳ σαρκὸς ἰσχὺν δαιμόνων, Λουκᾶν εὐφημήσωμεν τὸν Νεομάρτυρα, καταβαλόντα ἐν χάριτι, σταυροῦ τοῦ θείου, καὶ τῶν τυράννων θράσος τὸ ἄθεον, θραύσαντα φραξάμενον ὅπλοις τῆς πίστεως, καὶ παντευχίᾳ τοῦ πνεύματος, ὀφρὺν ἐκείνων, τὴν ὑπερήφανον ταπεινώσαντα καὶ τὴν μανίαν καὶ ἀπήνειαν, οὐδαμῶς πτοηθέντα καὶ πτήξαντα, ἀλλὰ τούτων τὴν πλάνην, θεοσόφως στηλιτεύσαντα. Δόξα, Ἦχος πλ. β΄.

Ὁσιομάρτυς Χριστοῦ, Λουκᾶ ἀξιάγαστε, πρόσδεξε ἡμῶν, τὰς ἐξ ἀνάγνων χειλέων προσαγομένας σοι εὐφημίας καὶ δεήσεις, καὶ παράσχου ἡμῖν τῶν ὀφλημάτων τὴν λύσιν, ταῖς πρὸς Θεὸν μεσιτείαις σου, ἔχεις γὰρ τὴν παρρησίαν, ὡς θεράπων καὶ φίλος αὐτοῦ, εἰς τὸ πρεσβεύειν ὑπὲρ ἡμῶν, τῶν ἐκ πόθου τελούντων τὴν μνήμην σου.

Καὶ νῦν, Θεοτόκε σὺ εἶ. Ἀπολυτίκιον, Ἦχος δ΄.

Ἀσκητικῶς προγυμνασθεὶς ἐν τῷ Ἄθῳ, τὰς νοητὰς τῶν δυσμενῶν παρατάξεις, τῇ πανοπλίᾳ ὤλεσας παμμάκαρ τοῦ σταυροῦ, αὖθις δὲ πρὸς ἄθλησιν, ἀνδρικῶς ἀπεδύσω, κτείνας τοὺς τῆς πίστεως, αἱοθητοὺς πολεμίους, ὁσιομάρτυς ξίφει νοητῷ, διὸ ἐστέφθης, Λουκᾶ διττοῖς στέμμασι.

Καὶ νῦν, Θεοτόκε Παρθένε. Μετὰ τὴν ά. Στιχολογίαν Κάθισ. Ἦχος πλ. δ΄.

Τὴν Σοφίαν καὶ Λόγον.

Τὸν μεγάλα καυχώμενον ἀθλητά, ἐξαλείφειν τὴν θάλασσαν καὶ τὴν γῆν, ἄθλοις σου κατέρραξας, καὶ εἰς γῆν καταβέβληκας, ὡς Γολιὰθ τὸν πάλαι, Δαυὶδ ὁ θαυμάσιος· καὶ νικητὴς ἐκείνου, ἐφάνης λαμπρότατος, ὅπλοις ἀοράτοις, τοῖς τοῦ Πνεύματος μάρτυς, χρησάμενος ἔνδοξε, κατ' αὐτοῦ ὅθεν εἴληφας ἀφθαρσίας τὸν στέφανον, πρέσβευε Χριστῷ τῷ Θεῷ, τῶν πταισμάτων ἄφεσιν δωρήσασθαι, τοῖς ἑορτάζουσι πόθῳ, Λουκᾶ τὴν σὴν ἄθλησιν.

Καὶ νῦν, Θεοτοκίον.

Παναγία Παρθένε Μήτηρ Θεοῦ, ἡ ἐλπίς μου καὶ σκέπη μετὰ Θεόν, φεῖσαί μου τοῦ δούλου σου, τοῦ ἀθλίου καὶ πρόσχες μου, τῇ ταπεινῇ δεή-

σει, καὶ ταύτην προσάγαγε, τῷ σῷ Υἱῷ καὶ Κτίστῃ, καὶ τοῦτον ἱκέτευσον, ἵνα με πρὸς τρίβους, τὰς αὐτοῦ ὁδηγήσῃ, τοῦ κόσμου ἁρπάσας με, τῆς δεινῆς ματαιότητος, καὶ γὰς ἅπας ὁ βίος μου, ἄχραντε ἐξέλειπε κακῶς. καὶ πτοοῦμαι τὰς ἀποκειμένας μοι, ἐν τῷ ᾅδῃ βασάνους, ὧν με ῥῦσαι πρεσβείαις σου.

Μετὰ τὴν 6'. Στιχολογίαν Κάθισ. Ἦχος ά. Τὸν τάφον σου Σωτήρ.

Ἀσκήσει ἀθλητά, καὶ δακρύων τοῖς ῥείθροις, ἥγνισας τὴν ψυχήν, καὶ ἀθλήσει νομίμῳ, ἐνδόξως ἐλάμπρυνας, καὶ παρέθου τῷ Κτίστῃ σου. Ὡς οὖν ἔτυχες, οὗπερ ἐπόθεις δυσώπει, τὸ ἀνείκαστον, τῶν οἰκτιρμῶν αὐτοῦ πλῆθος, σωθῆναι καὶ πάντας ἡμᾶς. Καὶ νῦν, Θεοτοκίον.

Προσάγαγε Ἁγνή, ἐκτενῆ ἱκεσίαν, καὶ σπλάγχνα οἰκτιρμῶν, ἐπ' ἐμοὶ τὸν υἱόν σου, ἐνδείξασθαι ποίησον, τὸν πανάθλιον δέομαι, οὐ γὰρ κέκτημαι, οὐδὲ ἐποίησα ὅλως ἀγαθὸν οὐδέν, ἀλλὰ ἀρχεῖν νῦν βαλεῖν μοι, πρεσβείαις σου δώρησαι. Μετὰ τὸν Πολυέλεον,

Κάθισ. Ἦχος γ'. Τὴν ὡραιότητα.

Ῥείθροις δακρύων σου, τὴν σὴν ἐκάθηρας, ψυχὴν πανεύφημε, καὶ ἀξιάγαστε Λουκᾶ ὁσίων καλλονή, καύχημα τῶν μαρτύρων· ὅθεν σοῦ δεόμεθα, καὶ ἡμᾶς τοὺς ὑμνοῦντας σε, σαῖς λιταῖς ἀξίωσον, πρὸς Χριστόν, τὸν φιλάνθρωπον, τὰς ψυχικὰς ἡμῶν κηλίδας,δάκρυσι θερμοῖς ἐκκαθάραι. Καὶ νῦν, Θεοτοκίον.

Ἅγνος ἐπάξιος, οὐδείς σοι Πάναγνε, διὸ πρὸς δέησιν τρέπω ὁ δείλαιος, τὴν γλῶσσαν ἄχραντε πρὸ σέ, τὴν ἔμμυσον καὶ ἐναγεστάτην, καὶ οἰκτρῶς κραυγάζω σοι, ἐκ ψυχῆς κατοδύνου μου, ἴδε τὴν κατήφειαν, καὶ ῥωὴν τῶν δακρύων μου, καὶ ῥῦσαί με δεινῶν τῶν ἐν ᾅδου, τῇ πρὸς τὸν υἱόν σου δεήσει.

Οἱ Ἀναβαθμοί, τὸ ά. Ἀντίφωνον τοῦ δ'. ἦχου. Προκείμενον, Θαυμαστὸς ὁ Θεὸς· ἐν τοῖς ἁγίοις. Στίχ. Τοῖς ἁγίοις τοῖς ἐν τῇ γῇ. Δόξα, Ταῖς τοῦ Ἀθλοφόρου. Καὶ νῦν, Ταῖς τῆς Θεοτόκου, Ἐλεήμων ἐλέησόν με ὁ Θεός· ἦχ. 6'. Ζήτει εἰς τὸν Ἑσπερινὸν τὸ δοξαστικόν, τοῦ ἀποστίχου. Κανὼν τῆς Θεοτόκου εἰς ς'. καὶ τοῦ Ἁγίου εἰς ἡ. Ὠδὴ ά. ἦχος πλ. δ'. Ἁρματηλάτην

Τῶν σὲ ἐν ἄθλοις, ἱερῶς δοξάσαντα, Λόγε Θεοῦ καὶ Θεέ, λόγων μοι παράσχου, χάριν τε καὶ ἔμπνευσιν, ὅπως ὑμνήσω σήμερον, καὶ δοξάσω, ἀξίως, Λουκᾶν τὸν θεῖον ἐν ἄσμασι, ὁσιομαρτύρων τὸ καύχημα.

Εν ἀτελεῖ, τῇ ἡλικίᾳ πέπτωκας, εἰς ἀσεβείας βυθόν, ἀλλ' οὐδέν σοι μάκαρ, ἐμποδὼν ἐγένετο, Λουκὰ πρὸς τὴν ἀνόρθωσιν, ἀγαθῶν τῶν τοῦ κόσμου, πλούτος οὐ δόξα, οὐ σώματος, ἡδονῶν παντοίων ἀπόλαυσις.

Θεοῦ προνοίᾳ, ἐξ ἀρκύων ἔφυγες, Ἀγαρηνῶν τῶν δεινῶν, καὶ δίκην ἐλάφου, ταχυδρόμου ἔφθασας, εἰς ὄρος ἁγιώνυμον, τὸ τοῦ Ἄθωνος πόθῳ, καὶ σωτηρίαν τοῖς δάκρυσι, τὴν σὴν κατηργάσω ἀοίδιμε. Θεοτοκίον.

Τῶν πειρασμῶν, τὰς προσβολὰς πανάμωμε, Μήτηρ Χριστοῦ τοῦ Θεοῦ, ταῖς σαῖς ἱκεσίαις, στρέψον εἰς ὠφέλειαν, τῶν πίστει ἀδιστάκτῳ σε, Θεοτόκον ὑμνούντων, ὡς τῷ Λουκᾷ πρὶν πεποίηκας, ἵνα σοῦ τὴν χάριν κηρύττωμεν. Ὠδὴ γ'. Ὁ στερεώσας κατ' ἀρχάς.

Ὁ ἐκ μὴ ὄντων Ἰησοῦ, τὰ σύμπαντα ὑποστήσας, τῇ ἐμπνεύσει σου Χριστὲ καὶ ἔλαμψας, μαρτυρίου λογισμὸν,ἐν τῷ Λουκᾷ ἐνέβαλες μηδαμῶς πρώην ὄντα, καὶ πρὸς τοὺς ἄθλους ἐνίσχυσας.

Α᾽σκητικῶς προγυμνασθείς, διὰ ποικίλων ἀγώνων καὶ εὐχαῖς ἐνισχυθεὶς τῶν Πατέρων, καὶ δυνάμει τοῦ Σταυροῦ, φραξάμενος ἐχώρησας, εἰς τὸν τοῦ Μαρτυρίου, δρόμον Λουκᾶ γενναιότατε.

Ἐ᾽παίνοις στέφεται πολλοῖς, τὸ βάπτισμα ἐξαιτήσας, ὁ Κανδάκης πρὸς Φιλίππου τοῦ θείου, προθυμίᾳ καὶ σπουδῇ· σὺ δὲ Λουκᾶ τὸ βάπτισμα, αἱτῶν τὸ δι᾽ αἱμάτων, ἐπαίνους πάντας ὑπέρκεισαι.

Θεοτοκίον.

Τὸν σὸν Θεάνθρωπον Υἱόν, πανάχραντε Θεοτόκε, τὸν ποτὲ ἐπὶ τῷ τάφῳ Λαζάρου, κατ᾽ οὐσίαν τὴν θνητήν, δακρύσαντα ἱκέτευε, ἵνα ἡμῖν τὸ πένθος, Λουκᾶ τοῦ θείου δωρήσηται.

Κάθισμα, ἦχος δ΄. Ἐπεφάνης σήμερον.

Ἐ᾽ν παννύχοις ᾄσμασι, τοὺς σὲ ὑμνοῦντας, καὶ πρὸς σὲ ὀρθρίζοντας, μετ᾽ εὐλαβείας ἱερᾶς, σκέπε καὶ φρούρει πρεσβείαις σου, Ὁσιομάρτυς Λουκᾶ παναοίδιμε. Καὶ νῦν.

Σαῖς ἀγρύπνοις Δέσποινα, Παρθενομῆτορ, ἱκεσίαις φύλαττε, τοὺς σὲ τιμῶντας εὐσεβῶς, καὶ εὐφημοῦντας τὴν ἄθλησιν, τοῦ σοῦ οἰκέτου Λουκᾶ τοῦ Θεόφρονος. Ὠδὴ δ΄. Σύ μου ἰσχὺς Κύριε.

Οἱ ὀφθαλμοί, οἱ σοὶ δακρύων ἀένναοι, ἐωρῶντο, πηγαὶ παναοίδιμε ὁσιομάρτυς Χριστοῦ Λουκᾶ, καὶ πρὸς οἶκτον πάντας τοὺς μετὰ σοῦ καὶ συμπάθειαν, ἐκείνεις καὶ πρὸς πόθον, τοῦ ἐν σοὶ θείου πόθου, θαμβουμένους τὴν φλόγα τὴν ἄϋλον.

Ἐ᾽ν προσευχαῖς, ἀδιαλείπτοις καὶ δάκρυσι, καὶ νηστείαις, καὶ παννύχοις στάσεσι, Λουκᾶ θεόφρον καὶ συνεχεῖ τῶν γονάτων κλίσει, καὶ μεταλήψει φραξάμενος, τῶν θείων τοῦ Κυρίου, καὶ σεπτῶν Μυστηρίων, Μαρτυρίου πρὸς ἄθλους ἐχώρησας.

Δικαστικῶν ἀκαταπλήκτῳ φρονήματι, πρὸ βημάτων, ἔνδοξε, ἐκήρυξας, σὺ τὸν Χριστόν, εἶναι Ποιητήν, πάντων ὁρωμένων, καὶ ἀοράτων πανθαύμαστον, τὸν δὲ τῆς Ἀντιχρίστου, ἀρχηγέτην θρησκείας, θεοσόφοις σου λόγοις ἐξήλεγξας, Θεοτοκίον.

Σύ μου ἐλπὶς, τῆς σωτηρίας πανάμωμε, σὺ αἰτία, ὡς Θεὸν γεννήσασα, τὸν ποιητὴν μου καὶ λυτρωτὴν, ὑπὲρ νοῦν καὶ λόγον, καὶ ὑπὲρ ἔννοιαν ἅπασαν, καὶ σύ μοι πρὸς τοὺς ἄθλους, τὸ ἀνίκητον θάρσος, ὁ Λουκᾶς σοι Παρθένε ἀνέκραζεν. Ὠδὴ ε΄. Ἵνα τί με ἀπώσω.

Ἐ᾽ν εἱρκτῇ σε ζοφώδει, τὸν λαμπρὸν ἀριστέα Χριστοῦ κατέκλεισεν, ἡ δεινὴ ἀνόμων, ἰταμότης Λουκᾶ καὶ ἀπήνεια, καὶ ἐν ποδοκάκῃ, τοὺς σοὺς σεπτούς τε καὶ ὡραίους, ἠσφαλίσατο πόδας τρισόλβιε.

Οὐρανός σοι ἐδόκει, ἡ ζοφωδεστάτη εἱρκτὴ φαεινότατος, καὶ ἡ ξύλου θλίψις, πλατυσμὸς καὶ χαρὰ ἀνεκλάλητος, τὰς ἀτελευτήτους ἀποσκοποῦντι ἀπολαύσεις, καὶ ζωὴ αἰωνία ὁ θάνατος.

Ὡς πότε ἱκεσίαν, ἀπαγόμενος Μάρτυς Θεῷ προσήγαγες, εἰς τὸν δι᾽ ἀγχόνης ὑπὲρ Χριστοῦ ἀοίδιμον θάνατον, ὑπὲρ τῶν ἐν βίῳ, λειτουργησάντων σοι προθύμως, οὕτω καὶ νῦν, τῶν ὑμνούντων σε μέμνησο. Θεοτοκίον.

Τῶν μαρτύρων τὸ θάρρος, χαῖρε παναμώμητε ρώμη καὶ δύναμις ἡ καὶ νῦν ἐνθέως, τὸν Ἀθλοφόρον Λουκᾶν ἐνισχύσασα, σὲ γὰρ καθειρμένος, παραμυθίαν ἔσχε μόνην καὶ ἐν ἄθλοις ἀήττητον σύμμαχον.

Ὠδὴ ς'. Ἱλάσθητί μοι Σωτήρ.

Ἐπὶ τοῦ θείου Σταυροῦ, Χριστὸς τὸ πνεῦμα παρέδωκεν, ὁ δὲ οἰκέτης αὐτοῦ Λουκᾶς ὁ πανεύφημος, ἀπαγχονιζόμενος, ταῖς χερσὶν ἐκείνου, τὴν ψυχὴν χαίρων παρέθετο.

Ἐν οὐρανῷ καὶ ἐν γῇ, χαρὰ μεγίστη ἐγένετο, ὁσιομάρτυς Λουκᾶ, ἐπλῖτα ἀήττητε, ἡνίκα ἐδόξασας, τὸν Θεὸν τῶν ὅλων, δι' ἀγχόνης τελειούμενος.

Ἀγγέλων παρεμβολή, Μαρτύρων δῆμος ὁ ἔνθεος, καὶ τῶν ὁσίων πληθύς, ἐν δόξῃ παρέλαβον, ψυχὴν τὴν φωσφόρον σου, καὶ τῷ στεφοδότῃ Βασιλεῖ Χριστῷ προσήγαγον. Θεοτοκίον.

Οὐκ ἐν εἰκόσιν ὁρᾷς, σὲ νῦν Θεόνυμφε Δέσποινα, ὁ σὸς θεράπων Λουκᾶς, ἀλλ' ὥσπερ βασίλισσαν, ἐν δόξῃ ἀστράπτουσαν, ἐν τῇ τοῦ υἱοῦ σου βασιλείᾳ Ὑπερένδοξε. Κοντάκιον, ἦχος γ'. Ἡ Παρθένος σήμερον.

Τὴν λαμπρόν σου ἄθλησιν, ἀνευφημοῦμεν ἐκ πόθου, ἐν ᾠδαῖς καὶ ἄσμασιν, ὁσιομάρτυς Κυρίου, ἤλεγξας καὶ γὰρ τὴν πλάνην τῶν ἐκ τῆς Ἄγαρ ἔστησας Λουκᾶ γενναῖε τρόπαια νίκης, κατ' ἐχθρῶν τῶν ἀοράτων, διὸ ἐστέφθης, ἀξίως παρὰ Χριστοῦ. Ὁ Οἶκος.

Σὸς ἐστι Λόγος, Υἱὲ καὶ Λόγε Θεοῦ, καὶ Θεὲ προαιώνιε, ὁ χωρὶς ἐμοῦ λέγων, οὐ δύνασθε ποιεῖν οὐδέν· διὸ κἀγὼ ὁ ἀνάξιος τὴν λαμπρὰν τοῦ σοῦ λαμπροῦ ἀριστέως, καὶ ὁσιομάρτυρος Λουκᾶ, ἐκδιηγήσασθαι βουλόμενος, ἄθλησιν, τὴν σὴν ἐξαιτοῦμαι θείαν χάριν καὶ ἔμπνευσιν. Ὡς οὖν ἐκείνῳ ἐνέπνευσας, τοὺς θείους τοῦ ὑπὲρ σοῦ μαρτυρίου λογισμούς, οὕτω κἀμοῦ τῇ διανοίᾳ ἔμπνευσον λόγον, ἵνα δι' αὐτοῦ παραστήσω, ὅπως γενναίως ἀθλήσας, ἔστησε τρόπαια νίκης κατ' ἐχθρῶν ὁρατῶν καὶ ἀοράτων, τῇ σῇ θείᾳ δυνάμει ρωννύμενος, καὶ ἀξίως ἐστέφθη τῷ τῆς ἀφθαρσίας στέμματι, παρὰ σοῦ τοῦ στεφοδότου Χριστοῦ.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΚΓ'.τοῦ ἁγίου ἐνδόξου ὁσιομάρτυρος ΛΟΥΚΑ τοῦ νέου ἐν τῇ νήσῳ Μιτυλήνῃ ἀθλήσαντος ὑπὲρ Χριστοῦ, ἐν ἔτει 1602(1).

» Λουκᾶς ὅσιος ἐκ δὲ τοῦ ξίφους πέλει,
» Συνθιασώτης τοῦ χοροῦ τῶν μαρτύρων.

Οὗτος ὁ ὁσιομάρτυς τοῦ Χριστοῦ Λουκᾶς, ἦτο ἀπὸ τὴν Ἀνδριανούπολιν, ἀπὸ τὴν ἐνορίαν τοῦ ἁγίου Νικολάου· ὁ μὲν πατὴρ αὐτοῦ ὠνομάζετο Ἀθανάσιος, ἡ δὲ μήτηρ του Δομνίτζα· ἀλλ' ἐπειδὴ ἔμεινεν ἓξ ἐτῶν ὀρφανὸς ἀπὸ τὸν πατέρα, καὶ ἀνετρέφετο μὲ πτωχείαν ἀπὸ τὴν μητέρα του εὑροῦσα ἐκείνη ἕνα πραγματευτὴν Ζαγωραῖον παρέδωκεν εἰς αὐτόν τὸ παιδίον, διὰ νὰ τὸ ἀνατρέφῃ καὶ κατ' ὀλίγον νὰ κυβερνηθῇ εἰς τὴν ἐργασίαν του. Ἔλαβεν ὁ πραγματευτὴς

(1) Συνεγράφη παρὰ Νικηφόρου ἱερομονάχου Χίου.

τὸ παιδίον, εἰς τὴν ἐπίσκεψίν του, καὶ ἐταξείδευσε πραγματείας χάριν εἰς τὴν Ρωσσίαν· ἐλθὼν ἔπειτα καὶ εἰς Κωνσταντινούπολιν, ὅπου εἶχεν ἐργαστήριον, διέτριβεν ἐκεῖ. Ἐν μιᾷ τῶν ἡμερῶν ἐξελθὼν τὸ παιδίον ἐκ τῆς οἰκίας, ἐφιλονείκισε μὲ ἕν τουρκόπουλον καὶ τὸ ἔδειρε. Τοῦτο δὲ βλέποντες οἱ ἐκεῖ εὑρεθέντες Τοῦρκοι, ὥρμησαν ὡς θηρία ἀνήμερα, καὶ ἥρπασαν τόν Λουκᾶν νὰ τὸν ξεσχίσουν καὶ νὰ τὸν θανατώσουν ἀπὸ τὸν θυμόν των· ὁ δὲ Λουκᾶς ὢν παιδίον δεκατριῶν ἐτῶν, βλέπων τὸν ἐφνηδιον κίνδυνον, ἐταράχθη τὰς φρένας ἀπὸ τὸν ὑπερβολικὸν φόβον καὶ ἐφώναζεν, ἀφήσετέ με καὶ τουρκεύω, καὶ οὕτως ἔπαυσε τὴν ὁρμήν των, καὶ ἔσβεσε τὸν θυμόν των. Λοιπὸν τὸν ἔλαβεν ἀπὸ τὴν ὥραν ἐκείνην εἰς ὀνομαστὸς ἀπὸ τοὺς μεγάλους, καὶ μὲ χαρὰν μεγάλην τὸν ἔφερε εἰς τὸν κατηραμένον του οἶκον, καὶ παρευθὺς τὸν ἐπρόσταξε καὶ ἠρνήθη τὸν Χριστόν, (φεῦ τοῦ κακοῦ!) καὶ τὴν ἁγίαν αὐτοῦ πίστιν καὶ ὡμολόγησε τὴν ἐκείνου ἀντίχριστον θρησκείαν· πλὴν ἀφ' οὗ ἡσύχασαν οἱ λογισμοί του, καὶ ἡ καρδία του ἀπὸ τὸν φόβον, ἦλθεν εἰς ἑαυτόν, καὶ ἐγνώρισε τὸ μέγα κακὸν ὅπου ἔκαμε, καὶ ἔπαθε καὶ παρευθὺς μετενόησεν· ὅθεν ἂν καὶ ὅμως καὶ τοῦ ἐδείκνυεν ὁ ἀσεβὴς μεγάλην εὔνοιαν καὶ ἀγάπην, καὶ τοῦ ὑπέσχετο τρυφάς, καὶ ἀναπαύσεις, καὶ στολισμούς, καὶ χρήματα, καὶ δόξαν, καὶ κάθε καλοῦ ἐλπίδας τοῦ ἔβανεν εἰς τὴν φαντασίαν του, αὐτὸς ὅμως ὁ εὐλογημένος δὲν ἠπατήθη ὡς δεκατριῶν ἐτῶν παιδίον ἀπὸ τοῦ κόσμου τὴν ματαιότητα, ἀλλὰ τὰ ἐμίσει καὶ τὰ κατεφρόνει ὅλα, ὡς νὰ εἶχε φθάσει πλέον εἰς ἄνδρα τέλειον, εἰς μέτρον ἡλικίας τοῦ πληρώματος Χριστοῦ.

Ἀλλ' ἐπειδὴ τρόπος δὲν ἦτο νὰ ἀναχωρήσῃ ἐκεῖθεν ἀπὸ τὰς παγίδας τοῦ διαβόλου, ἔκαμεν ὅπως ἠμπόρεσε, καὶ ἐμύνησεν εἰς τὸν ἔμπορον τὸν κύριον του, νὰ κάμῃ ἐκεῖνος τὸν δυνατὸν τρόπον νὰ τὸν λυτρώσῃ, πρὶν νὰ λάβῃ τὴν περιτομήν· ὁ δὲ λαβὼν τὴν χαριεστάτην εἴδησιν, ἔτρεξε παρευθὺς μὲ προθυμίαν καὶ ζῆλον, εἰς τὸν Ἐλτζῆν τῶν Ρώσσων, καὶ τοῦ ἀνήγγειλε τὴν ὑπόθεσιν ὅλην πῶς ἔχει, καὶ τὸν παρακαλεῖ θερμῶς, μὲ ὁποῖον τρόπον ἠμπορέσῃ νὰ λυτρώσῃ τὴν κινδυνεύουσαν ψυχήν. Ὑπήκουσεν ὁ Ἐλτζῆς, καὶ ἔστειλεν εὐθὺς ἄνθρωπον ἰδικόν του, καὶ ἐζήτησε τὸ παιδίον ἀπὸ τὸν Ἀγᾶν ὅπου τὸ εἶχεν· ἐκεῖνος ὅμως ἀπεκρίθη μὲ πολλὰ δικαιολογήματα, πῶς οὔτε ἐζήτησε τὸ παιδίον οὔτε τὸ ἐβίασεν εἰς τοῦτο, ἀλλὰ μὲ τὴν θέλησίν του ἦλθε καὶ ἔγινε Τοῦρκος, καὶ πλέον νὰ τὸ δώσῃ ὀπίσω εἶναι ἀδύνατον. Ταῦτα ἀκούσας ὁ ἀπεσταλμένος ἀνεχώρησεν· ἐκεῖνος δὲ ὁ κατάρατος, φοβηθεὶς μήπως ζητηθῇ ἐκ δευτέρου τὸ παιδίον, ἔδεσε παρευθὺς τὰς χεῖράς του, καὶ βιαστικῶς χωρὶς τελείως νὰ συγκατανεύσῃ ἐκεῖνο τὸ περιέτεμε. Μαθὼν ὁ Ἐλτζῆς τὸ γε-

νόμενον, εἶπε πρὸς τὸν ἔμπορον, ἀφ' οὗ τὸ πρᾶγμα ἔλαβε τέλος, τίποτε ἄλλο δὲν γίνεται, παρὰ σύγχυσις καὶ ταραχὴ χωρὶς ὄφελος· λοιπὸν κάμε τρόπον μήνυσε εἰς τὸ παιδίον νὰ παρατηρῇ νὰ εὕρῃ καιρὸν ἐπιτήδειον νὰ εὔγῃ ἀπὸ ἐκεῖ, καὶ ὅταν εὔγῃ. ἂς ἔλθῃ ἐδῶ. Ταῦτα μαθὼν ὁ Λουκᾶς παρὰ τοῦ ἐμπόρου, καὶ μετ' ὀλίγας ἡμέρας εὐκαιρίας τυχών, ἔφυγε καὶ περνῶν εἰς τὸν Γαλατᾶν, τὸν ἐξέδυσε τὰ τουρκικὰ φορέματα, καὶ τοῦ ἐφόρεσεν χριστιανικά, καὶ ἐμβαρκίζοντές τον ἐκεῖθεν, τὸν ἔστειλαν εἰς τὴν Σμύρνην, καὶ ἀπὸ τὴν Σμύρνην ἐπῆγεν εἰς τὴν Θήραν, καὶ ἔκαμεν ἐκεῖ καιρόν τινα ἀγνώριστος· ἐκεῖ ἀσθενήσας καὶ μετὰ τὴν ἀσθένειαν ἐπόνεσαν οἱ ὀφθαλμοί του, καὶ αὐτὰ τὸν ἐβίασαν νὰ ὑπάγῃ εἰς πνευματικὸν νὰ φανερώσῃ ὅλα του τὰ συμβάντα. Ὁ πνευματικὸς δὲ θεόθεν πεφωτισμένος, πρῶτον μὲν τὸν ἐπαρηγόρησε καλῶς διὰ τὴν ἄρνησιν, ἔπειτα καὶ τὸν ἐσυμβούλευσε πατρικῶς, ὅτι δὲν συμφέρει διὰ τὰ περιστατικά του, νὰ διέρχεται εἰς τοὺς τουρκικοὺς τόπους, ἀλλὰ πρέπει νὰ ὑπάγῃ εἰς τὸ ἅγιος Ὄρος, διὰ νὰ εὔγῃ ἀπὸ τοὺς ἐπικειμένους κινδύνους καὶ ἐκεῖ νὰ ἐπιμεληθῇ τὴν σωτηρίαν του. Ὑπήκουσεν ὁ νέος, ἐδέχθη μετὰ χαρᾶς τὴν πνευματικὴν συμβουλήν, καὶ μετ' ὀλίγας ἡμέρας ἀφ' οὗ ἔλαβεν ἐντελῶς τὴν ὑγείαν του, καὶ ἔπαυσεν ὁ πόνος τῶν ὀθφαλμῶν του, κατέφυγεν ὡς εἰς λιμένα σωτήριον εἰς τὸ Ὄρος.

Καὶ πρῶτον μὲν ὑπῆγεν εἰς τὴν μεγίστην Λαύραν, καὶ ἔκαμεν εἰς τὸ ἀρχονταρίκι ὑπηρέτης μερικὸν καιρόν· ἐκεῖθεν ἀναχωρήσας, ἦλθεν εἰς τὴν μονὴν τῶν Ἰβήρων, καὶ φανερώσας εἰς ἕνα προεστῶτα τῆς μονῆς, ὅτι ἦτον τουρκευμένος, καὶ ὅτι ἦτον ἀδιόρθωτος ἀκόμη, τὸν ἔστειλεν ἐκεῖνος εἰς τὴν σκήτην τοῦ Προδρότου εἰς τὸν πνευματικόν, καὶ ἐδιορθώθη παρ' αὐτοῦ καθ' ὅτι ἦτο χρεία, κατὰ τὴν τάξιν τῆς Ἐκκλησίας. Διατρίψας δὲ καὶ ἐν τῇ τῶν Ἰβήρων μονῇ μερικὸν καιρὸν ἔφυγε πάλιν καὶ ἐπῆγεν εἰς τὴν μονὴν τοῦ Σταυρονικήτα, καὶ ἔμεινε εἰς ἕνα προεστῶτα, ἀπὸ τὸν ὁποῖον καὶ ἐκουρεύθη, καὶ ρασοευχὴν ἔλαβεν· ἀλλὰ μετ' ὀλίγον καιρὸν ἔφυγεν καὶ ἐκεῖθεν, καὶ ἐπῆγεν εἰς τὸ μοναστήριον τοῦ Ζωγράφου· πλὴν οὔτε ἐκεῖ δὲν ἔκαμε πολὺν καιρόν, ἐπειδὴ ὁ κοινὸς ἐχθρὸς τῆς τῶν ἀνθρώπων σωτηρίας, ὅπου καὶ ἂν ἐπήγαινε, πειρασμοὺς διαφόρους τοῦ ἔφερνε, καὶ νὰ ἡσυχάσῃ κατὰ τὸν πόθον του δὲν ἄφινε· καὶ ὁ προγνώστης Θεὸς προβλέπων τὸ τέλος τῶν πειρασμῶν, ἐσυγχώρει νὰ πειράζηται οὕτως ὑπὸ τοῦ σατανᾶ· καὶ τόσον ἐπερίσσευσαν οἱ πειρασμοί του, ὁποῦ ἔφυγε ἀπὸ τὸ ἅγιον Ὄρος, καὶ ἦλθεν εἰς τὸν κόσμον, μὲ σκοπὸν νὰ γένῃ κανδηλανάπτης εἰς καμμίαν Ἐκκλησίαν· ἀλλ' ὁ Θεὸς δὲν εὐδόκησε νὰ λάβῃ τέλος ὁ σκοπός του, ἔχοντες αὐτὸν προωρισμένον διὰ ἄλλο τέλος· ὅθεν οὔτε εἰς τὰς Κυδωνίας, οὔτε εἰς τὰ

Μοσχονήσια, οὔτε εἰς τὴν Μιτυλήνην ὁποῦ ἐπῆγε, δὲν εὑρῆκε τόπον καὶ θέσιν διὰ νὰ μείνῃ. Ἔρχεται μετὰ ταῦτα καὶ εἰς τὴν Σμύρνην, ἀλλὰ καὶ ἐκεῖ οὐδεὶς τὸν ἐδέχθη, διὰ τὸν φόβον τῆς πανώλης ὁποῦ ἦτο τότε. Ἀπελπισθεὶς λοιπὸν ἀπὸ ὅλα τὰ μέρη, μᾶλλον δὲ κυριευθεὶς ἀπὸ φόβον ὑπερβολικὸν τοῦ θανατικοῦ ἐκεῖ εἰς τὴν Σμύρνην, ἐγύρισε πάλιν καὶ ἦλθεν εἰς τὸ ἅγιον Ὄρος, ἐπῆγεν ἀμέσως εἰς τὴν μονὴν τοῦ Ξηροποτάμου, καὶ διατρίψας ἐκεῖ τινὰ καιρὸν μὲ ἕνα του συμπατριώτην μοναχόν, ἔφυγε καὶ ἐπῆγεν εἰς τὸ μοναστήριον τοῦ Κουτλουμούση, καὶ μετ' ὀλίγον καιρὸν ἦλθε πάλιν εἰς τὴν σκήτην τοῦ τιμίου Προδρόμου, εἰς τὸν πνευματικὸν ὁποῦ κατ' ἀρχὰς ἐδιωρθώθη, καὶ ἐξομολογηθεὶς τοὺς λογισμούς του, τοῦ ἐφανέρωσεν ὅλους τοὺς πειρασμούς του Ὁ δὲ πνευματικὸς ἐφρόντισεν ἐπιμελῶς νὰ τὸν βάλῃ εἰς κἀμμίαν σκήτην, νὰ ἡσυχάσῃ· πλὴν ἐπειδὴ ἦτον ἀγένειος δὲν τὸν ἐδέχοντο. Τὸν ἔστειλε λοιπὸν εἰς τὸ μοναστήριον τοῦ Γρηγορίου (1) μήπως τὸν ἀναπαύσῃ ἐκεῖ κανένας ἀδελφός, καὶ ἐπέτυχε τοῦ ποθουμένου· ὅτι ἐκεῖ τὸν ἐδέχθη εἰς προηγούμενος διὰ ὑπηρέτην, καὶ πολλὰ εὐχαριστήθη ὁ Λουκᾶς· ἔπειτα καὶ εἰς ὑπηρεσίαν τῆς Ἐκκλησίας τὸν ἐδιώρισε, καὶ πολλὰ ἀνεπαύθη εἰς τοῦτο· πλὴν ὁ μισόκαλος δὲν ἀνεπαύθη, ἀλλὰ νέους πειρασμοὺς τοῦ ἔφερε καὶ ἐκεῖ, ὅθεν ἔφυγε, μᾶλλον δὲ τὸν ἐδίωξαν καὶ ἀπὸ τοῦ Γρηγορίου, καὶ μὲ ὅλον ὁποῦ τοὺς ἐπαρακάλει ὁ εὐλογημένος μετὰ δακρύων νὰ μὴν τὸν διώξουν χωρὶς ἀφορμήν, ἐκεῖνοι ὅμως δὲν τὸν εὐσπλαγχνίσθησαν παντελῶς. Εἶπον ἀνωτέρω, ὅτι ὁ ἐχθρὸς τῆς σωτηρίας διάβολος, ἐκίνησε κατ' αὐτοῦ πολλοὺς καὶ διαφόρους πειρασμούς, (τοὺς ὁποίους συντομίας χάριν δὲν γράφομεν) καὶ ὁ Θεὸς προγινώσκων τὸ μέλλον, ἐσυγχώρησε νὰ πειράζηται ὁ δοῦλός του. Ἰδοὺ τώρα τὸ τέλος καὶ ἡ ὠφέλεια ἡ ἐκ τῶν πειρασμῶν, πῶς ἠκολούθησεν· ὅτι διωχθεὶς ἐκ τῆς μονῆς τοῦ Γρηγορίου ὁ καλὸς οὗτος Λουκᾶς, πολὺ τὸ ἐλυπήθη, καὶ ποῦ νὰ ὑπάγῃ δὲν ἤξευρε, καὶ τοῦτο συλλογιζόμενος τοῦ ἦλθεν εἰς τοιοῦτος θεϊκὸς λογισμὸς εἰς τὸν νοῦν του· τὸ ἅγιον Ὄρος, (λέγει καθ' ἑαυτὸν) εἶναι εἰς λιμὴν τῆς σωτηρίας τῶν ἀνθρώπων, καὶ ἡσυχάζουν ἐδῶ τόσα πλήθη μοναχῶν, καὶ ἐγὼ μόνος δὲν ἠμπορῶ νὰ καταστα θῶ εἰς κἀνὲν μέρος; δὲν εἶναι ἄλλο τοιοῦτον, παρὰ διὰ τί ἔχω ἐπάνω μου τὴν μιαρὰν σφραγίδα τοῦ διαβόλου, (ἐννοῶν τὴν περιτομὴν) διὰ τοῦτο δὲν δύναμαι νὰ ἡσυχάσω εἰς κανὲν μέρος. καὶ νὰ κάμω κἀμμίαν προκοπήν. Λοιπὸν

(1) Καὶ σήμερον τὸ ἱερὸν κοινόβιον διαπρέπει ἐπ' ἀρετῇ τῶν πατέρων κυβερνᾶται ὑπὸ τοῦ σεβασμίου ἁγίου καθηγουμένου κυρίου Συμεὼν καὶ τοῦ πνευματικοῦ πατρὸς ἁγίου Γέροντος Καλλινίκου. Κ. Χ. Δουκάκης

τοῦτο νὰ κάμῳ ἐγώ, νὰ ὑπάγω νὰ ὁμολογήσω τὸν Χριστὸν παρρησίᾳ, διὰ νὰ ἀποβάλω ἀπὸ τὸν ἑαυτόν μου τὴν διαβολικὴν σφραγίδα, καὶ νὰ ἐκπλύνω τὴν ἁμαρτίαν τῆς ἀρνήσεώς μου, μὲ τὴν χύσιν τοῦ αἵματός μου· τοῦτο θέλει μὲ ἀναπαύσει, τοῦτο θέλει εἶναι ἡ σωτηρία μου. Ταῦτα συλλογισθείς, καὶ καλῶς μελετήσας μετὰ δακρύων ἐντὸς μιᾶς ἐκκλησίας, ἐπῆγεν εἰς τὸν γέροντά του, καὶ τοῦ ἐφανέρωσε τοὺς λογισμοὺς τούτους. Ἐπάσχισεν ἐκεῖνος πολλὰ διὰ νὰ τὸν ἐμποδίσῃ, φοβούμενος τὸ ἄδηλον τῆς ἐκβάσεως, τόσον ὁποῦ τοῦ ἔλεγε, λεῖψαι τέκνον ἀπὸ αὐτὸν τὸν κίνδυνον, καὶ ἐὰν οἱ ἄλλοι δὲν σὲ θέλουν εἰς τὸ μοναστήριον, ἐγὼ στέργω νὰ ἀναχωρήσω μαζί σου, καὶ νὰ ἤμεθα εἰς ὅλην μας τὴν ζωὴν ἀχώριστοι· ἢ ἐὰν θέλῃς, ὑπάγομεν συνοδίαν εἰς κἀνὲν ταξίδιον. Αὐτὰ καὶ ἄλλα πολλὰ εἰπὼν ὁ γέροντάς του, δὲν ἠδυνήθη νὰ τὸν πείσῃ νὰ παραιτηθῇ· ἀλλ' ἀναχωρήσας ἐκεῖθεν, ἐπῆγεν εἰς τὴν σκήτην τῆς ἁγίας Ἄννης, εἰς κάποιον παπᾶ Βησσαρίωνα ὁποῦ εἶχε γνώριμον· καὶ αὐτὸς τὸν ἐδέχθη ὡς πατὴρ φιλόστοργος, μὲ πᾶσαν εὐμένειαν καὶ ἀγάπην, καὶ αὐτὸς τοῦ ἐδιηγήθη καταλεπτῶς τὴν αἰτίαν, διὰ τὴν ὁποίαν τὸν ἐδίωξαν ἀπὸ τοῦ Γρηγορίου, καὶ τὴν ταπεινὴν παρακάλεσιν ὁποῦ ἐκαμεν εἰς ἐκείνους, νὰ μὴ τὸν διώξουν, καὶ ἐκεῖνοι δὲν ἐδυσωπήθησαν, οὐδὲ ἔδειξαν εἰς αὐτὸν ἴχνος φιλανθρωίας, μάλιστα ὁ πρωτεύων, καὶ μὲ ὅλον ὁποῦ τοῦ ἐδιηγήθη ὅλα του τὰ συμβάντα· ἀμὴ ἐσὺ πάτερ τίμιε, λέγει πρὸς τὸν παπᾶ Βησσαρίωνα, ἠξεύρεις τὴν κατάστασίν μου; Ὄχι, τὸν ἀπεκρίθη ἐκεῖνος· ἤξευρε λοιπόν, τοῦ λέγει, ὅτι ἐγὼ ὁ ἄθλιος εἶμαι τουρκευμένος, καὶ καθεξῆς τοῦ ἐφανέρωσε τὴν αἰτίαν τῆς ἀρνήσεώς του, καὶ τὸν σκοπὸν ὁποῦ εἶχε διὰ νὰ μαρτυρήσῃ. Ταῦτα ὁ Ἱερομόναχος ἀκούσας, τοῦ λέγει· ὁ σκοπός σου τέκνον μου εἶναι καλός, ὅμως τὰ περιστατικά σου δὲν συντρέχουν, διὰ νὰ τὸ βάλῃς εἰς πρᾶξιν, ἐπειδὴ εἶσαι νέος πολλά, καὶ ὡραῖος, οἱ δὲ Τοῦρκοι εἶναι μοχθηρότατοι καὶ φαυλότατοι, καθὼς τοὺς ἠξεύρομεν, ὅθεν φοβοῦμαι, μήπως καὶ δὲν ἤθελαν νὰ σὲ θανατώσουν εἰς τοιαύτην ἡλικίαν καὶ ἴσως ἤθελες πέσει εἰς ἄλλον πειρασμόν. Λοιπὸν ἡσύχασε ἐδῶ, καὶ ἡ μετάνοια εἶναι δυνατὴ νὰ σὲ σώσῃ· ἀφ' οὗ δὲ εὐγάλῃς γένεια, σὲ βάνω ἐγὼ εἰς κἀνὲν ἀδελφὸν ἐδῶ εἰς τὴν σκήτην, καὶ διάγῃς θεαρέστως τὴν ζωήν σου καὶ σώζεσαι.

Ταῦτα εἰπόντος τοῦ ἱερομονάχου, ἤρχισεν ὁ εὐλογημένος Λουκᾶς, καὶ τοῦ ἐδιηγήθη ἀπ' ἀρχῆς τοὺς πειρασμοὺς ὅπου ἐδοκίμασεν εἰς τὸ Ὄρος, καὶ πολλὰ συνετρίβη καὶ ἐπόνεσεν ἡ καρδία τοῦ Βησσαρίωνος εἰς τὰ τόσα ὅπου ἔπαθεν ὁ Λουκᾶς, καὶ ἱκανῶς τὸν ἐπαρηγόρησεν, ἀποδείχνων αὐτοῦ τὴν ὠφέλειαν ὅπου προέρχεται ἀπὸ τοὺς

πειρασμοὺς, διὰ τῆς χάριτος τοῦ Χριστοῦ, ὅμως διὰ τὸ μαρτύριον δὲν τοῦ ἔδιδεν γνώμην. Ὁ δὲ Μάρτυς τοῦ εἶπε, «δὲν εἶναι τρόπος, Πάτερ, νὰ σταθῶ πλέον, καὶ ὁ Θεὸς βοηθός· μόνον παρακαλῶ σε, στεῖλέ με εἰς ἓν πνευματικὸν νὰ ἐξομολογηθῶ καὶ νὰ μὲ συμβουλεύσῃ διὰ τὴν σωτηρίαν μου.» Τὸν ἔστειλε λοιπὸν εἰς τὸν πνευματικὸν Παπᾶ Ἀνανίαν, καὶ εἶπε τοὺς λογισμοὺς του μὲ πολλὴν κατάνυξιν καὶ δάκρυα· ὁ δὲ πνευματικός, ἐπῆνεσε μὲν τὴν γνώμην του καὶ τὸν σκοπόν του, τοῦ ἐπαρέστησεν ὅμως καὶ ὅλα τὰ ἐνδεχόμενα ἐναντία, ὡς πρακτικός, καὶ τὰς πολυειδεῖς βασάννους τῶν τυράννων· ἀλλ' ὁ μάρτυς, μὲ πόθον διάπυρον, ἔλεγεν· « ὅλα τὰ ὑποφέρω, Πάτερ τίμιε, μὲ τὴν χάριν τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ. » Ὁ δὲ πνευματικὸς τοῦ λέγει· «πρέπει λοιπὸν νὰ δοκιμασθῇς πρότερον, καὶ νὰ ἑτοιμασθῇς καλῶς μὲ νηστείας, μὲ γονυκλησίας μὲ προσευχάς, καὶ μὲ ἀναγνώσεις.» Ἂς δοκιμασθῶ, ἀποκρίνεται μετὰ χαρᾶς ὁ Λουκᾶς, ἂς δοκιμασθῶ. Ὁ δὲ πνευματικὸς τοῦ λέγει· «γνωρίζεις κἀνὲν ἐδῶ εἰς τὴν σκήτην, » γνωρίζω ἀπεκρίθη τὸν Παπὰ Βησσαρίωνα· σὲ δέχεται τάχα, τὸν ἐρωτᾷ νὰ κάμῃς μαζί του πενῆντα ἡμέρας διὰ νὰ δοκιμασθῇς ; ἐλπίζω λέγει νὰ μὲ δεχθῇ.

Λοιπὸν ὕπαγε, τῷ λέγει, καὶ ἂν σὲ δεχηται, εἰπέ του νὰ ἔλθῃ ἐδῶ, νὰ τοῦ ὁμιλήσω καὶ ἐγώ. Ἐπῆγε παρευθὺς πρὸς τὸν Παπᾶ Βησσαρίωνα, καὶ τοῦ εἶπε τὴν γνώμην τοῦ πνευματικοῦ καὶ τὸν παρεκάλεσε μὲ πολλὰ δάκρυα, διὰ νὰ τὸν δεχθῇ, προβάλων αὐτοῦ τοὺς παρὰ Θεοῦ μισθούς. Σὲ δέχομαι, τοῦ ἀπεκρίθη ὁ Βησσαρίων, πλὴν νὰ λάβω πρότερον τὴν γνώμην τῆς συνοδίας μου, διὰ νὰ μὴ σκανδαλισθοῦν πῶς εἶσαι ἀγένειος· θελω ὅμως νὰ μοὶ φέρῃς καὶ ἔγγραφον ἄδειαν ἀπὸ τὸν γέροντά σου, διὰ μὴ σκανδαλισθῇ καὶ ἐκεῖνος. Τούτων οὕτω γενομένων, ἦλθεν ὁ Παπᾶ Βησσαρίων πρὸς τὸν πνευματικόν, καὶ συνομιλήσαντες οἱ δύω περὶ τῆς διορθώσεως τοῦ νέου, ἔκριναν εὔλογον νὰ τὸν δοκιμάσουν μὲ πολλοὺς κόπους καὶ μεγάλας νηστείας. Λοιπὸν τὸν ἐδιώρισαν ὀκτακοσίας γονυκλισίας ἑκάστην ἡμέραν, καὶ ἄλλας πολλὰς προσευχὰς, καὶ ἡ τροφή του νὰ ἦναι ἄρτος καὶ ὕδωρ μόνον, ἅπαξ τοῦ ἡμερονυκτίου. Ὁ δὲ Λοῦκᾶς μὲ ἄρρητον χαρὰν ἐδέχθη τὸν διορισθέντα κανόνα, καὶ οὕτως ἀγωνιζόμενος, ἡτοιμάζετο καλῶς εἰς τὸ ὑπὲρ Χριστοῦ πάθος, καὶ τὸν ὑπὲρ ἐκείνου θάνατον ἀδιακόπως ἐμελέτα. Καὶ ταῦτα μὲν οὗτος ὁ δὲ μισόκαλος τόσον ἐκινήθη πάλιν καὶ ἐφρίαξεν κατ' αὐτοῦ, ὅπου διὰ τὸν πρὸς αὐτὸν φθόνον, ἐτάραξε τὴν εἰρήνην τῆς ἁγίας ἐκείνης συνοδίας, καὶ ἐὰν Θεὸς δὲν ἤθελεν εὐδοκήσει ταχέως τὴν ὁδόν του εἰς τὸ μαρτύριον, δὲν ἦτο τρόπος νὰ μένῃ ἐκεῖ, ἕως νὰ τελειωθοῦν αἱ πενῆντα ἡμέραι.

Ἀλλ' ὠκονόμησεν ὁ θέλων πάντας σωθῆναι, καὶ ἦτον ἕτοιμος τότε διὰ νὰ φύγῃ κάποιος Νικόλαος, ὅστις εἶχε ναυλομένον καΐκι διὰ νὰ φορτώσῃ πρᾶγμα Ἁγιορείτικον διὰ τὴν Σμύρνην, καὶ ἐπειδὴ ἦτον φίλος πιστὸς τοῦ Παππᾶ Βησσαρίωνος, καὶ ἄλλοτε δὲν εὕρισκον τοιοῦτον ἄνθρωπον, οὐδὲ καΐκι ἄλλο δὲν ἦτο διὰ ἐκεῖνα τὰ μέρη, διὰ τοῦτο δὲν ἐπρόσμεναν νὰ πληρωθῶσιν αἱ πεντήκοντα, ἀλλὰ μετὰ τριάκοντα δύο ἡμέρας τῆς δοκιμασίας ἐκείνης, ἀπεφάσισαν νὰ τὸν στείλουν μὲ τὸν Νικόλαον, καὶ προσκαλεσάμενος αὐτὸν ὁ Βησσαρίων, τοῦ ἐφανέρωσε μυστικῶς τὴν ὑπόθεσιν, καὶ αὐτὸς ὁ καλὸς χριστιανός, εὑρέθη πολλὰ πρόθυμος, διὰ νὰ τὸν πάρῃ καὶ νὰ τὸν ὑπάγῃ εἰς τὴν Μιτυλήνην, ἔπειτα νὰ ὑπάγῃ ἐκεῖνος εἰς τὴν Σμύρνην· ὁμοίως καὶ ὁ Λουκᾶς πολλὰ τὸ ἤθελε νὰ ὑπάγῃ εἰς τὴν Μιτυλήνην, ἠξεύρων τὴν φιλομάρτυρα γνώμην τῶν Μιτυληναίων, ἀπὸ τὸ μαρτύριον τοῦ νεομάρτυρος Θεοδώρου, (ὅτι καὶ ἄνθρωπον πρὸς παρηγορίαν τοῦ ἔβαλαν εἰς τὴν φυλακήν, καὶ κοινωνίαν τῶν ἀχράντων Μυστηρίων τοῦ ἔστειλαν, καὶ καθ' ὅλα τὰ δυνατὰ τὸν ἐβοήθησαν). Μετὰ ταῦτα ἔκαμαν εὐχέλαιον, καὶ ἐκοινώνησε τῶν ἀχράντων Μυστηρίων ὁ νέος διὰ νὰ ὑπάγῃ πρὸς τὴν ποθουμένην ὁδὸν τοῦ μαρτυρίου· ζητεῖ ὅμως καὶ παρακαλεῖ μετὰ δακρύων, ἕνα μὲν νὰ τὸν ἐνδύσῃ τὸ μέγα καὶ ἀγγελικὸν σχῆμα τῶν μοναχῶν ὁ Παππᾶ Βησσαρίων, καὶ ἄλλο, ἂν ἦναι τρόπος νὰ τὸν συνοδεύσῃ πρὸς παρηγορίαν του· μιμούμενος καὶ εἰς τοῦτο τὸν θεῖον Θεόδωρον, ὅστις ἔλαβεν ἐκ τῆς Χίου συνοδίτην καὶ βοηθόν.

Μαθὼν ταῦτα ὁ πνευματικὸς Ἀνανίας, λέγει πρὸς τὸν Βησσαρίωνα, ἐὰν εἶχον ἐγὼ ὑγιεῖς τοὺς πόδας μου, ἐπήγαινα, ἀλλ' ἐπειδὴ ἔχω τοῦτο τὸ ἐμπόδιον, πήγαινε ἡ πανοσιότης σου, βοήθησον τῷ ἀδελφῷ, καὶ θέλεις γείνει μάρτυς τῇ προαιρέσει. Καὶ οὕτως ὁ μὲν πνευματικὸς τὸν ἔκυρε μεγαλόσχημον, (τέλειον μοναχὸν) ὁ δὲ Βησσαρίων βαλὼν μετάνοιαν, ὑπεσχέθη νὰ γένῃ συνοδίτης του· εἶτα ἐλθὼν εἰς τὸν πνευματικόν του πατέρα, καὶ στηριχθεὶς καλῶς ὑπ' αὐτοῦ, ἔλαβε τὴν εὐχήν του. Τότε ἐπῆγε μετὰ τοῦ Λουκᾶ νὰ ἀποχαιρετήσουν τὸ τελευταῖον τὸν πνευματικὸν Παπᾶ Ἀνανίαν, ὁ δὲ λαβὼν τὸν νέον ἀπὸ τὰς τρίχας τῆς κεφαλῆς, εἶπε πρὸς τὸν Βησσαρίωνα (φοβερὸς ὁ λόγος, καὶ τὴν ἐσχάτην ἀνάγκην ἐπιφέρει εἰς τὸν ἀκούσαντα)· Ἰδοὺ ὅπου τὸν παραδίδω εἰς χεῖρας σου, νὰ τὸν ἐπιμεληθῇς ἕως θανάτου, καὶ εὐχηθεὶς ἐπ' αὐτούς, ἀπέλυσεν ἐν εἰρήνῃ· οἱ δὲ τυχόντες ἐκεῖ καὶ τοῦ ἁγίου Δεσπότου πρώην Λακεδαιμονίας, ἔλαβον τὴν εὐλογίαν του· καὶ οὕτως ἀναχωρήσαντες ἦλθον εἰς τὸ Ξηροποτάμι, εἰς τὴν ἑορτὴν τῶν ἁγίων Τεσσαράκοντα, ὅπου καὶ τὸν προρρηθέντα Νικόλαον εὑρόντες ἐβαρκαρίσθησαν εἰς τὸ

καΐκι τῇ δεκάτῃ τοῦ Μαρτίου, καὶ τῇ δεκάτῃ τρίτῃ τοῦ αὐτοῦ ἔφθασαν εἰς τὴν Τένεδον. Ὁ δὲ εὐλογημένος Λουκᾶς, ἀπὸ τὴν πολλὴν προθυμίαν ὁποῦ εἶχεν εἰς τὸ νὰ τελειώσῃ ταχέως τὸν ἀγῶνα τοῦ μαρτυρίου, ἰδὼν τοὺς Τούρκους, ἔλεγεν εἰς τὸν Βησσαρίωνα· «Ἰδοὺ Πάτερ, εἶναι καὶ ἐνταῦθα Τοῦρκοι, τί μὲ ἐμποδίζει νὰ μαρτυρήσω; ἂς τελειώσω καὶ ἐδῶ τὸν ἀγῶνα μου.» Ὦ γνώμης θεοφιλοῦς! ὦ ἀγάπης διαπύρου πρὸς τὸν Χριστόν! Ἰδοὺ λέγει Τοῦρκοι, τί μὲ ἐμποδίζει νὰ λάβω τὸν ποθούμενον θάνατον; ἄλλος εὐνοῦχος τῆς Κανδάκης ὁ Λουκᾶς, ἰδοὺ ὕδωρ τί κωλύει με βαπτησθῆναι; ὅσην προθυμίαν εἶχεν ἐκεῖνος νὰ βαπτισθῇ εἰς τὸ ὕδωρ, τὸ ὁποῖον τῇ ἀληθείᾳ εἶναι καὶ ἐλαφρὸν καὶ εὔκολον, τόσην εἶχε καὶ ὁ Λουκᾶς νὰ βαπτισθῇ μὲ τὸ αἱμά του, τὸ ὁποῖον εἶναι τὸ μεγαλώτατον ἀπὸ ὅλα καὶ δυσκολώτατον· καὶ αὐτὸ μὲν ἐζήτει ὁ Λουκᾶς, δὲν ἐφάνη ὅμως εὔλογον εἰς τὸν Βησσαρίωνα νὰ μαρτυρήσῃ ἐκεῖ, ἕνα μὲν διατὶ ἦτον ἐκεῖ τότε πλῆθος ἀγρίων σεφερλίδων, καὶ ἄλλο, διὰ νὰ μὴν εὕγῃ ἀπὸ τὴν ἀπόφασιν τῶν πατέρων. Ὅθεν ἀναχωρήσας ἐκεῖθεν μετὰ δύο ἡμέρας, ἦλθον εἰς τὰ Μοσχονήσια εἰς τὰς δεκαπέντε τοῦ Μαρτίου ἐν ἑσπέρᾳ Σαββάτου, τὸ δὲ πρωΐ ἐκοινώνησαν τῶν ἀχράντων Μυστηρίων, καὶ τὴν Δευτέραν καὶ τὴν Τρίτην ἡσύχασαν εἰς τὸ ἐκεῖ μοναστήριον τοῦ προφήτου Ἠλιοῦ· καὶ ἐκεῖ ποιήσαντες εὐχαίλαιον ἐκοινώνησαν πάλιν τῶν ἀχράντων Μυστυρίων. Ἐκ τοῦ μοναστηρίου δὲ ἦλθον εἰς τὰ Μοσχονήσια εἴς τινα εὐλογημένον Χριστιστιανὸν Χατζῆ Ἀνδρέαν, ὅστις τοὺς ἐδέχθη ὡς ἀνθρώπους Θεοῦ, καὶ μεγάλην περιποίησιν τοὺς ἔκαμεν ἐκεῖθεν φυγόντες ἦλθον εἰς τὴν Μιτυλήνην ὁμοῦ καὶ ὁ Νικόλαος, καὶ ἐξῆλθον εἰς ἓν χωρίον Πάμφυλα καλούμενον, ἕως μίαν ὥραν μακρὰν τῆς Νήσου.

Ἐξελθόντες δὲ τοῦ πλοίου, ἔβαλε μετάνοιαν ὁ Λουκᾶς εἰς τοὺς ναύτας, καὶ τοὺς εἶπε τρεῖς, «συγχωρήσατέ μοι ἀδελφοί, καὶ ὁ Θεός συγχωρήσοι σας·» ἔπειτα πίπτει εἰς τὴν γῆν μετὰ πολλῆς ταπεινώσεως, καὶ ἀσπάζεται τοὺς πόδας τοῦ ἱερομονάχου Βησσαρίωνος, καὶ κρατῶν αὐτοὺς ὥραν ἱκανὴν τοὺς ἐκατάβρεχε μετὰ δακρύων, λέγων, «πόδες ἅγιοι, ὁποῦ δι' ἐμὲ τὸν ἁμαρτολὸν ἐκοπιάσατε, ὁ Θεὸς νὰ σᾶς πληρώσῃ τοὺς κόπους σας. Πάτερ τίμιε, ὁποῦ διὰ τὴν ἐμὴν ἀγάπην ἄφησες τὴν ἡσυχίαν σου καὶ τὴν συνοδίαν σου, ὁ Χριστὸς νὰ σοὶ ἀποδώσῃ ἐπαξίως τοὺς μισθοὺς εἰς τὴν βασιλείαν του·» ἔπειτα τὸν λέγει, «ἅγιε γέροντα, ἐνόμιζα πῶς ἐρχόμενος ἐδῶ, θέλω δειλιάσει, ἀλλ' εὐλογητὸς ὁ Θεός, ὅλον τὸ ἐναντίον ἔγινεν, ὅτι πατήσας εἰς τὴν γῆν τῆς Μιτυλήνης, ἐνεπλήσθην ἀπὸ τόσην χαρὰν καὶ ἀγαλλίασιν ἡ ψυχή μου, ὁποῦ μὲ βιάζει, καὶ διψῶ καὶ ἐπιθυμῶ, πότε νὰ φθάσω εἰς τὸ ποθούμενον στάδιον τοῦ μαρτυρίου.» Ὁ δὲ τὸν ἐνου-

θέτησε καλῶς νὰ μὴ φοβῆται, ἀλλὰ νὰ ἔχῃ ὅλην του τὴν ἐλπίδα εἰς τὸν Θεόν, καὶ τελείως εἰς τὴν ἐδικήν του δύναμιν νὰ μὴν ἐλπίζῃ, καὶ ὅταν σὺν Θεῷ τελειώσῃ τὸν καλὸν ἀγῶνα τοῦ μαρτυρίου, νὰ πρεσβεύῃ καὶ ὑπὲρ τῆς ἐκείνου σωτηρίας. Μετὰ ταῦτα ἤρχισαν τὴν ὁδὸν εἰς τὸ χωρίον. ὅτι ἦτον μακρὰν ἀπὸ τὴν θάλασσαν, ἕως ἓν τέταρτον τῆς ὥρας. Εἰς δὲ τὴν ὁδὸν ἀπαντήσαντες ἕνα ζευγᾶν, τὸν ἠρώτησαν, ἐὰν ἦναι Τοῦρκοι εἰς τὸ χωρίον ἐκεῖνο, καὶ μαθόντες παρ' αὐτοῦ, ὅτι δὲν εἶναι ἦλθον χαίροντες, καὶ ἀμέσως ἐπῆγαν εἰς τὴν ἐκκλησίαν. Ἐκεῖ ἦλθε καὶ ὁ ὑποεφημέριος Γρηγόριος ὀνόματι, καὶ ἐρωτῶν αὐτοὺς πόθεν ἦλθον, καὶ τί ζητοῦν, τῷ εἶπον, ὅτι εἶναι διὰ τὸ ἅγιον Ὄρος· ἐν τοσούτῳ ἔφθασε καὶ ὁ ἐφημέριος Παρθένιος τὸ ὄνομα ἀπὸ τὴν χώραν, καὶ μετὰ πολλῆς περιποιήσεως τοὺς ἐχαιρέτισε, μαθὼν δὲ πῶς εἶναι διὰ τὸ ἅγιον Ὄρος, τοὺς ἐρωτοῦσε περὶ αὐτοῦ, ἐπειδὴ εἶχε κάμει ἐκεῖ πρότερον, καὶ εἶχε πολλὴν κλίσιν καὶ ἀγάπην. Ἐκεῖ γυρίζει καὶ βλέπει τὴν εἰκόνα τῆς ἁγίας Βαρβάρας ὁ Λουκᾶς, καὶ λέγει εἰς τὸν συνοδίτην του, βλέπεις τὴν ἁγίαν Βαρβάραν πῶς τὴν ἐδυνάμωσεν ὁ Κύριος, καὶ ἐμαρτύρησε διὰ τὴν ἀγάπην του, καὶ ὑπέμεινε τόσα πικρὰ βάσανα, ὅπου ἦτο γυναῖκα; Τοῦτο ἀκούσας ὁ ἐφημέριος, θεόθεν κινηθείς, λέγει, καὶ ὄχι μόνον τότε ἐδυνάμωνεν ὁ Θεὸς παραδόξως τοὺς μάρτυρας, ἀλλὰ καὶ τώρα εἰς τὰς ἡμέρας μας ὀλίγα ἔτη εἶναι ὅπου ἐμαρτύρησεν ἐδῶ ὁ ἅγιος Θεόδωρος· καὶ ἀρξάμενος τοὺς ἐδιηγήθη μὲ πόθον πολὺν καὶ κατάνυξιν, ὅλα του τὰ μαρτύρια· τόσον ὅπου καὶ οἱ τρεῖς ἐκατανύχθησαν, καὶ μὲ χαρμόσυνα δάκρυα ἐδόξασαν τὸν Θεόν.

Μετὰ ταῦτα ἀνεχώρησεν ὁ ἐφημέριος, οἱ δὲ ἔμειναν ἐκεῖ νὰ ἀναγνώσουν τὴν ἑσπερινὴν ἀκολουθίαν. Τότε λέγει ὁ Λουκᾶς, βλέπεις ἀγιέ μου γέροντα, πῶς εἶναι θέλημα τοῦ Κυρίου διὰ νὰ μαρτυρήσω; ηὕραμεν Ἐκκλησίαν τῆς ἁγίας Βαρβάρας, ἥτις εἶναι μάρτυς μᾶς ἐδιηγήθη ὁ ἐφημέριος, χωρὶς νὰ μᾶς ἠξεύρῃ, τὸ μαρτύριον τοῦ ἁγίου Θεοδώρου, ἀπὸ τὸ ὁποῖον τόσον ἄναψεν ἡ καρδία μου, ὅπου δὲν δύναμαι νὰ ὑπομένω πλέον. Λοιπὸν αὐτὰ καὶ τὰ δύω εἶναι καλὰ σημεῖα εἰς τὸν σκοπόν μας· μόνον νὰ κοινωνήσωμεν, καὶ νὰ πηγαίνωμεν χωρὶς ἀργοπορίαν. Εἰς δὲ τὴν ἑξῆς ἡμέραν ἤγουν τὴν Πέμπτην, ἐζήτησαν καὶ ἔψαλαν οἱ ἐφημέριοι εὐχέλαιον, καὶ μίαν παράκλησιν, καὶ τὴν νύκτα ἐκείνην ἐπέρασαν ἄϋπνοι προσευχόμενοι, πρὸς ἑτοιμασίαν τῆς ἱερᾶς Κοινωνίας, εἰς τὸ κελλίον τοῦ Παππᾶ Παρθενίου, ἔπειτα ἐξομογηθεὶς ὁ Λουκᾶς μετὰ κατανύξεως καὶ πολλῶν δακρύων λεπτομερῶς τὰ ὅσα ἥμαρτεν ὡς ἄνθρωπος, ἐζήτησε καὶ τὸν ἐσταύρωσεν ὁ πνευματικὸς μὲ τὴν ἁγίαν Λόγχην, οἱ δὲ ὀφθαλμοί του ἐφαίνοντο ὡς μία βρύσις ἀένναος τῶν δακρύων·

καὶ οὕτω δακρυρροῶν, λέγει. «Γέροντά μου δὲν μὲ λυπεῖσαι;» Τί θέλεις; τί ζητεῖς παρ' ἐμοῦ; τοῦ λέγει ἐκεῖνος· πολλοὺς λογισμοὺς μοῦ ἔφερεν ὁ ἐχθρός, ἀπεκρίθη, οἱ ὁποῖοι ὡς φοβερὰ κύματα ταράττουσι τὴν διάνοιάν μου, καὶ ἄλλος μοῦ λέγει δὲν λυπεῖσαι τὴν νεότητά σου, πῶς διὰ ματαίας ἐλπίδος χάνεις τὴν ζωήν σου; ἄλλος μοῦ παρασταίνει, ὅτι ὅλα αὐτὰ ὅπου σοῦ λέγουν εἶναι ψευδῆ, καὶ οὔτε μάρτυρες εἶναι, οὔτε ἀνάστασις, οὔτε κρίσις καὶ ἀνταπόδοσις. Καὶ ταῦτα εἰπὼν, ἔπεσεν εἰς τοὺς πόδας του, παρακαλῶν νὰ τοῦ ἀναγνώσῃ ὅ,τι τὸν φωτίσῃ ὁ Θεός, πρὸς ἀποφυγὴν τῶν βλασφήμων ἐκείνων λογισμῶν· ὅθεν ἀνέγνωσε τοὺς ἐξορκισμοὺς τοῦ μεγάλου Βασιλείου, τοῦ θείου Χρυσοστόμου, καὶ ἄλλας εὐχάς· ἔφθασε δὲ ὁ καιρὸς τῆς προηγιασμένης, καὶ ἡ ὥρα, ἐν ᾗ ἔμελλον νὰ κοινωνήσουν, καὶ βαλόντος μετάνοιαν τοῦ Λουκᾶ εἰς τοὺς χριστιανοὺς νὰ λάβῃ συγχώρησιν κατὰ τὴν συνήθεια, παράδοξον πρᾶγμα εἶδον ὅλοι ὅπου ποτὲ εἰς ἄνθρωπον δὲν εἶδον· τὸ ἔδαφος τῆς γῆς ἐβράχη ἀπὸ τὰ δάκρυά του. Μετὰ δὲ τὴν μετάληψιν τῶν θείων μυστηρίων, καὶ τὴν ἀπόλυσιν, τὸν ἐρωτᾷ ὁ ἀδελφὸς πῶς ἔχεις τέκνον ἀπὸ τοὺς λογισμούς; καλῶς ἔχω ἀπεκρίθη· δοξασμένος ὁ Θεὸς εὐθὺς μετὰ τὴν ἁγίαν κοινωνίαν, διεσκορπίσθησαν καὶ ἠφανίσθησαν ὅλοι, καὶ τώρα εἶναι ἥσυχος ὁ νοῦς μου, μόνον νὰ πηγαίνωμεν εἰς τὴν ὑπηρεσίαν μας τὸ συντομώτερον. Ἔπειτα ἦλθον καὶ οἱ δύο εἰς τοῦ ἐφημερίου τὸ κελλίον, καὶ ἐζήτησε ὁ Λουκᾶς νὰ γευθοῦν ὀλίγον ἄρτον, καὶ νὰ πηγαίνουν εἰς τὴν ὁδόν των· ἐζήτησε δὲ καὶ ὀλίγον οἶνον νὰ πίουν, ὅτι ἦτο πολλὰ ἀτονισμένος ἀπὸ τὴν νηστείαν καὶ ἀπὸ τοὺς κόπους, καὶ κατάξηρος ἀπὸ τὴν ἀένναον χύσιν τῶν δακρύων· πλὴν ὁ κυρίως σκοπός του δὲν ἦτο διὰ νὰ πίῃ οἶνον νὰ δυναμωθῇ μὲ αὐτό, ἀλλὰ διατί ἐμελέτα κατὰ νοῦν τὸ σωτήριον πάθος τοῦ Χριστοῦ, τὸ ὁποῖον ἐπῆγαινε νὰ λάβῃ, διὰ τοῦτο ἠθέλησε νὰ κάμῃ ὁ μακάριος, τὸ ἴδιον ἐκεῖνο ὅπου ἔκαμεν εἰς τοὺς μαθητάς του, ὁ Ἰησοῦς Χριστός, κρατῶν εἰς τὰς χεῖράς του τὸ ποτήριον· διότι ὅταν ὁ Παρθένιος ἔφερε τὸν οἶνον εἰς τὴν τράπεζαν, ἔλαβεν ὁ Λουκᾶς τὸ ποτήριον εἰς τὴν δεξιάν του, καὶ εἶπεν εἰς τοὺς ἄλλους δύω, πῶς τὸ εἶπεν ὁ Χριστὸς εἰς τοὺς μαθητάς του εἰς τὸν Δεῖπνον τὸν μυστικόν; Τοῦ τὸ ἐνθύμησαν ἐκεῖνοι «οὐκ ἔτι οὐ »μὴ πίω ἐκ τοῦ γεννήματος τῆς ἀμπέλου, ἕως τῆς ἡμέρας ἐκείνης, »ὅταν αὐτὸ πίνω καινὸν ἐν τῇ Βασιλείᾳ τῶν οὐρανῶν.» Ἂς γνωρίσῃ καθεὶς ἀπὸ τοῦτο μὲ ποίαν διάθεσιν, ἢ μᾶλλον εἰπεῖν μὲ ποίους θεϊκοὺς λογισμοὺς ἔφαγε καὶ ἔπιε τὸν οἶνον.

Εὐθὺς μετὰ τὸ γεῦμα, νά, καὶ ἔρχεται ὁ παρεφημέριος Γρηγόριος καὶ λέγει, ἐμάθετε τί ἔγινεν εἰς τὸ φρούριον; ὄχι ἀπεκρίθησαν, εἰπέμας τί ἔγινεν; ἔφυγε, λέγει, τὸ Κουτσουμέλι μὲ τὴν μητέρα του,

καὶ μὲ τὰς τρεῖς ἀδελφάς του, ὅλοι ὁμοῦ ὀκτὼ ψυχαί, καὶ δὲν γνωρίζει τις ποῦ ὑπάγουν. Ὁ δὲ Λουκᾶς ἐρωτήσας καὶ μαθών, ὅ,τι αὐτοὶ οἱ φυγάδες ἦσαν τοῦρκοι, καὶ ὑπάγουν νὰ γείνουν χριστιανοί, ἐχάρη ὑπερβολικά, καὶ τὸν Θεὸν ἐδόξασε, καὶ ἡ ὑπερβολὴ τῆς χαρᾶς τὸν ἐβίαζε νὰ ὑπάγῃ συντομώτερον εἰς τὸν ὑπὲρ Χριστοῦ θάνατον· ὅθεν ἐγείρεται παρευθύς, καὶ ἐκδύεται τὰ μοναχικὰ ἱμάτια, διὰ νὰ ἐνδυθῇ τὰ κοσμικά, (μὲ τὰ ὁποῖα ἔμελλε νὰ παρρησιασθῇ) καὶ πρῶτον μὲν ἔβαλε κατάσαρκα τὸ παραμάντι τὸ καλογερικόν, ἔπειτα τοῦ ἐφόρεσεν ὁ Παρθένιος σάββανον ἁγιοταφίτικον, καὶ μὲ τὸ ἔλαιον τοῦ ἁγίου Τάφου ἐσχημάτισε σταυρὸν εἰς τὴν κεφαλήν του καὶ εἰς τὸ μέτωπον, καὶ μέσα εἰς τὰς τρίχας τῆς κεφαλῆς του, ἔδεσεν ἓν τεμάχιον αἱματωμένον ἀπὸ τὸ ὑποκάμισον τοῦ ἁγίου νεομάρτυρος Θεοδώρου, ἔπειτα τὸν ἔνδυσε καὶ τὰ ἄλλα ροῦχα. Καὶ ἐλθόντες οἱ τρεῖς ὁμοῦ εἰς τὸν ναὸν τῆς ἀθληφόρου Βαρβάρας, ἔψαλλον μετὰ κατανύξεως καὶ δακρύων πολλῶν, παράκλησιν πρὸς τὴν μάρτυρα, αἰτοῦντες ὑπὲρ τοῦ νέου μάρτυρος Λουκᾶ, τὴν θείαν αὐτῆς ἀντίληψιν καὶ βοήθειαν· εἶτα ἠσπάσαντο ἀλλήλους· ὁ δὲ εὐλογημένος Λουκᾶς δὲν εὐχαριστήθη εἰς μόνον τὸν ἀσπασμὸν τοῦ προσώπου, ἀλλὰ πεσὼν εἰς τὴν γῆν, ἠσπάζετο μετὰ δακρύων τοὺς πόδας τῶν ἱερέων, καὶ μάλιστα τοῦ γέροντός του Βησσαρίωνος, λέγων αὐτῷ· «εὐχαριστῶ σοι Πάτερ,διὰ τοὺς πολλοὺς κόπους ὅπου ἔλαβες δι' ἐμέ»,πρὸς δὲ τὸν Παρθένιον ἔλεγεν, «εὐχαριστῶ σοὶ διὰ τὴν ἀγάπην ἣν ἔδειξας εἰς ἡμᾶς, καὶ δι' ὅλα ἐκεῖνα ὅπου μὲ ἐπαρηγόρησας, καὶ μὲ ἐστήριξας εἰς τὸν προκείμενον ἀγῶνα.» Καὶ ὁ μὲν ἀθλητὴς τοῦ Χριστοῦ Λουκᾶς ταπεινούμενος, ἔλεγε ταῦτα πρὸς τοὺς ἱερεῖς, ἐκεῖνοι ὡς τι εἴδους λόγια ἔλεγον πρὸς αὐτόν ; Ὢ καὶ τίς νὰ ἤκουσεν τὰ λόγιά των , καὶ νὰ ἔβλεπεν ἐκείνας τὰς πηγὰς τῶν δακρύων των, καὶ νὰ μὴ συλλυπηθῇ, καὶ νὰ δείξῃ καὶ αὐτὸς τοὺς ὀφθαλμούς του, δύω δακρυρροούσας πηγάς ! «Παῦσε τέκνον» τὸν ἔλεγον «παῦσε ἀδελφέ, τί λέγεις; ἡμεῖς οἱ ἁμαρτωλοὶ ἔχομεν χρέος νὰ σὲ ἀγαπῶμεν, ὅτι ὑπερηγάπησας τὸν Χριστόν, καὶ θυσιάζεις ὑπὲρ αὐτοῦ ὅλον τὸν ἑαυτόν σου, μὴ ζητῇς παρ' ἡμῶν συγχώρησιν σὺ μᾶλλον συγχώρησον ἡμῖν τοῖς ἁμαρτωλοῖς.» ὄχι ἀδελφοὶ ἔλεγεν ὁ Λουκᾶς,«ἐγὼ εἶμαι ἁμαρτωλὸς καὶ ζητῶ συγχώρησιν. » Καὶ ἐν τοσούτῳ ἔφθασεν καὶ ὁ ἄλλος ἐφημέριος, καὶ ἐκίνησαν ὁμοῦ καὶ οἱ τέσσαρες εἰς τὴν ὁδὸν τοῦ φρουρίου, καὶ τοὺς ἐσυνώδευσαν οἱ ἐφημέριοι ἕως εἰς μίαν ἐκκλησίαν λεγομένη Παναγία Λευκολαῖμι· καὶ ἐκεῖ μείναντες οἱ δύω μόνοι εἰσῆλθον εἰς τὴν ἐκκλησίαν, καὶ ἔψαλλον παράκλησιν, καὶ πάλιν ἐκίνησαν πρὸς τὸ φρούριον, ὁ μάρτυς προπορευόμενος ἕως ἓν μίλλιον μακρὰν, καὶ ὁ Βησσαρίων ἀκολουθῶν ὄπισθεν. Ἀφ' οὗ

δὲ διῆλθε διάστημά τι ὁδοῦ ὁ μάρτυς, ἐπόνεσεν ἡ καρδία του διὰ τὸν ἀκολουθοῦντα ἀδελφόν, ὅτι καὶ πρὸ ὀλίγου μετὰ πόνου πολλοῦ καὶ συντριβῆς καὶ δακρύων ἀπεχωρίσθησαν οἱ εὐλογημένοι, ὅθεν ἐκάθισε καὶ τὸν ἐπρόσμενεν· ἔτυχεν ὅμως νὰ φθάσῃ τὸν ἀδελφὸν εἰς τοῦρκος, καὶ νὰ πηγαίνουν ὁμοῦ, καὶ διὰ τοῦτο, ἂν καὶ ἐστοχάσθη, ὅτι κάποιαν χρείαν ἔχει, καὶ διὰ τοῦτο πλὴν δὲν τοῦ ὡμίλησε τελείως διὰ τὴν περιέργειαν τοῦ ἀγαρηνοῦ, ἀλλ' ἐπέρασεν ἐμπρός. Ὁ δὲ Λουκᾶς ἀφ' οὗ ἐξεμάκρυνε ὀλίγον, τοῦ ἐφώναξε, «γέροντα στάσου·» καὶ ἀπὸ τοῦτο ἐννόησεν ὁ ἀγαρηνὸς πῶς ἦσαν συνοδοιπόροι· φθάσας δὲ ὁ μάρτυς, λέγει πρὸς αὐτόν, «ἂς ἔμβωμεν εἰς τοῦτον τὸν περιφραγμένον τόπον, νὰ κάμωμεν τὸν τελευταῖον ἐν Χριστῷ ἀσπασμὸν καὶ τοιουτοτρόπως νὰ χωρισθῶμεν.» Τούτου γενομένου ἐστήριξε, πάλιν ὁ γέρων τὸν ὑποτακτικὸν μὲ ὅσα ἦτο χρεία καὶ οὕτω ἀπεχωρίσθησαν.

Ἀφοῦ δὲ παρῆλθεν ὀλίγον διάστημα, ἐγύρισε πάλιν καὶ τοῦ λέγει, «νὰ γράψῃς Γέροντα εἰς τὴν μητέρα μου νὰ τὴν παρηγορήσῃς, νὰ μὴ λυπῆται πλέον διὰ ἐμέ, καὶ νὰ προσκυνήσῃς ἐκ μέρους μου τὸν πνευματικόν μου πατέρα, καὶ τὸν Δεσπότην, καὶ ὅλους τοὺς ἀδελφούς.» Ταῦτα εἰπὼν ἐκίνησε καὶ ἐπήγενε τὴν ὁδόν του. Ὁ δὲ ἀδελφὸς ἔμεινεν ὀπίσω, ἕως μίαν ὥραν, ἕως ὁποῦ νὰ παρρησιασθῇ ὁ μάρτυς εἰς τὸ κριτήριον· ἐλθὼν δὲ ἔπειτα εἰς τὴν χώραν, ἠρώτα νὰ μάθῃ τὸ Διονυσιάτικον μετόχι. Τὴν ὥραν ἐκείνην νὰ καὶ ἔρχεται δρομαῖος ὁ μάρτυς, καὶ διὰ νὰ μὴ δώσῃ ὑπόνοιαν εἰς τοὺς παρευρεθέντας, εἶπε πρὸς τὸν γέροντα μὲ σοβαρότητα, «Ἀββᾶ, πόθεν ἔρχεσαι»; ὁ δὲ Ἀββᾶς ἀπεκρίθη, ἀπὸ τὸ ἅγιον Ὄρος· καὶ ἔχεις πολλὰς ἡμέρας ὁποῦ ἦλθες; ἀπεκρίθη πάλιν ἐκεῖνος, τρεῖς ἡμέρας· καὶ ὁ μάρτυς ἔχω νὰ σὲ εἰπῶ, καὶ ἐλθόντες εἰς παράμερον τόπον καὶ λέγει μὲ συντριβὴν τῆς καρδίας του· «Γέροντα, τὸ πῦρ τοῦ Χριστοῦ, δὲν ἤναψε· τί εἶναι τοῦτο; ποία τάχα νὰ ἦναι ἡ αἰτία; τὸν ἐρωτᾷ ὁ Γέροντας· πῶς ἔκαμες; μὲ ποῖον τρόπον ἐμεταχειρίσθης τὴν ἀρχήν; ἐπῆγα, λέγει, εἰς τὸν Ναζὴρ Ἀγᾶν, καὶ εἶπον πρὸς αὐτόν, ἐγὼ ἠγόρασα μίαν σφραγίδα διὰ μάλαγμα, ἔπειτα τὴν ἐδοκίμασα καὶ εἶναι χαλκίνη, παρακαλῶ δός μοι φετφᾶν, διὰ νὰ ὑπάγω νὰ δικασθῶ μὲ τὸν ἄνθρωπον ὁποῦ μὲ ἠπάτησε· καὶ αὐτὸς μὲ εἶπε. φέρε τὸν ἄνθρωπον ἐδῶ νὰ κριθῆτε. Δὲν ἔρχεται, τὸν ἀπεκρίθην ἐγώ· ἐκεῖνος λέγει, πάρε ἕναν κολινζῆν νὰ τὸν φέρῃ· ἐγὼ δὲ τοῦ εἶπον, δὲν θέλω νὰ κριθῶ ἐδῶ, ἀλλὰ εἰς τὸν Κατήν· καὶ αὐτὸς ὀργισθεὶς, ἐπῆρε τὸ τζιμποῦκι νὰ μὲ κτυπήσῃ, καὶ ἀνεχώρησα, χωρὶς νὰ τοῦ εἰπῶ ἄλλον λόγον.» Ταῦτα ἀκούσας ὁ Ἀδελφὸς τοῦ εἶπεν· «ἀχ! δὲν ἐμεταχειρίσθης τὸ πρᾶγμα καλῶς; ὁ Ναζίρης δὲν δίδει φετφᾶν, ἀλλὰ τὸν δίδει ὁ Μουφτής.» Πρὸς ταῦτα πολλὰ ἐλυπήθη ὁ Λουκᾶς, καὶ

τώρα τοῦ λέγει, «τί μὲ συμβουλεύεις, πάτερ, νὰ κάμω;» ὅτι σὲ φωτίσῃ ὁ Κύριος κάμε, τοῦ ἀπεκρίθη ἐκεῖνος· εἰπέ μοι, τοῦ λέγει πάλιν, ἕνα λόγον καὶ ἡ ἁγιωσύνη σου, σοῦ φαίνεται καλὸν νὰ δοκιμάσωμεν ἀκόμη ὀλίγον καιρόν, μήπως δὲν δυνηθῶ νὰ βαστάξω ἕως τέλους;

Ὁ λόγος οὗτος εἰσῆλθε μάχαιρα δίστομος εἰς τὴν καρδίαν τοῦ Γέροντος, ὅτι τοῦ ἐφάνη σημεῖον δειλίας, καὶ στενοχωρημένος πολλὰ, δὲν ἤξευρε τί νὰ τοῦ ἀποφασίσῃ· ἀλλὰ θεόθεν φωτισθεὶς τοῦ λέγει, «ὁ Χριστὸς ὁποῦ ἵσταται ἐπὶ τῆς κεφαλῆς σου τὴν ὥραν ταύτην, ὅ,τι σὲ φωτίσει, καὶ ὅτι σὲ εἰπεῖ νοερῶς ἐκεῖνο κάμε». Παράδοξος ἐφάνη ὁ λόγος οὗτος εἰς τὸν μάρτυρα, ἀλλὰ καὶ πολλὰ ἐνεργητικὸς καὶ δραστήριος, καὶ τὸν βλέπεις, λέγει, τὸν Χριστὸν πῶς ἵσταται ἄνω τῆς κεφαλῆς μου; Ὁ ἀδελφὸς ναί, τὸν βλέπω, λέγει ὁποῦ ἵστατε ἐπάνωθεν σου, καὶ σὺν αὐτῷ ὅλα τὰ τάγματα τῶν ἁγίων Ἀγγέλων, ὁ χορὸς τῶν Ἀποστόλων, καὶ τὰ πολυάριθμα πλήθη τῶν ἁγίων μαρτύρων καὶ ὅλοι αὐτοὶ προσμένουσι νὰ κάμῃς ἐσὺ τὴν ἀρχὴν, καὶ ἐκεῖνοι νὰ φέρουν τὸ τέλος. Καὶ λοιπὸν λέγει, ὁ μάρτυς ὡς ἐνθουσιῶν, ὅταν ὁ Χριστὸς εἶναι μαζύ μου, καὶ εἰς τὴν βοήθειάν μου εἶμαι ἕτοιμος, τί χάνω τὸν καιρόν; εὐλόγησόν με, καὶ σταύρωσόν με, καὶ τὴν δεξιὰν αὐτοῦ ἀσπασθείς, ἐχάθη ὡς ἀστραπὴ ἀπὸ τοὺς ὀφθαλμούς του. Καὶ εὐθὺς εὑρέθη ἐπάνω εἰς τὸν Μεκκεμέ· τὴν ὥραν ἐκείνην εὑρέθησαν ἐκεῖ καὶ οἱ κολιντζίδες τοῦ Καζίρη· ὁ δὲ μάρτυς εἶπε πρὸς ἕνα ἀπὸ ἐκείνους, «ἀδελφέ, στοχάζομαι πῶς εἶσαι χριστιανός·» ναὶ τοῦ λέγει «χριστιανὸς εἶμαι»· οἱ δὲ ἄλλοι κολιντζίδες τοῦ εἶπον, «ψεύματα, μπρέ, δὲν εἶναι χριστιανός». ἐγὼ τὸν γνωρίζω, λέγει ὁ μάρτυς ἀπὸ τὸν χαρακτῆρα τοῦ προσώπου του· (ὁ γὰρ Ἐφημέριος τοῦ χωρίου Παρθένιος εἶχε τοῦ εἰπεῖ τὰ χαρακτηριστικά του καὶ τὸ ὄνομα του) δός μοι ἀδελφέ μου, τοῦ λέγει, ὀλίγον ὕδωρ, καὶ λαβὼν τὸ ὕδωρ ἐκάθισε καὶ ἔπιε καὶ εὐχαριστήσας τὸν Θεὸν τοῦ εἶπεν, «ὁ Θεὸς νὰ σοῦ τὸ πληρώσῃ ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν Οὐρανῶν». Καὶ εὐθὺς παρουσιασθεὶς εἰς τὸν Κριτὴν, λέγει πρὸς αὐτὸν μεγάλῃ τῇ φωνῇ· «εἶναι δίκαιον νὰ μὲ γελάσουν παιδὶ ὡς ἐμέ;» ὁ Κριτὴς ἐρωτᾷ, «τίς σέ ἐγέλασεν;» ἐπεκρίθη ὁ μάρτυς, «εἰς μὲ ἐγέλασε, δίδων μοι μίαν σφραγίδα» (ἐννόει τῆς σαρκὸς τὴν περιτομήν). Ὁ δὲ Κριτὴς ἀγνοῶν τὸ πλάσμα, ἐζήτει νὰ ἴδῃ τὴν σφραγίδα· δὲν χάνει καιρὸν ὁ μάρτυς, ἀλλὰ νομίζων δόξαν του, τὴν ὑπὲρ Χριστοῦ αἰσχύνην, ἐσχηματίζετο παρευθὺς πῶς ἀνοίγει τὸ φόρεμά του, διὰ νὰ δείξῃ τάχα τὴν σφραγίδα, καὶ ἐκεῖνοι ἐπερίμενον νὰ τὴν ἰδοῦν, ἀλλ' ὅταν τὸ ἐννόησαν κατησχύνθησαν, καὶ ἐφώναξαν, «τί θέλεις νὰ κάμῃς; στάσου, στάσου». Τότε λαβὼν ὁ μάρτυς τὸν λόγον, λέγει· «ἐγὼ μειράκιον ὢν, δεκατριῶν ἐτῶν, ἠπατήθην ἀπὸ ὑμᾶς καὶ

ἦλθον εἰς τὴν θρησκείαν σας, μὴ διακρίνων ἀκόμη τὴν ἀλήθειαν ἀπὸ τὸ ψεῦδος, καὶ ἔμεινα εἰς τὴν ἀπάτην τῆς θρησκείας σας ὀλίγον καιρόν, μὲ τὸ νὰ ἤμουν παιδίον ἀνήλικον, ἀφ' οὗ δὲ ἦλθον εἰς ἡλικίαν, ἐγνώρισα, ὅτι ἡ θρησκεία σας δὲν εἶναι ἀληθινή, ἀλλὰ ψεύτικη· καὶ αὐτὸν ὁποῦ λέγετε προφήτην, δὲν εἶναι προφήτης, ἀλλὰ ἕνας ἀπατεὼν καὶ μυθολόγος, καὶ σᾶς ἠπάτησεν ὅλους καὶ τὸν ἐπιστεύσατε. Πληροφορηθεὶς λοιπὸν καλῶς, ὅτι ἡ θρησκεία σας εἶνε σκότος, τὴν ἀρνοῦμαι ἔμπροσθέν σας, καὶ ὁμολογῶ τὴν προτέραν μου πίστιν τὴν χριστιανικήν, ἡ ὁποία εἶναι φῶς ἀληθινόν· πιστεύω καὶ προσκυνῶ διὰ Θεὸν ἀληθινόν, τὸν Κύριόν μου Ἰησοῦν Χριστόν, ὅστις μέλλει νὰ κρίνῃ ὅλον τὸν κόσμον, ζῶντας καὶ νεκρούς, καὶ νὰ ἀποδώσῃ ἑκάστῳ κατὰ τὰ ἔργα αὐτοῦ, τὸν ὁποῖον ἂν δὲν πιστεύσητε καὶ ὑμεῖς, καθὼς καὶ ἐγὼ τὸν πιστεύω, μέλλετε νὰ κολασθῆτε ὅλοι». Πρὸς ταῦτα τίς δὲν τοῦ ἀπεκρίθη.

Ὁ δὲ Κριτής τὸν ἠρώτησε, «μπρέ, πόθεν εἶσαι;» «ἀπ' ἐδῶ ἐντόπιος», ἀπεκρίθη ὁ μάρτυς· «καὶ ποῦ ἤσουν ἕως τώρα;» ὁ μάρτυς, «εἰς τὴν Ρωσσίαν». Λέγει ὁ Κατῆς, πῶς δὲν ἔμενες ἐκεῖ:» Ὁ μάρτυς, «ἔτσι μᾶς προστάζουν τὰ βιβλία μας, ἐκεῖ ὁποῦ ἀρνηθῇ τίς τὴν πίστιν του, ἐκεῖ πάλιν νὰ τὴν ὁμολογήσῃ». Ἐρωτᾷ ὁ Κατῆς, «ποῖος σὲ ἔφερεν ἐδῶ;» «ἕνα καράβι Μοσχόβικον», ἀπεκρίθη ὁ μάρτυς. Ὁ Κατῆς, «ποῦ ἔκαμες κονάκι,» πουθενὰ δὲν ἐστάθην, λέγει, ἀλλὰ κατ' εὐθείαν ἦλθα ἐδῶ· στρέφει πρὸς τοὺς ἄλλους ὁ Κριτής, καὶ λέγει, «τρελὸς εἶναι, καὶ ἰδέτε ἂν γνωρίζῃ τὰ παπούτσια του.» Τρέχει παρευθὺς ἔξω ὁ μάρτυς, καὶ ἁρπάζων τὰ παπούτσια του τὰ ὑπάγει ἐμπρός των καὶ λέγει, «δὲν εἶμαι τρελός, καθὼς μὲ λέγεις, ἰδοὺ τὰ παπούτσια μου, τὰ ἠγόρασα ἀπὸ τὴν Πόλιν». Ὁ Κριτὴς πάλιν, «σὲ λυποῦμαι παιδί μου, καὶ ἂν δὲν μὲ ἀκούσῃς, ἔχεις νὰ δοκιμάσῃς πολλὰ βάσανα, ὁποῦ νὰ μὴ τὰ ἤκουσες ποτέ, ὅθεν συλλογίσου καλά». Ἐγὼ, λέγει ὁ μάρτυς, πρῶτον ἐσυλλογίσθην ὅλα αὐτὰ τὰ βάσανα ὁποῦ ἠμπορεῖτε νὰ μοῦ κάμετε, ἔπειτα ἦλθα· λοιπὸν ὅ,τι ἔχετε νὰ μοῦ κάμετε, κάμετέ το μίαν ὥραν προτίτερα, χωρὶς ἀργοπορίαν, ἐπειδὴ ἐγὼ τὴν καθαρὰν καὶ ἀμώμητον πίστιν μου δὲν τὴν ἀρνοῦμαι, ἀλλὰ χριστιανὸς εἶμαι, χριστιανὸς θὰ ἀποθάνω· τὸν Χριστόν μου προσκυνῶ, τὸν Χριστόν μου ποθῶ· ἐδῶ ὁποῦ ἀγνώστως τὸν ἠρνήθην, ἐδῶ πάλιν τὸν ὁμολογῶ τώρα, καὶ τὸν κηρύττω μὲ γνῶσιν». Οἱ ἀγαρηνοὶ τοῦ ὑπόσχοντο μεγάλας ὑποσχέσεις, διὰ νὰ τὸν ἀπατήσουν, ἔπειτα καὶ μεγάλας ἀπειλὰς τοῦ ἔκαμναν, διὰ νὰ τὸν φοβήσουν, ἀλλ' ὁ μάρτυς ἔμενεν εἰς ὅλα ὡς ἀδάμας στερότατος, καὶ παντελῶς ἡ γνώμη του δὲν ἐμεταβάλλετο. Ἡ διάλεξις αὕτη μεταξὺ τῶν τυράννων καὶ τοῦ μάρτυρος δὲν εἶναι πλάσμα ἀπὸ ἡμετέρους

στοχασμούς, ἀλλὰ εἶναι ἀληθινὴ καὶ πραγματική, ἐπειδὴ ὁ Χριστιανὸς ἐκεῖνος ὁποῦ εἴπομεν ἀνωτέρω, πῶς ἦτον κολιντζῆς (ὅστις καὶ τὸ ὕδωρ τοῦ ἔδωκε καὶ ἔπιεν, Ἰωάννης τὸ ὄνομα) ἦτον ἐκεῖ παρών, καὶ μετὰ μεγάλης προσοχῆς τὰ ἤκουεν. Ὁ δὲ Κριτὴς καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ τὸ ἀμετάθετον ἰδόντες τῆς γνώμης τοῦ μάρτυρος, ἐπρόσταξαν νὰ τὸν δέσουν, καὶ νὰ τὸν ὑπάγουν εἰς τὸ κονάκι τοῦ Ναζήρη· τὸ ὁποῖον ὁ μάρτυς παντελῶς δὲν ἐδέχθη· διὰ τί λέγει, διὰ τί νὰ μὲ δέσετε; ἐγὼ ἦλθον αὐτόκλητος, χωρὶς νὰ μὲ ζητήσετε, καὶ τώρα φοβῆσθε νὰ μὴ φύγω; ἐγὼ θεληματικῶς ὑπάγω ὅπου θέλετε. Λοιπὸν δὲν τὸν ἔδεσαν, ἀλλὰ εἰς μόνος τὸν ἐκράτει, καὶ οἱ ἄλλοι ἀκολουθοῦντες τὸν ἐπήγαιναν· φερόμενος δὲ ἐν τῇ ὁδῷ ἐζήτει καὶ ἔδιδε συγχώρησιν εἰς τοὺς χριστιανούς. Ὁ δὲ ἀδελφὸς καὶ συνοδίτης του, ἔχων πόθον νὰ τὸν ἰδῇ, ἐπερίμενε πλησίον εἰς τοῦ Ναζήρη τὸ κονάκι, ὅθεν ἰδὼν αὐτὸν ὁ μάρτυς, ἀναστέναξεν μέγαν καὶ βαρὺν στεναγμόν, ἀλλὰ νὰ τοῦ ὁμιλήσῃ δὲν ἦτον δεινατόν· ἐκεῖνος δὲ τὸ πρόσωπον τοῦ μάρτυρος ἰδών, ὑπερθαύμασεν, ὅτι ἔλαμπε θαυμασίως καὶ ὑπερφυῶς· καὶ τοῦτο ἴσως τὸ ἔδειξεν ὁ Θεὸς εἰς τὸν Βησσαρίωνα, διὰ νὰ εἰρηνεύσῃ τοὺς τεταραγμένους του λογισμούς, διὰ τὸ ἄδηλον τέλος τοῦ μάρτυρος. Τὴν ὥραν δὲ ὁποῦ τὸν ἀνέβαζον εἰς τὸ κονάκι, ἐκατέβαινε καὶ ὁ Μητροπολίτης τῆς Μιτυλήνης μὲ συνοδίαν τινῶν ἱερέων, καὶ μὲ τοὺς Δημογέροντας, τοὺς ὁποίους εἶχε προσκαλέσῃ ἐκεῖ ὁ Ναζήρης, διὰ τὴν φυγὴν τῆς τουρκικῆς οἰκογενείας· καὶ ὁ μάρτυς κύψας ταπεινῶς τὴν κεφαλήν, εἶπε πρὸς τὸν Ἀρχιερέα, «ποίησον ὑπὲρ ἐμοῦ τοῦ ἁμαρτωλοῦ δέησιν πρὸς Κύριον». Καὶ τοῦτο ἰδόντες καὶ ἀκούσαντες οἱ ἐπάρατοι κολιντζίδες, ὥρμησαν ὅλοι κατ' ἐπάνω του ὡς ἄγρια θηρία, καὶ κτυπῶντες αὐτὸν εἰς τὴν κεφαλήν, εἰς τὸ πρόσωπον, καὶ ὁποῦ ἔφθανε ἕκαστος καὶ σπρόχνοντες καὶ σύροντες αὐτόν, γονατιστὸν τὸν ἔβαλον εἰς τὸν καβὲ ὀντᾶν· καὶ ὁ μὲν μάρτυς ἔμενεν ἐκεῖ χαίρων καὶ ἀγαλλόμενος, ἕως νὰ τὸν ζητήσῃ ὁ Ἀγᾶς.

Ὁ δὲ Μητροπολίτης καὶ οἱ Δημογέροντες πολὺν λύπην καὶ φόβον ἔλαβον, καὶ ἔλεγον, «μία φωτιὰ ἤναψεν εἰς ἄλλην ἐπάνω, καὶ ὁ Θεὸς νὰ κάμῃ τὸ ἔλεός του εἰς ἡμᾶς.» πλὴν καὶ μὲ ὅλους αὐτοὺς τοὺς φόβους, δὲν ἔλειψεν ὁ εὐλογημένος ἀρχιερεὺς ἀπὸ τὸ χρέος του, ἀλλὰ στέλλει παρευθὺς εὐχετικὰ καὶ προτρεπτικὰ γράμματα εἰς τοὺς ἱεροὺς ναούς, νὰ ψάλλουν παρακλήσεις εἰς τὴν Θεοτόκον, λέγοντες. «Ὑπεραγία Θεοτόκε βοήθησον τῷ δούλῳ σου,» Αὐτὰ τὰ ἴδια ἔκαμαν καὶ εἰς τὰ χωρία, καὶ ὅλη σχεδὸν ἡ νῆσος αὐτὴν τὴν φροντίδα εἶχον, ὅτι πανταχοῦ ἔφθασεν ἡ περὶ τοῦ μάρτυρος εἴδησις. Καὶ οἱ μὲν ἄλλοι πάντες, οὕτω καθ' ὑπερβολὴν ἐφοβοῦντο, ὁ δὲ

τοῦ Κυρίου στρατιώτης παρεστάθη ὅλος ἄφοβος, καὶ παντελῶς ἀκατάπληκτος εἰς τὸν Ναζήρην. Αὐτὸς δὲ εἶχε μάθει, ὅσα εἶπεν ὁ μάρτυς εἰς τὸν κριτήν, καὶ ὅσα ἐκεῖνος εἶπε πρὸς τὸν μάρτυρα. Λοιπὸν δὲν τὸν ἐρωτᾷ περὶ αὐτῶν, ἀλλ' οὕτως ἀρχίζει τὴν πρὸς αὐτὸν ὁμιλίαν· «σὺ ἦλθες πρότερον, καὶ ἐζήτεις φετφᾶν ἀπὸ ἐμέ, καὶ τώρα τί εἶναι αὐτὰ ὅπου ἤκουσα διὰ σέ; ἐλθὲ παιδί μου εἰς τὸν νοῦν σου, ἐλθὲ εἰς τὴν πίστιν, ἂν θέλῃς νὰ σὲ τιμήσω, καὶ νὰ σοῦ κάμω ὅ,τι ἀγαπᾷς, καὶ ἐπιθυμεῖς· ἐὰν μοῦ ὑπακούσῃς νὰ σὲ ἔχω ὡς υἱόν μου ἐὰν δὲ πάλιν μοῦ παρακούσῃς ἤξευρε πῶς ἔχω νὰ σοῦ κάμω πολλὰς τιμωρίας.» Ἀποκρίνεται πρὸς ταῦτα ὁ μάρτυς, χωρὶς καμμίαν συστολὴν καὶ φόβον· «γνώριζε καὶ σύ, ὅτι μύρια κακὰ καὶ μυρίας βασάνους νὰ μοῦ κάμῃς δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ μὲ χωρίσῃς ἀπὸ τὸν γλυκύτατόν μου Ἰησοῦν Χριστὸν τὸν ἀληθινὸν Θεόν». Ἐν τοσούτῳ ἦλθε πρόσκλησις εἰς τὸν Ναζήρην νὰ ὑπάγῃ εἰς τὸν Μεκκεμέ, διὰ νὰ ἀναγνώσῃ βασιλικὴν διαταγὴν ὅπου τοὺς ἦλθε, καὶ νὰ φέρουν καὶ τὸν μάρτυρα, διὰ νὰ ἐξετασθῇ ἐκεῖ ὅπου ἦτο πλῆθος πολὺ ἀγαρηνῶν συνηγμένων ἀπὸ τρεῖς Καζάδες, ἀπὸ τὴν Καλλονήν, ἀπὸ τὴν Μόλυβδον, καὶ ἀπὸ τὸ Φρούριον. Τούτου γενομένου, παρεστάθη πάλιν ὁ μάρτυς εἰς τρίτην ἐξέτασιν ἔμπροσθεν εἰς ὅλον τὸ πλῆθος ἐκεῖνο, ἕως δύω ὥρας τὸν ἐξέταζον ἐκεῖ, καὶ μὲ κολακείας, καὶ μὲ ὑποσχέσεις, καὶ μὲ ἀπειλὰς, πλὴν χωρὶς τιμωρίας, καὶ αὐτὸς ὁ ἀξιοθαύμαστος ἀφόβως, καὶ μὲ ὑπερφυσικὴν γενναιότητα καὶ ἀνδρίαν ἀπεκρίνετο εἰς ὅλους· καὶ τόσον σοφῶς καὶ θαυμασίως διελέγετο περὶ τῆς ἡμετέρας πίστεως, καὶ τόσον φανερῶς καὶ ἀσυστόλως ἤλεγχε τὸ ψεῦδος τῆς ἀντιθέου θρησκείας τῶν ἀγαρηνῶν, ὥστε ὅπου καὶ ἐκεῖνοι οἱ ἴδιοι ἐχθροὶ ἐθαύμαζον, ποῦ καὶ πότε, ἔμαθεν ἓν τοιοῦτον παιδίον τόσην σοφίαν; ἀγνοοῦντες οἱ ἄφρονες τὴν Κυριακὴν ὑπόσχεσιν τὴν λέγουσαν· «τὸ ἅγιον Πνεῦμα διδάξει ἡμᾶς ἐν αὐτῇ »τῇ ὥρᾳ, ἃ δεῖ εἰπεῖν· καὶ τὸ ἐγὼ δώσω ὑμῖν στόμα καὶ σοφίαν, ἣ »οὐ δυνήσονται ἀντειπεῖν, πάντες οἱ ἀντικείμενοι ὑμῖν». Ἐθαύμαζον μέν, διότι δὲν ἠδύναντο νὰ τὸν ἀποστομώσουν, διεπρίοντο δὲ καὶ ἠγανάκτουν διὰ τὴν παρρησίαν καὶ ἀφοβίαν του, καὶ διὰ τοὺς πολλοὺς καὶ πικροὺς ἐλέγχους τῆς ἀνοσίου θρησκείας των, καὶ διὰ τὰς ὕβρεις ἐκείνου τοῦ ἀπαταιῶνος καὶ ψευδοπροφήτου. Τέλος κατηχυμένοι καὶ μὴ ἔχοντες τί ἄλλο νὰ κάμουν, τοῦ εἶπον, «τρεῖς ἡμέρας σοῦ δίδομεν διορίαν καὶ σκέφθητι καλῶς, ἢ νὰ ἔλθῃς εἰς τὴν πίστιν μας, τὴν ὁποίαν μόνος σου ἐζήτησας, καὶ ἐδέχθης ὡς καλήν, ἢ ἔχεις νὰ πάθῃς πολλὰ καὶ δεινὰ βάσανα, ἐὰν μένῃς εἰς τὸ πεισμά σου. Καὶ οὕτω παραλαβόντες αὐτὸν οἱ ὑπηρέται, τὸν ἔβαλον εἰς τὴν φυλακήν, καὶ τοὺς πόδας του ἠσφαλίσαντο εἰς τὸ ξύλον.

Τούτου γενομένου, λέγει ὁ κριτὴς πρὸς τοὺς λοιποὺς, αὐτὰ τὰ πράγματα ἄλλος δὲν τὰ κάμνει, παρὰ ὁ Δεσπότης καὶ οἱ γέροντες, αὐτοὶ κάμνουν τοὺς τούρκους ρωμαίους, καὶ μᾶς προξενοῦν τόσην ἀτιμίαν. Τοῦτον ἀκούσας τὸν λόγον ὁ τοῦρκός ὅπου προείπομεν πῶς τοὺς ἔφθασεν εἰς τὴν ὁδὸν, ἐγὼ γνωρίζω, λέγει,τὸν καλόγηρον ὁποῦ τὸν ἔφερεν ἐδῶ, καὶ πρὸ ὀλίγου τὸν εἶδον εἰς τὴν πόρταν τοῦ Ναζηραγᾶ, καὶ ἂν ἀγαπᾶτε νὰ σᾶς τὸν φέρω ἐδῶ· (τοῦτο βέβαια ἦτο οἰκονομία θεϊκή, διὰ νὰ μὴ πέσῃ ἡ κατηγορία εἰς τοὺς Μιτυληναίους καὶ γένῃ κοινὴ βλάβη, ἀλλὰ νὰ φανερωθῇ πῶς ξένος ἄνθρωπος τὸν ἔφερεν ἐκεῖ.) Ἐκεῖνος δὲ ὁ εὐλογημένος Βησσαρίων ἐτριγύριζεν ἐκεῖ,διὰ νὰ μάθῃ τί ἔγινεν· ὁμοίως καὶ ὁ Νικόλαος ὅπου τοὺς ἔφερεν ἀπὸ τὸ ἅγιον Ὄρος, διὰ νὰ μανθάνῃ τὰ γενόμενα, εὔγαλε, πρᾶγμα καὶ ἐπωλοῦσεν ἐκεῖ πλησίον εἰς τοῦ Ναζήρη τὸν οἶκον,ὁ δὲ συνοδίτης του ἐπλησίασεν ἐκεῖ κοντά, καὶ μὲ ἀφορμὴν πῶς βλέπει τὴν πραγματείαν τοῦ Νικολάου, ἐτόλμησε κατ' ὀλίγον,καὶ ἐμβῆκε μέσα εἰς τὴν θύραν τοῦ οἴκου, καὶ βλέπων αὐτὸν ὁ Κολινζήμπασις τοῦ ἔδωκε μὲ πολὺν θυμὸν δύω ραπίσματα εἰς τὸ πρόσωπον, καὶ σπρόχνων αὐτὸν ἐξέβαλεν ἔξω. Ἦτο ὅμως εὐχαριστημένος νὰ πάθῃ πολλά, μόνον νὰ μὴν ἀπομακρυνθῇ ἀπὸ τὸν τόπον ἐκεῖνον, ἕως νὰ μάθῃ καὶ νὰ ἰδῇ τὸ τέλος· ὅτι πολὺ ἔπαλλεν ἡ καρδία του, μὲ τὸ νὰ μὴ ἤξευρε τί ἔμελλε νὰ ἀκολουθήσῃ· καὶ ἂν ὁ Νικόλαος δὲν ἤθελεν ἀκούσει τὰ λαληθέντα περὶ αὐτοῦ εἰς τὸν Μεκκεμέ, καὶ νὰ τὸν εὐγάλῃ τὸ συντομώτερον ἀπὸ τὸ μέσον, βέβαια ἤθελε πέσει εἰς τὰς χεῖρας τῶν ζητούντων Ἀγαρηνῶν ὁ Βησσαρίων. Ὁ δὲ ἀρχιερεὺς ἔστειλε τὸν Ἰωάννην ὅπου πολλάκις εἴπομεν, τὸν κολιντζῆν τοῦ Ναζήρη εἰς τὴν φυλακήν, καὶ ἠρώτησε τὸν Μάρτυρα, μήπως θέλει νὰ μεταλάβῃ,τοῦ ἔστειλε δὲ καὶ χαρτὶ καὶ καλαμάρι, διὰ νὰ γράψῃ τὸ ὄνομά του,καὶ τὴν πατρίδα του. Ὁ δὲ μάρτυς ἀποκριθεὶς εἶπεν·προσκυνῶ τὸν ἅγιον Δεσπότην, καὶ τὸν παρακαλῶ νὰ λάβῃ τὴν φροντίδα νὰ μοὶ στέλλῃ τὴν ἁγίαν κοινωνίαν εἰς τὸ ἑξῆς καθ' ἑκάστην ἡμέραν, ὅτι σήμερον ἐκοινώνησα εἰς τὰ Πάμφυλα· αὐτὰ ὅπου ζητεῖ νὰ γράψω, θέλει τὰ μάθει ἀπὸ τὸν γέροντά μου, ὅστις εὑρίσκεται εἰς τὸ Διονυσιάτικον μετόχι. Ἔπειτα λέγει πρὸς τὸν Ἰωάννην, «ἀδελφέ, ἐὰν ἦτο τρόπος, νὰ ἔλθῃ τις χριστιανὸς μέσα εἰς τὴν φυλακὴν πρὸς παρηγορίαν μου τὸ ἤθελον·» καὶ τοῦτο ἀκούσαντες οἱ δημογέροντες, εὗρῆκαν πρόθυμαν ἕνα χριστιανὸν Χῆον Εὐστράτιον ὀνόματι, καὶ τὸν ἔβαλαν μέσα, τάχα διὰ νὰ πληρώσῃ τὸν κουραμάν του(τὸν φόρον του.) Τούτου γενομένου, ἐχάρη καθ' ὑπερβολὴν ὁ Μάρτυς, ἀλλὰ μετ' ὀλίγον ἐλυπήθη πάλιν ὑπερβολικά,ὅτι εἰς κολιντζῆς εἶπε πρὸς τὸν Ναζήρην, «γνώριζε αὐθέντα ὅτι αὐτὸν τὸν ἄνθρωπον δὲν τὸν ἐφυλάκισαν διὰ

τὸν κουραμάν, ἀλλὰ τὸν ἔβαλον μέσα, διὰ νὰ στηρίζῃ τὸ παιδίον εἰς τὴν πίστιν των· ὅθεν ἐπρόσταξεν εὐθὺς καὶ τὸν ἐξέβαλον.

Μαθὼν δὲ ὁ μάρτυς τὴν προδοσίαν τοῦ ἀγαρηνοῦ, ἀναστενάξας εἶπεν, ἡ θεία δίκη νὰ τὸν εὕρῃ καὶ (ὢ τοῦ θαύματος !) εὐθὺς ἐπρίσθη τὸ πρόσωπόν του, ὡς ἀπὸ τὸ λεγόμενον ἀνεμοπύρωμα, καὶ παροξυσμὸς τὸν ἔπιασε, καὶ τόσον κακὰ ἔγινεν, ὅπου καὶ ἐκεῖνος ὁ ἴδιος τὸ ἐννόησε, καὶ τὸ ἔλεγε, πόθεν τοῦ ἦλθε. Μετὰ ταῦτα λέγει πρὸς τὸν Ἰωάννην ὁ μάρτυς, «ἀδελφὲ δὲν θέλω πλέον ἐξ ἀνθρώπων παρηγορίαν, ἔχω τὴν Θεοτόκον παρηγοροῦσάν με·» καὶ ἔμενεν εἰς τὴν σκοτεινὴν φυλακὴν χαίρων καὶ δοξάζων τὸν Θεόν. Ὁ δὲ Ἀγᾶς συχνὰ τὸν ἔφερεν ἐμπρός του, καὶ πρῶτον μὲ κολακείας καὶ ὑποσχέσεις τὸν ἐμεταχειρίζετο ἔπειτα καὶ μὲ ἀπειλὰς πολλὰς τὸν ἐστενοχώρει, ἀλλ' αὐτὸς ὁ γενναῖος ἐφαίνετο ὡς εἰς ἀδάμας στερράτατος. Εἶχεν ὅμως καὶ φροντίδα διὰ τὸν Γέροντά του, ὅθεν παρακαλέσας τὸν Ἰωάννην, τὸν στέλλει εἰς τὸν οἰκόν του διὰ νὰ τὸν παρηγορήσῃ, λέγων αὐτῷ ὅτι εἶναι στερεὸς καὶ νὰ μὴ φοβῆται, μόνον νὰ παρακαλῇ τὸν Θεὸν νὰ τὸν βοηθήσῃ ἕως τέλους· ἀλλ' ὅταν ὁ Ἰωάννης ἐπιστρέψας τοῦ εἶπε, ὅτι δὲν τὸν εὑρῆκεν, ἐλυπήθη, νομίσας πῶς ἔφυγε πρὶν νὰ μάθῃ τὸ ποθούμενον τέλος του, καὶ πάλιν τὸν ἔστειλεν ἐκ δευτέρου νὰ τὸν ζητήσῃ μήπως τὸν εὕρῃ. Τότε τὸν εὗρε καὶ ἵστατο ὁ εὐλογημένος προσευχόμενος ἀσκεπής, μετὰ θερμῶν δακρύων· τοῦτο μαθὼν ὁ μάρτυς ἐχάρη, καὶ εὐχαρίστησε τὸν Ἰωάννην, διὰ τὴν χάριν ὅπου τοῦ ἔκαμε. Τελευταῖον ἀφ' οὗ ἐπληρώθη ἡ διορία τῶν τριῶν ἡμερῶν, καὶ ἔμενε στερεὸς ὁ μάρτυς, τῷ Σαββάτῳ ἐκείνῳ κράζει τὸν Μητροπολίτην ὁ Ναζήρης καὶ τοῦ λέγει, «αὐτὸ τὸ παιδίον ἔχομεν νὰ κρεμάσωμεν, καὶ ἂν σᾶς φανῇ καλὸν κάμετε ἐκεῖνο ὅπου ἐκάματε καὶ εἰς τὸν ἄλλον» (ἐννοῶν τὸν ἅγιον Θεόδορον· ὅτι ὅλα τὰ τότε γενόμενα, τοῦ τὰ παρέδωκαν οἱ ἐντόπιοι, καὶ τὰ ἤξευρε.) Βάλε φύλακας τοῦ λέγει ὁ Δεσπότης, καὶ ὅποιος πλησιάσῃ ἐκεῖ, θάνατος αὐτῷ ἡ ζημία· καὶ μὲ τὸν λόγον τοῦτον ἡσύχασε καὶ ἡμέρωσεν αὐτόν. Ἔπειτα στέλλει γράμματα, καὶ ἀναγινώσκονται εἰς ὅλας τὰς ἐκκλησίας, καὶ κηρύττει νὰ μὴ τολμήσῃ τις νὰ πλησιάσῃ εἰς τὸ ἅγιον λείψανον· διότι κατὰ τὴν ἀπόφασιν τοῦ Ναζηραγᾶ, ἡ ζημία του δὲν εἶναι εἰς χρήματα, ἀλλὰ θάνατος ἀπαραίτητος.

Τὴν Κυριακὴν τὸ πρωΐ, λέγει πάλιν ὁ Ναζήρης εἰς τὸν μάρτυρα, τὸ ἰλάμισου (ἡ ἀπόφασις) εὐγῆκε διὰ νὰ κρεμασθῇς, πλὴν ἐγὼ πολλὰ σὲ λυποῦμαι, καὶ ἤθελες κάμει καλὰ νὰ μοῦ ὑπακούσῃς, συλλογίσου· ἄλλον καιρὸν δὲν ἔχεις πλέον. Λοιπὸν τοῦ λέγει ὁ μάρτυς, «ἐὰν μὲ λυπῆσαι, καθὼς λέγεις, στείλε με μίαν ὥραν προτήτερα εἰς τὸν Χριστόν μου, νὰ γνωρίσω καὶ ἐγὼ ὅτι μὲ λυπῆσαι τῇ ἀλη-

θεία, καὶ θέλεις τὸ καλόν μου». Ταῦτα ἀκούσας ἐκεῖνος, ἀπελπίσθη τελείως, καὶ ἐπρόσταξε νὰ τὸν ὑπάγουν νὰ τὸν κρεμάσουν· καὶ οὕτω παραλαβόντες αὐτὸν οἱ ὑπηρέται, καὶ πλῆθος πολὺ τῶν Ἀγαρηνῶν, τὸν ἔφερον εἰς τὸν τόπον τῆς καταδίκης. Ὁ δὲ μάρτυς ἐζήτησε νὰ τὸν ἀφήσουν νὰ ὑπάγῃ παράμερα τάχα διὰ σωματικήν του χρείαν. Οἱ δὲ παρέδωκαν αὐτὸν εἰς τὸν Ἰωάννην νὰ τὸν φυλάττῃ, καὶ χωρισθεὶς ἐκ τῶν πολλῶν, ἔκαμε τρεῖς μεγάλας μετανοίας, καὶ δώδεκα μικράς, δεηθεὶς τοῦ Θεοῦ δι' ὅλους τοὺς χριστιανούς, καὶ ἐξερέτως διὰ τοὺς κοπιάσαντας ὑπὲρ αὐτοῦ, καὶ εὐχαριστήσας τὸν Χριστὸν ὁποῦ τὸν ἠξίωσε νὰ ὁμολογήσῃ τὸ ὄνομά του τὸ ἅγιον ἐνώπιον τῶν ἀσεβῶν, λέγει πρὸς τὸν Ἰωάννην, «ἄχ ἀδελφὲ πολλὰ λυποῦμαι, πῶς δὲν μὲ ἐβασάνισαν, ἐγὼ ἠγάπων νὰ πάθω πολλά, καὶ τέλος νὰ μὲ καύσουν, ἀλλὰ τίποτε δὲν μὲ ἔκαμαν». Ἐθαύμασεν ὁ Ἰωάννης ταῦτα ἀκούσας, καὶ λέγει αὐτῷ· «ἀδελφέ, μὴ λυπῆσαι διὰ τοῦτο, ὅσα ἤθελεν ὁ Θεὸς νὰ πάθῃς, τόσα ἔπαθες, εἶνε περισσότερον ἀπὸ τὸν θάνατον;» Εἰς τὴν ὁδὸν ὁποῦ τὸν ὁδηγοῦσαν, τρέχων ὁ μακάριος μὲ προθυμίαν πολλήν, ἐπάτησεν ἑνὸς τὴν πτέρναν, καὶ στρέψας ἐκεῖνος λέγει πρὸς τὸν μάρτυρα, «μπρέ, εἰς γάμον ὑπάγεις καὶ τρέχεις ἔτσι; ἢ εἰς κἀνὲν περιβόλιον νὰ διασκεδάσῃς; καὶ ὁ μάρτυς, νὰ ἤξευρες τοῦ λέγει, ποῦ ὑπάγω ἐγώ, καὶ ποῦ ἔχεις νὰ ὑπάγῃς ἐσύ, ἤθελες νὰ τρέχῃς νὰ φθάσῃς πρότερον ἀπὸ ἐμέ· πλὴν μετὰ θάνατον βλέπεις ποῦ ἔχω νὰ ὑπάγω ἐγώ, καὶ ποῦ ἔχεις νὰ ὑπάγῃς ἐσύ· βέβαια ἂν μείνῃς Τοῦρκος ἕως τέλους, ἔχεις ἄθλιε νὰ καταδικασθῇς εἰς τὸ σκότος τοῦ ᾅδου τὸ ἐξώτερον. Πρὸς ταῦτα ὁ τοῦρκος οὐδὲν ἀπεκρίθη, ἀλλ' ἐσιώπησε. Βουλομένων δὲ ἐκείνων νὰ τὸν κρεμάσουν εἰς τὸ τουρκικὸν τζαρσί, τοὺς κατέπεισεν ὁ εὐλογημένος Ἰωάννης (ὅστις ἦτον πάντοτε ἀχώριστος ἀπὸ τὸν μάρτυρα) καὶ τὸν ἔφερον εἰς τὸ χριστιανικὸν τζαρσὶ νὰ τὸν κρεμάσουν,

Φθάσαντες δὲ ἐκεῖ ἐκρέμασαν πρῶτον τὸ σχοινίον διὰ νὰ ἰδῇ καὶ νὰ τρομάξῃ ὁ ἅγιος, ἔπειτα ἐπέρασαν καὶ τὴν θηλείαν εἰς τὸν λαιμόν του, καὶ μετὰ ὀλίγην διορίαν τοῦ λέγει ὁ Κολιντζήμπασης, «κάμε σαλαβάτι, ὅτι θὰ σὲ κρεμάσω». ὁ μάρτυς, «τὸν Χριστόν μου προσκυνῶ καὶ πιστεύω». Ἄλλος τοῦ λέγει, «ἂς ἔλθῃ ὁ Χριστὸς νὰ σὲ γλυτώσῃ». Λέγει του ὁ μάρτυς, «δὲν θέλω νὰ μὲ γλυτώσῃ, ἐδῶ θέλω νὰ ἀποθάνω διὰ τὴν ἀγάπην του»· τέλος, ἔσυραν τὸ σχοινίον καὶ τὸν ἀπηγχόνισαν· καὶ προσευχόμενος, χωρὶς νὰ ταράξῃ, κἀνὲν μέλος του, παρέδωκεν ἐν εἰρήνῃ τὴν ἁγίαν του ψυχὴν εἰς χεῖρας Θεοῦ, καὶ ἔλαβε παρ' αὐτοῦ τοῦ μαρτυρίου τὸν στέφανον, εἰς τοὺς χιλίους ὀκτακοσίους δύω χρόνους ἀπὸ Χριστοῦ, Μαρτίου κγ'. ἡμέρᾳ Κυριακῇ, ὥρᾳ δευτέρᾳ. Ἐκρέματο δὲ ἐκεῖ τὸ ἱερώτατόν του σῶμα,

τρεῖς ἡμέρας καὶ τρεῖς νύκτας θεοχαρίτωτον, καὶ ἦσαν κλεισμένοι οἱ ὀφθαλμοί του, καὶ τὸ στόμα του, καὶ ἐφαίνετο πῶς κοιμᾶται, καὶ ὄχι πῶς εἶναι νεκρόν, καὶ ἦτον λευκότατον ὡς κρῖνον, χωρὶς νὰ πάθη κἀνὲν ἀπὸ ὅσα πάσχουν τὰ νεκρὰ σώματα· οὔτε μυῖα, οὔτε κἀνὲν ἄλλο ζωῦφιον δὲν ἐπλησίασε νὰ τὸ ἐγγίξῃ, καὶ τὸ θαυμασιώτερον τῶν ἄλλων ἦτον, ἡ ἄρρητος εὐωδία ὁποῦ ἐξήρχετο ἀπὸ αὐτό· τὴν ὁποίαν ἀκούσας ὁ γέροντάς του, εὔγαλε τὰ ἁγιορίτικα βάσα, καὶ ἐφόρεσε τὰ τοῦ ἐφημερίου, διὰ νὰ μὴ γνωρίζεται, καὶ διαπερνῶν συχνά, ἠσθάνετο τὴν πνευματικὴν ἐκείνην εὐωδίαν, χαίρων ἀγαλλόμενος, καὶ δοξάζων ἐξ ὅλης ψυχῆς τὸν ἐν τοῖς ἁγίοις αὐτοῦ δοξαζόμενον Θεόν, καὶ μάλιστα τοῦ Εὐαγγελισμοῦ τὴν ἡμέραν ἀπορρίψας πάντα φόβον, ἐκάθητο πλησίον τοῦ ἁγίου λειψάνου ἀπὸ τὰς ἓξ ὥρας τῆς ἡμέρας ἕως εἰς τὰς ἐννέα, διὰ νὰ αἰσθάνηται τὴν εὐωδίαν ἐκείνην. Οἱ δὲ λοιποὶ χριστιανοὶ φοβούμενοι νὰ πλησιάσουν, καὶ νὰ δείξουν τὴν πρὸς τὸν μάρτυρα εὐλάβειάν των, διὰ τοὺς φύλακας Ἀγαρηνούς, διέβαινον περαστικοί, καὶ βλέποντες τὸ ἅγιον λείψανον, καὶ αἰσθανόμενοι τὴν ἐξ αὐτοῦ εὐωδίαν, ἐδόξαζον τὸν Θεὸν χαίροντες, ὅτι ἐνίσχυσεν ἓν τοιοῦτον παιδίον νὰ ἀγωνισθῇ, καὶ νὰ νικήσῃ, καὶ νὰ καταισχύνῃ τοὺς ὁρατοὺς καὶ ἀοράτους ἐχθρούς.

Τέλος μετὰ τρεῖς ἡμέρας κατέβασαν τὸ ἅγιον λείψανον, καὶ βαλόντες αὐτὸ εἰς πλοῖον ἐπῆγαν εἰς τὸ πέλαγος, καὶ ἐκεῖ ἔδεσαν εἰς τὸν λαιμόν του ἕνα λίθον ἕως ὀγδοήκοντα ὀκάδες, καὶ μὲ πολὺν κόπον σηκώσαντες τὸν λίθον ὁμοῦ μὲ τὸ ἅγιον λείψανον, τὸ ἔρριψαν εἰς τὴν θάλασσαν, εἰς βάθος ὑπὲρ τὰς τριάκοντας ὀργυιάς, διὰ νὰ μὴ τὸ εὐγάλῃ ἡ θάλασσα ἔξω εἰς τὴν ξηράν, καὶ τὸ εὕρουν οἱ χριστιανοί. Ἀλλὰ καὶ ἐδῶ ἐθαυμάστωσεν ὁ Θεὸς τὸν νέον αὐτοῦ μάρτυρα, ὅτι τὸ μέγα ἐκεῖνο βάρος τῆς πέτρας, ὡς νὰ ἦτον ἓν ἐλαφρότατον πτερόν, τὸ ἔσυρε τὸ ἅγιον λείψανον, καὶ ἔπλεε μὲ θαῦμα καὶ ἔκπληξιν τῶν ὁρώντων, καὶ χριστιανῶν καὶ Ἀγαρηνῶν, ἐπάνω εἰς τὰ κύματα τῆς θαλάσσης. Καὶ αἴφνης τὴν ὥραν ἐκείνην ἄνεμος σφοδρότατος πνεύσας, τόσον ἐτάραξε τὴν θάλασσαν, ὁποῦ ἐὰν δὲν ἦσαν χριστιανοὶ μέσα εἰς τὸ πλοῖον, ἤθελε τὸ καταποντίσει παρευθύς· καὶ οἱ μὲν χριστιανοὶ εἶχον τὴν ἐλπίδα τῆς σωτηρίας των εἰς τὸν ἅγιον, οἱ δὲ τοῦρκοι ἐταράχθησαν πολύ, καὶ ἔχασαν τὰς φρένας των, βλέποντες παράδοξα πράγματα· διότι ἡ μεγάλη ἐκείνη τρικυμία, ἦτον μόνον γύρωθεν τοῦ πλοίου, καὶ τὸ ἄλλο πέλαγος ὅλον, ἦτον ἥσυχον καὶ ἀτάραχον· ὁ ἄνεμος ἦτο σφοδρότατος, καὶ τὸ καΐκι μὲ ὅλα τὰ πανία ἀνοικτὰ ἔμενεν ἀκίνητον εἰς ἕνα τόπον, καὶ ἀπὸ ὅλα τὰ μέρη τὸ ἐσκέπαζον τὰ μεγάλα ἐκεῖνα κύματα. Ὅθεν μὲ φόβον καὶ τρόμον ἀνεκδιήγητον, ἔλεγεν ὁ Κολινζήμπασις εἰς τὸν κολιν-

τζὴν τὸν χριστιανὸν, «τί εἶναι τοῦτο Γιαννάκι;» καὶ δὲν τὸ ἐννοεῖς τοῦ λέγει, τί εἶναι; βλέπεις εἰς τὸ ἄλλος πέλαγος τρικυμία; φυσᾶ ἐκεῖ ἄνεμος; ἐδῶ μόνον, καὶ ἀκόμη ἐρωτᾶς τί εἶναι; ὀργὴ Θεοῦ εἶναι, καὶ θὰ μᾶς πνίξῃ, ἐπειδὴ αὐτὸν ὁποῦ ἐρρίψατε εἰς τὴν θάλασσαν, εἶναι ἄνθρωπος τοῦ Θεοῦ, καὶ ἔπρεπε νὰ τὸν ἀφήσητε νὰ τὸν ἐνταφιάσουν οἱ χριστιανοί. Καὶ ἐγὼ τὸ ἤθελον, λέγει, καὶ ὁ Ἀγᾶς τὸ ἤθελε, νὰ τὸ δώσωμεν εἰς τοὺς χριστιανούς, διὰ νὰ πάρωμεν χρήματα, ἀλλὰ τί νὰ κάμωμεν, ὁποῦ οἱ ἐντόπιοι δὲν ἤθελον; Τέλος, τὸ πλοῖον τὸ ἔρριψεν ἔξω ἡ θάλασσα, καὶ συνετρίφθη, καὶ μόλις ἐσώθησαν οἱ ἄνθρωποι· τὸ δὲ ἅγιον λείψανον ἐξῆλθεν ἔξω τὴν νύκτα ἐκείνην, καὶ τὸ ἐκήδευσαν κρυφίως τινὲς χριστιανοί. Ὁ δὲ εὐλογημένος Παπᾶ Βησσαρίων ἀγνοῶν τοῦτο, ἔχαιρεν μὲν διὰ τὴν λαμπρὰν νίκην τοῦ μάρτυρος, καὶ διότι ἐπλήρωσε τὴν ἐντολὴν τοῦ Πνευματικοῦ Παπᾶ Ἀνανίου, ὁποῦ τοῦ εἶπε, σοῦ τὸν παραδίδω νὰ τὸν ἐπιμεληθῇς ἕως θανάτου, ἔχαιρε λέγω, καὶ μὲ χαρμόσυνα δάκρυα ἐδόξοζε τὸν Θεὸν διὰ πάντα τὰ γενόμενα, ἐλυπεῖτο ὅμως καθ' ὑπερβολὴν διὰ τὸ ἅγιον λείψανον.

Λοιπὸν τὴν αὐτὴν νύκτα, φαίνεται ὁ ἅγιος, καὶ τοῦ λέγει, μὴ λυπῆσαι πάτερ, ἔξω ἀπὸ τὴν θάλασσαν εἶμαι. Ἐρευνήσας δὲ τὴν ἀκόλουθον ἡμέραν, ἔμαθεν ὅτι ἐξῆλθε, καὶ τὸ ἐνεταφίασαν τινὲς κρυφίως. πλὴν ἀγκαλὰ καὶ τὸ ἅγιον λείψανον εἶναι κεκρυμμένον, ὅμως ἡ ἐν αὐτὸ θεία χάρις φαίνεται καὶ ἐνεργεῖ θαυματουργίας εἰς τοὺς πιστούς. Ὁ Ἰωάννης ὁποῦ πολλάκις εἴπομεν, ἀνέσπασε μερικὰς τρίχας ἀπὸ τὸν μάρτυρα μέσα εἰς τὸ πλοῖον, εὔγαλε καὶ τοὺς δύω ὄνυχας τοῦ ποδός του, εἶχε λάβει καὶ πρότερον ζῶντος τοῦ ἁγίου τὸ μανδήλι ὁποῦ ἐσπόγγιζε τὰ ἀένναά του δάκρυα, καὶ τὸν σκούφον του, καὶ μίαν ζώνην ὁποῦ ἐφόρει κατάσαρκα, τὴν ὁποίαν εἶχε τὴν δώσει εἰς αὐτὸν ὁ συνοδίτης του Παπᾶ Βησσαρίων, καὶ ἦτον κατεσκευασμένη ἀπὸ τὰς τρίχας τῆς κεφαλῆς του, ὁποῦ εὔγανε κτενιζόμενος τὴν ἡμέραν ὁποῦ ἤθελε λειτουργήσει Αὐτὰ ὅλα ἔχων ὁ Ἰωάννης, ἔδωκε καὶ εἰς ἄλλους πολλούς, ἔδωκε καὶ εἰς τοὺς δύω ἐφημερίους τοῦ χωρίου Πάμφυλα Παρθένιον καὶ Γρηγόριον· εἶχον λάβει καὶ αὐτοὶ ἀπὸ τὸν ἴδιον μάρτυρα τὸ κομβοσχοινιόν του.

Συνέβη λοιπὸν μετὰ τὸν θάνατον τοῦ ἁγίου· νὰ πάθῃ εἰς συγγενὴς τοῦ Παππᾶ Παρθενίου δεινὴν ἀσθένειαν· ἐγένετο φρενίτης, καὶ ἦτο ἀποφασισμένος πλέον ἀπὸ τοὺς ἰατροὺς διὰ θάνατον. Ὁ δὲ Παρθένιος ψάλλων ἁγιασμόν, καὶ βρέξας τὰ εἰρημένα ἅγια λείψανα μέσα εἰς τὸ ἡγιασμένον ὕδωρ, ἐπότισε τὸν ἀσθενῆ· καὶ ὢ τῆς πρὸς Θεὸν παρρησίας τοῦ μάρτυρος! ὁ ἀποφασισμένος εἰς θάνατον, καὶ ἤδη νενεκρωμένος, ἀνεκάθισε παρευθὺς καὶ ἐζήτησε φαγητὸν καὶ ἔφαγε,

καὶ εἰς τὸ ἑξῆς, ὑγίανε καλῶς, δοξάζων τὸν Θεόν, καὶ τὸν θαυματουργὸν αὐτοῦ ἰατρὸν Λουκᾶν. Καὶ ἄλλην παράδοξον ἰατρείαν ἐτέλεσε τότε πλησίον ὁ Μάρτυς μὲ αὐτὰ τὰ ἴδια. Μία γυνὴ εἶχε κρατημένα καὶ ξηρὰ τὸ ἓν πόδι, καὶ τὸ ἓν χέρι, καὶ ὅλον τὸ ἓν μέρος τοῦ σώματός της ξηρὸν ἀπὸ ἀποπληξίαν καὶ τὸ χειρότερον ἦτο, ὅπου εἶχε πόνους εὐπερβολικούς, καὶ ἐφώναζε νύκτα καὶ ἡμέραν. Ἀνέγνωσαν πρὸς θεραπείαν της τὰ τέσσαρα εὐαγγέλια, ἔκαμαν ὅσα ἰατρικὰ ἐδυνήθησαν, ἀλλὰ καμμίαν θεραπείαν δὲν ἔλαβε, μάλιστα καὶ ηὔξαναν οἱ πόνοι ἀπὸ ἡμέραν εἰς ἡμέραν. Ἀλλ' ἡ τόσον κακῶς ἔχουσα γυνή, εὐθὺς ὅπου τὴν ἐσταύρωσεν ὁ ἐφημέριος παππᾶ Γρηγόριος μὲ τὰ εἰρημένα ἅγια τοῦ Μάρτυρος, εὐθὺς ἰατρεύθη καὶ ἐγένετο ἐντελῶς καλά, εὐχαριστοῦσα τὸν Θεόν, καὶ τὸν θεῖον αὐτοῦ νεομάρτυρα Λουκᾶν· οὗ ταῖς ἁγίαις πρεσβείαις ρυσθείημεν καὶ ἡμεῖς πάντες τῶν ψυχικῶν καὶ σωματικῶν παθῶν, καὶ τῶν αἰωνίων βασάνων τοῦ ᾅδου, καὶ ἀξιωθείημεν τῆς βασιλείας τῶν οὐρανῶν· χάριτι καὶ φιλανθρωπίᾳ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ᾧ ἡ δόξα καὶ τὸ κράτος σὺν τῷ Πατρὶ καὶ τῷ ἁγίῳ Πνεύματι νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰῶνων. Ἀμήν.

Ὠδὴ ζ'. Θεοῦ συγκατάβασιν.

Τὸ σῶμα κρεμάμενον, καὶ εὐωδίαν πολλὴν ἐκπνέον, τὸ σόν, τοὺς πιστοὺς μετὰ θάμβους καὶ εὐφροσύνης ἀναβοᾷν ψυχικῆς, καὶ μελῳδεῖν τῷ Κυρίῳ προὐτρέπετο, ὡς θαυμαστὸς ὁ Θεὸς ἐν τοῖς Ἁγίοις αὐτοῦ.

Συνὼν τῷ Δεσπότῃ σου, σὺν τοῖς Ἀγγέλων καὶ τῶν Μαρτύρων χοροῖς, καὶ Ἁγίων ἁπάντων, ἐν πανολβίαις καὶ μακαρίαις σκηναῖς, ἐν τῷ Ναῷ τῆς θείας δόξης γηθόμενος, εὐλογητὸς μελῳδεῖς ὁ τῶν Πατέρων Θεός.

Ἀγάλλου καὶ χόρευε, νῦν ἀπολαύων τῆς θείας δόξης Λουκᾶ, ὑπὲρ ἧς ἠγωνίσω, καὶ τῆς προσκαίρου οὐκ ἐφείσω ζωῆς, καὶ τὰ ἡδέα τοῦ κόσμου κατέλιπες, εὐλογητὸς μελῳδῶν ὁ τῶν Πατέρων Θεός. Θεοτοκίον.

Ὁρᾶν σε πανύμνητε, ὡς Βασιλίδα ἐκ δεξιῶν τοῦ Θεοῦ, ὁ Λουκᾶς ἠξιώθη, παρισταμένην ἐν θείᾳ δόξῃ τρανῶς καὶ ἀσιγήτως βοᾷ σοι γηθόμενος, εὐλογημένη ἁγνὴ Μήτηρ Χριστοῦ τοῦ Θεοῦ. Ὠδὴ ἡ. Ἑπταπλασίως κάμινον.

Ναοὺς ἡμᾶς ἀνάδειξον, ταῖς ἐνθέοις πρεσβείαις σου, τοὺς σὲ εὐφημοῦντας, καὶ πιστῶς γεραίροντας, τῆς χάριτος ἔνδοξε, τοῦ Παναγίου Πνεύματος, τοῦ ἐν ταῖς ἁγναῖς, καὶ ἀμωμήταις καρδίαις, σκηνοῦντος καὶ πληροῦντος, χαρισμάτων ἐνθέων, ὡς ἂν ἀπὸ κηλίδος, ἐκκαθαρθῶμεν πάσης.

Ἴδε τοὺς σὲ γεραίροντας, καὶ εὐσπλάγχνως ἐπίσκεψαι, καὶ παθῶν παντοίων, συμπαθῶν ἀπήλλαξον, ὁσίων ὁμόσκυνε, καὶ ἀθλητῶν ἰσότιμε, ταῖς πρὸς τὸν Θεόν, μαρτυρικαῖς ἱκεσίαις, ὃν παῖδες εὐλογοῦσιν, ἱερεῖς ἀνυμνοῦσι λαοὶ ὑπερυψοῦσιν εἰς πάντας τοὺς αἰῶνας.

Κολαστηρίων ἅπαντας, τοὺς τιμῶντάς σου λύτρωσαι, τὴν πανωκλεῆ, καὶ φοτοφόρον Ἄθλησιν, ταῖς θείαις πρεσβείαις σου, Λουκᾶ πρὸς τὸν οἰ-

κτείρμονα, ἔχων πρὸς αὐτόν, μαρτυρικὴν παρρησίαν ὃν ἄθλοις σου τοῖς θείοις, καὶ λαμπραῖς ἀριστείαις, ἐδόξασας ἐν κόσμῳ, ὡς ποιητὴς τῶν ὅλων.

Θεοτοκίον.

Ἡ κραταιὰ βοήθεια τῶν μαρτύρων καὶ σύμμαχος, Ἄχραντε Παρθένε, σὺ ὑπάρχεις Δέσποινα, καὶ πάντων ἀντίληψις τῶν ἐπικαλουμένων σε, σαῖς καὶ νῦν εὐχαῖς Λουκᾶν τὸν θεῖον ἐν ἄθλοις, ἐνίσχυσας ἀνδρείως, δικνύσαι τὸν δρόμον, τοῦ ὑπὲρ τοῦ Γίοῦ σου, ἐνδόξου μαρτυρίου.

Ὠδὴ θ'. Ἔφριξε πᾶσα ἀκοή.

Φόβος καὶ τρόμος καὶ δεινή, φρίκη πάντας τοὺς δημίους συνέλαβεν, ὅτε τὸ σῶμά σου, ἐν τῇ θαλάσσῃ μάρτυς ἀπέρριψαν, κλύδων γὰρ μέγας ἐν αὐτῇ, ἐξαίφνης ἐγένετο, καὶ κατεκάλυπτε, τὴν ὁλκάδα, κορυφούμενα κύματα. Ὅλος παρίστασαι φαιδρός, ὅλος αἴγλη καὶ λαμπρότης ἀείφωτος, καὶ ἀστραπόμορφος, Ὁσιομάρτυς, Λουκᾶ πανένδοξε, τῷ θείῳ θρόνῳ τοῦ Θεοῦ, τρυφῶν παναοίδιμε, τῆς ὑπὲρ ἔννοιαν, θείας δόξης, καὶ μεθέξει θεούμενος. Ῥῦσαί με σκότους τῶν παθῶν, καὶ δεινῶν τῶν ἐν ᾅδῃ πρεσβείαις σου, Ὁσιομάρτυς Χριστοῦ, καὶ θείαις αἴγλαις τὸν νοῦν μου φώτισον, ὡς ἀπροσκόπτως τὰς ὁδούς, τῶν θείων πορεύομαι, δικαιωμάτων Χριστοῦ, τὸν ἐν ὕμνοις σου τὸν μνήμην φαιδρύνοντα.

Ὄμματα χεῖρας καὶ τὸν νοῦν, ἀνατείνω πρὸς τὸ ὕψος τῆς δόξης σου, καὶ ἱκετεύω σε, Ὁσιομάρτυς Λουκᾶ πανθαύμαστε, ὥσπερ λεπτὰ χειριακά, Χριστὸν ἐκμιμούμενος, τὸν πόνον δέξαι μου, δι' οὗ πόθῳ, τοὺς σοὺς ἄθλους συνέγραψα.

Θεοτοκίον.

Ὕμνους ὑφαίνειν τῇ Μητρί, τοῦ τῶν πάντων ποιημάτων δεσπόζοντος, λίαν ἐργῶδές ἐστι, τὰ μεγαλεῖα καὶ γὰρ κατ' ἔκτασιν, καὶ κατ' ἐπίτασιν πολλά, σοῦ ἄχραντε πέλουσιν, ὡς Θεομήτορος, καὶ τοὺς νόμους ἐγκωμίων ὑπέρκεινται.

Ἐξαποστειλάριον. Τοῖς μαθηταῖς συνέλθωμεν.

Ὁσιομάρτυς ἔνδοξε, τοὺς τιμῶντάς σε πόθῳ, Λουκᾶ ταῖς ἱκεσίαις σου, σκέπε φρούρει καὶ σῶζε, ἐκ πάσης τοῦ ἀλλοτρίου, ἐπηρείας καὶ βλάβης, καὶ πρὸς τὰς τρίβους εὔθυνον, καὶ ὁδοὺς τοῦ Κυρίου, ὡς ἂν καλῶς, βιώσαντες σωτηρίας ἀξιωθῶμεν ἅπαντες, οἱ οἰκτροί σου ἱκέται.

Θεοτοκίον.

Θεὸν ὃν ἐσωμάτωσας, Παναγία Παρθένε, ἱλέωσαι πρεσβείαις σου, καὶ σεπταῖς ἱκεσίαις, ἡμῖν τοῖς σὲ Θεοτόκον, ἀληθῶς καὶ κυρίως, ὁμολογοῦσιν ἅπασι, σὲ γὰρ ἔχομεν μόνην, πρὸς τὴν αὐτοῦ, θείαν ἀγαθότητα μεσιτείαν, καὶ διὰ σοῦ ἐλπίζομεν τῶν πταισμάτων τὴν λύσιν.

Εἰς τοὺς Αἴνους, Ἦχος ά. Τῶν οὐρανίων ταγμάτων.

Μαρτυρικὴ πανδαισία, πρόκειται σήμερον, δεῦτε οὖν ἐν ᾄσμάτων, εὐφρανθῶμεν ἐνθέως, τερπνότητι ὑμνοῦντες τὸν ἀθλητήν, καὶ ἀήττητον Μάρτυρα, καὶ ἀριστέα λαμπρότατον τοῦ Χριστοῦ, φιλεόρτων τὰ συστήματα. Τῆς ἐπικήρου θεόφρον, ζωῆς ἠλόγησας, καὶ διαπύρῳ πόθῳ, ηὐτομόλησας Μάρτυς, πρὸς σκάμματα καὶ ἄθλους μαρτυρικούς, καὶ τὸν δρόμον τελέσας σου, ἐν οὐρανίαις ἐσκήνωσας νῦν σκηναῖς, ἔνδοξε Λουκᾶ γηθόμενος.

Ἀναπολοῦντες τὴν δόξαν, ἧς περ ἠξίωσαι, παρὰ Χριστοῦ ἀξίως, εὐφημοῦμέν σε πίστει, Λουκᾶ Ὁσιομάρτυς, καὶ εὐλαβῶς, τὴν Ἁγίαν Εἰκόνα σου, κατασπαζόμεθα πάντες καὶ τὰ σεπτά, καὶ πανιερά σου λείψανα.

Ἀδριανούπολις χαῖρε, καὶ Λέσβος χόρευε, σὺν τῷ ἁγιωνύμῳ, τῷ τοῦ Ἄθωνος Ὄρει, τῆς μὲν γὰρ πέλει γόνος, ὁ θεῖος Λουκᾶς, τῶν δὲ δόξα καὶ καύχημα ὅτι ἐκεῖθεν τὸν σπόρον ἔνδον λαβών, ἐν τῇ Λέσβῳ στάχυν ἔφυσε

Δόξα, Ἦχος πλ. δ΄.

Νέος ὢν τῇ ἡλικίᾳ, νέος καὶ τοῖς ἀγῶσι, καὶ ἱερὰ προσθήκη τῶν Ἁγίων, ὁ Ὁσιομάρτυς Λουκᾶς, καὶ πανήγυριν νέαν ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ συνεκρότησεν· ἐν ᾗ συνελθόντες ἐκ πόθου εὐφημήσωμεν ἄσμασι, τὰς τῆς ἀθλήσεως αὐτοῦ ἀριστείας, καὶ τῷ νικοποιῷ Χριστῷ, ἄσμα κενὸν ἀναπέμψωμεν, τῷ ἐν ἀσθενείᾳ σαρκός, τὸν ἰσχυρὸν καταβαλόντι, καὶ ἀκηράτοις στέμμασι καταστέψαντι, τὸν νέον ἀθλοφόρον αὐτοῦ.

Καὶ νῦν. Δέσποινα πρόσδεξαι. Δοξολογία μεγάλη, καὶ ἀπόλυσις. Εἰς τὴν Λειτουργίαν τὰ Τυπικά. Εἰς τοὺς Μακαρισμούς, τὴν γ΄. ᾠδὴν ἐκ τοῦ Κανόνος τοῦ Ἁγίου, καὶ τὴν ς΄, Μετὰ τὸ Τρισάγιον. **Μεγαλυνάρια.**

Δόξῃ ἀθλοφόρε μαρτυρικῇ, παρεστὼς τῷ θρόνῳ, τοῦ παντάνακτος, καὶ Θεοῦ, μέμνησο τῶν πίστει, τὴν μνήμην σου, τελούντων Λουκᾶ ὁσιομάρτυς, Χριστοῦ πανθαύμαστε.

Ὡς ἀστὴρ ἀνέτειλας νοητός, ἄθλοις μαρτυρίου, ἀποστίλβων καὶ τῶν παθῶν τὴν ἀχλὺν ἐλαύνων, Λουκᾶ ὁσιομάρτυς, τῶν ἐπικαλουμένων σε μετὰ πίστεως.

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ ἡ Σταύρωσις τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ Σωτῆρος Θεοῦ.

» Ζῶν εἰς Θεὸς σύ, καὶ νεκρωθεὶς ἐν ξύλῳ.
» Ὦ νεχρὲ γυμνέ, καὶ Θεοῦ ζῶντος Λόγε.

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ τοῦ συσταυρωθέντος τῷ Χριστῷ Δικαίου Λῃστοῦ.

» Κεκλεισμένας ἤνοιξε τῆς Ἐδὲμ πύλας,
» Βαλὼν ὁ Λῃστὴς κλεῖδα τό, μνήσθητί μου.

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ, ἡ ἀποκαθήλωσις τοῦ Σωτῆρος Χριστοῦ.

» Ἐκσπῶσιν ἥλους οἷς Ἀδὰμ παρεὶς νέος.
» Ἀρᾶς τὸ ἧλους Ἀδὰμ ἐκσπᾷ τοῦ πάλαι.

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ ἡ παρὰ τοῦ Ἰωσὴφ ταφὴ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ.

» Φέρων σε φεύγει, Σῶτερ Ἰωσὴφ πάλαι,
» Καὶ νῦν Ἰωσὴφ ἄλλος ἐνθάπτει φέρων. (1)

Τοῦ ὁσίου Πατρὸς ἡμῶν ΕΦΡΑΙΜ τοῦ ἐν Σπηλαίῳ. Καὶ τοῦ ὁσίου Πατρὸς ἡμῶν ΘΕΟΔΟΣΙΟΥ τοῦ τῆς ἐν Τοτίμῃ μονῆς τοῦ Σωτῆρος δομομήτορος καὶ ἀρχηγοῦ καὶ νεοφανοῦς θαυματουργοῦ Ρώσσου.

Αὐτῷ μόνῳ πρέπει δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας. Ἀμήν

(1) Ὅρα τὸ Συναξάριον εἰς τὸ ΙΓ΄. βιβλίον. Σ. Ε.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΚΔ'. Προεόρτια τῆς Ὑπεραγίας ἡμῶν Θεοτόκου (1) *καὶ μνήμη τοῦ ὁσίου Πατρὸς ἡμῶν καὶ ὁμολογητοῦ ΙΑΚΩΒΟΥ.*

» Λύπας ἐνεγκὼν σῆς χάριν σκιᾶς, Λόγε,
» Βίου σκιώδους Ἰάκωβος ἡρπάγη.
» Κρύψαν ὑπὸ χθόνα, εἰκάδι Ἰάκωβόν γε τετάρτῃ.

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τοῦ ὁσίου ποτρὸς ἡμῶν ΑΡΤΕΜΟΝΟΣ, ἐπισκόπου Σελευκείας τῆς Ἰισσιδίας.

» Τὴν σάρκα ρίψας ὡς ἔλυτρον Ἀρτέμων,
» Οὐ γῆς ἔχων τι στέλλεται τὴν πρὸς πόλον.
» Εἰκάδι ἀμφὶ τετάρτῃ ἐδέξατο Ἀρτέμων Ἐδέμ.

Οὗτος ὁ μακάριος Ἀρτέμων κατήγετο ἀπὸ τὴν Σελεύκειαν τῆς Πισσιδείας, εἰς τὴν ὁποίαν καὶ ἐγεννήθη καὶ ἀνετράφη κατὰ τοὺς χρόνους τῶν ἱερῶν Ἀποστόλων. Ὅτε δὲ ὁ μακάριος Ἀπόστολος Παῦλος περιεπάτει εἰς ἐκεῖνα τὰ μέρη, κηρύττων τὸν λόγον τοῦ Εὐαγγελίου, εὑρὼν καὶ τοῦτον τὸν ἅγιον κατέστησεν αὐτὸν Ἐπίσκοπον καὶ ποιμένα καὶ διδάσκαλον τῆς πόλεως ἐκείνης, ἐπειδὴ δὲν ἔπρεπεν ὁ λύχνος νὰ κρύπτεται ὑποκάτω εἰς τὸ μόδιον. Καλῶς λοιπὸν ποιμάνας τὸ ποίμνιόν του, καὶ γενόμενος εἰς ὅλους τοὺς χρείαν ἔχοντας λιμὴν σωτήριος, τῶν χηρῶν καὶ ὀρφανῶν προνοητής, τῶν πτωχῶν βοηθός, καὶ τῶν ψυχῶν καὶ τῶν σωμάτων ἰατρός, καὶ μὲ ταῦτα τὰ θεάρεστα ἔργα διανύσας τὴν ζωήν του ὁ τρισόλβιος εἰς γῆρας βαθύ, ἀπῆλθε πρὸς Κύριον.

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τοῦ ἁγίου ἱερομάρτυρος ΑΡΤΕΜΟΝΟΣ πρεσβυτέρου Λαοδικείας.

»Κόσμου μεταστὰς καὶ Θεῷ προσεγγίσας,
»Σός εἰμι καὶ σῶσόν με φησὶν Ἀρτέμων.

Ὅτε ὁ Διοκλητιανὸς ἐβασίλευεν εἰς τὴν Ρώμην ἐστάλησαν διαταγαὶ βασιλικαὶ διὰ μέσου ἀρχόντων καὶ ἡγεμόνων εἰς ὅλας τὰς πόλεις καὶ τὰς χώρας, διατάσσουσι νὰ προσφέρωσι θυσίας καὶ σπονδὰς εἰς τὰ εἴδωλα. Ὅθεν διὰ τὴν αἰτίαν ταύτην ἐστάλη εἰς τὰ μέρη τῆς Λαοδικείας εἰς Κόμης (2) ὀνόματι Πατρίκιος, ὅστις ἐβίαζεν

(1) Σημείωσαι ὅτι εἰς τὴν προεόρτιον ταύτην ἡμέραν τοῦ Εὐαγγελισμοῦ λόγος σώζεται ἐν τῷ δευτέρῳ Πανηγυρικῷ τῆς ἱερᾶς μονῆς τοῦ Βατοπεδίου Ἀθανασίου τοῦ μεγάλου, οὗ ἡ ἀρχὴ «Τοὺς θείους ἱεροκήρυκας, οὐ πρὸς τὴν ἀσθένειαν τῆς ἀκροάσεως δεῖ ἀποβλέπειν.

(2) Κόμης, εἶναι λέξις λατινική, καὶ ἑρμηνεύεται κυρίως ὁ ἀκόλουθος καὶ συνοδοιπόρος καὶ ὀπαδός· σημαίνει δὲ καὶ τὸν ἔπαρχον καὶ ἡγεμόνα, καὶ ἐνίοτε σημαίνει τὸν τουρκιστὶ λεγόμενον Μπεϊλέμπεϊν, ἢ καὶ τὸν στρατηγόν.

ὅλους τοὺς χριστιανούς, νὰ θυσιάζωσιν εἰς τοὺς ψευδωνύμους Θεούς, καθὼς προσετάχθη. Τοῦτο δὲ μαθὼν Σισίνιος ὁ τῆς Λαοδικείας ἐπίσκοπος ὁμοῦ μὲ τὸν πρεσβύτερον τοῦτον Ἀρτέμονα, ἔλαβον τινὰς χριστιανούς, καὶ ὑπῆγαν τὴν νύκτα εἰς τὸν ναὸν τῆς ψευδοθεᾶς Ἀρτέμιδος, καὶ συντρίψαντες τὰ ἐκεῖ εὑρισκόμενα εἴδωλα, τὸ τοῦ Ἀπόλλωνος λέγω καὶ τοῦ Ἀσκληπιοῦ, κατέκαυσαν αὐτά, καὶ τὰ ἔκαμαν στάκτην. Ἐξωλόθρευσαν δὲ καὶ τοὺς ἐκεῖ εὑρισκομένους δράκοντας, οἱ ὁποῖοι, ἦσαν ἀρκετὰ μεγάλοι. Ταῦτα δὲ μαθὼν ὁ ἀνωτέρω κόμης ἐπλήσθη ἀπὸ θυμόν, καὶ παραλαβὼν πλῆθος λαοῦ, ἐξῆλθεν ὁμοῦ μὲ αὐτοὺς ἔξω τῆς πόλεως, καθήμενος εἰς βασιλικὸν ἵππον καὶ ἐπορεύετο κατὰ τῆς Ἐκκλησίας τῶν χριστιανῶν, διὰ νὰ ἐξολοθρεύσῃ ὅλους τοὺς χριστιανούς, καὶ διὰ νὰ κατακόψωσι μελιδὸν τὸν Σισίνιον καὶ τὸν Ἀρτέμονα. Ὅτε δὲ ἐπλησίαζεν εἰς τὴν Ἐκκλησίαν, ἦλθε φόβος καὶ τρόμος εἰς αὐτόν, ὅστις ἐκυριεύθη ἀπὸ θέρμην τόσην δυνατήν, ὥστε ἔβαλον αὐτὸν εἰς κλίνην, καὶ τὸν ἐπῆγαν σῆκωτὸν εἰς τὸν οἰκόν του. Ἐλθὼν λοιπὸν εἰς ἄκραν ταλαιπωρίαν καὶ ἀδυναμίαν σώματος, ἔγραψεν εἰς τὸν ἐπίσκοπον Σισίνιον ταῦτα. «Παρεκάλεσον τὸν Θεὸν νὰ ἐλευθερωθῶ ἀπὸ τὴν ἀσθένειαν, καὶ θὰ σοὶ κάμω χρυσοῦν ἀνδριάντα, τὸν ὁποῖον θὰ στήσω εἰς τὸ μέσον τῆς πόλεως.» Ὁ δὲ Ἐπίσκοπος ἀντέγραψεν αὐτῷ, «τὸ χρυσίον σου ἂς ἦναι ἰδικόν σου, ἂν δὲ πιστεύσῃς εἰς τὸν Χριστὸν καὶ Θεόν μου, ἤξευρε, ὅτι εὐθὺς θέλει σὲ ἰατρεύσει.» Ὁ δὲ Κόμης ἔγραψεν εἰς αὐτόν, «πιστεύω εἰς τὸν Θεόν, μόνον ἂν ἴσως καὶ μὲ ἰατρεύσῃ,» καὶ ὢ τοῦ θαύματος! εὐθὺς ἰατρεύθη καὶ ἐσηκώθη ἀπὸ τὴν κλίνην.

Περιπατῶν λοιπὸν οὗτος καὶ πορευόμενος εἰς τὴν Καισάρειαν, ἕως τρία μίλια μακρὰν ἀπὸ τὴν Λαοδίκειαν, ὑπήντησε τὸν πρεσβύτερον ἅγιον Ἀρτέμονα, τὸν ὁποῖον ἠκολούθουν δύω ἐλάφια, καὶ ἓξ ὄνοι, καὶ λέγει αὐτῷ, «πῶς ἐσύλλαβες τὰ ζῶα αὐτά;» ὁ δὲ Ἀρτέμων ἀπεκρίθη· «μὲ τὸν λόγον τοῦ Χριστοῦ μου τὰ ἐσύλλαβα·» καὶ ὁ Κόμης λέγει, «λοιπὸν χριστιανὸς εἶσαι;» ὁ ἅγιος ἀπεκρίθη· «ἀπὸ τὴν νεαράν μου ἡλικίαν εἶμαι χριστιανός.» Τότε ὁ Κόμης λαβὼν αὐτὸν, καὶ δέσας μὲ δύω ἁλυσίδας, τὸν παρέδωκε εἰς δύω στρατιώτας, καὶ ἐπρόσταξε νὰ τὸν ἀκολουθῇ ὀπίσω ἕως οὗ νὰ ὑπάγῃ εἰς τὴν πόλιν Καισάρειαν. Ὁ δὲ ἅγιος καταβαρυνθεὶς ἀπὸ τὰ δεσμὰ καὶ τὰς ἁλυσίδας ἐγύρισεν εἰς τὰ ζῶα τὰ ὁποῖα τὸν ἠκολούθουν, καὶ λέγει εἰς αὐτά, ὑπάγετε εἰς τὸν ἐπίσκοπον Σισίνιον· καὶ εὐθὺς ὡς λογικά, ὑπήκου-

---

ἤτοι τὸν στρατηλάτην, καὶ ἴσως τοιοῦτον σημαινόμενον ἔχει καὶ ὁ Κόμης ἐνταῦθα, τοὐτέστι τὸ τοῦ στρατηλάτου.

σαν καὶ ἐπῆγαν. Βλέπων δὲ ταῦτα ὁ Ἐπίσκοπος, ἠρώτησε τὸν θυρωρὸν λέγων, ἀπὸ ποῦ ἦλθον ἐδῶ τὰ ζῷα ταῦτα; τότε κατὰ προσταγὴν Θεοῦ ἔλαβεν ἀνθρωπίνην φωνὴν μία ἔλαφος καὶ εἶπεν· ὁ δοῦλος τοῦ Θεοῦ Ἀρτέμων ἐσυλλήφθη ἀπὸ τὸν ἀσεβῆ Κόμητα, καὶ φέρεται δεδεμένος εἰς τὴν Καισάρειαν, ὅθεν ἐπρόσταξεν ἡμᾶς τὰ ζῶα, νὰ ἔλθωμεν ἐδῶ διὰ νὰ σοὶ δώσωμεν εἴδησιν. Ἀκούσας δὲ ὁ ἐπίσκοπος νὰ λαλῇ τὸ ζῷον, ἔγεινεν ἔκθαμβος· ὅθεν καλέσας Φιλέαν τὸν διάκονον, ἀπέστειλεν αὐτὸν εἰς τὴν Καισάρειαν λέγων, ὕπαγε καὶ μάθε, ἂν ἦναι ἀληθῆ ὅσα ἠκούσαμεν ἀπὸ τὴν ἔλαφον. Ἐλθὼν δὲ εὗρε τὸν ἅγιον Ἀρτέμονα εἰς τὴν φυλακήν, καὶ ἀφ' οὗ ἐχαιρετήθησαν ἀναμεταξύ των, ἐπρόσταξαν αὐτοὺς οἱ φύλακες νὰ μακρυνθῶσιν ὁ εἷς ἀπὸ τὸν ἄλλον.

Τὴν δὲ ἐρχομένην ἡμέραν ἐκάθισεν ὁ Κόμης εἰς τὸ κριτήριον, καὶ φέρει ἔμπροσθέν του τὸν ἅγιον Ἀρτέμονα, καὶ λέγει πρὸς αὐτόν, τίμησον τὸ γηρατεῖον σου, ἄνθρωπε, καὶ θυσίασον εἰς τοὺς θεούς. Ὁ δὲ ἅγιος ἀπεκρίθη· δεκαὲξ ἔτη διῆλθον ἀναγνώστης, ἀναγινώ, σκων τὰς ἱερὰς βίβλους ἐν τῷ ναῷ τοῦ Θεοῦ, εἰς ἐπήκοον πάντων εἰκοσιοκτὼ δὲ ἔτη ἐποίησα διάκονος Χριστοῦ, ἀναγινώσκων εἰς τὸν λαὸν τὰ ἅγια Εὐαγγέλια, καὶ τριάκοντα τρεῖς τώρα ἔτη εἶμαι πρεσβύτερος καὶ ἱερεύς, διδάσκων καὶ κηρύττων τὴν τοῦ Χριστοῦ μου δύναμιν καὶ θεότητα, καὶ τώρα μοὶ λέγεις νὰ θυσιάσω εἰς τὸν ὅμοιον σου ἀναίσθητον δαίμονα; μὴ γένοιτό μοι τοῦτο εἰς τὸν αἰῶνα!

Τὰτα ἀκούσας ὁ Κόμης ἐταράχθη ἀπὸ τὸν θυμόν, καὶ πυρώσας δυνατὰ μίαν ἐσχάραν, ἤπλωσε τὸν ἅγιον Ἀρτέμονα ἐπ' αὐτῆς. αἰσθανθεὶς δὲ ὁ ἅγιος ἀπὸ τὸ καύσιμον τοῦ πυρός, ὑψώσας τὰ ὄμματά του εἰς τὸν οὐρανόν, εἶπε, «Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ, μὴ ἀφήσῃς τοῦτον τὸν μιαρὸν Κόμητα νὰ γελάσῃ εἰς ἐμὲ τὸν δοῦλόν σου· ἀλλὰ σὺ ἠξεύρων, ὅτι ταῦτα πάσχω διὰ ἀγάπην σου, δός μο ὑπομονήν, ἵνα τελείως κάμω αὐτὸν νὰ ἐντραπῇ.» Ταῦτα καὶ ἄλλα λέγοντες τοῦ ἁγίου, ἰδοὺ ἔφθασε καὶ ἡ ἔλαφος, ἥτις ἐστάλη εἰς τὸν ἐπίσκοπον Σισίνιον, καὶ ἐλάλησε, καὶ ἔλειχε ἐλθοῦσα μὲ τὴν γλῶσσάν της τὰς πληγὰς τοῦ ἁγίου, καὶ κατὰ προσταγὴν Θεοῦ λέγει εἰς τὸν ἔλεγχον τῶν ἀσεβῶν· (διότι ἀδύνατον εἶναι εἰς τὸν Θεόν·) τί δὲ εἶπεν ἡ ἔλαφος; «Ἤξευρε, ὦ ἀσεβέστατε Κόμη, ὅτι ὁ μὲν δοῦλος »τοῦ Θεοῦ Ἀρτέμων ταχέως θέλει βοηθηθῇ ἀπὸ τὸν Θεόν, σὺ δὲ δι' »αὐτὸν ἔχεις νὰ καταδικασθῇς ἀπὸ τὸν ἴδιον Θεόν· ἐπειδὴ δύω ὄρνεα »θὰ σὲ ἁρπάσωσι, καὶ θὰ σὲ βάλωσι μέσα εἰς τὸν βράζοντα λέβητα, »καὶ αἱ σάρκες σου θέλουν ἀναλύσει καὶ γίνωσιν ὡς χυλός, διότι »ἐφάνης ἀχάριστος, ἐπειδὴ καὶ τὸν Θεόν, τὸν ὁποῖον ὡμολόγησας »καὶ ἐπίστευσας ὡς ἰατρεύσαντά σε, ἠρνήθης, καὶ τὸν δίκαιον ἄν-

»θρωπον Ἀρτέμονα ἀπανθρώπως ἐβασάνισας». Ταῦτα δὲ ὁ Κόμης ἀκούσας ἀπὸ τὴν ἔλαφον θυμωθεὶς πολλά, διότι ἐλέγχθη ἀπὸ ἕν ἄγριον ζῶον· ὅθεν προστάζει τοὺς στρατιώτας του νὰ τὸ τοξεύσωσιν, ἡ δὲ ἔλαφος ἐπήδησε πλησίον εἰς τὸν ἄρχοντα, τὸν συγκάθεδρον μὲ τὸν Κόμητα, καὶ οὕτως ἐλύτρωσεν ἀπὸ τὰ βέλη καὶ ἔφυγεν ἔξω. Ὁ δὲ συγκάθεδρος τοῦ Κόμητος δεχθεὶς τὸ βέλος καὶ θανατηφόρως ἀπὸ αὐτὸ πληγείς, ἀπέρριψε τὴν μιαράν του ψυχήν· ὁ δὲ Κόμης τοῦτον ἰδών, ἐλυπήθη καὶ ἀνεχώρησεν, ἔβαλεν ὅμως πάλιν τὸν ἅγιον Ἀρτέμονα εἰς τὴν φυλακήν Τὴν δὲ ἐρχομένην ἡμέραν ἐπρόσταξεν ὁ Κόμης νὰ βληθῇ πίσσα μέσα εἰς λέβητα καὶ νὰ βράσῃ δυνατά, ἔπειτα νὰ βληθῇ εἰς αὐτὴν ὁ ἅγιος κατακέφαλα. Τούτου δὲ γενομένου, ὑπῆγον οἱ στρατιῶται εἰς τὸν Κόμητα λέγοντες, ὅτι ἡ πίσσα ἔβρασε δυνατά. ἀλλ' ὁ Κόμης δὲν ἐπίστευσεν, ἀλλ' ἔλεγεν, ὅτι θὰ ὑπάγῃ μόνος νὰ ἰδῇ μὲ τοὺς ἰδίους του ὀφθαλμούς, καὶ τότε νὰ βεβαιωθῇ τὴν ἀλήθειαν. Ἱππεύσας λοιπὸν ἔτρεξεν ἴσα εἰς τὸν λέβητα καὶ ὅτε ἐπλησίασεν εἰς αὐτό, ὢ τοῦ θαύματος! αἰφνιδίως ἦλθον δύω ἄγγελοι ἀπὸ τὸν οὐρανὸν εἰς σχῆμα ἀετῶν, καὶ ἁρπάσαντες τὸν Κόμητα ἀπὸ τὸν ἵππον, ἔβαλον αὐτὸν εἰς τὸν λέβητα καὶ τόσον ἀνέλυσε καὶ ἐχωνεύθη ὅλον τὸ σῶμα του, ὥστε οὐδὲ κόκκαλον ἔμεινε.

Τοῦτο τὸ θαυμάσιον βλέποντες οἱ στρατιῶται καὶ ὅλος ὁ λαός, ἐξέστησαν, καὶ ἀπὸ τὸν φόβον των ἔφυγον· ἔμεινε δὲ μόνος ὁ ἅγιος εἰς τὸν τόπον ἐκεῖνον, ὅπου ἵστατο, δοξάζων καὶ εὐλογῶν τὸν Θεόν, καὶ προσευχηθεὶς, ἐξέβαλεν εἰς τὸν τόπον ἐκεῖνον πλῆθος ὕδατος. Τοῦτο βλέποντες Βιτάλιος ὁ ἱερεὺς τῶν εἰδώλων καὶ ἄλλοι πολλοί, κατηχήθησαν ἀπὸ τὸν ἅγιον καὶ ἐβαπτίσθησαν. Τὴν δὲ νύκτα ἐκείνην ἦλθε φωνὴ εἰς τὸν ἅγιον λέγουσα· ἔξελθε ἀπὸ τὴν πόλιν ταύτην, καὶ ὕπαγε εἰς τὴν ὁδὸν τὴν φέρουσαν εἰς τοὺς παραθαλασσίους τόπους τῆς μικρᾶς Ἀσίας καὶ ἐκεῖ θέλεις καθαρίσει πολλοὺς ἀπὸ δαιμόνια καὶ ἀπὸ διαφόρους ἀσθενείας, καὶ πολλοὶ διὰ σοῦ θὰ φωτισθῶσι καὶ θὰ δοξάσωσι τὸν Θεόν. Ὅθεν ὁ ἅγιος κατηχήσας ἐκεῖ πολλοὺς καὶ ἀποχαιρετίσας ἀνέβη εἰς ἕνα ἄγριον ὄνον, καὶ ἀπήρχετο ἐκεῖ, ὅπου ἡ θεία φωνὴ τὸν ἐδίδαξεν· ἁρπαγεὶς δὲ ἀπὸ θεῖον ἄγγελον, ὑπῆγεν παρευθὺς εἰς τὸν τόπον, ὅπου ἀπεκαλύφθη. Πολλὰ δὲ σημεῖα καὶ θαύματα ἐποίησεν ἐκεῖ μὲ τὴν δύναμιν τοῦ Θεοῦ καὶ πολλοὺς ἐφώτισε καὶ ὡδήγησεν πρὸς Θεόν ὕστερον δὲ κρατηθεὶς ἀπὸ τοὺς εἰδωλολάτρας, ἀπεκεφαλίσθη ὁ μακάριος καὶ ἀπῆλθεν εἰς τὰς αἰωνίους μονάς.

Ὁ ὅσιος πατὴρ ἡμῶν ΖΑΧΑΡΙΑΣ ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.

»Θεῷ πρὸς ἰσχὺν ἐξομοιωθείς, πάτερ,
»Υἱῷ Θεοῦ, σύγκληρος, ἐκστὰς γῆς γίνει.

Ὁ ὅσιος οὗτος Ζαχαρίας φαίνεται ὅτι εἶναι ὁ χαριτωμένος ἐκεῖνος υἱὸς τοῦ ἀββᾶ Καρίωνος, ὁ ἑορταζόμενος κατὰ τὴν εἰκοστὴν τετάρτην τοῦ Νοεμβρίου, ὅστις παιδίον ὤν, ἐπῆγε μετὰ τοῦ πατρός του εἰς τὴν σκήτην καὶ ἔγινε μοναχός· καὶ εἰς τόσην ἀκρότητα ταπεινώσεως καὶ ἀρετῆς ἔφθασεν, ὥστε ἠξιώθη νὰ ἔχῃ εἰς τὴν ψυχήν του ἐγκάτοικον τὴν χάριν τοῦ παναγίου Πνεύματος, καὶ ἡμέραν καὶ νύκταν ἐφλέγετο ὑπ' αὐτῆς ἡ καρδία του, ὡς γράφεται ἐν τῷ Γεροντικῷ.

Ὅθεν πολλοὶ μεγάλοι πατέρες καὶ γέροντες, ἠρώτων αὐτὸν νὰ μάθωσι, γνωρίζοντες, ὅτι ἀνεπαύετο εἰς αὐτὸν τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον. Διὰ τοῦτο ἀναγινώσκομεν εἰς τὸν Εὐεργετινόν, ὅτι ὁ ἀββᾶς Μακάριος ἠρώτησεν αὐτὸν λέγων· «Εἰπέ μοι ποῖον εἶναι τὸ ἔργον τοῦ μοναχοῦ; » ὁ δὲ Ζαχαρίας ἀπεκρίθη, «ἐμὲ ἐρωτᾷς πάτερ ;» λέγει ὁ ἀββᾶς Μακάριος, «πληροφοροῦμαι εἰς σὲ τέκνον Ζαχαρία, διότι κάποιος μὲ παρακινεῖ ἔσωθεν νὰ σὲ ἐρωτήσω » ἔφη δὲ ὁ Ζαχαρίας. «Τὸ κατ' ἐμὲ πάτερ, τὸ ἑαυτὸν βιάζεσθαι εἰς πάντα, τοῦτό ἐστι τὸ ἔργον τοῦ μοναχοῦ.» (σελ. 228).

Ὁμοίως καὶ ἐν σελ. 278 τοῦ αὐτοῦ ἀναγινώσκομεν ὅτι ὁ ἀββᾶς Μωϋσῆς ἠρώτησε τὸν Ζαχαρίαν τοῦτον. «Εἰπέ μοι, τί ποιήσω ;» ἀκούσας δὲ ὁ Ζαχαρίας ἔρριψεν ἑαυτὸν εἰς τοὺς πόδας τοῦ ἀββᾶ Μωϋσέως λέγων· «Σὺ μὲ ἐρωτᾷς πάτερ ;» λέγει αὐτῷ ὁ γέρων, « πίστευσόν μοι τέκνον Ζαχαρία, εἶδον τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον κατελθὼν ἐπὶ σέ, καὶ ἐκ τούτου ἀναγκάζομαι ἐρωτῆσαί σε.» Λαβὼν δὲ ὁ Ζαχαρίας τὸ κοκούλιον αὐτοῦ, ἔθηκεν ὑπὸ τοὺς πόδας, καὶ καταπατήσας αὐτὸ εἶπεν· «Ἐὰν μὴ συντριβῇ οὕτω ὁ ἄνθρωπος, δὲν γίνεται μοναχός.» Ἔλεγε δὲ περὶ αὐτοῦ ὁ πατὴρ αὐτοῦ Καρίων «Ἐγὼ πολλοὺς κόπους ἐποίησα πλέον τοῦ υἱοῦ μου Ζαχαρίου, καὶ οὐκ ἔφθασα εἰς τὰ μέτρα αὐτοῦ διὰ τὴν ταπείνωσιν καὶ σιωπὴν αὐτοῦ. (αὐτόθι·) ἐλθόντος δέ ποτε εἰς θεωρίαν τοῦ Ζαχαρίου, ἐκαίοντο ἀπὸ τὴν ἐνέργειαν τῆς χάριτος τὰ ἐντοσθιά του. Ὁ δὲ πατὴρ αὐτοῦ Καρίων νομίζων, ὅτι ἀπὸ δαιμόνων ἦτο ἡ θεωρία, ἔδειρεν αὐτὸν, ἀπελθὼν δὲ ὁ Ζαχαρίας πρὸς τὸν ἀββᾶν Ποιμένα, καὶ ἀναγγείλας, παρὰ τοῦ Ποιμένος δὲ πάλιν πεμφθεὶς εἰς ἄλλον γέροντα, ἐπληροφορήθη παρ' ἐκείνου ὅτι θεία ἦτο ἡ θεωρία· ἤκουσεν ὅμως, ὅτι πρέπει νὰ ὑποτάσσηται εἰς τὸν πατέρα του.

Ὅτε δὲ ἔμελλε νὰ τελευτήσῃ ὁ ὅσιος οὗτος Ζαχαρίας, ἠρώτησεν αὐτὸν ὁ ρηθεὶς ἀββᾶ Μωϋσῆς, «τί βλέπεις;» ὁ δὲ Ζαχαρίας ἀπεκρίθη «δὲν εἶναι καλλίτερον νὰ σιωπᾷ τις,ὦ πάτερ ; «ναί, τέκνον σιώπα,» εἶπεν καὶ ὁ γέρων. Ἐν δὲ τῇ ὥρᾳ τοῦ θανάτου αὐτοῦ, καθεζόμενος ἐκεῖ ὁ ἀββᾶς Ἰσίδωρος, καὶ ἀναβλέψας εἰς τὸν οὐρανὸν εἶπεν· «Εὐ-

φραίνου τέκνον μου Ζαχαρία, ὅτι ἠνεῴχθησάν σοι αἱ πύλαι τῆς οὐρανῶν βασιλείας» (αὐτόθι).

Οἱ ἅγιοι ὀκτὼ μάρτυρες οἱ ἐν Καισαρείᾳ τῆς Παλαιστίνης (1) *ξίφει τελειοῦνται.*

»Σωτῆρος ὀκτάριθμος ἐτμήθη φάλαγξ,
»Τοῦ πρὶν περιτμηθέντος ὀκταημέρου (2).

Ὁ ὅσιος ΜΑΡΤΙΝΟΣ ὁ Θηβαῖος ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.

»Καλῷ τραφεὶς κάλλιστα γήρᾳ, Μαρτῖνε,
»Θανὼν θανοῦσι προστέθεισαι πατράσι.

Ὁ ἅγιος νέος ἱερομάρτυς ΠΑΡΘΕΝΙΟΣ ὁ καὶ Παρθενάκης ἐπικαλούμενος ὁ ἐν Κωνσταντινουπόλει μαρτυρήσας ἐν ἔτει ᾳχνζ' (1657) *ἀγχόνῃ τελειοῦται* (3).

»Τῷ Παρθενίῳ ἐπλάκη διπλοῦν στέφος
»Ὡς ἱερεῖτε καὶ ἀθλητῇ Κυρίου.

Οὗτος ὁ ἀοίδιμος ἐκατήγετο ἀπὸ τὴν Μιτυλήνην θεοσεβῶν γονέων υἱός, ἀπὸ τοὺς ὁποίους ἀνατραφεὶς καλῶς, ἐξεδόθη εἰς σχολεῖον ἱερῶν γραμμάτων, τὰ ὁποῖα ἐντὸς ὀλίγου καιροῦ ἔμαθε, μὲ τὸ νὰ ἔτυχε δεξιᾶς φύσεως· ἀφοῦ δὲ ἔφθασεν εἰς μέτρον ἡλικίας ἐπόθησε νὰ μάθῃ καὶ ἀνώτερα μαθήματα, καὶ ἐπαιδεύθη ἱκανῶς εἰς τὰ γραμματικὰ καὶ φιλοσοφικά, καὶ ἦλθεν εἰς προκοπὴν μεγάλην, γενόμενος εἷς ἐκ τῶν σοφῶν τοῦ καιροῦ ἐκείνου· ὢν δὲ πολλὰ εὐλαβὴς εἰς τὰ θεῖα, καὶ ἀγαθὸς τὸν τρόπον, ἄφησε τὰ κοσμικὰ καὶ ὅλα τὰ βιωτικά, καὶ ἐκαταγίνετο εἰς τὴν ἀνάγνωσιν τῶν θείων γραφῶν, συνέτρεχον πολλὰ εἰς ὅλας τὰς ἱερὰς ἀκολουθίας τῆς ἐκκλησίας μας. Ὅθεν ἐχειροτονήθη κατὰ τὴν τάξιν ἀναγνώστης, ὑποδιάκονος, διάκονος καὶ ἱερεύς. Ἐπειδὴ δὲ ἦτο στολισμένος μὲ κάθε εἶδος ἀρετῆς, καὶ προκομμένος εἰς τὴν μάθησιν, ἀποθανόντος τοῦ ἀρχιερέως τῆς Χίου, ψήφῳ τῆς μεγάλης ἐκκλησίας ἠξιώθη καὶ τὸ τῆς ἀρχιερωσύνης ἀξιώματος, ποιμὴν τῆς Χίου γενόμενος, καὶ ἐποίμαινε θεαρέστως τὸ ἐμπιστευθὲν αὐτῷ τοῦ Χριστοῦ ποίμνιον. Μετὰ δὲ παρέλευσιν

(1) Ἐν δὲ τοῖς τετυπωμένοις Μηναίοις γράφεται, οἱ ἐκ Καισαρείας τῆς Παλαιστίνης.

(2) Περιττῶς γράφεται ἐνταῦθα παρὰ τῷ Συναξαριστῇ τὸ Συναξάριον καὶ τὸ δίστιχον Νικάνδρου τοῦ Αἰγυπτίου. Ταῦτα γὰρ προεγράφησαν κατὰ τὴν δεκάτην πέμπτην τοῦ Μαρτίου, ὅτε ἡ μνήμη αὐτοῦ ἑορτάζεται.

(3) Συγγραφεὺς τούτου τοῦ μαρτυρίου εἶναι ὁ Συρίγου Μελέτιος· ἀλλὰ καὶ ὁ Δοσίθεος μνείαν τούτου ποιεῖται ἐν τῷ περὶ τῶν ἐν Ἱεροσολύμοις πατριαρχευσάντων· καὶ ὁ Μελέτιος ἐν τῷ τρίτῳ τόμῳ τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Ἱστορίας.

χρόνων ἱκανῶν, κοινῇ γνώμῃ τῆς ἁγίας, καὶ ἱερᾶς Συνόδου τῶν ἀρχιερέων, ἀνεβιβάσθη καὶ εἰς τὸν Πατριαρχικὸν θρόνον τῆς Κωνσταντινουπόλεως, τῷ ᾳχνϛ'. ἔτει ἀπὸ Χριστοῦ, ἀλλὰ δὲν ὑπέφερεν ὁ μισόκαλος διάβολος νὰ βλέπῃ τὸν λύχνον ἐπὶ τὴν λυχνίαν λάμποντα ὅθεν καὶ διὰ νὰ τὸν ἐκβάλῃ ἀπὸ τὸ μέσον, τοῦ ἐκατασκεύασεν τοιαύτην ἐπιβουλήν.

Ὁ τοῦ καιροῦ ἐκείνου Ταταρχάνης, χρείας τυχούσης, ἔστειλεν ἕνα πρέσβυν, ἤγουν Ἐλιτζῆν πρὸς τὸν Καζακίας Χάτμανον· ὅστις ἐλθὼν εἰς αὐτόν, καὶ ἰδὼν μητροπολίτην τινὰ πρώην Νικαίας, μετὰ τιμῆς πολλῆς παρακαθήμενον, καὶ μεγάλην παρρησίαν τοῖς ἐκεῖσε ἔχοντα, ἐφθόνησεν ὁ ἐπάρατος, καὶ ἐπαναστρέψας πρὸς τὸν Ταταρχάνην, εἶπε πολλὰ κατὰ τοῦ ρηθέντος μητροπολίτου, καὶ ὅτι εἶναι βέβαια ἐσταλμένος ἐκεῖ ἀπὸ τὸν Πατριάρχην ἐπίβουλος καὶ προδότης τῆς βασιλείας τῶν Τούρκων, καὶ ἄλλα τοιαῦτα. Ὁ δὲ Χάνης ἔγραψεν εἰς τὸν Βεζύρην ὅσα εἶπεν εἰς αὐτὸν ὁ πρέσβυς· καὶ ὁ Βεζύρης ἔστειλε παρευθὺς, καὶ ἔφερον ἔμπροσθέν του τὸν Πατριάρχην, καὶ ἐπιμελῶς ἐξετάσας αὐτὸν εἰς ὅλα ἐκεῖνα ὅπου ἔγραψε κατ' αὐτοῦ ὁ Χάνης, εὗρεν αὐτὸν ἀθῷον κατὰ πάντα, καὶ ἄπταιστον· ἀλλ' ὅμως διὰ τὸ ἀξίωμα τοῦ Ταταρχάνη νὰ μὴ φανοῦν ψευδεῖς οἱ λόγοι του, καὶ διὰ τὸ ἀνύποπτον, παρέδωκεν αὐτὸν εἰς τὸν ἔπαρχον τῆς πόλεως διὰ νὰ τὸν θανατώσῃ ὡς ἐπίβουλον τῆς βασιλείας των, παρήγγειλε δὲ εἰς αὐτὸν, ὅτι ἐὰν θελήσῃ νὰ γένῃ τοῦρκος, νὰ εἶναι χαρισμένη ἡ ζωή του, διότι τότε γίνονται βέβαιοι, πῶς εἶναι ἑνωμένος μὲ αὐτούς, καὶ δὲν τοὺς ἐπιβουλεύεται.

Παραλαβὼν δὲ αὐτὸν ὁ ἔπαρχος τὸν ἐπαρακίνει εἰς τὸν τουρκισμὸν ὑποσχόμενος αὐτῷ, ὅτι ὄχι μόνον τὴν ζωήν του ἔχει νὰ κερδίσῃ, ἀνίσως καὶ γένῃ τοῦρκος, ἀλλὰ καὶ μεγάλας τιμάς, καὶ πλούτη ἔχει νὰ λάβῃ ἀπὸ τὸν βασιλέα, καὶ εἰς ἀξιώματα ὑψηλὰ ἔχει νὰ ἀναβῇ καὶ νὰ γένῃ εἷς ἐκ τῶν πρώτων τῆς βασιλείας των. Ταῦτα ἀκούσας ὁ ἅγιος ἤνοιξε τὸ εὐλογημένον του στόμα, καὶ τοῦ λέγει· «ὅτι μὲν ἐγὼ δὲν εἶμαι ἐπίβουλος τῆς βασιλείας, καὶ δὲν μετέχω τελείως ἀπὸ τὴν τοιαύτην κατηγορίαν, ἀλλὰ πάσχω ἀδίκως, καὶ ὑμεῖς οἱ ἴδιοι τὸ γνωρίζετε καλῶς, ἂν θέλητε νὰ ὁμολογήσητε τὴν ἀλήθειαν, τοῦτο δὲ ὅπου λέγετε, ν' ἀφήσω τὴν πίστιν μου, διὰ νὰ ἐλευθερωθῶ ἀπὸ τὸν θάνατον, δὲν θέλω τὸ καταδεχθῶ πώποτε κατ' οὐδένα τρόπον, νὰ ἀρνηθῶ τὸν γλυκύτατόν μοι δεσπότην καὶ Θεόν, Ἰησοῦν Χριστόν, κἂν μυρίους θανάτους ἤθελον λάβω διὰ τὸ ὄνομά του τὸ ἅγιον, χαράν μου τὸ ἔχω καὶ ἀγαλλίασιν· τὰς δὲ τιμὰς τὰς ἰδικάς σας καὶ τὰ ἀξιώματα, οὐδὲ νὰ τὰ ἀκούω θέλω.»

Τότε ὁ ἔπαρχος ἄρχισε νὰ τὸν παιδεύῃ ἀνηλεῶς μὲ πολλά, καὶ

διάφορα βάσανα, ἐλπίζον, ὅτι μὲ αὐτὰ θέλει τὸν κάμῃ καὶ βιαίως νὰ ἀρνηθῇ τὸν Χριστόν· ἀλλ' ὁ μάρτυς τοῦ Χριστοῦ τὰ ὑπέμενεν ὅλα μὲ μεγάλην καρτεροψυχίαν, καὶ βλέπων εἰς τὸ σῶμά του τὰ στίγματα τοῦ Χριστοῦ ἔχαιρε, καὶ εὐχαρίστει μεγάλως τὸν Κύριον ὁποῦ τὸν ἠξίωσε νὰ πάθῃ διὰ τὸ ὄνομά του τὸ ἅγιον, καὶ τὸν ἐπαρακάλει νὰ τοῦ δώσῃ ὑπομονὴν μέχρι τέλους. Βλέπων λοιπὸν ὁ τύρανος, ὅτι ἴστατο ὁ ἅγιος στερεῶς καὶ ἀμετασάλευτος εἰς τὴν πίστιν τοῦ Χριστοῦ, τὸν ἐπῆρε μὲ ὅλην τὴν κουστωδίαν, καὶ τὸν ἐπῆγε δέσμιον εἰς τὸ Παρμακκαπί, καὶ ἐκεῖ τὸν ἐκρέμασε τῷ Σαββάτῳ τοῦ δικαίου Λαζάρου· καὶ οὕτως ἔλαβεν ὁ τρισμακάριος τὸν στέφανον τοῦ μαρτυρίου. Τὸ δὲ πανάγιόν του λείψανον ἔμεινε κρεμάμενον εἰς τὴν ἀγχόνην τρεῖς ἡμέρας, καὶ ἑκάστην νύκτα φῶς οὐράνιον περιήστραπτεν εἰς τὴν ἁγίαν του κεφαλήν· ἔπειτα τὸ ἔρριψαν εἰς τὴν θάλασσαν, καὶ εὑρόντες αὐτὸ οἱ χριστιανοί, τὸ ἐπῆραν κρυφίως, καὶ τὸ ἔθαψαν ἐντίμως καὶ εὐλαβῶς, εἰς τὰ νησία τῆς Πόλεως εἰς δόξαν Χριστοῦ τοῦ Θεοῦ ἡμῶν· ᾧ πρέπει πᾶσα δόξα, τιμή, καὶ προσκύνησις σὺν τῷ ἀνάρχῳ αὐτοῦ Πατρί, καὶ τῷ Παναγίῳ καὶ ἀγαθῷ, καὶ ζωοποιῷ αὐτοῦ Πνεύματι, νῦν καὶ ἀεί, καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ, ἡ παρὰ τῆς Κουστωδίας ἀσφάλεια τοῦ Ἁγίου Τάφου.

»Μάτην φυλάττεις τὸν τάφον κουστωδία.
»Οὐ γὰρ καθέξει τύμβος αὐτοζωΐαν,

Μεγαλυνάριον τῶν ἁγίων Τεσσαράκοντα Μαρτύρων.
Ψαλλόμενον τὴν θ'. Μαρτίου.

Τὸ τετραδεκάφλογον πόθου πῦρ, πρὸς θείαν Τριάδα, Τεσσαράκοντα ἀθλητῶν, ὕδατα τῆς Λίμνης οὐκ ἠδυνήθη σβέσαι· αὐτὸ δὲ τῆς ἀπάτης χρημνὸν ἐνέπρησε. Τὸ Προεόρτιον Ἀπολυτίκιον ἦχος δ'.

Σήμερον τῆς παγκοσμίου χαρᾶς τὰ προοίμια, μετὰ χαρμοσύνης προεορτάσωμεν· ἰδοὺ γὰρ Γαβριὴλ παραγίνεται, τῇ Παρθένῳ κομίζων τὰ εὐαγγέλια, ἅμα καὶ φόβῳ καὶ θυμάτι· «Χαῖρε Κεχαριτωμένη, ὁ Κύριος μετὰ σοῦ». Κοντάκιον ἦχος δ'. Ἐπεφάνης σήμερον.

Ἐπελεύσει Πνεύματος τοῦ παναγίου, τοῦ Πατρὸς τὸν σύνθρονον, καὶ ὁμοούσιον φωνῇ, τοῦ ἀρχαγγέλου συνέλαβες Θεοκυῆτορ Ἀδὰμ ἡ ἀνάκλησις.

Μεγαλυνάριον τῆς ΚΕ' Μαρτίου, ἤτοι τοῦ Εὐαγγελισμοῦ.

Ἐκθαμβος ἀσπάζεται Γαβριήλ, ἔκθαμβος λαμβάνει, ἡ Παρθένος τὸν ἀσπασμόν, πῶς ὁ Θεὸς Λόγος κατῆλθε βροτωθῆναι, τοῦ Κτίστου προσκυνοῦμεν, τὴν Συγκατάβασιν.

Ταῖς τῶν σῶν ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς

Ο ΕΥΑΓΓΕΛΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΠΑΡΘΕΝΟΥ

Ἀπολυτίκιον Ἦχος δ'.

Σήμερον τῆς σωτηρίας ἡμῶν τὸ κεφάλαιον, καὶ τοῦ ἀπ' αἰῶνος Μυστηρίου ἡ φανέρωσις· ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ, Υἱὸς τῆς Παρθένου γίνεται, καὶ Γαβριήλ, τὴν χάριν εὐαγγελίζεται. Διὸ καὶ ἡμεῖς σὺν αὐτῷ τῇ Θεοτόκῳ βοήσωμεν. «Χαῖρε Κεχαριτωμένη, ὁ Κύριος μετὰ σοῦ».

Κοντάκιον αὐτόμελον, Ἦχος πλ. δ'.

Τῇ ὑπερμάχῳ στρατηγῷ τὰ νικητήρια, ὡς λυτρωθεῖσα τῶν δεινῶν εὐχαριστήρια, ἀναγράφω σοι ἡ Πόλις σου Θεοτόκε. Ἀλλ' ὡς ἔχουσα τὸ κράτος ἀπροσμάχητον, ἐκ παντοίων με κινδύνων ἐλευθέρωσον, ἵνα κράζω σοι· Χαῖρε Νύμφη ἀνύμφευτε.

Χαῖρε Κεχαριτωμένη· ὁ Κύριος μετὰ σοῦ· εὐλογημένη σὺν ἐν γυναιξί. (Λουκ. Α'. 28).

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΚΕ', ὁ ΕΥΑΓΓΕΛΙΣΜΟΣ τῆς Ὑπεραγίας Δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου καὶ ἀειπαρθένου Μαρίας (1).

»Ἤγγειλεν Υἱὸν Ἄγγελος τῇ Παρθένῳ,
»Πατρὸς μεγίστης Ἄγγελος βουλῆς μέγαν.
»Γήθεο τῇ Μαρίῃ ἔφατ' Ἄγγελος εἰκάδι πέμπτῃ.

(1) Σημείωσαι, ὅτι εἰς τὸν Εὐαγγελισμὸν ἐγκώμια ἔπλεξαν ὁ Χρυσόστομος δύω, ὧν τοῦ μὲν ἑνὸς ἡ ἀρχὴ ἐστὶν αὕτη «Βασιλικῶν μυστηρίων ἑορτὴν

Ὁ φιλάνθρωπος καὶ ἐλεήμων Θεός, ὁ πάντοτε φροντίζων διὰ τὸ γένος τῶν ἀνθρώπων ὡς πατὴρ φιλόστοργος, θεωρῶν τὸ πλάσμα τῶν χειρῶν αὐτοῦ κατατυρανούμενον ἀπὸ τὸν διάβολον, καὶ κατασυρόμενον εἰς τὰ πάθη τῆς ἀτιμίας, καὶ εἰς τὴν εἰδωλολατρίαν ὑποκείμενον, ἠθέλησεν᾽ ἀποστείλῃ τὸν Υἱόν του τὸν μονογενῆ, τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν, διὰ νὰ λυτρώσῃ αὐτὸ ἀπὸ τὰς χεῖρας τοῦ διαβόλου. Ἐπειδὴ δὲ ἠθέλησε νὰ μὴ ἠξεύρῃ τὸ μυστήριον τοῦτο, ὄχι μόνον ὁ Σατανᾶς, ἀλλ᾽ οὐδ᾽ αὐταὶ αἱ οὐράνιαι Δυνάμεις, (1) διὰ τοῦτο τὸ ἐνεπιστεύθη εἰς ἕνα ἀρχάγγελον, ἤτοι εἰς τὸν ἐνδοξότατον

ἑορτάζομεν σήμερον», τοῦ δὲ ἑτέρου αὕτη, «Πάλιν χαρᾶς Εὐαγγέλια», Ἀνδρέας ὁ Κρήτης, οὗ ἡ ἀρχὴ «Ἐπέστη σήμερον ἡ πάντων χαρά», Ἰωάννης ὁ Δαμασκηνός, οὗ ἡ ἀρχή, «Νῦν ἡ τῆς βασιλίδος βασιλική», Γρηγόριος ὁ Νεοκαισαρείας, οὗ ἡ ἀρχὴ «Ἑορτὰς μὲν ἁπάσας καὶ ὑμνῳδίας.» Γερμανὸς ὁ Κωνσταντινουπόλεως, οὗ ἡ ἀρχὴ «Τῆς παρούσης τιμίας καὶ βασιλικῆς», Θεόδωρος ὁ Μονερημήτης,οὗ ἡ ἀρχὴ «Ὅταν ἡ χειμέριος τῆς εἰδωλολατρείας».(Σώζονται πάντες ἐν τῷ Κοινοβίῳ τοῦ Διονυσίου). Ἔχει ἐγκώμιον εἰς τὴν αὐτὴν ἑορτὴν καὶ ὁ Πρόκλος, καὶ Ἰωσὴφ ὁ Βρυέννιος, καὶ ὁ Νύσσης δὲ θεῖος Γρηγόριος λόγον σύντομον ὁμοῦ καὶ γλαφυρὸν συνέθετο εἰς τὸν Εὐαγγελισμόν, ὅστις σώζεται μὲν ἐν τῇ ἱερᾷ μονῇ τοῦ Σταυρονικήτα χειρόγραφος, οὐ σώζεται δὲ ἐν τοῖς τετυπωμένοις τρισὶ τόμοις τοῦ ἁγίου, οὗ ἡ ἀρχὴ «Τῇ προτέρᾳ Κυριακῇ τὴν ὀρθόδοξον ταύτην Ἐκκλησίαν οὐράνιον χορείαν ἐκάλεσεν ὁ μέγας Βασίλειος». Ἀλλὰ καὶ Ἰωάννης ὁ πάνσοφος καὶ γεωμέτρης, λόγον προσφωνητικὸν καὶ εὐχαριστήριον συνέθετο εἰς τὸν Εὐαγγελισμόν, οὗ ἡ ἀρχὴ «Χαίρετε· τοῦτό μοι τὸ βραχὺ καὶ μέγα τοῦ λόγου προοίμιον, χαίρετε».

Καὶ ὁ ὕπατος τῶν φιλοσόφων Ψελλός, οὗ ἡ ἀρχή, «Ἀρχὴ μὲν τῶν ὄντων Θεός«. (Σώζονται καὶ οἱ δύω ἐν τῷ δευτέρῳ πανηγυρικῷ τῆς ἱερᾶς μονῆς τοῦ Βατοπεδίου, καὶ ἐν τῇ μονῇ τοῦ Παντοκράτορος). Γρηγόριος ὁ Παλαμᾶς, οὗ ἡ ἀρχὴ «Ὁ μὲν ψαλμῳδὸς Προφήτης». Γερμανὸς ὁ Κωνσταντινουπόλεως λόγον δεύτερον, οὗ ἡ ἀρχὴ «Ἐπ᾽ ὄρους ὑψηλοῦ ἀνάβηθι ὁ εὐαγγελιζόμενος». (Σώζονται ἐν τῷ δευτέρῳ πανηγυρικῷ τῆς τοῦ Βατοπεδίου)· ἐν δὲ τῇ Λαύρᾳ καὶ τῇ ἱερᾷ μονῇ τῶν Ἰβήρων σώζεται καὶ ἕτερος λόγος Γρηγορίου Νεοκαισαρείας, οὗ ἡ ἀρχὴ «Σήμερον ἀγγελικῇ παρατάξει». Ἐν τῷ περιωνύμῳ δὲ ναῷ τοῦ Πρωτάτου σώζεται καὶ εἰς λόγος Σωφρονίου Ἱεροσολύμων, οὗ ἡ ἀρχὴ «Εὐαγγέλια ἀδελφοὶ εὐαγγέλια, καὶ πάλιν ἐρῶ εὐαγγέλια». Ἀλλὰ καὶ ὁ Φώτιος λόγον συνέθετο εἰς τὴν αὐτὴν ἑορτήν, οὗ ἡ ἀρχὴ «Φαιδρὰ τῆς παρούσης ἡμέρας καθέστηκεν ἡ πανήγυρις, καὶ λαμπρὰν τὴν χαρὰν τοῖς πέρασιν ἀποφέρεται». Ὁμοίως καὶ Θεοφάνης ὁ Κεραμεύς, ὁ Ταυρομενίας Ἐπίσκοπος, οὗ ἡ ἀρχὴ «Σήμερον ἡ Ἐκκλησία δαδουχεῖται μυστικῶς καὶ πυρσεύεται». (Σώζεται ἐν τῷ Πρωτάτῳ).

(1) Ὁ δὲ Θεοφόρος Μάξιμος ἐν τῇ μϐ΄. ἐρωτήσει οὕτως ἐπὶ λέξεως λέγει. «Ἐπειδή τινες ἀποροῦσιν, ὅτι πῶς λαθεῖν λέγεται τὰς οὐρανίους Δυνάμεις ἡ τοῦ Κυρίου ἐνανθρώπησις, ὁπόταν εὑρίσκωμεν, ὅτι καὶ αἱ προφητεῖαι αἱ πρὸ τοῦ Κυρίου δι᾽ Ἀγγέλων γεγόνασι, καὶ τὴν σύλληψιν τῆς Παρθένου ὁ Γα-

Γαβριήλ. Προοικονόμησε δὲ νὰ γεννηθῇ καὶ ἡ ἁγία Παρθένος Μαρία καὶ νὰ φυλαχθῇ καθαρά, ὡς ἀξία τοῦ τοιούτου μεγάλου μυστηρίου καὶ παγκοσμίου καλοῦ· ὅθεν μετὰ μῆνας ἓξ ἀπὸ τῆς τοῦ Προδρόμου Συλλήψεως, ἀπεστάλη ὁ Ἄγγελος Γαβριὴλ ὑπὸ Θεοῦ, εἰς τὴν πόλιν τῆς Γαλιλαίας Ναζαρέτ, πρὸς τὴν Παρθένον Μαριάμ· ἥτις ἐξελθοῦσα τοῦ Ναοῦ ὡς κόρη τελεία (Νοεμβρ. 21) ὑπῆρχεν ἤδη πρὸ τεσσάρων μηνῶν, κατὰ τὴν παράδοσιν τῶν Πατέρων, μεμνηστευμένη τῷ Ἰωσήφ. Καὶ εἰσελθὼν εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ, ἠσπάσατο αὐτήν, λέγων· «Χαῖρε, κεχαριτωμένη, ὁ Κύριος μετὰ σοῦ· εὐλογημένη σὺ ἐν γυναιξίν». Ἡ δὲ Παρθένος, μετά τινα ταραχὴν τῆς ψυχῆς καὶ διαλογισμὸν καὶ φόβον, διὰ τὸν τοιοῦτον ἀσπασμόν, τέλος, πληροφορηθεῖσα τὴν δι' αὐτῆς ἀνερμήνευτον τοῦ Θεοῦ συγκατάβασιν, καὶ ἀπόρρητον οἰκονομίαν, καὶ πιστεύσασα, ὅτι πάντα δυνατὰ εἰς τὸ θεῖον αὐτοῦ βούλημα, ἀπεκρίθη ἐν ταπεινώσει· «Ἰδοὺ ἡ δούλη Κυρίου γένοιτό μοι κατὰ τὸ ῥῆμά σου». Καὶ ἅμα τῷ λόγῳ τούτῳ, τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον ἐπέρχεται ἐπ' αὐτήν· ἡ δύναμις τοῦ Ὑψίστου ἐπισκιάζει τὴν πανάμωμον αὐτῆς γαστέρα· καὶ ὁ προαιώνιος Υἱὸς καὶ Λόγος τοῦ Θεοῦ καὶ Θεός, συλλαμβάνεται ὑπὲρ λόγον καὶ ἔννοιαν, καὶ σαρκοῦται ἐκ τῶν ἀχράντων αὐτῆς αἱμάτων (Λουκ. α 26—38).

Ἔχουσα λοιπὸν ἐν γαστρὶ τὸν ἀχωρητον ἡ μακαρία Παρθένος ἐπορεύθη μετὰ σπουδῆς ἐκ Ναζαρὲτ εἰς τὰ ὀρεινὰ τῆς Ἰουδαίας μέρη, εἰς μίαν τῶν ἐκεῖ πόλεων,(τὰ Ἱεροσόλυμα τυχόν,ἢ τὴν Βηθλεέμ, ἢ τὴν Χεβρών,κατ' ἄλλους·)ἔνθα ἐκατοίκει ὁ Ζαχαρίας·ἵνα, εὑροῦσα Ἐλισάβετ τὴν συγγενῆ, συγχαρῇ αὐτῇ διὰ τὴν εἰς τὸ γῆρας κυοφορίαν αὐτῆς, ἣν παρὰ τοῦ ἀγγέλου ἔμαθε· διηγηθῇ δὲ μᾶλλον πρὸς αὐτὴν καὶ τὰ μεγαλεῖα, ὅσα ὁ δυνατὸς ηὐδόκησε ποιῆσαι δι' αὐτῆς. Καὶ ἀσπάζεται μὲν τὴν Ἐλισάβετ, εἰσελθοῦσα πρὸς αὐτήν· ἡ δὲ μόλις ἀκούσασα τῆς Μαριὰμ τὸν ἀσπασμόν,αἰσθάνεται, ὅτι τὸ ἐν αὐτῇ ἐξάμηνον ἤδη ἔμβρυον σκιρτᾷ ἐν τῇ κοιλίᾳ αὐτῆς ὑπὸ τῆς χαρᾶς, καὶ διὰ τοῦ τοιούτου σκιρτήματος, καὶ πρὶν ἔτι ἴδῃ τὸ φῶς τῆς ζωῆς, προφητεύει τὴν ἀνατολὴν τοῦ νοητοῦ Ἡλίου. Ἀμέσως Πνεύματος ἁγίου πλησθεῖσα ἡ γηραιὰ Ἐλισάβετ, γνωρίζει τὴν μητέρα τοῦ Κυρίου αὐτῆς, καὶ μακαρίζει μεγαλοφώνως καὶ τὴν κοιλίαν τῆς Θεομήτορος, καὶ τὸν ἐν αὐτῇ βασταζόμενον καρπόν.Ἡ δὲ Παρθένος,

---

βριὴλ εὐαγγελίζεται, καὶ τοὺς ποιμένας ἄγγελοι μυσταγωγοῦσιν ; ἀπόκρισις. Ὅτι μὲν ἤδεισαν οἱ Ἄγγελοι τὴν μέλλουσαν ἔσεσθαι ἐπὶ σωτηρίᾳ τῶν ἀνθρώπων τοῦ Κυρίου ἐνανθρώπησιν, οὐ δεῖ ἀμφιβάλλειν. Ἐκεῖνο δὲ ἔλαθεν αὐτοὺς ἡ ἀκατάληπτος τοῦ Κυρίου σύλληψις, καὶ ὁ τρόπος, πῶς ὅλος ἐν τῷ Πατρὶ ὤν, καὶ ὅλος ὢν ἐν πᾶσι, καὶ πάντα πληρῶν, ὅλος ἦν ἐν τῇ γαστρὶ τῆς Παρθένου.

κινηθεῖσα τότε καὶ αὐτὴ εἰς μίαν ὑπερφυῆ ἀγαλίασιν πνεύματος,ψάλλει τὴν θεοπρεπῆ ᾠδὴν, τὴν ἐν τῇ Νέᾳ Διαθήκῃ πρώτην, δοξολογοῦσα τὸν ἑαυτῆς Θεὸν καὶ σωτῆρα, καὶ λέγουσα· «Μεγαλύνει ἡ »ψυχή μου τὸν Κύριον, καὶ ἠγαλλίασε τὸ πνεῦμά μου, ἐπὶ τῷ Θεῷ »τῷ Σωτῆρί μου.»καὶ τὰ λοιπὰ καθὼς ἐγγράφως παρέδωκεν ἡμῖν ὁ θεηγόρος Λουκᾶς (ά. 39-55). Διὰ τοῦτο ἀξίως τάττεται ἡ Παρθένος Μαριάμ, καὶ τοῦ Θεοῦ ἡμῶν Μήτηρ,ἡ πρώτη τῶν ἱερῶν συγγραφέων τῆς Νέας Διαθήκης. Ἀπὸ τότε λοιπὸν ἐτελέσθησαν οἰκονομικῶς ἅπαντα τὰ μυστήρια τοῦ Θεοῦ Λόγου διὰ τὴν ἡμετέραν σωτηρίαν καὶ ἀπολύτρωσιν (1).

Ἀργία, καὶ ἰχθύος κατάλυσις.

(1) Σημειοῦμεν ἐνταῦθα, ὅτι ἐὰν τύχῃ ἡ ἑορτὴ τοῦ Εὐαγγελισμοῦ κατὰ τὴν μεγάλην ἑβδομάδα, εἰς οἶνον μόνον καὶ ἔλαιον γίνεται κατάλυσις, οὐχὶ δὲ καὶ ὀψάριον διὰ τὸ αἰδέσιμον τῶν παθῶν τοῦ Κυρίου, καθὼς πάντα τὰ Τυπικὰ συμφώνως διορίζουσι, κἂν καὶ ὁ θεῖος Νικηφόρος ἐν τῷ πέμπτῳ αὐτοῦ κανόνι λέγῃ, ὅτι ἂν τύχῃ ὁ Εὐαγγελισμὸς τῇ μεγάλῃ Πέμπτῃ, ἢ τῇ μεγάλῃ Παρασκευῇ, δὲν ἁμαρτάνομεν ἂν καταλύσωμεν οἶνον καὶ ὀψάρια. Ἀληθῶς μέγας πατὴρ τῆς Ἐκκλησίας εἶναι ὁ θεῖος Νικηφόρος· ἐπειδὴ ὅμως ὅλα τὰ Τυπικὰ οὕτως ἀποφασίζουσι, καὶ ἅγιοι καὶ πατέρες τὰς Ἐκκλησίας εἶναι καὶ οἱ γράψαντες τὰ Τυπικά, καὶ ἀρχαιότεροι ἀκόμη καὶ τοῦ θείου Νικηφόρου, ὡς εἶναι ὁ Σάββας, ὁ θεῖος Ἰωάννης ὁ Δαμασκηνός, ὁ Χαρίτων, ὁ Εὐθύμιος, ὁ Κυριακός, καὶ ἄλλοι ὅμοιοι, διὰ τοῦτο προτιμῶμεν τὴν κοινὴν τῶν Πατέρων ὁμοφωνίαν. Καὶ μάλιστα διότι ὑποπτεύομεν, μὴ εἶναι κανενὸς κοιλιοδούλου προσθήκη τὰ ὀψάρια· ἐπειδὴ δύσκολον πιστεύομεν τοιοῦτος ἅγιος νὰ εἰπῇ ἐναντία τῆς ἐκκλησιαστικῆς διατάξεως. Ὅρα δὲ καὶ πῶς ὁ ἅγιος δὲν λέγει ἀποφαντικῶς εἰς τὸν ἀνωτέρω κανόνα,ὅτι νὰ ἐσθίηται ὀψάριον, ἀλλ' ὑποθετικῶς ὅτι ἐὰν φάγῃ τις ὀψάριον ἐν τῇ ἑορτῇ ταύτῃ τυχούσῃ τῇ μεγάλῃ Πέμπτῃ καὶ μεγάλῃ Παρασκευῇ. δὲν ἁμαρτάνει, καὶ δὲν εἶπεν ὅτι καλῶς ποιεῖ, ἀλλ' ὅτι δὲν ἁμαρτάνει· πολὺ δὲ διαφέρει τὸ πρῶτον ἀπὸ τὸ δεύτερον. (Ὅρα εἰς τὴν Σάλπιγγα καὶ εἰς τὴν Σαγήνην καὶ εἰς τὴν Κατήχησιν τοῦ Στουδίτου) περὶ τῆς ἑορτῆς τοῦ Εὐαγγελισμοῦ.

Ἐγὼ εἶχον ὑποσημείωσιν εἰς τὸν ἀνωτέρω πέμπτον κανόνα τοῦ ἁγίου Νικηφόρου, τὸν περιεχόμενον ἐν τῷ ἡμετέρῳ Πηδαλίῳ μετὰ τῶν λοιπῶν τριάκοντα ἑπτὰ κανόνων τοῦ αὐτοῦ ἁγίου· ἀλλ' ὁ νοθεύσας τὸ ἱερὸν Πηδάλιον, καὶ πολλὰς ἀτόπους προσθήκας καὶ ἀφαιρέσεις ἐν αὐτῷ ποιησάμενος, αὐτὸς κακῶς ἀφῆρεσε καὶ τὴν ὑποσημείωσιν ἐκείνην, διὰ νὰ δώσῃ ἄδειαν νὰ καταλύσωσιν οἱ χριστιανοὶ ὀψάρια ἐν τῇ αὐτῇ ἑορτῇ τοῦ Εὐαγγελισμοῦ, τυχούσῃ κατὰ τὴν μεγάλην ἑβδομάδα. Ὅρα δὲ καὶ εἰς τὸ τριακοστὸν ὄγδοον κεφάλαιον τοῦ Καθολικοῦ καὶ τετυπωμένου Τυπικοῦ, ὅπου αὐτολεξεὶ γράφονται ταῦτα. »Ἰστέον δὲ ὅτι ἡ ἑορτὴ τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου τοῦ Εὐαγγελισμοῦ, εἰ τύχει τῇ μεγάλῃ ἑβδομάδι, ἐν ᾗ ἂν ἡμέρᾳ ἐπιστῇ, γίνεται παράκλησις τοῖς ἀδελφοῖς ἐπὶ μεταλήψει οἴνου καὶ ἐλαίου, ἰχθὺος δὲ οὔ.

ΛΟΓΟΣ Α'. ΙΣΤΟΡΙΚΟΣ ΑΜΑ ΚΑΙ ΔΙΗΓΗΜΑΤΙΚΟΣ

Εἰς τὸν θεῖον Εὐαγγελισμὸν τῆς ὑπερευλογημένης Δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου καὶ ἀειπαρθένου Μαρίας, συλλεχθεὶς ἐκ διαφόρων ἀντιγράφων, ἅμα δὲ καὶ μεταφρασθεὶς εἰς τὴν γλῶσσαν παρὰ τοῦ ἐν μοναχοῖς ἐλαχίστου Δαμασκηνοῦ τοῦ ὑποδιακόνου καὶ Στουδίτου.

Προοίμιον παραδεινματικόν.

Εὐλόγησον Πάτερ.

Συνήθειαν ἔχουν οἱ βασιλεῖς, ὅταν μέλλουν νὰ ὑπάγουν εἰς τόπον ὅπου θέλουν, πρῶτον νὰ στέλλουν τοὺς ὑπηρέτας των νὰ εὐτρεπίσωσιν καὶ νὰ ἑτοιμάσωσι τὸν τόπον ἐκεῖνον· κἄντε εἰς παλάτιον ὑπάγουν, κἄντε εἰς κῆπον, ὁμοίως ποιοῦσι· διότι, ἐπειδὴ εἶναι βασιλεῖς, μηδὲ εἰς πάντα τόπον ἀναπαύονται, ὡς ἕκαστος ἄνθρωπος· κἄν τε εἰς πόλεμον μέλλει νὰ ὑπάγῃ ὁ βασιλεύς, στέλλει ἔμπροσθέν του τὸ στράτευμα ὅλον, ἔπειτα καὶ αὐτὸς ἀκολουθεῖ ὁμοῦ. Τοιουτοτρόπως ἐποίησεν καὶ ὁ μέγας Βασιλεὺς τῶν βασιλέων ὅλων· ἐπειδὴ εἰς πόλεμον κατὰ τοῦ ἀνθρωποκτόνου διαβόλου ἔμελλε νὰ ἔλθῃ, ἔστειλε πρῶτον τοὺς θείους καὶ ἱεροὺς Προφήτας, οἱ ὁποῖοι ἐπροκήρυξαν, ἐπροσήμαναν, προκατήγγειλαν τὴν ἔλευσιν τοῦ Χριστοῦ, ἐπροφήτευσαν ὅτι μέλλει νὰ ἔλθῃ ὁ Βασιλεὺς ὁ μέγας καὶ ἰσχυρός· ἀλλὰ δὲν ἤκουσαν οἱ πεπλανημένοι ἄνθρωποι, μηδὲ ἐπίστευσαν εἰς τοὺς λόγους των, μήτε ἀπὸ τὰς ἁμαρτίας των τὰς πολλὰς ἐγύρισαν καὶ ἐμετανόησαν, ἀλλὰ πάντοτε εἰς τὸ χειρότερον ὑπήγαινον οἱ ἄνθρωποι. Σημεῖα πολλὰ ἐγίνοντο τὸν καιρὸν ἐκεῖνον· πόλεις ἐκατακαίοντο ὁμοῦ μὲ τοὺς ἀνθρώπους, τείχη πόλεων ἔπιπτον, κατακλυσμὸς ἔγινεν εἰς ὅλον τὸν κόσμον, τὰ Σόδομα καὶ Γόμορρα κατεμπρήσθησαν καὶ ἄλλαι ἀπειλαὶ ἐγένοντο ἐκ Θεοῦ, ἀλλὰ μηδὲ οὕτως ἐπέστρεψαν ἀπὸ τὰς ἁμαρτίας των οἱ ἄνθρωποι· νόμον ἔδωκε πάλιν, προφήτας

Καὶ τοῦτο δὲ προσημειοῦμεν, ὅτι ἡ ἑορτὴ αὕτη τοῦ Εὐαγγελισμοῦ οὐδέποτε μετατίθεται εἰς ἄλλην ἡμέραν· ἀλλὰ εἰς ὁποίαν ἡμέραν τύχῃ, εἰς ἐκείνην καὶ ἑορτάζεται. Καθὼς ἅπαντα τὰ Τυπικὰ συμφώνως διορίζουσι· καὶ ὁ ἀνωτέρω δὲ κανὼν τοῦ ἁγίου Νικηφόρου, καὶ οἱ λόγοι τῶν διδασκάλων παλαιῶν τε καὶ νεωτέρων οἱ εἰς τὴν ἑορτὴν ταύτην πεπονημένοι, καὶ μάγιστα τοῦ Βρυεννίου Ἰωσὴφ τοῦτο βεβαιοῦσιν. Ἐπειδὴ ἡ ἑορτὴ τοῦ Εὐαγγελισμοῦ εἶναι ἀρχὴ καὶ κεφαλὴ ὅλων τῶν δεσποτικῶν ἑορτῶν, ἐὰν αὕτη μετατεθῇ, εἶναι ἀνάγκη νὰ συμμετατεθῶσι καὶ αἱ ἄλλαι δεσποτικαὶ ἑορταί, καὶ ἡ τῶν Χριστουγέννων δηλαδή, καὶ ἡ τῶν Θεοφανείων, καὶ ἡ τῆς Ὑπαπαντῆς, καὶ καθεξῆς ὅλαι αἱ ἄλλαι. Καὶ οὕτω νὰ γίνῃ μία μεγάλη σύγχυσις εἰς ὅλον τὸν κύκλον τῶν ἑορτῶν· ὅθεν οἱ ταύτην μετατιθέντες, κακῶς ποιοῦσιν. Εὐηγγελίσθη δὲ ἡ Θεοτόκος ἐν ἡμέρᾳ Δευτέρᾳ, ἢ κατ' ἄλλους ἐν Κυριακῇ. Ἐκτὸς τῆς μεγάλης ἑβδομάδος, τότε μόνον οἶνον καὶ ἔλαιον καταλύομεν. Ε. Σ.

ἀπέστειλε, δικαίους ἐφανέρωσεν, ἁγίους ἀνέδειξεν, οὐδὲ εἰς ἐκείνων τοὺς λόγους ἐμετεστράφησαν· πορνείαις, καὶ ἀσωτείαις, καὶ φόνοι, καὶ μνησικακίαις, καὶ ὅσα κακὰ εἶναι εἰς τὸν κόσμον, ἐπολιτεύοντο, καὶ τὸ χειρότερον ἀπὸ ὅλα ἡ εἰδωλολατρεία, ὁποῦ ἄφησαν νὰ προσκυνοῦν τὸν Θεόν, καὶ ἕκαστος ἄνθρωπος κατὰ τὰ ἔργα του νὰ ὀνομάζῃ Θεόν.

Περὶ τῆς Ἑλληνικῆς πλάνης.

Οἱ μὲν γεωργοὶ τὴν γῆν, ἤγουν τὴν Δήμητραν· οἱ ἁλιεῖς καὶ ναῦται τὸν Ποσειδῶνα, ἤγουν τὴν θάλασσαν· οἱ πόρνοι καὶ ἀσελγεῖς τὴν Ἀφροδίτην· οἱ φρόνιμοι τὴν Ἀθηνᾶν· οἱ κλέπται καὶ φονεῖς τὸν Ἄρην. οἱ ἀνδρεῖοι τὴν Ἥραν· οἱ μέθυσοι τὸν Διόνυσον· οἱ ψεῦσται τὸν Ἑρμῆν· οἱ λοίδοροι τὴν Ἶριν· οἱ θερμοὶ καὶ λαμπροὶ καὶ βασιλεῖς τὸν Ἀπόλλωνα· οἱ κυνηγοὶ τὴν Ἄρτεμιν· καὶ ἕκαστος ἄνθρωπος εἶχε καὶ Θεόν, ὄχι μόνον ἀπὸ τὰ μεγάλα ποιήματα τοῦ Θεοῦ, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τὰ ἀτιμότερα εἶχον διὰ Θεόν. Τέλος, ἐπειδὴ ἦτον πλανεμένοι, τόσον ὁποῦ οὐδεὶς εὑρίσκετο ἄξιος νὰ ὑπάγῃ εἰς τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν, ἐπειδὴ οὐδὲ ὁδὸς ἦτον, διὰ τοῦτο ὁ Θεὸς ἠθέλησε μόνος του νὰ ἔλθῃ νὰ σαρκωθῇ, νὰ φανῇ εἰς τὸν κόσμον· πλὴν ὄχι καθὼς ἦτον, ὅτι οἱ ὀφθαλμοὶ ἀνθρώπων δὲν δύνανται νὰ ἴδωσι λαμπρότητα Θεοῦ, ἐφόρεσε δὲ σάρκα, διὰ νὰ νικήσῃ τὸν ἄσαρκον δαίμονα· ἐσαρκώθη, διὰ νὰ δελεάσῃ τὸν διάβολον· καὶ οὕτως ἐφάνη τὸ δυνατόν, καὶ δίκαιον, καὶ σοφὸν τοῦ Θεοῦ· τὸ δυνατὸν μέν, ὅτι ἐκεῖνο ὁποῦ οὐδεὶς δὲν ἐδυνήθη νὰ κάμῃ, ὁ Θεὸς τὸ ἐτελείωσε· τὸ δίκαιον δὲ, ὅτι ἐδύνατο ὁ Θεὸς καὶ ἐξουσιαστικῶς νὰ λυτρώσῃ τὸ γένος τῶν ἀνθρώπων ἀπὸ τὴν κόλασιν, ἀλλὰ δὲν ἠθέλησε, διὰ νὰ μὴν ἔχῃ ὁ διάβολος ἀπολογίαν, καὶ νὰ λέγῃ, ὅτι ἄνθρωπον ἐνίκησα, καὶ ὑπὸ Θεοῦ ἐνικήθην, τί θαυμαστὸν εἶναι ; ἀλλὰ διὰ τοῦτο εὐδόκισεν ὁ Θεὸς αὐτὰ ὅλα νὰ καταδεχθῇ· καὶ ἐπειδὴ ὁ πρῶτος ἄνθρωπος Ἀδὰμ ἐξέπεσε πάλαι, ὁ νέος Ἀδάμ, ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς ἔγεινεν ὅμοιος ἐκείνου· ἐκεῖ ἦτο ἡ Εὔα, καὶ ἐδῶ ἡ Κυρία Θεοτόκος· τότε ὁ ὄφις ὑπηρέτησε τὴν ἀπώλειαν τῶν ἀνθρώπων, καὶ τώρα ὁ θεῖος Ἀρχάγγελος Γαβριὴλ ὑπηρετεῖ τὸ μυστήριον· εἰς τὴν Ἐδὲμ ἔγινεν ἡ παράβασις, καὶ εἰς τὴν Ναζαρὲτ ἔγινεν ἡ σωτηρία· ἡ Εὔα ἤκουσε τό, «Ἐν λύπαις τέξῃ τέκνα·» καὶ ἡ Θεοτόκος τό, «Χαῖρε Κεχαριτωμένη ὁ Κύριος μετὰ σοῦ·» καὶ ὅλα παρομοίασαν, διὰ νὰ δείξῃ ὁ Θεὸς τὴν σοφίαν του· καὶ ἐπειδὴ γυναῖκα εὑρέθη ἡ πρώτη αἰτία τῆς ἀπωλείας, γυνὴ τώρα ἐκλέχθη ἀπὸ ὅλα τὰ γένη τῶν ἀνθρώπων εἰς κατοικητήριον τοῦ Θεοῦ· ὡς πολὺ τὸ ἔλεός σου Χριστέ μου! ὅτι ἀπὸ τὸ ἀσθενέστερον μέρος ἦλθε καὶ ἡ δυναμίς σου.

Ἀρχὴ τῆς προτάσεως.

Σήμερον τὸ λοιπὸν ἡ ἀπαρχὴ τῆς σωτηρίας μας γίνεται καὶ τὸ μυστήριον τὸ κεκρυμμένον ἀπὸ τοῦ αἰῶνος σήμερον φανεροῦται· ὁ πρωτόπλαστος Ἀδὰμ σήμερον ἐλευθεροῦνται, καὶ ἡ Εὔα τὴν λύπην ἀποδιώκει· τὸ κεφάλαιον τοῦ μυστηρίου σήμερον ἀπάρχεται, καὶ χαίρει ὁ κόσμος ὅλος, ὅτι τὸν Ποιητὴν βλέπουσιν ὅπου ἔρχεται· οἱ ἄγγελοι πανηγυρίζουσι τὴν σωτηρίαν μας, ὅτι χαρὰ γίνεται ἐν οὐρανῷ εἰς τοὺς μετανοοῦντας ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν ἑτοιμάζετα νὰ δεχθῇ τὰς ψυχὰς τῶν ἀνθρώπων· ὁ Γαβριὴλ ὑπηρετεῖ, καὶ ἡ Παρθένος εὐαγγελίζεται· ἡ καθαρὰ τὸν καθαρὸν ὑποδέχεται, καὶ ὁ ἀσώματος ἀποστέλλεται· ἐπειδὴ παράδοξος γέννησις ἔμελλε νὰ γένῃ, καὶ παράδοξος σύλληψις εὐτρεπίζεται· Θεοῦ γέννησις, θεϊκὴ σύλληψις· Θεοῦ μυστήριον, θεϊκὴ ὑπηρεσία· Βασιλέως παρουσία, βασιλικὴ καὶ ἡ ἑτοιμασία· Βασιλεὺς ἔμελλε νὰ γεννηθῇ, καὶ στρατιώτης ὑπηρετεῖ. Τοῦτο πανηγυρίζομεν σήμερον, τοῦτο ἑορτάζομεν ἅπαντες· τὴν ἀγάπην τοῦ Θεοῦ πρὸς τοὺς ἀνθρώπους, τοῦ γένους μας τὴν σωτηρίαν, τὴν παρουσίαν τοῦ Χριστοῦ, τὴν ἔλευσιν τοῦ Βασιλέως, τὴν ὕψωσιν τῆς φύσεώς μας, τὴν ταπείνωσιν τῆς δαιμονικῆς ὑπερηφανείας· σήμερον ἡ γῆ ἑτοιμάζεται, προσμένων τὸν Βασιλέα· σήμερον φανερώνεται ἡ εὐσπλαχνία τοῦ Θεοῦ πρὸς τοὺς ἀνθρώπους· σήμερον ὁ Πατὴρ εὐδοκεῖ, ὁ Υἱὸς σαρκοῦται· τὸ Πνεῦμα καθαρίζει τὸ δοχεῖον· διὰ τοῦτο καὶ ὁ θεοπάτωρ Δαυὶδ ἐκ Πνεύματος ἁγίου ἐπροφήτευσε, λέγων· (1) «Ἔλεος καὶ ἀλήθεια συνήντησαν, δικαιοσύνη καὶ εἰρήνη κατεφίλησαν·» τὴν εὐσπλαχνίαν τοῦ Θεοῦ κηρύττει ὁ Προφήτης, δι' ἧς ἐφιλανθρωπεύθη ὁ Θεὸς, καὶ ἐλέησε τὸ πλάσμα του· κατὰ ἀλήθειαν δέ, καὶ οὐ κατὰ φαντασίαν ἐσαρκώθη, ἵνα μὴ φάντασμα φανῇ ἡ σάρκωσις· ἀλλὰ ὡς ἀλήθεια, ὅπου εἶναι ὁ Θεός, ἀληθῶς καὶ ἐσαρκώθη· ἐπειδὴ ἔλεος καὶ ἀλήθεια ἀνταμώθησαν· πρεπόντως καὶ ἡ δικαιοσύνη καὶ ἡ εἰρήνη ἐφανερώθησαν· ἡ δικαιοσύνη μέν, ὅτι ἡ ἀπόφασις τῶν προπατόρων μας σήμερον τῇ δικαίᾳ κρίσει τοῦ Θεοῦ ἀφανίζεται· πόθεν ; ἀπὸ τὸ ἴσον σχῆμα τοῦ Πρωτοπλάστου, ἤγουν ἀπὸ τὴν ἀνθρωπότητα· ἡ εἰρήνη δέ, ὅπου ἔγεινε τῶν ἀγγέλων καὶ τῶν ἀνθρώπων, καὶ τῆς παλαιᾶς ἔχθρας τοῦ Ἀδὰμ ἡ κατάλυσις. Ὁμοίως καὶ ἀλλαχοῦ περὶ αὐτοῦ ὁ αὐτὸς προφητεύει, λέγων· (2) «Ἀλήθεια ἐκ τῆς γῆς ἀνέτειλε, καὶ δικαιοσύνη ἐκ τοῦ οὐρανοῦ διέκυψεν». Ἀλήθειαν μὲν τὴν Παρθένον ὀνομάζει, διὰ τὴν ἀληθινὴν παρθενίαν· ὅτι καὶ πρὸ τόκου, καὶ ἐν τόκῳ, καὶ μετὰ τόκον ἀληθῶς Παρθένος ἦτο· δικαιοσύνην δέ, τὸν σαρκωθέντα Χριστόν· ὅτι ἡ μὲν Παρθένος

(1) Δαυὶδ. Ἐξήγησις τοῦ προφητικοῦ λόγου. (2) Ἑτέρα ῥῆσις.

Μαριὰμ ἐκ γῆς ὑπῆρχεν ὡς ἄνθρωπος, ὁ δὲ Χριστὸς ὁ Θεὸς ἐξ οὐρανοῦ· (1) τοῦτο καὶ Παῦλος μαρτυρεῖ ὁ ἀπόστολος, καὶ λέγει· «Ὁ πρῶτος ἄνθρωπος ἐκ γῆς χοϊκός, ὁ δεύτερος ἐξ οὐρανοῦ, Θεός, ἐν οὐρανῷ καὶ ἐξ οὐρανοῦ· ἄνθρωπος ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ ἐν τῇ γῇ· ὅλος ἐν τῷ Πατρί, καὶ ὅλος ἐπὶ τῆς γῆς, ἀχώριστος μηδαμοῦ, ὁ αὐτὸς καὶ εἰς τὸν οὐρανόν, ὁ αὐτὸς καὶ εἰς τὸν κόσμον· χωρὶς πατέρα εἰς τὴν γῆν, καὶ χωρὶς μητέρα εἰς τὸν οὐρανόν· ἡ Παρθένος εἰς τὴν γῆν, καὶ ὁ Θεὸς εἰς τοὺς οὐρανούς· χωρὶς χρόνου ἐγεννήθη εἰς τοὺς οὐρανοὺς ἐκ Πατρός, καὶ ἐδῶ εἰς χρόνον, καὶ χωρὶς σπορὰν ἀνδρός.

Ἀρχὴ τῆς ὑποθέσεως.

Εἰς αὐτὸ τὸ μυστήριον ἀποστελλόμενος ὁ Γαβριὴλ ἤκουσε τοῦ ἀνάρχου Πατρὸς καὶ Θεοῦ τὸ πρόσταγμα, λέγοντος. «Ὕπαγε Γαβριήλ, ὑπηρέτα γνήσιε, εἰς τὴν Ναζαρέτ, (2) πόλιν τῆς Γαλιλαίας, ὅπου εἶναι ἡ Παρθένος Μαριάμ, κατοικοῦσα μὲ τὸν Ἰωσήφ, καὶ ἑτοίμασε τόπον ἐπιτήδειον καὶ ἄξιον τῆς σαρκώσεως τοῦ Θεοῦ· ὕπαγε καὶ μὴ ταράξῃς τὴν ψυχήν της,ὅτι παρθένος εἶναι καὶ ἀμόλυντος». Ταῦτα ὡς ἤκουσεν ὁ Γαβριήλ, ἐθαύμαζε καθ' ἑαυτὸν πῶς νὰ ὑπηρετήσῃ τὸ μυστήριον· ὅμως θαρρῶν εἰς τὸν ἀπαστείλαντα, παρέστη καὶ πρὸς τὴν Παρθένον εἶπε· «Χαῖρε Κεχαριτωμένη, ὁ Κύ»ριος μετὰ σοῦ.» Ἀληθῶς χαριτωμένη εἶσαι, ὅτι ἐσὲ ἔκλεξεν ὁ Θεός· ἐσὺ εὑρέθης καθαρὸν καὶ ἄξιον δοχεῖον τοῦ παναγίου Πνεύματος· ἐσὲ οἱ προφῆται προεκήρυττον, αἱ γραφαὶ ἐμήνυον· χαριτωμένη ἀληθῶς εἶσαι, ὅτι παρθενίαν ἐτήρησας, σωφροσύνην ἐφύλαξας, καθαρότητα ἐκατώρθωσας· Χαῖρε κήρυγμα τῶν προφητῶν, καὶ δόξα τῶν λόγων των. Ἐσὲ προσκυνοῦσιν οἱ ἄγγελοι τιμῶσιν οἱ ἄνθρωποι, δοξάζουσιν οἱ ἅγιοι «χαῖρε Κεχαριτωμένη,» ὅτι ἐσὲ ἐκήρυττον οἱ Προφῆται, δι' ἐσὲ ἐπροφήτευσαν, δι' ἐσὲ ἐφωτίσθησαν ἐκ Πνεύματος ἁγίου.

Ὁ Ἀβακούμ.

Ὁ Ἀββακοὺμ ἐσὲ εἶδεν ὡς ὄρος σύνδενδρον, ὅτι ἐσὺ εἶσαι σκεπασμένη ἀπὸ τοῦ ἁγίου Πνεύματος τὰ χαρίσματα· (1) ὁ Δανιὴλ ἐσὲ ἐθεώρησεν ὡς ὄρος καὶ αὐτός, ἀπὸ τὸ ὁποῖον ὄρος μέλλει ὁ στερεὸς λίθος, ὁ βασιλεὺς τοῦ κόσμου Θεός, νὰ γεννηθῇ χωρὶς σπορὰν ἀνδρός· κεχαριτωμένη ἀληθῶς εἶσαι, (2) ὅτι ἐσὲ εἶδεν ὁ δίκαιος Ἰακὼβ

(1) Παῦλος.

(2 Κατὰ τὸ ἔτος 1887 ἐπεσκέφθην τὴν πόλιν Ναζαρὲτ καὶ κατέλυσα εἰς τὸν ἅγιον Ναζαρὲτ ὀνόματι Νήρων ὅστις εἶναι ἄλλος Ἀβραὰμ διὰ τὴν φιλοξενίαν του. Σ. Ε.

(1) Ὁ Δανιήλ. (2) Ἰακώβ.

ὡς κλίμακα· ἀπὸ τὴν γέννησιν τὴν ἰδικήν σου μέλλουν ν' ἀναβῶσιν αἱ ψυχαὶ τῶν ἀνθρώπων εἰς τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν· αἰτία τοῦ κηρύγματος τῶν προφητῶν ἐσὺ εἶσαι. Χαῖρε λοιπὸν καὶ εὐφραίνου καὶ χόρευε, ὅτι ἀπὸ Θεοῦ εἶσαι χαριτωμένη, ὅτι ἀπὸ τοῦ Πατρὸς τοῦ ἀνάρχου εἶσαι ἑτοιμασμένη, ἀπὸ τῶν γενεῶν ὅλων εἶσαι ἐκλεγμένη· ἐσὲ εὗρεν ὁ Θεὸς καθαρωτέραν ἀπὸ ὅλας τὰς παρθένους, διὰ τοῦτο ἠθέλησε νὰ εἶναι μετὰ σοῦ· πρὸ σοῦ προτήτερός σου εἶναι, ἀλλὰ τωρα ἐκαταδέχθη εἰς ἐσὲ νὰ κατοικήσῃ. «Χαῖρε λοιπὸν Κεχαριτωμένη, ὁ Κύριος μετὰ σοῦ.

Περὶ τῆς ἀμφιβολίας τῶν λόγων.

Ἡ Κυρία δὲ Θεοτόκος ἔτυχε τότε νὰ συλλογίζεται, πῶς ἐξέπεσεν ὁ Ἀδὰμ καὶ ἡ Εὔα ἀπὸ τὸν παράδεισον· καὶ ὡς ἤκουσε τὸν ἄγγελον, ἐθαύμασε, καὶ εἶπε καθ' ἑαυτήν· «Ποταπὸς εἶη ὁ ἀσπασμὸς οὗτος;» καὶ λέγει πρὸς τὸν ἄγγελον· «πῶς σὲ ὀνομάσω; Ἄνθρωπον; καὶ ὁμιλῇς οὐράνια λόγια· Ἄγγελον; καὶ φαίνεσαί μοι ὡς ἄνθρωπος· φοβοῦμαι μή με λέγεις ψεύματα, ἀκούω ὅτι ἡ Εὔα ἐδέχθη τοὺς λόγους τοῦ ὄφεως, καὶ ἐξέπεσε· φοβοῦμαι μή με δελεάσῃς· πράγματα λέγεις ἀδύνατα. Θεός; καὶ πῶς νὰ σαρκωθῇ εἰς τὴν κοιλίαν μου; ἀχώρητος; καὶ πῶς νὰ χωρηθῇ εἰς παρθένον; Βασιλεύς; καὶ πῶς νὰ ἀναπαυθῇ εἰς τόπον μικρόν; ποταποὶ λοιπὸν εἶναι οἱ λόγοι σου, θαυμάζω καὶ ἀπορῶ.» Λέγει πρὸς αὐτὴν ὁ ἄγγελος· (1)«Μὴ φοβοῦ Μαριάμ, μηδὲ θαύμαζε εἰς τὸν χαιρετισμόν μου, διότι χάριν πολλὴν εὗρες εἰς τὸν Θεόν· μὴ θαυμάζῃς πῶς θέλει σαρκωθῇ ὁ Θεός· πῶς ἡ πέτρα ἔρρευσεν ὕδωρ; πῶς ὁ Μωϋσῆς ἐθαυματεύργει; Θεὸς εἶναι, καὶ ὅσα θέλει δύναται· μὴ ξενίζεσαι πῶς ἐσὺ θέλεις τὸν γεννήσει· διότι χάριν πολλὴν εὗρες εἰς τὸν Θεόν· καὶ διὰ τοῦτο μὴ φοβεῖσαι· ἐγὼ πρέπει, Παρθένε, νὰ σὲ φοβοῦμαι, ὅτι εἶσαι τιμιωτέρα ἀπὸ ἐμέ· μὴ λοιπὸν φοβεῖσαι Μαριάμ, δεῖξαι παρευθύς, ὅτι ἐὰν καὶ ἀδύνατα σὲ μηνύω, ἀλλὰ ὁ ἀποστείλας με ἐκεῖνος θέλει τελειώσει ταῦτα· πᾶσαν λοιπὸν ἀπορίαν καὶ συλλογισμὸν εὔγαλε ἀπὸ τὸν νοῦν σου, καὶ θέλεις γεννήσει υἱόν, καὶ τὸ ὄνομά του Ἰησοῦς· αὐτὸς θέλει εἶναι μέγας, καὶ υἱὸς Θεοῦ ὀνομάζεται καὶ εἶναι, καὶ τὸν θρόνον τοῦ Πατρός του θέλει κληρονομήσει· καὶ ἡ βασιλεία τέλος δὲν ἔχει» (2) Ἀπεκρίθη ἡ Μαριάμ, καὶ τοῦ λέγει· «Πῶς θέλω τέξει υἱόν; ἐνῷ ἄνδρα δὲν γινώσκω· ἀληθῶς ἀκούω καὶ τὸν προφήτην Ἡσαΐαν, ὁποῦ λέγει, ὅτι μέλλει μία παρθένος νὰ γεννήσῃ· ἀλλὰ πῶς θέλει εἶναι αὐτό, δίδαξέτο μοι· ἐκεῖνος εἶπεν, ὅτι Ἐμμανουὴλ καλεῖ-

(1) Λόγοι τοῦ Ἀγγέλου. (2) Τῆς Παναγίας.

ται ἐκεῖνος, ὁποῦ θέλει γεννηθῇ ἐκ τῆς παρθένου, καὶ ἐσὺ πῶς τὸν ὀνομάζῃς Ἰησοῦν ;»

(1) Λέγει πρὸς αὐτὴν ὁ Ἄγγελος. «Μὴ θαυμάζεις Μαριάμ, ὅτι παρθένος θέλεις γεννήσει· ἡ ῥάβδος τοῦ Ἀαρὼν πῶς ἐβλάστησε χωρὶς ποτισμόν ; ἡ ῥάβδος τοῦ Μωϋσῆ πῶς ἔκρουσε τὴν πέτραν εἰς τὴν ἔρημον, καὶ ἐξῆλθεν ὕδωρ ; αἱ πλάκες πῶς εὑρέθησαν γραμμέναις χωρὶς χειρὸς ἀνθρώπου ; ἡ Σάρρα πῶς ἐγέννησε τὸν Ἰσαάκ, ὁποῦ ἦτον στεῖρα καὶ προβεβηκυῖα ; ἡ μήτηρ σου Ἄννα, πῶς σὲ ἐγέννησεν, ὁποῦ ἦτον στεῖρα ; μὴ θαυμάζεις εἰς αὐτό· ὁ Θεὸς ὁποῦ μέλλει νὰ σαρκωθῇ, ἐκεῖνος θέλει ποιήσει καὶ αὐτό· ἡ βάτος πῶς δὲν ἐκαίετο, ἀμὴ ἦτον χλωρή ; ὁμοίως καὶ ἐσὺ θέλεις δεχθῇ τὸ πῦρ τῆς Θεότητος, καὶ δὲν θέλεις καταφλεχθῇ. Πνεῦμα ἅγιον ἐπελεύσεται ἐπὶ σέ, καὶ δύναμις Ὑψίστου ἐπισκιάσει σοι· τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον ὁποῦ ἐφώτισε τοὺς Προφήτας, τὸ Πνεῦμα, ὁποῦ σὲ ἐφύλαξε ἕως τώρα Παρθένον, αὐτὸ θέλει κατοικήσει εἰς τὴν κοιλίαν σου, διὰ τοῦτο καὶ ὁ Υἱός σου, Ἅγιος θέλει ὀνομάζεται·(2) ἐὰν δὲν μὲ πιστεύῃς, ὕπαγε εἰς τὴν Ἐλισάβετ τὴν συγγενῆ σου, νὰ ἰδῇς ὁποῦ καὶ αὐτῇ ἔχει τώρα ἓξ μῆνας ἔγκυος· τότε νὰ πιστεύσῃς, ὅτι ὅσα βούλεται ὁ Θεός, δύναται νὰ τελειώσῃ· καὶ οὐδεὶς λόγος δὲν εἶναι ἀνθρώπου, μηδὲ ζήτημα, ὁποῦ νὰ ἀδυνατῇ ὁ Θεὸς εἰς αὐτό. Γίὸν Θεοῦ, σὲ λέγω, ὅτι μέλλει νὰ γεννήσῃς, καὶ ἴστασαι καὶ θαυμάζεις, καὶ ἐρωτᾷς πόθεν νὰ γεννήσῃς ; τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον, ὁποῦ δίδει τὰ χαρίσματα, ὁποῦ τελειοῖ τοὺς Προφήτας, ὁποῦ κάμνει τοὺς διδασκάλους, ὁποῦ σοφίζει τοὺς ἀσόφους, ὁποῦ φωτίζει τοὺς τυφλούς, ὁποῦ ποιεῖ ὅτι θέλει καὶ δύναται, αὐτὸ θέλει ἐνεργήσει τὴν γέννησιν». Ἀπεκρίθη ἡ Θεοτόκος. «Ἰδοὺ ἡ δούλη Κυρίου γένοιτό μοι κατὰ τὸ ῥῆμά σου· ἕτοιμος εἶμαι, Ἀρχάγγελε· παρθένος εἶμαι καθαρὰ καὶ ἀμόλυντος, ἂς γένῃ καθὼς μὲ εἶπας· δούλη εἶμαι τοῦ Θεοῦ, δὲν παρακούω τὸ πρόσταγμά του· δούλη εἶμαι τοῦ Βασιλέως, δὲν ἐξέρχομαι ἀπὸ τὸ θέλημά του· ἂς κατοικήσῃ εἰς ἐμὲ ἡ χάρις του, καὶ ἕτοιμος εἶμαι εἰς γέννησιν· διὰ αὐτὸν ἡτοίμοιζον τὴν ψυχήν μου, διὰ αὐτὸν ἐφύλαττον τὴν παρθενίαν μου· γένοιτό μοι κατὰ τὸν λόγον σου». Καὶ παρευθὺς ἀνελήφθη ὁ Ἄγγελος ἀπ' ἔμπροσθέντης σωματικῶς μέν, καὶ ὡς ἐφαίνετο ἔλειψε,κατὰ δὲ τὴν φύσιν τὴν Ἀγγελικὴν ἐκεῖ ἦτον πάντοτε.

Ἀρχὴ τῶν ζητημάτων ἀ. β΄. γ΄. δ΄. ἑ. καὶ ς΄.

Ἀλλ' ἐπειδὴ κατὰ τὴν ὑπόθεσιν, καὶ ὡς λέγει τὸ θεῖον καὶ ἱερὸν Εὐαγγέλιον, εἴπομεν τὴν ὑπόθεσιν τῆς ἑορτῆς μας, δίκαιον

(1) Τὸ βέβαιον τῶν λόγων τοῦ Ἀγγέλου. (2) Τὰ παραδείγματα τοῦ Ἀγγέλου.

εἶναι καὶ πρέπον μηδὲ τὰ μερικὰ ζητήματα τῆς ἑορτῆς μας νὰ τὰ ἀφήσωμεν· καὶ πρῶτον ζητοῦμεν, διατὶ ὁ Θεὸς δὲν ἐσαρκώθη μόνος, χωρὶς νὰ εὐαγγελίσῃ ὁ Ἄγγελος τὴν Παρθένον; Δεύτερον δέ. διὰ τί δὲν ἀπεστάλη ἄλλος Ἄγγελος, ἀλλ' ὁ Γαβριήλ; Τρίτον, εἰς ποῖον μῆνα ἔγινεν ὁ Εὐαγγελισμός; καὶ διατὶ ὄχι εἰς ἄλλον μῆνα, ἀλλὰ εἰς τὸν Μάρτιον; καὶ εἰς τί καιρὸν εὐαγγελίσθη ἡ Παναγία; Τέταρτον, πόσων ἐτῶν ἦτον τότε ἡ Παρθένος; Πέμπτον, διατὶ εὐαγγέλισεν ὁ Ἀρχάγγελος τὴν Παναγίαν, καὶ ὄχι ἄλλην; καὶ ἕκτον, ἂν ἡ Παρθένος Μαριὰμ ἐλευθερωμένη ἦτον ἀπὸ τὴν ἁμαρτίαν τοῦ Ἀδὰμ, ἢ ὄχι; καλὸν εἶναι καὶ αὐτὸ νὰ τὸ εἴπομεν, ὅτι πολλαὶ αἱρέσεις ἐσηκώθησαν εἰς αὐτό, καὶ μάλιστα τῶν κοινῶν ἀνθρώπων. Ὁμοῦ δὲ μὲ τὸ Α'. ζήτημα, θέλω ἑνώσει καὶ τὸ Γ'. ὅτι ἡ ὑπόθεσιν ἔτζι τὸ ζητεῖ.

Καὶ ὑμεῖς, ὦ εὐλογημένοι χριστιανοί, οἵτινες ἐσυνάχθητε νὰ ἑορτάσητε τὴν πανήγυριν ταύτην, διανοίξατε τοὺς ψυχικοὺς ὀφθαλμούς σας, νὰ ἐννοήσετε καθαρῶς τὰ λεγόμενα, ὅτι δὲν εἶναι πράγματα καὶ ὑποθέσεις τοῦ κόσμου, ἀλλὰ τῆς σωτηρίας τῶν ἀνθρώπων εἶναι τὸ μυστήριον· ἐπειδὴ καὶ ὁ σκοπὸς τῆς ἑορτῆς μας τῆς ἁγίας διὰ τὴν σωτηρίαν τῶν ἀνθρώπων ἔγινε· πόθεν γὰρ ἄλλοθεν ἐφιλανθρωπεύθη ὁ Θεὸς νὰ ἔλθῃ νὰ σαρκωθῇ; πόθεν κατεδέχθη ὁ ποιητὴς καὶ πλάστης τοῦ κόσμου νὰ καταβῇ σωματικῶς ἐπὶ τῆς γῆς; πόθεν καὶ ἀπὸ ποίαν αἰτίαν, ὁ Βασιλεὺς τῶν αἰώνων καὶ ἄχρονος ἠθέλησε νὰ γεννηθῇ ἐν χρόνῳ, καὶ νὰ ὀνομασθῇ χρονικός; πόθεν, καὶ διὰ ποίαν αἰτίαν ὁ Κύριος, ὁποῦ τὸν ὑμνοῦσι τὰ Χερουβίμ, καὶ δοζάζουσι τὰ Σεραφίμ, κατεδέχθη νὰ ὀνομασθῇ Σαμαρείτης καὶ δαιμονισμένος; διατὶ ὑπέμεινεν ὕβρεις, ὀνειδισμούς, ἐμπτυσμούς, καὶ τελευταῖον θάνατον σταυρικόν; φανερὸν εἶναι, ὅτι διὰ τὴν σωτηρίαν τῶν ἀνθρώπων τὰ ἐκαταδέχθη αὐτὰ ὅλα, θέλων νὰ σώσῃ τὸν Ἀδάμ, καὶ τοὺς ἐξ Ἀδάμ, θέλων νὰ ἐλευθερώσῃ τὰς ψυχάς μας ἀπὸ τὰς χεῖρας τοῦ διαβόλου. Ἐπειδὴ ἡ φύσις τῶν ἀνθρώπων ἐξέπεσεν ἀπὸ τὴν παρακοήν, καὶ ἀπὸ τὸν Παράδεισον ἐξέβη, δὲν ἐδύνετο πλέον νὰ ἀνέβῃ καὶ ἐξέπεσεν, ὅτι ἡ ἁμαρτία τοῦ Ἀδάμ, ἤγουν ἡ παρακοή, ἔκλεισε ὅθεν τὴν θύραν τοῦ Παραδείσου· ἐδέχετο ὁ Θεὸς καὶ πάραυτα τὸν Ἀδὰμ νὰ τὸν βάλῃ πάλιν εἰς τὸν Παράδεισον· ἀλλ' ἡ ἁμαρτία θέλει μετάνοιαν νὰ διορθωθῇ. Ὁ δὲ Ἀδὰμ δὲν ἐμετανόησε, οὐδὲ εἶπε πρὸς τὸν Θεόν, ὅταν τὸν ἠρώτα, «μήπως ἔφαγες ἀπὸ τὸ ξύλον;» Ὅτι ἔσφαλα Θεέ μου, ἥμαρτον Ποιητά μου, ἐπλανέθην καὶ παρήκουσα τὸ θέλημά σου, διὰ τοῦτο θρηνῶ καὶ ὀδύρομαι, καὶ δέομαί σου, δέξαιμε πάλιν τὸν παρήκοον· δὲν εἶπε ἔτσι, ἀλλ' ἔρριψε τὴν αἰτίαν εἰς τὸν Θεόν, καὶ εἶπεν· «Ὅτι ἡ γυνὴ ὁποῦ μοῦ ἔδωκας, ἐκείνη μὲ ἐξεπλάνησεν·» ἔδειξε παρευθύς, ὅτι ἐκεῖνος δὲν πταίει, ἀλλ' ὁ Θεός,

ὁποῦ τοῦ ἔδωκε σύντροφον τὴν Εὔαν, ἐκεῖνος πταίει. Ἐρώτησε καὶ τὴν Εὔαν ὁ Θεός, καὶ μηδὲ αὐτῇ εἶπεν, ὅτι ἔπταισεν, ἀλλ' ἔρριψε τὴν αἰτίαν εἰς τὸν ὄφιν, ὅτι ἐκεῖνος τὴν ἐξεπλάνησεν. Ἐπειδὴ λοιπὸν τότε δὲν ἐμετανόησαν, μηδὲ ὁ Θεὸς τοὺς ἐλυπήθη διὰ τὴν ὑπερηφάνειάν των, οἰκονόμησεν ὕστερον, εἰς τοὺς τελευταίους χρόνους καὶ καιρούς, νὰ ἔλθῃ νὰ σαρκωθῇ διὰ τῆς ἁγίας Θεοτόκου καὶ ἀειπαρθένου Μαρίας.

Λύσις τοῦ ά. καὶ σ'. ζητήματος.

Καὶ πρῶτον μὲν ζήτημα εἴχομεν, ὅτι ὁ Θεὸς διατὶ δὲν ἐσαρκώθη μόνος, χωρὶς νὰ εὐαγγελίσῃ ὁ ἄγγελος τὴν Παρθένον; ἕκτον δὲ ζήτημα εἶναι, ὅτι ἂν ἡ Παρθένος Μαρία ἐλευθερωμένη ἦτο ἀπὸ τὴν ἁμαρτίαν τοῦ Ἀδὰμ ἢ ὄχι; καὶ λέγομεν πρὸς αὐτὰ τὰ δύο, ὄχι ἰδικούς μας λόγους, ἀλλὰ τῆς Γραφῆς μας, καὶ τῶν ἁγίων τῆς ἐκκλησίας μας· καὶ πρῶτος ὁ ἅγιος Ἰωάννης ὁ Δαμασκηνὸς (1) λέγει εἰς τὰ θεολογικά του, ὅτι ἡ Παρθένος Μαρία δὲν ἦτο ἀμέτοχη ἀπὸ τὴν ἁμαρτίαν τοῦ Ἀδάμ, παρθένος μὲν ἦτο καὶ καθαρὰ καὶ ἀμόλυντος, πλὴν καὶ αὐτὴ ἐκ συνουσίας ἀνδρὸς ἐγεννήθη· μόνος ὁ Χριστὸς ἦτο ἀναμάρτητος· αὐτὸς ἐγεννήθη καὶ χωρὶς ἁμαρτίαν, ἡ δὲ Παρθένος ἐμέτεχεν ἀπὸ τὴν προπατορικὴν ἁμαρτίαν· ἐπειδὴ λοιπὸν καὶ αὐτὴ ἐχρειάζετο νὰ ἐλευθερωθῇ ἀπὸ τὴν ἁμαρτίαν τοῦ Ἀδάμ, διὰ τοῦτο εὐηγγελίσθη· καὶ ὡς εἰς βασιλεὺς μέλλει νὰ ὑπάγῃ εἰς ἄρχοντος οἶκον, καὶ στέλλει ἀνθρώπους ἔμπροσθέν του νὰ ἑτοιμάσωσι τὸν οἶκον ἐκεῖνον·(2) ὁμοίως καὶ ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς ἐπειδὴ ἔμελλε νὰ κατοικήσῃ εἰς τὴν μήτραν τῆς Παρθένου, καὶ ἐπειδὴ ἔμελλε νὰ σαρκωθῇ ἀπὸ τὰ πανάγιά της αἵματα, διὰ τοῦτο στέλλεται ὁ καλὸς καὶ φρόνιμος τοῦ μεγάλου Θεοῦ ὑπηρέτης, ὁ ἐπιτήδειος στρατιώτης τοῦ βασιλέως τῶν οὐρανῶν, νὰ εὐτρεπίσῃ καὶ νὰ ἑτοιμάσῃ τόπον ἄξιον καὶ πρεπούμενον τοῦ Θεοῦ· διὰ τοῦτο πρῶτον ἑτοιμάζει τὴν ψυχὴν τῆς Παρθένου μὲ τοὺς λόγους του, καὶ τότε σαρκοῦται ὁ Θεός· ὅτι καὶ ὁ Θεὸς τὸν Ἀδὰμ (3) δὲν τὸν ἔπλασε πρότερον ἀπὸ τὰ ἄλλα κτίσματα, ἀλλὰ τελευταῖον· ὄχι ὡς ἀτιμώτερον ἀλλ' ὡς τιμιώτερον καὶ βασιλέα τῶν κτισμάτων· τὰ κτίσματα ἡτοιμάσθησαν, ὁ ἥλιος ἔλαμψεν, ἡ σελήνη ἀνέτειλε, τὰ δένδρα ἐβλάστησαν, ἡ γῆ ἐστερεώθη, ἡ θάλασσα ἐχωρίσθη ὁ ἀὴρ ἐφωτίσθη ὁ σκοτεινός, οἱ ἀστέρες ἔλαμψαν, τὰ ποιήματα τοῦ Θεοῦ ἔγειναν πρότερον, καὶ τότε ἐπλάσθη ὁ Ἀδὰμ εἰς τὴν ἕκτην ἡμέραν· ποῖος βασιλεύς, ὑπάγει εἰς ἄσχημον τόπον; ποῖος βασιλεὺς γίνεται, χωρὶς νὰ ἔχῃ τόπους καὶ φρούρια καὶ ἀνθρώπους νὰ ἐξουσιάζῃ; διὰ τοῦτο

(1) Ἰωάννης ὁ Δαμασκηνός. (2) Παράδειγμα. (3) Διατὶ ὁ Ἀδὰμ ἐπλάσθη ὕστερον τῶν ἄλλων κτισμάτων;

ὁ Ἀδὰμ ἐδημιουργήθη τελευταῖον· διὰ τοῦτο ἡ Παρθένος καὶ πρῶτον εὐαγγελίζεται, νὰ γινώσκῃ τις θέλει εἶναι ὁ υἱός της.

Δευτέρα λύσις τοῦ ά. ζητήματος,

Προαίρεσιν θέλει ὁ Θεὸς τοῦ καλοῦ· οὐδένα βιάζει νὰ κάμῃ τὸ καλόν, ὅτι δὲν κράζει ὁ ὁ Θεὸς ἕκαστον ἄνθρωπον εἰς τιμωρίας, καὶ εἰς κόλασιν, ἀλλ' εἰς ἀνάπαυσιν καὶ χαράν, καὶ βασιλείαν οὐράνιον· διὰ τοῦτο δὲν ἀναγκάζει ὁ Θεὸς τὴν προαίρεσιν τῶν ἀνθρώπων· ἐπειδὴ τὸ θέλημα τοῦ ἀνθρώπου μόνον θέλει, διὰ τοῦτο ἔστειλεν καὶ τὸν Γαβριὴλ, νὰ λάβῃ τὴν θέλησιν τῆς Παρθένου Μαρίας· διότι βιαστικῶς ὁ Θεὸς δὲν ἤθελε νὰ γεννηθῇ ἀπὸ τὴν ἁγίαν Θεοτόκον· ἐγίνωσκεν ὁ Θεὸς τὸν σκοπὸν τῆς Παρθένου, ἀλλὰ δι' ἰδικόν μας παράδειγμα, νὰ ἀκούωμεν καὶ νὰ ἐννοῶμεν, ὅτι ἡ προαίρεσις τῶν ἀνθρώπων κατορθώνει τὸ καλόν· ἑκάστου ἡ θέλησις τελειώνει τὰς ἀρετάς· ποῖος ἄνθρωπος εὐεργετεῖ τινὰ διὰ τῆς βίας; ποῖος διὰ τῆς βίας χαρίζει δωρεάν; τοιουτοτρόπως καὶ ὁ Θεὸς χωρὶς προαίρεσιν κἀνένα δὲν σώζει· (1) διὰ τοῦτο ἔκαμε καὶ τὸν Ἀδὰμ αὐτεξούσιον, αὐτοπροαίρετον, αὐτοθέλητον, αὐτοβούλητον, αὐτόγνωμον, νὰ ἔχῃ τὴν θέλησίν του, νὰ ἔχῃ τὴν ἐξουσίαν του, νὰ ἐξουσιάζῃ τὸ θέλημά του, καὶ εἴτι βουληθῇ. κἂν καλὸν ἀγαπήσῃ, κἂν κακὸν ἐπιθυμήσῃ, εἰς αὐτὸ νὰ εἶναι ὁ Θεὸς ἀναίτιος· διότι εἰς τὸ καλὸν ὁ Θεὸς εἶναι αἰτία· εἰς δὲ τὸ κακὸν ἡ προαίρεσις τοῦ ἀνθρώπου καὶ ἡ προσβολὴ τοῦ δαίμονος εἶναι αἰτία· διὰτοῦτο καὶ ὁ Χριστὸς λέγει εἰς τὸ θεῖον καὶ ἱερὸν Εὐαγγέλιον·(2)«Εἴτις θέλει ὀπίσω μου ἐλθεῖν·» οὐδένα βιάζω, οὐδένα ἀναγκάζω εἰς τὸ καλόν, οὐδένα σύρω εἰς τὸ ἀγαθόν· ἀλλὰ ὅποιος ζητεῖ τὸ καλόν, τὸ εὑρίσκει· ὅποιος θέλει ποιεῖ τὴν ἀρετήν· διὰ τοῦτο λοιπὸν ὁ Γαβριὴλ εὐαγγελίζει, καὶ ἡ Παρθένος δέχεται τὸ μήνυμα· ὁ στρατιώτης ὑπηρετεῖ, καὶ ἡ βασίλισσα ὑπηρετεῖται· ὁ δοῦλος λειτουργεῖ, καὶ ἡ κυρία λειτουργεῖται· ὁ ἀσώματος παρίσταται τὴν γῆϊνον, ὁ ἄφθαρτος τὴν φθαρτήν, ὁ ἀόρατος τὴν ὁρατήν, ὁ ἄϋλος τὴν ὑλικήν, ἄγγελος τὸν ἄνθρωπον, ὁ Γαβριήλ, λέγω, τὴν Μαρίαν τὴν Παρθένον· διὰ τοῦτα στέλλεται ὁ Ἀρχιστράτηγος νὰ ὑπηρετήσῃ μυστήριον, καὶ τοιοῦτον, μυστήριον, ὅτι καὶ αὐτοὶ οἱ ἄγγελοι τὸ θαυμάζουν καὶ ἀποροῦν· μυστήριον κεκρυμμένον ἀπὸ τῶν αἰώνων, καὶ σήμερον φανερούμενον· μυστήριον θαυμαστόν, τὸ ὁποῖον οἱ Προφῆται προεκήρυττον, καὶ οἱ Ἀπόστολοι ἐβεβαίωσαν, οἱ Μάρτυρες ὁμολόγησαν. αἱ Γραφαὶ ἐμαρτύρησαν, οἱ Διδάσκαλοι ἐστερέωσαν, καὶ ἡ Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ τὸ ἐδέχθη·

(1) Διατὶ ἐγένετο ὁ Ἀδὰμ αὐτεξούσιος: (2) Εἰς τὸ κατὰ Λουκᾶν.

μυστήριον ἔνδοξον,τὸ ὁποῖον οἱ ἄγγελοι δοξάζουσιν,ἄνθρωποι ὑμνοῦσι, γένη καὶ ἔθνη ὑποτεταγμένα εἰς τὸν Θεὸν προσκυνοῦσιν· εἰς τοιτον μυστήριον ἀπεστάλη ὁ Γαβριὴλ ἀπὸ τοὺς οὐρνοὺς εἰς τὴν γῆν, ὑπὸ τοῦ Θεοῦ εἰς τὴν Παρθένον ἀπὸ τοῦ βαασιλέως πρὸς τὴν βασίλισσαν, ἀπὸ τὰ ὕψη εἰς τὴν Ναζαρέτ, ἀπὸ τὸ τάγμα εἰς τὸν οἶκον τοῦ Ἰωσήφ, ἀπὸ τὸν ὕμνον εἰς τὸν εὐαγγελισμόν, ἀπὸ τὸν φόβον εἰς τὴν δειλίαν, ἀπὸ τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ Θεοῦ εἰς ὑπηρεσίαν τῆς Παρθένου, μάλιστα δὲ εἰς ἐκεῖνο ὅπου τὸν ἔστειλεν.

Λύσις τοῦ β΄. ζητήματος.

Ἀλλ' ἐπειδὴ ὅσον ἐδυνήθημεν, ἐδιαλύσαμεν τὰ δύο ζητήματα τὸ πρῶτον καὶ τὸ ἕκτον, ἂς εἰπῶ καὶ τὸ δεύτερον, τὸ ὁποῖον εἶναι, διατὶ δὲν ἀπεστάλη ἄλλος ἄγγελος νὰ ὑπηρετήσῃ τὸ μυστήριον ἀλλ' ὁ Γαβριήλ ; λέγομεν εἰς αὐτό, ὅτι εἰς τὴν Ἐκκλησιαστικήν μας Γραφὴν τρία μόνον ὀνόματα τῶν ἀγγέλων εὑρίσκονται Μιχαήλ,Γαβριήλ, καὶ Ῥαφαήλ· καὶ τὸν Μιχαὴλ ἡ παλαιὰ Διαθήκη πανταχόθεν τὸν διηγεῖται εἰς θαύματα καὶ εἰς ἔργα καὶ ὑπηρεσίας τοῦ ἑβραϊκοῦ γένους· εἰς αὐτὴν τὴν ὑπηρεσίαν, ἔλαχεν ὁ θεῖος Μιχαήλ· τὸν δὲ Ῥαφαὴλ ἡ Γραφη, καὶ ἡ βίβλος ὅπου ὀνομάζεται τοῦ Τωβίτ, ἐκεῖ τὸν διηγεῖται εἰς θαῦμα, ὅπου ἔκαμε καὶ αὐτός· ὁπότε δὲ εἶναι μυστήριον νὰ δείξῃ, ἄλλος δὲν ὑπηρετεῖ εἰς αὐτά, μόνος ὁ θεῖος Γαβριήλ· καὶ τοῦτο ἡ ὅρασις τοῦ Δανιὴλ τοῦ προφήτου φανερὰ τὸ δείχνει·(1) διότι τὰς ὁράσεις ὅλας ὅπου εἶδεν ὁ Δανιήλ, ὁ ἀρχάγγελος Γαβριὴλ τὰς ἐδιάλυσεν· ἀλλὰ καὶ τὴν γέννησιν τῆς Παναγίας αὐτὸς τὴν εὐαγγέλισε τὴν Ἄνναν καὶ τὸν Ἰωακεὶμ, καὶ τὴν γέννησιν δὲ τοῦ προφήτου Προδρόμου καὶ Βαπτιστοῦ Ἰωάννου αὐτὸς τὴν ἐμήνυσε εἰς τὸν Ζαχαρίαν τὸν προφήτην. Ἐπειδὴ δὲ αὐτὸς ὑπηρέτει τὰ μυστήρια, καὶ τὰς ἀποκαλύψεις τῶν ἁγίων, αὐτὸς καὶ εἰς τὰ ἅγια τῶν Ἁγίων ὑπήγαινε τροφὴν εἰς τὴν Ὑπεραγίαν, αὐτὸς τὴν ὑπηρέτει, αὐτὸς τὴν ἀνέθρεψεν, αὐτὸς καὶ τώρα τῆς εὐαγγελίζει τὴν γέννησιν τοῦ Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ· διὰ τοῦτο αὐτὸς ἀπεστάλη εἰς ὑπηρεσίαν τοῦ κεκρυμμένου μυστηρίου, κεκρυμμένου μέν, πρὶν νὰ γένῃ, φανεροῦ δέ, ὅταν ἔγινεν· εἰς ὑπηρεσίαν, ὅπου μηδὲ αὐτὸς ἠννόει· εἰς δουλείαν ὅπου ἐθαύμαζε πῶς νὰ ὑπηρετήσῃ· διὰ τοῦτο αὐτὸς ἐξελέγη ἀπὸ ὅλους τοὺς ἀγγέλους, ὅτι εἰς τὴν ἐκλεγομένην ἀπ' ὅλα τὰ ἔθνη ἔμελλε νὰ ὑπάγῃ· διὰ τοῦτο ὁ Γαβριὴλ ἀπεστάλη, ὡς ἔμπειρος εἰς τοιαῦτα μυστήρια Θεοῦ· δὲν ἀμφίβαλεν,δὲν ἐξέταζε, δὲν ἐρεύνησε, δὲν ἀπίστησεν εἰς τὸ πρόσταγμα, ἀλλ' ὡς δοῦλος φρονιμώτατος, ὡς ὑπηρέτης γνήσιος, ὑπῆγε μὲ πᾶσαν προθυμίαν νὰ πληρώσῃ

(1) Ὑπὲρ τῆς ὁράσεως Δανιήλ.

τὸ καθῆκόν του, νὰ τελειώσῃ τὸ πρόσταγμα, νὰ μηνύσῃ τὸ θέλημα τοῦ βασιλέως τοῦ μεγάλου, τοῦ ἰσχυροῦ, τοῦ δυνατοῦ, τοῦ βασιλέως λέγω τῶν βασιλέων, καὶ ἀρχηγοῦ τῶν ἀρχηγῶν· ἤξευρε, τις τὸν ἀπέστειλεν, ἤξευρε τίνος εἶναι ἡ διαταγή, ἐννόει τίνος ἔκαμνε ὑπηρεσίαν, καὶ διὰ τοῦτο χωρὶς ἀμφιβολίαν εὐηγγέλισε τὴν Παρθένον, τὴν γέννησιν τοῦ Χριστοῦ·διὰ τοῦτο καὶ διὰ ταῦτα ὁ Γαβριὴλ ἀπεστάλη.

Λύσις τοῦ τρίτου ζητήματος.

Ἀλλ' ἐπειδὴ εἰς ὀλίγον ἐδιαλύσαμεν τὸ δεύτερον ζήτημα, ἂς ἔλθωμεν καὶ εἰς τὸ τρίτον· τὸ ὁποῖον ζήτημα τρία περιέχει, ἕνα μέν, εἰς ποῖον μῆνα ἔγινεν ὁ Εὐαγγελισμός; καὶ τοῦτο ὅλοι τὸ γνωρίζετε, ὅτι εἰς τὸν Μάρτιον ἔγινεν· δεύτερον δέ, διὰ τί εἰς τὸν Μάρτιον; καὶ τρίτον, εἰς τί καιρόν; αὐτὰ τὰ τρία ἔχει τὸ τρίτον ζήτημα· καὶ λέγομεν πρὸς τὸ πρῶτον, τὸ ὁποῖον ἐννοήτε, ὅτι εἰς τὰς 25 τοῦ Μαρτίου μηνὸς ἔγινεν ὁ Εὐαγγελισμός. Διατὶ δὲ εἰς αὐτὸν τὸν μῆνα; ἀκούσατε εὐλογημένοι Χριστιανοί, μὲ πᾶσαν προθυμίαν· ἐξυπνήσετε νοητά, νὰ ἐννοήσετε τοὺς λόγους μου· ἀνοίξατε τὴν καρδίαν σας, νὰ σᾶς φωτίσῃ ἡ κυρία Θεοτόκος, διὰ τὴν ὁποίαν ἐσυνάχθητε, διὰ τῆς ὁποίας τὴν ἀγάπην ἐκοπιάσατε σήμερον. Ἄρχομαι δὲ ἀπ' ἐδῶ. Ὁ Μάρτιος μῆνας ὀνομάζεται ἄρτιος (σωστός) ὅτι ὁ Φεβρουάριος μῆνας ὁποῦ παρῆλθεν ἦτον ἐλειπής· ὅτι ὁμοιάζει τὸν καιρὸν τοῦ Ἀντιχρίστου, καθὼς λέγει ὁ Χριστός, ὅτι· «Εἰμὴ ἐκολοβώθησαν »αἱ ἡμέραι ἐκεῖναι, οὐκ ἂν ἐσώθη πᾶσα σάρξ·» ὁ δὲ Μάρτιος μῆνας ὁμοιάζει τὴν δευτέραν παρουσίαν τοῦ Χριστοῦ, καὶ τὴν ἀποκατάστασιν τῶν ἁγίων, ὁποῦ μέλλουν νὰ κληρονομήσουν τὴν Βασιλείαν τῶν Οὐρανῶν αἰωνίως· ἐπειδὴ ὁ μῆνας αὐτὸν τὸν καιρὸν ὁμοιοῖ, διὰ τοῦτο ἔγινε καὶ ὁ Εὐαγγελισμὸς εἰς αὐτόν, ὅτι διὰ τὴν σωτηρίαν τῶν ἀνθρώπων. καὶ διὰ τὴν κληρονομίαν τῆς Βασιλείας τῶν οὐρανῶν, ἐσαρκώθη ὁ εὔσπλαγχνος Θεός. Καὶ ἄλλο πάλιν, ὅτι ὅσα μυστήρια εἶναι τῆς παλαιᾶς Γραφῆς, ὁποῦ ἔγιναν, ὅλα εἰς τὸν Μάρτιον μῆνα ἐτελειώθησαν· καὶ πρῶτα μὲν καὶ ἀρχῆς ὁ Θεὸς ὁποῦ ἐποίησε τὸν κόσμον, εἰς αὐτὸν τὸν μῆνα τὸν ἔκτισεν· ὁ ἥλιος, ἡ σελήνη, τὰ ἄστρα, ἡ γῆ, ὁ οὐρανός, καὶ αὐτὸς ὁ Ἀδὰμ τότε ἐπλάσθη, τότε ἐξέπεσε, τότε εὐγῆκεν ἀπὸ τὸν Παράδεισον,εἰς αὐτοῦ τοῦ μηνὸς τὰς εἰκοσιπέντε παρέβη τὴν ἐντολὴν τοῦ πλάστου Θεοῦ. Πῶς δὲ εἰς αὐτὴν τὴν ἡμέραν,ἀκούσατε.

Ἡ σελήνη, ὅταν εἶναι ἀκέραια, εἶναι 14 ἡμερῶν· ὁ Θεὸς δὲ τὴν τετάρτην ἡμέραν εἶπε· καὶ ἔγινεν αὐτῇ ὁλόκληρος, καθὼς εἶναι εἰς τὰς 14 ἡμέραις· φανερὸν εἶναι, ὅτι ὁ Θεὸς εἰς τὴν δωδεκάτην ἡμέραν τοῦ μηνὸς Μαρτίου ἄρχησε νὰ δημιουργῇ τὰ ποιήματα· ἡ δωδε-

κάτη τοῦ μηνὸς εἶναι πρώτη πρὸς τὰ κτίσματα τοῦ Θεοῦ· ἡ δὲ 18
τοῦ μηνὸς εἶναι ἑβδόμη πρὸς τὰ κτίσματα· λείπουσι καὶ ἕως ταῖς 25
ἑπτά· καὶ τόσαις ἡμέραις ἔκαμεν ὁ Ἀδὰμ εἰς τὸν Παράδεισον, ὁμοίως
μὲ τὰς ἡμέρας τῆς ἑβδομάδος· ὁμοίως μετὰ ἑπτὰ χαρίσματα τοῦ
ἁγίου Πνεύματος· ὁμοίως μετὰ ἑπτὰ χαρίσματα, ὁποῦ ἐδώρησεν ὁ
Θεὸς τοῦ Ἀδάμ· (1) καὶ πρῶτον μὲν χάρισμα, τὴν σοφίαν· δεύτερον,
τὴν πρᾳότητα· τρίτον τὴν σωφροσύνην· τέταρτον, τὴν τρίχα τῆς κε-
φαλῆς· πέμπτον, τὴν ὑπακοήν· ἕκτον, τὴν ἀνδρείαν· ἕβδομον, τὴν
ὑπομονὴν εἰς τοὺς πειρασμούς· καὶ τὸ μὲν πρῶτον, χάρισμα τὸ εἶχεν
ὁ Σολομών· τὸ δεύτερον, ὁ Δαυΐδ· τὸ τρίτον, ὁ Ἰωσὴφ ὁ πάγκαλος·
τὸ τέταρτον, ὁ Ἀβεσσαλώμ, ὁ υἱὸς τοῦ Δαυϊδ· τὸ πέμπτον, ὁ Ἀβραάμ·
τὸ ἕκτον, ὁ Σαμψών· τὸ ἕβδομον, ὁ δίκαιος Ἰὼβ· κατὰ τῶν χαρι-
σμάτων του τὴν ἰσοτιμίαν, ἔκαμε καὶ εἰς τὸν Παράδεισον. Καὶ εἰς
ἄλλον δὲ τρόπον, ὅτι ἔπρεπε τὴν ὥραν ἐκείνην καὶ τὴν ἡμέραν,
ὁποῦ ἤκουσεν ἡ Εὔα τὴν κατάραν, εἰς αὐτὴν νὰ ἀκούσῃ ἡ Παναγίαν
τὴν εὐλογίαν· εἰς ἐκείνην τὴν ὥραν, ὁποῦ ἤκουσεν ἡ Εὔα τό. «Ἐν
»λύπαις τέξῃ τέκνα», εἰς αὐτὴν νὰ ἀκούσῃ ἡ Θεοτόκος τό. «Χαῖρε
»Κεχαριτωμένη ὁ Κύριος μετὰ σοῦ».

Καὶ πάλιν, οἱ Ἑβραῖοι τὸ πάσχα των εἰς αὐτὸν τὸν μῆνα τὸ
ἔκαμνον, εἰς αὐτὸν εὐγῆκαν ἀπὸ τὴν Αἴγυπτον, καὶ διῆλθον τὴν
Ἐρυθρὰν θάλασσαν. Ὁ Εὐαγγελισμὸς τῆς Παναγίας τὸν καιρὸν αὐ-
τὸν ὁμοιοῖ, ὅτι ὡς οἱ Ἑβραῖοι εἰς αὐτὸν τὸν μῆνα ἐλευθερώθησαν ἀπὸ
τὴν κακοπάθειαν τῆς Αἰγύπτου, ἔτσι καὶ ἡμεῖς ἐλευθερώθημεν ἀπὸ
τὴν αἰώνιον κόλασιν· ἐκεῖνοι ἀπὸ τὰς χεῖρας τοῦ Φαραώ, καὶ ἡμεῖς
ἀπὸ τοὺς διώκτας καὶ ἀπὸ τοὺς διαβόλους, τοὺς πικροὺς καὶ φοβεροὺς
τυράννους· ἐκεῖνοι διῆλθον τὴν Ἐρυθρὰν θάλασσαν, καὶ ἡμεῖς ταῖς
ἁμαρτίαις μας· ἐκεῖνοι ὑπῆγαν εἰς τὴν ἔρημον τοῦ κόσμου, καὶ
ἡμεῖς εἰς τὴν ἐρημίαν τῶν ἁμαρτιῶν· ἐκεῖνοι ἔφαγον τὸ Πάσχα ἐκεῖ
εἰς τὴν Αἴγυπτον, καὶ ἡμεῖς εἰς τὴν Βασιλείαν τῶν Οὐρανῶν ἀπο-
λαύομεν τὸν Χριστόν.

(2) Ὁ Παῦλος τὸ λέγει, ὅτι «τὸ Πάσχα ἡμῶν, ὑπὲρ ἡμῶν ἐτύθη
»Χριστός». Καὶ πάλιν ἄλλην αἰτία· Ὁ κατακλυσμὸς εἰς αὐτὸν τὸν
μῆνα ἐγένετο, καὶ ὁμοιοῖ τὴν σήμερον ἡμέραν· ἐκεῖ ἔγινεν ἡ φθορὰ
τῶν ἁμαρτωλῶν ἀνθρώπων, καὶ ἐδῶ ἡ φθορὰ τῶν ἁμαρτιῶν μας· ἐκεῖ
ἐφυλάχθη ὁ δίκαιος Νῶε μετὰ τῆς οἰκογενείας του, καὶ ἐδῶ ὅσοι
λατρεύουσι καὶ προσκυνοῦσι τὸ μυστήριον· ἐκεῖ ἡ κιβωτός, ἐδῶ ἡ
Παναγία, ἡ νέα κιβωτὸς τοῦ πατρικοῦ ἀπαυγάσματος, ὁποῦ ἔσωσε
τὰς ψυχὰς τῶν ἀνθρώπων πρὸς τὸ φῶς τῆς θεογνωσίας· Διὰ τοῦτο,

(1) Τὰ ἑπτὰ χαρίσματα τοῦ Ἀδάμ. (2) Παῦλος.

καὶ διὰ ταύτας τὰς αἰτίας, ἔγινεν ὁ Εὐαγγελισμὸς εἰς αὐτὸν τὸν μῆνα.

Λύσις τοῦ τρίτου κεφαλαίου τοῦ τρίτου ζητήματος.

Εἰς τί δὲ καιρόν; ἔρχομαι εἰς τὸ τρίτον κεφάλαιον τοῦ τρίτου ζητήματος. Τὸ θεῖον καὶ ἱερὸν Εὐαγγέλιον μᾶς διδάσκει τὸν καιρόν, καὶ λέγει· «Τῷ μηνὶ τῷ ἕκτῳ ἀπεστάλη ὁ Ἄγγελος Γαβριὴλ ὑπὸ τοῦ Θεοῦ εἰς πόλιν τῆς Γαλιλαίας, ᾗ ὄνομα Ναζαρέτ·» τῷ μηνὶ τῷ ἕκτῳ λέγει, ὄχι πρὸς τοὺς μῆνας ἕκτος, ἀλλὰ ἓξ μῆνας παρῆλθον ἀπὸ τὴν σύλληψιν τῆς Ἐλισάβετ· ἀφ' ὅ, του ἡ γυνὴ τοῦ Ζαχαρίου συνέλαβε τὸν Πρόδρομον, ἀπὸ τότε ἦσαν ἓξ μῆνας ἕως τὸν Εὐαγγελισμὸν τῆς Παναγίας· διότι ἔπρεπεν ὁ λύχνος νὰ προσδράμῃ τοῦ φωτός, ὁ στρατιώτης τοῦ βασιλέως· καὶ διὰ τοῦτο ἓξ μῆνας ὁ Πρόδρομος ἐπρόδραμεν τὴν γέννησιν τοῦ Χριστοῦ. Εἰς τὸν καιρὸν τοῦτον εὐαγγελίσθη ἡ Παναγία· ἐὰν δὲ καὶ εἰς τίνος καιρὸν ἐρωτοῦμεν, τὸ Εὐαγγέλιον μᾶς διδάσκει καὶ αὐτὸ τοῦ Ἀποστόλου Λουκᾶ, διότι λέγει· (1) «Ἡγεμονεύοντος τῆς Συρίας Κυρηνίου. Ἀλλ' ἐπειδὴ καὶ τὸ τρίτον ζήτημα ἐδιαλύσαμεν, ἰδοὺ διαλύομεν καὶ τὸ τέταρτον· τὸ ὁποῖον εἶναι· πόσον ἐτῶν ἦτον ἡ Παναγία ὅταν εὐηγγελίσθη, καὶ λέγομεν εἰς αὐτό.

Λύσις τοῦ τετάρτου ζητήματος.

Ἡ κυρία Θεοτόκος ἀφ' ὅ, του ἐγεννήθη, ἔμενεν εἰς τὸν οἶκον τῶν γονέων της τρία ἔτη. Ἄλλη δὲν ἦτον ἡ ἐργασία της, εἰμὶ ὁποῦ ἡ μήτηρ της Ἄννα τὴν ἐδιδασκε καθ' ἑκάστην· ἔπειτα τὴν ὑπῆγαν, καθὼς ὑπεσχέθησαν, εἰς τὰ Ἅγια τῶν Ἁγίων, καὶ ἔκαμεν ἐκεῖ δώδεκα ἔτη· καὶ Ἄγγελοι Θεοῦ τὴν ὑπηρετοῦσαν, καὶ τὴν ἔτρεφον. Τότε δὲ ἦτον Ἀρχιευρεὺς ὁ Ζαχαρίας ὁ υἱὸς τοῦ Βαραχίου, ὁ πατὴρ τοῦ Προδρόμου· καὶ εἶπε κατὰ διάνοιαν, ὅτι δὲν εἶναι πρέπον νὰ μένει ἡ Παρθένος εἰς τὸ ἱερὸν τοσοῦτον χρόνον, καὶ εἰς τοιαύτην ἡλικίαν· καὶ ἐπειδὴ ὁ μιαρὸς διάβολος ἤκουσε τὸν λόγον τοῦ προφήτου Ἡσαΐου, ὁποῦ εἶπεν. (2) «Ἰδοὺ ἡ Παρθένος ἐν γαστρὶ ἕξει, »καὶ τέξεται υἱόν, καὶ καλέσουσι τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἐμμανουήλ, ὅ »ἐστι μεθερμηνευόμενον, μεθ' ἡμῶν ὁ Θεός». διὰ τοῦτο ἐμόλυνε τὰς παρθένους, καὶ δὲν ἄφηνε καμμίαν νὰ εἶναι ἀξία, νὰ γένῃ Μήτηρ τοῦ Θεοῦ. Ὁ δὲ Θεὸς, διὰ νὰ λάθῃ, καὶ ἀφανίσῃ ταῖς τέχναις τοῦ δαίμονος, διὰ τοῦτο ἔνευσεν εἰς τὸν νοῦν τοῦ Ζαχαρίου νὰ μνηστεύσῃ μὲ ἄνδρα, διὰ νὰ ἀμεριμνήσῃ ὁ διάβολος, τὴν Παρθένον Μαρίαν, καὶ πάλιν ὡς λέγομεν τρία ἔτη εἰς τὸν οἶκον της, καὶ δώδεκα εἰς τὸν Ναόν, δεκαπέντε· καὶ τοσούτων ἐτῶν ἦτον ἡ Παναγία, ὅταν εὐαγγελίσθη. Ἔχομεν τὸ τέταρτον ζήτημα.

(1) Λουκᾶς. (2) Ἡσαΐας.

Αὔσις τοῦ ε. ζητήματος.

Τὸ δὲ πέμπτον εἶναι, διατὶ δὲν εὐαγγέλισεν ἄλλην ὁ Ἀρχάγγελος ἀλλὰ τὴν Παναγίαν Μαρίαν, καὶ λέγομεν εἰς αὐτό. Σκοπὸς τοῦ Θεοῦ ἦτο νὰ σαρκωθῇ διὰ τὴν σωτηρίαν τῶν ἀνθρώπων· διότι καθὼς εἰς βασιλεὺς νὰ ἔχῃ ὑπηρέτην ἠγαπημένον πολλά, ἔπειτα ἐχθρὸς τοῦ βασιλέως νὰ τὸν δελεάσῃ καὶ νὰ τὸν πάρῃ ὄχι διὰ καλόν τι ἀλλ' εἰς βάσανα καὶ τιμωρίας· ἔπειτα συνάζει ὁ βασιλεὺς τὸ στράτευμά του ὅλον, καὶ ὑπάγει κατὰ τοῦ ἐχθροῦ του, καὶ ἐκεῖνον μὲν νικήσει, τὸν δὲ ὑπηρέτην του ἐλευθερώσει· οὕτως ἐποίησε καὶ ὁ μέγας βασιλεὺς τῆς εἰρήνης, ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστός· ηὐδόκησε νὰ ἔλθῃ εἰς πόλεμον κατὰ τοῦ δαίμονος, νὰ ἐλευθερώσῃ τὸν ἠγαπημένον του ὑπηρέτην τὸν Ἀδάμ· (1) ἦλθε δέ, ὄχι ὡς εἶναι εἰς τοὺς οὐρανοὺς δεδοξασμένος καὶ ὑμνούμενος παρὰ τῶν ἀγγέλων, ἀλλὰ ταπεινὸς καὶ πένης, ὑπομονητικὸς πρᾷος, ἥμερος, ὑπήκοος μέχρι θανάτου, θανάτου δὲ Σταυροῦ, ὡς λέγει ὁ ἀπόστολος Παῦλος. (2) Ποῖος ἁλιεὺς ρίπτει εἰς τὴν θάλασσαν γυμνὸν τὸ ἄγκιστρον; ἢ ποῖος ὑπάγει εἰς πόλεμον χωρὶς ὅπλα; οὕτω καὶ ὁ Χριστὸς ἐπειδὴ τὸν πεπονηρευμένον διάβολον ἔμελλε νὰ δελεάσῃ, περιέβαλεν εἰς τὴν θεότητα τὴν σάρκα· καὶ ἐπειδὴ πάλιν εἰς πόλεμον ἦλθε κατὰ τοῦ ἐχθροῦ, διὰ τοῦτο εἶχε καὶ τὴν θεότητα, καὶ ἦτο θεὸς τέλειος, καὶ ἄνθρωπος τέλειος· τοιοῦτον μυστήριον μέλλων νὰ ἐνεργήσῃ ὁ Χριστὸς ἐζήτει καθαρὸν δοχεῖον, καὶ ἄξιον τῆς σαρκώσεως του, καὶ ὡς τοιοῦτον δοχεῖον εὑρέθη ἡ κυρία Μαρία, (3) πόθεν; ἀπὸ τὴν καθαρότητά της, ἀπὸ τὴν ἁγνίαν της, ἀπὸ τὴν παρθενίαν της· ὅτι καὶ ὅσα εἶπον οἱ προφῆται, εἰς αὐτὴν ἁρμόζουσιν. Προφητεύει ὁ Πατριάρχης Ἰακὼβ διὰ ταύτην, καὶ ἀπὸ τὸ γένος τοῦ Ἰούδα τὴν ὀνομάζει· καὶ αὐτὴ ἡ Παναγία ἐκ τοῦ γένους τοῦ Ἰούδα ἦτο. Ὁ προφήτης Ἡσαΐας ἀπὸ τοῦ Ἰεσσαὶ τὸ γένος τὴν καλεῖ· καὶ εἰς αὐτὸν εὑρέθη πλήρωμα τῆς προφητείας, Παρθένον τὴν ὀνομάζει, καὶ ἦτον. Ὁ Δαυῒδ θύγατερ τὴν κράζει, καὶ ἦτον ἀληθῶς θυγάτηρ του, ὄχι ἐκ φύσεως, ἀλλὰ ἀπὸ τὴν γενεάν του. Ὅσα λοιπὸν ἐπροφήτευσαν οἱ προφῆται διὰ τὴν μητέρα τοῦ Χριστοῦ, ὅλα εἰς τὴν Παναγίαν Μαρίαν ἐπληρώθησαν· δὲν ἦτο Παρθένος, ὡς ἐπροφήτευσεν ὁ Ἡσαΐας; δὲν ἦτο κλίμαξ νοητή, ὡς τὴν εἶδεν ὁ Ἰακώβ; δὲν ἦτο ῥάβδος, ὡς τοῦ Ἀαρών; δὲν ἦτο στάμνος, πλάκα, θυμιατήριον, λυχνία, κιβωτός, τράπεζα, θρόνος καὶ ὅσα ἐπροεῖδεν ὁ προφήτης Μωϋσῆς; ναί, ἀληθῶς, καὶ ὄχι μόνον τόσα, ἀλλὰ καὶ περισσότερα. Ὁ

(1) Παράδειγμα. (2) Παῦλος. (3) Ὅτι ἡ Παναγία Παρθένος ἀξία τῆς τοῦ Θεοῦ σαρκώσεως.

Γεδεὼν πόκον τὴν ὀνομάζει· ὁ Δανιὴλ ὄρος ἀλατόμητον· ὁ Ἀββακούμ, ὄρος κατάσκιον· ὁ Ἰεζεκιήλ, πύλην· ὁ Δαυΐδ, βασίλισσαν· καὶ σχεδὸν εἰπεῖν ὅσα εἶπον πάντες, οἱ προφῆται, εἰς αὐτὴν ἁρμόζουσιν. Ἐπειδὴ λοιπὸν ἐκ γένους βασιλικοῦ ἦτο τοῦ Δαυΐδ, καὶ παρθένος, καὶ εὐχῆς τέκνον, καὶ ἀνατεθραμμένη εἰς τὰ Ἅγια τῶν Ἁγίων, διὰ τοῦτο ἐξελέγη, διὰ τοῦτο ἠγαπήθη ἀπὸ ὅλας τὰς γυναῖκας· ποία ὡς αὐτὴ ἐπαρθένευσε; ποία ἐφύλαττε τὸν ἑαυτόν της εἰς τοιοῦτον καιρὸν, ὅταν ἡ ἁμαρτία ἐπολιτεύετο; ὅταν ἡ ὑπανδρεία καὶ ἡ σπορὰ τοῦ γένους ἐπαινεῖτο, ἡ δὲ στείρωσις καὶ ἀτεκνία ἐκατηγορεῖτο καὶ ὠνειδίζετο; ἐπειδὴ λοιπὸν ἄλλη ὡς αὐτὴ δὲν εὑρέθη καθαρωτέρα, διὰ τοῦτο αὐτὴν εὐαγγέλισεν ὁ ἄγγελος, ὁ ὑπηρέτης τοῦ Θεοῦ Γαβριήλ.

Τέλος τῶν ζητημάτων.

Ἀλλ' ἐπειδὴ ἐδιαλύσαμεν τὰ ζητήματα, ἂς ἀναπληρώσωμεν καὶ τὸ ὑπόλοιπον· διὰ ταύτην τὴν ἁγίαν ἑορτὴν ὁ θεοπάτωρ Δαυὶδ ἐπροφήτευσε, λέγων. (1) «Εὐαγγελίζεσθε ἡμέραν ἐξ ἡμέρας τὸ σωτήριον τοῦ Θεοῦ·» καὶ πάλιν ἀλλαχοῦ· «Γλῶσσαν, ἣν οὐκ ἔγνω, ἤκουσε·» τίς; ἡ Παναγία, ὅταν ἤκουσε τοῦ ἀγγέλου τοὺς λόγους· διὰ ταύτην προεῖπε πάλιν ὁ αὐτός· «Ἄκουσον θύγατερ, καὶ ἴδε.» τί νὰ ἀκούσῃ; τοὺς λόγους καὶ τὰ μηνύματα τοῦ Γαβριήλ. Ταύτην οἱ προφῆται προεκήρυξαν, οἱ θεόσοφοι καὶ πνευματοκινητοι· αὐτὴν οἱ προπάτορες ἐπεθύμησαν νὰ ἰδοῦν, οἱ δίκαιοι νὰ καταλάβωσι, καὶ οἱ πατριάρχαι νὰ θεωρήσωσιν· αὐτὴν οἱ ἄγγελοι θαυμάζωσιν, οἱ ἄνθρωποι πανηγυρίζουσιν, αἱ ψυχαὶ τῶν δικαίων ἑορτάζουσιν· αὐτὴν ἐπεθύμησε νὰ ἰδῇ ὁ Ἀβραάμ, καὶ δὲν ἐκατηξιώθη· αὐτὴ εἶναι αἰτία καὶ ἀρχὴ τῆς σωτηρίως τῶν ἀνθρώπων. Αὐτὴ τοὺς ἀγγέλους ἐκεῖνο ὅπου δὲν εἶχον, τοὺς τὸ ἐχάρισε· ποῖον; οἱ ἄγγελοι, πρὶν νὰ σαρκωθῇ ὁ Θεὸς Λόγος, δὲν ἐδύνοντο νὰ ἰδοῦν καθαρὰ τὸ φῶς τῆς θεότητος· ἀφ' οὗ δὲ ἐσαρκώθη, ἔλαβον χάριν καὶ βλέπουσιν ὀλίγον καθαρώτερα ἀπὸ τὸ πρῶτον.

Ἐπίλογος συμβουλευτικός.

Αὐτὴ ἡ ἁγία καὶ τιμημένη ἑορτὴ ἐλευθέρωσε τὸ γένος τῶν ἀνθρώπων ἀπὸ τὴν κόλασιν· διότι διὰ τοῦτο κατέβη ὁ Θεὸς Λόγος ἀπὸ τοὺς οὐρανούς, διὰ νὰ ἀνεβάσῃ τὸν Ἀδὰμ ὅθεν ἐξέπεσε· διὰ τοῦτο ἐφάνη ταπεινός, νὰ ὑψώσῃ τὸ ταπεινομένον ἄνθρωπον· ἐφάνη ἄτιμος, νὰ τὸν τιμήσῃ· ἐφάνη ἄδοξος νὰ τὸν δοξάσῃ· ἐχωρήθη εἰς τὴν κοιλίαν γυναικὸς παρθένου, νὰ τὸν ἐλευθερώσῃ ἀπὸ τὴν κοιλίαν τοῦ ᾅδου· ἐδείχθη βρέφος, νὰ νεοποιήσῃ τὸν Ἀδάμ· νέον παιδίον γέγονε,

(1) Δαυΐδ.

νὰ τελειώσῃ τὸν Ἀδὰμ εἰς μέτρον τέλειον τῆς θεογνωσίας, ὁποῦ ἦτον ἀτελὴς καὶ πεπαλαιωμένος· ἀτελὴς μὲν εἰς τὸ καλόν, παλαιὸς δὲ εἰς τὸ κακόν· διὰ τοῦτο ἐβαστάχθη εἰς χεῖρας γυναικός, διὰ νὰ τὸν λυτρώσῃ ἀπὸ τὰς χεῖρας τοῦ διαβόλου· διὰ τοῦτο αὐτὰ ὅλα ηὐδόκησεν ὁ Πατήρ, ἐποίησεν ὁ Υἱός, συνήργησε τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον, διὰ τὴν σωτηρίαν τῶν ἀνθρώπων. Διὰ τοῦτο καὶ ἡμεῖς μὴ φανοῦμεν ἀχάριστοι μὴν ἀτιμάσωμεν τὴν ἁγίαν σεβάσμιον ἑορτὴν ἐν μέθαις καὶ ἀσωτίαις, ἐν οἰνοποσίαις καὶ μωρολογίαις, ἀλλὰ μὲ εὐχαριστίαν, μὲ δοξολογίαν ἂς ἑρτάσωμεν, μὲ κατάνυξιν καὶ συντριβὴν καρδίας ἂς πανηγυρίσωμεν, ὅτι οὕτω λατρεύεται ὁ Θεός, καὶ χαίρονται οἱ Ἄγγελοι· ἂν τοιουτοτρόπως ποιήσωμεν, τότε ἑορτάζομεν, τότε πανηγυρίζομεν, τότε δοξάζεται ὁ Θεός, τότε πιστεύεται τὸ μυστήριον, τότε τιμᾶται ἡ ἁγία Τριάς, ἐπειδὴ αὐτὴ ηὐδόκησεν, αὐτὴ οἰκονόμησε, αὐτὴ ἠθέλησε νὰ τὸ πληρώσῃ.

Εὐχαριστία θεολογική.

Δεῦτε λοιπὸν καὶ δώσωμεν εὐχαριστίαν τῷ καταξιώσαντι ἡμᾶς Θεῷ φθάσαι, καὶ ἰδεῖν τὴν παροῦσαν ἡμέραν· πῶς δὲ νὰ εὐχαριστήσωμεν; ἐγὼ πρῶτος ἀπὸ ὅλους νὰ εὐχαριστήσω τὴν αἰτίαν τῆς πανηγύρεώς μας, διὰ νὰ ἰδῆτε, καὶ νὰ μάθεται πῶς εὐχαριστεῖται ὁ Θεός. «Πάτερ ἄναρχε καὶ ἄφθαρτε, Υἱὲ συνάναρχε καὶ ἀθάνατε, Πνεῦμα ἅγιον συναΐδιον καὶ ἀνώλεθρον, Τριὰς ἁγία καὶ προσκυνητή, ἀκατάληπτε, σύνθρονε, ὁμόδοξε, Πάτερ ἀγέννητε. Υἱέ, καὶ μόνε γεννητέ, Πνεῦμα ἅγιον ἐκπορευόμενον ἐκ Πατρός, καὶ ἐν Υἱῷ ἀναπαυόμενον, σὲ προσκυνοῦμεν, σὲ δοξάζομεν, σὲ ἔχομεν Θεόν, ἐσὲ βασιλέα, κτίστην, δημιουργὸν ὁμολογοῦμεν καὶ κηρύττομεν τοῦ κόσμου· ὅλοι εὐχαριστοῦμεν τὸ ἔλεός σου, δοξάζομεν τὴν εὐσπλαγχνίαν σου, ὅτι μᾶς ἐφιλανθρωπεύθης, ὅτι μᾶς ἠγάπησας, καὶ ἐτελείωσες τοιοῦτον μυστήριον θαυμαστὸν καὶ ἔνδοξον, καὶ τοῖς ἀγγέλοις ἀκατάληπτον.» Καὶ διὰ μὲν λόγων ἔτζι εὐχαριστεῖται ὁ Θεός· μὲ τὰ ἔργα δέ, ἐὰν ἔχωμεν πίστιν βεβαίαν, ἐὰν ἔχωμεν ἀγάπην, τὸ κεφάλαιον τῶν ἀρετῶν, ἐὰν φιλαδελφίαν κατορθώσωμεν, ἐὰν εἰρήνην ἀποκτήσαμεν, ἐὰν καθαρώτερα ἀγαπήσωμεν, ἐὰν νηστείαν ποθήσωμεν, καὶ καθολικά. ἐὰν τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν ἐπιθυμήσωμεν, καὶ κερδίσωμεν, τότε εὐχαριστεῖται καὶ χαίρεται ὁ Θεός· ἐὰν αὐτὰ κατορθώσωμεν, ἔχομεν παρρησίαν νὰ δεηθῶμεν καὶ νὰ παρακαλέσωμεν τὴν Παρθένον Μαρίαν, νὰ μὰς εἰσακούσῃ εἴτε ἐὰν θελήσωμεν. Ἀλλ' ἐπειδὴ ὁ καιρός, καὶ ἡ ὑπόθεσίς μας ἐγγίζει πρὸς τὸ τέλος, ἂς προσθέσω καὶ τὸ ἐπίλοιπον, καὶ οὕτω νὰ τελειώσω. Ποῖον δὲ εἶναι; ἀκούσατε. «Κυρία Θεοτόκε Βασίλισσα, καὶ τιμὴ καὶ

δόξα τῶν Χριστιανῶν, ὑψηλοτέρα τῶν οὐρανῶν, καὶ καθαρωτέρα τοῦ ἡλίου, Παρθένε πανύμνητε καὶ ἀκήρατε, ἐλπὶς τῶν ἁμαρτωλῶν, καὶ λιμὴν γαληνὲ τῶν χειμαζομένων ὑπὸ τῶν ἁμαρτιῶν, βλέψον εἰς τὸν λαόν σου, ἴδὲ εἰς τὴν κληρονομίαν σου· πρόβατα εἴμεθα τῆς μάνδρας τοῦ Υἱοῦ σου· ἀρνία εἴμεθα ἄκακα καὶ πεπλανημένα· λοιπὸν φύλαξόν μας ἀπὸ τοῦ νοητοῦ λύκου, τοῦ διαβόλου τὰς χεῖρας· διότι ἐσὲ ἔχομεν μεσίτην, προστάτην, βοηθόν· εἰ σὲ ἔχομεν τὰς ἐλπίδας μας· ἁμαρτωλοὶ εἴμεθα, καὶ καταφεύγομεν ὑπὸ τὴν σκέπην σου· κατάδικοι εἴμεθα, καὶ τρέχομεν εἰς τὴν βοήθειάν σου· μὴ μᾶς ἀποδιώξῃς, μὴ μᾶς ὀργισθῇς· βλέπεις Παρθένε τοὺς πειρασμούς, βλέπεις τὰ κακὰ πῶς μᾶς ἐπανέβησαν· διὰ τοῦτο ἐνθυμήσου τὴν συγγένειαν, ὁποῦ ἔχομεν, ὅτι ὅλοι μας ἀπὸ ἓν γένος εἴμεθα, καὶ ἡμεῖς καὶ σὺ Θεοτόκε· καὶ μεσίτευσαι, καὶ παρακάλεσε τὸν Υἱόν σου, ὁποῦ τὸν ἐσωμάτωσες, ὁποῦ τὸν ἐβάστασες, ὁποῦ τὸν ἐθήλασες, νὰ μᾶς σπλαγχνισθῇ, νὰ μᾶς φιλανθρωπευθῇ, ἐδῶ μὲν νὰ περάσωμεν ζωὴν ἀβλαβῆ, ἀκίνδυνον ἀπὸ ἐχθροὺς ψυχικοὺς καὶ σωματικούς, ἐκεῖ δὲ νὰ μᾶς ἀξιώσῃ τῆς αἰωνίου βασιλείας τῶν οὐρανῶν». Ἧς γένοιτο πάντας ἡμᾶς ἐπιτυχεῖν, χάριτι καὶ φιλανθρωπία του Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ· ᾧ πρέπει δόξα καὶ τιμή, σὺν τῷ ἀνάρχῳ Πατρί, καὶ τῷ παναγίῳ, καὶ ἀγαθῷ, καὶ ζωοποιῷ αὐτοῦ Πνεύματι, νῦν, καὶ ἀεί, καὶ εἰς τοὺς ἀπεράντους αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

ΛΟΓΟΣ ΠΑΝΗΓΥΡΙΚΟΣ ΕΙΣ ΤΟΝ ΕΥΑΓΓΕΛΙΣΜΟΝ ΤΗΣ ΘΕΟΤΟΚΟΥ. (1)

«Ἰδοὺ συλλήψῃ ἐν γαστρί, καὶ τέξῃ Υἱόν, καὶ καλέσεις τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἰησοῦν. Οὗτος ἔσται μέγας, καὶ Υἱὸς Ὑψίστου κληθήσεται.» Λουκ. ά.

Ὁ βασιλεὺς Σολομών, ὁποῦ ἔλαβεν ἀπὸ τὸν Θεὸν ὅλον τὸ φῶς τῆς σοφίας, διὰ νὰ ἐρευνήσῃ τὰ μυστήρια τῆς φύσεως, ἀφ' οὗ ἐθεώρησεν ὅλα, ὅσα ἐν Οὐρανῷ, καὶ ὅσα ἐπὶ τῆς Γῆς, καὶ ἀπερασμένα, καὶ παρόντα, καὶ μέλλοντα, ἀπεφάσισε τέλος πάντων, πῶς εἰς τὸν Κόσμον, ὑποκάτω εἰς τὸν Ἥλιον κανένα πρᾶγμα δὲν εἶναι νέον· (2) «οὐδὲν »πρόσφατον ὑπὸ τὸν Ἥλιον»· ἀλλ' ὁ Θεὸς ἔκαμε τώρα ἕνα πρᾶγμα

---

(1) Ὁ Λόγος οὗτος συνετάχθη καὶ ἐξεφωνήθη ὑπὸ τοῦ ποτὲ Θεοφιλεστάτου Κερνίκης καὶ Καλαβρύτων ἐν Πελοποννήσῳ ἐπισκόπου καὶ ἱεροκήρυκος, Κυρίου Ἠλιοὺ Μηνιάτου Κεφαληνιέως. Ὁ αὐτὸς ἔχει καὶ ϐ'. λόγον καὶ εἶδε εἰς τὸ βιβλίον του. Διδαχαὶ Μηνιάτου ἐν Βενετίᾳ τυπωθὲν κατὰ τὸ ἔτος 1857 Σελ. 261 οὗ ἡ ἀρχὴ «Προβαίνει ἀπὸ τὴν λαμπρὰν πύλην τῆς ὡραιοτάτης Ἀνατολῆς». (2) Ἐκκλ. Κεφ. ά.

τελείως νέον, τὸ ὁποῖον οὔτε ἔγινε ποτὲ εἰς τοὺς παρελθόντας αἰῶνας, οὔτε θέλει γένει ποτὲ εἰς τοὺς αἰῶνας τοὺς μέλλοντας· καὶ τοῦτο εἶναι ἐκεῖνο, ὁποῦ ἐτελεσιουργήθη εἰς τὸν Εὐαγγελισμὸν τῆς κεχαριτωμένης Μαρίας, ἡ ὁποία εἶναι Παρθένος καὶ Μήτηρ, ἀλλὰ Μήτηρ Θεοῦ. Θαῦμα διπλοῦν, τὸ μεγαλήτερον ἔργον τῆς θείας παντοδυναμίας, τὸ ὑψηλότερον μυστήριον τῆς ὀρθοδόξου ἡμῶν πίστεως. Παρθένος, καὶ Μήτηρ! τί παραδοξότερον δύναται νὰ ἰδῇ εἰς τὴν κτίσιν ἡ φύσις; Παρθένος Μήτηρ Θεοῦ· τί θαυμασιώτερον δύναται νὰ κάμῃ ἡ θεία χάρις; Τὸ ἓν ὑπερβαίνει τοὺς ὅρους τῆς φύσεως·; καὶ ὅμοιον ἀκόμι δὲν ἔγινε· τὸ ἄλλο προβαίνει εἰς τὰ ἄκρα τῆς θείας χάριτος, καὶ ὅμοιον νὰ γένῃ δὲν δύναται. Ἐκεῖνο εἶναι μέγα θαῦμα, τοῦτο εἶναι ἐπέκεινα τοῦ θαύματος· ἀμφότερον ἀκατανόητον, καὶ ὅλον θεῖον. «Ἰδοὺ συλλήψῃ ἐν γαστρί, καὶ τέξῃ Υἱόν, καὶ καλέσῃς »τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἰησοῦν. Οὗτος ἔσται μέγας, καὶ Υἱὸς Ὑψίστου »κληθήσεται». Τοῦτο τὸ νέον θαῦμα, μάλιστα αὐτὰ τὰ δύο θαύματα, ἕνα Παρθένος καὶ Μήτηρ, ἄλλο Παρθένος καὶ Μήτηρ Θεοῦ; θέλω σήμερον νὰ κηρύξω, φιλέορτοι ἀκροαταί, καὶ ἀκούσατε πῶς ἔγιναν, ἀπὸ τὴν Εὐαγγελικὴν ἱστορίαν.

ΜΕΡΟΣ Α΄.

Ὅταν ἦλθε τὸ πλήρωμα τοῦ χρόνου, εἰς τὸ ὁποῖον ἔμελλεν ὁ Θεὸς καὶ Πατὴρ νὰ ἐξαποστείλῃ ἐδῶ εἰς τὴν γῆν τὸν μονογενῆ του Υἱὸν καὶ Λόγον, διὰ νὰ σαρκωθῇ, καὶ νὰ γένῃ ἄνθρωπος, ἔπεμψε τὸν πρωτοστάτην τῶν Ἀγγέλων Γαβριὴλ εἰς Ναζαρὲτ πόλιν τῆς Γαλιλαίας πρὸς παρθένον Μαρίαν· μεμνηστευμένην τῷ Ἰωσήφ, νὰ τὴν χαιρετήσῃ· «χαῖρε κεχαριτωμένη»· καὶ περιπλέον νὰ τῆς εἰπῇ· πῶς αὐτὴν ἐδιάλεξεν ὁ Θεὸς καὶ Πατήρ, νὰ γένῃ Μήτηρ τοῦ Υἱοῦ του, καὶ νὰ γεννήσῃ τοῦ κόσμου τὸν Λυτρωτήν. Ἔφερεν ὁ Ἀρχάγγελος τὸ μήνυμα· «Ἰδοὺ συλλήψῃ, ἐν γαστρί, καὶ τέξῃ Υἱόν, καὶ »καλέσῃς τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἰησοῦν». Εἰς τὴν ἀρχὴν ἐταράχθη ἡ Παρθένος, ζητοῦσα νὰ μάθῃ τὸν τρόπον τοῦ παραδόξου τούτου πράγματος· «πῶς ἔσται τοῦτο; ἐπεὶ ἄνδρα οὐ γινώσκω:» ἀλλὰ ὡς ἐπληροφορήθη, πῶς τοῦτο μέλλει νὰ γένῃ μὲ ἕνα τρόπον ὅλον ὑπερφυσικόν, δηλαδὴ μὲ τὴν παντοδύναμον χάριν τοῦ ἁγίου Πνεύματος, ἔκλινε τὴν καρδίαν, καὶ ἐδέχθη μὲ πολλὴν ταπεινοφροσύνην τὸ πρόσταγμα· «ἰδοὺ ἡ δούλη Κυρίου, γένοιτό μοι κατὰ τὸ ῥῆμά σου». καὶ εὐθὺς ἐσωματώθη ὁ θεῖος Λόγος εἰς τὴν ἄφθορον κοιλίαν αὐτῆς, ὅπου ἐπῆλθε πρῶτα τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον, καὶ ηὐτρέπισε θεοπρεπῶς τὸ θεοδόχον ἐκεῖνο σκήνωμα. «Ἐπεσκίασε καὶ ἡ δύναμις τοῦ Ὑψί»στου,» δυναμώσασα αὐτὴν διδάσκει ὁ μέγας Ἀθανάσιος (1) «ἵνα

(1) Λόγος εἰς τὸν Εὐαγγελισμόν.

ἔνθεν τυπουμένη ἰδεῖν δύνηται, καθ' ὅσον δύναται ἰδεῖν, τὸν ἐν αὐτῇ κυοφορούμενον ἀνείδεον Θεόν· καὶ ὀργάνωσε τὸ γενόμενον βρέφος». Βρέφος (λέγει ὁ μέγας Βασίλειος) (1) εὐθὺς τέλειον τῇ σαρκί, οὐ ταῖς κατὰ μικρὸν διαπλάσεσι μορφωθέν· καὶ γὰρ οὐ κατὰ τὴν κοινὴν φύσιν τῆς σαρκὸς ἡ σύστασις ἐγένετο τῷ Κυρίῳ»· καὶ ἰδοὺ τὸ παράδοξον ἐκεῖνο νέον ὁποῦ ἐφάνη ὑπὸ τὸν Ἥλιον. Παρθένος, καὶ **Μ**ήτηρ, ἀλλὰ **Μ**ήτηρ **Θ**εοῦ, ὁποῦ εἶναι ὅλη ἡ ὑπόθεσις τῆς σημερινῆς πανηγύρεως.

Ἐμπρέποντα εἰς τὸν θεῖον τοῦτον Εὐαγγελισμὸν ἐστάθησαν ὅλα τὰ περιστατικά· ἔπρεπε πρῶτον μέν, τὸ πρόσωπον τοῦ Εὐαγγελιστοῦ Γαβριὴλ ὁ ἀρχάγγελος· διατὶ τὸ μυστήριον τοῦτο δὲν εἶναι ἄλλο, παρὰ εἰς ὑπερφυὴς σύνδεσμος δύο φύσεων, τῆς ἀνθρωπίνης καὶ τῆς θείας, εἰς μίαν ὑπόστασιν τοῦ θείου λόγου. ὅστις εἶναι τέλειος **Θ**εός, καὶ τέλειος ἄνθρωπος, καὶ Γαβριὴλ, ἄνθρωπος **Θ**εὸς ἑρμηνεύεται. Ἔπρεπεν ὁ τόπος, ἡ πόλις Ναζαρὲτ, διατὶ τοῦ μυστηρίου τὸ ἀποτέλεσμα, εἶναι ὁ ἁγιασμὸς τοῦ ἀνθρωπίνου γένους, ὅπου ἠγιάσθη μὲ τὴν μετοχὴν τῆς θείας φύσεως, καὶ Ναζαρέτ, θέλει νὰ εἰπῇ ἁγιασμός. Ἔπρεπεν ὁ καιρὸς ὁ **Μ**άρτιος μὴν, εἰς τοιοῦτον καιρὸν ἔγινε τοῦ κόσμου ἡ πλάσις, εἰς ἕνα ὅμοιον καιρὸν γίνεται τοῦ κόσμου ἡ ἀνάπλασις. Τότε ἄσπορος γῆ τὸ πρῶτον ἐβλάστησε, καὶ τώρα ἀπείρανδρος Παρθένος τὸ πρῶτον ἐκυοφόρησεν. Ὁ αὐτὸς λέγεται καὶ ἕκτος, μετρῶντας δηλαδὴ ἀπὸ τὴν σύλληψιν τοῦ Προδρόμου. Ὁ Πρόδρομος ἐσυλλήφθη τὸν Σεπτέμβριον μῆνα εἰς τὴν ἄγονον μήτραν τῆς Ἐλισάβετ, ὁ θεῖος λόγος συλλαμβάνεται τὸν Μάρτιον εἰς τὴν ἄσπορον μήτραν τῆς Παρθένου Μαριάμ. Τότε ἦτο μετὰ τὴν θερινὴν ἰσημερίαν, ὅταν δηλαδὴ σμικρίνεται τὸ φῶς τῆς ἡμέρας, αὐξανομένης τῆς νυκτός, τώρα εἶναι μετὰ τὴν χειμερινὴν ἰσημερίαν, ὅταν δηλαδὴ σμικρυνομένης τῆς νυκτός, αὐξάνει τὸ φῶς τῆς ἡμέρας Καὶ πρεπόντως, καθὼς σημειώνει ὁ Αὐγουστῖνος, (Βιβ· δ' Κεφ. ε· Τριάδ. Ἰωάν. γ'.) ὡς νὰ ἦτο μία φωνὴ τῆς φύσεως καὶ τοῦ Ἰωάννου,ὅπου λέγει· «ἐκεῖνον δεῖ αὐξάνειν, ἐμὲ δὲ »ἐλαττοῦσθαι» ὅταν σμικρύνεται τὸ φῶς, τότε συλλαμβάνεται ὁ Ἰωάννης, ὁ ἕσπερος φωστὴρ τῆς νομικῆς ἁγιότητος, ὁ ὁποῖος ἐλαττοῦται ἀληθινὰ εἰς τὴν παρουσίαν τοῦ ἀνεσπέρου φωτός, τοῦ ἀνατέλλαντος σωματικῶς εἰς τὸν κόσμον, ὅπου διὰ τοῦτο συλλαμβάνεται, ὅταν αὐξάνει τὸ φῶς.

Ὅλα εἶναι θαυμαστὰ τὰ περιστατικὰ τοῦ σημερινοῦ μυστηρίου, ἀλλὰ τὸ ὑπερθαύμαστον εἶναι αὐτὴ ἡ Παρθένος ὅπου ἐδέχθη τὸν εὐαγγελισμόν, Παρθένος καὶ **Μ**ήτηρ· καὶ τοῦτο μάλιστα εἶναι πολλὰ

(1) Εἰς τὴν γέν. τοῦ Χριστοῦ.

ἐμπρέπον εἰς τὸ μυστήριον· διατὶ τοιαύτη ἔπρεπε νὰ εἶναι ἡ Μήτηρ τοιούτου Υἱοῦ. Ὁ θεῖος λόγος ἔγινεν ἐκεῖνο ὅπου δὲν ἦτο, καὶ ἔμεινε ἐκεῖνο ὅπου ἦτο γενόμενος ἄνθρωπος, καὶ μένων Θεός· καὶ ἡ Μαρία ἔγινεν ἐκεῖνο ὅπου δὲν ἦτο, καὶ ἔμεινεν ἐκεῖνο ὅπου ἦτο, γενομένη Μήτηρ, καὶ μείνασα Παρθένος ὡς τὸ πρότερον. Ὁ θεῖος Λόγος ἔγινεν Υἱὸς χωρὶς πατέρα γεννηθείς, καὶ ἡ Μαρία ἔγεινε Μήτηρ χωρὶς ἄνδρα, τεκοῦσα ἀπείρανδρος. Πόσον εἶναι ἀλλήλων διαφορετικά, Θεὸς καὶ ἄνθρωπος; ἀλλ' ὁ Θεὸς γενόμενος ἄνθρωπος δὲν ἄφησε εἰς τὸ προσλημα τῆς σαρκὸς τὴν φύσιν τῆς θεότητος· καὶ πόσον εἶναι διαφορετικὰ Παρθένος καὶ Μήτηρ; ἀλλ' ἡ Παρθένος γεναμένη Μήτηρ, δὲν ἔχασεν, εἰς τὴν κυοφορίαν τὴν μητρικὴν, τὸ κλέος τῆς παρθενίας. Τί παράδοξος κοινωνία δύο φύσεων, θείας καὶ ἀνθρωπίνης, ὅπου ἡνώθησαν ἀσυγχύτως εἰς μίαν ὑπόστασιν· ἡ θεία προσέλαβε τὰ ἰδιώματα τῆς ἀνθρωπίνης, καὶ ἔγινεν ὁ Θεὸς τέλειος ἄνθρωπος· ἡ ἀνθρωπίνη μετέλαβε τὰ ἰδιώματα τῆς θείας, καὶ ἔγεινεν ὁ αὐτὸς ἄνθρωπος τέλειος, Θεός. Ὁμοίως τί παράδοξος κοινωνία, ἁγνείας Παρθενικῆς καὶ κυοφορίας μητρικῆς, ὅπου ἐσύντρεξαν ξενοπρεπῶς εἰς μίαν γυναῖκα! ἡ παρθενία μετέδωκεν εἰς τὴν Μητέρα τὴν καθαρότητα, ὅπου ἔπρεπε νὰ ἔχῃ μία Μήτηρ Θεοῦ ὅλη καθαρά, ὅλη ἄμωμος, καλὴ ὡς ὁ ἥλιος, ἐκλεκτὴ ὡς ἡ σελήνη, καθὼς τὴν ὀνομάζει εἰς τὸ ᾆσμα τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον, (Κεφ. Γ'.) Ἡ κυοφορία πάλιν μετέδωκεν εἰς τὴν παρθενίαν τὴν εὐλογίαν, ὅπου ἔπρεπε νὰ ἔχῃ μία παρθένος, καθὼς τὴν ἐχαιρέτησεν ὁ Ἀρχάγγελος· «Εὐλο»γημένη σὺ ἐν γυναιξίν». Ἐκεῖ ἐγεννήθη τὸ παράδοξον ἐκεῖνο σύνθετον, ἕνας θεάνθρωπος· ἐδῶ ἔγεινε ἄλλο σύνθετον, ὁμοίως παράδοξον, μία Παρθενομήτωρ· «παράδοξον, καὶ τεραστικὸν (ἐκφωνεῖ ὁ οὐρανοφάντωρ) (Δόγ. εἰς τὴν Γέν. τοῦ Χριστοῦ) καὶ παρὰ πολὺ τῆς κοινῆς παρηλλαγμένον φύσεως· ἡ αὐτὴ Παρθένος καὶ Μήτηρ, καὶ ἐν ᾧ ἁγιασμῷ τῆς παρθενίας μένουσα, καὶ τὴν τῆς τεκνολογίας εὐλογίαν κληρονομοῦσα.» Τοιούτου Υἱοῦ λέγω πάλιν, τοιαύτη ἔπρεπε νὰ εἶναι μήτηρ, Υἱοῦ ὅπου ἐγεννήθη ἄνθρωπος, καὶ δὲν ἔπαυσε νὰ εἶναι Θεός· Μήτηρ, ὅπου ἐγέννησεν υἱόν, καὶ δὲν ἔπαυσε νὰ εἶναι παρθένος.

Μήτε ἀλλέως ἐδύνατο νὰ γένῃ τοιοῦτον μυστήριον· εἰς καὶ ὁ αὐτὸς εἶναι ὁ θεάνθρωπος ἐκεῖνος Υἱός, ὅπου γεννᾶται ἐκ τοῦ συναΐδιου Πατρὸς ἀϊδίως, καὶ γεννᾶται ἐν χρόνῳ ἐκ γυναικός. Εἷς Υἱός, καὶ γνωρίζει Πατέρα ἐν οὐρανῷ, καὶ μητέρα ἐπὶ τῆς γῆς· ἀλλ' εἰς τὸν οὐρανὸν, ὅπου ἔχει Πατέρα δὲν χωρεῖ Μήτηρ, οὔτε εἰς τὴν γῆν, ὅπου ἔχει Μητέρα, δὲν χωρεῖ Πατήρ. Δὲν χωρεῖ Μήτηρ εἰς τὸν οὐρανόν, καὶ γεννᾶται ἀπαθῶς· δὲν χωρεῖ Πατὴρ εἰς τὴν γῆν, καὶ γεν-

νᾶται ἀσπόρως, οὕτω πως σώζεται τελεία τῶν προσώπων ἡ σχέσις. Εἰς Γιός, καὶ τοῦ ἑνὸς Γιοῦ εἰς Πατήρ, μία Μήτηρ, ἐξ ἀνάγκης Παρθένος ἀπείρανδρος. Τώρα αἴτησαι σεαυτῷ σημεῖον, ὦ χριστιανέ, εἰς βάθος, ἢ εἰς ὕψος, σὲ λέγω καὶ ἐγώ, καθὼς ἔλεγε πρὸς τὸν βασιλέα Ἄχαζ ὁ Ἡσαΐας· ἰδὲ ἐδῶ κάτω εἰς τὴν γῆν, θεώρησον ἐπάνω εἰς τὸν Οὐρανόν, ἐξέτασαι τοὺς παρόντας καὶ παρελθόντας αἰῶνας, καὶ δὲν θέλεις εὕρει ἓν σημεῖον, ὡς τοῦτο, τὸ ὁποῖον πρὸ πολλῶν αἰώνων, διὰ στόματος τοῦ αὐτοῦ προφήτου ἀπεκάλυψεν ὁ Θεός· «ἰδοὺ »ἡ Παρθένος ἐν γαστρὶ ἕξει καὶ τέξεται Γιόν» καὶ εἰς πολλοὺς τύπους ἐσκιαγράφησεν. Εἰς τὴν ἀκατάφλεκτον βάτον, εἰς τὴν ἐξανθήσασαν ράβδον, εἰς τὸν ἀχειρότμητον λίθον, εἰς τὴν κεκλεισμένην πύλην τὴν βλέπουσαν κατὰ ἀνατολάς, διὰ τῆς ὁποίας μόνος εἰσῆλθε καὶ ἐξῆλθεν ὁ Κύριος. Τί λέγει ὁ Σολομών, πῶς δὲν εἶναι κανένα νέον ὑπὸ τὸν Ἥλιον; ἰδοὺ θαῦμα νέον, τοῦ ὁποίου ὅμοιον ἀκόμη δὲν ἔγινε. Παρθένος καὶ μήτηρ, ἀλλὰ μήτηρ Θεοῦ· καὶ τοῦτο θαῦμα νέον, τοῦ ὁποίου ὅμοιον νὰ γένῃ δὲν δύναται.

Μήτηρ Θεοῦ· ὁμολογῶ τὴν ἀλήθειαν, πῶς ἐγὼ δὲν δύναμαι, οὔτε νὰ λογιάσω, οὔτε νὰ ἐξηγήσω τὸ ὕψος τούτου τοῦ ἀξιώματος· ζητῶ εἰς τοὺς ἁγίους Πατέρας, νὰ τὰ καταλάβω εἰς κάποιον τρόπον, ἀλλὰ καὶ τοὺς ἁγίους Πατέρας εὑρίσκω, ὅπου ἀποροῦσιν ὁμοίως, καὶ τὸ διέρχονται μὲ σιωπήν. Αὐτοὶ οἱ ἄγγελοι, ἂν ἤθελον νὰ μᾶς τὸ ἐξηγήσωσιν, ἔμενον ἄφωνοι· καὶ αὐτὴ ἡ Παρθένος, ὅπου εἶχεν ἀσυγκρίτως περισσότερον ἀπ' ὅλους τοὺς Ἀγγέλους λελαμπρυσμένον εἰς τὴν θεωρίαν τὸν νοῦν, πλήρης Πνεύματος ἁγίου, ἔγκυος τοῦ θείου λόγου, μᾶς τὸ ἐξηγεῖ μὲ λόγια γενικά· «Ἐποίησέ μοι μεγα»λεῖα ὁ δυνατός·» καὶ ὄχι ἄλλο.

Ὅταν αὐτὴ ἤθελ' ἦτον Μήτηρ τοῦ Μεσσίου (καθὼς τὸν ἐπίστευον οἱ Ἑβραῖοι) ἀνθρώπου δηλαδὴ μόνον, καὶ ὄχι Θεοῦ, καὶ ἤθελε γεννήσῃ τὴν προσδοκίαν τῶν αἰώνων, τὸν Γιὸν τῆς εὐλογίας, τὸν Λυτρωτὴν τοῦ Ἰορδήλ· καὶ ὡς Μήτηρ τοιούτου ἐνδόξου Βασιλέως, διὰ τοιαύτην τιμὴν καὶ εὐτυχίαν, ἤθελεν ὑπερβαίνει ὅλας τὰς μητέρας τοῦ κόσμου, καὶ διὰ τοῦτο μόνον ἤθελον τὴν μακαρίσει πᾶσαι αἱ γενεαί· ἀλλὰ νὰ ἦναι Μήτηρ Θεοῦ, νὰ γεννᾶ τὸν Σωτῆρα παντὸς τοῦ κόσμου, νὰ γεννᾶ ἐν χρόνῳ ἐκεῖνον τὸν ἴδιον μονογενῆ Γιόν, ὁποῦ ὁ Θεὸς καὶ ὁ Πατὴρ γεννᾷ ἀχρόνως, αὐτῇ εἶναι μία τιμή, ὁποῦ τὴν κάμνει ἰσόθεον. Τιμή, τὴν ὁποίαν βλέπων ὁ Ἑωσφόρος τότε, ὅταν εἰς τὴν ἀρχὴν τῶν αἰώνων ἀπεκαλύφθη εἰς τοὺς Ἀγγέλους τῆς ἐνσάρκου Οἰκονομίας τὸ μέγα Μυστήριον, ἐτρώθη εὐθὺς ἀπὸ τὸν φθόνον, ἐμελέτησε κενά, ἀπεστάτησε, καὶ ἔπεσεν ὡς ἀστραπὴ ἀπὸ τὸν Οὐρανόν· εἶναι γνώμη Μαξίμου τοῦ ὁμολογητοῦ. Θεμελιωμένη

ἐπάνω εἰς ἐκεῖνο τὸ ρητὸν τοῦ Παύλου (Ἐρωταπόκρ. μβ'. πρὸς ἑβρ. ά.) «ὅταν δὲ πάλιν, εἰσαγάγῃ τὸν πρωτότοκον εἰς τὴν οἰκουμένην, »λέγει καὶ προσκυνησάτωσαν αὐτῷ πάντες Ἄγγελοι αὐτοῦ».

Μήτηρ Θεοῦ· ὅσον ἐγὼ τὸ σκέπτομαι, τόσον καταλαμβάνω πῶς εἶναι ἀκατάληπτον· πῶς εἶναι ἕνα μεγαλεῖον ἄπειρον, ὁποῦ τὴν ἀνεβάζει ἕως εἰς τὸν ὑπέρτατον θρόνου τῆς τρισηλίου Θεότητος, καὶ τὴν φέρει πολλὰ πλησίον τῷ Θεῷ καὶ Πατρί. Ἀναβῆτε μὲ τὴν θεωρίαν ἕως ἐκεῖ ἐπάνω, Χριστιανοί, καὶ στοχασθῆτε ἀπὸ τὸν ἓν μέρος τὸν προαιώνιον Πατέρα, ἀπὸ τὸ ἄλλο τὴν κεχαριτωμένη Μαρίαν, καὶ εἰς τὸ μέσον τὸν μονογενῆ Υἱόν, σεσαρκωμένον θεάνθρωπον. Αὐτὸς ἔχει δύο φύσεις, θείαν, καὶ ἀνθρωπίνην· ἡ θεία, εἶναι γέννημα τοῦ Πατρός· ἡ ἀνθρωπίνη, γέννημα τῆς Μαρίας· Υἱὸς Θεοῦ, ὡς Θεός· Υἱὸς τῆς Μαρίας, ὡς τόκος θεανδρικός· ἀληθηνά, ἀλλὰ ὁ Υἱὸς οὗτος ἔχει μίαν μόνην ὑπόστασιν, καὶ ἀσυγχύτους τὰς δύο φύσεις. Ἡ ὑπόστασις εἶναι ἀδιαίρετος καὶ τοῦτο δὲν κάμνει δύο Υἱούς, ἕνα τοῦ Θεοῦ καὶ Πατρός, καὶ ἄλλον τῆς παρθένου Μαρίας. Τοῦτο εἶναι ἕνα πρόσωπον, εἰς τὸ ὁποῖον ἀγκαλὰ καὶ νὰ ἦναι διηρημένα ἀσυγχύτως τὰ ἰδιώματα τῶν δύο φύσεων, φυλάττεται ὅμως εἰς τὰ διηρημένα τὸ ἀδιαίρετον, καὶ εἰς τὰ δύο τὸ ἑνιαῖον· εἷς μόνος Ἰησοῦς Χριστός, Θεὸς ὁμοῦ καὶ ἄνθρωπος ὁ αὐτός. Ὁ Πατήρ, Πατὴρ Χριστοῦ, καὶ Πατὴρ Θεοῦ καὶ ἀνθρώπου· ἡ Μαρία, Μήτηρ Χριστοῦ, καὶ Μήτηρ ἀνθρώπου, καὶ Θεοῦ· ὥστε ὁποῦ, ὁποίαν σχέσιν ἔχει πρὸς τὸν μονογενῆ Υἱὸν ὁ Θεὸς καὶ Πατήρ, τὴν αὐτὴν ἔχει πρὸς τὸν αὐτὸν Υἱὸν καὶ ἡ παρθένος Μαρία, ἡ ὁποία διὰ τοῦτο ἔχει τὴν αὐτὴν δόξαν μὲ τὸν Θεὸν καὶ Πατέρα, εἰς τὴν γέννησιν τοῦ θεανθρώπου Υἱοῦ. Τοῦτο θέλει νὰ σημειώσῃ ὁ Γαβριὴλ λέγων· «ἰδοὺ συλλήψῃ »ἐν γαστρί, καὶ τέξῃ Υἱόν, καὶ καλέσεις τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἰησοῦν· »αὐτὸς γὰρ σώσει τὸν λαὸν αὐτοῦ· καὶ ἔσται μέγας, καὶ Υἱὸς Ὑψί»στου κληθήσεται».

Καὶ δύναται νὰ ἐννοήσῃ ὁ νοῦς ἓν ὑψηλότερον μεγαλεῖον; Τώρα ἀπὸ τόσον ὕψος στρέψατε τοὺς ὀφθαλμοὺς πρὸς ὅλα τὰ ἄλλα λογικὰ κτίσματα, πολλὰ κάτω καὶ πολλὰ μακρὰν διεστῶτα, καθ' ὅσον ἀπέχει ὁ οὐρανὸς ἀπὸ τὴν γῆν, καὶ ἰδέτε τί μικρόν, τί ὀλίγον πρᾶγμα ὁποῦ φαίνεται ὅλη ἡ χάρις, ὅλη ἡ δόξα, καὶ Προφητῶν, καὶ Ἀποστόλων, καὶ Μαρτύρων, παραβαλλομένη πρὸς τὴν χάριν, καὶ πρὸς τὴν δόξαν τῆς Θεομήτορος. Τί λέγει ὁ Σολομών· πῶς δὲν εἶναι κανένα νέον ὑπὸ τὸν Ἥλιον; ἰδοὺ θαῦμα νέον, Παρθένος καὶ Μήτηρ, τοῦ ὁποίου ὅμοιον ἀκόμη δὲν ἔγινε, Παρθένος Μήτηρ, Θεοῦ· θαῦμα νέον, τοῦ ὁποίου ὅμοιον νὰ γένῃ δὲν δύναται. Παρθένος καὶ Μήτηρ· θαῦμα, ὁποῦ εἶναι εἰς μίαν Παρθένον ἡ μεγαλητέρα χάρις.

Μήτηρ Θεοῦ· θαῦμα, ὁποῦ εἶναι εἰς μίαν Μητέρα ἡ ὑψηλοτέρα τιμή· θαῦμα θαυμάτων, περὶ τοῦ ὁποίου καμμία ἄλλη θρησκεία δὲν δύναται νὰ καυχηθῇ, παρὰ ἡ πίστις τῶν χριστιανῶν, εἰς τὴν ὁποίαν αὐτὸ εἶναι ἀρχὴ καὶ τέλος τῶν Μυστηρίων.

ΜΕΡΟΣ Β'.

Πλησίον εἰς τὴν χάριν νὰ ἦναι Παρθένος καὶ Μήτηρ, καὶ εἰς τὴν τιμὴν νὰ εἶναι Μήτηρ Θεοῦ, ὁποῦ ἔλαβεν ἡ θεόνυμφος Δέσποινα, ἔχει καὶ τοῦτο, νὰ ἦναι Μήτηρ τῶν χριστιανῶν. Κάθεται ἐκ δεξιῶν τῆς θείας μεγαλειότητος ἡ Βασίλισσα τοῦ οὐρανοῦ καὶ τῆς γῆς, καθὼς τὴν εἶδεν ὁ Προφήτης (ψαλ. μδ'.) «παρέστη ἡ Βασίλισσα ἐκ δε»ξιῶν σου, ἐν ἱματισμῷ διαχρύσῳ περιβεβλημένη, πεποικιλμένη». Μήτηρ ἐν μέσῳ Θεοῦ, τὸ ὁποῖον ἔχει Υἱὸν φυσικὸν διὰ τὴν γέννησιν, καὶ ἐν μέσῳ τῶν Χριστιανῶν, τοὺς ὁποίους ἔχει ὁμοίως Υἱοὺς διὰ τὴν υἱοθεσίαν. Ὅταν μεσιτεύῃ πρὸς τὸν Θεὸν διὰ τοὺς χριστιανούς, αὐτῇ μεσιτεύῃ πρὸς τὸν Υἱόν της διὰ τοὺς υἱούς της· λοιπὸν αὐτῇ παρακαλεῖ τὸν Θεὸν μὲ τόσην παρρησίαν, ὅσην πρέπει νὰ ἔχῃ ἡ Μήτηρ πρὸς τὸν Υἱόν· καὶ παρακαλεῖ διὰ τοὺς Χριστιανοὺς μὲ τόσην ἀγάπην, ὅσην πρέπει νὰ ἔχωσιν οἱ υἱοὶ ἀπὸ τὴν μητέρα. Ἀλλὰ ἡ παρρησία, ἀλλὰ ἡ ἀγάπη τοιαύτης Μητρὸς εἶναι ἄπειρος· τί δύναται ποτὲ νὰ ζητήσῃ, καὶ νὰ μὴ λάβῃ ἀπὸ τοιοῦτον Υἱόν; τί δυνάμεθα ἡμεῖς νὰ ζητήσωμεν καὶ νὰ μὴ λάβωμεν ἀπὸ τοιαύτην Μητέρα; ὀρφανοί, ξένοι, αἰχμάλωτοι, ἀσθενεῖς, τεθλιμμένοι, ἁμαρτωλοί, μὴ λυπεῖσθε· ὑμεῖς ἔχετε Μητέρα, τὴν Μητέρα τοῦ Θεοῦ.

Ἐκεῖνο ὁποῦ εἶπε πρὸς τὸν Ἀντίπατρον ὁ μέγας Ἀλέξανδρος, ὁμιλῶν περὶ Ὀλυμπιάδος τῆς μητρός του, πῶς δηλαδὴ «ἓν δάκρυον τῆς μητρὸς πολλὰς διαβολὰς ἐξαλείφει». ἂς εἴπωμεν ἡμεῖς πρεπωδέστερον διὰ τὴν κεχαριτωμένην Μαρίαν, τὴν Μητέρα μας, καὶ Μητέρα τοῦ Θεοῦ. Πολλαὶ εἶναι αἱ ἁμαρτίαι μας πρὸς τὸν Θεόν, μεγάλη εἶναι τοῦ Θεοῦ ἡ ὀργὴ πρὸς ἡμᾶς· πλὴν ἓν δάκρυον, ἕνας λόγος, μία μεσιτεία τῆς Θεομήτορος, ἐξαλείφει τὰς ἁμαρτίας μας, καὶ σβένει τὴν θείαν ὀργήν.

Αὐτὴν τὴν πίστιν, αὐτὴν τὴν ἐλπίδα ἔχομεν πρὸς σέ, Παναγία Παρθένε· σὲ ὁμολογοῦμεν Παρθένον καὶ Μητέρα· σὲ κηρύττομεν Μητέρα Θεοῦ, σὲ γνωρίζομεν Μητέρα τῶν χριστιανῶν, ἀρχὴν καὶ πρόξενον τῆς σωτηρίας μας. Ἄχ! Μήτηρ Θεοῦ, καὶ Μήτηρ ἡμῶν τῶν χριστιανῶν, ἐξιλέωσαι τὸν Υἱόν σου δι' ἡμᾶς τὰ τέκνα σου, καὶ ἀξίωσον τὰ τέκνα σου τῆς χάριτος καὶ βασιλείας τοῦ Υἱοῦ σου. Ἀμήν.

ΛΟΓΟΣ ΠΑΝΗΓΥΡΙΚΟΣ ΕΙΣ ΤΟΝ ΕΥΑΓΓΕΛΙΣΜΟΝ ΤΗΣ ΠΑΡΘΕΝΟΥ (1)

Καὶ εἰσελθὼν ὁ Ἄγγελος πρὸς αὐτὴν εἶπε, χαῖρε κεχαριτωμένη ὁ Κύριος μετὰ σοῦ· εὐλογημένη σὺ ἐν Γυναιξί. (*Λουκᾶς ὁ εὐαγγελιστὴς Κεφ. ά.*

Προοίμιον.

Εἰς τοιαύτην ἁγίαν, καὶ χαρμόσυνον ἡμέραν, εἰς τὴν ὁποίαν ὅλα τὰ πλήθη τῶν ὀρθοδόξων συγχαίρονται καὶ εὐφαίνονται, διατὶ λαμβάνοντες θάρρος καὶ ἀγαλλίασιν μὲ τὸ χαῖρε αὐτὸ τῆς Παρθένου, ἐμβαίνουν εἰς τὸν θεῖόν της ναόν, καὶ τὴν ἀσπάζονται μὲ τὸν ἴδιον χαιρετισμὸν τοῦ ἀρχαγγέλου Γαβριήλ, ἐγὼ μόνος μένω ἐκστατικός, καὶ δειλιῶν, ὡς ὅπου εἶμαι ἀγύμναστος, εὐσεβέστατοί μου ἀκροαταί, καὶ ἔτι ἀρτιμαθής, ξηραίνεται ἡ γλῶσσα, διατὶ δὲν δύναται νὰ λαλήσῃ τῆς σημερινῆς χαρμοσύνου ἡμέρας τὸ ἀπόρρητον μυστήριον· τρέμει καὶ ἡ χεὶρ ὅταν τολμήσῃ νὰ λάβῃ τὸν κάλαμον διὰ νὰ ἐγχαράξῃ ἐπάνω εἰς τὸν χάρτην τὴν λαμπρὰν εὐφροσύνην τῆς κεχαριτωμένης Μαρίας· σκοτίζεται, μάλιστα καὶ ἀμαυροῦται ὁ ἀγράμματος νοῦς, ὅταν συλλογισθῇ νὰ πετάξῃ μέσα εἰς τὰ ἀπόκρυφα βάθη τῶν νοημάτων, διὰ νὰ ἐξηγήσῃ καὶ αὐτὸς τὸν ἀσπασμὸν τοῦ μεγάλου νοὸς τοῦ Πατρός, τὸν ὁποῖον ἀποστέλλει τὴν σήμερον οὐρανόθεν αὐτὸς ὁ οὐράνιος Πατήρ, ἀγγελικῷ τῷ προσρήματι, μέσα εἰς τὸν νυμφικὸν θαλαμον τῆς βασιλικωτάτης νύμφης, καὶ Παρθένον Μαρίας· μ' ὅλον τοῦτο, συναναστρεφόμενος καὶ ἐγώ, μὲ αὐτὰ τὰ πλήθη τῶν ὀρθόδόξων, μὲ αὐτοὺς τοὺς φιλοχρίστους ἑορταστάς, ἔρχομαι εἰς τὸν ναὸν τῆς Παρθένου Μαρίας, διατὶ ἐλπίζω νὰ μὲ ἐνδυναμώσῃ ἐκείνη ὅπου ἔχει ὅλην τὴν δύναμιν τοῦ κόσμου, καὶ νὰ τοῦ χαρίσῃ τὴν χαρὰν μέσα εἰς τὴν καρδίαν, διὰ νὰ λαλήσῃ ἡ γλῶσσα τὸ χαῖρε ἐκεῖνο, ὅπου καὶ ὁ Ἀρχάγγελος ἐμήνυσεν αὐτῇ, «χαιρε κεχαριτωμένη ὁ Κύριος μετὰ σοῦ·» ἔρχομαι εἰς αὐτὴν τὴν ἡγιασμένην καὶ καθαρωτάτην Παρθένον, διὰ νὰ ἁγιάσῃ τὴν ἐναγῆ καὶ ἀκάθαρτον διάνοιαν τῆς ψυχῆς μου, καὶ ξεχύσῃ εἰς αὐτὴν τοὺς ποταμοὺς τῶν χαρίτων της, λύουσα τὸν δεσμὸν τῆς ἀπαιδεύτου μου γλώσσης, διὰ νὰ ἐκκενώσῃ τὴν πηγὴν τῆς σοφίας της, μέσα εἰς τὴν ἄνυδρον φλέβαν τῆς καρδίας, ὡς ὅπου εἶναι ρίζα καὶ πηγὴ πάσης ἐπιστημονικωτάτης φιλοσοφίας, καὶ ὅσης ἄλλης ρητορικωτάτης γλυκύτητος καὶ εὐ-

(1) Οἱ λόγοι Γ' Δ' καὶ Ε' εἶναι ἐκ τοῦ βιβλίου Μακαρίου τοῦ Σκορδίλη ἢ Κωφοῦ παραδοθὲν ἡμῖν παρὰ τοῦ ἁγίου Καθηγουμένου κυρίου Δωροθέου καὶ τῶν ἐπιτρόπων τοῦ Ἱεροῦ Κοινοβίου τοῦ Ἐσφιγμένου ἐξ ἁγίου ὄρους τοὺς ὁποίους καὶ εὐγνωμονοῦμεν. Σ. Ε.

φραδείας· ἔρχομαι εἰς τὴν ἀρχὴν ταύτην τῶν πανηγυρικῶν μου λόγων, εἰς ἐκείνην ὅπου μέλλει νὰ γεννήσῃ τὸν Υἱὸν καὶ Λόγον τοῦ Θεοῦ, διὰ νὰ γεννήσῃ καὶ μέσα εἰς τὸν ἀγύμναστον νοῦν μου, πᾶσαν ρητορικωτάτην παιδείαν τῶν ρημάτων ὡς ὅπου εἶναι ὅλη ἡ κομψοτάτη γλῶσσα, καὶ πάντερπνος μελῳδία πάσης σοφίας καὶ γνώσεως· καὶ βέβαια, ἐγὼ εἶμαι πληροφορημενος, καθὼς μὲ τὸ χαῖρε αὐτὸ ὅπου τῆς εὐαγγελίζει τὴν σήμερον ὁ λαμπροφόρος Ἀρχάγγελος, νὰ χαρίσῃ εἰς τὴν γλῶσσάν μου τὰ κάλλη ὅλα τῆς εὐγλωττίας, καθὼς ὅπου εἶναι εὐλογημένη καὶ κεχαριτωμένη ἐν μέσῳ εἰς ὅλους τοὺς σοφωτάτους ρήτορας, καὶ πολυφθόγγους διδασκάλους· δότέ μοι λοιπόν, ὦ ὀρθόδοξοι πανηγυρισταὶ καὶ φιλόχριστοι ἀδελφοί, μετὰ προσοχῆς τὴν ἀκρόασιν καὶ φιληκοΐαν, διὰ νὰ σὰς ἐξηγήσω βραχέως τὴν χαρὰν ὅλου τοῦ κόσμου, ὅσην ἔφερεν σήμερον ὁ ἀσπασμὸς τῆς Παρθενου ἀπὸ τὸν οὐρανὸν εἰς τὴν πόλιν Ναζαρὲτ, λέγων καὶ ἐγὼ μὲ τὸν Γαβριὴλ πρὸς αὐτήν· «χαῖρε κεχαριτωμένη ὁ Κύριος μετὰ σοῦ· εὐλογημένη σὺ ἐν Γυναιξί.

Δημιουργεῖ μὲ ἀκατάληπτον τρόπον, μὲ ὑπερθαύμαστον παντοδυναμίαν, ὁ τῶν ἁπάντων Θεὸς τὸν προπάτορα τοῦ γένους Ἀδάμ, κατ' ἰδίαν εἰκόνα καὶ ὁμοίωσιν, τῆς ὁρατῆς καὶ ἀοράτου φύσεως συμβολον· σύμβολον μὲν τῆς ὁρατῆς, διατὶ τὸν ἔπλασε μὲ τὴν ὑλικὴν ταύτην σάρκα, μὲ τὴν ὁποίαν στολισμένος, ἐπεριπάτει καὶ ἐχαίρετο ἐν τῷ μέσῳ τοῦ Παραδείσου, τῆς δὲ ἀοράτου, διατὶ τοῦ ἐμφύσησε τὴν λογικὴν καὶ ἄϋλον ψυχήν, καθ' ἣν καὶ εἰκόνα ὡμολογήσαμεν τοῦ δημιουργοῦ Θεοῦ, μὲ τὴν ὁποίαν ἐδοξολόγει καὶ ὕμνει τὸν πλαστουργόν του Θεόν· ἄκακος λοιπὸν ἐδημιουργήθη ὁ ἄνθρωπος παρὰ Θεοῦ, πρᾷος, ἐνάρετος, πάνσοφος, ἄλυπος, ἀμέριμνος, μὲ πᾶσαν ἀρετὴν κατηγλαϊσμένος. Γέγονε βασιλεὺς καὶ αὐτοκράτωρ ἐπάνω εἰς ὅλα τὰ κτίσματα τοῦ Θεοῦ, διὰ νὰ τὸν προσκυνοῦν, καὶ νὰ τοῦ ὑποτάσσωνται ὅλα ὡς Κύριόν των καὶ ἐξουσιαστήν· «δόξῃ »καὶ τιμῇ ἐστεφάνωσας αὐτόν· καὶ κατέστησας αὐτὸν ἐπὶ τὰ »ἔργα τῶν χειρῶν σου· πάντα ὑπέταξας ὑποκάτω τῶν ποδῶν »αὐτοῦ.» Γέγονε καὶ κατὰ θέλησιν αὐτεξούσιος· γέγονεν ἀθάνατος, διὰ νὰ ζῇ αἰωνίως, καὶ νὰ δοξάζῃ τὸν ποιητήν του Θεόν· ἐκέρδησεν ἕνα ὡραιότατον Παράδεισον, διὰ νὰ ἀγάλλεται καὶ νὰ εὐφραίνηται μέσα ἀπὸ τὴν εὐωδίαν τῶν ἀνθέων του· ἐκέρδησε διὰ τὴν μοναξίαν του, μίαν γυναῖκα τὴν Εὔαν, διὰ νὰ τὴν ἔχῃ παρηγορίαν καὶ συντροφίαν του. Ἐπροστάχθη εἰς μίαν ἐντολὴν παρὰ τοῦ δημιουργοῦ του Θεοῦ νὰ ἀπέχῃ δηλαδὴ ἀπὸ τὸ ξύλον τῆς γνώσεως, διὰ νὰ φαίνηται πῶς ἔχει ἄνωθέν του τὸν Θεόν, δεσπότην του καὶ ἐξουσιαστήν. Ἐχαίρετο λοιπὸν καὶ ἐσκίρτα μέσα εἰς τὸν Παράδει-

σον ὁ προπάτωρ, δίχως λύπην, χωρὶς φροντίδα, χωρὶς καμίαν σωματικὴν ἔννοιαν τῆς ζωῆς του· ἠγωνίζετο εἰς τοὺς ὕμνους καὶ δοξολογίας τοῦ ποιητοῦ του Θεοῦ· ἀκαταπαύστως ἐλάτρευε τὸν Θεὸν μὲ τοὺς μακαρίους Ἀγγέλους νύκτα καὶ ἡμέραν. Ὢ ἀνερμήνευτος δόξα καὶ ἀγαλλίασις τοῦ ἀνθρώπου! ὦ ἀνεκλάλητος τρυφὴ τοῦ Παραδείσου! ὦ ὕμνος καὶ δοξολογία ἀγγελικὴ τοῦ Ἀδάμ! Μὰ φεῦ τῆς ἀλλαγῆς! βαβαὶ τῆς συμφορᾶς! ἀλοίμονον, ἀλοίμονον! τί βλέπω; τί ἀκούω; μεταβάλλετε, ὦ χαροποιοί μου ἑορτασταί, τὴν μεγάλην σας ταύτην χαράν, εἰς περισσοτέραν λύπην. Ἂς σκεπασθῇ ἡ γαληνόμορφος εὐμορφία τοῦ προσώπου σας, μὲ νεφελώδη περιπετάσματα καὶ πυκνά· ἂς ἀλλάξουν αἱ ἀκτῖνες τῶν ὀφθαλμῶν σας, καὶ ἂς σταλάξωσι ποταμοὶ πικροτάτων δακρύων διατί; διατὶ παρήκουσεν ὁ Ἀδὰμ τὴν ἐντολὴν τοῦ Θεοῦ, καὶ ὑπήκουσε τοῦ Διαβόλου· ἐξηπατήθη ἀπὸ τὴν πλάνην του, ἔφαγεν ἐκ τοῦ ξύλου τῆς γνώσεως, καὶ ἐκρημνίσθη ἀπὸ τὴν χάριν τοῦ Θεοῦ. Ἡ χαρὰ ἐκείνη καὶ ἀγαλλίασις, μετεβλήθη εἰς λύπην καὶ ὀδυρμόν· ἡ μετοχὴ ἐκείνη τοῦ Παραδείσου, μετεβλήθη εἰς κόπους καὶ δυστυχίας· ἐκεῖνος ὁ βασιλεὺς ὅπου πρῶτον τοῦ ὑποτάσσοντο ὅλα τὰ κτίσματα, τώρα ἔγεινε δοῦλος, καὶ φοβᾶται, ὄχι νὰ τὸν φοβοῦνται τὰ ἄγρια θηρία· ἴδρωτες τώρα, ἐκεῖ ὅπου ἦτο ἀναπαύσεις· ὅπου ἦτο δοξολογίαι καὶ ὕμνοι πρὸς τὸν Θεόν, τώρα θρῆνοι καὶ ὀδυρμοὶ διὰ τὸ κακόν· πρότερον ἄνθη καὶ εὐωδίαι εἰς τὸν γλυκύτατον Παράδεισον, καὶ τώρα ἀκάνθες καὶ δυσωδίαι εἰς τὴν πικροτάτην αὐτὴν γῆν. Τοιαῦτα κακά, τοιαῦτα ἀνυπόφορα πάθη, τοιαύτας δυστυχίας λαμβάνει, χριστιανοί μου, ὅποιος παραβαίνει τὴν θείαν ἐντολήν. Κλαίει ἐκεῖνος ὅπου ἐχαίρετο, ὀδύρεται ἐκεῖνος ὅπου ηὐφραίνετο, δὲν διηγοῦμαι ἐκεῖνον ὅπου ἀφόβως ἐβασίλευεν εἰς τὰ πάντα, τοὺς φόβους ὅπου ἐκέρδισεν ὕστερον, ἀφίνω τὴν ἐντροπὴν ὅπου πρότερον γυμνὸς καὶ οὐκ ἠσχύνετο· δὲν ὁμιλῶ τὸ φῶς ἐκεῖνο τὸ ἀγλαόμορφον ὅπου ἔχασε, καὶ τὸ ζωφερώτατον σκότος ὅπου ἔλαβε· δὲν λέγω τὴν ὑστέρησιν τῶν μακαρίων ἀγγέλων ὅπου ἔχασε καὶ εὗρε τὴν συντροφίαν τῶν δαιμόνων· τὴν ἀθανασίαν ὅπου ὑστερήθη, καὶ θνησιμότητα ὅπου ἐνεδύθη· τὴν ἀφθαρσίαν ὅπου ἐγκατέλειψε, καὶ τὴν φθορὰν ὅπου ἔκλεψε· τὴν ἀπάθειαν πῶς ἀφῆκε, καὶ εἰς τὴν φιλοπάθειαν πῶς ἐμβῆκε· τὰ οὐράνια πῶς ἐκατέλειψε, καὶ τὰ καταχθόνια πῶς ἐκληρονόμησε· ταῦτα, καὶ ἄλλα περισσότερα ἐγκαταλείπω, διότι παρέρχεται ἡ ὥρα, καὶ λέγω μόνον, ὅτι ἐκεῖνος ὅπου εὐλογήθη παρὰ Θεοῦ, καὶ ἔλαβεν ἐκείνας τὰς μακαρίας εὐχὰς καὶ εὐλογίας, τώρα ἀπὸ τὸν ἴδιον ἐμισήθη, καὶ ἔλαβε τὰς κατάρας, τὸν θάνατον τὴν αἰώνιον κόλασιν.

Ἀχ! ἐκατηράσθη, καὶ ἐκατηράσθημεν· ἐδιώχθη ἀπὸ τὸν Παρά-

δεισον, καὶ ἐδιώχθημεν·ἐξωρίσθη εἰς τὴν κατηραμένην γῆν, καὶ ἐξορίσθημεν·ἀπεφασίσθη νὰ ἱδρώνῃ καὶ νὰ κοπιάζῃ εἰς ὅλον τὸν καιρὸν τῆς ζωῆς του, καὶ μοχθοῦμεν· ἔπεσε, καὶ ἐπέσαμεν· ἐκρημνίσθη, καὶ ἐκρημνίσθημεν·ἐφθάρη, καὶ ἐφθάρημεν·ἐθανατώθη,καὶ ἐθανατώθημεν· ἐκολάσθη, καὶ ἐκολάσθημεν·Φεῦ τῆς συμφορᾶς! ὦ μεταλαγὴ τῶν πραγμάτων! ὦ ἀξιοδάκρυτος φύσις τῶν ἀνθρώπων! ὦ παράβασις τοῦ Ἀδάμ! πόσα κακὰ μᾶς ἐπροξένησες τῶν ἀθλίων καὶ πάλιν πόσα μᾶς ὑστέρησες ἀνεκλάλητα ἀγαθά. Οὕτω εἶναι χριστιανοί· ἀπὸ τὴν παράβασιν τοῦ Ἀδὰμ ἐξωρίσθημεν ὅλοι ἀπὸ τὸν Παράδεισον εἰς τὴν γῆν. καὶ εἰς τὴν γῆν βάσανα ἀλλεπάλληλα, κόποι, ἱδρῶτες, μέριμναι, περισπασμοί, ἀσθένειαι, πάθη, δυστυχίαι, ἁμαρτίαι, θάνατος, καὶ τελευταῖον, κόλασις ἀτελεύτητος καὶ ἀπέραντος.Ταῦτα πάντα, μᾶς τὰ ἐπροξένησεν ἡ παράβασις τοῦ Ἀδάμ· μὰ ἡ ἀποξένωσις τοιαύτης γλυκυτάτης πατρίδος, πόσον πικρότητα μᾶς ἐπροξένησεν; ὅλα τὰ φάρμακα ὅπου πίνομεν καθ' ἑκάστην μὲ τὰς θλίψεις τῆς ματαίας ταύτης ζωῆς· μὰ ἡ ὑστέρησις τῶν μακαρίων ἀγγέλων, πόσον πόνον μᾶς ἐπραξένησεν: ὅλα τὰ βάσανα τῶν ἀπίστων καὶ ἀθέων ἀγαρηνῶν, μὲ τὰ ὁποῖα καθ' ὥραν κολάζουν καὶ τιμωροῦν ἡμᾶς ὅλους τοὺς ἀπογόνους τοῦ Ἀδάμ,

Διηγούμενος ἕως τώρα (εὐλογημένοι Χριστιανοὶ) τὴν ἐξορίαν τοῦ προπάτορος Ἀδάμ, ἀπὸ τὸν Παραδεισον, ἢ μᾶλλον εἰπεῖν, τὴν ἐξορίαν μας, τὰ πάθη, τὴν φθοράν, τὸν θάνατον, καὶ τὴν κόλασιν, νομίζω νὰ ἐταράχθητε ὅλοι ἀπὸ τὸν φόβον ὅπου σᾶς ἐπερίλαβε μέσα εἰς τὴν καρδίαν, ἀπὸ τὴν λύπην ὅπου ἐπερικύκλωσε τὴν ψυχήν σας, βλέπω καὶ τρέχουν ἀπὸ τοὺς ὀφθαλμούς σας, ὡς ποταμοί, τὰ δάκρυα ἀπὸ τὴν μεγάλην κατήφειαν ὅπου φέρετε ζωγραφισμένην εἰς τὰ πρόσωπα, καὶ ἀπὸ τοὺς ἀνεστεναγμοὺς τῶν καρδιῶν σας, νομίζω νὰ λησμονήσητε κἂν τὴν σεβάσμιον ταύτην ἡμέραν τῆς ἑορτῆς. Παύσατε, παύσατε πλέον, ὦ ὀρθόδοξοι χριστιανοί, τοὺς στεναγμοὺς καὶ τὰ δάκρυα· σᾶς λέγω νὰ μεταβάλλητε πλέον τὴν λύπην εἰς χαράν, καὶ τὴν κατήφειαν εἰς εὐφροσύνην· δὲν εἶναι πλέον σκεπασμένος ὁ οὐρανὸς μὲ μαῦρα καὶ σκοτεινὰ νέφη·ἤλλαξεν εἰς ἀγλαόμορφον καὶ κυανίζουσαν τὴν χροάν· παρῆλθον ἡ ἐχθρα καὶ τὸ μῖσος τοῦ δημιουργοῦ μας Θεοῦ, καὶ ἔφθασεν εἰς ἀγάπην εἰς φιλίαν τῶν ἀνθρώπων· ἔφυγον αἱ κατάραι καὶ ἦλθον αἱ εὐλογίας· ἀπεσκίρτησε πλέον ἡ λύπη, καὶ ἐδόθη εἰς ἡμᾶς ἡ χαρά. Ἰδοὺ τὸ εὐωδέστατον ἄνθος, ἰδοὺ ἡ κεχαριτωμένη Μαοία βλαστάνουσα μέσα ἀπὸ τὴν ρίζαν Ἰεσαί, ἀπὸ τὴν ὁποίαν μέλλει νὰ ἀναβλαστήσῃ, τὸ εὐωδέστατον ἄνθος, ὁ γλυκύτατος καρπός, ὁ Υἱὸς καὶ Λόγος τοῦ Θεοῦ, διὰ νὰ γλυκάνῃ τὴν πικρίαν τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως· καὶ ἀμφι-

βάλλετε ἀκόμη ἀκροαταί μου ;δὲν τὸ πιστεύετε,νὰ μεταγυρίσητε τὴν τεταραγμένην σας καρδίαν, εἰς μεγάλην χαράν ; ἰδέτε καὶ ἀληθινὴν τὴν μαρτυρίαν. Στρέψατε τὰ ὄμματα τῆς διανοίας, βλέποντες ἐπάνω εἰς τὰ ὕψη τοῦ οὐρανοῦ, καὶ αὐτοῦ θέλετε ἰδῇ νοερῶς ἕνα φωτοφόρον ἄγγελον τὸν Γαβριὴλ, ὁ ὁποῖος τρέχων ὡς προξενητὴς τοῦ θείου μυστηρίου, καὶ ἐξαπλώνων τὰς χρυσὰς πτέρυγας, ἀπέταξε μὲ ὑπέρμετρον λάμψιν, καὶ ἄρρητόν φῶς μέσα εἰς τὴν πόλιν Ναζαρέτ. διὰ νὰ δώσῃ τὸ χαροπιὸν μήνυμα τῆς Παρθένου. Δὲν σᾶς φαίνεται ὅτι ἔλαμψεν ὁ κόσμος ὅλος, ὡς νὰ ἄστραπτεν ὁ οὐρανός ; μὰ βλέπω καὶ ἀπὸ τὴν τόσην λάμψιν τοῦ Ἀρχαγγέλου, σκεπάζετε τὰ ὄμματα τοῦ προσώπου σας, μὴ ὑποφέροντες ἐκείνην τὴν ἀστραπὴν τῶν χρυσῶν του πτερύγων, ὡς νὰ ἐβλέπατε τὸν ἥλιον ἀπέναντι καὶ νὰ σᾶς θαμπώνει τὴν κρυσταλλοειδῆ κόρην τῶν ὀφθαλμῶν. Μὰ πάλιν, ἂν δὲν ἠμπορεῖτε νὰ ἀνοίξητε τοὺς ὀφθαλμοὺς, ἀκούσατε κἂν μὲ τὰ ὦτα τὸν χαροποιὸν εὐαγγελισμὸν τῆς κεχαριτομένης Μαρίας· διατί, ἂν ἐκεῖνος ὁ ἀστραπηφόρος Γαβριὴλ ἔκαμε νὰ ἀστράψῃ ὁ κόσμος μὲ τὰς ἀργυροχρυσάς του πτέρυγας, νὰ ὁποὺ βροντᾷ καὶ μὲ τὴν οὐράνιον ἐκείνην σάλπιγγα τῆς φωνῆς του, τὴν ἀπόφασιν τοῦ βασιλέως καὶ Θεοῦ· «Χαῖρε κεχαριτωμένη Μαρία, ὁ »Κύριος μετὰ σοῦ· εὐλογημένη σὺ ἐν γυναιξί.» Ὦ ! οὐράνιος λάμψις ὁποῦ ἤστραψε μέσα εἰς τὰς ψυχάς μας. Ὦ ! χαρμόσυνος ἡμέρα, ἡ ὁποία διασκεδάζει τὴν λύπην ἀπὸ τὰς καρδίας μας.

Ἰδέτε λοιπόν, ὦ χαροποιοὶ πανηγυρισταί, ἰδέτε ἐκεῖνο τὸ ἄνθος, τὴν παναγίαν Παρθένον,ἀνοίγουσα παρευθὺς τὰ ροδοκόκκινα φύλλα, τὰ κεχαριτωμένα της χείλη, λέγουσα·«ἰδοὺ ἡ δούλη Κυρίου γένοιτό μοι κατὰ τὸ ρῆμα σου», καὶ ὁ τετραπέρατος κόσμος, ἕως καὶ μέσα εἰς τὴν κόλασιν ὁποῦ ἐτυραννεῖτο ὁ Ἀδάμ,οἱ Προφῆται,οἱ Πατριάρχαι,καὶ οἱ δίκαιοι ὅλοι,ὡσφράνθησαν μίαν ὑπέρμετρον εὐωδίαν. Εἰδέτε ἐκεῖνον τὸν καρπόν,τὸν γλυκύτατον καρπόν,τὸν Ἰησοῦν Χριστόν,ἐπάνω εἰς τὸ ἄνθος τὴν ὑπερευλογημένην Μητέρα του, ὁ ὁποῖος στάζοντας τόσον μέλι καὶ γάλα, κάμνει νὰ ποτίζωνται ὅλοι οἱ ἄνθρωποι, τὰ λογικὰ δένδρα, μὲ διαφόρους φορτωμένα γλυκυτάτους καρπούς, τόσον ὁποῦ ἀπὸ τὴν γλυκύτητα ταύτην κεχορτασμένοι, ἐξέχασαν τὴν πικρότητα ὅλων τῶν προτέρων παθῶν, καὶ ἀσθενιῶν, καὶ βασάνων· ὥστε ὁποῦ, ἂν ὁ εὐωδέστατος οὗτος καρπὸς μὲ τὸ γλυκύτατον τοῦτο νέκταρ, τὸ χαῖρε, ἐπλημμύρισεν εἰς τὸν σύμπαντα κόσμον χαρὰν καὶ εὐφροσόνην, ὁ προπάτωρ Ἀδὰμ ὁποῦ ἐκατακαίετο εἰς τὴν κόλασιν, καὶ ἐτυραννεῖτο τέσσαρας χιλιάδας καὶ πεντακόσια ἑβδομήκοντα ὀκτὼ ἔτη, ἔλαβε βέβαια διπλῆν τὴν ἀγαλλίασιν καὶ εὐφροσύνην, διατὶ ὡς ὁποῦ ἐκαταξηράνθη ἀπὸ τὴν ἄσβεστον φλόγα τῆς κολά-

σεως, χάσκει τὸν λάρυγγα, καὶ καταπίνει ὅλα τὰ νεκταρώδη ἐκεῖνα νάματα τῆς σωτηρίας του, ὁποῦ ἤκουσε σήμερον ἀπὸ τὸ χαῖρε τῆς Παρθένου Μαρίας· ὀσφραίνεται λοιπὸν ὁ Ἀδὰμ τόσην εὐωδίαν ἀπὸ ἐκεῖνο τὸ ἄνθος τὴν κεχαριτωμένην Παρθένον, τόσην χαρὰν ἀπὸ ἐκεῖνον τὸν ἀσπασμὸν τοῦ Ἀγγέλου, καὶ τόσην γλυκύτητα ἀπὸ ἐκεῖνον τὸν καρπὸν τοῦ ἄνθους, καὶ παρευθὺς λέγει καθ' ἑαυτόν, «τάχα ἐγὼ εἶμαι ἐκεῖ εἰς τὸν γλυκύτατον Παράδεισον ὁποῦ ἐξωρίσθην ἀπ' αὐτόν, καὶ νομίζω πῶς εἶμαι ἀκόμη εἰς τὴν κόλασιν; ὄχι, αὕτη ἡ εὐωδία, εἶναι ἐκείνη ὁποῦ ἐτρύφουν ἐν ἀρχῇ ὅταν μὲ ἔπλασεν ὁ δημιουργός μου Θεός. Μὰ καὶ ἡ γλυκύτης αὐτὴ καὶ νοστιμάδα τοῦ στόματός μου, ὁποῦ τρέχει ἀπὸ τὸν καρπὸν ἐκεῖνον τοῦ ἄνθους, ἤτοι τῆς Θεοτόκου δὲν ὑπερβαίνει καὶ τὴν γλυκύτητα ἐκείνην ὁποῦ ἐγευόμην ποτὲ εἰς τὸν Παράδεισον; Πάλιν ἡ μελῳδία τοῦ Ἀρχαγγέλου Γαβριήλ, μὲ τὴν ὁποίαν εὐαγγελίζει τὸ χαῖρε τῇ Παρθένῳ, δὲν μοῦ φαίνεται νὰ μοῦ χαρίζῃ τὴν συντροφίαν ἐκείνην τῶν μακαρίων Ἀγγέλων, ὁποῦ ἀκαταπαύστως κελαδίζουν λογιφθόγγῳ φωνῇ, τὸ ἅγιος, ἅγιος, ἅγιος, ἔμπροσθεν εἰς τὸν θρόνον τῆς τρισηλίου Θεότητος;» Τοιουτοτρόπως συνωμιλοῦσε ὁ Ἀδὰμ καθ' ἑαυτόν, καὶ ἔχαιρε χαρμοσύνως εἰς τὴν σεβάσμιον ταύτην ἡμέραν τοῦ Εὐαγγελισμοῦ χριστιανοί· μὰ διὰ νὰ πληροφορηθῇ εἰς τὴν χαράν του, πάραυτα ἐξετάζει τοὺς δικαίους προφήτας· διὰ νὰ τοῦ φανερώσουν τὸ μυστήριον, λέγων τοιαῦτα πρὸς αὐτούς.

«Ὦ ὑμεῖς αἱ πολυχεύμονες πηγαὶ τῆς γραφῆς, τὰ πάντερπνα στόματα τοῦ παναγίου Πνεύματος, αἱ εὔηχοι κιθάραι καὶ μοῦσαι τῶν ἀπορρήτων, αἱ δωδεκάχορδοι λύραι τῆς τοῦ Θεοῦ Λόγου συγκαταβάσεως, οἱ λαμπρότατοι αὐγερινοὶ τῆς τοῦ νοητοῦ Ἡλίου ἀκτῖνος, αἱ ἀντανακλάσεις αὐγοειδεῖς τοῦ οὐρανίου καὶ ἀνεσπέρου φωτός, αἱ λυγίφθογγοι φωναὶ τοῦ οὐρανίου Πατρός, καὶ οἱ κατάκομοι κλάδοι, οἱ βλαστήσαντες ἀπὸ τὴν ρίζαν μου, δικαιότατοι Προφῆται, βεβαιώσατέ με παρακαλῶ διὰ τὴν σημερινὴν χαρὰν καὶ εὐφροσύνην ὁποῦ ἐχαροποίησε τὴν καρδίαν μου· σαλπίσατε καὶ πάλιν τὰς κιθάρας τοῦ Πνεύματος, κρούσατε τὰ μελῳδικὰ κελαδίσματα τῆς χρυσείας σας γλώσσης, φθέγξατε χαρμοσύνως τὰς θεοπνεύστους σας λαλιάς, ἀνοίξατε τὰς ἐγγεγραμμένας παρὰ Θεοῦ προφητικὰς βίβλους, καὶ πέξετε τὰ μουσικώτατα ὄργανα, καὶ τὰς κιθάρας τοῦ Πνεύματος, διὰ νὰ βεβαιωθῶ τὴν σωτηρίαν μου, καὶ νὰ μάθω τὴν παρηγορίαν μου. Κρούει παρευθὺς τὴν δωδεκάχορδον κινύραν εἰς τὴν ἀρχὴν ὁ προφήτης καὶ βασιλεὺς Δαυίδ, καὶ ψάλλων ἔμπροσθεν τοῦ Ἀδὰμ, λέγει· σὲ βεβαιώνω Ἀδὰμ τὴν σωτηρίαν σου, μὲ τὴν προφητείαν αὐτὴν τοῦ παναγίου Πνεύματος, «παρέστη ἡ βασίλισσα

»ἐκ δεξιῶν σου, ἐν ἱματισμῷ διαχρύσῳ, περιβεβλημένη πεποικιλ-»μένη». Ἔρχεται δεύτερον ὁ πατριάρχης Ἰακὼβ, καὶ ψάλλων καὶ αὐτός, λέγει· σὲ βεβαιώνω Ἀδὰμ τὴν σωτηρίαν σου, μὲ αὐτὴν τὴν προφητείαν τοῦ παναγίου Πνεύματος, «καὶ ἰδοὺ κλί-»μαξ ἐστηριγμένη ἐν τῇ γῇ, ἀναβαίνουσα εἰς τὸν οὐρανόν, καὶ οἱ »Ἄγγελοι τοῦ Θεοῦ ἀνέβαινον καὶ κατέβαινον ἐπ' αὐτήν.» Ἀκο-λουθεῖ τρίτον ὁ θεοπτικώτατος Μωϋσῆς, καὶ ψάλλων, λέγει· σὲ βεβαιώνω Ἀδὰμ τὴν σωτηρίαν σου μὲ αὐτὴν τὴν προφητείαν τοῦ παναγίου Πνεύματος, «καταβὰς, ὄψομαι τὸ ὅραμα τὸ μέγα τοῦτο, »τί ὅτι ἡ βάτος καίεται, καὶ οὐ κατακαίεται;» ἀκολουθεῖ ὁ Ἀαρών, καὶ ψάλλων, λέγει· σὲ βεβαιώνω Ἀδὰμ τὴν σωτηρίαν σου, μὲ αὐ-τὴν τὴν προφητείαν τοῦ παναγίου Πνεύματος, «ἐξελεύσεται ῥάβδος »ἐκ τῆς ῥίζης Ἰεσαί.» Ψάλλει ὁ Ἀββακούμ, καὶ λέγει· σὲ βεβαιώνω Ἀδὰμ τὴν σωτηρίαν σου, μὲ αὐτὴν τὴν προφητείαν τοῦ παναγίου Πνεύματος, «ὁ Θεὸς ἀπὸ Θαιμὰν ἥξει, καὶ ὁ Ἅγιος ἐξ ὄρους κατα-»σκιουδασέως.» Ψάλλει ὁ Ἰεζεκιήλ, καὶ βεβαιώνει τὸν Ἀδὰμ, οὕ-τωσί, «ἡ πύλη αὕτη κεκλεισμένη ἔσται, οὐκ ἀνοιχθήσεται, καὶ οὐ-»δεὶς οὐ μὴ διέλθῃ δι' αὐτῆς·» ψάλλει ὁ Γεδεών, καὶ βεβαιώνει τὸν Ἀδὰμ τοιουτοτρόπως, «καταβήσεται, ὡς ὑετὸς ἐπὶ πόκον, καὶ ὡσεὶ »σταγὼν ἡ στάζουσα ἐπὶ τὴν γῆν.» Ψάλλει ὁ Ἡσαΐας, καὶ βεβαιώ-νων τὸν Ἀδάμ, λέγει· «καὶ ἀπεστάλη ἓν τῶν Σεραφὶμ καὶ εἶχεν »ἄνθρακα, ὃν τῇ λαβίδι ἔλαβεν ἀπὸ τοῦ θυσιαστηρίου, καὶ ἥψατο »τοῦ στόματός μου, καὶ εἶπεν, ἀφελεῖ Κύριος τὰς ἀνομίας σου, καὶ »τὰς ἁμαρτίας σου περικαθαριεῖ·» Ψάλλει ὁ Σολομών, «τὴν παναγίαν, κλίνην». Ψάλλει ὁ Δανιήλ, «ὄρος ἀλατόμητον.» Ψάλ-λει ὁ Ζαχαρίας, «ἑπτάφωτον λυχνίαν.» Ψάλλει ὁ Ἱερεμίας, ψάλλει ὁ Ἰώβ, ὁ Ἰωνᾶς, ψάλλει ὁ Ἀβδιού, ὁ Ὡσηέ, ψάλλει ὁ Σοφωνίας, ὁ Ἀγγαῖος, ψάλλει ὁ Ἀμμώς, ὁ Ναούμ, ψάλλει ὁ Ἰωήλ, καὶ ὁ Μαλαχίας, ψάλλει ὅλος ὁ χορὸς τῶν ἁγίων Προφητῶν, ἕκαστος μὲ τὴν πνευματικὴν ῥῆσιν καὶ προφητείαν του, καὶ βεβαι-ώνουν τὸν πρωτόπλαστον Ἀδάμ, πῶς ἔφθασεν ἡ σωτηρία του, καὶ ἐσυγχωρήθη τὸ πταῖσμα του· καὶ διὰ περισσοτέραν βεβαίωσιν, ψάλ-λουσι χαρμοσύνως, καὶ ὅσοι ἐν οὐρανῷ, καὶ ὅσοι ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ ὅσοι ἐν τῷ ἀέρι, καὶ ὅσοι ἐν τῇ θαλάσσῃ, καὶ ὅσοι εἰς τὰ κατώτατα τοῦ Ἅδου βάραθρα τὴν σήμερον χαροποιὸν ἡμέραν, καὶ ἐμπεπλη-σμένοι χαρᾶς καὶ εὐφροσύνης, μελῳδικῶς καὶ μεγαλοφώνως κρά-ζοντες, λέγουσι τῷ Ἀδάμ, «εὐαγγελίζου γῇ χαρᾶν μεγάλην, αἰ-»νεῖτε οὐρανοὶ Θεοῦ τὴν δόξαν».

Χαροποιὰ πρόσωπα τῶν φιλεόρτων ἀκροατῶν μου, πόσην χαρὰν ἐλάβετε σήμερον, ἀκούοντες ὅλους τοὺς ἁγίους προφήτας νὰ βεβαιώ-νουν τὸν πρωτόπλαστον Ἀδάμ, πῶς ἔφθασεν ἡ σωτηρία του, καὶ

ἐλυτρώθη ἀπὸ τὴν κόλασιν; πῶς σώνεται πλέον αὐτός, καὶ οἱ μετ' αὐτὸν ὅλοι ἀπόγονοι; πόσην ἄμετρον εὐωδίαν ἐλάβετε μέσα εἰς τὰς ψυχάς σας, ἀπὸ ἐκεῖνο τὸ ῥοδοκόκκινον ἄνθος, ὁποῦ ἐβλάστησεν ἀπὸ τὴν μυστικὴν ῥίζαν τοῦ Ἰεσαί, τὴν μητέρα τοῦ Θεοῦ; βέβαια πολλὰ περισσήν. Πόσην γλυκύτητα καὶ νοστημάδα ἐγεύθητε ἀπὸ ἐκεῖνον τὸν γλυκύτατον καρπὸν τῆς Θεοτόκου, ὁ ὁποῖος βλαστάνων εἰς τὴν ἡγιασμένην της μήτραν, ῥέει μέλι καὶ γάλα, ἀμβροσίαν καὶ νέκταρ; βέβαια πολλὰ περισσήν· πόσην ὡραιοτάτην λάμψιν ἐφωταγωγήθητε ἀπὸ ἐκεῖνον τὸν ἀστραπηφόρον Ἄγγελον, ὁποῦ ἐφωταγώγησεν ὄχι μόνον τὸν οἶκον τῆς Παρθένου, ὄχι μόνον τὴν πόλιν Ναζαρέτ, ἀλλὰ καὶ ὅλην τὴν κυκλοτετραπέρατον ταύτην οἰκουμένην; βέβαια πολλὰ περισσήν. Πόσην χαρὰν καὶ ἀγαλλίασιν ἐλάβετε μέσα εἰς τὰς εὐλαβητικάς σας καρδίας, ἀκούοντες σήμερον τὴν μελῳδικὴν ταύτην φωνὴν τοῦ Ἀρχαγγέλου, λέγουσαν, «χαῖρε κεχαριτωμένη, ὁ Κύριος »μετὰ σοῦ, εὐλογημένη σὺ ἐν γυναιξί;» βέβαια πολλὰ περισσήν. Ὦ! τῆς σημερινῆς χαρμοσύνου ἡμέρας μυστήριον τῶν μυστηρίων. Ὦ! εὐῳδέστατον ἄνθος κεχαριτωμένη Παρθένε, ὁποῦ εὐῳδίασες σήμερον ὅλον τὸν κόσμον οὐράνιον καὶ ἐπίγειον. Ὦ; ἡδυτάτη καὶ νεκταρώδης γλυκύτης τοῦ καρποῦ, ἡ ὁποία ἐξώρισεν ἀπὸ ἡμᾶς τὴν πικρότητα ὅλην τῆς κολάσεως, καὶ ἔβρεξεν οὐρανόθεν τὴν γλυκύτητα ὅλην τοῦ Παραδείσου. Ὦ! ἐκλαμπροτάτη χαρὰ τῆς Παρθένου, καὶ ὑπερβολικὴ χαρὰ τοῦ ἀνθρωπίνου γένους, ὁ ἀρχαγγελικὸς οὗτος ἀσπασμός. «Χαῖρε κεχαριτωμένη, ὁ Κύριος μετὰ σοῦ.

Ἤκουσαν τὴν ἀγγελικὴν ταύτην φωνήν, ὅλα, ὅλα τῆς οὐρανίου ἱεραρχίας τὰ τάγματα, καὶ Σεραφίμ, καὶ Χερουβίμ, καὶ Θρόνοι, καὶ Κυριότητες, καὶ Δυνάμεις, καὶ Ἐξουσίαι, καὶ Ἀρχαί. καὶ Ἀρχάγγελοι, καὶ Ἄγγελοι, καὶ παρευθὺς ψάλλοντες μίαν ἐναρμόνιον καὶ Ἀγγελικὴν μελῳδίαν, δοξολογοῦσι καὶ λέγουσιν, «ἅγιος, ἅγιος, »ἅγιος, εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος ἐν ὀνόματι Κυρίου· Δόξα ἐν ὑψί»στοις Θεῷ, καὶ ἐπὶ γῆς εἰρήνη». ὅλοι μετ' αὐτῶν, καὶ προφῆται, καὶ πατριάρχαι, καὶ βασιλεῖς, καὶ ἀρχιερεῖς, καὶ μοναστάι, καὶ μοιγάδες, καὶ νέοι, γέροντες, καὶ πλούσιοι, καὶ πένητες, καὶ ἄρχοντες, καὶ ἀρχόμενοι, χαίροντες καὶ εὐφραινόμενοι, σκιρτῶντες καὶ ἀγαλλόμενοι σήμερον, κηρύττουν μεγαλοφώνως. «Εὐαγγελίζου γῆ χαρὰν »μεγάλην, αἰνεῖτε οὐρανοὶ Θεοῦ τὴν δόξαν». Σήμερον ἀνοίγεται ὁ Παράδεισος διὰ νὰ δεχθῇ μέσα του ὅλον τὸ ξεπεσμένον γένος τῶν ἀνθρώπων ἀπὸ τὴν παρακοὴν τοῦ Ἀδάμ, καὶ εὐγάνων ἔξω τὰ εὐηχέστατα ἀηδόνια ὁποῦ ἐφώλευον εἰς αὐτόν, κάμνει νὰ ἐξυπνοῦσι μὲ τὸ γλυκοκιλάδισμα, ὅλοι ἡ ῥάθυμοι καὶ ὀκνηροὶ εἰς τὴν χαρὰν τῆς Θεοτόκου. Σήμερον ἀπὸ τὴν εὐωδίαν τοῦ παραδείσου, ἄρχονται νὰ

ἀνθομυρίζουν οἱ κῆποι, νὰ βλαστάνουσι τὰ φυτά, νὰ πρασινίζουν οἱ κάμποι, νὰ τρέχουν ὅλο νέκταρ οἱ ποταμοὶ καὶ βρύσσαις, νὰ σκιρτῶσι τὰ ὄρη, νὰ ἀγάλλωνται τὰ βουνὰ νὰ ἀρτιτοκοῦσιν αἱ ἀγέλαι τῶν κτηνῶν καὶ τῶν ζῴων, καὶ νὰ κατακομῶνται τὰ δένδρα πεφορτισμένα μὲ γλυκυτάτους καὶ ὡρίμους καρπούς. Σήμερον λάμπουσιν εἰς τὸν οὐρανὸν πλέον ἀγλαοφανέστερα οἱ παμφαέστατοι ἀστέρες, φέγγει καὶ δαδουχεῖ ἡ ἄσβεστος λαμπὰς τοῦ Ἡλίου, καὶ ἀπαυγάζει λαμπροτάτους ἀκτῖνας τὸ ἀργυροειδὲς φῶς τῆς Σελήνης. Σήμερον χορεύει ἡ θάλασσα, καὶ κυανίζουσα μὲ μίαν λαμπροτάτην γαλήνην, φαίνεται μία ἄλλη ποικιλοστολισμένη χορεύτρια, διὰ τὴν λαμπροφόρον πανήγυριν τῶν ἀνθρώπων. Σήμερον γλυκοφυσοῦσιν οἱ ζέφυροι, ἀστράπτουν τὰ φῶτα, ψάλλουν αἱ μοῦσαι, χαίρονται πάντα, κινητὰ καὶ ἀκίνητα, δρατὰ καὶ ἀόρατα, αἰσθητὰ καὶ νοητά, ὑλικά τε καὶ ἄϋλα, οὐράνια καὶ ἐπίγεια. Ὅλα, ὅλα τὰ κτίσματα τοῦ Θεοῦ, συγχαίρονται σήμερον εἰς τοῦτον τὸν χαροποιὸν εὐαγγελισμὸν τῆς Παρθένου· ὅλα ἀγάλλονται, ὅλα εὐφραίνονται διὰ τὴν λύτρωσιν τοῦ προπάτορος Ἀδάμ, καὶ διὰ τὴν σωτηρίαν ὅλου τοῦ ἀνθρωπίνου γένους· ὅθεν καὶ ἀγαλλόμενα, ψάλλουν μεγαλοφώνως, «εὐαγγελίζου »γῆ χαρὰν μεγάλην, αἰνεῖτε οὐρανοὶ Θεοῦ τὴν δόξαν».

Εὐλογημένη λοιπὸν καὶ κεχαριτωμένη Νύμφη τοῦ βασιλέως Χριστοῦ, χαρὰ μεγαλωτάτη καὶ λύτρωσις τοῦ πρωτοπλάστου Ἀδάμ, καὶ ὅλου τοῦ ἀνθρωπίνου γένους ἡ σωτηρία, ἄνθος εὐφδέστατον ὁποῦ ἐμύρισες ὅλην τὴν ἀνθρωπίνην φύσιν, καὶ ὁποῦ ἐβλάστησας τὸν γλυκύτατον καρπὸν τὸν Υἱὸν καὶ Λόγον τοῦ Θεοῦ, γλυκαίνων τὴν πικρότητα ἐκείνην ὁποῦ ἀποκτήσαμεν ἀπὸ τῆς παραβάσεως τοῦ πρωτοπλάστου Ἀδάμ. Ἐσὺ Παρθενομήτωρ ὁποῦ ἔλαβες σήμερον τὸν ἀρχαγγελικὸν ἐκεῖνον ἀσπασμόν, ἀπὸ τὸν οὐράνιον στρατιώτην τοῦ μεγάλου βασιλέως καὶ Θεοῦ, καὶ ὁποῦ ἀπὸ τὴν μελῳδικὴν ταύτην φωνήν, ἔλαμψεν ὅλος ὁ κόσμος. εὐφράνθησαν οἱ Ἄγγελοι, ἀνεστάθησαν ἀπὸ τὸν θάνατον καὶ τὴν κόλασιν οἱ ἄνθρωποι, καὶ ἐνεπλήσθησαν χαρᾶς καὶ εὐφροσύνης ὅλα τὰ οὐράνια καὶ τὰ ἐπίγεια· παρακαλοῦμεν τὴν εὐσπλαγχνίαν σου, διὰ τὸ χαῖρε αὐτὸ ὁποῦ ἔλαβες σήμερον, νὰ σβύσῃς τελείως τὴν φλόγα ὁποῦ ἄναψε καθ' ἡμῶν· ὁ ἐνάντιός μας διάβολος, καὶ νὰ διαφυλάξῃς πάντας ἡμᾶς ἀτρώτους καὶ ἀλωβήτους ἀπὸ κάθε ὁρατὴν καὶ ἀόρατον ἐπερχομένην δύναμιν τῶν ἐναντίων καὶ ψυχοφθόρον ἐχθρῶν μας· χάρισαι τὴν χαρὰν μέσα εἰς τὴν καρδίαν μας, μὲ τὴν εἰρηνικὴν ζωὴν τῆς πολιτείας μας, διὰ νὰ ἐντρυφήσωμεν μετὰ θάνατον ἐσὲ τὸ εὐφδέστατον ἄνθος τὴν νοητὴν χαράν μας, μαζὺ μὲ τὸν γλυκύτατόν σου καρπόν, τὸν πλάστην καὶ δημιουργόν μας. Ἀμήν.

ΕΤΕΡΟΣ ΠΑΝΗΓΥΡΙΚΟΣ ΤΟΥ ΑΥΤΟΥ
ΕΙΣ ΤΟΝ ΕΥΑΓΓΕΛΙΣΜΟΝ ΤΗΣ ΠΑΡΘΕΝΟΥ.

» *Ἰδού, ἡ δούλη Κυρίου γένοιτό μοι κατὰ τὸ ῥῆμά σου.* (*Λουκ.Κεφ.Α.*

Δὲν εἶναι νομίζω κατεφρονεμένη ἡ ταπεινοφροσύνη ἐν μέσῳ ὅλων τῶν ἀρετῶν, περισσότερον ἀπὸ τὸν ἄνθρωπον, ὄχι δι' ἄλλην αἰτίαν παρὰ διατὶ δὲν ἔφθασεν ἀκόμι νὰ ξανοίξῃ τὸν πολύτιμον ἐκεῖνον θησαυρὸν, τὸν ὁποῖον περιλαμβάνει αὐτὴ ἡ ἀρετὴ μέσα εἰς τοὺς μακαρίους της κόλπους. Ἐλθὲ ἐδῶ εἰς τὸ μέσον σὺ τρισάθλιε Ἑωσφόρε, μαῦρον καὶ σκοτεινὸν νέφος τοῦ Ἅδου καὶ τῆς κολάσεως, ἐγέρθητι ἀπὸ τὴν ἄσβεστον ταύτην κάμινον ὅπου κατακαίεσαι, σὺ ὅπου δὲν ἤθελες νὰ ταπεινώσῃς τὴν πονηράν σου καρδίαν, ὅταν εἶδες πεπολιτισμένον τὸν νοῦν μὲ ὑπερβάλλουσαν γνῶσιν, νὰ μαρτυρήσῃς ἂν ἐγὼ δὲν λέγω τὴν ἀλήθειαν; τί εἶναι ἐκεῖνο ὅπου σὲ ἐξώρισεν ἀπὸ τὸν οὐρανόν, καὶ σὲ ἐγύμνωσεν ἀπὸ τὰς ἀκτῖνας καὶ λάμψεις τῶν ἀγγελικῶν οὐσιῶν, καὶ σὲ ἀμαύρωσε μὲ τὰ σκότη ὅλα τοῦ Ἅδου; τί εἶναι ἐκεῖνο ὅπου σὲ ἐκατέβασεν ἀπὸ τὴν ὑπερουράνιον δόξαν, καὶ σὲ ἐκρήμνισε κάτω εἰς μίαν μεγαλωτάτην ἀτιμίαν, σφαλίζωντάς σε μέσα εἰς τὴν αἰώνιον κόλασιν ὡς κατάδικον; εἰπέ μας; ἦτο ἄλλη αἰτία, εἰμὴ διατὶ ὑπερηφανεύθης καὶ ἠθέλησες νὰ ἀπετάξῃς ἐπάνω ἀπὸ τὸν Θεόν σου καὶ πλάστην; βέβαια ἡ ὑπερηφάνεια σὲ ἐκρήμνισεν ἄθλιε ἀπὸ τὴν προτέραν σου δόξαν, καὶ ἀγγελικὴν φύσιν· μὰ ἂν σὺ διὰ τὸν ἑαυτόν σου ἐντρέπεσαι νὰ μᾶς φανερώσῃς τὴν ἀλήθειαν, εἰπέ μας κἂν διὰ τὸν προπάτορα Ἀδὰμ ὅπου ἦσο σὺ ὁ διδάσκαλός του, τί ἦτο ἐκεῖνο ὅπου τὸν ἐξώρισεν ἀπὸ τὸν Παράδεισον, καὶ τὸν ἐφερεν εἰς ταύτην τὴν κατηραμένην γῆν; δὲν τοῦ ἐπότισες σὺ τὴν καρδίαν ἀπὸ ἔπαρσιν καὶ ὑπερηφάνειαν, διὰ νὰ μὴ ταπεινωθῇ εἰς τὸν Θεὸν ὅταν τὸν ἠρώτα, καὶ νὰ τοῦ εἰπῇ ὅτι ἔσφαλεν; ἄχ! καὶ δὲν ἔχασε παρευθὺς ὅλην τὴν δόξαν καὶ μακαριότητα τῶν ἁγίων Ἀγγέλων, καὶ ὑστερήθη τὴν ἀνεκλάλητον χαρὰν καὶ εὐφροσύνην τοῦ Παραδείσου; δὲν ἐκληρονόμησεν ἀκάνθας καὶ τριβόλους ἐδῶ εἰς τὴν γῆν, πάθη, ἀσθενείας, φόβους, κινδύνους καὶ τελευταῖον τὴν κατάραν τοῦ Θεοῦ ὅπου τοῦ εἶπε, «γῆ εἶ, καὶ εἰς γῆν ἐπελεύσει;» Ταῦτα πάντα ἔπαθεν ὁ Ἑωσφόρος εὐσεβαστοί μου ἀκροαταί, καὶ ὁ προπάτωρ Ἀδὰμ ἀπὸ τὴν ὑπερηφανειάν των, καὶ διατὶ δὲν ἠγάπησαν τὸν πολύτιμον θησαυρὸν τὴν ταπείνωσιν. Ἂν λοιπὸν καὶ ἡ κατηραμένη ὑπερηφάνεια προξενῇ τόσα μεγάλα κακὰ εἰς τὸν ἄνθρωπον, καθὼς ὅπου ἠκούσατε, ἡ εὐλογημένη ταπείνωσις εἶναι μία ἀρετή, ὄχι καταφρονεμένη καθὼς τὴν νομίζουν οἱ πεπλανημένοι ἄνθρωποι, ἀλλὰ μάλιστα φαίνε-

ται πρόξενος κάθε μεγάλου κατορθώματος καὶ δόξης, εἰς ἐκεῖνον ὅπου τὴν ἔχει. Αὐτὸν τὸν πολύτιμον θησαυρὸν τῆς ταπεινοφροσύνης, περισσότερον μᾶς τὸν φανερώνει τὴν σήμερον ἡ ἄσπιλος νύμφη καὶ παρθένος Μαρία διατί προσταχθεὶς καὶ ἐπέμφθη πρὸς αὐτὴν, ὁ οὐράνιος στρατιώτης, ὁ ἀρχάγγελος Γαβριήλ, διὰ νὰ τῆς φανερώσῃ τὸ χαροποιὸν μήνυμα τοῦ προανάρχου Πατρός, ὅτι ἐξλέχθη Βασίλισσα τοῦ οὐρανοῦ καὶ τῆς γῆς, δὲν ἀφῆκε τελείως τὴν μακαρίαν της ψυχὴν νὰ ἀνέβῃ εἰς τὰ ὑψηλὰ, καὶ νὰ ξεπέσῃ εἰς τὴν ὑπερηφάνειαν, ἐλλ' εὐθὺς ὅπου ἤκουσε τὸ τόσον ὕψος ὅπου τὴν ἀνέβασεν ὁ οὐράνιος Βασιλεύς, διὰ νὰ τὴν κάμῃ Βασίλισσαν ὅλου τοῦ κόσμου, διὰ διὰ νὰ τὴν κάμῃ ἰδικήν του ἄμωμον νύμφην, ἐταπεινώθη, καὶ ὠνομάσθη δούλη μικρά· «ἰδοὺ, ἡ δούλη, Κυρίου, γένοιτό μοι κατὰ τὸ ῥῆμά σου.» Διὰ νὰ γνωρίσητε λοιπὸν μίαν φορὰν χριστιανοὶ ὀρθοδοξότατοι, πλέον καλλίτερα τὰ μεγαλεῖα τῆς ταπεινοφροσύνης, ἀπεφάσισα σήμερον εἰς τὴν χαρμόσυνον ταύτην ἡμέραν τοῦ Εὐαγγελισμοῦ, νὰ σᾶς ἀποδείξω, ὅτι ὅσα μεγαλεῖα καὶ δόξας ἡ παρθένος Μαρία ἔλαβε, τὰ ἐκέρδησεν ἀπὸ τὴν ἀρετὴν τῆς ταπεινώσεως, καὶ τὴν ὑπακοὴν ὅπου ἔδειξε σήμερον πρὸς τὸν Ἀρχιστράτηγον εὐαγγελιστήν· αὐτὰ θέλετε ἀκούσει τὴν σήμερον μὲ βραχυλογίαν, ἂν λάβω ἀπὸ ὑμᾶς μετὰ προσοχῆς τὴν φιλικοΐαν.

Ὅλα τὰ τάγματα τῶν ἀπ' αἰῶνος Ἁγίων, Προφητῶν, Ἀποστόλων, Πατριαρχῶν, Μαρτύρων, Ὁσίων, ἔλαβον χάριτας καὶ δόξας ἀπὸ τὸν ἐπουράνιον Θεόν, διὰ τὰς ἀρετὰς ὅπου εἶχον· μὰ ποτὲ δὲν ἔφθασαν νὰ λάβουν ἐκείνας τὰς χάριτας, τὰς ὁποίας ἔλαβεν ἡ Θεοτόκος ἀπὸ τὸν Υἱόν της καὶ Θεόν. Διατί, λόγου χάριν, ἂν οἱ Βασίλειοι εἶχον τὴν ἀρετὴν τῆς ἐγκρατείας, ἂν οἱ Χρυσόστομοι τὴν ἀρετὴν τῆς ταπεινότητος, ἂν οἱ Γρηγόριοι τὴν φιλοσοφίαν, οἱ Νικόλαοι τὴν ἐλεημοσύνην· οἱ Γεώργιοι, οἱ Δημήτριοι, οἱ Θεόδωροι, τὴν δίψαν εἰς τὸν μαρτύριον, οἱ Ἀντώνιοι, οἱ Εὐθύμιοι τὴν προθυμίαν εἰς τὴν ἀσκητικὴν ζωὴν, καὶ ἂν ὁ χορὸς ὅλος τῶν Δικαίων ἠσπάζοντο τὴν σκληραγωγίαν καὶ τὴν ἀπάθειαν, ἕκαστος ἀπὸ αὐτοὺς ἔλαβε διὰ τὴν ἀρετήν του κάποιαν χάριν ἀπὸ τὸν Θεόν. Ὁ ἕνας ἠξιώθη νὰ ἐγείρῃ νεκρούς, ὁ ἄλλος νὰ ἰατρεύῃ δαιμονῶντας, ὁ ἕτερος νὰ προλέγῃ τὰ μέλλοντα, καὶ ἄλλος ἄλλα χαρίσματα, ἕκαστος κατὰ τὴν ἀρετὴν ὅπου ἔπραξεν· μὰ ποτὲ δὲν ἔφθασεν ἄλλος οὐδεὶς ἀπὸ αὐτοὺς νὰ λάβῃ τόσας χάριτας, ὅσας ἔλαβεν ἡ παναγία Παρθένος ἀπὸ τὸν μονογενῆ της Υἱόν· μάλιστα ὅλοι οἱ ἅγιοι ἡνωμένοι, δὲν ἠξιώθησαν νὰ λάβουν τὰ μεγαλεῖα καὶ τὰς χάριτας ὅπου ἔλαβε μόνη ἡ Παρθένος Μαρία· εἰς αὐτὴν εὑρίσκεται ὅλη ἡ ἐπισκίασις τοῦ ἁγίου Πνεύματος, καὶ διὰ τοῦτο λέγεται πλήρης χαρίτων, ἤτοι πλήρης ἀπ' ὅλας τὰς

χάριτας τοῦ παναγίου καὶ τελαρχικοῦ Πνεύματος. Ἡ παναγία Παρθένος ἔλαβεν ὄχι μόνον ὅλας τὰς χάριτας ὅπου ὅλοι οἱ ἅγιοι δὲν ἔλαβον, ἀλλὰ ἔλαβεν ἀκόμι καὶ ἓν προτέρημα εἰς τὸ νὰ ὑψωθῇ ἐπάνω εἰς τὸ κράτος τῆς βασιλείας τοῦ Βασιλέως τῶν βασιλέων, νὰ γένῃ δηλαδὴ Βασίλισσα πάσης τῆς κτίσεως, καὶ Μήτηρ τοῦ μονογενοῦς Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ. Ὥστε ὅπου ἂν οἱ ἅγιοι ὅλοι δὲν ἠξιώθησαν νὰ λάβουν τὰς χάριτας τῆς Παρθένου, φανερὸν εἶναι ὅτι εἶχε καὶ ὅλας τὰς ἀρετὰς εἰς τὴν μακαρίαν της ψυχήν, περισσότερον καὶ ἀπὸ ὅλους τοὺς ἁγίους· καὶ ἂν ἡ παναγία Παρθένος ἔλαβεν ἐκεῖνο τὸ προτέρημα, τὸ ὁποῖον δὲν ἐδυνήθησαν νὰ λάβουν ὅλοι οἱ ἅγιοι, φανερὸν εἶναι ὅτι ἡ Παρθένος ὑπερβαίνει καὶ ὅλους τοὺς ἁγίους, καὶ κατὰ τὴν ἁγιότητα ὅπου ἔχουν, καὶ κατὰ τὰς ἀρετὰς ὅπου ἔχουν, καὶ κατὰ τὰς χάριτας ὅπου ἔχουν.

Ὑπερβαίνει ἀληθῶς ἡ Παρθένος πάσας τὰς χορείας τῶν Ἁγίων, διατὶ μόνη αὐτὴ ἠξιώθη νὰ γένῃ Μήτηρ Θεοῦ, μόνη αὐτὴ ἠξιώθη νὰ γένῃ βασίλισσα Ἀγγέλων τε καὶ ἀνθρώπων· αὐτὴ μόνη ἔδωκε τὸ εἶναι καὶ τὴν ὕπαρξιν εἰς κάποιον τρόπον τοῦ ἰδίου της Κτίστου· αὐτὴ ἔδωκε τὴν ὁρατὴν φύσιν τε καὶ οὐσίαν, ἐκείνης τῆς ἀοράτου καὶ θείας οὐσίας, τῆς ὑποστατικῆς δηλαδὴ Γιότητος, καὶ ἐφανέρωσεν εἰς ἡμᾶς τὸν φύσει ἀόρατον καὶ ἀκατάληπτόν Θεόν. Αὐτὴ λοιπὸν ἡ θεία μητρότης τῆς παναγίας Παρθένου, τὸ ἀσύγκριτον μεγαλεῖον τῶν μεγαλείων, τὴν ἀνέβασεν ἐπάνω εἰς τὸ ὑπέρτατον ἀξίωμα τῆς θείας δόξης, καὶ νὰ γένῃ Βασίλισσα τοῦ οὐρανοῦ καὶ τῆς γῆς Ἐτιμήθη καὶ ἐδοξάσθη ἀληθῶς καὶ ὁ προπάτωρ Ἀδὰμ ὅταν ἐπλάσθη ἀπὸ τὸν Θεόν, διατὶ τὸν ἔκαμε βασιλέα καὶ κύριον πάντων τῶν ὑπὸ σελήνην κτισμάτων, μὰ περισσότερον ἐτιμήθη, μάλιστα καὶ ἐδοξάσθη τὴν σήμερον ἡ θεόπαις Μαρία, ὑπερβαλλόντως καὶ ἀσυγκρίτως ἀπὸ τὸν προπάτορα τοῦ γένους Ἀδάμ· διατί, ἂν ἐκεῖνος ἔγινε βασιλεὺς ὅλων τῶν κτισμάτων, ἡ παναγία ἐστεφανώθη Βασίλισσα τοῦ οὐρανοῦ καὶ τῆς γῆς, καὶ ὑψώθη περισσότερον, διατὶ ἐκλέχθη νὰ γένῃ Μήτηρ τοῦ Θεοῦ, ὡς ὁποῦ ἦτον ἕνα ἐκλεκτὸν δοχεῖον πλῆρες ἀπὸ ὅλας τὰς ἀρετάς, καὶ ἀπὸ ὅλας τὰς χάριτας τοῦ ἁγίου Πνεύματος· τόσον ἦτον ἐρριζωμένη καὶ τεθεμελιωμένη μέσα εἰς ὅλα τὰ εἴδη τῶν ἀρετῶν, ὅσον ἔπρεπε νὰ ἔχῃ ὁ ἴδιος Θεὸς ὁποῦ ἐγεννήθη ἐξ αὐτῆς· καὶ σκεφθῆτε, ὅτι ἂν ἐρωτᾶτε διὰ τὴν ἀγαθότητά της πόση ἦτον, σᾶς λέγω ὅτι ἔπρεπεν ἐκείνη ὁποῦ ἔμελλε νὰ γεννήσῃ τὸν ἀγαθὸν Θεόν, νὰ ἔχῃ τόσην ἀγαθότητα, ὅσην ἔχει αὐτὸς ὁ ἀγαθὸς Θεός. Ἂν ἐξετάζετε διὰ τὴν παρθενίαν της, σκεφθῆτε, πῶς διὰ τὴν ἀγνότητά της ἐκαταδέχθη νὰ γεννηθῇ ἐξ αὐτῆς ὁ ἀναμάρτητος Θεός, χωρὶς πεῖραν ἀνδρός, εὐδοκίᾳ μόνῃ Πατρὸς ἀϊδίου, καὶ ἐπελεύσει τοῦ πανα-

γίου Πνεύματος, μένουσα καὶ ἐν τόκῳ Παρθένος, καὶ μετὰ τόκον Παρθένος, καθὼς καὶ πρὸ τόκου παρθένος. Ἂν θεωρήσετε τὴν δικαιοσύνην της, μετρήσετε λέγοντες, καὶ ποῖος ἄλλος δικαιότατος ὡς τὸν Θεὸν ὁποῦ ἔγινεν ἄνθρωπος ἐξ αὐτῆς; λοιπὸν καὶ ἡ Παρθένος ὁποῦ τὸν ἐγέννησεν δικαία ὡς τὸν Θεόν· ἂν ἐξετάξετε διὰ τὴν ἀνδρείαν τῆς Παρθένου, ἂν ζητήσετε διὰ τὴν ἐλεημοσύνην, ἂν περιεργασθῆτε ἐξετάζοντες διὰ τὴν ἀγάπην, διὰ τὴν συμπάθειαν, διὰ τὴν φρόνησιν, διὰ τὴν σωφροσύνην, διὰ τὴν ἐγκράτειαν, διὰ τὴν ταπείνωσιν, καὶ διὰ τὰ πλήθη ὅλα τῶν ἀρετῶν, εἰς αὐτὴν μόνην ἐβλάστησαν, εἰς αὐτὴν μόνην ἐκαρποφόρησαν, εἰς αὐτὴν μόνην ηὔξησαν καὶ ἐπερίσσευσαν τόσον, ὥστε ὁποῦ δὲν εὑρίσκετο καμμία παραμικρὰ ἁμαρτία εἰς τὴν καθαράν της καὶ ἄμωμον ψυχήν.

Αὐτὴ μόνη ἔλαβε τὴν χάριν νὰ φιλιώσῃ τὸ ἀνθρώπινον γένος, μὲ τὸν ποιητήν του Θεόν, τὸ ὁποῖον ἐμίσησε καὶ ἐχθρεύθη ὁ Θεός, διὰ τὴν παρακοὴν τοῦ πρωτοπλάστου Ἀδάμ· αὐτὴ ἤνοιξε τὸν παράδεισον, διὰ νὰ ἐμβάλλῃ εἰς αὐτόν, ὅλην τὴν ἐξορισθεῖσαν ἀδαμιαίαν φύσιν· αὐτὴ ἐσφάλισε μόνη της τὸν ἀντάρτην διάβολον εἰς τὴν ἐζοφωμένην φυλακὴν τῆς κολάσεως, καὶ τοῦ ἐχάλασε τὸ βασίλειον τῆς τυραννίας· αὐτὴ ἐλύτρωσε τοὺς προπάτορας ὅλους ἀπὸ τὴν πολυχρόνιον τυραννίαν τοῦ Ἅδου καὶ τῆς κολάσεως· αὐτὴ ἥρπασε μόνη της τὰ ἀπὸ τόσα ἔτη αἰχμαλωτισμένα γένη τῶν ἀνθρώπων· αὐτὴ ἐκατέβασε μόνη της τὸν Θεὸν ἀπὸ τὸν οὐρανὸν εἰς τὴν γῆν· αὐτὴ ἔδωκε τὴν παθητὴν σάρκα εἰς τὸν ἀπαθῆ Θεόν, διὰ νὰ λυτρώσῃ ἡμᾶς ἀπὸ τὰ πάθη καὶ τὰς ἁμαρτίας· αὐτὴ τέλος ἔλαβε τόσα μεγαλεῖα καὶ χάριτας, ὅσας δὲν ἔλαβον ὅλα τὰ τάγματα τῶν ἀΰλων Ἀγγέλων καὶ Ἀρχαγγέλων, ὅλα τὰ πλήθη τῶν προφητῶν καὶ Ἀποστόλων. ὅλα τὰ στίφη τῶν θεοπνεύστων Διδασκάλων, Ἱεραρχῶν, μαρτύρων τε καὶ Ὁσίων. Τὸ λέγει μόνη της καὶ ἡ Παρθένος, δοξολογοῦσα τὸν Κύριον «ἐποίησέ μοι μεγαλεῖα ὁ Δυνατὸς καὶ ἅγιον τὸ ὄνομα αὐτοῦ». Δικαίως λοιπὸν θεωροῦσα καὶ ἡ ἁγία μας Ἐκκλησία τὰ μεγαλεῖα τῆς Παρθένου, τὰς ἀρετάς, καὶ τὰς χάριτας τοῦ ἁγίου Πνεύματος εἰς αὐτήν, κηρύττει μεγαλοφώνως καθ' ἑκάστην μὲ ὅλα τὰ εὔηχα στόματα τῶν ἱερῶν διδασκάλων, μὲ ὅλας τὰς φωνητικὰς σάλπιγγας τῶν θεολόγων, καὶ μὲ ὅλας τὰς ἐναρμοζούσας μούσας τῶν μελῳδικῶν μουσικῶν, καὶ λέγει· «τὴν τιμιωτέραν τῶν »Χερουβίμ, καὶ ἐνδοξοτέραν ἀσυγκρίτως τῶν Σεραφίμ, τὴν ἀδια»φθόρως Θεὸν Λόγον τεκοῦσαν, τὴν ὄντως Θεοτόκον σὲ μεγαλύνο»μεν.» Ὦ μεγαλεῖα ἐπάξια τῆς μητροπαρθένου Κόρης! ὦ ἀσύγκριται ἀρεταὶ τῆς κεχαριτωμένης Μαρίας! ὦ χάριτες τοῦ ἁγίου Πνεύ-

ματος, περιαστράπτουσαι τὴν βασίλισσαν τῶν Ἀγγέλων καὶ ἀνθρώπων! ὢ ὑπερβάλουσα ταπείνωσις τῆς Μητρὸς τοῦ Θεοῦ! μὲ τὴν ὑποίαν ἐταπείνωσε τὸν ὕψιστον βασιλέα καὶ Θεόν, γενόμενον ἄνθρωπον ταπεινὸν ἐξ αὐτῆς.

Τώρα, ἂν ἡ Παναγία Παρθένος ἔλαβε τόσα μεγαλεῖα καὶ δόξας, ὅσας οἱ χοροὶ ὅλοι τῶν Ἁγίων, δὲν ἠξιώθηκαν νὰ λάβουν, διατὶ ἔφθασαν ἐπ' ἄκρον εἰς ὅλην τὴν τελειότητα τῶν ἀρετῶν, ἠμποροῦμεν νὰ εἴπωμεν ἄλλο, παρὰ πῶς τὰ ἔλαβεν ἀπὸ τὴν ταπείνωσιν καὶ τὴν ὑπακοὴν ὅπου ἔδειξε σήμερον; ὄχι βέβαια· καὶ ἂν ἠξιώθη ἡ Παρθένος νὰ ἀναβῇ ἐπάνω εἰς τὸ ὑπέρτατον ἀξίωμα τῆς βασιλείας ὅλου τοῦ κόσμου, ὥστε ὅπου νὰ προσκυνῆται ὡσπερ Βασίλισσα στεφανωμένη ἀπὸ Ἀγγέλους καὶ ἀνθρώπους, ἠμποροῦμεν νὰ εἴπωμεν ἄλλο, παρὰ πῶς ἔλαβε τοιοῦτον ἀξίωμα ἀπὸ τὴν ταπείνωσιν καὶ τὴν ὑπακοὴν ὁποῦ ἔδειξε σήμερον; ὄχι βέβαια· καὶ ἂν ἠξιώθη ἡ Παρθένος νὰ λάβῃ ἕνα τοιοῦτον μεγαλεῖον, ὥστε ὁποῦ νὰ γενῇ Μήτηρ Θεοῦ καὶ κατοικητήριον ἔντιμον τοῦ ἁγίου Πνεύματος, διὰ τὴν καθαρότητά της καὶ τὴν παρθενείαν της, ἠμποροῦμεν νὰ εἴπωμεν ἄλλο, παρὰ πῶς ἔλαβε τοιοῦτον μεγαλεῖον ἀπὸ τὴν ταπείνωσιν καὶ τὴν ὑπακοὴν ὁποῦ ἔδειξε σήμερον; ὄχι βέβαια· καὶ ἂν ἡ Παρθένος ἔλαβε τόσον μεγαλεῖον, ὥστε ὁποῦ ὑπῆρξε μεσίτης διὰ νὰ φιλιωθῶμεν μὲ τὸν δημιουργόν μας Θεόν, διὰ νὰ ἐλευθερωθῶμεν ἀπὸ τὴν αἰώνιον κόλασιν, διὰ νὰ κερδίσωμεν πάλιν τὴν πρώτην μας υἱοθεσίαν, τὴν πρώτην μας δόξαν, τὴν πρώτην ἀθανασίαν καὶ μακαριότητα, καὶ ἐν συντόμῳ εἰπεῖν τὴν οὐράνιον πατρίδα, καὶ τὰ ἀνεκλάλητα ἀγαθὰ τοῦ Παραδείσου ἠμποροῦμεν νὰ εἴπωμεν ἄλλο, παρὰ πῶς ἔλαβε τοιοῦτον μεγαλεῖον ἀπὸ τὴν ταπείνωσιν καὶ τὴν ὑπακοὴν ὁποῦ ἔδειξε σήμερον; ὄχι βέβαια, κηρύττομεν λοιπὸν ὦ εὐλογημένη Παρθένε, ὅλῃ ψυχῇ καὶ καρδίᾳ τὰ μεγαλεῖά σου ταῦτα μεγάλα τε καὶ ἀσύγκριτα· κηρύττομεν τὰς ἀπείρους σου ἀρετάς, καὶ τὰς ἀνεκλαλήτους χάριτας, ἅς σοι ἐχαρίσατο τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον· κηρύττομεν τὴν ταπείνωσιν ταύτην καὶ τὴν ὑπακοήν, τὴν ὁποίαν ἐλάλησας σήμερον πρὸς τὸν Γαβριήλ, μὲ τὸ, «ἰδοὺ ἡ δούλη »Κυρίου γένοιτό μοι κατὰ τὸ ῥῆμά σου,» διὰ τὴν ὁποίαν καὶ βλέποντές σε τὴν σήμερον νοερῶς ἀναβιβαζομένην ἐπάνω εἰς τὸν ὑψηλότατον θρόνον τοῦ Υἱοῦ σου στεφανωμένην Βασίλισσαν Ἀγγέλων τε καὶ ἀνθρώπων, τρέχομεν ὅλοι μὲ εὐλάβειαν καὶ πόθον προσκυνοῦντες τὴν Βασιλείαν σου, δοξολογοῦντες καὶ λέγοντες «τὴν τιμιωτέ»ραν τῶν Χερουβίμ, καὶ ἐνδοξοτέραν ἀσυγκρίτως τῶν Σεραφίμ, »τὴν ἀδιαφθόρως Θεὸν Λόγον τεκοῦσαν, τὴν ὄντως Θεοτόκον σὲ με»γαλύνομεν.» Ποῖος τώρα θέλει ἀμφιβάλλει, ὅτι ἡ Παρθένος ἠξι-

ώθη νὰ λάβῃ τόσα μεγαλεῖα ἀπὸ τὴν ὑπακοὴν ὁποῦ ἔδειξε σήμερον ; ποῖος ; ἂς ἔλθῃ. ἂς ἔλθῃ, καὶ ἂς ἀκούσῃ ἀπὸ αὐτὴν τὴν κεχαριτωμένην Παρθένον μὲ τὸ ἅγιόν της στόμα τί λέγει· «ὅτι ἐπέ»βλεψεν ἐπὶ τὴν ταπείνωσιν τῆς δούλης αὐτοῦ, καὶ διὰ τοῦτο ἐποί»ησέ μοι μεγαλεῖα ὁ Δυνατός,καὶ ἅγιον τὸ ὄνομα αὐτοῦ·»ναί, αὐτοῦ, αὐτοῦ εἰς τὴν ταπείνωσιν τῆς παρθένου **Μαρίας** (λέγει ὁ προάναρχος Πατὴρ) εὐδόκησα νὰ πέμψω τὸν μονογενῆ μου Υἱόν, διὰ νὰ γένῃ ἄνθρωπος ταπεινός, ταπεινὸς μέχρι θανάτου, διὰ τὴν σωτηρίαν σας ἄνθρωποι. Αὐτοῦ εἰς τὴν τεταπεινωμένην **Μαρίαν** ἐνατενίζω ἐγὼ ὁ ὕψιστος **Θεὸς** τοὺς ὀφθαλμούς μου, αὐτοῦ ἐκχέω ὅλον τὸν πλοῦτον τῶν χαρίτων μου, διατὶ εἶναι ὅλος ὁ πλοῦτος τῶν ἀρετῶν· αὐτοῦ εἰς τὴν ἐκλελεγμένην μου νύμφην, παρακινοῦμαι ὡς φύσει ἀγαθὸς καὶ φιλάνθρωπος νὰ ἐκενώσω ὅλα τὰ μεγαλεῖα τῆς θεϊκῆς μου δόξης. Ἡ ταπείνωσίς της μὲ ἐπαρακίνησε νὰ φιλιωθῶ μὲ ὑμᾶς τοὺς ἐχθρούς μου,καὶ νὰ σᾶς στείλω τὸν προαιώνιον λόγον μου καὶ Υἱόν,διὰ νὰ σᾶς κάμω καὶ πάλιν ὅσοι πιστεύσετε καὶ εἰς αὐτόν,καὶ εἰς τὴνΜητέρα του, υἱοὺς καὶ κληρονόμους τῆς βασιλείας μου· ἡ ἄκρα ὑπακοὴ ὁποῦ δείχνει εἰς τὸν πεμφθέντα μοι Γαβριὴλ νὰ τὴν εὐαγγελίσῃ τὸ χαῖρε, μὲ κάμνει νὰ τὴν ὑψώσω ἐπάνω ἀπὸ τοὺς θρόνους, καὶ τὰς δυνάμεις, καὶ τὰς ἐξουσίας ὁποῦ μὲ δοξολογοῦσιν, ἐπάνω τῶν Χερουβίμ, καὶ τῶν Σεραφὶμ ὁποῦ μὲ προσκυνοῦσιν, ἐπάνω τῶν Κυριοτήτων καὶ τῶν Ἀρχῶν ὁποῦ μὲ ὑμνολογοῦσιν, ἐπάνω τῶν Ἀρχαγγέλων, καὶ Ἀγγέλων ὁποῦ μὲ διακονοῦσιν·θέλω νὰ εἶναι αὐτὴ ὁποῦ ἐταπεινώθη, τιμιωτέρα τῶν Χερουβίμ, καὶ ἐνδοξοτέρα τῶν Σεραφίμ. Ἐγὼ τοὺς ὑπερηφάνους τὸν Ἑωσφόρον, καὶ τὸν Ἀδὰμ ἐκρήμνισα κάτω διὰ τὴν ὑπερηφάνειάν των εἰς τὰ καταχθόνια, ἐγὼ τὴν ταπεινὴν Μαρίαν ὑψώνω διὰ τὴν ταπείνωσίν της εἰς τὰ ὑπερουράνια βασίλεια· θέλω λοιπὸν νὰ ὑψωθῇ ἐκείνη ὁποῦ ἐταπεινώθη, καὶ ὠνόμασε τὸν ἑαυτόν της δούλην μικρὰν μεγάλη ἐστεφανωμένη Βασίλισσα Ἀγγέλων τε καὶ ἀνθρώπων, διὰ νὰ συμπροσκυνεῖται ἡ Βασίλισσα ὁμοῦ μὲ τὸν Βασιλέα τῶν ἁπάντων, ὑπὸ πάσης λογικῆς φύσεως ὁρατῆς καὶ ἀοράτου,ἀπὸ ἀνθρώπους δηλαδὴ καὶ Ἀγγέλους·θέλω,διὰ νὰ γνωρίσουν οἱ ἄνθρωποι, ὅτι ἐγὼ ὁ **Θεὸς** ὁ ὕψιστος, ὑψώνω τοὺς ταπεινούς, καὶ ταπεινώνω τοὺς ὑπερηφάνους. **Θέλω**, δὲ νὰ ἐννοήσουν οἱ ἄνθρωποι, ὅτι «πᾶς ὁ ὑψῶν ἑαυτὸν ταπεινωθήσεται, ὁ δὲ ταπεινῶν »ἑαυτὸν ὑψωθήσεται».

Χριστιανοὶ ὀρθοξότατοι, εἰπέ τε μου σᾶς παρακαλῶ, ἂν ἕνας ἐπίγειος Βασιλεύς,ἤθελεν ἀποφασίσῃ νὰ τιμήσῃ τὴν μητέρα του, διατὶ τὸν ἐγέννησε, διατὶ τὸν ἐθήλασε, διατὶ τὸν ἀνέθρεψε, πόσους θησαυροὺς νομίζετε ἤθελε τὴν χαρίσῃ ; καὶ μὲ πόσα ἄλλα βασιλικὰ στο-

λίσματα καὶ ὡραΐσματα ἤθελε τὴν καλλωπίσῃ ; βέβαια πολλὰ περισὰ καὶ μεγάλα, μὲ ὅσα ἠμπορεῖ νὰ χαρίσῃ ἕνας βασιλεύς, σχεδὸν καὶ μὲ τὴν ἴδιαν δόξαν τῆς βασιλείας του, ἤθελε τιμήσῃ τὴν μητέρα του. Δὲν εἶναι ἔτσι ; ναὶ βέβαια. Καὶ ὁ ἐπουράνιος Βασιλεὺς τῶν βασιλευόντων, καὶ Κύριος τῶν κυριευόντων, σήμερον ὁποῦ ἀπεφάσισε νὰ τιμήσῃ καὶ νὰ δοξάσῃ τὴν μητέρα του καὶ Παρθένον ; ἐκεῖνος ὁ πλουσιόδωρος βασιλεὺς ὁποῦ ὑψώνει καὶ τιμᾶ τοὺς ταπεινούς, ὄχι ὡς ὁ ἐπίγειος Βασιλεὺς ὁποῦ χαρίζει φθαρτὰ καὶ γήϊνα πράγματα, ἀλλὰ ὡς μέγας Θεὸς καὶ Βασιλεὺς ὁποῦ εἶναι, καὶ ἀνταμείβῃ τοὺς δούλους του μὲ ἄφθαρτα καὶ οὐράνια κάλλη, τί νομίζετε ὅτι ἤθελε χαρίσῃ τῆς ἠγαπημένης του Μητρός ; μὲ ποίαν τιμὴν νομίζετε ἤθελε τιμήσῃ τὴν κεχαριτωμένην Παρθένον ; ὄχι μὲ θησαυροὺς καὶ στολάς, ὄχι φθαρτὰ καὶ ἐπίγεια πράγματα, ἀλλὰ ἄφθαρτα καὶ οὐράνια· τῆς ἐχάρισε τιμήν, ὅσην ἄφθαρτον καὶ οὐράνιον ἠμπορεῖ νὰ ἔχῃ ἕνας Θεός· τῆς ἔδωκε τόσην δόξαν, ὅσην δεδοξασμένην καὶ ἔκλαμπρον πρέπει νὰ ἔχῃ ἕνας Θεός· τὴν ἐστεφάνωσε μὲ τόσην βασιλείαν, μὲ ὅσην ἠμπορεῖ νὰ ἔχῃ ἕνας βασιλεὺς καὶ Θεός, ἀπέραντον καὶ αἰώνιον· τὴν ὕψωσεν ἐπάνω εἰς τόσα μεγαλεῖα καὶ θαυμαστά, εἰς ὅσα ὑψώνεται ὁ ὕψιστος καὶ μέγας Θεός, ἄφθαρτα καὶ ἀμάραντα· τοιαῦτα εἶναι τὰ μεγαλεῖα ὁποῦ ἔλαβεν ἡ Παρθένος τὴν σήμερον χριστιανοί, διὰ τὴν ἄκραν της ταπείνωσιν. Ὦ ! τῶν φρικτῶν καὶ ἀνεκλαλήτων μεγαλείων τῆς Παρθένου ! ὦ ! μακαρία ταπείνωσις, εἰς πόσον ὕψος ἀναβιβάζεις τοὺς ἀγαπῶντάς σε.

Καὶ ἀληθῶς μία τοιαύτη ταπείνωσις ὅπερ ἔδειξεν ἡ Παρθένος, ἦτον ἀξία πάσης μεγαλειότητος· διατί, ποία ταπείνωσις ἠμπορεῖ νὰ συγκριθῇ μὲ ταύτην τῆς Παρθένου χριστιανοί ; τάχα τῆς Ἰουδίθ, ὅπου ἐθανάτωσε τὸν Ὀλοφέρνην ; τάχα τῆς Ἰαὴλ ὅπου ἐθανάτωσε τὸν Σισάρα ; ἄ, καὶ εἶναι ὡς μία παραμικρὰ σκιὰ αὐτὴ ἡ ταπείνωσις καὶ τῶν δύω, συγκρινομένη μὲ αὐτὴν τῆς Παρθένου. Καὶ διὰ νὰ πληροφορηθῆτε τὴν ἀλήθειαν, ἂς ἀνοίξωμεν τὴν ἁγίαν γραφήν, καὶ ἂς ἀρχίσωμεν ἀπὸ τὴν πρώτην, διὰ νὰ ἴδωμεν καὶ τί ἐκατόρθωσαν αὗται αἱ γυναῖκες. Ἰουδὴθ ἡ ὡραία καὶ πάγκαλος (ἡ ὁποία ἦτο θυγάτηρ τοῦ Μεραρῆ, καὶ γυνὴ τοῦ Μανασσῆ) ἔδειξε μίαν ἄκραν ταπείνωσιν εἰς τὸν Θεόν, καὶ παρακαλοῦσα τὴν χάριν του, ὅταν ἴστατο μόνη ἐπάνωθεν τῆς κλίνης τοῦ Ὀλοφέρνους, καὶ αὐτὸς βυθισμένος εἰς ἕνα βαθύτατον ὕπνον τῆς μέθης, ἐβρόα μὲ τὴν καρδίαν της τοιαῦτα πρὸς τὸν Θεόν. «Κύριε ὁ Θεὸς τῶν δυνάμεων ἐπίβλεψον ἐπὶ τὴν ταπείνωσιν τῆς δούλης σου, καὶ κραταίωσόν με μόνε δυνατέ·» μὲ τὴν καρδίαν ὁμιλοῦσα ἡ Ἰουδὴθ πρὸς τὸν Θεόν, ὁμιλεῖ καὶ μὲ τὸν νοῦν πρὸς τὸν ὕπνοῦντα Ὀλοφέρνην τούτους τοὺς

λόγους· «τάχα νὰ φαντάζησαι Ὀλοφέρνη εἰς τὸν ὕπνον σου ὅτι ἠχμαλώτισες τὸ γένος μου τοὺς Ἑβραίους, καὶ ἐκυρίευσες τὴν Ἱερουσαλήμ ; τάχα νὰ ὀνειρεύεσαι ἐμὲ τὴν Ἰουδὴθ πῶς ἔμεινα μόνη εἰς τὴν σκηνήν σου, ἀναχωρησάντων ἀπὸ σὲ ὅλοι οἱ σωματοφύλακες καὶ δορυφόροι; ἐξηπατήθης ἄρα ἀπὸ τὸ κάλλος μου, ἢ ἀπὸ τὸν πολὺν πότον καὶ μέθην σου ; διὰ νὰ φονεύσῃς τοὺς Ἰουδαίους φαντάζεσαι, ἢ διὰ νὰ σὲ φονεύσῃ μία γυναῖκα στοχάζεσαι ;» τοιαῦτα συλλογιζομένη ἡ πάγκαλλος καὶ ἀνδρικωτάτη Ἰουδήθ, καὶ περιγελῶσα τὸν ὑπερήφανον Ὀλοφέρνην διὰ τὴν ἀνοησίαν του καὶ τὴν μέθην του, τὸν λαμβάνει μὲ τὴν ἀριστερὰν χεῖρα ἀπὸ τὰς κόμας τῆς κεφαλῆς, καὶ κρατοῦσα μὲ τὴν δεξιὰν τὴν ἰδίαν του σπάθην, τοῦ θερίζει γενναίως ἀπὸ τοὺς ὤμους εὐθὺς τὴν κεφαλήν· «Καὶ προσελθοῦσα Ἰου»δὴθ Ολοφέρνει ἐπὶ τῆς κλίνης, καθεῖλε τὸν ἀκινάκην αὐτοῦ ἀπ' »αὐτοῦ,καὶ ἐδράξατο τῆς κώμης αὐτοῦ καὶ ἀφεῖλε τὴν κεφαλὴν αὐ»τοῦ ἀπ' αὐτοῦ.» Κεφ. ιγ'.) Ἄθλιε Ὀλοφέρνη ἐξηπατήθης ἀπὸ τὸ κάλλος μιᾶς γυναικὸς ἀπὸ τὴν μέθην καὶ οἶνον, καὶ ἐφονεύθης ἀπὸ μίαν γυναῖκα ἐπάνω εἰς τὴν κλίνην σου. Πρᾶγμα παράδοξον καὶ φοβερόν· μία γυναῖκα νὰ φονεύσῃ ἕνα γίγαντα, ἕνα κραταιὸν καὶ μεγάλον στρατάρχην τοῦ βασιλέως Ναβουχοδονόσορος ; αὐτὸς ὅπου τὸν ἔτρεμεν ὁ κόσμος, αὐτὸς ὅπου εἶχε χιλιάδας καὶ μυριάδας ἀνδρείους στρατιῶτας,αὐτὸς ὅπου ἐποίει καὶ ἐσείετο ἡ γῆ ἀπὸ τοὺς κτύπους τῶν ἁρμάτων του, καὶ ὅπου ἐκατακυρίευε πόλεις καὶ χώρας, νὰ φονεύηται ἀπὸ μίαν γυναῖκα ; ναί, τοιαύτην δύναμιν χαρίζει ἡ ταπείνωσις εἰς ἐκεῖνον ὅπου τὴν ἔχει. Ἀπὸ τὴν ἄριστον ταύτην πρᾶξιν τῆς Ἰουδήθ, ἂς διέλθωμεν εἰς τὴν ἄλλην τῆς Ἰαήλ.

Αὐτὴ πάλιν (καθὼς διηγεῖται ἡ βίβλος τῶν κριτῶν κεφ. δ'. ἦτο γυνὴ τοῦ Χαβὲρ τοῦ Κιναίου, ἐνάρετος καὶ φοβουμένη τὸν Κύριον, πρὸς τὴν ὁποίαν κατέφυγεν ὁ Σισάρας, διωχθεὶς ἀπὸ τὸν Βαράκ· «καὶ Σισάρα ἀνεχώρησε τοῖς ποσὶν αὐτοῦ εἰς σκηνὴν Ἰαήλ, γυναι»κὸς Χαβὲρ τοῦ Κιναίου. Κύριε Ἀδωναῖ Σαβαώθ, ἐπίβλεψον ἐπ' ἐμὲ »καὶ ἐνίσχυσόν με» λέγει καὶ αὐτὴ ἱσταμένη ἄνωθεν τοῦ Σισάρα ὅπου τὸν εἶχε καλύψει μὲ τὸ ἱμάτιόν της, καὶ ἐκοιμᾶτο ὕπνον βαθὺν εἰς τὴν κλίνην της· ἔπειτα βλέπουσα τὸν ὑπερήφανον Σισάρα, ἔλεγε καθ' ἑαυτήν· «ἆρά γε ὦ Σισάρα νὰ φαντάζησαι εἰς τὸν ὕπνον σου ὅτι ἐνίκησες τὸν Βαρὰκ καὶ τὸ γένος του ὅλον αἰχμαλωτεύων τοὺς τόπους του ; ἢ νὰ ὀνειρεύεσαι ταύτην τὴν ὥραν τὸν ἰδικόν σου θάνατον ἀπὸ μίαν γυναῖκα ; ἐξηπατήθης εἰς τὸ πλῆθος τῶν στρατιωτῶν σου καὶ τῶν ἁρμάτων σου ; ἢ εἰς τὴν ἀπατηλὴν φθογγὴν τῶν ρημάτων μου ; » Οὕτω περιγελῶσα ἡ Ἰαὴλ τὸν Σισάρα διὰ τὴν πλάνην του, καὶ λαβοῦσα παρευθὺς μὲ τὴν ἀριστεράν της ἓν πελού-

κιον σιδηροῦν, καὶ μὲ τὴν δεξιὰν μίαν σφύραν, καὶ κτυπῶσα δι' ὅλης τῆς δυνάμεώς της τὸ παλούκιον ἐντὸς τοῦ κροτάφου αὐτοῦ, τὸν ἐκάρφωσε χαμαὶ εἰς τὴν γῆν. Θέαμα ἐλεεινὸν· ταράσσει, ἀφρίζει ὁ ἄθλιος Σισάρας, κτυπᾷ πότε μὲ τοὺς πόδας, πότε μὲ τὰς χεῖρας εἰς τὴν γῆν, βρυχᾶται ὡς ἄλογον ζῷον καὶ φωνάζει, μὰ δὲν εὑρίσκει βοήθειαν· τόσον ὅπου ἀπὸ τὸν πολὺν κόπον καὶ ἀγῶνα, ἀπὸ τὸν πολὺν πόνον καὶ φόβον, ὕστερον ἀπὸ πολλὰς ὥρας, ἔσκασε καὶ ἐξέψυξε· «καὶ ἔλαβεν Ἰαὴλ τὸν πάσσαλον τῆς σκηνῆς, καὶ ἔθηκε τὴν σφύραν ἐν τῇ χειρὶ αὐτῆς, καὶ εἰσῆλθε πρὸς αὐτὸν ἡσυχῇ, καὶ ἐνέκρουσε τὸν πάσσαλον ἐν τῇ γνάθῳ αὐτοῦ, καὶ διήλασεν ἐν τῇ γῇ, καὶ αὐτὸς ἀπεσκάρισε καὶ ἐξέψυξεν»· ἄθλιε Σισάρα ἐσὺ ζητούσες νὰ φυλαχθῇς ἀπὸ τοὺς ἐχθρούς σου εἰς τὴν σκηνὴν τῆς Ἰαήλ, καὶ αὐτοῦ ἐφονεύθης ἀπὸ μίαν γυναῖκα· εἰς τὴν καταφυγὴν ὅπου ἔδραμες, εὗρες τὸν τάφον σου· πάλιν καὶ τοῦτο πρᾶγμα παράδοξον καὶ φοβερόν· μία γυνὴ νὰ φονεύσῃ μόνη της ἕνα μέγαν καὶ κραταιὸν Σισάρα, καὶ νὰ τὸν καρφώσῃ εἰς τὴν γῆν; αὐτὸς ὅπου ἐφόνευε τόσα πλήθη λαῶν, καὶ ἔτρεμεν ὁ κόσμος ἀπὸ τὸν φόβον, νὰ φονευθῇ ἀπὸ μίαν γυναῖκα, καὶ νὰ κεῖτεται καρφωμένος, ταράσσωντας; ναί, τοιαύτην δύναμιν, λέγω πάλιν, χαρίζει ἡ ταπείνωσις εἰς ἐκεῖνον ὅπου τὴν ἔχει.

Μὰ ἂν ἡ ταπείνωσις τῆς Ἰουδὶθ χριστιανοί, καὶ ἡ ταπείνωσις τῆς Ἰαήλ, ἐχάρισε καὶ τῶν δύο τόσην ἀνδρείαν, ὥστε ὅπου ἐφόνευσεν ἡ μία τὸν Ὀλοφέρνην, καὶ ἡ ἄλλη τὸν Σισάρα, τάχα θέλουσι συγκριθῇ μὲ αὐτὴν τὴν ταπείνωσιν τῆς Θεοτόκου Μαρίας; ἀλλὰ φαίνεται ἡ ταπείνωσις αὕτη καὶ τῶν δύο γυναικῶν. ὥσπερ μία παραμικρὰ σκιὰ ἔμπροσθεν εἰς τὴν ἀσύγκριτον ταπείνωσιν τῆς Παρθένου· διατί, ἂν ἀληθῶς ἡ Ἰουδὶθ καὶ ἡ Ἰαὴλ ὑψώθησαν διὰ τὴν νίκην τῆς ἀνδρείας ὅπου ἔδειξαν, ἡ Ὑπεραγία Παρθένος ὑπερυψώθη διὰ νὰ γένῃ Βασίλισσα τοῦ κόσμου, καὶ Μήτηρ τοῦ Παντοκράτορος Θεοῦ. Καὶ ἂν ἡ Ἰουδὶθ ἐφόνευσε τὸν Ὀλοφέρνην, καὶ ἡ Ἰαὴλ τὸν Σισάρα, καὶ διὰ τοῦτο καυχῶνται εἰς τὴν νίκην των, ἐφόνευσε καὶ ἡ Παρθένος τὸν ὑπερήφανον Διάβολον, ὅπου εἶναι ὁ νοητὸς Ὀλοφέρνης καὶ ὁ Σισάρας. Καὶ ἂν ἡ Ἰουδὶθ καὶ Ἰαὴλ ἐπροξένησαν χαρὰν εἰς τὸ γένος τῶν Ἑβραίων, διατὶ ἐφόνευσαν τοὺς ἐχθρούς των, καὶ δὲν ἄφισαν νὰ αἰχμαλωτισθοῦν οἱ Ἑβραῖοι εἰς τὰς χεῖρας των, ἀλλὰ ἠφάνισαν τὸ κράτος καὶ τὴν βασιλείαν των, ἡ παρθένος Μαρία ἐπροξένησεν ὅλην τὴν χαρὰν εἰς ὅλον τὸ ἀνθρώπινον γένος, διατὶ ἐφόνευσε τὸν ἐχθρὸν τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως, καὶ δὲν ἀφῆκε νὰ αἰχμαλωτισθῶσιν οἱ ἄνθρωποι εἰς τὰς χεῖρας του, ἀλλ' ἐλευθέρωσε μάλιστα καὶ ὅλους τοὺς ἀπ' αἰῶνος προπάτορας ὅπου ἐτυράννει βιαίως εἰς τὴν

κόλασιν, καὶ ἠφάνισε τὸ κράτος, τὸ βασίλειον, καὶ τὴν τυραννίαν του. Καθὼς λοιπὸν δὲν ἠμπορεῖ νὰ συγκριθῇ αὐτὴ ἡ νίκη τῶν γυναικῶν μὲ τὸ ὕψος καὶ μεγαλεῖον τῆς Παρθένου ὁποῦ ἠξιώθη νὰ γένῃ Βασίλισσα ὅλου τοῦ κόσμου, καὶ Μήτηρ τοῦ Θεοῦ, ὁμοίως δὲν ἠμπορεῖ νὰ συγκριθῇ καὶ ἡ ταπείνωσις τῶν δύο γυναικῶν αὐτῶν, μὲ τὴν ταπείνωσιν τῆς Παρθένου, ἀλλὰ φαίνεται ὥσπερ μίαν παραμικρὰ σκιά· καὶ καθὼς δὲν ἠμπορεῖ νὰ συγκριθῇ ἕνας πεφονευμένος Ὀλοφέρνης, καὶ ἕνας Σισάρας διὰ τὴν κακίαν καὶ τυραννίαν των, μὲ ἕνα πεφονευμένον καὶ μιαρὸν διάβολον, διὰ τὴν ἄπειρον κακίαν καὶ τυραννίαν του, ὁμοίως δὲν ἠμπορεῖ νὰ συγκριθῇ καὶ ἡ ταπείνωσις τῶν δύο αὐτῶν γυναικῶν, μὲ τὴν ταπείνωσιν τῆς Παρθενου, ἀλλὰ φαίνεται ὥσπερ μία παραμικρὰ σκιά· καὶ πάλιν, καθὼς δὲν ἠμπορεῖ νὰ συγκριθῇ ἡ χαρὰ καὶ ἡ ἐλευθερία τοῦ γένους τῶν Ἑβραίων. μὲ τὴν χαρὰν καὶ ἐλευθερίαν ὅλης τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως ὁποῦ ἠλευθέρωσεν ἡ Παρθένος, ὁμοίως ποτὲ δὲν ἠμπορεῖ νὰ συγκριθῇ καὶ ἡ ταπείνωσις τῶν δύο αὐτῶν γυναικῶν, μὲ τὴν ταπείνωσιν τῆς Παρνου, ἀλλὰ φαίνεται ὥσπερ μία παραμικρὰ σκιά.

Ὑψώθη λοιπὸν καὶ ἀνέβη σήμερον ἡ Παρθένος Μαρία εἰς τόσα μεγαλεῖα καὶ δόξας ἀπὸ τὸν Θεόν, καθὼς ὁποῦ ἠκούσατε, ὄχι δι' ἄλλο, παρὰ διατὶ ἐταπείνωσε τὸν ἑαυτόν της, καὶ ὠνομάσθη δούλη Κυρίου. Ὑψώθη, διατὶ τὸ μεγαλεῖον εἶναι ἰδίωμα τῆς ταπεινότητος, καθὼς βεβαιώνει ὁ ἐξ αὐτῆς γεννηθεὶς Χριστός· «ὅτι πᾶς ὁ ὑψῶν ἑαυτὸν ταπεινωθήσεται, ὁ δὲ ταπεινῶν ἑαυτῶν ὑψωθήσεται». ὑψώθη, διατὶ ἔδειξεν καὶ μίαν ἄκραν ὑπακοὴν πρὸς τὸν Γαβριήλ, λέγουσα, «ἰδοὺ ἡ δούλη Κυρίου, γένοιτό μοι κατὰ τὸ ῥῆμά σου». Καὶ αὐτὴν τὴν βεβαίωσιν μᾶς τὴν παρασταίνει ἀληθῶς ὁ Πατριάρχης Ἀβραὰμ· ὁ ὁποῖος διατὶ ἐπίστευσεν καὶ ὑπήκουσεν εἰς τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ, νὰ εὔγῃ ἀπὸ τὴν πατρίδα του, νὰ ἀφήσῃ τοὺς γονεῖς του, καὶ νὰ θυσιάσῃ ἐπάνω εἰς τὸ ὄρος τὸν μονογενῆ του υἱὸν τὸν Ἰσαὰκ διὰ τὴν ἀγάπην του, ἐμεγαλύνθη καὶ ὑψώθη ὡς τὰ ἄστρα τοῦ οὐρανοῦ. Ὑπερυψώθη εἰς τόσα μεγαλεῖα ὁ πατριάρχης Ἀβραὰμ χριστιανοί, ὁποῦ ἐκτὸς ἀπὸ τόσα πλούτη ὁποῦ ἐκληρονόμησεν ἐδῶ εἰς τὴν γῆν, ἐπολλαπλασιάσθη ἀκόμη τὸ γένος του, ἐπλατύνθη τὸ σπέρμα του, ἐθριάμβευσεν καὶ ἐνίκησε τοὺς ἐχθροὺς τοῦ Θεοῦ, καὶ ἐκ τῆς γενεᾶς του ἐγεννήθη ὁ Ἰησοῦς Χριστός. Ἂν λοιπὸν καὶ τὰ μεγαλεῖα προέρχονται ἀπὸ τὴν ταπείνωσιν καὶ τὴν ὑπακοήν, εὐλογημένοι χριστιανοί, καθὼς ὁποῦ ἠκούσατε σήμερον τρανώτατα, βέβαια ὁμολογοῦμεν καὶ διὰ τὴν παρθένον Μαρίαν, ὅτι ἡ ταπείνωσις καὶ ὑπακοὴ ὁποῦ ἔδειξε σήμερον εἰς τὸν εὐαγγελισμὸν τοῦ Ἀγγέλου, τὴν ἀνέβασεν ἐπάνω εἰς τὸ ὕψος τῶν μεγαλείων καὶ τῆς δόξης τοῦ Θεοῦ. Ἰδοὺ λοι-

πὸν ὁποῦ ἐβεβαίωσα, χάριτι τῆς κεχαριτωμένης Κόρης, ἐκεῖνο ὁποῦ ὑποσχέθην Ὦ! ἀσύγκριται ἀρεταὶ τῆς Παρθένου, μὲ τὰς ὁποίας ἀνέβη ἐπάνω εἰς ἐκεῖνα τὰ μεγαλεῖα ὁποῦ δὲν ἠξιώθησαν νὰ ἀνέβουν ὅλοι οἱ ἄλλοι ἅγιοι. Ὦ! κλίμαξ μυστικὴ τῆς ταπεινώσεως, μὲ τὴν ὁποίαν ἀνέβη ἐπάνω εἰς τὴν δόξαν τοῦ Βασιλέως καὶ Θεοῦ· ὢ ἐστεφανωμένη Βασίλισσα Ἀγγέλων τε καὶ ἀνθρώπων ὁποῦ γέγονε σήμερον ἡ Μαρία διὰ τὴν ταπείνωσιν καὶ τὴν ὑπακοήν της! ὦ δύναμις τῆς ἀσυγκρίτου ταπεινώσεως! μὲ τὴν ὁποίαν φονεύει ἡ Παρθένος, ὄχι Ὀλοφέρνην καὶ Σισάρα, ἀλλὰ τὸν μιαρὸν διάβολον, ἀφανίζουσα τὴν βασιλείαν του καὶ τὸ κράτος, ἐλευθερώνουσα ἀπὸ τὴν τυραννίαν του τὸ ἀνθρώπινον γένος, καὶ παρέχουσα εἰς τὸν σύμπαντα κόσμον, μεγάλην χαρὰν καὶ ἄμετρον εὐφροσύνην· εὐαγγελίζου.

Ἐπίλογος.

Ποῦ εἶναι τώρα αὐτοὶ οἱ ὑπερήφανοι καὶ ἀλαζόνες ἄνθρωποι, τὰ ὑψηλὰ καὶ κατάξηρα δένδρα, ὁποῦ προσπαθοῦν μὲ τὴν κορυφήν των διὰ νὰ φθάσουν τὰ νέφη τοῦ Οὐρανοῦ; ποῦ εἶναι αὐτοὶ οἱ μαθηταὶ τοῦ Ἑωσφόρου ὁποῦ φαντάζονται πῶς νὰ εἶναι μεγαλήτεροι καὶ ὑψηλότεροι ἀπὸ τοὺς ἄλλους, διὰ τὰ πλούτη των, διὰ τὴν δόξαν των, διὰ τὰ κτήματά των, καὶ διὰ τοῦτο καταφρονοῦν τοὺς ἀδελφούς των; ποῦ εἶναι αὐτοὶ ὁποῦ φαντάζονται πῶς διαφέρουν ἀπὸ ὅλους, καὶ διὰ τοῦτο ἀεροβατοῦντες, θεοποιοῦσι τὸν ἑαυτόν των, καὶ δὲν καταδέχονται (φεῦ!) νὰ χαιρετήσουν τοὺς ἀδελφούς των τοὺς πτωχούς; ἄχ! καὶ δὲν ἤκουσαν τάχα τὸν Ἑωσφόρον πῶς ἐκρεμνίσθη ἀπὸ τὴν δόξαν του, καὶ ἔπεσε κάτω εἰς τὴν ἄβυσσον διὰ τὴν ὑπερηφάνειάν του; ἀμὴ διατὶ δὲν ἀγαποῦν τὴν ταπείνωσιν, διὰ νὰ μὴν πάθουν καὶ αὐτοὶ τὰ ὅμοια; βαβαὶ τῆς συμφορᾶς! καὶ ἀκόμη δὲν ἠξεύρετε ὑπερήφανοι πῶς ὁ Ἀδὰμ ἐξωρίσθη ἀπὸ τὸν Παράδεισον διὰ τὴν ὑπερηφάνειάν του; διατὶ λοιπὸν δὲν ἀγαπᾶτε καὶ ὑμεῖς τὴν ταπείνωσιν, διὰ νὰ μὴν πάθετε τὰ ὅμοια; ἀλλοίμονον ἀλλοίμονον εἰς ὑμᾶς τετυφλωμένοι ὑπερήφανοι, καὶ δὲν βλέπετε πῶς μὲ ὅλον ὁποῦ ἤκουσεν ἡ Παρθένος ἀπὸ τὸν Ἄγγελον ὅτι γίνεται Βασίλισσα καὶ Μήτηρ Θεοῦ, ἀλλὰ πάλιν ἐταπεινώθη, καὶ ὠνομάσθη δούλη μικρά, καὶ διὰ τοῦτο ἀνέβη ἐπάνω εἰς τόσα μεγαλεῖα ἀσύγκριτα καὶ ἀναρίθμητα; διατὶ λοιπὸν δὲν ἀγαπᾶτε καὶ ὑμεῖς τὴν ταπείνωσιν, διὰ νὰ λάβητε ὕστερον καὶ ὑμεῖς μὲ τὴν χάριν τῆς Παρθένου, τὴν ἀγαλλίασιν καὶ τὴν δόξαν της; ὑπερήφανοι χριστιανοὶ ἁμαρτωλοί, ἡ Παναγία μὲ τόσας ἀρετὰς ἐστολισμένη, καὶ πάλιν ἐταπεινώθη, καὶ ὑμεῖς οἱ σκώληκες τῆς γῆς, ποίας ἀρετὰς ἔχετε καὶ ὑπερηφανεύεσθε; καὶ τί λέγω ἀρετάς; πόσα φορτία δυσβάστακτα τῶν ἁμαρτιῶν ὑμῶν ἔχετε φορ-

τωμένην τὴν ἀθλίαν ψυχήν, καὶ πάλιν δὲν ἀγαπᾶτε τὴν ταπείνωσιν διὰ νὰ ἐλαφρωθῆτε ἀπὸ αὐτά, καὶ νὰ λάβετε καὶ ὑμεῖς τὸν Παράδεισον καὶ τὴν δόξαν τῆς Θεοτόκου; Ἄ, χριστιανοὶ χριστιανοί, δύο πράγματα σᾶς λέγω, καὶ τὸν λόγον τελειώνω. Ἕνα, ἂν ὑμεῖς ὑπερηφανεύεσθε καὶ δὲν θέλετε τὴν ταπείνωσιν, θέλετε κρημνισθῆ ἀπὸ τὸν Θεὸν κάτω εἰς τὴν κόλασιν. Ἄλλο, ἂν ἀφήσετε τὴν κατηραμένην ὑπερηφάνειαν, καὶ νὰ ἀγαπήσετε τὴν εὐλογημένην ταπείνωσιν, νὰ μιμηθῆτε τὴν Θεοτόκον, θέλει σᾶς ὑψώσει ὁ Υἱός της ἐπάνω εἰς τὸ ὑπέρτατον μεγαλεῖον, νὰ σᾶς χαρίσῃ τὴν βασιλείαν του τὴν οὐράνιον. Εἶναι προσταγὴ ἐδική του, «πᾶς ὁ ὑψῶν ἑαυτὸν ταπεινω»θήσεται, ὁ δὲ ταπεινῶν ἑαυτὸν ὑψωθήσεται». Ἔθηκέ σας πῦρ καταναλίσκον, τῆς ὑπερηφανείας· καὶ ὕδωρ καταδροσίζον, τῆς ταπεινώσεως· ἐκλέξατε ὑμεῖς ὅποιον ἀρέσκεσθε.

ΤΟΥ ΑΥΤΟΥ ΛΟΓΟΣ Ε'. ΠΑΝΗΓΥΡΙΚΟΣ ΕΙΣ ΤΟΝ ΕΥΑΓΓΕΛΙΣΜΟΝ.

Καὶ εἰσελθὼν ὁ Ἄγγελος πρὸς αὐτήν, εἶπε «χαῖρε κεχαριτωμένη, ὁ Κύριος μετὰ σοῦ».

Οὐράνιος καὶ λαμπροφόρος, ὁ Εὐαγγελιστὴς ἀγγελιοφόρος, ἀπεσταλμένος ἀπὸ τὸν Βασιλέα τοῦ Οὐρανοῦ καὶ τῆς γῆς, εἰς τὴν πόλιν Ναζαρέτ, ἔρχεται διὰ νὰ εὐαγγελίσῃ χαρμοσύνως τὸ ἀπ' αἰῶνος κεκρυμμένον μυστήριον τῇ κεχαριτωμένῃ Κόρῃ· καὶ εἰσελθὼν ὁ Ἄγγελος πρὸς αὐτήν, εἶπε· «χαῖρε κεχαριτωμένη, ὁ Κύριος μετὰ »σοῦ». καὶ λοιπὸν ὦ ὀρθόδοξοι πανηγυρισταί, σήμερον ἀληθῶς διασκεδάζεται ἡ πολυχρόνιος λύπη τῆς μεμελανισμένης μας καρδίας, ἀναχωρεῖ ἀπὸ τὴν ψυχήν μας τὸ προπατορικὸν ἁμάρτημα ὁποῦ τὴν ἔσκεπε τέσσαρες χιλιάδας καὶ πεντακοσίους ἑβδομήκοντα ἔτη μαῦρον καὶ σκοτεινὸν νέφος· χαρεῖτε λοιπόν, ὦ φιλέορτοι ἀκροαταί, σήμερον, διατὶ χαροποιὸς στρατιώτης εὐαγγελίζεται τὴν σωτηρίαν μας. Εὐαγγελίζου γῆ χαρὰν μεγάλην, διατὶ σήμερον φανεροῦται ἡ λύτρωσις τοῦ ἀνθρωπίνου γένους. Εὐαγγελίζου, διατὶ σήμερον λάμπουσιν εἰς τὸν οὐρανὸν οἱ ἀστέρες μὲ περισσοτέραν λάμψιν· ἀπαυγάζει τηλαυγέστερον ἡ Σελήνη μὲ τὰς ἀργυροειδεῖς της ἀκτῖνας, καὶ φωταυγεῖ ὁ κυκλοστεφανωμένος Ἥλιος πλέον μὲ χρυσᾶς λαμπηδόνας, ὅλον τὸν περίγειον ἐνδιαίτημα. Εὐαγγελίζου γῆ χαρὰν μεγάλην, διατὶ σήμερον γλυκοκελαδοῦσιν ἐν ἁρμονίᾳ, πάντα τὰ εὐηχέστατα ἀηδόνια. Εὐαγγελίζου, διατὶ σήμερον ἐμφυσοῦσι γαληνίαι, ὡς οἱ ζέφυροι; πρασινίζουν οἱ κάμποι, ἀνθοῦσιν οἱ κῆποι, βλαστά-

νωσι τὰ φυτά, καρποφοροῦσι τὰ δένδρα, καὶ ἀντιβοῶσιν αἱ οὐράνιαι σάλπιγγες τῶν ἀϋλων Ἀγγέλων, διὰ τὴν ἄνοιξιν τοῦ σημερινοῦ ἔαρος, διὰ τὴν ἐλευθερίαν καὶ λύτρωσιν τοῦ ἀνθρωπίνου γένους. Εὐαγγελίζου γῆ χαρὰν μεγάλην, διατὶ σήμερον καὶ οἱ σεβάσμιοι οὗτοι καὶ ἱεροὶ ναοὶ ἐστολισμένοι ἀπὸ ἕκαστον μέρος μὲ πνευματορρήτορας διδασκάλους, καὶ Προφήτας, ἐπὶ τὰς χεῖρας τὰς ἱερὰς βίβλους τῆς προφητείας ἔχοντες, καὶ θεωροῦντες τελειωμένας τὰς προφητείας των, ψάλλουσι χαρμοσόνως, καὶ βοῶσιν. «Αὕτη ἡ ἡμέρα ἣν ἐποίησεν ὁ Κύριος τοῦ εὐαγγελισμοῦ τῆς συλλήψεως τοῦ μονογενοῦς του Υἱοῦ, ἀγαλλιασώμεθα, καὶ εὐφρανθῶμεν ἐν αὐτῇ.» Ὦ ἀγαλλίαμα τοῦ ἀνθρωπίνου γένους! ὦ ἀπολύτρωσις τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως! ὦ εὐαγγελίσημος καὶ χαρμόσυνος καὶ πανευφρόσυνος ἡμέρα! εἰς τὴν ὁποίαν συγχαίρονται καὶ οὐρανὸς, καὶ γῆ, καὶ στοιχεῖα, καὶ θάλασσαι. καὶ οἱ ἀπ' αἰῶνος νεκροὶ εἰς τοὺς τάφους. «Εὐαγγελίζου γῆ χαρὰν μεγάλην.»

Ἀλλὰ ἀνίσως, χριστιανοὶ ὀρθοδοξότατοι, καὶ νὰ συγχαίρωνται σήμερον εἰς τοιαύτην λαμπροφόρον εὐαγγελίσημον καὶ χαρμόσυνον ἡμέραν ὅλα τὰ οὐράνια κτίσματα τοῦ Θεοῦ· ἐπίγεια, ἄϋλα καὶ ὑλικά, ὁμοῦ μὲ τὰς εὐφραινομένας καὶ σκιρτώσας καρδίας σας, διὰ τὴν ἐλευθερίαν καὶ λύτρωσιν τοῦ ἀδαμιαίου γένους, ἠξεύρετε ποῖος μόνον εὑρίσκεται λυπημένος; ἀκούσατε· τέσσαρας πήχεις καὶ πιθαμὴν ἦτο ὁ ὑπερήφανος Γολιὰθ εἰς τὸ ὕψος· περικεφαλαίαν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς, καὶ ἅλυσιδω τὸν θώρακα ἐνδεδυμενος,καὶ ὁ σταθμὸς τοῦ θώρακος πέντε χιλιάδες σίκλων χαλκοῦ, καὶ σιδήρου, κνημίδας χαλκὰς ἐπὶ τῶν σκελῶν αὐτοῦ ἔχων, καὶ ἀσπίδα χαλκῆν ἀναμέσον τῶν ὤμων αὐτοῦ, καὶ ἡ λόγχη τοῦ κονταρίου αὐτοῦ ἑξακοσίων σίκλων σιδηρου· ὁ ὁποῖος ἱστάμενος μὲ ὑπερηφάνειαν μεγάλην εἰς τὴν ἀνδρείαν του τὴν πολλὴν, ἀνεβόησεν εἰς τὴν παράταξιν τοῦ Ἰσραὴλ λέγων· «τίς ἐκπορεύσεται παρατάξασθαι πολέμῳ ἐξ ἐναντίας μου;» ψήφισμα παρευθὺς ἀπὸ τον κραταιόν Βασιλέα τῶν δυνάμεων· θεία προσταγή, ἕνα παιδάριον μικρὸν ὁ Δαβὶδ, πυρράκης μετὰ κάλλους ὀφθαλμῶν, ὁ ταπεινὸς ἐνώπιον Κυρίου, μόνος του διὰ νὰ θανατώσῃ τὸν ὑπερήφανον Γολιάθ. Ἰδοὺ λέγει ὁ Δαβὶδ ἔμπροσθεν τοῦ βασιλέως Σαούλ, «ἰδοὺ ὁ δοῦλός σου ὃς ἐπάταξα καὶ ἐθανάτωσα ἐν τῷ ποιμνίῳ λέοντα καὶ ἄρκτον, κάὶ πορεύσομαι πρὸς τὸν ἀπερίτμητον καὶ ἀποκτενῶ αὐτόν». Λαμβάνει ἐν συντόμῳ τὴν βακτηρίαν εἰς τὰς χεῖρας του ὁ Δαβίδ, πέντε μοναχοὺς στρογγύλους λίθους μὲ τὴν σφενδόνην ὁποῦ ἔβοσκε τὰ ποίμνια, καὶ προσῆλθε πρὸς τὸν ὑπερήφανον Γολιὰθ λέγων, «σὺ ἔρχῃ πρός με ἐν ρομφαίᾳ καὶ δόρατι καὶ ἀσπίδι, κἀγὼ πορεύσομαι πρὸς σὲ ἐν ὀνόματι Κυρίου Σαβαὼθ παρατάξεως

Ἰσραήλ, ἣν ὠνείδισας σήμερον». Οὗτος εἶπε, χριστιανοί τὸ παιδάριον ὁ Δαβίδ,καὶ παρευθὺς λαμβάνων ἕνα λίθον καὶ σφενδονίζων πατάσει τὸν Γολιὰθ εἰς τὸ μέτωπον, καὶ πεσὼν κατὰ πρόσωπον ἐπὶ τὴν γῆν, ἔδραμε Δαβὶδ καὶ ἐθανάτωσεν αὐτὸν ρομφαίᾳ καὶ ἀφεῖλε τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ. «Καὶ ἔλαβεν ὁ Δαβὶδ λίθον καὶ ἐσφενδόνισε ἐπὶ τὸ μέτω»πον αὐτοῦ καὶ ἔπεσεν ἐπὶ πρόσωπον αὐτοῦ ἐπὶ τὴν γῆν, καὶ δρα»μὼν ἐπέστη ἐπ' αὐτόν, καὶ ἔλαβε τὴν ρομφαίαν αὐτοῦ καὶ ἐθανά»τωσεν αὐτόν, καὶ ἀφεῖλε τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ». (Βασ. ά. κεφ. ιζ'.) Ὡς θαυμαστὸς ὁ Θεὸς ἐν τοῖς ἔργοις τῶν χειρῶν αὐτοῦ.

Ὕψος μέγα καὶ ἀσύγκριτον εἶχε καὶ ὁ νοητὸς Γολιάθ, ὁ ὑπερήφανος Διάβολος, τόσον πολλὰ ὑψηλόν, τόσον πολλὰ μεγάλον ὁποῦ ἔφθανεν ἀπὸ τὴν Κόλασιν εἰς τὸν Παράδεισον, ἀπὸ τὸν Ἅδην εἰς τὸν Οὐρανόν, ἐνδεδυμένος ὄχι μόνον μὲ περικεφαλαίαν, καὶ ἀσπίδα χαλκίνην, ἀλλὰ δύναμιν, καὶ ἰσχὺν ὁποῦ ἔσυρε μὲ τὴν ἀνδρείαν του, μὲ τὴν διαβολικήν του λογχην καὶ ἐπιβουλὴν ὅλους τοὺς προπάτορας ἀπὸ τὸν Παράδεισον εἰς τὴν Κόλασιν· καὶ ἱστάμενος μὲ ὑπερηφάνειαν μεγάλην εἰς τὴν ἀνδρείαν του τὴν πολλήν, ἀνεβόα πρὸς τὴν παράταξιν τοῦ Ἰσραὴλ λέγων· «τίς ἐκπορεύεται παρατάξασθαι πολέμῳ ἐξ ἐναντίας μου;» ψήφισμα παρευθὺς ἐξ οὐρανοῦ, ἀπὸ τὸν κραταιὸν Βασιλέα, τῶν Δυνάμεων, προσταγή, μία παιδίσκη μικρὰ ἀπὸ τὸ γένος τοῦ Δαβὶδ κεχαριτωμένη, πυρράκης μετὰ κάλλους ὀφθαλμῶν, ἡ Μαρία, νὰ θανατώσῃ τὸν νοητὸν ὑπερήφανον Γολιάθ·

Λαμβάνει ἐν συντόμῳ τὴν σήμερον, τὴν βακτηρίαν τὴν προστα-γὴν τοῦ Θεοῦ, ἀπὸ τὸν Ἀρχάγγελον Γαβριήλ, ἡ Μαρία, καὶ πέντε στρογγύλους λίθους τῆς δικαιοσύνης, τῆς φρονήσεως, τῆς ἀνδρείας, τῆς σωφροσύνης, καὶ τῆς ταπεινώσεως, ὁποῦ ἐβόσκοντο ἐντὸς τῆς καθαρᾶς της καρδίας, καὶ προσελθοῦσα πρὸς τὸν ὑπερήφανον νοητὸν Γολιάθ, λέγει, «σὺ ἔρχῃ πρός με ἐν ρομφαίᾳ καὶ δόρατι καὶ ἀσπίδι, καὶ δυνάμει καὶ ἰσχύϊ, κἀγὼ πορεύσομαι πρὸς σὲ ἐν ὀνόματι Κυρίου Σαβαὼθ, παρατάξεως νέου Ἰσραήλ». οὕτως εἶπε χριστιανοὶ ἡ παιδίσκη ἡ Μαρία, καὶ παρευθὺς λαμβάνουσα ἕνα λίθον τῆς ταπεινώσεως ἀπὸ τὸν θησαυρὸν τῆς παρθενικῆς της καρδίας,μὲ τὸ,«ἰδού, »ἡ δούλη Κυρίου, γένοιτό μοι κατὰ τὸ ῥῆμα σου», σύρει τὸν ἀκρογωνιαῖον λίθον, τὸν προαιώνιον Λόγον, ἀπὸ τὴν ρίζαν τοῦ προανάρχου Πατρός, ἐντὸς τῆς ἀμώμου καὶ παρθενικῆς της μήτρας· μὲ τὸν ὁποῖον σφενδονίζουσα σήμερον τὸν Διάβολον, πατάσει αὐτὸν ἐπὶ τὸ μέτωπον, καὶ πίπτει κατὰ τὸ πρόσωπον ἐπὶ τὴν ἀτελεύτητον κόλασιν, πεφονευμένος καὶ λυπημένος διὰ παντός· ὡς θαυμαστὸς ὁ Θεὸς ἐν τοῖς ἔργοις τῶν χειρῶν αὐτοῦ.

Ἐξῆλθον ἀφ' οὗ ὁ Δαβὶδ ἐφόνευσε τὸν Γολιάθ, εἰς συνάντησιν τῷ

Δαβίδ, πᾶσαι αἱ χορεύουσαι, ἀπὸ ὅλας τὰς πόλεις Ἰσραήλ, κρατοῦσαι ἐπὶ τὰς χεῖραστὰ τύμπανα, τὰ κύμβαλα, καὶ ὅλα τὰ μουσικὰ ὄργανα, καὶ χορεύουσαι, καὶ ἀγαλλόμεναι, ἔψαλλον χαρμοσύνως· «ἐπάταξεν Δα»βὶδ ἐν μυριάσιν αὐτοῦ». Ἐξερχόμεθα καὶ ἡμεῖς σήμερον, εἰς τοιαύτην λαμπροφόρον ἡμέραν τοῦ εὐαγγελισμοῦ σου, Μαρία Παρθένε, ἀφ' οὗ εἴδομεν πεφονευμένον τὸν νοητὸν Γολιὰθ τὸν ἐχθρόν μας ἀπὸ τὴν κραταιάν σου δύναμιν, εἰς συνάντησιν σοὶ τῇ κεχαριτωμένῃ Κόρῃ, πᾶσαι αἱ φυλαὶ τοῦ νέου Ἰσραήλ, ἀπὸ ὅλας τὰς πολιτείας καὶ κώμας, ἀπὸ ὅλην τὴν γῆν, κρατοῦμεν ἐπὶ τὰς χεῖρας τὰ νικοποιὰ σύμβολα τῆς χαρᾶς μας, καὶ ἔχοντες ἔξαρχον ἐν τῷ μέσῳ ἡμῶν τὸν λαμπροφόρον Ἀρχάγγελον Γαβριήλ, καὶ χορεύοντες καὶ ἀγαλλόμενοι πνευματικῶς, ψάλλομεν χαρμοσύνως, καὶ λέγομεν. «Ἐπάταξεν ἄσπιλος καὶ μικρὰ παιδίσκη ἐν μυριάσιν αὐτῆς. Εὐαγγελίζου γῇ χαρὰν μεχάλην· αἰνεῖτε οὐρανοὶ Θεοῦ τὴν δόξαν.»

Ἐσὺ λοιπὸν, ὦ κεχαριτωμένη παιδίσκη, παρθενομήτωρ Μαρία, ἡ μόνη τὸν μόνον κραταιὸν καὶ ὑπερήφανον νοητὸν Γολιὰθ, τὸν διάβολον πατάξασα, καὶ συντρίψασα τὴν μιαρὰν περικεφαλαίαν αὐτοῦ, καὶ πρὸς τὴν αἰώνιον κόλασιν ἀπορίψασα μὲ τὸν λίθον τῆς μακαρίας σου ταπεινώσεως, μὲ τό, «ἰδού, ἡ δούλη Κυρίου γένοιτό μοι κατὰ τὸ ῥῆμα σου»· ἡ μόνη τὸ ἀνθρώπινον γένος ἐκ τῆς Κολάσεως ἐλευθερώσασα, καὶ εἰς τὸν σύμπαντα κόσμον μεγάλην χαρὰν προξενήσασα εἰς τὴν λαμπροφόρον ἡμέραν τοῦ Εὐαγγελισμοῦ σου, ἐσὺ, ἥτις ἔχεις τὴν δύναμιν, ἐνδυνάμωσον τὸ ἀσθενὲς τῆς ἀθλίας ψυχῆς μας, καὶ περίζωσον αὐτὴν τῇ κραταιᾷ σου δυνάμει, ἀντιστρατεύεσθαι κατὰ τῶν ἐναντίων καὶ πολεμούντων αὐτὴν ἀπολέσαι· ἐπίβλεψον ἐπὶ τὸν ὀρθόδοξον τοῦτον λαόν σου, τὸν καταφεύγοντα ὑπὸ τὴν σκέπην σου, καὶ στολίζοντα, καὶ φωταγωγοῦντα τὸν θεῖον ναόν σου, καὶ πανηγυρίζοντα τὴν κοσμοχαρμόσυνον πανήγυριν τοῦ Υἱοῦ σου. Ἐλευθέρωσον αὐτὸν ἀπὸ τὰ δυσβάστακτα βάρη τῶν ἐχθρῶν σου, καὶ καταξίωσον πάντας ἡμᾶς, καθὼς ἑορτάζομεν εἰς τὴν γῆν τὴν χαρμόσυνον πανήγυριν τοῦ Εὐαγγελισμοῦ σου, ὁμοίως καὶ εἰς τὸν Οὐρανὸν νὰ ἀπολαύσωμεν τὴν ἀγαλλίασιν τῆς δόξης σου.

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ ὁ ὅσιος πατὴρ ἡμῶν ΣΕΝΝΟΥΦΙΟΣ ὁ Σημειοφόρος ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.

»Τὸ σῶμα κρύπτει σῶμα τοῦ Σεννουφίου,
»Σημεῖα τοῦ δείξαντος ἐν βίῳ ξένα.

Αἱ ἅγιαι μάρτυρες ΠΕΛΑΓΙΑ καὶ ΘΕΟΔΟΣΙΑ ξίφει τελειοῦνται.

»Θεοδοσία καὶ Πελαγία ξίφει,
»Πέλαγος εὖρον δωρεῶν Θεοῦ Λόγου.

Δήμιός τις τὸν Χριστὸν ἐπιγνούς, καὶ ἐν ζοφώδει φρουρᾷ βληθεὶς τελειοῦται.

»Εἱρκτὴν σκοτεινὴν δήμιος κατεκρίθη,
»Γνοὺς Χριστὸν ἐξάγοντα φῶς ἀπὸ σκότους.

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ ἡ ἐν τῷ Κυρίῳ Πάσχα Ἀνάστασις τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ.

»Χριστὸς κατελθὼν πρὸς πάλην ᾅδου μόνος,
»Πολλὰ λαβὼν ἀνῆλθε τῆς νίκης σκῦλα.

Ἀργία καὶ ἰχθύος κατάλυσις (1).

Αὐτῷ μόνῳ πρέπει δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας. Ἀμήν.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ Κϛ'. τὴν σύναξιν ἐπιτελοῦμεν τοῦ Ἀρχαγγέλου ΓΑΒΡΙΗΛ ἄνωθεν καὶ ἐξ ἀρχῆς παραδεδομένην, ὡς τῷ θείῳ καὶ ὑπερφυεῖ καὶ ἀπορρήτῳ μυστηρίῳ τῆς τοῦ Χριστοῦ οἰκονομίας καθυπουργήσαντος. (2)

»Τὸν σὴν ἀπαγγείλαντα σάρκωσιν Νόα,
»Τιμῇ πρεπούσῃ πᾶσα σὰρξ τιμᾷ Λόγε,
»Εἰκάδι ἀφ' ὕμνος Γαβριὴλ κτίσιν ἕκτῃ ἐγείρει.

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τῶν ἁγίων εἴκοσι ἓξ μαρτύρων τῶν ἐν Γοτθίᾳ μαρτυρησάντων, ἐξ ὧν εἰσι πρεσβύτεροι δύω, Βαθούσις καὶ Οὐΐρκας μετὰ δύω υἱῶν αὐτοῦ καὶ τριῶν θυγατέρων, καὶ Ἀρπύλλας μονάζων. λαϊκοὶ δέ, Ἀβήπας, Ἀγνάς, Ῥύαξ, Ἡγάθραξ, Ἡσκόος, Σύλας, Σίγητζας, Σουηρίλλας, Σεϊμβλας, Θέρμας, Φίλγας· καὶ ἐκ τῶν γυναικῶν Ἄννα, Ἀλλάς, Βάρις, Μωϊκώ, Μαμύκα, Οὐΐρκώ, καὶ Ἀνιμάϊς.

»Τόσην πυρὶ φλέγουσι πληθὺν μαρτύρων.
»Ὅσας ἄγει μὴν σήμερον τὰς ἡμέρας.

Οὗτοι οἱ ἅγιοι ἦσαν κατὰ τοὺς χρόνους Ἰουγγουρίχου βασιλέως

(1) Ἐκτὸς τῆς Μ. Ἑβδομάδος, τότε μόνον οἶνον καὶ ἔλαιον καταλύομεν Σημ. Ἐκδ.

(2) Σημείωσαι ὅτι Γαβριὴλ θὰ εἰπῇ Θεὸς καὶ ἄνθρωπος, κατὰ τὸν Κωνσταντινουπόλεως Πρόκλον, Διὰ τοῦτο καὶ αὐτὸς ἐξαιρέτως ὑπηρέτησεν εἰς τὸ μυστήριον τῆς ἐνσάρκου οἰκονομίας τοῦ Θεανθρώπου Λόγου. Λέγει δὲ καὶ Θεοφάνης ὁ Κεραμεὺς ὁ Ταυρομενίας ἐπίσκοπος, ὅτι τὰ ἑπτὰ στοιχεῖα τὰ ὁποῖα περιέχει τὸ ὄνομα τοῦ Γαβριήλ, σημαίνουσιν, ὅτι ὁ ὑπὸ τοῦ Γαβριὴλ Εὐαγγελισθεὶς τεχθῆναι Χριστὸς ἦκει ἐπὶ σωτηρίᾳ τοῦ κόσμου παντός, τοῦ μετρουμένου ὑπὸ τῆς ἑβδομάδος καὶ περατουμένου ἐν αἰῶσιν ἑπτά. (Λόγῳ εἰς τὸν Εὐαγγελισμόν).

τῶν Γότθων, καὶ Γρατιανοῦ βασιλέως Ρωμαίων ἐν ἔτει τοστ'. (376), διὰ δὲ τὴν εἰς Χριστὸν ὁμολογίαν ἔλαβον διὰ πυρὸς τὸν τοῦ μαρτυρίου στέφανον ὑπὸ τοῦ ῥηθέντος Ἰουγγουρίχου, διότι οὗτος ὁ ἀσεβέστατος κατέκαυσε τὴν ἐκκλησίαν τῶν χριστιανῶν, εἰς τὴν ὁποίαν κατεκάησαν καὶ οἱ ἀνωτέρω ῥηθέντες εἴκοσι ἓξ μάρτυρες. Τότε δὲ συνέβη καὶ ἓν τοιοῦτον, ἤγουν χριστιανός τις ἔφερεν εἰς τὴν ἐκκλησίαν προσφοράν, ὁ ὁποῖος πιασθεὶς ἀπὸ τοὺς Ἕλληνας, καὶ τὸν Χριστὸν ὁμολογήσας, ἀντὶ τῆς ἀψύχου προσφορᾶς, αὐτὸς ὁ ἴδιος ἔγεινε προσφορὰ εἰς τὸν Θεόν, ὁλοκαυτωθεὶς διὰ πυρός, καὶ λαβὼν ὁ ἀοίδιμος τοῦ μαρτυρίου τὸν στέφανον.

Μνήμη τῶν ἁγίων μαρτύρων ΚΟΔΡΑΤΟΥ, ΘΕΟΔΟΣΙΟΥ, ΜΑΝΟΥΗΛ, καὶ ἑτέρων τεσσαράκοντα τῶν ἐν τῇ Ἀνατολῇ.

Εἰς τὸν Κοδράτον.

»Κοδράτε, θαυμάζω σε τῆς εὐανδρίας,
»Πῶς ὑπτιάζων ἀνδρικῶς σφάττῃ, μάκαρ.

Εἰς τὸν Θεοδόσιον.

»Θεοδόσιος, τῷ Θεῷ ζῶν καὶ μόνῳ,
»Ζωὴν δι' αὐτὸν ἐκ ξίφους καταστρέφει.

Εἰς τὸν Μανουήλ.

»Ξίφει χεθήτω, κἂν κοτύλη φησί μοι,
»ὁ Μανουὴλ πέφυκεν αἵματος μία.

Εἰς τοὺς Τεσσαράκοντα.

»Τεσσαράκοντα μάρτυρες διὰ ξίφους,
»Θεῷ προσηνέχθησαν· ὢ τῆς ἀνδρίας!

Οὗτοι οἱ ἅγιοι ἦσαν ἀπὸ τὰ μέρη τῆς Ἀνατολῆς· βλέποντες δὲ καθ' ἑκάστην ἡμέραν νὰ θανατόνωνται οἱ χριστιανοὶ ἀπὸ τοὺς εἰδωλολάτρας, ἐσυμφωνησαν ἀναμεταξύ των νὰ ὁμολογήσωσι παρρησίᾳ τὴν εἰς Χριστὸν πίστιν, διὰ νὰ γείνωσι κληρονόμοι τῆς βασιλείας τῶν οὐρανῶν. Καὶ λοιπὸν ὑπῆγον αὐτόκλητοι καὶ παρεδόθησαν εἰς τὸν τῆς χώρας ἄρχοντα, ὁ ὁποῖος ἐξέταζε τότε καὶ ἐτιμώρει πολλοὺς χριστιανούς· καὶ παρασταθέντες ἔμπροσθεν αὐτοῦ, ὡμολόγησαν ὅτι εἶναι χριστιανοί. Ὅθεν ἐβλήθησαν εἰς τὴν φυλακήν, μετά τινας δὲ ἡμέρας τοὺς ἐξήγαγον τῆς φυλακῆς, καὶ κρεμάσαντες αὐτοὺς γυμνοὺς ἐπάνω εἰς ξύλον, κατεξέσχισαν τὰς πλευράς των. Εἶτα τοὺς ἔσυραν ἐπάνω εἰς τριβόλους, καὶ τελευταῖον τοὺς ἀπεκεφάλισαν, καὶ οὕτως ἔλαβον οἱ μακάριοι τοὺς στεφάνους τοῦ μαρτυρίου.

Ὁ ὅσιος πατὴρ ἡμῶν καὶ ὁμολογητὴς ΣΤΕΦΑΝΟΣ ἡγούμενος Τριγλίας ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.

»Θείου Στέφανος ἀμπελῶνος ἐργάτης,
»Θεῷ παραστὰς καμάτου μισθὸν λάβῃ.

Οὗτος ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Λέοντος τοῦ Ἀρμενίου, ἐν ἔτει ωιέ. (815), ἠγάπησε δὲ τὴν ἀσκητικὴν ζωὴν ἐκ νεαρᾶς ἡλικίας· διὰ δὲ τὴν ἐνάρετον αὐτοῦ πολιτείαν, μὲ πολλὴν παράκλησιν τῶν μοναχῶν, ἔγεινεν ἡγούμενος τοῦ μοναστηρίου τοῦ καλουμένου Τριγλία. Ἀφ' οὗ δὲ ἐπέρασε χρόνους πολλοὺς εἰς τὴν ἄσκησιν καὶ ἡγουμενίαν, ὕστερον προσεκλήθη ἀπὸ τὸν ῥηθέντα δυσσεβῆ Λέοντα τὸν εἰκονομάχον, ὁ ὁποῖος ἐκίνησεν διωγμὸν μεγάλον κατὰ τῶν προσκυνούντων τὰς σεπτὰς καὶ ἁγίας εἰκόνας. Ἀναγκασθεὶς λοιπὸν ἀπὸ τὸν τύραννον νὰ ἀρνηθῇ τὴν προσκύνησιν τῶν ἁγίων εἰκόνων, καὶ νὰ ὑπογράψῃ κατὰ τῆς ὀρθοδόξου πίστεως, καὶ μὴ πεισθεὶς, ἀλλὰ μᾶλλον ὀνομάσας δυσσεβεῖς τοὺς ἀναγκάζοντας αὐτὸν εἰς τοῦτο εἰκονομάχους, ἐτιμωρήθη πολλὰ καὶ εἰς φυλακὰς ἐβλήθη, καὶ εἰς ἐξορίαν ἐπέμφθη. Μετὰ τὰ δεινὰ ταῦτα βασανιστήρια ταλαιπωρηθείς, ἀπῆλθε πρὸς Κύριον, διὰ τὴν εἰκόνα τοῦ ὁποίου, τοὺς πολλοὺς κόπους καὶ κακοπαθείας ἐδοκίμασεν ὁ ἀοίδιμος.

Διήγησις ὠφέλιμος ΜΑΛΧΟΥ μοναχοῦ αἰχμαλωτισθέντος. (1).

»Βλέψον μοναχέ τίσιν οἷαν λαμβάνει,
»Παρήκοος πᾶς, καὶ διόρθωσιν λάβε.

Μακρὰν ἀπὸ τὴν Ἀντιόχειαν τῆς Συρίας ἕως τριάκοντα μίλια, εἶναι χωρίον ὀνομαζόμενον Μαρώνεια, εἰς τὸ χωρίον δὲ ἐκεῖνο ἐγεννήθη καὶ ἀνετράφη ὁ Μάλχος οὗτος, καὶ ἐσέβετο τὸν Θεόν. Καὶ οἱ μὲν γονεῖς αὐτοῦ ἐσπούδαζον νὰ δώσωσιν εἰς αὐτὸν γυναῖκα, αὐτὸς δὲ ἐμελέτα νὰ φύγῃ καὶ νὰ γείνῃ μοναχός· ὅθεν ἀπελθὼν εἰς τὴν Ἰβηρίαν, ἔγεινε μοναχὸς πλησίον εἰς τοὺς πνευματικοὺς ἄνδρας, οἵτινες ἦσαν ἐκεῖ. Ἀγωνισθεὶς λοιπὸν ὁ ἀοίδιμος εὐηρέστησεν εἰς τὸν Θεόν.

Ὅτε δὲ ἔμαθεν ὅτι ἀπέθανεν ὁ πατήρ του, ἐστοχάζετο νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τὴν χήραν μητέρα του, μὲ σκοπὸν ἵνα μετὰ τὸν θάνατον ἐκείνης γείνῃ κληρονόμος ὅλων τῶν ὑπαρχόντων της· καὶ ἄλλα μὲν ἀπὸ αὐτὰ νὰ δώσῃ ἐλεημοσύνην εἰς τοὺς πτωχούς, ἄλλα δὲ νὰ ἐξοδεύσῃ εἰς οἰκοδομὴν μοναστηρίου ἰδικοῦ του. Τοῦτον δὲ τὸν σκοπὸν

(1) Τοῦτο τὸ διήγημα ἠρανίσθη ἀπὸ τὸ Γεροντικόν, τὸ ὁποῖον ὀνομάζεται Παράδεισος τῶν Πατέρων ἐν χειρογράφοις σωζόμενον, ὁ ὑπὸ τοῦ Παλλαδίου ἐπισκόπου Ἑλενουπόλεως συναχθείς, καὶ εἰς ὑποθέσεις εἴκοσι τρεῖς διαιρεθείς.

καὶ λογισμόν του ἐφανέρωσεν εἰς τὸν πνευματικόν του πατέρα καὶ γέροντα, ὁ ὁποῖος ἐμπόδιζεν αὐτὸν ἀπὸ τὸν λογισμὸν τοῦτον, ὡς ἀνωφελῆ καὶ ἀσύμφορον, μάλιστα δὲ καὶ ἐβεβαίονεν αὐτόν, ὅτι οἱ λογισμοὶ αὐτοὶ εἶναι ἐκ τῶν δαιμόνων. Ὁ δὲ Μάλχος δὲν ἠθέλησε νὰ πεισθῇ εἰς τὰ λόγια τοῦ γέροντός του, ἀλλ' ἐξῆλθεν ἀπὸ τὸ μοναστήριον καὶ ὑπῆγεν εἰς τὴν Ἔδεσσαν καὶ ἐπειδὴ ἐφοβεῖτο μὴ ἀπαντήσῃ Σαρακηνοὺς εἰς τὴν ὁδόν, ἐπρόσμενεν ἐκεῖ, ἕως νὰ εὕρῃ καὶ ἄλλους συνοδοιπόρους· ἀφ' οὗ δὲ συνήχθησαν ἑβδομήκοντα ὁδοιπόροι, ὅθεν ἐπεριπάτει πλέον χωρὶς φόβον. Παρ' ἐλπίδα ὅμως ἐφάνη εἰς τὸν δρόμον πλῆθος Σαρακηνῶν, οἱ ὁποῖοι αἰφνιδίως ὁρμήσαντες κατὰ τῶν ὁδοιπόρων, τοὺς ἐσύλλαβαν ὅλους ζωντανοὺς καὶ τοὺς ᾐχμαλώτισαν.

Τότε καὶ ὁ Μάλχος οὗτος ἔπεσεν εἰς τὸν κλῆρον ἑνὸς μαύρου Αἰθίοπος ὁ ὁποῖος ἔλαβεν αὐτὸν αἰχμάλωτον, ὁμοῦ μὲ μίαν γυναῖκα. Τούτους λοιπὸν καὶ τοὺς δύω ἐπρόσταξεν ὁ Αἰθιὸψ νὰ ἱππεύσωσιν ὁμοῦ ἐπάνω εἰς μίαν γοργοκάμηλον· ἐπειδὴ δὲ ἡ κάμηλος ἔτρεχε πολὺ, ὁ Μάλχος κινδυνεύων νὰ κρημνισθῇ ὁμοῦ μὲ τὴν γυναῖκα, ἐνηγκαλίσθη καὶ αὐτὸς τὴν γυναῖκα καὶ ἡ γυνὴ τὸν Μάλχον, καὶ οὕτω διὰ τῆς ἐναγκαλίσεως ἵσταντο στερεοὶ ἐπάνω εἰς τὴν κάμηλον. Ὄχι μόνον δὲ τοῦτο τὸ ἄτοπον συνέβη εἰς τὸν Μάλχον διὰ τὴν παρακοήν του, ἀλλὰ πρὸς τούτοις ἔφαγε χωρὶς νὰ θέλῃ κρέας καμήλου. Ἀλλὰ καὶ ὅτε ὁ αὐθέντης του αἰθίοψ ὑπῆγεν εἰς τὸν οἰκόν του, ὁ Μάλχος προσῆλθεν εἰς τὴν γυναῖκα τοῦ αὐθέντου του, καὶ ὑπετάσσετο ὡς δοῦλος εἰς αὐτὴν, φέρων ὕδωρ, καὶ ῥίπτων ἔξω τὰ σκουπίδια. Τελευταῖον δὲ ἐπεφόρτισεν αὐτὸν ὁ αὐθέντης του τὸ νὰ βόσκῃ τὰ πρόβατά του, καὶ μὲ τὴν ἐπιστασίαν ταύτην τῶν προβάτων ἐλαφρώθη ὀλίγον ἀπὸ τὰ βαρέα προστάγματα καὶ τὰς πρότερον ὑπηρεσίας, Ἐπαρηγορεῖτο δὲ μὲ αὐτὴν συλλογιζόμενος τὰ παραδείγματα τοῦ Πατριάρχου Ἰακὼβ καὶ τῶν υἱῶν αὐνοῦ, καὶ αὐτοῦ τοῦ μεγάλου προφήτου καὶ ἀοιδίμου βασιλέως Δαυὶδ, ὁ ὁποῖος διότι ἐποίμαινε τὰ ἄλογα πρόβατα, εὗρε τὴν βασιλείαν καὶ ποιμαντικὴν τῶν λογικῶν ἀνθρώπων. Ἐπειδὴ δὲ εὐηρέστησεν ὁ Μάλχος εἰς τὸν αὐθέντην του διὰ τὴν ἐπιμέλειαν τῶν προβάτων καὶ τὴν ἐργασίαν τοῦ τυροῦ, καὶ διὰ τὴν φυλακὴν ὅλων τῶν σκευῶν καὶ ἐδεσμάτων τοῦ οἴκου του, τὰ ὁποῖα παρέδιδε σῶα καὶ ἀβλαβῆ μὲ συνείδησιν καθαρὰν καὶ μὲ πίστιν ἄδολον, διὰ ταῦτα λέγω τὰ καλὰ τοῦ Μάλχου, ἐσυλλογίζετο ὁ αὐθέντης του Αἰθίοψ νὰ κάμῃ εἰς αὐτὸν καμίαν φιλοτιμίαν καὶ ἀνταπόδοσιν· ἡ ἀνταπόδοσις δ' αὕτη ἦτο τὸ νὰ δώσῃ τῷ Μάλχῳ γυναῖκα ἐκείνην τὴν ὁποίαν ᾐχμαλώτισεν ὁμοῦ μὲ αὐτόν. Ὁ δὲ Μάλχος καλεσθεὶς ἀπὸ τὸν αὐθέντην του, καὶ ἀκούσας τοῦτο, κατ' ἀρχὰς

μὲν μεταχειρίσθη ἀργοπορίαν καὶ ἀναβολὴν τοῦ καιροῦ, λέγων, ὅτι δὲν δύναται νὰ κάμῃ τοῦτο διότι εἶναι μοναχός, καὶ ὅτι ἡ γυνὴ δὲν εἶναι ἐλευθέρα, ἀλλ' εἶναι συνεζευγμένη μὲ ἄνδρα, καὶ διὰ τοῦτο δὲν εἶναι δίκαιον νὰ χωρισθῇ μὲ τοιοῦτον τρόπον ἀπὸ τὸν νόμιμον ἄνδρα της.

Ἀκούσας δὲ ταῦτα ὁ Αἰθίοψ, ἐξεγύμνωσε τὴν σπάθην του καὶ ἐφοβέρισε νὰ τὸν θανατώσῃ. Τότε ὁ Μάλχος ἐμάνθανε διὰ τῆς δοκιμασίας τὰ θανατηφόρα βλαστήματα ὅσα ἐγέννησεν εἰς αὐτὸν ἡ παρακοὴ τοῦ πνευματικοῦ του πατρός· ὅθεν φοβηθείς, ἔλαβε τὴν γυναῖκα καὶ χωρὶς νὰ θέλῃ· ἀπεφάσισεν ὅμως εἰς τὸν λογισμόν του κάλλιον νὰ θανατώσῃ αὐτὸς ἑαυτόν, παρὰ νὰ κοιμηθῇ μετ' αὐτῆς. Ἐπειδὴ δὲ ἡ γυνὴ ἐκείνη θαυμασία οὖσα καὶ φρονίμη καὶ σώφρων ἔβλεπε τὴν ἀνυπόφορον λύπην καὶ ἀδημονίαν τοῦ Μάλχου, ἔφοβήθη μήπως ἐκ τῆς πολλῆς λύπης θανατωθῇ. Ὅθεν τὸν συνεβούλευσε νὰ ἦναι μὲν κατὰ τὸ φαινόμενον ἀχώριστοι καὶ οἱ δύω, διὰ τὸν φόβον τοῦ αἰθίοπος καὶ διὰ τὸ ἀνύποπτον· νὰ φυλάττωσι δὲ κατὰ τὸ κρυπτόμενον καθαρὸν καὶ παρθένον τὸν ἑαυτόν των. Μὲ τοιοῦτον τρόπον, ἔλεγεν ἡ τιμία γυνὴ, θέλει λάβει πληροφορίαν ὁ αὐθέντης μας, ὅτι δὲν θὰ μεταχειρισθῶμεν δολιότητα. Ἤρεσεν ἡ βουλὴ αὕτη εἰς τὸν Μάλχον, πλὴν αὐτὸς ἐνθυμούμενος τὴν καθαρὰν καὶ ἁγίαν ζωήν, τὴν ὁποίαν εἶχεν ὅτε εὑρίσκετο εἰς τὸ μοναστήριον, ἐμελέτα νὰ φύγῃ. Τοῦτο δὲ νοήσασα ἡ γυνὴ, παρεκάλει νὰ τὸν συνακολουθήσῃ καὶ αὐτὴ διὰ νὰ γίνῃ καλογραῖα εἰς κἀνένα παρθενῶνα καὶ μοναστήριον. Ὁ δὲ Μάλχος ὑπεσχέθη τοῦτο εἰς αὐτήν. Ἐπειδὴ δὲ ἐκεῖ πλησίον ἦτο ποταμός τις μεγαλώτατος, ὁ ὁποῖος δὲν ἄφινεν αὐτοὺς νὰ φύγωσιν ἐλευθέρως διὰ τὸ δύσκολον αὐτοῦ πέρασμα, τούτου χάριν κατεσκεύασαν δύο ἀσκία ἀπὸ δέρματα, καὶ δέσαντες αὐτὰ ἀσφαλῶς, ἔλαβεν τὸ ἕν ὁ Μάλχος καὶ τὸ ἄλλο ἡ γυνή, καὶ ἐμβαίνοντες διὰ νυκτὸς εἰς τὸν ποταμόν, μετεχειρίσθησαν τὰ μὲν ἀσκία ὡς πλοῖα τοὺς δὲ πόδας των ὡς πηδάλια, καὶ οὕτως διεπέρασαν πέραν τοῦ ποταμοῦ. Ὅθεν εὐχαριστήσαντες εἰς τὸν Θεὸν, ὄχι μόνον περιεπάτουν τὴν νύκτα, ἀλλὰ καὶ τὴν ἡμέραν, ὑπὸ τοῦ ἡλίου καταφλεγόμενοι, συχνάκις ὅμως ἔβλεπον καὶ ὀπίσω των. Καὶ λοιπὸν ἰδοὺ βλέπουν τὸν αὐθέντην των τὸν Αἰθίοπα ὁμοῦ μὲ ἕνα δοῦλον, οἱ ὁποῖοι ἀναβάντες εἰς δύο γοργοκαμήλους ἐβάσταζον εἰς τὰς χεῖράς των ξίφη ξεγυμνωμένα καὶ ἔτρεχον κατόπιν των.

Ὅτε δὲ ἐπλησίασαν ἐκεῖνοι διὰ νὰ τοὺς συλλάβουν, οὗτοι ἀπὸ τὸν φόβον ἔγειναν ὡς λίθοι ἀναίσθητοι νεκροί· κατ' οἰκονομίαν Θεοῦ ἐφάνη ἔμπροσθεν εἰς τοὺς ὀφθαλμούς των ἓν βαθύτατον σπήλαιον, ὅθεν ἐμβῆκαν εἰς αὐτό. Ἐμβάντες δὲ εὗρον ἐν αὐτῷ μίαν ἀσπίδα καὶ ὄφεις

καὶ ἄλλα θανατηφόρα ἑρπετὰ καὶ θηρία πολλά, λέοντας καὶ λεαίνας, τὰ ὁποῖα διὰ τὴν πολλὴν καῦσιν τοῦ ἡλίου προσέφυγον εἰς αὐτό, ἵνα λάβωσιν ἀναψυχήν. Λοιπὸν ἂν καὶ ἐφοβήθησαν οὗτοι τὰ ρηθέντα θηρία, ἐπειδὴ ὅμως ἦτο μεγαλείτερος ὁ φόβος τοῦ Αἰθίοπος, ἐφραγίσθησαν μὲ τὸ σημεῖον τοῦ τιμίου Σταυροῦ, καὶ οὕτως ἐστάθησαν εἰς ἓν μέρος τοῦ σπηλαίου, προσμένοντες νὰ γίνωσι φαγητὸν τῶν θηρίων. Καταβάντες δὲ ἀπὸ τὰς καμήλους ὁ Αἰθίοψ καὶ ὁ δοῦλός του ἔδεσαν αὐτὰς πλησίον εἰς τὸ σπήλαιον· καὶ ὁ μὲν δοῦλος ἐμβῆκε πρῶτος εἰς τὸ σπήλαιον διὰ νὰ ἐκβάλῃ ἔξω τὸν Μόλχον καὶ τὴν γυναῖκα, ὁ δὲ Αἰθίοψ λαβὼν τὸ ξίφος ἵστατο εἰς τὴν θύραν τοῦ σπηλαίου,ἵνα, ὅταν ἐκεῖνοι ἔλθωσι διὰνὰ περάσωσι, θανατώσῃ αὐτούς.

Ἅμα λοιπὸν ἐμβῆκεν ὁ δοῦλος ἐπήδησεν ἐπάνω του μία λέαινα, ἡ ὁποία ἁρπάσασα αὐτὸν ἀπὸ τὸν λαιμόν, τὸν ἔπνιξεν· ἔπειτα δαγκάνουσα αὐτόν, ἔσυρεν εἰς τὴν φωλέαν της. Καὶ ὁ μὲν Μάλχος καὶ ἡ γυνὴ βλέποντες τοῦτο ἐδόξασαν τὸν Θεόν· ὁ δὲ Αἰθίοψ νομίσας, ὅτι οἱ φυγόντες ἀντιστέκονται εἰς τὸν δοῦλον καὶ δὲν πείθονται νὰ ἐκβῶσιν ἀπὸ τὸ σπήλαιον, ἐμβῆκεν καὶ αὐτὸς μέσα, κρατῶν εἰς τὰς χεῖρας του τὴν μάχαιραν. Παρευθὺς δὲ ἐπήδησεν πάλιν κατ' ἐπάνω του ἡ ἰδία λέαινα καὶ ἐθανάτωσε καὶ αὐτόν. Τότε ὁ Μάλχος καὶ ἡ γυνὴ εὐχαριστοῦντες τῷ Θεῷ διὰ τὸ παράδοξον τοῦτο θαῦμα ὅπερ ἐποίησε δι' αὐτούς, ἐπρόσμενον ἐκεῖ, ἐλπίζοντες, ὅτι καὶ αὐτοὶ μετ' ὀλίγον θὰ φαγωθῶσιν ἀπὸ τὴν λέαιναν. Ἀλλ' ἡ λέαινα λαβοῦσα τὸ λεονταρόπουλόν της, ἐκβῆκεν ἀπὸ τὸ σπήλαιον· τότε ἐξελθόντες καὶ αὐτοί, εὗρον τὰς καμήλους δεδεμένας καὶ φορτωμένας μὲ φαγητὰ καὶ ποτά. Ὅθεν φαγόντες καὶ εὐφρανθέντες, εὐχαρίστησαν τῷ Θεῷ.

Ἔπειτα ἀναβάντες εἰς τὰς καμήλους, ἐπέρασαν τὴν ἔρημον εἰς δέκα ἡμέρας καὶ ὑπῆγαν εἰς πόλιν· ἐκεῖθεν δὲ ἀπέστειλεν αὐτοὺς ὁ ἄρχων τῆς πόλεως πρὸς τὸν Δοῦκα τῆς Μεσοποταμίας· ἐκεῖνος δὲ ἐξαγοράσας τὰς καμήλους, καὶ φιλοφρόνως αὐτοὺς δεξιωθείς, τοὺς ἀπέστειλε χαίροντας εἰς τὸν οἶκόν των. Τότε ὁ μοναχὸς Μάλχος δοὺς ἱκανὰ χρήματα εἰς ἕνα παρθενῶνα καὶ ἀσκητήριον γυναικῶν, ἔβαλεν εἰς αὐτὸ τὴν γυναῖκα· αὐτὸς δὲ γυρίσας εἰς τὸ μοναστήριον, ἀπὸ τὸ ὁποῖον ἔφυγεν, τὸν μὲν πνευματικὸν αὐτοῦ πατέρα καὶ γέροντα εὗρεν ἀποθαμένον, εἰς δὲ τοὺς ἄλλους ἀδελφοὺς διηγήθη ὅσα συνέβησαν εἰς αὐτόν. Ὅθεν μαθὼν γνῶσιν ἀπὸ ὅσα ἔπαθε, παρέμεινεν εἰς τὸ ἑξῆς ἐν τῷ μοναστηρίῳ, εὐχαριστῶν τῷ Θεῷ, ὁ ὁποῖος τὸν ἐλύτρωσεν ἀπὸ τόσους μεγάλους κινδύνους. Διανύσας λοιπὸν χρόνους ἀρκετούς, καὶ τῷ Θεῷ εὐαρέστως δουλεύσας, ἀπῆλθεν εἰς τὰς αἰωνίους μονάς.

Ταῖς τῶν σῶν ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς
Κατάλυσις, οἴνου καὶ ἐλαίου (1).

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΚΖ', μνήμη τῆς ἁγίας μάρτυρος ΜΑΤΡΩΝΗΣ τῆς ἐν Θεσσαλονίκῃ.

»Οὐκ ἄξιον λαθεῖν σε, μάρτυς Ματρώνα,
»Κἂν ἔνδον εἱρκτῆς ἐκπνέῃς κεκρυμμένη,
»Εἰκάδι ἑβδομάτῃ θάνε Ματρώνη ἐνὶ εἱρκτῇ.

Αὕτη ἦτο ὑπηρέτρια γυναικὸς Ἑβραίας, Παντίλλης (2) ὀνομαζομένης, ἡ ὁποία ἦτο σύζυγος ἑνὸς ἀρχιστρατήγου ἐν τῇ πόλει τῆς Θεσσαλονίκης. Ὅτε δὲ ἡ κυρία της ὑπήγαινεν εἰς τὴν συναγωγὴν τῶν Ἑβραίων, ἠκολούθει μὲν αὐτὴν καὶ ἡ Ματρὼνα, μέσα ὅμως εἰς τὴν συναγωγὴν δὲν ἔμβαινεν, ἀλλ' ἐγύριζε καὶ ὑπήγαινεν εἰς τὴν Ἐκκλησίαν τῶν χριστιανῶν. Ἐπειδὴ δὲ ἐφανερώθη εἰς τὴν κυρίαν της τοῦτο, ἐδάρη ἡ μακαρία ἀνελεημόνως καὶ ἐκλείσθη εἰς φυλακήν· εἶτα ἐκβάλλεται ἀπὸ τὴν φυλακὴν καὶ πάλιν δέρεται, καὶ πάλιν κλείεται εἰς τὴν φυλακήν. Ἐκεῖ δὲ διελθοῦσα ἡμέρας πολλὰς παρέδωκε τὴν ψυχήν της εἰς χεῖρας Θεοῦ. Λέγουσι δέ, ὅτι τὸ ἅγιον αὐτῆς λείψανον ἐνεταφιάσθη ἐντίμως· ἡ δὲ κυρία της Παντίλλα, ὠλίσθησεν ἀπὸ τὸ τεῖχος καὶ ἔπεσε κάτω εἰς ἓν ὑπολήνιον, ὅπου χύνεται τὸ γλεῦκος (μοῦστος), καὶ ἐκεῖ κατέστρεψε τὴν ζωήν, καὶ ἔλαβε κατὰ τὸ παρὸν τὴν ἀξίαν καταδίκην παρὰ Θεοῦ.

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ ὁ ὅσιος ΚΗΡΥΚΟΣ ὁ ἐν τῷ Ἄπρῳ, ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.

»Ἐγώ, πάτερ Κήρυκε, καὶ τεθνηκότα,
»Κἂν καρδίᾳ φέρειν σε, κἂν γλώττῃ θέλω.

Μνήμη τῶν ἁγίων μαρτύρων ΦΙΛΗΤΟΥ τοῦ συγκλητικοῦ, καὶ ΛΥΔΙΑΣ τῆς αὐτοῦ γυναικός. καὶ τῶν δύω τέκνων αὐτοῦ, ΘΕΟΠΡΕΠΙΟΥ, ΜΑΚΕΔΟΝΟΣ, ΑΜΦΙΛΟΧΙΟΥ τοῦ δουκός, καὶ ΚΡΟΝΙΔΟΥ τοῦ Κομενταρησίου. (3)

Εἰς τὸν Φιλητὸν καὶ Λυδίαν.

» Ὥσπερ Φιλητοῦ καὶ Λυδίας σὰρξ μία.
» Οὕτως ἐν αὐτῶν καὶ μετ' εἰρήνης τέλος.

(1) Ἐκτὸς τῆς μεγάλης ἑβδομάδος τότε δὲν καταλύομεν εἰμὴ μόνον οἶνον, τὴν δὲ μεγάλην Παρασκευὴν τελείαν νηστείαν εἰς πάντα. Σ. Ε.

(2) Παρὰ τοῖς Μηναίοις Παυτίλλα γράφεται Σ. Ε.

(3) Σημείωσαι, δ'ὅτι κατὰ τὴν εἰκοστὴν ἑβδόμην ταύτην τοῦ Μαρτίου ἐτελειώθησαν διὰ τοῦ μαρτυρίου οἱ ἐννέα μάρτυρες, οἱ ἐν τῷ Συναξαρίῳ Ἰωνᾶ καὶ Βαραχισίου περιεχόμενοι, κατὰ τὴν εἰκοστὴν ἐννάτην τοῦ παρόντος.

Εἰς τὸν Θεοπρέπιον καὶ Μακεδόνα.

» Θνήσκει θεοπρέπιος σὺν Μακεδόνι,
» Θεοπρεπῶς ἄδοντες ὕμνους Κυρίῳ.

Εἰς τὸν Ἀμφιλόχιον καὶ Κρονίδην.

» Δοὺξ συντελευτᾷ τῷ Κομενταρησίῳ.
» Ἐξουσιάζων ἐξυπηρετουμένῳ.

Οὗτοι οἱ ἅγιοι ἦσαν κατὰ τοὺς χρόνους Ἀδριανοῦ τοῦ βασιλέως ἐν ἔτει ρκέ. (125), χριστιανοὶ κατὰ τὸ ἐπάγγελμα καὶ καθ' ἑκάστην ἡμέραν λατρεύοντες τὸν Θεόν. Συλληφθεὶς δὲ ὁ μακάριος Φιλητὸς ὁμοῦ μὲ τὴν γυναῖκά του Λυδίαν, καὶ μὲ τοὺς δύω παῖδάς του, τὸν Θεοπρέπιον καὶ Μακεδόνα, παρεστάθη εἰς τὸν βασιλέα. Ὁ δὲ βασιλεὺς ἐπειδὴ δὲν ἠδυνήθη νὰ ἀντισταθῇ εἰς τὴν σοφίαν τοῦ ἁγίου, ἀπέστειλεν αὐτὸν καὶ τὴν γυναῖκά του εἰς τὸν Ἀμφιλόχιον, ὅστις ἦτο δοὺξ εἰς τὴν Σλαβονίαν. Εὐθὺς λοιπὸν ἐκεῖνος ἐκρέμασεν ἐπάνω εἰς ξύλον, καὶ ἐπρόσταξε νὰ κτυπῶσι τὰ σώματά των μὲ σπάθας ξυλίνας. Τότε ἐπίστευσεν εἰς τὸν Χριστὸν Κρονίδης ὁ Κομενταρήσιος, ὅστις μετὰ τῶν λοιπῶν ἐρρίφθη εἰς τὴν φυλακήν· κατὰ δὲ τὴν νύκτα ἐκείνην ἐνῷ ἔψαλλον οἱ ἅγιοι καὶ προσηύχοντο, ἐφάνησαν οὐράνιοι ἄγγελοι παραθαρρύνοντες καὶ ἐνδυναμόνοντες αὐτοὺς εἰς τὸν ἀγῶνα τοῦμαρτυρίου. Τὸ δὲ πρωῒ παρεστάθησαν εἰς τὸν Ἀμφιλόχιον, ὁ ὁποῖος εἶπε πρὸς αὐτοὺς πολλὰς βασάνους καὶ τιμωρίας ἔχω ἑτοιμάσει διὰ σᾶς. Ὅθεν βαλὼν τοὺς ἁγίους εἰς ἕνα λέβητα πλήρη ἐλαίου καὶ ριτίνης βρασμένης, καὶ ὢ τοῦ θαύματος! παρευθὺς ἐψυχράνθη ὁ λέβης. Τοῦτο τὸ γεγονὸς θαῦμα ἰδὼν ὁ Ἀμφιλόχιος ἐθαύμασε, καὶ ἐπίστευσεν εἰς τὸν Χριστόν· λέγων δέ, «Κύριε Ἰησοῦ Χριστὲ βοήθει μοι», ἐμβῆκε καὶ αὐτὸς ἐντὸς τοῦ λέβητος· φωνὴ δὲ θεϊκὴ ἠκούσθη ἡ λέγουσα· εἰσηκούσθη ἡ δέησίς σου, καὶ ἀνάβαινε ἐδῶ εἰς ἐμέ. Ταῦτα μαθὼν ὁ βασιλεὺς ἀνεχώρησεν ἀπὸ τὴν Ρώμην καὶ ἐπῆγεν εἰς τὴν Σλαβονίαν, πλήρης ἀπειλῶν καὶ θυμοῦ. Φθάσας λοιπὸν ἐκεῖ, προστάζει νὰ καῇ ἑπτὰ ἡμέρας λέβης πλήρης ἐλαίου, καὶ εἰς αὐτὸ νὰ βληθῶσι ὅλοι οἱ ἓξ ἅγιοι. Τούτου γενομένου, ἐφυλάχθησαν ἀβλαβεῖς τῇ χάριτι τοῦ Θεοῦ· ὁ δὲ βασιλεὺς ἐντροπιασθεὶς διὰ τὸ θαυμάσιον τοῦτο, ἐπανῆλθεν εἰς τὴν Ρώμην. Οἱ δὲ ἅγιοι προσευχηθέντες καὶ εὐχαριστήσαντες τῷ Θεῷ παρέδωκαν εἰς αὐτὸν τὰς ψυχάς των, καὶ ἔλαβον τοὺς τῆς ἀθλήσεως στεφάνους.

Οἱ ἅγιοι μάρτυρες ΙΩΑΝΝΗΣ *καὶ* ΒΑΡΟΥΧΙΟΣ *ξίφει τελειοῦνται.*

» Οὐ θάρσος ἦττον Ἰωάννου πρὸς ξίφος,
» Ὁ Βαρούχιος εἶχεν, εἰμὴ καὶ πλέον.

Ὁ προφήτης ΑΝΑΝΙ ἐν εἰρήτῃ τελειοῦται·

» Τριὰς τρίπους σὸς, Ἀνανὶ Θεοπρόπε,
» Δι' ἧς τὸ μέλλον πρῦλεγες πρὸ τοῦ τέλους.

Περὶ τοῦ Ἀνανὶ τοῦ προφήτου τούτου γράφει ἡ ἁγία Γραφή. «Καὶ ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ ἦλθεν Ἀνανὶ ὁ προφήτης πρὸς Ἀσὰ βασιλέα Ἰούδα, καὶ εἶπεν αὐτῷ. Ἐν τῷ πεποιθέναι σε ἐπὶ βασιλέα Συρίας, καὶ μὴ πεποιθέναι ἐπὶ Κύριον Θεόν σου, διὰ τοῦτο ἐσώθη ἡ δύναμις Συρίας ἀπὸ τῆς χειρός σου. Οὐχ οἱ Αἰθίοπες καὶ Λίβυες ἦσαν εἰς δύναμιν πολλήν; εἰς θάρρος; εἰς ἵππεῖς; εἰς πλῆθος σφόδρα; καὶ ἐν τῷ πεποιθέναι σὲ ἐπὶ Κύριον παρέδωκεν εἰς τὰς χεῖράς σου. Ὅτι οἱ ὀφθαλμοὶ Κυρίου ἐπιβλέπουσιν ἐν πάσῃ τῇ γῇ, κατισχύσαι ἐν πάσῃ καρδίᾳ πλήρει πρὸς αὐτόν· καὶ νῦν ἠγνόηκας ἐπὶ τούτῳ, ἀπὸ τοῦ νῦν ἔσται μετὰ σοῦ πόλεμος. Καὶ ἐθυμώθη Ἀσὰ τῷ προφήτῃ, καὶ παρέθετο αὐτὸν εἰς φυλακήν». (β'. Παραλ. ιϛ' 7—10.)

Μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ΠΑΥΛΟΥ ἐπισκόπου Κορίνθου ἀδελφοῦ γεγονότος Πέτρου ἐπισκόπου Ἄργους τοῦ σημειοφόρου. (1).

» Φύσει ἀδελφὸς ὢν ὁ Παῦλος τοῦ Πέτρου,
» Πόλει σὺν αὐτῷ ἐγκατοικεῖ τῇ ἄνω.

Μνήμη τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν ΕΥΤΥΧΙΟΥ.

» Εὐτυχὲς Εὐτύχιος ἦλθεν εἰς πέρας,
» Γῆθεν μεταστὰς καὶ κατοικήσας πόλον.

Ταῖς τῶν σῶν ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΚΗ'. μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ΙΛΑΡΙΩΝΟΣ τοῦ νέου ἡγουμένου γεγονότος μονῆς τῆς Πελεκητῆς. (2).

» Δοὺς Ἱλαρίων γῇ τὸ γῆθεν σαρκίον,
» Γῆν μακάρων ὤκησε τὴν μακαρίαν.
» Ὀγδόῃ Ἱλαρίωνα κιχήσατο εἰκάδι πότμος.

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τοῦ ἁγίου ΗΡΩΔΙΩΝΟΣ ἑνὸς τῶν ἑβδομήκοντα Ἀποστόλων.

»Ρόδον νοητὸν ὢν σαφῶς Ἡρωδίων,
»Ξίφει τρυγηθεὶς πάλιν ἀνθεῖ ἐν πόλῳ.

---

(1) Ὁ Πέτρος οὗτος ἴσως εἶναι ὁ ἑορταζόμενος κατὰ τὴν τρίτην τοῦ Ἰανουαρίου, ὅστις καὶ θαυματουργὸς ὀνομάζεται. Τούτων τῶν δύω ἀδελφῶν τὸ Συναξάριον γράφεται κατὰ τὴν τρίτην τοῦ Μαΐου.

(2) Σημείωσαι ὅτι τὸ μοναστήριον τῆς Πελεκητῆς εὑρίσκεται κατὰ τὴν Προῦσαν, τὸ ὁποῖον σώζεται καὶ κατοικεῖται ἕως τῆς σήμερον.

Οὗτος ἦν εἷς ἀπὸ τοὺς ἑβδομήκοντα μαθητὰς τοῦ Κυρίου, ἀκολουθῶν τοὺς ἁγίους Ἀποστόλους, καὶ μάλιστα τὸν κορυφαῖον Πέτρον, καὶ γενόμενος συνεργὸς τοῦ κηρύγματος τοῦ Εὐαγγελίου. Ἔπειτα χειροτονηθεὶς ἐπίσκοπος τῶν νέων Πατρῶν, ἐδίδασκε καὶ ἐπέστρεφε πολλοὺς πρὸς Κύριον· ὅθεν συλληφθεὶς (1) ἀπὸ τοὺς Ἕλληνας καὶ τοὺς Ἰουδαίους, ἐδάρη δυνατά. διότι ἄλλοι μὲν ἔδερον αὐτόν, ἄλλοι δὲ συνέτριβον τὸ στόμα του μὲ λίθους, καὶ ἄλλοι δὲ ἐκτύπων αὐτὸν εἰς τὴν κεφαλήν. Τελευταῖον δὲ ἀπέσφαξαν αὐτὸν οἱ θηριόγνωμοι, καὶ οὕτως ἐτελειώθη, παραδοὺς τὴν ψυχήν του εἰς χεῖρας Θεοῦ ὁ τρισόλβιος.

Τοῦ ἁγίου ΣΤΕΦΑΝΟΥ *τοῦ θαυματουργοῦ. Καὶ τοῦ ἁγίου ὁσιομάρτυρος* ΕΤΣΤΡΑΤΙΟΥ *τοῦ Σπηλαιώτου.* (2)

Ταῖς τῶν σῶν Ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΚΘ'. *μνήμη τῶν ἁγίων μαρτύρων* ΜΑΡΚΟΥ *ἐπισκόπου* Ἀρεθουσίων, (3) ΚΥΡΙΛΛΟΥ *διακόνου, καὶ τῶν ἐν* Ἀσκάλωνι *καὶ* Γάζῃ *παρθένων γυναικῶν, καὶ ἱερωμένων ἀνδρῶν.*

Εἰς τὸν Μάρκον.

»Ἐπαγρυπνήσας πρῶτα πολλαῖς αἰκίαις,
»Ὕπνωσε Μάρκος θεῖον εἰρήνης ὕπνον.

Εἰς τὸν Κύριλλον.

»Γαστὴρ Κυρίλλου Λευΐτου διὰ ξίφους,
»Ὡσεὶ πάχος γῆς, εἶπε Δαβίδ, ἐρράγη.

Εἰς τὰς Παρθένους.

»Κεῖνται γυναῖκες βρώσεως χοίροις σκάφαι,
»Γαστρὸς ποθοῦσαι ῥῆξιν ἐκ χοιροφρόνων.
»Εἰκάδι ἡδ' ἐννάτῃ ἀθληταὶ εἰς πόλον ἷκον.

Οὗτος ὁ ἅγιος Μάρκος ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Κων-

---

(1) Κατὰ δὲ τὴν δεκάτην τοῦ Νοεμβρίου μηνός, ὅπου ἑορτάζεται ὁ ἀπόστολος οὗτος μετὰ Ὀλυμπᾶ, Ἐράστου, Σωσιπάτρου, καὶ Κουάρτου, γράφεται ὅτι ὁ Ἡρωδίων οὗτος ἀπεκεφαλίσθη ἀπὸ τὸν Νέρωνα ὁμοῦ μὲ τὸν Ὀλυμπᾶν. Περιττῶς δὲ γράφεται καὶ ἐδῶ παρὰ τῷ τετυπωμένῳ Συναξαριστῇ τὸ Συναξάριον τοῦ ἁγίου μάρτυρος Φιλητοῦ τοῦ Συγκλητικοῦ καὶ τῶν σὺν αὐτῷ, διότι τούτου ἡ μνήμνη προερτάζεται κατὰ τὴν εἰκοστὴν ἑβδόμην τοῦ παρόντος μηνὸς Μαρτίου, ὅπου καὶ τὸ Συναξάριον αὐτοῦ κατὰ τὴν τάξιν συνηρμόσθη.

(2) Οἱ ἐπίλοιποι Ρῶσσοι ἅγιοι προστίθενται ἐν τέλει τοῦ παρόντος. Σ. Ε.

(3) Ἀρέθουσα εἶναι πόλις ἐν τῇ Μακεδονίᾳ, κειμένη κατὰ τὸν κόλπον τοῦ Στρύμωνος, ἤτοι τοῦ Χάνδακος ποταμοῦ, ἡ ὁποία ὕστερον ὠνομάσθη Ρενδίνας μὲ θρόνον ἐπισκόπου ὑπὸ τὸν Θεσσαλονίκης Μητροπολίτην.

σταντίνου (1) τοῦ μεγάλου ἐν ἔτει τκή. (328), ζήλῳ δὲ θείῳ κινηθείς, ἐκρήμνισεν ἕνα ναὸν τῶν εἰδώλων καὶ ἐποίησεν αὐτὸν ἐκκλησίαν. Ὅτε δὲ ὁ παραβάτης Ἰουλιανὸς ἐβασίλευσε μετὰ ταῦτα ἐν ἔτει τξά(361) καὶ ἔδωκε πολλὴν τιμὴν εἰς τὰ εἴδωλα καὶ παρρησίαν εἰς τοὺς εἰδωλολάτρας τότε ὄχι μόνον εἰς τοῦτον τὸν ἅγιον Μάρκον πολλὰ κακὰ ἔδειξεν ὁ ἀποστάτης διότι ἐκρήμνισε τὸν ναὸν, ἀλλὰ καὶ εἰς ἄλλους πολλοὺς, διότι καὶ ἐκεῖνοι ἐκρήμνισαν τοὺς βωμοὺς τῶν εἰδώλων. Ὁ δὲ ἅγιος Μάρκος κατ' ἀρχὰς μὲν ἐκρύφθη καὶ συνεστάλη εἰς ἓν μέρος κατὰ τὴν τοῦτο προστάζουσαν ἐντολὴν τοῦ Κυρίου· ἐπειδὴ ὅμως ἀντ' αὐτοῦ ἐσυλλήφθησαν ἄλλοι καὶ ἐτιμωροῦντο, ἐξῆλθεν εἰς τὸ φανερόν, καὶ παρεδόθη μόνος του εἰς τοὺς εἰδωλολάτρας. Οἱ δὲ στρατιῶται συλλαβόντες αὐτὸν τὸν ἐγύμνωσαν, καὶ ἔδωκαν εἰς τὸ σῶμά του πολλοὺς ραβδισμοὺς καὶ ἔπειτα τὸν ἔρριψαν εἰς χανδάκια βρωμερά.

Μετὰ ταῦτα ἐξαγαγόντες τοῦτον ἐκεῖθεν τὸν παρέδωκαν εἰς παῖδας νὰ τὸν κατακεντῶσι μὲ βελόνας· εἶτο ποιήσαντες γάρον, ἤτοι ἅλμην, ἔβρεξαν ὅλον τὸ σῶμα τοῦ ἁγίου ἀπὸ αὐτὴν. Ὕστερον χρίσαντες αὐτὸ μὲ μέλι τὸν ἐκρέμασαν μὲ σχοινία ἔξω κατὰ τὸν καιρὸν τῆς μεσημβρίας, διὰ νὰ δέχηται ἀπὸ ὅλα τὰ μέρη τὰς ἀκτῖνας τοῦ ἡλίου, καὶ νὰ καταφλέγηται ἀπ' αὐτάς, καὶ πρὸς τούτοις, διὰ νὰ εἶναι τροφὴ τῶν μελισσῶν καὶ σφηκῶν. Τούτων δὲ οὕτω γενομένων, ὑπέμεινεν ἀνδρείως τὰ βάσανα ὁ μακάριος Μάρκος, ὄχι μόνον διὰ τὴν εὐσέβειαν, ἀλλὰ καὶ διὰ νὰ μὴ δώσῃ οὐδὲ ὀβολὸν εἰς τοὺς Ἕλληνας πρὸς ἀνάκτισιν τοῦ ὑπ' αὐτοῦ κρημνισθέντος ναοῦ τῶν εἰδώλων. Ἐζήτουν δηλαδὴ οἱ Ἕλληνες ἀπ' αὐτὸν ὀλίγην τινὰ βοήθειαν, νὰ τὸν ἀνακτίσωσι πάλιν πρὸς σύστασιν τῆς ἀσεβείας των· ἀλλ' ὁ ἅγιος οὐδὲ ὀλίγον τι ἔδωκεν εἰς αὐτοὺς, ἐπειδὴ ἐὰν ἔδιδεν, ἐφαίνετο ὅτι προδίδει τὴν πίστιν καὶ τὴν εὐσέβειαν. Ὅθεν μὲ τὴν ἔνστασιν νικήσας τοὺς Ἕλληνας, καὶ μὲ τὴν πρᾶξιν αὐτοὺς ἐνίκησε, διότι βλέποντες οἱ Ἕλληνες τὴν ἀνδρίαν καὶ μεγαλοψυχίαν τοῦ θαυμαστοῦ τούτου γέροντος Μάρκου, κατέβασαν μὲν αὐτὸν ἀπ' ἐκεῖ, ὅπου τὸν εἶχον κρεμάσει· αὐτοὶ δὲ μεταβληθέντες, μετεχειρίσθησαν αὐτὸν διδάσκαλον, καὶ ἔμαθον παρ' αὐτοῦ τὴν εὐσέβειαν, πιστεύσαντες εἰς τὸν Χριστόν.

Καλὸν δὲ εἶναι ἐνταῦθα νὰ διηγηθῶμεν, ἐκεῖνο ὅπερ ἐτόλμησαν οἱ Ἕλληνες νὰ κάμωσιν εἰς τὴν πόλιν Φοινίκην ἐναντίον Κυρίλλου τοῦ διακόνου ἐπὶ τῆς βασιλείας τοῦ Παραβάτου. Ἐπειδὴ δηλα-

(1) Ὁ δὲ Θεοδώρητος ἀναφέρων τὸ διήγημα τοῦτο ἐν τρίτῳ βιβλίῳ κεφ. ἕκτῳ τῆς ἐκκλησίας, ἱστορίας, ἐξ οὗ καὶ ἐρανίσθη, λέγει, ὅτι ὁ Μάρκος οὗτος ἦτο ἐπὶ Κωνσταντίου, τοῦ υἱοῦ Κωνσταντίνου.

δὴ καὶ αὐτὸς πολλὰ εἴδωλα τῶν δαιμόνων ἐκρήμνισεν, ἐπιάσθη ἀπὸ τοὺς Ἕλληνας, καὶ ἔλαβεν ἀπὸ αὐτοὺς δεινὸν καὶ βίαιον θάνατον, διότι ἔσχισαν τὴν κοιλίαν αὐτοῦ, καὶ ἐκβῆκαν ἔξω τὰ σπλάγχνα του, ὥστε ἔγεινεν ἐλεεινὸν θέαμα. Λέγουσι δὲ ὅτι καὶ τὰ σπλάγχνα του ἔφαγον οἱ Ἕλληνες, διὰ τοῦτο καὶ παρὰ Θεοῦ τὴν ἀξίαν ἐκδίκησιν ἔλαβον, διότι ἐνῷ τὰ ἔτρωγον ἔπεσον οἱ ὀδόντες των καὶ ἡ γλῶσσα των ἐκόπη, καὶ ἡ ὀπτικὴ δύναμις τῶν ὀφθαλμῶν των ἐβλάβη (1). Ποῖος δὲ νὰ τραγωδήσῃ τὰ βάσανα ὅσα ἔκαμαν οἱ εἰδωλολάτραι εἰς τὴν Γάζαν τῆς Παλαιστίνης καὶ εἰς τὴν Ἀσκάλωνα, κατά τινων γυναικῶν παρθένων καὶ ἀνδρῶν ἱερωμένων, κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ αὐτοῦ Παραβάτου; ἔσχισαν οἱ θηριώδεις καὶ ἀπάνθρωποι τὰς κοιλίας τῶν ἀνωτέρω γυναικῶν καὶ ἀνδρῶν, καὶ βαλόντες εἰς τὰς κοιλίας των κριθάριον τὰς ἔβαλον ἔμπροσθεν εἰς τοὺς χοίρου διὰ νὰ τὰς φάγωσι. Ταῦτα ἐστάθησαν τὰ δράματα καὶ ἀποτελέσματα τῆς ἀσεβοῦς βασιλείας τοῦ Παραβάτου Ἰουλιανου, καὶ τῶν ὑποτασσομένων εἰς τὴν βασιλείαν αὐτοῦ. Ἀλλ' εἰς μὲν τοὺς μάρτυρας τοῦ Χριστοῦ ἀντὶ τῶν ἐδῶ προσκαίρων βασάνων ἐπροξενήθη ἡ αἰώνιος μακαριότης, εἰς δὲ τὸν αἴτιον τοῦτον ἀσεβέστατον Ἰουλιανὸν ἐπροξενήθη ἡ γέενα τοῦ πυρός, καὶ ἡ αἰώνιος καταισχύνη. (2).

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τῶν ἁγίων Μαρτύρων ΙΩΝΑ, ΒΑΡΑΧΗΣΙΟΥ καὶ τῶν σὺν αὐτοῖς·

Εἰς τὸν Ἰωνᾶν.

» Ἔχεις Ἰωνᾶν καὶ σὺ, γῆ, πάντως μέγαν,
» Κατ' οὐδὲν ἐνδέοντα τοῦ θαλαττίου.

Εἰς τὸν Βαραχήσιον.

» Διψῶν Βαραχήσιος ἀθλητῶν τέλους,
» Χανδὸν ζεούσης ἐκπίνει πίσσης σκύφον.

Εἰς τοὺς ἐννέα.

» Χριστοῦ ὑπερτμηθέντες ἄνδρες ἐννέα,
» Ἤδη σύνεισιν τάξεσιν ταῖς ἐννέα.

Οὗτοι οἱ ἅγιοι ἦσαν ἀπὸ τὴν Περσίαν κατὰ τοὺς χρόνους Σαβωρίου βασιλέως Περσῶν, καὶ Κωνσταντίνου τοῦ μεγάλου βασιλέως Ρω-

(1) Καὶ τοῦτο τὸ διήγημα τοῦ Κυρίλλου διηγεῖται ὁ Κύρου Θεοδώρητος αὐτόθι.

(2) Καὶ τοῦτο τὸ διήγημα ἀναφέρει ὁ αὐτὸς Θεοδώρητος ἐν τῷ αὐτῷ βιβλίῳ καὶ κεφαλαίῳ· προσθέτει καὶ τοῦτο αὐτόθι, ὅτι ἐν τῇ Σεβαστῇ πόλει ἤνοιξαν οἱ εἰδωλολάτραι τὴν θήκην ἥτις περιεῖχε τὰ ὀστᾶ τοῦ βαπτιστοῦ Ἰωάννου, καὶ κατέκαυσαν αὐτά, τὴν δὲ κόνιν διεσκόρπισαν εἰς τὸν ἀέρα.

μαίων ἐν ἔτει τλ' (330). μοναχοὶ δὲ ὄντες ἄφησαν τὸ μοναστήριόν των καὶ ὑπῆγον εἰς ἓν χωρίον ὀνομαζόμενον Μαρμιαβώχ· εὗρον δὲ εἰς αὐτὸ ἐννέα ἁγίους μάρτυρας κλεισμένους εἰς φυλακήν, τῶν ὁποίων τὰ ὀνόματα εἶναι τὰ ἑξῆς. Ζανιθᾶς, Λάζαρος, Μαρουθᾶς, Ναρσῆς, Ἠλίας, Μάρης, Ἄβιβος, Συμεήθης, καὶ Σάββας. Παρεθάρρυνον δὲ αὐτοὺς διὰ νὰ ἐπιμείνωσι εἰς τὴν πίστιν τοῦ Χριστοῦ καὶ ὁμολογίαν, καὶ εἰς αὐτὴν νὰ μείνωσιν μέχρι τέλους, οἵτινες καὶ ἐπιμείναντες, ἔλαβον τοὺς στεφάνους τοῦ μαρτυρίου. Ὅθεν διὰ τὴν αἰτίαν ταύτην συλληφθέντες. ἐφερθησαν ἔμπροσθεν εἰς τοὺς τρεῖς ἄρχοντας Μασδράθ, Σιρὼ καὶ Μαρμισῆν, οἱ ὁποῖοι ἐσυμβούλευσαν ὁμοῦ καὶ ἐφοβέρισαν τοὺς ἁγίους, διὰ νὰ ἀρνηθῶσι μὲν τὴν πίστιν τοῦ Χριστοῦ, νὰ προσκυνήσωσιν δὲ τὸν ἥλιον καὶ τὸ ὕδωρ· οἱ δὲ ἅγιοι οὐδόλως ἐπείσθησαν.

Ὅθεν πρῶτον ὁ Ἰωνᾶς δένεται μὲ νόμον Περσικόν, ὁ νόμος δὲ αὐτὸς εἶναι, ὅτι ὅταν οἱ Πέρσαι θέλωσι νὰ δείρωσί τινα τὸν καθίζουν πρῶτον εἰς τὴν γῆν καὶ ἔπειτα δένουσι τὰς χεῖρας καὶ πόδας του εἰς ἓν ξύλον· ὁ δὲ δεθεὶς μένων ἀκίνητος ὡσὰν λίθος, δέχεται τοὺς ραβδισμούς· ἐπειδὴ ἀπὸ τὸ πολὺ καὶ σφικτὸν δέσιμον δὲν δύναται ὁ δερόμενος νὰ μεταβῇ, ἢ νὰ κινηθῇ εἰς ἓν, ἢ ἄλλο μέρος. Ἀφοῦ λοιπὸν τοιουτοτρόπως ἔδειραν ἀρκετὰ τὸν ἅγιον μὲ ράβδους τραχεῖς, ἔδεσαν τοὺς πόδας του μὲ σχοινία, καὶ ἔσυραν αὐτὸν ἔξω εἰς τόπον ἀστέγαστον, διὰ νὰ ταλαιπωρῆται καὶ νὰ πήζῃ ὅλην τὴν νύκτα ἀπὸ τὸ ψύχος καὶ τὸν πάγετόν.

Ἔπειτα ἔλαβον καὶ τὸν ἅγιον Βαραχήσιον, καὶ βώλους χαλκοῦς πυρώσαντες, ἔβαλον αὐτοὺς ὑποκάτω εἰς τὰς μασχάλας του μετὰ ταῦτα ἔβρασαν μόλυβδον καὶ τὸν ἔχυσαν μέσα εἰς τὰ βλέφαρα καὶ τὴν ρίνα, καὶ εἰς τὸν λάρυγγα καὶ τῶν δύω ἁγίων. Εἶτα τὸν μὲν Βαραχήσιον ἔδεσαν ἀπὸ τοὺς πόδας καὶ ἐκρέμασαν κατακέφαλα, τοῦ δὲ Ἰωνᾶ ἔκοψαν τοὺς δακτύλους τῶν χειρῶν καὶ ποδῶν του, ἔκδαραν τὸ δέρμα τῆς κεφαλῆς του· τὴν δὲ γλῶσσάν του ἔκοψαν, ἔπειτα ἔβαλον αὐτὸν μέσα εἰς χάλκωμα πλήρη πίσσης, ἀπὸ τὰ ὁποῖα ἐφυλάχθη ἀβλαβὴς Θεοῦ χάριτι. Μετὰ ταῦτα ἔσφιγξαν αὐτὸν εἰς γαλεάγραν, καὶ οὕτως ἔρριψαν αὐτὸν εἰς ἕνα λάκκον βαθύτον, ἐντὸς τοῦ ὁποίου ἐτελείωσε καὶ ἔλαβεν ὁ ἀοίδιμος τὸν τοῦ μαρτυρίου στέφανον. Ὁ δὲ ἅγιος Βαραχήσιος ἐφέρθη πάλιν εἰς ἐξέτασιν, καὶ γυμνὸς σύρεται ἐπάνω εἰς ἀκάνθας· εἶτα ἐνέπηξαν καλάμους ὀξεῖς εἰς τὸ σῶμά του, καὶ βαλόντες αὐτὸν εἰς γαλεάγραν. συνέτριψαν ὅλον τὸ σῶμα του. Μετὰ ταῦτα ἔβρασαν πίσσαν, καὶ ἔχυσαν μέσα εἰς τὸν λάρυγγά του, καὶ οὕτω παρέδωκε τὴν ψυχήν του εἰς χεῖρας Θεοῦ, παρὰ τοῦ ὁποίου ἔλα-

βε τοῦ μαρτυρίου τὸν στέφανον. Τὰ δὲ ἅγια αὐτῶν λείψανα συνεταιφιάσθησαν ὁμοῦ μὲ τὰ λείψανα τῶν ἀνωτέρω ἐννέα μαρτύρων ἀπὸ ἕνα ἄνδρα ὀνομαζόμενον Αὐδιησώτην, ἀπὸ τὸν ὁποῖον καὶ ἐξηγοράσθησαν μὲ πεντακόσια μιλιαρίσια, (νομίσματα Περσικά.) Καὶ οἱ μὲν ἀνωτέρω ἐννέα μάρτυρες ἐτελειώθησαν κατὰ τὴν εἰκοστὴν ἑβδόμην τοῦ παρόντος Μαρτίου, δὲ ἅγιος Ἰωνᾶς καὶ Βαραχήσιος ἐτελειώθησαν κατὰ τὴν εἰκοστὴν ἐννάτην ταύτην τοῦ αὐτοῦ Μαρτίου (1).

Ὁ ὅσιος πατὴρ ἡμῶν καὶ ὁμολογητὴς ΕΥΣΤΑΘΙΟΣ Ἐπίσκοπος Κίου τῆς Βιθυνίας ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.

»Τὸν πηλὸν ἐκδύς, Εὐστάθιε παμμάκαρ,
»Χριστῷ παρέστης τῷ δι' ἡμᾶς πηλίνῳ,

Οὗτος δὲν ἁγίοις πατὴρ ἡμῶν καὶ ὁμολογητὴς Εὐστάθιος ἀποτινάξας ἀφ' ἑαυτοῦ τὸν κόσμον καὶ τὰ ἐν κόσμῳ, ὡς φορτίον βαρύ, ἔγεινε μοναχός καὶ τὸν ζυγὸν τοῦ Χριστοῦ φέρων ἐπ' ὤμων, ἀόκνως ἐποίει τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ, καὶ ἐπιμελεῖτο τὴν σωτηρίαν τῆς ψυχῆς του. Ὕστερον δὲ ἔγεινε καὶ ἱερεὺς, πεισθεὶς εἰς τὰς πολλὰς πρὸς αὐτὸν παρακλήσεις τοῦ λαοῦ· εὐχαρίστει δὲ πάντοτε τὸν Θεόν, πρὸς τὸν ὁποῖον εἶχε πίστιν ἀδίστακτον, εἶχεν ἀγάπην εἰς ὅλους ἀνυπόκριτον· ἦτο διδακτικὸς, ταπεινός, συμπαθής, ἐλεήμων, ζηλωτὴς καλῶν ἔργων. Ὅθεν διὰ τὰς ἀρετάς του ταύτας ἔγεινε καὶ ἀρχιερεὺς τῆς ἐν Βιθυνίᾳ Κίου, (ἡ ὁποία κοινῶς κοινῶς λέγεται Κιό, καὶ τουρκιστὶ καλεῖται Τζομπλέκ, παλαιὰ δὲ ὠνομάζετο Κίερος, ὕστερον δὲ ὠνομάσθη Προυσιὰς, ἥτις πρότερον εἶχε θρόνον ἐπισκόπου ὑπὸ τὸν Νικαίας Μητροπολίτην). Ταύτην λοιπὸν τὴν ἐπισκοπὴν παραλαβὼν ὁ ἅγιος, ἐκυβέρνησεν εἰς χρόνους ἱκανούς, κατὰ τοὺς κανόνας καὶ παραδόσεις τῶν ἁγίων Ἀποστόλων.

Ἐπειδὴ δὲ ἐσηκώθη εἰς τὴν τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίαν ἡ αἵρεσις τῶν εἰκονομάχων, ὁ μακάριος οὗτος ὁπλισθεὶς μὲ τὴν μελέτην τῶν θείων γραφῶν, μὲ αὐτήν, ὡς μὲ σφενδόνην, ἐκτύπα τοὺς εἰκονομάχους· οἱ ὁποῖοι ἐκαυχῶντο ἐναντίον τῶν τοῦ Θεοῦ Ἐκκλησιῶν. Ὅθεν τινὲς ἀπὸ αὐτοὺς διέβαλον τὸν ἅγιον εἰς τὸν τότε εἰκονομάχον βασιλέα· καὶ λοιπὸν πρῶτον μὲν ἐδέχθη ὁ ἅγιος ἀπειλάς, ἔπειτα δὲ ἔλαβεν ἐμπτύσματα εἰς τὸ πρόσωπόν, δαρμούς. φυλακάς, κακοπαθείας, ἀνακρίσεις καὶ ῥαβδισμούς, Τελευταῖον δὲ δαρεὶς ὑπὸ τῶν εἰκονομάχων μὲ χονδρὰ ῥαβδία τὸν ἐξώρισαν ἀπὸ τὴν ἐπισκοπήν του, διὰ τὴν προσκύνησιν καὶ τιμὴν τῶν ἁγίων εἰκόνων. Ἐκεῖ λοιπὸν εἰς τὴν ἐξορίαν διῆλθε ἔτη τινὰ θλιβόμενος, κακουχούμενος,

(1) Σημείωσαι, ὅτι τὰ λείψανα τοῦ ἁγίου μάρτυρος Λαζάρου τοῦ ἑνὸς ἐκ τῶν ἀνωτέρω ἐννέα μαρτύρων, ἀπεθησαυρίσθησαν ἐν τῷ ναῷ τῶν ἐν Κωνσταντινουπόλει ἁγίων Ἀποστόλων τῶν μεγάλων, κατὰ τὴν εἰκοστὴν Ἰουνίου.

ὑστερούμενος, πεινῶν, διψῶν, καὶ γυμνητεύων. Ὅθεν μὲ ταύτας τὰς κακοπαθείας ταλαιπωρηθεὶς ὁ ἀοίδιμος καὶ εὐχαριστῶν τῷ Θεῷ, ἀπῆλθεν εἰς τὰς αἰωνίους μονάς.

Ταῖς τῶν σῶν ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ, Α'. μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ΙΩΑΝΝΟΥ τοῦ συγγραφέως τῆς Κλίμακος.

»Ἐπὶ κλίμαξι κλίμακας πυκνῶς, πάτερ,
»Τὰς ἀρετὰς θείς, ἔφθασας πόλου μέχρι·
»Χαῖρεν Ἰωάννης τριακοστῇ ἑξαναλύων.

Οὗτος ὁ ὅσιος πατὴρ ἡμῶν Ἰωάννης ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Ἰουστίνου τοῦ νεωτέρου τοῦ ἀνεψιοῦ τοῦ Ἰουστινιανοῦ ἐν ἔτει φό (570), ὅτε δὲ ἔγεινε δέκα ἓξ ἐτῶν λαβὼν ἐμπειρίαν εἰς τὴν ἐγκύκλιον καὶ ἐξωτερικὴν σοφίαν, προσέφερεν ἔκτοτε τὸν ἑαυτόν του εἰς τὸν Θεὸν θυσίαν ἱερωτάτην. Ὅθεν ἀναβὰς εἰς τὸ Σίναιον ὄρος, ἔζη ὑποκάτω εἰς ὑποταγὴν γέροντος· φθάσας δὲ εἰς τὸν δέκατον ἔννατον χρόνον τῆς ἡλικίας του, ἀνεχώρησεν ἀπὸ τὴν ὑποταγήν, καὶ ὑπῆγεν εἰς τὸ στάδιον τῆς ἡσυχίας, μακρὰν ἀπὸ τὸ Κυριακὸν τῆς ἐν τῷ Σιναίῳ Σκήτης, ἕως πέντε σημεῖα· ὠνομάζετο δὲ ὁ τόπος ἐκεῖνος Θωλᾶς. Ἐκεῖ δὲ λοιπὸν διῆλθεν ὁ ἀοίδιμος χρόνους ὁλοκλήρους τεσσαράκοντα, καταφλεγόμενος καθ' ἑκάστην ἡμέραν ἀπὸ τὸν διακαῆ ἔρωτα, καὶ ἀπὸ τὸ πῦρ τῆς τοῦ Θεοῦ ἀγάπης. Οὗτος ἔτρωγε μὲν ἀπὸ ὅλα τὰ φαγητά, τὰ ὁποῖα εἶναι συγχωρημένον νὰ τρώγωσιν οἱ μοναχοί, ἀλλὰ ἀπὸ ὀλίγον. Ἐποίει δὲ τοῦτο διὰ νὰ συντρίβῃ, καθὸ διακριτικός, πανσόφως τὸ κέρας τῆς ὑπερηφανείας, ἡ ὁποία ἔμελλε νὰ τὸν ἐνοχλῇ ἐὰν δὲν ἔτρωγεν, ὡς διαφέροντα ἀπὸ τοὺς ἄλλους μοναχούς.

Τίς δὲ δύναται νὰ διηγηθῇ τὴν πηγὴν τῶν δακρύων, τὰ ὁποῖα ἔτρεχον ἀπὸ τοὺς ὀφθαλμοὺς τοῦ μακαρίου τούτου; ὕπνον δὲ τόσον ὀλίγον ἐκοιμᾶτο, ὅσον νὰ μὴ βλάψῃ τὸν νοῦν του ἀπὸ τὴν ὑπερβολικὴν ἀγρυπνίαν· ὅλος δὲ ὁ δρόμος τῆς ζωῆς του ἦτο προσευχὴ παντοτεινὴ καὶ ἀέννaος, καὶ ἔρως πρὸς τὸν Θεὸν ἀσύγκριτος. Οὗτος λοιπὸν ἀποκτήσας πᾶσαν ἀρετὴν καὶ καλῶς πολιτευσάμενος, ἠξιώθη παρὰ Θεοῦ μεγάλας θεωρίας, καὶ προορατικὸν χάρισμα. Ὅθεν ὅτε ὁ μαθητής του ἐνῷ ἐκοιμᾶτο ὑπὸ μίαν πέτραν, ἡ ὁποία ἔμελλε νὰ πέσῃ ἐπάνω του καὶ νὰ τὸν συντρίψῃ, προγνωρίσας τοῦτο ὁ ὅσιος διὰ τοῦ ἁγίου Πνεύματος, ἐν τῷ κελλίῳ καθήμενος, ἐφάνη καθ' ὕπνον εἰς τὸν μαθητήν του, καὶ σηκώσας αὐτὸν ἀπὸ τὸν ὕπνον, τὸν

ἐλύτρωσεν ἀπὸ τὸν θάνατον. Ἀφοῦ λοιπὸν ἔφθασεν εἰς τὸ ἄκρον τῆς ἀρετῆς, καὶ κατέστη ἡγούμενος τοῦ ἐν τῷ Σιναίῳ ὄρει μοναστηρίου, ἀφῆκε τὴν πρόσκαιρον ταύτην ζωὴν καὶ ἀπῆλθεν εἰς τὴν αἰώνιον. Πρὸ τοῦ θανάτου του δὲ συνέγραψε τὴν πάνσοφον βίβλον τῶν τριάκοντα θείων καὶ πνευματικῶν ἀναβάσεων· ἤτοι σκαλοπατίων, ἡ ὁποία διὰ τοῦτο καὶ Κλίμαξ ἐπωνομάζεται. (1)

Βίος ἐν ἐπιτομῇ τοῦ μακαρίου ΙΩΑΝΝΟΥ καθηγουμένου τοῦ Ἁγίου καὶ Θεοβαδίστου Ὄρους Σινᾶ, τοῦ λεγομένου Σχολαστικοῦ, καὶ συγγράψαντος τὰς πνευματικὰς πλάκας, ἤγουν τὴν θείαν καὶ ἁγίαν Κλίμακα, συγγραφεὶς παρὰ τοῦ αὐτοῦ ταπεινοῦ μοναχοῦ Δανιήλ.

Δὲν ἠξεύρω νὰ εἴπω ἐσκεμμένως καὶ ἐξηκριβωμένως, ποία ἐστὶν ἡ πρώτη πόλις, ἡ τὸν θεῖον τοῦτον καὶ ἅγιον ἄνδρα γεννήσασα καὶ θρέψασα πρὸ τῆς ἀθλητικῆς καὶ ἀσκητικῆς πολιτείας του· ὅμως ὁ μέγας Ἀπόστολος (2) ἐγνώρισε πρὸ ἡμῶν τὴν δευτέραν καὶ ἀληθινὴν αὐτοῦ πατρίδα, τὴν οὐράνιον Βασιλείαν, ἥτις ἔχει καὶ τρέφει αὐτὸν ἤδη εἰς τὴν ἀθάνατον ζωήν· κατοικεῖ γὰρ πάντως καὶ οὗτος ὁ ὅσιος ἐν οὐρανοῖς μετ' ἐκείνων, οἵτινες εὐφραίνονται νοερῶς ἐν τῇ δόξῃ τοῦ Θεοῦ, καὶ κορέννυται ἡ ψυχὴ αὐτοῦ τῶν θείων καὶ ἐπουρανίων ἀγαθῶν, τῶν ὁποίων ἐγένετο κληρονόμος διὰ τοὺς κόπους του, καὶ τὰ ἀπολαμβάνει ἤδη ὁμοῦ μὲ τοὺς Ἀγγέλους, καὶ μὲ τοὺς λοιποὺς ἁγίους, τοὺς ἐν τῷ Παραδείσῳ χορεύοντας καὶ ἀγαλλομένους μὲ παντοτεινὴν εὐφροσύνην καὶ ἀγαλλίασιν. Πῶς δὲ ἐπέτυχε τῆς τοιαύτης μακαριότητος ὁ ἀοίδιμος, τοῦτο ἤδη θέλω φανερώσει ὑμῖν ἄνευ ὑπερθέσεως, παρακαλῶ ὅμως νὰ ἀκροασθῆτε μὲ ὅλην τὴν προσοχὴν καὶ εὐλάβειαν τὰ ἀξιάκουστα αὐτοῦ ἐπιτηδεύματα, διὰ νὰ θαυμάσητε, καὶ νὰ δοξάσητε τὸν Θεόν, καὶ νὰ τιμᾶτε ἀείποτε καὶ τοῦτον τὸν πρόθυμον καὶ πιστὸν αὐτοῦ θεράποντα καὶ νὰ λάβητε μισθὸν οὐράνιον.

Οὗτος ὁ κεχαριτωμένος ὅσιος, ὅτε ἦν δέκα ἓξ ἐτῶν τῇ ἡλικίᾳ τοῦ σώματος, ἀλλὰ χιλίων χρόνων γέρων κατὰ τὴν οὐράνιον φρόνησιν, καὶ τὴν πρὸς τον Θεὸν ὁλόψυχον δούλευσιν, προσέφερεν ἑκουσίως ἑαυτὸν εἰς τὸν μέγαν Ἀρχιερέα τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν, ὥσπερ ἓν καθαρὸν καὶ ἄκακον πρόβατον, νὰ τὸν θυσιάσῃ κατὰ τὴν ἑαυτοῦ θέλησιν καὶ εὐαρέστησιν. Δραμὼν οὖν εἰς τὸ Σίναιον ὄρος,

(1) Σημείωσαι, ὅτι εἰς τὸν ὅσιον τοῦτον Ἰωάννην ἐγκώμιον ἔπλεξε Νικήτας ὁ ῥήτωρ, οὗ ἡ ἀρχὴ «Οὐδὲν τιμιώτερον ἀρετῆς, » καὶ Ἀναστάσιος ὁ Σιναΐτης, οὗ ἡ ἀρχὴ «Ἀεὶ μὲν ἡ τοῦ ἁγίου Πνεύματος χάρις». (Σώζονται καὶ τὰ δύω ἐν τῇ τοῦ Διονυσίου καὶ ἐν ἄλλαις.

(2) Φιλιπ. Κ. γ΄. 20.

ὑπέκυψε τὸν αὐχένα του εἰς τὸν ζυγὸν τοῦ Χριστοῦ χαίρων καὶ ἀγαλλόμενος, καὶ ἀναβιβάζων ἐκεῖθεν τὴν ψυχήν του, ὡς νομίζω, εἰς τὸ ἐπουράνιον ὄρος, καὶ τὸν νοῦν αὐτοῦ πρὸς τὸν ἀόρατον Θεόν, ἐξήφθη ὅλος καὶ ἐδόθη τῇ ἀγάπῃ του, καὶ ἀνέβαινεν ὡς φλὸξ πρὸς αὐτὸν ἡ ἐπιθυμία του, καὶ ἐπελάθετο ὅλων τῶν γηΐνων, καὶ τὰ ἐμίσησεν ὡς ἐχθροὺς αὐτῷ θανασίμους μὲ μῖσος τέλειον. Καὶ πρῶτον μὲν ἠγάπησε τὴν ξενιτείαν, ἥτις προξενεῖ τῇ ψυχῇ ἡσυχίαν καὶ ἀνάπαυσιν, καὶ τὴν ἀπαλάττει τῶν κοσμικῶν φροντίδων, καὶ τοῦ θάρρους τῶν συγγενῶν καὶ φίλων, καὶ τὴν ἐνδυναμοῖ καὶ τὴν φυλάττει, ὥσπερ τινὰ εὐγενεστάτην καὶ ὡραιοτάτην καὶ κεκοσμημένην νεάνιδα, καὶ τὴν ποιεῖ νὰ ἵσταται μὲ ἐντροπὴν καὶ προσοχὴν εἰς τὰ ἴδια, καὶ νὰ ταπεινοφρονῇ εἰς ὅλα αὐτῆς τὰ ἐπιτηδεύματα. Ἔπειτα ἐμβὰς εἰς τὴν μοναχὴν τάξιν, ἐξώρισε παρὰ πόδας ἀπὸ τῆς ψυχῆς του τὸ ἴδιον θέλημα μὲ σκοπὸν θεάρεστον, διὰ νὰ μὴ τὸν πλανήσῃ, καθὼς πλανῶνται ὅσοι εἶναι αὐτάρεσκοι καὶ φίλαυτοι, καὶ θέλουσι νὰ ποιῶσι τὰ θελήματα καὶ τὰς ὀρέξεις των, καὶ φέρουσιν ἑαυτοὺς εἰς τὴν ἀπώλειαν. Κλίνας δὲ τὸν αὐχένά του, ἐπιστεύσατο ἑαυτὸν θεαρέστως τῷ πνευματικῷ πατρὶ καὶ διδασκάλῳ ὁποῦ τὸν ὑπεδέξατο, διὰ νὰ τὸν ὁδηγῇ, ὅστις κυβερνήτης ἄριστος, νὰ διαπλεύσῃ ἀκινδύνως τὸ βαθὺ καὶ χαλεπὸν τοῦ βίου τούτου κλυδώνιον. Τόσον δὲ πολλὰ ἐνέκρωσε τοὺς λογισμοὺς καὶ τὰ πάθη του, ὡσὰν νὰ ἤθελεν ἀποθάνει ὁλοτελῶς ὁ τρισόλβιος· καὶ μὲ τόσην βαθυτάτην ταπείνωσιν ὑπετάσσετο εἰς ἐκεῖνα ὁποῦ ἐπροστάζετο, ὡσὰν νὰ εἶχε τῇ ἀληθείᾳ μίαν ψυχὴν ἄνευ ἀνθρωπίνης ὀρέξεως καὶ λόγου καὶ θελήσεως, καὶ πάντη ἀπεστερημένην τῆς φυσικῆς αὐτῆς ἰδιότητος, ταὐτὸν εἰπεῖν, ἀνενέργητον εἰς τὰ ἑαυτῆς θελήματα, καὶ μὲ ὅλον ὁποῦ ὑπῆρχε διδάσκαλος ἄριστος καὶ δόκιμος εἰς ὅλην τὴν ἐγκύκλιον σοφίαν καὶ τὴν ἑλληνικὴν μάθησιν, τὸ ὁποῖον εἶναι παράδοξον, ἤγουν νὰ εὑρεθῇ τοιαύτη ταπείνωσις εἰς τοὺς εὐδοκιμοῦντας ἐν τοῖς μάθησιν· ἡ γὰρ ἔπαρσις τῆς φιλοσοφίας εἶναι μακρὰν ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον τῆς ἐν Χριστῷ ταπεινώσεως, καὶ ὅμως αὐτὸς ὑπετάσσετο εἰς ἕνα ἰδιώτην γέροντα καὶ ἐδιδάσκετο ὑπ' αὐτοῦ τὴν οὐράνιον ἐπιστήμην καὶ τὰ ἀγγελικὰ μαθήματα.

Λοιπόν, ἀφοῦ ἐπολιτεύθη οὕτω δέκα ἐννέα ἔτη, καὶ ἐστολίσθη μὲ τοὺς πολυτίμους στεφάνους τῆς μακαρίας ὑποταγῆς, ἀπῆλθε πρὸς Κύριον καὶ ὁ πνευματικὸς αὐτοῦ πατὴρ καὶ προστάτης, ὁ ἀγαγὼν αὐτὸν εἰς τοιαύτην ἁγίαν καὶ θεάρεστον κατάστασιν, καὶ ἀνέβη πρὸς τὸν ἐπιποθούμενον αὐτῷ Θεόν, διὰ νὰ στεφανωθῇ κατὰ τοὺς κόπους του, καὶ νὰ ἦναι καὶ μετὰ θάνατον, καθὼς ἦτο καὶ ζῶν, μεσίτης πρὸς αὐτὸν καὶ πρέσβυς ὑπὲρ τοῦ μαθητοῦ του θερμότατος. Θάψας

οὖν αὐτὸν ὁ τρισευδαίμων ὑποτακτικὸς μὲ λύπην μεγάλην καὶ διάπυρα δάκρυα, ἐξέρχεται καὶ αὐτὸς ἔπειτα εἰς τὸ τῆς ἡσυχίας στάδιον, κρατῶν εἰς τὰς χεῖράς του, ὡς ὅπλα δυνατά, τὰς εὐχὰς καὶ παραγγελίας τοῦ ἰδίου γέροντος, διὰ νὰ καταστρέφῃ μὲ αὐτὰς τὴν τῶν δαιμόνων δύναμιν, καὶ νὰ νικᾷ τὴν τῶν παθῶν καὶ τῶν κακιῶν ἐπανάστασιν καὶ ἐνόχλησιν, καὶ κατοικεῖ εἰς ἓν μεμονωμένον κελλίον μακρὰν τοῦ καθολικοῦ, ἤγουν τοῦ μοναστηρίου, ἕως πέντε μίλια, εἰς ἕνα τόπον ὀνομαζόμενον Θαλᾶν ἄχρι τῆς σήμερον. κἀκεῖ διέτριψε χρόνους τεσσαράκοντα χωρὶς νὰ ἀκηδιάσῃ τὸ σύνολον· ἐπειδὴ ἄναπτε πάντοτε ἐκ τῆς ἀγάπης τοῦ Θεοῦ ἡ καρδία του. Ἀλλὰ τίς ὑπάρχει ἱκανὸς νὰ διαφημίσῃ μὲ τὴν διήγησιν τοὺς κόπους του καὶ τοὺς ὑπὲρ φύσιν ἀγῶνας του, καὶ τὰ μεγάλα ἔργα ὁποῦ ἐτέλεσεν ἐκεῖσε μὲ ἄκραν ὑπομονὴν καὶ γενναιότητα τὰ ὁποῖα ἐγίνοντο κρυφίως ἄνευ μάρτυρός τινος; πλὴν ἀπό τινων φανερῶν πραγμάτων ἂς ἀρχίσωμεν νὰ φανερώσωμεν μικρὸν τὴν πανόσιον καὶ ἀσκητικὴν ζωὴν τούτου τοῦ τρισμάκαρος.

Οὗτος ὁ τρισόσιος ἔτρωγε μὲν ἐκ πάντων τῶν βρωμάτων, ὅσα συγχωρεῖ ὁ τύπος καὶ ἡ μοναχικὴ διάταξις· ὅμως ἔτρωγε πολλὰ ὀλιγώτατον, ὅσον μόνον νὰ ζῇ, καὶ οὐχὶ νὰ κορέννυται· τοῦτο δὲ νομίζω ὅτι ἐποίει σοφώτατα διὰ νὰ μὴν ἐπαίρεται πῶς νηστεύει ὁ ἀξιύμνητος, καὶ οὕτω νὰ καταβάλλῃ καὶ νὰ νικᾷ τὸ κέρας καὶ τὴν δύναμιν τῆς ὑπερηφανίας, διὰ νὰ μὴ προξενῇ αὐτῷ ἐνόχλησιν. Καὶ πάλιν μὲ τὴν βραχυτάτην βρῶσιν, ἣν ἔτρωγε, ἐξέθλιβε καὶ ἐχαλίνου τὴν ἀχόρταστον δέσποιναν, τὴν κοιλίαν, ὁποῦ κινεῖται ὑπὸ τῆς ὀρέξεως, καὶ ζητεῖ νὰ κορέννυται πάντοτε ἀπὸ πολλὰ καὶ ποικίλα βρώματα, καὶ οὕτως ἐβόα αὐτῇ μὲ τὴν ἔνδειαν. Πεφίμωσο, σιώπα, καὶ μὴ ζήτει πλείονα. Ἀλλὰ καὶ μὲ τοῦτο ὁποῦ ἐκάθητο εἰς τὴν ἔρημον, καὶ δὲν εἶχε συναναστροφὴν μὲ εὐειδῆ πρόσωπα, ἀπέσβεσε τὴν φλόγα τῆς σαρκικῆς ἐπιθυμίας, καὶ κατέστησεν αὐτὴν νὰ ἀποτεφρωθῇ καὶ νὰ κατευνασθῇ τέλεον. Ἐξωλόθρευσε δὲ ἀνδρικώτατα ὁ ἀνδρεῖος καὶ τὴν φιλαργυρίαν ἥτις ἐστί, κατὰ τὸν μακάριον Παῦλον, εἰδώλων προσκύνησις, μὲ τὴν ἐλεημοσύνην ἣν ἔδιδε, καὶ μὲ τὸ ὀλίγον καὶ ἀναγκαῖον πρᾶγμα τὸ αὐτῷ εὑρισκόμενον, καὶ μὲ τὴν ἀδιάλειπτον τοῦ θανάτου ἐνθύμησιν ἔνυττεν ἀείποτε τὴν ψυχὴν αὐτοῦ, καὶ τὴν ἐβίαζε νὰ ἀποδιώκῃ τὸν ἀκατάπαυστον θάνατον, τὸν ἐκ τῆς ὀκνηρίας τῷ ἀνθρώπῳ προξενούμενον, καὶ κατηνάγκαζεν αὐτὴν νὰ ἐνασχολῆται εἰς μόνα τὰ θεῖα ἔργα μὲ πολλὴν σπουδὴν καὶ ταχύτητα. Ὁμοίως ἔλυσε καὶ ἠφάνισεν ἀπὸ τῆς καρδίας του τὰ δεσμὰ τῆς ψυχοβλαβοῦς ἀγάπης τῶν ὑλικῶν καὶ προσκαίρων πραγμάτων, μὲ τὸν δεσμὸν τῆς παρηγορητικῆς λύπης, τῶν

ἀΰλων καὶ αἰωνίων χαρισμάτων. Καὶ μὲ τὴν μάχαιραν τῆς πολυχρονίου αὐτοῦ ὑπακοῆς, εἰς τὴν ὁποίαν διέτριψε τοσούτους χρόνους, εἶχεν ἐσφαγμένην τὴν τυραννίδα τοῦ θυμοῦ, καὶ πεφονευμένην τέλεον τὴν ἐκ τῆς ὀργῆς ἔξαψιν. Ὁμοίως σιωπῶν. καὶ μὴ ἐξερχόμενος τῆς κέλλης του, ἐθανάτωσε τὴν κενοδοξίαν, καὶ τὸν βλαβερὸν ἔπαινον, καὶ τὴν φαρμακερὰν φήμην καὶ δόξαν τῶν ἀνθρώπων, τὰ ὁποῖα ἀγρεύουσι καὶ περιπλέκουσι τὴν ψυχήν, (καθὼς ἀγρεύει καὶ περιπλέκει ἡ ἀράχνη μὲ τὸ ὕφασμά του τὰς μυίας, καὶ ἄλλα ἱπτάμενα ζωΐφια, καὶ ἐκμυζᾷ τὸ αἷμά των.) καὶ ἀπορροφῶσιν ὥσπερ ἡ βδέλλα τὸν νοῦν, τὴν προθυμίαν, καὶ ὅλην αὐτῆς τὴν σύστασιν, καὶ τὴν ἀπονεκροῦσι, καὶ δὲν τὴν ἀφίνουσι νὰ ἔχῃ πλέον τὴν ζωήν, ἤγουν τὸν Θεόν, καὶ τὰς ἀρετὰς αὐτοῦ, ἀλλὰ τὸν πονηρὸν διάβολον καὶ τὰ ἔργα του. Ἐξηφάνισε δὲ παντελῶς καὶ τὸ ὄγδοον κακόν, τὸ θανάσιμον πάθος, τὸν φοβερὸν λέοντα, ἤγουν τὴν ἀντίθεον ὑπερηφάνειαν, ἥτις ἐστὶ, κατὰ τοὺς θείους πατέρας, πάθος ὄγδοον· ὅτι καθὼς ἡ Κυριακὴ εἶναι πρώτη καὶ ὀγδόη εἰς τὰς ἡμέρας τῆς ἑβδομάδος, οὕτω καὶ ἡ ὑπερηφάνεια εἶναι ἀρχὴ καὶ τέλος ὅλων τῶν κακῶν, καὶ θανασίμων ἁμαρτημάτων καὶ πάντοτε ἀνθίσταται τῷ Θεῷ καὶ μάχεται μὲ αὐτὸν τὸν οὐράνιον καὶ παντοδύναμον Βασιλέα. Ἀλλὰ ποῖα χαρίσματα ἔλαβεν ἀπὸ τὸν Θεὸν διὰ τὴν καταστροφὴν καὶ νίκην αὐτῆς; πάντως τὴν μακαρίαν ταπείνωσιν, ἥτις ἐστὶν ὁ ἀκρότατος καὶ τελειότατος καθαρισμὸς τοῦ ἀνθρώπου· τὴν ὁποίαν ἄρχισε μὲν διὰ τῆς ὑπακοῆς του ὁ πεφωτισμένος ἐκ Θεοῦ νέος Βεσελεήλ, τὴν ἐτελείωσε δὲ ὁ Κύριος τῆς ἐπουρανίου Ἱερουσαλὴμ διὰ τῆς παρουσίας του· ἄνω γὰρ τῆς ὑπακοῆς, καὶ τῆς τοῦ Θεοῦ βοηθείας, δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ καθαιρεθῇ καὶ νὰ νικηθῇ ὁ πονηρὸς διάβολος καὶ ἡ συμμορία του, καὶ πᾶσαι αἱ διαβολικαὶ αὐτοῦ ἐνοχλήσεις καὶ ἐνέργειαι.

Ἀλλ' εἰς ποῖον μέρος τοῦ παρόντος λογοπεπλεγμένου στεφάνου νὰ τάξω τὴν ἀένναον πηγὴν τῶν δακρύων του; πρᾶγμα τῷ ὄντι πολύτιμον, καὶ οὐκ ἐν ωολλοῖς εὑρισκόμενον· τῶν ὁποίων δακρύων τὸ ἐργαστήριον εὑρίσκεται ἕως τῆς σήμερον. Τοῦτο δὲ ἦν ἓν σπήλαιον κείμενον εἰς μίαν βαθυτάτην ἐξορίαν, ὑποκάτω εἰς τοὺς πρόποδας τοῦ ὄρους εἰς ἕνα κρημνώδη καὶ πετρώδη τόπον, καὶ ἀπέχον οὐ μόνον τῆς αὐτοῦ, ἀλλὰ καὶ πάσης ἑτέρας κέλλας· τοσοῦτον, ὅσον νὰ μὴν ἀκούεται τὸ πένθος του, διὰ νὰ ἀποφεύγῃ τὴν κενοδοξίαν, καὶ τὸν βλαπτικώτατον ἔπαινον, τὸν ἐκ τῶν ἀκουόντων προερχόμενον· πλὴν ἂν καὶ ἠγωνίζετο νὰ μὴν ἀκούεται τοῖς ἀνθρώποις τοῦτο τὸ θαυμάσιον ἔργον τοῦ πένθους του, ὅμως ἔφθανεν ἕως τῶν πυλῶν τοῦ οὐρανοῦ μὲ τοὺς στεναγμοὺς καὶ θρήνους του, καὶ μὲ

ἄλλα ὅμοια, δι' ὧν ἐτιμώρει καὶ ἐπέδευεν ἑαυτὸν ἀείποτε· οὕτω γὰρ ἐπένθει καὶ ἔστενε, καθὼς θρηνοῦοι καὶ στενάζουσιν οἱ δερόμενοι μὲ τὰς ράβδους, καὶ κατακεντούμενοι, καὶ μελιζόμενοι μὲ τὰ ξίφη, καὶ ἐκκαιόμενοι μὲ ἐκπεπυρωμένα σίδηρα, καὶ τοὺς ἰδίους ὀφθαλμοὺς ἀποστερούμενοι. Ἐμεταχειρίζετο δὲ καὶ τὸν ὕπνον μὲ μεγάλην ἐγκράτειαν οὗτος ὁ γήϊνος Ἄγγελος, καὶ οὐράνιος ἄνθρωπος, καὶ ἐκοιμᾶτο τοσοῦτον μόνον, ὅσον νά μὴ βλαβῇ ἡ οὐσία τοῦ νοός του ὑπὸ τῆς ὑπερβαλλούσης ἀγρυπνίας του (1). Πρὶν γὰρ κοιμηθῇ, ἐπροσηύχετο ὥραν πολλήν, καὶ κατεγίνετο εἰς τὴν ἀνάγνωσιν καὶ εἰς τὴν σύνθεσιν τῶν βίβλων του, οὕτως ἐχαλίνου καὶ ἐμπόδιζε τὴν ὀκνηρίαν, καὶ δὲν ἄφινε νὰ εὕρῃ χώραν εἰς αὐτὸν καὶ ἀνάπαυσιν. Ὅλος δὲ ὁ δρόμος τοῦ νοός νου, καὶ ἡ ζωή του ἦν προσευχὴ ἀένναος, καὶ εἰς ἔρως καὶ ἀγάπη πρὸς τὸν Θεὸν ἀνείκαστος· αὐτὸν γὰρ ἐφαντάζετο μόνον νύκτωρ καὶ μεθ' ἡμέραν, καὶ αὐτὸν ἔβλεπεν ἀκαταπαύστως εἰς τὸν διαυγέστατόν καθρέπτην τοῦ λαμπροῦ νοός του, καὶ εἰς τὴν τράπεζαν τῆς καρδίας του, καὶ δὲν ἤθελεν, ἢ οἰκειότερον εἰπεῖν, οὐκ ἠδύνατο νὰ λάβῃ κόρον καὶ ἐμπλησμὸν τῆς ἀγάπης του· ἐπειδὴ ὅσῳ πλησιάζει τις πρὸς Θεὸν τόσον τὸν ἐπιθυμεῖ, καὶ τὸν διψᾷ περισσότερον.

Διὰ τοῦτο καὶ πάντες ἐπεθύμουν νὰ ἀκούωσι πάντοτε τῶν ψυχωφελῶν νουθεσιῶν του, τῶν ὁποίων ὑπῆρχεν εἰς καὶ ὁ μοναχὸς ὁ καλούμενος Μωϋσῆς, ὅστις κεντρωθεὶς ὑπὸ τοῦ κέντρου ἑνὸς μεγάλου ζήλου καὶ μιᾶς ἄκρας ἀγάπης, ἣν ἔλαβε πρὸς τοῦτον τὸν θεοφόρον πατέρα, παρεκάλεσεν αὐτὸν πολλὰ νὰ τὸν λάβῃ μαθητὴν καὶ ὑποτακτικὸν αὐτοῦ, καὶ νὰ τὸν στοιχειώσῃ εἰς τὴν ἀληθινὴν καὶ οὐράνιον τῆς μοναχικῆς πολιτείας φιλοσοφίαν· ἐμεταχειρίσθη δὲ καὶ μεσίτας εἰς τοῦτο πολλοὺς τῶν πατέρων, διὰ νὰ μὴ ἀποτύχῃ τῆς τῆς αἰτήσεως. Καὶ δὴ ἐκβιασθεὶς ὑπὸ τῶν πολλῶν αὐτῶν δεήσεων, ἐδέξατο αὐτὸν ὁ μακάριος, καὶ ἐν μιᾷ τῶν ἡμερῶν τὸν ἐπρόσταξεν νὰ φέρῃ γῆν ἐξ ἄλλου λιπαρωτέρου καὶ παχυτέρου τόπου διὰ νὰ φυτεύσωσι καὶ νὰ καλλιεργήσωσι λάχανα· ὁ γὰρ τόπος ἐνῷ κατῴκουν δὲν ἐδύνατο νὰ τὰ θρέψῃ ἀφ' ἑαυτοῦ, ὡς ξηρὸς καὶ ἀκαρποφόρητος, καὶ ἀπελθὼν ὁ Μωϋσῆς ἐποίει ἀόκνως τὴν ὑπηρεσίαν του· ἐπειδὴ ὅμως ἔφθασεν τὸ μεσότατον τῆς ἡμέρας, καὶ ἔκαιεν ὁ μέγας τοῦ ἡλίου φλεγμός, καὶ ἐθέρμαινε τὸν τόπον ὡς κάμινος, ἦν γὰρ ὁ ἔσχατος τῶν μηνῶν, ὁ Αὔγουστος, ὤκλασεν ὁ Μωϋσῆς ἐκ τοῦ κόπου καὶ ἀποκαμὼν ἐκ τῆς μεταφορᾶς καὶ τῆς μετακομιδῆς, ἔπεσε νὰ

(1) Ὥστε φαίνεται ὅτι μίαν ὥραν ἐκοιμᾶτο κατὰ τὴν νύκτα· τὴν δὲ λοιπὴν σὺν τῇ ἡμέρᾳ εἰργάζετο καὶ ἐπροσηύχετο.

ἀναπαυθῇ μικρὸν κάτωθεν ἑνὸς λίθου μεγαλωτάτου, ὅστις ἔμελλε νὰ ἀποσπασθῇ μετ' οὐ πολύ, καὶ νὰ τὸν συντρίψῃ αἰφνηδίως καὶ ἀνελπίστως. Ὁ δὲ φιλάνθρωπος Θεός, ὅστις δὲν βούλεται νὰ λυπῇ τούς γνησίους δούλους του ἔν τινι πράγματι, προέλαβε κατὰ τὴν αὐτοῦ συνήθειαν, καὶ ἠλευθέρωσε τὸν Μωϋσῆν ἀπὸ τὸν ἐπικείμενον ἐκεῖνον τοῦ θανάτου κίνδυνον μὲ τρόπον θαυμάσιον· καὶ ἀκούσατε.

Τὴν ὥραν ὅπου ἐκοιμᾶτο ὁ Μωϋσῆς κάτωθεν τοῦ λίθου, ἐπροσηύχετο καὶ ὁ ἅγιος εἰς τὸ κελλίον του, ἔχων τὸν νοῦν του προσηλωμένον καὶ ἀναβιβασμένον εἰς τὸν Θεὸν κατὰ τὸ ἔθος του, καὶ ἐκεῖ ἦλθεν αὐτῷ, ὥσπερ ὀλίγος ὕπνος καὶ λεπτότατος, καὶ βλέπει ὅτι τὸν ἐξύπνα εἰς ἱεροπρεπὴς καὶ σεβάσμιος ἄνθρωπος καὶ τὸν ὠνείδιζε λέγων· Ἰωάννη, πῶς κοιμᾶσαι ἀμέριμνος, καὶ ὁ Μωϋσῆς κινδυνεύει νὰ θανατωθῇ; τότε ἐγερθεὶς ὁ ἅγιος παρευθὺς, ἤρξατο νὰ προσεύχηται ὑπὲρ τοῦ μαθητοῦ αὐτοῦ μὲ πολλὴν θερμότητα· ὁ δὲ Θεὸς ὑπήκουσεν αὐτῷ, καὶ ἠλευθέρωσε τὸν Μωϋσῆν ἀπὸ τὸν ἀνέλπιστον θάνατον· εἰς καιρὸν δὲ ὅπου ἐκοιμᾶτο καὶ ἐπλησίαζεν νὰ πέσῃ ὁ λίθος ἐπάνωθεν αὐτοῦ νὰ τὸν συντρίψῃ, ἐνόμισεν ὅτι ἐφώνησεν αὐτῷ ὁ ὅσιος νὰ φύγῃ ἐκεῖθεν τὸ συντομώτερον· καὶ παρευθὺς ἠγέρθη ἔντρομος καὶ ἐπήδησεν ἐκ τῆς σκιᾶς ὅπου ἐκάθευδε, καὶ παραυτίκα ἀπεσπάσθη ὁ λίθος καὶ ἐσκέπασε τὸν τόπον ὅπου ἔκειτο. Κατὰ δὲ τὴν ὥραν τοῦ ἑσπερινοῦ, ἦλθεν εἰς τὸ κελλίον ὁ Μωϋσῆς, καὶ ἐρωτηθεὶς ὑπὸ τοῦ ὁσίου, ἂν συνέβη αὐτῷ τις πειρασμὸς ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ, ἢ βλάβη ἀνέλπιστος, ἀπεκρίνατο αὐτῷ· κοιμώμενος πάτερ μου, βαθέως ἐν μέσῳ τῆς ἡμέρας ὑποκάτω ἑνὸς λίθου μεγαλωτάτου ἐνόμισα εἰς τὸν ὕπνον μου πῶς μοὶ ἐφώνησας νὰ ἐγερθῶ ἐκεῖθεν καὶ νὰ φύγω τὸ συντομώτερον· ὅθεν ἀνυπερθέτως ἠγέρθην καὶ ἔφυγον, καὶ παρευθὺς μετὰ τὴν φυγὴν ἀπεσπάσθην ὁ λίθος, καὶ ἔπεσεν εἰς τὸν τόπον ὅπου ὕπνωττον, καὶ παρ' ὀλίγον ἂν δὲν ἐξύπνων ἐκ τῆς φωνῆς σου, ἤθελε μὲ συντρίψει ὁ λίθος βεβαιότατα. Ὁ δὲ μέγας καὶ ταπεινόφρων Ἰωάννης δὲν ἐφανέρωσε τῷ μαθητῇ αὐτοῦ τὸ ὅραμα, ὅπερ εἶδεν εἰς τὸν ὕπνον του, οὔτε πῶς ἐδεήθη τοῦ Θεοῦ ὑπὲρ αὐτοῦ, ἀλλ' ἀνύμνει καὶ ἐδόξαζε τὸν πολυεύσπλαγχνον Κύριον μὲ ἀποκρύφους βοάς, καὶ μὲ βίας ἀγάπης σφιγκτὰς, καὶ εὐχαρίστει αὐτῷ, ὡς λυτρωσαμένῳ τὸν μαθητήν του ἀπὸ τὸν αἰφνίδιον θάνατον.

Παρὰ ταῦτα δὲ ἦν καὶ ἰατρὸς ἄριστος εἰς τὰ ἀφανῆ τῆς καρδίας τραύματα οὗτος ὁ τοῦ Θεοῦ ἄνθρωπος· ὅθεν εἰς ποτε μοναχὸς Ἰσαὰκ ὀνομαζόμενος, δεινῶς βασανιζόμενος, ὑπὸ τοῦ βάρους τοῦ φιλοσάρκου τῆς πορνείας δαίμονος, καὶ ἐξαπορούμενος πανταχόθεν ὑπὸ τῆς λύπης του ἔφθασε δρομαίως πρὸς τὸν μέγαν τοῦτον ἰατρὸν, καὶ

ἐδημοσίευσε τὸν ἔμφυτον καὶ σαρκικὸν αὐτοῦ πόλεμον, παρακαλῶν μὲ στεναγμοὺς καὶ θερμὰ δάκρυα νὰ τὸν ἐλευθερώσῃ τοῦ πάθους του. Ὁ δὲ θεῖος Πατήρ, θαυμάσας τὴν πίστιν καὶ τὴν μεγάλην αὐτοῦ ταπείνωσιν, εἶπεν αὐτῷ· Ἂς σταθῶμεν, ἀδελφέ, εἰς τὴν προσευχὴν ἀμφότεροι, καὶ πάντως ὁ ἀγαθὸς καὶ πολυεύσπλαγχνος Κύριος δὲν θέλει παραβλέψει τὴν ταπεινὴν ἡμῶν δέησιν, ἀλλὰ θέλει δώσει ἡμῖν τὸ ζητούμενον ἡμῶν. Τούτου οὖν γενομένου, πρὶν ἀποτελεσθῇ ἡ ἱκετήριος αὐτῶν δέησις, εἰς καιρὸν ὅπου ὁ ἐνοχλούμενος ἀδελφὸς ἔκειτο πρηνὴς ἐν τῇ γῇ καὶ ἐπὶ πρόσωπον, ὁ Θεὸς ἐποίησε τὸ θέλημα τοῦ ἠγαπημένου δούλου τοῦ Ἰωάννου, διὰ νὰ δείξῃ καὶ ἐν τούτῳ τὸν προφήτην Δαυὶδ ἀληθεύοντα, ὅστις λέγει· «Θέλημα τῶν φοβουμένων αὐτὸν ποιήσει καὶ τῆς δεήσεως αὐτῶν εἰσακούσεται·» καὶ ἔφυγεν ἀπὸ τὸν ἀδελφὸν ὁ σκολιώτατος ὄφις ἐκεῖνος, ὁ διαβολικώτατος λέγω, τῆς πορνείας πόλεμος, μὴ ὑποφέρων νὰ μαστίζηται μὲ τὴν ράβδον τῆς καθαρᾶς καὶ ἐνεργητικῆς προσευχῆς τοῦ ἁγίου. Ὁ δὲ ἀδελφὸς ἐκεῖνος βλέπων ἑαυτὸν ἐλεύθερον τοῦ λοιποῦ, καὶ πάντῃ ἀνενόχλητον τοῦ ἀφορήτου καὶ χαλεπωτάτου ἐκείνου δαιμονίου τῆς πορνείας, ἐξίστατο καὶ ἔχαιρε δοξάζων τὸν Θεὸν, καὶ εὐχαριστῶν μεγάλως τῷ δούλῳ αὐτοῦ Ἰωάννῃ ἕνεκα τῆς χάριτος, ἣν ἔλαβε διὰ μεσιτείας του.

Ἐπειδὴ δὲ ἦν ἀνὴρ ἐλλόγιμος καὶ εἰς τὸ διδάσκειν ἔμπειρος, ἐμεταχειρίζετο τὸν λόγον τῆς χάριτος πλουσίως ὁ ἀοίδιμος, καὶ ἔχεεν ἀφθόνως καὶ ἀόκνως τοὺς ποταμοὺς τῆς διδασκαλίας του εἰς ἐκείνους ὁποῦ προσήρχοντο πρὸς αὐτόν, διὰ νὰ λάβωσιν ὠφέλειαν· ὅμως φθονεροί τινες καὶ πονηροὶ ἄνθρωποι, κεντούμενοι ὑπὸ τοῦ φθόνου των, καὶ μηχανώμενοι νὰ ἐμποδίσωσι παντὶ τρόπῳ τὴν πολλὴν καὶ μεγάλην ὠφέλειαν, ἣν ἐπροξένει πρὸς ἅπαντας, ὠνόμαζον αὐτὸν λάλον καὶ φλύαρον. Ὁ δὲ ἅγιος εἰδὼς ὅτι δύναται νὰ ὑποφέρῃ πάντα πειρασμόν, καὶ νὰ κατορθώσῃ πᾶν καλὸν μὲ τὴν δύναμιν τοῦ Χριστοῦ, καθὼς λέγει ὁ μακάριος Παῦλος, καὶ ἀγαπῶν νὰ διδάσκῃ καὶ νὰ ὠφελῇ ἐκείνους ὅπου προσήρχοντο πρὸς αὐτόν, οὐ μόνον μὲ τὸν λόγον, ἀλλὰ πολὺ περισσότερον καὶ μὲ τὸ ἔργον, ἤγουν διὰ τῆς σιωπῆς του, ἐσιώπησεν ὁλοτελῶς ἐπὶ χρόνον, καὶ κατέπαυσεν εἰς τὸ ἑξῆς τὸ μελισταγὲς ρεῖθρον τοῦ διδασκαλικοῦ λόγου του, διὰ νὰ ἐκκόψῃ τὴν ἀφορμὴν τῶν ζητούντων, κατὰ τὸ γεγραμμένον, (1) ἀφορμήν· κρίνας κάλλιον νὰ ζημιώσῃ ὀλίγον τι τοὺς ἐραστὰς τῶν καλῶν, τοῖς ὁποίοις ἔμελλε πάντως νὰ προξενήσῃ καὶ διὰ τῆς σιωπῆς του ὠφέλειαν, παρὰ νὰ νικήσῃ καθ' ἑαυτοῦ εἰς πλείονα κατάκρισιν

(1) Κορ. Β'. Κ. ιά, 12.

ἐκείνους τοὺς ἀγνώμονας κριτάς, καὶ νὰ τοὺς ποιήσῃ νὰ ἐπιμείνωσιν ἐν τῇ κακίᾳ των· ὅθεν κἀκεῖνοι οἱ κακότροποι ἐντραπέντες διὰ τὴν σιωπήν, καὶ τὴν μεγάλην ὑπομονὴν καὶ ταπείνωσιν, ἣν ἔδειξεν ὁ ἅγιος καὶ γνωρίζοντες πόσης βλάβης καὶ ζημίας ἐγένοντο τοῖς ἄλλοις παραίτιοι, παρεκάλεσαν αὐτὸν νὰ ἀνοίξῃ αὖθις τὴν πηγὴν τῆς διδασκαλίας του, καὶ νὰ ποτίζῃ τὰς διψώσας ψυχὰς κατὰ τὸ ἔθος του, νὰ συγχωρήσῃ δὲ καὶ αὐτῶν τὸ ἁμάρτημα· καὶ αὐτὸς ὡσὰν ὅπου δὲν ἔμαθε ποτὲ ν' ἀντιλέγῃ καὶ νὰ ἐναντιοῦται ὑπήκουσε παραυτίκα, καὶ πάλιν ἤρξατο νὰ διδάσκῃ τὰ σωτηριώδη καὶ ὠφέλιμα, ὡς καὶ πρότερον.

Οὕτω θαυμάζοντες ὅλοι τὰς ἐνθέους πράξεις του, καὶ βλέποντες ὅτι ὑπερεῖχεν ἅπαντας καθ' ὅλα τὰ θεῖα χαρίσματα, ἔκρινον αὐτὸν ἄλλον νέον Μωϋσῆν φανέντα ἐκ Θεοῦ εἰς τὰς ἡμέρας των· ὅθεν τὸν ἀνεβίβασαν βιαίως ἐπὶ τὸ ἡγουμενικὸν ἀξίωμα, καὶ μετεωρίσαντο τὸν λύχνον ἐπὶ τῆς λυχνίας, (1) διὰ νὰ βλέπωσι τὸ φῶς αὐτοῦ ἅπαντες, καὶ ἀναβαίνωσινεἰς τὰ οὐράνια. Καὶ ἐπ' ἀληθείας δὲν ἐψεύσθησαν ἐπὶ τῆς πραγματείας των, ἀλλ' ἐξελέξαντο καλῶς τὸν ἄξιον ποιμένα, καὶ ἐπέτυχον αὐτὸν κατὰ τὸν πόθον καὶ τὴν ἐλπίδα των. Ἀνέβη γὰρ καὶ οὗτος εἰς τὸ Ὄρος, καὶ εἰσέβη εἰς τὸν ἄδυτον γνόφον· (2) καὶ διαβὰς μὲ τὸν νοῦν του τὰς οὐρανίους βαθμίδας, φθάνει εἰς τὸν Θεὸν μὲ τὸν λογισμόν του, καὶ δέχεται παρ' αὐτοῦ τὸν φωτισμὸν καὶ τὴν θεοτύπωτον νομοθεσίαν, καὶ ἀνοίγει τὸ στόμα του, καὶ ὁμιλεῖ τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ, καὶ λαμβάνει εἰς τὴν ψυχήν του τὴν χάριν τοῦ παναγίου Πνεύματος, καὶ ἐξηρεύξατο(3) ἄπειρα ἀγαθὰ καὶ σωτηριώδεις λόγους ἐκ τοῦ ἀγαθοῦ θησαυροῦ τῆς καρδίας του.

Οὕτως οὖν ἐτελείωσε τὴν ζωὴν αὐτοῦ(4) ὁ μακάριος, καταγινόμενος εἰς τὴν φροντίδα καὶ ὁδηγίαν τῶν νέων Ἰσραηλιτῶν, ἤγουν τῶν πεφωτισμένων ἐκ Θεοῦ μοναχῶν· διαφέρων τοῦ προφήτου Μωϋσέως ἐν ἑνὶ μόνον πράγματι,ὅτι ἐκεῖνος μέν, δὲ ἠξεύρω πῶς, ἐμποδίσθη, καὶ δὲν εἰσέβη εἰς τὴν ἐπίγειον Ἱερουσαλήμ· (5) οὗτος δὲ ἠξιώθη νὰ ἀναβῇ ἀσφαλῶς εἰς τὴν θείαν καὶ ἐπουράνιον. Μαρτυροῦσι τοῦτο οἱ πολλοὶ ἐκεῖνοι ὅπου ἐσώθησαν καὶ σώζονται ἕως τῆς σήμερον, ἀναγινώσκοντες τὰς πνευματικὰς νουθεσίας καὶ τὰς πράξεις του, μὲ τοὺς ὁποίους εἶναι καὶ ὁ νέος Δαυῒδ ὁ μαθητής του μάρτυς ἀληθὴς τῆς σοφίας καὶ σωτηρίας ὅπου ἐπροξένει ὁ σοφὸς οὗτος πρὸς ἅπαντας. Μάρτυς ἔτι καὶ ὁ καλὸς ἡμῶν ποιμὴν Ἰωάννης, ὑπὸ τοῦ

(1) Λουκ. Κ. ή. 16. (2) Ἐξοδ. Κ. κδ'. 13. (3) Ψαλ. μδ'. (4) Λουκ. Κ. ς'. 45. (5) Δευτ. Κ. λδ'.

λιπαρηθεὶς οὗτος ὁ μέγας, κατένευσε πρὸς ἡμᾶς μὲ τὸν λογισμόν του, καὶ κατέβη ἀπὸ τὸ ὑψηλὸν Ὄρος τῆς διδασκαλίας του, (ὡς ἄλλος νέος θεόπτης Μωϋσῆς ἀπὸ τὸ Σίναιον·) ὅπου καὶ οὗτος εἶδε μὲ τὸν νοῦν του τὸν Θεόν, καὶ ἔλαβεν, ὥσπερ ἐκεῖνος, παρ' αὐτοῦ τὰς θεογράφους Πλάκας, λέγω τὰς ψυχωφελεῖς διδασκαλίας του, καὶ τὰς ἔδωκεν ἡμῖν, αἱ ὁποῖαι περιέχουσιν ἔξωθεν μὲν διδάγματα καὶ μαθήματα πρακτικὰ τῶν καλῶν ἔργων καὶ πράξεων· ἔσωθεν δὲ εἰσι πεπληρωμέναι θεωρητικῶν καὶ οὐρανίων νοημάτων, τὰ ὁποῖα βιάζουσιν ἡμᾶς νὰ παριστάμεθα πρὸς τὸν Θεὸν ἀκαταπαύστως μὲ τὸν νοῦν καὶ τὴν καρδίαν καὶ μὲ ὅλην ἡμῶν τὴν ψυχήν, καὶ νὰ λέγωμεν πρὸς αὐτόν· διὰ πρεσβειῶν τοῦ ὁσίου καὶ γνησίου δούλου σου Ἰωάννου, Κύριε Ἰησοῦ Χριστὲ ὁ Θεὸς ἡμῶν ἐλέησον, καὶ σῶσον ἡμᾶς Ἀμήν.

Μνήμη τοῦ ἁγίου προφήτου ΙΩΑΔ ἢ ΙΩΗΛ.

»Λέων πατάσσει σέ, προφῆτα Κυρίου,
»Ὡς παραβάντα τὸν λόγον τοῦ Κυρίου.

Οὗτος ἦτο ἀπὸ τὴν Σαμάρειαν· (1) ἐκτύπησε δὲ αὐτὸν ὁ Λέων, ὅτε ἀπεστάλη καὶ ἤλεγξε τὸν βασιλέα Ἱεροβοάμ, διότι ἐποίησε χρυσᾶς δαμάλεις καὶ ἐπροσκύνει αὐτάς, διότι ὁ μὲν Θεὸς ἐπρόσταξεν αὐτὸν νὰ ὑπάγῃ καὶ νὰ ἐλέγξῃ τὸν βασιλέα, νὰ μὴ φάγῃ δὲ ἄρτον, μηδὲ νὰ πίῃ ὕδωρ εἰς τὸν τόπον ἐκεῖνον, ἀλλὰ νὰ ἐπανέλθῃ ταχέως. Αὐτὸς δὲ εὑρὼν τὸν Ἱεροβοὰμ θυσιάζοντα. ἐκάλεσεν ἐν λόγῳ Κυρίου καὶ εἶπε· «Θυσιαστήριον, τάδε λέγει Κύριος. Ἰδοὺ γεννᾶται υἱὸς εἰς τὸν οἶκον καὶ τὴν βασιλείαν τοῦ Ἰούδα, Ἰωσίας ὀνόματι, ὁ ὁποῖος θέλει θυσιάσει εἰς σὲ τοὺς ἱερεῖς τῶν ὑψηλῶν τόπων τῶν εἰδώλων». Ὁ δὲ Ἱεροβοάμ, ἐπειδὴ ἐξήπλωσε τὴν χεῖρά του διὰ νὰ συλλάβῃ τὸν προφήτην τοῦτον ἐξηράνθη ἡ χεὶρ του· ἐπειδὴ δὲ πάλιν ὁ αὐτὸς Ἱεροβοὰμ παρεκάλεσε τὸν προφήτην νὰ τὸν ἰατρεύσῃ, τούτου χάριν ἐδεήθη ὁ προφήτης τοῦ Θεοῦ καὶ ἰατρεύθη ἡ χεὶρ τοῦ βασιλέως, ὡς ἦτο καὶ πρότερον.

Ἐπιστρέφων δὲ ὁ προφήτης εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ, κατεπείσθη ἀπὸ ἕνα ψευδοπροφήτην, Ἐμβὲ ὀνομαζόμενον, καὶ ἔφαγε μὲ αὐτὸν ἄρτον παρακούσας τὴν προσταγὴν τοῦ Θεοῦ· ὅθεν διὰ τὴν παρακοήν του ἐσυγχώρησεν ὁ Θεὸς νὰ θανανατωθῇ μὲν ἀπὸ λέοντα ἀλλὰ νὰ μὴ

(1) Ἡ ἱστορία τοῦ προφήτου τούτου γράφεται ἐν κεφ. ιγ'. τῆς Τρίτης τῶν Βασιλειῶν στίχ. Ι, ὅπου λέγεται, ὅτι οὗτος ἦτο ἀπὸ τὴν γῆν τοῦ Ἰούδα, καὶ οὐχὶ ἀπὸ τὴν Σαμάρειαν. «Καὶ ἰδοὺ ἄνθρωπος τοῦ Θεοῦ ἐξ Ἰούδα παρεγένετο ἐν λόγῳ Κυρίου εἰς Βαιθήλ.»

φαγωθῇ ἀπὸ αὐτόν. Ἐνεταφιάσθη δὲ εἰς τὴν Βαιθήλ, πλησίον τοῦ ἀπατήσαντος αὐτὸν ψευδοπροφήτου (1).

Μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ΙΩΑΝΝΟΥ τοῦ ἐν τῷ φρέατι.

» Ὁ ἐν φρέατι ζῶν Ἰωάννης κάτω,
» Ἄνω πίνει νῦν ζῶντος ὕδατος φρέαρ.

Κατὰ τοὺς παλαιοὺς χρόνους ἦτο μία γυνὴ πλουσία πολλὰ, καὶ φοβουμένη τὸν Θεόν, Ἰουλιανὴ ὀνομαζομένη, ὁ ὁποία νέα οὖσα, ἔμεινε χήρα μὲ δύω ὀρφανὰ νήπια, Ἰωάννην καὶ Θεμιστίαν ὀνομαζόμενα. Ἐπειδὴ δὲ οἱ τότε Ἕλληνες βασιλεῖς ἐξέδωκαν δόγμα καὶ προσταγὴν νὰ τιμωρῶνται οἱ τὸν Χριστὸν σέβοντες χριστιανοί, φοβηθεῖσα ἡ χήρα, ἔλαβε τὰ δύω της τέκνα καὶ ὑπῆγεν εἰς ἕνα οἶκον, ὅπου κρυπτομένη, ἀνέτρεφε τὰ τέκνα της ἐν παιδείᾳ καὶ νουθεσίᾳ Κυρίου. Ὁ δὲ υἱός της Ἰωάννης, ὅτε ἤρχετο ὁ καιρὸς τῆς προσευχῆς, ἄφινε τὴν μητέρα του καὶ ὑπήγαινεν εἰς τὴν ἐκκλησίαν, καὶ ἀφοῦ ἐκεῖ προσηύχετο κρυπτῶς, ἐπέστρεφε πάλιν εἰς τὴν μητέρα του, διότι τότε ὅλοι οἱ χριστιανοὶ ἐκρύπτοντο διὰ τὸν φόβον τῶν εἰδωλολατρῶν. Μίαν δὲ φορὰν ἐνῷ ἀπήρχετο ὁ Ἰωάννης εἰς τὴν ἐκκλησίαν διὰ νὰ προσευχηθῇ, κατὰ τὴν συνήθειαν του, εὗρεν αὐτὸν φιλόθεός τις χριστιανός, ὁ ὁποῖος τὸν ἐσυμβούλευσε νὰ ὑπάγῃ κάλλιον εἰς τὸ βουνὸν νὰ προσεύχηται, παρὰ εἰς τὴν ἐκκλησίαν, καὶ ἐκ τούτου νὰ κινδυνεύῃ νὰ πέσῃ εἰς χεῖρας τῶν εἰδωλολατρῶν. Ὁ δὲ Ἰωάννης ἀκούσας τὴν συμβουλὴν ταύτην, εἶπε τῇ μητρί του, κυρία μου μή-

(1) Σημείωσαι, ὅτι τὸν προφήτην τοῦτον οὐχὶ Ἰωάδ, ἀλλὰ Ἰωὴλ ὀνομάζει ἡ θεία Γραφή. Λέγει γάρ. «Καὶ οἱ κατάλοιποι λόγοι Σολομών. Ἰδοὺ οὗτοι γεγραμμένοι ἐν ταῖς δράσεσιν Ἰωὴλ τοῦ ὁρῶντος περὶ Ἱεροβοὰμ υἱοῦ Ναβάτ.» (β΄. Παραλειπόμ. θ΄. 29). Ὅθεν λέγει ὁ Θεοδώρητος ἐν τῷ προοιμίῳ τοῦ β΄. τῶν Παραλειπομένων «Μανθάνομεν ἐντεῦθεν, ὡς Νάθαν ὁ προφήτης, καὶ Ἀχιὰ ὁ Σηλωνίτης, καὶ Ἰωὴλ ὁ κατὰ τοῦ Ἱεροβοὰμ τὴν ψῆφον ἐξενεγκών, βίβλους εἶχον συγεγραμμένας. Καὶ πάλιν λέγει· Μεμαθήκαμεν ἐντεῦθεν ὅτι ὁ ἄνθρωπος τοῦ Θεοῦ, ὁ τὸ ἐν Βαιθὴλ θυσιαστήριον ραγῆναι κελεύσας, ὃν ὁ λέων συνέτριψεν, ὁ τοῦ Θεοῦ παραβεβηκὼς τὴν ἐντολήν, Ἰωὴλ προσηγορεύετο. Ἐπειδὴ ὁ προφήτης Ἰωὴλ ὁ τοῦ Βαιθουήλ, οὗτινος τὸ βιβλίον σώζεται οὐδὲν ἀναφέρει περὶ τοῦ Σωλομῶντος· Ὅτι δὲ ψευδοπροφήτης δὲν ἦτο, ὡς γράφεται ἐδῶ ἐν τῷ Συναξαριστῇ, ὁ πείσας τὸν προφήτην τοῦτον Ἰωὴλ νὰ φάγῃ τροφήν, μαρτυρεῖ ὁ ἴδιος Θεοδώρητος λέγων· «Ὅτι δὲ οὐ ψευδοπροφήτης ἦν ὁ τὸν ἄνθρωπον τοῦ Θεοῦ παραπείσας τροφῆς μεταλαβεῖν παρ' αὐτῷ, καὶ ἐντεῦθεν καταμαθεῖν εὐπετές. Διεσώθη γάρ φησι τὰ ὀστᾶ τοῦ πρεσβυτέρου τοῦ προφήτου τοῦ κατοικοῦντος ἐν Βαιθήλ, μετὰ τῶν ὀστῶν τοῦ ἀνθρώπου τοῦ Θεοῦ, τοῦ ἥκοντος ἐξ Ἰούδα, καὶ λελαληκότος πάντα τὰ ἔργα, ἃ ἐποίησεν Ἰωσίας.» (ἐρωτήσει νϛ΄. εἰς τὴν δ΄. τῶν Βασιλειῶν).

τηρ, εἰς φιλόθεος χριστιανὸς εἰπέ μοι νὰ ὑπάγω εἰς αὐτὸν, ἐγὼ δὲ ἔκρινα, ὅτι εἶναι πρέπον νὰ ζητήσω τὴν εὐχήν σου, καὶ τότε νὰ ὑπάγω· ἡ δὲ μήτηρ του νομίζουσα πῶς θὰ ἐπιστρέψῃ ταχέως τὸν ἀφῆκεν νὰ ὑπάγῃ. Ὁ δὲ Ἰωάννης ἀποχαιρετίσας τὴν μητέρα καὶ ἀδελφήν του, ὑπῆγεν εἰς τὴν ἔρημον πρὸς ἕνα αἰγύπτιον μοναχόν, Φαρμουθὲ ὀνομαζόμενον, καὶ λαβὼν τὰς εὐχάς του, ὑπῆγεν εἰς τὴν βαθυτέραν ἔρημον· εὑρὼν δὲ ἓν ξηροπήγαδον πλήρη σκορπίων καὶ ὄφεων καὶ ἄλλων διαφόρων ἑρπετῶν, προσηυχήθη καὶ ἔπειτα ρίψας ἑαυτὸν μέσα εἰς τὸ ξηροπήγαδον. Ἄγγελος δὲ Κυρίου ἐδέχθη αὐτὸν, ὅτε κατέβαινε κάτω, καὶ οὕτως ἐφύλαξε αὐτὸν ἀβλαβῆ διότι εἴκοσι πήχεις ἦτο βαθὺ τὸ πηγάδιον.

Ἀφοῦ δὲ κατέβη ἐκεῖ, ἤπλωσε τὰς χεῖράς του σταυροειδῶς ὁ ἀοίδιμος, καὶ ἐστάθη προσευχόμενος εἰς διάστημα ἡμερῶν τεσσαράκοντα, χωρὶς νὰ φάγῃ, χωρὶς νὰ πίῃ, χωρὶς νὰ κοιμηθῇ, καὶ χωρὶς νὰ κοιμηθῇ, καὶ χωρὶς νὰ κατεβάσῃ κάτω τὰς χεῖράς του, καὶ τὰ μὲν θηρία καὶ ἑρπετὰ εὐθὺς ἔφυγον, ἄγγελος δὲ Κυρίου, ὁ ὁποῖος ἔφερε καθ' ἡμέραν φαγητὸν εἰς τὸν ἀνωτέρω ρηθέντα Φαρμουθέ, αὐτὸς ἔφερε καὶ εἰς τὸν Ἰωάννην ἄρτον· πλὴν ἐπειδὴ ὁ Ἰωάννης ἦτο νέος κατὰ τὴν ἡλικίαν, δὲν ἔφερε ὁ ἄγγελος τὸν ἄρτον εἰς αὐτόν, ἵνα μὴ ὑπερηφανευθῇ, ἀλλὰ τὸ ἔδιδεν εἰς τὸν Φαρμουθέ, λέγων αὐτῷ· ἰδοὺ Κύριος ἔστειλέ σοι τὸν ἄρτον αὐτό, διὰ νὰ τὸν ὑπάγῃς εἰς τὸν ἀββᾶν Ἰωάννην τὸν εἰς τὸ ξηροπήγαδον εὑρισκόμενον. Ὁ δὲ Ἰωάννης δεχθεὶς τὸν ἄρτον ἀπὸ τὸν Φαρμουθέ, εὐχαρίστησε τὸν Θεὸν καὶ ἔφαγε· καὶ λοιπὸν δοξάζων τὸν Θεόν, καὶ καθ' ἑκάστην ἐλάμβανε τροφὴν, ἀπὸ τὸν γέροντα, ἕως εἴς τινας χρόνους· ἀλλ' ὁ διάβολος μὴ ὑποφέρων νὰ βλέπῃ τοὺς μεγάλους ἀγῶνας τοῦ Ἰωάννου, μετεσχηματίσθη εἰς ἕνα δοῦλον τοῦ ὁσίου, καὶ ἐλθὼν πρὸς τὸν γέροντα Φαρμουθέ, ἠπάτησεν αὐτὸν μὲ τοὺς λόγους του. Ὅθεν λαβὼν αὐτὸν τὸν ἔφερεν ἐπάνω εἰς τὸ στόμιον τοῦ ξηροπηγαδίου, καὶ ἤρχισε νὰ συμβουλεύῃ τὸν Ἰωάννην ὅσα δὲν ἔπρεπεν· ὁ δὲ Ἰωάννης ἐνόησε τὴν μηχανὴν τοῦ διαβόλου, καὶ ἐδιώρθωσε καὶ τὸν γέροντα, καὶ τὸν διάβολον κατήσχυνε καὶ οὕτως ἀπέστειλε καὶ τοὺς δύω, χωρὶς αὐτὸς νὰ λάβῃ εἰς τὸν ἑαυτόν του καμμίαν βλάβην.

Μετὰ ταῦτα ἐσύναξεν ὁ διάβολος πλήθη δαιμόνων, καὶ μετεσχημάτισεν αὐτοὺς εἰς τὰ πρόσωπα τῆς μητρὸς τοῦ Ἰωάννου καὶ ἀδελφῆς, καὶ φίλων καὶ συγγενῶν καὶ δούλων καὶ ὑπηρετριῶν καὶ ἄλλων γνωστῶν του· οἱ ὁποῖοι ὅλοι ὑπῆγον εἰς τὸ στόμιον τοῦ πηγαδίου καὶ ἐθρήνουν καὶ ἔκλαιον, παρακαλοῦντες αὐτὸν κἂν νὰ ἐκβῇ νὰ τὸν ἴδωσιν, ἢ τοὐλάχιστον νὰ τοὺς ὁμιλήσῃ. Ὁ δὲ ἅγιος προσηύχετο κάτωθεν, καὶ τελείως μὲ αὐτοὺς δὲν ὡμίλησεν, ὅθεν οἱ δαίμο-

νες ἔγειναν ἄφαντοι. Ἀφοῦ δὲ ὁ ὅσιος διῆλθεν εἰς τὸ ξηροπήγαδον δέκα χρόνους, καὶ κατόρθωσε πᾶσαν ἄσκησιν καὶ ἀρετήν, καὶ εὐηρέστησε γνησίως εἰς τὸν Θεόν, τότε μοναχός τις Χρύσιος ὀνομαζόμενος, ὁ ὁποῖος εἰς τὴν ἔρημον τριάκοντα εἶχε χρόνους, ὁδηγηθεὶς ἀπὸ θεϊκὸν ἄγγελον, ὑπῆγε διὰ νὰ ἐνταφιάσῃ τὸν Ἰωάννην. Σταθεὶς δὲ τρεῖς ἡμέρας ἐπάνω τοῦ πηγαδίου, ὥρκιζε τὸν Ἰωάννην εἰς τὴν δύναμιν τοῦ Θεοῦ, νὰ μὴ κρύψῃ ἀπὸ αὐτὸν καμμίαν του ἀρετὴν ἀλλὰ νὰ τὰς φανερώσῃ, καθὼς ἐφάνη ἀρεστὸν εἰς τὸν Θεόν· ὅθεν ἔγειναν ἐν θαῦμα, ὅπερ ἐκπλήττει πᾶσαν ἀκοήν, δηλαδὴ ἡ γῆ τοῦ πηγαδίου ἐσηκώθη κάτω ἀπὸ τὸν πυθμένα τῶν εἴκοσι πήχεων, καὶ ἀνέβη ἐπάνω, καὶ οὕτως ἠνταμώθησαν καὶ οἱ δύω ὅσιοι καὶ ἐχαιρετίσθησαν.

Ἐπειδὴ λοιπὸν δὲν ἔπρεπε νὰ ἀθετηθῇ ὁ ὁρκισμὸς τὸν ὁποῖον ἔκαμεν ὁ Χρύσιος εἰς τὸν Ἰωάννην, διὰ τοῦτο ἐδιηγήθη ὁ Ἰωάννης εἰς αὐτὸν ὅλην τὴν ζωὴν καὶ τὰ κατορθώματά του· ἔπειτα ἀσπασάμενος τὸν Χρύσιον ἐν φιλήματι ἁγίῳ, καὶ ἀποχαιρετίσας αὐτόν, ἀπῆλθε πρὸς Κύριον. Τότε ὁ Χρύσιος ποιήσας τάφον ἔβαλε τὸ ἐπανωφόριόν του εἰς τὸ λείψανον τοῦ ὁσίου Ἰωάννου, καὶ τὴν πλάκαν τοῦ στόματος τοῦ πηγαδίου ἔβαλεν ἐπάνω τοῦ τάφου του· εἶτα ἀναγνώσας τοὺς συνήθεις ψαλμούς, ἐφύτευσεν ἕνα φοίνικα εἰς τὸν τόπον ἐκεῖνον, ὁ ὁποῖος, ὢ τοῦ θαύματος! εὐθὺς ἐριζώθη, εἰθὺς ηὔξησεν, εὐθὺς κατεστάθη τέλειον δένδρον, εὐθὺς ἤνθησε καὶ εὐθὺς ἐπληρώθη ἀπὸ καρπούς. Τοῦτο τὸ παραδοξον βλέπων ὁ Χρύσιος εὐχαρίστησε τὸν Θεόν, λέγων, δόξα σοι Κύριε, ὅτι τοὺς ἀγαπῶντας καὶ δοξάζοντάς σε ἠξεύρεις νὰ δοξάζῃς καὶ νὰ κάμνῃς κληρονόμους τῆς βασιλείας σου. Ἐνῷ δὲ ὁ Χρύσιος ταῦτα διελογίζετο προσευχόμενος, ἥρπασεν αὐτὸν πνεμα Κυρίου καὶ ἔφερεν αὐτὸν εἰς τὸν τόπον, ὅπου ἡσύχαζεν πρότερον. Ὅθεν προσκαλέσας ἕνα εὐλαβῆ καὶ ἔμπειρον ἄνθρωπον, παρεκάλεσεν αὐτὸν νὰ γράψῃ ταῦτα, καθὼς τὰ εἶδεν καὶ τὰ ἤκουσεν.

Ὁ ἅγιος ΙΩΑΝΝΗΣ Πατριάρχης Ἱεροσολύμων ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται,

« Ὁ τῆς Σιὼν πρόεδρος αἰσθητοῦ θρόνου,
» Πρὸ τὴν Σιὼν ἀπῆρε τὴν νοουμένην.

Ἡ ἁγία ΕΥΒΟΥΛΗ ἡ μήτηρ τοῦ ἁγίου Παντελεήμονος ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.

» Ἐν οὐρανοῖς σύνεστιν ἀθλητῇ τέκνῳ,
» Ἀθλητομήτωρ καλλίτεκνος Εὐβούλη. (1)

(1) Περιττῶς δὲ γράφεται ἐδῶ παρὰ τῷ τετυπωμένῳ Συναξαριστῇ ἡ μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν καὶ ὁμολογητοῦ Εὐσταθίου Κίου Βιθυνίας, διότι

Ὁ ἅγιος νέος ἱερομάρτυς ΖΑΧΑΡΙΑΣ, *ὁ μαρτυρήσας ἐν Κορίνθῳ κατὰ τὸ ἔτος ᾳχπδ'.* (1684), *ξίφει τελειοῦται.*

» Δέχου στεφάνους ἐκ Θεοῦ, Ζαχαρία,
» Ὡς ἱεράρχης καὶ ἀθλητὴς Κυρίου.

Οὗτος ὁ μακάριος, ἐπειδὴ καλῶς καὶ θεοφιλῶς ἐπυίμαινε τὸ ἐμπιστευθὲν αὐτῷ τοῦ Χριστοῦ ποίμνιον, δὲν ὑπέφερεν ὁ ἐχθρὸς τῆς ἀληθείας διάβολος, νὰ βλέπῃ τὸν λύχνον λάμποντα ἐπὶ τὴν λυχνίαν, ἀλλ' ἐπαρακίνησε τῶν ἀγαρηνῶν τὸ ἔθνος, καὶ τὸν ἐσυκοφάντησαν, δῆθεν πῶς στέλλει ἐπιστολὰς εἰς τοὺς Φράγγους, καὶ τοὺς παρακινεῖ νὰ ἔλθουν νὰ πάρουν τὴν Κόρινθον· καὶ μὲ τοιαύτην πρόφασιν ἔδραμον εἰς τὴν μητρόπολιν, ὥσπερ θηρία ἀνήμερα, καὶ ἥρπασαν τὸν ἀρχιερέα τοῦ Θεοῦ δέροντες καὶ σπρώχνοντες αὐτόν, καὶ βαλόντες αὐτὸν εἰς τὰ σίδηρα τὸν ὑπῆγον εἰς τὸν κριτὴν, καὶ ὁ κριτὴς ὡς τὸν εἶδε, τῷ εἶπε νὰ ἀρνηθῇ τὸν Χριστόν, καὶ νὰ γένῃ τοῦρκος· αὐτὸς δὲ ὁ τρισμακάριστος εἶπε. «νὰ μὴ τὸ δώσῃ ὁ ἅγιος Θεὸς νὰ ἀρνηθῶ ἐγώ, τὸν κύριόν μου Ἰησοῦν Χριστόν, τὸν ἀληθινὸν Θεόν, ἀλλὰ πιστεύω αὐτὸν Θεὸν παντοδύναμον, καὶ ποιητὴν τοῦ σύμπαντος κόσμου, καὶ διὰ τὸ ὄνομά του τὸ ἅγιον εἶμαι ἕτοιμος νὰ χύσω τὸ αἷμά μου.» Ταῦτα ὡς ἤκουσεν ὁ κριτὴς ἐπρόσταξε καὶ τὸν ἔδειραν πολλά, εἶτα τὸν ἔβαλαν εἰς τὴν φυλακήν, καὶ τὸν ἐπαίδευσαν ἀνηλεῶς τε καὶ ἀπανθρώπως μὲ πολλὰ βάσανα, ἀλλὰ δὲν ἠδυνήθησαν νὰ μεταλλάξουν τὴν γνώμην του· τέλος ὡς εἶδεν ὁ δικαστὴς τὸ ἀμετάθετον τῆς γνώμης του, ἐπρόσταξεν ὁ αἱμοβόρος κατὰ τοῦ εὐλογημένου ἀρχιερέως νὰ τῷ δώσουν τοιοῦτον σκληρὸν θάνατον, ὁπού μόνον νὰ τὸν ἀκούσῃ ὁ ἄνθρωπος τρομάζει· ἤγουν ἐπρόσταξε νὰ τὸν βάλλουν εἰς ἕνα σουβλίον, καὶ νὰ τὸν ψήσουν εἰς τὸ πῦρ ὡς πρόβατον, (φεῦ τῆς τοιαύτης ὠμότητος!) οἱ δὲ εὐλογημένοι χριστιανοί, ὡς τὸ ἤκουσαν ἐτρόμαξαν, καὶ συμπονέσαντες αὐτὸν ἔδραμον, καὶ ἔδωκαν χρήματα πολλὰ τῷ ἐπάρχῳ τοῦ τόπου καὶ ἐκεῖνος ἐπρόσταξε καὶ τὸν ἀπεκεφάλισαν εἰς τὴν ἐπαρχίαν αὐτοῦ, τῇ τρίτῃ Κυριακῇ τῆς σταυροπροσκυνήσεως· καὶ οὕτως ἠξιώθη τῆς Βασιλείας τῶν οὐρανῶν, καὶ ἔλαβε τὸν στέφανον τοῦ μαρτυρίου· οὗ ταῖς πρεσβείαις ἀξιώσειεν ἡμᾶς ὁ πολυεύσπλαγχνος Κύριος, νὰ ἐπιτύχωμεν μετ' αὐτοῦ τῶν αἰωνίων ἀγαθῶν. Ἀμήν.

Ταῖς τῶν σῶν ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

αὕτη προεγράφη κατὰ τὴν εἰκοστὴν ἐννάτην τοῦ παρόντος. Ὁμοίως περιττῶς γράφεται ἐδῶ ἡ μνήμη τῶν ἁγίων ἀποστόλων Σωσθένους, Ἀπωλλώ, Κηφᾶ, Καίσαρος, καὶ Ἐπαφροδίτου, διότι αὕτη θὰ ἐγγραφῇ κατὰ τὴν ὀγδόην τοῦ Δεκεμβρίου.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΛΑ', μνήμη τοῦ ἁγίου ἱερομάρτυρος ΥΠΑΤΙΟΥ *ἐπισκόπου Γαγγρῶν.*

» Κτείνει γυνὴ βαλοῦσα καιρίαν λίθῳ,
» Τὸν Ὑπάτιον· φεῦ γυναικὶ ἀθλίᾳ!
» Πρώτῃ Ὑπατίῳ διότου πέρας ἐν τριακοστῇ.

Ὁ ἐν ἁγίοις πατὴρ ἡμῶν Ὑπάτιος ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους Κωνσταντίνου τοῦ μεγάλου ἐν ἔτει τιή. (318), γενόμενος εἰς ἀπὸ τοὺς τριακοσίους καὶ δεκαοκτὼ Θεοφόρους Πατέρας τοὺς ἐν Νικαίᾳ τὸ πρῶτον συνελθόντας, ἐν ἔτει τκέ. (325), οὗτος λοιπὸν διὰ τὴν ἐνάρετον αὐτοῦ καὶ ἔνθεον πολιτείαν, μεγάλα ἐτέλεσε θαύματα, καὶ πολλὰ πλήθη τῶν ἀπίστων ἐπρόσφερεν εἰς τὸν Χριστὸν, καὶ οἶκον κατασκευάσας, ὑπεδέχετο τοὺς ἐκ τοῦ γένους αὐτοῦ προστρέχοντας εἰς αὐτόν. Οὗτος ἠφάνισε μὲ τὸν λόγον του ἐκείνους, οἵτινες περιεκύκλονον τὴν χώραν τὴν καλουμένην Ἀσπλαγκάς· καὶ ὅτε ἐπεριπάτει τὴν νύκτα, ἐφωτίζετο ἀπὸ θεῖον καὶ λαμπρὸν φῶς· καὶ ὕδωρ δὲ ἁλμυρόν, εἰς γλυκὺ μετέβαλεν. Εἰς τοὺς χρόνους δὲ Κωνσταντίου τοῦ υἱοῦ τοῦ μεγάλου Κωνσταντίνου μέγας τις δράκων ἐμβῆκε ἐντὸς τοῦ βασιλικοῦ θησαυροῦ, καὶ τόσον φόβον, ὡς λέγουσιν, ἐπροξένει εἰς τοὺς ἀνθρώπους, ὥστε δὲν ἐτόλμα τις νὰ πλησιάσῃ, εἰς τὸν θησαυρὸν, ὅποιος δὲ ἐτόλμα νὰ πλησιάσῃ. αὐτὸς εὐθὺς ἐθανατόνετο ἀπὸ τὸν δράκοντα. Ὅθεν ἐκ τούτου ὁ βασιλεὺς εὑρίσκετο εἰς ἀπορίαν, καὶ τί νὰ κάμῃ δὲν ἤξευρεν.

Ἀκούσας δὲ τὴν φήμην τοῦ ἁγίου τούτου Ὑπατίου, ἔστειλεν εἰς αὐτὸν πρέσβεις καὶ μεσίτας, παρακαλῶν νὰ ἔλθῃ εἰς αὐτόν· ὁ δὲ ἅγιος ἐλθὼν καὶ βλέπων, ὅτι προϋπήντησεν αὐτὸν ὁ βασιλεὺς μὲ πᾶσαν τιμὴν καὶ εὐλάβειαν, καὶ ὅτι ἐκυλίετο εἰς τοὺς πόδας του, ἐσήκωσεν αὐτὸν ἐπάνω καὶ λέγει ἔχε θάρρος καὶ μὴ λυπῆσαι, ὦ βασιλεῦ, ὅτι τὰ ἀδύνατα παρὰ ἀνθρώποις, δυνατά εἰσι παρὰ Θεῷ, πίστευε λοιπὸν καὶ θάρρει εἰς τὸν Θεόν, καὶ θὰ ἰδῇς μετ' ὀλίγον τὴν τοῦ Θεοῦ ἀκαταμάχητον δύναμιν. Ταῦτα μὲν εἶπεν ὁ ἅγιος, ὁ δὲ βασιλεὺς δείξας μακρόθεν τὸ θηρίον, μὴ ἀπροσέκτως εἴπεν, ὦ πάτερ, πλησιάσῃς εἰς τὸν δράκοντα, διὰ νὰ μὴ πάθῃς ὅ,τι καὶ ἄλλοι πολλοὶ ἔπαθον· ἤγουν νὰ μὴ θανατωθῇς ἀπ' αὐτόν, ἐξ ἐμῶν ἁμαρτιῶν. Ὁ δὲ ἅγιος ἀπεκρίθη ἡ προσευχή μας, ὦ βασιλεῦ, δὲν ἔχει καμμίαν δύναμιν εἰς τὰ τοιαῦτα μεγάλα θαυμάσια· ἡ δὲ ἰδική σου πίστις, καὶ ἡ τοῦ Κυρίου μεγάλη καὶ ἀνίκητος δύναμις, αὐτὰ δύνανται νὰ κάμωσιν ὅλον τὸ πᾶν.

Τότε πεσὼν ὁ ἅγιος εἰς τὴν γῆν, προσηυχήθη ὥραν ἱκανήν· ἔπειτα ἐγερθεὶς λέγει εἰς τὸν βασιλέα, πρόσταξον νὰ γένῃ μία μεγάλη

πυρὰ εἰς τὸ μέσον τῆς ἀγορᾶς, ἐκεῖ, ὅπου ἵσταται ἡ στήλη τοῦ πατρός σου Κωνσταντίνου, καὶ ἐκεῖνοι οἵτινες θὰ ἀνάψωσι τό πῦρ, ἂς προσμένωσιν, ἕως οὗ νὰ ὑπάγω ἐκεῖ καὶ ἐγώ. Ταῦτα εἰπὼν ὁ ἅγιος, ἐπλησίασεν μόνος εἰς τὸ θησαυροφυλάκιον καὶ ἤνοιξε τὴν θύραν, κρατῶν καὶ ράβδον εἰς τὰς χεῖράς του, ἔχουσαν ἐπάνω τὸν τύπον τοῦ τιμίου Σταυροῦ. Κτυπῶν δὲ μὲ τὴν ράβδον τὸν δράκοντα, τίποτε δὲν κατόρθωνεν· ὅθεν τινὲς βλέποντες ἀπὸ μακρόθεν, ἦσαν πεφοβισμένοι καὶ ἔντρομοι, διότι ἐνόμιζον ὅτι ἐθανατώθη ὁ ἅγιος ὑπὸ τοῦ δράκοντος. Ἀλλ' ὁ ἅγιος ὑψώσας τοὺς ὀφθαλμούς του εἰς τὸν οὐρανόν, καὶ τὸν Θεὸν ἐπικαλεσάμενος, ἔβαλε τὴν ράβδον του εἰς τὸ στόμα τοῦ θηρίου, καὶ εἶπεν, ἐν ὀνόματι τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἀκολούθει μοι ὦ θηρίον· ὁ δὲ δράκων δαγκάσας τὴν ράβδον τοῦ ἁγίου ἠκολούθει αὐτὸν, ὡς ἂν ἐδιώκετο ἀπό τινα, Ὁ δὲ ἅγιος ἐξελθὼν ἀπὸ τὸ βασιλικὸν θησαυροφυλάκιον, διῆλθεν ὅλην τὴν ἀγορὰν σύρων καὶ τὸν δράκοντα ὄπισθεν, ὅθεν ἐξέπληξεν πάντας. Ἐπειδὴ ὁ δράκων ἐκεῖνος ἦτο φοβερὸν καὶ ἐξαίσιον θέαμα, διότι ἦτο ἀρκετὰ μεγάλος, ἤτοι ὡς ἔλεγον ἦτον ἑξήκοντα πήχεις εἰς τὸ μέγεθος.

Πλησιάσας δὲ εἰς τὸ πῦρ, εἶπε πρὸς τὸν δράκοντα, ἐν ὀνόματι Ἰησοῦ Χριστοῦ, τὸν ὁποῖον ἐγὼ κηρύττω ἐγὼ ὁ ἐλάχιστος, σὲ προστάζω νὰ ἔμβῃς εἰς τὸ μέσον τῆς πυρός· ὁ δὲ φοβερὸς ἐκεῖνος δράκων ἔκαμεν ὡς καμάραν τὸν ἑαυτόν του, καὶ κυρτωθεὶς καὶ ἐξαπλωθεὶς ἐρρίφθη εἰς τὸ μέσον τοῦ πυρὸς ἔμπροσθεν πάντων, καὶ κατεκάη. Ὅθεν ὅλοι οἱ θεωροῦντες ἐξεπλάγησαν, καὶ ἐδόξαζον τὸν Θεόν, ἐπειδὴ καὶ ἔδειξεν εἰς τὰς ἡμέρας αὐτῶν τοιοῦτον φωστῆρα καὶ θαυματουργὸν ἅγιον. Ὁ δὲ βασιλεὺς ἐκπλαγεὶς διὰ τὸ παράδοξον, ἐτίμησεν ὑπερβολικῶς τὸν ἅγιον, καὶ ἐπρόσταξε νὰ ἱστορήσωσι τὴν εἰκόνα τοῦ ἁγίου εἰς σανίδα, τὴν ὁποίαν ἔβαλεν ἐπάνω εἰς τὴν θύραν τοῦ βασιλικοῦ θησαυροφυλακίου εἰς ἀποτροπὴν παντὸς ἐναντίου πράγματος, τὸν δὲ ἅγιον κατασπασάμενος, ἀπέστειλεν εἰς τὴν ἐπαρχίαν του. Ἀναχωρῶν δὲ ὁ ἅγιος ἀπὸ τὴν Κωνσταντινούπολιν, ἀπήρχετο εἰς τὸν θρόνον του δοξάζων καὶ εὐλογῶν τὸν Θεόν· ἀλλ' ἐπειδὴ ἐφθονεῖτο ἀπὸ τοὺς δυσεβεῖς Ναυατιανούς, (1) οἵτινες καθ'

Σημείωσαι, ὅτι Ναυατιανοὶ ἐλέγοντο οἱ ἀκόλουθοι Ναυάτου τοῦ πρεσβυτέρου τῆς Ρώμης ὅστις δὲν ἐδέχετο ἐκείνους οἵτινες ἠρνήθησαν μὲν εἰς τὸν καιρὸν τοῦ διωγμοῦ, μετενόουν δέ, ἀλλ' οὔτε ἐσυγκοινώνει μὲ τοὺς διγάμους. Ἔλεγε δὲ καὶ ὅτι μετὰ τὸ βάπτισμα δὲν δύναται πλέον νὰ ἐλεηθῇ ὁ ἁμαρτήσας, κατὰ τὸν Ἐπιφάνειον αἱρέσ. νθ'. καὶ τὸν Αὐγουστῖνον αἱρέσ, λή. (ὅρα καὶ τὴν ἑρμηνείαν τοῦ ὀγδόου κανόνος τῆς ἁ. συνόδου ἐν τῷ Κανονικῷ Νικοδήμου Ἁγιορείτου.

ἑκάστην αὐτὸν κατατρέχον, καὶ μάλιστα ἀπὸ τοὺς ἀπίστους τοὺς κατοικοῦντας εἰς τὴν Λαζικὴν καὶ Τραπεζοῦντα, διὰ τοῦτο οἱ μιαροὶ ἐκεῖνοι καρτερήσαντες εἰς ἕνα τόπον κρημνώδη, ὅτι ὁ ἅγιος ἀπέρασεν ἀπ' ἐκεῖ, ὥρμησαν αἰφνιδίως ἄνδρες ὁμοῦ καὶ γυναῖκες κατ' αὐτοῦ, ὡς θῆρία, καὶ ἐκτύπων αὐτόν, ἄλλος μὲ ξύλον, ἄλλος μὲ πέτρας, καὶ ἄλλος μὲ μάχαιραν· εἶτα ἔρριψαν αὐτὸν ἀπὸ ἓν μεγάλον ὕψος κάτω εἰς τὸν ποταμόν. Ὁ δὲ ἅγιος ἡμιθανὴς γενόμενος ἤπλωσεν ὀλίγον τὰς ἁγίας του χεῖρας, καὶ ὑψώσας τοὺς ὀφθαλμούς του εἰς τὸν οὐρανόν, Κύριε, μὴ στήσῃς αὐτοῖς τὴν ἁμαρτίαν ταύτην, ὡς ὁ πρωτομάρτυς, ἔλεγε, Στέφανος. Ἐνῷ δὲ ἀκόμη ὁ ἅγιος ἀνέπνεε, μία γυνὴ μιαρὰ καὶ ἀκάθαρτος, ὁ ὁποία ἔπιεν ὅλον τὸ ποτήριον τῆς αἱρέσεως, λαβοῦσα μίαν μεγάλην πέτραν, ἐκτύπησε τὸν ἅγιον εἰς τὸν μήνιγγα, καὶ οὕτως ἡ δυστυχὴς καὶ ἀθλία ὑστέρησεν ἀπ' αὐτὸν τὴν ὀλίγην ἐκείνην ζωήν, ἥτις τῷ ἔμεινε. Καὶ ἡ μὲν τοῦ ἁγίου ψυχὴ παρεδόθη εἰς χεῖρας Θεοῦ, ἡ δὲ ταλαίπωρος γυνὴ ἐκείνη, ἀπὸ δαιμόνιον κυριευθεῖσα ἐκτύπα τὸ στῆθός της μὲ τὴν ἰδίαν πέτραν ἐκείνην, ὅπου ἐθανάτωσε τὸν ἅγιον· ὁμοίως δὲ καὶ ὅλοι, ὅσοι ἐσυγκοινώνησαν εἰς τὸν φόνον του ἐτιμωρήθησαν ἀπὸ δαιμόνια ἀκάθαρτα. Τὸ δὲ λείψανον τοῦ ἁγίου κρύψαντες μέσα εἰς ἀχυρῶνα, ἀνεχώρησαν· ἀλλ' ὁ γεωργὸς ὁ ἐξουσιάζων τὸν ἀχυρῶνα, ἐλθὼν διὰ νὰ δώσῃ ἄχυρα εἰς τὰ ζῶά του, ἤκουσε μίαν οὐράνιον δοξολογίαν καὶ ἀγγελικὴν ψαλμῳδίαν εἰς τὸν ἀχυρῶνα· ὅθεν εὗρε τὸ ἅγιον λείψανον, καὶ παρευθὺς ἐφανέρωσε τοῦτο καὶ εἰς τοὺς ἄλλους.

Μαθόντες δὲ τοῦτο οἱ χριστιανοί, οἱ κατοικοῦντες εἰς τὰς Γάγγρας συνήχθησαν εἰς τὸν ἀχυρῶνα, καὶ ἀφοῦ ἐθρήνησαν κοινῶς διὰ τὴν στέρησιν τοιούτου ποιμένος, ἔφερον τὸ ἅγιον αὐτοῦ λείψανον εἰς τὰς Γάγγρας, καὶ ἐνεταφίασαν αὐτὸ εἰς ἐπίσημον τόπον. Ἡ δὲ γυνὴ ἡ φονεὺς τοῦ ἁγίου ἠκολούθει ὀπίσω εἰς τὸ ἅγιον λείψανον, κλαίουσα καὶ κτυποῦσα τὸν ἑαυτόν της μὲ τὴν πέτραν μὲ τὴν ὁποίαν ἐφόνευσε τὸν ἅγιον· ὅθεν ἀφοῦ ἐνεταφιάσθη τὸ ἅγιον λείψανον, ἰατρεύθη ἀπὸ τὸ δαιμόνιον. Ὁμοίως ἰατρεύθησαν καὶ ὅλοι ὅσοι ἐφόνευσαν τὸν ἅγιον· καὶ ἄλλα δὲ πολλὰ θαύματα ἔγειναν καὶ ἐν τῷ ἐνταφιασμῷ τοῦ λειψάνου, καὶ μετὰ τὸν ἐνταφιασμόν, τὰ ὁποῖα ἀφήσαμεν διὰ τὸ πλῆθος καὶ διὰ τὴν δυσκολίαν τῆς αὐτῶν διηγήσεως.

Τῷ αὐτῇ ἡμέρᾳ μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ΑΚΑΚΙΟΥ ἐπισκόπου Μελιτινῆς τοῦ ὁμολογητοῦ.

» Ἀκακίῳ θνήσκοντι τῷ γῆς Ἀγγέλῳ,
» Χώραν ἑτοιμάζουσιν Ἄγγελοι πόλου.

Οὗτος ἦτο κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ βασιλέως Δεκίου, ἐν ἔτει σνά.

(251), ἐπειδὴ δὲ ἐδίδασκε τὴν τοῦ Χριστοῦ πίστιν, ἐκρατήθη ἀπὸ τοὺς εἰδωλολάτρας καὶ ἐπαρουσιάσθη εἰς τὸν Ὕπατον Μαρκιανόν. Ἐρωτηθεὶς δὲ ἀπ' αὐτὸν διὰ τὸ κήρυγμα τὸ ὁποῖον κηρύττει, διηγήθη μὲν ὅλην τὴν ἔνσαρκον τοῦ Θεοῦ Λόγου οἰκονομίαν, καὶ ἐλάλησε περὶ τῶν Χερουβὶμ καὶ Σεραφίμ, ἤλεγξε δὲ καὶ ἐνέπαιξε τὴν φλύαρον πλάνην τῶν Ἑλλήνων· Ὁ δὲ βασιλεὺς ἐπρόσταξεν νὰ ἐλευθερωθῇ ἀπὸ τὴν φυλακὴν χωρὶς ὕβριν καὶ τιμωρίαν. Καὶ λοιπὸν περιεπάτει εἰς τὸ ἑξῆς ἐλεύθερος ὁ τρισόλβιος οὗτος πατὴρ, φέρων εἰς τὸ σῶμά του τὰ στίγματα καὶ τὰς πληγὰς τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, Ὅθεν πολλοὺς διδάξας τὴν πίστιν τοῦ Χριστοῦ, καὶ διαλάμψας καλῶς μὲ διδασκαλίας καὶ θαύματα, ἀπῆλθεν ἐν εἰρήνῃ πρὸς Κύριον. (1).

Μνήμη τῶν ἁγίων τῶν ἐν Περσίᾳ μαρτυρησάντων ΑΥΔΑ ἐπισκόπου, καὶ τῶν σὺν αὐτῷ ἐννέα μαρτύρων καὶ ἄλλων πολλῶν ἁγίων, τῶν εἰς φυλακὴν βληθέντων, καὶ ὑπὸ μυῶν καὶ γαλῶν τῶν συγκλεισθέντων αὐτοῖς βιβρωσκομένων.

Εἰς τὸν Αὐδᾶν.

» Αὐδᾶς, ἐνισχύοντος ὑψίστου Λόγου,
» Καθεῖλεν ἰσχὺν δυσσεβῶν τιμηθεὶς κάραν.

Εἰς τοὺς ἐννέα μάρτυρας.

» Ἐν τοῖς ὄνυξι καλάμους δεδεγμένοι,
» Σφᾶς μάρτυρας γράφουσιν ἄνδρες ἐννέα

Εἰς τοὺς ἄλλους πολλοὺς ἁγίους.

» Ζῴων ταμεῖα μαρτύρων τὰ σαρκία,
» Μῦς ἐτρέφοντο καὶ γαλαὶ ἐν τῷ βόθρῳ.

Κατὰ τοὺς χρόνους βασιλέως τῶν Ρωμαίων Θεοδοσίου τοῦ μικροῦ ἐν ἔτει υιβ'. (412). Ἰσδιγέρδης ὁ βασιλεὺς τῶν Περσῶν ἐκίνησε διωγμὸν χαλεπώτατον κατὰ τῶν χριστιανῶν, λαβὼν ταύτην τὴν ἀφορμήν. Εἷς τῶν ἐπισκόπων Αὐδᾶς ὀνομαζόμενος, καὶ κεκοσμημένος μὲ πολλὰ εἴδη ἀρετῶν, ἀπὸ ζῆλον θεῖον κινηθείς, ἐκρήμνισε τὸν ναόν, εἰς τὸν ὁποῖον ἐλάτρευον οἱ Πέρσαι τὸ πῦρ. Τοῦτο δὲ μαθὼν ὁ βασιλεὺς ἀπὸ τοὺς μάγους (οἵτινες ἐθοποίουν τὰ στοιχεῖα, κατὰ τὸν Θεοδώρητον τὸν γράφοντα καὶ τὸ Συναξάριον τοῦτο ἐν ἐν κεφαλαίῳ λή, τοῦ πέμπτου βιβλίου τῆς Ἐκκλησιαστικῆς αὐτοῦ ἱστορίας, ἀφ' οὗ καὶ ὁ συγγραφεὺς τοῦ Συναξαριστοῦ Μαυρίκιος ὁ

(1) Ἡ δὲ εὕρεσις τοῦ λειψάνου τοῦ ἁγίου τούτου Ἀκακίου ἑορτάζεται κατὰ τὴν δεκάτην πέμπτην τοῦ Σεπτεμβρίου.

Διάκονος ἠρανίσθη τοῦτο·) τοῦτο λέγω, μαθὼν ὁ βασιλεὺς, ἔστειλε καὶ ἔφερε τὸν ἅγιον Αὐδᾶν ἔμπροσθέν του, καὶ πρῶτον μὲν ἐκατηγόρησε μὲ ἡμερότητα τὸ ἔργον τὸ ὁποῖον ἔκαμε, καὶ ἐπρόσταξεν αὐτὸν νὰ κτίσῃ πάλιν τὸν κρημνισθέντα ναόν. Ἐπειδὴ δὲ ὁ ἅγιος ἠναντιοῦτο καὶ ἔλεγεν, ὅτι τοῦτο δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ πράξῃ, διὰ τοῦτο ὁ βασιλεὺς ἠπείλησε νὰ κρημνίσῃ ὅλας τὰς Ἐκκλησίας τῶν χριστιανῶν, καὶ τὴν ἀπειλὴν ἐξετέλεσε, προστάξας πρῶτον νὰ θανατωθῇ ὁ θεῖος Αὐδᾶς. Μαθὼν δὲ τὴν προσταγὴν καὶ ἀπόφασιν ταύτην τοῦ βασιλέως ὁ ἅγιος,ἐχάρη πολλὰ καὶ οὕτω χαίρων καὶ ἀγαλλόμενος, ἔλαβεν ὁ ἀοίδιμος τὸ μακάριον τέλος τοῦ μαρτυρίου.

Ἀφ' οὗ δὲ παρῆλθον τριάκοντα χρόνοι, πάλιν ἡ ζάλη τοῦ κατὰ τῶν χριστιανῶν διωγμοῦ ἔμενεν εἰς τὴν Περσίαν, κινουμένη καὶ ριπιζομένη ἀπὸ τοὺς ἀσεβεῖς μάγους, καθὼς κινεῖται καὶ ἡ ζάλη τῆς θαλάσσης ἀπὸ τὸν ἀνεμοστρόβιλον· καὶ οἱ μάγοι ἦσαν οἱ προξενοῦντες εἰς τοὺς χριστιανοὺς τὰ βασανιστήρια· διότι ἄλλους μὲν ἐθανάτονον μὲ διαφόρους παιδείας, ἄλους δὲ ἐξώριζον, ἀπὸ τοὺς ὁποίους θέλω ἀναφέρει ἐδῶ δύω ἢ τρεῖς, ἵνα διὰ μέσου τούτων δείξω καὶ τὴν ἀνδρίαν τῶν ἄλλων. Χριστιανός τις Ὁρμίσδης ὀνομαζόμενος, ἦτον ἐκ τοῦ γένους τῶν Ἀχαιμενιδῶν, τοῦ ἐνδόξου καὶ περιφανοῦς παρὰ Πέρσαις, (1) ὁ ὁποῖος εἶχε πατέρα ἔπαρχον. Τοῦτο δὲ μαθὼν ὁ βασιλεὺς, ὅτι ἦτο χριστιανός, ἔστειλε καὶ τὸν ἔφερεν ἔμπροσθέν του, καὶ ἐπρόσταξεν αὐτὸν νὰ ἀρνηθῇ τὸν ποιητήν του Θεόν. Ὁ δὲ Ὁρμίσδης εἶπε, μὴ γένειτό ποτε ν' ἀρνηθῶ τὸν ποιητὴν μου Θεὸν καὶ νὰ καταφρονήσω αὐτόν, κἂν λάβω μυρίας παιδείας!» (2) ὁ δὲ βασιλεὺς θαυμάσας τὴν τοῦ ἁγίου παρρησίαν, ἐγύμνωσεν αὐτὸν ἀπὸ τὸν πλοῦτον, καὶ τὰ ὑπάρχοντά του. Τὰ δὲ λοιπὰ περὶ τοῦ ἁγί-

(1) Παλαιὰ καὶ ἐπίσημος φυλὴ τῶν Περσῶν ἦσαν οἱ Ἀχαιμενίδαι καταγόμενοι ἀπὸ τοῦ Ἀχαιμένους παλαιοῦ τῆς Περσίας βασιλέως καὶ πάππου Καμβύσου, τοῦ πατρὸς Κύρου τοῦ μεγάλου. (Ὅρα Μηναῖον ἐκδ. Βαρθ.Κουτλ. αὐτόθι. Σ. Ε,

(2) Παρὰ δὲ τῷ Θεοδωρήτῳ γράφεται οὕτω « Ὁ δὲ (ἤτοι ὁ Ὁρμίσης) ἔφη μήτε δίκαια, μήτε συμφέροντα προστεταχέναι τὸν βασιλέα. Ὁ γάρ τοι παιδευόμενος ῥαδίως τοῦ Θεοῦ τῶν ὅλων καταφρονεῖν καὶ τοῦτον ἀρνεῖσθαι ῥᾷον ἂν καὶ βασιλέως καταφρονήσει. Ἄνθρωπος γὰρ δὴ οὗτος θνητὴν τὴν φύσιν κεκληρωμένος, Εἰ δὲ τιμωρίας ἐσχάτης ἄξιος, ὁ τὰ σὰ βασιλεῦ, ἀρνούμενος σκῆπτρα, πολλαπλασίων κολάσεων ἀξιώτερος ὁ τὸν τοῦ παντὸς ἀρνούμενος Ποιητήν· ὁ δὲ βασιλεύς, δέον τὴν τῶν εἰρημένων θαυμάσαι σοφίαν ἐγύμνωσε μὲν καὶ τοῦ πλούτου καὶ τῶν ἀξιωμάτων τὸν γενναῖον ἀθλητήν· γυμνὸν δὲ ἔλκειν τῆς στρατιᾶς τὰς καμήλους ἐκέλευσε,» καὶ τὰ λοιπά, ἅπερ ὅρα εἰς τὴν τρίτην τοῦ Νοεμβρίου.

ου τούτου ὅρα εἰς τὴν τρίτην τοῦ Νοεμβρίου, ὅπου γράφεται τὸ Συναξάριον αὐτοῦ. Ἀλλὰ καὶ τὸν διάκονον Βενιαμὶν τὸν μεγαλομάρτυρα, συλλαβὼν ὁ βασιλεὺς τὸν ἔβαλεν εἰς φυλακὴν καὶ μὲ διάφορα βάσανα τὸν ἐθανάτωσε· καὶ ὅρα περὶ τούτου εἰς τὴν δεκάτην τρίτην τοῦ Ὀκτωβρίου, ὅπου γράφεται τὸ Συναξάριον αὐτοῦ. Καὶ ἄλλα δὲ πολλὰ βάσανα ἐπροξένησαν εἰς τοὺς χριστιανοὺς οἱ μιαροὶ τῶν Περσῶν βασιλεῖς. τὰ ὁποῖα δὲν ὑπῆρξαν κατώτερα τῶν βασάνων, ὅσα ἐποίησεν ὁ Διοκλητιανὸς καὶ Μαξιμιανός. Καὶ τοῦτο δὲν πρέπει νὰ θαυμάζῃ τις (προσθέτει ὁ Θεοδώρητος εἰς τὸ αὐτὸ ἀνωτέρω κεφάλαιον) ἂν ὁ Θεὸς ὑποφέρῃ τὰς τόσας δυσεβείας καὶ παραχωρῇ νὰ γίνωνται τὰ τοιαῦτα δεινὰ εἰς τοὺς χριστιανούς. Ἐπειδὴ καὶ τοὺς πολέμους τούτους καὶ τὸ τῆς ἐκκλησίας ἀνίκητον προεῖπεν ὁ Δεσπότης Χριστὸς εἰς τὸ ἅγιον Εὐαγγέλιον· καὶ αὐτὰ δὲ τὰ πράγματα μᾶς διδάσκουσιν ὅτι ὁ πόλεμος περισσοτέραν ὠφέλειαν χαρίζει εἰς ἡμᾶς, παρὰ ἡ εἰρήνη.(1) Διὰ τοῦτο οἱ καὶ ἀνωτέρω ἅγιοι διὰ μέσου τῆς ὑπομονῆς καὶ τῆς ἀθλήσεως, ἐδέχθησαν παρὰ Κυρίου τοὺς ἀμαράντους στεφάνους τῆς μακαριότητος.

Ὁ ἅγιος μάρτυς ΜΕΝΑΝΔΡΟΣ κατὰ πετρῶν γυμνὸς συρόμενος τελειοῦται.

» Γυμνὸν συρέντα τὸν Μένανδρον ἐν πέτραις,
» Στολὴν ὁ Χριστὸς ἐνδύει σωτηρίας.

Ὁ ὅσιος πατὴρ ἡμῶν ΒΛΑΣΙΟΣ ὁ ἐκ πόλεως Ἀμορίου γεννηθείς, ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.

» Καρποὺς, Βλάσιε, ἀρετῶν ἐκβλαστάνεις,
» Οὓς περ τρυγᾶς, νῦν ἐν πόλῳ μετ' ἀγγέλων.

---

(1) Τὰ λόγια τοῦ σοφοῦ Θεοδωρήτου εἰσὶ ταῦτα. «Οὐ χρὴ δὲ θαυμάζειν, ὅτι τῆς ἐκείνων θηριωδίας καὶ δυσεβείας ἀνέχεται ὁ τῶν ὅλων πρύτανις. Καὶ γὰρ πρὸ τῆς Κωνσταντίνου τοῦ μεγάλου βασιλείας, ὅσοι Ρωμαῖοι ἐγένοντο βασιλεῖς κατὰ τῶν θιασωτῶν τῆς ἀληθείας ἐλύττησαν. Διοκλητιανὸς δὲ ἐν τῇ τοῦ σωτηρίου πάθους ἡμέρᾳ (ἤτοι ἐν τῇ μεγάλῃ Παρασκευῇ) τὰς ἐν ἁπάσῃ τῶν Ρωμαίων ἡγεμονίᾳ κατέλυσεν Ἐκκλησίας. Ἀλλ' ἐννέα διαληλυθότων ἐτῶν, αὗται μὲν ἤνθησαν, καὶ πολλαπλάσιον ἐδέξαντο μέγεθός τε καὶ κάλλος Ἐκεῖνος δὲ μετὰ τῆς δυσεβείας ἀπεσβέσθη. Καὶ τοὺς πολέμους δὲ τούτους προείρηκεν ὁ Δεσπότης, καὶ τὸ τῆς ἐκκλησίας ἀήττητον, καὶ αὐτὰ δὲ ἡμᾶς διδάσκει τὰ πράγματα, ὡς πλείονα ἡμῖν τῆς εἰρήνης ὁ πόλεμος πορίζει τὴν ὠφέλειαν. Ἡ μὲν γὰρ ἀβροὺς ὑμᾶς καὶ ἀνημέρους καὶ δειλοὺς ἀπεργάζεται. Ὁ δὲ πόλεμος, τά τε φρονήματα παραθήγει, καὶ τῶν παρόντων ὡς ῥεόντων παρασκευάζει καταφρονεῖν.»

Οἱ ἅγιοι τριακονταοκτὼ μάρτυρες, συγγενεῖς ὄντες, ξίφει τελειοῦνται.

» Φυλὴ πεσοῦσα συγγενὴς διὰ ξίφους,
» Φῦλα τροποῦται τῶν πεσόντων ἐκ πόλου.

Ὁ ὅσιος πατὴρ ἡμῶν ΣΤΕΦΑΝΟΣ ὁ θαυματουργὸς ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται.

» Τὸν δὲ Στέφανον ἀστεφῆ πῶς ἐλλίπω,
» Τὸν θαυματουργόν, ὃν στέφει Θεοῦ χάρις.

Ταῖς τῶν σῶν ἁγίων πρεσβείαις Χριστὲ ὁ Θεὸς ἐλέησον ἡμᾶς.

»Ὢδε ὁ Μάρτιος μὴν λαμβάνει τέλος,
»Θεῷ δὲ δόξαν τῷ Τέλει πάντων φέρει.

ΜΗΝ ΜΑΡΤΙΟΣ (1).

Στιχηρὰ προσόμοια, ἦχος δ'. Ἤθελον δάκρυσι ἐξαλεῖψαι.

Α'. Ὑμνοις τιμάσθω ἡ Εὐδοκία. β'. Ὁ γενναῖος Νέστωρ ἅμα τε καὶ Θεόδοτος. γ'. Σὺν Εὐτροπίῳ. δ'. Καὶ Γερασίμῳ. ε. Κόνων. ς'. Δύο ἄνδρες καὶ τεσσαράκοντα. ζ'. Ἐφραὶμ Ποιμὴν τῆς Χερσῶνος. ἡ. Καὶ σὺν θείῳ Θεοφυλάκτῳ. † θ'. Μαρτύρων, ὧν πᾶσα πληθὺς Τεσσαράκοντα.

Ι'. Πρέπει Κοδράτῳ· ιά. Καὶ Σωφρονίῳ. ιβ' Καὶ τῷ Θεοφάνει ἄσματα. ιγ'. Νικηφόρῳ τε. ιδ'. Ὑμνοις Ἀλέξανδρος εὐφημείσθω. ιέ. Ὀλυμπᾶς. ις', Σαβῖνος, Πάπας. ιζ'. Ἀλέξιος. ιή. Κύριλλος φίλος Κυρίου. ιθ'. Χρύσανθός τε, καὶ Δαρεία. κ'. Κόραι ἑπτὰ Παρθένοι. κά. Ἰάκωβος ὅσιος.

ΚΒ'. Τέρπου Βασίλειαι. κγ'. Κράτει Νίκων. κδ'. Σκίρτα Ζαχαρία. † κέ. Χαῖρε Θεοχαρίτωτε, Εὐαγγελίζου χαρὰν μεγάλην. κς'. Γαβριὴλ αἰνῶ σε. κζ'. Τιμῶ Ματρώναν δέ. κή. Καὶ Ἱλαρίωνα σέβω. κθ'. Τὸν Βαραχήσιον μέλπω. λ'. Κλίμακος Ἰωάννην. λά. Σεπτὸν Ἰάκωβον καὶ τοὺς λοιπούς.

---

(1) Ποίημα Χριστοφόρου Πατρικίου, καὶ Ἀνθυπάτου τοῦ Μιτυληναίου. Σ. Ε.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ (1)

ΜΗΝΟΣ ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ

Μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ΣΙΛΒΕΣΤΡΟΥ τοῦ ἐν σπηλαίῳ (2) *τοῦ Ρώσσου.*

Τῷ αὐτῷ μηνὶ Η'. μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ΓΡΗΓΟΡΙΟΥ τοῦ θαυματουργοῦ τοῦ ἐν σπηλαίῳ. Ρώσσου.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ Θ'. τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν ΦΙΛΙΠΠΟΥ μητροπολίτου Μόσχας τοῦ θατματουργοῦ.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ Ι'. τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ΠΑΥΛΟΥ Κομελσκίου τοῦ ἐν τῷ ποταμῷ Ὀβνόρα. Ρώσσου.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΙΑ'. τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν ΜΙΧΑΗΛ τῶν ἐν Ναβογοροδίῳ. θαυματουργοῦ Ρώσσου.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΙΖ'. μαρτύριον τοῦ ἁγίου μάρτυρος ΓΕΩΡΓΙΟΥ τοῦ νέου, ἐκ κόμης Τζούρχλη ἐπαρχίας Γρεββενῶν τῶν Ἰωαννίνων. Κατὰ τὸ 1838 *ἔτος.*

Οὗτος ὁ εὐλογημένος νέος ἀθλητὴς, καὶ μάρτυς τοῦ Χριστοῦ Γεώργιος, τὸ καύχημα τῶν Ἰωαννίνων, καὶ ποταμὸς τῶν θαυμάτων, ἡ πτῶσις τῶν ἀπίστων,καὶ ἀνάστασις τῶν πιστῶν, ἦτο ἐκ τῆς ἐπαρχίας τοῦ ἁγίου Γρεββενῶν ἀπὸ ἓν χωρίον Τζούρχλη ὀνομαζόμενον, οἱ γονεῖς του ἦσαν πάμπτωχοι, Κωνσταντῖνος καὶ Βασίλω ὀνομαζόμενοι, ἐργαζόμενοι τὴν γεωργικὴν τέχνην. Οὕτως δὲ τοῦ ἁγίου ὄντος κατὰ τοὺς χρόνους τῆς ἡλικίας του ὀκτώ, ἔμεινεν ἀπὸ γονεῖς ὀρφανός, ὅθεν ὑπετάσσετο εἰς τὸν ἀδελφὸν καὶ ἀδελφήν του. Λοιπὸν καθὼς ἠκολούθησαν πολλαὶ ἀνωμαλίαι, καὶ ἔτρεχον πολλοὶ Ἀλβανοὶ καὶ ἄλλα στρατεύματα ἄνω καὶ κάτω, ἐπροσκολλήθη λοιπὸν καὶ οὗτος ὁ εὐλογημένος μέ τινας Ἀγάδες ὑπομίσθιος. Ἔπειτα ὀλίγον κατ' ὀλίγον παρελθόντος τοῦ καιροῦ, ἐπροσκολήθη καὶ μὲ τὸν Χατζῆ Ἀβδουλᾶν ἕνα ἐκ τῶν ἀξιωματικῶν τοῦ Ἰμὶν πασσιᾶ, μὲ τὸν ὁποῖον ἔκαμε περίπου τῶν ὀκτὼ ἐτῶν μετερχόμενος τὸν ἱπποκόμον.

---

(1) Σημείωσαι, ὅτι εἰς τὸ παρὸν τοῦτο παράρτημα γράφωνται οἱ ἅγιοι οἵτινες ἔγειναν γνωστοὶ εἰς ἡμᾶς μετὰ τὴν τύπωσιν τοῦ Α' καὶ Β'. καὶ τοῦ παρόντος Γ'. τόμου, διὰ τοῦτο καταχωρίζονται ἐνταῦθα. Σ. Ε.

2) Περὶ τοῦ ἐν σπηλαίῳ, ὅρα εἰς τὸ ἴδιον βιβλίον ἐν σελίδι 315 εἰς τὴν ὑποσημείωσιν Σ. Ε.

Ὢν λοιπὸν καὶ μὲ αὐτὸν πρότερον, καθὼς συνειθίζουν οἱ ἀγαρηνοί, καὶ διὰ πολλὰ αἴτια, δὲν τὸν ἐκάλουν εἰς τὸ ὄνομά του ἀλλὰ τὸν ἔκραζον (ἔ Γκιαοὺρ Χασᾶν), αὐτὸς ὅμως ἐφρόνει τὰ τῶν Χριστιανῶν· οἱ περισσότεροι ὅμως δὲν τὸν ἐνόμιζον διὰ χριστιανόν, ἀλλὰ τοῦρκον. Λοιπὸν τί ἠκολούθησεν; Καθὼς ὁ Ἰμὶν πασσιᾶς ἦλθεν τὸ δεύτερον ἡγεμὼν εἰς Ἰωάννινα, εἰς τὸ 1836 ἔτος, ἔχων ὁμοῦ καὶ τὸν Χατζῆ Ἀβδουλᾶν ὁμοῦ μὲ τὸν εὐλογημένον Γεώργιον, ἐν τῷ μεταξὺ ὅμως καθὼς ἦλθε, διὰ παρακινήσεως μερικῶν φίλων του ἠρραβωνίσθη μὲ μίαν νέαν Ἑλένην ὀνομαζομένην, ὀρφανὴ ὅμως ἀπὸ γονεῖς, καὶ ἐπισκεπτομένη ἀπὸ μίαν θεῖάν της Θεοφανῶ καλουμένην, ἔχουσα καὶ δύο ἀδελφοὺς Ἀλέξιον καὶ Κωνσταντῖνον καλουμένους. Λοιπὸν αὕτη ἡ κόρη, ὅσον εἰς τὰ σωματικὰ ἦτον πάμπτωχη, τόσον εἰς τὰ ψυχικὰ πλουσιωτάτη, φρονιμοτάτη, καὶ θεόφοβος, καθὼς πολλοὶ μαρτυροῦν καὶ ἐγὼ ὁ ἴδιος τὴν εἶδον πολλάκις, (ὡς περίεργος εἰς αὐτά·) ὅθεν αὐτὴν τὴν ἡμέραν ὅπου τὴν ἠρραβώνισεν ἡ θεία της μὲ τὸν εὐλογημένον Γεώργιον, τί ἠκολούθησαν; Τοῦρκός τις Ἰωαννίτης Χότζας, γνωρίζων τὸν ἅγιον καὶ πρότερον καὶ μᾶλλον διὰ τὴν ὀνομασίαν ὅπου τὸν ἔκραζον (γκιαοὺρ Χασᾶν) καὶ ὢν φύσει θρῆσκος, συκοφαντεῖ τὸν εὐλογημένον. «Βρὲ τοῦ λέγει σῦ εἶσαι τοῦρκος, πῶς θέλεις νὰ πάρῃς χριστιανὴν γυναῖκα;» Ὁ δὲ ἅγιος λέγει πρὸς αὐτόν. «ἐγὼ ὡς Χριστιανὸς ὅπου εἶμαι, ζητῶ νὰ πάρω χριστιανὴν γυναῖκα·» ἐκεῖνος ὅμως ὁ τρισκατάρατος, τρέχει μόνος του εἰς τὸν Μεχκεμέ, καὶ συκοφαντεῖ τὸν εὐλογημένον λέγων, ὅτι τοῦρκός τις ζητεῖ νὰ πάρῃ εἰς γυναῖκα μίαν χριστιανὴν, ἐν ᾧ τὸν γνωρίζω διὰ Τοῦρκον, λοιπὸν παριστάνει τὸν εὐλογημένον Γεώργιον, ἐκεῖ ἐρωτᾶται καὶ ἀποκρίνεται θαρσαλέως πρὸς τὸν Κριτὴν, ὁ Κριτὴς τὸν ἀπειλεῖ λέγων εἰς αὐτὸν, «βρὲ ἐδῶ μαρτυρεῖ ὅτι εἶσαι Τοῦρκος;» λέγει ὁ ἅγιος, «ὄχι, χριστιανὸς ἤμουν καὶ εἶμαι,» ἅμα λέγοντος τὸν λόγον, ἔκαμε καὶ τὸ σημεῖον τοῦ Σταυροῦ, ἔτυχεν ὅμως ὁμοῦ καὶ ἕνας φίλος τοῦ ἁγίου. ὁ ὁποῖος ὢν γεγυμνασμένος τὴν τουρκικὴν διάλεκτον, ἔχων ἐν ταὐτῷ καὶ μίαν ὑπερφυσικὴν εὐτολμίαν, ἀντέκρουε πάντοτε τοὺς λόγους τοῦ Κριτῆ, ἐπειδὴ ὁ ἅγιος ἦτο φύσει ὀλιγόλογος. Ὁ δὲ κριτὴς βλέπων ἓν τοιοῦτον πρᾶγμα, ἀπεφάσισε καὶ τὸν ἔστειλε πρὸς τὸν Βεζύρην ἐρωτᾷ τὸν ἅγιον καὶ ἀποκρίνεται τὰ αὐτά· καθὼς καὶ πρὸς τὸν κριτήν, μάλιστα ἔμαθεν ὅτι ἦτο ἄνθρωπος τοῦ χατζῆ Ἀβδουλᾶ, ἔστειλε καὶ τὸν ἔκραξε, τὸν ὁποῖον καὶ ἐρωτᾷ ἂν εἶναι χριστιανός, ὁ δὲ κύριός του, εἶπεν τὸν γνωρίζω ἐξ ἀρχῆς, ὅτι εἶναι χριστιανὸς καὶ οὕτως ἐλευθερώνεται ἀπὸ τὴν συκοφαντίαν, καὶ διὰ προσταγῆς τοῦ ἡγεμόνος γράφεται εἰς τὸν Κώδικα τοῦ κριτῆ, ὅτι εἶναι χριστιανός. Αὐτὴν τὴν ἑβδομάδα λοιπὸν τὴν

ἐρχομένην Κυριακὴν ξημερόνοντας τοῦ ἁγίου Δημητρίου, ἐστεφανώθη μὲ τὴν εἰρημένην Ἑλένην, καὶ εἰς τὸ αὐτὸ διάστημα τοῦ καιροῦ ἔφυγεν ὁ Ἐμὶν πασσιᾶς καὶ ὁ αὐθέντης του ὁμοῦ καὶ ὁ ἅγιος, καὶ ἐπῆγαν εἰς τὴν Προῦσσαν, ἔπειτα τὸν ἄφησε καὶ ἦλθεν εἰς τὰ Ἰωάννινα, τὸ φθινώπορον ἐκάθισέ τινας ἡμέρας, καὶ ἔπειτα προσεκολλήθη ἱπποκόμος μὲ τὸν Μουτεσελήμη Φιλιάδων ἀπεσταλμένος ἀπὸ τὸν νέον ἡγεμόνα Μουσταφᾶν πασσιᾶν, μένοντος λοιπὸν μῆνας τρεῖς εἰς Φιλιάδας, ἦλθεν ὁμοῦ μὲ τὸν Μουτεσελήμην τὸν κύριόν του κατὰ τὰ τέλη τοῦ Δεκεμβρίου μηνὸς ἡμέρᾳ Τετάρτῃ, καὶ οὖσα ἡ σύζυγός του ἔγγυος ἐγέννησεν υἱὸν ξημερόνωννας τὴν πέμπτην· λοιπὸν ἀναχωρῶν ὁ κύριός του, ἐζήτησε νὰ πάρῃ καὶ τὸν ἅγιον μεθ' ἑαυτοῦ· ὁ δὲ ἅγιος τοῦ εἶπεν ἐγὼ κατὰ τὸν παρὸν δὲν ἔρχομαι, καὶ οὕτως ἔμεινεν. Κατὰ τὰς ἑπτὰ τοῦ Ἰανουαρίου μηνὸς ἐβάπτισε τὸν υἱόν του, καὶ ἐχάρη ὁ εὐλογημένος, ὅτι ἠξιώθη νὰ γένῃ πατήρ, (φαίνεται ὅτι κατ' αὐτὰς τὰς ἡμέρας τοῦ ἔπλεκεν ὁ οὐράνιος πατὴρ τὸν ἀμάραντον στέφανον τῆς δόξης τοῦ μαρτυρίου, διότι ἀφ' οὗ παρῆλθον αὐταὶ αἱ ἡμέραι τὴν τρίτην πρωῒ ἐδόθη εἰς ἕνα ὕπνον τόσον βαθύν, ὥστε δὲν ἐξύπνησεν ὅλην τὴν ἡμέραν, καὶ πολλάκις τὸν ἐτάραττον καὶ παντελῶς δὲν ἐνόει,) τέλος πρὸς τὸ δεῖπνον, ἠγέρθη, καὶ ἄρχησε νὰ φάγῃ καθὼς λοιπὸν κατὰ τὴν συνήθειαν ὅταν τρώγωμεν λέγομεν. «Εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Χριστοῦ »(1) αὐτὸς ὅμως εἶπε «δόξα σοι ὁ Θεός.» Ἐρωτᾷ λοιπὸν εἷς τῶν συγγενῶν του αὐτόν· «διατὶ εἶπεν οὕτως;» αὐτὸς τὸν λέγει «ὦ καϋμένε δὲν λέγετε παρὰ καλὰ ὅπου γνωρίζω καὶ τόσον·» ξημερώνουσα λοιπὸν ἡ τετάρτη ζητεῖ τὰ καλά του ἐνδύματα· τὰ ἔδωσαν, καὶ ἐνεδύθη, καὶ οὕτως ἤρχισε νὰ ἀναχωρήσῃ ἐπὶ προφάσει νὰ εὕρῃ ἐργασίαν τινά· ἀναχωρῶν λοιπὸν ἕως τὴν θύραν, ἐπιστρέφει καὶ θεωρεῖ μὲ ἔκστασιν μεγάλην τὸν υἱόν του καὶ σύζυγον καὶ ἄλλους. Αὐτοὶ βλέποντες ἓν τοιοῦτον πρᾶγμα ἀποροῦν λοιπόν, καὶ λέγουν, «τί μᾶς θεωρεῖς οὕτως;» καὶ αὐτὸς τοὺς λέγει, «τί σᾶς πειράζει» (καὶ αὐτὸ τὸ ἔκαμε δίς.) Ἔπειτα ἀνεχώρησε καὶ ἐπῆγεν κατ' εὐθεῖαν εἰς τὴν ἀγορὰν καὶ διερχόμενος ἀπὸ τὴν ἀγορὰν τοῦ πλατάνου ὀλίγον κάτωθεν ἰδοὺ ἐκεῖνος ὁ τρισκατάρατος χότζιας, ὁ ὁποῖος ἔτυχε νὰ εἶναι μὲ τὸν κριτὴν Μπουλούκμπαση, κατ' αὐτὴν τὴν ἐποχήν, καὶ παρευθὺς τὸν συλλαμβάνει, καθὼς καὶ πρὸ τοσούτου χρόνου πρότερον, καὶ τοῦ λέγει, «ἕως πότε γελᾶς μὲ τὴν πίστιν; ἢ τοῦρκος ἢ χριστιανός; » αὐτὸς ὅμως ἐδειλίασεν ὡς ἄνθρωπος, καὶ τρόπον τινὰ ἐπαρεκάλει ἐκεῖνον νὰ τὸν

(1) Τοιαύτη συνήθεια φαίνεται ὑπάρχει εἰς τοὺς χριστιανοὺς τῶν Ἰωαννίνων. Σ. Ε.

ἀφήση, καὶ τυχαίως διήρχετο καὶ ὁ ἀδελφὸς τῆς γυναικός του Ἀλέξιος, ὁ ὁποῖος προσεπάθει νὰ τὸν ἀποσπάση ἀπὸ τὰς χεῖρας τοῦ προδότου· ἐν τῷ μεταξὺ ὅμως βλέποντες τὸν θόρυβον ἦλθον καὶ ἄλλοι πολλοὶ ἀγαρηνοί, συνηθροίσθησαν δὲ καὶ πλῆθος χριστιανῶν θεωρούντων καὶ μάλιστα δύο τῶν προεστώτων τῆς κωμοπόλεως Κονίτζης, Γεώργιος Διαμάντη, καὶ Ἀδάμος ἐκ Σπάδων, ἄνθρωποι καλώτατοι, ἀπὸ τοὺς ὁποίους καὶ ἐπληροφορήθη ἐγὼ (λέγει ὁ συγγραφεὺς) τὰ περὶ αὐτῆς τῆς ἐποχῆς τὰ συμβάντα· ἀπέναντι λοιπὸν τοῦ τόπου τῆς συζητήσεως, ἦτον ἡ κατοικία τοῦ Νταοὺτ πασσᾶ τῶν τακτικῶν· οὗτος οὖν βλέπων τὴν σύγχυσιν ταύτην, ἀπέστειλεν ἀνθρώπους του καὶ τοὺς ἀνέβασεν εἰς τὰ ἔμπροσθέν του, ὅστις ἐρωτᾷ, καὶ παρά τῶν συκοφαντούντων ἀκούει νὰ λέγωσι, ὅτι οὗτος ὁ ἄνθρωπος ἦτο τοῦρκος καὶ τὸν ἠξεύρομεν ὅλοι μας, τώρα ὅμως ἐγύρισε, καὶ ἐγεινε χρισνιανός, ἐπειδὴ βαστᾶ εἰς τὸ φέσι του τὸ σημεῖον, τὸ ὁποῖον βαστοῦσιν οἱ χριστιανοί·(1) ἐρωτᾶται ὁ ἅγιος καὶ ἀποκρίνεται θαρσαλέως λέγων, «χριστιανὸς ἐγεννήθην, χριστιανὸς εἶμαι, καὶ χριστιανὸς ἀποθνήσκω.» Ὁ δὲ ἀρχιστράτηγος τοῦ τακτικοῦ ἐσκέπτετο ἐπὶ τοῦτο. Ὁ Καπῆ Μπουλούκμπασης δὲ παρὼν, ὡς προεῖπον δίδει εἰς τὰς χεῖράς του τὸν ἅγιον, ὁμοῦ μὲ ἕνα ἄνθρωπόν του, καὶ παραλαμβάνων αὐτὸν τὸν ἐπῆγεν εἰς τὸν μιαρὸν Μεχκεμέν. Ὁ δὲ κριτὴς τὸν ἐγνώρισεν ἀπὸ τὴν πρώτην συκοφαντίαν καὶ τοῦ ἀπεκρίνεται τουρκιστί· «χριστιανὸς εἶσαι σύ;» καὶ ὁ ἅγιος «ναί.» Τοῦ λέγει πάλιν ὁ κριτὴς ἕνα καιρὸν ἦσο χριστιανὸς τώρα ὅμως εἶσαι τοῦρκος;» ὄχι, ὄχι, λέγει ὁ ἅγιος· «Χριστιανὸς εἶμαι καθὼς καὶ σὺ ὁ ἴδιος τὸ μαρτυρεῖς, καὶ μὲ ἔχεις ἀπὸ τὸ παρελθὸν ἔτος εἰς τὸ Κώδηκά σου,» τοῦ λέγει ὁ κριτὴς, «τότε ἦτο ἕνας μάρτυς, μὰ τώρα μαρτυροῦν πολλοί, ὅτι εἶσαι τοῦρκος, καὶ κατὰ τὴν μαρτυρίαν αὐτῶν, πρέπει δύω πράγματα νὰ κάμῃς, ἢ νὰ γένῃς τοῦρκος, ἢ νὰ θανατωθῇς.» Ὁ δὲ ἅγιος τοῦ εἶπεν· «ὅτι θέλεις κάμε·» εἰς αὐτὴν δὲ τὴν περίστασιν ἔτυχε νὰ ἦναι ἕνας κακόγηρος ἀρνησίχριστος ἑβδομήκοντα ἐτῶν ἡλικίαν ἔχων, ὁ ὁποῖος εἰς τοιαύτην κατάστασιν εἶχε τουρκεύσει, ἀπὸ κουφότητα τῆς γνώμης του, αὐτὸς ὁ μιαρὸς τυχὼν ἐκεῖ, καὶ βλέπων τὸν ἅγιον, ἤρχισε νὰ τοῦ λέγῃ· «Βρὲ ἐγὼ εἶχον ἑβδομήκοντα ἔτη εἰς αὐτὴν τὴν πίστιν καὶ τὴν ἄφησα καὶ ἔγεινα μουσουλμάνος.» Ὁ δὲ ἅγιος βλέπων τοῦτον τὸν νέον ἑωσφόρον καὶ μηδὲν φοβηθεὶς, ὅστις ἦτο, ὡς πρόβατον ἐν μέσῳ τῶν λύκων, ἀλλὰ ζήλου θείου πλησθεὶς, καὶ δυναμωθεὶς, τρόπον τινὰ ἐκ τῆς ἄνωθεν

(1) Αὐτὸ τὸ σημεῖον τὸ βαστοῦσαν ὅλοι οἱ Χριστιανοὶ κατὰ διαταγὴν τοῦ πρὸ καιροῦ Ἰμὶν πασιᾶ, ὡς βδέλλα μαῦρον ροῦχον.

προμηθείας λέγει πρὸς τὸν κακόγηρόν, «ὦ μιαρὲ, ἀφίνω αὐτοὺς τοὺς ἀναισχύντους, καὶ λέγω εἰς σέ, ὅσον διὰ τὴν πίστιν μου γνωρίζω, ὅτι εἶναι λαμπροτέρα τοῦ ἡλίου, τοῦτο δὲ λέγω μόνον τρισάθλιε, μὲ ποίαν συνείδησιν ἐχωρίσθης ἀπὸ τὴν οἰκογένειάν σου, ὅπου σὺ ἔχεις τρεῖς υἱοὺς καὶ τὸν μεγαλείτερον ἱερέα, λοιπὸν δὲν σὲ ἐπόνεσεν ἡψυχή νὰ τοὺς ἀποχωρισθῇς ἀναιδῆ κακόγηρε;» Ὦ γενναιότητος ἀθλητικῆς! ὢ ἀνδρεία μαρτυρική! ὢ σπουδὴ καὶ προθυμία, οὐρανίων ἐπαίνων ἀξία!

(Κατὰ περίστασιν ἔτυχε νὰ ἦναι γραμματεὺς τοῦ Κατῆ Γεώργιός τις ἀνεψιὸς τοῦ Οἰκονόμου ἀπὸ Δολιανά, ὁ ὁποῖος μᾶς τὸ ἐδιηγήθη). Ὅθεν παρατηροῦν ἂν εἶναι περιτετμημένος καὶ οὐδὲν σημεῖον εὗρον. Ἄγεται λοιπὸν ὡς πρόβατον τοῦ Χριστοῦ, ἀπὸ τὸν κριτὴν εἰς τὸν ἀνθύπατον, ἐρωτᾶται καὶ ἐκεῖ, ὅστις ἀποκρίνεται τὰ ἴδια. Τέλος διὰ προσταγῆς φυλακίζεται, καί ἐκεῖ κατὰ περίστασιν εὗρε καὶ ἄλλους πολλοὺς χριστιανούς, καὶμάλιστα δύωΒουρμπιανίτας, Χαράλαμπον καὶ Γεώργιον, οἱ ὁποῖοι βλέποντές τον ἠρώτησαν, διὰ ποίαν αἰτίαν ἐφυλακίσθη; καὶ ὁ ἅγιος τούς ἐδιηγήθη τὴν ἱστορίαν Αὐτοὶ ὅμως βλέποντές τον ὀλιγόλογον φυσικὰ, καὶ ὅτι τὸ πρᾶγμα ἦτο περὶ θρησκείας, ἄρχησαν νὰ τὸν ἐνθουσιάζουν πρὸς τὸ μαρτύριον, μὲ λόγους παραινετικούς. Ξημερώνοντας δὲ ἡ πέμπτη ἄγουσι πάλιν τὸν ἅγιον εἰς τὸν κριτήν, ὁ ὁποῖος τὸν παρεκίνει μὲ τοὺς παρακαθημένους του εἰς τὸ νὰ γένῃ τοῦρκος, αὐτὸς ὅμως ἕνα λόγον ἔλεγε «Χριστιανὸς εἶμαι Χριστιανὸς ἀποθνήσκω.» Ἄγεται οὖν εἰς τὸ δεσμωτήριον, καὶ βάνουν τοὺς πόδας του εἰς τὸ ξύλον, καὶ μίαν πλάκαν ἀρκετὰ μεγάλη, αὐτὸς ὅμως ἐκοιμήθη τόσον ἐλαφρῶς καὶ γλυκὰ, ὥστε δὲν ἠσθάνθη τελείως, ὡς νὰ ἦτο εἰς παπλώματα. Καὶ ἐξυπνήσας τὸν ἠρώτησαν οἱ ἄλλοι, ἀδελφέ, πῶς ἀπέρασες τὴν νύκτα; ἡμεῖς ἐφοβήθημεν μὴ ἀποθάνῃς ἀπὸ τὸ βάρος τῆς πέτρας, Ὁ δὲ ἅγιος τοὺς εἶπεν, ἐγὼ δὲν αἰσθάνθην τινὰ πόνον, ἀλλὰ νὰ σᾶς διηγηθῶ καὶ μίαν ὀπτασίαν, ὅπου εἶδον. «Εἰς νέος ἀσπροφορεμένος ἦλθε καὶ μοῦ εἶπε τουρκιστί. Μὴ φοβεῖσαι Γεώργιε, μὲ νὰ σε λιαμὲτσενὶ βερίρουμ.» Ἀφοῦ δ' ἐξημέρωσε τὸ Σάββατον, ἄγεται πάλιν ἐκ τρίτου εἰς τὸν κριτὴν, διὰ νὰ κηρύξῃ καὶ ἐκ τρίτου τὴν ἁγίαν Τριάδα· καὶ ὁ κριτὴς ἔ, τοῦ λέγει, τί λέγεις; ἦλθεν ἡ ὥρα νὰ θανατωθῇς, θὰ σὲ κάμω ἰλιάμι (ἀπόφασιν). Ὁ ἅγιος μηδὲν φοβηθεὶς, ἀλλὰ θαρσαλέως εἰπὼν πρὸς αὐτόν, ὅτι θέλεις κάμε δὲν σὲ φοβοῦμαι παντελῶς, ὄχι μίαν ἀπόφασιν ἀλλ' ἑκατόν. Βλέπων μίαν τοιαύτην γενναιότητα ὁ κριτὴς, ἠβουλήθη νὰ τὸν ἀπολύσῃ, ὅμως τὸ τρισκατάρατον, βαρβαρικώτατον καὶ δεισιδαιμονέστατον γένος τῶν Ἰωαννιτῶν τούρκων, ἔκραζον νὰ χαλασθῇ ὁ ὑβριστὴς τοῦ Μωαμετισμοῦ,

καὶ μᾶλλον πρὸς τοῦτο ἐσυνήργησεν ἡ μιαιφόνος, μισάνθρωπος καὶ μιαρωτάτη ψυχὴ τοῦ Σιὲχ Ἀλῆ (ἐβλεπε εἶχον πάντες οἱ Ὀθωμονοὶ αὐτὸν)διὰ νὰ θανατωθῇ. Ὁ ὁποῖος μετὰ τῶν περὶ αὐτὸν ἐπαρρουσιάσθη δὶς πρὸς τὸν βεζύρην καὶ τὸν ἐπαρακίνει εἰς φόνον κατὰ τοῦ ἁγίου. Ὅστις διὰ τὸ θρησκευτικὸν σέβας ἐσυγκατένευσε· οὗτος λοιπὸν τοὺς ἔδωσε τὴν ἀπόφασιν, καὶ λαβόντες αὐτὸν τὸν ἔφεραν εἰς τὴν φυλακὴν (λέγουσί τινες, ὅτι αὐτὴν τὴν ὥραν, κατὰ τὴν ὁποίαν τοῖς ἔδωκε τὴν ἀπόφασιν, ἔγινε μία ὑπερβολικὴ ἀστραπή, καὶ συγχρόνως εἰς κρότος τρομερός, καὶ ἀναβρασμὸς τῆς λίμνης, ὥστε ἐξέστησαν οἱ ἄνθρωποι) τοῦτο ὁ καθ' εἷς ὅπως θέλει ἂς τὸ στοχασθῇ, δι' οὗ ὑπερμάχησαν ὄχι ὀλίγον οἱ πανιερώτατοι· ὁ ἅγιος Ἰωαννίνων, Ἰωακεὶμ ὁ Χῖος, ὁ ἅγιος Ἄρτης ὁ Νεόφυτος, καὶ ὁ ἅγιος Γρεββενῶν μὲ τοὺς προύχοντας τῆς πόλεως καὶ συγγενεῖς του,ἀλλὰ δὲν ἠδυνήθησαν, καὶ τέλος παρουσιάσθησαν οἱ δύω ὅτε Γρεββενῶν καὶ Ἄρτης εἰς τὸν βυζύρην, διὰ νὰ τὸν ἐλευθερώσουν, ὁ ὁποῖος τοὺς ἀπεκρίθη, ὅτι αὐτὸ τὸ πρᾶγμα εἶναι τοῦ Κατῆ, καὶ δὲν δύναμαι ἐγὼ νὰ τὸ ἀναιρέσω. Δὲν ἔλειπον ὅμως ἀπὸ τὸ νὰ στέλουν ἀνθρώπους εἰς τὴν φυλακὴν νὰ τὸν παρακινῶσι εἰς τὸ μαρτύριον, καὶ μᾶλλον οἱ εἰρημένοιΧαραλάμπης καὶ Γεώργιος, δὲν ἔλειπον πάντοτε ἀπὸ τοῦ νὰ τὸν νουθετῶσιν,αὐτὸς ὅμως τοὺς ἔλεγε·μὴ πτοεῖσθε ἐγὼ θὰ μαρτυρήσω διὰ τὸν Χριστόν μου προθυμώτατα, ἦτο ὅμως ὁ εὐλογημένος τόσον ἥσυχος, καθὼς αὐτὸς μᾶς ἔλεγεν, καὶ μάλιστα ἡ γυνή του, ὅσον οὐδεὶς ἄλλος· διότι ὅσας ἡμέρας ἐκάθησεν εἰς τὴν φυλακὴν, ἐπήγαινον ἐν τῷ μεταξὺ ἐκεῖνοι οἱ κατάρατοι καὶ τὸν ἐπαρακίνουν λέγοντές του νὰ γένῃ τοῦρκος, ὁ δὲ ἅγιος ἄλλο δὲν τοὺς ἔλεγε, εἰμὴ μόνον τὸ Χριστιανὸς εἶμαι, οἱ ἄλλοι ὅμως οἱ ἐν τῇ φυλακῇ τὸν ἐπαρακινοῦσαν νὰ τοὺς ἐπιπλήττῃ, καὶ αὐτὸς τοὺς ἔλεγεν, τώρα θὰ τσακίζω τὸ κεφάλι μου νὰ φωνάζω, ἐγὼ τοὺς εἶπον χριστιανὸς εἶμαι, καὶ μᾶλλον ὁ ἐπάρατος δεσμοφύλαξ δὲν ἀπέλειπε νὰ τὸν ἐνοχλῇ πάντοτε, λέγων εἰς αὐτὸν «μπρὲ Γεώργιε γενοῦ τοῦρκος τώρα, διὰ νὰ γλυτώσῃς τὸν θάνατον καὶ ἔπειτα πηγαίνεις εἰς τὴν Ἑλλάδα ἢ ἀλλαχοῦ,καὶ γίνεσαι πάλιν χριστιανός.» Ὁ δὲ ἅγιος στοχαζόμενος τὰ ψυχοφθόρα του λόγια τοῦ ἔλεγεν μὲ φυσικήν του ἁπλότητα, «ἐγὼ χριστιανὸς ἀποθνήσκω», τί τὸ μετὰ ταῦτα ; ξημερώνου ἡ δευτέρα τοῦ ἁγίου Ἀντωνίου πρὸς τὰς τρεῖς ἡ ὥρα τῆς ἡμέρας, ἰδοὺ ἔρχονται πέντε δήμιοι, ἐκ τῶν προειρημένων· ἐπειδὴ δὲ καὶ ἐκεῖνοι ἦσαν διὰ κεφαλικὴν ποινὴν ἐφοβήθηκαν, καὶ ἤρχισαν νὰ προσεύχωνται, ὡς ἠδύναντο, ὁ δὲ ἅγιος ἐκάθητο εἰς τὴν φωτιὰν, ἔχων τὰς χεῖράς του εἰς τὸ πρόσωπον, κατὰ περίστασιν ὅμως δὲν ἔτυχεν ἐκεῖ ὁ δεσμοφύλαξ, ὁ Χαράλαμπος βλέπει ἕνα νέον Τασού-

λαν ὀνόματι τοῦ κάμνει νεῦμα, διὰ τί ἦλθον οἱ δήμιοι; αὐτὸς τοῦ λέγει διὰ τὸν Γεώργιον, τότε αὐτοὶ τοῦ λέγουν μυστικῶς μὴ φοβηθῇς, ἀλλὰ ἀνδρίζου, ὀλίγος εἶναι ὁ πόνος, καὶ ἔπειτα χαίρεσαι εἰς αἰῶνα αἰῶνος· ἀκούσας δὲ ὁ ἅγιος τὴν ἀπόφασιν τοῦ θανάτου, ἐχάρη ὑπερβολικὰ δοξάζων τὸν Θεόν, ὅπου τὸν ἠξίωσε νὰ ἀποθάνῃ διὰ τὸ ὄνομά του τὸ ἅγιον, καὶ πάλιν τοῦ λέγουν οἱ εἰρημένοι· αὐτοὶ θὰ μεταχειρισθῶσι παντοίους τρόπους νὰ σοῦ πάρουν λόγον, λοιπὸν πρόσεχε καλὰ μὴ γελασθῇς. Καὶ λέγοντες ταῦτα ἄνοιξεν ὁ δεσμοφύλαξ, καὶ λέγει τοῦ ἁγίου, ἐγέρθητι, καὶ ἠγέρθη χαρούμενος· καὶ ὁ δεσμοφύλαξ ἄρχισε νὰ τὸν δένῃ κατὰ τὴν συνήθειαν τῶν καταδίκων, ὁ δὲ ἅγιος ἔβανε ταῖς κορδέλαις του, καὶ κατὰ περίστασιν δὲν ἔμβαινε τὸ δεξιόν, ὅθεν ὁ ἅγιος ἐπαρεκάλεσε νὰ τοῦ λύσῃ ὀλίγον τὴν χεῖρα, καὶ τοιουτοτρόπως τὸ ἔβαλεν λέγων ντὲ σατανᾶ, καὶ δίδων τὸν τελευταῖον ἀσπασμὸν τὸν ἐκίνησαν διὰ τὴν σφαγήν, ἔτρεχεν ὅμως μὲ τόσην προθυμίαν, ὡς ἡ διψῶσα ἔλαφος ἐπὶ τὰς πηγὰς τῶν ὑδάτων (κατὰ τὸν θεῖον Δαβὶδ) λέγουσιν εἰς αὐτὸν οἱ δήμιοι θὰ σὲ κρεμάσωμεν· ὁ δὲ ἐξουθενῶν αὐτοὺς καὶ μυκτηρίζων τοὺς ἀπεκρίθη μὲ γενναιότητα «ὅτι θέλετε κάμετε, καλλείτερον μίαν ὥραν προτήτερα» Θαῦμα μέγα ἦτο εἰς τοὺς ὁρῶντας τὸν ἅγιον, διότι ἔτρεχε μὲ τόσην προθυμίαν πλησίον εἰς τοὺς δημίους καὶ ἀγαλλίασιν, ὥστε ἐφαίνετο, ὅτι πετᾷ εἰς τὸν ἀέρα, καὶ τὸ πρόσωπόν του ἐφαίνετο φαιδρόν, καὶ χαριέστατον ὅλον ἐξαστράπτον, ἀπὸ τὴν χαρὰν τῆς ψυχῆς του, καὶ φέροντες αὐτὸν εἰς τὸν τόπον λεγόμενον Κουραμανιό, ἐκεῖ πάλιν τὸν ἐρωτοῦν, τί εἶσαι σύ; Χριστιανὸς εἶπεν ὁ ἅγιος προσκυνῶ τὸν Χριστόν μου, καὶ τὴν Δέσποινά μου Θεοτόκον, καὶ λέγοντος αὐτά, παρεκάλεσε τοὺς δημίους νὰ τοῦ λύσουν τὰς χεῖρας, καὶ λύσαντές τα ἔκαμε τὸν σταυρόν του, καὶ ἔκραξε πρὸς τοὺς χριστιανούς· «συγχωρήσατέ μοι ἀδελφοί, καὶ ὁ Θεὸς συγχωρήσει σας.» καὶ λέγοντος ταῦτα τοῦ ἔβαλαν τὸν βρόχον, καὶ οὕτω παρέδωκεν τὸ πνεῦμα. Καὶ οὕτως ἐτελείωσεν ὁ γενναιότατος, ὢν εἰς ἡλικίαν τριάκοντα ἐτῶν. Λοιπὸν κατὰ τὴν συνήθειαν τῶν ἀγαρηνῶν, ἐστάθη τρεῖς ἡμέρας τὸ ἅγιόν του λείψανον εἰς τὴν ἀγχόνην, καθ' ἑσπέραν δὲ ἔβλεπον οἱ φύλακες φῶς οὐράνιον, καὶ ἔλεγον κατὰ τὴν γλῶσσάν των, «μπάκ μπάκ, μποὺ σαϊτὰν λαρί.» Ὅθεν τὴν ἄλλην ἡμέραν αὐτοὶ οἱ ἴδιοι τὸ ἐδιηγήθηκαν, καὶ τοῦ Ἀνθυπάτου. Ἀφοῦ παρῆλθον λοιπὸν αἱ τρεῖς ἡμέραι, διὰ παρακλήσεως τῶν ἱπποκόμων καὶ ἄλλων πρὸς τὸν βυζύρην, ἐδόθη ἄδεια, καὶ ἔλαβον τὸ ἅγιόν του λείψανον ἕνας εὐταξίας, καί τινες χριστιανοί, καὶ τὸ ἐπρόσφερον εἰς τὸν μητροπολίτην εἰς τὴν ἐκκλησίαν τοῦ ἁγίου Ἀθανασίου, εἰς τὴν ὁποίαν ἦσαν ἐπὶ ταυτοῦ συνηγμένοι ὅλοι οἱ ἀρχιερεῖς καὶ τὸ πλῆθος τῶν χριστιανῶν τῶν Ἰωαννίνων, καὶ μὲ ὅλην τὴν χριστιανικὴν παράταξιν, μὲ δάκρυα, ἀφ'

ένός, καὶ μὲ χαρὰν ἀφ' ἑτέρου διὰ τὴν δόξαν τῆς ἀμωμήτου πίστεως, καὶ διὰ τὴν καταισχύνην τῶν ἀγαρηνῶν, μετὰ ψαλμωδιῶν λαμπρῶν καὶ ζήλου πίστεως, ἐνεταφίασαν τὸ ἅγιον αὐτοῦ λείψανον, κατὰ τὸ ἀριστερὸν μέρος τῆς ἐκκλησίας, πλησίον τῆς πύλης τοῦ ἁγίου Βήματος χριστιανικῶς, καὶ μεγολοπρεπῶς.

Ὅσοι δὲ τῶν χριστιανῶν ἐπῆραν ἀπὸ τὸ σχοινίον μέρος καὶ ἐκ τοῦ πανίου τοῦ φορέματός του εἶδον μεγάλας ἰατρείας, καὶ ὅσοι παρομοίως ἔδραμον εἰς τὸν τάφον τοῦ ἁγίου, ἀλάλων ἐδόθη ἡ φωνή, χωλῶν ἡ εὐθυδρομία, καὶ ἐκείνης τῆς ξηραμένης χειρὸς τῆς γυναικὸς ἡ τελεία ὑγιὴς ἀνόρθωσις καὶ πολλῶν ἄλλων ἰαματήριον γέγονεν ἡ προσέγγισις. Εἰς πολλοὺς δ' ἐφάνη κατ' ὄναρ, καθὼς καὶ εἰς τὴν σύζυγόν του, ἡ ὁποία ἐνοχλομένη, ἐφάνη λέγων εἰς αὐτήν, μὴ φοβεῖσαι ἐγὼ σὲ ἐπισκέπτομαι πάντοτε, καὶ σχεδὸν διεχύθη ἡ φήμη τῶν θαυμάτων του πανταχοῦ, ἔτρεξαν ἄπειρα πλήθη ἀσθενῶν καὶ τρέχουν, οἵτινες κατὰ τὴν πίστιν αὐτῶν λαμβάνουσιν τὴν ὑγείαν των· Ἱερομόναχος δέ τις φιλαμάρτυς ἀκούσας τὰ περὶ τοῦ ἁγίου ζήλῳ θείῳ κινούμενος, ἔστειλεν εἰς Ἰωάννινα καὶ τοῦ ἱστόρησαν τὴν εἰκόνα του μὲ ὅλα τὰ παράσημα, καὶ χάριν εὐλαβείας, λαμβάνουσιν αὐτὴν πολλοὶ τῶν ἀσθενῶν, εἰς ἴασιν ψυχικὴν καὶ σωματικήν, φυλάττει δὲ αὐτὴν ὁ φιλομάρτυς οὗτος ὡς μέγα θησαυρὸν καὶ καύχημα.

Ἂς δοξάσωμεν καὶ ἡμεῖς ἀδελφοὶ τὸν Θεὸν ὅπου μᾶς ἠξίωσεν νὰ ἰδῶμεν ἰδίοις ἡμῶν ὀφθαλμοῖς τὴν γενναιότητα τῶν ἀπ' αἰῶνος ἁγίων μαρτύρων σωζομένην καὶ νῦν εἰς τὰς ἡμέρας μας. Ἂς δοξάσωμεν τὸν Θεὸν λέγω, διότι ὁ θάνατος τοῦ ἁγίου νεομάρτρος ἔγινεν ἀνάστασις τῶν πιστῶν, καὶ πτῶσις τῶν ἀπίστων, τῶν δὲ ἰοβόλων γλωσσαλγούντων κατὰ τῆς ἁγίας ὀρθοδόξου ἡμῶν πίστεως μεγάλη καταισχύνη. Οὗ ταῖς πολλαῖς πρεσβείαις, καὶ πάντων τῶν ἁγίων ἀξιωθείημεν καὶ ἡμεῖς τῆς οὐρανῶν βασιλείας καὶ ἀθανάτου μακαριότητος Ἀμήν.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΙΘ΄. μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν Μακαρίου τοῦ ἐν Σπηλαίῳ. Ρώσσου.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΚΒ΄. μνήμη τοῦ ἁγίου ὁσιομάρτυρος Ἀναστασίου τοῦ ἐν Σπηλαίῳ. Ρώσσου.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΚΓ΄. τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν Ἐφραὶμ τοῦ ἐν Σπηλαίῳ. Καὶ τοῦ ὁσίου πατρὸς Θεοδοσίου τοῦ τῆς ἐν Τοτίμῃ μονῆς τοῦ Σωτῆρος δομήτορος καὶ ἀρχηγοῦ καὶ νεοφανοῦς θαυματουργοῦ Ρώσσου. (1).

(1) Κατὰ λάθος ἐγράφησαν οἱ παρόντες ἅγιοι καὶ εἰς τὴν ΚΓ΄. τοῦ μηνὸς

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΚΗ'. μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν Ἰακώβου τοῦ Ἀσκητοῦ. (1)

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΚΘ'. μνήμη τοῦ ὁσίου Λαυρεντίου τοῦ ἐγκλείστου ἐν τῷ Σπηλαίῳ. Ρώσσου.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΛΑ'. μνήμη τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Νικήτα ἐπισκόπου Νοβγοροδίας τοῦ θαυματουργοῦ. Ρώσσου.

»Εἴληφε τέρμα μὴν Ἰανουαρίου,
»Θεῷ δὲ δόξαν τέρματος χωρὶς φέρει.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΤΟΥ ΜΗΝΟΣ ΦΕΦΡΟΥΑΡΙΟΥ,

Τῷ αὐτῷ μηνὶ Α'. μνήμη τοῦ ἁγίου εὐσεβοῦς καὶ μεγάλου Δουκὸς Γεωργίου. Καὶ τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν Κυρίλλου τοῦ ἐν Νοβογοροδίᾳ θαυματουργοῦ Ρώσσων.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ Γ'. μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν Προχώρου τοῦ θαυματουργοῦ τοῦ ἐν τῷ Σπηλαίῳ. Καὶ τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν Δημητρίου τοῦ ἐν Βολογόδῃ θαυματουργοῦ. Καὶ ἡ μετάστασις τοῦ μεγάλου Δουκὸς Βσεβολόδου τοῦ Πσκοβίας. Ρώσσων.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΙΒ'. μνήμη τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Ἀλεξίου μητροπολίτου καὶ πάσης Ρωσσίας θαυματουργοῦ.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΙΔ'. τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν Ἰσαακίου τοῦ ἐγκλείστου ἐν τῷ Σπηλαίῳ Ρώσσου.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΚΔ'. μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν Ἐράσμου τοῦ ἐν τῷ Σπηλαίῳ, τοῦ μελανείμονος Ρώσσου.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΚΖ'. μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν Τίτου τοῦ ἐν τῷ Σπηλαίῳ Ρώσσου.

»Φεβρουάριος μὴν ἔληξεν ἐνθάδε,
»Θεῷ δὲ δόξαν τῷ ἀληκτῳ προσφέρει.

Μαρτίου Σελίδος 399 τοῦ παρόντος βιβλίου ἢ καθ' αὐτοῦ μνήμη αὐτῶν εἶναι ἡ ΚΓ'. Ἰανουαρίου. Σ. Ε.

(1) Περὶ τοῦ ὁσίου τούτου Ἰακώβου ὅρα εἰς τὸ ἡμέτερον Α'. βιβλίον Ἴασπις σελίδος 614, διαφωνία ὑπάρχει περὶ τοῦ ὁσίου τούτου εἰς τὸν τετυπωμένον Συναξαριστὴν ἐκεῖ λέγει ὅτι «ὁ πατὴρ τῆς κόρης, ἀφῆκε τὴν κόρην ὁμοῦ μὲ τὸν νέον ἀδελφόν της εἰς τὸ σπήλαιον τοῦ ὁσίου· καὶ φονεύει ὁ ὅσιος τὴν γυναῖκα, φονεύει δὲ ὁμοῦ καὶ τὸν ἀδελφόν της καὶ τὰ νεκρὰ σώματά των ρίπτει εἰς τὸν ποταμόν.» Ὁ δὲ νέος Παράδεισος κατὰ πλάτος βίος τούτου τοῦ ὁσίου ὅπου ἐρανίσθην λέγει ὡς ὑπάρχει γεγραμμένον εἰς τὸν βίον του Ἴασπις σελὶς 617 ὅτι μόνην τὴν κόρην ἄφησαν καὶ αὐτὴν ἐφόνευσε, καὶ οὐχὶ μετὰ τοῦ νέου ἀδελφοῦ της. Σ. Ε.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΤΟΥ ΜΗΝΟΣ ΜΑΡΤΙΟΥ.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ Α'. μνήμη τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Ἀρσενίου ἐπισκόπου Ζφερίας Ρώσσου.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΙΑ'. μνήμη τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Εὐθυμίου ἀρχιεπισκόπου Νοβογοροδίας τοῦ θαυματουργοῦ Ρώσσου.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΚΓ', μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν Νίκωνος ἡγουμένου τοῦ Σπηλαίου Ρώσσου.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ΚΔ'. μνήμη τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν Ζαχαρίου Ρώσσου.

ΠΙΝΑΞ
ΤΟΥ ΠΑΡΟΝΤΟΣ ΒΙΒΛΙΟΥ

Διὰ νὰ ἠμπορῇ ἕκαστος νὰ εὑρίσκῃ μὲ εὐκολίαν κατὰ σειρὰν τοὺς βίους τῶν ἐν αὐτῷ περιεχομένων ἁγίων.

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟΝ

		Σελὶς
	Ἀφιέρωσις τοῦ βιβλίου	β'.
	Πρόλογος τοῖς φιλτάτοις ἀναγνώσταις	γ'.
	Προσευχὴ πρὸς τὴν Παναγίαν Τριάδα κλπ.	έ.
1	Μὴν Μάρτιος προοίμιον	7
»	Βίος τῆς ἁγίας ὁσιομάρτυρος Εὐδοκίας τῆς ἀπὸ Σαμαρειτῶν	10
»	» » ὁσίας Δομνίνης τῆς νέας.	23
»	» » ἁγίας μάρτυρος Ἀντωνίνης Μαρκέλου κλπ.	24
»	» τοῦ ὁσίου Ἀγαπίου τοῦ Βατοπαιδινοῦ	25
2	» » ἁγ ου μάρτυρος Ἡσυχίου τοῦ Συγκλητικοῦ	25
»	» » ἱ» ἱερομάρτυρος Θεοδότου ἐπισκόπου Κυρηνίας	26
»	» τῶν ἁγίων Κοΐντου, Νέστορος καὶ Τριβιμίου μαρτύρων	27
»	» τῆς ἁγίας παρθενομάρτυρος Εὐθαλίας, Τρωαδίου	28
3	» τῶν ἁγίων μαρτύρ. Εὐτροπίου, Κλεονίκου καὶ Βασιλίσκου.	29
»	» τοῦ ἁγίου ἱερομ. Θεοδωρήτου πρεσβυτέρου Ἀντιοχείας	30
»	» τῆς ὁσίας Πιαμοῦν τῆς παρθένου καὶ Ζήνων καὶ Ζωήλου	32
4	» τοῦ ὁσίου Γερασίμου τοῦ Ἰορδανίτου	33
»	» τοῦ αὐτοῦ ἕτερος βίος συγγραφεὶς παρὰ Σωφρονίου ἱεροσ.	35
»	» τῶν ἁγίων Παύλου καὶ Ἰουλιανῆς τῆς ἀδελφῆς του	42
»	» τοῦ ἁγίου Γρηγορίου ἐπισκόπου Ἄσσου καὶ λοιπῶν ἁγ.	43
5	» » » ὁσιομάρτυρος Κόνωνος τοῦ ἐν Ἰσαυρίᾳ	51

Σελίς

5 Βίος τοῦ ἁγίου μάρτυρος Κόνωνος καὶ Μάρκου τοῦ ἀσκητοῦ 53
» » » ὁσίου Μάρκου τοῦ Ἀθηναίου τοῦ ἀσκητοῦ 55
» » αὐτοῦ περὶ νόμου Πνευματικοῦ 62
» » » ἐπιστολὴ πρὸς Νικόλαον μονάζοντα 75
5 Ἄθλησις τοῦ ἁγίου νεομάρτυρος Ἰωάννου τοῦ Βουλγάρεως 89
6 » τῶν ἁγίων ΜΒ'. μαρτύρων τῶν ἐν Ἀμορίῳ μαρτυρ. 90
» Βίος τοῦ ὁσίου Ἡσυχίου τοῦ θαυματουργοῦ καὶ Ἀρκαδίου 104
» Ἡ εὕρεσις τοῦ τιμίου καὶ ζωοποιοῦ Σταυροῦ 107
7 Ἄθλησις τῶν ἁγίων Ζ'. ἱερομαρτύρων τῶν ἐν Χερσῶνι 108
» Βίος τοῦ ὁσίου Παύλου τοῦ Ἁπλοῦ Ἀρκαδίου καὶ Νέστωρος 110
» » » ἁγίου Ἐφραὶμ Πατριάρχου Ἀντιοχείας 115
» Ἀκολουθία τοῦ ὁσίου Λαυρεντίου τῆς ἐν Σαλαμῖνος μονῆς 116
» Βίος » » » » » 124
» » τοῦ ὁσίου Θεοφιλάκτου ἐπισκ. Νικομηδείας 131
» » » » Παύλου Πλουσιάδος τοῦ ὁμολογητοῦ 132
9 † Ἄθλησις τῶν ἁγίων Τεσσαράκοντα μαρτύρων 133
» Μαρτύριον ἤτοι ὁμιλία τῶν ἁγίων Τεσσαράκοντα μαρτύρων 136
» Διήγησις θαύματος τῶν ἁγίων Μ'. μαρτύρων τοῦ Σουλτάν. 155
» Ἄθλησις τοῦ ἁγίου μάρτυρος Οὐρπασιανοῦ 159
» Μνήμη τοῦ ἁγίου Καισαρίου ἀδελφοῦ τοῦ ἁγ. Γρηγορίου 161
10 Κοδράτου κλπ. καὶ Ἀναστασίας τῆς Πατρικίας 163
» Ἄθλησις τοῦ ἁγίου νεομαρ. Μιχαὴλ Μαυρουδῆ 167
11 Βίος τοῦ ἁγίου Σωφρονίου ἀρχιεπισκόπου Ἱεροσολύμων 175
» Ἄθλησις τοῦ ἁγίου ἱερομάρτυρος Πιονίου πρεσβυτέρου 177
» Βίος τοῦ ἁγίου Γεωργίου τοῦ ἐν τῷ Διϊππείῳ 178
» » » » Γεωργίου τοῦ Σιναΐτου 179
» Ἄθλησις τῶν ἁγίων μαρτύρων Τροφίμου καὶ Θαλλοῦ 180
» Ἀκολουθία τῆς ἁγίας Θεοδώρας τῆς Βασιλίσσης 181
» Βίος » » » » » 188
12 » τοῦ ἁγίου Θεοφάνους τῆς Σιγριανῆς 204
» » » » Γρηγορίου τοῦ Διαλόγου 206
» Οἱ ἅγιοι ἐννέα μάρτυρες 210
» Ὁ δίκαιος Φινεὲς 211
» Βίος τοῦ ὁσίου Συμεὼν τοῦ νέου Θεολόγου 212
13 Ἡ ἀνακομιδὴ τοῦ ἁγίου Νικηφόρου Κωνσταντινουπόλεως 250
» Βίος τοῦ ἁγίου ἱερομ. Πουπλίου ἐπισκόπου Ἀθηνῶν 251
14 » » ὁσίου Βενεδίκτου, Ἀφρικανοῦ, Ἀβίβου κλπ. 252
» » » ἁγίου Ἀλεξάνδρου καὶ τοῦ ὁσίου Εὐσχήμονος 254
15 Μνήμη τοῦ ἁγίου μάρτυρος Ἀγαπίου καὶ τῶν σὺν αὐτῷ 255
» Νικάνδρου καὶ Μανουὴλ τοῦ νεομάρτυρος 256

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΝ Σελὶς

16 Ἄθλησις τοῦ ἁγίου μάρτυρος Σαβίνου τοῦ Αἰγυπτίου 259
» » τῶν ἁγίων μαρτύρων Πάππα καὶ Ἰουλιανοῦ 260
» Βίος τοῦ ὁσίου Ἀνίνα του θαυματουργοῦ καὶ λοιπῶν 261
» Ἀκολουθία τοῦ ὁσίου Χριστοδούλου τοῦ ἐν Πάτμῳ 264
» Βίος τοῦ ὁσίου Χριστοδούλου τοῦ θαυματουργοῦ 274
17 Ἀκολουθία τοῦ ὁσίου Ἀλεξίου τοῦ ἀνθρώπου τοῦ Θεοῦ 287
» Κανὼν παρακλητικὸς τοῦ ὁσίου Ἀλεξίου » » 296
» Βίος καὶ πολιτεία » » » » » 302
» Ἄθλησις τοῦ ἁγίου μάρτυρος Μαρίνου Παύλου καὶ Θεοστηρ. 315
18 Βίος τοῦ ἁγίου Κυρίλλου ἀρχιεπισκόπου ἱεροσολύμων 316
» Ἄθλησις τῶν ἁγίων μαρτύρων Τροφίμου καὶ Εὐκαρπίωνος 317
19 » » » » Χρυσάνθου καὶ Δαρείας 319
» » » » » Μαύρου, Ἰάσωνος κλπ. 320
» » τοῦ ἁγίου μάρτυρος Παγχαρίου 321
» » » » νεομάρτυρος Δημητρίου τοῦ Τορναρᾶ 324
20 » τῶν ὁσίων Ἀββάδων ἐν μονῇ τοῦ ἁγ. Σάββα 324
» » » ἐν Ἀμισῷ ἁγ. ἑπτὰ γυναικῶν 325
» Βίος τοῦ ὁσίου Νικήτα ἐπισκόπου Ἀπολλωνιάδος 327
» Ἄθλησις τοῦ ἁγίου νεομάρτυρος Μύρωνος τοῦ Κρητὸς 328
21 Βίος τοῦ ὁσίου Ἰακώβου, καὶ Θωμᾶ πατριάρχου Κωνστ. 330
» Ἄθλησις τῶν ἁγ. μαρτ. Φιλήμονος, Δομνίνου καὶ Βιρίλου 331
21 Βίος τοῦ ὁσίου Σεραπίωνος τοῦ σιδωνίου 332
22 Ἄθλησις τοῦ ἁγίου ἱερομ. Βασιλείου πρεσβυτέρου Ἀγκύρ. 336
» » τῶν ἁγ. μαρτ. Δροσίδος καὶ τῶν πέντε κανονικῶν 337
» » τοῦ ἁγ. νέου ὁσιομάρ. Εὐθυμίου τοῦ Πελοποννησ. 340
» Ἐπιστολαὶ τοῦ ἁγίου » » » » 367
23 Ἄθλησις τοῦ ἁγίου ἱερομ. Νίκωνος καὶ τῶν 199 μαθητῶν 370
» Ἀκολουθία τοῦ ἁγίου νέου ὁσιομάρ. Λουκᾶ τοῦ ἐν Μιτυλ. 371
» Βίος » » » » » » 376
24 » τοῦ ὁσίου Ἀρτέμονος καὶ ἱερομάρτ. Ἀρτέμονος 400
» » » » Ζαχαρίου 403
» Ἄθλησις τοῦ ἁγίου νέου ἱερομάρτυρος Παρθενίου 405
» Μεγαλυνάρ. τῶν ἁγ. μ'. μαρτύρ ψαλόμενον τὴν Θ'. Μαρτ. 407
» Ἀπολυτίκ. καὶ Κοντάκ. προεόρτ., καὶ Μεγαλυν. τοῦ Εὐαγγ. »
25 Ὁ Εὐαγγελισμὸς τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου Μαρίας 408
» Λόγος Α'. εἰς τὸν Εὐαγγελ. τῆς » » 412
» » Β'. » » » » » » 428
» » Γ'. » » » » » » 435
» » Δ'. » » » » » » 444
» » Ε'. » » » » » » 455

	ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΝ	Σελὶς
26	Ἡ σύναξις τοῦ ἀρχαγγέλου Γαβριὴλ κλπ.	459
»	Τῶν ἁγίων μαρτύρων Κοδράτου, Θεοδοσίου κλπ.	460
»	Τοῦ ὁσίου Στεφάνου καὶ διήγησις Μάλχου μοναχοῦ	461
27	Βίος τῆς ἁγίας μάρτυρος Ματρώνης κλπ.	465
28	Τοῦ προφήτου Ἀνανὶ κλπ.	467
29	Ἄθλησις τοῦ ἁγίου Μάρκου κλπ.	468
»	» τῶν ἁγίων Ἰωνᾶ Βαραχησίου κλπ.	470
»	Βίος τοῦ ὁσίου Εὐσταθίου.	472
30	» » » Ἰωάννου τῆς Κλίμακος	473
»	» » προφήτου Ἰωὰλ ἢ Ἰωὴλ	482
»	» » ὁσίου Ἰωάννου τοῦ ἐν τῷ φρέατι	483
»	» » ἁγίου νεομάρτυρος Ζαχαρίου	486
31	Ἄθλησις τοῦ ἁγίου ἱερομάρτυρος Ὑπατίου	487
»	» » » » Αὐδᾶ καὶ τῶν σὺν αὐτῷ	490
	Στιχηρὰ πάντων τῶν Ἁγίων.	493
	Παράρτημα Ἰανουαρίου	494
	» Φεβρουαρίου	502
	» Μαρτίου	503
	Πίναξ εὑρετήριος	503
	Πηγαὶ	506
	Πίναξ Ἀλφαβητικὸς	508

ΠΗΓΑΙ

(Ἐκδοσις ἐν Ἐνετίησιν, ἐν Κωνσταντινουπόλει, ἐν Μόσχα, ἐν Πάτραις, ἐν Λειψίᾳ τῆς Σαξωνίας, ἐν Ἱεροσολύμοις, ἐν Ἀθήναις, καὶ ἐκ βιβλιοθήκης Ἁγίου Ὄρους τοῦ Ἄθω).

1. Συναξαριστὴς Νικοδήμου Ἁγιορείτου κατ' ἔγκρισιν τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς Δημοσίας Ἐκπαιδεύσεως, Ἀριθ. 6971 Ἐν Ἀθήναις 16 Σεπτεμβ. 1867 καὶ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησ. τῆς Ἑλλάδος ὑπ' ἀριθ. Πρωτ. 8603 τὴν 27 Φεβρουαρίου 1868.
2. Ὡρολόγιον τὸ Μέγα τῆς Βενετίας ἔτος 1870.
3. Καλοκαιρινὴ Ἀγαπίου μοναχοῦ.
4. Ἀκολουθία τῶν Ἁγιορειτῶν πατέρων ὑπὸ Νικοδήμου τοῦ Ἁγιορείτου.
5. Λαυσαϊκὸν Ἡρακλείδου ἐπισκόπου Ἐφραὶμ ἱεροδιδασκάλου.

6. Νέον Ἐκλόγιον, Νικοδήμου Ἁγιορείτου καὶ ἀδείᾳ τῆς τοῦ Χριστοῦ Μεγάλης Ἐκκλησίας Ἀριθ. 728 Ὀκτωβρίου λ΄. 1862.
7. Νέον Λειμωνάριον, Ἐγκρίσει τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος.
8. Βίβλος ἡ καλουμένη Ὁδηγὸς Ἀναστασίου τοῦ Σιναΐτου.
9. Νέον Μαρτυρολόγιον Νικοδήμου Ἁγιορείτου.
10. Δωδεκάβιβλος τοῦ Κυρ. Δοσιθέου Πατριάρχου Ἱεροσολύμων.
11. Ἑρμηνεία εἰς τὴν Ἱερὰν Ἀποκάλυψιν Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου (τοῦ Θεοδωρήτου) τυπωθεῖσα ἐν Λειψίᾳ τῆς Σαξωνίας 1800 ἔτ.
12. Ἡ Νέα Κλίμαξ (ἤτοι Ἰωάννου τῆς Κλίμακος).
13. Κεκραγάριον τοῦ Θείου καὶ Ἱεροῦ Αὐγουστίνου ἐπισκόπου Ἵππωνος, ἐν Μόσχᾳ 1824.
14. Νέος Θησαυρός, ἐν Βενετίᾳ 1858.
15. Φιλοκαλία τῶν Ἱερῶν Νηπτικῶν, Ἐνετίησιν 1782
16. Ἀκολουθία τοῦ ὁσίου Λαυρεντίου, ὑπὸ Νεοφύτου Μεταξᾶ.
17. Ἀκολουθία Θεοδώρας τῆς Βασιλίσσης, ὑπὸ Ἰὼβ μοναχοῦ τοῦ Μέλλου ἐν Βενετίᾳ 1812.
18. Συμεὼν τοῦ Νέου Θεολόγου.
19. Ἀκολουθία τοῦ ὁσίου Χριστοδούλου παρὰ Κυρίλλου Βοΐνη.
20. » καὶ βίος τοῦ ὁσίου Ἀλεξίου παρὰ Δ Π. Μητροπούλου ἐν Πάτραις.
21. Ἐκλόγιον ἐν Ἀθήναις 1869 ἐκ τοῦ Μεταφραστοῦ Συμεών.
22. Ἀκολουθίαι καὶ μαρτύρια συγγραφέντα ὑπὸ Ὀνουφρίου τοῦ Ἰβηρίτου ἐν Ἀθήναις 1862.
23. Θησαυρὸς Δαμασκηνοῦ τύποις ἐν Βενετίᾳ 1851.
24. Διδαχαὶ Ἡλία Μηνιάτου » » » 1857.
25. Μακαρίου τοῦ Σκορδίλλη ἢ Κωφοῦ ἐκ τοῦ Ἱερ. Κοινοβίου τοῦ Ἐσφιγμένου βιβλιοθήκης.

ΠΙΝΑΞ ΑΛΦΑΒΗΤΙΚΟΣ (1)

Πάντων τῶν ἐν τῇ ἱερᾷ ταύτῃ βίβλῳ τοῦ μηνὸς Μαρτίου ἀναφερομένων ἁγίων, πρὸς εὐκολοτέραν εὕρεσιν τῆς μνήμης ἑνὸς ἑκάστου αὐτῶν.

	Μάρτιος	Σελὶς
Ἀββάδες οἱ ἐν τῇ μονῇ τοῦ Ἁγίου Σάββα φονευθέντες.	20	324
Ἀβήπας μάρτυς.	26	459
Ἄβιβος »	13	252
Ἀγαθόδωρος ἱερομάρτυς Χερσῶνος.	7	108
Ἀγάπιος μάρτυς καὶ Ἀγάπιος ὅσιος ἁγιορείτης	1	25
» »	15	255
Ἁγγίας μάρτυς εἷς τῶν μ΄. μαρτύρων.	9	151
Ἀγλαΐος μάρτυς ὁ δεσμοφύλαξ τῶν μ΄. μαρτύρων	9	151
Ἄγνας »	26	459
Ἀέτιος » εἷς τῶν μ΄. μαρτύρων.	9	151
Ἀθανασία » »	2	29
Ἀθανάσιος » εἷς τῶν μ΄. μαρτύρων.	9	151
Αἰθέριος ἱερομάρτυς Χερσῶνος.	7	108
Ἀκάκιος ἐπίσκοπος Μελιτινῆς ὁ ὁμολογητὴς	31	489
Ἀκάκιος μάρτυς	4	43
Ἀκάκιος » εἷς τῶν μ΄. μαρτύρων	9	151
Ἀκύλας » ὁ ἔπαρχος	20	328
Ἀλεξανδρίων Πάπας Ρώμης	16	261
Ἀλέξανδρος μάρτυς ὁ ἐν Πίθνῃ	14	254
Ἀλέξανδροι δύω μάρτυρες	15	255
Ἀλέξανδρος μάρτυς εἷς τῶν μ΄. μαρτύρων	9	151
Ἀλέξανδρος ὁ ἄνθρωπος τοῦ Θεοῦ, καὶ ἀκολουθία	17	287
Ἀλλὰς μάρτυς	26	459
Ἀλέξιος Ὅσιος Ρώσσος Φεβρουαρίου 12		502
Ἀμφιλόχιος ὁ δοὺξ μάρτυς	27	465
Ἀνανὶ ὁ προφήτης	27	467
Ἀναστασία ἡ πατρικία ὁσία	10	163
Ἀναστασίου ὁσιομάρτ. τοῦ ἐν Σπηλαίῳ Ρώσσου Ἰαν. 22.		501
Ἀνδρόνικος μάρτυς	2	29
Ἄνεκτος μάρτυς	10	163
Ἀνιμάϊς γυνὴ μάρτυς	26	459
Ἀνίνας ὅσιος ὁ θαυματουργὸς	16	261
Ἄννα μάρτυς	26	459

(1) Σημείωσε ὅτι εἰς τὸν παρόντα Ἀλφαβητικὸν Πίνακα, ὁ μὲν σταυρὸς (†) σημαίνει τοὺς ἔχοντας ἀργίαν, οἱ δὲ δύο σταυροὶ (††) τοὺς ἔχοντας ἀργίαν καὶ ἰχθύος κατάλυσιν, τὸ δὲ κ. τοὺς ἔχοντας κατάλυσιν οἴνου καὶ ἐλαίου. Σ. Ε.

	Μάρτιος	Σελὶς
Ἀντωνίνα μάρτυς καὶ Ἀντώνιος μάρτυς	1	24
Ἀριστόβουλος ἀδελφὸς Βαρνάβα τοῦ ἀποστόλου	15	255
Ἀρκάδιος ὅσιος	6	104
Ἀρκάδιος Τριμυθοῦντος ἐπίσκοπος.	7	110
Ἀρπύλλας μάρτυς	26	459
Ἀρσένιος ὅσιος Ρώσσος	1	503
Ἀρτέμων ἐπίσ. Σελευκείας, καὶ Ἀρτέμων ἐπίσ. Λαοδικείας	24	400
Ἀρχέλαος μάρτυς	5	88
Αὐδᾶς ἐπίσκοπος ἐν Περσίᾳ	31	490
Ἀφρικανὸς μάρτυς	13	252
Βαθούσιος ἱερομάρτυς	26	459
Βαραχήσιος μάρτυς	29	470
Βάρις μάρτυς γυνὴ	26	459
Βαρούχιος μάρτυς	27	466
Βασίλειος πρεσβύτερος Ἀγκύρας	22	336
Βασιλεὺς ἐπίσκοπος Χερσῶνος	7	108
Βασιλίσκος μάρτυς	3	29
Βασίλισσα »	22	337
Βασσώης » ὁ ἐν Ἀμορίῳ	6	90
Βενέδικτος ὅσιος	14	252
Βήρυλλος ἐπίσκοπος Κατάνης	21	331
Βιβιανὸς μάρτυς εἷς των μ΄. μαρτύρων	9	151
Βλάσιος ὅσιος ὁ ἐν Ἀμορίου πόλεως	31	492
Βσεβολόδου τοῦ μεγάλου Δουκὸς Ρώσσος Φεβρ. 10.		502
κ. Γαβριὴλ ἀρχάγγελος Σύναξις	26	459
Γάϊος μάρτυς εἷς τῶν μ΄. μαρτύρων	9	151
Γεράσιμος ὅσιος ὁ Ἰορδανίτης	4	33
Γεώργιος ὅσιος ὁ θαυματουργὸς	11	178
Γεώργιος » ὁ Σιναΐτης	11	179
Γεώργιος νεομάρτυς ὁ ἐξ Ἰωαννίνων Ἰανουαρίου 17		494
Γοργόνιος καὶ Γοργόνιος μάρτυρες ἐκ τῶν μ΄. μαρτύρων	9	151
Γρηγόριος καὶ Γρηγόριος ἐπίσκοποι Κύπρου καὶ Ἄσσου.	4	43
Γρηγόριος ὁ Διάλογος	12	206
Γρηγόριος ὅσιος ὁ θαυματουργὸς Ρώσσος Ἰαν. 8.		494
Γυναῖκες ἑπτὰ μάρτυρες	20	325
Δαρεία μάρτυς ἡ σὺν τῷ Χρυσάνθῳ	19	319
Δημήτριος νεομάρτυς ὁ Τορναρᾶς	19	324
Διηγήσις ὠφέλιμος Μάλχου μοναχοῦ	26	461
Δημητρίου τοῦ ὁσίου ἐν Βολογόδῃ Ρώσσου Φεβρ. 10.		502
Διόδωρος Ἱερομάρτυς	19	323
Διονύσιος μάρτυς οἱ σὺν τῷ Κοδράτῳ	10	163
Διονύσιοι δύω μάρτυρες	15	255
Δίων μάρτυς	8	133

	Μάρτιος	Σελὶς
Δομετιανὸς μάρτυς εἷς ἐκ τῶν μ΄. μαρτύρων	9	151
Δομέτιος Ὅσιος	8	133
Δομέτιος μάρτυς	23	371
Δομνίνα ὁσία ἡ νέα	1	23
Δομνῖνος μάρτυς	21	331
Δόμνος » εἷς ἐκ τῶν μ΄. μαρτύρων.	9	151
Δροσὶς θυγάτηρ Τραϊανοῦ	22	337
Ἐκδίκιος μάρτυς εἷς τῶν μ΄. μαρτύρων.	9	151
Ἐλπίδιος ἱερομάρτυς Χερσῶνος	7	108
Ἐμμανουὴλ μάρτυς	20	328
Ἐπιμάχου λειψάνου ἀνακομιδὴ	11	181
Ἑρμῆς Ἀπόστολος	8	133
Εὐβούλη ἡ μήτηρ τοῦ ἁγίου Παντελεήμονος	30	485
Εὔβουλος μάρτυς	6	107
Εὐγένιος ἱερομάρτυς Χερσῶνος	7	108
Εὐδοκία ὁσία ἡ Σαμαρεῖτις	1	10
Εὐθαλία παρθενομάρτυς	2	28
Εὐθύμιος νέος ὁσιομάρτυς	22	340
Εὐκαρπίων μάρτυς	18	317
Εὐλάμπιος καὶ Εὐλόγιος μάρτυρες οἱ ἐν Παλαιστίνῃ	5	88
Εὐνοϊκὸς μάρτυς εἷς τῶν μ΄. μαρτύρων	9	151
Εὐστάθιος ἐπίσκοπος Κίου τῆς Βιθυνίας	29	472
Εὔσχημος ἐπίσκοπος Λαμψάκων ὁ ὁμολογητὴς	14	254
Εὐτρόπιος μάρτυς	3	29
Εὐτυχὴς καὶ Εὐτύχιος μάρτυρες ἐκ τῶν τεσσαράκοντα	9	151
Εὐτύχιος ἅγιος	27	467
Εὐφραλμ ἱερομάρτυς Χερσῶνος	7	108
Εὐφραλμ ὁ Πατριάρχης Ἀντιοχείας	7	115
Εὐφρόσυνος μάρτυς	6	107
Εὐστράτιος ὁσιομάρτυς ὁ Σπηλαιώτης Ρώσσος	28	468
Εὐθύμιος Ἀρχιεπίσκοπος Ρώσσος Μαρτ. 11.	11	503
Ἐφραλμ ὅσιος Ρώσσος Ἰανουαρίου 2.		501
Ἔρασμος » Φεβρουαρίου 24.		502
Ζανιθᾶς μάρτυς	29	471
Ζαχαρίας ὅσιος	24	403
Ζαχαρίας νέος ἱερομάρτυς ὁ ἐν Κορίνθῳ	30	486
Ζήνων καὶ Ζώϊλος ἅγιοι	3	32
Ζαχαρίας ὅσιος Ρώσσος	24	503
Ἠγάθαξ μάρτυς ὁ ἐκ Γοτθίας καὶ Ἡσκόος	26	459
Ἠλιανός, Ἠλίας, Ἡράκλειος καὶ Ἡσύχιος μάρτυρες	9	151
Ἠλίας μάρτυς ὁ ἐκ Περσίας	29	471
Ἤλων εὕρεσις παρὰ τῆς μακαρίας Ἑλένης	6	107
Ἡρῳδίων Ἀπόστολ. εἷς ἐκ τῶν ἑβδομήκοντα	28	467

	Μάρτιος	Σελὶς
Ἡσύχιος μάρτυς ὁ Συγκλητικὸς	2	25
Ἡσύχιος ὅσιος ὁ θαυματουργὸς	6	104
Θαλλὸς μάρτυς ὁ ἐν Λαοδικείᾳ	11	180
Θεοδοσία μάρτυς	25	458
Θεοδόσιος »	26	460
Θεόδουλος καὶ Θεόφιλος μάρτυρες ἐκ τῶν μ΄.	9	151
Θεόδοτος ἱερομάρτυς ἐπίσκοπος Κυρηνίας τῆς Κύπρου	2	26
Θεοδώρητος ἱερομάρτυς πρεσβύτερος Ἀντιοχείας	3	30
Θεόδωρος καὶ Θεόφιλος μάρτυρες οἱ ἐν Ἀμορίῳ	6	90
Θεοπρέπιος μάρτυς	27	465
Θεοστήρικτος ὅσιος ὁ ὁμολογητὴς	17	315
†† Θεοτόκου ὁ εὐαγγελισμός, καὶ λόγοι	25	408
Θεοφύλακτος ἐπίσκοπος Νικοδημείας	8	131
Θέρμας μάρτυς εἷς ἐκ τῶν εἴκοσι ἓξ τῶν ἐν Γοτθίᾳ	26	459
Θωμᾶς Πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως	21	330
Θεοδόσιος ὅσιος ὁ Ρώσσος Ἰανουαρίου 23		501
Ἰάκωβος ἐπίσκοπος ὁ ὁμολογητὴς	21	330
Ἰάσων ὁ υἱὸς Κλαυδίου καὶ Ἰλαρία ἡ σύζυγος αὐτοῦ μαρτ.	19	320
Ἰλαρίων ὅσιος ἡγούμενος Πελεκητῆς.	28	467
Ἰουλιανὴ μάρτυς ἀδελφὴ Παύλου μάρτυρος	4	42
Ἰουλιανὸς μάρτυς	6	107
Ἰουλιανὸς » ὁ ἐν Κιλικίᾳ	16	260
Ἰωὰδ ἢ Ἰωὴλ προφήτης	30	482
Ἰωάννης ὁ τῆς Κλίμακος	30	473
Ἰωάννης ὅσιος ὁ ἐν φρέατι	30	483
Ἰωάννης πατριάρχης Ἱεροσολύμων	30	485
Ἰωάννης νεομάρτυς ὁ Βούλγαρης	5	89
Ἰωάννης ὅσιος ὁ ἐν Ρουφιαναῖς	16	260
Ἰωάννης μάρτυς	27	466
Ἰωάννης » εἷς ἐκ τῶν μ΄. μαρτύρων	9	151
Ἰωνᾶς μάρτυς	29	470
Ἰσαακίου τοῦ ὁσίου Ρώσσου Φεβρ. 14.		502
Καισάριος ἀδελφὸς Γρηγορίου τοῦ Θεολόγου	9	161
Καλλινίκη μάρτυς	22	337
Κάλλιστος καὶ Κωνσταντῖνος μάρτυρες οἱ ἐν Ἀμορίῳ	6	90
Κανονικαὶ πέντε αἱ μετὰ τῆς Δροσίδος μάρτυρες	22	337
Καπίτων ἱερομάρτυς Χερσῶνος	7	108
Κήρυκος ὅσιος ὁ ἐν τῷ Ἄπρῳ	27	465
Κλαύδιος μάρτυς ὁ τριβοῦνος	19	320
Κάνδιδος, Κύριλλος, Καρίων, μάρτυρες ἐκ τῶν μ΄.	9	151
Κλεόνικος μάρτυς	3	29
Κοδράτος » ὁ ἀπὸ δημίων	4	43
Κοδράτος » ὁ ἐν τῇ Ἀνατολῇ	26	460

	Μάρτιος	Σελὶς
Κοδράτος, Κυπριανός, καὶ Κρήσκεντος οἱ ἐν Κορίνθῳ	10	163
Κόϊντος μάρτυς θαυματουργὸς ὁ ὁμολογητὴς	2	27
Κόνων ὁσιομάρτυς ὁ ἐν Ἰσαυρίᾳ	5	51
Κόνων μάρτυς ὁ Κηπουρὸς	5	53
Κρονίδης » ὁ Κομενταρησίου	27	465
Κύριλλος Ἱεροσολύμων ἀρχιεπίσκοπος	18	316
Κύριλλος μάρτυς διάκονος	29	468
Κύριλλος ὅσιος Ρώσσος Φεβρ. 4.		502
Λάζαρος μάρτυς ὁ Πέρσης	29	471
Λολλίων μάρτυς	20	328
Λουκᾶς νέος ὁσιομάρτυς Ἀκολουθία καὶ βίος αὐτοῦ	23	371
Λυδία μάρτυς γυναικὸς Φιλητοῦ τοῦ Συγκλητικοῦ	27	465
Λυσίμαχος, μάρτυς εἷς ἐκ τῶν ἁγίων μ΄, μαρτύρων	9	151
Λαυρέντιος ὅσιος Ρώσσος Ἰανουρίου 29		502
Μακεδὼν μάρτυς	27	465
Μάλχος μοναχὸς παρήκοος ὁ αἰχμαλωτισθεὶς	26	461
Μαμύκα, καὶ Μωϊκώ, μάρτυρες οἱ ἐν Γοτθίᾳ 26	26	459
Μανουὴλ νεομάρτυς ὁ ἐκ Κρήτης	15	256
Μανουὴλ μάρτυς ὁ ἐν τῇ Ἀνατολῇ	26	460
Μάξιμος ὁσιομάρτυς	6	107
Μάρης μάρτυς ὁ ἐν Περσίᾳ	29	471
Μαριανὸς μάρτυς διάκονος	19	323
Μαρῖνος μάρτυς	17	315
Μάρκελλος μάρτυς	1	24
Μαρκιανὸς μάρτυς	10	166
Μάρκος ἀσκητὴς καὶ θαυματουργὸς ὁ Ἀθηναῖος	5	53
Μάρκος ἐπίσκοπος Ἀρεθουσίων ὁ ἱερομάρτυς	29	468
Μαρτῖνος ὅσιος ὁ Θηβαῖος	24	405
Μάρτυρες 152 οἱ σὺν τῷ Ἀρχελάῳ	5	88
Μάρτυρες 42 οἱ ἐν Ἀμορίῳ	6	90
† *Μάρτυρες 40 οἱ ἐν Σεβαστείᾳ τῇ πόλει (1)*	9	133
Μάρτυρες ἐννέα	12	210
Μάρτυρες δέκα οἱ ἐν Φοινίκῃ	16	261
Μάρτυρες μύριοι, ἤτοι 10 χιλιάδες	18	318
Μάρτυρες 199 οἱ σὺν τῷ ἁγίῳ Νίκωνι	23	370
Μάρτυρες ὀκτὼ οἱ ἐν Καισαρείᾳ τῆς Παλαιστίνης	24	405
Μάρτυρες εἴκοσιν ἓξ οἱ ἐν Γοτθίᾳ	26	459
Μάρτυρες τεσσαράκοντα οἱ σὺν τῷ Κοδράτῳ	26	460
Μάρτυρες ἐννέα οἱ μετὰ Αὐδᾶ μαρτυρήσαντες	31	490

(1) Σημείωσαι, ὅτι τὰ ὀνόματα τῶν τεσσαράκοντα τούτων μαρτύρων, καθὼς καὶ τῶν εἴκοσι ἓξ τῶν ἐν Γοτθίᾳ, γράφονται καὶ ξεχωριστὰ εἰς τὸν πίνακα τοῦτον, ἕκαστον εἰς τὸ στοιχεῖον, ἀπὸ τὸ ὁποῖον ἀρχίζει. Σ. Ε.

	Μάρτιος	Σελὶς
Μάρτυρες τριάκοντα ὀκτώ, συγγενεῖς ὄντες	31	493
Ματρῶνα ἡ ἐν Θεσσαλονίκη μάρτυς	27	465
Μαῦρος μάρτυς υἱὸς Κλαυδίου	19	320
Μελίτων μάρτυς εἷς ἐκ τῶν μ΄. μαρτύρων	9	151
Μένανδρος μάρτυς	31	492
Μιχαὴλ νεομάρτυς ὁ Μαυρουδῆς	10	167
Μύρων νεομάρτυς ὁ ἐκ Κρήτης	20	328
Μακαρίου ἡγουμένου Κολιαξίνης Παράρτημα	17	501
Μιχαὴλ ὁσίου τοῦ ἐν Νοβογοροδίῳ Ρώσσου Ἰαν. 11.		494
Μακαρίου τοῦ ἐν Σπηλαίῳ Ρώσσου Ἰαν. 19.		501
Μακαρίου τοῦ ὁσίου ἡγουμένου Κολιαξίνης Ρώσσου	17	315
Νεστοριανὸς μάρτυς	1	24
Νέστωρ »	2	27
Νέστωρ ἐπίσκοπος Τριμυθοῦντος τῆς Κύπρου	7	110
Νέστωρ μάρτυς ὁ πατὴρ τοῦ ὁσιομάρτυρος Κόνωνος	5	51
Νίκανδρος » ὁ ἐν Αἰγύπτῳ	15	356
Νικήτας ὁμολογητὴς ἐπίσκοπος Ἀπολλωνιάδος	20	327
Νικηφόρου Κων]πόλεως λειψάνου ἀνακομιδὴ	13	250
Νικηφόρος μάρτυς	1	25
Νικόλαος μάρτυς εἷς τῶν μ΄. μαρτύρων	9	151
Νίκων ἱερομάρτυς	23	370
Νίκων ὅσιος ἡγούμενος τοῦ Σπηλαίου Ρώσσου ἐκ τοῦ παρ.	23	
Νικήτας ἐπίσκοπος καὶ θαυματουργὸς ἐκ τοῦ παρ. Ἰαν. 31.		502
Ξανθίας μάρτυς εἷς τῶν μ΄. μαρτύρων	9	151
Ὅσιοι οἱ ἐν τῇ Μονῇ τοῦ ἁγίου Σάββα ἀναιρεθέντες	20	324
Οὐάλλης καὶ Οὐαλέριος, μάρτυρες ἐκ τῶν μ΄. μαρτ.	9	151
Οὐΐρκας καὶ Οὐϊρκώ, μάρτυρες	26	459
Οὐρπασιανὸς μάρτυς	9	159
Παγχάριος μάρτυς ἀρνησίχριστος	19	321
Πάππας μάρτυς	16	260
Παρθένιος νέος ἱερομάρτυς	24	405
Παρθένοι πέντε αἱ σὺν τῇ Δροσίδι	22	337
Παρθέναι μάρτυρες	29	468
Παῦλος μάρτυς	4	42
Παῦλος ὁ ἁπλοῦς	7	110
Παῦλος πλουσιάδος ὁ ὁμολογητὴς	8	132
Παῦλος μάρτυς ὁ σὺν τῷ Κοδράτῳ	10	163
Παῦλος ὁσιομάρτυς	17	315
Παῦλος ἐπίσκοπος Κορίνθου καὶ Πέτρος Ἄργους ἐπισ.	27	467
Πελαγία μάρτυς	25	458
Πιαμοῦν ἡ παρθένος καὶ ὁσία	3	32
Πιόνιος ἱερομάρτυς ὁ πρεσβύτερος	11	177
Πλήσιος μάρτυς ὁ σὺν τῷ Ἀγαπίῳ μάρτυρι	15	255

	Μάρτιος	Σελὶς
Πούπλις ἱερομάρτυς ἐπίσκοπος Ἀθηνῶν	13	251
Πούπλιος μάρτυς	13	252
Πρίσκος μάρτυς εἷς τῶν μ΄. μαρτύρων		494
Ροδιανὸς μάρτυς	20	[illegible]
Ρύαξ μάρτυς εἷς ἐκ τῶν εἴκοσι ἓξ τῶν ἐν Γοτθίᾳ	26	459
Ρωμύλος μάρτυς, σὺν τῷ Ἀγαπίῳ	15	255
Ρωμανὸς μάρτυς ὁ ἐν τῷ Παρίῳ	16	260
Σαβῖνος μάρτυς Αἰγύπτιος	16	259
Σακερδών, Σεβηριανός, Σισίνιος, καὶ Σμάραγδος ἐκ τῶν μ΄.	9	151
Σείμβλας, Σίγητζας, Σουηρίλλας, καὶ Σύλλας μάρτυρες.	26	459
Σεισμοῦ γενομένου ἐν Καλάμαις	16	287
Σεισμοῦ ἀνάμνησις	17	315
Σεννούφιος ὅσιος ὁ σημειοφόρος	25	458
Σεραπίων ὅσιος ὁ Σινδώνιος	21	332
Σίλβεστρος καὶ Σωφρόνιος μάρτυρες	1	24
Σταυροῦ εὕρεσις	6	107
Στέφανος ὅσιος ὁ ἡγούμενος Τριγλίας	26	461
Στέφανος ὅσιος ὁ θαυματουργὸς	31	493
Στρατόνικος μάρτυς εἷς ὁ ἀπὸ δημίων	4	43
Συμεήθης, καὶ Σάββας τῶν ἐκ Περσίδος μετὰ Ἰωνᾶ	29	471
Συμεὼν ὁ νέος θεολόγος καὶ ὅσιος	12	212
Σωφρόνιος ἀρχιεπίσκοπος Ἱεροσολύμων	11	175
Τερέντιος μάρτυς μετὰ Ἀφρικανοῦ μάρτυρος	13	252
† *Τεσσαράκοντα μάρτυρες*	9	133
Τιμόλαος μάρτυς ὁ σὺν τῷ Ἀγαπίῳ	15	255
Τριβίμιος μάρτυς ὁ σὺν τῷ Νεστορίῳ	2	27
Τρόφιμος μάρτυς ὁ ἐν Λαυδικείᾳ μαρτυρήσαντι	11	180
Τρόφιμος μάρτυς ὁ ἐν Νικομηδείᾳ	18	317
Τρωάδιος μάρτυς	2	28
Ὑπάτιος Γαγγρῶν ἱερομάρτυς	31	487
Φαρμουθὲ ὅσιος μετὰ τοῦ ὁσίου Ἰωάννου τοῦ ἐν τῷ φρ.	30	484
Φιλγας μάρτυς εἷς τῶν κζ΄. μαρτ. τῶν ἐν Γοτθίᾳ	26	459
Φιλήμων μάρτυς ὁ μετὰ Δομνίνου	21	331
Φιλητὸς ὁ συγλητικὸς μάρτυς	27	465
Φιλοκτήμων καὶ Φλάβιος μάρτυρες ἐκ τῶν μ΄. μαρτ.	9	151
Φινεὲς ὁ δίκαιος	12	211
Φίλιππος μητροπολίτης Μόσχας Ἰανουαρίου 9.		494
Χαρίσιος μάρτυς	1	25
Χουδίων εἷς μάρτυς ἐκ τῶν μ΄. μαρτύρων	9	151
Χριστίνα μάρτυς ἡ ἐν Περσίδι	13	252
Χριστόδουλος ὅσιος ὁ ἐν Πάτμῳ καὶ Ἀκολουθία αὐτοῦ	16	264
Χρύσανθος μάρτυ ὁ σὺν τῇ Δαρείᾳ	19	319
Χρύσιος ὅσιος ὁ τὸν βίον γράψας Ἰωάν. τοῦ ἐν τῷ φρέατι.	30	485

ΤΕΛΟΣ ΤΟΥ Γ΄. ΤΟΜΟΥ

Τιμᾶται δραχμὰς 5